AVTAL OM HANDEL OCH SAMARBETE

mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan

INGRESS

EUROPEISKA UNIONEN OCH EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPEN

OCH

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND

1. SOM BEKRÄFTAR sitt engagemang vad gäller demokratiska principer, rättsstatens principer, mänskliga rättigheter, kampen mot spridning av massförstörelsevapen och kampen mot klimatförändringar, som utgör väsentliga delar av detta och kompletterande avtal,

2. SOM ERKÄNNER vikten av globalt samarbete för att hantera frågor av gemensamt intresse,

3. SOM ERKÄNNER betydelsen av transparens när det gäller den internationella handeln och internationella investeringar till förmån för alla parter,

4. SOM ÖNSKAR upprätta tydliga och ömsesidigt fördelaktiga regler för handel och investeringar mellan parterna,

5. SOM BEAKTAR att det för att garantera att detta avtal och eventuella kompletterande avtal förvaltas effektivt och tolkas och tillämpas korrekt, samt att skyldigheterna enligt dessa avtal uppfylls, är av avgörande betydelse att fastställa bestämmelser som säkerställer övergripande styrning, särskilt regler för tvistlösning och efterlevnad som fullt ut respekterar att unionens och Förenade kungarikets respektive rättsordning är självständiga samt att Förenade kungariket har status som ett land utanför Europeiska unionen.

6. MED UTGÅNGSPUNKT i deras respektive rättigheter och skyldigheter enligt Marrakechavtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen, upprättat den 15 april 1994, och andra multilaterala och bilaterala samarbetsinstrument,

7. SOM ERKÄNNER parternas respektive autonomi och regleringsrätt inom sina territorier i syfte att uppnå legitima allmänpolitiska mål, såsom att skydda och främja folkhälsan, sociala tjänster, offentlig utbildning, säkerhet, miljö inbegripet klimatförändringar, allmän moral, socialt skydd eller konsumentskydd, djurskydd, skydd av personlig integritet och dataskydd samt att främja och skydda den kulturella mångfalden, samtidigt som de strävar efter att förbättra sina respektive höga skyddsnivåer,

8. SOM ÄR ÖVERTYGADE om fördelarna med ett förutsägbart kommersiellt klimat som främjar handel och investeringar mellan parterna och förhindrar snedvridningen av handeln och otillbörliga konkurrensfördelar, på ett sätt som främjar hållbar utveckling i dess ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner,

9. SOM ERKÄNNER behovet av ett ambitiöst, omfattande och balanserat ekonomiskt partnerskap som bygger på lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling, genom effektiva och robusta ramar för subventioner och konkurrens och ett åtagande att upprätthålla sina respektive höga skyddsnivåer vad gäller normer för arbetstagarskydd och socialt skydd, miljö, kampen mot klimatförändringar och beskattning,

10. SOM ERKÄNNER behovet av att säkerställa en öppen och säker marknad för företag, inbegripet små och medelstora företag, och deras varor och tjänster genom att ta itu med omotiverade hinder för handel och investeringar,

11. SOM NOTERAR vikten av att underlätta nya möjligheter för företag och konsumenter genom digital handel och ta itu med omotiverade hinder för dataflöden och handel som möjliggörs på elektronisk väg, samtidigt som parternas regler om skydd av personuppgifter respekteras,

12. SOM ÖNSKAR att detta avtal bidrar till konsumenternas välfärd genom en politik som säkerställer en hög nivå av konsumentskydd och ekonomiskt välstånd, samt genom att uppmuntra samarbete mellan relevanta myndigheter,

13. SOM BEAKTAR vikten av gränsöverskridande förbindelser med flyg, på väg och till sjöss, för passagerare och för gods, och behovet av att säkerställa höga standarder vad gäller tillhandahållandet av transporttjänster mellan parterna,

14. SOM ERKÄNNER fördelarna med handel med och investeringar i energi och råvaror och vikten av att stödja en kostnadseffektiv, ren och trygg energiförsörjning till unionen och Förenade kungariket,

15. SOM NOTERAR parternas intresse av att inrätta en ram för att underlätta tekniskt samarbete och utveckla nya handelsarrangemang för sammanlänkningar som ger robusta och effektiva resultat för alla tidsramar,

16. SOM NOTERAR att samarbetet och handeln mellan parterna på dessa områden bör bygga på rättvis konkurrens på energimarknaderna och icke-diskriminerande tillträde till nät,

17. SOM ERKÄNNER fördelarna med hållbar energi, förnybar energi, särskilt produktion till havs i Nordsjön, och energieffektivitet,

18. SOM ÖNSKAR främja ett fredligt nyttjande av de vatten som angränsar till deras kuster och ett optimalt och rättvist nyttjande av de marina levande tillgångarna i dessa vatten, inbegripet en fortsatt hållbar förvaltning av gemensamma bestånd,

19. SOM KONSTATERAR att Förenade kungariket utträdde ur Europeiska unionen, och att Förenade kungariket från och med den 1 januari 2021 är en självständig kuststat med motsvarande rättigheter och skyldigheter som följer av folkrätten,

20. SOM BEKRÄFTAR att kuststaternas suveräna rättigheter som utövas av parterna i syfte att utforska, utnyttja, bevara och förvalta de levande tillgångarna i deras vatten bör utövas i enlighet med och i överensstämmelse med principerna i folkrätten, inbegripet Förenta nationernas havsrättskonvention, upprättad i Montego Bay den 10 december 1982 (*FN:s havsrättskonvention*),

21. SOM ERKÄNNER vikten av samordning av de rättigheter avseende social trygghet som tillkommer personer som förflyttar sig mellan parterna för att arbeta, vistas eller bosätta sig samt de rättigheter som tillkommer deras familjemedlemmar och efterlevande,

22. SOM BEAKTAR att samarbete på områden av gemensamt intresse, såsom vetenskap, forskning och innovation, kärnforskning och rymden, i form av Förenade kungarikets deltagande i motsvarande unionsprogram på rättvisa och lämpliga villkor kommer att gynna båda parter,

23. SOM BEAKTAR att samarbete mellan Förenade kungariket och unionen i fråga om förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott och verkställighet av straffrättsliga påföljder, inbegripet skydd mot och förebyggande av hot mot den allmänna säkerheten, kommer att göra det möjligt att stärka Förenade kungarikets och unionens säkerhet,

24. SOM ÖNSKAR att ett avtal ingås mellan Förenade kungariket och unionen i syfte att skapa en rättslig grund för sådant samarbete,

25. SOM ERKÄNNER att parterna får komplettera detta avtal med andra avtal som utgör en integrerad del av deras övergripande bilaterala förbindelser i enlighet med detta avtal, och att avtalet om säkerhetsförfaranden för utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ingås som ett sådant kompletterande avtal och möjliggör utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mellan parterna enligt detta avtal eller något annat kompletterande avtal,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

DEL ETT

GEMENSAMMA OCH INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 1

Syfte

Genom detta avtal inrättas grunden för breda förbindelser mellan parterna, inom ett område med välstånd och god grannsämja som utmärks av nära och fredliga förbindelser som bygger på samarbete och som respekterar parternas autonomi och suveränitet.

ARTIKEL 2

Kompletterande avtal

1. Om unionen och Förenade kungariket ingår andra bilaterala avtal dem emellan ska sådana avtal utgöra kompletterande avtal till detta avtal, om inte annat föreskrivs i de avtalen. Sådana kompletterande avtal ska utgöra en integrerad del av de samlade bilaterala förbindelser som regleras av detta avtal och ska utgöra en del av det övergripande regelverket.

2. Punkt 1 är också tillämplig på

a) avtal mellan unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Förenade kungariket, å andra sidan, och

b) avtal mellan Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade kungariket, å andra sidan.

ARTIKEL 3

Lojalitet

1. Parterna ska, med fullständig ömsesidig respekt och lojalitet, bistå varandra när de fullgör uppgifter som följer av detta avtal och eventuella kompletterande avtal.

2. De ska vidta alla lämpliga åtgärder, allmänna eller särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter som följer av detta avtal och eventuella kompletterande avtal fullgörs, och de ska avhålla sig från alla åtgärder som skulle kunna äventyra uppnåendet av målen för detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

AVDELNING II

TOLKNINGSPRINCIPER OCH DEFINITIONER

ARTIKEL 4

Folkrätt

1. Bestämmelserna i detta avtal och eventuella kompletterande avtal ska tolkas ärligt i överensstämmelse med deras gängse mening i deras sammanhang och mot bakgrund av avtalets ändamål och syfte i enlighet med sedvanliga regler för tolkning av folkrätten, inbegripet de regler som kodifieras i Wienkonventionen om traktaträtten, utfärdad i Wien den 23 maj 1969.

2. För tydlighetens skull påpekas att varken detta avtal eller något kompletterande avtal fastställer en skyldighet att tolka bestämmelserna i dem i enlighet med någon av parternas inhemska rätt.

3. För tydlighetens skull påpekas att en tolkning av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal som görs av någon parts domstolar inte ska vara bindande för den andra partens domstolar.

ARTIKEL 5

Rättigheter för enskilda

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel SSC.67 i protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen och med undantag för, med avseende på unionen, del tre i detta avtal, ska ingenting i detta avtal eller eventuella kompletterande avtal tolkas som att det ger rättigheter eller medför skyldigheter för personer utöver de rättigheter och skyldigheter som skapas mellan parterna i enlighet med folkrätten, eller att detta avtal eller eventuella kompletterande avtal får åberopas direkt inom ramen för parternas inhemska rättsordningar.

2. En part får inte föreskriva en rätt att väcka talan enligt sin lagstiftning mot den andra parten på den grunden att den andra parten har agerat i strid med detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

ARTIKEL 6

Definitioner

1. I detta avtal och eventuella kompletterande avtal gäller följande definitioner, om inte annat föreskrivs:

a) *registrerad*: en identifierad eller identifierbar fysisk person; en identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringsuppgift, en onlineidentifikator eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

b) *dag*: kalenderdag.

c) *medlemsstat*: en medlemsstat i Europeiska unionen.

d) *personuppgifter*: uppgifter som avser en registrerad.

e) *stat*: en medlemsstat eller Förenade kungariket, beroende på sammanhanget.

f) en parts *territorium*: i förhållande till varje part, de territorier på vilka detta avtal är tillämpligt i enlighet med artikel 774.

g) *övergångsperioden*: den övergångsperiod som anges i artikel 126 i utträdesavtalet.

h) *utträdesavtalet*: avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, inbegripet dess protokoll.

2. Varje hänvisning till ”unionen”, ”part” eller ”parter” i detta avtal eller i eventuella kompletterande avtal ska förstås så, att den inte inbegriper Europeiska atomenergigemenskapen, om inte annat anges eller när sammanhanget kräver något annat.

AVDELNING III

INSTITUTIONELL RAM

ARTIKEL 7

Partnerskapsrådet

1. Härmed inrättas ett partnerskapsråd. Det ska bestå av företrädare för unionen och Förenade kungariket. Partnerskapsrådet får sammanträda i olika sammansättningar beroende på vilka frågor som diskuteras.

2. Ordförandeskapet i partnerskapsrådet ska utövas gemensamt av en ledamot av Europeiska kommissionen och en företrädare för Förenade kungarikets regering på ministernivå. Partnerskapsrådet ska sammanträda på begäran av unionen eller Förenade kungariket, och under alla omständigheter minst en gång om året, och ska fastställa sitt sammanträdesschema och sin dagordning genom ömsesidig överenskommelse.

3. Partnerskapsrådet ska övervaka att målen för detta avtal och eventuella kompletterande avtal uppnås. Det ska övervaka och underlätta genomförandet och tillämpningen av detta avtal och eventuella kompletterande avtal. Varje part får till partnerskapsrådet hänskjuta alla frågor som rör genomförandet, tillämpningen och tolkningen av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

4. Partnerskapsrådet ska ha befogenhet att

a) anta beslut i alla frågor där detta avtal eller ett kompletterande avtal föreskriver detta,

b) lägga fram rekommendationer till parterna avseende genomförandet och tillämpningen av detta avtal och eventuella kompletterande avtal,

c) genom beslut anta ändringar av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal i de fall som anges i detta avtal eller ett kompletterande avtal,

d) utom när det gäller del ett avdelning III, till och med utgången av det fjärde året efter ikraftträdandet av detta avtal, anta beslut om ändringar av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal, under förutsättning att sådana ändringar är nödvändiga för att korrigera fel, åtgärda utelämnanden eller andra brister,

e) diskutera alla frågor som rör de områden som omfattas av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal,

f) delegera vissa av sina befogenheter till handelspartnerskapskommittén eller till en specialiserad kommitté, utom de befogenheter och ansvarsområden som avses i led g i denna punkt,

g) genom beslut inrätta andra specialiserade handelskommittéer och specialiserade kommittéer än de som anges i artikel 8.1, upplösa en specialiserad handelskommitté eller en specialiserad kommitté, eller ändra de uppgifter de har tilldelats, och att

h) lämna rekommendationer till parterna om överföring av personuppgifter inom särskilda områden som omfattas av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

5. Partnerskapsrådets arbete ska styras av den arbetsordning som anges i bilaga 1. Partnerskapsrådet får ändra den bilagan.

ARTIKEL 8

Kommittéer

1. Härmed inrättas följande kommittéer:

a) Handelspartnerskapskommittén, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelningarna I–VII, avdelning VIII kapitel 4 och avdelningarna IX–XII, del två rubrik sex och bilaga 27.

b) Den specialiserade handelskommittén för varor, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning I kapitel 1 och del två rubrik ett avdelning VIII kapitel 4.

c) Den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning I kapitlen 2 och 5, protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor och bestämmelserna om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, om avgifter och andra pålagor, om tullvärdeberäkning och om reparerade varor.

d) Den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning I kapitel 3.

e) Den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning I kapitel 4 och artikel 323.

f) Den specialiserade handelskommittén för tjänster, investeringar och digital handel, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelningarna II–IV och del två rubrik ett avdelning VIII kapitel 4.

g) Den specialiserade handelskommittén för immateriella rättigheter, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning V.

h) Den specialiserade handelskommittén för offentlig upphandling, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning VI.

i) Den specialiserade handelskommittén för regleringssamarbete, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning X.

j) Den specialiserade handelskommittén för lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning XI och bilaga 27.

k) Den specialiserade handelskommittén för administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt och indrivning av skatter och tullar, som behandlar frågor som omfattas av protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar.

l) Den specialiserade kommittén för energi,

   i) som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelning VIII, med undantag för kapitel 4, artikel 323 och bilaga 27, och

   ii) som kan diskutera och tillhandahålla sakkunskap till den relevanta specialiserade handelskommittén i frågor som rör kapitel 4 och artikel 323.

m) Den specialiserade kommittén för lufttransport, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik två avdelning I.

n) Den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik två avdelning II.

o) Den specialiserade kommittén för vägtransport, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik tre.

p) Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik fyra och protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen.

q) Den specialiserade kommittén för fiske, som behandlar frågor som omfattas av del två rubrik fem.

r) Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor, som behandlar frågor som omfattas av del tre.

s) Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram, som behandlar frågor som omfattas av del fem.

2. När det gäller frågor som rör del två rubrik ett avdelningarna I–VII, avdelning VIII kapitel 4 och avdelningarna IX–XII, del två rubrik sex och bilaga 27 ska den handelspartnerskapskommitté som avses i punkt 1 i denna artikel ha befogenhet att

a) biträda partnerskapsrådet i utförandet av dess uppgifter och särskilt rapportera till partnerskapsrådet och utföra alla uppgifter som kommittén tilldelas av partnerskapsrådet,

b) övervaka genomförandet av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal,

c) anta beslut eller utfärda rekommendationer enligt vad som föreskrivs i detta avtal eller ett kompletterande avtal eller när partnerskapsrådet har delegerat sådana befogenheter till den,

d) övervaka arbetet i de specialiserade handelskommittéer som avses i punkt 1 i denna artikel,

e) undersöka det lämpligaste sättet att förebygga eller lösa eventuella problem som kan uppstå i samband med tolkningen och tillämpningen av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal, utan att det påverkar tillämpningen av del sex avdelning I,

f) utöva de befogenheter som partnerskapsrådet delegerat till den enligt artikel 7.4 f,

g) genom beslut inrätta andra specialiserade handelskommittéer än de som anges i punkt 1 i denna artikel, upplösa sådana specialiserade handelskommittéer eller ändra de uppgifter som de tilldelats, och

h) inrätta, övervaka, samordna och upplösa arbetsgrupper eller delegera tillsynen över dessa till en specialiserad handelskommitté.

3. Vad gäller frågor som rör deras behörighetsområde ska de specialiserade handelskommittéerna ha befogenhet att

a) övervaka och granska genomförandet av och säkerställa att detta avtal eller eventuella kompletterande avtal fungerar korrekt,

b) biträda handelspartnerskapskommittén i utförandet av dess uppgifter och särskilt rapportera till handelspartnerskapskommittén och utföra alla uppgifter som kommittén tilldelar dem,

c) utföra det förberedande tekniska arbete som krävs för att stödja partnerskapsrådet och handelspartnerskapskommittén i deras uppgifter, inbegripet när dessa organ antar beslut eller rekommendationer,

d) anta beslut i alla frågor där detta avtal eller ett kompletterande avtal föreskriver detta,

e) diskutera tekniska frågor som uppstår i samband med genomförandet av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal, utan att det påverkar tillämpningen av del sex avdelning I,

f) tillhandahålla ett forum där parterna kan utbyta information, diskutera bästa praxis och utbyta erfarenheter av genomförandet.

4. Vad gäller frågor som rör deras behörighetsområde ska de specialiserade kommittéerna ha befogenhet att

a) övervaka och granska genomförandet av och säkerställa att detta avtal eller eventuella kompletterande avtal fungerar korrekt,

b) biträda partnerskapsrådet i utförandet av dess uppgifter och särskilt rapportera till partnerskapsrådet och utföra alla uppgifter som de tilldelas av partnerskapsrådet,

c) anta beslut, inbegripet ändringar, och rekommendationer i alla frågor för vilka detta avtal eller ett kompletterande avtal föreskriver det, eller för vilka partnerskapsrådet har delegerat sina befogenheter till en specialiserad kommitté i enlighet med artikel 7.4 f,

d) diskutera tekniska frågor som uppstår i samband med genomförandet av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal,

e) tillhandahålla ett forum där parterna kan utbyta information, diskutera bästa praxis och utbyta erfarenheter av genomförandet,

f) inrätta, övervaka, samordna och upplösa arbetsgrupper, och

g) tillhandahålla ett forum för samråd enligt artikel 738.7.

5. Kommittéer ska bestå av företrädare för vardera parten. Varje part ska säkerställa att dess företrädare i kommittéerna har lämplig sakkunskap om de frågor som diskuteras.

6. Ordförandeskapet i handelspartnerskapskommittén ska innehas gemensamt av en företrädare på hög nivå för unionen och en företrädare för Förenade kungariket med ansvar för handelsrelaterade frågor eller deras utsedda företrädare. Partnerskapsrådet ska sammanträda på begäran av unionen eller Förenade kungariket, och under alla omständigheter minst en gång om året, och ska fastställa sitt sammanträdesschema och sin dagordning genom ömsesidig överenskommelse.

7. Ordförandeskapet för de specialiserade handelskommittéerna och de specialiserade kommittéerna ska innehas gemensamt av en företrädare för unionen och en företrädare för Förenade kungariket. Om inte annat följer av detta avtal och om inte ordförandena beslutar något annat ska de sammanträda minst en gång om året.

8. Kommittéerna ska fastställa sitt sammanträdesschema och sin dagordning genom ömsesidig överenskommelse.

9. Kommittéernas arbete ska styras av den arbetsordning som återfinns i bilaga 1.

10. Genom undantag från punkt 9 får en kommitté anta och senare ändra de regler som ska styra dess eget arbete.

ARTIKEL 9

Arbetsgrupper

1. Härmed inrättas följande arbetsgrupper:

a) Arbetsgruppen för ekologiska produkter, under överinseende av den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder.

b) Arbetsgruppen för motorfordon och delar, under överinseende av den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder.

c) Arbetsgruppen för läkemedel, under överinseende av den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder.

d) Arbetsgruppen för samordning av de sociala trygghetssystemen, under överinseende av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen.

2. Arbetsgrupperna ska under kommittéernas överinseende bistå kommittéerna vid utförandet av deras uppgifter och särskilt förbereda kommittéernas arbete och utföra de uppgifter som de tilldelas av kommittéerna.

3. Arbetsgrupperna ska bestå av företrädare för unionen och Förenade kungariket, och deras ordförandeskap ska innehas gemensamt av en företrädare för unionen och en företrädare för Förenade kungariket.

4. Arbetsgrupperna ska fastställa sina egna arbetsordningar, sammanträdesscheman och dagordningar genom ömsesidig överenskommelse.

ARTIKEL 10

Beslut och rekommendationer

1. De beslut som antas av partnerskapsrådet eller, beroende på omständigheterna, av en kommitté, ska vara bindande för parterna och för alla organ som inrättas enligt detta avtal och enligt eventuella kompletterande avtal, inbegripet den skiljedomstol som avses i del sex avdelning I. Rekommendationer ska inte vara bindande.

2. Partnerskapsrådet eller, beroende på omständigheterna, en kommitté, ska anta beslut och utfärda rekommendationer genom ömsesidig överenskommelse.

ARTIKEL 11

Parlamentariskt samarbete

1. Europaparlamentet och Förenade kungarikets parlament får inrätta en parlamentarisk partnerskapsförsamling bestående av ledamöter av Europaparlamentet och ledamöter av Förenade kungarikets parlament som ett forum för utbyte av synpunkter om partnerskapet.

2. Efter inrättandet av en parlamentarisk partnerskapsförsamling

a) får denna begära relevant information om genomförandet av detta avtal och eventuella kompletterande avtal från partnerskapsrådet, som i så fall ska förse församlingen med den begärda informationen,

b) ska denna informeras om partnerskapsrådets beslut och rekommendationer, och

c) får denna lämna rekommendationer till partnerskapsrådet.

ARTIKEL 12

Deltagande av det civila samhället

Parterna ska samråda med det civila samhället om genomförandet av detta avtal och eventuella kompletterande avtal, särskilt genom samverkan med de inhemska rådgivande grupper och det forum för det civila samhället som avses i artiklarna 13 och 14.

ARTIKEL 13

Inhemska rådgivande grupper

1. Varje part ska i frågor som omfattas av detta avtal och eventuella kompletterande avtal samråda med sina nyligen inrättade eller befintliga inhemska rådgivande grupper eller grupper som består av företrädare för oberoende organisationer i det civila samhället, inbegripet icke-statliga organisationer, näringslivs- och arbetsgivarorganisationer samt fackföreningar, som är verksamma inom ekonomi, hållbar utveckling, sociala frågor, mänskliga rättigheter, miljöfrågor och andra frågor. Varje part får sammankalla sin eller sina inhemska rådgivande grupper i olika konstellationer för att diskutera genomförandet av olika bestämmelser i detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

2. Varje part ska beakta synpunkter eller rekommendationer från sin eller sina inhemska rådgivande grupper. Företrädare för varje part ska sträva efter att samråda med sina respektive inhemska rådgivande grupper minst en gång om året. Sammanträden får hållas i virtuell form.

3. För att öka allmänhetens medvetenhet om de inhemska rådgivande grupperna ska varje part sträva efter att offentliggöra förteckningen över organisationer som deltar i dess inhemska rådgivande grupp eller grupper samt gruppens eller gruppernas kontaktpunkt.

4. Parterna ska främja samverkan mellan sina respektive inhemska rådgivande grupper, bland annat genom att när så är möjligt utbyta kontaktuppgifter för medlemmarna i sina inhemska rådgivande grupper.

ARTIKEL 14

Forum för det civila samhället

1. Parterna ska underlätta anordnandet av ett forum för det civila samhället för att föra en dialog om genomförandet av del två. Partnerskapsrådet ska anta operativa riktlinjer för forumets verksamhet.

2. Forumet för det civila samhället ska sammanträda minst en gång om året, om inte parterna kommer överens om något annat. Forumet för det civila samhället får sammanträda på virtuell väg.

3. Forumet för det civila samhället ska vara öppet för deltagande av oberoende organisationer i det civila samhället som är etablerade på parternas territorier, inbegripet medlemmar i de inhemska rådgivande grupper som avses i artikel 13. Parterna ska främja en balanserad representation i forumet, bland annat av icke-statliga organisationer, näringslivs- och arbetsgivarorganisationer samt fackföreningar som är verksamma inom ekonomi, hållbar utveckling, sociala frågor, mänskliga rättigheter, miljö och andra frågor.

DEL TVÅ

HANDEL, TRANSPORT, FISKE OCH ANDRA ARRANGEMANG

RUBRIK ETT

HANDEL

AVDELNING I

HANDEL MED VAROR

KAPITEL 1

NATIONELL BEHANDLING OCH MARKNADSTILLTRÄDE FÖR VAROR (INBEGRIPET HANDELSPOLITISKA SKYDDSÅTGÄRDER)

ARTIKEL 15

Mål

Målet för detta kapitel är att underlätta handeln med varor mellan parterna och att upprätthålla en liberaliserad handel med varor i enlighet med bestämmelserna i detta avtal.

ARTIKEL 16

Tillämpningsområde

Om inte annat föreskrivs ska detta kapitel tillämpas på en parts handel med varor.

ARTIKEL 17

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) *konsulär transaktion*: förfarandet att från den importerande partens konsul på den exporterande partens territorium, eller på en tredje parts territorium, erhålla en konsulär faktura eller en konsulär visering för fakturor, ursprungsintyg, fraktsedlar, avsändares exportdeklarationer eller annan tulldokumentation i samband med import av varor.

b) *avtalet om tullvärdeberäkning*: avtalet om tillämpning av artikel VII i Gatt 1994.

c) *exportlicensförfarande*: ett administrativt förfarande, oavsett om det uttryckligen avser licensiering, som en part använder vid tillämpning av exportlicensordningar och som kräver att en ansökan eller annan dokumentation, utöver vad som i allmänhet krävs för tullklarering, inges till det berörda administrativa organet som ett förhandsvillkor för export från den parten.

d) *importlicensförfarande*: ett administrativt förfarande, oavsett om det uttryckligen avser licensiering, som en part använder vid tillämpning av importlicensordningar och som kräver att en ansökan eller annan dokumentation, utöver vad som i allmänhet krävs för tullklarering, inges till det eller de berörda administrativa organen som ett förhandsvillkor för import till den importerande partens territorium.

e) *ursprungsvaror*: om inte annat föreskrivs, varor som uppfyller ursprungsreglerna i kapitel 2 i denna avdelning.

f) *prestationskrav*: ett krav

i) att en viss mängd, ett visst värde eller en viss procentandel av varor exporteras,

ii) att varor från den part som beviljar en importlicens ersätts med importerade varor,

iii) att en person som använder en importlicens köper andra varor på territoriet för den part som beviljar importlicensen eller beviljar inhemskt producerade varor en förmån,

iv) att en person som använder en importlicens producerar varor på territoriet för den part som beviljar importlicensen, i en viss mängd, till ett visst värde eller med en viss procentandel av inhemskt innehåll, eller

v) som på något sätt är knutet till volymen eller värdet av importer, till volymen eller värdet av exporter eller till storleken på flödet av utländsk valuta.

g) *återtillverkad vara*: en vara som klassificeras enligt kapitel 32, 40, 84–90, 94 eller 95 i HS och som

i) helt eller delvis består av delar från begagnade varor,

ii) har en liknande livslängd och prestanda jämfört med sådana varor när de är nya, och

iii) ges likvärdigt garantiskydd som det som gäller för sådana varor när de är nya.

h) *reparation*: varje bearbetningsprocess som utförs på en vara för att avhjälpa funktionsfel eller materiella skador och som innebär att varan återställs så att den fyller sin ursprungliga funktion, eller för att säkerställa att varan uppfyller de tekniska kraven för användning. Reparation av en vara inbegriper återställande och underhåll, med en möjlig ökning av varans värde genom att varan återställs till sin ursprungliga funktionalitet, men inbegriper inte en åtgärd eller process som

i) förstör varans grundläggande egenskaper eller skapar en ny eller kommersiellt annorlunda vara,

ii) omvandlar en icke-färdigarbetad vara till en färdig vara, eller

iii) används för att förbättra eller uppgradera en varas tekniska prestanda.

ARTIKEL 18

Klassificering av varor

Klassificering av varor i samband med handeln mellan parterna inom ramen för detta avtal ska ske i enlighet med respektive parts tulltaxenomenklatur i överensstämmelse med HS.

ARTIKEL 19

Nationell behandling i fråga om intern beskattning och regleringar

Varje part ska bevilja varor från den andra parten nationell behandling i enlighet med artikel III i Gatt 1994, med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser. Artikel III i Gatt 1994, med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser, införlivas i detta syfte i och utgör en integrerad del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar.

ARTIKEL 20

Transiteringsfrihet

Varje part ska medge fri transitering genom sitt territorium, via de rutter som är mest lämpade för internationell transitering, för transittrafik till eller från den andra partens territorium eller något annat tredjelands territorium. Artikel V i Gatt 1994, med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser, införlivas i detta syfte i och utgör en del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar. Parterna är överens om att artikel V i Gatt 1994 omfattar befordran av energivaror, bland annat via rörledningar eller elnät.

ARTIKEL 21

Förbud mot tullar

Om inte annat föreskrivs i detta avtal ska tullar på alla varor med ursprung i den andra parten vara förbjudna.

ARTIKEL 22

Tullar, skatter eller andra avgifter vid export

1. En part får inte anta eller bibehålla sådana tullar, skatter eller andra avgifter av något slag som påförs vid eller i samband med export av en vara till den andra parten, eller sådana interna skatter eller andra avgifter på en vara som exporteras till den andra parten som överstiger den skatt eller avgift som skulle påföras på liknande varor som är avsedda för inhemsk konsumtion.

2. Vid tillämpning av denna artikel ska *andra avgifter av något slag* inte inbegripa pålagor eller andra avgifter som är tillåtna enligt artikel 23.

ARTIKEL 23

Pålagor och formaliteter

1. Pålagor och andra avgifter som en part påför vid eller i samband med import eller export av en vara från den andra parten ska till sitt belopp vara begränsade till den ungefärliga kostnaden för tillhandahållna tjänster och får inte utgöra ett indirekt skydd för inhemska varor eller en beskattning av import eller export för fiskala syften. En part får inte ta ut pålagor eller andra avgifter vid eller i samband med import eller export på grundval av värdet.

2. Varje part får ta ut avgifter eller återkräva kostnader endast om särskilda tjänster tillhandahålls, i synnerhet, men inte begränsat till, följande:

a) Tullpersonals närvaro, på begäran, under annan tid än officiell kontorstid eller på annan plats än i tullens lokaler.

b) Analyser eller expertutlåtanden avseende varor samt postavgifter för att återlämna varor till en sökande, särskilt i fråga om beslut som rör bindande besked eller tillhandahållande av information om tillämpningen av tullagstiftningen.

c) Undersökning eller provtagning av varor för kontrolländamål eller förstöring av varor, om andra kostnader än kostnader för att ta tullpersonal i anspråk uppstår.

d) Exceptionella kontrollåtgärder som är nödvändiga till följd av varornas beskaffenhet eller en potentiell risk.

3. Varje part ska omgående offentliggöra alla pålagor och avgifter som den påför i samband med import eller export, via en officiell webbplats och på ett sätt som gör det möjligt för myndigheter, näringsidkare och andra berörda parter att sätta sig in i dem. Det ska av informationen framgå vilka skälen är till pålagan eller avgiften för den tillhandahållna tjänsten, vilken myndighet som är ansvarig, vilka pålagor och avgifter som kommer att tillämpas samt när och hur de ska betalas. Nya eller ändrade pålagor och avgifter får inte påföras förrän information i enlighet med denna punkt har offentliggjorts och gjorts lättillgänglig.

4. En part får inte kräva konsulära transaktioner, inklusive tillhörande pålagor och avgifter, i samband med import av en vara från den andra parten.

ARTIKEL 24

Reparerade varor

1. En part får inte tillämpa en tull på en vara, oavsett ursprung, som återinförs till partens territorium efter det att varan tillfälligt exporterats från dess territorium till den andra partens territorium för reparation.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas på varor som importerats till tullager, frihandelszoner eller liknande och som därefter exporteras för reparation och inte återimporteras till tullager, frihandelszoner eller liknande.

3. En part får inte tillämpa en tull på en vara som importeras tillfälligt från den andra partens territorium i syfte att repareras, oavsett varans ursprung.

ARTIKEL 25

Återtillverkade varor

1. En part får inte bevilja återtillverkade varor från den andra parten en mindre gynnsam behandling än den som den beviljar likvärdiga varor i nytt skick.

2. Artikel 26 ska tillämpas på förbud eller restriktioner i samband med import och export av återtillverkade varor. Om en part antar eller bibehåller förbud eller restriktioner avseende import och export av begagnade varor ska parten inte tillämpa dessa åtgärder på återtillverkade varor.

3. En part får kräva att återtillverkade varor identifieras som sådana vid distribution eller försäljning på dess territorium och att de uppfyller alla tillämpliga tekniska krav som gäller för likvärdiga varor i nytt skick.

ARTIKEL 26

Import- och exportrestriktioner

1. En part får inte anta eller bibehålla förbud eller restriktioner vid import av en vara från den andra parten eller vid export eller försäljning för export av en vara avsedd för den andra partens territorium, utom om det sker i enlighet med artikel XI i Gatt 1994, med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser. Artikel XI i Gatt 1994 med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser införlivas i detta syfte i och utgör en integrerad del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar.

2. En part får inte anta eller bibehålla

a) krav på export- och importpriser, med undantag för vad som är tillåtet vid genomdrivande av föreläggande och åtaganden avseende efterlevnad i samband med utjämnings- och antidumpningstullar, eller

b) importlicenser som är beroende av att ett prestationskrav iakttas.

ARTIKEL 27

Import- och exportmonopol

En part får inte inrätta eller bibehålla ett import- eller exportmonopol. I denna artikel avses med import- eller exportmonopol en exklusiv rätt att, eller en exklusiv befogenhet som en part beviljar en enhet att, importera en vara från, eller exportera en vara till, den andra parten.

ARTIKEL 28

Importlicensförfaranden

1. Varje part ska säkerställa att alla importlicensförfaranden som är tillämpliga på handel med varor mellan parterna tillämpas neutralt och förvaltas på ett opartiskt, rättvist, icke-diskriminerande och öppet sätt.

2. En part får bara anta eller bibehålla licensförfaranden som villkor för import till dess territorium från den andra partens territorium om andra lämpliga förfaranden för att uppnå ett administrativt syfte inte rimligen är tillgängliga.

3. En part får inte anta eller bibehålla ett icke-automatiskt importlicensförfarande såvida det inte är nödvändigt för att genomföra en åtgärd som är förenlig med detta avtal. En part som antar ett sådant icke-automatiskt importlicensförfarande ska tydligt ange den åtgärd som genomförs med hjälp av förfarandet.

4. Varje part ska införa och förvalta importlicensförfaranden i enlighet med artiklarna 1–3 i WTO-avtalet om importlicensförfaranden (*avtalet om importlicensförfaranden*). Artiklarna 1–3 i avtalet om importlicensförfaranden införlivas i detta syfte i och utgör en del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar.

5. En part som inför eller ändrar ett importlicensförfarande ska göra all relevant information tillgänglig online på en officiell webbplats. Denna information ska när så är praktiskt möjligt göras tillgänglig åtminstone 21 dagar före den dag då det nya eller ändrade licensförfarandet börjar tillämpas och under alla omständigheter senast den dag då det börjar tillämpas. Informationen ska innehålla de uppgifter som krävs enligt artikel 5 i avtalet om importlicensförfaranden.

6. På begäran av den andra parten ska en part omgående lämna all relevant information om alla importlicensförfaranden som den avser att anta eller som den upprätthåller, inbegripet den information som avses i artiklarna 1–3 i avtalet om importlicensförfaranden.

7. För tydlighetens skull påpekas att inget i denna artikel kräver att en part ska bevilja en importlicens eller hindrar en part från att fullgöra sina skyldigheter eller åtaganden enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner eller enligt multilaterala icke-spridningssystem och arrangemang för importkontroll.

ARTIKEL 29

Exportlicensförfaranden

1. Varje part ska offentliggöra alla nya exportlicensförfaranden eller ändringar av ett befintligt exportlicensförfarande på ett sätt som gör det möjligt för myndigheter, näringsidkare och andra berörda parter att sätta sig in i dem. Ett sådant offentliggörande ska, när så är praktiskt möjligt, ske 45 dagar innan förfarandet eller ändringen får verkan, och under alla omständigheter senast den dag då förfarandet eller ändringen får verkan; offentliggörandet ska, när så är lämpligt, ske på alla relevanta webbplatser som drivs av den offentliga förvaltningen.

2. Offentliggörandet av exportlicensförfaranden ska innehålla följande information:

a) Texterna till partens exportlicensförfaranden eller partens ändringar av sådana förfaranden.

b) De varor som omfattas av varje licensförfarande.

c) För varje förfarande, en beskrivning av förfarandet för att ansöka om en licens och alla kriterier som en sökande måste uppfylla för att ha rätt att ansöka om en licens, t.ex. att inneha ett verksamhetstillstånd, etablera eller upprätthålla en investering eller bedriva verksamhet genom en särskild form av etablering på en parts territorium.

d) Den eller de kontaktpunkter där intresserade personer kan få ytterligare information om villkoren för att erhålla en exportlicens.

e) Det eller de administrativa organ till vilka ansökningar eller annan relevant dokumentation ska skickas.

f) En beskrivning av den eller de åtgärder som genomförs med hjälp av exportlicensförfarandet.

g) Den period under vilken varje exportlicensförfarande kommer att gälla, såvida inte förfarandet fortsätter att gälla tills det dras tillbaka eller ändras genom ett nytt offentliggörande.

h) Om en part avser att använda ett licensförfarande för att förvalta en exportkvot, kvotens totala volym och, om det är tillämpligt, kvotens värde och dess datum för öppnande och avslutande.

i) Eventuella befrielser eller undantag som ersätter kravet på att erhålla en exportlicens, hur man ansöker om eller använder dessa befrielser eller undantag och kriterierna för att bevilja dem.

3. Inom 45 dagar efter den dag då detta avtal träder i kraft ska varje part underrätta den andra parten om sina befintliga exportlicensförfaranden. Varje part ska underrätta den andra parten om alla nya exportlicensförfaranden och om ändringar av befintliga exportlicensförfaranden inom 60 dagar efter offentliggörandet. Underrättelsen ska innehålla en referensuppgift om de källor där den information som krävs enligt punkt 2 offentliggörs och, när så är lämpligt, adressen till de relevanta webbplatser som drivs av den offentliga förvaltningen.

4. För tydlighetens skull påpekas att inget i denna artikel kräver att en part ska bevilja en exportlicens eller hindrar en part från att fullgöra sina åtaganden enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner, liksom enligt multilaterala icke-spridningssystem och arrangemang för exportkontroll, inbegripet inom ramen för Wassenaar-arrangemanget om kontroll av export av konventionella vapen och varor och teknik med dubbla användningsområden, Australiengruppen, gruppen av länder som levererar kärnmaterial och kontrollsystemet för missilteknik, eller från att införa, upprätthålla eller genomföra oberoende sanktionssystem.

ARTIKEL 30

Tullvärdeberäkning

Varje part ska fastställa tullvärdet på varor från den andra parten som importeras till dess territorium i enlighet med artikel VII i Gatt 1994 och avtalet om tullvärdeberäkning. Artikel VII i Gatt 1994, med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser, och artiklarna 1–17 i avtalet om tullvärdeberäkning, med tillhörande förklarande anmärkningar, införlivas i detta syfte i och utgör en del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar.

ARTIKEL 31

Användning av förmånsbehandling

1. För att kunna övervaka hur detta avtal fungerar och beräkna i vilken grad förmånsbehandling används ska parterna årligen utbyta importstatistik för en tioårsperiod som inleds ett år efter detta avtals ikraftträdande. Om inte handelspartnerskapskommittén beslutar något annat, ska denna period automatiskt förlängas med fem år, och därefter får handelspartnerskapskommittén besluta om ytterligare förlängning.

2. Utbytet av importstatistik ska innefatta uppgifter för det senaste tillgängliga året, inbegripet värde och, i tillämpliga fall, volym, på tulltaxepositionsnivå, i fråga om import av varor från den andra parten som omfattas av förmånstullbehandling enligt detta avtal och för varor som inte omfattas av förmånsbehandling.

ARTIKEL 32

Handelspolitiska skyddsåtgärder

1. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt artikel VI i Gatt 1994, antidumpningsavtalet, subventionsavtalet, artikel XIX i Gatt 1994, avtalet om skyddsåtgärder och artikel 5 i avtalet om jordbruk.

2. Kapitel 2 i denna avdelning är inte tillämpligt på undersökningar och åtgärder avseende antidumpnings-, utjämnings- och skyddsåtgärder.

3. Varje part ska tillämpa antidumpnings- och utjämningsåtgärder i enlighet med kraven i antidumpningsavtalet och subventionsavtalet och enligt ett rättvist och transparent förfarande.

4. Varje berörd part i en antidumpnings- eller subventionsundersökning[1] ska ges möjlighet att till fullo försvara sina intressen, under förutsättning att detta inte leder till en onödig försening av undersökningen.

5. Varje parts undersökandemyndighet får, i enlighet med partens lagstiftning, överväga om storleken på den antidumpningstull som ska införas ska vara hela dumpningsmarginalen eller ett lägre belopp.

6. Varje parts undersökande myndighet ska, i enlighet med partens lagstiftning, beakta information som lämnats om huruvida införandet av en antidumpningstull eller utjämningstull inte skulle ligga i allmänhetens intresse.

7. En part får inte, för samma vara och samtidigt, tillämpa eller upprätthålla

a) en åtgärd enligt artikel 5 i avtalet om jordbruk, och

b) en åtgärd enligt artikel XIX i Gatt 1994 och avtalet om skyddsåtgärder.

[1] Vid tillämpningen av denna artikel ska berörda parter definieras i enlighet med artikel 6.11 i antidumpningsavtalet och artikel 12.9 i subventionsavtalet.

8. Del sex avdelning I är inte tillämplig på punkterna 1–6 i denna artikel.

ARTIKEL 33

Användning av befintliga WTO-tullkvoter

1. Produkter med ursprung i en part ska inte få importeras till den andra parten inom ramen för befintliga WTO-tullkvoter enligt definitionen i punkt 2. Detta ska inbegripa de tullkvoter som fördelas mellan parterna i enlighet med de förhandlingar enligt artikel XXVIII i Gatt som inletts av Europeiska unionen genom WTO-dokument G/SECRET/42/Add.2 och av Förenade kungariket genom WTO-dokument G/SECRET/44 och i enlighet med respektive parts interna lagstiftning. Vid tillämpning av den här artikeln ska produkters ursprungsstatus fastställas på grundval av de regler om icke-förmånsberättigande ursprung som är tillämpliga i den importerande parten.

2. Vid tillämpning av punkt 1 avses med *befintliga WTO-tullkvoter* de tullkvoter som utgör WTO-medgivanden från Europeiska unionens sida och som ingår i det utkast till lista över medgivanden och åtaganden från EU-28:s sida enligt Gatt 1994 som lämnats in till WTO i dokument G/MA/TAR/RS/506, ändrat genom dokumenten G/MA/TAR/RS/506/Add.1 och G/MA/TAR/RS/506/Add.2.

ARTIKEL 34

Åtgärder vid överträdelser eller kringgående av tullagstiftningen

1. Parterna ska samarbeta för att förebygga, avslöja och bekämpa överträdelser eller kringgående av tullagstiftningen, i enlighet med sina skyldigheter enligt kapitel 2 i denna avdelning och protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor. Varje part ska vidta lämpliga och jämförbara åtgärder för att skydda sina egna och den andra partens ekonomiska intressen när det gäller uttag av tullar på varor som förs in i Förenade kungarikets eller unionens tullområde.

2. Med förbehåll för möjligheten till undantag för näringsidkare som uppfyller kraven enligt punkt 7, får en part i enlighet med förfarandet i punkterna 3 och 4 tillfälligt upphäva den berörda förmånsbehandlingen av den eller de berörda produkterna, om

a) den parten har konstaterat, på grundval av objektiva, övertygande och kontrollerbara uppgifter, att tullagstiftningen har överträtts eller kringgåtts på ett systematiskt sätt och i större skala, och

b) den andra parten upprepade gånger och utan grund vägrar eller på annat sätt underlåter att fullgöra de skyldigheter som avses i punkt 1.

3. Den part som har gjort ett konstaterande enligt punkt 2 ska anmäla detta till handelspartnerskapskommittén och ska inleda samråd med den andra parten i handelspartnerskapskommittén i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar lösning.

4. Om parterna inte kan enas om en ömsesidigt godtagbar lösning inom tre månader efter dagen för anmälan, får den part som har gjort konstaterandet besluta att tillfälligt upphäva den berörda förmånsbehandlingen av den eller de berörda produkterna. I detta fall ska den part som har gjort konstaterandet utan dröjsmål anmäla det tillfälliga upphävandet, inbegripet den tidsperiod under vilken den avser att det tillfälliga upphävandet ska gälla, till handelspartnerskapskommittén.

5. Det tillfälliga upphävandet ska endast gälla under den period som är nödvändig för att motverka överträdelserna eller kringgåendet och skydda den berörda partens ekonomiska intressen, och under inga omständigheter längre än sex månader. Den berörda parten ska hålla situationen under uppsikt och, om den beslutar att det tillfälliga upphävandet inte längre är nödvändigt, ska den bringa det att upphöra före utgången av den period som anmälts till handelspartnerskapskommittén. Om de omständigheter som gav upphov till upphävandet fortfarande föreligger vid utgången av den period som anmälts till handelspartnerskapskommittén, får den berörda parten besluta att förlänga upphävandet. Varje upphävande ska vara föremål för regelbundna samråd i handelspartnerskapskommittén.

6. Varje part ska i enlighet med sina interna förfaranden offentliggöra tillkännagivanden för importörer om alla beslut som rör tillfälliga upphävanden enligt punkterna 4 och 5.

7. Trots vad som anges i punkt 4 och om importören kan visa för den importerande tullmyndigheten att produkterna till fullo överensstämmer med den importerande partens tullagstiftning, kraven i detta avtal och alla andra lämpliga villkor i samband med det tillfälliga upphävande som fastställts av den importerande parten i enlighet med dess lagar och andra författningar, ska den importerande parten tillåta importören att ansöka om förmånsbehandling och återkräva alla tullar som betalades utöver de tillämpliga förmånstullsatserna när produkterna importerades.

ARTIKEL 35

Hantering av administrativa fel

Vid systematiska fel från de behöriga myndigheternas sida eller vid frågor som rör den korrekta förvaltningen av förmånsordningen vid export, särskilt frågor som rör tillämpningen av bestämmelserna i kapitel 2 i denna avdelning eller tillämpningen av protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor, och om dessa fel eller frågor får konsekvenser i fråga om importtullar, får den part som drabbas av sådana konsekvenser begära att handelspartnerskapskommittén undersöker möjligheten att anta beslut, i lämpliga fall, för att lösa situationen.

ARTIKEL 36

Kulturegendom

1. Parterna ska samarbeta för att underlätta återlämnandet av kulturegendom som olovligen förts bort från en parts territorium, med beaktande av principerna i Unescokonventionen om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturegendom, undertecknad i Paris den 17 november 1970.

2. I denna artikel gäller följande definitioner:

a) *kulturegendom*: egendom som klassificeras eller definieras som en av de nationella skatter som har ett konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde enligt respektive parts regler och förfaranden.

b) *olovligen förts bort från en parts territorium*: att kulturegendomen

i) förts bort från en parts territorium den 1 januari 1993 eller senare i strid med den partens regler om skydd av nationella skatter eller i strid med dess regler om export av kulturegendom, eller

ii) inte återlämnats efter ett tidsbegränsat lagligt bortförande den 1 januari 1993 eller senare eller varje överträdelse av något annat villkor som gäller för ett sådant tidsbegränsat bortförande.

3. Parternas behöriga myndigheter ska samarbeta med varandra, särskilt genom att

a) underrätta den andra parten om kulturegendom påträffas på deras territorium och det finns rimliga skäl att anta att kulturegendomen olovligen förts bort från den andra partens territorium,

b) behandla framställningar från den andra parten om återlämnande av kulturegendom som olovligen förts bort från den partens territorium,

c) förhindra varje åtgärd för att undgå återlämnandet av sådan kulturegendom, genom nödvändiga interimistiska åtgärder,

d) vidta alla nödvändiga åtgärder för att fysiskt bevara kulturegendom som olovligen förts bort från den andra partens territorium.

4. Varje part ska utse en kontaktpunkt som ska ansvara för kommunikationen med den andra partens kontaktpunkt med avseende på alla frågor som uppkommer inom ramen för denna artikel, inbegripet med avseende på de underrättelser och framställningar som avses i punkt 3 a och b.

5. Det planerade samarbetet mellan parterna ska, när så är lämpligt och nödvändigt, inbegripa de tullmyndigheter hos parterna som ansvarar för hanteringen av exportförfaranden för kulturegendom.

6. Del sex avdelning I är inte tillämplig på denna artikel.

KAPITEL 2

URSPRUNGSREGLER

AVSNITT 1

URSPRUNGSREGLER

ARTIKEL 37

Mål

Målet för detta kapitel är att ange bestämmelser om fastställande av varors ursprung vid tillämpning av förmånlig tullbehandling enligt detta avtal och om relaterade ursprungsförfaranden.

ARTIKEL 38

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) *klassificering*: klassificeringen av en produkt eller ett material enligt ett visst kapitel, nummer eller undernummer i Harmoniserade systemet.

b) *sändning*: produkter som antingen sänds samtidigt från en exportör till en mottagare eller omfattas av ett enda transportdokument för hela transporten från exportören till mottagaren eller, i avsaknad av ett sådant dokument, av en enda faktura.

c) *exportör*: en i en part belägen person som i enlighet med kraven i den partens lagar och andra författningar exporterar eller tillverkar en ursprungsprodukt och upprättar en ursprungsförsäkran.

d) *importör*: en person som importerar en ursprungsprodukt och ansöker om förmånlig tullbehandling för den.

e) *material*: varje ämne som används för att tillverka en produkt, inklusive beståndsdelar, ingredienser, råmaterial eller delar.

f) *icke-ursprungsmaterial*: ett material som inte uppfyller villkoren för ursprungsstatus enligt detta kapitel, inbegripet material vars ursprungsstatus inte kan fastställas.

g) *produkt*: den produkt som är resultatet av tillverkningen, även om den är avsedd att användas som material vid tillverkningen av en annan produkt.

h) *tillverkning*: varje slag av behandling eller bearbetning, inbegripet sammansättning.

ARTIKEL 39

Allmänna krav

1. När en part tillämpar reglerna om förmånlig tullbehandling på en ursprungsvara från den andra parten i enlighet med detta avtal ska, under förutsättning att produkterna uppfyller alla andra tillämpliga krav i detta kapitel, följande produkter anses ha ursprung i den andra parten:

a) produkter som helt framställts i den parten i den mening som avses i artikel 41,

b) produkter som tillverkats i den parten uteslutande av material med ursprung i den parten, och

c) produkter som tillverkats i den parten och i vilka icke-ursprungsmaterial införlivats, förutsatt att de uppfyller kraven i bilaga 3.

2. Om en produkt har förvärvat ursprungsstatus ska de icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av den produkten inte anses vara icke-ursprungsmaterial när produkten införlivas som material i en annan produkt.

3. Förvärvet av ursprungsstatus ska ske utan avbrott i Förenade kungariket eller unionen.

ARTIKEL 40

Ursprungskumulation

1. En produkt som har ursprung i en part ska anses ha ursprung i den andra parten om den används som material vid tillverkningen av en annan produkt i den andra parten.

2. Tillverkning som utförs i en part utifrån icke-ursprungsmaterial får beaktas vid fastställandet av huruvida en produkt har ursprung i den andra parten.

3. Punkterna 1 och 2 är inte tillämpliga om den tillverkning som utförs i den andra parten inte är mer omfattande än de åtgärder som avses i artikel 43.

4. För att en exportör ska kunna fylla i den ursprungsförsäkran som avses i artikel 54.2 a för en produkt som avses i punkt 2 i den här artikeln, ska exportören från sin leverantör erhålla en leverantörsdeklaration enligt bilaga 6 eller ett likvärdigt dokument som innehåller samma uppgifter som beskriver de berörda icke-ursprungsmaterialen tillräckligt noggrant för att de ska kunna identifieras.

ARTIKEL 41

Helt framställda produkter

1. Följande produkter ska anses vara helt framställda i en part:

a) Mineraliska produkter som har utvunnits ur eller hämtats från dess jord eller havsbotten.

b) Växter och vegetabiliska produkter som har odlats eller skördats där.

c) Levande djur som har fötts och uppfötts där.

d) Produkter som har framställts från levande djur som har uppfötts där.

e) Produkter som har framställts från slaktade djur som har fötts och uppfötts där.

f) Produkter från jakt och fiske som har bedrivits där.

g) Produkter som har framställts genom vattenbruk där, om vattenorganismer, inklusive fisk, blötdjur, kräftdjur, andra ryggradslösa vattendjur och vattenväxter, blir till eller uppföds från förökningsmaterial såsom ägg, rom eller mjölke, yngel, ungfiskar eller larver, genom ingrepp i och styrning av tillväxtprocesser för att öka produktionen, till exempel regelbunden utsättning, utfodring eller skydd mot rovdjur.

h) Produkter från havsfiske och andra produkter som har hämtats ur havet utanför ett territorialhav av en parts fartyg.

i) Produkter som har framställts ombord på en parts fabriksfartyg uteslutande av produkter som avses i led h.

j) Produkter som har utvunnits ur havsbottnen eller dess underlag utanför ett territorialhav, förutsatt att parten har rätt att exploatera eller bearbeta sådan havsbotten eller sådant underlag.

k) Avfall och skrot från tillverkningsprocesser som ägt rum där.

l) Avfall och skrot från begagnade produkter som insamlats där, förutsatt att dessa produkter endast kan användas för återvinning av råmaterial.

m) Produkter som har tillverkats där uteslutande av sådana produkter som anges i leden a–l.

2. Med *en parts fartyg* och *en parts fabriksfartyg* i punkt 1 h och i avses ett fartyg och fabriksfartyg som

a) är registrerat i en medlemsstat eller i Förenade kungariket,

b) för en medlemsstats eller Förenade kungarikets flagg, och

c) uppfyller något av följande villkor:

i) Det ägs till minst 50 % av medborgare i en medlemsstat eller i Förenade kungariket.

ii) Det ägs av juridiska personer som var och en

A) har sitt huvudkontor och sin huvudsakliga verksamhetsplats i unionen eller i Förenade kungariket, och

B) ägs till minst 50 % av offentliga organ, medborgare eller juridiska personer i en medlemsstat eller i Förenade kungariket.

ARTIKEL 42

Toleranser

1. Om en produkt inte uppfyller kraven i bilaga 3 på grund av att ett icke-ursprungsmaterial använts vid tillverkningen, ska den produkten ändå anses ha ursprung i en part, förutsatt att något av följande villkor är uppfyllda:

a) Den totala vikten av icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av produkter som klassificeras enligt kapitlen 2 och 4–24 i Harmoniserade systemet, utom bearbetade fiskeriprodukter som klassificerats enligt kapitel 16, överstiger inte 15 % av produktens vikt.

b) Det sammanlagda värdet av icke-ursprungsmaterial för alla andra produkter, utom produkter som klassificeras enligt kapitlen 50–63 i Harmoniserade systemet, överstiger inte 10 % av produktens pris fritt fabrik.

c) För en produkt som klassificeras enligt kapitlen 50–63 i Harmoniserade systemet ska de toleranser som anges i anmärkningarna 7 och 8 i bilaga 2 tillämpas.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas om värdet eller vikten av icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av en produkt överstiger något av de procenttal för icke-ursprungsmaterials högsta värde eller vikt i enlighet med vad som anges i kraven i bilaga 3.

3. Punkt 1 i denna artikel ska inte tillämpas på produkter som är helt framställda i en part i den mening som avses i artikel 41. Om bilaga 3 föreskriver att de material som används vid tillverkningen av en produkt ska vara helt framställda, ska punkterna 1 och 2 i denna artikel tillämpas.

ARTIKEL 43

Otillräcklig tillverkning

1. Trots artikel 39.1 c ska en produkt inte anses ha ursprung i en part om tillverkningen av produkten i en part endast består i att en eller flera av följande åtgärder utförs på icke-ursprungsmaterial:

a) Åtgärder för bevarande som torkning, frysning, lagring i saltlake och andra liknande åtgärder med enda syftet att säkerställa att produkten förblir i gott skick under transport och lagring[1].

b) Uppdelning eller sammanföring av kollin.

c) Tvättning och rengöring; avlägsnande av damm, oxid, olja, färg eller andra beläggningar.

d) Strykning eller pressning av textilvaror.

e) Enklare målning eller polering.

f) Skalning och partiell eller fullständig malning av ris; polering och glasering av spannmål och ris; blekning av ris.

[1] Åtgärder som kylning, frysning eller ventilering anses vara otillräckliga i den mening som avses i led a, medan åtgärder som inläggning, torkning och rökning som är avsedda att ge produkten särskilda eller olika egenskaper inte anses otillräckliga.

g) Tillsats av färg- eller smakämnen till socker eller formning av sockerbitar; partiell eller fullständig malning av socker i fast form.

h) Skalning eller urkärning av frukter, nötter och grönsaker.

i) Vässning, enklare slipning eller enklare tillskärning.

j) Siktning, sållning, sortering, klassificering, indelning i kategorier och hoppassning, inbegripet sammanföring av artiklar i satser.

k) Enklare förpackning i flaskor, burkar, säckar, fodral eller askar, uppsättning på kartor eller skivor samt alla övriga enklare förpackningsåtgärder.

l) Anbringande eller tryckande av märken, etiketter, logotyper eller annan liknande särskiljande märkning på produkter eller på deras förpackningar.

m) Enklare blandning av produkter, även av olika slag; blandning av socker med varje slag av material.

n) Enklare utspädning med vatten eller något annat ämne som inte väsentligen ändrar produktens egenskaper, eller dehydratisering eller denaturering av produkter.

o) Enklare sammansättning av delar av artiklar i avsikt att framställa en komplett artikel eller isärtagning av produkter i delar.

p) Slakt av djur.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska åtgärder anses vara *enklare* när de kan vidtas utan specialkunskaper eller maskiner, apparater eller utrustning som framställts eller installerats särskilt för att utföra åtgärderna.

ARTIKEL 44

Bedömningsenhet

1. Vid tillämpning av detta kapitel ska bedömningsenheten vara den särskilda produkt som anses som grundenhet vid klassificeringen enligt Harmoniserade systemet.

2. När en sändning består av flera identiska produkter som klassificeras enligt samma nummer i Harmoniserade systemet ska varje enskild produkt beaktas för sig vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel.

ARTIKEL 45

Förpackningsmaterial och behållare för transport

Förpackningsmaterial och behållare för transport som används för att skydda en produkt under transporten ska inte beaktas vid fastställandet av en produkts ursprungsstatus.

ARTIKEL 46

Förpackningsmaterial och behållare för detaljhandelsförsäljning

Förpackningsmaterial och behållare i vilka produkten förpackas för försäljning i detaljhandeln ska, om det eller dessa klassificeras tillsammans med produkten, inte beaktas vid fastställandet av produktens ursprung, utom vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterial om produkten omfattas av regler om ett högsta värde av icke-ursprungsmaterial i enlighet med bilaga 3.

ARTIKEL 47

Tillbehör, reservdelar och verktyg

1. Tillbehör, reservdelar, verktyg och instruktionsmaterial eller annat informationsmaterial ska betraktas som en enda produkt tillsammans med den utrustning, den maskin, den apparat eller det fordon som är i fråga, om de

a) klassificeras och levereras tillsammans med och inte faktureras separat från produkten, och

b) är av den typ, de mängder och det värde som vanligtvis gäller för den produkten.

2. Tillbehör, reservdelar, verktyg och instruktionsmaterial eller annat informationsmaterial som avses i punkt 1 ska inte beaktas vid fastställandet av produktens ursprung, utom vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterial om en produkt omfattas av regler om ett högsta värde för icke-ursprungsmaterial i enlighet med bilaga 3.

ARTIKEL 48

Satser

Satser enligt den allmänna regeln 3 för tolkning av Harmoniserade systemet ska anses ha ursprung i en part om alla beståndsdelar som ingår i satsen är ursprungsprodukter. Om en sats består av både beståndsdelar som utgör ursprungsprodukter och beståndsdelar som utgör icke-ursprungsprodukter ska hela satsen anses ha ursprung i en part om värdet av de beståndsdelar som utgör icke-ursprungsprodukter inte överstiger 15 % av satsens pris fritt fabrik.

ARTIKEL 49

Neutrala element

För att avgöra om en produkt har ursprung i en part behöver ursprunget inte fastställas för följande element som kan ingå i tillverkningsprocessen:

a) Bränsle, energi, katalysatorer och lösningsmedel.

b) Anläggningar, utrustning, reservdelar och material som används vid underhåll av utrustning och byggnader.

c) Maskiner, verktyg, matriser och formar.

d) Smörjmedel, fetter, kompositmaterial och andra material som används vid tillverkning eller vid drift av utrustning och byggnader.

e) Handskar, glasögon, skodon, kläder, säkerhetsutrustning och tillbehör.

f) Utrustning, anordningar och tillbehör som används för att testa eller inspektera produkten.

g) Andra material som används vid tillverkningen och som varken införlivas i produkten eller är avsedda att ingå i produktens slutliga sammansättning.

ARTIKEL 50

Bokföringsmässig uppdelning

1. Fungibla material eller fungibla produkter med och utan ursprungsstatus ska under lagring hållas fysiskt åtskilda i syfte att bevara deras ursprungsstatus respektive icke-ursprungsstatus.

2. Vid tillämpning av punkt 1 avses med *fungibla material* eller *fungibla produkter* material eller produkter som är av samma slag och har samma handelskvalitet och tekniska och fysiska egenskaper, och som inte kan skiljas från varandra för ändamålet att fastställa ursprungsstatus.

3. Trots vad som anges i punkt 1 får fungibla material med respektive utan ursprungsstatus användas vid tillverkningen av en produkt utan att hållas fysiskt åtskilda under lagringen om en metod med bokföringsmässig uppdelning används.

4. Trots vad som sägs i punkt 1 får fungibla produkter med respektive utan ursprungsstatus som klassificeras enligt kapitel 10, 15, 27, 28, 29, nummer 32.01–32.07 eller nummer 39.01–39.14 i Harmoniserade systemet lagras i en part innan de exporteras till den andra parten utan att hållas fysiskt åtskilda, förutsatt att en metod med bokföringsmässig uppdelning används.

5. Den metod med bokföringsmässig uppdelning som avses i punkterna 3 och 4 ska tillämpas i överensstämmelse med en lagerhanteringsmetod som används i enlighet med hos parten allmänt erkända redovisningsprinciper.

6. En metod med bokföringsmässig uppdelning är varje metod som säkerställer att material eller produkter inte vid något tillfälle får ursprungsstatus i större utsträckning än vad som skulle ha blivit fallet om materialen eller produkterna hade hållits fysiskt åtskilda.

7. En part får i enlighet med villkoren i dess lagar och andra författningar föreskriva att användningen av en metod med bokföringsmässig uppdelning måste godkännas i förväg av partens tullmyndigheter. Partens tullmyndigheter ska övervaka användningen av sådana tillstånd och får återkalla ett tillstånd om innehavaren missbrukar metoden med bokföringsmässig uppdelning eller inte efterlever något av de andra villkoren i detta kapitel.

ARTIKEL 51

Återinförda produkter

Om en produkt med ursprung i en part har exporterats från den parten till ett tredjeland och därefter återinförs till den parten ska den anses vara en icke-ursprungsprodukt, om det inte på ett tillfredsställande sätt kan visas för den partens tullmyndighet att den återinförda produkten

a) är densamma som den som exporterades, och

b) inte har blivit föremål för någon annan åtgärd än vad som krävts för att bevara den i gott skick under tiden i det tredjelandet eller under exporten.

ARTIKEL 52

Oförändrat skick

1. En ursprungsprodukt som deklareras för fri konsumtion i en importerande part får inte, efter exporten och innan den deklareras för fri konsumtion, ha ändrats eller omvandlats på något sätt eller ha varit föremål för andra åtgärder än sådana som vidtagits för att bevara den i gott skick eller för att anbringa märkning, etiketter eller förseglingar eller annan dokumentation för att säkerställa efterlevnaden av särskilda inhemska krav som gäller i den importerande parten.

2. Produkten får lagras eller ställas ut i ett tredjeland om den kvarstår under tullövervakning i det tredjelandet.

3. Sändningar får delas upp i ett tredjeland om det görs av exportören eller på dennes ansvar och förutsatt att de kvarstår under tullövervakning i det tredjelandet.

4. Om det finns tvivel rörande efterlevnad av kraven i punkterna 1–3 får den importerande partens tullmyndighet begära att importören tillhandahåller bevis för efterlevnad av dessa krav, vilka kan vara av alla slag, inbegripet transportavtalsdokument såsom konossement eller faktabevis eller konkret bevisning grundad på märkning eller numrering av kollin eller bevisning som rör själva produkten.

ARTIKEL 53

Översyn av restitution av eller befrielse från tullar

Tidigast två år efter detta avtals ikraftträdande ska, på begäran av endera parten, den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler se över parternas respektive system för tullrestitution och aktiv förädling. För detta ändamål ska, på begäran av en part, den andra parten senast 60 dagar efter denna begäran förse den begärande parten med tillgänglig information och detaljerad statistik för perioden från och med ikraftträdandet av detta avtal, eller under de föregående fem åren om den perioden är kortare, om hur dess system för tullrestitution och aktiv förädling fungerar. Mot bakgrund av denna översyn får den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler utfärda rekommendationer till partnerskapsrådet om ändring av bestämmelserna i detta kapitel och dess bilagor i syfte att införa begränsningar eller restriktioner avseende restitution av eller befrielse från tullar.

AVSNITT 2

URSPRUNGSFÖRFARANDEN

ARTIKEL 54

Ansökan om förmånlig tullbehandling

1. Den importerande parten ska vid importen bevilja förmånlig tullbehandling för en produkt med ursprung i den andra parten i den mening som avses i detta kapitel på grundval av en ansökan från importören om förmånlig tullbehandling. Importören ska ansvara för att ansökan om förmånlig tullbehandling är korrekt och för att kraven i detta kapitel är uppfyllda.

2. En ansökan om förmånlig tullbehandling ska grundas på

a) en av exportören upprättad ursprungsförsäkran om att produkten är en ursprungsprodukt, eller

b) importörens kunskap om att produkten är en ursprungsprodukt.

3. En importör som ansöker om förmånlig tullbehandling på grundval av en ursprungsförsäkran enligt punkt 2 a ska behålla ursprungsförsäkran och ska på begäran av den importerande partens tullmyndighet lämna en kopia av den till den tullmyndigheten.

ARTIKEL 55

Tidpunkt för ansökan om förmånlig tullbehandling

1. En ansökan om förmånlig tullbehandling och grunden för denna ansökan i enlighet med vad som anges i artikel 54.2 ska inkluderas i tulldeklarationen för import i enlighet med den importerande partens lagar och andra författningar.

2. Genom undantag från punkt 1 ska den importerande parten, om importören inte ansökte om förmånlig tullbehandling vid importtillfället, bevilja förmånlig tullbehandling och återbetala eller efterge alla överskjutande tullar som betalats, under förutsättning att

a) ansökan om förmånlig tullbehandling lämnas senast tre år efter importdagen, eller en sådan längre tidsperiod som anges i den importerande partens lagar och andra författningar,

b) importören tillhandahåller grunden för ansökan i enlighet med vad som anges i artikel 54.2, och

c) produkten skulle ha ansetts vara en ursprungsprodukt och skulle ha uppfyllt alla andra tillämpliga krav i den mening som avses i avsnitt 1 i detta kapitel, om importören hade ansökt om förmånlig tullbehandling vid importtillfället.

Övriga skyldigheter som gäller för importören enligt artikel 54 ska förbli oförändrade.

ARTIKEL 56

Ursprungsförsäkran

1. En ursprungsförsäkran ska upprättas av en exportör av en produkt på grundval av uppgifter som visar att produkten har ursprungsstatus, inbegripet uppgifter om ursprungsstatusen för material som använts vid tillverkningen av produkten. Exportören ska ansvara för att ursprungsförsäkran är riktig och att de lämnade uppgifterna är korrekta.

2. En ursprungsförsäkran ska upprättas i en av de språkversioner som anges i bilaga 7 på en faktura eller någon annan handling där ursprungsprodukten beskrivs tillräckligt noggrant för att kunna identifieras. Exportören ska ansvara för att lämna tillräckligt detaljerade uppgifter för att ursprungsprodukten ska kunna identifieras. Den importerande parten får inte kräva att importören inger en översättning av ursprungsförsäkran.

3. En ursprungsförsäkran ska vara giltig i tolv månader från och med den dag då den upprättas, eller en längre period enligt vad som föreskrivs av den importerande parten, dock högst 24 månader.

4. En ursprungsförsäkran får gälla för

a) en enda sändning av en eller flera produkter som importeras till en part, eller

b) flera sändningar av identiska produkter som importeras till en part inom en period som anges i ursprungsförsäkran och som inte ska överskrida tolv månader.

5. Om produkter som föreligger i delar avsedda att sättas ihop enligt den allmänna regeln 2 a för tolkning av Harmoniserade systemet som klassificeras enligt avdelningarna XV–XXI i Harmoniserade systemet importeras i delleveranser på begäran av importören, får en enda ursprungsförsäkran för dessa produkter användas i enlighet med de krav som anges av den importerande partens tullmyndighet.

ARTIKEL 57

Avvikelser

Den importerande partens tullmyndighet får inte avvisa en ansökan om förmånlig tullbehandling på grund av mindre fel eller avvikelser i ursprungsförsäkran, eller av det enda skälet att en faktura utfärdats i ett tredjeland.

ARTIKEL 58

Importörens kunskap

1. I fråga om en ansökan om förmånlig tullbehandling som görs enligt artikel 54.2 b, ska importörens kunskap om att en produkt har ursprung i den exporterande parten baseras på uppgifter som visar att produkten har ursprungsstatus och uppfyller kraven i detta kapitel.

2. Om en importör inte kan erhålla de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel på grund av att exportören anser att dessa uppgifter är konfidentiella eller av något annat skäl, får exportören innan ansökan om förmånsbehandling görs tillhandahålla en ursprungsförsäkran så att importören kan ansöka om förmånlig tullbehandling på grundval av artikel 54.2 a.

ARTIKEL 59

Krav på dokumentation

1. En importör som ansöker om förmånlig tullbehandling för en produkt som importeras till en importerande part ska under minst tre år efter dagen för import av produkten bevara följande:

a) Om ansökan baseras på en ursprungsförsäkran, den ursprungsförsäkran som exportören upprättat.

b) Om ansökan baseras på importörens kunskap, all dokumentation som visar att produkten uppfyller kraven för att erhålla ursprungsstatus.

2. En exportör som har upprättat en ursprungsförsäkran ska under minst fyra år efter det att den ursprungsförsäkran upprättades bevara en kopia av den och all annan dokumentation som visar att produkten uppfyller kraven för att erhålla ursprungsstatus.

3. Den dokumentation som ska bevaras i enlighet med denna artikel får bevaras i elektronisk form.

ARTIKEL 60

Småförsändelser

1. Genom undantag från artiklarna 54–58 och under förutsättning att produkten har deklarerats uppfylla kraven i detta kapitel och den importerande partens tullmyndighet inte hyser några tvivel om att deklarationen är sanningsenlig, ska den importerande parten bevilja förmånsbehandling för

a) en produkt som sänds som småpaket mellan privatpersoner,

b) en produkt som ingår i en resenärs personliga bagage, och

c) för Förenade kungariket, utöver leden a och b i denna artikel, andra försändelser av lågt värde.

2. Följande produkter ska undantas från tillämpningen av punkt 1 i denna artikel:

a) Produkter vars import ingår i en serie importer och rimligtvis kan anses ha gjorts separat i syfte att undvika kraven i artikel 54.

b) För unionen:

i) produkter som importeras i kommersiellt syfte; import av tillfällig karaktär som uteslutande består av produkter för mottagarnas, resenärernas eller deras familjers personliga bruk anses inte ha kommersiellt syfte, om det på grund av produkternas beskaffenhet och kvantitet är uppenbart att syftet inte är kommersiellt, och

ii) produkter vilkas totala värde överstiger 500 EUR i fråga om produkter som sänds som småpaket eller 1 200 EUR i fråga om produkter som ingår i en resenärs personliga bagage. De belopp som ska användas i en viss nationell valuta ska utgöra motvärdet i denna valuta till de i euro uttryckta beloppen den första arbetsdagen i oktober. Växelkursbeloppen ska vara de som Europeiska centralbanken offentliggör för den dagen, såvida inte ett annat belopp meddelas Europeiska kommissionen senast den 15 oktober, och ska tillämpas från och med den 1 januari påföljande år. Europeiska kommissionen ska meddela Förenade kungariket de berörda beloppen. Unionen får fastställa andra gränser som den kommer att meddela Förenade kungariket.

c) För Förenade kungariket, produkter vilkas totala värde överstiger de gränser som anges i Förenade kungarikets inhemska lagstiftning. Förenade kungariket kommer att meddela unionen dessa gränser.

3. Importören ska ansvara för att deklarationen är korrekt och att kraven i detta kapitel efterlevs. De krav på dokumentation som anges i artikel 59 ska inte tillämpas på importören inom ramen för den här artikeln.

ARTIKEL 61

Kontroll

1. Den importerande partens tullmyndighet får utföra en kontroll av huruvida en produkt har ursprungsstatus eller huruvida de andra kraven i detta kapitel är uppfyllda, på grundval av metoder för riskbedömning, som kan inbegripa slumpmässigt urval. Sådana kontroller får göras genom en begäran om uppgifter från den importör som lämnat den ansökan som avses i artikel 54, vid den tidpunkt då importdeklarationen lämnas in, innan produkterna frigörs eller efter det att produkterna frigjorts.

2. De uppgifter som begärs i enlighet med punkt 1 får inte omfatta mer än följande:

a) Om ansökan grundades på en ursprungsförsäkran: den ursprungsförsäkran.

b) Uppgifter om uppfyllandet av ursprungskriterier, närmare bestämt följande:

i) Om ursprungskriteriet är ”helt framställda”: den tillämpliga kategorin (till exempel skörd, gruvdrift, fiske) och plats för tillverkning.

ii) Om ursprungskriteriet baseras på en ändrad klassificering enligt tulltaxan: en förteckning över alla icke-ursprungsmaterial, inbegripet deras klassificering enligt tulltaxan (i 2-, 4- eller 6-siffrigt format, beroende på ursprungskriteriet).

iii) Om ursprungskriteriet baseras på en värdemetod: slutproduktens värde och värdet av allt icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av den produkten.

iv) Om ursprungskriteriet baseras på vikt: slutproduktens vikt och vikten av det relevanta icke-ursprungsmaterial som använts i slutprodukten.

v) Om ursprungskriteriet baseras på en specifik produktionsprocess: en beskrivning av den specifika processen.

3. Vid inlämningen av de begärda uppgifterna får importören lägga till alla övriga uppgifter som den anser relevanta för kontrollen.

4. Om ansökan om förmånlig tullbehandling grundas på en ursprungsförsäkran ska importören tillhandahålla denna försäkran, men får svara den importerande partens tullmyndighet att den inte är i stånd att lämna de uppgifter som avses i punkt 2 b.

5. Om ansökan om förmånlig tullbehandling grundas på importörens kunskap, får den tullmyndighet i den importerande parten som utför kontrollen, efter att först ha begärt uppgifter i enlighet med punkt 1, begära att importören lämnar ytterligare uppgifter om tullmyndigheten anser att ytterligare uppgifter är nödvändiga för att kontrollera produktens ursprungsstatus eller uppfyllandet av övriga krav i detta kapitel. Den importerande partens tullmyndighet får om så är lämpligt begära specifik dokumentation och specifika uppgifter från importören.

6. Om den importerande partens tullmyndighet beslutar att avbryta förmånlig tullbehandling för den berörda produkten i avvaktan på resultaten av kontrollen, ska importören erbjudas att produkterna frigörs med förbehåll för lämpliga försiktighetsåtgärder, inbegripet garantier. Ett avbrytande av förmånlig tullbehandling ska avslutas så snart som möjligt efter det att den importerande partens tullmyndighet har fastställt att de berörda produkterna har ursprungsstatus eller att övriga krav i detta kapitel är uppfyllda.

ARTIKEL 62

Administrativt samarbete

1. För att säkerställa en korrekt tillämpning av detta kapitel ska parterna via respektive parts tullmyndighet samarbeta vid kontrollen av huruvida en produkt har ursprungsstatus och uppfyller de övriga kraven i detta kapitel.

2. Om ansökan om förmånlig tullbehandling grundades på en ursprungsförsäkran får den tullmyndighet i den importerande parten som utför kontrollen, när så är lämpligt efter att först ha begärt uppgifter i enlighet med artikel 61.1 och på grundval av importörens svar, också begära uppgifter från den exporterande partens tullmyndighet senast två år efter importen av produkterna eller från och med det att ansökan lämnas enligt artikel 55.2 a, om den tullmyndighet i den importerande parten som utför kontrollen anser att ytterligare uppgifter krävs för att kontrollera produktens ursprungsstatus eller för att kontrollera att övriga krav i detta kapitel är uppfyllda. Begäran om uppgifter ska omfatta följande:

a) Ursprungsförsäkran.

b) Uppgift om den tullmyndighet som lämnar begäran.

c) Exportörens namn.

d) Uppgift om föremålet för och omfattningen av kontrollen.

e) All relevant dokumentation.

Utöver detta får den importerande partens tullmyndighet om så är lämpligt begära att den exporterande partens tullmyndighet lämnar specifik dokumentation och specifika uppgifter.

3. Den exporterande partens tullmyndighet får i enlighet med partenslagar och andra författningar begära dokumentation eller en undersökning genom en begäran om alla slags underlag eller genom ett besök i exportörens lokaler för att granska dokumentation och de anläggningar som används för att tillverka produkten.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 ska den tullmyndighet i den exporterande parten som mottar en sådan begäran som avses i punkt 2 lämna följande uppgifter till den importerande partens tullmyndighet:

a) Den dokumentation som begärts, om den är tillgänglig.

b) Ett yttrande om produktens ursprungsstatus.

c) En beskrivning av den produkt som undersöks och den klassificering enligt tulltaxan som är relevant för tillämpningen av detta kapitel.

d) En beskrivning och en förklaring av tillverkningsprocessen som i tillräcklig mån styrker produktens ursprungsstatus.

e) Uppgifter om hur undersökningen av produkten genomförts.

f) Styrkande dokumentation, om så är lämpligt.

5. Den exporterande partens tullmyndighet får inte lämna de uppgifter som anges i punkt 4 a, d och f till den importerande partens tullmyndighet om exportören anser att uppgifterna är konfidentiella.

6. Varje part ska meddela den andra parten tullmyndigheternas kontaktuppgifter, och eventuella ändringar av dessa kontaktuppgifter ska meddelas inom 30 dagar efter dagen för ändringen.

ARTIKEL 63

Nekande av förmånlig tullbehandling

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 får den importerande partens tullmyndighet neka förmånlig tullbehandling i följande fall:

a) Om, inom tre månader efter dagen för en begäran om uppgifter enligt artikel 61.1,

i) importören inte har lämnat något svar,

ii) någon ursprungsförsäkran inte har tillhandahållits, i de fall ansökan om förmånlig tullbehandling grundades på en ursprungsförsäkran, eller

iii) de uppgifter som importören lämnat inte räcker till för att bekräfta att produkten har ursprungsstatus, i de fall ansökan om förmånlig tullbehandling baserades på importörens kunskap.

b) Om, inom tre månader efter dagen för en begäran om uppgifter enligt artikel 61.5,

i) importören inte har lämnat något svar, eller

ii) de uppgifter som den exporterande partens tullmyndighet lämnat inte räcker till för att bekräfta att produkten har ursprungsstatus.

c) Om, inom tio månader[1] efter dagen för begäran om uppgifter enligt artikel 62.2,

i) den exporterande partens tullmyndighet inte har lämnat något svar, eller

ii) de uppgifter som den exporterande partens tullmyndighet lämnat inte räcker till för att bekräfta att produkten har ursprungsstatus.

[1] Perioden kommer att vara tolv månader för begäranden om uppgifter i enlighet med artikel 62.2 som riktas till den exporterande partens tullmyndighet under de första tre månaderna av tillämpningen av detta avtal.

2. Den importerande partens tullmyndighet får neka förmånlig tullbehandling för en produkt för vilken en importör ansökt om förmånlig tullbehandling, om importören inte efterlever sådana krav i detta kapitel som inte har att göra med produkternas ursprungsstatus.

3. Om den importerande partens tullmyndighet har tillräckliga skäl för att neka förmånlig tullbehandling enligt punkt 1 i denna artikel ska den tullmyndigheten, i de fall där den exporterande partens tullmyndighet har lämnat ett yttrande enligt artikel 62.4 b som bekräftar produkternas ursprungsstatus, meddela den exporterande partens tullmyndighet sin avsikt att neka förmånlig tullbehandling senast två månader från dagen för mottagande av det yttrandet.

Om ett sådant meddelande skickas ska samråd hållas på begäran av endera parten senast tre månader från dagen för meddelandet. Samrådsperioden får förlängas från fall till fall genom ömsesidig överenskommelse mellan parternas tullmyndigheter. Samrådet får äga rum i enlighet med det förfarande som fastställs av den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler.

Om den importerande partens tullmyndighet inte kan bekräfta att produkten har ursprungsstatus, får den vid utgången av samrådsperioden neka förmånlig tullbehandling om den har tillräckliga skäl för detta och efter att ha gett importören rätt att bli hörd. Om den exporterande partens tullmyndighet bekräftar produkternas ursprungsstatus och lämnar skäl för denna slutsats, får den importerande partens tullmyndighet dock inte neka en produkt förmånlig tullbehandling enbart på grund av att artikel 62.5 har tillämpats.

4. I samtliga fall ska meningsskiljaktigheterna mellan importören och tullmyndigheten i den importerande parten lösas enligt den importerande partens lagstiftning.

ARTIKEL 64

Konfidentialitet

1. Varje part ska i enlighet med sina lagar och andra författningar bevara konfidentialiteten för information som lämnats till den av den andra parten enligt detta kapitel och ska skydda denna information från att lämnas ut.

2. Trots vad som anges i artikel 62.5 får konfidentiell affärsinformation som den exporterande eller den importerande partens tullmyndighet erhållit från exportören genom tillämpning av artiklarna 61 och 62 inte lämnas ut.

3. Varje part ska säkerställa att konfidentiell information som samlats in enligt detta kapitel inte används för andra ändamål än administration och verkställighet av beslut och fastställanden som rör ursprung och tullfrågor, såvida inte detta sker med tillstånd av den person eller den part som har lämnat den konfidentiella informationen.

4. Utan hinder av punkt 3 får en part tillåta att information som samlats in enligt detta kapitel används vid administrativa förfaranden, domstolsförfaranden eller domstolsliknande förfaranden som inletts till följd av bristande efterlevnad av tullrelaterad lagstiftning genom vilken detta kapitel genomförs. En part ska på förhand anmäla sådan användning till den person eller den part som lämnat informationen.

ARTIKEL 65

Administrativa åtgärder och sanktioner

Varje part ska säkerställa en ändamålsenlig kontroll av att detta kapitel efterlevs. Varje part ska säkerställa att de behöriga myndigheterna i enlighet med sina lagar och andra författningar kan vidta administrativa åtgärder och, när så är lämpligt, sanktioner mot varje person som upprättar ett dokument eller låter upprätta ett dokument som innehåller oriktiga uppgifter tillhandahållna i syfte att erhålla förmånlig tullbehandling för en produkt, som inte uppfyller kraven i artikel 59 eller som inte lägger fram sådana underlag eller inte godtar sådana besök som avses i artikel 62.3.

AVSNITT 3

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 66

Ceuta och Melilla

1. Vid tillämpning av detta kapitel ska, när det gäller unionen, begreppet *part* inte omfatta Ceuta och Melilla.

2. Produkter med ursprung i Förenade kungariket ska när de importeras till Ceuta och Melilla i alla avseenden åtnjuta samma tullbehandling enligt detta avtal som den som tillämpas på produkter med ursprung i unionens tullområde enligt protokoll 2 till akten för anslutning av Konungariket Spanien och Portugisiska republiken till Europeiska unionen. Förenade kungariket ska för import av produkter som omfattas av detta avtal och har ursprung i Ceuta och Melilla bevilja samma tullbehandling som den som beviljas för produkter som importeras från och har ursprung i unionen.

3. De ursprungsregler och ursprungsförfaranden som avses i detta kapitel ska i tillämpliga delar gälla för produkter som exporteras från Förenade kungariket till Ceuta och Melilla och för produkter som exporteras från Ceuta och Melilla till Förenade kungariket.

4. Ceuta och Melilla ska anses som ett enda territorium.

5. Artikel 40 ska tillämpas på import och export av produkter mellan unionen, Förenade kungariket och Ceuta och Melilla.

6. Exportörer ska ange ”Förenade kungariket” eller ”Ceuta och Melilla” i fält 3 i texten till ursprungsförsäkran, beroende på produktens ursprung.

7. Konungariket Spaniens tullmyndighet ska ansvara för tillämpningen och genomförandet av detta kapitel i Ceuta och Melilla.

ARTIKEL 67

Övergångsbestämmelser för produkter under transitering eller i lager

Bestämmelserna i detta avtal får tillämpas på produkter som uppfyller kraven i detta kapitel och som på den dag då detta avtal träder i kraft transiteras från den exporterande parten till den importerande parten eller är under tullkontroll i den importerande parten utan att importtullar och importskatter betalats, förutsatt att en ansökan om förmånlig tullbehandling enligt artikel 54 lämnas till den importerande partens tullmyndighet inom tolv månader från den dagen.

ARTIKEL 68

Ändring av detta kapitel och dess bilagor

Partnerskapsrådet får ändra detta kapitel och dess bilagor.

KAPITEL 3

SANITÄRA OCH FYTOSANITÄRA ÅTGÄRDER

ARTIKEL 69

Mål

Målen för detta kapitel är att

a) skydda människors, djurs och växters liv och hälsa på parternas territorier och samtidigt underlätta handel mellan parterna,

b) främja genomförande av SPS-avtalet,

c) säkerställa att parternas sanitära och fytosanitära åtgärder (*SPS-åtgärder*) inte leder till onödiga handelshinder,

d) främja större transparens i fråga om och förståelse för respektive parts tillämpning av SPS-åtgärder,

e) öka samarbetet mellan parterna när det gäller att bekämpa antimikrobiell resistens, främja hållbara livsmedelssystem, skydda djurens välbefinnande och främja elektronisk certifiering,

f) öka samarbetet inom relevanta internationella organisationer för att utveckla internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer för djurhälsa, livsmedelssäkerhet och växtskydd, och

g) främja respektive parts genomförande av internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer.

ARTIKEL 70

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på en parts alla SPS-åtgärder som direkt eller indirekt kan påverka handeln mellan parterna.

2. I detta kapitel fastställs också separata bestämmelser angående samarbete om djurskydd, antimikrobiell resistens och hållbara livsmedelssystem.

ARTIKEL 71

Definitioner

1. I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) De definitioner som anges i bilaga A till SPS-avtalet.

b) De definitioner som fastställts under överinseende av Codex Alimentarius-kommissionen (*Codex*).

c) De definitioner som fastställts under överinseende av Världsorganisationen för djurhälsa (*OIE*).

d) De definitioner som fastställts under överinseende av den internationella växtskyddskonventionen (*IPPC*).

2. I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) *importvillkor*: alla SPS-åtgärder som krävs för import av produkter.

b) *skyddad zon*: för en specificerad reglerad växtskadegörare ett officiellt fastställt geografiskt område där den skadegöraren inte är etablerad trots gynnsamma förhållanden och trots att den förekommer inom andra delar av den partens territorium och till vilket den skadegöraren inte får införas.

3. Den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder får anta andra definitioner för tillämpningen av detta kapitel och därvid beakta ordlistor och definitioner från relevanta internationella organisationer, såsom Codex, OIE och IPPC.

4. Definitionerna i SPS-avtalet har företräde i den mån det råder bristande överensstämmelse mellan de definitioner som antagits av den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder eller under överinseende av kodexen, OIE eller IPPC och definitionerna i SPS-avtalet. Om det råder bristande överensstämmelse mellan de definitioner som antagits av den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder och definitionerna i Codex, OIE eller IPPC, ska definitionerna i Codex, OIE eller IPPC ha företräde.

ARTIKEL 72

Rättigheter och skyldigheter

Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt SPS-avtalet. Detta inbegriper rätten att anta åtgärder i enlighet med artikel 5.7 i SPS-avtalet.

ARTIKEL 73

Allmänna principer

1. Parterna ska tillämpa SPS-åtgärder för att uppnå en skälig skyddsnivå grundad på riskbedömningar i enlighet med relevanta bestämmelser, inbegripet artikel 5 i SPS-avtalet.

2. Parterna ska inte använda SPS-åtgärder för att skapa omotiverade handelshinder.

3. När det gäller handelsrelaterade sanitära och fytosanitära förfaranden och godkännanden som inrättats enligt detta kapitel ska varje part säkerställa att dessa förfaranden och tillhörande SPS-åtgärder

a) införs och avslutas utan onödigt dröjsmål,

b) inte omfattar onödig, vetenskapligt och tekniskt omotiverad eller orimligt betungande begäranden om uppgifter som kan fördröja tillträdet till den andra partens marknader,

c) inte tillämpas på ett sätt som kan utgöra godtycklig eller oberättigad diskriminering av hela eller delar av den andra partens territorium där identiska eller liknande sanitära och fytosanitära villkor råder, och

d) står i proportion till de risker som identifierats och inte är mer handelsbegränsande än vad som är nödvändigt för att uppnå den importerande partens skäliga skyddsnivå.

4. Parterna ska inte använda de förfaranden som avses i punkt 3 eller någon begäran om ytterligare uppgifter för att utan vetenskapliga och tekniska skäl fördröja tillträdet till sina marknader.

5. Varje part ska säkerställa att alla administrativa förfaranden som den kräver angående importvillkor för livsmedelssäkerhet, djurhälsa eller växtskydd inte är mer betungande eller handelsbegränsande än vad som är nödvändigt för att ge den importerande parten rimligt förtroende för att dessa villkor är uppfyllda. Varje part ska säkerställa att de negativa effekterna på handeln på grund av administrativa förfaranden begränsas till ett minimum och att klareringsförfarandena förblir enkla och snabba samtidigt som de uppfyller den importerande partens villkor.

6. Den importerande parten ska inte införa några ytterligare administrativa system eller förfaranden som i onödan hindrar handeln.

ARTIKEL 74

Officiellt intygande

1. Om den importerande parten kräver officiella intyg ska förlagorna till intyg vara

a) utformade i enlighet med principerna i de internationella standarder som fastlagts av Codex, IPPC och OIE, och

b) tillämpliga på import från alla delar av den exporterande partens territorium.

2. Den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder får enas om specifika fall då de förlagor till intyg som avses i punkt 1 ska upprättas endast för en eller flera delar av den exporterande partens territorium. Parterna ska främja genomförandet av elektronisk certifiering och andra tekniker för att underlätta handeln.

ARTIKEL 75

Importvillkor och importförfaranden

1. Utan att det påverkar de rättigheter och skyldigheter som varje part har enligt SPS-avtalet och detta kapitel, ska den importerande partens importvillkor på ett konsekvent sätt vara tillämpliga på den exporterande partens hela territorium.

2. Den exporterande parten ska säkerställa att produkter som exporteras till den andra parten, såsom djur och djurprodukter, växter och växtprodukter eller därmed sammanhörande föremål, uppfyller den importerande partens sanitära och fytosanitära krav.

3. Den importerande parten får ställa krav på tillstånd för import av vissa produkter . Sådant tillstånd ska beviljas om en ansökan görs av den exporterande partens relevanta behöriga myndighet, vilken objektivt och på ett för den importerande parten tillfredsställande sätt visar att den importerande partens tillståndskrav är uppfyllda. Den exporterande partens relevanta behöriga myndighet får göra en ansökan om tillstånd avseende den exporterande partens hela territorium. Den importerande parten ska bevilja sådana ansökningar på den grunden om de uppfyller den importerande partens tillståndskrav enligt vad som anges i denna punkt.

4. Den importerande parten får inte införa tillståndskrav utöver dem som gäller vid övergångsperiodens utgång, såvida det inte är motiverat att tillämpa sådana krav på ytterligare produkter för att minska en betydande risk för människors, djurs eller växters hälsa.

5. Den importerande parten ska fastställa importvillkor för alla produkter och informera den andra parten om dessa villkor. Den importerande parten ska säkerställa att dess importvillkor tillämpas på ett proportionellt och icke-diskriminerande sätt.

6. I fall då en fytosanitär risk föreligger ska importvillkoren när det gäller produkter eller därmed sammanhörande föremål, utan att det påverkar provisoriska åtgärder enligt artikel 5.7 i SPS-avtalet, begränsas till åtgärder för att skydda mot den importerande partens reglerade skadegörare och vara tillämpliga på hela den exporterande partens territorium.

7. Vid ansökningar om importtillstånd för en specifik produkt, i fall då den exporterande parten har begärt att bli granskad endast för en del eller vissa delar av sitt territorium (i fråga om unionen, enskilda medlemsstater), ska den importerande parten, trots punkterna 1 och 3, snabbt inleda granskningen av denna ansökan. Om den importerande parten tar emot ansökningar avseende den specifika produkten från fler än en del av den exporterande parten, eller om ytterligare ansökningar tas emot avseende en produkt för vilken tillstånd redan beviljats, ska den importerande parten påskynda slutförandet av tillståndsförfarandet, med beaktande av det identiska eller liknande system för sanitära och fytosanitära normer som är tillämpligt i de olika delarna av den exporterande parten.

8. Varje part ska säkerställa att alla förfaranden för sanitära och fytosanitära kontroller, inspektioner och godkännanden inleds och slutförs utan onödigt dröjsmål. Informationskrav ska begränsas till vad som är nödvändigt för godkännandeprocessen och ska ta hänsyn till uppgifter som redan finns tillgängliga hos den importerande parten, såsom den exporterande partens rättsliga ram och granskningsrapporter.

9. Varje part ska, förutom under vederbörligen motiverade omständigheter som rör dess skyddsnivå, föreskriva en övergångsperiod mellan offentliggörandet av eventuella ändringar av sina godkännandeförfaranden och tillämpningen av dem för att den andra parten ska hinna sätta sig in i och anpassa sig till sådana ändringar. Ingen part får i onödan förlänga godkännandeförfarandet för ansökningar som lämnats in innan ändringarna offentliggjordes.

10. I samband med de processer som anges i punkterna 3–8 ska följande åtgärder vidtas:

a) Så snart den importerande parten har slutfört sin bedömning med positivt resultat ska den omedelbart vidta alla nödvändiga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder för att handel ska kunna äga rum utan onödigt dröjsmål.

b) Den exporterande parten ska

   i) lämna all relevant information som den importerande parten begär, och

   ii) ge den importerande parten rimlig tillgång för granskning och andra relevanta förfaranden.

c) Den importerande parten ska upprätta en förteckning över reglerade skadegörare för produkter, eller därmed sammanhörande föremål, i fall då en fytosanitär risk föreligger. Denna förteckning ska innehålla

i) skadegörare vars förekomst inte är känd inom någon del av partens eget territorium,

ii) skadegörare vars förekomst inom partens eget territorium är känd och som står under officiell kontroll,

iii) skadegörare vars förekomst inom delar av partens eget territorium är känd och för vilka skadegörarfria områden eller skyddade zoner har inrättats, och

iv) icke-karantänskadegörare vars förekomst inom partens eget territorium är känd och som står under officiell kontroll för det specificerade materialet för plantering.

11. Den importerande parten ska godta sändningar utan att kräva att den importerande parten kontrollerar efterlevnaden för dessa sändningar innan de sänds från den exporterande partens territorium.

12. En part får ta ut avgifter för sina kostnader för att utföra särskilda sanitära och fytosanitära gränskontroller, vilka dock inte bör överstiga det belopp som behövs för att täcka kostnaderna.

13. Den importerande parten ska ha rätt att utföra importkontroller av produkter som importeras från den exporterande parten, i syfte att säkerställa efterlevnad med dess sanitära och fytosanitära importkrav.

14. De importkontroller som utförs på produkter som importeras från den exporterande parten ska grundas på den sanitära och fytosanitära risk som hör ihop med sådan import. Importkontroller ska utföras endast i den utsträckning som är nödvändig för att skydda människors, djurs eller växters liv och hälsa, utan onödigt dröjsmål och med minsta möjliga påverkan på handel mellan parterna.

15. På begäran av den exporterande parten ska den importerande parten tillhandahålla information om hur stor andel produkter från den exporterande parten som kontrolleras vid import.

16. Om bristande efterlevnad av de relevanta importvillkoren påvisas vid importkontrollerna, måste de åtgärder som vidtas av den importerande parten grundas på en riskbedömning och inte vara mer handelsbegränsande än vad som är nödvändigt för att parten ska kunna uppnå partens skäliga sanitära och fytosanitära skyddsnivå.

ARTIKEL 76

Förteckningar över godkända anläggningar

1. När så är motiverat får den importerande parten föra en förteckning över godkända anläggningar som uppfyller dess importkrav som ett villkor för att tillåta import av djurprodukter från dessa anläggningar.

2. Såvida det inte är motiverat för att minska en betydande risk för människors eller djurs hälsa får förteckningar över godkända anläggningar endast krävas för produkter för vilka sådana krävdes vid övergångsperiodens utgång.

3. Den exporterande parten ska informera den importerande parten om sin förteckning över anläggningar som uppfyller den importerande partens villkor, som ska vara grundad på garantier lämnade av den exporterande parten.

4. Den importerande parten ska, på begäran av den exporterande parten och utan föregående kontroll av enskilda anläggningar, godkänna anläggningar som är belägna på den exporterande partens territorium grundat på garantier lämnade av den exporterande parten.

5. Om inte den importerande parten begär ytterligare information och förutsatt att den exporterande parten lämnar garantier ska den importerande parten vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder, i enlighet med sina tillämpliga rättsliga förfaranden, för att tillåta import från dessa anläggningar utan onödigt dröjsmål.

6. Den importerande parten ska göra förteckningen över godkända anläggningar offentligt tillgänglig.

7. Om den importerande parten beslutar att avslå den exporterande partens begäran om att godta att en anläggning läggs till i förteckningen över godkända anläggningar, ska den utan dröjsmål underrätta den exporterande parten och lämna ett svar, inklusive uppgifter om de avvikelser som ledde till att den inte godkände anläggningen.

ARTIKEL 77

Transparens och utbyte av information

1. Varje part ska eftersträva transparens när det gäller SPS-åtgärder som är tillämpliga på handeln och ska i detta syfte vidta följande åtgärder:

a) Skyndsamt meddela eventuella ändringar av sina SPS-åtgärder och godkännandeförfaranden, inbegripet ändringar som kan påverka dess förmåga att uppfylla den andra partens sanitära och fytosanitära importvillkor för vissa produkter.

b) Öka den ömsesidiga förståelsen för dess SPS-åtgärder samt tillämpningen av dem.

c) Utbyta information med den andra parten om frågor som rör utveckling och tillämpning av SPS-åtgärder, inbegripet framsteg som gäller nya vetenskapliga belägg, som påverkar eller kan påverka handeln mellan parterna, i syfte att minimera negativ påverkan på handeln.

d) På begäran av den andra parten och inom 20 arbetsdagar meddela vilka villkor som gäller för importen av specifika produkter.

e) På begäran av den andra parten och inom 20 arbetsdagar meddela läget vad gäller tillståndsförfarandet för specifika produkter.

f) Meddela den andra parten alla betydande förändringar i strukturen eller organisationen hos en parts behöriga myndighet.

g) På begäran, meddela resultaten av en parts officiella kontroll och tillhandahålla en rapport om resultaten av den kontroll som genomförts.

h) På begäran, meddela resultaten av en importkontroll som föreskrivs i det fall en sändning avvisats eller inte anses uppfylla importkraven.

i) På begäran, utan onödigt dröjsmål meddela en riskbedömning eller ett vetenskapligt yttrande som utarbetats av en part och som är relevant för detta kapitel.

2. Om en part har gjort informationen i punkt 1 tillgänglig via en anmälan till WTO:s centrala registreringsenhet eller till det relevanta internationella standardiseringsorganet, i enlighet med dess gällande regler, är kraven i punkt 1 uppfyllda i den mån de är tillämpliga på den informationen.

ARTIKEL 78

Anpassning till regionala förhållanden

1. Parterna ska erkänna begreppet zonindelning, inbegripet sjukdomsfria eller skadegörarfria områden, skyddade zoner och områden med låg förekomst av sjukdomar eller skadegörare och ska tillämpa det i handeln mellan parterna, i enlighet med SPS-avtalet, inbegripet riktlinjerna för att främja den praktiska tillämpningen av artikel 6 i SPS-avtalet (WTO/SPS Committee Decision G/SPS/48) och relevanta rekommendationer, standarder och riktlinjer från OIE och IPPC. Den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder får fastställa ytterligare detaljer för dessa förfaranden, med hänsyn tagen till relevanta standarder, riktlinjer eller rekommendationer i SPS-avtalet eller från OIE eller IPPC.

2. Parterna får också enas om att samarbeta om begreppet anläggningskrets som avses i kapitlen 4.4 och 4.5 i OIE-koden för landlevande djur och kapitlen 4.1 och 4.2 i OIE-koden för skydd av vattenlevande djur.

3. När parterna inrättar eller upprätthåller de zoner som avses i punkt 1 ska de beakta faktorer som geografiskt läge, ekosystem, epidemiologisk övervakning och sanitära och fytosanitära kontrollers effektivitet.

4. När det gäller djur och djurprodukter ska den importerande parten när den fastställer eller bibehåller importvillkor på begäran av den exporterande parten, erkänna de sjukdomsfria områden som fastställts av den exporterande parten som grund för överväganden om att tillåta eller bibehålla importen, utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 8 och 9.

5. Den exporterande parten ska identifiera de delar av sitt territorium som avses i punkt 4 och, på begäran, tillhandahålla en fullständig förklaring och styrkande uppgifter baserade på OIE-standarderna eller på annat sätt fastställda av den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder på grundval av de kunskaper som den exporterande partens relevanta myndigheter förvärvat genom erfarenhet.

6. När det gäller växter, växtprodukter och därmed sammanhörande föremål ska den importerande parten, vid fastställande eller bibehållande av fytosanitära importvillkor på begäran av den exporterande parten, erkänna de skadegörarfria områden, skadegörarfria produktionsplatser, skadegörarfria produktionsanläggningar, områden med låg förekomst av skadegörare och skyddade zoner som den exporterande parten upprättat, som en grund för överväganden om att tillåta eller bibehålla importen, utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 8 och 9.

7. Den exporterande parten ska identifiera sina skadegörarfria områden, skadegörarfria produktionsplatser, skadegörarfria produktionsanläggningar och områden med låg förekomst av skadegörare eller skyddade zoner. På begäran av den importerande parten ska den exporterande parten tillhandahålla en fullständig förklaring och styrkande uppgifter på grundval av de internationella standarder för växtskyddsåtgärder som utarbetats inom ramen för IPPC, eller som på annat sätt fastställts av den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder utifrån de kunskaper som den exporterande partens relevanta fytosanitära myndigheter förvärvat genom erfarenhet.

8. Parterna ska erkänna de sjukdomsfria områden och skyddade zoner som finns fastställda vid övergångsperiodens utgång.

9. Punkt 8 ska också tillämpas på senare anpassningar av de sjukdomsfria områdena och skyddade zonerna (i Förenade kungarikets fall skadegörarfria områden), utom om det gäller betydande förändringar av sjukdoms- eller skadegörarsituationen.

10. Parterna får utföra revisioner och kontroller i enlighet med artikel 79 för att genomföra punkterna 4–9 i den här artikeln.

11. Parterna ska upprätta ett nära samarbete i syfte att upprätthålla förtroendet för förfarandena vad gäller upprättandet av sjukdomsfria eller skadegörarfria områden, skadegörarfria produktionsplatser, skadegörarfria produktionsanläggningar och områden med låg förekomst av skadegörare eller sjukdom och skyddade zoner, i syfte att minimera störningar i handeln.

12. Den importerande parten ska grunda sitt eget fastställande av djurhälso- eller växtskyddsstatusen i den exporterande parten eller delar av denna på de uppgifter som den exporterande parten lämnat i enlighet med SPS-avtalet och standarderna i OIE och IPPC samt beakta eventuella fastställanden från den exporterande partens sida.

13. Om den importerande parten inte godtar den exporterande partens fastställande enligt punkt 12 i denna artikel ska den importerande parten objektivt motivera och förklara skälen till avslaget för den exporterande parten och på begäran hålla samråd i enlighet med artikel 80.2.

14. Varje part ska säkerställa att de skyldigheter som anges i punkterna 4–9, 12 och 13 fullgörs utan onödigt dröjsmål. Den importerande parten kommer att påskynda erkännandet av sjukdoms- eller skadegörarstatusen när statusen har återupprättats efter ett utbrott.

15. Om en part anser att en viss region har en särskild status med avseende på en viss sjukdom och att den uppfyller kriterierna i kapitel 1.2 i OIE-koden för landlevande djur eller kapitel 1.2 i OIE-koden för skydd av vattenlevande djur, får den begära att denna status erkänns. Den importerande parten får begära ytterligare garantier för import av levande djur och animaliska produkter som är lämpliga med hänsyn till den överenskomna statusen.

ARTIKEL 79

Revisioner och kontroller

1. Den importerande parten får utföra revisioner och kontroller av följande:

a) Alla eller delar av den andra partens myndigheters inspektions- och certifieringssystem.

b) Resultatet av de kontroller som utförts inom ramen för den exporterande partens inspektions- och certifieringssystem.

2. Parterna ska utföra dessa revisioner och kontroller i enlighet med bestämmelserna i SPS-avtalet och med hänsyn till de relevanta internationella standarder, riktlinjer eller rekommendationer som fastlagts av Codex, OIE eller IPPC.

3. I syfte att utföra sådana revisioner och kontroller får den importerande parten utföra revisioner och kontroller genom att begära information från den exporterande parten eller genom revisionsbesök och kontrollbesök hos den exporterande parten, vilka får omfatta

a) en bedömning av hela eller en del av de ansvariga myndigheternas samlade kontrollprogram, inbegripet, i förekommande fall, granskningar av föreskrivna revisions- och inspektionsaktiviteter,

b) kontroller på plats, och

c) informations- och datainsamling i syfte att bedöma orsakerna till återkommande eller nya problem vad gäller export av produkter.

4. Den importerande parten ska meddela den exporterande parten resultaten och slutsatserna av de revisioner och kontroller som har utförts enligt punkt 1. Den importerande parten får göra dessa resultat offentligt tillgängliga.

5. Innan en revision eller kontroll inleds ska parterna diskutera målen för och omfattningen av revisionen eller kontrollen, de kriterier eller krav på grundval av vilka den exporterande parten kommer att bedömas, samt färdplan och förfaranden för att utföra revisionen eller kontrollen vilka ska anges i en revisions- eller kontrollplan. Om inte parterna kommer överens om något annat ska den importerande parten förse den exporterande parten med en granskningsplan eller kontrollplan minst 30 dagar innan revisionen eller kontrollens inleds.

6. Den importerande parten ska ge den exporterande parten möjlighet att lämna synpunkter på utkastet till revisions- eller kontrollrapport. Den importerande parten ska normalt tillhandahålla den exporterande parten en slutlig skriftlig rapport inom två månader från dagen för mottagandet av dessa synpunkter.

7. Varje part ska bära sina egna kostnader i samband med en sådan revision eller kontroll.

ARTIKEL 80

Anmälan och samråd

1. En part ska utan onödigt dröjsmål till den andra parten anmäla

a) en betydande förändring av skadegörar- eller sjukdomsstatus,

b) uppkomsten av en ny djursjukdom,

c) en upptäckt av epidemiologisk betydelse med avseende på en djursjukdom,

d) ett betydande livsmedelssäkerhetsproblem som en part har identifierat,

e) ytterligare åtgärder, utöver de grundläggande krav som följer av parternas respektive SPS-åtgärder, som vidtas för att bekämpa eller utrota djursjukdomar eller skydda människors hälsa samt förändringar i sjukdomsförebyggande program, inbegripet vaccinationsprogram,

f) på begäran, resultaten av en parts officiella kontroll och en rapport om resultaten av den kontroll som utförts, och

g) alla betydande förändringar i funktionen hos ett system eller en databas.

2. Om en part har betydande betänkligheter vad gäller livsmedelssäkerhet, växtskydd och djurhälsa eller vad gäller en SPS-åtgärd som den andra parten föreslagit eller genomfört, får den parten begära tekniskt samråd med den andra parten. Den part som begäran riktas till bör besvara begäran utan onödigt dröjsmål. Varje part ska bemöda sig om att tillhandahålla den information som behövs för att undvika störningar i handeln och, allt efter omständigheterna, för att nå fram till en ömsesidigt godtagbar lösning.

3. De samråd som avses i punkt 2 får hållas via telefonkonferens, videokonferens eller andra kommunikationsmedel som parterna gemensamt kommer överens om.

ARTIKEL 81

Nödåtgärder

1. Om den importerande parten anser att det föreligger en allvarlig risk för människors, djurs eller växters liv och hälsa, kan den utan föregående anmälan vidta nödvändiga åtgärder för att skydda människors, djurs eller växters liv och hälsa. För sändningar som transiteras mellan parterna ska den importerande parten överväga den lämpligaste och mest proportionella lösningen för att undvika onödiga störningar i handeln.

2. Den part som vidtar åtgärderna ska underrätta den andra parten om en SPS-nödåtgärd så snart som möjligt efter det att beslutet om att genomföra åtgärden har fattats och senast 24 timmar efter det att beslutet har fattats. Om en part begär tekniskt samråd för att behandla SPS-nödåtgärden, måste det tekniska samrådet hållas inom tio dagar efter anmälan av SPS-nödåtgärden. Parterna ska beakta den information de får genom det tekniska samrådet. Samrådet ska hållas för att undvika onödiga störningar i handeln. Parterna får överväga alternativ för att underlätta genomförandet eller ersättandet av åtgärderna.

3. Den importerande parten ska i god tid beakta information som lämnats av den exporterande parten när den fattar sitt beslut avseende sändningar som vid tidpunkten för antagandet av SPS-nödåtgärden håller på att transporteras mellan parterna, i syfte att undvika onödiga störningar i handeln.

4. Den importerande parten ska säkerställa att varje SPS-nödåtgärd som vidtas på de grunder som anges i punkt 1 inte bibehålls utan vetenskapliga bevis eller, i fall där vetenskapliga bevis är otillräckliga, antas i enlighet med artikel 5.7 i SPS-avtalet.

ARTIKEL 82

Multilaterala internationella forum

Parterna är överens om att samarbeta i multilaterala internationella forum om utvecklingen av internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer på de områden som omfattas av detta kapitel.

ARTIKEL 83

Genomförande och behöriga myndigheter

1. Vid genomförandet av detta kapitel ska varje part beakta alla följande faktorer:

a) Beslut av WTO:s SPS-kommitté.

b) Arbete som utförs av relevanta internationella standardiseringsorgan.

c) Eventuell kunskap om och tidigare erfarenhet den har av handel med den exporterande parten.

d) Information som den andra parten lämnar.

2. Parterna ska utan dröjsmål förse varandra med en beskrivning av sina respektive behöriga myndigheter för genomförandet av detta kapitel. Parterna ska underrätta varandra om betydande ändringar av dessa behöriga myndigheter.

3. Varje part ska säkerställa att dess behöriga myndigheter har de resurser som krävs för att effektivt genomföra detta kapitel.

ARTIKEL 84

Samarbete om djurskydd

1. Parterna erkänner att djur är kännande varelser. De erkänner också kopplingen mellan förbättrat djurskydd och hållbara livsmedelsproduktionssystem.

2. Parterna åtar sig att samarbeta i internationella forum för att främja utvecklingen av bästa möjliga metoder för djurskydd och genomförandet av dem. Särskilt ska parterna samarbeta för att stärka och bredda tillämpningsområdet för OIE:s djurskyddsstandarder och tillämpningen av dem, med fokus på produktionsdjur.

3. Parterna ska utbyta information, sakkunskap och erfarenheter inom djurskydd, särskilt rörande avel, djurhållning, hantering, transport och slakt av livsmedelsproducerande djur.

4. Parterna ska stärka sitt samarbete inom forskning på djurskyddsområdet när det gäller avel och behandling av djur på gårdar, under transport och vid slakt.

ARTIKEL 85

Samarbete om antimikrobiell resistens

1. Parterna ska tillhandahålla en ram för dialog och samarbete i syfte att stärka kampen mot utvecklingen av antimikrobiell resistens.

2. Parterna erkänner att antimikrobiell resistens är ett allvarligt hot mot människors och djurs hälsa. Missbruk av antimikrobiella medel inom animalieproduktion, däribland användning för icke-terapeutiska ändamål, kan bidra till antimikrobiell resistens som kan utgöra en risk för människors liv. Parterna erkänner att hotets art kräver en transnationell och One Health-modell.

3. I syfte att bekämpa antimikrobiell resistens ska parterna sträva efter att samarbeta internationellt med regionala eller multilaterala arbetsprogram för att minska onödig användning av antibiotika inom animalieproduktion och att arbeta för ett upphörande av användningen av antibiotika som tillväxtfrämjande medel internationellt, i syfte att bekämpa antimikrobiell resistens i linje med One Health-modellen och i överensstämmelse med den globala handlingsplanen.

4. Parterna ska samarbeta vid utarbetandet av internationella riktlinjer, standarder, rekommendationer och åtgärder i relevanta internationella organisationer i syfte att främja en återhållsam och ansvarsfull användning av antibiotika inom djurhållning och veterinärverksamhet.

5. Den dialog som avses i punkt 1 ska bland annat omfatta

a) samarbete för att följa upp befintliga och framtida riktlinjer, standarder, rekommendationer och åtgärder som tagits fram i relevanta internationella organisationer, samt befintliga och framtida initiativ och nationella planer som syftar till att främja en återhållsam och ansvarsfull användning av antibiotika i samband med animalieproduktion och veterinärverksamhet,

b) samarbete vid genomförandet av rekommendationer från OIE, WHO och Codex, särskilt CAC-RCP61/2005,

c) utbyte av information om god lantbrukspraxis,

d) främjande av forskning, innovation och utveckling,

e) främjande av tvärvetenskapliga metoder för att bekämpa antimikrobiell resistens, däribland One Health-modellen från WHO, OIE och Codex.

ARTIKEL 86

Hållbara livsmedelssystem

Varje part ska uppmuntra sina myndigheter för livsmedelssäkerhet, djurhälsa och växtskydd att samarbeta med sina motparter i den andra parten i syfte att främja hållbara metoder för livsmedelsproduktion och hållbara livsmedelssystem.

ARTIKEL 87

Den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder

Den specialiserade handelskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder ska övervaka genomförandet och tillämpningen av detta kapitel och ha följande funktioner:

a) Att omgående klargöra och behandla, om möjligt, alla frågor som en part väcker när det gäller utarbetande, antagande eller tillämpning av sanitära och fytosanitära krav, normer och rekommendationer enligt detta kapitel eller SPS-avtalet.

b) Att diskutera pågående processer för utarbetande av nya bestämmelser.

c) Att så skyndsamt som möjligt diskutera de betänkligheter som en part uttryckt med avseende på de importvillkor och importförfaranden på det sanitära och fytosanitära området som den andra parten tillämpar.

d) Att regelbundet se över parternas SPS-åtgärder, inbegripet certifieringskrav och klareringsförfaranden vid gränserna, och tillämpningen av dessa, i syfte att underlätta handeln mellan parterna, i enlighet med de principer, mål och förfaranden som anges i artikel 5 i SPS-avtalet. Varje part ska ange eventuella lämpliga åtgärder den kommer att vidta, inbegripet när det gäller frekvensen av identitetskontroller och fysiska kontroller, med beaktande av resultaten av denna översyn och på grundval av de kriterier som anges i bilaga 10 till det här avtalet.

e) Att utbyta åsikter, information och erfarenheter när det gäller de samarbetsåtgärder för djurskydd och kampen mot antimikrobiell resistens som genomförs inom ramen för artiklarna 84 och 85.

f) Att på begäran av en part överväga vad som utgör en betydande förändring av den sjukdoms- eller skadegörarsituation som avses i artikel 78.9.

g) Att anta beslut för att

i) lägga till definitioner, enligt vad som anges i artikel 71,

ii) närmare ange de specifika fall som avses i artikel 74.2,

iii) fastställa närmare bestämmelser för de förfaranden som avses i artikel 78.1,

iv) fastställa andra sätt att styrka de förklaringar som avses i artikel 78.5 och 78.7.

KAPITEL 4

TEKNISKA HANDELSHINDER

ARTIKEL 88

Mål

Målet för detta kapitel är att underlätta handeln med varor mellan parterna genom att förebygga, identifiera och undanröja onödiga tekniska handelshinder.

ARTIKEL 89

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på utarbetande, antagande och tillämpning av alla standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse som kan påverka handeln med varor mellan parterna.

2. Detta kapitel är inte tillämpligt på

a) inköpsspecifikationer som utarbetats av offentliga organ för sådana organs produktions- eller förbrukningskrav, eller

b) SPS-åtgärder som omfattas av kapitel 3 i denna avdelning.

3. När det gäller produkter som omfattas av tillämpningsområdet för bilagorna till detta kapitel är de bilagorna tillämpliga utöver detta kapitel. En bestämmelse i en bilaga till detta kapitel om att en internationell standard eller ett internationellt organ eller en internationell organisation ska anses vara eller erkännas som relevant, ska inte hindra att en standard som utarbetats av något annat organ eller någon annan organisation anses vara en relevant internationell standard i enlighet med artikel 91.4 och 91.5.

ARTIKEL 90

Förhållande till TBT-avtalet

1. Artiklarna 2–9 i TBT-avtalet och bilagorna 1 och 3 till det avtalet införlivas i och utgör en del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar.

2. Termer som det hänvisas till i detta kapitel och i bilagorna till detta kapitel ska ha samma innebörd som i TBT-avtalet.

ARTIKEL 91

Tekniska föreskrifter

1. Varje part ska i enlighet med sina respektive regler och förfaranden utföra konsekvensbedömningar av planerade tekniska föreskrifter. De regler och förfaranden som avses i den här punkten och i punkt 8 får föreskriva undantag.

2. Varje part ska bedöma möjliga alternativ, genom reglering eller på andra sätt, till den föreslagna tekniska föreskriften som kan uppfylla partens legitima mål i enlighet med artikel 2.2 i TBT-avtalet.

3. Varje part ska använda relevanta internationella standarder som grund för tekniska föreskrifter utom när den kan visa att sådana internationella standarder inte skulle vara ett ändamålsenligt eller lämpligt medel för att uppnå de eftersträvade legitima målen.

4. Internationella standarder som utarbetats av Internationella standardiseringsorganisationen (ISO), Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC), Internationella teleunionen (ITU) och Codex Alimentarius-kommissionen (Codex) ska vara relevanta internationella standarder i den mening som avses i artiklarna 2 och 5 i, samt bilaga 3 till, TBT-avtalet.

5. En standard som utarbetats av andra internationella organisationer skulle också kunna anses vara en relevant internationell standard i den mening som avses i artiklarna 2 och 5 i, och bilaga 3 till, TBT-avtalet, under förutsättning att

a) den har tagits fram av ett standardiseringsorgan som strävar efter att uppnå samförstånd antingen

   i) bland de deltagande WTO-medlemmarnas nationella delegationer som företräder alla nationella standardiseringsorgan inom deras territorium som har antagit eller förväntas anta standarder för det ämne som den internationella standardiseringsverksamheten avser, eller

   ii) bland de deltagande WTO-medlemmarnas statliga organ, och

b) den har utarbetats i enlighet med beslutet av WTO:s kommitté för tekniska handelshinder om principer för utarbetande av internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer med avseende på artiklarna 2 och 5 i, samt bilaga 3 till, TBT-avtalet (*Decision of the WTO Committee on Technical Barriers to Trade on Principles for the Development of International Standards, Guides and Recommendations with relation to Articles 2, 5, and Annex 3 of the TBT Agreement*)[1].

6. Om en part inte använder internationella standarder som grund för en teknisk föreskrift, ska den på begäran av den andra parten identifiera alla väsentliga avvikelser från den relevanta internationella standarden, förklara skälen till att sådana standarder inte ansågs lämpliga eller ändamålsenliga för det eftersträvade målet och tillhandahålla de vetenskapliga eller tekniska belägg som ligger till grund för denna bedömning.

[1] G/TBT/9, 13 november 2000, bilaga 4.

7. Varje part ska se över sina tekniska föreskrifter för att öka dessa tekniska föreskrifters överensstämmelse med relevanta internationella standarder, med beaktande av bland annat all ny utveckling av relevanta internationella standarder eller eventuella förändringar av de omständigheter som gav upphov till avvikelser från relevanta internationella standarder.

8. När parterna utarbetar en större teknisk föreskrift som kan ha en betydande påverkan på handeln ska varje part, i enlighet med sina respektive regler och förfaranden och utan att det påverkar tillämpningen av avdelning X i denna rubrik, säkerställa att det finns förfaranden som gör det möjligt för personer att uttrycka sin åsikt inom ramen för ett offentligt samråd, utom om akuta problem med säkerhet, hälsa, miljö eller nationell säkerhet uppstår eller riskerar att uppstå. Varje part ska låta personer från den andra parten delta i sådana samråd på villkor som inte är mindre gynnsamma än dem som beviljas dess egna medborgare och ska offentliggöra resultatet av sådana samråd.

ARTIKEL 92

Standarder

1. Varje part ska uppmuntra de standardiseringsorgan som är etablerade inom dess territorium samt de regionala standardiseringsorgan som en part eller de standardiseringsorgan som är etablerade inom dess territorium är medlemmar i att

a) inom ramen för sina resurser delta i relevanta internationella standardiseringsorgans utarbetande av internationella standarder,

b) använda relevanta internationella standarder som en grund för de standarder de själva utarbetar, utom när sådana internationella standarder inte skulle vara ändamålsenliga eller lämpliga, exempelvis till följd av en otillräcklig skyddsnivå, grundläggande klimatrelaterade eller geografiska faktorer eller grundläggande tekniska problem,

c) undvika dubbelarbete eller överlappning i förhållande till de internationella standardiseringsorganens arbete,

d) regelbundet se över de nationella och regionala standarder som inte baseras på relevanta internationella standarder, i syfte att öka dessa standarders överensstämmelse med relevanta internationella standarder,

e) samarbeta med den andra partens relevanta standardiseringsorgan när det gäller internationell standardiseringsverksamhet, inbegripet genom samarbete i de internationella standardiseringsorganen eller på regional nivå,

f) främja bilateralt samarbete med den andra partens standardiseringsorgan, och

g) utbyta information mellan standardiseringsorgan.

2. Parterna ska utbyta information om

a) sin respektive användning av standarder till stöd för tekniska föreskrifter, och

b) sina respektive standardiseringsprocesser och den omfattning i vilken de använder internationella, regionala eller subregionala standarder som grund för de nationella standarderna.

3. Om standarder görs obligatoriska i ett utkast till teknisk föreskrift eller ett förfarande för bedömning av överensstämmelse, genom införlivande eller hänvisning, ska de transparenskrav som anges i artikel 94 och i artikel 2 eller 5 i TBT-avtalet tillämpas.

ARTIKEL 93

Bedömning av överensstämmelse

1. Artikel 91 om utarbetande, antagande och tillämpning av tekniska föreskrifter ska i tillämpliga delar också gälla för förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

2. Om en part kräver en bedömning av överensstämmelse som positiv försäkran om att en produkt överensstämmer med en teknisk föreskrift ska parten

a) välja förfaranden för bedömning av överensstämmelse som står i proportion till de risker som har fastställts i en riskbedömning,

b) bland alternativen för att bevisa efterlevnad av tekniska föreskrifter betrakta en leverantörsförsäkran om överensstämmelse – dvs. en försäkran om överensstämmelse som tillverkaren utfärdat på eget ansvar utan obligatorisk tredjepartsbedömning – såsom en försäkran om överensstämmelse,

c) om den andra parten så kräver lämna information om de kriterier som används för att välja förfaranden för bedömning av överensstämmelse för specifika produkter.

3. Om en part kräver en tredjepartsbedömning av överensstämmelse som en positiv försäkran om att en produkt överensstämmer med en teknisk föreskrift och den inte har reserverat denna uppgift för ett statligt organ enligt vad som anges i punkt 4, ska parten

a) använda ackreditering, när så är lämpligt, som ett sätt att visa teknisk kompetens för att godkänna organ för bedömning av överensstämmelse. Utan att det påverkar dess rätt att fastställa krav för organ för bedömning av överensstämmelse erkänner varje part den värdefulla roll som ackreditering som utförs med bemyndigande från staten och på icke-kommersiell grund kan spela när det gäller att godkänna organ för bedömning av överensstämmelse,

b) använda relevanta internationella standarder för ackreditering och bedömning av överensstämmelse,

c) uppmuntra ackrediteringsorgan och organ för bedömning av överensstämmelse som finns inom partens territorium att ansluta sig till relevanta gällande internationella avtal eller arrangemang för harmonisering eller underlättande av godkännande av resultat av bedömningar,

d) om två eller flera organ för bedömning av överensstämmelse godkänns av en part för att utföra de bedömningar av överensstämmelse som krävs för att släppa ut en produkt på marknaden, säkerställa att ekonomiska aktörer kan välja mellan de organ för bedömning av överensstämmelse som en parts myndigheter har utsett för en viss produkt eller uppsättning produkter,

e) säkerställa att organ för bedömning av överensstämmelse är oberoende av tillverkare, importörer och ekonomiska aktörer i allmänhet och att det inte finns några intressekonflikter mellan ackrediteringsorgan och organ för bedömning av överensstämmelse,

f) tillåta att organ för bedömning av överensstämmelse använder underleverantörer som utför provning eller kontroll i samband med bedömningen av överensstämmelse, inbegripet underleverantörer belägna inom den andra partens territorium, och får kräva att underleverantörerna uppfyller samma krav som organet för bedömning av överensstämmelse måste uppfylla för att själv utföra sådan provning eller kontroll, och

g) på en enda webbplats offentliggöra en förteckning över de organ som parten har utsett att genomföra sådan bedömning av överensstämmelse och relevant information om räckvidden för varje sådant organs utseende.

4. Ingenting i denna artikel ska hindra en part från att begära att en bedömning av överensstämmelse för specifika produkter utförs av dess angivna statliga myndigheter. Om en part kräver att bedömningen av överensstämmelse utförs av dess angivna statliga myndigheter ska denna part

a) begränsa avgifterna för bedömning av överensstämmelse till den ungefärliga kostnaden för de tjänster som tillhandahålls och, på begäran av den som ansöker om en bedömning av överensstämmelse, förklara hur eventuella avgifter som den tar ut för denna bedömning av överensstämmelse är begränsade till den ungefärliga kostnaden för utförda tjänster, och

b) avgifterna för bedömning av överensstämmelse allmänt tillgängliga.

5. Trots punkterna 2–4 ska varje part godta en leverantörs försäkran om överensstämmelse som bevis på överensstämmelse med dess tekniska föreskrifter på de produktområden där parten gör så den dag då detta avtal träder i kraft.

6. Varje part ska i informationssyfte offentliggöra och upprätthålla en förteckning över de produktområden som avses i punkt 5 tillsammans med hänvisningar till de tillämpliga tekniska föreskrifterna.

7. Trots punkt 5 får en part införa krav på obligatorisk tredjepartsprovning eller certifiering av de produktområden som avses i den punkten, förutsatt att sådana krav är motiverade av legitima mål och står i proportion till syftet att ge den importerande parten rimligt förtroende för att produkterna överensstämmer med tillämpliga tekniska föreskrifter eller standarder, med hänsyn till de risker som bristande överensstämmelse skulle orsaka.

8. En part som föreslår att de förfarande för bedömning av överensstämmelse som avses i punkt 7 ska införas, ska i ett tidigt skede informera den andra parten och ska beakta den andra partens synpunkter vid utformningen av sådana förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

ARTIKEL 94

Transparens

1. Utom i de fall då akuta problem med säkerhet, hälsa, miljöskydd eller nationell säkerhet uppstår eller riskerar att uppstå ska varje part tillåta den andra parten att lämna skriftliga kommentarer om anmälda förslag till tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse inom minst 60 dagar från den dag då anmälan av sådana föreskrifter eller förfaranden översändes till WTO:s centrala registreringsenhet. En part ska välvilligt överväga en rimlig begäran om förlängning av perioden för lämnande av synpunkter.

2. Varje part ska lämna en elektronisk version av hela den anmälda texten tillsammans med anmälan. Om den anmälda texten inte är skriven på något officiellt WTO-språk, ska den anmälande parten lämna en detaljerad och heltäckande beskrivning av åtgärdens innehåll i WTO:s anmälningsformat.

3. Om en part får skriftliga synpunkter på sitt förslag till teknisk föreskrift eller förfarande för bedömning av överensstämmelse från den andra parten, ska den

a) om den andra parten så begär, diskutera de skriftliga synpunkterna med deltagande av sin behöriga regleringsmyndighet vid en tidpunkt då de kan beaktas, och

b) skriftligen besvara synpunkterna senast den dag då den tekniska föreskriften eller förfarandet för bedömning av överensstämmelse offentliggörs.

4. Varje part ska sträva efter att på en webbsida offentliggöra sina svar på de synpunkter som den mottar efter den anmälan som avses i punkt 1 senast den dag då den antagna tekniska föreskriften eller förfarandet för bedömning av överensstämmelse offentliggörs.

5. Varje part ska, om den andra parten så begär, tillhandahålla information om målen, den rättsliga grunden och motiveringen för varje teknisk föreskrift eller förfarande för bedömning av överensstämmelse som den antagit eller avser att anta.

6. Varje part ska säkerställa att de tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse som den har antagit offentliggörs på en webbsida som är tillgänglig kostnadsfritt.

7. Varje part ska lämna information om antagande av och ikraftträdande för tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse och om de antagna slutgiltiga texterna genom ett tillägg till den ursprungliga anmälan till WTO.

8. Varje part ska medge ett rimligt intervall mellan offentliggörandet av tekniska föreskrifter och deras ikraftträdande för att ge den andra partens ekonomiska aktörer tid att anpassa sig. ”Rimligt intervall” innebär en period på minst sex månader, såvida inte detta skulle sakna betydelse för möjligheten att uppnå de legitima mål som eftersträvas.

9. En part ska välvilligt överväga en rimlig begäran från den andra parten, som mottas före utgången av den period för synpunkter som anges i punkt 1, om att förlänga perioden mellan antagandet av den tekniska föreskriften och dess ikraftträdande, utom om förlängningen skulle sakna betydelse för möjligheten att uppnå de legitima mål som eftersträvas.

10. Varje part ska säkerställa att den kontaktpunkt som inrättats i enlighet med artikel 10 i TBT-avtalet, på något av de officiella WTO-språken lämnar information om och besvarar rimliga förfrågningar från den andra parten eller från intresserade personer från den andra parten angående antagna tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

ARTIKEL 95

Märkning och etikettering

1. En parts tekniska föreskrifter får inbegripa eller uteslutande behandla obligatoriska krav på märkning eller etikettering. I sådana fall är principerna i artikel 2.2 i TBT-avtalet tillämpliga på dessa tekniska föreskrifter.

2. Om en part kräver obligatorisk märkning eller etikettering av produkter ska samtliga följande villkor tillämpas:

a) Parten ska endast kräva information som är relevant för konsumenter eller användare av produkten eller information som anger att produkten överensstämmer med de obligatoriska tekniska kraven.

b) Parten ska inte kräva förhandsgodkännande, registrering eller certifiering av märkning eller etiketter på produkter, och heller inte någon avgift, som en förutsättning för utsläppande på dess marknad av produkter som i övrigt uppfyller partens obligatoriska tekniska krav, såvida det inte krävs för att uppnå legitima mål.

c) Om parten kräver att ekonomiska aktörer använder ett unikt identifieringsnummer ska den utan onödigt dröjsmål och på icke-diskriminerande grund utfärda ett sådant nummer till den andra partens ekonomiska aktörer.

d) Såvida inte den information som förtecknas i led i, ii eller iii skulle vara vilseledande, motstridig eller förvirrande i förhållande till den information som den importerande parten kräver avseende varorna, ska den importerande parten tillåta

i) information på andra språk utöver det språk som krävs i den part som importerar varorna,

ii) nomenklatur, piktogram, symboler eller grafiska tecken som är internationellt accepterade, och

iii) ytterligare information utöver den som krävs av den importerande parten.

e) Den ska godta att etikettering, inbegripet kompletterande etikettering eller korrigering av etikettering, äger rum i tullager eller andra anvisade områden i importlandet, som ett alternativ till etikettering i ursprungslandet, såvida det inte av skäl som rör folkhälsa eller säkerhet krävs att sådan etikettering utförs av godkända personer.

f) Den ska, såvida den inte anser att legitima mål kan äventyras, sträva efter att godta användning av icke-permanenta eller avtagbara etiketter eller att märkning eller etikettering sker i den åtföljande dokumentationen snarare än att kräva att etiketter eller märkning fästs fysiskt på produkten.

ARTIKEL 96

Samarbete om marknadskontroll
samt säkerhet och överensstämmelse för icke-livsmedelsprodukter

1. Parterna erkänner vikten av samarbete om marknadskontroll och säkerhet och överensstämmelse för icke-livsmedelsprodukter för att underlätta handeln och för att skydda konsumenter och andra användare, och vikten av att bygga upp ömsesidigt förtroende på grundval delad information.

2. För att garantera att marknadskontrollen fungerar på ett oberoende och opartiskt sätt ska parterna säkerställa

a) att marknadskontrollfunktionerna avskiljs från funktionerna för bedömning av överensstämmelse, och

b) att det inte förekommer några intressen som skulle kunna påverka marknadskontrollmyndigheternas opartiskhet vid deras kontroll eller övervakning av ekonomiska aktörer.

3. Parterna ska samarbeta och utbyta information på området för säkerhet och överensstämmelse för icke-livsmedelsprodukter, vilket särskilt kan omfatta

a) marknadskontroll och efterlevnadskontroll och tillsynsåtgärder,

b) metoder för riskbedömning och produktprovning,

c) samordnade produktåterkallelser eller liknande åtgärder,

d) vetenskapliga, tekniska och regleringsmässiga frågor för att förbättra säkerheten och överensstämmelsen för icke-livsmedelsprodukter,

e) nya frågor som har stor inverkan på hälsa och säkerhet,

f) verksamhet med anknytning till standardisering, och

g) utbyten av tjänstemän.

4. Partnerskapsrådet ska göra sitt yttersta för att i bilaga 16 så snart som möjligt och helst inom sex månader från detta avtals ikraftträdande, upprätta ett arrangemang för regelbundet informationsutbyte mellan systemet för snabb varning för andra konsumentprodukter än livsmedel (Rapex) eller dess efterföljare, och den databas för marknadskontroll och produktsäkerhet som inrättats enligt *General Product Safety Regulations 2005* (2005 års föreskrifter om allmän produktsäkerhet), eller dess efterföljare, om säkerhet för icke-livsmedelsprodukter och tillhörande förebyggande, restriktiva och korrigerande åtgärder.

I arrangemanget ska det anges på vilka villkor

a) unionen ska förse Förenade kungariket med utvald information från sitt varningssystem Rapex, eller dess efterföljare, som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet, eller dess efterföljare,

b) Förenade kungariket ska förse unionen med utvald information från sin databas för marknadskontroll och produktsäkerhet som inrättats enligt *General Product Safety Regulations 2005*, eller dess efterföljare, och

c) parterna ska informera varandra om alla uppföljningsåtgärder och åtgärder som vidtas till följd av den information som utbytts.

5. Partnerskapsrådet får i bilaga 17 upprätta ett arrangemang för regelbundet informationsutbyte, inbegripet informationsutbyte på elektronisk väg om åtgärder som vidtagits avseende icke-livsmedelsprodukter som inte uppfyller kraven, förutom sådana som omfattas av punkt 4.

6. Varje part ska använda den information som erhållits enligt punkterna 3, 4 och 5 endast i syfte att skydda konsumenter, hälsa, säkerhet eller miljö.

7. Varje part ska behandla den information som erhållits enligt punkterna 3, 4 och 5 konfidentiellt.

8. De arrangemang som avses i punkterna 4 och 5 ska ange vilken typ av information som ska utbytas, formerna för utbytet och tillämpningen av reglerna om konfidentialitet och skydd av personuppgifter. Partnerskapsrådet ska ha befogenhet att anta beslut i syfte att fastställa eller ändra de arrangemang som fastställs i bilagorna 16 och 17.

9. I denna artikel avses med *marknadskontroll* verksamheter som utförs och åtgärder som vidtas av marknadskontroll- och tillsynsmyndigheter, inbegripet verksamheter som utförs och åtgärder som vidtas i samarbete med ekonomiska aktörer, i enlighet med förfaranden i en part som gör det möjligt för den parten att kontrollera eller åtgärda problem som rör produktsäkerhet och att produkterna uppfyller de krav som fastställs i dess lagar och andra författningar.

10. Varje part ska säkerställa att varje åtgärd som dess marknadskontroll- eller tillsynsmyndigheter vidtar för att från dess marknad dra tillbaka eller återkalla en produkt som importerats från den andra partens territorium, eller för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av en sådan produkt på dess marknad, av skäl som rör bristande överensstämmelse med tillämplig lagstiftning, är proportionell, anger de exakta grunderna för åtgärden och utan dröjsmål meddelas den berörda ekonomiska aktören.

ARTIKEL 97

Tekniska diskussioner

1. Om en part anser att den andra partens utkast eller förslag till en teknisk föreskrift eller förfarande för bedömning av överensstämmelse kan ha en betydande inverkan på handeln mellan parterna får den begära tekniska diskussioner i frågan. Begäran ska sändas skriftligt till den andra parten och ska ange

a) åtgärden i fråga,

b) de bestämmelser i detta kapitel eller i en bilaga till detta kapitel som farhågorna gäller, och

c) skälen till begäran, inbegripet en beskrivning av den begärande partens farhågor beträffande åtgärden.

2. En part ska sända sin begäran till den andra partens kontaktpunkt, utsedd i enlighet med artikel 99.

3. På begäran av endera parten ska parterna träffas för att diskutera de farhågor som tas upp i begäran, personligen eller via video- eller telefonkonferens, inom 60 dagar från dagen för begäran, och de ska sträva efter att lösa frågan så snabbt som möjligt. Om en begärande part anser att frågan är brådskande kan den begära att ett möte hålls inom en kortare tidsram. I så fall ska den svarande parten välvilligt överväga en sådan begäran.

ARTIKEL 98

Samarbete

1. Parterna ska samarbeta i fråga om tekniska föreskrifter, standarder och förfaranden för bedömning av överensstämmelse om det ligger i deras ömsesidiga intresse och utan att det påverkar deras respektive beslutsautonomi och rättsordningar. Den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder får utbyta åsikter om den samarbetsverksamhet som utförs enligt denna artikel eller bilagorna till detta kapitel.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska parterna sträva efter att identifiera, utveckla och främja samarbetsverksamhet i ömsesidigt intresse. Denna verksamhet kan särskilt avse

a) utbyte av information, erfarenheter och uppgifter som rör tekniska föreskrifter, standarder och förfaranden för bedömning av överensstämmelse,

b) säkerställande av ett effektivt samspel och samarbete mellan deras respektive tillsynsmyndigheters sida på internationell, regional eller nationell nivå,

c) utbyte av information, i största möjliga utsträckning, om internationella avtal och arrangemang rörande tekniska handelshinder i vilka en eller båda parter är part, och

d) upprättande av eller deltagande i handelsfrämjande initiativ.

3. Vid tillämpning av denna artikel och bestämmelserna om samarbete enligt bilagorna till detta kapitel ska Europeiska kommissionen agera på unionens vägnar.

ARTIKEL 99

Kontaktpunkter

1. Varje part ska vid detta avtals ikraftträdande utse en kontaktpunkt för genomförandet av detta kapitel och underrätta den andra parten om kontaktuppgifterna för kontaktpunkten, inbegripet uppgifter om relevanta tjänstemän. Parterna ska skyndsamt underrätta varandra om varje ändring av dessa kontaktuppgifter.

2. Kontaktpunkten ska tillhandahålla alla upplysningar eller förklaringar rörande genomförandet av detta kapitel som den andra partens kontaktpunkt begär, inom rimlig tid och om möjligt inom 60 dagar från mottagandet av begäran.

ARTIKEL 100

Den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder

Den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder ska övervaka genomförandet och tillämpningen av detta kapitel och dess bilagor, och ska skyndsamt klargöra och åtgärda, där det är möjligt, eventuella problem som en part tar upp i samband med utarbetande, antagande eller tillämpning av tekniska föreskrifter, standarder eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse inom ramen för detta kapitel eller TBT-avtalet.

KAPITEL 5

TULL OCH FÖRENKLADE HANDELSPROCEDURER

ARTIKEL 101

Mål

Målen för detta kapitel är

a) att förstärka samarbetet mellan parterna när det gäller tull och förenklade handelsprocedurer och stödja eller upprätthålla, där det är relevant, lämpliga nivåer av överensstämmelse mellan parternas tullagstiftningar och praxis i syfte att säkerställa att relevant lagstiftning och relevanta förfaranden, liksom de berörda förvaltningarnas administrativa kapacitet, uppfyller målen när det gäller att främja förenklade handelsprocedurer samtidigt som man säkerställer ändamålsenliga tullkontroller och ändamålsenligt upprätthållande av efterlevnaden av tullagstiftningen och handelsrelaterade lagar och andra författningar, ett fullgott skydd av medborgarnas säkerhet och skydd samt respekt för förbud och restriktioner och parternas ekonomiska intressen,

b) att förstärka det administrativa samarbetet mellan parterna inom området för mervärdesskatt och ömsesidigt bistånd vad gäller fordringar som avser skatter och tullar,

c) att säkerställa att varje parts lagstiftning är icke-diskriminerande och att tullförfaranden är baserade på moderna metoder och ändamålsenliga kontroller för att bekämpa bedrägerier och främja legitim handel, och

d) att säkerställa att legitima allmänpolitiska mål, inbegripet avseende säkerhet, skydd och bedrägeribekämpning inte på något sätt äventyras.

ARTIKEL 102

Definitioner

Vid tillämpningen av detta kapitel och bilaga 18 och protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor och protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar, gäller följande definitioner:

a) *avtalet om kontroll före skeppning*: det avtal om kontroll före skeppning som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

b) *ATA- och Istanbulkonventionerna*: tullkonventionen om ATA-carnet för tillfällig införsel av varor, utfärdad i Bryssel den 6 december 1961 samt Istanbulkonventionen om temporär import utfärdad den 26 juni 1990.

c) *konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande*: konventionen av den 20 maj 1987 om ett gemensamt transiteringsförfarande.

d) *WCO:s tulldatamodell*: det bibliotek med datakomponenter och elektroniska mallar för utbyte av affärsdata och sammanställning av internationella data- och informationsstandarder vilket används vid tillämpningen av regleringsmässig förenkling och kontroll i den globala handeln och som från tid till annan offentliggörs av WCO:s projektgrupp för datamodeller.

e) *tullagstiftning*: alla lagar och författningar som är tillämpliga på en parts territorium och som reglerar införsel eller import av varor, utförsel eller export av varor, transitering av varor och hänförande av varor till andra tullordningar eller tullförfaranden, inbegripet åtgärder för förbud, begränsning och kontroll.

f) *information*: uppgifter, handlingar, bilder, rapporter, kommunikation eller bestyrkta kopior, oavsett format, inbegripet i elektroniskt format, och oavsett om de behandlats eller analyserats.

g) *person*: varje person enligt definitionen i artikel 512 l[1].

h) *Safe-ramverket*: det Safe-ramverk av standarder för att säkra och underlätta världshandeln som antogs av Världstullorganisationen vid sessionen i Bryssel i juni 2005 och som uppdateras regelbundet.

---

[1] För tydlighetens skull påpekas att det förutsätts att begreppet *person*, i synnerhet vid tillämpningen av detta kapitel, inbegriper varje sammanslutning av personer som saknar rättslig ställning som juridisk person men som enligt tillämplig lagstiftning tillerkänns rättskapacitet.

i) *WTO:s avtal om förenklade handelsprocedurer:* det avtal om förenklade handelsprocedurer som är bifogat protokollet om ändring av WTO-avtalet (beslut av den 27 november 2014).

ARTIKEL 103

Tullsamarbete

1. Parternas relevanta myndigheter ska samarbeta i tullfrågor för att stödja de mål som anges i artikel 101, med beaktande av de resurser som deras respektive myndigheter förfogar över. Vid tillämpningen av denna avdelning ska konventionen av den 20 maj 1987 om förenkling av formaliteterna vid handel med varor tillämpas.

2. Parterna ska utveckla ett samarbete bland annat på följande områden:

a) Utbyta information om tullagstiftning, genomförande av tullagstiftning och tullförfaranden, i synnerhet på områdena

i) förenkling och modernisering av tullförfaranden,

ii) underlättande av transitering och omlastning,

iii) förbindelser med näringslivet, och

iv) säkerhet i leveranskedjan och riskhantering.

b) Samarbeta om tullrelaterade aspekter av att trygga och underlätta den internationella leveranskedjan för handel i enlighet med Safe-ramverket.

c) Överväga att utveckla gemensamma initiativ som rör import, export och andra tullförfaranden, inbegripet tekniskt bistånd, samt för att säkerställa ändamålsenlig service till näringslivet.

d) Stärka sitt samarbete på tullområdet inom internationella organisationer såsom WTO och WCO och utbyta information eller hålla diskussioner i syfte att, där det är möjligt, fastställa gemensamma ståndpunkter i dessa internationella organisationer samt i Unctad och Unece.

e) Sträva efter att harmonisera sina uppgiftskrav för import och export och andra tullförfaranden genom att införa gemensamma standarder och dataelement i enlighet med WCO:s tulldatamodell.

f) Stärka sitt samarbete om riskhanteringsmetoder, inbegripet utbyte av bästa praxis och, där det är lämpligt, riskinformation och kontrollresultat. Om det är relevant och lämpligt får parterna också överväga ömsesidigt erkännande av riskhanteringsmetoder, riskstandarder och kontroller samt säkerhetsrelaterade tullåtgärder; parterna får också överväga att, där det är relevant och lämpligt, utveckla kompatibla riskkriterier och riskstandarder, kontrollåtgärder och prioriterade kontrollområden.

g) Etablera ömsesidigt erkännande av program för godkända ekonomiska aktörer för att säkra och underlätta handeln.

h) Främja samarbete mellan tullen och andra statliga myndigheter eller organ i samband med program för godkända ekonomiska aktörer, vilket kan uppnås bland annat genom att man enas om högsta standarder, underlättar tillgången till förmåner och minimerar onödigt dubbelarbete.

i) Tullmyndigheternas upprätthållande av skyddet för immateriella rättigheter, inbegripet genom att utbyta information och bästa praxis i tullverksamhet, med fokus särskilt på skyddet för immateriella rättigheter.

j) Bibehållande av kompatibla tullförfaranden, där det är lämpligt och praktiskt möjligt att göra detta, inbegripet tillämpning av ett administrativt enhetsdokument för tulldeklarationer.

k) Där det är relevant och lämpligt, och enligt arrangemang som ska överenskommas, utbyta vissa kategorier av tullrelaterad information mellan parternas tullmyndigheter genom en strukturerad och återkommande kommunikation, i syfte att förbättra riskhanteringen och tullkontrollernas ändamålsenlighet, med inriktning på varor som är utsatta för risk när det gäller uppbörd av intäkter eller skydd och säkerhet, och att underlätta legitim handel; sådana utbyten får omfatta export- och importdeklarationsuppgifter om handel mellan parterna, med möjlighet att genom pilotinitiativ undersöka utvecklingen av kompatibla mekanismer för att undvika dubbelarbete vid lämnande av sådan information. Utbyte enligt detta led ska inte påverka det informationsutbyte som kan äga rum mellan parterna i enlighet med protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor.

3. Utan att det påverkar andra former av samarbete som planeras i detta avtal ska parternas tullmyndigheter förse varandra med ömsesidigt administrativt bistånd i de frågor som omfattas av detta kapitel i enlighet med protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor.

4. Allt informationsutbyte mellan parterna enligt detta kapitel ska i tillämpliga delar omfattas av den konfidentialitet och det informationsskydd som anges i artikel 12 i protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor samt omfattas av alla krav på konfidentialitet som fastställs i parternas lagstiftning.

ARTIKEL 104

Lagstiftning och förfaranden avseende tull och handel i övrigt

1. Varje part ska säkerställa att deras tullbestämmelser och tullförfaranden

a) är förenliga med internationella instrument och standarder tillämpliga på tull- och handelsområdet, inbegripet WTO:s avtal om förenklade handelsprocedurer, de väsentliga delarna i den reviderade Kyotokonventionen om förenkling och harmonisering av tullförfaranden, den internationella konventionen om systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering, Safe-ramverket samt WCO:s tulldatamodell,

b) skyddar och underlättar legitim handel, med beaktande av utvecklingen av handelspraxis, genom effektivt genomförande inbegripet vid överträdelser av lagar och andra författningar, vid undandragande av tull och smuggling och genom att säkerställa efterlevnad av krav i lagstiftning,

c) grundar sig på lagstiftning som är proportionell och icke-diskriminerande, undviker onödiga bördor för ekonomiska aktörer, underlättar ytterligare för aktörer med en hög grad av efterlevnad, inbegripet genom förmånlig behandling i fråga om tullkontroller före frigörandet av varor, och säkerställer garantier mot bedrägeri och olaglig eller skadlig verksamhet samtidigt som man säkerställer en hög nivå för medborgarnas säkerhet och skydd samt respekt för förbud och restriktioner och parternas ekonomiska intressen, och

d) innehåller regler som säkerställer att sanktioner vid överträdelser av tullbestämmelser eller förfarandekrav är proportionella och icke-diskriminerande och att åläggandet av sådana sanktioner inte leder till obefogade dröjsmål.

Varje part bör regelbundet se över sina lagstiftnings- och tullförfaranden. Tullförfarandena bör också tillämpas på ett sätt som är förutsägbart, konsekvent och transparent.

2. I syfte att förbättra arbetsmetoder och säkerställa icke-diskriminering, transparens, effektivitet, integritet och ansvarsskyldighet i verksamheten ska varje part

a) närhelst det är möjligt, förenkla och se över krav och formaliteter i syfte att säkerställa att varor snabbt frigörs och klareras,

b) arbeta för att ytterligare förenkla och standardisera uppgifter och dokumentation som tullen och andra organ kräver, och

c) främja samordningen mellan alla gränsmyndigheter, både internt och över gränserna, för att underlätta gränsöverskridande processer och skärpa kontrollerna, med beaktande av gemensamma gränskontroller där så är möjligt och lämpligt.

ARTIKEL 105

Frigörande av varor

1. Varje part ska anta eller bibehålla tullförfaranden som

a) föreskriver att varor frigörs skyndsamt och inom en period som inte är längre än nödvändigt för att säkerställa efterlevnad av partens lagar och andra författningar,

b) ger möjlighet till elektronisk inlämning och behandling i förväg av handlingar och annan begärd information före varornas ankomst för att möjliggöra att varor frigörs skyndsamt vid ankomsten om ingen risk har identifierats genom riskanalys eller om inga stickprovskontroller eller andra kontroller ska utföras,

c) gör det möjligt att låta varor övergå till fri omsättning vid första ankomststället, när så är lämpligt och om de nödvändiga villkoren är uppfyllda, och

d) gör det möjligt att frigöra varor före det slutliga fastställandet av tullar, skatter, pålagor och avgifter om ett sådant fastställande inte görs före eller vid ankomsten eller så snabbt som möjligt efter ankomsten och förutsatt att alla andra lagstadgade krav är uppfyllda.

2. Som ett villkor för ett sådant frigörande får varje part kräva en garanti för eventuella ej ännu fastställda belopp i form av en säkerhet, en deposition eller något annat lämpligt instrument som föreskrivs i dess lagar och andra författningar. Beloppet för en sådan garanti får inte vara högre än det belopp som parten behöver för att säkerställa betalningen av de slutgiltiga tullarna, skatterna, pålagorna och avgifterna för de varor som omfattas av garantin. Garantin ska frisläppas när den inte längre behövs.

3. Parterna ska säkerställa att de tullmyndigheter och andra myndigheter som ansvarar för gränskontroller och förfaranden som hanterar import, export och transitering av varor samarbetar med varandra och samordnar sin verksamhet för att underlätta handeln och påskynda frigörandet av varor.

ARTIKEL 106

Förenklade tullförfaranden

1. Varje part ska sträva efter förenkling av sina krav och formaliteter för tullförfaranden, i syfte att spara tid och kostnader för näringsidkare eller andra aktörer, inbegripet små och medelstora företag.

2. Varje part ska anta eller bibehålla åtgärder som gör det möjligt för näringsidkare eller andra aktörer som uppfyller kriterier angivna i dess lagar och andra författningar att dra nytta av ytterligare förenkling av tullförfaranden. Sådana åtgärder får bland annat omfatta

a) tulldeklarationer som innehåller en reducerad uppsättning uppgifter eller styrkande handlingar,

b) periodiska tulldeklarationer för fastställande och betalning av tullar och skatter som täcker flera importtransaktioner inom en viss period och efter det att de importerade varorna frigjorts,

c) egenbedömning av och uppskjuten betalning av tullar och skatter till dess att de importerade varorna frigjorts, och

d) användning av en garanti med nedsatt belopp eller en befrielse från skyldigheten att ställa en garanti.

3. Om en part väljer att anta en av dessa åtgärder, kommer den parten, om den anser det vara lämpligt och praktiskt genomförbart och i enlighet med dess lagar och andra författningar, att erbjuda dessa förenklingar till alla näringsidkare som uppfyller de relevanta kriterierna.

ARTIKEL 107

Transitering och omlastning

1. Vid tillämpningen av artikel 20 ska konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande gälla.

2. Varje part ska säkerställa underlättande av och ändamålsenlig kontroll över omlastningar i och transiteringar genom deras respektive territorier.

3. Varje part ska främja och genomföra regionala transiteringsarrangemang i syfte att underlätta handeln i enlighet med konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande.

4. Varje part ska säkerställa att alla berörda myndigheter och organ inom dess territorium samarbetar och samordnar sin verksamhet för att underlätta transittrafik.

5. Varje part ska tillåta att varor avsedda för import förflyttas inom dess territorium under tullkontroll från ett importtullkontor till ett annat tullkontor på dess territorium varifrån varorna ska frigöras eller tullklareras.

ARTIKEL 108

Riskhantering

1. Varje part ska anta eller bibehålla ett riskhanteringssystem för tullkontroller i syfte att minska sannolikheten för och konsekvenserna av en händelse som skulle förhindra en korrekt tillämpning av tullagstiftning, äventyra parternas ekonomiska intressen eller utgöra ett hot mot parternas och deras invånares säkerhet och skydd, mot människors, djurs eller växters hälsa, mot miljön eller mot konsumenter.

2. Andra tullkontroller än stickprovskontroller ska främst baseras på riskanalys som görs med hjälp av elektronisk databehandlingsteknik.

3. Varje part ska utforma och tillämpa riskhanteringen på ett sådant sätt att godtycklig eller omotiverad diskriminering eller dolda restriktioner för den internationella handeln undviks.

4. Varje part ska koncentrera tullkontroller och andra relevanta gränskontroller på högrisksändningar och påskynda frigörandet av lågrisksändningar. Varje part får också som en del av sin riskhantering välja ut sändningar slumpvis för sådana kontroller.

5. Varje part ska basera riskhanteringen på en riskbedömning med hjälp av lämpliga urvalskriterier.

ARTIKEL 109

Granskning efter klarering

1. För att påskynda varors frigörande ska varje part anta eller bibehålla granskning efter klarering för att säkerställa att tullagstiftningen och andra tullrelaterade lagar och författningar efterlevs.

2. Varje part ska välja ut personer och sändningar för granskning efter klarering på ett riskbaserat sätt, vilket kan innefatta användning av lämpliga urvalskriterier. Varje part ska utföra sådana granskningar efter klarering på ett transparent sätt. Om en person är involverad i granskningsprocessen och slutliga resultat har fastställts ska parten utan dröjsmål underrätta den person vars bokföring granskats om resultaten av granskningen, personens rättigheter och skyldigheter och resonemangen bakom de slutliga resultaten.

3. Uppgifter från granskningar efter klarering får användas i påföljande administrativa förfaranden eller domstolsförfaranden.

4. Parterna ska, om det är praktiskt genomförbart, använda resultaten av granskningar efter klarering i riskhanteringssyften.

ARTIKEL 110

Godkända ekonomiska aktörer

1. Varje part ska upprätthålla ett partnerskapsprogram för aktörer som uppfyller de särskilda kriterierna i bilaga 18.

2. Parterna ska erkänna varandras respektive program för godkända ekonomiska aktörer i enlighet med bilaga 18.

ARTIKEL 111

Offentliggörande av och tillgång till information

1. Varje part ska säkerställa att dess tullagstiftning och andra handelsrelaterade lagar och andra författningar samt dess allmänna administrativa förfaranden och relevant information med allmän giltighet i fråga om handel offentliggörs och görs tillgänglig för varje berörd person på ett enkelt sätt, inbegripet vid behov på internet.

2. Varje part ska skyndsamt offentliggöra ny lagstiftning och allmänna förfaranden som rör tull och förenklade handelsprocedurer så snart som möjligt innan sådan lagstiftning eller sådana förfaranden träder i kraft, och ska skyndsamt offentliggöra alla ändringar och tolkningar av sådan lagstiftning och sådana förfaranden. Sådana offentliggöranden ska omfatta följande:

a) Relevanta meddelanden av administrativ karaktär.

b) Förfaranden för import, export och transitering (inklusive förfaranden vid hamnar, flygplatser och andra införselställen) samt nödvändiga formulär och handlingar.

c) Tillämpliga tullar och skatter av alla slag som påförs vid eller i samband med import eller export.

d) Pålagor och avgifter som påförs av eller för statliga organs räkning vid eller i samband med import, export eller transitering.

e) Regler för klassificering eller värdering av produkter för tulländamål.

f) Lagar, andra författningar och administrativa beslut med allmän giltighet som avser ursprungsregler.

g) Begränsningar eller förbud avseende import, export eller transitering.

h) Bestämmelser om sanktioner vid överträdelser av formaliteter vid import, export eller transitering.

i) Överklagandeförfaranden.

j) Avtal eller delar av avtal med ett eller flera länder avseende import, export eller transitering.

k) Förfaranden för förvaltning av tullkvoter.

l) Öppettider och operativa förfaranden för tullkontor i hamnar och vid gränsövergångsställen.

m) Kontaktpunkter för förfrågningar om information.

3. Varje part ska säkerställa att det föreligger en rimlig tidsperiod mellan offentliggörandet av ny eller ändrad lagstiftning, förfaranden och avgifter eller pålagor och deras ikraftträdande.

4. Varje part ska göra följande tillgängligt via internet:

a) En beskrivning av sina import-, export- och transiteringsförfaranden, inklusive överklagandeförfaranden, som innehåller de praktiska åtgärder som krävs för import, export och för transitering.

b) De formulär och handlingar som krävs för import till, export från eller transitering genom denna parts territorium.

c) Kontaktuppgifter för informationspunkter.

Varje part ska säkerställa att de beskrivningar, formulär, dokument och uppgifter som avses i första stycket a, b och c hålls uppdaterade.

5. Varje part ska inrätta eller upprätthålla en eller flera informationspunkter som inom rimlig tid ska besvara frågor från myndigheter, näringsidkare och andra berörda parter om tullfrågor och andra handelsrelaterade frågor. Parterna ska inte kräva betalning av en avgift för att besvara frågor.

ARTIKEL 112

Förhandsbesked

1. Varje part ska, genom sina tullmyndigheter, efter ansökan av ekonomiska aktörer utfärda förhandsbesked som fastställer den behandling som ska beviljas de berörda varorna. Sådana besked ska utfärdas skriftligen eller i elektroniskt format inom en viss tid och innehålla all nödvändig information i enlighet med den utfärdande partens lagstiftning.

2. Förhandsbesked ska gälla i minst tre år från och med den första giltighetsdagen utom om förhandsbeskedet inte längre är förenligt med lagen, eller om de fakta eller omständigheter som låg till grund för det ursprungliga beskedet har förändrats.

3. En part får vägra att utfärda ett förhandsbesked om den fråga som tas upp i ansökan är föremål för ett administrativt eller rättsligt prövningsförfarande eller om ansökan inte avser någon avsedd användning av förhandsbeskedet eller någon avsedd användning av ett tullförfarande. Om en part inte utfärdar ett förhandsbesked ska den skyndsamt skriftligen informera sökanden samt ange relevanta uppgifter och skälen för sitt beslut.

4. Varje part ska offentliggöra åtminstone följande:

a) De krav som gäller för ansökan om förhandsbesked, inklusive vilka uppgifter som ska lämnas och i vilken form.

b) Den tid inom vilken parten kommer att utfärda ett förhandsbesked.

c) Förhandsbeskedets giltighetstid.

5. Om en part återkallar, ändrar, ogiltigförklarar eller upphäver ett förhandsbesked ska den skriftligen informera sökanden och däri ange relevanta faktiska omständigheter och skälen för sitt beslut. En part får återkalla, ändra, ogiltigförklara eller upphäva ett förhandsbesked med retroaktiv verkan endast om förhandsbeskedet grundades på ofullständiga, oriktiga, falska eller vilseledande uppgifter.

6. Ett förhandsbesked som utfärdats av en part ska vara bindande för denna part med avseende på sökanden. Parten får föreskriva att förhandsbeskedet är bindande för sökanden.

7. Varje part ska, på skriftlig begäran från innehavaren, tillhandahålla en prövning av ett förhandsbesked eller ett beslut om att återkalla, ändra eller ogiltigförklara ett förhandsbesked.

8. Varje part ska göra information om förhandsbesked offentligt tillgänglig, med beaktande av behovet av att skydda personuppgifter och affärshemligheter.

9. Förhandsbesked ska utfärdas med avseende på

a) varors klassificering enligt tulltaxan,

b) varors ursprung, och

c) alla andra frågor som parterna kan komma överens om.

ARTIKEL 113

Tullombud

En parts tullbestämmelser och tullförfaranden får inte kräva obligatorisk användning av tullombud eller andra ombud. Varje part ska offentliggöra sina åtgärder vad gäller användning av tullombud. Varje part ska tillämpa transparenta, icke-diskriminerande och proportionella regler om och när tillstånd beviljas för tullombud.

ARTIKEL 114

Kontroll före sändning

En part får inte kräva obligatoriska kontroller före sändning enligt definitionen i WTO-avtalet om kontroll före skeppning, eller andra kontroller som genomförs av privata företag på bestämmelseorten före tullklarering.

ARTIKEL 115

Omprövning och överklagande

1. Varje part ska föreskriva effektiva, snabba, icke-diskriminerande och lättillgängliga förfaranden som garanterar rätten till överklagande av administrativa åtgärder, avgöranden och beslut av tullen eller andra behöriga myndigheter som inverkar på importen och exporten av varor eller varor under transitering.

2. De förfaranden som avses i punkt 1 ska inbegripa

a) ett administrativt överklagande till eller omprövning vid en administrativ myndighet som är överordnad eller oberoende i förhållande till den tjänsteman eller myndighet som utfärdade beslutet, och

b) ett överklagande till eller en prövning av beslutet vid domstol.

3. Varje part ska säkerställa att om beslutet om överklagande eller omprövning enligt punkt 2 a inte meddelas inom den tidsfrist som föreskrivs i partens lagar och andra författningar eller inte meddelas utan onödigt dröjsmål, ska den sökande ha rätt till ytterligare administrativt överklagande eller omprövning på administrativ väg eller överklagande till eller prövning vid domstol eller rätt att på annat sätt kunna vända sig till en rättslig myndighet i enlighet med den partens lagar och andra författningar.

4. Varje part ska säkerställa att sökanden får tillgång till skälen till det administrativa beslutet, så att sökanden vid behov kan använda överklagande- eller prövningsförfaranden.

ARTIKEL 116

Förbindelser med näringslivet

1. Varje part ska hålla regelbundna samråd i god tid med företrädare för näringslivet om förslag till lagstiftning och allmänna förfaranden som rör tull och förenklade handelsprocedurer. I detta syfte ska varje part upprätthålla lämpliga samråd mellan förvaltningar och näringslivet.

2. Varje part ska säkerställa att deras tullbestämmelser och andra därmed sammanhängande krav och förfaranden fortsätter att motsvara näringslivets behov, följer bästa praxis och begränsar handeln så lite som möjligt.

ARTIKEL 117

Tillfällig införsel

1. I denna artikel avses med *tillfällig införsel* det tullförfarande enligt vilket vissa varor, inbegripet transportmedel, kan föras in i ett tullområde och villkorligt befrias från betalning av importtullar och skatter och utan att det tillämpas importförbud eller importrestriktioner av ekonomisk karaktär, på villkor att varorna importeras för ett särskilt ändamål och är avsedda för återexport inom en viss tid utan att ha genomgått någon förändring utöver normal värdeminskning på grund av varornas användning.

2. Varje part ska bevilja tillfällig införsel, med fullständig, villkorad befrielse från importtullar och skatter och utan tillämpning av importrestriktioner eller importförbud av ekonomisk karaktär, i enlighet med dess lagar och andra författningar, för följande typer av varor:

a) Varor som ska visas eller användas på utställningar, mässor, möten eller liknande evenemang (varor avsedda att visas eller demonstreras vid ett evenemang; varor som är avsedda att användas i samband med visning av utländska produkter vid ett evenemang; utrustning, inbegripet tolkutrustning, ljud- och bildinspelningsapparater och filmer av pedagogisk, vetenskaplig eller kulturell karaktär avsedda att användas vid internationella möten, konferenser eller kongresser); produkter som under evenemanget erhållits oavsiktligt från temporärt importerade varor, till följd av demonstrationen av visade maskiner eller apparater.

b) Professionell utrustning (press-, radio- eller tv-sändningsutrustning som är nödvändig för representanter för pressen eller för radio- eller tv-organisationer som besöker ett annat lands territorium i rapporteringssyfte, för att sända eller spela in material för särskilda program; kinematografisk utrustning som är nödvändig för en person som besöker ett annat lands territorium för att framställa en eller flera särskilda filmer; all annan utrustning för handels- eller yrkesverksamhet som är nödvändig för en person som besöker ett annat lands territorium för att utföra en särskild uppgift, i den mån den inte ska användas i industriell tillverkning eller förpackning av varor eller (med undantag av handverktyg) för att utvinna naturtillgångar, för konstruktion, reparation eller underhåll av byggnader eller för schaktning och liknande projekt; hjälputrustning och tillbehör till den utrustning som avses ovan); komponenter som importeras för reparation av yrkesmässig utrustning som tillfälligt införs.

c) Varor som importeras i samband med en kommersiell transaktion men vars import i sig inte utgör en kommersiell transaktion (förpackningar som importeras fyllda för att återexporteras tomma eller fyllda, eller som importeras tomma för att återexporteras fyllda; containrar, oavsett om de är fyllda med varor eller inte, och tillbehör och utrustning för tillfälligt införda containrar, som antingen importeras tillsammans med en container som ska återexporteras separat eller tillsammans med en annan container, eller importeras separat för återexport tillsammans med en container samt delar avsedda för reparation av containrar som beviljats tillfällig införsel; pallar; varuprover; reklamfilmer; andra varor som importeras i samband med en kommersiell transaktion).

d) Varor som importeras i samband med en tillverkningsprocess (matriser, block, plattor, formar, planer, ritningar, modeller och liknande artiklar; mät-, och kontrollinstrument och andra liknande artiklar; särskilda verktyg och instrument som importeras för att användas under en tillverkningsprocess); ersättningsproduktionsmedel (instrument, apparater och maskiner som ställs till en kunds förfogande av en leverantör eller reparatör, i avvaktan på leverans eller reparation av liknande varor).

e) Varor som importeras uteslutande för utbildningsändamål, vetenskapliga eller kulturella ändamål (vetenskaplig utrustning, pedagogiskt material, välfärdsmateriel för sjöfolk och alla andra varor som importeras i samband med utbildningsverksamhet, vetenskaplig eller kulturell verksamhet); reservdelar till vetenskaplig utrustning och pedagogiskt material som har beviljats tillfällig införsel; verktyg som är särskilt konstruerade för underhåll, kontroll, mätning eller reparation av sådan utrustning.

f) Personliga tillhörigheter (alla artiklar, nya eller begagnade, som en resenär rimligen kan behöva för sitt personliga bruk under resan, med hänsyn till alla omständigheter under resan, men med undantag av alla varor som importeras i kommersiellt syfte); varor som importeras för sportändamål (sportartiklar och andra artiklar för resenärers bruk vid sporttävlingar eller uppvisningar eller vid träning som äger rum i territoriet för den tillfälliga införseln).

g) Turistreklam (varor som ska uppmuntra allmänheten att besöka främmande länder, särskilt i syfte att delta i kulturella, religiösa, turistiska, idrottsliga eller yrkesmässiga möten eller uppvisningar som äger rum där).

h) Varor som importeras för humanitära ändamål (medicinsk och kirurgisk utrustning och laboratorieutrustning samt nödhjälpsförsändelser, såsom fordon och andra transportmedel, filtar, tält, monteringshus eller andra varor för grundläggande behov, som vidarebefordras som stöd till dem som drabbats av naturkatastrofer och liknande katastrofer).

i) Djur som importeras för särskilda ändamål (dressyr, träning, avel, hovslagning eller vägning, veterinärbehandling, testning (t.ex. i syfte att köpa), deltagande i shower, utställningar, tävlingar eller uppvisningar, underhållning (cirkusdjur osv.), turism (inklusive resenärers sällskapsdjur), tjänsteutövning (polishundar eller polishästar, spårhundar, ledarhundar m.m.), räddningsinsatser, växling av betesområde eller bete, utförande av arbets- eller transportuppdrag eller medicinsk användning (leverans av ormgift osv.).

3. Varje part ska, när det gäller tillfällig införsel av de varor som avses i punkt 2 och oavsett ursprung, godta en carnet enligt vad som föreskrivs i ATA-konventionen och Istanbulkonventionen som utfärdats i den andra parten, påtecknats där och garanterats av en sammanslutning som ingår i den internationella garantikedjan, som certifierats av de behöriga myndigheterna och är giltig i den importerande partens tullområde.

ARTIKEL 118

En enda kontaktpunkt

Varje part ska sträva efter att inrätta system med en enda kontaktpunkt som gör det möjligt för näringsidkare att lämna in handlingar eller uppgifter som krävs för import, export eller transitering av varor till de deltagande myndigheterna eller organen via en enda kontaktpunkt.

ARTIKEL 119

Underlättande av roll-on/roll-off-trafik

1. Med tanke på den stora volymen av sjöverfarter och särskilt den stora volymen roll-on/roll-off-trafik mellan deras respektive tullområden, är parterna överens om att samarbeta för att underlätta sådan trafik och andra alternativa trafiksätt.

2. Parterna erkänner följande:

a) Rätten för varje part att inom sina respektive rättsliga ramar anta handelsfrämjande tullformaliteter och tullförfaranden för trafik mellan parterna, och

b) rätten för hamnar, hamnmyndigheter och operatörer att inom ramen för deras respektive parters rättsordningar agera i enlighet med deras regler och deras verksamhets- och affärsmodeller.

3. För detta ändamål

a) ska parterna anta eller bibehålla förfaranden för inlämnande av importhandlingar och andra nödvändiga upplysningar, inklusive godsspecifikationer, så att bearbetningen kan påbörjas före varornas ankomst i syfte att påskynda varornas frigörande efter ankomsten, och

b) åtar sig parterna att underlätta aktörernas användning av transiteringsförfarandet, inbegripet förenklingar av transiteringsförfarandet enligt vad som anges i konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande.

4. Parterna är överens om att uppmuntra samarbete mellan sina respektive tullmyndigheter om bilaterala sjöverfartsvägar och att utbyta information om hur de hamnar som hanterar trafik mellan dem fungerar och om tillämpliga regler och förfaranden. De kommer att offentliggöra information om de åtgärder som de har infört och om de processer som hamnar har inrättat för att underlätta sådan trafik, och underlätta för operatörer att få kunskap härom.

ARTIKEL 120

Administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt och ömsesidigt bistånd för indrivning av skatter och tullar

Parternas behöriga myndigheter ska samarbeta med varandra för att säkerställa efterlevnad av mervärdesskattelagstiftningen och när det gäller indrivning av fordringar som avser skatter och tullar i enlighet med protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar.

ARTIKEL 121

Den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler

1. Den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler ska

a) hålla regelbundna samråd, och

b) vad gäller översynen av bestämmelserna i bilaga 18

i) gemensamt validera programmedlemmar för att identifiera styrkor och svagheter i genomförandet av bilaga 18, och

ii) utbyta åsikter om vilka uppgifter som ska delas och om behandlingen av aktörer.

2. Den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler får anta beslut eller rekommendationer

a) om utbyte av tullrelaterad information, ömsesidigt erkännande av riskhanteringsmetoder, riskstandarder och riskkontroller, säkerhetsrelaterade tullåtgärder, förhandsbesked, gemensamma strategier för fastställande av tullvärde och andra frågor som rör genomförandet av detta kapitel,

b) om arrangemangen för det automatiska utbyte av upplysningar som avses i artikel 10 i protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor och om andra frågor som rör genomförandet av det protokollet,

c) om alla frågor som rör genomförandet av bilaga 18, och

d) om de förfaranden för samråd som fastställs i artikel 63 och om alla tekniska eller administrativa frågor som rör tillämpningen av kapitel 2 i denna avdelning, inbegripet tolkningsanmärkningar som syftar till att säkerställa en enhetlig förvaltning av ursprungsreglerna.

ARTIKEL 122

Ändringar

1. Partnerskapsrådet får ändra

a) bilaga 18, protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor och förteckningen över varor i artikel 117.2, och

b) protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar.

2. Den specialiserade handelskommittén för administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt och indrivning av skatter och tullar får ändra de värden som avses i artikel PVAT.33.4 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar.

AVDELNING II

TJÄNSTER OCH INVESTERINGAR

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 123

Mål och tillämpningsområde

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att skapa ett gynnsamt klimat för utveckling av handel och investeringar sinsemellan.

2. Parterna bekräftar rätten att reglera inom sina egna territorier i syfte att uppnå legitima politiska mål, t.ex. skydd av folkhälsa, sociala tjänster, offentlig utbildning, säkerhet, miljö inbegripet klimatförändringar, allmän moral, socialt skydd, konsumentskydd, skydd av personlig integritet och dataskydd, eller främjande och skydd av den kulturella mångfalden.

3. Denna avdelning är inte tillämplig på åtgärder som påverkar fysiska personer från en part vilka söker tillträde till den andra partens arbetsmarknad eller på åtgärder som avser nationalitet, medborgarskap, bosättning eller fast anställning.

4. Denna avdelning ska inte hindra en part ifrån att tillämpa åtgärder för att reglera fysiska personers inresa till eller tillfälliga vistelse på dess territorium, inbegripet sådana åtgärder som är nödvändiga för att skydda gränsernas integritet och säkerställa att fysiska personers förflyttning över dessa sker i ordnade former, under förutsättning att åtgärderna inte tillämpas på ett sådant sätt att de upphäver eller inskränker de förmåner som tillkommer den andra parten enligt villkoren i denna avdelning. Det faktum att visering krävs för fysiska personer från vissa länder, men inte från andra, ska inte i sig anses upphäva eller inskränka förmåner enligt denna avdelning.

5. Denna avdelning är inte tillämplig på

a) luftfartstjänster eller tjänster till stöd för luftfartstjänster[1], utom

i) reparation och underhåll av luftfartyg,

ii) tjänster som rör datoriserade bokningssystem,

iii) marktjänster,

iv) följande tjänster som tillhandahålls med bemannade luftfartyg, under förutsättning att kraven i parternas respektive lagar och andra författningar om tillträde för luftfartyg till, avresa från och drift inom deras territorium uppfylls: brandbekämpning från luften, flygutbildning, besprutning, lantmäteri, kartering, fotografering, och annan luftburen jordbruks-, industri- och inspektionsverksamhet, och

v) försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster,

b) audiovisuella tjänster,

[1] Luftfartstjänster eller tjänster till stöd för luftfartstjänster omfattar men är inte begränsade till följande tjänster: lufttransporter, tjänster som använder luftfartyg och vars främsta syfte inte är transport av varor eller passagerare, såsom brandbekämpning från luften, flygutbildning, sightseeing, besprutning, övervakning, kartering, fotografering, fallskärmshoppning, bogsering av segelflygplan, helikopterlyft för avverkning och byggnadsarbeten samt andra luftburna jordbruks-, industri- och inspektionstjänster, uthyrning av luftfartyg med besättning, och flygplatstjänster.

c) nationellt sjöfartscabotage[1], och

d) transport på inre vattenvägar.

6. Denna avdelning är inte tillämplig på en parts åtgärder i fråga om offentlig upphandling av en vara eller tjänst som förvärvas för offentliga ändamål, och inte för kommersiell återförsäljning eller för användning i leverans av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning, oavsett om upphandlingen utgör en *omfattad upphandling* i den mening som avses i artikel 277.

7. Med undantag för artikel 132 är denna avdelning inte tillämplig på subventioner eller bidrag som tillhandahålls av parterna, inte heller på statsstödda lån, garantier och försäkringar.

[1] Nationellt sjöfartscabotage omfattar: för unionen, utan att det påverkar vilken verksamhet som kan betraktas som cabotage enligt relevant nationell lagstiftning: transport av passagerare eller varor mellan en hamn eller plats i en medlemsstat och en annan hamn eller plats i samma medlemsstat, inklusive på dess kontinentalsockel, i enlighet med FN:s havsrättskonvention och trafik som börjar och slutar i samma hamn eller på samma plats i en medlemsstat; för Förenade kungariket: transport av passagerare eller gods mellan en hamn eller plats i Förenade kungariket och en annan hamn eller plats i Förenade kungariket, inbegripet på dess kontinentalsockel, i enlighet med FN:s havsrättskonvention och trafik som börjar och slutar i samma hamn eller på samma plats i Förenade kungariket.

ARTIKEL 124

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning*: verksamhet som bedrivs, inbegripet tjänster som tillhandahålls, varken i kommersiellt syfte eller i konkurrens med en eller flera ekonomiska aktörer.[1]

b) *reparation och underhåll av luftfartyg*: arbete som utförs på ett luftfartyg, eller en del av detta, medan det är taget ur drift, som inte inbegriper så kallat linjeunderhåll.

c) *tjänster i datoriserade bokningssystem*: tjänster som tillhandahålls av datoriserade system som omfattar information om lufttrafikföretags tidtabeller, tillgänglighet, biljettpriser och resevillkor, och genom vilka bokningar kan göras eller biljetter utfärdas.

d) *omfattat företag*: ett företag på en parts territorium som är etablerat i enlighet med led h av en investerare från den andra parten, i enlighet med tillämplig lag, som existerade den dag då detta avtal träder i kraft eller som etableras därefter.

[1] För tydlighetens skull påpekas att begreppet *verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning*, när det används i samband med en parts åtgärder som påverkar tillhandahållandet av tjänster omfattar *tjänster som tillhandahålls i samband med myndighetsutövning* enligt definitionen i artikel 124 p.

e) *gränsöverskridande handel med tjänster*: tillhandahållande av en tjänst

i) från en parts territorium till den andra partens territorium, eller

ii) inom en parts territorium till tjänstekonsumenten från den andra parten.

f) *ekonomisk verksamhet*: all verksamhet inom industri, handel eller hantverk eller inom de fria yrkena, inbegripet tillhandahållande av tjänster, utom verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning.

g) *företag*: en juridisk person eller en juridisk persons filial eller representationskontor.

h) *etablering*: grundande eller förvärv av en juridisk person, inbegripet genom kapitaldeltagande, eller inrättande av en filial eller ett representationskontor på en parts territorium, i syfte att skapa eller upprätthålla varaktiga ekonomiska förbindelser.

i) *marktjänster*: tillhandahållande på en flygplats, mot en avgift eller enligt avtal, av följande tjänster: representation, administration och övervakning av lufttrafikföretag; passagerarhantering; bagagehantering; ramptjänster; catering; flygfrakt- och posthantering; bränslepåfyllning av luftfartyg; service och städning av luftfartyg; transport på marken; och flygverksamhet, administration av besättningar och färdplanering; marktjänster omfattar inte egenhantering; säkerhet; reparation och underhåll av luftfartyg; eller förvaltning eller drift av väsentlig centraliserad flygplatsinfrastruktur, såsom avisningssystem, bränsledistributionssystem, bagagehanteringssystem och fasta system för transporter inom flygplatser.

j) *investerare från en part*: en fysisk eller juridisk person från en part som avser att etablera, håller på att etablera eller har etablerat ett företag i enlighet med led h på den andra partens territorium.

k) *juridisk person från en part*[1]:

i) för unionen:

A) en juridisk person som är bildad eller organiserad i enlighet med unionens, eller minst en av dess medlemsstaters, lagstiftning och som på unionens territorium har betydande affärsverksamhet, vilket unionen förstår, i enlighet med dess anmälan av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen till WTO (WT/REG39/1), såsom likvärdigt med begreppet *faktisk och fortlöpande anknytning* till ekonomin i en medlemsstat, som stadfästs i artikel 54 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), och

B) rederier som är etablerade utanför unionen och som kontrolleras av fysiska personer från en medlemsstat, vilkas fartyg är registrerade i en medlemsstat och för dess flagg,

[1] För tydlighetens skull ska de rederier som avses i denna punkt betraktas som juridiska personer från en part endast med avseende på den del av deras verksamhet som rör tillhandahållande av sjötransporttjänster.

ii) för Förenade kungariket:

A) en juridisk person som är bildad eller organiserad enligt lagstiftningen i Förenade kungariket och som har betydande affärsverksamhet inom Förenade kungarikets territorium, och

B) rederier som är etablerade utanför Förenade kungariket och som kontrolleras av fysiska personer från Förenade kungariket, vilkas fartyg är registrerade i Förenade kungariket och för dess flagg.

l) *drift*: drift, ledning, förvaltning, upprätthållande, användning, utnyttjande och försäljning eller annan form av avyttring av ett företag.

m) *yrkeskvalifikationer*: kvalifikationer som styrks genom bevis på formella kvalifikationer, yrkeserfarenhet eller annat kompetensbevis.

n) *försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster*: möjligheten för det berörda lufttrafikföretaget att sälja och fritt marknadsföra sina lufttransporttjänster, vilket inbegriper alla aspekter av marknadsföring, såsom marknadsundersökningar, reklam och distribution, men inte prissättning av lufttransporttjänster eller tillämpliga villkor.

o) *tjänst*: varje tjänst inom vilken sektor som helst, utom tjänster som tillhandahålls i samband med myndighetsutövning.

p) *tjänster som tillhandahålls i samband med myndighetsutövning*: varje tjänst som tillhandahålls varken på kommersiella grunder eller i konkurrens med en eller flera tjänsteleverantörer.

q) *tjänsteleverantör*: varje fysisk eller juridisk person som söker tillhandahålla eller tillhandahåller en tjänst.

r) *tjänsteleverantör från en part*: en fysisk eller juridisk person från en part som söker tillhandahålla eller tillhandahåller en tjänst.

ARTIKEL 125

Förvägran av förmåner

1. Förmånerna i denna avdelning och avdelning IV i denna rubrik får av en part förvägras en investerare eller tjänsteleverantör från den andra parten, eller ett omfattat företag, om den förvägrande parten antar eller bibehåller åtgärder som rör upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, inbegripet skydd av mänskliga rättigheter, och som

a) förbjuder transaktioner med den investeraren eller tjänsteleverantören eller det omfattade företaget, eller

b) skulle överträdas eller kringgås om förmånerna enligt denna avdelning och avdelning IV i denna rubrik beviljades den investeraren eller tjänsteleverantören eller det omfattade företaget, inbegripet om åtgärderna förbjuder transaktioner med en fysisk eller juridisk person som äger eller kontrollerar någon av dem.

2. För tydlighetens skull påpekas att punkt 1 är tillämplig på avdelning IV i denna rubrik i den mån den avser tjänster eller investeringar avseende vilka en part har förvägrat förmånerna i denna avdelning.

ARTIKEL 126

Översyn

1. I syfte att införa möjliga förbättringar av bestämmelserna i denna avdelning, och i överensstämmelse med deras åtaganden enligt internationella avtal, ska parterna se över sina regelverk avseende handel med tjänster och investeringar, inbegripet detta avtal, i enlighet med artikel 776.

2. Parterna ska sträva efter att, när så är lämpligt, se över de icke-överensstämmande åtgärder och förbehåll som anges i bilagorna 19, 20, 21 och 22 samt de verksamheter för affärsresenärer på kortare vistelse som anges i bilaga 21 i syfte att komma överens om möjliga förbättringar som ligger i deras ömsesidiga intresse.

3. Denna artikel ska inte tillämpas på finansiella tjänster.

KAPITEL 2

INVESTERINGSLIBERALISERING

ARTIKEL 127

Tillämpningsområde

Detta kapitel är tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar etableringen av ett företag för bedrivande av ekonomisk verksamhet och drift av ett sådant företag som görs av

a) investerare från den andra parten,

b) omfattade företag, och

c) vid tillämpningen av artikel 132, varje företag på den parts territorium som antar eller bibehåller åtgärden.

ARTIKEL 128

Marknadstillträde

En part får inte, avseende etablering av ett företag som görs av en investerare från den andra parten eller av ett omfattat företag, eller drift av ett omfattat företag, antingen på grundval av hela sitt territorium eller på grundval av en territoriell uppdelning, anta eller bibehålla åtgärder som

a) medför begränsningar av

i) antalet företag som får bedriva en viss ekonomisk verksamhet, oavsett om det görs i form av numeriska kvoter, monopol, exklusiva rättigheter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,

ii) det totala värdet av transaktioner eller tillgångar i form av numeriska kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,

iii) det totala antalet transaktioner eller den totala produktionskvantiteten uttryckt i angivna numeriska enheter i form av kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,[1] [2]

[1] Artikel 128 a i–iii omfattar inte åtgärder som vidtas för att begränsa produktionen av en jordbruks- eller fiskeriprodukt.

[2] Artikel 128 a iii omfattar inte åtgärder som en part vidtar och som begränsar vilka insatsvaror som kan användas för tillhandahållande av tjänster.

iv) deltagandet av utländskt kapital genom fastställande av en högsta procentuell gräns för utländskt aktieägande eller det totala värdet av enskilda eller sammanlagda utländska investeringar, eller

v) det totala antal fysiska personer som får vara sysselsatta inom en viss sektor eller som ett företag får sysselsätta och som är nödvändiga för, och har direkt anknytning till, bedrivandet av ekonomisk verksamhet, genom numeriska kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet, eller

b) begränsar eller ställer krav på vissa typer av associationsformer eller samriskföretag genom vilka en investerare från den andra parten får bedriva ekonomisk verksamhet.

ARTIKEL 129

Nationell behandling

1. Varje part ska, med avseende på etablering och drift på sitt territorium, medge investerare från den andra parten och omfattade företag en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i liknande situationer medger sina egna investerare och deras företag.

2. Med den behandling som medges av en part enligt punkt 1 avses

a) med avseende på en regional eller lokal förvaltning i Förenade kungariket, en behandling som inte är mindre gynnsam än den mest gynnsamma behandling som, i liknande situationer, beviljas investerare från Förenade kungariket och deras företag inom dess territorium, och

b) med avseende på en regering från eller i en medlemsstat, en behandling som inte är mindre gynnsam än den mest gynnsamma behandling som den regeringen i liknande situationer beviljar investerare från den medlemsstaten och deras företag inom dess territorium.

ARTIKEL 130

Behandling som mest gynnad nation

1. Varje part ska, med avseende på etablering på sitt territorium, medge investerare från den andra parten och omfattade företag en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i liknande situationer medger investerare från ett tredjeland och deras företag.

2. Varje part ska, med avseende på drift på sitt territorium, medge investerare från den andra parten och omfattade företag en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i liknande situationer medger investerare från ett tredjeland och deras företag.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte tolkas som att en part är skyldig att låta investerare från den andra parten eller omfattade företag omfattas av en behandling som följer av

a) ett internationellt avtal för att undvika dubbelbeskattning eller ett annat internationellt avtal eller arrangemang som helt eller huvudsakligen avser beskattning, eller

b) åtgärder som föreskriver erkännande, inbegripet erkännande av standarder eller kriterier för godkännande, licensiering eller certifiering av en fysisk person eller ett företag för bedrivande av ekonomisk verksamhet, eller erkännande av sådana försiktighetsåtgärder som avses i punkt 3 i Gats-bilagan om finansiella tjänster.

4. För tydlighetens skull påpekas att den ”behandling” som avses i punkterna 1 och 2 inte omfattar förfaranden för tvistlösning mellan investerare och stat som föreskrivs i andra internationella avtal.

5. För tydlighetens skull påpekas att förekomsten av materiella bestämmelser i andra internationella avtal som en part ingått med ett tredjeland, eller ett rent formellt införlivande av dessa bestämmelser i inhemsk lagstiftning i den mån som detta är nödvändigt för att införliva dem i den inhemska rättsordningen, inte i sig utgör sådan ”behandling” som avses i punkterna 1 och 2. En parts åtgärder enligt dessa bestämmelser kan utgöra sådan behandling och därmed innebära en överträdelse av denna artikel.

ARTIKEL 131

Företagsledning och styrelse

En part får inte kräva att ett omfattat företag ska utse individer av viss nationalitet till företagsledningen eller som chefer eller styrelseledamöter.

ARTIKEL 132

Prestationskrav

1. En part får inte ålägga eller genomdriva krav på, eller genomdriva åtaganden om, att i samband med etablering eller drift av företag på sitt territorium

a) exportera en viss mängd eller procentandel varor eller tjänster,

b) uppnå en viss mängd eller procentandel inhemskt innehåll,

c) köpa, använda eller bevilja en förmån för varor som tillverkas eller tjänster som tillhandahålls på dess territorium, eller köpa varor eller tjänster från fysiska eller juridiska personer eller någon annan enhet på dess territorium,

d) på något sätt knyta volymen eller värdet av import till volymen eller värdet av export eller till storleken på det inflöde av utländsk valuta som ett företag genererar,

e) begränsa försäljningen på dess territorium av varor eller tjänster som ett sådant företag tillverkar eller tillhandahåller, genom att på något sätt knyta denna försäljning till volymen eller värdet av dess export eller inflöde av utländsk valuta,

f) överföra teknik, en produktionsprocess eller någon annan äganderättsligt skyddad kunskap till en fysisk eller juridisk person eller någon annan enhet på dess territorium[1],

g) från enbart den partens territorium leverera en av företaget tillverkad vara eller tillhandahållen tjänst till en viss regional marknad eller världsmarknaden,

h) förlägga huvudkontoret för en viss region i världen som är större än partens territorium eller världsmarknaden på dess territorium,

i) anställa ett visst antal eller en viss procentandel fysiska personer från den parten,

j) uppnå en viss nivå eller ett visst värde av forskning och utveckling på dess territorium,

k) begränsa export eller försäljning för export, eller

[1] För tydlighetens skull påpekas att artikel 132.1 f inte påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 207.

l) anta – med avseende på licensavtal som föreligger vid den tidpunkt då kravet åläggs eller genomdrivs eller åtagandet genomdrivs, eller med avseende på framtida licensavtal som företaget och en fysisk eller juridisk person eller någon annan enhet på dess territorium frivilligt ingår – om kravet åläggs eller genomdrivs eller åtagandet genomdrivs på ett sätt som utgör ett direkt ingrepp i licensavtalet genom att en part utövar en icke-rättslig statlig befogenhet,

i) en royaltysats eller royaltyavgift under en viss nivå, eller

ii) en given giltighetstid för ett licensavtal.

Detta led är inte tillämpligt om licensavtalet ingås mellan företaget och parten. Vid tillämpningen av detta led avses med *licensavtal* varje avtal om licensiering av teknik, en produktionsprocess eller någon annan äganderättsligt skyddad kunskap.

2. En part får inte villkora mottagandet eller det fortsatta mottagandet av en förmån i samband med etableringen eller driften av ett företag på sitt territorium med uppfyllande av något av följande krav:

a) Att uppnå en viss mängd eller procentandel inhemskt innehåll.

b) Att köpa, använda eller bevilja företräde för varor som tillverkas eller tjänster som tillhandahålls på dess territorium, eller köpa varor eller tjänster från fysiska eller juridiska personer eller någon annan enhet på dess territorium.

c) Att på något sätt knyta volymen eller värdet av import till volymen eller värdet av export eller till storleken på det inflöde av utländsk valuta som det företaget genererar.

d) Att begränsa försäljningen på dess territorium av varor eller tjänster som det företaget tillverkar eller tillhandahåller genom att på något sätt knyta denna försäljning till volymen eller värdet av dess export eller inflödet av utländsk valuta.

e) Att begränsa export eller försäljning för export.

3. Punkt 2 ska inte tolkas som att en part är förhindrad att villkora mottagandet eller det fortsatta mottagandet av en förmån i samband med etableringen eller driften av ett företag på dess territorium med uppfyllande av ett krav på att förlägga tillverkning, tillhandahålla en tjänst, utbilda eller anställa personal, bygga eller bygga ut vissa anläggningar eller bedriva forskning och utveckling, på dess territorium.

4. Punkt 1 f och l i denna artikel är inte tillämpliga om

a) kravet åläggs eller genomdrivs, eller åtagandet genomdrivs, av en domstol eller en förvaltningsdomstol, eller av en konkurrensmyndighet i enlighet med en parts konkurrensrätt, för att förhindra eller avhjälpa en begränsning eller snedvridning av konkurrensen, eller

b) en part ger tillstånd till användning av en immateriell rättighet i enlighet med artikel 31 eller 31a i Trips-avtalet eller antar eller bibehåller åtgärder som kräver utlämnande av uppgifter eller äganderättsligt skyddad information som omfattas av och är förenliga med artikel 39.3 i Trips-avtalet.

5. Punkt 1 a–c och punkt 2 a och b är inte tillämpliga på kvalifikationskrav för varor eller tjänster med avseende på deltagande i exportfrämjande program och utländska biståndsprogram.

6. För tydlighetens skull påpekas att denna artikel inte hindrar en parts behöriga myndighets genomdrivande av åtaganden som gjorts mellan andra personer än en part och som inte direkt eller indirekt ålagts eller krävts av den parten.

7. För tydlighetens skull påpekas att punkt 2 a och b inte är tillämpliga på krav som en importerande part ålägger avseende varuinnehåll som är nödvändigt för att den ska vara berättigad till förmånstull eller förmånskvoter.

8. Punkt 1 l är inte tillämplig om kravet åläggs eller genomdrivs eller åtagandet genomdrivs av en domstol såsom en skälig ersättning enligt partens upphovsrättslagstiftning.

9. En part får varken ålägga eller genomdriva någon åtgärd som är oförenlig med dess skyldigheter enligt avtalet om handelsrelaterade investeringsåtgärder (Trims), inte ens om den parten har förtecknat en sådan åtgärd i bilaga 19 eller 20.

10. För tydlighetens skull påpekas att denna artikel inte ska tolkas som att en part är skyldig att tillåta att en viss tjänst tillhandahålls på gränsöverskridande basis, om parten antar eller bibehåller begränsningar eller förbud mot sådant tillhandahållande av tjänster vilka är förenliga med de förbehåll, villkor eller kvalifikationer som anges med avseende på en sektor, undersektor eller verksamhet som förtecknas i bilaga 19 eller 20.

11. Ett villkor för mottagande eller fortsatt mottagande av en förmån som avses i punkt 2 utgör inte ett krav eller ett åtagande i den mening som avses i punkt 1.

ARTIKEL 133

Icke-överensstämmande åtgärder och undantag

1. Artiklarna 128, 129, 130, 131 och 132 är inte tillämpliga på

a) en parts befintliga icke-överensstämmande åtgärder på följande nivå:

i) för unionen:

A) unionen enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

B) en medlemsstats centrala självstyrelseorgan enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

C) ett regionalt självstyrelseorgan i en medlemsstat enligt unionens bindningslista i bilaga 19, eller

D) ett lokalt självstyrelseorgan av annat slag än det som avses i led C, och

ii) för Förenade kungariket:

A) det centrala självstyrelseorganet enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19,

B) ett regionalt självstyrelseorgan enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19,

eller

C) ett lokalt självstyrelseorgan,

b) en förlängning eller omedelbar förnyelse av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i led a i denna punkt, eller

c) en ändring av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i leden a och b i denna punkt, i den mån den inte minskar överensstämmelsen av åtgärden, såsom den förelåg omedelbart före ändringen, med artikel 128, 129, 130, 131 eller 132.

2. Artiklarna 128, 129, 130, 131 och 132 är inte tillämpliga på en parts åtgärder på en parts åtgärder som är förenliga med de förbehåll, villkor eller kvalifikationer som anges med avseende på en sektor, undersektor eller verksamhet som förtecknas i bilaga 20.

3. Artiklarna 129 och 130 är inte tillämpliga på åtgärder som utgör ett undantag eller en avvikelse från artikel 3 eller 4 i Trips-avtalet, såsom särskilt föreskrivs i artiklarna 3–5 i det avtalet.

4. För tydlighetens skull påpekas att artiklarna 129 och 130 inte ska tolkas som ett hinder för en part att föreskriva informationskrav, inte heller för statistiska ändamål, i samband med att etablering eller drift av investerare från den andra parten eller omfattade företag, under förutsättning att detta inte utgör ett medel för att kringgå den partens skyldigheter enligt de artiklarna.

KAPITEL 3

GRÄNSÖVERSKRIDANDE HANDEL MED TJÄNSTER

ARTIKEL 134

Tillämpningsområde

Detta avsnitt är tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar den gränsöverskridande handeln med tjänster som utförs av tjänsteleverantörer från den andra parten.

ARTIKEL 135

Marknadstillträde

En part får inte, vare sig på grundval av hela sitt territorium eller på grundval av en territoriell uppdelning, anta eller bibehålla åtgärder som

a) medför begränsningar av

i) antalet tjänsteleverantörer som får tillhandahålla en viss tjänst, oavsett om det görs i form av numeriska kvoter, monopol, exklusiva tjänsteleverantörer eller kravet på prövning av det ekonomiska behovet,

ii) det totala värdet av tjänstetransaktioner eller tillgångar i form av numeriska kvoter eller kravet på prövning av det ekonomiska behovet, eller

iii) det totala antalet tjänstetillhandahållanden eller den totala tjänstekvantiteten uttryckt i angivna numeriska enheter i form av kvoter eller kravet på prövning av det ekonomiska behovet[1], eller

b) begränsar eller ställer krav på vissa typer av rättsliga enheter eller samriskföretag genom vilka en tjänsteleverantör får tillhandahålla en tjänst.

[1] Artikel 135 a iii omfattar inte åtgärder som en part vidtar och som begränsar vilka insatsvaror som kan användas för tillhandahållande av tjänster.

ARTIKEL 136

Lokal närvaro

Ingen part får kräva att en tjänsteleverantör från den andra parten etablerar eller bibehåller ett företag eller är bosatt på dess territorium som ett villkor för gränsöverskridande tillhandahållande av en tjänst.

ARTIKEL 137

Nationell behandling

1. Varje part ska medge tjänster och tjänsteleverantörer från den andra parten en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i liknande situationer medger sina egna tjänster och tjänsteleverantörer.

2. En part får uppfylla kravet i punkt 1 genom att medge tjänster och tjänsteleverantörer från den andra parten antingen en till formen identisk behandling eller en till formen olik behandling i förhållande till den som parten medger sina egna tjänster och tjänsteleverantörer.

3. En till formen identisk eller en till formen olik behandling ska anses vara mindre gynnsam om den ändrar konkurrensvillkoren till förmån för tjänster eller tjänsteleverantörer från parten i jämförelse med tjänster eller tjänsteleverantörer från den andra parten.

4. Ingenting i denna artikel ska tolkas som att en part måste kompensera för inneboende konkurrensnackdelar som följer av de aktuella tjänsternas eller tjänsteleverantörernas utländska natur.

ARTIKEL 138

Behandling som mest gynnad nation

1. Varje part ska medge tjänster och tjänsteleverantörer från den andra parten en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i liknande situationer medger tjänster och tjänsteleverantörer från ett tredjeland.

2. Punkt 1 ska inte tolkas som att en part är skyldig att låta tjänster och tjänsteleverantörer från den andra parten omfattas av en behandling som följer av

a) ett internationellt avtal för att undvika dubbelbeskattning eller ett annat internationellt avtal eller arrangemang som helt eller huvudsakligen avser beskattning, eller

b) åtgärder som föreskriver erkännande, inbegripet av standarder eller kriterier för godkännande, licensiering eller certifiering av en fysisk person eller ett företag för bedrivande av ekonomisk verksamhet, eller av sådana försiktighetsåtgärder som avses i punkt 3 i Gats-bilagan om finansiella tjänster.

3. För tydlighetens skull påpekas att förekomsten av materiella bestämmelser i andra internationella avtal som en part ingått med ett tredjeland, eller ett rent formellt införlivande av dessa bestämmelser i inhemsk lagstiftning i den mån som detta är nödvändigt för att införliva dem i den inhemska rättsordningen, inte i sig utgör sådan ”behandling” som avses i punkt 1. En parts åtgärder enligt de bestämmelserna kan utgöra sådan behandling och därmed innebära en överträdelse av denna artikel.

ARTIKEL 139

Icke-överensstämmande åtgärder

1. Artiklarna 135, 136, 137 och 138 är inte tillämpliga på

a) en parts befintliga icke-överensstämmande åtgärder på följande nivå:

i) för unionen:

A) unionen enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

B) en medlemsstats centrala självstyrelseorgan enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

C) ett regionalt självstyrelseorgan i en medlemsstat enligt unionens bindningslista i bilaga 19, eller

D) ett lokalt självstyrelseorgan av annat slag än det som avses i led C, och

ii) för Förenade kungariket:

A) det centrala självstyrelseorganet enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19,

B) ett regionalt självstyrelseorgan enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19, eller

C) ett lokalt självstyrelseorgan,

b) en förlängning eller omedelbar förnyelse av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i led a i denna punkt, eller

c) en ändring av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i leden a och b i denna punkt i den mån som den inte minskar överensstämmelsen av åtgärden, såsom den förelåg omedelbart före ändringen, med artiklarna 135, 136, 137 och 138.

2. Artiklarna 135, 136, 137 och 138 är inte tillämpliga på en parts åtgärder som är förenliga med de förbehåll, villkor eller kvalifikationer som anges med avseende på en sektor, undersektor eller verksamhet som förtecknas i bilaga 20.

KAPITEL 4

FYSISKA PERSONERS INRESA OCH TILLFÄLLIGA VISTELSE FÖR AFFÄRSÄNDAMÅL

ARTIKEL 140

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta kapitel är tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar utövandet av ekonomisk verksamhet genom inresa till och tillfällig vistelse på den andra partens territorium för fysiska personer från den andra parten, som är affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte, tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis, oberoende yrkesutövare, personer som är föremål för företagsintern förflyttning och affärsresenärer på kortare vistelse.

2. I den mån som inga åtaganden görs i detta kapitel, ska alla krav som föreskrivs i en parts lagstiftning om fysiska personers inresa och tillfälliga vistelse fortsatt vara tillämpliga, inbegripet lagar och andra författningar om vistelsens längd.

3. Trots bestämmelserna i denna avdelning ska alla krav i en parts lagstiftning rörande åtgärder avseende arbete och social trygghet fortsatt vara tillämpliga, däribland lagar och andra författningar om minimilön och kollektivavtal.

4. Åtaganden avseende fysiska personers inresa och tillfällig vistelse för affärsändamål är inte tillämpliga i fall där avsikten med eller följden av deras inresa och tillfälliga vistelse är att ingripa i eller på annat sätt påverka resultatet av en arbets- eller ledningstvist eller förhandling, eller anställningen av fysiska personer som är inblandade i en sådan tvist.

5. I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) *affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte*: fysiska personer som arbetar i ledande ställning inom en juridisk person från en part, som

i) ansvarar för att bilda ett företag åt en sådan juridisk person på den andra partens territorium,

ii) inte erbjuder eller tillhandahåller tjänster eller bedriver någon annan ekonomisk verksamhet än den som krävs för etablering av detta företag, och

iii) inte får ersättning från någon källa i den andra parten.

b) *tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis*: fysiska personer som är anställda (på annat sätt än genom en byrå för rekrytering och förmedling av personal) av en juridisk person från en part, som inte är etablerad på den andra partens territorium och som med ärligt uppsåt har ingått ett kontrakt, för högst tolv månader, i syfte att tillhandahålla en slutkonsument i den andra parten tjänster som kräver tillfällig närvaro av dess anställda vilka

i) har erbjudit samma slags tjänster i egenskap av anställda i den juridiska personen under minst en ettårsperiod omedelbart före dagen för ansökan om inresa och tillfällig vistelse,

ii) vid den tidpunkten har minst tre års yrkeserfarenhet efter uppnådd myndighetsålder inom den verksamhetssektor som kontraktet avser, en universitetsexamen eller ett utbildningsbevis som styrker kunskaper på motsvarande nivå samt de yrkeskvalifikationer som enligt lag krävs för att utöva denna verksamhet i den andra parten[1], och

iii) inte får ersättning från någon källa i den andra parten.

c) *oberoende yrkesutövare*: fysiska personer som deltar i tillhandahållandet av en tjänst, som är etablerade som egenföretagare på en parts territorium och som

i) inte är etablerade på den andra partens territorium,

[1] Om examen eller utbildningsbeviset inte har erhållits i den part där tjänsten tillhandahålls, får den parten avgöra om den motsvarar den universitetsexamen som krävs på dess territorium.

ii) med ärligt uppsåt har ingått ett kontrakt (på annat sätt än genom en byrå för rekrytering och förmedling av personal) för högst tolv månader i syfte att tillhandahålla en slutkonsument i den andra parten tjänster som kräver att de tillfälligt uppehåller sig där, och

iii) vid tidpunkten för ansökan om inresa och tillfällig vistelse har minst sex års yrkeserfarenhet av den berörda verksamheten, en universitetsexamen eller ett utbildningsbevis som styrker kunskaper på motsvarande nivå och de yrkeskvalifikationer som enligt lag krävs för att utöva denna verksamhet i den andra parten.[1]

d) *personer som är föremål för företagsintern förflyttning*: fysiska personer som

i) har varit anställda av en juridisk person från en part, eller har varit delägare i denna, under en period som omedelbart föregår dagen för den företagsinterna förflyttningen, vilken varat minst ett år i fråga om chefer och specialister och minst sex månader i fråga om praktikanter,

ii) vid tidpunkten för ansökan är bosatta utanför den andra partens territorium,

[1] Om examen eller utbildningsbeviset inte har erhållits i den part där tjänsten tillhandahålls, får den parten avgöra om den motsvarar den universitetsexamen som krävs på dess territorium.

iii) tillfälligt förflyttas till ett företag tillhörande den juridiska personen på den andra partens territorium som ingår i samma koncern som den ursprungliga juridiska personen, inbegripet dess representationskontor, dotterbolag, filial eller moderbolag,[1] och

iv) tillhör någon av följande kategorier:

A) chefer[2],

B) specialister, eller

C) praktikanter.

e) *chef*: en fysisk person i ledande ställning som i första hand är chef för ledningen av företaget i den andra parten och står under allmänt överinseende av eller erhåller instruktioner främst från styrelsen eller företagets aktieägare eller motsvarande och vars ansvarsuppgifter omfattar

i) att leda företaget eller en avdelning eller underavdelning av detta,

---

1 Chefer och specialister får åläggas att intyga att de besitter de yrkeskvalifikationer och erfarenheter som behövs i den juridiska person till vilken de förflyttas.

2 Trots att chefer inte direkt utför uppgifter som rör det faktiska tillhandahållandet av tjänster, är de inte förhindrade att vid fullgörandet av sitt uppdrag enligt ovanstående beskrivning utföra sådana uppgifter som kan vara nödvändiga för tillhandahållandet av tjänster.

ii) att övervaka och kontrollera det arbete som utförs av annan tillsyns- eller ledningspersonal eller personal med särskilda fackkunskaper, och

iii) att ha befogenhet att rekommendera anställning, avskedande eller andra personrelaterade åtgärder.

f) *specialist*: en fysisk person med specialkunskaper som är väsentliga för företagets verksamhetsområden, teknik eller ledning, och som ska bedömas med beaktande inte bara av kunskaper som är specifika för företaget, utan även av huruvida personen har en hög kvalifikationsnivå, inbegripet tillräcklig yrkeserfarenhet av en typ av arbete eller verksamhet som kräver särskilt tekniskt kunnande, inbegripet eventuell tillhörighet till ett ackrediterat yrke.

g) *praktikant*: en fysisk person med universitetsexamen som tillfälligt förflyttas i karriärutvecklingssyfte eller för att få utbildning i affärsteknik eller affärsmetoder och som avlönas under tiden för förflyttningen.[1]

6. Det tjänstekontrakt som avses i punkt 5 b och c ska uppfylla kraven i lagen i den part där kontraktet genomförs.

[1] Det företag som tar emot en praktikant får åläggas att i förväg lämna in ett utbildningsprogram för hela vistelsen för godkännande, vilket visar att syftet med vistelsen är utbildning. I fråga om AT, CZ, DE, ES, FR, HU och LT måste utbildningen ha anknytning till den universitetsexamen som avlagts.

ARTIKEL 141

Personer som är föremål för företagsintern förflyttning
och affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte

1. Med förbehåll för de relevanta villkor och kvalifikationer som anges i bilaga 21 ska följande gälla:

a) Varje part ska tillåta

i) inresa och tillfällig vistelse för personer som är föremål för företagsintern förflyttning,

ii) inresa och tillfällig vistelse för affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte utan krav på arbetstillstånd eller något annat förfarande för förhandsgodkännande med liknande avsikt, och

iii) anställning på den andra partens territorium av personer som är föremål för företagsintern förflyttning.

b) En part får inte upprätthålla eller införa begränsningar i form av numeriska kvoter eller prövning av det ekonomiska behovet vad gäller det totala antalet fysiska personer som inom en viss sektor tillåts resa in som affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte eller som en investerare hos den andra parten får anställa som personer som är föremål för företagsintern förflyttning, antingen på grundval av en territoriell uppdelning eller på grundval av hela dess territorium.

c) Varje part ska medge personer som är föremål för företagsintern förflyttning och affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte från den andra parten, under deras tillfälliga vistelse på dess territorium, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i liknande situationer medger sina egna fysiska personer.

2. Den tillåtna vistelsetiden ska vara som längst tre år för chefer och specialister, som längst ett år för praktikanter och som längst 90 dagar under en sexmånadersperiod för affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte.

ARTIKEL 142

Affärsresenärer på kortare vistelse

1. Med förbehåll för de relevanta villkor och kvalifikationer som anges i bilaga 21, ska varje part tillåta inresa och tillfällig vistelse för affärsresenärer på kortare vistelse från den andra parten för att utföra de verksamhet som förtecknas i bilaga 21, på följande villkor:

a) Affärsresenärerna på kortare vistelse ägnar sig inte åt att sälja sina varor eller tillhandahålla tjänster till allmänheten.

b) Affärsresenärerna på kortare vistelse tar inte för egen räkning emot någon ersättning från någon i den part där de vistas tillfälligt.

c) Affärsresenärerna på kortare vistelse tillhandahåller inte någon tjänst inom ramen för ett avtal som ingåtts mellan en juridisk person som inte har etablerat sig på den parts territorium där de vistas tillfälligt, och en konsument där, med undantag för vad som föreskrivs i bilaga 21.

2. Om inte annat anges i bilaga 21 ska en part tillåta inresa för affärsresenärer på kortare vistelse utan krav på arbetstillstånd, prövning av det ekonomiska behovet eller andra förfaranden för förhandsgodkännande med liknande avsikt.

3. Om en parts affärsresenärer på kortare vistelse tillhandahåller en tjänst till en konsument på den parts territorium där de vistas tillfälligt i enlighet med bilaga 21, ska den parten, med avseende på tillhandahållandet av den tjänsten, medge dem en behandling som inte är mindre gynnsam än den som den i liknande situationer medger sina egna tjänsteleverantörer.

4. Den tillåtna vistelsetiden ska vara som längst 90 dagar under en sexmånadersperiod.

ARTIKEL 143

Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare

1. I de sektorer, delsektorer och verksamheter som anges i bilaga 22 och med förbehåll för de relevanta villkor och kvalifikationer som anges där

a) ska en part på sitt territorium tillåta inresa och tillfällig vistelse för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och för oberoende yrkesutövare,

b) får en part inte anta eller bibehålla begränsningar, i form av numeriska kvoter eller prövning av det ekonomiska behovet, av det totala antalet tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare från den andra parten vilka medges inresa och tillfällig vistelse,

c) ska varje part medge tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare från den andra parten, med avseende på tillhandahållande av tjänster på dess territorium, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten, i liknande situationer, medger sina egna tjänsteleverantörer.

2. Tillträde som beviljas enligt denna artikel avser endast den tjänst som omfattas av kontraktet och medför inte någon rätt att använda den yrkestitel som används i den part där tjänsten tillhandahålls.

3. Antalet personer som omfattas av tjänstekontraktet får inte vara högre än vad som är nödvändigt för att fullgöra kontraktet, vilket kan krävas enligt lagstiftningen i den part där tjänsten tillhandahålls.

4. Den tillåtna vistelsetiden ska uppgå till en sammanlagd period om tolv månader, eller motsvara kontraktets löptid, beroende på vilken period som är kortast.

ARTIKEL 144

Icke-överensstämmande åtgärder

I den mån som den relevanta åtgärden påverkar fysiska personers tillfälliga vistelse för affärsändamål är artiklarna 141.1 b och c, 141.1, 142.3 och 143.1 b och c inte tillämpliga på

a) en parts befintliga icke-överensstämmande åtgärder på följande nivå:

i) för unionen:

A) unionen enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

B) en medlemsstats centrala självstyrelseorgan enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

C) ett regionalt självstyrelseorgan i en medlemsstat enligt unionens bindningslista i bilaga 19, eller

D) ett lokalt självstyrelseorgan av annat slag än det som avses i led C, och

ii) för Förenade kungariket:

A) det centrala självstyrelseorganet enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19,

B) en regional underindelning enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19, eller

C) ett lokalt självstyrelseorgan,

b) en förlängning eller omedelbar förnyelse av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i led a i denna artikel,

c) en ändring av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i leden a och b i denna artikel, i den mån som den inte minskar överensstämmelsen av åtgärden, såsom den förelåg omedelbart före ändringen, med artiklarna 141.1 b och c, 142.3 samt 143.1 b och c, eller

d) varje åtgärd som vidtas av en part som är förenlig med ett villkor eller en kvalifikation som anges i bilaga 20.

ARTIKEL 145

Transparens

1. Vardera parten ska göra information om relevanta åtgärder som rör inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer från den andra parten som avses i artikel 140.1 offentligt tillgänglig.

2. Den information som avses i punkt 1 ska, i möjligaste mån, omfatta följande information med betydelse för fysiska personers inresa och tillfälliga vistelse:

a) kategorier av viseringar, uppehållstillstånd eller liknande tillstånd avseende inresa och tillfällig vistelse,

b) vilken dokumentation som krävs och vilka villkor som ska uppfyllas,

c) sätt för att lämna in en ansökan och alternativ om var den ska lämnas in, såsom konsulära kontor eller via internet,

d) ansökningsavgifter och en preliminär tidsplan för behandlingen av en ansökan,

e) den maximala vistelseperioden för varje typ av tillstånd som avses i led a,

f) villkoren för möjlig förlängning eller förnyelse,

g) regler om medföljande personer i beroendeställning,

h) tillgängliga förfaranden för överprövning eller överklagande, och

i) relevant lagstiftning med allmän giltighet som hänför sig till fysiska personers inresa och tillfälliga vistelse för affärsändamål.

3. Med avseende på de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2 ska varje part sträva efter att snarast informera den andra parten om införande av eventuella nya krav och förfaranden eller om ändringar av krav och förfaranden som berör den faktiska ansökan om beviljande av inresa, tillfällig vistelse och, i tillämpliga fall, tillstånd att arbeta i den förstnämnda parten.

KAPITEL 5

RÄTTSLIG RAM

AVSNITT 1

INHEMSK REGLERING

ARTIKEL 146

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta avsnitt är tillämpligt på åtgärder som parterna vidtar avseende licensieringskrav och licensieringsförfaranden, kvalifikationskrav och kvalifikationsförfaranden samt formaliteter och tekniska standarder som påverkar

a) gränsöverskridande handel med tjänster,

b) etablering eller drift, eller

c) tillhandahållande av en tjänst genom närvaro av en fysisk person från en part på den andra partens territorium såsom anges i artikel 140.

Vad gäller åtgärder som rör tekniska standarder är detta avsnitt tillämpligt endast på åtgärder som påverkar handeln med tjänster. Vid tillämpningen av detta avsnitt omfattar begreppet *tekniska standarder* inte tekniska standarder för reglering eller genomförande av finansiella tjänster.

2. Detta avsnitt är inte tillämpligt på licensieringskrav och licensieringsförfaranden, kvalifikationskrav och kvalifikationsförfaranden eller på formaliteter och tekniska standarder enligt en åtgärd

a) som inte överensstämmer med artikel 128 eller 129 och som avses i artikel 133.1 a–c, eller med artikel 135, 136 eller 137 och som avses i artikel 139.1 a–c, eller med artikel 141.1 b och c eller artikel 142.3 eller med artikel 143.1 b och c och som avses i artikel 144, eller

b) som avses i artikel 133.2 eller artikel 139.2.

3. I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *tillstånd*: godkännande för att bedriva sådana typer av verksamhet som avses i punkt 1 a–c och som är resultatet av ett förfarande som en fysisk eller juridisk person måste följa för att visa att licensieringskrav, kvalifikationskrav eller tekniska standarder eller formaliteter för att erhålla, behålla eller förnya godkännandet är uppfyllda.

b) *behörig myndighet*: ett centralt, regionalt eller lokalt självstyrelseorgan eller en central, regional eller lokal myndighet eller icke-statligt organ vid utövandet av befogenheter som delegerats av centrala, regionala eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter, som har rätt att fatta beslut om det tillstånd som avses i led a.

ARTIKEL 147

Inlämnande av ansökningar

Varje part ska, i den mån det är praktiskt möjligt, undvika att kräva att en sökande vänder sig till fler än en behörig myndighet för varje ansökan om tillstånd. Om en verksamhet för vilken tillstånd söks ligger inom flera behöriga myndigheters behörighetsområde, får flera ansökningar om tillstånd krävas.

ARTIKEL 148

Tidsramar för ansökan

Om en part kräver tillstånd ska den säkerställa att dess behöriga myndigheter, i den mån det är praktiskt möjligt, tillåter att en ansökan lämnas in när som helst under året. Om det finns en särskild tidsfrist för ansökan om tillstånd ska parten säkerställa att de behöriga myndigheterna beviljar en rimlig tidsfrist för att lämna in en ansökan.

ARTIKEL 149

Elektroniska ansökningar och godtagande av kopior

Om en part kräver tillstånd ska den säkerställa att dess behöriga myndigheter

a) i möjligaste mån föreskriver att ansökningar ska fyllas i på elektronisk väg, inbegripet inifrån den andra partens territorium, och

b) godtar kopior av handlingar som bestyrkts i enlighet med partens nationella lagstiftning i stället för originalhandlingar, såvida inte behöriga myndigheter kräver originalhandlingar för att skydda tillståndsförfarandets integritet.

ARTIKEL 150

Handläggning av ansökningar

1. Om en part kräver tillstånd ska den säkerställa att dess behöriga myndigheter

a) handlägger ansökningar när som helst under året. Om detta inte är möjligt bör denna information i den mån det är praktiskt möjligt offentliggöras i förväg,

b) i den mån det är praktiskt möjligt anger en vägledande tidsram för handläggningen av en ansökan. Denna tidsram ska vara rimlig i den mån det är praktiskt genomförbart,

c) på begäran av sökanden utan onödigt dröjsmål lämnar information om ansökans status,

d) i den mån det är praktiskt möjligt, utan onödigt dröjsmål förvissar sig om att en ansökan är fullständig för handläggning enligt partens inhemska lagar och andra författningar,

e) om de anser att en ansökan är fullständig i handläggningshänseende enligt partens inhemska lagar och andra författningar,[1] inom rimlig tid efter det att ansökan lämnats in, säkerställer att

i) handläggningen av ansökan slutförs, och

ii) sökanden underrättas om beslutet om ansökan, i den mån det är möjligt, i skriftlig form,[2]

---

1 Som en avvägning mellan resursbegränsningar och den potentiella bördan för företagen, får behöriga myndigheter begära att all information tillställs dem i ett visst format för att betrakta den som ”fullständig i handläggningshänseende”.

2 Behöriga myndigheter får uppfylla kraven i punkt ii genom att på förhand och i skriftlig form, inbegripet genom en offentliggjord åtgärd, underrätta sökanden om att uteblivet svar inom en angiven tidsfrist efter inlämnandet av ansökan är liktydigt med att ansökan har godtagits. Formuleringen ”i skriftlig form” ska uppfattas som att även elektroniska format godtas.

f) om de anser att en ansökan är ofullständig i handläggningshänseende enligt partens nationella lagar och andra författningar, i den mån det är praktiskt möjligt inom rimlig tid

i) underrättar sökanden om att ansökan är ofullständig,

ii) på begäran av sökanden anger vilka ytterligare uppgifter som krävs för att komplettera ansökan eller på annat sätt ger vägledning om varför ansökan anses vara ofullständig, och

iii) ger sökanden möjlighet att lämna de ytterligare uppgifter som krävs för att komplettera ansökan,[1]

om ingen av de åtgärder som avses i leden i, ii och iii är praktiskt genomförbar, och ansökan avvisas på grund av ofullständighet, ska de behöriga myndigheterna dock säkerställa att sökanden informeras inom rimlig tid, och

g) om en ansökan avvisas, antingen på eget initiativ eller på begäran av sökanden, informerar sökanden om skälen till avvisningen och om tidsramen för överklagande av beslutet och, i tillämpliga fall, om förfarandena för att på nytt lämna in en ansökan; en sökande får inte hindras från att lämna in ytterligare en ansökan enbart på grundval av en tidigare avvisad ansökan.

[1] En sådan möjlighet kräver inte att en behörig myndighet förlänger tidsfrister.

2. Parterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter beviljar tillstånd så snart det, på grundval av en lämplig undersökning, har fastställts att sökanden uppfyller villkoren för att erhålla tillståndet.

3. Parterna ska säkerställa att tillståndet, när det väl beviljats, träder i kraft utan onödigt dröjsmål, i enlighet med tillämpliga bestämmelser och villkor.[1]

ARTIKEL 151

Avgifter

1. För all annan ekonomisk verksamhet än finansiella tjänster ska varje part säkerställa att de tillståndsavgifter som tas ut av dess behöriga myndigheter är skäliga och transparenta och inte i sig begränsar tillhandahållandet av den berörda tjänsten eller utövandet av någon annan ekonomisk verksamhet. Med beaktande av kostnaden och den administrativa bördan uppmuntras varje part att godta att tillståndsavgifter betalas med elektroniska medel.

2. Vad gäller finansiella tjänster ska varje part säkerställa att dess behöriga myndigheter, med avseende på de tillståndsavgifter som de tar ut, förser de sökande med en förteckning över avgifter eller information om hur avgiftsbeloppen fastställs, och att de inte använder avgifterna som ett sätt att undvika partens åtaganden eller skyldigheter.

[1] Behöriga myndigheter är inte ansvariga för förseningar på grund av orsaker utanför deras behörighet.

3. Tillståndsavgifter omfattar inte avgifter för utnyttjande av naturtillgångar, betalningar vid auktioner, upphandlingar eller andra icke-diskriminerande sätt att tilldela koncessioner eller obligatoriska bidrag till tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster.

ARTIKEL 152

Bedömning av kvalifikationer

Om en part kräver ett prov för att bedöma en tillståndssökandes kvalifikationer, ska den säkerställa att dess behöriga myndigheter schemalägger ett sådant prov med rimligt täta intervall och beviljar sökanden en rimlig tidsfrist för att ansöka om att få avlägga provet. I den mån det är praktiskt möjligt ska varje part godta ansökningar i elektroniskt format om att avlägga sådana prov samt överväga att använda elektroniska medel i andra delar av provförfaranden.

ARTIKEL 153

Offentliggörande och tillgänglig information

1. Om en part kräver tillstånd ska parten utan dröjsmål offentliggöra den information som är nödvändig för personer som bedriver eller önskar bedriva sådan verksamhet som avses i artikel 146.1 för vilken tillståndet krävs för att uppfylla de krav, formaliteter, tekniska standarder och förfaranden som krävs för att erhålla, behålla, ändra och förnya ett sådant tillstånd. Sådan information ska, i den mån den föreligger, omfatta

a) villkor, förfaranden och formaliteter för licensiering och kvalificering,

b) kontaktuppgifter till relevanta behöriga myndigheter,

c) tillståndsavgifter,

d) tillämpliga tekniska standarder,

e) förfaranden för överklagande eller prövning av beslut som rör ansökningar,

f) förfaranden för att övervaka eller upprätthålla efterlevnaden av villkoren för licenser eller kvalifikationer,

g) möjligheter till allmänhetens deltagande, till exempel genom utfrågningar eller synpunkter, och

h) indikativa tidsramar för handläggningen av en ansökan.

I detta avsnitt avses med *offentliggörande* att införa i ett officiellt kungörelseorgan, t.ex. en officiell tidning, eller på en officiell webbplats. Parterna ska konsolidera elektroniska publikationer i en och samma internetportal eller på annat sätt säkerställa att de behöriga myndigheterna gör dem lättillgängliga genom alternativa elektroniska medel.

2. Varje part ska kräva att var och en av dess behöriga myndigheter svarar på varje begäran om information eller bistånd, i den mån det är praktiskt genomförbart.

ARTIKEL 154

Tekniska standarder

Varje part ska uppmuntra sina behöriga myndigheter att, vid antagandet av tekniska standarder, anta tekniska standarder som utvecklats genom öppna och transparenta processer, och uppmana alla organ, inbegripet relevanta internationella organisationer, som utsetts att utarbeta tekniska standarder att göra detta genom öppna och transparenta förfaranden.

ARTIKEL 155

Villkor för tillstånd

1. Varje part ska säkerställa att åtgärder som rör tillstånd grundas på kriterier som hindrar de behöriga myndigheterna från att utöva sin befogenhet att göra bedömningar på ett godtyckligt sätt och kan bland annat inbegripa behörighet och förmåga att tillhandahålla en tjänst eller utföra någon annan ekonomisk verksamhet, inbegripet att göra detta i enlighet med en parts rättsliga krav såsom hälso- och miljökrav. För att undvika tvivel påpekas att parterna är överens om att en behörig myndighet kan göra en avvägning mellan kriterier när den fattar beslut.

2. De kriterier som avses i punkt 1 ska vara

a) tydliga och entydiga,

b) objektiva och transparenta,

c) fastställda på förhand,

d) offentliggjorda i förväg,

e) opartiska, och

f) lättillgängliga.

3. Om en part antar eller bibehåller en åtgärd som rör tillstånd, ska den säkerställa

a) att den berörda behöriga myndigheten handlägger ansökningar och fattar och administrerar sina beslut på ett objektivt och opartiskt sätt samt på ett sätt som inte är föremål för otillbörlig påverkan från den person som bedriver den ekonomiska verksamhet för vilken tillstånd krävs, och

b) att förfarandena i sig inte hindrar uppfyllandet av kraven.

ARTIKEL 156

Begränsning av antalet licenser

Om antalet licenser för en viss verksamhet är begränsat på grund av knappa naturtillgångar eller begränsad teknisk kapacitet ska en part göra ett urval mellan potentiella kandidater med hjälp av ett förfarande som fullt ut garanterar opartiskhet, objektivitet och öppenhet, särskilt inbegripet tillräcklig publicitet om förfarandets inledande, utförande och avslutande. Vid fastställandet av reglerna för urvalsförfarandet får en part beakta legitima policymål, inbegripet hälso- och säkerhetsaspekter, miljöskydd och bevarande av kulturarv.

AVSNITT 2

BESTÄMMELSER MED ALLMÄN GILTIGHET

ARTIKEL 157

Förfaranden för omprövning av förvaltningsbeslut

En part ska upprätthålla domstolar, skiljedomstolar eller förvaltningsdomstolar eller förfaranden som, på begäran av en berörd investerare eller tjänsteleverantör från den andra parten, skyndsamt kan pröva och, om så är motiverat, vidta lämpliga åtgärder i fråga om administrativa beslut som påverkar etablering eller drift, gränsöverskridande handel med tjänster eller tillhandahållande av en tjänst genom närvaro av en fysisk person från en part på den andra partens territorium. I detta avsnitt avses med *administrativt beslut* ett avgörande eller en åtgärd med rättslig verkan som gäller en viss person, vara eller tjänst i ett enskilt fall, inbegripet underlåtenhet att fatta ett administrativt beslut eller att vidta en sådan åtgärd när så krävs enligt en parts lagstiftning. Om sådana förfaranden inte är oberoende av den behöriga myndighet som svarar för det administrativa beslutet i fråga, ska en part säkerställa att förfarandena verkligen sörjer för en objektiv och opartisk prövning.

ARTIKEL 158

Yrkeskvalifikationer

1. Inget i denna artikel ska hindra en part från att kräva att fysiska personer har de yrkeskvalifikationer som krävs för den berörda verksamhetssektorn på det territorium där verksamheten utförs.[1]

2. De yrkesorganisationer eller myndigheter som är relevanta för den berörda verksamhetssektorn inom sina respektive territorier får utarbeta och lämna gemensamma rekommendationer om erkännande av yrkeskvalifikationer till partnerskapsrådet. Sådana gemensamma rekommendationer ska stödjas av en evidensbaserad bedömning av

a) det ekonomiska värdet av en planerad överenskommelse om erkännande av yrkeskvalifikationer, och

b) förenligheten mellan de respektive ordningarna, dvs. i vilken utsträckning de krav som respektive part tillämpar för auktorisation, legitimering, drift och certifiering är förenliga.

[1] För tydlighetens skull påpekas att denna artikel inte ska tolkas som att den hindrar förhandlingar om och ingående av ett eller flera avtal mellan parterna om erkännande av yrkeskvalifikationer på villkor och krav som skiljer sig från dem som föreskrivs i denna artikel.

3. När partnerskapsrådet mottagit en gemensam rekommendation ska det inom rimlig tid se över dess överensstämmelse med denna avdelning. Partnerskapsrådet får efter en sådan översyn utarbeta och anta en överenskommelse om villkoren för erkännande av yrkeskvalifikationer genom beslut som en bilaga till detta avtal, vilken ska anses utgöra en integrerad del av denna avdelning.[1]

4. En överenskommelse som avses i punkt 3 ska innehålla villkor för erkännande av yrkeskvalifikationer som förvärvats i unionen och yrkeskvalifikationer som förvärvats i Förenade kungariket för en verksamhet som omfattas av denna avdelning och avdelning III i denna rubrik.

5. De riktlinjer för överenskommelser om erkännande av yrkeskvalifikationer som anges i bilaga 24 ska beaktas vid utarbetandet av de gemensamma rekommendationer som avses i punkt 2 i denna artikel och av partnerskapsrådet vid bedömningen av om en sådan överenskommelse ska antas, såsom avses i punkt 3 i denna artikel.

[1] För tydlighetens skull påpekas att sådana överenskommelser inte får leda till automatiskt erkännande av kvalifikationer, utan i båda parters ömsesidiga intresse ska fastställa villkoren för de behöriga myndigheter som beviljar erkännande.

AVSNITT 3

LEVERANSTJÄNSTER

ARTIKEL 159

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta avsnitt är, utöver kapitlen 1, 2, 3 och 4 i denna avdelning samt avsnitten 1 och 2 i det här kapitlet, tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar tillhandahållandet av leveranstjänster.

2. I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *leveranstjänster*: post-, kurir-, expressleverans- eller expressförsändelsetjänster, som omfattar följande verksamheter: insamling, sortering, transport och leverans av postförsändelser.

b) *expressleveranstjänster*: insamling, sortering, transport och leverans av postförsändelser med ökad snabbhet och tillförlitlighet, vilket kan inbegripa mervärdestjänster såsom insamling på ursprungsadressen, personlig leverans till adressaten, spårning, möjlighet att ändra bestämmelseort och adressat under transitering eller mottagningsbevis.

c) *expressförsändelsetjänster*: internationella expressleveranstjänster som tillhandahålls genom EMS Cooperative, som är den frivilliga sammanslutningen av utsedda postoperatörer inom Världspostföreningen (UPU).

d) *licens*: ett tillstånd som en regleringsmyndighet i en part kan kräva av en enskild leverantör för att denna ska få erbjuda post- eller budtjänster.

e) *postförsändelse*: en försändelse på högst 31,5 kg adresserad i den slutliga form i vilken den ska befordras av alla slags leverantörer av leveranstjänster, oberoende av om dessa är offentliga eller privata, och kan omfatta försändelser såsom brev, paket, tidningar eller kataloger.

f) *postmonopol*: ensamrätt att tillhandahålla angivna leveranstjänster på en parts territorium, eller ett delområde därav, i enlighet med den partens lagstiftning.

g) *samhällsomfattande tjänst*: stadigvarande tillhandahållande av en leveranstjänst av angiven kvalitet på en parts hela territorium, eller ett delområde därav, till överkomliga priser för alla användare.

ARTIKEL 160

Samhällsomfattande tjänster

1. Varje part har rätt att fastställa vilket slags skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som den önskar upprätthålla och att besluta om dess omfattning och genomförande. Alla skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster ska förvaltas på ett transparent, icke-diskriminerande och neutralt sätt med avseende på alla leverantörer som omfattas av skyldigheten.

2. Om en part kräver att inkommande expresstjänster ska tillhandahållas som en samhällsomfattande tjänst får den inte medge dessa tjänster förmånsbehandling i förhållande till andra internationella expressleveranstjänster.

ARTIKEL 161

Finansiering av samhällsomfattande tjänster

En part får inte ta ut avgifter eller andra taxor för tillhandahållandet av en leveranstjänst som inte är en samhällsomfattande tjänst i syfte att finansiera tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster. Denna artikel är inte tillämplig på allmänt tillämpliga skatteåtgärder eller administrativa avgifter.

ARTIKEL 162

Förebyggande av konkurrenssnedvridande metoder

Varje part ska säkerställa att leverantörer som tillhandahåller leveranstjänster inom ramen för en skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, eller inom ramen för postmonopol, inte använder konkurrenssnedvridande metoder såsom

a) att använda intäkter från tillhandahållandet av de tjänster som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, eller från ett postmonopol, till att korssubventionera tillhandahållandet av en expressleveranstjänst eller en leveranstjänst som inte omfattas av någon skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, eller

b) att göra omotiverad åtskillnad mellan konsumenter med avseende på taxor eller andra villkor för tillhandahållande av en tjänst som omfattas av en skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster eller ett postmonopol.

ARTIKEL 163

Licenser

1. Om en part kräver licens för tillhandahållande av leveranstjänster ska den offentliggöra

a) alla licensieringskrav och den tid som vanligen går åt till att fatta ett beslut om en licensansökan, och

b) licensvillkoren.

2. Förfarandena, skyldigheterna och kraven för en licens ska vara transparenta, icke-diskriminerande och grunda sig på objektiva kriterier.

3. Om en licensansökan avslås av den behöriga myndigheten ska denna skriftligen underrätta sökanden om skälen till avslaget. Varje part ska fastställa ett överklagandeförfarande genom ett oberoende organ för sökande vars ansökningar avslagits. Denna instans kan vara en domstol.

ARTIKEL 164

Regleringsorganets oberoende

1. Varje part ska inrätta eller upprätthålla ett regleringsorgan som ska vara juridiskt åtskilt från och funktionellt oberoende av alla leverantörer av leveranstjänster. Om en part äger eller kontrollerar en leverantör av leveranstjänster, ska den säkerställa att en faktisk organisatorisk åtskillnad görs mellan regleringsverksamheten och sådan verksamhet som har samband med ägande eller kontroll.

2. Regleringsorganen ska utföra sina uppgifter på ett transparent sätt och i god tid samt ha tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser för att kunna fullgöra sina uppgifter. Deras beslut ska vara opartiska med avseende på samtliga marknadsaktörer.

AVSNITT 4

TELEKOMMUNIKATIONSTJÄNSTER

ARTIKEL 165

Tillämpningsområde

Detta avsnitt är, utöver kapitlen 1, 2, 3 och 4 i denna avdelning samt avsnitten 1 och 2 i det här kapitlet, tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar tillhandahållandet av telekommunikationstjänster.

ARTIKEL 166

Definitioner

I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *tillhörande faciliteter*: tillhörande tjänster, fysisk infrastruktur och andra faciliteter eller komponenter som är förknippade med ett telekommunikationsnät eller en telekommunikationstjänst och som möjliggör eller stöder tillhandahållandet av tjänster via det nätet eller den tjänsten eller potentiellt kan göra detta.

b) *slutanvändare*: en slutkonsument av eller abonnent på en allmän telekommunikationstjänst, inbegripet en tjänsteleverantör som inte är en leverantör av allmänna telekommunikationstjänster.

c) *väsentliga faciliteter*: faciliteter som hör till ett allmänt telekommunikationsnät eller en allmän telekommunikationstjänst som

i) endast eller till övervägande del tillhandahålls av en enda eller ett begränsat antal leverantörer, och

ii) det inte är ekonomiskt eller tekniskt möjligt att ersätta för att en tjänst ska kunna tillhandahållas.

d) *samtrafik*: sammankoppling av allmänna telekommunikationsnät som används av samma eller olika leverantörer av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster för att en leverantörs användare ska kunna kommunicera med samma eller en annan leverantörs användare eller få tillgång till tjänster som tillhandahålls av en annan leverantör, oavsett om dessa tjänster tillhandahålls av de deltagande leverantörerna eller en annan leverantör med tillgång till nätet.

e) *internationell mobilroamingtjänst*: en kommersiell mobiltjänst som tillhandahålls i enlighet med ett kommersiellt avtal mellan leverantörer av allmänna telekommunikationstjänster och som gör det möjligt för slutanvändare att använda sin mobiltelefon eller en annan enhet från hemlandet för röst-, data- eller meddelandetjänster utanför det territorium där slutanvändarens inhemska allmänna telekommunikationsnät är beläget.

f) *internetanslutningstjänst*: en allmän telekommunikationstjänst som erbjuder anslutning till internet, och därigenom möjlighet till anslutning mellan praktiskt taget alla ändpunkter på internet, oberoende av vilken nätteknik och terminalutrustning som används.

g) *hyrda förbindelser*: telekommunikationstjänster eller -faciliteter, inbegripet virtuella varianter, som reserverar kapacitet särskilt avsedd att användas av eller vara tillgänglig för en användare mellan två eller flera angivna punkter.

h) *betydande leverantör*: en leverantör av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster som har förmåga att väsentligt påverka villkoren för deltagande, med avseende på pris och utbud, på en relevant marknad för telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster till följd av kontroll över väsentliga faciliteter eller utnyttjande av dess ställning på den marknaden.

i) *nätverkselement*: facilitet eller utrustning som används för att tillhandahålla en telekommunikationstjänst, inbegripet egenskaper, funktioner och kapacitet som tillhandahålls med hjälp av den anläggningen eller utrustningen.

j) *nummerportabilitet*: möjligheten för användare som så begär att behålla samma telefonnummer, på samma plats i fråga om fasta förbindelser, utan försämring av kvalitet, tillförlitlighet eller bekvämlighet när användarna byter mellan samma kategori av leverantörer av allmänna telekommunikationstjänster.

k) *allmänt telekommunikationsnät*: varje telekommunikationsnät som helt eller huvudsakligen används för att tillhandahålla allmänna telekommunikationstjänster och som stöder informationsöverföring mellan nätanslutningspunkter.

l) *allmän telekommunikationstjänst*: alla telekommunikationstjänster som erbjuds allmänheten som allmänna tjänster.

m) *abonnent*: varje fysisk eller juridisk person som är part i ett avtal med en leverantör av allmänna telekommunikationstjänster om tillhandahållande av sådana tjänster.

n) *telekommunikation*: överföring och mottagning av signaler genom elektromagnetiska medel.

o) *telekommunikationsnät*: system för överföring och, i tillämpliga fall, utrustning för koppling eller dirigering samt andra resurser, inbegripet inaktiva nätverkselement, som möjliggör överföring och mottagande av signaler genom tråd, radio, optisk kanal eller andra elektromagnetiska medel.

p) *regleringsmyndighet på telekommunikationsområdet*: det eller de organ som av en part anförtrotts ansvar för reglering av de telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster som omfattas av detta avsnitt.

q) *telekommunikationstjänst*: en tjänst som helt eller huvudsakligen består i överföring och mottagning av signaler, inbegripet sändningssignaler, över telekommunikationsnät, inbegripet sådana som används för utsändningstjänster, men inte en tjänst som tillhandahåller, eller utövar redaktionell kontroll över, innehåll som överförs med hjälp av telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster.

r) *samhällsomfattande tjänst*: ett minimum av tjänster av en viss angiven kvalitet som måste göras tillgänglig för alla användare, eller en grupp av användare, på en parts territorium, eller på ett delområde av detta, oberoende av geografiskt läge och till ett skäligt pris.

s) *användare*: fysisk eller juridisk person som använder en allmän telekommunikationstjänst.

ARTIKEL 167

Regleringsmyndighet på telekommunikationsområdet

1. Varje part ska inrätta eller upprätthålla en regleringsmyndighet på telekommunikationsområdet som

a) är rättsligt åtskild från och funktionellt oberoende av alla leverantörer av telekommunikationsnät, telekommunikationstjänster eller telekommunikationsutrustning,

b) använder förfaranden och utfärdar beslut som är opartiska med avseende på samtliga marknadsaktörer,

c) agerar oberoende och varken begär eller tar emot instruktioner från något annat organ i samband med fullgörandet av de uppgifter som det tilldelats enligt lag för att säkerställa efterlevnaden av de skyldigheter som anges i artiklarna 169, 170, 171, 173 och 174,

d) har regleringsbefogenheter samt tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser för att utföra de uppgifter som anges i led c i denna artikel,

e) har befogenhet att säkerställa att leverantörer av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster på begäran skyndsamt förser den med all information[1], inbegripet finansiell information, som är nödvändig för att den ska kunna utföra de uppgifter som anges i led c i denna artikel, samt

f) utövar sina befogenheter på ett transparent sätt och i god tid.

2. Varje part ska säkerställa att de uppgifter som åläggs regleringsmyndigheten på telekommunikationsområdet offentliggörs i lättillgänglig och tydlig form, särskilt när dessa uppgifter åläggs fler än ett organ.

3. En part som behåller äganderätten till eller kontrollen över leverantörer av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster ska säkerställa att det görs faktisk organisatorisk åtskillnad mellan regleringsfunktionen och sådan verksamhet som rör ägande eller kontroll.

[1] Den begärda informationen ska behandlas i enlighet med konfidentialitetskraven.

4. Varje part ska säkerställa att en användare eller leverantör av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster som berörs av ett beslut av regleringsmyndigheten på telekommunikationsområdet har rätt att överklaga till ett överklagandeorgan som är oberoende av regleringsmyndigheten och andra berörda parter. I avvaktan på resultatet av överklagandet ska beslutet gälla, såvida inte interimistiska åtgärder beviljas i enlighet med partens lagstiftning.

ARTIKEL 168

Auktorisation att tillhandahålla telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster

1. Varje part ska tillåta tillhandahållande av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster utan föregående formell auktorisation.

2. Varje part ska offentliggöra alla kriterier, tillämpliga förfaranden och villkor enligt vilka leverantörer får tillhandahålla telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster.

3. Alla kriterier och tillämpliga förfaranden för auktorisation ska vara så enkla som möjligt, objektiva, transparenta, icke-diskriminerande och proportionella. Alla skyldigheter och villkor som åläggs eller är knutna till en auktorisation ska vara icke-diskriminerande, transparenta och proportionella och ska röra de tjänster eller nät som tillhandahålls.

4. Varje part ska säkerställa att den som ansöker om auktorisation får en skriftlig underrättelse om skälen för eventuella avslag på eller återkallande av en auktorisation eller åläggande av leverantörsspecifika villkor. I sådana fall ska sökanden ha rätt att överklaga i en överklagandeinstans.

5. De administrativa avgifter som tas ut av leverantörer ska vara objektiva, transparenta, icke-diskriminerande och stå i proportion till de administrativa kostnader som rimligen uppstår i samband med förvaltning, kontroll och genomdrivande av de skyldigheter som anges i detta avsnitt.[1]

ARTIKEL 169

Samtrafik

Varje part ska säkerställa att en leverantör av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster har rätt och, på begäran av en annan leverantör av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster, skyldighet att förhandla om samtrafik i syfte att tillhandahålla allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster.

[1] Administrativa avgifter omfattar inte betalning för rätten att använda begränsade resurser och obligatoriska bidrag till tillhandahållande av samhällsomfattande tjänster.

ARTIKEL 170

Tillträde och användning

1. Varje part ska säkerställa att alla omfattade företag eller tjänsteleverantörer från den andra parten medges tillträde till och får använda allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster på skäliga och icke-diskriminerande[1] villkor. Denna skyldighet ska tillämpas bland annat på punkterna 2–5.

2. Varje part ska säkerställa att omfattade företag eller tjänsteleverantörer från den andra parten har tillträde till och får använda allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster som erbjuds inom eller över dess gränser, inbegripet privata hyrda förbindelser, och ska i detta syfte, med förbehåll för punkt 5, säkerställa att sådana företag och leverantörer tillåts att

a) köpa eller hyra och ansluta terminalutrustning eller annan utrustning som gränssnitt mot nätet och som är nödvändig för att utföra deras tjänster,

b) sammanlänka privata hyrda eller ägda förbindelser med allmänna telekommunikationsnät eller med förbindelser som hyrs eller ägs av ett annat omfattat företag eller en tjänsteleverantör, och

c) använda valfritt driftsprotokoll i sin verksamhet, förutom sådana som är nödvändiga för att säkerställa tillgängligheten av telekommunikationstjänster till allmänheten.

[1] I denna artikel avses med *icke-diskriminerande* behandling som mest gynnad nation och nationell behandling enligt definitionerna i artiklarna 129, 130, 136 och 137, samt på villkor som inte är mindre gynnsamma än dem som medges andra användare av liknande allmänna telekommunikationsnät eller tjänster i liknande situationer.

3. Varje part ska säkerställa att omfattade företag eller tjänsteleverantörer från den andra parten får använda allmänna telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster för att förflytta information inom och över sina gränser, företagsintern kommunikation inbegripen, samt för tillgång till information som finns i databaser eller lagras på annat sätt i annat maskinläsbart skick inom någon av parternas territorium.

4. Trots punkt 3 får en part vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa säkerheten och konfidentialiteten vid kommunikationer, under förutsättning att sådana åtgärder inte tillämpas på ett sätt som skulle utgöra antingen en förtäckt restriktion av handeln med tjänster eller ett medel för godtycklig eller oberättigad diskriminering eller för upphävande eller minskning av förmåner enligt denna avdelning.

5. Varje part ska säkerställa att tillträde till och användning av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster inte belastas med villkor utöver dem som är nödvändiga för att

a) trygga det samhällsansvar som åvilar leverantörer av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster, särskilt vad gäller deras möjlighet att göra sina tjänster tillgängliga för allmänheten, eller

b) skydda allmänna telekommunikationsnäts och telekommunikationstjänsters tekniska integritet.

ARTIKEL 171

Lösning av tvister på telekommunikationsområdet

1. Varje part ska säkerställa att regleringsmyndigheten på telekommunikationsområdet, i händelse av tvist mellan leverantörer av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster i samband med rättigheter och skyldigheter som följer av detta avsnitt och på begäran av någon av parterna i tvisten, fattar ett bindande beslut inom rimlig tid för att lösa tvisten.

2. Det beslut som fattas av regleringsmyndigheten på telekommunikationsområdet ska göras tillgängligt för allmänheten, dock med hänsyn till kraven rörande affärshemligheter. De berörda parterna ska förses med en fullständig redogörelse för de skäl som ligger till grund för beslutet och ska ha sådan rätt till överklagande som avses i artikel 167.4.

3. Det förfarande som avses i punkterna 1 och 2 får inte hindra någon av de berörda parterna från att väcka talan vid en rättslig myndighet.

ARTIKEL 172

Konkurrensskydd beträffande betydande leverantörer

Varje part ska införa eller upprätthålla lämpliga åtgärder i syfte att förhindra att leverantörer av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster som på egen hand eller tillsammans är en betydande leverantör börjar tillämpa eller fortsätter att tillämpa konkurrensbegränsande metoder. Sådana konkurrensbegränsande metoder är bland annat

a) deltagande i konkurrensbegränsande korssubventionering,

b) utnyttjande av information från konkurrenter, med konkurrensbegränsning som följd, och

c) underlåtenhet att låta andra tjänsteleverantörer i god tid få tillgång till tekniska uppgifter om väsentliga faciliteter och kommersiellt relevanta uppgifter som är nödvändiga för att dessa ska kunna tillhandahålla tjänster.

ARTIKEL 173

Samtrafik med betydande leverantörer

1. Varje part ska säkerställa att betydande leverantörer av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster tillhandahåller samtrafik på alla tekniskt genomförbara punkter i nätet. Sådan samtrafik ska tillhandahållas

a) på icke-diskriminerande villkor (inbegripet avseende priser, tekniska standarder, specifikationer, kvalitet och underhåll) och till en kvalitet som inte är mindre gynnsam än den som tillhandahålls för den betydande leverantörens egna liknande tjänster eller för liknande tjänster som tillhandahålls av dess dotterbolag eller andra närstående företag,

b) i god tid samt på villkor (inbegripet avseende priser, tekniska standarder, specifikationer, kvalitet och underhåll) som är transparenta, skäliga, fastställda med hänsyn till vad som är ekonomiskt möjligt och tillräckligt åtskilda för att leverantören inte ska behöva betala för nätverkselement eller faciliteter som den inte behöver för att tjänsten ska kunna tillhandahållas, och

c) på begäran, vid punkter utöver de nätanslutningspunkter som erbjuds majoriteten av användarna, mot avgifter som återspeglar kostnaderna för att upprätta nödvändiga ytterligare faciliteter.

2. Förfarandena för samtrafik med en betydande leverantör ska göras offentligt tillgängliga.

3. Betydande leverantörer ska göra sina avtal om samtrafik eller, när så är lämpligt, sina referensanbud avseende samtrafik offentligt tillgängliga.

ARTIKEL 174

Tillträde till betydande leverantörers väsentliga faciliteter

Varje part ska säkerställa att betydande leverantörer på dess territorium gör sina väsentliga faciliteter tillgängliga för leverantörer av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster på skäliga, transparenta och icke-diskriminerande villkor i syfte att tillhandahålla allmänna telekommunikationstjänster, utom om detta inte är nödvändigt för att uppnå effektiv konkurrens på grundval av de uppgifter om faktiska omständigheter som samlats in och den bedömning av marknaden som utförts av regleringsmyndigheten på telekommunikationsområdet. Den betydande leverantörens väsentliga faciliteter får omfatta nätverkselement, tjänster i form av hyrda förbindelser och tillhörande faciliteter.

ARTIKEL 175

Begränsade resurser

1. Varje part ska säkerställa att tilldelningen och beviljandet av nyttjanderätter till begränsade resurser, inbegripet radiospektrum, nummer och ledningsrätter, sker på ett öppet, objektivt, lägligt, transparent, icke-diskriminerande och proportionellt sätt och med beaktande av mål av allmänt intresse. Förfaranden samt villkor och skyldigheter som är knutna till nyttjanderätter ska grundas på objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella kriterier.

2. Uppgifter om den aktuella användningen av tilldelade frekvensband ska göras offentligt tillgängliga, men det krävs inga detaljerade angivelser om vilka radiospektrum som tilldelats för särskilda statliga användningsområden.

3. Parterna får förlita sig på marknadsbaserade metoder, såsom anbudsförfaranden, för att tilldela spektrum för kommersiellt bruk.

4. Parterna är införstådda med att en parts åtgärder för att tilldela och fördela spektrum och hantera frekvenser inte i sig är oförenliga med artiklarna 128 och 135. Varje part behåller rätten att fastställa och tillämpa åtgärder för spektrum- och frekvenshantering som kan leda till begränsningar av antalet leverantörer av telekommunikationstjänster, förutsatt att detta sker på ett sätt som är förenligt med detta avtal. Detta inbegriper möjligheten att tilldela frekvensband med hänsyn till nuvarande och framtida behov och spektrumtillgång.

ARTIKEL 176

Samhällsomfattande tjänster

1. Varje part har rätt att fastställa vilken typ av skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som den önskar upprätthålla och att besluta om deras omfattning och genomförande.

2. Varje part ska hantera skyldigheterna att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster på ett proportionellt, transparent, objektivt och icke-diskriminerande sätt som är neutralt i konkurrenshänseende och inte är mer betungande än nödvändigt för den typ av samhällsomfattande tjänster som definieras av parten.

3. Varje part ska säkerställa att förfarandena för att utse leverantörer av samhällsomfattande tjänster är öppna för alla leverantörer av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster. Leverantörerna ska utses med hjälp av en effektiv, transparent och icke-diskriminerande metod.

4. Om en part beslutar att kompensera leverantörerna av samhällsomfattande tjänster, ska den säkerställa att denna kompensation inte överstiger nettokostnaden för skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

ARTIKEL 177

Nummerportabilitet

Varje part ske säkerställa att leverantörer av allmänna telekommunikationstjänster erbjuder nummerportabilitet till rimliga villkor.

ARTIKEL 178

Öppen internetanslutning

1. Varje part ska, om inte annat följer av dess lagar och andra författningar, säkerställa att leverantörer av internetanslutningstjänster möjliggör för användarna av dessa tjänster att

a) få tillgång till och sprida information och innehåll, använda och tillhandahålla applikationer och tjänster efter eget skön, med förbehåll för icke-diskriminerande, skälig, transparent och proportionell nätförvaltning, och

b) använda valfria enheter, under förutsättning att sådana enheter inte skadar säkerheten för andra enheter eller nätet eller tjänster som tillhandahålls över nätet.

2. För tydlighetens skull påpekas att ingenting i denna artikel ska hindra parterna från att anta åtgärder i syfte att skydda den allmänna säkerheten för användare online.

ARTIKEL 179

Konfidentialitet

1. Varje part ska säkerställa att leverantörer som erhåller information från en annan leverantör under förhandlingarna om ett arrangemang enligt artiklarna 169, 170, 173 och 174 använder informationen endast för det ändamål för vilket den tillhandahållits och alltid respekterar den överförda eller lagrade informationens konfidentialitet.

2. Varje part ska säkerställa konfidentialitet för kommunikation och därmed sammanhängande trafikuppgifter som överförs vid användning av allmänna telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster, under förutsättning att de åtgärder som tillämpas i detta syfte inte utgör ett medel för godtycklig eller oberättigad diskriminering eller en förtäckt restriktion av handeln med tjänster.

ARTIKEL 180

Utländskt aktieinnehav

Med avseende på tillhandahållande av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster genom etablering får en part inte, trots artikel 133, ålägga krav på samriskföretag eller begränsa utländskt kapitalägande i form av övre procentuella gränser för utländskt aktieinnehav eller det totala värdet av enskilda eller sammanlagda utländska investeringar.

ARTIKEL 181

Internationell mobilroaming[1]

1. Parterna ska sträva efter att samarbeta för att främja transparenta och rimliga priser för internationella mobilroamingtjänster på sätt som kan bidra till att främja en ökad handel mellan parterna och öka konsumenternas välfärd.

2. Parterna får välja att vidta åtgärder för att förbättra transparensen och konkurrensen när det gäller priser för internationella mobilroamingtjänster och tekniska alternativ till roamingtjänster, till exempel genom att

a) säkerställa att information om slutkundspriser är lättillgänglig för slutanvändare, och

b) minimera hinder för att använda tekniska alternativ till roaming, varigenom slutanvändare som besöker en parts territorium från andra parters territorium kan få tillgång till telekommunikationstjänster via valfri enhet.

3. Varje part ska uppmuntra leverantörer av allmänna telekommunikationstjänster på dess territorium att offentliggöra information om de slutkundspriser för internationella mobilroamingtjänster för röst-, data- och textmeddelanden som gäller för deras slutanvändare när de besöker den andra partens territorium.

[1] Denna artikel är inte tillämplig på roamingtjänster inom Europeiska unionen, vilka är kommersiella mobiltjänster som tillhandahålls i enlighet med ett kommersiellt avtal mellan leverantörer av allmänna telekommunikationstjänster som gör det möjligt för slutanvändare att använda sin mobiltelefon eller en annan enhet för röst-, data- eller meddelandetjänster i en annan medlemsstat än den där slutanvändarens inhemska allmänna telekommunikationsnät är beläget.

4. Ingenting i denna artikel ska innebära en skyldighet för en part att reglera priser eller villkor för internationella mobilroamingtjänster.

AVSNITT 5

FINANSIELLA TJÄNSTER

ARTIKEL 182

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt är, utöver kapitlen 1, 2, 3 och 4 i denna avdelning samt avsnitten 1 och 2 i det här kapitlet, tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar tillhandahållandet av finansiella tjänster.

2. I detta avsnitt avses med *verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning* enligt artikel 124 f följande[1]:

a) verksamhet som bedrivs av en centralbank eller monetär myndighet eller av något annat offentligt organ som ett led i penning- eller valutapolitiken,

[1] För tydlighetens skull påpekas att denna ändring gäller *tjänster som tillhandahålls i samband med myndighetsutövning* i artikel 124 o på samma sätt som den gäller *verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning* i artikel 124 f.

b) verksamhet som utgör en del av ett lagstadgat system för social trygghet eller av allmänna pensionssystem, och

c) annan verksamhet som bedrivs av ett offentligt organ för en parts eller dess offentliga organs räkning eller med partens eller dess offentliga organs garanti eller med användning av partens eller dess offentliga organs finansiella tillgångar.

3. Vid tillämpning av artikel 124 f på detta avsnitt gäller att, om en part tillåter att någon av de verksamheter som avses i punkt 2 b eller c i den här artikeln utförs av dess leverantörer av finansiella tjänster i konkurrens med ett offentligt organ eller en leverantör av finansiella tjänster, omfattar *verksamhet som bedrivs i samband med myndighetsutövning* inte sådan verksamhet.

4. Artikel 124 a är inte tillämplig på tjänster som omfattas av detta avsnitt.

ARTIKEL 183

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *finansiell tjänst*: varje tjänst av finansiell natur som erbjuds av en leverantör av finansiella tjänster från en part och innefattar följande typer av verksamhet:

i) försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster:

A) direkt försäkring (även koassurans):

aa) livförsäkring,

bb) skadeförsäkring,

B) återförsäkring och retrocession,

C) försäkringsförmedling, såsom mäkleri och agenturverksamhet, och

D) försäkringsrelaterade tjänster, såsom konsult-, aktuarie-, riskprövnings- och skaderegleringstjänster:

ii) banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster):

A) mottagande av insättningar och andra återbetalningspliktiga medel från allmänheten,

B) all slags utlåning, inbegripet konsumentkrediter, hypotekslån, factoring och finansiering av affärstransaktioner,

C) finansiell leasing,

D) alla betalnings- och penningförmedlingstjänster, inbegripet kredit-, betal- och bankkort, resecheckar och bankväxlar,

E) garantier och åtaganden,

F) handel för egen eller för kunds räkning, på en handelsplats, genom direkthandel eller på annat sätt, med

aa) penningmarknadsinstrument (inbegripet checkar, växlar och bankcertifikat),

bb) valutor,

cc) derivatinstrument innefattande, men inte begränsade till, terminer och optioner,

dd) valuta- och ränteinstrument, inbegripet sådana produkter som swappar och räntesäkringsavtal,

ee) överlåtbara värdepapper, och

ff) andra överlåtbara instrument och finansiella tillgångar, inklusive guld- och silvertackor,

G) medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster rörande sådana emissioner,

H) penningmäkleri,

I) förvaltning av tillgångar, såsom medels- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning, pensionsfondsförvaltning samt förvarings- och notariattjänster,

J) clearing- och avvecklingstjänster rörande alla finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument,

K) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, och

L) rådgivnings- och förmedlingstjänster samt andra till finansiella tjänster relaterade tjänster avseende all verksamhet i leden A–K, inbegripet kreditupplysning och kreditanalys, undersökningar och rådgivning i samband med investeringar och portföljer, rådgivning om förvärv samt omstrukturering av företag och affärsstrategi.

b) *leverantör av finansiella tjänster*: en fysisk eller juridisk person från en part, dock inte ett offentligt organ, som avser att tillhandahålla eller tillhandahåller finansiella tjänster.

c) *ny finansiell tjänst*: tjänst av finansiell natur, inbegripet tjänster relaterade till befintliga och nya produkter eller det sätt på vilket en produkt levereras och som inte tillhandahålls av någon leverantör av finansiella tjänster på den ena partens territorium men som tillhandahålls på den andra partens territorium.

d) *offentligt organ*:

i) en regering, centralbank eller monetär myndighet i en part, eller ett av en part ägt eller kontrollerat organ, som huvudsakligen har offentliga uppgifter eller bedriver verksamhet för offentliga ändamål, med undantag för organ som huvudsakligen arbetar med att tillhandahålla finansiella tjänster på kommersiella villkor, eller

ii) ett privat organ som utför uppgifter som vanligen utförs av en centralbank eller en monetär myndighet, vid utförandet av dessa uppgifter.

e) *självreglerande organisation*: varje icke-statligt organ, inbegripet en handelsplats eller annan marknad för värdepapper eller terminer, clearingorgan eller andra organisationer eller sammanslutningar, som utövar reglerings- eller tillsynsbefogenheter över leverantörer av finansiella tjänster enligt lag eller, i tillämpliga fall, genom delegation från centrala, regionala eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter.

ARTIKEL 184

Försiktighetsklausul

1. Ingenting i detta avtal ska hindra att en part antar eller bibehåller åtgärder av försiktighetsskäl[1], såsom

a) skydd av investerare, insättare, försäkringstagare eller personer för vilka en leverantör av finansiella tjänster utför ett förvaltningsuppdrag, eller

b) säkerställande av integriteten och stabiliteten i en parts finansiella system.

2. Om sådana åtgärder inte överensstämmer med bestämmelserna i detta avtal, får de inte användas som ett sätt att undvika partens åtaganden eller skyldigheter enligt detta avtal.

[1] För tydlighetens skull påpekas att detta inte ska hindra en part från att av försiktighetsskäl anta eller upprätthålla åtgärder avseende filialer som etablerats på dess territorium av juridiska personer i den andra parten.

ARTIKEL 185

Konfidentiell information

Utan att det påverkar tillämpningen av del tre ska ingenting i detta avtal förstås som en skyldighet för en part att lämna ut information om enskilda konsumenters affärer och konton eller sådan konfidentiell eller skyddad information som innehas av offentliga organ.

ARTIKEL 186

Internationella standarder

Parterna ska göra sitt yttersta för att säkerställa att internationellt överenskomna standarder för reglering och tillsyn inom sektorn för finansiella tjänster, för kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt för kampen mot skatteundandragande och skatteflykt genomförs och tillämpas på deras territorier. Sådana internationellt överenskomna standarder är bland annat de som antagits av G20, rådet för finansiell stabilitet (*Financial Stability Board*), Baselkommittén för banktillsyn, särskilt dess ”grundläggande principer för effektiv banktillsyn”, Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter, särskilt dess ”grundläggande principer för försäkringssektorn”, Internationella organisationen för värdepapperstillsyn, särskilt dess ”mål och principer för reglering av värdepapper”, arbetsgruppen för finansiella åtgärder (*Financial Action Task Force*), och det globala forumet för transparens och informationsutbyte på skatteområdet inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

ARTIKEL 187

Nya finansiella tjänster på en parts territorium

1. Varje part ska tillåta en leverantör av finansiella tjänster från den andra parten som är etablerad på deras respektive territorium att tillhandahålla en ny finansiell tjänst som den i enlighet med sin lagstiftning skulle tillåta sina egna leverantörer av finansiella tjänster att tillhandahålla i liknande situationer, under förutsättning att införandet av den nya finansiella tjänsten inte kräver att ny lagstiftning antas eller att befintlig lagstiftning ändras. Detta är inte tillämpligt på den andra partens filialer som etablerat sig på en parts territorium.

2. En part får fastställa i vilken institutionell och juridisk form tjänsten får tillhandahållas och får ställa krav på tillstånd för tillhandahållande av tjänsten. Om ett sådant tillstånd krävs ska ett beslut fattas inom rimlig tid, och tillstånd får vägras endast av försiktighetsskäl.

ARTIKEL 188

Självreglerande organisationer

Om en part kräver medlemskap i, deltagande i eller tillträde till en självreglerande organisation för att leverantörer av finansiella tjänster från den andra parten ska kunna tillhandahålla finansiella tjänster på sitt territorium, ska parten säkerställa att den självreglerande organisationen efterlever skyldigheterna enligt artiklarna 129, 130, 137 och 138.

ARTIKEL 189

Clearing- och betalningssystem

Enligt de villkor som medger nationell behandling ska varje part bevilja leverantörer av finansiella tjänster från den andra parten vilka är etablerade på dess territorium tillgång till betalnings- och clearingsystem som drivs av offentliga organ samt till officiella kredit- och återfinansieringsfaciliteter som är tillgängliga i samband med normal affärsverksamhet. Denna artikel ger inte tillgång till en parts möjligheter i fråga om långivare i sista instans.

AVSNITT 6

INTERNATIONELLA SJÖTRANSPORTTJÄNSTER

ARTIKEL 190

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta avsnitt är, utöver kapitlen 1, 2, 3 och 4 och avsnitt 1 i det här kapitlet, tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar tillhandahållandet av internationella sjötransporttjänster.

2. I detta avsnitt och i kapitlen 1, 2, 3 och 4 i denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *internationella sjötransporttjänster*: transport av passagerare eller last med havsgående fartyg mellan en hamn i den ena parten och en hamn i den andra parten eller i ett tredjeland, eller mellan hamnar i olika medlemsstater; detta inbegriper direkta avtal med leverantörer av andra transporttjänster, i syfte att täcka transporter från dörr till dörr eller multimodala transporter inom ramen för ett enda transportdokument, men inte rätten att tillhandahålla sådana andra transporttjänster.

b) *transporter från dörr till dörr eller multimodala transporter*: transporter av internationell last där mer än ett transportsätt används, vilka inkluderar en delsträcka med internationell sjötransport och omfattas av ett enda transportdokument.

c) *internationell last*: last som transporteras mellan en hamn i den ena parten och en hamn i den andra parten eller i ett tredjeland, eller mellan hamnar i olika medlemsstater.

d) *kompletterande sjöfartstjänster*: sjöfartsrelaterade lasthanteringstjänster, tullklareringstjänster, containerterminal- och depåtjänster, agenttjänster inom sjöfarten fraktspeditionstjänster till sjöss och lagrings- och magasineringstjänster.

e) *sjöfartsrelaterade lasthanteringstjänster*: verksamhet som bedrivs av stuveriföretag, inbegripet terminaloperatörer, men inte hamnarbetares verksamhet som sådan, om dessa organiseras oberoende av stuveriföretagen eller terminaloperatörerna; i de omfattade verksamheterna ingår organisation och övervakning av

i) lastning eller lossning av last på, respektive från, ett fartyg,

ii) surrning eller avsurrning av last, och

iii) mottagande eller leverans och förvaring av last före transport eller efter lossning.

f) *tullklareringstjänster*: verksamhet som består i att för en annan parts räkning fullgöra tullformaliteter i samband med import, export eller genomgående transport av last, oavsett om dessa tjänster är tjänsteleverantörens huvudsakliga verksamhet eller ett vanligt komplement till den huvudsakliga verksamheten.

g) *containerterminal- och depåtjänster*: verksamhet som består i lagring, påfyllning, tömning eller reparation av containrar och tillhandahållande av containrar för transport, oavsett om det sker inom hamnområden eller inne i landet.

h) *agenttjänster inom sjöfarten*: verksamhet som består i att en agent i ett visst geografiskt område företräder ett eller flera linjerederiers eller rederiers affärsintressen, i syfte att

i) marknadsföra och sälja sjötransporttjänster och därmed förbundna tjänster, från lämnande av offerter till fakturering, utfärdande av konossement för linjernas eller företagens räkning, förvärv och vidareförsäljning av nödvändiga stödtjänster, förberedelse av dokumentation samt tillhandahållande av företagsinformation, och

ii) representera linjerna eller företagen när det gäller att organisera fartygets hamnanlöp eller överta last vid behov.

i) *matartjänster*: utan att denna definition påverkar verksamhetens omfattning, som skulle kunna anses utgöra cabotage enligt relevant nationell lagstiftning, för- och vidaretransport till sjöss av internationell last, inbegripet containertransport, styckegods och torr- eller flytande bulklast, mellan hamnar på en parts territorium, under förutsättning att sådan internationell last är ”under transport”, det vill säga på väg till en destination eller från en avsändningshamn utanför den partens territorium.

j) *fraktspeditionstjänster till sjöss*: verksamhet som består i att organisera och övervaka sändningar för avlastarens räkning, genom arrangerande av transporter och därmed relaterade tjänster, upprättande av dokumentation och tillhandahållande av företagsinformation.

k) *hamntjänster*: tjänster som av hamnledningen, dess underleverantörer eller andra tjänsteleverantörer tillhandahålls inom ett hamnområde eller på en vattenväg till ett sådant område för att stödja transport av last eller passagerare.

l) *lagrings- och magasineringstjänster*: lagring av frysta eller kylda varor, lagring i bulk av vätskor eller gaser samt andra lagrings- och magasineringstjänster.

ARTIKEL 191

Skyldigheter

1. Utan att det påverkar de icke-överensstämmande åtgärder eller andra åtgärder som avses i artiklarna 133 och 139, ska varje part genomföra principen om obegränsat tillträde till de internationella sjöfartsmarknaderna och sjöfartshandeln på kommersiell och icke-diskriminerande grund genom att

a) medge fartyg som för den andra partens flagg, eller används av tjänsteleverantörer från den andra parten, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medges dess egna fartyg, i fråga om bland annat

i) hamntillträde,

ii) nyttjande av hamninfrastruktur,

iii) användning av kompletterande sjöfartstjänster, och

iv) tullfaciliteter och tilldelning av kajplatser och anordningar för lastning och lossning, inbegripet tillhörande avgifter,

b) ställa följande hamntjänster till förfogande för den andra partens leverantörer av internationella sjötransporter, på villkor som är både skäliga och inte mindre gynnsamma än de som gäller för partens egna leverantörer eller fartyg eller för fartyg eller leverantörer från ett tredjeland (inbegripet avgifter, specifikationer och kvalitet på den tjänst som ska tillhandahållas): lotsning, bogsering, proviantering, påfyllning av bränsle och vatten, sophämtning och hantering av barlastavfall, hamnkaptenstjänster, navigationsstöd, reparationsmöjligheter för nödsituationer, ankrings-, kajplats- och förtöjningstjänster samt landbaserade operativa tjänster som är nödvändiga för sjöfart, däribland kommunikationsmedel, vatten- och elförsörjning,

c) tillåta den andra partens leverantörer av internationella sjötransporttjänster, under förutsättning att tillstånd i tillämpliga fall erhållits från den behöriga myndigheten, att omlokalisera egna eller hyrda tomma containrar, vilka inte transporteras som last mot betalning, mellan hamnar i Förenade kungariket eller mellan hamnar i en medlemsstat, och

d) tillåta den andra partens leverantörer av internationella sjötransporttjänster att tillhandahålla matartjänster mellan hamnar i Förenade kungariket eller mellan hamnar i en medlemsstat, under förutsättning att tillstånd i tillämpliga fall erhållits från den behöriga myndigheten.

2. Vid tillämpning av den princip som anges i punkt 1 ska en part

a) inte införa bestämmelser om lastdelning i framtida avtal med tredjeländer om internationella sjötransporttjänster, inbegripet i fråga om torrbulk, flytande bulk och linjesjöfart, samt inom rimlig tid säga upp sådana bestämmelser om lastdelning i tidigare avtal,

b) inte anta eller bibehålla en åtgärd som kräver att all eller en del av den internationella lasten uteslutande transporteras av fartyg som är registrerade i den parten eller som ägs eller kontrolleras av fysiska personer i den parten,

c) avskaffa och avstå från att införa ensidiga åtgärder eller administrativa, tekniska och andra hinder som skulle kunna utgöra en förtäckt restriktion eller ha diskriminerande verkan på det fria tillhandahållandet av internationella sjötransporttjänster, och

d) inte hindra den andra partens leverantörer av internationella sjötransporttjänster från att direkt ingå avtal med andra leverantörer av transporttjänster om transporter från dörr till dörr eller multimodala transporter.

AVSNITT 7

JURIDISKA TJÄNSTER

ARTIKEL 192

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt är, utöver kapitlen 1, 2, 3 och 4 i denna avdelning samt avsnitten 1 och 2 i det här kapitlet, tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar tillhandahållandet av särskilda juridiska tjänster.

2. Ingenting i detta avsnitt ska påverka en parts rätt att reglera och övervaka tillhandahållandet av särskilda juridiska tjänster på dess territorium på ett icke-diskriminerande sätt.

ARTIKEL 193

Definitioner

I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *särskilda juridiska tjänster*: juridiska tjänster med avseende på hemjurisdiktionens rätt och folkrätten, med undantag av unionsrätten.

b) *hemjurisdiktion*: den jurisdiktion (eller en del av jurisdiktionen) i den medlemsstat eller i Förenade kungariket där en advokat har förvärvat sin yrkestitel i hemjurisdiktionen eller, när det gäller en advokat som har förvärvat en yrkestitel i hemjurisdiktionen i fler än en jurisdiktion, någon av dessa jurisdiktioner.

c) *hemjurisdiktionens rätt*: rätten i advokatens hemjurisdiktion[1].

d) *yrkestitel i hemjurisdiktionen*:

i) för en advokat från unionen, en yrkestitel som förvärvats i en medlemsstat och som tillåter tillhandahållande av juridiska tjänster i den medlemsstaten, eller

ii) för en advokat från Förenade kungariket, titeln *advocate*, *barrister* eller *solicitor*, som tillåter tillhandahållande av juridiska tjänster i någon del av Förenade kungarikets jurisdiktion.

e) *advokat*:

i) en fysisk person från unionen som i en medlemsstat har tillstånd att tillhandahålla juridiska tjänster enligt en yrkestitel i hemjurisdiktionen, eller

[1] För tydlighetens skull påpekas att i denna avdelning är unionsrätten en del av hemjurisdiktionens rätt för de advokater som avses i led e i) i denna artikel.

ii) en fysisk person från Förenade kungariket som i någon del av Förenade kungarikets jurisdiktion har tillstånd att tillhandahålla juridiska tjänster enligt en yrkestitel i hemjurisdiktionen.

f) *advokat från den andra parten*:

i) om *den andra parten* är unionen, en advokat som avses i led e i, eller

ii) om *den andra parten* är Förenade kungariket, en advokat som avses i led e ii.

g) *juridiska tjänster*: följande tjänster:

i) juridisk rådgivning, och

ii) juridiska skiljemanna-, förliknings- och medlingstjänster (med undantag av sådana tjänster när de tillhandahålls av fysiska personer enligt vad som anges i artikel 140).[1]

[1] *juridiska skiljemanna-, förliknings- och medlingstjänster*: utarbetande av handlingar som ska lämnas in till, förberedelse inför och inställelse inför en skiljeman, förlikningsman eller medlare i tvister som rör rättstillämpning och rättslig tolkning. Det omfattar inte skiljemanna-, förliknings- och medlingstjänster i tvister som inte rör rättstillämpning och rättslig tolkning, vilka omfattas av tjänster med anknytning till konsulttjänster som rör företagsledning. Det omfattar inte heller att agera som skiljeman, förlikningsman eller medlare. Som underkategori hänför sig internationella juridiska skiljemanna-, förliknings- och medlingstjänster till samma tjänster när tvisten omfattar parter från två eller flera länder.

Juridiska tjänster omfattar inte juridisk representation vid administrativa organ, domstolar och andra i vederbörlig ordning inrättade officiella domstolar i en part, juridisk rådgivning och juridiska auktorisations-, dokumentations- och intygstjänster som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, såsom notarius publicus, *huissiers de justice* eller andra *officiers publics et ministériels*, och tjänster som tillhandahålls av officiellt utnämnda stämningsmän.

ARTIKEL 194

Skyldigheter

1. En part ska tillåta en advokat från den andra parten att på sitt territorium tillhandahålla särskilda juridiska tjänster enligt den advokatens yrkestitel i hemjurisdiktionen i enlighet med artiklarna 128, 129, 135, 137 och 143.

2. Om en part (*värdjurisdiktionen*) kräver registrering på dess territorium som ett villkor för att en advokat från den andra parten ska få tillhandahålla särskilda juridiska tjänster enligt punkt 1, får kraven och förfarandet för sådan registrering inte

a) vara mindre gynnsamma än de som gäller för en fysisk person från ett tredjeland som tillhandahåller juridiska tjänster avseende tredjelandslagstiftning eller folkrätten enligt den personens yrkestitel från tredjeland på värdjurisdiktionens territorium, och

b) motsvara eller vara likvärdiga med ett krav på att på nytt kvalificera sig för eller få tillträde till advokatyrket i värdlandets jurisdiktion.

3. Punkt 4 är tillämplig på tillhandahållande av särskilda juridiska tjänster enligt punkt 1 genom etablering.

4. En part ska tillåta en juridisk person från den andra parten att etablera en filial på dess territorium genom vilken särskilda juridiska tjänster[1] tillhandahålls enligt punkt 1, i enlighet med och på de villkor som anges i kapitel 2 i denna avdelning. Detta ska inte påverka krav på att en viss procentandel av en juridisk persons aktieägare, ägare, partner eller verkställande ledning ska ha vissa kvalifikationer eller utöva ett visst yrke såsom advokat eller revisor.

[1] För tydlighetens skull påpekas att i denna punkt avses med *särskilda juridiska tjänster*, för tjänster som tillhandahålls i unionen, juridiska tjänster med anknytning till Förenade kungarikets lagstiftning eller någon del av Förenade kungarikets lagstiftning och folkrätten (med undantag av unionsrätten), och för tjänster som tillhandahålls i Förenade kungariket, juridiska tjänster med anknytning till medlemsstaternas lagstiftning (inbegripet unionsrätten) och folkrätten (med undantag av unionsrätten).

ARTIKEL 195

Icke-överensstämmande åtgärder

1. Artikel 194 är inte tillämplig på

a) en parts befintliga icke-överensstämmande åtgärder på följande nivå:

i) för unionen:

A) unionen enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

B) en medlemsstats centrala självstyrelseorgan enligt unionens bindningslista i bilaga 19,

C) ett regionalt självstyrelseorgan i en medlemsstat enligt unionens bindningslista i bilaga 19, eller

D) ett lokalt självstyrelseorgan av annat slag än det som avses i led C, och

ii) för Förenade kungariket:

A) det centrala självstyrelseorganet enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19,

B) ett regionalt självstyrelseorgan enligt Förenade kungarikets bindningslista i bilaga 19, eller

C) ett lokalt självstyrelseorgan,

b) en förlängning eller omedelbar förnyelse av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i led a i denna punkt, eller

c) en ändring av en sådan icke-överensstämmande åtgärd som avses i leden a och b i denna punkt i den mån som den inte minskar överensstämmelsen av åtgärden, såsom den förelåg omedelbart före ändringen, med artikel 194.

2. Artikel 194 är inte tillämplig på en parts åtgärder som är förenliga med de förbehåll, villkor eller kvalifikationer som anges med avseende på en sektor, undersektor eller verksamhet som förtecknas i bilaga 20.

3. Detta avsnitt ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av bilaga 22.

AVDELNING III

DIGITAL HANDEL

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 196

Mål

Målet för denna avdelning är att underlätta digital handel, avlägsna omotiverade hinder för handel baserad på elektroniska metoder och säkerställa en öppen, säker och pålitlig onlinemiljö för företag och konsumenter.

ARTIKEL 197

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning är tillämplig på en parts åtgärder som påverkar handel baserad på elektroniska metoder.

2. Denna avdelning är inte tillämplig på audiovisuella tjänster.

ARTIKEL 198

Rätt att reglera

Parterna bekräftar rätten att reglera inom sina egna territorier i syfte att uppnå legitima politiska mål, t.ex. skydd av folkhälsa, sociala tjänster, utbildning i offentlig regi, säkerhet, miljö inbegripet klimatförändringar, allmän moral, socialt skydd, konsumentskydd, skydd av personlig integritet och dataskydd, eller främjande och skydd av den kulturella mångfalden.

ARTIKEL 199

Undantag

För tydlighetens skulle påpekas att det inte finns något i denna avdelning som hindrar parterna från att anta eller upprätthålla åtgärder i enlighet med artiklarna 184, 412 och 415 av de skäl som rör allmänintresse som anges i de artiklarna.

ARTIKEL 200

Definitioner

1. I denna avdelning ska definitionerna i artikel 124 gälla.

2. I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *konsument*: fysisk person som använder en allmän telekommunikationstjänst för andra ändamål än yrkesmässiga.

b) *direktmarknadsföringskommunikation*: varje form av kommersiell annonsering som innebär att en fysisk eller juridisk person sänder marknadsföringsmeddelanden direkt till en användare via en allmän telekommunikationstjänst och täcker minst e-post, textmeddelanden och multimediameddelanden (sms och mms).

c) *elektronisk autentisering*: en elektronisk process som gör det möjligt att bekräfta

i) elektronisk identifiering av en fysisk eller juridisk person, eller

ii) ursprung och integritet för uppgifter i elektronisk form.

d) *elektronisk tjänst för rekommenderad leverans*: en tjänst som gör det möjligt att överföra uppgifter mellan tredjeparter på elektronisk väg och tillhandahåller bevis avseende de överförda uppgifternas hantering, inklusive bevis för uppgifternas sändning och mottagande, och som skyddar överförda uppgifter mot risken för förlust, stöld, skada eller otillåtna ändringar.

e) *elektronisk stämpel*: uppgifter i elektronisk form som används av en juridisk person och som är fogade till eller logiskt knutna till andra uppgifter i elektronisk form för att säkerställa de senares ursprung och integritet.

f) *elektronisk signatur*: uppgifter i elektronisk form som är fogade till eller logiskt knutna till andra uppgifter i elektronisk form som

i) används av en fysisk person för att godkänna de uppgifter i elektronisk form som den avser, och

ii) är kopplade till de uppgifter i elektronisk form som den avser på ett sådant sätt att varje senare ändring av uppgifterna kan upptäckas.

g) *elektronisk tidsstämpling*: uppgifter i elektronisk form som binder andra uppgifter i elektronisk form till en viss tidpunkt och därmed utgör bevis för att de senare uppgifterna existerade vid den tidpunkten.

h) *betrodd elektronisk tjänst*: elektronisk tjänst som består av

i) skapande, kontroll och validering av elektroniska signaturer, elektroniska stämplar eller elektroniska tidsstämplingar, elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser och certifikat med anknytning till dessa tjänster,

ii) skapande, kontroll och validering av certifikat för autentisering av webbplatser, eller

iii) bevarande av elektroniska signaturer, stämplar eller certifikat med anknytning till dessa tjänster.

i) *myndighetsuppgifter*: uppgifter som ägs eller innehas av ett självstyrande organ på vilken styrelsenivå som helst eller av icke-offentliga organ vid utövandet av befogenheter som tilldelats dem av någon förvaltningsnivå.

j) *allmän telekommunikationstjänst*: alla telekommunikationstjänster som erbjuds allmänheten som allmänna tjänster.

k) *användare*: fysisk eller juridisk person som använder en allmän telekommunikationstjänst.

KAPITEL 2

DATAFLÖDEN OCH SKYDD AV PERSONUPPGIFTER

ARTIKEL 201

Gränsöverskridande dataflöden

1. Parterna åtar sig att säkerställa gränsöverskridande dataflöden för att underlätta handeln i den digitala ekonomin. I detta syfte ska gränsöverskridande dataflöden mellan parterna inte begränsas av att en part

a) kräver användning av datoranläggningar eller nätverkselement inom partens territorium för behandling, inbegripet genom att ålägga krav på användning av datoranläggningar eller nätverkselement som är certifierade eller godkända på en parts territorium,

b) kräver lokalisering av uppgifter på partens territorium för lagring eller behandling,

c) förbjuder lagring eller bearbetning på den andra partens territorium, eller

d) förenar gränsöverskridande överföring av uppgifter med villkor om användning av datoranläggningar eller nätverkselement på parternas territorium eller krav på lokalisering på parternas territorium.

2. Parterna ska se över genomförandet av denna bestämmelse och utvärdera hur den fungerar inom tre år från den dag då detta avtal träder i kraft. En part får när som helst föreslå den andra parten att se över förteckningen över begränsningar i punkt 1. En sådan begäran ska beaktas välvilligt.

ARTIKEL 202

Skydd av personuppgifter och personlig integritet

1. Varje part erkänner att enskilda personer har rätt till skydd av personuppgifter och personlig integritet och att höga standarder i detta avseende bidrar till förtroendet för den digitala ekonomin och till utvecklingen av handeln.

2. Ingenting i detta avtal ska hindra en part från att anta eller bibehålla åtgärder för skydd av personuppgifter och personlig integritet, inbegripet när det gäller gränsöverskridande uppgiftsöverföringar, förutsatt att den partens lagstiftning föreskriver instrument som möjliggör överföringar enligt villkor med allmän giltighet[1] för skydd av de överförda uppgifterna.

3. Varje part ska underrätta den andra parten om varje åtgärd som avses i punkt 2 och som den antar eller bibehåller.

KAPITEL 3

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 203

Tullar på elektroniska överföringar

1. Elektroniska överföringar ska anses utgöra tillhandahållande av en tjänst i den mening som avses i avdelning II i denna rubrik.

2. Parterna ska inte påföra tullar på elektroniska överföringar.

[1] För tydlighetens skull påpekas att med *villkor med allmän giltighet* avses villkor som formulerats objektivt och som gäller övergripande för ett oidentifierat antal ekonomiska aktörer och således omfattar en rad situationer och fall.

ARTIKEL 204

Inget förhandstillstånd

1. En part får inte kräva förhandstillstånd för tillhandahållande av en tjänst på elektronisk väg enbart av det skälet att tjänsten tillhandahålls online, och får inte anta eller bibehålla några andra krav som har motsvarande verkan.

En tjänst tillhandahålls online när den tillhandahålls på elektronisk väg och utan att parterna är närvarande samtidigt.

2. Punkt 1 är inte tillämplig på telekommunikationstjänster, sändningstjänster, speltjänster, juridiska representationstjänster eller tjänster som tillhandahålls av notarius publicus eller likvärdiga yrken i den mån som dessa är har ett direkt och särskilt samband med myndighetsutövning.

ARTIKEL 205

Ingående av avtal på elektronisk väg

1. Varje part ska säkerställa att avtal får ingås på elektronisk väg och att dess lagstiftning varken uppställer hinder för användningen av elektroniska avtal eller leder till att avtal berövas sin rättsliga verkan och giltighet enbart på grund av att avtalet har ingåtts på elektronisk väg.

2. Punkt 1 är inte tillämplig på

a) sändningstjänster,

b) speltjänster,

c) juridiska representationstjänster,

d) tjänster som tillhandahålls av notarius publicus eller likvärdiga yrken som är direkt och specifikt förenade med myndighetsutövning,

e) avtal som kräver personligt bevittnande,

f) avtal som fastställer eller överför rättigheter till fast egendom,

g) avtal som enligt lag kräver att domstolar, myndigheter eller yrken som inbegriper myndighetsutövning involveras,

h) borgensavtal och andra säkerheter som tillhandahållits av personer som agerar utanför ramen för sin handels-, närings- eller yrkesverksamhet, eller

i) avtal som omfattas av familjerättsliga eller successionsrättsliga bestämmelser.

ARTIKEL 206

Elektronisk autentisering och betrodda elektroniska tjänster

1. En part får inte bestrida den rättsliga verkan eller giltigheten som bevis vid rättsliga förfaranden för ett elektroniskt dokument, en elektronisk signatur, en elektronisk stämpel eller en elektronisk tidsstämpling eller uppgifter som sänts eller mottagits via en elektronisk tjänst för rekommenderade leveranser, enbart på grund av att de har elektronisk form.

2. En part får inte anta eller bibehålla en åtgärd som skulle

a) förbjuda parterna i en elektronisk transaktion att gemensamt fastställa lämpliga elektroniska autentiseringsmetoder för deras transaktion, eller

b) hindra parterna i en elektronisk transaktion från att kunna bevisa för domstolar och administrativa myndigheter att användningen av elektronisk autentisering eller en betrodd elektronisk tjänst för denna transaktion uppfyller de tillämpliga rättsliga kraven.

3. Trots punkt 2 får en part kräva, för en viss kategori av transaktioner, att metoden för elektronisk autentisering eller den betrodda tjänsten certifieras av en myndighet som är ackrediterad i enlighet med partens lagstiftning eller uppfyller vissa prestationskrav, som ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande och endast avse de specifika egenskaperna hos den berörda kategorin av transaktioner.

ARTIKEL 207

Överföring av eller tillgång till källkod

1. En part får inte kräva överföring av eller tillgång till källkoden för programvara som ägs av en fysisk eller juridisk person i den andra parten.

2. För tydlighetens skull påpekas

a) att de allmänna undantagen, säkerhetsundantagen och försiktighetsklausulen som avses i artikel 199 är tillämpliga på åtgärder som en part antar eller bibehåller i samband med ett certifieringsförfarande, och

b) att punkt 1 i denna artikel inte är tillämplig på frivillig överföring av, eller frivilligt beviljande av tillgång till, källkod på kommersiell grund från en fysisk eller juridisk person från den andra parten, exempelvis i samband med en transaktion inom ramen för offentlig upphandling eller ett fritt förhandlat avtal.

3. Inget i denna artikel ska påverka

a) ett krav från en domstol eller förvaltningsdomstol, eller ett krav från en konkurrensmyndighet i enlighet med en parts konkurrenslagstiftning att förhindra eller avhjälpa en begränsning eller en snedvridning av konkurrensen,

b) ett krav från ett regleringsorgan enligt en parts lagar eller andra författningar om skydd av allmän säkerhet för användare online, med förbehåll för skyddsåtgärder mot obehörigt röjande,

c) skydd och säkerställande av skydd för immateriella rättigheter, och

d) en parts rätt att vidta åtgärder i enlighet med artikel III i avtalet om offentlig upphandling, såsom den införlivats i artikel 277 i det här avtalet.

ARTIKEL 208

Konsumenternas förtroende online

1. Som ett erkännande av vikten av att öka konsumenternas förtroende för den digitala handeln ska varje part anta eller bibehålla åtgärder för att säkerställa ett effektivt skydd för konsumenter som utför e-handelstransaktioner, inbegripet men inte begränsat till åtgärder som

a) förbjuder bedrägliga och vilseledande affärsmetoder,

b) ålägger leverantörer av varor och tjänster att handla i god tro och följa god affärssed, inbegripet genom ett förbjud mot att kräva betalning av konsumenter för obeställda varor och tjänster,

c) ålägger leverantörer av varor eller tjänster att förse konsumenterna med tydlig och grundlig information, även när de agerar via förmedlande tjänsteleverantörer, om deras identitet och kontaktuppgifter, den berörda transaktionen, inbegripet varornas och tjänsternas viktigaste egenskaper och det fullständiga priset inklusive alla tillämpliga avgifter, samt tillämpliga konsumenträttigheter (när det gäller förmedlande tjänsteleverantörer innefattar detta att göra det möjligt för leverantören av varorna eller tjänsterna att tillhandahålla sådan information), och

d) ger konsumenterna tillgång till prövningsmekanismer vid åsidosättande av deras rättigheter, inbegripet rätt till avhjälpande åtgärder om betalda varor och tjänster inte levereras eller tillhandahålls såsom överenskommits.

2. Parterna erkänner vikten av att ge sina konsumentskyddsorgan eller andra berörda organ tillräckliga verkställighetsbefogenheter och vikten av samarbete mellan dessa organ för att skydda konsumenterna och öka konsumenternas förtroende online.

ARTIKEL 209

Icke begärd direktmarknadsföringskommunikation

1. Varje part ska säkerställa att användarna skyddas effektivt mot icke begärd direktmarknadsföringskommunikation.

2. Varje part ska säkerställa att direktmarknadsföringskommunikation inte sänds till användare som är fysiska personer om de inte i enlighet med varje parts lagstiftning har lämnat sitt samtycke till att få sådan kommunikation.

3. Trots punkt 2 ska en part tillåta att fysiska eller juridiska personer som, i enlighet med de villkor som fastställs i den partens lagstiftning, samlat in en användares kontaktuppgifter i samband med tillhandahållandet av varor eller tjänster, sänder direktmarknadsföringskommunikation till den användaren när det gäller deras egna liknande varor eller tjänster.

4. Varje part ska säkerställa att direktmarknadsföringskommunikation är tydligt identifierbar som sådan, tydligt visar för vems räkning den skickas och innehåller den information som behövs för att användarna kostnadsfritt och när som helst ska kunna begära att den upphör att skickas.

5. Varje part ska ge användarna tillgång till rättslig prövning mot tillhandahållare av direktmarknadsföringskommunikation som inte är förenlig med de åtgärder som antas eller bibehålls enligt punkterna 1–4.

ARTIKEL 210

Öppna myndighetsuppgifter

1. Parterna erkänner att underlättande av allmänhetens tillgång till och användning av myndighetsuppgifter bidrar till att stimulera ekonomisk och social utveckling, konkurrenskraft, produktivitet och innovation.

2. I den mån en part väljer att göra myndighetsuppgifter tillgängliga för allmänheten ska den sträva efter att, i den mån det är praktiskt möjligt, säkerställa att uppgifterna

a) är i ett format som gör det möjligt att enkelt söka, hämta, använda, återanvända och vidaredistribuera dem,

b) är i ett maskinläsbart och rumsligt format,

c) innehåller beskrivande metadata som är så standardiserade som möjligt,

d) görs tillgängliga via tillförlitliga, användarvänliga och fritt tillgängliga gränssnitt för applikationsprogrammering,

e) uppdateras regelbundet,

f) inte omfattas av användarvillkor som är diskriminerande eller som i onödan begränsar vidareutnyttjande, och

g) görs tillgängliga för vidareutnyttjande i full överensstämmelse med parternas respektive regler om skydd av personuppgifter.

3. Parterna ska sträva efter att samarbeta för att identifiera sätt på vilka varje part kan utvidga tillgången till och användningen av myndighetsuppgifter som parten har offentliggjort, i syfte att förbättra och skapa affärsmöjligheter, utöver deras användning inom den offentliga sektorn.

ARTIKEL 211

Samarbete i regleringsfrågor med avseende på digital handel

1. Parterna ska utbyta information om regleringsfrågor i samband med digital handel, som ska omfatta

a) erkännande och underlättande av driftskompatibla elektroniska autentiserings- och förtroendetjänster,

b) behandling av direktmarknadsföringskommunikation,

c) konsumentskydd, och

d) alla andra frågor som är relevanta för utvecklingen av digital handel, inbegripet framväxande teknologi.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas på en parts regler och skyddsåtgärder för skydd av personuppgifter och personlig integritet, inbegripet gränsöverskridande överföring av personuppgifter.

ARTIKEL 212

Överenskommelse om datatjänster

1. Parterna är överens om att följande tjänster, i syfte att liberalisera handel med tjänster och investeringar i enlighet med denna rubrik avdelning II ska betraktas som datatjänster och tillhörande tjänster, oavsett om de tillhandahålls via ett nät, inbegripet internet:

a) rådgivning, anpassning, strategi, analys, planering, specifikation, formgivning, utveckling, installation, tillämpning, integrering, provning, felsökning, uppdatering, stöd, tekniskt bistånd eller förvaltning av eller för datorer eller datorsystem,

b) datorprogram, dvs. den uppsättning instruktioner som behövs för att få datorerna att fungera och kommunicera (själva), samt rådgivning, strategi, analys, planering, specifikation, formgivning, utveckling, installation, tillämpning, integrering, provning, felsökning, uppdatering, anpassning, underhåll, stöd, tekniskt bistånd, förvaltning eller användning av eller för datorprogram,

c) databehandling, datalagring, datavärdskap och databastjänster,

d) underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer, och

e) utbildning av kunders personal i fråga om datorprogram, datorer eller datorsystem, som inte klassificerats någon annanstans.

2. För tydlighetens skull ska tjänster som möjliggörs genom datatjänster och tillhörande tjänster, utom de som anges i punkt 1, inte i sig anses utgöra datatjänster och tillhörande tjänster.

AVDELNING IV

KAPITALRÖRELSER, BETALNINGAR, ÖVERFÖRINGAR OCH TILLFÄLLIGA SKYDDSÅTGÄRDER

ARTIKEL 213

Mål

Målet för denna avdelning är att möjliggöra fri rörlighet för kapital och betalningar när det gäller transaktioner som liberaliserats inom ramen för detta avtal.

ARTIKEL 214

Bytesbalans

Varje part ska tillåta alla betalningar och överföringar, i fritt konvertibel valuta och i enlighet med artiklarna i Internationella valutafondens stadga, som avser bytesbalanstransaktioner som omfattas av tillämpningsområdet för detta avtal.

ARTIKEL 215

Kapitalrörelser

1. Varje part ska, när det gäller transaktioner som avser kapitalbalansen och den finansiella balansen i betalningsbalansen, tillåta fri rörlighet för kapital i syfte att genomföra liberalisering av investeringar och andra transaktioner i enlighet med avdelning II i denna rubrik.

2. Parterna ska samråda med varandra i den specialiserade handelskommittén för tjänster, investeringar och digital handel för att underlätta kapitalrörelser dem emellan för att främja handel och investeringar.

ARTIKEL 216

Åtgärder som påverkar kapitalrörelser, betalningar eller överföringar

1. Artiklarna 214 och 215 ska inte tolkas som att de hindrar en part från att tillämpa sina lagar och andra författningar när det gäller

a) konkurs, insolvens eller skydd av borgenärernas rättigheter,

b) emission av eller handel med värdepapper, terminer, optioner och andra finansiella instrument,

c) ekonomisk rapportering eller redovisning av kapitalrörelser, betalningar eller överföringar som behövs för att bistå brottsbekämpande myndigheter eller finanstillsynsmyndigeter,

d) brott och vilseledande eller bedrägliga metoder,

e) säkerställande av att föreläggande eller domar i rättsliga eller administrativa förfaranden efterlevs, eller

f) system för social trygghet, allmänna pensionssystem eller obligatoriska sparprogram.

2. De lagar och andra författningar som avses i punkt 1 ska inte tillämpas på ett godtyckligt eller diskriminerande sätt, eller på annat sätt utgöra en förtäckt restriktion för kapitalrörelser, betalningar eller överföringar.

ARTIKEL 217

Tillfälliga skyddsåtgärder

1. Om det under exceptionella förhållanden finns allvarliga svårigheter eller risk för allvarliga svårigheter för unionens ekonomiska och monetära unionens funktion får unionen anta eller bibehålla skyddsåtgärder med avseende på kapitalrörelser, betalningar eller överföringar för en period av högst sex månader.

2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt.

ARTIKEL 218

Restriktioner på grund av problem med betalningsbalansen och externa finansiella svårigheter

1. Om en part har allvarliga betalningsbalansproblem eller externa finansiella svårigheter, eller om det finns risk för detta, får den anta eller bibehålla restriktiva åtgärder med avseende på kapitalrörelser, betalningar eller överföringar.[1]

2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska

a) vara förenliga med artiklarna i Internationella valutafondens stadga,

[1] För tydlighetens skulle påpekas att allvarliga betalningsbalansproblem eller externa finansiella svårigheter, eller risk för sådana, kan orsakas av bland annat sådana faktorer som allvarliga svårigheter kopplade till penning- eller valutapolitik, eller risk för sådana.

b) inte gå utöver vad som är nödvändigt för att åtgärda de omständigheter som beskrivs i punkt 1,

c) vara tillfälliga och gradvis avvecklas allt eftersom den situation som anges i punkt 1 förbättras,

d) inte orsaka onödig skada för den andra partens kommersiella, ekonomiska och finansiella intressen, och

e) vara icke-diskriminerande i förhållande till tredjeländer i liknande situationer.

3. När det gäller handel med varor får varje part anta eller bibehålla restriktiva åtgärder för att skydda sin finansiella utlandsställning eller betalningsbalans. Dessa åtgärder ska vara förenliga med Gatt 1994 och överenskommelsen om bestämmelserna avseende betalningsbalansåtgärder i Allmänna tull- och handelsavtalet 1994.

4. När det gäller handel med tjänster får varje part anta eller bibehålla restriktiva åtgärder för att skydda sin finansiella utlandsställning eller betalningsbalans. Dessa åtgärder ska vara förenliga med artikel XII i Gats.

5. En part som bibehåller eller har antagit sådana åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 ska omedelbart anmäla dessa till den andra parten.

6. Om en part antar eller bibehåller restriktioner inom ramen för denna artikel ska parterna omedelbart hålla samråd i den specialiserade handelskommittén för tjänster, investeringar och digital handel, om inte samråd hålls i andra forum. Kommittén ska bedöma de betalningsbalanssvårigheter eller externa finansiella svårigheter som lett till de respektive åtgärderna och ta hänsyn till sådana faktorer som

a) svårigheternas karaktär och omfattning,

b) den externa ekonomiska situationen och handelssituationen, och

c) alternativa korrigerande åtgärder som kan vara tillgängliga.

7. Vid samråden enligt punkt 6 ska frågan om huruvida de restriktiva åtgärderna är förenliga med punkterna 1 och 2 tas upp. Alla relevanta undersökningsresultat av statistisk natur eller rörande sakförhållanden som tillhandahålls av Internationella valutafonden, i förekommande fall, ska godtas och slutsatser ska ta hänsyn till Internationella valutafondens bedömning av den berörda partens betalningsbalans och externa finansiella situation.

AVDELNING V

IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 219

Mål

Målen för denna avdelning är att

a) underlätta produktion, tillhandahållande och saluföring av innovativa och kreativa produkter och tjänster mellan parterna genom att minska snedvridningar och hinder för sådan handel och därigenom bidra till en mer hållbar och inkluderande ekonomi, och

b) säkerställa tillfredsställande och effektivt skydd och säkerställa skyddet för immateriella rättigheter.

ARTIKEL 220

Tillämpningsområde

1. I denna avdelning kompletteras och preciseras parternas rättigheter och skyldigheter enligt Trips-avtalet och andra internationella avtal om immateriella rättigheter som de är parter i.

2. Denna avdelning hindrar inte någon av parterna från att införa ett mer omfattande skydd och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter än vad som krävs enligt denna avdelning, förutsatt att skyddet och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter inte strider mot denna avdelning.

ARTIKEL 221

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *Pariskonventionen*: Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten av den 20 mars 1883, senast ändrad i Stockholm den 14 juli 1967.

b) *Bernkonventionen*: Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk av den 9 september 1886, reviderad i Paris den 24 juli 1971 och ändrad den 28 september 1979.

c) *Romkonventionen*: internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram och radioföretag, undertecknad i Rom den 26 oktober 1961.

d) *Wipo*: Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten.

e) *immateriella rättigheter*: alla kategorier av immateriella rättigheter som omfattas av artiklarna 225–255 i detta avtal eller del II avsnitten 1–7 i Trips-avtalet. Skyddet för immateriella rättigheter inbegripet skydd mot illojal konkurrens enligt artikel 10bis i Pariskonventionen.

f) *medborgare*: i samband med relevanta immateriella rättigheter en person från en part som uppfyller kraven för rätt till skydd i Trips-avtalet och multilaterala avtal som ingås och administreras inom ramen för Wipo, i vilka en part är avtalsslutande part.

ARTIKEL 222

Internationella avtal

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att följa de internationella avtal som de är parter i:

a) Trips-avtalet.

b) Romkonventionen.

c) Bernkonventionen.

d) Wipos fördrag om upphovsrätt, antaget i Genève den 20 december 1996.

e) Wipos fördrag om framföranden och fonogram, antaget i Genève den 20 december 1996.

f) Protokollet avseende Madridöverenskommelsen om internationell registrering av varumärken, antaget i Madrid den 27 juni 1989, i dess ändrade lydelse av den 12 november 2007.

g) Fördraget om varumärkesrätt, antaget i Genève den 27 oktober 1994.

h) Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning, antaget i Marrakech den 27 juni 2013.

i) Genèveakten till Haagöverenskommelsen om internationell registrering av industriella formgivningar, antagen i Genève den 2 juli 1999.

2. Varje part ska göra alla rimliga ansträngningar för att ratificera eller ansluta sig till följande internationella avtal:

a) Pekingfördraget om audiovisuella framföranden, antaget i Peking den 24 juni 2012.

b) Singaporekonventionen om varumärkesrätt, antagen i Singapore den 27 mars 2006.

ARTIKEL 223

Konsumtion

Denna avdelning påverkar inte parternas frihet att besluta om och under vilka villkor konsumtion av immateriella rättigheter är tillämplig.

ARTIKEL 224

Nationell behandling

1. Med avseende på alla kategorier av immateriella rättigheter som omfattas av denna avdelning ska varje part medge den andra partens medborgare en behandling som inte är mindre gynnsam än den behandling som parten medger sina egna medborgare med avseende på skydd för immateriella rättigheter, i tillämpliga fall med förbehåll för de undantag som redan fastställs i Pariskonventionen, Bernkonventionen, Romkonventionen och Överenskommelsen om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter, upprättad i Washington den 26 maj 1989. Beträffande utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radio- och televisionsföretag är denna skyldighet endast tillämplig på de rättigheter som föreskrivs i detta avtal.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska ”skydd” inbegripa frågor som påverkar tillgänglighet, förvärv, omfattning, underhåll och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter samt frågor som påverkar användningen av immateriella rättigheter som särskilt behandlas i denna avdelning, inbegripet åtgärder för att förhindra kringgående av sådana effektiva tekniska åtgärder som avses i artikel 234 och åtgärder angående information om rättighetsförvaltning som avses i artikel 235.

3. En part får använda sig av de undantag som är tillåtna enligt punkt 1 i samband med sina rättsliga och administrativa förfaranden, inbegripet krav på att en medborgare i den andra parten ska ange en delgivningsadress på dess territorium eller utse ett ombud på dess territorium, förutsatt att sådana undantag

a) är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av partens lagar och andra författningar som inte är oförenliga med denna avdelning, eller

b) inte tillämpas på ett sätt som skulle utgöra en förtäckt restriktion av handeln.

4. Punkt 1 är inte tillämplig på förfaranden som föreskrivs i multilaterala avtal som ingåtts inom ramen för Wipo om erhållande eller upprätthållande av immateriella rättigheter.

KAPITEL 2

STANDARDER FÖR IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

AVSNITT 1

UPPHOVSRÄTT OCH NÄRSTÅENDE RÄTTIGHETER

ARTIKEL 225

Upphovsmän

Varje part ska ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda

a) direkt eller indirekt, tillfälligt eller permanent mångfaldigande av sina verk, oavsett metod och form, helt eller delvis,

b) all slags spridning till allmänheten genom försäljning eller på annat sätt, av sina verk eller av kopior av dessa,

c) alla överföring till allmänheten av sina verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

d) kommersiell uthyrning till allmänheten av original eller kopior av sina verk; varje part får föreskriva att detta led inte ska tillämpas på byggnader eller verk av tillämpad konst.

ARTIKEL 226

Utövande konstnärer

Varje part ska föreskriva att utövande konstnärer har ensamrätt att tillåta eller förbjuda

a) upptagning av sina framföranden,

b) direkt eller indirekt, tillfälligt eller permanent mångfaldigande av upptagningar av framförandena, oavsett metod och form, helt eller delvis,

c) spridning av upptagningar av framförandena till allmänheten genom försäljning eller på annat sätt,

d) tillgängliggörande av upptagningar av framförandena för allmänheten, på trådbunden eller trådlös väg, på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

e) trådlös radio- och televisionsutsändning och överföring till allmänheten av framförandena, utom när framförandet i sig sker vid en radio- eller televisionsutsändning eller härrör från en upptagning,

f) kommersiell uthyrning till allmänheten av original eller kopior av sina framföranden.

ARTIKEL 227

Fonogramframställare

Varje part ska föreskriva att fonogramframställare har ensamrätt att tillåta eller förbjuda

a) direkt eller indirekt, tillfälligt eller permanent mångfaldigande av sina fonogram, oavsett metod och form, helt eller delvis,

b) spridning av sina fonogram, inbegripet kopior av dessa, till allmänheten genom försäljning eller på annat sätt,

c) tillgängliggörande av sina fonogram för allmänheten, på trådbunden eller trådlös väg, på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

d) kommersiell uthyrning av sina fonogram till allmänheten.

ARTIKEL 228

Radio- och televisionsföretag

Varje part ska föreskriva att radio- och televisionsföretag har ensamrätt att tillåta eller förbjuda

a) upptagning av sina utsändningar, oavsett om utsändningarna överförs via tråd eller trådlöst, inklusive kabel- och satellitsändningar,

b) direkt eller indirekt, tillfälligt eller permanent mångfaldigande helt eller delvis av upptagningar av sina utsändningar, oavsett metod och form, och oavsett om utsändningarna överförs via tråd eller trådlöst, inklusive kabel- och satellitsändningar,

c) tillgängliggörande av upptagningar av sina utsändningar till allmänheten, på trådbunden eller trådlös väg, oavsett om utsändningarna överförs via tråd eller trådlöst, inklusive kabel- och satellitsändningar, på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

d) tillgängliggörande till allmänheten, genom försäljning eller på annat sätt, av upptagningar av sina utsändningar, oavsett om utsändningarna överförs via tråd eller trådlöst, inklusive kabel- och satellitsändningar,

e) återutsändning av sina utsändningar liksom överföring till allmänheten av sina utsändningar, om sådan överföring sker på platser till vilka allmänheten har tillträde mot erläggande av inträdesavgift.

ARTIKEL 229

Utsändning och överföring till allmänheten av fonogram som getts ut i kommersiellt syfte

1. Varje part ska föreskriva en rätt till en skälig engångsersättning från användaren till utövande konstnärer och fonogramframställare om ett fonogram som har getts ut i kommersiellt syfte, eller ett mångfaldigat exemplar av ett sådant fonogram, används för utsändning eller annan överföring till allmänheten.

2. Varje part ska säkerställa att den skäliga engångsersättningen delas mellan berörda utövande konstnärer och fonogramframställare. Varje part får anta lagstiftning där, i avsaknad av en överenskommelse mellan utövande konstnärer och fonogramframställare, villkor fastställs enligt vilka utövande konstnärer och fonogramframställare ska dela den skäliga engångsersättningen.

3. Varje part får bevilja utövande konstnärer och fonogramframställare mer omfattande rättigheter i fråga om utsändning och överföring till allmänheten av fonogram som getts ut i kommersiellt syfte.

ARTIKEL 230

Skyddstid

1. Rättigheterna för en upphovsman till ett verk ska löpa under upphovsmannens livstid och i 70 år efter dennes död, oberoende av vilken dag verket lagligen görs tillgängligt för allmänheten.

2. Vid genomförandet av punkt 1 får varje part fastställa särskilda regler för beräkningen av skyddstiden för musikaliska verk med ord, verk av gemensamt upphovsmannaskap samt filmverk eller audiovisuella verk. Varje part får föreskriva särskilda regler för beräkningen av skyddstiden för anonyma eller pseudonyma verk.

3. Televisions- och radioföretags rättigheter ska upphöra 50 år efter det att utsändningen först överförs, oavsett om den överförs via tråd eller trådlöst, inbegripet via kabel eller satellit.

4. Utövande konstnärers rättigheter till framföranden som inte upptagits på fonogram ska upphöra 50 år efter dagen för upptagningen av framförandet eller, om de lagligen publicerats eller lagligen överförts till allmänheten under denna tid, 50 år från den första publiceringen eller överföringen till allmänheten, beroende på vilket som infaller först.

5. Utövande konstnärers rättigheter till framföranden som upptagits på fonogram ska upphöra 50 år efter dagen för upptagningen av framförandet eller, om de lagligen publicerats eller lagligen överförts till allmänheten under denna tid, 70 år från och med en sådan handling, beroende på vilket som infaller först.

6. Fonogramframställares rättigheter ska upphöra 50 år efter det att upptagningen gjorts eller, om upptagningen lagligen publicerats för allmänheten under denna tid, 70 år efter ett sådant publicerande. Om fonogrammet inte lagligen har publicerats men lagligen överförts till allmänheten under denna tid ska skyddstiden vara 70 år från och med överföringen. Varje part får föreskriva effektiva åtgärder för att säkerställa att de vinster som genereras under den 20-åriga skyddstid som följer efter det att 50-årsperioden löpt ut fördelas rättvist mellan utövande konstnärer och fonogramframställare.

7. De skyddstider som föreskrivs i denna artikel ska beräknas från den 1 januari det år som följer på året för den händelse som ger upphov till skyddet.

8. Varje part får föreskriva längre skyddstider än de som föreskrivs i denna artikel.

ARTIKEL 231

Följerätt

1. Varje part ska till förmån för upphovsmannen till ett originalverk av grafisk eller plastisk konst föreskriva en följerätt som ska definieras som en oeftergivlig rätt som upphovsmannen inte kan avstå från, inte ens på förhand, och som innebär rätt till royalty grundad på det erhållna försäljningspriset vid vidareförsäljning av verket efter upphovsmannens första överlåtelse.

2. Den rätt som avses i punkt 1 ska gälla vid all vidareförsäljning där säljare, köpare eller förmedlare är yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden, till exempel auktionskammare, konstgallerier och konsthandlare i allmänhet.

3. Varje part får föreskriva att den rätt som avses i punkt 1 inte ska gälla vidareförsäljning i fall där säljaren har förvärvat verket direkt av upphovsmannen mindre än tre år före vidareförsäljningen och där vidareförsäljningspriset inte överstiger ett visst minimibelopp.

4. Förfarandet för att uppbära ersättningen och ersättningens belopp ska fastställas i varje parts lagstiftning.

ARTIKEL 232

Kollektiv förvaltning av rättigheter

1. Parterna ska främja samarbete mellan sina respektive organisationer för kollektiv förvaltning i syfte att främja tillgången till verk och andra skyddade alster på sina respektive territorier och överföringen av rättighetsintäkter mellan de respektive organisationerna för kollektiv förvaltning för användning av sådana verk eller andra skyddade alster.

2. Parterna ska främja insyn i organisationer för kollektiv förvaltning, särskilt när det gäller rättighetsintäkter som de samlar in, avdrag som de tillämpar på rättighetsintäkter de samlar in, användning av insamlade rättighetsintäkter, former för utdelning samt repertoar.

3. Parterna ska sträva efter att underlätta överenskommelser mellan sina respektive organisationer för kollektiv förvaltning om icke-diskriminerande behandling av rättsinnehavare vars rättigheter dessa organisationer förvaltar enligt representationsavtal.

4. Parterna ska samarbeta för att stödja de organisationer för kollektiv förvaltning som är etablerade på deras territorium och som representerar en annan organisation för kollektiv förvaltning som är etablerad på den andra partens territorium genom ett representationsavtal, i syfte att säkerställa att de korrekt, regelbundet och omsorgsfullt betalar de belopp som ska betalas till de representerade organisationerna för kollektiv förvaltning samt förser den representerade organisationen för kollektiv förvaltning med informationen om storleken på de rättighetsintäkter som samlas in för dess räkning och eventuella avdrag från dessa rättighetsintäkter.

ARTIKEL 233

Undantag och inskränkningar

Varje part ska begränsa inskränkningar av eller undantag från de rättigheter som anges i artiklarna 225–229 till vissa särskilda fall som inte strider mot ett normalt utnyttjande av verket eller alstret och inte oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen.

ARTIKEL 234

Skydd av tekniska åtgärder

1. Varje part ska ge tillfredsställande rättsligt skydd mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder om personen som utför kringgåendet känner till eller rimligen borde känna till att han eller hon eftersträvar det målet. Varje part får föreskriva ett särskilt system för rättsligt skydd av tekniska åtgärder som används för att skydda datorprogram.

2. Varje part ska ge tillfredsställande rättsligt skydd mot tillverkning, import, spridning, försäljning, uthyrning, marknadsföring i försäljnings- eller uthyrningssyfte eller innehav i kommersiellt syfte av anordningar, produkter eller komponenter eller tillhandahållande av tjänster som

a) marknadsförs, utannonseras eller saluförs i syfte att kringgå,

b) endast har ett begränsat kommersiellt betydande ändamål eller användningsområde utöver att kringgå, eller

c) huvudsakligen är utformade, konstruerade, anpassade eller framtagna i syfte att möjliggöra eller underlätta att kringgå, effektiva tekniska åtgärder.

3. I detta avsnitt avses med *teknisk åtgärd* varje teknik, anordning eller komponent som har utformats för att vid normalt bruk förhindra eller begränsa handlingar, vad gäller verk eller andra alster, som inte har tillåtits av innehavaren av en upphovsrätt eller en närstående rättighet som omfattas av detta avsnitt. Tekniska åtgärder ska anses vara ”effektiva” om användningen av ett skyddat verk eller ett annat alster kontrolleras av rättighetshavarna genom en åtkomstkontroll- eller skyddsprocess, t.ex. kryptering, kodning eller annan omvandling av verket eller alstret eller en kontrollmekanism för kopiering, som uppfyller skyddsändamålet.

4. Utan hinder av det rättsliga skydd som föreskrivs i punkt 1 i denna artikel får varje part vid behov vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att det tillfredsställande rättsliga skydd mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder som föreskrivs i enlighet med denna artikel inte hindrar dem som omfattas av undantag eller inskränkningar i enlighet med artikel 233 från att åtnjuta sådana undantag eller begränsningar.

ARTIKEL 235

Skyldigheter angående information om rättighetsförvaltning

1. Varje part ska ge tillfredsställande rättsligt skydd mot handlingar som personer utför med vetskap om att detta sker utan tillstånd, såsom att de

a) avlägsnar eller ändrar elektronisk information om rättighetsförvaltning, eller

b) i fråga om verk eller andra alster som är skyddade enligt detta avsnitt och från vilka information om rättighetsförvaltning har avlägsnats eller ändrats utan tillstånd, sprider, importerar i spridningssyfte, sänder ut i radio eller television, överför till eller gör dessa verk eller alster tillgängliga för allmänheten,

om personen i fråga vet, eller rimligen borde veta, att han eller hon därigenom orsakar, möjliggör, underlättar eller döljer intrång i en upphovsrätt eller närstående rättigheter enligt en parts lagstiftning.

2. I denna artikel avses med *information om rättighetsförvaltning* all information som lämnas av en rättsinnehavare i syfte att identifiera att verk eller annat alster som avses i denna artikel, upphovsmannen eller annan rättsinnehavare, eller information om villkoren för användning av verket eller alstret liksom eventuella nummer eller koder som innehåller sådan information.

3. Punkt 2 är tillämplig om denna information i någon del är kopplad till ett exemplar av, eller framträder i samband med överföring till allmänheten av, ett verk eller annat alster som avses i denna artikel.

AVSNITT 2

VARUMÄRKEN

ARTIKEL 236

Klassificering av varumärken

Varje part ska ha ett system för klassificering av varumärken som är förenligt med Niceöverenskommelsen om internationell klassificering av varor och tjänster vid registrering av varumärken av den 15 juni 1957, med ändringar och tillägg.

ARTIKEL 237

Tecken som kan utgöra ett varumärke

Ett varumärke kan utgöras av alla tecken, särskilt ord, inbegripet personnamn, eller figurer, bokstäver, siffror, färger, formen på en vara eller dess förpackning, eller ljud, förutsatt att tecknen i fråga kan

a) särskilja ett företags varor eller tjänster från ett annat företags, och

b) återges i varje parts register över varumärken på ett sätt som gör det möjligt för de behöriga myndigheterna och allmänheten att klart och tydligt avgöra föremålet för det skydd som beviljats innehavaren.

ARTIKEL 238

Rättigheter som är knutna till ett varumärke

1. Varje part ska föreskriva att en registrering av ett varumärke ger innehavaren ensamrätt till det. Den som innehar ensamrätten till ett varumärke ska ha rätt att förhindra tredje man att utan innehavarens tillstånd i näringsverksamhet använda

a) tecken som är identiska med det registrerade varumärket med avseende på de varor och tjänster som är identiska med dem för vilka varumärket är registrerat,

b) tecken som på grund av sin identitet eller likhet med det registrerade varumärket och identiteten eller likheten hos de varor och tjänster som täcks av varumärket och tecknet kan leda till förväxling hos allmänheten, inbegripet risken för association mellan tecknet och det registrerade varumärket.

2. Innehavaren av ett registrerat varumärke ska också ha rätt att förhindra tredje man från att i näringsverksamhet föra in varor i den part där varumärket är registrerat utan att dessa har övergått till fri omsättning där, om dessa varor, inbegripet dess förpackning, kommer från andra länder eller den andra parten och utan tillstånd har försetts med ett varumärke som är identiskt med det varumärke som registrerats för sådana varor, eller som i väsentliga drag inte kan särskiljas från det varumärket.

3. Varumärkesinnehavarens rätt enligt punkt 2 ska upphöra om deklaranten eller varuinnehavaren, under det förfarande för att avgöra huruvida intrång har gjorts i det registrerade varumärket, styrker att innehavaren av det registrerade varumärket inte har rätt att förbjuda att varorna släpps ut på marknaden i det land som är slutdestinationen för varorna.

ARTIKEL 239

Registreringsförfarande

1. Varje part ska inrätta ett system för registrering av varumärken där varje slutligt negativt beslut som fattas av den berörda varumärkesmyndigheten, inbegripet delvisa avslag på ansökan om registrering, ska meddelas skriftligen till den som berörs, varvid beslutet ska vara vederbörligen motiverat och möjligt att överklaga.

2. Varje part ska ge möjlighet för tredje man att invända mot varumärkesansökningar eller i förekommande fall varumärkesregistreringar. Sådana invändningsförfaranden ska vara kontradiktoriska.

3. Varje part ska tillhandahålla en allmänt tillgänglig elektronisk databas över varumärkesansökningar och varumärkesregistreringar.

4. Varje part ska göra sitt yttersta för att tillhandahålla ett system för elektronisk ansökan om samt behandling, registrering och upprätthållande av varumärken.

ARTIKEL 240

Välkända varumärken

I syfte att ge verkan åt skyddet av välkända varumärken på det sätt som avses i artikel 6bis i Pariskonventionen och artikel 16.2 och 16.3 i Trips-avtalet ska varje part tillämpa den gemensamma rekommendation om bestämmelser om skydd för välkända varumärken som antogs av församlingen för Parisunionen för skydd av den industriella äganderätten och Wipos generalförsamling vid den trettiofjärde omgången möten i Wipo-medlemsstaternas församlingar den 20–29 september 1999.

ARTIKEL 241

Undantag till varumärkesrättigheter

1. Varje part ska föreskriva begränsade undantag till de rättigheter som är knutna till ett varumärke, exempelvis skälig användning av beskrivande uttryck, inbegripet geografiska beteckningar, och får föreskriva andra begränsade undantag, förutsatt att sådana undantag beaktar varumärkesinnehavarens och tredje mans legitima intressen.

2. Varumärket ger inte innehavaren rätt att förhindra tredje man att i näringsverksamhet använda

a) sitt namn eller sin adress, om tredje mannen är en fysisk person,

b) tecken eller uppgifter om varornas eller tjänsternas art, kvalitet, kvantitet, avsedda ändamål, värde, geografiska ursprung, tidpunkten för framställandet av varor eller för utförandet av tjänsten, eller andra egenskaper hos varor eller tjänster, eller

c) varumärket i syfte att identifiera eller hänvisa till varor eller tjänster som varumärkesinnehavarens varor eller tjänster, särskilt om användning av varumärket är nödvändig för att ange en varas eller tjänsts avsedda ändamål, särskilt som tillbehör eller reservdel,

förutsatt att tredje man handlar i enlighet med god affärssed.

3. Varumärket ger inte innehavaren rätt att förbjuda tredje man att i näringsverksamhet använda en äldre rättighet som endast gäller lokalt, om rättigheten erkänns av den ifrågavarande partens lagstiftning samt används inom gränserna för det territorium inom vilket den är erkänd.

ARTIKEL 242

Grunder för upphävande

1. Varje part ska föreskriva att ett varumärke ska kunna upphävas om det inom en sammanhängande femårsperiod inte har tagits i verkligt bruk på en parts relevanta territorium av innehavaren eller med innehavarens samtycke för de varor eller tjänster för vilka det är registrerat och det inte finns skälig grund för att varumärket inte använts.

2. Varje part ska också föreskriva att ett varumärke ska kunna upphävas om det inom en period av fem år från det att registreringsförfarandet avslutats inte har tagits i verkligt bruk på det relevanta territoriet av innehavaren eller med innehavarens samtycke för de varor eller tjänster för vilka det är registrerat och det inte finns skälig grund för att varumärket inte använts.

3. Ingen får emellertid kräva att innehavarens rättigheter till varumärket ska upphävas om verkligt bruk av varumärket har påbörjats eller återupptagits under tiden mellan utgången av femårsperioden och ansökan om upphävande. Om användningen av varumärket påbörjats eller återupptagits inom en tremånadersperiod före ansökan om upphävande, och denna tremånadersperiod inleds tidigast vid utgången av den sammanhängande femårsperiod under vilken märket inte använts, ska användningen emellertid lämnas utan avseende om förberedelserna för att påbörja eller återuppta användningen vidtogs först efter det att innehavaren fick kännedom om att en ansökan om upphävande kunde komma att göras.

4. Ett varumärke ska också kunna bli föremål för upphävande om det, efter den dag då det registrerades

a) som ett resultat av innehavarens verksamhet eller passivitet har blivit en allmän beteckning i handeln för en vara eller tjänst för vilket det är registrerat,

b) som ett resultat av innehavarens användning av varumärket eller den användning till vilken innehavaren samtyckt med avseende på de varor eller tjänster för vilka det är registrerat, kan komma att vilseleda allmänheten, särskilt vad gäller varornas eller tjänsternas art, kvalitet eller geografiska ursprung.

ARTIKEL 243

Rätten att förbjuda förberedande åtgärder
vad gäller användning av förpackning eller andra underlag

Om det finns risk för att förpackningar, etiketter, lappar, säkerhets- eller äkthetsdetaljer eller säkerhets- eller äkthetsanordningar eller andra underlag där varumärket anbringas skulle kunna användas för varor eller tjänster och den användningen skulle utgöra ett intrång i varumärkesinnehavarens rättigheter, ska innehavaren av det varumärket ha rätt att förbjuda följande åtgärder om de vidtas i näringsverksamhet:

a) Att anbringa ett tecken som är identiskt med eller liknar varumärket på förpackningar, etiketter, lappar, säkerhets- eller äkthetsdetaljer eller säkerhets- eller äkthetsanordningar eller på andra underlag där märket kan anbringas.

b) Att utbjuda till försäljning eller släppa ut på marknaden, eller lagra för dessa ändamål, eller importera eller exportera, förpackningar, etiketter, lappar, säkerhets- eller äkthetsdetaljer eller säkerhets- eller äkthetsanordningar eller andra underlag där märket anbringas.

ARTIKEL 244

Ansökningar i ond tro

Ett varumärke ska kunna förklaras ogiltigt om den sökande gjorde sin ansökan om registrering av varumärket i ond tro. Varje part får föreskriva att ett sådant varumärke inte får registreras.

AVSNITT 3

FORMGIVNING

ARTIKEL 245

Skydd av registrerade formgivningar

1. Varje part ska tillhandahålla skydd för självständigt skapade formgivningar som är nya och nyskapande. Skyddet ska tillhandahållas genom registrering och ge ensamrätt till innehavarna enligt bestämmelserna i detta avsnitt.

Vid tillämpningen av denna artikel får en part anse att en formgivning som är särpräglad är nyskapande.

2. Innehavaren av en registrerad formgivning ska ha rätt att hindra tredje man som saknar innehavarens samtycke åtminstone från att tillverka, bjuda ut till försäljning, sälja, importera, exportera, lagra den produkt som är försedd med och innefattar den skyddade formgivningen eller att använda artiklar som är försedda med eller innefattar den skyddade formgivningen, om sådana handlingar utförs i kommersiellt syfte.

3. En formgivning av eller som ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt ska endast betraktas som ny och nyskapande

a) om beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av denna, och

b) i den mån sådana synliga detaljer i beståndsdelen i sig uppfyller kraven på nyhet och nyskapande.

4. Vid tillämpning av punkt 3 a avses med *normal användning* slutanvändares användning, dock inte underhåll, service eller reparationsarbeten.

ARTIKEL 246

Skyddstid

Skyddstiden för registrerade formgivningar, inbegripet förnyelse av registrerade formgivningar, ska uppgå till totalt 25 år från och med den dag då ansökan lämnades in[1].

[1] Varje part får fastställa den relevanta dagen för inlämnande av ansökan i enlighet med sin egen lagstiftning.

ARTIKEL 247

Skydd av oregistrerade formgivningar

1. Varje part ska ge innehavare av oregistrerade formgivningar rätt att hindra tredje man från att använda den oregistrerade formgivningen utan innehavarens samtycke endast om den bestridda användningen är ett resultat av att den oregistrerade formgivningen kopierats på deras respektive territorium[1]. Användningen ska åtminstone omfatta utbjudning till försäljning, utsläppande på marknaden, import eller export av produkten.

2. För oregistrerade formgivningar ska skyddstiden uppgå till minst tre år från den dag då formgivningen första gången gjordes tillgänglig för allmänheten på parternas respektive territorium.

ARTIKEL 248

Undantag och uteslutningar

1. Varje part får fastställa begränsade undantag från skyddet av formgivningar, inbegripet oregistrerade formgivningar, förutsatt att sådana undantag inte oskäligen strider mot ett normalt utnyttjande av formgivningar och inte oskäligt inkräktar på de legitima intressen som formgivningens innehavare har, med beaktande av tredje mäns legitima intressen.

[1] Detta avsnitt är inte tillämpligt på det skydd som i Förenade kungariket kallas *design right*.

2. Skyddet ska inte utsträckas till formgivningar som uteslutande är av teknisk eller funktionell karaktär. Formgivningsskydd kan inte bestå för sådana detaljer i en produkts utseende vilkas form och dimensioner måste återges exakt för att den produkt som formgivningen ingår i eller används för ska gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion.

3. Genom undantag från punkt 2 i denna artikel ska en formgivning, i enlighet med villkoren i artikel 245.1, bestå i en formgivning vars syfte är att möjliggöra flerfaldig montering eller anslutning av ömsesidigt utbytbara produkter inom ett modulsystem.

ARTIKEL 249

Förhållande till upphovsrätt

Varje part ska säkerställa att formgivningar, inbegripet oregistrerade formgivningar, också ska vara berättigad till skydd enligt den partens upphovsrättslagstiftning från och med den dag då formgivningen skapades eller på något sätt fastställdes. Det ankommer på varje part att avgöra i vilken utsträckning och på vilka villkor sådant skydd ska ges, inbegripet vilken nivå av nyskapande som ska krävas.

AVSNITT 4

PATENT

ARTIKEL 250

Patent och folkhälsa

1. Parterna erkänner betydelsen av förklaringen om Trips-avtalet och folkhälsa, antagen den 14 november 2001 av WTO:s ministerkonferens i Doha (*Dohaförklaringen*). Varje part ska vid tolkning och tillämpning av rättigheterna och skyldigheterna enligt detta avsnitt säkerställa att Dohaförklaringen följs.

2. Varje part ska genomföra artikel 31a i Trips-avtalet samt bilagan till Trips-avtalet och tillägget till den bilagan.

ARTIKEL 251

Förlängning av patentskyddets giltighetstid för läkemedel och växtskyddsmedel

1. Parterna erkänner att läkemedel och växtskyddsmedel[1] som skyddas av patent på deras respektive territorium kan vara föremål för ett administrativt godkännandeförfarande innan de släpps ut på deras respektive marknader. Parterna erkänner att den tid som förflyter mellan det att en patentansökan görs och det att det första godkännandet lämnas för att släppa ut läkemedlet på marknaden, enligt vad som fastställts i detta syfte i relevant lagstiftning, kan förkorta den period då läkemedlet åtnjuter faktiskt patentskydd.

2. Varje part ska i enlighet med sina lagar och andra författningar föreskriva ytterligare skydd för patentskyddade produkter som har varit föremål för ett administrativt godkännandeförfarande enligt punkt 1 för att kompensera patenthavaren för det förkortade faktiska patentskyddet. Villkoren för tillhandahållande av sådant ytterligare skydd, inbegripet dess längd, ska fastställas i enlighet med parternas lagar och andra författningar.

3. I denna avdelning avses med *läkemedel*:

a) varje substans eller kombination av substanser som tillhandahålls för att behandla eller förebygga sjukdom hos människor eller djur, eller

[1] Vid tillämpningen av denna avdelning ska begreppet *växtskyddsmedel* för vardera parten definieras i parternas respektive lagstiftning.

b) varje substans eller kombination av substanser som får användas i eller administreras till människor eller djur antingen i syfte att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner genom farmakologisk, immunologisk eller metabolisk verkan eller i syfte att ställa diagnos.

AVSNITT 5

SKYDD AV EJ OFFENTLIGGJORD INFORMATION

ARTIKEL 252

Skydd av företagshemligheter

1. Varje part ska tillhandahålla lämpliga civilrättsliga förfaranden och rättsmedel för att innehavare av företagshemligheter ska kunna förhindra, eller få ersättning för, att deras företagshemlighet olagligen anskaffats, utnyttjats eller röjts.

2. I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *företagshemlighet*: information som uppfyller samtliga följande krav:

i) Den är hemlig i den meningen att den inte, som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med typen av information i fråga.

ii) Den har kommersiellt värde på grund av att den är hemlig.

iii) Den person som lagligen kontrollerar den har med hänsyn till omständigheterna vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig.

b) *innehavare av en företagshemlighet*: en fysisk eller juridisk person som lagligen kontrollerar en företagshemlighet.

3. I detta avsnitt ska åtminstone följande beteende anses strida mot god affärssed:

a) Anskaffande av en företagshemlighet utan att innehavaren av företagshemligheten samtycker, om detta sker genom att någon obehörig obehörigen bereder sig tillgång till eller tillägnar sig eller kopierar handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som lagligen kontrolleras av innehavaren av företagshemligheten och som innehåller företagshemligheten eller från vilka företagshemligheten kan härledas.

b) Utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet utan att innehavaren av företagshemligheten samtycker om detta görs av en person som konstateras uppfylla något av följande villkor:

i) Personen har anskaffat företagshemligheten på det sätt som avses i led a.

ii) Personen bryter mot ett avtal om konfidentialitet eller någon annan skyldighet att inte röja företagshemligheten.

iii) Personen bryter mot en avtalsförpliktelse eller någon annan skyldighet att begränsa utnyttjandet av företagshemligheten.

c) Anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet som utförs av en person som vid tidpunkten för anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet kände till, eller under omständigheterna borde ha känt till, att företagshemligheten direkt eller indirekt hade erhållits från en annan person som utnyttjat eller röjt företagshemligheten olagligen i den mening som anges i led b.

4. Ingenting i detta avsnitt ska förstås som ett krav på att någon part ska anse följande beteenden strida mot god affärssed:

a) Oberoende upptäckt eller skapande.

b) Baklängeskonstruktion av en produkt som har gjorts tillgänglig för allmänheten eller som den person som anskaffat informationen lagligen innehar, om den person som anskaffat informationen inte har någon lagenlig skyldighet att begränsa anskaffandet av företagshemligheten.

c) Anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet som krävs eller är tillåten enligt varje parts lagstiftning.

d) Arbetstagares eller arbetstagarrepresentanters utövande av sin rätt till information och samråd i enlighet med partens lagar och andra författningar.

5. Inget i detta avsnitt ska förstås så att det påverkar utövandet av yttrande- och informationsfriheten, inbegripet mediernas frihet och mångfald, såsom den är skyddad i varje part, begränsar anställdas rörlighet eller påverkar arbetsmarknadsparternas självständighet och deras rätt att ingå kollektivavtal, i enlighet med parternas lagar och andra författningar.

ARTIKEL 253

Skydd av uppgifter som lämnas i syfte att erhålla godkännande för att släppa ut ett läkemedel på marknaden

1. Varje part ska skydda konfidentiell affärsinformation som lämnas in för att erhålla godkännande för försäljning av läkemedel (*godkännande för försäljning*) mot utlämnande till tredje part, såvida inte åtgärder vidtas för att säkerställa att uppgifterna skyddas mot otillbörlig kommersiell användning eller när utlämnandet är nödvändigt på grund av ett tvingande allmänintresse.

2. Varje part ska säkerställa att den myndighet som ansvarar för att bevilja ett godkännande för försäljning, under en begränsad tidsperiod som ska fastställas i dess nationella lagstiftning och i enlighet med eventuella villkor i dess nationella lagstiftning, inte godtar någon senare ansökan om godkännande för försäljning som bygger på resultaten av prekliniska undersökningar eller kliniska prövningar som lämnats in i ansökan till den myndigheten för det första godkännandet för försäljning, utan uttryckligt samtycke från innehavaren av det första godkännandet för försäljning, om inte annat föreskrivs i internationella avtal som båda parter är parter i.

3. Varje part ska också säkerställa att, under en begränsad tidsperiod som ska fastställas i dess nationella lagstiftning och i enlighet med de villkor som anges i dess nationella lagstiftning, ett läkemedel som senare godkänns av den myndigheten på grundval av resultaten av de prekliniska undersökningar och kliniska prövningar som avses i punkt 2 inte släpps ut på marknaden utan uttryckligt samtycke från innehavaren av det första godkännandet för försäljning om inte annat föreskrivs i internationella avtal som båda parter är parter i.

4. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av ytterligare skyddsperioder som varje part får föreskriva i sin lagstiftning.

ARTIKEL 254

Skydd av uppgifter som lämnats in för godkännande
för försäljning av växtskyddsmedel eller biocidprodukter

1. Varje part ska erkänna en tillfällig rätt för innehavaren till en provnings- eller undersökningsrapport som lämnas in för första gången för erhållande av godkännande för försäljning med avseende på ett verksamt ämnes, ett växtskyddsmedels eller en biocidprodukts säkerhet och effektivitet. Under denna period får provnings- eller undersökningsrapporten inte användas till förmån för någon annan person som vill få godkännande för försäljning av ett verksamt ämne, en växtskyddsprodukt eller en biocidprodukt, utom om den första innehavarens uttryckliga samtycke har styrkts. Vid tillämpningen av denna artikel benämns den rätten uppgiftsskydd.

2. Den provnings- eller undersökningsrapport som lämnas in för godkännande för försäljning av ett verksamt ämne eller ett växtskyddsmedel bör uppfylla följande villkor:

a) Den är nödvändig för godkännandet eller för en ändring av ett godkännande för användning på andra grödor.

b) Den har intygats stå i överensstämmelse med principerna för god laboratoriesed eller god försökssed.

3. Uppgiftsskyddstiden ska vara minst tio år från det att en behörig myndighet på partens territorium beviljade det första godkännandet.

4. Varje part ska säkerställa att de offentliga organ som ansvarar för att bevilja ett godkännande för försäljning inte använder den information som avses i punkterna 1 och 2 till förmån för en senare sökande för ett senare godkännande för försäljning, oavsett om informationen har gjorts tillgänglig för allmänheten eller inte.

5. Varje part ska fastställa regler för att förhindra att samma tester utförs flera gånger på ryggradsdjur.

AVSNITT 6

VÄXTSORTER

ARTIKEL 255

Skydd av växtförädlarrätter

Varje part ska skydda växtförädlarrätter i enlighet med den internationella konventionen för skydd av växtförädlingsprodukter (UPOV), i dess lydelse enligt revideringen i Genève den 19 mars 1991. Parterna ska samarbeta för att främja och genomdriva dessa rättigheter.

KAPITEL 3

SÄKERSTÄLLANDE AV SKYDDET FÖR IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

AVSNITT 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 256

Allmänna skyldigheter

1. Varje part ska i sin lagstiftning föreskriva de åtgärder, förfaranden och sanktioner som krävs för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter.

Vid tillämpningen av avsnitten 1, 2 och 4 i detta kapitel ska begreppet *immateriella rättigheter* inte omfatta rättigheter som omfattas av kapitel 2 avsnitt 5.

2. De åtgärder, förfaranden och sanktioner som avses i punkt 1 ska

a) vara rättvisa och skäliga,

b) inte vara onödigt komplicerade eller kostsamma eller medföra oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål,

c) vara effektiva, proportionella och avskräckande,

d) tillämpas på ett sätt som är ägnat att dels undvika uppkomsten av hinder för legitim handel, dels säkerställa att de inte missbrukas.

ARTIKEL 257

Personer som har rätt att begära tillämpning av åtgärderna, förfarandena och sanktionerna

Varje part ska tillerkänna följande personer och organ rätt att ansöka om tillämpning av de åtgärder, förfaranden och sanktioner som avses i avsnitten 2 och 4 i detta kapitel:

a) Innehavare av immateriella rättigheter, i enlighet med en parts lagstiftning.

b) Alla andra personer som har tillåtelse att utnyttja dessa rättigheter, i synnerhet licenstagare, i den mån detta är tillåtet i och överensstämmer med en parts lagstiftning.

c) Organisationer och sammanslutningar[1], i den mån detta är tillåtet i och överensstämmer med en parts lagstiftning.

[1] För tydlighetens skull, och i den mån det är tillåtet enligt en parts lagstiftning, omfattar begreppet *organisationer och sammanslutningar* åtminstone organisationer för kollektiv förvaltning av rättigheter och organisationer som tillvaratar branschintressen och som regelmässigt anses ha rätt att företräda innehavare av immateriella rättigheter.

AVSNITT 2

CIVILRÄTTSLIGT OCH ADMINISTRATIVT SKYDD

ARTIKEL 258

Åtgärder för att skydda bevisning

1. Parterna ska säkerställa att de behöriga rättsliga myndigheterna, redan innan prövningen av sakfrågan inletts och efter ansökan av en part som har lagt fram skälig bevisning till stöd för sina påståenden att det har skett ett intrång i en immateriell rättighet eller att ett sådant är omedelbart förestående, får besluta om omedelbara och effektiva interimistiska åtgärder för att skydda relevant bevisning om det påstådda intrånget, med förbehåll för lämpliga skyddsregler och skydd för sekretessbelagd och annan konfidentiell information.

2. Sådana åtgärder kan inbegripa en detaljerad beskrivning av de påstådda intrångsgörande varorna, med eller utan provexemplar, eller beslag av varorna och, där så är lämpligt, det material och de verktyg som använts för produktion och/eller distribution av dessa varor samt tillhörande handlingar.

ARTIKEL 259

Bevisning

1. Varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för de behöriga rättsliga myndigheterna att, på begäran av en part som har lagt fram skälig bevisning som är tillräcklig för att visa grund för talan och har angett bevisning till stöd för sin talan som motparten förfogar över, besluta att motparten ska lägga fram bevisningen, förutsatt att sekretessbelagd och annan konfidentiell information skyddas.

2. Varje part ska också vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för de behöriga rättsliga myndigheterna att, när så är lämpligt, vid intrång i en immateriell rättighet som har begåtts i kommersiell skala, på samma villkor som i punkt 1 besluta att bank-, finans- eller affärshandlingar som motparten förfogar över ska läggas fram, förutsatt att sekretessbelagd och annan konfidentiell information skyddas.

ARTIKEL 260

Rätt till information

1. Varje part ska säkerställa att de behöriga rättsliga myndigheterna, i samband med civilrättsliga förfaranden om intrång i en immateriell rättighet och som svar på en berättigad och proportionell begäran av käranden, får förelägga den person som gjort intrånget eller varje annan person att tillhandahålla information om ursprung och distributionsnät för de intrångsgörande varorna eller tjänsterna.

2. I punkt 1 avses med *varje annan person* en person som

a) har befunnits förfoga över de intrångsgörande varorna i kommersiell skala,

b) har befunnits använda de intrångsgörande tjänsterna i kommersiell skala,

c) har befunnits i kommersiell skala tillhandahålla tjänster som använts i intrångsgörande verksamhet, eller

d) har pekats ut av den person som avses i led a, b eller c såsom delaktig i produktion, tillverkning eller distribution av varorna eller tillhandahållandet av tjänsterna.

3. Informationen enligt punkt 1 ska, beroende på vad som är lämpligt, omfatta

a) namn och adress till producenter, tillverkare, distributörer, leverantörer och andra som tidigare innehaft varorna eller tjänsterna, samt till tilltänkta grossister och detaljister,

b) uppgifter om hur mycket som producerats, tillverkats, levererats, mottagits eller beställts samt om erhållet pris på de berörda varorna eller tjänsterna.

4. Punkterna 1 och 2 ska inte påverka tillämpningen av annan lagstiftning som en part har som

a) ger rättighetshavaren rätt till ytterligare information,

b) reglerar hur information som lämnas enligt denna artikel får användas i civilrättsliga förfaranden,

c) reglerar ansvar för missbruk av rätten till information,

d) gör det möjligt att vägra lämna sådan information som skulle tvinga den person som avses i punkt 1 att medge egen eller nära anhörigs deltagande i ett immaterialrättsintrång,

e) reglerar sekretesskydd för informationskällor eller behandling av personuppgifter.

ARTIKEL 261

Interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder

1. Varje part ska säkerställa att dess rättsliga myndigheter på begäran av sökanden får utfärda ett interimistiskt föreläggande mot den påstådda intrångsgöraren i syfte att hindra ett omedelbart förestående immaterialrättsintrång eller tillfälligt förbjuda, vid behov förenat med vite om så föreskrivs i den partens lagstiftning, en fortsättning av det påstådda intrånget eller göra en fortsättning avhängig av att det ställs säkerhet för ersättning till rättighetshavaren. Ett interimistiskt föreläggande får också på samma villkor utfärdas mot en mellanhand vars tjänster utnyttjas av en tredje man för att göra intrång i en immateriell rättighet.

2. Varje part ska säkerställa att dess rättsliga myndigheter på begäran av sökanden får besluta om beslag eller överlämnande av varor som misstänks göra intrång i en immateriell rättighet, för att förhindra att de införs eller omsätts på marknaden.

3. När det gäller ett påstått intrång som begås i kommersiell skala, ska varje part säkerställa att de rättsliga myndigheterna, om sökanden påvisar omständigheter som kan äventyra indrivningen av skadestånd, får belägga lös och fast egendom som tillhör den påstådda intrångsgöraren med kvarstad, inbegripet frysning av dennes bankkonton och andra tillgångar. I detta syfte får de behöriga myndigheterna besluta att bank-, finans- eller affärshandlingar ska lämnas ut, eller om lämplig tillgång till relevant information.

4. Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna i fråga om de åtgärder som avses i punkterna 1, 2 och 3 kan kräva att sökanden tillhandahåller skälig bevisning så att de med tillräcklig säkerhet kan fastställa att sökanden är rättighetshavare och att det pågår ett intrång i dennes rättighet eller att ett sådant intrång är omedelbart förestående.

ARTIKEL 262

Korrigeringsåtgärder

1. Parterna ska säkerställa att dess rättsliga myndigheter på begäran av sökanden, utan att det påverkar det skadestånd som kan utgå till rättighetshavaren på grund av intrånget och utan att någon form av ersättning utgår, får besluta att varor som har konstaterats göra intrång i en immateriell rättighet ska förstöras eller åtminstone slutgiltigt avlägsnas från marknaden. Om så är lämpligt får de rättsliga myndigheterna på samma villkor även besluta att material och verktyg som huvudsakligen har använts för att skapa eller tillverka dessa varor ska förstöras.

2. Varje parts rättsliga myndigheter ska ha befogenhet att besluta att dessa åtgärder ska vidtas på intrångsgörarens bekostnad, såvida det inte åberopas särskilda skäl mot detta.

ARTIKEL 263

Förbudsförelägganden

Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna, när de har fastställt att ett intrång i en immateriell rättighet har begåtts, får utfärda ett föreläggande mot intrångsgöraren med förbud att fortsätta intrånget. Varje part ska också säkerställa att de rättsliga myndigheterna får utfärda ett föreläggande mot mellanhänder vars tjänster utnyttjas av en tredje man för att göra intrång i en immateriell rättighet.

ARTIKEL 264

Alternativa åtgärder

Varje part får föreskriva att de rättsliga myndigheterna, när detta är lämpligt och på begäran av den person som kan bli föremål för sådana åtgärder som föreskrivs i artikel 262 eller 263, får besluta att ekonomisk ersättning ska utgå till den skadelidande parten istället för att sådana åtgärder som föreskrivs i de två artiklarna tillämpas, om personen i fråga varken har handlat uppsåtligt eller oaktsamt, om verkställighet av åtgärderna i fråga skulle orsaka denne oproportionerligt stor skada och om ekonomisk ersättning till den skadelidande parten framstår som rimligt tillfredsställande.

ARTIKEL 265

Skadestånd

1. Varje part ska säkerställa att dess rättsliga myndigheter, efter ansökan från den skadelidande parten, förpliktar den som har begått immaterialrättsintrång, och som visste eller rimligen borde ha vetat att han eller hon ägnade sig åt intrångsgörande verksamhet, att betala ett skadestånd till rättighetshavaren som är lämpligt i förhållande till den faktiska skada som denne har orsakats till följd av intrånget.

2. Varje part ska säkerställa att dess rättsliga myndigheter när de fastställer skadeståndet

a) beaktar alla relevanta omständigheter, såsom de negativa ekonomiska konsekvenserna, däribland utebliven vinst, för den skadelidande parten, den otillbörliga vinst som intrångsgöraren eventuellt har gjort och, där så är lämpligt, omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse, såsom ideell skada som rättighetshavaren har förorsakats genom intrånget, eller

b) som ett alternativ till led a och när så är lämpligt, kan fastställa skadeståndet till ett engångsbelopp på grundval av faktorer såsom åtminstone det belopp som skulle ha betalats i royalty eller avgift om intrångsgöraren hade begärt tillstånd att nyttja den immateriella rättigheten i fråga.

3. För de fall då intrångsgöraren inte visste eller rimligen borde ha vetat att den begick immaterialrättsintrång får varje part föreskriva att de rättsliga myndigheterna får besluta om återbetalning av vinst eller betalning av skadestånd som kan vara fastställt i förväg.

ARTIKEL 266

Kostnader för förfarandet

Varje part ska säkerställa att rimliga och proportionerliga kostnader för förfarandet och andra kostnader som har åsamkats den vinnande parten i allmänhet ersätts av den förlorande parten, om detta inte är oskäligt.

ARTIKEL 267

Offentliggörande av rättsliga avgöranden

Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna i rättsliga förfaranden beträffande immaterialrättsintrång, på begäran av den sökande och på intrångsgörarens bekostnad får besluta om lämpliga åtgärder för att sprida information om avgörandet, inbegripet att avgörandet ska anslås och offentliggöras helt eller delvis.

ARTIKEL 268

Presumtion om innehav av upphovsrätt eller närstående rättigheter

Vid tillämpningen av de åtgärder, förfaranden och sanktioner som föreskrivs i kapitel 3 ska följande gälla:

a) För att upphovsmannen till ett litterärt eller konstnärligt verk, om inte motsatsen bevisas, ska anses som sådan och följaktligen ha rätt att föra talan om intrång, ska det vara tillräckligt att upphovsmannens namn på sedvanligt sätt finns angivet på verket.

b) Led a ska i tillämpliga delar också gälla för innehavare av upphovsrätten närstående rättigheter i fråga om deras skyddade alster.

ARTIKEL 269

Administrativa förfaranden

I den mån administrativa förfaranden kan leda till att en civilrättslig sanktion beslutas till följd av ett beslut i sakfrågan ska sådana förfaranden vara förenliga med principer som i allt väsentligt är likvärdiga med de principer som fastställs i detta avsnitt.

AVSNITT 3

CIVILRÄTTSLIGA FÖRFARANDEN OCH SANKTIONER AVSEENDE FÖRETAGSHEMLIGHETER

ARTIKEL 270

Civilrättsliga förfaranden och sanktioner avseende företagshemligheter

1. Varje part ska säkerställa att alla som deltar i sådana civilrättsliga förfaranden som avses i artikel 252.1 eller som har tillgång till handlingar som ingår i sådana förfaranden inte får utnyttja eller röja företagshemligheter eller påstådda företagshemligheter som de behöriga rättsliga myndigheterna, efter vederbörligen motiverad ansökan från en berörd part, har identifierat som konfidentiella och om vilka de har blivit medvetna till följd av ett sådant deltagande eller sådan tillgång.

2. Varje part ska säkerställa att den skyldighet som avses i punkt 1 fortsätter att gälla efter det att det civilrättsliga förfarandet har avslutats, så länge som är lämpligt.

3. Vid sådana civilrättsliga förfaranden som avses i artikel 252.1 ska varje part förordna om att dess rättsliga myndigheter har befogenhet att åtminstone

a) besluta om interimistiska åtgärder i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar om upphörande av och förbud mot utnyttjande eller röjande av företagshemligheten på ett sätt som strider med god affärssed,

b) besluta om åtgärder, i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar, om upphörande eller, alltefter omständigheterna, förbud mot utnyttjande eller röjande av företagshemligheten på ett sätt som strider med god affärssed,

c) besluta, i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar, att varje person som har anskaffat, utnyttjat eller röjt en företagshemlighet på ett sätt som strider mot god affärssed och som visste eller borde ha vetat att han eller hon förvärvade, utnyttjade eller röjde en företagshemlighet på ett sätt som strider med god affärssed ska betala innehavaren av företagshemligheten skadestånd som är lämpligt i förhållande till den faktiska skada som lidits till följd av anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten,

d) vidta sådana specifika åtgärder som är nödvändiga för att bevara konfidentialiteten för företagshemligheter eller påstådda företagshemligheter som utnyttjas eller som det hänvisas till i sådana förfaranden som avses i artikel 252.1. Sådana specifika åtgärder får, i enlighet med varje parts lagar och andra författningar, inkludera rätten till försvar, möjligheten att helt eller delvis begränsa tillgången till vissa handlingar, möjligheten att begränsa tillträdet till förhandlingar och protokoll eller utskrifter från dessa, och möjligheten att tillhandahålla en icke-konfidentiell version av ett rättsligt avgörande där de avsnitt som innehåller företagshemligheter avlägsnats eller redigerats,

e) ålägga sanktioner för varje person som deltar i de rättsliga förfarandena och som underlåter eller vägrar att följa domstolsbeslut som avser skydd av företagshemligheten eller den påstådda företagshemligheten.

4. Varje part ska säkerställa att en ansökan om sådana åtgärder, förfaranden eller sanktioner som föreskrivs i denna artikel avslås om det påstådda anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet i strid med god affärssed har genomförts, i enlighet med dess lagar och andra författningar,

a) i syfte att avslöja försummelse, missförhållanden eller olaglig verksamhet för att skydda allmänintresset,

b) som ett led i arbetstagares överlämnande av information till sina representanter som är en del av och en förutsättning för representanternas legitima utövande av sina funktioner,

c) i syfte att skydda ett legitimt intresse som är erkänt i den partens lagar och andra författningar.

AVSNITT 4

SKYDD VID GRÄNSERNA

ARTIKEL 271

Gränsåtgärder

1. När det gäller varor under tullkontroll ska varje part anta eller bibehålla förfaranden enligt vilka en rättsinnehavare får lämna in ansökningar till en behörig myndighet[1] om att den myndigheten ska skjuta upp frigörandet av eller kvarhålla misstänkta varor. I detta avsnitt avses med *misstänkta varor* sådana varor som misstänks utgöra intrång i varumärken, upphovsrätt och närstående rättigheter, geografiska beteckningar, patent, bruksmönster, industriella formgivningar, kretsmönster i integrerade kretsar samt växtförädlarrätter.

2. Varje part ska ha elektroniska system för tullens hantering av beviljade eller registrerade ansökningar.

3. Varje part ska säkerställa att dess behöriga myndigheter inte tar ut någon avgift för att täcka de administrativa kostnader som uppstår i samband med behandlingen av en ansökan eller en registrering.

4. Varje part ska säkerställa att dess behöriga myndigheter beslutar om beviljande eller registrering av ansökningar inom rimlig tid.

[1] För unionen avses med *behörig myndighet* tullmyndigheterna.

5. Varje part ska föreskriva att de ansökningar som avses i punkt 1 kan tillämpas på flera sändningar.

6. När det gäller varor under tullkontroll ska varje part säkerställa att dess tullmyndigheter får agera på eget initiativ för att skjuta upp frigörandet av eller kvarhålla misstänkta varor.

7. Varje part ska säkerställa att dess tullmyndigheter använder riskanalys för att identifiera misstänkta varor.

8. Varje part får bemyndiga sin tullmyndighet att på begäran förse en rättsinnehavare med uppgifter om varor, inbegripet en beskrivning och faktiska eller uppskattade kvantiteter av dessa, och, om de är kända, namn och adress för avsändaren, importören, exportören eller mottagaren samt ursprungs- eller härkomstland för de varor vars frigörande har skjutits upp eller som har kvarhållits.

9. Varje part ska ha förfaranden som gör det möjligt att förstöra misstänkta varor, utan att det krävs något föregående administrativt eller rättsligt förfarande för att formellt fastställa intrången, om de berörda personerna samtycker eller inte motsätter sig förstöringen. Om misstänkta varor inte förstörs ska varje part säkerställa att sådana varor, utom under exceptionella omständigheter, bortskaffas utanför marknaden på ett sådant sätt att rättsinnehavaren inte skadas.

10. Varje part ska ha förfaranden som gör det möjligt att snabbt förstöra förfalskade varumärken och pirattillverkade varor som sänds i postförsändelser eller med bud.

11. Varje part ska föreskriva att innehavaren av den beviljade eller registrerade ansökan, på begäran av tullmyndigheterna ska vara skyldig att ersätta de kostnader som tullmyndigheterna eller andra parter som agerar på tullmyndigheternas vägnar ådrar sig, från och med kvarhållandet av varorna eller uppskjutandet av varornas frigörande, inbegripet lagring, hantering, och kostnader i samband med förstöring eller bortskaffande av varorna.

12. Varje part får besluta att inte tillämpa denna artikel på import av varor som släppts ut på marknaden i ett annat land av rättsinnehavarna eller med deras samtycke. En part får undanta varor av icke-kommersiell karaktär i resenärers personliga bagage från tillämpningen av denna artikel.

13. Varje part ska tillåta sina tullmyndigheter att föra en regelbunden dialog och främja samarbete med relevanta aktörer och med andra myndigheter som deltar i säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter.

14. Parterna ska samarbeta i fråga om internationell handel med misstänkta varor. Parterna ska särskilt, i möjligaste mån, utbyta relevant information om handel med misstänkta varor som påverkar den andra parten.

15. Utan att det påverkar andra former av samarbete ska protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor vara tillämpligt på överträdelser av den immaterialrättsliga lagstiftningen för vars genomdrivande en parts tullmyndigheter är behöriga i enlighet med denna artikel.

ARTIKEL 272

Förenlighet med Gatt 1994 och Trips-avtalet

Vid genomförandet av gränsåtgärder för att tullmyndigheterna ska kunna säkerställa skyddet för immateriella rättigheter, oavsett om det omfattas av detta avsnitt, ska parterna säkerställa förenlighet med sina skyldigheter enligt Gatt 1994 och Trips-avtalet, särskilt artikel V i Gatt 1994 och artikel 41 och del III avsnitt 4 i Trips-avtalet.

KAPITEL 4

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 273

Samarbete

1. Parterna ska samarbeta för att stödja genomförandet av åtagandena och skyldigheterna enligt denna avdelning.

2. Samarbetsområdena inkluderar, men är inte begränsade till, följande:

a) Informationsutbyte om den rättsliga ramen för immateriella rättigheter samt relevanta bestämmelser om skydd och säkerställande av skydd.

b) Utbyte av erfarenheter om lagstiftningens utveckling, om säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter och om tullens, polisens, administrativa och rättsliga organs säkerställande av skydd på central och lägre nivå.

c) Samordning, även med andra länder, för att hindra export av förfalskade varor.

d) Tekniskt bistånd, kapacitetsuppbyggnad, utbyte och utbildning av personal.

e) Skydd för och försvar av immateriella rättigheter och spridning av information i detta avseende, bland annat till näringslivet och det civila samhället.

f) Ökad medvetenhet hos konsumenter och rättsinnehavare.

g) Stärkt institutionellt samarbete, särskilt mellan parternas myndigheter för immateriella rättigheter.

h) Utbildning av och främjande av medvetenheten hos allmänheten i fråga om politik för skydd och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter.

i) Främjande av skydd och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter genom samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn med deltagande av små och medelstora företag.

j) Utarbetande av ändamålsenliga strategier för att hitta de viktigaste målgrupperna och kommunikationsprogram för att öka medvetenheten hos konsumenter och media om effekterna av intrång i immateriella rättigheter, bland annat riskerna för hälsa och säkerhet och kopplingen till organiserad brottslighet.

3. Parterna ska, antingen direkt eller genom den specialiserade handelskommittén för immateriella rättigheter, hålla kontakt i alla frågor som rör genomförandet och tillämpningen av denna avdelning.

ARTIKEL 274

Frivilliga initiativ från aktörer

Varje part ska sträva efter att underlätta frivilliga initiativ från aktörer för att minska intrång i immateriella rättigheter, inbegripet på internet och på andra marknadsplatser, med fokus på konkreta problem och praktiska lösningar som är realistiska, väl avvägda, proportionella och rättvisa för alla berörda, bland annat på följande sätt:

a) Varje part ska sträva efter att sammankalla aktörer i samförstånd på sitt territorium för att underlätta frivilliga initiativ för att finna lösningar och lösa meningsskiljaktigheter när det gäller skydd och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och begränsning av intrång.

b) Parterna ska sträva efter att utbyta information med varandra om insatser för att underlätta frivilliga initiativ från aktörer på sina respektive territorier.

c) Parterna ska sträva efter att främja en öppen dialog och ett öppet samarbete mellan parternas aktörer och uppmuntra dessa att gemensamt finna lösningar och lösa meningsskiljaktigheter när det gäller skydd och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och begränsning av intrång.

ARTIKEL 275

Översyn med avseende på geografiska beteckningar

Med beaktande av de relevanta bestämmelserna i eventuella tidigare bilaterala avtal mellan Förenade kungariket, å ena sidan, och Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å andra sidan, får parterna gemensamt göra rimliga ansträngningar för att komma överens om regler för skydd och effektivt inhemskt säkerställande av skyddet för sina geografiska beteckningar.

AVDELNING VI

OFFENTLIG UPPHANDLING

KAPITEL 1

TILLÄMPNINGSOMRÅDE

ARTIKEL 276

Mål

Målet för denna avdelning är att ge varje parts leverantörer tillträde till ökade möjligheter att delta i förfaranden för offentlig upphandling och öka insynen i förfaranden för offentlig upphandling.

ARTIKEL 277

Införlivande av vissa bestämmelser i avtalet om offentlig upphandling och omfattad upphandling

1. Härmed införlivas med denna avdelning de bestämmelser i avtalet om offentlig upphandling som anges i avsnitt A i bilaga 25, inklusive vardera partens bilagor till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling.

2. I denna avdelning avses med *omfattad upphandling* sådan upphandling som omfattas av artikel II i avtalet om offentlig upphandling samt upphandling som förtecknas i avsnitt B i bilaga 25.

3. När det gäller omfattad upphandling ska vardera parten tillämpa de bestämmelser i avtalet om offentlig upphandling som anges i avsnitt A i bilaga 25, med nödvändiga anpassningar, på den andra partens leverantörer, varor eller tjänster.

KAPITEL 2

YTTERLIGARE REGLER OM OMFATTAD UPPHANDLING

ARTIKEL 278

Användning av elektroniska medel vid upphandling

1. Varje part ska säkerställa att dess upphandlande enheter så långt det är praktiskt möjligt genomför omfattad upphandling med hjälp av elektroniska medel.

2. En upphandlande enhet anses genomföra omfattad upphandling med hjälp av elektroniska medel om enheten använder elektroniska medel för information om och kommunikation avseende

a) offentliggörande av meddelanden om upphandling och anbudsunderlag i upphandlingsförfaranden, och

b) inlämning av anbudsansökningar och anbud.

3. Utom i vissa särskilda situationer ska sådana elektroniska medel för information och kommunikation vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och driftskompatibla med allmänt använda produkter för informations- och kommunikationsteknik och de ska inte begränsa tillträdet till upphandlingsförfarandet.

4. Varje part ska säkerställa att dess upphandlande enheter tar emot och behandlar elektroniska fakturor i enlighet med dess lagstiftning.

ARTIKEL 279

Elektroniskt offentliggörande

Vid omfattad upphandling ska alla upphandlingsmeddelanden, däribland meddelanden om upphandling, sammanfattningar meddelanden om planerad upphandling och meddelanden om tilldelning av kontrakt, vara direkt och kostnadsfritt tillgängliga med elektroniska medel via en enda åtkomstpunkt på internet.

ARTIKEL 280

Styrkande underlag

Varje part ska säkerställa att upphandlande enheter vid tidpunkten för inlämnande av anbudsansökningar eller vid tidpunkten för inlämnande av anbud inte kräver att leverantörer helt eller delvis lämnar in de styrkande underlagen för att de inte befinner sig i någon av de situationer där en leverantör kan uteslutas och att de uppfyller villkoren för deltagande, såvida detta inte är nödvändigt för att säkerställa ett korrekt genomförande av upphandlingen.

ARTIKEL 281

Villkor för deltagande

Varje part ska säkerställa att dess upphandlande enheter, om de kräver att leverantörer ska ha tidigare erfarenhet för att få delta i en omfattad upphandling, inte kräver att leverantören har fått denna erfarenhet på partens eget territorium.

ARTIKEL 282

Registreringssystem och kvalificeringsförfarande

En part som upprätthåller ett registreringssystem för leverantörer ska säkerställa att berörda leverantörer när som helst får begära registrering. När berörda leverantörer gjort begäran ska de inom rimlig tid informeras om huruvida begäran bifallits eller avslagits.

ARTIKEL 283

Selektivt förfarande

Varje part ska säkerställa att om en upphandlande enhet använder ett selektivt anbudsförfarande, ska den upphandlande enheten rikta anbudsinfordringar till ett tillräckligt stort antal leverantörer för att säkerställa verklig konkurrens utan att upphandlingssystemets operativa effektivitet påverkas.

ARTIKEL 284

Onormalt låga priser

Utöver det som fastställs i artikel XV.6 i avtalet om offentlig upphandling får en upphandlande enhet som mottar ett anbud vars pris är onormalt lågt i förhållande till övriga inlämnade anbud även kontrollera med leverantören om prissättningen beaktar beviljande av subventioner.

ARTIKEL 285

Miljömässiga, sociala och arbetsrättsliga hänsyn

Varje part ska säkerställa att dess upphandlande enheter får beakta miljömässiga, arbetsrättsliga och sociala hänsyn under hela upphandlingsförfarandet, förutsatt att dessa hänsyn är förenliga med de regler som fastställs i kapitlen 1 och 2 och anges i meddelandet om upphandling eller i ett annat meddelande som används som meddelande om upphandling eller anbudsunderlag.

ARTIKEL 286

Nationella överprövningsförfaranden

1. När en part utser en opartisk administrativ myndighet i enlighet med artikel XVIII.4 i avtalet om offentlig upphandling ska den parten säkerställa

a) att den utsedda myndighetens ledamöter är oberoende, opartiska och står fria från utomstående påverkan under sin mandatperiod,

b) att den utsedda myndighetens ledamöter inte sägs upp mot sin vilja så länge de innehar sin befattning, såvida uppsägningen inte krävs enligt de bestämmelser som gäller för den utsedda myndigheten, och

c) ordföranden eller minst en ledamot av den utsedda myndigheten har samma juridiska och yrkesmässiga kvalifikationer som dem som krävs för domare, jurister eller andra juridiska experter enligt den partens lagar och andra författningar.

2. Varje part ska anta eller bibehålla förfaranden som säkerställer snabba interimistiska åtgärder för att bevara leverantörens möjlighet att delta i upphandlingen. Sådana interimistiska åtgärder som föreskrivs i artikel XVIII.7 a i avtalet om offentlig upphandling kan leda till att upphandlingsprocessen tillfälligt avbryts eller, om ett kontrakt redan ingåtts av den upphandlande enheten och om en part föreskriver detta, till att kontraktets fullgörande tillfälligt avbryts. Det kan i förfarandena föreskrivas att det är tillåtet att vidbeslut om sådana åtgärder ta hänsyn till övergripande negativa konsekvenser för berörda intressen, inbegripet det allmänna intresset. Skälig grund för att inte agera ska anges skriftligen.

3. Om en intresserad eller deltagande leverantör lämnat in en begäran om överprövning till den utsedda myndighet som avses i punkt 1 ska varje part, i princip, säkerställa att en upphandlande enhet inte ingår något kontrakt förrän den myndigheten har fattat ett beslut eller avgivit en rekommendation om begäran om överprövning vad gäller interimistiska åtgärder, korrigerande åtgärder eller ersättning för förlust eller skada som uppstått enligt punkterna 2, 5 och 6 i enlighet med sina regler, föreskrifter och förfaranden. Varje part får föreskriva att kontraktet ändå får ingås under vederbörligen motiverade omständigheter som inte kan undvikas.

4. Varje part får föreskriva

a) en frysningsperiod mellan beslutet om tilldelning av kontrakt och ingåendet av ett kontrakt för att de leverantörer vars anbud inte antagits ska få tillräckligt med tid för att bedöma om det är lämpligt att inleda ett överprövningsförfarande, eller

b) en tillräcklig tidsfrist för en intresserad leverantör att lämna in en begäran om överprövning som kan utgöra grund för ett tillfälligt avbrytande av fullgörandet av ett kontrakt.

5. Korrigerande åtgärder enligt artikel XVIII.7 b i avtalet om offentlig upphandling får omfatta en eller flera av följande åtgärder:

a) Undanröjande av diskriminerande tekniska, ekonomiska eller finansiella specifikationer i anbudsinfordran, kontraktshandlingarna eller något annat dokument som avser anbudsförfarandet och genomförande av nya upphandlingsförfaranden.

b) Upprepning av upphandlingsförfarandet med oförändrade villkor.

c) Upphävande av beslutet om kontraktstilldelning och antagande av ett nytt beslut om kontraktstilldelning.

d) Uppsägning av ett kontrakt eller förklaring om att det saknar verkan.

e) Antagande av andra åtgärder som syftar till att avhjälpa överträdelser av kapitlen 1 och 2, till exempel ett åläggande att betala en viss summa till dess att överträdelsen avhjälpts.

6. I enlighet med artikel XVIII.7 b i avtalet om offentlig upphandling får varje part föreskriva ersättning för förlust eller skada som uppstått. I detta hänseende gäller att om partens överprövningsorgan inte är en domstol och en leverantör anser att inhemska lagar och andra författningar som genomför de skyldigheter som följer av kapitlen 1 och 2 i denna avdelning har överträtts, får leverantören hänskjuta ärendet till en domstol, inbegripet för att begära ersättning, i enlighet med partens rättsliga förfaranden.

7. Varje part ska anta eller bibehålla de förfaranden som är nödvändiga för ett effektivt genomförande av överprövningsorgans beslut och rekommendationer eller för att avgöranden av rättsliga överprövningsorgan verkställs på ett effektivt sätt.

KAPITEL 3

NATIONELL BEHANDLING UTÖVER OMFATTAD UPPHANDLING

ARTIKEL 287

Definitioner

1. I detta kapitel avses med den behandling som medges av en part enligt detta kapitel

a) när det gäller Förenade kungariket, en behandling som inte är mindre gynnsam än den mest gynnsamma behandling som i liknande situationer medges leverantörer från Förenade kungariket, och

b) när det gäller en medlemsstat, en behandling som inte är mindre gynnsam än den mest gynnsamma behandling som, i den medlemsstaten, i liknande situationer medges leverantörer från den medlemsstaten.

2. I detta kapitel avses med en parts leverantör som är en juridisk person:

a) för unionen, en juridisk person som är bildad eller organiserad i enlighet med unionens, eller minst en av dess medlemsstaters, lagstiftning och som har betydande affärsverksamhet, vilket unionen förstår, i enlighet med dess anmälan av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen till WTO (WT/REG39/1), såsom likvärdigt med begreppet *faktisk och fortlöpande anknytning* till ekonomin i en medlemsstat, som stadfästs i artikel 54 i EUF-fördraget, inom unionens territorium, och

b) för Förenade kungariket, en juridisk person som är bildad eller organiserad enligt lagstiftningen i Förenade kungariket och som har betydande affärsverksamhet inom Förenade kungarikets territorium.

ARTIKEL 288

Nationell behandling av lokalt etablerade leverantörer

1. När det gäller upphandling får en åtgärd som vidtas av en part inte leda till att leverantörer från den andra parten som är etablerade på dess territorium genom bildande, förvärv eller upprätthållande av en juridisk person, ges en mindre gynnsam behandling än den som parten medger sina egna liknande leverantörer.[1]

2. Skyldigheten att medge nationell behandling enligt denna artikel är underställd vissa säkerhetsrelaterade och allmänna undantag som beskrivs i artikel III i avtalet om offentlig upphandling, även om upphandlingen inte är omfattad upphandling i enlighet med denna avdelning.

KAPITEL 4

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 289

Ändring och rättelse av åtaganden om marknadstillträde

Varje part får ändra eller rätta sina åtaganden om marknadstillträde i respektive underavsnitt i avsnitt B i bilaga 25 i enlighet med de förfaranden som anges i artiklarna 290–293.

[1] För tydlighetens skull påpekas att tillämpningen av den skyldighet att medge nationell behandling som föreskrivs i denna artikel gäller med förbehåll för de undantag som avses i anmärkning 3 till anmärkningarna i avsnitt B underavsnitten B1 och B2 i bilaga 25.

ARTIKEL 290

Ändringar

1. En part som har för avsikt att ändra ett underavsnitt i avsnitt B i bilaga 25 ska

a) meddela den andra parten skriftligen om detta, och

b) i meddelandet föreslå den andra parten lämpliga kompenserande justeringar för att bibehålla en nivå på åtagandena om marknadstillträde som är jämförbar med den som rådde före ändringen.

2. Trots punkt 1 b behöver en part inte erbjuda den andra parten kompenserande justeringar om den föreslagna ändringen avser en upphandlande enhet över vilken partens kontroll eller inflytande upphört med avseende på omfattad upphandling.

En parts kontroll eller inflytande över upphandlande enheters omfattade upphandling presumeras ha upphört om den upphandlande enheten är konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde.

3. Den andra parten får invända mot ändringar som avses i punkt 1 a om den bestrider att

a) en kompenserande justering enligt punkt 1 b är tillräcklig för att bibehålla en jämförbar nivå av ömsesidigt överenskomna åtaganden om marknadstillträde, eller

b) ändringen avser en upphandlande enhet över vilken partens kontroll eller inflytande har upphört på det sätt som avses i punkt 2.

Den andra parten ska invända skriftligen inom 45 dagar från mottagandet av det meddelande som avses i punkt 1 a; i annat fall anses parten ha godtagit den kompenserande justeringen eller ändringen, även med avseende på del sex avdelning I.

ARTIKEL 291

Rättelser

1. En part som har för avsikt att rätta ett underavsnitt i avsnitt B i bilaga 25 ska meddela den andra parten skriftligen om detta.

Följande ändringar av ett underavsnitt i avsnitt B i bilaga 25 ska anses som rättelser, förutsatt att de inte påverkar de ömsesidigt överenskomna åtaganden om marknadstillträde som föreskrivs i denna avdelning:

a) En ändring av en upphandlande enhets namn.

b) En sammanslagning av två eller flera upphandlande enheter på förteckningen i underavsnittet.

c) En uppdelning av en upphandlande enhet på förteckningen i underavsnittet i två eller flera upphandlande enheter som läggs till förteckningen över upphandlande enheter i samma underavsnitt.

2. En part får underrätta den andra parten om eventuella invändningar mot en föreslagen rättelse inom 45 dagar efter mottagandet av meddelandet. Om en part inger en invändning, ska den ange skälen till att den anser att den föreslagna rättelsen inte är en sådan ändring som avses i punkt 1 och beskriva den föreslagna rättelsens verkan på de ömsesidigt överenskomna åtagandena om marknadstillträde som föreskrivs i denna avdelning. Om ingen invändning lämnats skriftligen inom 45 dagar efter mottagandet av meddelandet, ska parten anses ha godtagit den föreslagna rättelsen.

ARTIKEL 292

Samråd och tvistlösning

Om en part invänder mot den föreslagna ändring eller den kompenserande justering som avses i artikel 290 eller mot den föreslagna rättelse som avses i artikel 291 ska parterna försöka lösa frågan genom samråd. Om ingen överenskommelse nåtts inom 60 dagar från mottagandet av invändningen, får den part som föreslagit ändring eller rättelse av underavsnittet i avsnitt B i bilaga 25 hänskjuta frågan till tvistlösning i enlighet med del sex avdelning I, för att fastställa om invändningen är välgrundad.

ARTIKEL 293

Ändring av avsnitt B i bilaga 25

Om en part inte invänder mot ändringen enligt artikel 290.3 eller en rättelse enligt artikel 291.2, eller om ändringarna eller rättelserna överenskommits mellan parterna genom sådana samråd som avses i artikel 292, eller om frågan slutligt regleras enligt del sex avdelning I, ska partnerskapsrådet ändra det berörda underavsnittet i avsnitt B i bilaga 25 i enlighet med ändringarna, rättelserna eller de kompenserande justeringarna.

ARTIKEL 294

Samarbete

1. Parterna erkänner de fördelar som kan uppkomma genom samarbete om att internationellt främja ömsesidig avreglering av marknaderna för offentlig upphandling.

2. Parterna ska ställa årlig statistik om omfattad upphandling till varandras förfogande, förutsatt att den är tekniskt tillgänglig.

AVDELNING VII

SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

ARTIKEL 295

Mål

Målet för denna avdelning är att öka de små och medelstora företagens möjligheter att dra nytta av denna rubrik.

ARTIKEL 296

Informationsutbyte

1. Varje part ska upprätta eller bibehålla en egen allmänt tillgänglig webbplats för små och medelstora företag med information avseende denna rubrik, inbegripet

a) en sammanfattning av denna rubrik,

b) en beskrivning av de bestämmelser i denna rubrik som varje part anser vara relevanta för små och medelstora företag i båda parter,

c) all annan information som varje part anser skulle vara användbar för små och medelstora företag som är intresserade av att dra nytta av denna rubrik.

2. Varje part ska på den webbplats som föreskrivs i punkt 1 inkludera en internetlänk till

a) texten i denna rubrik,

b) motsvarande webbplats hos den andra parten, och

c) partens egna myndigheters webbplatser som parten anser innehålla information som är till nytta för personer som är intresserade av att bedriva handel och affärsverksamhet på dess territorium.

3. Varje part ska på den webbplats som avses i punkt 1 inkludera en internetlänk till sina egna myndigheters webbplatser med information om följande:

a) Lagar och andra författningar på tullområdet, förfaranden för import, export och transit samt relevanta formulär, handlingar och andra upplysningar som krävs.

b) Lagar och andra författningar samt förfaranden som rör immateriella rättigheter, inklusive geografiska beteckningar.

c) Tekniska lagar och andra författningar, inbegripet, vid behov, obligatoriska förfaranden för bedömning av överensstämmelse och länkar till förteckningar över organ för bedömning av överensstämmelse, i de fall då tredjepartsbedömning av överensstämmelse är obligatorisk, i enlighet med avdelning I kapitel 4.

d) Lagar och andra författningar om sanitära och fytosanitära åtgärder avseende import och export i enlighet med avdelning I kapitel 3.

e) Lagar och andra författningar om offentlig upphandling, en enda åtkomstpunkt på internet till meddelanden om offentlig upphandling i enlighet med avdelning VI och andra relevanta bestämmelser i den avdelningen.

f) Förfaranden för bolagsregistrering.

g) Annan information som parten anser kunna vara till nytta för små och medelstora företag.

4. Varje part ska på den webbplats som föreskrivs i punkt 1 inkludera en internetlänk till en databas som är elektroniskt sökbar på tulltaxenummer och som innehåller följande information med avseende på tillträde till partens marknad:

a) När det gäller tulltaxebestämmelser och tulltaxerelaterade uppgifter:

i) Tullsatser och kvoter, inbegripet behandling som mest gynnad nation, tullsatser för länder som inte omfattas av behandling som mest gynnad nation och förmånstullsatser och tullkvoter.

ii) Punktskatter.

iii) Skatter (mervärdesskatt/omsättningsskatt).

iv) Tullar eller andra avgifter, inbegripet andra produktspecifika avgifter.

v) Ursprungsregler i enlighet med avdelning I kapitel 2.

vi) Tullrestitution, anstånd med betalning av tull och andra typer av nedsättningar som innebär tullminskning, tullåterbetalning eller undantag från tull.

vii) Kriterierna för att fastställa varors värde för tulländamål.

viii) Andra tulltaxebestämmelser.

b) När det gäller icke-tariffära åtgärder relaterade till tulltaxenomenklatur:

i) Information som behövs för importförfaranden.

ii) Information om icke-tariffära åtgärder.

5. Varje part ska regelbundet eller på begäran av den andra parten uppdatera den information och de länkar som avses i punkterna 1–4 och som parten har på sin webbplats, för att säkerställa att informationen och länkarna är uppdaterade och korrekta.

6. Varje part ska säkerställa att den information och de länkar som avses i punkterna 1–4 presenteras på ett sätt som lämpar sig för de små och medelstora företagens användning. Varje part ska sträva efter att göra informationen tillgänglig på engelska.

7. Ingen avgift ska tas ut av någon person hos någon av parterna för tillgång till den information som tillhandahålls enligt punkterna 1–4.

ARTIKEL 297

Kontaktpunkter för små och medelstora företag

1. Vid detta avtals ikraftträdande ska varje part utse en kontaktpunkt som ska utföra de uppgifter som anges i denna artikel och meddela den andra parten kontaktuppgifterna för denna. Parterna ska snarast underrätta varandra om varje ändring av dessa kontaktuppgifter.

2. Parternas kontaktpunkter för små och medelstora företag ska göra följande:

a) Sträva efter att säkerställa att de små och medelstora företagens behov beaktas vid genomförandet av denna rubrik och att båda parternas små och medelstora företag kan dra nytta av denna rubrik.

b) Överväga sätt att stärka samarbetet mellan parterna i frågor av betydelse för små och medelstora företag i syfte att öka handels- och investeringsmöjligheterna för små och medelstora företag.

c) Säkerställa att den information som avses i artikel 296 är uppdaterad, korrekt och relevant för små och medelstora företag. Varje part får via kontaktpunkten för små och medelstora företag föreslå ytterligare information som den andra parten kan inkludera på de webbplatser som den ska upprätthålla i enlighet med artikel 296.

d) Granska varje fråga av relevans för små och medelstora företag i samband med genomförandet av denna rubrik, inbegripet att

i) utbyta information för att bistå partnerskapsrådet i dess uppgift att övervaka och genomföra de aspekter av denna rubrik som rör små och medelstora företag,

ii) bistå specialiserade kommittéer, gemensamma arbetsgrupper och kontaktpunkter som inrättas genom detta avtal när de behandlar frågor av relevans för små och medelstora företag,

e) lämna periodiska rapporter om sin verksamhet, gemensamt eller individuellt, till partnerskapsrådet för övervägande, och

f) beakta andra frågor som uppstår inom ramen för detta avtal och som rör små och medelstora företag, i enlighet med överenskommelse mellan parterna.

3. Parternas kontaktpunkter för små och medelstora företag ska utföra sitt arbete via de kommunikationskanaler som parterna beslutar om, vilket kan innefatta e-post, videokonferenser eller andra metoder. De får också sammanträda, när så är lämpligt.

4. Kontaktpunkterna för små och medelstora företag får sträva efter att samarbeta med experter och externa organisationer, beroende på vad som är lämpligt, för att utföra sin verksamhet.

ARTIKEL 298

Förhållande till del sex

Del sex avdelning I är inte tillämplig på denna avdelning.

AVDELNING VIII

ENERGI

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 299

Mål

Målen för denna avdelning är att underlätta handel och investeringar parterna emellan på områdena för energi och råvaror och att stödja försörjningstrygghet och miljöhållbarhet, särskilt genom att bidra till kampen mot klimatförändringarna inom dessa områden.

ARTIKEL 300

Definitioner

1. I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter*: den byrå som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942[1].

b) *tillstånd*: tillstånd, licens, koncession eller liknande administrativt eller avtalsmässigt instrument genom vilket en parts behöriga myndighet ger en enhet rätt att utöva en viss ekonomisk verksamhet på dess territorium.

c) *balansering*:

i) för elsystem, alla åtgärder och processer, inom alla tidsramar, genom vilka systemansvariga för överföringssystem för el fortlöpande säkerställer att systemfrekvensen bibehålls inom ett fördefinierat stabilitetsområde och att nödvändiga reserver upprätthålls med hänsyn till den kvalitet som krävs,

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942 av den 5 juni 2019 om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 158, 14.6.2019, s. 22).

ii) för gassystem, alla åtgärder som systemansvariga för överföringssystem för gas vidtar för att ändra gasflödena till eller från överföringsnätet, utom sådana åtgärder som rör gas som inte redovisats som uttagen från systemet och gas som den systemansvariga för överföringssystemet använder för systemets drift.

d) *distribution*:

i) vad gäller el, transport av el i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.

ii) vad gäller gas, transport av naturgas genom lokala eller regionala rörledningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.

e) *systemansvarig för distributionssystem*: en fysisk eller juridisk person som ansvarar för drift, säkerställande av underhåll av och, vid behov, utbyggnad av distributionssystemet för el eller gas inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänkningar med andra system och för säkerställande av att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på distribution av el eller gas,

f) *elsammanlänkning*: en överföringsledning

i) mellan parterna, med undantag för sådana ledningar som helt och hållet ligger inom den inre marknaden för el i Irland och Nordirland,

ii) mellan Storbritannien och den inre elmarknaden i Irland och Nordirland som inte omfattas av led i.

g) *energivaror*: de varor från vilka energi genereras, förtecknade med motsvarande nummer i Harmoniserade systemet (HS) i bilaga 26.

h) *enhet*: en fysisk eller juridisk person eller ett företag eller en grupp av sådana.

i) *gassammanlänkning*: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över gränsen mellan parterna.

j) *produktion*: framställning av el.

k) *kolväten*: de varor som förtecknas med motsvarande HS-nummer i bilaga 26.

l) *sammanlänkningspunkt*: vad gäller gas, en fysisk eller virtuell punkt som förbinder unionens och Förenade kungarikets entry-exitsystem eller förbinder ett entry-exitsystem med en sammanlänkning, i den utsträckning dessa punkter omfattas av bokningsförfaranden för nätanvändare.

m) *råvaror*: de varor som förtecknas med motsvarande HS-kapitel i bilaga 26.

n) *förnybar energi*: en typ av energi, inklusive elektrisk energi, som produceras från förnybara icke-fossila källor.

o) *standardkapacitetsprodukt*: vad gäller gas, transportkapacitet med en viss storlek för en viss tidsperiod vid en specifik sammanlänkningspunkt.

p) *överföring*:

i) vad gäller el, transport av el i systemet med nät med extra hög spänning och högspänningsnät för tillhandahållande till kunder eller distributörer, men inte leverans.

ii) vad gäller gas, transport, vars avsikt är tillhandahållande till kunder, men inte leverans, av naturgas genom ett nät som i huvudsak består av högtrycksrörledningar, undantaget tidigare led i rörledningsnätet och undantaget den del av högtrycksrörledningarna som huvudsakligen används för lokal distribution av naturgas,

q) *systemansvarig för överföringssystemet*: en fysisk eller juridisk person som bedriver överföringsverksamhet eller som ansvarar för drift, säkerställande av underhåll och, vid behov, utbyggnad av överföringssystemet för el eller gas inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänkningar med andra system och för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på transporter av gas eller el, allt efter omständigheterna.

r) *tidigare led i rörledningsnätet*: varje rörledning eller nät av rörledningar som drivs eller byggs som en del av en anläggning för olje- eller gasproduktion, eller som används för att överföra naturgas från en eller flera sådana anläggningar till en bearbetningsanläggning eller terminal eller slutlig landningsterminal vid kusten.

2. Vid tillämpningen av denna avdelning avses med *icke-diskriminerande* och *icke-diskriminering* behandling som mest gynnad nation enligt definitionen i artiklarna 130 och 138 och nationell behandling enligt definitionen i artiklarna 129 och 137 samt behandling på villkor som inte är mindre gynnsamma än de som medges någon annan liknande enhet i liknande situationer.

ARTIKEL 301

Förhållande till andra avdelningar

1. Denna rubrik avdelning II kapitlen 2 och 3 ska tillämpas på energi och råvaror. Vid bristande överensstämmelse mellan den här avdelningen och denna rubrik avdelning II och bilagorna 19–24, ska denna rubrik avdelning II och bilagorna 19–24 ha företräde.

2. När en part upprätthåller eller genomför ett system för virtuell handel med naturgas eller el med hjälp av rörledningar eller elnät, det vill säga ett system som inte kräver fysisk identifiering av den transiterade naturgasen eller elen utan är baserat på ett system med nettning av in- och utflöden ska, vid tillämpningen av artikel 20, de lämpligaste vägarna för internationell transitering enligt den artikeln anses inbegripa sådan virtuell handel.

3. Vid tillämpning av denna rubrik avdelning XI kapitel 3 är även bilaga 27 tillämplig. Denna rubrik avdelning XI kapitel 3 är tillämplig på bilaga 27. Artikel 375 är tillämplig på tvister som uppstår mellan parterna om tolkningen och tillämpningen av bilaga 27.

ARTIKEL 302

Principer

Varje part behåller rätten att anta, bibehålla och kontrollera efterlevnaden av de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå legitima allmänpolitiska mål, såsom att trygga försörjningen av energivaror och råvaror, skydda samhället, miljön, inbegripet kampen mot klimatförändringar, folkhälsa och konsumenter och främja säkerhet och skydd, i enlighet med bestämmelserna i detta avtal.

KAPITEL 2

EL OCH GAS

AVSNITT 1

KONKURRENS PÅ EL- OCH GASMARKNADERNA

ARTIKEL 303

Konkurrensutsatta marknader och icke-diskriminering

1. I syfte att säkerställa rättvis konkurrens ska varje part säkerställa att dess regelverk för framställning, produktion, överföring, distribution eller leverans av el eller naturgas är icke-diskriminerande med avseende på regler, avgifter och behandling.

2. Varje part ska säkerställa att kunderna fritt kan välja eller byta till den el- eller naturgasleverantör som de själva väljer inom sina respektive slutkundsmarknader i enlighet med tillämpliga lagar och andra författningar.

3. Utan att det påverkar varje parts rätt att fastställa kvalitetskrav ska de bestämmelser i detta kapitel som avser naturgas vara tillämpliga även på biogas och gas från biomassa eller andra typer av gas, i den mån sådan gas tekniskt och säkert kan injiceras i och transporteras genom naturgassystemet.

4. Denna artikel är inte tillämplig på gränsöverskridande handel och påverkar inte varje parts rätt att reglera för att uppnå legitima allmänpolitiska mål på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier.

ARTIKEL 304

Bestämmelser om grossistmarknaderna för el och gas

1. Varje part ska säkerställa att grossistpriserna på el och naturgas återspeglar den faktiska tillgången och efterfrågan. I detta syfte ska varje part säkerställa att reglerna för grossistmarknaden för el och naturgas

a) uppmuntrar till fri prisbildning,

b) inte uppställer några tekniska prisbegränsningar som inskränker handeln,

c) möjliggör effektiv dirigering av elproduktionstillgångar, energilagring och efterfrågeflexibilitet samt effektiv användning av elsystemet,

d) möjliggör effektiv användning av naturgassystemet, och

e) möjliggör integrering av el från förnybara energikällor och säkerställer effektiv och säker drift och utveckling av elsystemet.

2. Varje part ska säkerställa att balansmarknaderna är organiserade på ett sådant sätt att det säkerställer

a) icke-diskriminering mellan deltagare och icke-diskriminerande tillträde till deltagare,

b) att tjänster definieras på ett transparent sätt,

c) att tjänster upphandlas på ett transparent och marknadsbaserat sätt, med beaktande av ny teknik, och

d) att producenter av förnybar energi ges rimliga och icke-diskriminerande villkor vid upphandling av produkter och tjänster.

En part får besluta att inte tillämpa led c om det råder brist på konkurrens på marknaden för balanstjänster.

3. Varje part ska säkerställa att alla kapacitetsmekanismer på elmarknaderna är klart definierade, transparenta, proportionella och icke-diskriminerande. Ingen av parterna är skyldig att tillåta kapacitet som är belägen på den andra partens territorium att delta i någon kapacitetsmekanism på dess elmarknader.

4. Varje part ska bedöma vilka åtgärder som behövs för att underlätta integrationen av gas från förnybara källor.

5. Denna artikel påverkar inte varje parts rätt att reglera för att uppnå legitima allmänpolitiska mål på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier.

ARTIKEL 305

Förbud mot marknadsmissbruk på grossistmarknaderna för el och gas

1. Varje part ska förbjuda otillbörlig marknadspåverkan och insiderhandel på grossistmarknaderna för el och naturgas, inbegripet OTC-marknader, el- och naturgasbörser och marknader för handel med el och naturgas, kapacitet, balansering och stödtjänster inom alla tidsramar, inbegripet terminsmarknader, dagen före-marknader och intradagsmarknader.

2. Varje part ska övervaka handeln på dessa marknader i syfte att upptäcka och förhindra handel som är baserad på insiderinformation och otillbörlig marknadspåverkan.

3. Parterna ska samarbeta, inbegripet i enlighet med artikel 318, i syfte att upptäcka och förhindra handel baserad på insiderinformation och otillbörlig marknadspåverkan och får vid behov utbyta information, bland annat om marknadsövervakning och tillsynsverksamhet.

ARTIKEL 306

Tredje parts tillträde till överförings- och distributionsnät

1. Varje part ska säkerställa att det införs ett system för tredje parts tillträde till dess överförings- och distributionsnät på grundval av offentliggjorda tariffer som tillämpas objektivt och på ett icke-diskriminerande sätt.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 302 ska varje part säkerställa att systemansvariga för överförings- och distributionssystem på dess territorium beviljar enheter på den partens marknad tillträde till sina överförings- eller distributionssystem inom en rimlig tidsperiod från dagen för begäran om tillträde.

Varje part ska säkerställa att systemansvariga för överföringssystem behandlar producenter av förnybar energi på rimliga och icke-diskriminerande villkor när det gäller anslutning till och användning av elnätet.

Den som är systemansvarig för överförings- eller distributionssystemet får vägra tillträde till systemet om det saknar nödvändig kapacitet. Vederbörligen motiverade skäl ska ges för varje sådan vägran.

3. Utan att det påverkar legitima allmänpolitiska mål ska varje part säkerställa att de avgifter som de systemansvariga för överförings- och distributionssystemen tar ut av enheter på den partens marknad för tillträde till, anslutning till eller användning av nät, och i tillämpliga fall, avgifter för tillhörande nätförstärkningar, på lämpligt sätt återspeglar kostnaderna och är transparenta. Varje part ska säkerställa att de bestämmelser, villkor, tariffer och all sådan information som kan vara nödvändig för ett effektivt utövande av rätten till tillträde till och användning av överförings- och distributionssystem offentliggörs.

4. Varje part ska säkerställa att de tariffer och avgifter som avses i punkterna 1 och 3 tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt med avseende på enheter på den partens marknad.

ARTIKEL 307

Systemdrift och åtskillnad mellan överföringsnätoperatörer

1. Varje part ska säkerställa att systemansvariga för överföringssystemet utför sina uppgifter på ett transparent och icke-diskriminerande sätt.

2. Vardera parten ska genomföra arrangemang för systemansvariga för överföringssystem som är ändamålsenliga för att undanröja eventuella intressekonflikter till följd av att samma person kontrollerar såväl en systemansvarig för överföringssystemet som en producent eller leverantör.

ARTIKEL 308

Allmänpolitiska mål för tredje parts tillträde och åtskilt ägande

1. Om det är nödvändigt för att uppfylla ett legitimt allmänpolitiskt mål och på grundval av objektiva kriterier får en part besluta att inte tillämpa artiklarna 306 och 307 på följande:

a) Framväxande eller isolerade marknader eller system.

b) Infrastruktur som uppfyller villkoren i bilaga 28.

2. Om det är nödvändigt för att uppfylla ett legitimt allmänpolitiskt mål och på grundval av objektiva kriterier får en part besluta att inte tillämpa artiklarna 303 och 304 på följande:

a) Små eller isolerade elmarknader eller elsystem.

b) Små, framväxande eller isolerade marknader eller system för naturgas.

ARTIKEL 309

Befintliga undantag för sammanlänkningar

Varje part ska säkerställa att undantag som beviljats sammanlänkningar mellan unionen och Förenade kungariket enligt artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943[1] och enligt den lagstiftning som införlivar artikel 36 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG[2] i deras respektive jurisdiktioner, vars villkor sträcker sig bortom övergångsperioden, fortsätter att gälla i enlighet med lagstiftningen i deras respektive jurisdiktioner och tillämpliga villkor.

ARTIKEL 310

Oberoende tillsynsmyndighet

1. Varje part ska säkerställa att det utses och upprätthålls en eller flera operativt oberoende tillsynsmyndigheter för el och gas med följande befogenheter och uppgifter:

a) Fastställande eller godkännande av de tariffer, avgifter och villkor för tillträde till nät som avses i artikel 306 eller de metoder som ligger till grund för dessa.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54) eller dess föregångare: EUT L 176, 15.7.2003, s. 1 och EUT L 211, 14.8.2009, s. 15.

[2] Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94) eller dess föregångare: EUT L 176, 15.7.2003, s. 57.

b) Säkerställande av överensstämmelse med de arrangemang som avses i artiklarna 307 och 308.

c) Utfärdande av bindande beslut åtminstone med avseende på leden a och b.

d) Införande av effektiva rättsmedel.

2. Vid utförandet av dessa uppgifter och utövandet av dessa befogenheter ska den eller de oberoende tillsynsmyndigheterna agera opartiskt och transparent.

AVSNITT 2

HANDEL ÖVER SAMMANLÄNKNINGAR

ARTIKEL 311

Effektiv användning av elsammanlänkningar

1. I syfte att säkerställa en effektiv användning av elsammanlänkningar och minska handelshindren mellan unionen och Förenade kungariket ska varje part säkerställa att

a) kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning på elsammanlänkningar är marknadsbaserade, transparenta och icke-diskriminerande,

b) den maximala kapacitetsnivån för elsammanlänkningar görs tillgänglig, med beaktande av

i) behovet av att säkerställa säker systemdrift, och

ii) effektivast möjliga användning av systemen,

c) elsammanlänkningskapaciteten endast får begränsas i nödsituationer och varje sådan inskränkning sker på ett icke-diskriminerande sätt,

d) information om kapacitetsberäkning offentliggörs för att stödja målen med denna artikel,

e) det inte finns några nätavgifter för enskilda transaktioner med och inga acceptpriser för användning av elsammanlänkningar,

f) kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning mellan elsammanlänkningar samordnas mellan berörda systemansvariga för överföringssystem i unionen och Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem; denna samordning ska omfatta utveckling av arrangemang för att åstadkomma robusta och effektiva resultat för alla relevanta tidsramar, dvs. framåtblickande, dagen före-, intradags- och balanseringssystem, och

g) arrangemangen för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning bidrar till att stödja utvecklingen av och investeringarna i ekonomiskt effektiva elsammanlänkningar.

2. Den samordning och de arrangemang som avses i punkt 1 f får inte inbegripa eller innebära att Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem deltar i unionens förfaranden för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

3. Varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ett flerpartsavtal om ersättning för kostnader för överföring av gränsöverskridande elflöden så snart som möjligt ingås mellan

a) systemansvariga för överföringssystem som deltar i den kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringssystemen som inrättats genom kommissionens förordning (EU) nr 838/2010[1], och

b) Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem.

4. Det flerpartsavtal som avses i punkt 3 ska syfta till att säkerställa

a) att Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem behandlas på likvärdigt sätt som en systemansvarig för överföringssystem i ett land som deltar i kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem, och

b) att Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem inte behandlas gynnsammare än de systemansvariga för överföringssystem som deltar i kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem.

[1] Kommissionens förordning (EU) nr 838/2010 av den 23 september 2010 om fastställande av riktlinjer för kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystemen och för gemensamma regler för överföringsavgifter (EUT L 250, 24.9.2010, s. 5).

5. Trots punkt 1 e får en avgift för användning av överföringssystemet tas ut på planerad import och export mellan unionen och Förenade kungariket fram till dess att det flerpartsavtal som avses i punkt 3 har ingåtts.

ARTIKEL 312

Arrangemang för handel med el inom alla tidsramar

1. För kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning i dagen före-fasen ska den specialiserade kommittén för energi som en prioriterad fråga vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med artikel 317 för att säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen utarbetar arrangemang för att fastställa tekniska förfaranden i enlighet med bilaga 29 inom en specifik tidsram.

2. Om den specialiserade kommittén för energi inte rekommenderar parterna att genomföra sådana tekniska förfaranden i enlighet med artikel 317.4 ska den fatta beslut och utfärda rekommendationer där det är nödvändigt för att elsammanlänkningskapaciteten ska kunna fördelas inom tidsramen för dagen före-marknaden i enlighet med bilaga 29.

3. Den specialiserade kommittén för energi ska fortlöpande se över arrangemangen för alla tidsramar och särskilt för balans- och intradagstidsramarna, och får rekommendera att varje part begär att dess systemansvariga för överföringssystem utarbetar tekniska förfaranden i enlighet med artikel 317 för att förbättra arrangemangen för en viss tidsram.

4. Den specialiserade kommittén för energi ska fortlöpande se över huruvida de tekniska förfaranden som utarbetats i enlighet med punkt 1 fortsätter att uppfylla kraven i bilaga 29 och omedelbart åtgärda eventuella problem som identifierats.

ARTIKEL 313

Effektiv användning av gassammanlänkningar

1. I syfte att säkerställa en effektiv användning av gassammanlänkningar och minska handelshindren mellan unionen och Förenade kungariket ska varje part säkerställa att

a) den maximala kapacitetsnivån för gassammanlänkningar görs tillgänglig, med beaktande av principen om icke-diskriminering och med beaktande av

   i) behovet av att säkerställa säker systemdrift, och

   ii) effektivast möjliga användning av systemen,

b) att mekanismerna för kapacitetstilldelning och förfarandena för hantering av överbelastning för gassammanlänkningar är marknadsbaserade, transparenta och icke-diskriminerande, och att auktioner vanligtvis används för tilldelning av kapacitet vid sammanlänkningspunkter.

2. Varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att

a) systemansvariga för överföringssystem strävar efter att gemensamt erbjuda standardkapacitetsprodukter som består av motsvarande inmatnings- och uttagskapacitet på båda sidor av en sammanlänkningspunkt,

b) systemansvariga för överföringssystem samordnar förfaranden för användning av gassammanlänkningar mellan systemansvariga för överföringssystem i unionen och systemansvariga för överföringssystem i Förenade kungariket som berörs.

3. Den samordning som avses i punkt 2 b får inte medföra eller innebära att Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem deltar i unionens förfaranden för användning av gassammanlänkningar.

AVSNITT 3

NÄTUTVECKLING OCH FÖRSÖRJNINGSTRYGGHET

ARTIKEL 314

Nätutveckling

1. Parterna ska samarbeta för att göra det lättare för den energiinfrastruktur som sammanlänkar deras territorier att utvecklas i rätt tid och bli samkörbar.

2. Varje part ska säkerställa att nätutvecklingsplaner för överföringssystem för el och gas utarbetas, offentliggörs och regelbundet uppdateras.

ARTIKEL 315

Samarbete om försörjningstrygghet

1. Parterna ska samarbeta i frågor om försörjningstrygghet för el och naturgas.

2. Parterna ska i god tid utbyta information om alla risker som identifierats i enlighet med artikel 316.

3. Parterna ska dela med sig av de planer som avses i artikel 316. För unionen kan dessa planer vara på medlemsstatsnivå eller regional nivå.

4. Parterna ska utan onödigt dröjsmål underrätta varandra om det finns trovärdiga uppgifter om att en störning av eller annan kris med anknytning till el- eller naturgasförsörjningen kan inträffa, samt om vilka åtgärder som planeras eller vidtagits mot den.

5. Parterna ska omedelbart informera varandra i händelse av en faktisk störning eller annan kris, med tanke på eventuella samordnade åtgärder för begränsning och återställande.

6. Parterna ska utbyta bästa praxis om bedömningarna av resurstillräckligheten på lång sikt och av säsongstillräckligheten.

7. Partnerna ska utveckla lämpliga ramar för samarbete i frågor om försörjningstryggheten för el och naturgas.

ARTIKEL 316

Riskberedskap och krisplaner

1. Varje part ska bedöma risker som påverkar försörjningstryggheten för el eller naturgas, inbegripet sannolikheten för och konsekvenserna av sådana risker, inbegripet gränsöverskridande risker.

2. Vardera parten ska upprätta och regelbundet uppdatera planer för hantering av identifierade risker som påverkar försörjningstryggheten för el eller naturgas. Sådana planer ska innehålla de åtgärder som krävs för att undanröja eller mildra sannolikheten för och konsekvenserna av en risk som identifierats enligt punkt 1 och de åtgärder som krävs för att förbereda inför och mildra konsekvenserna av en el- eller naturgaskris.

3. De åtgärder som ingår i de planer som avses i punkt 2 ska

a) vara klart definierade, transparenta, proportionella, icke-diskriminerande och kontrollerbara,

b) inte oskäligt snedvrida handeln mellan parterna, och

c) inte äventyra den andra partens försörjningstrygghet för el eller naturgas.

I händelse av en kris ska parterna aktivera icke-marknadsbaserade åtgärder endast som en sista utväg.

AVSNITT 4

TEKNISKT SAMARBETE

ARTIKEL 317

Samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem

1. Varje part ska säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen utarbetar samarbetsarrangemang som är effektiva och inkluderande för att stödja planerings- och driftsuppdragen i samband med uppfyllandet av målen i denna avdelning, inbegripet, när så rekommenderas av den specialiserade kommittén för energi, utarbetande av tekniska förfaranden för ett effektivt genomförande av bestämmelserna i artiklarna 311–315.

De samarbetsarrangemang som avses i första stycket ska omfatta ramar för samarbete mellan å ena sidan det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2019/943 (*Entso-E*) och det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas som inrättats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009[1] (*Entso-G*) och å andra sidan de systemansvariga för överföringssystemen för el och gas i Förenade kungariket. Dessa ramverk ska omfatta åtminstone följande:

a) El- och gasmarknaderna.

b) Tillträde till nät.

c) Tryggad el- och gasförsörjning.

d) Havsbaserad energi.

e) Infrastrukturplanering.

f) Effektiv användning av el- och gassammanlänkningar.

g) Utfasning av fossila bränslen och gaskvalitet.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36).

Den specialiserade kommittén för energi ska så snart som möjligt komma överens om riktlinjer för samarbetsarrangemangen och ramar för samarbete för spridning till systemansvariga för överföringssystem.

De samarbetsramar som avses i andra stycket ska inte innebära, eller ge en status som är jämförbar med, medlemskap i Entso-E eller Entso-G för Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem.

2. Den specialiserade kommittén för energi får rekommendera att vardera parten anmodar sina systemansvariga för överföringssystem att utarbeta de tekniska rutiner som avses i punkt 1 första stycket.

3. Varje part ska säkerställa att deras respektive systemansvariga för överföringssystem begär yttranden från byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter respektive den tillsynsmyndighet i Förenade kungariket som utsetts i enlighet med artikel 310 om de tekniska förfarandena i händelse av oenighet och under alla omständigheter innan dessa tekniska förfaranden slutförs. De systemansvariga ska insända dessa yttranden tillsammans med utkasten till tekniska rutiner till den specialiserade kommittén för energi.

4. Den specialiserade kommittén för energi ska se över utkastet till tekniska förfaranden och får rekommendera parterna att genomföra sådana förfaranden i sina respektive inhemska arrangemang, med vederbörlig hänsyn tagen till yttrandena från byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter och den tillsynsmyndighet i Förenade kungariket som utsetts i enlighet med artikel 310. Den specialiserade kommittén för energi ska övervaka att sådana tekniska förfaranden fungerar effektivt och får rekommendera att de uppdateras.

ARTIKEL 318

Samarbete mellan tillsynsmyndigheterna

1. Parterna ska säkerställa att byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter och den tillsynsmyndighet i Förenade kungariket som utsetts i enlighet med artikel 310 utvecklar kontakter och ingår administrativa arrangemang så snart som möjligt för att underlätta uppfyllandet av målen för detta avtal. Kontakterna och de administrativa arrangemangen ska omfatta åtminstone följande områden:

a) El- och gasmarknaderna.

b) Tillträde till nät.

c) Förbud mot marknadsmissbruk på grossistmarknaderna för el och gas.

d) Tryggad el- och gasförsörjning.

e) Infrastrukturplanering.

f) Havsbaserad energi.

g) Effektiv användning av el- och gassammanlänkningar.

h) Samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem.

i) Utfasning av fossila bränslen och gaskvalitet.

Den specialiserade kommittén för energi ska så snart som möjligt komma överens om riktlinjer för de administrativa arrangemangen för sådant samarbete för spridning till tillsynsmyndigheterna.

2. De administrativa arrangemang som avses i punkt 1 ska inte innebära, eller ge en status som är jämförbar med, att Förenade kungarikets tillsynsmyndighet, utsedd i enlighet med artikel 310, deltar i byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter.

KAPITEL 3

SÄKER OCH HÅLLBAR ENERGI

ARTIKEL 319

Förnybar energi och energieffektivitet

1. Varje part ska främja energieffektivitet och användning av energi från förnybara energikällor.

Varje part ska säkerställa att dess regler som gäller för licensiering eller likvärdiga åtgärder och som är tillämpliga på energi från förnybara energikällor är nödvändiga och proportionella.

2. Unionen bekräftar målet för den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor år 2030 i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001[1].

Unionen bekräftar sina energieffektivitetsmål för 2030 i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU[2].

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

[2] Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

3. Förenade kungariket bekräftar

a) sin ambition för andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto) år 2030 i enlighet med dess nationella energi- och klimatplan,

b) sin ambition för den absoluta nivån av primär och slutlig energianvändning 2030 i enlighet med dess nationella energi- och klimatplan.

4. Parterna ska hålla varandra underrättade om de frågor som avses i punkterna 2 och 3.

ARTIKEL 320

Stöd till förnybar energi

1. Varje part ska säkerställa att stöd till el från förnybara energikällor underlättar integreringen av el från förnybara energikällor på elmarknaden.

2. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa får endast stödjas som förnybar energi om de uppfyller robusta kriterier för hållbarhet och minskade växthusgasutsläpp, vilka är föremål för verifiering.

3. Varje part ska klart definiera tekniska specifikationer som ska uppfyllas av utrustning och system för energi från förnybara energikällor för att de ska omfattas av stödsystem. Sådana tekniska specifikationer ska beakta samarbete som utvecklats enligt artiklarna 91, 92 och 323.

ARTIKEL 321

Samarbete för utveckling av havsbaserad förnybar energi

1. Parterna ska samarbeta för att utveckla havsbaserad förnybar energi genom att utbyta bästa praxis och, när så är lämpligt, genom att underlätta utvecklingen av särskilda projekt.

2. Med utgångspunkt i Energisamarbete för Nordsjön ska parterna göra det möjligt att inrätta ett särskilt forum för tekniska diskussioner mellan Europeiska kommissionen, ministerier och offentliga myndigheter i medlemsstaterna, Förenade kungarikets ministerier och offentliga myndigheter, systemansvariga för överföringssystem och industrin för havsbaserad energi samt intressenter mer allmänt, när det gäller utvecklingen av havsbaserade nät och den stora potentialen för förnybar energi i Nordsjöregionen. Det samarbetet ska omfatta åtminstone följande områden:

a) Hybridprojekt och gemensamma projekt.

b) Fysisk planering i kust- och havsområden.

c) Stödram och finansiering.

d) Bästa praxis för planering av nät på land respektive till havs.

e) Utbyte av information om ny teknik.

f) Utbyte av bästa praxis när det gäller relevanta regler, föreskrifter och tekniska standarder.

ARTIKEL 322

Risker och säkerhet vid havsbaserad verksamhet

1. Parterna ska samarbeta och utbyta information i syfte att upprätthålla en hög säkerhets- och miljöskyddsnivå för all olje- och gasverksamhet till havs.

2. Parterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förebygga allvarliga olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs och för att begränsa konsekvenserna av sådana olyckor.

3. Parterna ska främja utbytet av bästa praxis mellan sina myndigheter med behörighet för säkerhet och miljöskydd i samband med olje- och gasverksamhet till havs. Regleringen av säkerhet och miljöskydd i samband med olje- och gasverksamhet till havs ska vara oberoende av alla funktioner som rör licensiering av olje- och gasverksamhet till havs.

ARTIKEL 323

Samarbete om standarder

I enlighet med artiklarna 92 och 98 ska parterna främja samarbete mellan de tillsynsmyndigheter och standardiseringsorgan som är belägna inom deras respektive territorier för att underlätta utvecklingen av internationella standarder avseende energieffektivitet och förnybar energi, i syfte att bidra till hållbar energi- och klimatpolitik.

ARTIKEL 324

Forskning, utveckling och innovation

Parterna ska främja forskning, utveckling och innovation inom områdena energieffektivitet och förnybar energi.

KAPITEL 4

ENERGIVAROR OCH RÅVAROR

ARTIKEL 325

Exportpriser

En part får inte införa ett högre pris för export av energivaror eller råvaror till den andra parten än det pris som tas ut för dessa energivaror eller råvaror när de är avsedda för den inhemska marknaden, genom åtgärder såsom licenser eller krav på minimipriser.

ARTIKEL 326

Reglerade priser

Om en part beslutar att reglera priset på den inhemska försörjningen till konsumenter av el eller naturgas får den göra detta endast för att uppnå ett allmänpolitiskt mål, och endast genom att ålägga ett reglerat pris som är klart definierat, transparent, icke-diskriminerande och proportionellt.

ARTIKEL 327

Tillstånd för undersökning och utvinning av kolväten och elproduktion

1. Om en part kräver tillstånd för undersökning eller utvinning av kolväten eller elproduktion ska den parten bevilja sådana tillstånd på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier som utarbetas och offentliggörs innan perioden för inlämnande av ansökningar inleds i enlighet med de allmänna villkor och förfaranden som anges i denna rubrik avdelning II kapitel 5 avsnitt 1.

2. Trots punkt 1 i denna artikel och artikel 301 får varje part bevilja tillstånd för undersökning eller utvinning av kolväten utan att uppfylla de villkor och förfaranden för offentliggörande som anges i artikel 153 på grundval av vederbörligen motiverade undantag som föreskrivs i tillämplig lagstiftning.

3. Finansiella bidrag eller naturabidrag som krävs av enheter som beviljas ett tillstånd får inte påverka sådana enheters ledning och beslutsprocess.

4. Varje part ska föreskriva att den som ansöker om tillstånd har rätt att överklaga alla beslut angående tillstånd till en myndighet som är högre än eller oberoende av den myndighet som utfärdade beslutet eller begära att en sådan högre eller oberoende myndighet överprövar beslutet. Varje part ska säkerställa att sökanden får tillgång till skälen till det administrativa beslutet, så att denne vid behov kan använda förfarandena för överklagande eller överprövning. Tillämpliga regler för överklagande eller överprövning ska offentliggöras.

ARTIKEL 328

Säkerhet och integritet för energiutrustning och energiinfrastruktur

Ingenting i denna avdelning ska tolkas som ett hinder mot att en part antar tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att bevara säkerheten och integriteten för energiutrustning eller energiinfrastruktur, under förutsättning att dessa åtgärder inte tillämpas på ett sätt som skulle innebära en förtäckt restriktion av handel eller investeringar mellan parterna.

KAPITEL 5

SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 329

Effektivt genomförande och ändringar

1. Partnerskapsrådet får ändra bilagorna 26 och 28. Partnerskapsrådet får vid behov uppdatera bilaga 27 för att säkerställa att bilagans funktion över tid.

2. Den specialiserade kommittén för energi får ändra bilaga 29.

3. Den specialiserade kommittén för energi ska vid behov utfärda rekommendationer för att säkerställa ett effektivt genomförande av de kapitel i denna avdelning som den ansvarar för.

ARTIKEL 330

Dialog

Parterna ska upprätta en regelbunden dialog för att underlätta uppnåendet av målen med denna avdelning.

ARTIKEL 331

Uppsägning av denna avdelning

1. Denna avdelning ska upphöra att tillämpas den 30 juni 2026.

2. Trots punkt 1 får partnerskapsrådet mellan den 1 juli 2026 och den 31 december 2026 besluta att denna avdelning ska tillämpas till och med den 31 mars 2027. Mellan den 1 april 2027 och den 31 december 2027, samt när som helst under ett efterföljande år, får partnerskapsrådet besluta att denna avdelning ska tillämpas till och med den 31 mars påföljande år.

3. Denna artikel ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 509, 521 och 779.

AVDELNING IX

TRANSPARENS

ARTIKEL 332

Mål

1. Parterna erkänner den betydelse som deras respektive regelverk kan ha för handel och investeringar dem emellan och strävar efter att tillhandahålla ett förutsägbart regelverk och effektiva förfaranden för ekonomiska aktörer, särskilt för små och medelstora företag.

2. Parterna bekräftar sina åtaganden i fråga om transparens enligt WTO-avtalet och bygger vidare på dessa åtaganden i bestämmelserna i denna avdelning.

ARTIKEL 333

Definition

I denna avdelning avses med *administrativt beslut* ett beslut eller en åtgärd med rättslig verkan som gäller en viss person, vara eller tjänst i ett enskilt fall, inbegripet underlåtenhet att fatta ett beslut eller att vidta en sådan åtgärd när så krävs enligt en parts lagstiftning.

ARTIKEL 334

Tillämpningsområde

Denna avdelning ska tillämpas med avseende på denna rubrik avdelningarna I–VIII och X–XII samt rubrik sex.

ARTIKEL 335

Offentliggörande

1. Varje part ska säkerställa att dess lagar och andra författningar, förfaranden och administrativa avgöranden med allmän giltighet skyndsamt offentliggörs via ett officiellt angivet medium och, om möjligt, med elektroniska medel, eller på annat sätt görs tillgängliga så att var och en kan få kännedom om dem.

2. I den utsträckning det är lämpligt ska varje part tillhandahålla en förklaring av målet för och skälen till åtgärder som avses i punkt 1.

3. Varje part ska föreskriva en rimlig tidsfrist mellan offentliggörande och ikraftträdande av dess lagar och andra författningar, utom när detta inte är möjligt av brådskande skäl.

ARTIKEL 336

Förfrågningar

1. Varje part ska inrätta eller bibehålla lämpliga och proportionella mekanismer för att besvara frågor från var och en vad gäller lagar och andra författningar.

2. Varje part ska skyndsamt tillhandahålla information och besvara frågor från den andra parten rörande lagar eller andra författningar som är i kraft eller planeras, om inte en särskild mekanism inrättas enligt någon annan bestämmelse i detta avtal.

ARTIKEL 337

Administration av åtgärder med allmän giltighet

1. Varje part ska administrera sina lagar och andra författningar, förfaranden och administrativa avgöranden med allmän giltighet på ett objektivt, opartiskt och skäligt sätt.

2. När ett administrativt förfarande avseende personer, varor eller tjänster från den andra parten inleds med avseende på tillämpningen av lagar och andra författningar, ska varje part

a) sträva efter att ge de personer som direkt berörs av det administrativa förfarandet rimligt varsel, i enlighet med dess lagar och författningar, inbegripet en beskrivning av förfarandets art, en redogörelse för den rättsliga grund enligt vilken förfarandet inleds och en allmän beskrivning av frågor om vilka oenighet råder, och

b) ge sådana personer rimlig möjlighet att lägga fram faktiska omständigheter och argument till stöd för sin ståndpunkt innan ett slutligt administrativt beslut fattas, i den mån tiden, förfarandets art och allmänintresset tillåter det.

ARTIKEL 338

Överprövning och överklagande

1. Varje part ska inrätta eller bibehålla allmänna domstolar, skiljedomstolar eller förvaltningsdomstolar och motsvarande förfaranden för att säkerställa en snabb överprövning och, om så är berättigat, korrigering av administrativa beslut. Varje part ska säkerställa att dess domstolar genomför förfaranden för överklagande eller överprövning på ett icke-diskriminerande och opartiskt sätt. Dessa domstolar ska vara opartiska och oberoende av den myndighet som ansvarar för administrativ verkställighet.

2. Varje part ska säkerställa att parterna i förfarandena enligt punkt 1 ges en rimlig möjlighet att stödja eller försvara sin ståndpunkt.

3. Varje part ska i enlighet med sin lagstiftning säkerställa att beslut som antas inom ramen för förfaranden som avses i punkt 1 grundas på bevisningen och inlämnade uppgifter eller, i tillämpliga fall, uppgifter som den behöriga administrativa myndigheten sammanställt.

4. Varje part ska säkerställa att beslut som avses i punkt 3 genomförs av den myndighet som ansvarar för administrativ verkställighet, med förbehåll för överklagande eller ytterligare överprövning i enlighet med dess lagstiftning.

ARTIKEL 339

Förhållande till andra avdelningar

Bestämmelserna i denna avdelning kompletterar de särskilda regler om transparens som fastställs i de avdelningar i denna rubrik som den här avdelningen är tillämplig på.

AVDELNING X

GOD REGLERINGSSED OCH REGLERINGSSAMARBETE

ARTIKEL 340

Allmänna principer

1. Varje part är fri att själv besluta om sin strategi för god regleringssed enligt detta avtal på ett sätt som är förenligt med partens rättsliga ram, praxis, förfaranden och grundläggande principer[1] som ligger till grund för dess rättsordning.

2. Ingenting i denna avdelning ska tolkas som att en part är skyldig att

a) avvika från sina nationella förfaranden för utarbetande och antagande av regleringsåtgärder,

b) vidta åtgärder som skulle undergräva eller hindra ett rättidigt antagande av regleringsåtgärder för att uppnå partens allmänpolitiska mål, eller

c) uppnå ett visst regleringsmässigt resultat.

[1] För unionen inbegriper dessa principer försiktighetsprincipen.

3. Ingenting i denna avdelning ska påverka en parts rätt att fastställa eller reglera sina egna skyddsnivåer i syfte att uppfylla eller främja sina allmänpolitiska mål inom områden såsom

a) folkhälsa,

b) människors, djurs eller växters liv och hälsa, samt djurskydd,

c) arbetsmiljö,

d) arbetsvillkor,

e) miljö, inbegripet klimatförändringar,

f) konsumentskydd,

g) socialt skydd och social trygghet,

h) dataskydd och cybersäkerhet,

i) kulturell mångfald,

j) det finansiella systemets integritet och stabilitet samt skydd för investerare,

k) energitrygghet, och

l) bekämpning av penningtvätt.

För tydlighetens skull påpekas att vid tillämpningen av särskilt första stycket c och d ska de olika arbetsmarknadsmodellerna, inbegripet arbetsmarknadens parters roller och autonomi, som anges i en parts lagstiftning eller nationella praxis fortsätta att gälla, inbegripet lagar och praxis rörande förhandlingar om och upprätthållande av kollektivavtal.

4. Regleringsåtgärder får inte utgöra ett förtäckt handelshinder.

ARTIKEL 341

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *regleringsmyndighet*:

i) för unionen: Europeiska kommissionen, och

ii) för Förenade kungariket: Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands regering, och Förenade kungarikets decentraliserade förvaltningar.

b) *regleringsåtgärder*:

i) för unionen:

A) förordningar och direktiv, enligt vad som föreskrivs i artikel 288 i EUF-fördraget, och

B) genomförandeakter och delegerade akter, enligt vad som föreskrivs i artikel 290 respektive artikel 291 i EUF-fördraget, och

ii) för Förenade kungariket:

A) primärlagstiftning, och

B) sekundärlagstiftning.

ARTIKEL 342

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning är tillämplig på regleringsåtgärder som föreslås eller antas, beroende på vad som är relevant, av vardera parts regleringsmyndighet med avseende på frågor som omfattas av denna rubrik avdelningarna I–IX, XI och XII samt rubrik sex.

2. Artiklarna 351 och 352 är också tillämpliga på andra åtgärder med allmän giltighet som antas eller föreslås av en parts regleringsmyndighet med avseende på frågor som omfattas av de avdelningar som anges i punkt 1 i den här artikeln och som är relevanta för regleringssamarbete, såsom riktlinjer, policydokument eller rekommendationer.

3. Denna avdelning är inte tillämplig på medlemsstaternas regleringsmyndigheter och regleringsåtgärder, regleringspraxis eller regleringsstrategier.

4. Specifika bestämmelser i de avdelningar som anges i punkt 1 i denna artikel ska ha företräde framför bestämmelserna i den här avdelningen i den utsträckning som krävs för tillämpningen av de specifika bestämmelserna.

ARTIKEL 343

Intern samordning

Varje part ska ha processer eller mekanismer för intern samordning eller översyn med avseende på regleringsåtgärder som dess regleringsmyndighet utarbetar. Sådana processer eller mekanismer bör bland annat syfta till att

a) främja god regleringssed, inbegripet sådan som anges i denna avdelning,

b) identifiera och undvika onödiga överlappningar och inkonsekventa krav mellan partens egna regleringsåtgärder,

c) säkerställa efterlevnad av partens internationella skyldigheter på handels- och investeringsområdet, och

d) främja beaktandet av konsekvenserna av de regleringsåtgärder som är under utarbetande, inbegripet konsekvenserna för små och medelstora företag[1], i enlighet med partens regler och förfaranden.

ARTIKEL 344

Beskrivning av processer och mekanismer

Varje part ska offentliggöra beskrivningar av de processer eller mekanismer som dess regleringsmyndighet använder för att utarbeta, utvärdera eller se över regleringsåtgärder. Dessa beskrivningar ska hänvisa till relevanta regler, riktlinjer eller förfaranden, inbegripet sådana som rör allmänhetens möjligheter att lämna synpunkter.

[1] För Förenade kungariket avses med *små och medelstora företag* små företag och mikroföretag (*small and micro-sized businesses*).

ARTIKEL 345

Tidig information om planerade regleringsåtgärder

1. Varje part ska, i enlighet med sina respektive regler och förfaranden, minst en gång om året offentliggöra en förteckning över planerade viktigare[1] regleringsåtgärder som dess regleringsmyndighet rimligen förväntar sig att föreslå eller anta inom ett år. Varje parts regleringsmyndighet får fastställa vad som utgör en viktigare regleringsåtgärd med avseende på dess skyldigheter enligt denna avdelning.

2. Med avseende på varje viktigare regleringsåtgärd som ingår i den förteckning som avses i punkt 1, bör varje part också så tidigt som möjligt offentliggöra

a) en kort beskrivning av tillämpningsområdet och målen för åtgärden, och

b) den uppskattade tiden för åtgärdens antagande, om sådana uppgifter finns tillgängliga, inbegripet eventuella möjligheter till offentligt samråd.

[1] För Förenade kungarikets vidkommande ska viktigare regleringsåtgärder förstås som betydande regleringsåtgärder (*significant regulatory measures*) i enlighet med definitionen av sådana åtgärder i Förenade kungarikets regler och förfaranden.

ARTIKEL 346

Offentligt samråd

1. Vid utarbetandet av en viktigare regleringsåtgärd ska varje part, i enlighet med sina respektive regler och förfaranden, säkerställa att dess regleringsmyndighet

a) offentliggör antingen förslaget till regleringsåtgärd eller samrådsdokument som innehåller tillräckligt detaljerade uppgifter om den regleringsåtgärd som är under utarbetande för att en person ska kunna bedöma huruvida och hur dess intressen kan komma att påverkas i betydande utsträckning,

b) på icke-diskriminerande grund ger var och en rimliga möjligheter att lämna synpunkter, och

c) överväger de synpunkter som den mottar.

2. Varje part ska säkerställa att dess regleringsmyndighet använder elektroniska kommunikationsmedel och sträva efter att upprätthålla internettjänster som är tillgängliga för allmänheten kostnadsfritt för att offentliggöra de relevanta regleringsåtgärder eller dokument av det slag som avses i punkt 1 a och för att ta emot synpunkter i samband med offentliga samråd.

3. Varje part ska säkerställa att dess regleringsmyndighet, i enlighet med dess respektive regler och förfaranden, offentliggör en sammanfattning av resultaten av de offentliga samråd som avses i denna artikel.

ARTIKEL 347

Konsekvensbedömning

1. Varje part bekräftar sin avsikt att säkerställa att dess regleringsmyndighet, i enlighet med dess respektive regler och förfaranden, utför konsekvensbedömningar för varje viktigare regleringsåtgärd som den utarbetar. Sådana regler och förfaranden får föreskriva undantag.

2. Vid utarbetandet av en konsekvensbedömning ska varje part säkerställa att dess regleringsmyndighet har processer och mekanismer som främjar beaktandet av följande omständigheter:

a) Behovet av regleringsåtgärden, inbegripet arten och betydelsen av den fråga som regleringsåtgärden är avsedd att åtgärda.

b) Eventuella genomförbara och lämpliga regleringsalternativ eller andra alternativ som skulle uppnå partens allmänpolitiska mål, inbegripet alternativet att inte reglera.

c) I den mån det är möjligt och relevant, den potentiella sociala, ekonomiska och miljömässiga inverkan av dessa alternativ, inbegripet inverkan på internationell handel och investeringar och, i enlighet med parternas respektive regler och förfaranden, inverkan på små och medelstora företag.

d) När så är lämpligt, hur de alternativ som övervägs förhåller sig till relevanta internationella normer, inbegripet skälen för eventuella avvikelser.

3. Varje part ska säkerställa att dess regleringsmyndighet, med avseende på varje konsekvensbedömning av en regleringsåtgärd som den utfört, utarbetar en slutrapport med uppgifter om de omständigheter den har beaktat i sin bedömning och sina relevanta slutsatser. I möjligaste mån ska varje part offentliggöra sådana rapporter senast när förslaget till en regleringsåtgärd enligt artikel 341 b i A eller b ii A eller en regleringsåtgärd enligt led b i B eller b ii B i den artikeln har offentliggjorts.

ARTIKEL 348

Efterhandsutvärdering

1. Varje part ska säkerställa att dess regleringsmyndighet har processer eller mekanismer för att när så är lämpligt utföra regelbundna efterhandsutvärderingar av regleringsåtgärder som är i kraft.

2. Vid en regelbunden efterhandsutvärdering ska varje part sträva efter att överväga om det finns möjligheter att uppnå partens allmänpolitiska mål på ett mer ändamålsenligt sätt och att minska onödiga regleringsbördor, inbegripet för små och medelstora företag.

3. Varje part ska säkerställa att dess regleringsmyndighet offentliggör eventuella befintliga planer för och resultaten av sådana efterhandsutvärderingar.

ARTIKEL 349

Regleringsregister

Varje part ska säkerställa att regleringsåtgärder som är i kraft publiceras i ett särskilt register som identifierar regleringsåtgärder och som är tillgängligt för allmänheten på internet utan kostnad. Det bör vara möjligt att söka efter regleringsåtgärder i registret med hjälp av citat eller ord. Varje part ska uppdatera sitt register regelbundet.

ARTIKEL 350

Utbyte av information om god regleringssed

Parterna ska sträva efter att utbyta information om god regleringssed enligt vad som anges i denna avdelning, inbegripet i den specialiserade handelskommittén för regleringssamarbete.

ARTIKEL 351

Regleringssamarbete

1. Parterna får inleda regleringssamarbete på frivillig grund, utan att det påverkar deras beslutsautonomi och deras respektive rättsordning. En part får vägra att delta i eller får dra sig ur regleringssamarbete. En part som vägrar att delta i eller som drar sig ur regleringssamarbete bör ange skälen till detta för den andra parten.

2. Varje part får föreslå den andra parten en verksamhet för regleringssamarbete. Den ska lägga fram sitt förslag via den kontaktpunkt som utsetts i enlighet med artikel 353. Den andra parten ska granska förslaget inom en rimlig tidsperiod och meddela den föreslående parten huruvida den anser att den föreslagna verksamheten lämpar sig för regleringssamarbete.

3. Vid identifieringen av verksamheter som lämpar sig för regleringssamarbete ska varje part beakta

a) den förteckning som avses i artikel 345.1, och

b) förslag till regleringssamarbete som lämnats av personer från en part, vilka är underbyggda och åtföljs av relevant information.

4. Om parterna beslutar att inleda regleringssamarbete ska varje parts regleringsmyndighet, när så är lämpligt, sträva efter att

a) underrätta den andra partens regleringsmyndighet om utarbetandet av nya eller om översynen av befintliga regleringsåtgärder och andra åtgärder med allmän giltighet som avses i artikel 342.2 som är relevanta för regleringssamarbetet,

b) på begäran tillhandahålla information och diskutera regleringsåtgärder och andra åtgärder med allmän giltighet som avses i artikel 342.2 som är relevanta för regleringssamarbetet, och

c) när den utarbetar nya eller ser över befintliga regleringsåtgärder eller andra åtgärder med allmän giltighet som avses i artikel 342.2, i största möjliga utsträckning beakta den andra partens regleringsstrategi i samma eller en närliggande fråga.

ARTIKEL 352

Den specialiserade handelskommittén för regleringssamarbete

1. Den specialiserade handelskommittén för regleringssamarbete ska ha följande funktioner:

a) Stärka och främja god regleringssed och regleringssamarbete mellan parterna.

b) Utbyta synpunkter om de samarbetsverksamheter som föreslås eller genomförs enligt artikel 351.

c) Främja regleringssamarbete och samordning i internationella forum, inbegripet, när så är lämpligt, regelbundet bilateralt informationsutbyte om relevanta pågående eller planerade verksamheter.

2. Den specialiserade handelskommittén för regleringssamarbete får bjuda in intresserade personer att delta vid dess möten.

ARTIKEL 353

Kontaktpunkter

Varje part ska inom en månad från detta avtals ikraftträdande utse en kontaktpunkt för att underlätta informationsutbytet mellan parterna.

ARTIKEL 354

Icke-tillämpning av tvistlösning

Del sex avdelning I är inte tillämplig på tvister som rör tolkningen och tillämpningen av den här avdelningen.

AVDELNING XI

LIKA VILLKOR FÖR ÖPPEN OCH RÄTTVIS KONKURRENS OCH HÅLLBAR UTVECKLING

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 355

Principer och mål

1. Parterna erkänner att handel och investeringar mellan unionen och Förenade kungariket enligt villkoren i detta avtal förutsätter villkor som säkerställer lika villkor för öppen och rättvis konkurrens mellan parterna och som säkerställer att handel och investeringar sker på ett sätt som främjar hållbar utveckling.

2. Parterna erkänner att hållbar utveckling omfattar ekonomisk utveckling, social utveckling och miljöskydd, där alla tre är beroende av varandra och ömsesidigt förstärker varandra, och bekräftar sitt åtagande att främja utvecklingen av internationell handel och internationella investeringar på ett sätt som bidrar till målet om hållbar utveckling.

3. Varje part bekräftar sin ambition att uppnå klimatneutralitet i hela ekonomin senast 2050.

4. Parterna bekräftar sin gemensamma uppfattning att deras ekonomiska förbindelser endast kan ge fördelar på ett ömsesidigt tillfredsställande sätt om åtagandena beträffande lika villkor för öppen och rättvis konkurrens visar sig hålla över tid, genom att förhindra snedvridningar av handel eller investeringar och genom att bidra till hållbar utveckling. Parterna erkänner dock att syftet med denna avdelning inte är att harmonisera parternas standarder. Parterna är beslutna att bibehålla och förbättra sina respektive höga standarder på de områden som omfattas av denna avdelning.

ARTIKEL 356

Rätt att reglera, försiktighetsansatsen[1] samt vetenskaplig och teknisk information

1. Parterna bekräftar varje parts rätt att fastställa sin politik och sina prioriteringar på de områden som omfattas av denna avdelning, att fastställa de skyddsnivåer som den anser lämpliga och att anta eller ändra sin lagstiftning och politik på ett sätt som är förenligt med varje parts internationella åtaganden, inbegripet åtagandena inom ramen för denna avdelning.

2. Parterna erkänner, i enlighet med försiktighetsansatsen, att om det finns rimliga skäl att misstänka att det finns potentiella hot om allvarlig eller oåterkallelig skada på miljön eller människors hälsa, får inte bristen på fullständig vetenskaplig säkerhet användas som skäl för att förhindra en part från att vidta lämpliga åtgärder för att förhindra skadan.

[1] För tydlighetens skull påpekas att när det gäller genomförandet av detta avtal på unionens territorium syftar försiktighetsansatsen på försiktighetsprincipen.

3. Vid utarbetande eller genomförande av sådana åtgärder för skydd av miljön eller arbetsförhållandena som kan påverka handel eller investeringar ska varje part ta hänsyn till relevant och tillgänglig vetenskaplig och teknisk information samt internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer.

ARTIKEL 357

Tvistlösning

Del sex avdelning I är inte tillämplig på detta kapitel, med undantag för artikel 356.2. Artiklarna 408 och 409 är tillämpliga på artikel 355.3.

KAPITEL 2

KONKURRENSPOLITIK

ARTIKEL 358

Principer och definitioner

1. Parterna erkänner vikten av fri och icke snedvriden konkurrens i sina handels- och investeringsförbindelser. Parterna medger att konkurrensbegränsande affärsmetoder kan störa marknadernas funktion och motverka fördelarna med handelsliberaliseringen.

2. I detta kapitel avses med *ekonomisk aktör* en enhet eller en grupp av enheter som utgör en enda ekonomisk enhet, oavsett dess rättsliga status, och som bedriver ekonomisk verksamhet genom att erbjuda varor eller tjänster på en marknad.

ARTIKEL 359

Konkurrensrätt

1. Som ett erkännande av principerna i artikel 358 ska varje part upprätthålla en konkurrenslagstiftning som effektivt hanterar följande konkurrensbegränsande affärsmetoder:

a) avtal mellan ekonomiska aktörer, beslut av sammanslutningar av ekonomiska aktörer och samordnade förfaranden som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen,

b) en eller flera ekonomiska aktörers missbruk av en dominerande ställning, och

c) för Förenade kungariket, sammanslagningar eller förvärv, och för unionen, koncentrationer, mellan ekonomiska aktörer som kan ha betydande konkurrenshämmande effekter.

2. Den konkurrenslagstiftning som avses i punkt 1 ska tillämpas på alla ekonomiska aktörer oberoende av deras nationalitet eller ägarförhållanden.

3. Varje part får föreskriva undantag från sin konkurrenslagstiftning i syfte att uppnå legitima allmänpolitiska mål, förutsatt att dessa undantag är transparenta och står i proportion till de målen.

ARTIKEL 360

Genomdrivande

1. Varje part ska vidta lämpliga åtgärder för att genomdriva sin konkurrenslagstiftning på sitt territorium.

2. Varje part ska ha en eller flera operativt oberoende myndigheter med behörighet att effektivt genomdriva dess konkurrenslagstiftning.

3. Varje part ska tillämpa sin konkurrenslagstiftning på ett öppet och icke-diskriminerande sätt, med iakttagande av principerna om rättvisa förfaranden, inbegripet berörda ekonomiska aktörers rätt att höras, oberoende av deras nationalitet eller ägarförhållanden.

ARTIKEL 361

Samarbete

1. För att uppnå målen för detta kapitel och förbättra det effektiva genomdrivandet av parternas respektive konkurrenslagstiftning erkänner parterna vikten av samarbete mellan sina respektive konkurrensmyndigheter när det gäller utvecklingen inom konkurrenspolitik och åtgärder för efterlevnadskontroll.

2. Vid tillämpning av punkt 1 ska Europeiska kommissionen eller medlemsstaternas konkurrensmyndigheter, å ena sidan, och Förenade kungarikets konkurrensmyndighet eller konkurrensmyndigheter, å andra sidan, sträva efter att, när så är möjligt och lämpligt, samarbeta kring och samordna sina åtgärder för efterlevnadskontroll med avseende på samma eller relaterade beteenden eller transaktioner, när det är möjligt och lämpligt.

3. För att underlätta det samarbete och den samordning som avses i punkterna 1 och 2 får Europeiska kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter, å ena sidan, och Förenade kungarikets konkurrensmyndighet eller konkurrensmyndigheter, å andra sidan, utbyta information i den utsträckning som varje parts lagstiftning tillåter.

4. För att uppnå målen med denna artikel får parterna ingå ett separat avtal om samarbete och samordning mellan Europeiska kommissionen, medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och Förenade kungarikets konkurrensmyndighet eller konkurrensmyndigheter, vilket kan innehålla villkor för utbyte och användning av konfidentiell information.

ARTIKEL 362

Tvistlösning

Detta kapitel ska inte omfattas av tvistlösning enligt del sex avdelning I.

KAPITEL 3

KONTROLL AV SUBVENTIONER

ARTIKEL 363

Definitioner

1. I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) *ekonomisk aktör*: en enhet eller en grupp av enheter som utgör en enda ekonomisk enhet, oavsett dess rättsliga status, och som bedriver ekonomisk verksamhet genom att erbjuda varor eller tjänster på en marknad.

b) *subvention*: ekonomiskt stöd som

i) härrör från parternas resurser, bland annat

A) en direkt eller villkorad överföring av medel som t.ex. direkta bidrag, lån eller lånegarantier,

B) avstående från intäkter som annars skulle ha betalats, eller

C) tillhandahållande av varor eller tjänster eller inköp av varor eller tjänster,

ii) ger en eller flera ekonomiska aktörer en ekonomisk fördel,

iii) är specifikt i den mån det, rättsligt eller faktiskt, gynnar vissa ekonomiska aktörer i förhållande till andra när det gäller produktionen av vissa varor eller tjänster, och

iv) har eller skulle kunna ha en inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna.

2. Vid tillämpning av punkt 1 b iii gäller följande:

a) En skatteåtgärd ska inte betraktas som specifik såvida inte

i) vissa ekonomiska aktörer erhåller en minskning av den skattskyldighet som de annars skulle ha haft enligt det normala skattesystemet, och

ii) dessa ekonomiska aktörer behandlas förmånligare än andra som befinner sig i en jämförbar situation inom ramen för det normala skattesystemet; vid tillämpningen av detta led definieras ett normalt skattesystem utifrån sitt interna syfte, sina särdrag (t.ex. beskattningsunderlaget, den beskattningsbara personen, den beskattningsbara händelsen eller skattesatsen), och av en myndighet som är institutionellt, förfarandemässigt, ekonomiskt och finansiellt självständig och som har behörighet att utforma skattesystemets särdrag.

b) Trots led a ska en subvention inte betraktas som specifik om den är motiverad av principer som är inneboende i utformningen av det allmänna systemet; när det gäller skatteåtgärder är exempel på sådana inneboende principer behovet av att bekämpa bedrägeri eller skatteundandragande, administrativ hanterbarhet, undvikande av dubbelbeskattning, principen om skatteneutralitet, inkomstskattens progressiva karaktär och dess fördelningssyfte eller behovet av att respektera skattebetalarnas betalningsförmåga.

c) Trots led a ska avgifter för särskilda ändamål inte betraktas som specifika om deras utformning är nödvändig på grundval av icke-ekonomiska allmänpolitiska mål, som t.ex. behovet att begränsa de negativa effekterna av vissa verksamheter eller produkter på miljön eller människors hälsa, i den mån de allmänpolitiska målen inte är diskriminerande[1].

[1] I detta sammanhang avses med diskriminering att en ekonomisk aktör behandlas mindre gynnsamt än andra i liknande situationer och att denna skillnad i behandling inte är motiverad av objektiva kriterier.

ARTIKEL 364

Tillämpningsområde och undantag

1. Artiklarna 366, 367 och 374 är inte tillämpliga på subventioner som beviljas för att kompensera för skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella icke-ekonomiska händelser.

2. Ingenting i detta kapitel hindrar parterna från att bevilja subventioner av social karaktär som riktar sig till slutkonsumenter.

3. Subventioner som beviljas tillfälligt för att hantera en nationell eller global ekonomisk kris ska vara riktade, proportionella och effektiva för att avhjälpa denna kris. Artiklarna 367 och 374 är inte tillämpliga på sådana subventioner.

4. Detta kapitel är inte tillämpligt på subventioner där hela det belopp som beviljas en enskild ekonomisk aktör understiger 325 000 särskilda dragningsrätter under någon enskild period på tre räkenskapsår. Partnerskapsrådet får ändra detta tröskelvärde.

5. Detta kapitel är inte tillämpligt på subventioner som omfattas av bestämmelserna i del IV eller bilaga 2 till avtalet om jordbruk eller subventioner som avser handel med fisk och fiskprodukter.

6. Detta kapitel är inte tillämpligt på subventioner som rör den audiovisuella sektorn.

7. Artikel 371 är inte tillämplig på subventioner som finansieras med en parts medel på överstatlig nivå.

8. När det gäller subventioner till lufttrafikföretag ska varje hänvisning till ”inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna” i detta kapitel läsas som ”inverkan på konkurrensen mellan parternas lufttrafikföretag vid tillhandahållandet av lufttransporttjänster”, inbegripet sådana lufttransporttjänster som inte omfattas av rubrik två avdelning I.

ARTIKEL 365

Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

1. Subventioner som beviljas ekonomiska aktörer med särskilda uppgifter av allmänt intresse, inbegripet skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, omfattas av artikel 366 i den mån tillämpningen av principerna i den artikeln inte rättsligt eller faktiskt hindrar den berörda ekonomiska aktören från att utföra de uppgifter som tilldelats den. Uppgiften ska tilldelas i förväg på ett öppet sätt.

2. Parterna ska säkerställa att det ersättningsbelopp som beviljas en ekonomisk aktör som tilldelats en uppgift av allmänt intresse begränsas till vad som är nödvändigt för att täcka hela eller delar av de kostnader som uppkommit i samband med fullgörandet av denna uppgift, med beaktande av relevanta intäkter och en rimlig vinst för att fullgöra uppgiften. Parterna ska säkerställa att den beviljade ersättningen inte används för att korssubventionera verksamhet som inte omfattas av den tilldelade uppgiften. Ersättning som understiger 15 miljoner särskilda dragningsrätter per uppgift ska inte omfattas av skyldigheterna enligt artikel 369. Partnerskapsrådet får ändra detta tröskelvärde.

3. Detta kapitel är inte tillämpligt om den totala ersättningen till en ekonomisk aktör som fullgör uppgifter av allmänt intresse understiger 750 000 särskilda dragningsrätter under någon enskild period på tre räkenskapsår. Partnerskapsrådet får ändra detta tröskelvärde.

ARTIKEL 366

Principer

1. För att säkerställa att subventioner inte beviljas om de har eller skulle kunna ha en väsentlig inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna ska varje part ha och upprätthålla ett effektivt system för kontroll av subventioner som säkerställer att beviljandet av en subvention sker i enlighet med följande principer:

a) Subventionerna eftersträvar ett specifikt allmänpolitiskt mål för att avhjälpa ett konstaterat marknadsmisslyckande eller ta itu med rättvisefrågor såsom sociala svårigheter eller fördelningsproblem (*målet*).

b) Subventionerna är proportionella och begränsar sig till vad som är nödvändigt för att uppnå målet.

c) Subventionerna är utformade för att åstadkomma en förändring av mottagarens ekonomiska beteende som bidrar till att uppnå målet och som inte skulle åstadkommas om subventionerna inte hade tillhandahållits.

d) Subventionerna bör normalt inte kompensera för de kostnader som stödmottagaren skulle ha finansierat i avsaknad av subventioner.

e) Subventionerna är ett lämpligt policyinstrument för att uppnå ett allmänpolitiskt mål och det målet kan inte uppnås med andra, mindre snedvridande, medel.

f) Subventionernas positiva bidrag till uppnåendet av målet uppväger eventuella negativa inverkningar, särskilt negativa inverkningar på handeln eller investeringarna mellan parterna.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 i denna artikel ska varje part tillämpa de villkor som anges i artikel 367, i relevanta fall, om de berörda subventionerna har eller skulle kunna ha en väsentlig inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna.

3. Det ankommer på varje part att fastställa hur dess skyldigheter enligt punkterna 1 och 2 ska genomföras vid utformningen av dess system för kontroll av subventioner i sin egen nationella lagstiftning, under förutsättning att varje part ska säkerställa att skyldigheterna enligt punkterna 1 och 2 genomförs i dess lagstiftning på ett sådant sätt att en enskild subventions laglighet kommer att avgöras av principerna.

ARTIKEL 367

Förbjudna subventioner och subventioner som omfattas av villkor

1. Nedan anges de kategorier av subventioner som avses i artikel 366.2 och de villkor som ska tillämpas på dessa. Partnerskapsrådet får vid behov uppdatera dessa bestämmelser för att säkerställa att den här artikeln fungerar över tid.

Subventioner i from av obegränsade garantier

2. Subventioner i form av en garanti för en ekonomisk aktörs skulder eller åtaganden utan begränsning av beloppet för dessa skulder eller åtaganden eller av garantins varaktighet ska vara förbjudna.

Undsättnings- och omstruktureringsstöd

3. Subventioner för omstrukturering av en ekonomisk aktör som är i svårigheter eller insolvent utan att den ekonomiska aktören har utarbetat en trovärdig omstruktureringsplan ska vara förbjudna. Omstruktureringsplanen ska grunda sig på realistiska antaganden i syfte att säkerställa att den ekonomiska aktör som är i svårigheter eller insolvent ska kunna bli långsiktigt bärkraftig inom en rimlig tid. Under utarbetandet av omstruktureringsplanen kan den ekonomiska aktören få tillfälligt likviditetsstöd i form av lån eller lånegarantier. Med undantag för små och medelstora företag ska en ekonomisk aktör eller dess ägare, borgenärer eller nya investerare bidra med betydande medel eller tillgångar till omstruktureringskostnaderna. Vid tillämpningen av denna punkt avses med en ekonomisk aktör som är i svårigheter eller insolvent en ekonomisk aktör vars verksamhet med största sannolikhet på kort till medellång sikt skulle upphöra utan subventionen.

4. Utom under exceptionella omständigheter bör subventioner för undsättning och omstrukturering av ekonomiska aktörer som är insolventa eller i svårigheter endast tillåtas om de bidrar till ett mål av allmänt intresse genom att förhindra sociala problem eller förebygga allvarliga marknadsmisslyckanden, särskilt när det gäller förlorade arbetstillfällen eller störningar i en viktig tjänst som är svår att reproducera. Utom i fall av oförutsebara omständigheter som inte orsakats av mottagaren bör subventioner inte beviljas mer än en gång under en femårsperiod.

5. Punkterna 3 och 4 är inte tillämpliga på subventioner till banker, kreditinstitut och försäkringsbolag som är i svårigheter eller insolventa.

Banker, kreditinstitut och försäkringsbolag

6. Utan att det påverkar artikel 184 får subventioner till omstrukturering av banker, kreditinstitut och försäkringsbolag endast beviljas på grundval av en trovärdig omstruktureringsplan som återställer långsiktig bärkraftighet. Om en återgång till långsiktig bärkraftighet inte kan påvisas på ett trovärdigt sätt, ska alla subventioner till banker, kreditinstitut och försäkringsbolag begränsas till vad som är nödvändigt för att säkerställa ordnad likvidation och utträde från marknaden, samtidigt som subventionen och dess negativa inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna minimeras.

7. Det ska säkerställas att den beviljande myndigheten får skälig ersättning för omstruktureringssubventionen och att mottagaren, dess aktieägare, borgenärer eller den företagsgrupp som mottagaren tillhör bidrar väsentligt till omstrukturerings- eller likvidationskostnaderna med egna medel. Subventioner för att stödja likviditetsavsättningar ska vara tillfälliga och får inte användas för att absorbera förluster och får inte bli kapitalstöd. Skälig ersättning ska betalas till den beviljande myndigheten för de subventioner som beviljats för att stödja likviditetsavsättningarna.

Exportsubventioner

8. Subventioner som rättsligt eller i praktiken[1], antingen enbart eller som ett av flera andra villkor, är villkorade av exportresultat avseende varor eller tjänster ska vara förbjudna utom i fråga om

a) kortfristig kreditförsäkring för icke-marknadsmässiga risker, eller

b) exportkrediter och exportkreditgaranti- eller exportkreditförsäkringsprogram som är tillåtna i enlighet med subventionsavtalet, med eventuella anpassningar som är nödvändiga med hänsyn till sammanhanget.

[1] För tydlighetens skull påpekas att denna standard är uppfylld när de faktiska omständigheterna visar att beviljandet av en subvention, utan att rättsligt ha knutits till exportresultat, i själva verket är knutet till faktiska eller förväntade export- eller exportinkomster. Enbart det faktum att exporterande ekonomiska aktörer beviljas en subvention ska inte i sig medföra att den anses som en exportsubvention i den mening som avses i denna bestämmelse.

9. Vid tillämpning av punkt 8 a avses med *marknadsmässiga risker* kommersiella och politiska risker med en maximal riskperiod på under två år, som omfattar offentliga och icke-offentliga köpare i länder med marknadsmässiga risker[1]. Ett land kan anses vara tillfälligt borttaget från gruppen av länder med marknadsmässiga risker om det saknas tillräcklig kapacitet på den privata marknaden på grund av

a) en betydande minskning av den privata kreditförsäkringskapaciteten,

b) en betydande försämring av kreditbetyg på statspapper, eller

c) en betydande försämring av företagssektorns resultat.

10. Ett sådant tillfälligt borttagande av ett land med marknadsmässiga risker ska, för en parts del, få verkan i enlighet med ett beslut av den parten på grundval av kriterierna i punkt 9, och endast om den parten antar ett sådant beslut. Offentliggörandet av det beslutet ska anses utgöra en anmälan till den andra parten om ett sådant tillfälligt borttagande för den förstnämnda partens del.

11. Om en subventionerad försäkringsgivare tillhandahåller exportkreditförsäkring ska alla försäkringar för marknadsmässiga risker tillhandahållas på kommersiell grund. I sådana fall får försäkringsgivaren varken direkt eller indirekt erhålla subventioner för tillhandahållande av försäkring mot marknadsmässiga risker.

---

[1] Länder med marknadsmässiga risker är Förenade kungariket, unionens medlemsstater, Australien, Kanada, Island, Japan, Nya Zeeland, Norge, Schweiz och Amerikas förenta stater.

Subventioner villkorade av användning av inhemskt innehåll

12. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 132 och 133 ska subventioner som är villkorade av, antingen enbart eller som ett av flera villkor, att inhemska varor eller tjänster används i stället för importerade varor eller tjänster vara förbjudna.

Stora gränsöverskridande eller internationella samarbetsprojekt

13. Subventioner får beviljas i samband med stora gränsöverskridande eller internationella samarbetsprojekt, t.ex. projekt för transport, energi, miljö, forskning och utveckling, och första spridningsprojekt för att stimulera framväxt och spridning av ny teknik (med undantag för tillverkning). Fördelarna med sådana gränsöverskridande eller internationella samarbetsprojekt får inte begränsas till de ekonomiska aktörer, den sektor eller de stater som deltar, utan måste ha en vidare nytta och relevans genom spridningseffekter som inte uteslutande är till nytta för den stat som beviljar subventionen, den berörda sektorn och mottagaren.

Energi och miljö

14. Parterna erkänner vikten av ett säkert, ekonomiskt överkomligt och hållbart energisystem och miljöhållbarhet, särskilt när det gäller kampen mot klimatförändringarna, vilka utgör ett existentiellt hot mot mänskligheten. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 366 bör subventioner med avseende på energi och miljö därför inriktas på, och ge incitament till mottagaren, att tillhandahålla ett säkert, ekonomiskt överkomligt och hållbart energisystem och en välfungerande och konkurrenskraftig energimarknad eller höja nivån på miljöskyddet jämfört med den nivå som skulle uppnås utan subventionen. Sådana subventioner ska inte befria mottagaren från de skyldigheter som följer av dennes ansvar som förorenare enligt den berörda partens lagstiftning.

Subventioner till lufttrafikföretag för drift av flyglinjer

15. Subventioner ska inte beviljas lufttrafikföretag[1] för bedrivande av flyglinjer, utom i följande fall:

a) När det föreligger en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, i enlighet med artikel 365,

b) i särskilda fall där denna finansiering gynnar samhället i stort, eller

c) som startbidrag för att öppna nya flyglinjer till regionala flygplatser, förutsatt att sådana subventioner ökar medborgarnas rörlighet och stimulerar regional utveckling.

[1] För tydlighetens skull påpekas att detta inte påverkar tillämpningen av artikel 364.1 och 364.2.

ARTIKEL 368

Användning av subventioner

Varje part ska säkerställa att ekonomiska aktörer använder subventioner endast för det särskilda ändamål för vilket de beviljas.

ARTIKEL 369

Transparens

1. När det gäller subventioner som beviljas eller bibehålls på en parts territorium ska varje part inom sex månader från beviljandet av subventionen offentliggöra följande information på en officiell webbplats eller i en offentlig databas:

a) Subventionens rättsliga grund och dess politiska mål eller syfte.

b) Namnet på mottagaren av subventionen, om det finns tillgängligt.

c) Datum då subventionen beviljades, subventionens varaktighet och andra eventuella tidsfrister som är knutna till subventionen.

d) Subventionsbeloppet eller det budgeterade subventionsbeloppet.

2. För subventioner i form av skatteåtgärder ska informationen offentliggöras inom ett år från den dag då skattedeklarationen ska lämnas in. Kraven på transparens för subventioner i form av skatteåtgärder avser samma information som den som förtecknas i punkt 1, med undantag för den information som krävs enligt led d i den punkten, som kan tillhandahållas som ett intervall.

3. Utöver den skyldighet som anges i punkt 1 ska parterna göra information om subventioner tillgänglig i enlighet med punkt 4 eller 5.

4. För unionens del innebär efterlevnad av punkt 3 i denna artikel att information offentliggörs om alla subventioner som beviljas eller bibehålls inom dess territorium, inom sex månader från beviljandet av subventionen, på en officiell webbplats eller i en offentlig databas som gör det möjligt för berörda parter att bedöma efterlevnaden av principerna i artikel 366.

5. För Förenade kungariket innebär efterlevnad av punkt 3 att Förenade kungariket ska säkerställa att

a) om en berörd part meddelar den beviljande myndigheten att den kan ansöka om prövning vid domstol av

   i) beviljande av en subvention av en beviljande myndighet, eller

   ii) ett relevant beslut av den beviljande myndigheten eller det oberoende organet eller den oberoende myndigheten,

b) den beviljande myndigheten, det oberoende organet eller den beviljande myndigheten sedan, inom 28 dagar efter den skriftliga begäran, ska förse den berörda parten med den information som gör det möjligt för den berörda parten att bedöma tillämpningen av principerna i artikel 366, med förbehåll för eventuella proportionerliga begränsningar som eftersträvar ett legitimt mål, såsom kommersiell känslighet, konfidentialitet eller tystnadsplikt.

Den information som avses i första stycket b ska tillhandahållas den berörda parten för att den ska kunna fatta ett välgrundat beslut om huruvida den ska göra ett yrkande eller förstå och korrekt identifiera tvistefrågorna i det föreslagna yrkandet.

6. Vid tillämpningen av denna artikel och artiklarna 372 och 373 avses med *berörd part* en fysisk eller juridisk person, ekonomisk aktör eller sammanslutning av ekonomiska aktörer vars intressen kan påverkas av beviljandet av en subvention, särskilt mottagaren, ekonomiska aktörer som konkurrerar med mottagaren eller relevanta handelsorganisationer.

7. Skyldigheterna i denna artikel påverkar inte parternas skyldigheter enligt deras respektive lagstiftning om informationsfrihet eller tillgång till handlingar.

ARTIKEL 370

Samråd om kontroll av subventioner

1. Om en part anser att en subvention har beviljats av den andra parten eller att det finns tydliga bevis för att den andra parten avser att bevilja en subvention och att beviljandet av subventionen har eller skulle kunna ha en negativ inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna, får den begära att den andra parten lämnar en förklaring om hur principerna i artikel 366 har iakttagits med avseende på den subventionen.

2. En part får också begära den information som förtecknas i artikel 369.1 i den mån informationen inte redan har offentliggjorts på en officiell webbplats eller i en offentlig databas i enlighet med artikel 369.1, eller i den utsträckningen informationen inte har offentliggjorts på ett enkelt och lättillgängligt sätt.

3. Den andra parten ska tillhandahålla den begärda informationen skriftligen senast 60 dagar efter det att begäran mottagits. Om en viss del av den begärda informationen inte kan tillhandahållas ska den parten förklara avsaknaden av sådan information i sitt skriftliga svar.

4. Om den begärande parten, efter att ha mottagit den begärda informationen, fortfarande anser att den subvention som beviljats eller är avsedd att beviljas av den andra parten har eller skulle kunna ha en negativ inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna, får den begärande parten begära samråd i den specialiserade handelskommittén om lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling. Begäran ska vara skriftlig och innehålla en förklaring av den begärande partens skäl för begäran om samråd.

5. Den specialiserade handelskommittén för lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling ska göra sitt yttersta för att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning i frågan. Den ska hålla sitt första sammanträde inom 30 dagar efter begäran om samråd.

6. Tidsramarna för de samråd som avses i punkterna 3 och 5 ovan kan förlängas genom överenskommelse mellan parterna.

ARTIKEL 371

Oberoende myndighet eller organ och samarbete

1. Varje part ska inrätta eller upprätthålla en operativt oberoende myndighet eller ett operativt oberoende organ med lämplig roll i dess system för kontroll av subventioner. Den oberoende myndigheten eller det oberoende organet ska ha nödvändiga garantier för oberoende när den utför sina operativa funktioner och ska agera opartiskt.

2. Parterna ska uppmuntra sina respektive oberoende myndigheter eller organ att samarbeta med varandra i frågor av gemensamt intresse inom ramen för sina respektive funktioner, inbegripet tillämpningen av artiklarna 363–369, beroende på vad som är tillämpligt, inom de gränser som fastställs i deras respektive rättsliga ramar. Parterna, eller deras respektive oberoende myndigheter eller organ, får komma överens om en separat ram för samarbete mellan dessa oberoende myndigheter.

ARTIKEL 372

Domstolar

1. Varje part ska i enlighet med sina allmänna och konstitutionella lagar och förfaranden säkerställa att dess domstolar är behöriga att

a) pröva beslut om subventioner som fattats av en beviljande myndighet eller, i förekommande fall, den oberoende myndigheten eller det oberoende organet med avseende på efterlevnad av den partens lagstiftning som genomför artikel 366,

b) pröva alla andra relevanta beslut som fattats av den oberoende myndigheten eller det oberoende organet och eventuell underlåtenhet att agera,

c) vidta åtgärder som är ändamålsenliga i förhållande till led a eller b, inbegripet tillfälligt upphävande, förbud eller krav på åtgärder av den beviljande myndigheten, beviljande av skadestånd, och återkrav av en subvention från mottagaren om och i den mån dessa åtgärder är tillgängliga enligt respektive lagstiftning den dag då detta avtal träder i kraft,

d) pröva anspråk från berörda parter vad gäller subventioner som omfattas av detta kapitel i fall då en berörd part har rätt att göra anspråk på en subvention enligt den egna lagstiftningen.

2. Vardera parten ska ha rätt att intervenera med den berörda domstolens tillåtelse, när sådan krävs, i enlighet med den andra partens allmänna lagar och förfaranden i de fall som avses i punkt 1.

3. Utan att det påverkar skyldigheterna att bibehålla eller, när så är nödvändigt, skapa de behörigheter, rättsmedel och rättigheter att intervenera som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel och artikel 373 finns det inget i denna artikel som kräver att någon av parterna skapar rättigheter till åtgärder, rättsmedel eller förfaranden, eller utvidgar räckvidden eller grunderna för prövning av beslut som fattats av deras respektive offentliga myndigheter, utöver dem som existerar enligt dess lagstiftning den dag då detta avtal träder i kraft.

4. Ingenting i denna artikel kräver att någon av parterna utvidgar räckvidden eller grunderna för prövning i sina domstolar av akter som antagits av Förenade kungarikets parlament, Europaparlamentet och Europeiska unionens råd eller Europeiska unionens råd, utöver dem som existerar enligt dess lagstiftning den dag då detta avtal träder i kraft[1].

[1] För tydlighetens skull påpekas att Förenade kungarikets lagstiftning vid tillämpningen av denna artikel inte inkluderar någon lag i) med verkan enligt avsnitt 2.1 i European Communities Act 1972, såsom den sparas av avsnitt 1A i European Union (Withdrawal) Act 2018, eller ii) antagen eller upprättad enligt, eller för ett ändamål som anges i, avsnitt 2.2 i European Communities Act 1972.

ARTIKEL 373

Återkrav

1. Varje part ska ha inrättat en effektiv mekanism för återkrav av subventioner i enlighet med följande bestämmelser, utan att det påverkar andra rättsmedel enligt den partens lagstiftning[1].

2. Varje part ska säkerställa att, förutsatt att den berörda parten enligt definitionen i artikel 369 har begärt prövning av ett beslut om att bevilja en subvention vid en domstol inom den angivna tidsperioden, enligt definitionen i punkt 3 i den här artikeln, återbetalning kan föreläggas om en domstol i en part finner att det föreligger en väsentlig felaktig rättstillämpning eftersom

a) en åtgärd som utgör en subvention inte har behandlats som en subvention av den som beviljat den,

b) den som beviljat en subvention har underlåtit att tillämpa de principer som anges i artikel 366, såsom de genomförts i den partens lagstiftning, eller har tillämpat dem på ett sätt som inte uppfyller de normer för prövning som gäller enligt den partens lagstiftning, eller

[1] För Förenade kungariket krävs enligt denna artikel ett nytt rättsmedel för återkrav som skulle vara tillgängligt efter en framgångsrik rättslig prövning, i enlighet med normerna för prövning enligt nationell lagstiftning, som inleds inom den angivna tidsperioden; en sådan prövning utvidgas inte på något annat sätt, i enlighet med artikel 372.3. Ingen mottagare skulle kunna väcka berättigade förväntningar på att motsätta sig ett sådant återkrav.

c) den som beviljat en subvention har, genom att besluta att bevilja subventionen, gått utöver sina befogenheter eller missbrukat sina befogenheter när det gäller de principer som anges i artikel 366, såsom de genomförts i den partens lagstiftning.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska den angivna tidsperioden fastställas enligt följande:

a) För unionens del ska den börja den dag då den information som anges i artikel 369.1, 369.2 och 369.4 offentliggjordes på den officiella webbplatsen eller i den offentliga databasen och inte vara kortare än en månad.

b) För Förenade kungariket:

i) Den ska börja den dag då den information som anges i artikel 369.1 och 369.2 offentliggjordes på den officiella webbplatsen eller i den offentliga databasen.

ii) Den ska avslutas en månad senare, såvida inte den berörda parten före den dagen har begärt information enligt det förfarande som anges i artikel 369.5.

iii) När den berörda parten har fått information som anges i artikel 369.5 b som är tillräcklig för de ändamål som anges i artikel 369.5, ska ytterligare en månad läggas till, och vid dess slut ska den angivna tidsperioden löpa ut.

iv) Datumet för mottagande av informationen i led iii kommer att vara det datum då den beviljande myndigheten intygar att den har tillhandahållit information som anges i artikel 369.5 b som är tillräcklig för de ändamålen, oberoende av ytterligare eller klargörande korrespondens efter det datumet.

v) De tidsperioder som anges i leden i, ii och iii får förlängas genom lagstiftning.

4. Vid tillämpning av punkt 3 b i fråga om subventionsordningar ska den angivna tidsperioden börja löpa när informationen enligt led b i den här punkten offentliggörs och inte när efterföljande utbetalningar görs, om

a) en subvention uppenbarligen beviljas i enlighet med villkoren i en subventionsordning,

b) den som inrättat subventionsordningen har gjort den information som ska offentliggöras enligt artikel 369.1 och 369.2 tillgänglig för allmänheten, och

c) den information som tillhandahålls om subventionsordningen enligt led b i denna punkt innehåller information om subventionen som gör det möjligt för en berörd part att avgöra om den kan påverkas av ordningen, och som åtminstone omfattar syftet med subventionen, förmånskategorierna, villkoren för berättigande till subventioner och grunden för beräkningen av subventionen (inbegripet eventuella relevanta villkor rörande subventionsgrader eller subventionsbelopp).

5. Vid tillämpningen av denna artikel krävs inte att en subvention återkrävs om en subvention beviljas på grundval av en akt som antagits av Förenade kungarikets parlament, Europaparlamentet och Europeiska unionens råd eller Europeiska unionens råd.

6. Ingenting i denna artikel hindrar en part från att välja att föreskriva ytterligare situationer, utöver de som anges i denna artikel, där återkrav är ett rättsmedel i enlighet med dess lagstiftning.

7. Parterna erkänner att återkrav är ett viktigt hjälpverktyg i alla system för kontroll av subventioner. På begäran av endera parten ska parterna inom partnerskapsrådet överväga ytterligare eller alternativa återkravsmekanismer samt motsvarande ändringar av denna artikel. I partnerskapsrådet får vardera parten föreslå ändringar för att möjliggöra olika arrangemang för sina respektive återkravsmekanismer. En part ska ta ett förslag från den andra parten under välvilligt övervägande och samtycka till det, förutsatt att den parten anser att det innehåller arrangemang som utgör minst lika ändamålsenliga sätt att återkräva subventioner som den andra partens befintliga mekanismer. Partnerskapsrådet får därefter göra motsvarande ändringar i denna artikel.[1]

[1] Parterna noterar att Förenade kungariket kommer att införa ett nytt system för kontroll av subventioner efter det att detta avtal har trätt i kraft.

ARTIKEL 374

Korrigerande åtgärder

1. En part får lämna en skriftlig begäran till den andra parten om information och samråd gällande en subvention som den anser har en betydande negativ inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna, eller om det finns en allvarlig risk för att den gör det. Den begärande parten bör i sin begäran tillhandahålla all relevant information som gör det möjligt för parterna att finna en ömsesidigt godtagbar lösning, inbegripet en beskrivning av subventionen och den begärande partens farhågor när det gäller inverkan på handel eller investeringar.

2. Senast 30 dagar efter det att begäran har lämnats ska den anmodade parten lämna ett skriftligt svar med den begärda informationen till den begärande parten, och parterna ska inleda samråd, som ska anses vara avslutade 60 dagar från den dag då begäran lämnades in, om inte parterna kommer överens om något annat. Samråden, och särskilt alla uppgifter som angetts som konfidentiella och de ståndpunkter som parterna intar under samråden, ska vara konfidentiella och får inte påverka någondera partens rättigheter i eventuella framtida förfaranden.

3. Tidigast 60 dagar från den dag då den begäran som avses i punkt 1 lämnades in får den begärande parten ensidigt vidta lämpliga korrigerande åtgärder om det finns bevis för att en subvention från den anmodade partens sida har en betydande negativ inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna, eller om det finns en allvarlig risk för att den gör det.

4. Tidigast 45 dagar från den dag då den begäran som avses i punkt 1 lämnades in ska den begärande parten underrätta den anmodade parten om de korrigerande åtgärder som den avser att vidta i enlighet med punkt 3. Den begärande parten ska tillhandahålla all relevant information om de åtgärder den avser att vidta för att parterna ska kunna finna en ömsesidigt godtagbar lösning. Den ansökande parten får inte vidta dessa korrigerande åtgärder tidigare än 15 dagar från den dag då den anmodade parten underrättades om åtgärderna.

5. En parts bedömning av huruvida det föreligger en allvarlig risk för en betydande negativ inverkan ska grundas på faktiska omständigheter och inte enbart på påståenden, antaganden eller avlägsna möjligheter. Den förändring av omständigheterna som skulle leda till en situation där subventionen skulle orsaka en sådan betydande negativ inverkan måste vara tydligt förutsägbar.

6. En parts bedömning av förekomsten av en subvention eller av en betydande negativ inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna till följd av subventionen ska grundas på tillförlitliga bevis och inte enbart på antaganden eller avlägsna möjligheter, och ska avse identifierbara varor, tjänsteleverantörer eller andra ekonomiska aktörer, inbegripet, om det är relevant, vid subventionsordningar.

7. Partnerskapsrådet får upprätta en belysande förteckning med exempel på vad som utgör en betydande negativ inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna i den mening som avses i denna artikel. Detta ska inte påverka parternas rätt att vidta korrigerande åtgärder.

8. De korrigerande åtgärder som vidtas enligt punkt 3 ska begränsas till vad som är strikt nödvändigt och proportionellt för att åtgärda den betydande negativa inverkan som uppstått eller för att åtgärda den allvarliga risken för sådan inverkan. Åtgärder som i minsta möjliga mån stör detta avtals funktion ska prioriteras.

9. Inom fem dagar från den dag då de korrigerande åtgärder som avses i punkt 3 får verkan och utan föregående samråd i enlighet med artikel 738 får den underrättade parten begära, i enlighet med artikel 739.2, genom en skriftlig begäran till den begärande parten, att en skiljedomstol inrättas en skiljedomstol för att skiljedomstolen ska avgöra huruvida

a) en korrigerande åtgärd som vidtagits av den begärande parten är oförenlig med punkt 3 eller 8,

b) den begärande parten inte deltog i samråden efter det att den anmodade parten hade lämnat de begärda uppgifterna och samtyckt till att sådana samråd hölls, eller

c) en korrigerande åtgärd inte vidtogs eller anmäldes i enlighet med de tidsperioder som avses i punkt 3 respektive 4.

Denna begäran ska inte ha suspensiv verkan på de korrigerande åtgärderna. Skiljedomstolen ska inte heller bedöma parternas tillämpning av artiklarna 366 och 367.

10. Den skiljedomstol som inrättats till följd av den begäran som avses i punkt 9 i denna artikel ska genomföra sina förfaranden i enlighet med artikel 760 och meddela sitt slutliga avgörande inom 30 dagar efter att skiljedomstolen inrättats.

11. I händelse av ett avgörande mot den svarande parten ska den svarande parten senast 30 dagar från den dag då skiljedomstolens avgörande meddelades underrätta den klagande parten om alla åtgärder som den har vidtagit för att följa avgörandet.

12. Efter ett avgörande mot den svarande parten i det förfarande som avses i punkt 10 i denna artikel får den klagande parten, inom 30 dagar från avgörandet, begära att skiljedomstolen fastställer en nivå för tillfälligt upphävande av skyldigheter enligt detta avtal eller ett kompletterande avtal som inte överstiger en nivå som motsvarar det upphävande eller den minskning som orsakats av tillämpningen av de korrigerande åtgärderna, om den finner att de korrigerande åtgärdernas bristande överensstämmelse med punkt 3 eller 8 i denna artikel är betydande. I begäran ska det föreslås en nivå för tillfälligt upphävande av skyldigheterna i enlighet med principerna i artikel 761. Den klagande parten får tillfälligt upphäva skyldigheter enligt detta avtal eller ett kompletterande avtal i enlighet med den nivå för tillfälligt upphävande som skiljedomstolen har fastställt. Ett sådant tillfälligt upphävande får inte tillämpas tidigare än 15 dagar efter ett sådant avgörande.

13. En part får inte åberopa WTO-avtalet eller något annat internationellt avtal för att hindra den andra parten från att vidta åtgärder enligt denna artikel, inbegripet när dessa åtgärder består i tillfälligt upphävande av skyldigheter enligt detta avtal eller ett kompletterande avtal.

14. Vid bedömningen av huruvida åläggandet eller bibehållandet av korrigerande åtgärder på import av samma produkt är begränsat till vad som är strikt nödvändigt eller proportionellt i enlighet med denna artikel

a) ska en part beakta utjämningsåtgärder som tillämpas eller bibehålls enligt artikel 32.3, och

b) får en part beakta antidumpningsåtgärder som tillämpas eller bibehålls enligt artikel 32.3.

15. En part får inte samtidigt tillämpa en korrigerande åtgärd enligt denna artikel och en ombalanseringsåtgärd enligt artikel 411 för att korrigera den inverkan på handel eller investeringar som direkt orsakats av samma subvention.

16. Om den part mot vilken korrigerande åtgärder vidtagits inte lämnar in en begäran enligt punkt 9 i denna artikel inom den tidsfrist som fastställs i den punkten, får den parten inleda det skiljeförfarande som avses i artikel 739 för att bestrida en korrigerande åtgärd på de grunder som anges i punkt 9 i den här artikeln, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744.

17. Vid tillämpningen av förfarandena enligt punkterna 9 och 16 ska skiljedomstolen vid bedömningen av om en korrigerande åtgärd är strikt nödvändig eller proportionell ta vederbörlig hänsyn till principerna i punkterna 5 och 6 samt till punkterna 13, 14 och 15.

ARTIKEL 375

Tvistlösning

1. Om inte annat följer av punkterna 2 och 3 i denna artikel är del sex avdelning I tillämplig på tvister mellan parterna om tolkningen och tillämpningen av detta kapitel, med undantag för artiklarna 371 och 372.

2. En skiljedomstol ska inte vara behörig i fråga om

a) en individuell subvention, inbegripet huruvida en sådan subvention har följt principerna i artikel 366.1, förutom när det gäller villkoren i artikel 367.2, 367.3, 367.4, 367.5, 367.8–367.11 och 367.12, och

b) huruvida återkravsåtgärden i den mening som avses i artikel 373 har tillämpats korrekt i ett enskilt fall.

3. Del sex avdelning I är tillämplig på artikel 374 i enlighet med den artikeln och artikel 760.

KAPITEL 4

STATSÄGDA FÖRETAG, FÖRETAG SOM BEVILJATS SÄRSKILDA RÄTTIGHETER ELLER PRIVILEGIER OCH UTSEDDA MONOPOL

ARTIKEL 376

Definitioner

1. I detta kapitel gäller följande definitioner:

a) *konsensusöverenskommelsen*: den överenskommelse om riktlinjer för statsstödda exportkrediter som utarbetats inom ramen för OECD eller någon annan överenskommelse som ersätter denna, oavsett om den utarbetats inom ramen för OECD eller inte, och som antagits av minst tolv ursprungliga WTO-medlemmar som var parter i konsensusöverenskommelsen den 1 januari 1979.

b) *kommersiell verksamhet*: verksamhet som utmynnar i framställning av en vara eller tillhandahållande av en tjänst som säljs på en relevant marknad i mängder och till priser som fastställs av ett företag på grundval av villkoren för utbud och efterfrågan och där verksamheten bedrivs i vinstsyfte; verksamhet som bedrivs av ett företag som drivs utan vinstsyfte eller på kostnadstäckningsbasis utgör inte verksamhet i vinstsyfte.

c) *affärsmässiga överväganden*: överväganden avseende pris, kvalitet, tillgänglighet, säljbarhet, transport och andra villkor för köp eller försäljning, eller andra faktorer som normalt beaktas när privatägda företag som drivs enligt marknadsekonomiska principer i den berörda branschen fattar affärsmässiga beslut.

d) *omfattad enhet*:

i) ett utsett monopol,

ii) ett företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier, eller

iii) ett statsägt företag.

e) *utsett monopol*: en enhet, inbegripet konsortier och statliga organ, som på en relevant marknad inom en parts territorium utses som enda leverantör eller köpare av en vara eller tjänst, men inte en enhet som med ensamrätt har beviljats en immateriell rättighet enbart på grund av ett sådant beviljande; med ”utse” avses i detta sammanhang att inrätta eller godkänna ett monopol, eller att utvidga omfattningen av ett monopol till ytterligare en vara eller tjänst.

f) *företag*: ett företag enligt definitionen i artikel 124 g.

g) *ett företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier*: alla statliga eller privata företag som rättsligt eller faktiskt beviljats särskilda rättigheter eller privilegier av en part.

h) *en tjänst som tillhandahålls i samband med myndighetsutövning*: en tjänst som tillhandahålls i samband med utövandet av statliga befogenheter enligt definitionen i Gats.

i) *särskilda rättigheter eller privilegier*: rättigheter eller privilegier genom vilka en part utser eller begränsar antalet företag som tillåts tillhandahålla en vara eller tjänst till två eller flera företag enligt kriterier som inte är objektiva, proportionella och icke-diskriminerande, på ett sätt som väsentligt påverkar andra företags möjligheter att tillhandahålla samma vara eller tjänst i samma geografiska område eller på samma produktmarknad på väsentligen likvärdiga villkor.

j) *statsägt företag*: ett företag i vilket en part

   i) direkt äger mer än 50 % av aktiekapitalet,

   ii) kontrollerar, direkt eller indirekt, mer än 50 % av rösterna,

   iii) har befogenhet att utse majoriteten av styrelseledamöterna eller medlemmarna av ett annat motsvarande ledningsorgan, eller

   iv) har befogenhet att utöva kontroll över företaget. Vid fastställandet av kontroll ska alla relevanta rättsliga och faktiska omständigheter beaktas från fall till fall.

ARTIKEL 377

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på omfattade enheter, på alla förvaltningsnivåer, som bedriver kommersiell verksamhet. Om en omfattad enhet bedriver både kommersiell och icke-kommersiell verksamhet omfattas endast den kommersiella verksamheten av detta kapitel.

2. Detta kapitel är inte tillämpligt på

a) omfattade enheter när de agerar som upphandlande enheter enligt definitionen i vardera parts bilaga 1–3 till tillägg 1 till avtalet om offentlig upphandling och punkt 1 i vardera partens respektive underavsnitt i avsnitt B i bilaga 25 och genomför omfattad upphandling enligt definitionen i artikel 277.2,

b) eventuella tjänster som tillhandahålls i samband med myndighetsutövning.

3. Detta kapitel är inte tillämpligt på en omfattad enhet, om de årliga intäkterna från företagets eller monopolets kommersiella verksamhet under något av de tre föregående räkenskapsåren understeg 100 miljoner särskilda dragningsrätter.

4. Artikel 380 är inte tillämplig på tillhandahållande av finansiella tjänster av en omfattad enhet enligt ett statligt mandat, om detta tillhandahållande av finansiella tjänster

a) stöder export eller import, under förutsättning att tjänsterna

   i) inte är avsedda att ersätta kommersiell finansiering, eller

   ii) tillhandahålls på villkor som inte är gynnsammare än de som skulle kunna erhållas för jämförbara finansiella tjänster på den kommersiella marknaden, eller

b) stöder privata investeringar utanför partens territorium, under förutsättning att tjänsterna

   i) inte är avsedda att ersätta kommersiell finansiering, eller

   ii) tillhandahålls på villkor som inte är gynnsammare än de som skulle kunna erhållas för jämförbara finansiella tjänster på den kommersiella marknaden, eller

c) tillhandahålls på villkor som är förenliga med konsensusöverenskommelsen, om tillhandahållandet av dessa tjänster faller inom konsensusöverenskommelsens tillämpningsområde.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i denna artikel är artikel 380 inte tillämplig på följande sektorer: audiovisuella tjänster, nationellt sjöfartscabotage[1] och transport på inre vattenvägar enligt artikel 123.5.

6. Artikel 380 är inte tillämplig i den mån en omfattade enhet i en part köper eller säljer varor eller tjänster enligt

a) befintliga icke-överensstämmande åtgärder som parten bibehåller, fortsätter att tillämpa, förlänger eller ändrar i enlighet med artikel 133.1 eller 139.1 enligt dess bindningslistor i bilagorna 19 och 20, beroende på vad som är tillämpligt, eller

b) icke-överensstämmande åtgärder som parten antar eller bibehåller med avseende på sektorer, delsektorer eller verksamheter i enlighet med artikel 133.2 eller 139.2 enligt dess bindningslistor i bilagorna 19 och 20, beroende på vad som är tillämpligt.

[1] Nationellt sjöfartscabotage omfattar: för unionens del, utan att det påverkar vilken verksamhet som kan betraktas som cabotage enligt relevant nationell lagstiftning, transport av passagerare eller gods mellan en hamn eller plats i en av unionens medlemsstater och en annan hamn eller plats i samma medlemsstat, inbegripet på dess kontinentalsockel, i enlighet med FN:s havsrättskonvention, och trafik som börjar och slutar i samma hamn eller på samma plats i en av unionens medlemsstater; för Förenade kungariket: transport av passagerare eller gods mellan en hamn eller plats i Förenade kungariket och en annan hamn eller plats i Förenade kungariket, inbegripet på dess kontinentalsockel, i enlighet med FN:s havsrättskonvention, och trafik som börjar och slutar i samma hamn eller på samma plats i Förenade kungariket.

ARTIKEL 378

Förhållande till WTO-avtalet

Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt punkterna 1–3 i artikel XVII i Gatt 1994, överenskommelsen om tolkningen av artikel XVII i Gatt 1994 samt enligt punkterna 1, 2 och 5 i artikel VIII i Gats.

ARTIKEL 379

Allmänna bestämmelser

1. Utan att det påverkar parternas rättigheter och skyldigheter enligt detta kapitel, finns det inget i detta kapitel som hindrar en part från att inrätta eller bibehålla en omfattad enhet.

2. Ingen av parterna får kräva eller uppmuntra en omfattad enhet att handla på ett sätt som är oförenligt med detta kapitel.

ARTIKEL 380

Icke-diskriminerande behandling och affärsmässiga överväganden

1. Varje part ska säkerställa att var och en av dess omfattade enheter, när de bedriver kommersiell verksamhet,

a) agerar i enlighet med affärsmässiga överväganden vid köp eller försäljning av en vara eller tjänst, utom när detta sker i syfte att fullgöra sådana krav som följer av dess public service-uppdrag som inte är oförenliga med led b eller c,

b) vid köp av en vara eller tjänst

i) medger en vara eller en tjänst som tillhandahålls av den andra partens företag en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medges en liknande vara eller tjänst som tillhandahålls av partens egna företag, och

ii) medger en vara eller en tjänst som tillhandahålls av en omfattad enhet på partens territorium en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medges en liknande vara eller tjänst som tillhandahålls av partens företag på den relevanta marknaden på partens territorium, och

c) vid köp av en vara eller tjänst

i) medger den andra partens företag en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medges partens egna företag, och

ii) medger en omfattad enhet på partens territorium en behandling som inte är mindre gynnsam än den som medges partens företag på den relevanta marknaden på partens territorium.[1]

2. Punkt 1 b och c hindrar inte en omfattad enhet att

a) köpa eller tillhandahålla varor eller tjänster på andra villkor, inbegripet villkor vad gäller pris, förutsatt att dessa andra villkor är förenliga med affärsmässiga överväganden, eller

b) vägra köpa eller tillhandahålla varor eller tjänster, förutsatt att vägran är förenlig med affärsmässiga överväganden.

[1] För tydlighetens skull påpekas att denna punkt inte är tillämplig på köp eller försäljning av aktier, andelar eller andra former av eget kapital som en omfattad enhet gör när det gäller dess kapitalandel i ett annat företag.

ARTIKEL 381

Rättslig ram

1. Varje part ska iaktta relevanta internationella normer, bland annat OECD:s riktlinjer för styrning av statligt ägda företag, och se till att tillämpa dessa på bästa möjliga sätt.

2. Varje part ska säkerställa att varje regleringsorgan och varje annat organ med tillsynsfunktion som parten inrättar eller bibehåller

a) är oberoende av och inte är ansvarigt inför något av de företag som regleras av detta organ,

b) under liknande omständigheter agerar opartiskt i förhållande till alla företag som regleras av detta organ, inbegripet omfattade enheter; bedömningen av i vilken mån organet är opartiskt vid utövandet av sina tillsynsfunktioner ska göras utifrån det allmänna mönster och den praxis som organet uppvisar.

När det gäller de sektorer för vilka parterna enats om särskilda skyldigheter för ett sådant organ i detta avtal ska de relevanta bestämmelserna i detta avtal ha företräde.

3. Varje part ska tillämpa sina lagar och andra författningar på omfattade enheter på ett konsekvent och icke-diskriminerande sätt.

ARTIKEL 382

Informationsutbyte

1. En part som har anledning att tro att dess intressen enligt detta kapitel påverkas negativt av kommersiell verksamhet som bedrivs av en enhet i den andra parten får skriftligen begära att den andra parten lämnar information om enhetens kommersiella verksamhet i samband med genomförandet av bestämmelserna i detta kapitel i enlighet med punkt 2.

2. Under förutsättning att den begäran som avses i punkt 1 innehåller en förklaring av hur enhetens verksamhet kan påverka den begärande partens intressen inom ramen för detta kapitel och anger vilken eller vilka av följande kategorier av information som ska lämnas, ska den anmodade parten tillhandahålla den begärda informationen:

a) Information om enhetens ägarstruktur och rösträtter, däribland uppgifter om hur stor sammanlagd andel av aktierna och hur stor andel av rösträtterna som den anmodade parten och dess omfattade enheter sammantaget har i enheten.

b) En beskrivning av eventuella särskilda aktier eller särskilda rösträtter eller andra rättigheter som innehas av den anmodade parten eller dess omfattade enheter, i den mån dessa rättigheter skiljer sig från dem som följer av stamaktier i enheten.

c) En beskrivning av enhetens organisationsstruktur och sammansättningen av dess styrelse eller motsvarande organ.

d) En beskrivning av de myndigheter eller offentliga organ som reglerar eller övervakar enheten, en beskrivning av dessa myndigheters eller offentliga organs rapporteringskrav och av dessa myndigheters eller offentliga organs rättigheter och praxis med avseende på tillsättning av, uppsägning av och ersättning till högre chefer och ledamöter av styrelsen eller ett motsvarande organ.

e) Enhetens årliga intäkter och totala tillgångar under den senaste treårsperiod som det finns information om.

f) Eventuella undantag, immuniteter och därmed sammanhängande åtgärder som enheten åtnjuter enligt den anmodade partens lagar och andra författningar.

g) All eventuell ytterligare information om enheten som är offentligt tillgänglig, bland annat årliga ekonomiska rapporter och revisioner utförda av tredje part.

3. Punkterna 1 och 2 medför inte någon skyldighet för en part att lämna ut konfidentiell information vars utlämnande skulle strida mot dess lagar och andra författningar, hindra upprätthållande av att lagar efterlevs eller på annat sätt strida mot allmänintresset eller vara till skada för enskilda företags berättigade kommersiella intressen.

4. Om den begärda informationen inte är tillgänglig ska den anmodade parten skriftligen underrätta den begärande parten om skälen till att informationen inte är tillgänglig.

KAPITEL 5

BESKATTNING

ARTIKEL 383

God förvaltning

Parterna erkänner och åtar sig att genomföra principerna om god förvaltning på skatteområdet, och särskilt de globala standarderna för transparens på skatteområdet och informationsutbyte samt rättvis skattekonkurrens. Parterna upprepar sitt stöd för OECD:s handlingsplan mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster och bekräftar sitt åtagande att genomföra OECD:s minimistandarder mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster. Parterna kommer att främja god förvaltning i skattefrågor, förbättra det internationella samarbetet på skatteområdet och underlätta skatteuppbörd.

ARTIKEL 384

Standarder för beskattning

1. En part får inte försvaga eller sänka den skyddsnivå som föreskrivs i dess lagstiftning vid övergångsperiodens utgång under den nivå som föreskrivs i de standarder och regler som har överenskommits i OECD vid övergångsperiodens utgång, i fråga om

a) utbyte av information, oavsett om det sker på begäran, spontant eller automatiskt, om finansiella konton, besked i skattefrågor, landsspecifika rapporter mellan skattemyndigheter och potentiella gränsöverskridande skatteplaneringsarrangemang,

b) regler om räntebegränsning, kontrollerade utländska företag och hybrida missmatchningar.

2. En part får inte försvaga eller sänka den skyddsnivå som föreskrivs i dess lagstiftning vid övergångsperiodens utgång när det gäller offentlig landsspecifik rapportering från kreditinstitut och värdepappersföretag, med undantag för små och icke-sammanlänkade värdepappersföretag.

ARTIKEL 385

Tvistlösning

Detta kapitel ska inte omfattas av tvistlösning enligt del sex avdelning I.

KAPITEL 6

STANDARDER FÖR ARBETSTAGARSKYDD OCH SOCIALT SKYDD

ARTIKEL 386

Definition

1. Vid tillämpningen av detta kapitel avses med *nivåer för arbetstagarskydd och socialt skydd* de övergripande skyddsnivåer som föreskrivs i en parts lagstiftning och standarder[1], på vart och ett av följande områden:

a) Grundläggande rättigheter i arbetslivet.

b) Arbetsmiljöstandarder.

c) Standarder för rättvisa arbetsvillkor och anställning.

d) Rätt till information och samråd på företagsnivå.

e) Omstrukturering av företag.

2. För unionen avses med *nivåer för arbetstagarskydd och socialt skydd* nivåer för arbetstagarskydd och socialt skydd som gäller för och i alla medlemsstater och är gemensamma för dessa.

[1] För tydlighetens skull påpekas att detta kapitel och artikel 411 inte är tillämpliga på parternas lagstiftning och standarder avseende social trygghet och pensioner.

ARTIKEL 387

Upprätthållande av skyddsnivåer

1. Parterna bekräftar varje parts rätt att fastställa sin politik och sina prioriteringar på de områden som omfattas av detta kapitel, att fastställa de nivåer för arbetstagarskydd och socialt skydd som den anser lämpliga och att anta eller ändra sin lagstiftning och politik på ett sätt som är förenligt med varje parts internationella åtaganden, inbegripet dem som omfattas av detta kapitel.

2. En part får inte, på ett sätt som påverkar handeln eller investeringarna mellan parterna, försvaga eller sänka sina nivåer för arbetstagarskydd och socialt skydd under de nivåer som gäller vid övergångsperiodens utgång, inbegripet genom att underlåta att effektivt kontrollera efterlevnaden av sin lagstiftning och sina standarder.

3. Parterna erkänner att varje part behåller rätten att i rimlig utsträckning agera diskretionärt och att fatta ärliga beslut om tilldelning av resurser för kontroll av efterlevnaden av arbetslagstiftningen med avseende på annan arbetsrätt som anses ha högre prioritet, förutsatt att det diskretionära agerandet och dessa beslut inte är oförenliga med dess skyldigheter enligt detta kapitel.

4. Parterna ska fortsätta att sträva efter att höja sina respektive nivåer för arbetstagarskydd och socialt skydd enligt detta kapitel.

ARTIKEL 388

Efterlevnadskontroll

För kontroll av efterlevnad enligt artikel 387 ska varje part ha och upprätthålla ett system för effektiv inhemsk efterlevnadskontroll, och särskilt ett ändamålsenligt system för yrkesinspektioner i enlighet med sina internationella åtaganden i fråga om arbetsvillkor och skydd av arbetstagare, säkerställa att det finns tillgängliga administrativa och rättsliga förfaranden som gör det möjligt för offentliga myndigheter och enskilda att i god tid vidta åtgärder mot överträdelser av standarder för arbetstagarskydd och socialt skydd, och tillhandahålla lämpliga och effektiva rättsmedel, inbegripet interimistiska åtgärder, samt proportionella och avskräckande sanktioner. Vid inhemskt genomförande och inhemsk kontroll av efterlevnaden av artikel 387 ska varje part respektera arbetsmarknadens parters roll och autonomi på nationell nivå, i förekommande fall, i enlighet med tillämplig lagstiftning och praxis.

ARTIKEL 389

Tvistlösning

1. Parterna ska göra sitt yttersta genom dialog, samråd, informationsutbyte och samarbete för att lösa eventuella meningsskiljaktigheter om tillämpningen av detta kapitel.

2. Genom undantag från del sex avdelning I ska parterna, i händelse av en tvist mellan parterna om tillämpningen av detta kapitel, uteslutande använda sig av de förfaranden som fastställs i artiklarna 408, 409 och 410.

KAPITEL 7

MILJÖ OCH KLIMAT

ARTIKEL 390

Definitioner

1. I detta kapitel avses med *miljöskyddsnivåer* de övergripande skyddsnivåer som föreskrivs i en parts lagstiftning och som syftar till att skydda miljön, inbegripet att förebygga fara för människors liv eller hälsa från miljöpåverkan, inbegripet inom vart och ett av följande områden:

a) Industriutsläpp.

b) Luftutsläpp och luftkvalitet.

c) Bevarande av natur och biologisk mångfald.

d) Avfallshantering.

e) Skydd och bevarande av vattenmiljö.

f) Skydd och bevarande av havsmiljö.

g) Förebyggande, minskning och undanröjande av risker för människors hälsa eller miljön till följd av produktion, användning, utsläpp eller bortskaffande av kemiska ämnen.

h) Hantering av påverkan på miljön från jordbruks- eller livsmedelsproduktion, särskilt genom användning av antibiotika och dekontamineringsmedel.

2. För unionen avses med *miljöskyddsnivåer* som gäller för och i alla medlemsstater och är gemensamma för dessa.

3. I detta kapitel avses med *klimatskyddsnivå* skyddsnivån för utsläpp och avlägsnande av växthusgaser samt utfasning av ozonnedbrytande ämnen. När det gäller växthusgaser innebär detta följande:

a) För unionen: målet på 40 % för hela ekonomin för 2030, inbegripet unionens system för koldioxidprissättning.

b) För Förenade kungariket: Förenade kungarikets andel av detta mål för hela ekonomin för 2030, inbegripet Förenade kungarikets system för koldioxidprissättning.

ARTIKEL 391

Upprätthållande av skyddsnivåer

1. Parterna bekräftar varje parts rätt att fastställa sin politik och sina prioriteringar på de områden som omfattas av detta kapitel, att fastställa de miljöskyddsnivåer och klimatskyddsnivåer som den anser lämpliga och att anta eller ändra sin lagstiftning och politik på ett sätt som är förenligt med varje parts internationella åtaganden, inbegripet dem som omfattas av detta kapitel.

2. En part får inte, på ett sätt som påverkar handeln eller investeringarna mellan parterna, försvaga eller sänka sina miljöskyddsnivåer eller klimatskyddsnivåer under de nivåer som gäller vid övergångsperiodens utgång, inbegripet genom att underlåta att effektivt kontrollera efterlevnaden av sin miljölagstiftning eller sina klimatskyddsnivåer.

3. Parterna erkänner att varje part behåller rätten att i rimlig utsträckning agera diskretionärt och att fatta ärliga beslut om tilldelning av resurser för kontroll av efterlevnaden av miljölagstiftningen med avseende på annan miljö- och klimatpolitik som anses ha högre prioritet, förutsatt att det diskretionära agerandet och dessa beslut inte är oförenliga med dess skyldigheter enligt detta kapitel.

4. I den mån det föreskrivs mål i en parts miljölagstiftning på de områden som förtecknas i artikel 390, ingår dessa vid tillämpningen av detta kapitel i en parts miljöskyddsnivåer vid övergångsperiodens utgång. Dessa mål inkluderar de mål vars uppnående planeras till ett datum som infaller efter övergångsperiodens slut. Denna punkt ska även tillämpas på ozonnedbrytande ämnen.

5. Parterna ska fortsätta att sträva efter att höja sina respektive miljöskyddsnivåer eller sina respektive klimatskyddsnivåer enligt detta kapitel.

ARTIKEL 392

Prissättning av koldioxid

1. Varje part ska ha infört ett ändamålsenligt system för prissättning av koldioxid senast den 1 januari 2021.

2. Varje system ska omfatta utsläpp av växthusgaser från elproduktion, värmeproduktion, industri och luftfart.

3. Parternas respektive system för prissättning av koldioxid ska vara så ändamålsenliga att de upprätthåller den skyddsnivå som föreskrivs i artikel 391.

4. Genom undantag från punkt 2 ska luftfarten inkluderas senast efter två år om den inte redan ingår. Unionens system för prissättning av koldioxid ska omfatta avgående flygningar från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till Förenade kungariket.

5. Varje part ska upprätthålla sitt system för prissättning av koldioxid i den mån det är ett ändamålsenligt verktyg för varje part i kampen mot klimatförändringar, och ska under alla omständigheter upprätthålla den skyddsnivå som föreskrivs i artikel 391.

6. Parterna ska samarbeta om prissättning av koldioxid. De ska allvarligt överväga att länka sina respektive system för prissättning av koldioxid på ett sätt som bevarar systemens integritet och gör det möjligt att öka deras ändamålsenlighet.

ARTIKEL 393

Miljö- och klimatprinciper

1. Med tanke på att unionen och Förenade kungariket delar en gemensam biosfär när det gäller gränsöverskridande föroreningar åtar sig varje part att respektera de internationellt erkända miljöprinciper som den har förbundit sig att följa, såsom Riodeklarationen om miljö och utveckling, antagen i Rio de Janeiro den 14 juni 1992 (*Riodeklarationen om miljö och utveckling från 1992*) och i multilaterala miljöavtal, inbegripet Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, upprättad i New York den 9 maj 1992 (*UNFCCC*), och konventionen om biologisk mångfald, upprättad i Rio de Janeiro den 5 juni 1992 (*konventionen om biologisk mångfald*), särskilt

a) principen att miljöskydd bör integreras i utformningen av politiken, bland annat genom konsekvensbedömningar,

b) principen om förebyggande åtgärder för att förhindra miljöskador,

c) den försiktighetsansats som avses i artikel 356.2,

d) principen att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan, samt

e) principen att förorenaren ska betala.

2. Parterna bekräftar sina respektive åtaganden när det gäller förfaranden för bedömning av en föreslagen verksamhets sannolika inverkan på miljön, och i de fall där specificerade projekt, planer och program kan antas medföra betydande miljö- och hälsoeffekter, inbegripet en miljökonsekvensbedömning eller en strategisk miljöbedömning, beroende på vad som är lämpligt.

3. Dessa förfaranden ska, när så är lämpligt och i enlighet med partens lagstiftning, omfatta fastställande av en miljörapports omfattning och utarbetandet av den, genomförande av allmänhetens deltagande och offentliga samråd samt beaktande av miljörapporten och resultaten av allmänhetens deltagande och de offentliga samråden för det godkända projektet eller den antagna planen eller det antagna programmet.

ARTIKEL 394

Efterlevnadskontroll

1. För kontroll av efterlevnad enligt artikel 391 ska varje part, i enlighet med sin lagstiftning, säkerställa följande:

a) Att de nationella myndigheter som är behöriga att kontrollera efterlevnaden av relevant miljö- och klimatlagstiftning tar vederbörlig hänsyn till påstådda överträdelser av den lagstiftningen som de får kännedom om; dessa myndigheter ska ha tillgång till lämpliga och effektiva rättsmedel, inbegripet förelägganden, samt proportionella och avskräckande sanktioner om så är lämpligt.

b) Att nationella administrativa eller rättsliga förfaranden är tillgängliga för fysiska och juridiska personer som har ett tillräckligt intresse av att väcka talan mot överträdelser av sådan lagstiftning och söka effektiva rättsmedel, inbegripet förelägganden, och att förfarandena inte är oöverkomligt kostsamma och utförs på ett rättvist och öppet sätt.

ARTIKEL 395

Samarbete i fråga om övervakning och efterlevnadskontroll

Parterna ska säkerställa att Europeiska kommissionen och Förenade kungarikets tillsynsorgan regelbundet sammanträder med varandra och samarbetar för att effektivt övervaka och kontrollera efterlevnaden av den miljö- och klimatlagstiftning som avses i artikel 391.

ARTIKEL 396

Tvistlösning

1. Parterna ska göra sitt yttersta genom dialog, samråd, informationsutbyte och samarbete för att lösa eventuella meningsskiljaktigheter om tillämpningen av detta kapitel.

2. Genom undantag från del sex avdelning I ska parterna, i händelse av en tvist mellan dem om tillämpningen av detta kapitel, uteslutande använda sig av de förfaranden som fastställs i artiklarna 408, 409 och 410.

KAPITEL 8

ANDRA INSTRUMENT FÖR HANDEL OCH HÅLLBAR UTVECKLING

ARTIKEL 397

Bakgrund och mål

1. Parterna erinrar om Agenda 21 och Riodeklarationen om miljö och utveckling från 1992, genomförandeplanen från Johannesburg från världstoppmötet om hållbar utveckling 2002, Internationella arbetsorganisationens (ILO) deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering som antogs av Internationella arbetskonferensen i Genève den 10 juni 2008 vid dess 97:e session (*ILO:s deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008*), slutdokumentet från FN:s konferens om hållbar utveckling 2012 med titeln *The Future We Want*, som godkändes genom FN:s generalförsamlings resolution 66/288, som antogs den 27 juli 2012, och FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs genom FN:s generalförsamlings resolution 70/1 den 25 september 2015 och dess mål för hållbar utveckling.

2. Mot bakgrund av punkt 1 i denna artikel är syftet med detta kapitel att stärka integreringen av hållbar utveckling, särskilt dess arbetsrättsliga och miljörelaterade aspekter, i parternas handels- och investeringsförbindelser och i detta avseende komplettera parternas åtaganden enligt kapitlen 6 och 7.

ARTIKEL 398

Transparens

1. Parterna betonar vikten av att säkerställa transparens som en nödvändig faktor för att främja allmänhetens deltagande och offentliggöra information inom ramen för detta kapitel. Varje part ska i enlighet med sina lagar och andra författningar samt bestämmelserna i detta kapitel, i kapitel IX och i kapitel X,

a) säkerställa att alla åtgärder med allmän giltighet som syftar till att uppfylla målen med detta kapitel förvaltas på ett transparent sätt, bland annat genom att ge allmänheten rimliga möjligheter och tillräckligt med tid för att lämna synpunkter och genom att offentliggöra sådana åtgärder,

b) säkerställa att allmänheten får tillgång till relevant miljöinformation som innehas av eller förvaras för offentliga myndigheter samt säkerställa aktiv spridning av denna information till allmänheten på elektronisk väg,

c) uppmuntra till offentlig debatt med och bland icke-statliga aktörer när det gäller utveckling och fastställande av politik som kan leda till att de offentliga myndigheterna antar lagstiftning som är relevant för detta kapitel, vilket när det gäller miljön inbegriper allmänhetens deltagande i projekt, planer och program, samt

d) främja allmänhetens medvetenhet om lagstiftning och standarder som är relevanta för detta kapitel samt förfaranden för genomdrivande och efterlevnad, genom att vidta åtgärder för att öka allmänhetens kunskaper och förståelse, vilket när det gäller arbetsrättslagstiftning och arbetsrättsliga standarder omfattar arbetstagare, arbetsgivare och deras representanter.

ARTIKEL 399

Multilaterala arbetsrättsliga standarder och avtal

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att främja utvecklingen av den internationella handeln på ett sätt som främjar anständigt arbete för alla, i enlighet med ILO:s deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008.

2. I enlighet med ILO:s stadgar och ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och uppföljningen av denna, som antogs av Internationella arbetskonferensen i Genève den 18 juni 1998 vid dess 86:e session, ska varje part respektera, främja och effektivt genomföra internationellt erkända grundläggande arbetsrättsliga standarder, i enlighet med de grundläggande ILO-konventionerna, som är

a) föreningsfrihet och faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar,

b) avskaffande av alla former av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete,

c) faktiskt avskaffande av barnarbete, och

d) avskaffande av diskriminering i fråga om anställning och förvärvsarbete.

3. Varje part ska göra fortsatta och kontinuerliga ansträngningar för att ratificera de grundläggande ILO-konventionerna om de inte redan gjort det.

4. Parterna ska regelbundet och när så är lämpligt utbyta information om medlemsstaternas och Förenade kungarikets respektive situation och framsteg när det gäller ratificeringen av ILO-konventioner eller protokoll som klassificerats som aktuella av ILO och av andra relevanta internationella instrument.

5. Varje part bekräftar sitt åtagande att genomföra alla ILO-konventioner som Förenade kungariket respektive medlemsstaterna har ratificerat och de olika bestämmelser i den europeiska sociala stadgan som medlemsstaterna och Förenade kungariket, i egenskap av medlemmar i Europarådet, har godtagit.[1]

[1] Varje part behåller sin rätt att fastställa sina prioriteringar, sin politik och fördelningen av resurser för ett effektivt genomförande av ILO-konventionerna och de relevanta bestämmelserna i den europeiska sociala stadgan på ett sätt som är förenligt med dess internationella åtaganden, inbegripet dem som omfattas av denna avdelning. Europarådet, som inrättades 1949, antog den europeiska sociala stadgan 1961, och denna reviderades 1996. Alla medlemsstater har ratificerat den europeiska sociala stadgan i dess ursprungliga eller reviderade version. För Förenade kungariket refererar hänvisningen till den europeiska sociala stadgan i punkt 5 till den ursprungliga versionen från 1961.

6. Varje part ska genom sina lagar och sin praxis fortsätta att främja ILO:s agenda för anständigt arbete enligt ILO:s deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008 (*ILO:s agenda för anständigt arbete*) i enlighet med relevanta ILO-konventioner och andra internationella åtaganden, särskilt när det gäller

a) anständiga arbetsvillkor för alla, bland annat vad gäller löner och inkomster, arbetstid, mammaledighet och andra arbetsvillkor,

b) hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, inbegripet förhindrande av arbetsskador eller sjukdomar, samt kompensation i händelse av sådana skador eller sjukdomar, och

c) icke-diskriminering i fråga om arbetsvillkor, inbegripet för migrerande arbetstagare.

7. Varje part ska skydda och främja den sociala dialogen om arbetsrättsliga frågor mellan arbetstagare och arbetsgivare och deras respektive organisationer samt med relevanta statliga myndigheter.

8. Parterna ska arbeta tillsammans när det gäller handelsrelaterade aspekter av arbetsmarknadspolitik och arbetsmarknadsåtgärder, inbegripet i multilaterala forum, exempelvis ILO, när så är lämpligt. Detta samarbete kan bland annat omfatta

a) handelsrelaterade aspekter av genomförandet av grundläggande, prioriterade och andra aktuella ILO-konventioner,

b) handelsrelaterade aspekter av ILO:s agenda för anständigt arbete, inbegripet kopplingarna mellan handel och full och produktiv sysselsättning, anpassning av arbetsmarknaden, grundläggande arbetsrättsliga standarder, anständigt arbete i globala leveranskedjor, socialt skydd och social delaktighet, social dialog och jämställdhet mellan könen,

c) arbetsrättens och arbetsrättsliga standarders inverkan på handel och investeringar, eller handels- och investeringslagstiftningens inverkan på arbetsmarknaden,

d) dialog och informationsutbyte om de arbetsrättsliga bestämmelserna inom ramen för sina respektive handelsavtal, och genomförande av dessa, och

e) andra former av samarbete som anses lämpliga.

9. Parterna ska vid fastställandet av samarbetsområden och vid samarbetsverksamhet beakta alla synpunkter som lämnas av representanter för arbetstagare, arbetsgivare och organisationer i det civila samhället.

ARTIKEL 400

Multilaterala miljöavtal

1. Parterna erkänner betydelsen av FN:s miljöförsamling inom FN:s miljöprogram och av multilateral miljöstyrning och multilaterala miljöavtal som det internationella samfundets svar på globala eller regionala miljöutmaningar, och betonar behovet av att förbättra det ömsesidiga stödet mellan politik, regler och åtgärder på handels- och miljöområdet.

2. Mot bakgrund av punkt 1 åtar sig varje part att effektivt genomföra de multilaterala miljöavtal, protokoll och ändringar som den har ratificerat i sin lagstiftning och praxis.

3. Parterna ska regelbundet och i lämpliga fall utbyta information om

a) sin respektive situation när det gäller ratificering och genomförande av multilaterala miljöavtal, inbegripet protokoll och ändringar,

b) pågående förhandlingar om nya multilaterala miljöavtal, och

c) varje parts respektive synpunkter på att bli part i ytterligare multilaterala miljöavtal.

4. Parterna bekräftar varje parts rätt att anta eller bibehålla åtgärder för att främja målen för de multilaterala miljöavtal i vilka den är part. Parterna erinrar om att åtgärder som antas eller genomdrivs för att genomföra sådana multilaterala miljöavtal kan vara berättigade enligt artikel 412.

5. Parterna ska arbeta tillsammans när det gäller handelsrelaterade aspekter av miljöpolitik och miljöåtgärder, inbegripet i multilaterala forum såsom FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling, FN:s miljöprogram, FN:s miljöförsamling, multilaterala miljöavtal, Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao) eller WTO, beroende på vad som är lämpligt. Detta samarbete kan bland annat omfatta

a) initiativ för hållbar produktion och konsumtion, inbegripet initiativ som syftar till att främja en cirkulär ekonomi och grön tillväxt och minskade föroreningar,

b) initiativ för att främja miljövänliga varor och tjänster, bland annat genom att ta itu med relaterade tariffära och icke-tariffära hinder,

c) inverkan av miljörätt och miljönormer på handel och investeringar eller handels- och investeringslagstiftningens inverkan på miljön,

d) genomförandet av bilaga 16 till konventionen angående internationell civil luftfart, upprättad i Chicago den 7 december 1944, och andra åtgärder för att minska luftfartens miljöpåverkan, bland annat på området flygledningstjänst, och

e) andra handelsrelaterade aspekter av multilaterala miljöavtal, inbegripet deras protokoll, ändringar och genomförande.

6. Samarbete enligt punkt 5 kan omfatta tekniskt utbyte, utbyte av information och bästa praxis, forskningsprojekt, studier, rapporter, konferenser och seminarier.

7. Parterna kommer att beakta åsikter eller synpunkter från allmänheten och intressenter vid fastställandet och genomförandet av samarbetsverksamheten, och de kan när så är lämpligt låta sådana intressenter delta ytterligare i denna verksamhet.

ARTIKEL 401

Handel och klimatförändringar

1. Parterna erkänner vikten av att vidta brådskande åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser, och den roll som handel och investeringar spelar för att uppnå detta mål, i överensstämmelse med UNFCCC, med syftet med och målen för Parisavtalet som antogs i Paris den 12 december 2015 av partskonferensen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar vid dess 21:a session (*Parisavtalet*), och med andra multilaterala miljöavtal och multilaterala instrument på klimatförändringsområdet.

2. Mot bakgrund av punkt 1 ska varje part

a) åta sig att effektivt genomföra UNFCCC och Parisavtalet, där ett av huvudmålen är att stärka de globala åtgärderna mot klimatförändringar och hålla ökningen av den globala medeltemperaturen väl under 2 ºC över förindustriell nivå samt att fortsätta ansträngningarna för att begränsa temperaturökningen till 1,5 ºC över förindustriell nivå,

b) främja det ömsesidiga stödet mellan handelspolitik och klimatpolitik och åtgärder inom dessa områden och därigenom bidra till övergången till en resurseffektiv ekonomi med låga växthusgasutsläpp och till en klimatresilient utveckling, och

c) underlätta undanröjandet av hinder för handel med och investeringar i varor och tjänster av särskild betydelse för begränsning av och anpassning till klimatförändringar, såsom förnybar energi, energieffektiva produkter och tjänster, till exempel genom att ta itu med tariffära och icke-tariffära hinder eller genom att anta politiska ramar som främjar införandet av bästa tillgängliga lösningar.

3. Parterna ska arbeta tillsammans för att stärka sitt samarbete om handelsrelaterade aspekter av politik och åtgärder på området för klimatförändringar bilateralt, regionalt och i internationella forum, beroende på vad som är lämpligt, inbegripet i UNFCCC, WTO, Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet, upprättat i Montreal den 26 augusti 1987 *(Montrealprotokollet*), Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och Icao. Detta samarbete kan bland annat omfatta

a) politisk dialog och samarbete om genomförandet av Parisavtalet, till exempel om metoder för att främja klimattålighet, förnybar energi, koldioxidsnål teknik, energieffektivitet, hållbara transporter, hållbar och klimatresilient infrastrukturutveckling, utsläppsövervakning och internationella koldioxidmarknader,

b) stöd till IMO:s utarbetande och antagande av ambitiösa och effektiva åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser som ska genomföras av fartyg i internationell trafik,

c) stöd till Icaos utarbetande och antagande av ambitiösa och effektiva åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser, och

d) stöd till en ambitiös utfasning av ozonnedbrytande ämnen och utfasning av fluorkolväten inom ramen för Montrealprotokollet genom åtgärder för att kontrollera produktion, konsumtion och handel med dem, införande av miljövänliga alternativ till dem, uppdatering av säkerhetsstandarder och andra relevanta standarder samt genom bekämpning av den olagliga handel med ämnen som regleras av Montrealprotokollet.

ARTIKEL 402

Handel och biologisk mångfald

1. Parterna erkänner vikten av att bevara och på ett hållbart sätt använda biologisk mångfald och handelns roll för att uppnå dessa mål, bland annat genom att främja hållbar handel eller kontrollera eller begränsa handeln med utrotningshotade arter, i överensstämmelse med de relevanta multilaterala miljöavtal som de är part i, och de beslut som antagits inom ramen för dessa, särskilt konventionen om biologisk mångfald och dess protokoll, och konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter som upprättades i Washington D.C. den 3 mars 1973 (*Cites*).

2. Mot bakgrund av punkt 1 ska varje part

a) genomföra effektiva åtgärder för att bekämpa illegal handel med vilda djur och växter, inbegripet med avseende på tredjeländer, beroende på vad som är lämpligt,

b) främja användningen av Cites som ett instrument för bevarande och hållbar förvaltning av biologisk mångfald, inbegripet genom införande av djur- och växtarter i bilagorna till Cites om en arts bevarandestatus anses vara hotad på grund av internationell handel,

c) främja handel med produkter som härrör från ett hållbart nyttjande av biologiska resurser och som bidrar till bevarandet av den biologiska mångfalden, och

d) fortsätta att vidta åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden när den utsätts för påfrestningar kopplade till handel och investeringar, särskilt genom åtgärder för att förhindra spridningen av invasiva främmande arter.

3. Parterna ska arbeta tillsammans när det gäller handelsrelaterade frågor som är relevanta för denna artikel, inbegripet i multilaterala forum, såsom Cites och konventionen om biologisk mångfald, när så är lämpligt. Detta samarbete kan bland annat omfatta handel med vilda djur och växter och produkter baserade på naturresurser, värdering och bedömning av ekosystem och därmed sammanhängande tjänster samt tillträde till genetiska resurser och rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning i enlighet med Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser samt rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning, vilket är fogat till konventionen om biologisk mångfald, upprättat i Nagoya den 29 oktober 2010.

ARTIKEL 403

Handel och skogar

1. Parterna erkänner vikten av bevarande och hållbart skogsbruk för att tillhandahålla miljöfunktioner och ekonomiska och sociala möjligheter för nuvarande och kommande generationer, samt handelns roll för att uppnå det målet.

2. Mot bakgrund av punkt 1 ska varje part, på ett sätt som är förenligt med deras internationella förpliktelser,

a) fortsätta att genomföra åtgärder för att bekämpa olaglig skogsavverkning och därmed sammanhängande handel, inbegripet med avseende på tredjeländer, beroende på vad som är lämpligt, och främja handeln med lagligt avverkade skogsprodukter,

b) främja bevarande och hållbart skogsbruk samt handel med och konsumtion av timmer och trävaror som avverkats i enlighet med lagstiftningen i avverkningslandet och från hållbart förvaltade skogar, samt

c) utbyta information med den andra parten om handelsrelaterade initiativ för hållbart skogsbruk, skogsförvaltning och bevarande av skogstäcket, och samarbeta för att maximera effekterna av och det ömsesidiga stödet mellan deras respektive politik av gemensamt intresse.

3. Parterna ska arbeta tillsammans för att stärka sitt samarbete om handelsrelaterade aspekter av hållbart skogsbruk, bevarande av skogstäcke och olaglig avverkning, inbegripet i multilaterala forum, när så är lämpligt.

ARTIKEL 404

Handel och hållbar förvaltning av marina biologiska resurser och vattenbruk

1. Parterna erkänner vikten av att bevara och på ett hållbart sätt förvalta marina biologiska resurser och ekosystem samt av att främja ett ansvarsfullt och hållbart vattenbruk samt handelns roll för att uppnå de målen.

2. Mot bakgrund av punkt 1 gäller följande för varje part:

a) Den åtar sig att agera i enlighet med och följa, beroende på vad som är lämpligt, FN:s och livsmedels- och jordbruksorganisationens (FAO) avtal som är relevanta, FN:s havsrättskonvention, avtalet om genomförande av bestämmelserna i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande fiskbestånd och långvandrande fiskbestånd, upprättad i New York den 4 augusti 1995, FAO:s avtal om att främja fiskefartygens iakttagande av internationella bevarande- och förvaltningsåtgärder på det fria havet, upprättat i Rom den 24 november 1993, FAO:s uppförandekod för ansvarsfullt fiske och FAO:s avtal om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (*IUU-fiske*), godkänt i Rom den 22 november 2009 vid FAO-konferensens 36:e session, och att delta i FAO:s initiativ om globala register över fiskefartyg, kyltransportfartyg och försörjningsfartyg.

b) Den ska främja hållbart fiske och god fiskeriförvaltning genom att aktivt delta i arbetet i relevanta internationella organisationer eller organ i vilka parten är medlem, observatör eller samarbetande icke-avtalsslutande part, inbegripet de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna, genom, i tillämpliga fall, effektiv övervakning, kontroll eller verkställighet av de regionala fiskeriorganisationernas resolutioner, rekommendationer eller åtgärder, genomförande av deras system för fångstdokumentation eller fångstcertifiering samt hamnstatsåtgärder.

c) Den ska anta och bibehålla ändamålsenliga verktyg för att bekämpa IUU-fiske, inbegripet åtgärder för att utesluta produkter från IUU-fiske från handelsflödena, och samarbeta i detta syfte.

d) Den ska främja utvecklingen av hållbart och ansvarsfullt vattenbruk, inbegripet när det gäller genomförande av de mål och principer som anges i FAO:s uppförandekod för ansvarsfullt fiske, beroende på vad som är lämpligt.

4. Parterna ska arbeta tillsammans när det gäller bevarandeaspekter och handelsrelaterade aspekter av politik och åtgärder för fiske och vattenbruk, inbegripet i WTO, regionala fiskeriförvaltningsorganisationer och andra multilaterala forum, beroende på vad som är lämpligt, i syfte att främja hållbara fiske- och vattenbruksmetoder och handel med fiskprodukter från hållbart förvaltade fiskeri- och vattenbruksverksamheter.

5. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i rubrik fem.

ARTIKEL 405

Handel och investeringar som ett medel för att främja en hållbar utveckling

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att förstärka det bidrag som handel och investeringar utgör för att nå målet om hållbar utveckling i dess ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner.

2. I enlighet med punkt 1 ska parterna fortsätta att främja följande:

a) En handels- och investeringspolitik som stöder de fyra strategiska målen i ILO:s agenda för anständigt arbete, i överensstämmelse med ILO:s deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008, inbegripet minimilön som går att leva på, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och andra aspekter som rör arbetsvillkor.

b) Handel med och investeringar i miljövänliga varor och tjänster, såsom förnybar energi och energieffektiva produkter och tjänster, inbegripet genom att ta itu med relaterade icke-tariffära hinder eller genom att anta politiska ramar som främjar införandet av bästa tillgängliga lösningar.

c) Handel med varor och tjänster som bidrar till bättre sociala villkor och miljövänliga metoder, inbegripet sådana som ingår i frivilliga system för hållbarhetssäkring, till exempel system för rättvis och etisk handel samt miljömärkning.

d) Samarbete i multilaterala forum i frågor som avses i denna artikel.

3. Parterna erkänner vikten av att hantera specifika frågor som rör hållbar utveckling genom att granska, övervaka och bedöma de potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av möjliga åtgärder, med hänsyn tagen till aktörernas synpunkter.

ARTIKEL 406

Handel och ansvarsfull förvaltning av leveranskedjan

1. Parterna erkänner vikten av ansvarsfull förvaltning av leveranskedjor genom ansvarsfullt företagande och företagens sociala ansvar och handelns roll för att uppnå detta mål.

2. Mot bakgrund av punkt 1 ska varje part

a) uppmuntra företagens sociala ansvar och ett ansvarsfullt företagande, bland annat genom att tillhandahålla stödjande politiska ramar som uppmuntrar företagen att tillämpa relevanta metoder, och

b) stödja anslutning till och genomförande, uppföljning och spridning av internationella instrument såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, ILO:s trepartsdeklaration om principer som rör multinationella företag och socialpolitik, FN:s Global Compact-initiativ och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

3. Parterna erkänner nyttan av internationella sektorsspecifika riktlinjer för företagens sociala ansvar och ett ansvarsfullt företagande och ska uppmuntra gemensamt arbete i detta avseende. När det gäller OECD:s vägledning om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfulla leveranskedjor för mineraler från konfliktdrabbade områden och högriskområden och dess tillägg, ska parterna också vidta åtgärder för att främja användningen av den vägledningen.

4. Parterna ska arbeta tillsammans för att stärka sitt samarbete om handelsrelaterade aspekter av frågor som omfattas av denna artikel, inbegripet i multilaterala forum, beroende på vad som är lämpligt, bland annat genom utbyte av information och bästa praxis och uppsökande verksamhet.

Artikel 407

Tvistlösning

1. Parterna ska göra sitt yttersta genom dialog, samråd, informationsutbyte och samarbete för att lösa eventuella meningsskiljaktigheter om tillämpningen av detta kapitel.

2. Genom undantag från del sex avdelning I ska parterna, i händelse av en tvist mellan dem om tillämpningen av detta kapitel, uteslutande använda sig av de förfaranden som fastställs i artiklarna 408 och 409.

KAPITEL 9

ÖVERGRIPANDE OCH INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 408

Samråd

1. En part får begära samråd med den andra parten i alla frågor som uppkommer enligt artikel 355.3 samt kapitlen 6, 7 och 8 genom att lämna en skriftlig begäran till den andra parten. Den klagande parten ska i sin skriftliga begäran ange skälen och grunden till begäran, inbegripet en identifiering av de berörda åtgärderna, och ange vilka bestämmelser som den anser vara tillämpliga. Samråd ska inledas snarast efter det att en part har lämnat in en begäran om samråd, och under alla omständigheter senast 30 dagar efter det att begäran lämnades in, om inte parterna kommer överens om en längre frist.

2. Parterna ska inleda samråd i syfte att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning i frågan. Under samråden ska varje part förse den andra parten med tillräcklig information som den har till sitt förfogande för att en fullständig granskning av de uppkomna frågorna ska vara möjlig. Varje part ska sträva efter att säkerställa att personal från deras behöriga myndigheter med kompetens i de frågor som är föremål för samråden deltar.

3. I frågor som rör artikel 355.3 eller de multilaterala avtal eller instrument som avses i kapitel 6, 7 eller 8 ska parterna beakta tillgänglig information från ILO eller relevanta organ eller organisationer som inrättats inom ramen för multilaterala miljöavtal. I förekommande fall ska parterna gemensamt rådfråga sådana organisationer eller deras organ, eller andra experter eller organ som de anser lämpliga.

4. Varje part får, när så är lämpligt, inhämta synpunkter från den eller de inhemska rådgivande grupper som avses i artikel 13 eller andra expertutlåtanden.

5. Varje lösning som parterna överenskommer ska göras tillgänglig för allmänheten.

ARTIKEL 409

Expertpanel

1. För alla frågor som inte behandlas på ett tillfredsställande sätt genom samråd enligt artikel 408 får en part, inom 90 dagar från mottagandet av en begäran om samråd enligt den artikeln, begära att en expertpanel sammankallas för att behandla frågan, genom att lämna en skriftlig begäran till den andra parten. I denna begäran ska åtgärden i fråga identifieras, och det ska anges och förklaras, på ett sätt som tydligt redogör för klagomålet, hur åtgärden inte står i överensstämmelse med bestämmelserna i det eller de relevanta kapitlen.

2. Expertpanelen ska bestå av tre panelmedlemmar.

3. Den specialiserade handelskommittén för lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling ska, vid sitt första möte efter detta avtals ikraftträdande, upprätta en förteckning över minst 15 personer som är villiga och har möjlighet att fungera som panelmedlemmar. Varje part ska till förteckningen nominera minst fem personer som ska fungera som panelmedlemmar. Parterna ska också nominera minst fem personer som inte är medborgare i någon av parterna och som är villiga och har möjlighet att fungera som ordförande i en expertpanel. Den specialiserade handelskommittén för lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling ska säkerställa att förteckningen hålls uppdaterad och att minst 15 experter alltid finns uppförda på förteckningen.

4. De experter som föreslagits som panelmedlemmar ska ha specialkunskaper eller sakkunskap om arbetsrätt eller miljörätt, andra frågor som behandlas i det eller de relevanta kapitlen, eller om lösning av tvister som uppkommer inom ramen för internationella avtal. De måste uppträda i egenskap av enskilda individer och inte ta emot instruktioner från någon organisation eller regering vad gäller frågor som har samband med tvisten. De får inte ha någon anknytning till eller ta emot instruktioner från någon av parterna. De får inte vara ledamöter, tjänstemän eller övriga anställda vid unionens institutioner eller i en medlemsstats eller Förenade kungarikets statsförvaltning.

5. Om inte parterna kommer överens om något annat inom fem dagar från den dag då expertpanelen tillsattes, ska mandatet vara

”att mot bakgrund av de relevanta bestämmelserna undersöka den fråga som anges i begäran om inrättande av expertpanelen och att utfärda en rapport i enlighet med denna artikel med slutsatser om åtgärdens överensstämmelse med de relevanta bestämmelserna”.

6. När det gäller frågor som rör multilaterala normer eller avtal som omfattas av denna avdelning bör expertpanelen söka information från ILO eller relevanta organ som inrättats inom ramen för de avtalen, inbegripet alla relevanta tillgängliga tolkningsriktlinjer, slutsatser eller beslut som antagits av ILO och dessa organ.

7. Expertpanelen får begära och ta emot skriftliga inlagor eller andra uppgifter från personer som har relevanta uppgifter eller specialkunskaper.

8. Expertpanelen ska göra sådana uppgifter tillgängliga för varje part och ge parterna möjlighet att lämna synpunkter inom 20 dagar från mottagandet av uppgifterna.

9. Expertpanelen ska till parterna utfärda en interimsrapport och en slutrapport med en redogörelse för sakförhållandena och dess bedömningar i frågan, inbegripet huruvida den svarande parten har uppfyllt sina skyldigheter enligt det eller de relevanta kapitlen samt skälen för panelens slutsatser och bedömningar. För tydlighetens skull påpekas att parterna är överens om att om panelen lämnar rekommendationer i sin rapport behöver den svarande parten inte följa dessa rekommendationer när den säkerställer överensstämmelse med detta avtal.

10. Expertpanelen ska lägga fram interimsrapporten för parterna inom 100 dagar efter den dag då expertpanelen inrättades. Om expertpanelen anser att denna tidsfrist inte kan hållas ska dess ordförande skriftligen meddela parterna detta och ange skälen till förseningen samt vilket datum expertpanelen planerar att lägga fram sin interimsrapport. Expertpanelen får under inga omständigheter lägga fram sin interimsrapport senare än 125 dagar efter den dag då expertpanelen inrättades.

11. Varje part får inom 25 dagar från det att interimsrapporten lades fram lämna in en skriftlig begäran till expertpanelen om att den ska granska särskilda aspekter i rapporten. En part får lämna synpunkter på den andra partens begäran inom 15 dagar från det att begäran lämnades in.

12. Efter att ha övervägt dessa synpunkter ska expertpanelen utarbeta slutrapporten. Om ingen begäran om granskning av särskilda aspekter av interimsrapporten lämnas in inom den tidsfrist som avses i punkt 11 ska interimsrapporten bli expertpanelens slutrapport.

13. Expertpanelen ska lägga fram sin slutrapport för parterna inom 175 dagar från den dag då expertpanelen inrättades. Om expertpanelen anser att denna tidsfrist inte kan hållas ska dess ordförande skriftligen meddela parterna detta och ange skälen till förseningen samt vilket datum expertpanelen planerar att lägga fram sin slutrapport. Expertpanelen får under inga omständigheter lägga fram sin slutrapport senare än 195 dagar efter den dag då expertpanelen inrättades.

14. Slutrapporten ska innehålla en diskussion om eventuella skriftliga begäranden från parterna avseende interimsrapporten och tydligt behandla parternas synpunkter.

15. Parterna ska göra slutrapporten tillgänglig för allmänheten inom 15 dagar från det att den lagts fram av expertpanelen.

16. Om expertpanelens slutrapport fastställer att en part inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt det eller de relevanta kapitlen ska parterna, inom 90 dagar från det att slutrapporten lagts fram, diskutera lämpliga åtgärder som ska genomföras med beaktande av expertpanelens rapport. Den svarande parten ska senast 105 dagar efter det att rapporten lagts fram för parterna informera sina inhemska rådgivande grupper som inrättats i enlighet med artikel 13 och den klagande parten om sitt beslut om eventuella åtgärder som ska genomföras.

17. Den specialiserade handelskommittén för lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling ska övervaka uppföljningen av expertpanelens rapport. Parternas inhemska rådgivande grupper som inrättats enligt artikel 13 får lämna synpunkter till den specialiserade handelskommittén för lika villkor för öppen och rättvis konkurrens och hållbar utveckling i detta avseende.

18. Om parterna är oeniga om huruvida en åtgärd för att komma till rätta med den bristande överensstämmelsen faktiskt föreligger eller är förenlig med de relevanta bestämmelserna, får den klagande parten lämna in en skriftlig begäran till den ursprungliga expertpanelen om att avgöra frågan. I denna begäran ska åtgärden i fråga identifieras, och det ska förklaras, på ett sätt som tydligt redogör för klagomålet, hur åtgärden inte står i överensstämmelse med de relevanta bestämmelserna. Expertpanelen ska lägga fram sina slutsatser för parterna inom 45 dagar från den dag då begäran lämnades in.

19. Om inte annat föreskrivs i denna artikel ska artiklarna 739.1, 740 och 753–758 samt bilagorna 48 och 49 gälla i tillämpliga delar.

ARTIKEL 410

Expertpanel för områden med upprätthållen skyddsnivå

1. Artikel 409 ska tillämpas på tvister mellan parterna om tolkningen och tillämpningen av kapitlen 6 och 7.

2. När det gäller sådana tvister ska, utöver de artiklar som förtecknas i artiklarna 409.19, 749 och 750 gälla i tillämpliga delar.

3. Parterna erkänner att, om den svarande parten väljer att inte vidta några åtgärder för att följa expertpanelens rapport och detta avtal, så fortsätter alla korrigerande åtgärder som tillåts enligt artikel 749 att vara tillgängliga för den klagande parten.

ARTIKEL 411

Ombalansering

1. Parterna erkänner varje parts rätt att fastställa sin framtida politik och sina framtida prioriteringar med avseende på arbetarskydd och socialt skydd, miljöskydd eller klimatskydd, eller när det gäller kontroll av subventioner, på ett sätt som är förenligt med varje parts internationella åtaganden, inbegripet dem som omfattas av detta avtal. Samtidigt medger parterna att betydande skillnader på dessa områden kan påverka handeln eller investeringarna mellan parterna på ett sätt som ändrar de omständigheter som har legat till grund för ingåendet av detta avtal.

2. Om väsentliga effekter på handel eller investeringar mellan parterna uppstår till följd av betydande skillnader mellan parterna på de områden som avses i punkt 1, får endera parten vidta lämpliga ombalanseringsåtgärder för att komma till rätta med situationen. Sådana åtgärder ska ha en räckvidd och varaktighet som inte går utöver vad som är strikt nödvändigt för att avhjälpa situationen. Åtgärder som i minsta möjliga mån stör detta avtals funktion ska prioriteras. En parts bedömning av dessa effekter ska baseras på tillförlitliga bevis och inte enbart på antaganden eller avlägsna möjligheter.

3. Följande förfaranden ska tillämpas på ombalanseringsåtgärder som vidtas enligt punkt 2:

a) Den berörda parten ska utan dröjsmål underrätta den andra parten via partnerskapsrådet om de ombalanseringsåtgärder den avser att vidta och tillhandahålla alla relevanta uppgifter. Parterna ska omedelbart inleda samråd. Samråden ska anses ha avslutats inom 14 dagar från dag då underrättelsen överlämnades, såvida de inte gemensamt avslutas före den tidsfristens utgång.

b) Om ingen ömsesidigt godtagbar lösning nås får den berörda parten anta ombalanseringsåtgärder tidigast fem dagar från det att samrådet avslutats, om inte den underrättade parten inom samma femdagarsperiod, i enlighet med artikel 739.2[1], genom en skriftlig begäran till den andra parten begär att en skiljedomstol inrättas för att skiljedomstolen ska kunna avgöra om de ombalanseringsåtgärder som underrättelsen avsåg är förenliga med punkt 2 i den här artikeln.

c) Skiljedomstolen ska förrätta förfarandet i enlighet med artikel 760 och meddela sitt slutliga avgörande inom 30 dagar från det att den inrättades. Om skiljedomstolen inte meddelar sitt slutliga avgörande inom den tidsfristen får den berörda parten anta ombalanseringsåtgärderna tidigast tre dagar efter utgången av denna 30-dagarsperiod. I så fall får den andra parten vidta motåtgärder som står i proportion till de antagna ombalanseringsåtgärderna till dess att skiljedomstolen meddelar sitt avgörande. Åtgärder som i minsta möjliga mån stör detta avtals funktion ska prioriteras. Led a ska i tillämpliga delar gälla för sådana motåtgärder, som får antas tidigast tre dagar efter det att samrådet avslutats.

[1] För tydlighetens skull påpekas att parten i detta fall inte får ha föregående samråd i enlighet med artikel 738.

d) Om skiljedomstolen har funnit att ombalanseringsåtgärderna är förenliga med punkt 2 får den berörda parten anta de ombalanseringsåtgärder som den andra parten underrättats om.

e) Om skiljedomstolen har funnit att ombalanseringsåtgärderna är oförenliga med punkt 2 i denna artikel ska den berörda parten inom tre dagar från det att avgörandet meddelats underrätta den klagande parten om vilka åtgärder[1] den avser att anta för att följa skiljedomstolens avgörande. Artiklarna 748.2, 749[2] och 750 ska gälla i tillämpliga delar, om den klagande parten anser att åtgärderna i underrättelsen inte är förenliga med skiljedomstolens avgörande. Förfarandena enligt artiklarna 748.2, 749 och 750 ska inte ha någon suspensiv verkan på tillämpningen av åtgärderna i underrättelsen enligt denna punkt.

f) Om ombalanseringsåtgärder antogs före skiljedomstolens avgörande i enlighet med led c ska alla motåtgärder som antagits enligt det ledet upphävas omedelbart, och under inga omständigheter senare än fem dagar efter det att skiljedomstolen meddelat sitt avgörande.

g) En part får inte åberopa WTO-avtalet eller något annat internationellt avtal för att hindra den andra parten från att vidta åtgärder enligt punkterna 2 och 3, inbegripet när dessa åtgärder består i tillfälligt upphävande av skyldigheter inom ramen för detta avtal.

---

1 Sådana åtgärder kan inbegripa upphävande eller justering av ombalanseringsåtgärderna, beroende på vad som är lämpligt.

2 Tillfälligt upphävande av skyldigheter enligt artikel 749 ska endast vara möjligt om ombalanseringsåtgärder faktiskt har tillämpats.

h) Om den underrättade parten inte lämnar in en begäran enligt led b i denna punkt inom den tidsfrist som fastställs där, får den parten, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738, inleda det skiljeförfarande som avses i artikel 739. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744.

4. För att säkerställa en lämplig balans mellan parternas åtaganden i detta avtal på en mer varaktig grund får endera parten, tidigast fyra år efter detta avtals ikraftträdande, begära en översyn av hur denna rubrik fungerar. Parterna får komma överens om att andra rubriker i detta avtal får läggas till översynen.

5. En sådan översyn ska inledas på begäran av en part, om parten anser att åtgärder enligt punkt 2 eller 3 har vidtagits ofta av endera parten eller båda parterna, eller om en åtgärd som har en väsentlig inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna har tillämpats under en period av tolv månader. Vid tillämpningen av den här punkten avses med åtgärderna i fråga de åtgärder som inte har ifrågasatts eller inte av en skiljedomstol befunnits vara strikt onödiga enligt punkt 3 d eller h. Denna översyn får inledas tidigare än fyra år efter detta avtals ikraftträdande.

6. Den översyn som begärs enligt punkt 4 eller 5 ska inledas inom tre månader efter begäran och slutföras inom sex månader.

7. En översyn enligt punkt 4 eller 5 får upprepas med intervall på minst fyra år efter slutförandet av den föregående översynen. Om en part har begärt en översyn enligt punkt 4 eller 5 får den inte begära en ytterligare översyn enligt vare sig punkt 4 eller 5 förrän tidigast fyra år efter det att den föregående översynen har avslutats eller, i tillämpliga fall, från och med ikraftträdandet av ett ändringsavtal.

8. Översynen ska inriktas på huruvida detta avtal skapar en lämplig balans mellan rättigheter och skyldigheter mellan parterna, särskilt med avseende på tillämpningen av denna rubrik, och huruvida det därför finns behov av att ändra villkoren i detta avtal.

9. Partnerskapsrådet får besluta att inga åtgärder krävs till följd av översynen. Om endera parten anser att det efter översynen finns behov av en ändring av detta avtal, ska parterna göra sitt yttersta för att förhandla fram och ingå ett avtal om nödvändiga ändringar. Sådana förhandlingar ska begränsas till de frågor som tas upp i översynen.

10. Om ett sådant ändringsavtal som avses i punkt 9 inte har ingåtts inom ett år från den dag då förhandlingarna inleddes, får endera parten säga upp denna rubrik eller någon annan rubrik i detta avtal som lagts till i översynen, eller så får parterna besluta att fortsätta förhandlingarna. Om en part säger upp denna rubrik ska rubrik tre anses uppsagd samma dag. Uppsägningen ska få verkan tre månader efter dagen för uppsägningen.

11. Om denna rubrik sägs upp enligt punkt 10 i denna artikel ska rubrik två anses uppsagd samma dag, såvida inte parterna är överens om att integrera de relevanta delarna av denna rubrik avdelning XI i rubrik två.

12. Del sex avdelning I är inte tillämplig på punkterna 4–9 i denna artikel.

AVDELNING XII

UNDANTAG

ARTIKEL 412

Allmänna undantag

1. Ingenting i avdelning I kapitlen 1 och 5, avdelning II kapitel 2, avdelning III, avdelning VIII eller avdelning XI kapitel 4 ska tolkas som att det hindrar en part från att anta eller bibehålla åtgärder som är förenliga med artikel XX i Gatt 1994. I detta syfte införlivas artikel XX i Gatt 1994, med tillhörande anmärkningar och tilläggsbestämmelser, i och utgör en integrerad del av detta avtal, med nödvändiga anpassningar.

2. Med förbehåll för kravet att åtgärderna nedan inte får tillämpas på ett sätt som skulle utgöra godtycklig eller oberättigad diskriminering mellan länder när liknande förhållanden råder, eller en förtäckt restriktion av investeringsliberalisering eller handel med tjänster, ska ingenting i avdelning II, avdelning III, avdelning IV, avdelning VIII och avdelning XI kapitel 4 tolkas som ett hinder för någon av parterna att anta eller genomdriva åtgärder

a) som är nödvändiga för att skydda allmän säkerhet eller moral eller för att upprätthålla allmän ordning[1],

b) som är nödvändiga för skyddet av människors och djurs liv eller hälsa samt för växtskydd,

c) som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnad av lagar och andra författningar som inte är oförenliga med detta avtals bestämmelser, inbegripet sådana som hänför sig till

   i) förhindrande av bedrägliga och vilseledande förfaranden eller åtgärder för att hantera bristande fullgörelse av avtalsförpliktelser,

   ii) skydd av enskildas personliga integritet i samband med behandling och spridning av personuppgifter samt skydd av konfidentialitet för individuella register och konton, och

   iii) säkerhet.

[1] Undantag med hänsyn till allmän säkerhet och allmän ordning får endast åberopas när det föreligger ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse.

3. För tydlighetens skull påpekas att parterna förstår att, i den mån som sådana åtgärder i andra hänseenden är oförenliga med bestämmelserna i de kapitel eller avdelningar som anges i punkterna 1 och 2 i det här kapitlet, gäller följande:

a) De åtgärder som avses i artikel XX b i Gatt 1994 och i punkt 2 b i den här artikeln inbegriper miljöåtgärder som är nödvändiga för skyddet av människors, djurs eller växters liv och hälsa.

b) Artikel XX g i Gatt 1994 är tillämplig på åtgärder för bevarandet av levande och icke-levande uttömliga naturtillgångar.

c) Åtgärder som vidtas för att genomföra multilaterala miljöavtal kan omfattas av artikel XX b eller g i Gatt 1994 eller punkt 2 b i den här artikeln.

4. Innan en part vidtar några åtgärder enligt artikel XX i och j i Gatt 1994 ska den förse den andra parten med all relevant information, i syfte att finna en lösning som är godtagbar för parterna. Om ingen överenskommelse nås inom 30 dagar från överlämnandet av informationen får parten tillämpa de berörda åtgärderna. Om exceptionella och kritiska omständigheter som kräver omedelbara åtgärder omöjliggör information eller granskning på förhand får den part som avser att vidta åtgärderna omedelbart tillämpa de försiktighetsåtgärder som är nödvändiga för att hantera situationen. Den berörda parten ska omedelbart informera den andra parten om detta.

ARTIKEL 413

Beskattning

1. Ingenting i avdelningarna I–VII, avdelning VIII kapitel 4, denna rubrik avdelningarna IX–XII eller rubrik sex ska påverka unionens eller dess medlemsstaters och Förenade kungarikets rättigheter och skyldigheter enligt ett skatteavtal. Vid bristande överensstämmelse mellan det här avtalet och ett sådant skatteavtal ska skatteavtalet ha företräde beträffande det som den bristande överensstämmelsen gäller. När det gäller ett skatteavtal mellan unionen eller dess medlemsstater och Förenade kungariket, ska de relevanta behöriga myndigheterna enligt det här avtalet och det skatteavtalet gemensamt fastställa om bristande överensstämmelse råder mellan det här avtalet och skatteavtalet.[1]

2. Artiklarna 130 och 138 ska inte vara tillämpliga på fördelar som en part medger enligt ett skatteavtal.

[1] För tydlighetens skull påpekas att ett sådant fastställande inte ska påverka tillämpningen av del sex avdelning I.

3. Med förbehåll för kravet att skatteåtgärder inte får tillämpas på ett sätt som skulle utgöra godtycklig eller oberättigad diskriminering mellan länder när liknande förhållanden råder, eller en förtäckt restriktion av handel och investeringar, ska ingenting i avdelningarna I–VII, avdelning VIII kapitel 4, denna rubrik avdelningarna IX–XII eller rubrik sex tolkas som ett hinder för någon av parterna att anta, bibehålla eller genomdriva åtgärder som

a) syftar till att säkerställa en rättvis eller effektiv[1] beskattning eller uppbörd av direkta skatter, eller

[1] Åtgärder som syftar till att säkerställa en rättvis eller effektiv beskattning eller uppbörd av direkta skatter omfattar åtgärder som en part vidtar inom ramen för sitt skattesystem och som
i) är tillämpliga på icke-hemmahörande tjänsteleverantörer, med tanke på att icke-hemmahörande personers skattskyldighet bestäms med hänsyn till vilka beskattningsbara inkomster som har ursprung i eller är belägna på partens territorium, eller
ii) är tillämpliga på icke-hemmahörande personer för att säkra beskattning av eller uppbörd av skatt på partens territorium, eller
iii) är tillämpliga på icke-hemmahörande eller hemmahörande personer för att förhindra skatteflykt eller skatteundandragande, inklusive indrivningsåtgärder, eller
iv) är tillämpliga på konsumenter av tjänster som tillhandahålls i eller från den andra partens eller ett tredjelands territorium för att säkerställa beskattning av eller uppbörd av skatt från sådana konsumenter från källor inom partens territorium, eller
v) särskiljer tjänsteleverantörer som är obegränsat skattskyldiga från andra tjänsteleverantörer på grund av skillnaden i skattebasens art, eller
vi) fastställer, tilldelar eller fördelar inkomst, avkastning, vinst, förlust, avdrag eller tillgodohavande vad avser hemmahörande personer eller filialer, eller mellan närstående personer eller filialer hos samma person för att skydda partens skattebas.

b) gör åtskillnad mellan skattebetalare som inte befinner sig i samma situation, i synnerhet i fråga om hemvist eller den plats där deras kapital har investerats.

4. I denna artikel gäller följande definitioner:

a) *hemvist*: bosättningsort eller etableringsort för skatteändamål.

b) *skatteavtal*: ett internationellt avtal för att undvika dubbelbeskattning eller ett annat internationellt avtal eller arrangemang som helt eller huvudsakligen avser beskattning.

c) *direkta skatter*: alla inkomst- eller förmögenhetsskatter, inbegripet skatter på vinst vid avyttring av egendom, skatter på fast egendom, arv och gåvor, skatter på löner som betalas av företag och skatter på värdestegring.

ARTIKEL 414

WTO-undantag

Om en skyldighet enligt denna rubrik avdelningarna I–XII eller denna del rubrik sex är väsentligen likvärdig med en skyldighet i WTO-avtalet anses varje åtgärd som vidtas i enlighet med ett undantag antaget enligt artikel IX i WTO-avtalet överensstämma med den väsentligen likvärdiga bestämmelsen i det här avtalet.

ARTIKEL 415

Undantag i säkerhetssyfte

Ingenting i denna rubrik avdelningarna I–XII eller rubrik sex ska förstås så att det

a) ålägger en part att lämna eller ge tillgång till upplysningar vars utlämnande parten anser strida mot dess väsentliga säkerhetsintressen, eller

b) hindrar en part från att vidta en åtgärd som den anser nödvändig för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen

   i) med anknytning till tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel och till tillverkning av, handel med och transaktioner i andra varor och material, tjänster och teknik, och till ekonomisk verksamhet som utövas direkt eller indirekt för att försörja en militär inrättning,

   ii) avser klyvbara ämnen eller fusionsämnen eller ämnen ur vilka sådana ämnen härrör, eller

   iii) i krigstid eller i andra kritiska lägen i internationella förbindelser, eller

c) hindrar en part från att vidta åtgärder i syfte att upprätthålla internationell fred och säkerhet, i överensstämmelse med partens förpliktelser enligt Förenta nationernas stadga.

ARTIKEL 416

Konfidentiell information

1. Med undantag för artikel 384 finns det ingenting i denna rubrik avdelningarna IXII eller denna del rubrik sex som ska tolkas som att en part åläggs att tillhandahålla konfidentiell information vars utlämnande skulle hindra upprätthållande av lagefterlevnad eller på annat sätt strida mot allmänintresset eller vara till skada för enskilda offentliga eller privata företags legitima kommersiella intressen, utom när en skiljedomstol kräver sådan konfidentiell information i ett tvistlösningsförfarande enligt del sex avdelning I, eller om en expertpanel kräver sådan konfidentiell information i ett förfarande enligt artikel 409 eller 410. I sådana fall ska skiljedomstolen eller, efter omständigheterna, expertpanelen säkerställa ett fullständigt skydd av denna konfidentialitet i enlighet med bilaga 48.

2. Om en part lämnar information som anses som konfidentiell enligt partens lagar och andra författningar till partnerskapsrådet eller kommittéer, ska den andra parten behandla denna information som konfidentiell, såvida inte den part som lämnar informationen samtycker till något annat.

RUBRIK TVÅ

LUFTFART

AVDELNING I

LUFTTRANSPORT

ARTIKEL 417

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *lufttrafikföretag*: ett lufttransportföretag med giltig operativ licens eller motsvarande.

b) *lufttrafikföretag från unionen*: ett lufttrafikföretag som uppfyller villkoren i artikel 422.1 b.

c) *lufttrafikföretag från Förenade kungariket*: ett lufttrafikföretag som uppfyller villkoren i artikel 422.1 a eller 422.2.

d) *flygtrafiktjänster*: flygtrafikledningstjänst, kommunikations-, navigations- och övervakningstjänster, flygvädertjänst och flygbriefingtjänst.

e) *drifttillstånd*: ett dokument som utfärdats för ett lufttrafikföretag och som bekräftar att lufttrafikföretaget i fråga har den yrkesmässiga förmåga och organisation som krävs för att säkerställa säker drift av luftfartyg för den luftfartsverksamhet som anges i tillståndet.

f) *flygledningstjänst (ATM)*: den samling luftburna och markbaserade funktioner (flygtrafikledningstjänst, luftrumsplanering och flödesplanering) som krävs för att säkerställa säkra och effektiva rörelser för luftfartyg under alla faser av flygningen.

g) *lufttransport*: transport med luftfartyg av passagerare, bagage, frakt och post, var för sig eller tillsammans, som erbjuds allmänheten mot ersättning eller hyra.

h) *fastställande av medborgarskap*: slutsats att ett lufttrafikföretag som önskar bedriva lufttrafik enligt denna avdelning uppfyller kraven i artikel 422 avseende ägande, faktisk kontroll och huvudsaklig verksamhetsort.

i) *behöriga myndigheter*: för Förenade kungariket, de statliga organ eller enheter i Förenade kungariket som ansvarar för de reglerings- och förvaltningsuppgifter som åligger Förenade kungariket enligt denna avdelning; för unionen, de statliga organ eller enheter i unionen och medlemsstaterna som ansvarar för de reglerings- och förvaltningsuppgifter som åligger unionen enligt denna avdelning.

j) *konventionen*: konventionen angående internationell civil luftfart, upprättad i Chicago den 7 december 1944, inbegripet

i) alla ändringar som har trätt i kraft enligt artikel 94 a i konventionen och som har ratificerats av Förenade kungariket och den eller de medlemsstater som berörs i det aktuella fallet, och

ii) alla bilagor eller ändringar av bilagor som har antagits enligt artikel 90 i konventionen, i den utsträckning sådana bilagor eller ändringar vid varje given tidpunkt är i kraft för Förenade kungariket och den eller de medlemsstater som berörs i det aktuella fallet.

k) *diskriminering*: differentiering av alla slag utan objektiv motivering med avseende på leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, även offentliga tjänster, som används för drift av lufttransporttjänster, eller i fråga om deras behandling av myndigheter som är relevanta för sådana tjänster.

l) *faktisk kontroll*: ett förhållande som bygger på rättigheter, avtal eller andra medel, som var för sig eller tillsammans och med hänsyn till faktiska och rättsliga förhållanden ger möjligheter att direkt eller indirekt utöva ett avgörande inflytande på ett företag, särskilt genom

i) rätten att använda alla eller delar av ett företags tillgångar,

ii) rättigheter eller avtal som ger ett avgörande inflytande på sammansättningen av företagets olika organ, eller på dessa organs omröstningar eller beslut, eller som på annat sätt ger ett avgörande inflytande på företagets verksamhet.

m) *fastställande av lämplighet*: slutsats att ett lufttrafikföretag som önskar bedriva lufttrafik enligt denna avdelning har tillfredsställande finansiell kapacitet och adekvat ledningsexpertis för att bedriva sådan trafik samt är villigt att efterleva de lagar, andra författningar och krav som reglerar driften av sådan trafik.

n) *full kostnad*: kostnaden för den tjänst som tillhandahålls, vilken kan inbegripa lämpliga belopp för kapitalkostnader och avskrivningar av tillgångar samt kostnader för underhåll, drift, förvaltning och administration.

o) *Icao*: Förenta nationernas internationella civila luftfartsorganisation.

p) *huvudsaklig verksamhetsort*: ett lufttrafikföretags huvudkontor eller säte där lufttrafikföretagets huvudsakliga finansiella funktioner och operativa ledning utövas, inbegripet säkerställande av fortsatt luftvärdighet.

q) *rampinspektion*: en undersökning som utförs av en parts behöriga myndighet eller av dess utsedda representanter, ombord på och runt ett luftfartyg från den andra parten, för att kontrollera både giltigheten av luftfartygets och dess besättningsmedlemmars relevanta handlingar och luftfartygets och dess utrustnings uppenbara skick.

r) *egenhantering*: ett lufttrafikföretags utförande av marktjänster direkt för egen räkning eller för ett annat lufttrafikföretags räkning, om

i) ett av dem innehar majoritet i det andra, eller

ii) ett enda organ innehar majoriteten i vart och ett av dem.

s) *regelbundna lufttransporttjänster*: lufttransporttjänster som är regelbunden och utförs mot ersättning enligt en offentliggjord tidtabell, eller som är så regelbunden eller tät att den utgör en tydligt systematisk serie, och som är öppen så att den kan direktbokas av allmänheten; tilläggslinjer som uppkommit på grund av överskottstrafik från reguljära flygningar ingår.

t) *landning för andra ändamål än trafikändamål*: landning för annat ändamål än att ta ombord eller släppa av passagerare, bagage, frakt och/eller post vid lufttransport.

u) *tariff*: alla biljettpriser, taxor eller avgifter för transport av passagerare, bagage eller frakt(exklusive post) via lufttransport (inbegripet alla andra transportsätt i samband därmed) vilka tas ut av lufttrafikföretag, inbegripet deras agenter, samt villkoren för tillgång till sådana biljettpriser, taxor eller avgifter.

v) *användaravgift*: en avgift som lufttrafikföretag måste betala för tillhandahållande av anläggningar eller tjänster avseende flygplatser, flygnavigering (inklusive överflygningar) eller luftfartsskydd, inbegripet tillhörande tjänster och anläggningar, eller miljörelaterade avgifter, inbegripet bullerrelaterade avgifter och avgifter för att hantera lokala luftkvalitetsproblem vid eller omkring flygplatser.

ARTIKEL 418

Flygrutter

1. Om inte annat följer av artikel 419 ska unionen bevilja Förenade kungariket rätten att låta Förenade kungarikets lufttrafikföretag bedriva trafik avseende lufttransport på följande rutter:

Punkter inom Förenade kungarikets territorium – Mellanliggande punkter – Punkter inom unionens territorium – Bortomliggande punkter.

2. Om inte annat följer av artikel 419 ska Förenade kungariket bevilja unionen rätten att låta unionens lufttrafikföretag bedriva trafik avseende lufttransport på följande rutter:

Punkter inom unionens territorium – Mellanliggande punkter – Punkter inom Förenade kungarikets territorium – Bortomliggande punkter.

ARTIKEL 419

Trafikrättigheter

1. Varje part ska bevilja den andra parten en rätt att låta sina lufttrafikföretag, i syfte att bedriva lufttransport på de rutter som anges i artikel 418,

a) flyga över dess territorium utan att landa,

b) landa på dess territorium för andra ändamål än trafikändamål.

2. Förenade kungariket ska ha rätt att låta sina lufttrafikföretag landa på unionens territorium för att tillhandahålla regelbundna och icke-regelbundna lufttransporttjänster mellan alla punkter belägna inom Förenade kungarikets territorium och alla punkter belägna inom unionens territorium (tredje och fjärde frihetsrättigheterna).

3. Unionen ska ha rätt att låta sina lufttrafikföretag landa på Förenade kungarikets territorium för att tillhandahålla regelbundna och icke-regelbundna lufttransporttjänster mellan alla punkter belägna inom unionens territorium och alla punkter belägna inom Förenade kungarikets territorium (tredje och fjärde frihetsrättigheterna).

4. Trots punkterna 1, 2 och 3 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 9 får medlemsstaterna och Förenade kungariket, med förbehåll för parternas respektive interna regler och förfaranden, ingå bilaterala överenskommelser genom vilka de, i enlighet med detta avtal, ger varandra följande rättigheter:

a) För Förenade kungariket, rätten att låta sina lufttrafikföretag landa på den berörda medlemsstatens territorium för att tillhandahålla regelbundna och icke-regelbundna lufttransporttjänster för fraktgods mellan punkter belägna inom den medlemsstatens territorium och punkter i ett tredjeland, som en del av en tjänst som har sin ursprungsort eller destination inom Förenade kungarikets territorium (femte frihetsrättigheten).

b) För den berörda medlemsstaten, rätten att låta unionens lufttrafikföretag landa på Förenade kungarikets territorium för att tillhandahålla regelbundna och icke-regelbundna lufttransporttjänster för fraktgods mellan punkter belägna inom Förenade kungarikets territorium och punkter i ett tredjeland, som en del av en tjänst som har sin ursprungsort eller destination inom den medlemsstatens territorium (femte frihetsrättigheten).

5. De rättigheter som ömsesidigt beviljas i enlighet med punkt 4 ska regleras av bestämmelserna i denna avdelning.

6. Ingen av parterna får ensidigt begränsa trafikvolymen, turtätheten, regelbundenheten, trafikens flygvägar, ursprung eller destination för de lufttransporttjänster som utförs i enlighet med punkterna 2, 3 och 4, eller vilka luftfartygstyper som får användas för detta ändamål av den andra partens lufttrafikföretag, utom om det är nödvändigt av tullrelaterade skäl, tekniska skäl, driftsskäl, skäl som rör flygledningstjänst, säkerhetsskäl, miljöskäl eller hälsoskyddsskäl, på ett icke-diskriminerande sätt, eller om annat föreskrivs i denna avdelning.

7. Ingenting i denna avdelning ska anses ge Förenade kungariket en rätt att låta sina lufttrafikföretag ta ombord, inom en medlemsstats territorium, passagerare, bagage, frakt eller post som medförs mot ersättning till en annan punkt inom den medlemsstaten eller någon annan medlemsstats territorium.

8. Ingenting i denna avdelning ska anses ge unionen en rätt att låta sina lufttrafikföretag ta ombord, inom Förenade kungarikets territorium, passagerare, bagage, frakt eller post som medförs mot ersättning till en annan punkt inom Förenade kungarikets territorium.

9. Om inte annat följer av parternas interna regler och förfaranden får Förenade kungarikets och medlemsstaternas behöriga myndigheter tillåta icke-regelbundna lufttransporttjänster utöver de rättigheter som anges i denna artikel, under förutsättning att de inte utgör en förtäckt form av regelbundna tjänster, och får fastställa bilaterala överenskommelser om de förfaranden som ska följas för hantering av och beslut om lufttrafikföretags ansökningar.

ARTIKEL 420

Överenskommelser om gemensamma linjebeteckningar (*code share*)
och reserverad platskapacitet (*blocked space*)

1. Lufttransporttjänster i enlighet med artikel 419 får tillhandahållas genom överenskommelser om reserverad platskapacitet (s.k. *block-space*) eller gemensamma linjebeteckningar (*code share*) enligt följande:

a) Ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket får agera som marknadsansvarigt lufttrafikföretag i en överenskommelse med vilket som helst lufttrafikföretag som utför flygningen som är ett lufttrafikföretag från unionen eller ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket, eller med vilket som helst lufttrafikföretag från ett tredje land som utför flygningen som enligt unionsrätten eller, i tillämpliga fall, enligt den berörda medlemsstatens eller de berörda medlemsstaternas rätt, har nödvändiga trafikrättigheter samt rätt att låta sina lufttrafikföretag utöva dessa rättigheter inom ramen för överenskommelsen i fråga.

b) Ett lufttrafikföretag från unionen får agera som marknadsansvarigt lufttrafikföretag i en överenskommelse med vilket som helst lufttrafikföretag som utför flygningen som är ett lufttrafikföretag från unionen eller ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket, eller med vilket som helst lufttrafikföretag från ett tredjeland som utför flygningen som, enligt Förenade kungarikets lagstiftning, har nödvändiga trafikrättigheter samt rätt att låta sina lufttrafikföretag utöva dessa rättigheter inom ramen för överenskommelsen i fråga.

c) Ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket får agera som lufttrafikföretag som utför flygningen i en överenskommelse med vilket som helst marknadsansvarigt lufttrafikföretag som är ett lufttrafikföretag från unionen eller ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket, eller med vilket som helst marknadsansvarigt lufttrafikföretag från ett tredjeland som enligt unionsrätten eller, i tillämpliga fall, enligt den berörda medlemsstatens eller de berörda medlemsstaternas rätt, har de rättigheter som krävs för att ingå överenskommelsen i fråga.

d) Ett lufttrafikföretag från unionen får agera som det lufttrafikföretag som utför flygningen i en överenskommelse med vilket som helst marknadsansvarigt lufttrafikföretag som är ett lufttrafikföretag från unionen eller ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket, eller med vilket som helst marknadsansvarigt lufttrafikföretag från ett tredjeland som enligt Förenade kungarikets lagstiftning har de rättigheter som krävs för att ingå överenskommelsen i fråga.

e) Inom ramen för de överenskommelser som avses i leden a–d får ett lufttrafikföretag från en part agera som marknadsansvarigt lufttrafikföretag i en överenskommelse om reserverad platskapacitet eller gemensamma linjebeteckningar i trafik mellan vilka två punkter som helst där både ursprungsorten och destinationen är belägna på den andra partens territorium, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

i) De villkor som fastställs i led a eller b, allt efter omständigheterna, för det lufttrafikföretag som utför flygningen, och

ii) transporttjänsten i fråga utgör en del av en transport som utförs av det marknadsansvariga lufttrafikföretaget mellan en punkt inom dess parts territorium och den destinationspunkten inom den andra partens territorium.

2. Ett lufttrafikföretag från den ena parten får agera som det marknadsansvariga lufttrafikföretaget i en överenskommelse om reserverad platskapacitet eller gemensamma linjebeteckningar i trafik mellan vilka två punkter som helst där den ena är belägen inom den andra partens territorium och den andra är belägen i ett tredjeland, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

a) De villkor som fastställs i punkt 1 a eller b, allt efter omständigheterna, för det lufttrafikföretag som utför flygningen, och

b) transporttjänsten i fråga utgör en del av en transport som utförs av det marknadsansvariga lufttrafikföretaget mellan en punkt inom den partens territorium och den punkten i ett tredjeland.

3. För varje såld biljett som omfattas av de överenskommelser som avses i denna artikel ska köparen i samband med bokningen informeras om vilket lufttrafikföretag som kommer att stå för varje del av tjänsten. Om detta inte är möjligt, eller vid ändring efter bokning, ska passageraren underrättas om vilket lufttrafikföretag som ska utföra flygningen så snart detta har fastställts. I samtliga fall ska passageraren underrättas vid incheckningen, eller före ombordstigning om det inte krävs någon incheckning för ett anslutningsflyg, om vilket eller vilka lufttrafikföretag som ska utföra flygningen.

4. Parterna får kräva att de överenskommelser som avses i denna artikel ska godkännas av deras behöriga myndigheter i syfte att kontrollera att de villkor som fastställs däri samt andra krav som föreskrivs i detta avtal, i synnerhet vad gäller rättvis konkurrens, säkerhet och luftfartsskydd, är uppfyllda.

5. Under inga omständigheter får användning av överenskommelser om gemensamma linjebeteckningar eller reserverad platskapacitet leda till att parternas lufttrafikföretag utövar andra trafikrättigheter på grundval av detta avtal än de som föreskrivs i artikel 419.

ARTIKEL 421

Operativ flexibilitet

De rättigheter som parterna ömsesidigt beviljar i enlighet med artikel 419.2, 419.3 och 419.4 ska, inom de gränser som anges däri, omfatta samtliga följande befogenheter:

a) Att trafikera flyglinjer i endera eller båda riktningarna.

b) Att kombinera olika flygnummer inom ramen för en och samma flygning.

c) Att trafikera punkter på flygrutten i vilken kombination och i vilken ordning som helst.

d) Att överföra trafik mellan ett och samma lufttrafikföretags luftfartyg vid valfri punkt (*change of gauge*).

e) Att utföra trafik med mellanlandningar genom vilka punkter som helst inom eller utanför endera parts territorium.

f) Att utföra transittrafik genom den andra partens territorium.

g) Att kombinera trafik med olika ursprung på ett och samma luftfartyg.

h) Att trafikera fler än en punkt på samma flyglinje (*co-terminalisation*).

ARTIKEL 422

Trafiktillstånd och tekniska tillstånd

1. Vid mottagande av en ansökan om trafiktillstånd från ett lufttrafikföretag från en part, i föreskriven form och på föreskrivet sätt, för att utföra lufttransporttjänster enligt denna avdelning, ska den andra parten bevilja lämpliga tillstånd och tekniska tillstånd med så kort handläggningstid som möjligt, under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) För ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket, att

i) lufttrafikföretaget ägs, direkt eller genom majoritetsägande, och kontrolleras i praktiken av Förenade kungariket, medborgare i Förenade kungariket eller bådadera,

ii) lufttrafikföretaget har sin huvudsakliga verksamhetsort på Förenade kungarikets territorium och innehar en licens i enlighet med Förenade kungarikets lagstiftning, och

iii) lufttrafikföretaget innehar ett drifttillstånd utfärdat av den behöriga myndigheten i Förenade kungariket, vilken ska vara tydligt angiven, och den myndigheten utövar och upprätthåller effektiv tillsyn över lufttrafikföretaget.

b) För ett lufttrafikföretag från unionen, att

i) lufttrafikföretaget ägs, direkt eller genom majoritetsägande, och kontrolleras i praktiken av en eller flera medlemsstater, av andra medlemsstater i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, av Schweiz, av medborgare i sådana stater, eller av en kombination av dessa,

ii) lufttrafikföretaget har sin huvudsakliga verksamhetsort på unionens territorium och innehar en giltig operativ licens i enlighet med unionsrätten, och

iii) lufttrafikföretaget innehar ett drifttillstånd utfärdat av den behöriga myndigheten i en medlemsstat, eller av en unionsmyndighet på dess vägnar, att den myndighet som utfärdar tillståndet är tydligt angiven, och att den medlemsstaten utövar och upprätthåller effektiv tillsyn över lufttrafikföretaget.

c) Artiklarna 434 och 435 efterlevs.

d) Lufttrafikföretaget uppfyller de villkor som föreskrivs i de lagar och andra författningar som den part som prövar ansökningen eller ansökningarna normalt tillämpar på internationell lufttransport.

2. Trots punkt 1 a i ska lämpliga trafiktillstånd och andra tillstånd beviljas lufttrafikföretag i Förenade kungariket under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) De villkor som anges i punkt 1 a ii, a iii, c och d är uppfyllda.

b) Lufttrafikföretaget ägs, direkt eller genom majoritetsägande, och kontrolleras i praktiken av en eller flera medlemsstater och medlemsstater, av andra medlemsstater i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, av Schweiz, av medborgare i sådana stater, eller av en kombination av dessa, oavsett om de gör detta enskilt eller tillsammans med Förenade kungariket och/eller medborgare i Förenade kungariket.

c) Lufttrafikföretaget innehade en giltig operativ licens i enlighet med unionsrätten den dag då övergångsperioden löpte ut.

3. Vid tillämpning av punkterna 1 och 2 ska bevis för effektiv tillsyn omfatta, men inte vara begränsade till att

a) det berörda lufttrafikföretag innehar en giltig operativ licens eller ett giltigt tillstånd som utfärdats av den behöriga myndigheten och uppfyller de kriterier som uppställs av den part som utfärdat den operativa licensen eller tillståndet för driften av internationell lufttrafik, och

b) den parten har och upprätthåller program för tillsyn över luftfartssäkerhet och luftfartsskydd för det lufttrafikföretaget i enlighet med Icao-standarder.

4. Vid beviljande av trafiktillstånd eller tekniska tillstånd ska parterna behandla samtliga lufttrafikföretag från den andra parten på ett icke-diskriminerande sätt.

5. När en ansökan om trafiktillstånd från ett lufttrafikföretag från en part tas emot, ska den andra parten erkänna varje fastställande av lämplighet eller medborgarskap eller bådadera som har gjorts av den första parten när det gäller det lufttrafikföretaget som om fastställandet hade gjorts av de egna behöriga myndigheterna, och inte utreda ärendet ytterligare, om inte annat föreskrivs i artikel 424.3.

ARTIKEL 423

Driftsplaner, program och tidtabeller

En part får endast uppställa krav på anmälan av driftsplaner, program eller tidtabeller för lufttrafik som bedrivs enligt denna avdelning. Om en part uppställer krav på sådan anmälan ska den minimera den administrativa börda som anmälningskrav och -förfaranden medför för mellanhänder vid lufttransport och den andra partens lufttrafikföretag.

ARTIKEL 424

Vägran, återkallande, tillfälligt upphävande eller begränsning av trafiktillstånd

1. Unionen får vidta åtgärder mot ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket i enlighet med punkterna 3, 4 och 5 i denna artikel i något av följande fall:

a) När det gäller tillstånd som beviljats i enlighet med artikel 422.1 a, om något av de där angivna villkoren inte är uppfyllt.

b) När det gäller tillstånd som beviljats i enlighet med artikel 422.2, om något av de där angivna villkoren inte är uppfyllt.

c) Lufttrafikföretaget har inte har följt de lagar och andra författningar som avses i artikel 426.

d) Sådana åtgärder är nödvändiga för att förebygga, skydda mot eller kontrollera spridning av sjukdomar eller på annat sätt skydda folkhälsan.

2. Förenade kungariket får vidta åtgärder mot ett lufttrafikföretag från unionen, i enlighet med punkterna 3, 4 och 5 i denna artikel, i något av följande fall:

a) Något av villkoren i artikel 422.1 b är inte uppfyllt.

b) Lufttrafikföretaget har inte följt de lagar och andra författningar som avses i artikel 426.

c) Sådana åtgärder är nödvändiga för att förebygga, skydda mot eller kontrollera spridning av sjukdomar eller på annat sätt skydda folkhälsan.

3. Om en part har rimliga skäl att anta att ett lufttrafikföretag från den andra parten befinner sig i någon av de situationer som avses i punkt 1 eller 2, allt efter omständigheterna, och att åtgärder måste vidtas i detta avseende, ska den parten så snart som möjligt skriftligen underrätta den andra parten om skälen till att den avser att vägra utfärda, tillfälligt upphäva eller begränsa trafiktillståndet eller det tekniska tillståndet, samt begära samråd.

4. Sådana samråd ska inledas så snart som möjligt och senast 30 dagar efter det att begäran om samråd har mottagits. Om ingen tillfredsställande överenskommelse har nåtts inom 30 dagar eller en överenskommen tidsfrist från och med startdatumet för sådana samråd, eller om de överenskomna korrigerande åtgärderna inte har vidtagits, får den part som begärde samrådet vidta åtgärder för att vägra utfärda, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa det eller de berörda lufttrafikföretagens trafiktillstånd eller tekniska tillstånd för att säkerställa efterlevnad av artiklarna 422 och 426. Om åtgärder har vidtagits för att vägra utfärda, återkalla, tillfälligt upphäva eller begränsa ett lufttrafikföretags trafiktillstånd eller tekniska tillstånd, får en part använda skiljeförfarandet i enlighet med artikel 739, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744. På begäran av en part får skiljedomstolen, i avvaktan på dess slutliga avgörande, besluta om antagande av interimistiska skyddsåtgärder, inbegripet ändring eller tillfälligt upphävande av åtgärder som vidtagits av endera parten i enlighet med denna artikel.

5. Trots punkterna 3 och 4 får en part i de fall som avses i punkt 1 c och d och 2 b och c vidta omedelbara eller brådskande åtgärder när en nödsituation så kräver, eller för att förhindra ytterligare bristande efterlevnad. Vid tillämpningen av denna punkt avses med ytterligare bristande efterlevnad att frågan om bristande efterlevnad redan har tagits upp mellan parternas behöriga myndigheter.

6. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i rubrik ett avdelning XI, artiklarna 427.4, 434.4, 434.6, 434.8 och 435.12 och det tvistlösningsförfarande som fastställs i del sex avdelning I eller de åtgärder som följer därav.

ARTIKEL 425

Ägande och kontroll av lufttrafikföretag

Parterna erkänner de potentiella fördelarna av en gradvis liberalisering av ägande och kontroll av deras respektive lufttrafikföretag. Parterna är överens om att i den specialiserade kommittén för lufttransport undersöka möjligheterna till ömsesidig liberalisering av ägande och kontroll av deras lufttrafikföretag inom tolv månader från detta avtals ikraftträdande och därefter inom tolv månader från mottagandet av en begäran om detta från endera parten. Som ett resultat av denna undersökning får parterna besluta att ändra denna avdelning.

ARTIKEL 426

Efterlevnad av lagar och andra författningar

1. En parts lagar och andra författningar avseende inresa i, flygning inom och avresa från dess territorium för luftfartyg som används i internationell lufttransport ska iakttas av den andra partens lufttrafikföretag vid inresa i, flygning inom eller utresa från den partens territorium.

2. En parts lagar och andra författningar avseende inresa i, flygning inom eller avresa från dess territorium för passagerare, besättning, bagage, frakt eller post ombord på luftfartyg (inbegripet bestämmelser om inresa, klarering, immigration, pass, tull och karantän eller, när det gäller post, postföreskrifter) ska iakttas av eller för passagerare, besättning, bagage, frakt och post som medförs av den andra partens lufttrafikföretag vid inresa i, flygning inom eller utresa från den partens territorium.

3. Parterna ska inom sina respektive territorier tillåta att den andra partens lufttrafikföretag vidtar åtgärder för att säkerställa att endast personer med de resehandlingar som krävs för inresa i eller transitering genom den andra partens territorium befordras.

ARTIKEL 427

Icke-diskriminering

1. Utan att det påverkar tillämpningen av rubrik ett avdelning XI ska parterna inom sina respektive jurisdiktioner undanröja alla former av diskriminering som negativt skulle påverka den andra partens lufttrafikföretags rättvisa och lika möjligheter att konkurrera i utövandet av de rättigheter som föreskrivs i denna avdelning.

2. En part (*den initiativtagande parten*) får förfara i enlighet med punkterna 3–6 om den anser att dess lufttrafikföretags rättvisa och lika möjligheter att konkurrera i utövandet av de rättigheter som föreskrivs i denna avdelning påverkas negativt av sådan diskriminering som är förbjuden enligt punkt 1.

3. Den initiativtagande parten ska lämna in en skriftlig begäran om samråd till den andra parten (*den svarande parten*). Samråd ska inledas inom 30 dagar från mottagandet av begäran, om inte parterna kommer överens om något annat.

4. Om den initiativtagande parten och den svarande parten inte lyckas nå en överenskommelse i frågan inom 60 dagar från mottagandet av den begäran om samråd som avses i punkt 3, får den initiativtagande parten vidta åtgärder mot alla eller vissa av de lufttrafikföretag som har gynnats av sådan diskriminering som är förbjuden enligt punkt 1, inbegripet åtgärder för att vägra, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa de berörda lufttrafikföretagens trafiktillstånd eller tekniska tillstånd.

5. De åtgärder som vidtas enligt punkt 4 ska vara lämpliga, proportionerliga och begränsade i omfattning och varaktighet till vad som är strikt nödvändigt för att mildra skadan för den initiativtagande partens lufttrafikföretag och undanröja den oberättigade fördelen för de lufttrafikföretag mot vilka de riktas.

6. Om samråd inte har löst frågan eller om åtgärder har vidtagits enligt punkt 4 i denna artikel, får en part hänskjuta frågan till skiljeförfarande enligt artikel 739, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744. På begäran av en part får skiljedomstolen, i avvaktan på dess slutliga avgörande, besluta om antagande av interimistiska skyddsåtgärder, inbegripet ändring eller tillfälligt upphävande av åtgärder som vidtagits av endera parten i enlighet med denna artikel.

7. Trots punkt 2 ska parterna inte tillämpa punkterna 3–6 i fråga om beteenden som omfattas av rubrik ett avdelning XI.

ARTIKEL 428

Affärsverksamhet

1. Parterna är överens om att hinder för lufttrafikföretagens affärsverksamhet skulle vara till förfång för de fördelar som kan uppnås genom denna avdelning. Parterna är överens om att samarbeta för att undanröja hinder för affärsverksamhet för båda parternas lufttrafikföretag i fall då sådana hinder kan hindra kommersiell verksamhet, snedvrida konkurrensen eller påverka möjligheterna att konkurrera på lika villkor.

2. Den specialiserade kommittén för lufttransport ska övervaka framstegen när det gäller att effektivt ta itu med frågor som rör hinder för lufttrafikföretags affärsverksamhet.

ARTIKEL 429

Kommersiell verksamhet

1. Parterna ska bevilja varandra de rättigheter som anges i punkterna 2–7. För utövandet av dessa rättigheter ska respektive parts lufttrafikföretag inte vara skyldiga att arbeta med en lokal sponsor.

2. Vad gäller företrädare för lufttrafikföretag gäller följande:

a) En parts lufttrafikföretag ska, utan inskränkning eller diskriminering, ha rätt att inrätta kontor och anläggningar på den andra partens territorium i den mån det är nödvändigt för att tillhandahålla tjänster enligt denna avdelning.

b) Sådana kontor och anläggningar som är belägna på en flygplats får omfattas av begränsningar på grund av utrymmestillgång, utan att detta påverkar tillämpningen av säkerhets- och skyddsbestämmelser.

c) Varje part ska, i enlighet med sina lagar och andra författningar avseende inresa, bosättning och anställning, tillåta den andra partens lufttrafikföretag att på den tillståndsgivande partens territorium ta in och hålla egen personal för ledning, försäljning, tekniska uppgifter och drift samt annan specialistpersonal som lufttrafikföretag rimligen anser vara nödvändig för att tillhandahålla lufttransporttjänster enligt denna avdelning. Om det krävs arbetstillstånd för den personal som avses i denna punkt, inbegripet personal som utför vissa tillfälliga uppgifter, ska parterna behandla ansökningar om sådana tillstånd skyndsamt, i enlighet med relevanta lagar och andra författningar.

3. Vad gäller marktjänster gäller följande:

a) Varje part ska tillåta den andra partens lufttrafikföretag att utöva egenhantering på sitt territorium utan andra inskränkningar än sådana som grundas på säkerhets- eller skyddsskäl eller som på annat sätt är en följd av fysiska eller operativa restriktioner.

b) En part får inte ålägga den andra partens lufttrafikföretag att välja en eller flera leverantörer av marktjänster bland dem som finns på marknaden i enlighet med lagar och andra författningar hos den part där tjänsterna tillhandahålls.

c) Om en parts lagar och andra författningar på något sätt begränsar eller inskränker den fria konkurrensen mellan leverantörer av marktjänster ska den parten, utan att det påverkar tillämpningen av led a, säkerställa att alla nödvändiga marktjänster är tillgängliga för den andra partens lufttrafikföretag och att de tillhandahålls på villkor som inte är mindre gynnsamma än de villkor enligt vilka de tillhandahålls till något annat lufttrafikföretag.

4. När det gäller fördelningen av ankomst- och avgångstider vid flygplatser ska varje part säkerställa att dess bestämmelser, riktlinjer och förfaranden för fördelning av ankomst- och avgångstider vid flygplatserna på dess territorium tillämpas på ett öppet, effektivt och icke-diskriminerande sätt och i rätt tid.

5. Vad gäller lokala utgifter och överföring av medel och inkomster:

a) Bestämmelserna i rubrik ett avdelning IV är tillämpliga på de frågor som regleras i den här avdelningen, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 422.

b) Parterna ska bevilja varandra de förmåner som anges i leden c–e.

c) Parternas lufttrafikföretags försäljning och inköp av transporttjänster och därmed sammanhängande tjänster ska, enligt lufttrafikföretagets gottfinnande, tillåtas att uttryckas i pund sterling om försäljningen eller inköpet äger rum på Förenade kungarikets territorium eller, om försäljningen eller inköpet äger rum inom en medlemsstats territorium, i den medlemsstatens valuta.

d) Varje parts lufttrafikföretag ska efter eget gottfinnande ha rätt att betala för lokala utgifter i lokal valuta.

e) Varje parts lufttrafikföretag ska ha rätt att på begäran, när som helst och på valfritt sätt, överföra intäkter som erhållits på den andra partens territorium från försäljning av lufttransporttjänster och därmed förbundna verksamheter som är direkt kopplade till lufttransport, och som överstiger lokalt utbetalda belopp, till det land som de själva väljer. Snabb konvertering och överföring ska vara tillåten utan inskränkning eller beskattning, till marknadsmässig växelkurs för löpande transaktioner och överföringar som gäller den dag då lufttrafikföretaget lämnade in en första begäran om överföring och ska vara befriade från avgifter, med undantag av de avgifter som bankerna normalt tar ut för sådana konverteringar och överföringar.

6. Vad gäller intermodal transport:

a) När det gäller passagerartransporter får parterna inte föreskriva att yttransportföretag ska omfattas av lagar och andra författningar som reglerar lufttransport enbart av det skälet att sådana yttransporter erbjuds av ett lufttrafikföretag i eget namn.

b) Varje parts lufttrafikföretag ska tillåtas, utan inskränkningar och med förbehåll för sådana villkor och kvalifikationer som anges i avdelning II i rubrik ett och dess bilagor och rubrik tre avdelning I och dess bilaga, att i samband med internationell lufttransport välja vilken yttransport som helst för frakttransport till eller från vilka punkter som helst inom parternas territorier eller i tredjeländer, inbegripet transport till och från samtliga flygplatser som har tullinrättningar och inbegripet, i tillämpliga fall, den eventuella rättigheten att transportera frakt under suspension av avgifter. Sådan frakt ska, oavsett om det fraktas med yt- eller lufttransport, ha tillträde till tullbehandling och tullinrättningar på flygplatsen. Lufttrafikföretag får välja att utföra sina egna yttransporter eller tillhandahålla det genom avtal, inbegripet avtal om gemensamma linjebeteckningar, med andra yttransportföretag, inbegripet yttransporter som utförs av andra lufttrafikföretag och indirekta leverantörer av flygfrakt. Sådana intermodala frakttjänster får erbjudas som en genomgående tjänst och till ett enda pris för den kombinerade luft- och yttransporten, förutsatt att avsändarna informeras om de berörda transportleverantörerna.

7. Vad gäller leasing:

a) Parterna ska ge varandra rätt att låta sina respektive lufttrafikföretag tillhandahålla lufttransporttjänster i enlighet med artikel 419 på samtliga följande sätt:

i) Använda luftfartyg som hyrs in utan besättning från en uthyrare.

ii) I fråga om Förenade kungarikets lufttrafikföretag, använda luftfartyg som hyrs in med besättning från andra lufttrafikföretag från parterna.

iii) I fråga om unionens lufttrafikföretag, använda luftfartyg som hyrs in med besättning från andra lufttrafikföretag från unionen.

iv) Använda luftfartyg som hyrs in med besättning från andra lufttrafikföretag än de som avses i led ii respektive iii, under förutsättning att inhyrningen är berättigad på grundval av exceptionella behov, säsongsrelaterade kapacitetsbehov eller inhyrarens operativa svårigheter och inhyrningen inte överstiger den tid som är strikt nödvändig för att tillgodose dessa behov eller övervinna dessa svårigheter.

b) Parterna får kräva att avtal om in- och uthyrning ska godkännas av deras behöriga myndigheter i syfte att kontrollera efterlevnaden av de villkor som anges i denna punkt och av de tillämpliga säkerhets- och skyddskraven.

c) Om en part kräver ett sådant godkännande, ska den dock sträva efter att påskynda godkännandeförfarandena och minimera den administrativa bördan för de berörda lufttrafikföretagen.

d) Bestämmelserna i denna punkt påverkar inte tillämpningen av en parts lagar och andra författningar när det gäller den partens lufttrafikföretags in- och uthyrning av luftfartyg.

ARTIKEL 430

Skattebestämmelser

1. Luftfartyg som används i internationell lufttransport av den andra partens lufttrafikföretag, deras sedvanliga utrustning, bränsle, smörjmedel, teknisk förbrukningsmateriel, markutrustning, reservdelar (inklusive motorer), luftfartygsförråd (inbegripet men inte begränsat till sådana artiklar som livsmedel, drycker och sprit, tobak och andra varor avsedda för försäljning till eller användning av passagerare i begränsade mängder under flygning), och andra artiklar som är avsedda för eller används enbart i samband med drift eller underhåll av luftfartyg som används i internationell lufttransport, ska vid ankomst till den ena partens territorium, på grundval av ömsesidighet och under förutsättning att sådan utrustning och materiel och sådana förråd förvaras ombord på luftfartyget, vara befriade från alla importrestriktioner, skatter på egendom och kapital, tullar, punktskatter, inspektionsavgifter, mervärdesskatt eller andra liknande indirekta skatter, och liknande avgifter som tas ut av de nationella eller lokala myndigheterna eller av unionen.

2. De följande varorna ska också, på grundval av ömsesidighet, vara befriade från de skatter, tullar och avgifter som avses i punkt 1:

a) Luftfartygsförråd som införs i eller tillhandahålls inom en parts territorium och tas ombord i skälig mängd för användning vid utresan ombord på ett luftfartyg som tillhör ett av den andra partens lufttrafikföretag och används för internationell lufttransport, även när dessa förråd ska användas under en del av flygningen som går över nämnda territorium.

b) Markutrustning och reservdelar (inbegripet motorer) som införs i en parts territorium för service, underhåll eller reparation av ett luftfartyg som tillhör ett av den andra partens lufttrafikföretag och används för internationell lufttransport.

c) Smörjmedel och annan teknisk förbrukningsmateriel än bränsle som införs i eller tillhandahålls inom en parts territorium för användning ombord på ett luftfartyg som tillhör ett av den andra partens lufttrafikföretag och används för internationell lufttransport, även när materielen ska användas under en del av flygningen som går över nämnda territorium.

d) Trycksaker, i enlighet med varje parts tullagstiftning, som införs i eller tillhandahålls inom en parts territorium och tas ombord för användning vid utresan ombord på ett luftfartyg som tillhör ett av den andra partens lufttrafikföretag och används för internationell lufttransport, även när dessa förråd ska användas under en del av flygningen som går över nämnda territorium.

3. Sedvanlig ombordutrustning samt den materiel, de förnödenheter och de reservdelar som avses i punkt 1 och normalt hålls ombord på luftfartyg som drivs av en parts lufttrafikföretag, får lastas av på den andra partens territorium endast med godkännande av den partens tullmyndigheter och får omfattas av ett krav på att de ska stå under dessa myndigheters övervakning eller kontroll till dess att de återexporteras eller på annat sätt bortskaffas i enlighet med tillämpliga bestämmelser.

4. Den befrielse från tullar, nationella punktskatter och liknande nationella avgifter som föreskrivs i denna artikel ska också vara tillgänglig i situationer där den ena partens lufttrafikföretag har ingått avtal med ett eller flera andra lufttrafikföretag om lån eller överföring på den andra partens territorium av de artiklar som anges i punkterna 1 och 2, förutsatt att sådana andra lufttrafikföretag på liknande sätt åtnjuter sådan lättnad från den andra partens sida.

5. Ingenting i denna avdelning ska hindra en part från att ta ut skatter, tullar, avgifter eller andra pålagor på varor som inte är avsedda för konsumtion ombord och som säljs till passagerare ombord under flygning mellan två punkter inom partens territorium vid vilka av- eller påstigning är tillåten.

6. Bagage och frakt i direkt transitering genom en parts territorium ska vara befriat från skatter, tullar, avgifter och andra liknande pålagor.

7. Det får krävas att utrustning och materiel enligt punkt 2 ska stå under behöriga myndigheters övervakning eller kontroll.

8. Bestämmelserna i de respektive konventioner som är i kraft mellan Förenade kungariket och medlemsstater för undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och kapital påverkas inte av denna avdelning.

9. Befrielsen från tullar, nationella punktskatter och liknande nationella avgifter ska inte omfatta avgifter baserade på kostnaden för tjänster som tillhandahålls en parts lufttrafikföretag på den andra partens territorium.

ARTIKEL 431

Användaravgifter

1. Användaravgifter som en part får ta ut av den andra partens lufttrafikföretag för användning av flygtrafiktjänster och flygkontrolltjänst ska vara kostnadsrelaterade och icke-diskriminerande. I alla händelser ska alla sådana användaravgifter åläggas den andra partens lufttrafikföretag på villkor som är minst lika gynnsamma som de gynnsammaste villkor som är tillgängliga för något annat lufttrafikföretag i liknande omständigheter vid den tidpunkt då avgifterna tillämpas.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 429.5 ska varje part säkerställa att andra användaravgifter än de som anges i punkt 1 och som kan åläggas den andra partens lufttrafikföretag är rättvisa, skäliga, inte orättvist diskriminerande och rättvist fördelade mellan användarkategorierna. Användaravgifter som åläggs den andra partens lufttrafikföretag får återspegla, men inte överstiga, den fulla kostnaden för tillhandahållande av lämpliga anläggningar och tjänster avseende flygplatser, flygplatsmiljö och luftfartsskydd på flygplatsen eller inom flygplatssystemet. Sådana avgifter kan inbegripa en skälig avkastning på tillgångar efter avskrivningar. Anläggningar och tjänster som är belagda med användaravgifter ska tillhandahållas på en effektiv och ekonomisk grundval. I alla händelser ska alla sådana användaravgifter åläggas den andra partens lufttrafikföretag på villkor som är minst lika gynnsamma som de gynnsammaste villkor som är tillgängliga för något annat lufttrafikföretag i liknande omständigheter vid den tidpunkt då avgifterna tillämpas.

3. För att säkerställa en korrekt tillämpning av principerna i punkterna 1 och 2 ska varje part säkerställa att samråd äger rum mellan de behöriga myndigheter eller organ på dess territorium som tar ut avgifter och de lufttrafikföretag som använder de berörda tjänsterna och anläggningarna och att de behöriga myndigheter eller organ som tar ut avgifterna och lufttrafikföretagen utbyter den information som kan behövas. Varje part ska säkerställa att de behöriga myndigheter som tar ut avgifter i skälig tid i förväg underrättar användarna om varje förslag till ändring av användaravgifter, så att de får en möjlighet att yttra sig innan ändringarna görs.

ARTIKEL 432

Tariffer

1. Parterna ska tillåta att parternas lufttrafikföretag fritt fastställer tariffer på grundval av rättvis konkurrens i enlighet med denna avdelning.

2. Parterna får inte föreskriva att de tariffer som fastställs av den andra partens lufttrafikföretag ska godkännas.

ARTIKEL 433

Statistik

1. Parterna ska samarbeta inom ramen för den specialiserade kommittén för lufttransport för att underlätta utbytet av statistisk information avseende lufttransport enligt denna avdelning.

2. Varje part ska på begäran av den andra parten förse denna med tillgänglig icke-konfidentiell och icke kommersiellt känslig statistik om lufttransport inom ramen för denna avdelning, i enlighet med parternas lagar och författningar, på ett icke-diskriminerande sätt och i den mån som rimligtvis kan begäras.

ARTIKEL 434

Luftfartssäkerhet

1. Parterna bekräftar betydelsen av ett nära samarbete på området luftfartssäkerhet.

2. Luftvärdighetsbevis, luftfartscertifikat och licenser som har utfärdats eller gjorts giltiga av den ena parten och som fortfarande är i kraft ska av den andra parten och dess behöriga myndigheter erkännas som giltiga med avseende på bedrivande av lufttrafik enligt denna avdelning, under förutsättning att sådana bevis, certifikat eller licenser har utfärdades eller gjordes giltiga enligt, och i överensstämmelse med, åtminstone de relevanta internationella normer som fastställts enligt konventionen.

3. Varje part får när som helst begära samråd om säkerhetsnormer som den andra parten upprätthållit och tillämpat på områden som rör luftfartsanläggningar, flygbesättningar, luftfartyg och luftfartygs drift. Sådant samråd ska äga rum inom 30 dagar från det att begäran framställs.

4. Om en part efter ett sådant samråd finner att den andra parten inte på ett ändamålsenligt sätt upprätthåller och tillämpar säkerhetsnormer på de områden som avses i punkt 2 som minst motsvarar gällande miniminormer som fastställts enligt konventionen, ska den första parten underrätta den andra parten om dessa brister och om de åtgärder som anses nödvändiga för att uppfylla dessa miniminormer, och den andra parten ska vidta lämpliga korrigerande åtgärder. Om den andra parten inte vidtar lämpliga åtgärder inom 15 dagar, eller en annan period enligt överenskommelse, får den begärande parten vägra utfärda, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa trafiktillstånd eller tekniska tillstånd, eller på annat sätt vägra, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa verksamheten för de lufttrafikföretag som står under den andra partens säkerhetstillsyn.

5. Alla luftfartyg som drivs av en parts lufttrafikföretag eller, inom ramen för ett leasingavtal, för sådana lufttrafikföretags räkning, får, medan de befinner sig på den andra partens territorium, bli föremål för en rampinspektion, förutsatt att detta inte leder till orimliga förseningar i driften av luftfartyget.

6. En rampinspektion eller en serie rampinspektioner kan ge upphov till

a) allvarliga farhågor om att ett luftfartyg eller driften av ett luftfartyg inte uppfyller gällande miniminormer som fastställts enligt konventionen, eller

b) allvarliga farhågor om att gällande säkerhetsnormer som fastställts enligt konventionen inte upprätthålls och tillämpas på ett ändamålsenligt sätt.

Om den part som utfört rampinspektionen eller rampinspektionerna konstaterar sådana allvarliga farhågor som anges i led a eller b ska den underrätta den andra partens behöriga myndigheter som ansvarar för säkerhetstillsynen över det lufttrafikföretag som använder luftfartyget om sådana brister och informera dem om de åtgärder som anses nödvändiga för att uppfylla dessa miniminormer. Underlåtenhet att vidta lämpliga korrigerande åtgärder inom 15 dagar eller en annan period enligt överenskommelse, ska utgöra grund för den första parten att vägra utfärda, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa trafiktillstånden eller de tekniska tillstånden, eller på annat sätt vägra, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa verksamheten för det lufttrafikföretag som använder luftfartyget.

7. Om tillträde för att utföra en rampinspektion av ett luftfartyg som används av den ena partens lufttrafikföretag i enlighet med punkt 5 nekas, ska den andra parten ha rätt att dra slutsatsen att allvarliga farhågor enligt punkt 6 uppstår och agera i enlighet med punkt 6.

8. Varje part förbehåller sig rätten att omedelbart återkalla, tillfälligt upphäva eller begränsa trafiktillstånd eller tekniska tillstånd eller att på annat sätt tillfälligt upphäva eller begränsa verksamheten för ett eller flera av den andra partens lufttrafikföretag om den första parten till följd av en rampinspektion, en serie rampinspektioner, nekat tillträde för rampinspektion, samråd eller på annat sätt konstaterar att omedelbara åtgärder är nödvändiga för säkerheten avseende ett lufttrafikföretags verksamhet. Den part som vidtar sådana åtgärder ska snarast underrätta den andra parten och ange skälen för åtgärderna.

9. Alla åtgärder som en part vidtar i enlighet med punkt 4, 6 eller 8 ska avbrytas så snart anledningen till att åtgärden vidtogs har upphört.

10. Om åtgärder har vidtagits av en part enligt punkt 4, 6 eller 8, får en part i händelse av tvist använda skiljeförfarande enligt artikel 739, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744. På begäran av den klagande parten får skiljedomstolen, i avvaktan på sitt slutliga avgörande, besluta om antagande av interimistiska skyddsåtgärder, inbegripet ändring eller tillfälligt upphävande av åtgärder som vidtagits av endera parten enligt denna artikel.

ARTIKEL 435

Luftfartsskydd

1. Parterna ska på begäran ge varandra allt bistånd som är nödvändigt för att hantera hot mot säkerheten inom civil luftfart, bland annat när det gäller att förhindra olaga besittningstagande av civila luftfartyg och andra olagliga handlingar som riktar sig mot säkerheten för sådana luftfartyg, deras passagerare och besättning, flygplatser och flygnavigeringsanläggningar samt alla andra hot mot säkerheten inom civil luftfart.

2. Parterna ska, i sina ömsesidiga förbindelser, agera i enlighet med de standarder för luftfartsskydd som fastställts av Icao. De ska kräva att operatörerna av luftfartyg i deras register och operatörerna för flygplatser på deras territorium agerar åtminstone i enlighet med sådana standarder för luftfartsskydd. Varje part ska på begäran underrätta den andra parten om eventuella skillnader mellan dess lagar, andra författningar och praxis och de standarder för luftfartsskydd som avses i denna punkt. Varje part får när som helst begära samråd, som ska hållas utan dröjsmål, med den andra parten för att diskutera dessa skillnader.

3. Varje part ska säkerställa att ändamålsenliga åtgärder vidtas inom deras respektive territorium för att skydda den civila luftfarten mot olagliga handlingar, inbegripet men inte begränsat till, säkerhetskontroll av passagerare och deras kabinbagage, säkerhetskontroll av lastrumsbagage, säkerhetskontroll och säkerhetsåtgärder avseende andra personer än passagerare, inbegripet besättning, och deras medförda föremål, säkerhetskontroll och säkerhetsåtgärder avseende frakt, post, förnödenheter för användning ombord och förnödenheter till flygplatsen och tillträdeskontroll till flygsidan och behörighetsområden. Parterna är överens om att den andra partens bestämmelser om luftfartsskydd avseende luftfartygs ankomst till, flygning inom eller avgång från dess territorium ska iakttas.

4. Parterna ska sträva efter att samarbeta i frågor som rör luftfartsskydd i största möjliga utsträckning, att utbyta information om hot, sårbarhet och risker, under förutsättning att det finns en ömsesidig överenskommelse om lämpliga arrangemang för säker överföring, användning, lagring och säker hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, att diskutera och utbyta bästa praxis, prestanda- och detektionsstandarder för säkerhetsutrustning, bästa praxis och resultat avseende övervakning av efterlevnad, samt på alla andra områden som parterna kan komma att identifiera. Parterna ska särskilt sträva efter att utveckla och upprätthålla samarbetsarrangemang mellan tekniska experter när det gäller utveckling och erkännande av standarder för luftfartsskydd i syfte att underlätta sådant samarbete, minska administrativ överlappning och främja tidig anmälan och förhandsdiskussion om nya säkerhetsinitiativ och säkerhetskrav.

5. Varje part ska på begäran ge den andra parten tillgång till resultaten av revisioner som utförts av Icao och de korrigerande åtgärder som vidtagits av den granskade staten, under förutsättning att det finns en ömsesidig överenskommelse om lämpliga arrangemang för säker överföring, användning, lagring och säker hantering av sådan information.

6. Parterna är överens om att samarbeta om inspektioner som de genomför på varje parts territorium genom att införa mekanismer, inbegripet administrativa arrangemang, för ömsesidigt utbyte av information om resultaten av sådana säkerhetsinspektioner. Parterna är överens om att välvilligt bemöta förfrågningar om att delta som observatörer vid den andra partens inspektioner.

7. Om inte annat följer av punkt 9, och med full hänsyn till och ömsesidig respekt för den andra partens suveränitet, får en part anta säkerhetsåtgärder för inresa till sitt territorium. Om möjligt ska parten därvid beakta de säkerhetsåtgärderåtgärder som den andra parten redan tillämpar och eventuella synpunkter som den andra parten lämnar. Varje part erkänner att ingenting i denna artikel begränsar en parts rätt att vägra luftfartyg tillträde till sitt territorium om parten bedömer att luftfartyget är ett hot mot dess säkerhet.

8. En part får vidta nödåtgärder för att bemöta ett specifikt säkerhetshot. Sådana åtgärder ska omedelbart anmälas till den andra parten. Utan att det påverkar behovet av att vidta omedelbara åtgärder för att säkra luftfartsskyddet bekräftar parterna att de när de överväger att vidta säkerhetsåtgärderåtgärder ska utvärdera eventuella negativa konsekvenser för internationella lufttransporter och, om det inte strider mot lagstiftningen, beakta sådana konsekvenser när de avgör vilka åtgärder som är nödvändiga och lämpliga för att bemöta farhågorna beträffande luftfartsskyddet.

9. När det gäller lufttrafik till dess territorium får en part inte kräva att säkerhetsåtgärder ska genomföras på den andra partens territorium. Om en part anser att ett specifikt hot akut kräver att tillfälliga åtgärder vidtas utöver de åtgärder som redan vidtagits på den andra partens territorium, ska den underrätta den andra parten om de närmare omständigheterna avseende detta hot i den utsträckning som är förenlig med behovet av att skydda säkerhetsinformation, och om de föreslagna åtgärderna. Den andra parten ska välvilligt överväga ett sådant förslag och får besluta att genomföra ytterligare åtgärder om den anser det nödvändigt. Sådana åtgärder ska vara proportionella och tidsbegränsade.

10. När det inträffar en incident eller föreligger hot om en incident som innebär olaga besittningstagande av ett civilt luftfartyg eller andra olagliga handlingar riktade mot luftfartygs, passagerares, besättningars, flygplatsers eller flygnavigeringsanläggningars säkerhet, ska parterna bistå varandra genom att underlätta kommunikationen och vidta andra lämpliga åtgärder för att snabbt och säkert undanröja incidenten eller hotet.

11. Varje part ska vidta alla åtgärder den anser vara praktiskt möjliga för att säkerställa att ett luftfartyg som utsätts för olaga besittningstagande eller andra olagliga handlingar och som befinner sig på marken inom dess territorium hålls kvar på marken, utom om luftfartyget måste lyfta på grund av den tvingande skyldigheten att skydda människors liv. När det är praktiskt möjligt ska sådana åtgärder vidtas på grundval av samråd mellan parterna.

12. Om en part har rimliga skäl att tro att den andra parten inte följer denna artikel, får den parten begära omedelbart samråd med den andra parten. Sådant samråd ska påbörjas inom 30 dagar från mottagandet av en sådan begäran. Om ingen tillfredsställande överenskommelse har nåtts inom 15 dagar, eller en annan överenskommen tidsperiod, från datumet för en sådan begäran, får den part som begärde samrådet vidta åtgärder för att vägra utfärda, återkalla, tillfälligt upphäva, införa villkor för eller begränsa trafiktillstånd och tekniska tillstånd för den andra partens lufttrafikföretag för att säkerställa efterlevnad av denna artikel. Om en nödsituation så kräver eller för att förhindra ytterligare bristande efterlevnad av denna artikel, får en part vidta interimistiska åtgärder före utgången av den period på 15 dagar som avses i denna punkt.

13. Varje åtgärd som vidtas i enlighet med punkt 8 ska avbrytas om parten i fråga anser att åtgärden inte längre behövs eller har ersatts av andra åtgärder för att minska hotet. Alla åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 12 ska avbrytas när den andra parten följer denna artikel. Om åtgärder vidtas i enlighet med punkt 8 eller 12 får dessa upphöra enligt överenskommelse mellan parterna.

14. Om åtgärder har vidtagits i enlighet med punkt 7, 8, 9 eller 12 i denna artikel får en part tillgripa tvistlösningsbestämmelserna i del sex avdelning I. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744.

ARTIKEL 436

Flygledningstjänster

1. Parterna och deras respektive behöriga myndigheter och leverantörer av flygtrafiktjänster ska samarbeta med varandra för att öka flygtrafikens säkerhet och effektivitet i den europeiska regionen. Parterna ska sträva efter driftskompatibilitet mellan varandras tjänsteleverantörer.

2. Parterna är överens om att samarbeta i frågor som rör prestanda hos och uttag av avgifter för flygtrafiktjänster och nätverksfunktioner, i syfte att optimera flygningarnas övergripande effektivitet, minska kostnaderna, minimera miljöpåverkan och förbättra flygtrafikflödenas säkerhet och kapacitet mellan parternas befintliga system för flygledningstjänst.

3. Parterna är överens om att främja samarbete mellan sina leverantörer av flygtrafiktjänster i syfte att utbyta flygdata och samordna trafikflöden för att optimera flygningseffektiviteten, i syfte att uppnå förbättrad förutsebarhet, punktlighet och tjänstekontinuitet för flygtrafik.

4. Parterna är överens om att samarbeta om sina program för modernisering av flygledningstjänster, inbegripet forsknings-, utvecklings- och utbyggnadsverksamhet, och uppmuntra korsvist deltagande i validerings- och demonstrationsverksamhet i syfte att säkerställa global driftskompatibilitet.

ARTIKEL 437

Lufttrafikföretags skadeståndsansvar

Parterna bekräftar sina skyldigheter enligt konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter, upprättad i Montreal den 28 maj 1999 (*Montrealkonventionen*).

ARTIKEL 438

Konsumentskydd

1. Parternas gemensamma mål är att uppnå en hög nivå av konsumentskydd och ska samarbeta i detta syfte.

2. Parterna ska säkerställa att effektiva och icke-diskriminerande åtgärder vidtas för att skydda konsumenternas intressen inom lufttransporten. Sådana åtgärder ska inbegripa lämplig tillgång till information, assistans, även för personer med funktionsnedsättning och nedsatt rörlighet, ersättning och, i tillämpliga fall, kompensation vid nekad ombordstigning, inställda eller försenade flygningar och effektiva förfaranden för hantering av klagomål.

3. Parterna ska samråda med varandra i alla frågor som rör konsumentskydd, inbegripet de åtgärder de planerar i detta avseende.

ARTIKEL 439

Förhållande till andra avtal

1. Om inget annat följer av punkterna 4 och 5 ska tidigare avtal och överenskommelser som rör samma sakfråga som denna avdelning mellan Förenade kungariket och medlemsstaterna, i den mån de inte har ersatts av unionsrätten, ersättas av detta avtal.

2. Förenade kungariket och en medlemsstat får inte bevilja varandra några rättigheter i samband med lufttransport till, från eller inom deras respektive territorier utöver dem som uttryckligen anges i denna avdelning, om inte annat föreskrivs i artikel 419.4 och 419.9.

3. Om parterna blir parter i ett multilateralt avtal, eller om de godkänner ett beslut antaget av Icao eller en annan internationell organisation som behandlar frågor som omfattas av denna avdelning, ska de samråda i den specialiserade kommittén för lufttransport för att avgöra huruvida denna avdelning bör revideras för att ta hänsyn till en sådan utveckling.

4. Ingenting i denna avdelning ska påverka giltigheten hos och tillämpningen av befintliga och framtida avtal om lufttransport mellan medlemsstaterna och Förenade kungariket när det gäller territorier under deras respektive suveränitet som inte omfattas av artikel 774.

5. Ingenting i denna avdelning ska påverka de rättigheter som Förenade kungariket och medlemsstaterna har enligt det multilaterala avtalet om kommersiella rättigheter för icke-reguljär lufttrafik i Europa, undertecknat i Paris den 30 april 1956, i den mån sådana rättigheter går utöver dem som fastställs i denna avdelning.

ARTIKEL 440

Tillfälligt upphävande och uppsägning

1. Ett tillfälligt upphävande av denna avdelning, helt eller delvis, enligt artikel 749, får genomföras tidigast från och med den första dagen av internationella lufttransportorganisationens (Iata) trafiksäsong efter den säsong under vilken det tillfälliga upphävandet har anmälts.

2. Vid uppsägning av detta avtal enligt artikel 779 eller vid uppsägning av denna avdelning enligt artikel 441, 521 eller 509, ska bestämmelserna om de frågor som omfattas av denna avdelning fortsätta att vara tillämpliga efter det datum för upphörande som avses i artikel 779, 441, 521 eller 509, fram till slutet av den Iata-trafiksäsong som löper den dagen.

3. Den part som tillfälligt upphäver denna avdelning, helt eller delvis, eller säger upp detta avtal eller denna avdelning ska underrätta Icao om detta.

ARTIKEL 441

Uppsägning av denna avdelning

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 779, 521 och 509 får varje part när som helst säga upp denna avdelning genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I detta fall ska denna avdelning upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan.

ARTIKEL 442

Registrering av detta avtal

Detta avtal och eventuella ändringar av detta ska, i den mån det är relevant, registreras hos Icao i enlighet med artikel 83 i konventionen.

AVDELNING II

LUFTFARTSSÄKERHET

ARTIKEL 443

Mål

Målen för denna avdelning är följande:

a) möjliggöra ömsesidigt godtagande, i enlighet med bilagorna till denna avdelning, av konstaterad överensstämmelse som fastställts och certifikat som utfärdats av endera parts behöriga myndigheter eller godkända organisationer,

b) främja samarbete som syftar till en hög säkerhetsnivå inom civil luftfart och miljökompatibilitet,

c) främja den civila flygindustrins multinationella dimension,

d) underlätta och främja det fria flödet av civila luftfartsprodukter och tjänster.

ARTIKEL 444

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *godkänd organisation*: juridisk person som certifierats av endera parts behöriga myndighet för att utöva befogenheter som avser tillämpningsområdet för denna avdelning.

b) *certifikat*: godkännande, licens eller annat dokument som utfärdas som en form av erkännande av att en civil luftfartsprodukt, en organisation eller en juridisk eller fysisk person uppfyller de tillämpliga krav som fastställs i en parts lagar och andra författningar.

c) *civil luftfartsprodukt*: ett luftfartyg, en flygmotor eller en flygplanspropeller för civilt bruk, eller underenhet, anordning, del eller komponent som är installerad eller ska installeras därpå.

d) *behörig myndighet*: unionsorgan eller statlig myndighet eller statlig enhet som har ansvar för civil luftfartssäkerhet och som för denna avdelnings ändamål utsetts av en part för att utföra följande funktioner:

   i) Bedöma huruvida civila luftfartsprodukter, organisationer, anläggningar, verksamheter och tjänster som omfattas av dess tillsyn uppfyller tillämpliga krav som fastställs i den partens lagar och andra författningar.

ii) Övervaka att de fortsätter att uppfylla dessa krav.

iii) Vidta åtgärder för efterlevnadskontroll för att säkerställa att de uppfyller dessa krav.

e) *konstaterad överensstämmelse*: fastställande av överensstämmelse med de tillämpliga krav som fastställs i en parts lagar och andra författningar till följd av åtgärder såsom provning, inspektioner, kvalificeringar, godkännanden och övervakning.

f) *övervakning*: regelbunden bevakning som utförs av en parts behöriga myndighet för att fastställa fortsatt uppfyllelse av de tillämpliga krav som fastställs i den partens lagar och andra författningar.

g) *tekniskt ombud*: för unionen, Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (*Easa*), eller dess efterträdare, och för Förenade kungariket, Förenade kungarikets civila luftfartsmyndighet (*United Kingdom Civil Aviation Authority*, *CAA*), eller dess efterträdare.

h) *konventionen*: konventionen angående internationell civil luftfart, upprättad i Chicago den 7 december 1944, inbegripet

i) alla ändringar som har trätt i kraft enligt artikel 94 a i konventionen och som har ratificerats av Förenade kungariket och den eller de medlemsstater som berörs i det aktuella fallet, och

ii) alla bilagor eller ändringar av bilagor som har antagits enligt artikel 90 i konventionen, i den utsträckning sådana bilagor eller ändringar vid varje given tidpunkt är i kraft för Förenade kungariket och den eller de berörda medlemsstaterna, beroende på vad som är relevant för den aktuella frågan.

ARTIKEL 445

Tillämpningsområde och genomförande

1. Parterna får att samarbeta på följande områden:

a) Luftvärdighetsbevis och övervakning av civila luftfartsprodukter.

b) Miljöcertifikat och miljöprovning av civila luftfartsprodukter.

c) Konstruktions- och produktionscertifikat samt övervakning av konstruktions- och tillverkningsorganisationer.

d) Certifikat för underhållsorganisationer och övervakning av underhållsorganisationer.

e) Licensiering och utbildning av personal.

f) Utvärdering av kvalificering för flygsimulator.

g) Trafik med luftfartyg.

h) Flygledningstjänst och flygtrafiktjänster.

i) Andra områden som rör luftfartssäkerhet och som omfattas av bilagorna till konventionen.

2. Tillämpningsområdet för denna avdelning ska fastställas genom bilagor som täcker vart och ett av de samarbetsområden som anges i punkt 1.

3. Den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet får endast anta de bilagor som avses i punkt 2 om vardera parten har fastställt att den andra partens standarder, regler, praxis, förfaranden och system för civil luftfart garanterar en tillräckligt likvärdig säkerhetsnivå för att medge godtagande av konstaterad överensstämmelse som fastställts och certifikat som utfärdats av dess behöriga myndigheter eller av organisationer som godkänts av dessa behöriga myndigheter.

4. Varje bilaga som avses i punkt 2 ska innehålla en beskrivning av villkoren och metoderna för ömsesidigt godtagande av konstaterad överensstämmelse och certifikat samt, vid behov, övergångsbestämmelser.

5. De tekniska ombuden får utarbeta genomförandeförfaranden för varje enskild bilaga. Tekniska skillnader mellan parternas standarder, regler, praxis, förfaranden och system för civil luftfart ska behandlas i de bilagor som avses i punkt 2 och i genomförandeförfarandena.

ARTIKEL 446

Allmänna skyldigheter

1. Varje part ska godta konstaterad överensstämmelse som fastställts och certifikat som utfärdats av den andra partens behöriga myndigheter eller godkända organisationer, i enlighet med de villkor som anges i de bilagor som avses i artikel 445.2.

2. Ingenting i denna avdelning ska medföra ömsesidigt godtagande av parternas standarder eller tekniska föreskrifter.

3. Varje part ska säkerställa att dess respektive behöriga myndigheter förblir kvalificerade och fullgör sina skyldigheter enligt denna avdelning.

ARTIKEL 447

Bibehållande av regleringsbefogenhet

Ingenting i denna avdelning ska tolkas som att det begränsar en parts befogenhet att genom sina lagar och andra författningar fastställa den skyddsnivå som parten anser lämplig med hänsyn till säkerhet och miljö.

ARTIKEL 448

Skyddsåtgärder

1. Varje part får vidta alla lämpliga och omedelbara åtgärder närhelst den anser att det finns en rimlig risk för att en civil luftfartsprodukt, en tjänst eller någon verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för denna avdelning kan äventyra säkerheten eller miljön, eventuellt inte uppfyller partens tillämpliga lagar eller andra författningar eller på annat sätt eventuellt inte uppfyller ett krav som omfattas av tillämpningsområdet för den tillämpliga bilagan till denna avdelning.

2. När endera parten vidtar åtgärder enligt punkt 1 ska den skriftligt informera den andra parten inom 15 arbetsdagar från det att åtgärderna vidtogs och ange skälen för detta.

ARTIKEL 449

Kommunikation

1. Parterna ska utse och till varandra anmäla en kontaktpunkt för den kommunikation som rör genomförandet av denna avdelning. All sådan kommunikation ska ske på engelska.

2. Parterna ska till varandra överlämna en förteckning över de behöriga myndigheterna och därefter en uppdaterad förteckning varje gång det blir nödvändigt.

ARTIKEL 450

Öppenhet, regleringssamarbete och ömsesidigt bistånd

1. Varje part ska säkerställa att den andra parten hålls underrättad om dess lagar och andra författningar som rör denna avdelning och om alla betydande ändringar av sådana lagar och andra författningar.

2. Parterna ska i den utsträckning det är möjligt underrätta varandra om sina föreslagna betydande revideringar av sina relevanta lagar, föreskrifter, standarder och krav samt om sina system för utfärdande av certifikat i den mån dessa revideringar kan inverka på denna avdelning. De ska i den utsträckning det är möjligt ge varandra möjlighet att kommentera sådana revideringar och ta vederbörlig hänsyn till sådana kommentarer.

3. I syfte att undersöka och lösa specifika säkerhetsproblem får varje parts behöriga myndigheter ge den andra partens behöriga myndigheter tillstånd att delta som observatörer i varandras tillsynsverksamhet i enlighet med den tillämpliga bilagan till denna avdelning.

4. Av övervaknings- och inspektionsskäl ska respektive parts behöriga myndigheter bistå, om nödvändigt, den andra partens behöriga myndigheter i syfte att tillhandahålla obehindrat tillträde till reglerade enheter som omfattas av dess tillsyn.

5. För att säkerställa varje parts fortsatta förtroende för tillförlitligheten i den andra partens förfaranden för fastställande av konstaterad överensstämmelse, får varje tekniskt ombud delta som observatör i den andra partens tillsynsverksamhet, i enlighet med förfaranden som fastställs i bilagorna till denna avdelning. Detta deltagande ska inte innebära ett systematiskt deltagande i den andra partens tillsynsverksamhet.

ARTIKEL 451

Utbyte av säkerhetsinformation

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 453 ska parterna, om inte annat följer av deras tillämpliga lagstiftning,

a) på begäran och i rätt tid förse varandra med information som är tillgänglig för deras tekniska ombud rörande olyckor, allvarliga incidenter eller händelser avseende civila luftfartsprodukter, tjänster eller verksamheter som omfattas av bilagorna till denna avdelning, och

b) utbyta annan säkerhetsinformation enligt överenskommelse mellan de tekniska ombuden.

ARTIKEL 452

Samarbete om åtgärder för efterlevnadskontroll

Parterna ska, genom sina tekniska ombud eller behöriga myndigheter, på begäran och med förbehåll för tillämpliga lagar och andra författningar samt tillgång till erforderliga resurser, erbjuda ömsesidigt samarbete och bistånd i samband med undersökningar eller åtgärder för efterlevnadskontroll som avser varje påstådd eller misstänkt överträdelse av lagar eller andra författningar som omfattas av tillämpningsområdet för denna avdelning. Varje part ska dessutom omedelbart underrätta den andra parten om alla undersökningar som berör ömsesidiga intressen.

ARTIKEL 453

Konfidentialitet och skydd av data och information

1. Varje part ska, i enlighet med sina lagar och andra författningar, upprätthålla konfidentialiteten avseende data och information som erhålls från den andra parten enligt denna avdelning. Sådana data och sådan information får endast användas av den part som tar emot dessa data och denna information i syfte att tillämpa denna avdelning.

2. I synnerhet gäller att parterna, med förbehåll för deras respektive lagar och andra författningar, varken får lämna ut till en tredje part, inklusive allmänheten, eller tillåta sina behöriga myndigheter att lämna ut till en tredje part, inklusive allmänheten, data och information som mottagits från den andra parten enligt denna avdelning och som utgör företagshemligheter, immateriella rättigheter, konfidentiell kommersiell eller finansiell information, skyddade uppgifter, eller information som avser en pågående undersökning. I detta syfte ska sådana data och sådan information anses vara konfidentiella.

3. En part eller en parts behöriga myndighet får, när den tillhandahåller data eller information till den andra parten eller en av den andra partens behöriga myndigheter, bestämma vilka data eller vilken information som den anser vara konfidentiella uppgifter som inte ska utlämnas. I sådana fall ska parten eller dess behöriga myndighet tydligt märka sådana data eller sådan information som konfidentiella uppgifter.

4. Om en part inte samtycker till den bestämning som gjorts av den andra parten eller av någon av den partens behöriga myndigheter i enlighet med punkt 3, får den förstnämnda parten begära samråd med den andra parten för att behandla frågan.

5. Varje part ska vidta alla rimliga försiktighetsåtgärder för att skydda data och information, som mottagits enligt denna avdelning, från otillåtet utlämnande.

6. Den part som tar emot data och information från den andra parten enligt denna avdelning ska inte förvärva någon äganderätt till sådana data och sådan information genom mottagandet av sådana data och sådan information från den andra parten.

ARTIKEL 454

Antagande och ändringar av bilagor till denna avdelning

Den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet får ändra bilaga 30, anta eller ändra bilagor i enlighet med artikel 445.2 och stryka bilagor.

ARTIKEL 455

Kostnadstäckning

Varje part ska sträva efter att säkerställa att alla avgifter eller andra pålagor som av en part eller dess tekniska ombud tas ut från en juridisk eller fysisk person vars verksamhet omfattas av denna avdelning är rättvisa och rimliga och står i proportion till de tjänster som tillhandahålls samt inte utgör ett handelshinder.

ARTIKEL 456

Andra avtal och tidigare överenskommelser

1. Vid detta avtals ikraftträdande ska denna avdelning ersätta alla bilaterala avtal eller överenskommelser om luftfartssäkerhet mellan Förenade kungariket och medlemsstaterna med avseende på alla frågor som omfattas av denna avdelning och som har genomförts i enlighet med artikel 445.

2. De tekniska ombuden ska vidta nödvändiga åtgärder för att revidera eller säga upp, beroende på vad som är lämpligt, tidigare överenskommelser mellan dem.

3. Om inte annat följer av punkterna 1 och 2 ska inget i denna avdelning påverka parternas rättigheter och skyldigheter enligt andra internationella avtal.

ARTIKEL 457

Tillfälligt upphävande av skyldigheter avseende ömsesidigt godtagande

1. En part ska ha rätt att tillfälligt upphäva, helt eller delvis, sina skyldigheter avseende godtagande enligt artikel 446.1, om den andra parten i väsentlig grad åsidosätter sina skyldigheter enligt denna avdelning.

2. En part ska, innan den utövar sin rätt att tillfälligt upphäva sina skyldigheter avseende godtagande, begära samråd i syfte att begära korrigerande åtgärder från den andra parten. Under samrådet ska parterna, i tillämpliga fall, överväga effekterna av det tillfälliga upphävandet.

3. Rättigheter enligt denna artikel får utövas endast om den andra parten underlåter att vidta korrigerande åtgärder inom en rimlig tid efter samråden. Om en part utövar en rättighet enligt denna artikel ska den skriftligen underrätta den andra parten om sin avsikt att tillfälligt upphäva skyldigheterna avseende godtagande och specificera skälen för det tillfälliga upphävandet.

4. Ett sådant tillfälligt upphävande ska få verkan 30 dagar efter dagen för underrättelsen, om inte den part som inledde förfarandet för tillfälligt upphävande, före utgången av denna period skriftligt underrättar den andra parten om att den drar tillbaka sin underrättelse.

5. Sådant tillfälligt upphävande ska inte påverka giltigheten av konstaterad överensstämmelse som fastställts och certifikat som utfärdats av den andra partens behöriga myndigheter eller godkända organisationer före den dag då det tillfälliga upphävandet fick verkan. Varje sådant tillfälligt upphävande som fått verkan får återkallas med omedelbar verkan efter en utväxling av diplomatiska noter mellan parterna i detta syfte.

ARTIKEL 458

Uppsägning av denna avdelning

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 779, 521 och 509 får varje part när som helst säga upp denna avdelning genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I detta fall ska denna avdelning upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan.

RUBRIK TRE

VÄGTRANSPORT

AVDELNING I

GODSTRANSPORTER PÅ VÄG

ARTIKEL 459

Mål

1. Målet för denna avdelning är att, när det gäller godstransporter på väg, säkerställa fortsatta förbindelser mellan, genom och inom parternas territorier och att fastställa de regler som är tillämpliga på sådan transport.

2. Parterna är överens om att inte vidta diskriminerande åtgärder vid tillämpningen av denna avdelning.

3. Ingenting i denna avdelning ska påverka godstransporter på väg inom en parts territorium som utförs av en vägtransportoperatör som är etablerad på det territoriet.

ARTIKEL 460

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning ska tillämpas på godstransporter på väg i kommersiellt syfte mellan, genom och inom parternas territorier och påverkar inte tillämpningen av de regler som fastställts av Europeiska Transportministerkonferensen.

2. Alla godstransporter på väg för vilka ingen direkt eller indirekt ersättning erhålls och vilka inte direkt eller indirekt genererar någon inkomst för föraren av fordonet eller för andra, och vilka inte är kopplade till yrkesmässig verksamhet, ska betraktas som transport av varor för icke-kommersiella ändamål.

ARTIKEL 461

Definitioner

I denna avdelning och utöver de definitioner som anges i artikel 124 gäller följande definitioner:

a) *fordon*: ett motorfordon som är registrerat på en parts territorium, eller en kombination av fordon av vilka motorfordonet är registrerat på en parts territorium, och som uteslutande används för godstransport.

b) *vägtransportoperatör*: varje fysisk eller juridisk person som utför godstransporter i kommersiellt syfte med hjälp av ett fordon.

c) *en parts vägtransportoperatör*: en vägtransportoperatör som är en juridisk person som är etablerad på en parts territorium, eller en fysisk person från en part.

d) *etableringspart*: den part där en vägtransportoperatör är etablerad.

e) *förare*: varje person som framför ett fordon, även under en kort tid, eller som åker i ett fordon som ett led i sitt tjänsteutövande för att vid behov kunna framföra det.

f) *transitering*: förflyttning av fordon över en parts territorium utan lastning eller lossning av varor.

g) *regleringsåtgärder*:

i) för unionen:

A) förordningar och direktiv som avses i artikel 288 i EUF-fördraget, och

B) delegerade akter och genomförandeakter som avses i artikel 290 respektive artikel 291 i EUF-fördraget, och

ii) för Förenade kungariket:

A) primärlagstiftning, och

B) sekundärlagstiftning.

ARTIKEL 462

Godstransport mellan, genom och inom parternas territorier

1. Under förutsättning att villkoren i punkt 2 är uppfyllda får en parts vägtransportoperatörer utföra

a) transporter med last med ett fordon från etableringspartens territorium till den andra partens territorium, och omvänt, med eller utan transitering genom ett tredjelands territorium,

b) transporter med last med ett fordon från etableringspartens territorium till samma parts territorium med transitering genom den andra partens territorium,

c) transporter med last med ett fordon till eller från etableringspartens territorium med transitering genom den andra partens territorium,

d) transporter utan last med ett fordon i samband med de körningar som avses i leden a, b och c.

2. En parts vägtransportoperatörer får endast utföra en transport som avses i punkt 1 om

a) de innehar ett giltigt tillstånd som utfärdats i enlighet med artikel 463, utom i de fall som avses i artikel 464, och

b) transporten utförs av förare som innehar ett yrkeskompetensbevis i enlighet med artikel 465.1.

3. Om inget annat följer av punkt 6 och under förutsättning att villkoren i punkt 2 är uppfyllda får Förenade kungarikets vägtransportoperatörer utföra upp till två transporter med last från en medlemsstat till en annan medlemsstat utan att återvända till Förenade kungarikets territorium, förutsatt att sådana transporter följer på en transport från Förenade kungarikets territorium som är tillåten enligt punkt 1 a.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 får, om inte annat följer av punkt 6 och under förutsättning att villkoren i punkt 2 är uppfyllda, Förenade kungarikets vägtransportoperatörer utföra en transport med last inom en medlemsstats territorium, förutsatt att transporten

a) följer på en transport från Förenade kungarikets territorium som är tillåten enligt punkt 1 a, och

b) utförs inom sju dagar från det att gods som transporterats under den transport som avses i led a har lossats på den medlemsstatens territorium.

5. Om inte annat följer av punkt 6 och under förutsättning att villkoren i punkt 2 är uppfyllda, får Förenade kungarikets vägtransportoperatörer som är etablerade i Nordirland utföra högst två transporter med last inom Irlands territorium, förutsatt att dessa transporter

a) följer på en transport från Nordirlands territorium som är tillåten enligt punkt 1 a, och

b) utförs inom sju dagar från det att gods som transporterats under den transport som avses i led a har lossats på Irlands territorium.

6. Förenade kungarikets vägtransportoperatörer får utföra högst två transporter inom unionens territorium enligt punkterna 3, 4 och 5 innan de återvänder till Förenade kungarikets territorium.

7. Under förutsättning att villkoren i punkt 2 är uppfyllda, får unionens vägtransportoperatörer utföra högst två transporter med last inom Förenade kungarikets territorium, förutsatt att dessa transporter

a) följer på en transport från unionens territorium som är tillåten enligt punkt 1 a, och

b) utförs inom sju dagar efter det att gods som transporterats under den transport som avses i led a har lossats på Förenade kungarikets territorium.

ARTIKEL 463

Krav för operatörer

1. En parts vägtransportoperatörer som företar en transporter som avses i artikel 462 ska inneha ett giltigt tillstånd som utfärdats i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

2. Tillstånd får endast utfärdas, i enlighet med parternas lagstiftning, till vägtransportoperatörer som uppfyller kraven i del A avsnitt 1 i bilaga 31 som reglerar rätten att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg och utövandet av detta yrke.

3. En bestyrkt kopia av tillståndet ska förvaras ombord på fordonet och uppvisas på begäran av varje kontrollant som bemyndigats av varje part. Tillståndet och de bestyrkta kopiorna ska överensstämma med en av förlagorna i tillägg 31-A-1-3 till del A i bilaga 31, som också fastställer villkoren för dess användning. Tillståndet ska innehålla minst två av de säkerhetsdetaljer som förtecknas i tillägg 31-A-1-4 till del A i bilaga 31.

4. Vägtransportoperatörer ska uppfylla kraven i del A avsnitt 2 i bilaga 31 med krav för utstationering av förare när de utför en transport som avses i artikel 462.3–462.7.

ARTIKEL 464

Undantag från tillståndskrav

Följande typer av transport av gods och transporter utan last i samband med sådan transport får utföras utan sådant giltigt tillstånd som avses i artikel 463:

a) Transport av post som samhällsomfattande tjänst.

b) Transport av skadade eller trasiga fordon.

c) Till och med den 20 maj 2022, godstransport med motorfordon vars högsta tillåtna totalvikt, inbegripet släp, inte överstiger 3,5 ton.

d) Från och med den 21 maj 2022, godstransport med motorfordon vars högsta tillåtna totalvikt, inbegripet släp, inte överstiger 2,5 ton.

e) Transport av läkemedel, medicinsk apparatur, medicinsk utrustning och andra artiklar som behövs för medicinsk vård i nödsituationer, i synnerhet i samband med naturkatastrofer och humanitärt bistånd.

f) Godstransport i fordon, förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

i) Det transporterade godset är vägtransportoperatörens egendom eller har sålts, köpts, hyrts ut eller hyrts, producerats, utvunnits, bearbetats eller reparerats av operatören.

ii) Syftet med körningen är att transportera godset till eller från vägtransportoperatörens lokaler eller att flytta det, antingen inom eller utanför företaget, för eget behov.

iii) De fordon som används för sådana transporter körs av personal som är anställd av vägtransportoperatören, eller som ställts till dennes förfogande, enligt en avtalsförpliktelse.

iv) De fordon som transporterar varorna ägs av vägtransportoperatören har köpts av denne på kredit eller har hyrts.

v) Sådana transporter utgör endast sidoverksamhet inom vägtransportoperatörens verksamhet.

g) Transport av gods med motorfordon med en högsta tillåten hastighet som inte överstiger 40 km/tim.

ARTIKEL 465

Krav för förare

1. Förare av fordon som utför sådana körningar som avses i artikel 462 ska

a) inneha ett yrkeskompetensbevis utfärdat i enlighet med del B avsnitt 1 i bilaga 31, och

b) följa reglerna om kör- och arbetstid, viloperioder, raster och användning av färdskrivare i enlighet med del B avsnitten 2–4 i bilaga 31.

2. Den europeiska överenskommelsen om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (AETR) utfärdad i Geneve den 1 juli 1970 ska tillämpas, i stället för bestämmelserna i punkt 1 b, på internationella vägtransporter som delvis utförs utanför parternas territorium, för hela resan.

ARTIKEL 466

Krav för fordon

1. En part ska inte vägra eller förbjuda användning inom sitt territorium av ett fordon som utför en körning som avses i artikel 462 om fordonet uppfyller de krav som anges i del C avsnitt 1 i bilaga 31.

2. Fordon som utför de körningar som avses i artikel 462 ska vara utrustade med en färdskrivare som konstruerats, installerats, används, testats och kontrollerats i enlighet med del C avsnitt 2 i bilaga 31.

ARTIKEL 467

Vägtrafikbestämmelser

Förare av fordon som används vid godstransporter enligt denna avdelning ska, när de befinner sig på den andra partens territorium, följa de nationella lagar och andra författningar som gäller för vägtrafik på det territoriet.

ARTIKEL 468

Rättslig utveckling och den specialiserade kommittén för vägtransport

1. När en part föreslår en ny regleringsåtgärd inom ett område som omfattas av bilaga 31 ska den

a) så snart som möjligt underrätta den andra parten om den föreslagna regleringsåtgärden, och

b) hålla den andra parten underrättad om hur regleringsåtgärden fortskrider.

2. På begäran av en av parterna ska en diskussion äga rum inom den specialiserade kommittén för vägtransport senast två månader efter det att begäran lämnats in, om huruvida den föreslagna nya regleringsåtgärden ska gälla för de transporter som avses i artikel 462 eller inte.

3. När en part antar en ny regleringsåtgärd som avses i punkt 1 ska den underrätta den andra parten och överlämna texten till den nya regleringsåtgärden inom en vecka efter det att den har offentliggjorts.

4. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska på begäran av endera parten, inom två månader efter det att begäran lämnats in, sammanträda för att diskutera alla nya regleringsåtgärder som antas, oavsett om en anmälan har gjorts i enlighet med punkt 1 eller 3 eller om en diskussion har ägt rum i enlighet med punkt 2.

5. Den specialiserade kommittén för vägtransport får

a) ändra bilaga 31 för att ta hänsyn till utvecklingen av lagstiftningen och/eller den tekniska utvecklingen eller för att säkerställa ett tillfredsställande genomförande av denna avdelning,

b) bekräfta att de ändringar som gjorts genom den nya regleringsåtgärden överensstämmer med bilaga 31, eller

c) fatta beslut om varje annan åtgärd som syftar till att säkerställa denna avdelnings korrekta funktion.

ARTIKEL 469

Korrigerande åtgärder

1. Om en part anser att den andra parten har antagit en ny regleringsåtgärd som inte uppfyller kraven i bilaga 31, i synnerhet i fall då den specialiserade kommittén för vägtransport inte har fattat ett beslut i enlighet med artikel 468 och den andra parten trots detta tillämpar bestämmelserna enligt den nya regleringsåtgärden på partens vägtransportörer, förare eller fordon, får parten, efter att ha underrättat den andra parten, anta lämpliga korrigerande åtgärder, inbegripet att tillfälligt upphäva skyldigheter enligt detta avtal eller något kompletterande avtal, förutsatt att sådana åtgärder

a) inte överstiger den nivå som motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av den nya regleringsåtgärd som antagits av den andra parten och som inte uppfyller kraven i bilaga 31, och

b) får verkan tidigast sju kalenderdagar efter det att den part som avser att vidta sådana åtgärder har underrättat den andra parten i enlighet med denna punkt.

2. De lämpliga korrigerande åtgärderna ska upphöra att gälla

a) när den part som vidtagit sådana åtgärder är övertygad om att den andra parten fullgör sina skyldigheter enligt denna avdelning, eller

b) i enlighet med ett avgörande från skiljedomstolen.

3. En part får inte åberopa WTO-avtalet eller något annat internationellt avtal för att hindra den andra parten från att tillfälligt upphäva skyldigheter i enlighet med denna artikel.

ARTIKEL 470

Beskattning

1. Fordon som används för godstransport i enlighet med denna avdelning ska vara befriade från skatter och avgifter som tas ut vid ägande eller framförande av fordon på den andra partens territorium.

2. Befrielsen enligt punkt 1 ska inte tillämpas på

a) en skatt eller avgift på bränsleförbrukning,

b) en avgift för användning av en väg eller ett vägnät, eller

c) en avgift för användning av vissa broar, tunnlar eller färjor.

3. Bränsle i standardtankar i fordon och i specialbehållare som införs tillfälligt och som används direkt för att driva fram fordonet och, i förekommande fall, för att under transport driva kylsystem och andra system och smörjmedel i motorfordon som krävs för normal drift under resan, ska vara befriat från tullar och andra skatter och avgifter, såsom mervärdesskatt och punktskatter, och får inte omfattas av några importrestriktioner.

4. Reservdelar som importeras för att reparera ett fordon på den ena partens territorium och som har registrerats eller tagits i bruk i den andra parten ska tillåtas på grundval av tillfällig tullfri införsel och utan importförbud eller importrestriktioner. De utbytta delarna omfattas av tullar och andra skatter (mervärdesskatt) och ska återexporteras eller förstöras under den andra partens tullmyndigheters kontroll.

ARTIKEL 471

Skyldigheter i andra avdelningar

Artiklarna 135 och 137 införlivas i och utgör en del av denna avdelning och är tillämpliga på behandlingen av vägtransportoperatörer som utför körningar i enlighet med artikel 462.

ARTIKEL 472

Uppsägning av denna avdelning

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 779, 521 och 509 får varje part när som helst säga upp denna avdelning genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I detta fall ska denna avdelning upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan.

AVDELNING II

PERSONTRANSPORTER PÅ VÄG

ARTIKEL 473

Tillämpningsområde

1. Målet för denna avdelning är att, när det gäller persontransporter på väg, säkerställa fortsatta förbindelser mellan, genom och inom parternas territorier och att fastställa de regler som är tillämpliga på sådan transport. Den är tillämplig på persontransporter med buss som är tillfälliga eller drivs som linjetrafik eller särskild linjetrafik mellan, genom och inom parternas territorier.

2. Parterna är överens om att inte vidta diskriminerande åtgärder vid tillämpningen av denna avdelning.

3. Ingenting i denna avdelning ska påverka persontransporter inom en parts territorium som utförs av en operatör som bedriver persontransporter på väg och som är etablerad på det territoriet.

ARTIKEL 474

Definitioner

I denna avdelning och utöver de definitioner som anges i artikel 124 gäller följande definitioner:

a) *bussar*: fordon som med hänsyn till sin konstruktion och utrustning är lämpliga för transport av fler än nio personer, inbegripet föraren, och som är avsedda för detta ändamål.

b) *persontransporttjänster*: vägtransporttjänster för allmänheten eller för särskilda användarkategorier, som tillhandahålls med buss mot ersättning som betalas av den transporterade personen eller av transportorganisatören.

c) *operatör som bedriver persontransporter på väg*: varje fysisk eller juridisk person, oavsett om personen har status som juridisk person eller är beroende av en myndighet som har sådan status, som tillhandahåller persontransporttjänster.

d) *en parts operatör som bedriver persontransporter på väg*: en operatör som bedriver persontransporter på väg och som är etablerad på en parts territorium.

e) *linjetrafik*: persontransporttjänster som tillhandahålls med angiven turtäthet längs bestämda rutter, varvid passagerare kan tas upp och släppas av vid förutbestämda hållplatser.

f) *särskild linjetrafik*: trafik, oavsett vem som bedriver den, för befordran av särskilda passagerarkategorier med uteslutande av andra passagerare, i den mån som sådan trafik bedrivs på de villkor som anges för linjetrafik. Särskild linjetrafik ska inbegripa

i) transport av arbetstagare mellan hemmet och arbetsplatsen, och

ii) transport av skolelever och studerande till och från utbildningsinstitutioner.

Det faktum att särskild linjetrafik kan vara anpassad efter användares behov ska inte påverka dess klassificering som linjetrafik.

g) *grupp*: något av följande:

i) En eller flera associerade fysiska eller juridiska personer och deras förälder eller föräldrar respektive moderenhet eller moderenheter.

ii) En eller flera associerade fysiska personer eller juridiska personer som har samma förälder, föräldrar respektive moderenhet eller moderenheter.

h) *Interbus-överenskommelsen*: överenskommelsen om tillfällig internationell persontransport med buss, med senare ändringar, som trädde i kraft den 1 januari 2003.

i) *transitering*: förflyttning av bussar över en parts territorium utan att ta upp eller släppa av passagerare.

j) *tillfällig trafik*: sådan trafik som inte utgör linjetrafik eller särskild linjetrafik, och som särskilt är inriktad på befordran av grupper av passagerare som har bildats efter initiativ från kunden eller operatören som bedriver persontransporter på väg.

ARTIKEL 475

Persontransport med buss mellan, genom och inom parternas territorier

1. En parts operatörer som bedriver persontransporter på väg får, när de bedriver linjetrafik och särskild linjetrafik, utföra resor med passagerare från en parts territorium till den andra partens territorium, med eller utan transitering genom ett tredjelands territorium, och resor utan passagerare last i samband med sådana körningar.

2. En parts operatörer som bedriver persontransporter på väg får, när de bedriver linjetrafik och särskild linjetrafik, utföra resor med last från den parts territorium där operatören som bedriver persontransporter på väg är etablerad, till samma parts territorium med transitering genom den andra partens territorium, och resor utan last i samband med sådana resor.

3. En parts operatör som bedriver persontransporter på väg får inte bedriva linjetrafik eller särskild linjetrafik med både startpunkt och slutpunkt på den andra partens territorium.

4. Om den persontransporttjänst som avses i punkt 1 utgör en del av trafiken till eller från territoriet i den part där operatören som bedriver persontransporter på väg är etablerad, får passagerare tas upp eller släppas av på den andra partens territorium under befordran, förutsatt att uppehållet är tillåtet i enlighet med de regler som gäller på det territoriet.

5. Om den persontransporttjänst som avses i denna artikel utgör en del av internationell linjetrafik eller särskild linjetrafik mellan Irland och Förenade kungariket med avseende på Nordirland, får passagerare tas upp och släppas av i den ena partens gränsregion av en operatör som bedriver persontransporter på väg och som är etablerad i den andra parten.

6. Operatörer som bedriver persontransporter på väg som är etablerade på den ena partens territorium får på tillfällig basis bedriva tillfällig trafik på ön Irland som tar upp och släpper av passagerare på den andra partens territorium.

7. Operatörer som bedriver persontransporter på väg får när de bedriver tillfällig trafik utföra en resa med passagerare från en parts territorium genom den andra partens territorium till territoriet för en part som inte är avtalsslutande part i Interbus-överenskommelsen, inbegripet en därmed sammanhängande resa utan passagerare.

8. De persontransporttjänster som avses i denna artikel ska utföras med bussar som är registrerade i den part där operatören som bedriver persontransporter på väg är etablerad eller bosatt. Dessa bussar ska uppfylla de tekniska standarder som fastställs i bilaga 2 till Interbus-överenskommelsen.

ARTIKEL 476

Villkor för tillhandahållande av tjänster som avses i artikel 475

1. Linjetrafik ska vara öppen för en parts samtliga operatörer som bedriver persontransporter på väg, i tillämpliga fall med förbehåll för obligatorisk platsreservation.

2. Tillstånd i enlighet med artikel 477 och punkt 6 i den här artikeln ska krävas för linjetrafik och särskild linjetrafik.

3. Trafikens karaktär av linjetrafik ska inte påverkas av eventuella anpassningar till driftsvillkoren för trafiken.

4. För organisation av parallell eller temporär trafik som betjänar samma kundkrets som befintlig linjetrafik, för fall då befintlig linjetrafik sker utan stopp vid vissa hållplatser eller med stopp vid ytterligare hållplatser, ska samma regler gälla som för den befintliga linjetrafiken.

5. Avsnitten V (Sociala bestämmelser) och VI (Tull- och skattebestämmelser) i Interbus-överenskommelsen samt bilagorna 1 (Villkor för operatörer som bedriver persontransporter på väg) och 2 (Tekniska standarder för bussar) till den överenskommelsen ska tillämpas.

6. Under en period av sex månader från och med den dag då detta avtal träder i kraft ska tillstånd inte krävas för särskild linjetrafik om den omfattas av ett avtal som ingåtts mellan arrangören och operatören som bedriver persontransporter på väg.

7. Tillstånd krävs inte för tillfällig trafik som omfattas av denna avdelning i enlighet med artikel 475. För anordnande av parallell eller temporär trafik som är jämförbar med befintlig linjetrafik och som betjänar samma kundkrets som denna ska emellertid tillstånd krävas i enlighet med avsnitt VIII i Interbus-överenskommelsen.

ARTIKEL 477

Tillstånd

1. Tillstånd för trafik som avses i artikel 475 ska utfärdas av den behöriga myndigheten i den part på vars territorium operatören som bedriver persontransporter på väg är etablerad (*den tillståndsgivande myndigheten*).

2. För en operatör som bedriver persontransporter på väg och som är etablerad i unionen ska den tillståndsgivande myndigheten vara den behöriga myndigheten i den medlemsstat där startpunkten eller slutpunkten finns.

3. För en grupp av operatörer som bedriver persontransporter på väg och som avser att bedriva trafik som avses i artikel 475, ska den tillståndsgivande myndigheten vara den behöriga myndighet till vilken ansökan riktas i enlighet med artikel 478.1 andra stycket.

4. Tillstånd ska utfärdas i operatörens som bedriver persontransporter på väg namn och får inte överlåtas. En parts operatör som bedriver persontransporter på väg och som har erhållit ett tillstånd får dock, med den tillståndsgivande myndighetens samtycke, bedriva trafiken genom en underentreprenör, om denna möjlighet överensstämmer med partens lagstiftning. I detta fall ska namnet på underentreprenören och dennes roll anges i tillståndet. Underentreprenören ska vara en parts operatör som bedriver persontransporter på väg och ska uppfylla alla bestämmelser i denna avdelning.

För en grupp av operatörer som bedriver persontransporter på väg och som avser att bedriva sådan trafik som avses i artikel 475, ska tillståndet utfärdas i samtliga dessa operatörers namn och innehålla namnen på alla dessa operatörer. Det ska överlämnas till de operatörer som bedriver persontransporter på väg och som av en parts övriga operatörer som bedriver persontransporter på väg har anförtrotts detta uppdrag och som har begärt det, och bestyrkta kopior ska överlämnas till de andra operatörerna som bedriver persontransporter på väg.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 479.3 ska giltighetstiden för ett tillstånd vara högst fem år. På begäran av sökanden, eller efter ömsesidig överenskommelse mellan de behöriga myndigheterna i de parter på vilkas territorier passagerare tas upp eller släpps av, får en kortare giltighetstid fastställas.

6. I tillståndet ska följande anges:

a) Slag av trafik.

b) Färdvägen, med särskilt angivande av avrese- och bestämmelseort.

c) Tillståndets giltighetstid.

d) Hållplatser och tidtabell.

7. Tillstånd ska överensstämma med den mall som fastställs i bilaga 32.

8. En parts operatör som bedriver persontransporter på väg och som bedriver sådan trafik som avses i artikel 475 får använda extrafordon för att hantera tillfälliga och exceptionella situationer. Sådana extrafordon får endast användas på samma villkor som de som fastställs i det tillstånd som avses i punkt 6 i den här artikeln.

I detta fall ska operatören som bedriver persontransporter på väg, utöver de handlingar som avses i artikel 483.1 och 483.2, säkerställa att en kopia av avtalet mellan den operatör som bedriver persontransporter på väg och som bedriver linjetrafiken eller den särskilda linjetrafiken och det företag som tillhandahåller extrafordonen, eller en likvärdig handling, medförs i fordonet och uppvisas på begäran av en behörig kontrollant.

ARTIKEL 478

Ansökan om tillstånd

1. Ansökningar om tillstånd ska lämnas in av en parts operatör som bedriver persontransporter på väg till den tillståndsgivande myndighet som avses i artikel 477.1.

Endast en ansökan ska lämnas in för varje linje. I de fall som avses i artikel 477.3 ska den lämnas in av den operatör som av de andra operatörerna anförtrotts detta uppdrag. Ansökan ska riktas till den tillståndsgivande myndigheten i den part där den operatör som bedriver persontransporter på väg som lämnar in den är etablerad.

2. Ansökningar om tillstånd ska lämnas in på grundval av den mall som fastställs i bilaga 33.

3. Den operatör som bedriver persontransporter på väg som ansöker om tillstånd ska tillhandahålla all ytterligare information som den anser vara relevant eller som begärs av den tillståndsgivande myndigheten, särskilt de dokument som förtecknas i bilaga 33.

ARTIKEL 479

Tillståndsförfarande

1. Tillstånd ska utfärdas efter överenskommelse med de behöriga myndigheterna hos den part på vars territorium passagerare tas upp eller släpps av. Den tillståndsgivande myndigheten ska till dessa behöriga myndigheter, samt till de behöriga myndigheter vars territorier passeras utan att passagerare tas upp eller släpps av, lämna en kopia av ansökan och kopior av andra handlingar av betydelse samt ange sin egen bedömning.

I fråga om unionen ska de behöriga myndigheter som avses i första stycket vara de behöriga myndigheterna i de medlemsstater på vilkas territorier passagerare tas upp eller släpps av och vilkas territorier passeras utan att passagerare tas upp eller släpps av.

2. De behöriga myndigheter vars samtycke har begärts ska inom fyra månader underrätta den tillståndsgivande myndigheten om sitt beslut angående ansökan. Denna tidsfrist ska räknas från den dag då begäran om samtycke togs emot och detta datum ska anges på mottagningsbeviset. Om beslutet från de behöriga myndigheterna i den part vars samtycke har begärts är negativt, ska det innehålla en tillräcklig motivering. Om den tillståndsgivande myndigheten inte får något svar inom fyra månader ska de tillfrågade behöriga myndigheterna anses ha gett sitt samtycke och den tillståndsgivande myndigheten får bevilja tillståndet.

De behöriga myndigheter vilkas territorium passeras utan att passagerare tas upp eller släpps av får inom fyra månader meddela den tillståndsgivande myndigheten sina synpunkter.

3. För tjänster som godkänts enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009[1] före övergångsperiodens utgång och för vilka tillståndet löper ut vid övergångsperiodens utgång ska följande gälla:

a) Om driftsvillkoren, med förbehåll för de ändringar som är nödvändiga för att följa artikel 475, är desamma som i det tillstånd som beviljats enligt förordning (EG) nr 1073/2009, får den relevanta tillståndsmyndigheten enligt denna avdelning, på ansökan eller på annat sätt, utfärda ett motsvarande tillstånd till vägtransportören enligt denna avdelning. Om ett sådant tillstånd utfärdas ska det samtycke som avses i punkt 2 från de behöriga myndigheter på vars territorier passagerare tas upp eller släpps av anses ha lämnats. Dessa behöriga myndigheter och de behöriga myndigheter vilkas territorium passeras utan att passagerare tas upp eller släpps av får när som helst meddela den tillståndsgivande myndigheten eventuella synpunkter.

b) Vid tillämpning av led a får giltighetstiden för motsvarande tillstånd som beviljats enligt denna avdelning inte vara längre än till sista dagen av den giltighetsperiod som anges i det tillstånd som tidigare beviljats enligt förordning (EG) nr 1073/2009.

4. Den tillståndsgivande myndigheten ska fatta ett beslut om ansökan senast sex månader efter den dag då ansökan lämnades in av operatören som bedriver persontransporter på väg.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss och om ändring av förordning (EG) nr 561/2006 (omarbetning) (EUT L 300, 14.11.2009, s. 88).

5. Tillstånd ska beviljas utom i följande fall:

a) Sökanden kan inte bedriva den trafik som ansökan avser med den utrustning som sökanden direkt förfogar över.

b) Sökanden har underlåtit att följa nationell eller internationell vägtransportlagstiftning, särskilt de villkor och krav som gäller tillstånd för internationell persontransport på väg, eller har gjort sig skyldig till allvarliga överträdelser av en parts vägtransportlagstiftning, särskilt med avseende på de regler som är tillämpliga på fordon samt kör- och vilotider för förare.

c) Vid en ansökan om förnyat tillstånd är villkoren för tillståndet inte uppfyllda.

d) En part konstaterar, på grundval av en detaljerad analys, att trafiken i fråga allvarligt skulle påverka lönsamheten hos jämförbar trafik på de direkt berörda sträckorna, vilken omfattas av ett eller flera kontrakt om allmännyttiga tjänster i enlighet med partens lagstiftning. I detta fall ska parten på ett icke-diskriminerande sätt fastställa kriterier för att avgöra om den trafik som ansökan avser allvarligt skulle påverka lönsamheten hos ovan nämnda jämförbara trafik och ska förmedla dem till den andra part som avses i punkt 1.

e) En part beslutar, på grundval av en detaljerad analys, att huvudsyftet med trafiken inte är att transportera passagerare mellan hållplatser som är belägna på parternas territorier.

Om befintlig trafik, på grund av exceptionella skäl som inte hade kunnat förutses då tillståndet beviljades, allvarligt påverkar lönsamheten hos jämförbar trafik på de direkt berörda sträckorna, vilken omfattas av ett eller flera kontrakt om allmännyttiga tjänster i enlighet med en parts lagstiftning, får en part, med den andra partens samtycke och efter att ha varslat operatören som bedriver persontransporter på väg sex månader tidigare, tillfälligt upphäva eller återkalla tillståndet att bedriva internationell busstrafik.

Det faktum att en parts operatör som bedriver persontransporter på väg erbjuder lägre priser än de som erbjuds av andra operatörer som bedriver persontransporter på väg, eller det faktum att förbindelsen i fråga redan drivs av andra operatörer som bedriver persontransporter på väg, ska inte i sig utgöra skäl för att avslå ansökan.

6. När den tillståndsgivande myndigheten har fullföljt det förfarande som anges i punkterna 1–5, ska den bevilja tillståndet eller formellt avslå ansökan.

Beslut att avslå en ansökan ska innehålla skälen till grund för beslutet. Parterna ska säkerställa att transportföretag får tillfälle att göra sin rätt gällande i fall då deras ansökan avslås.

Den tillståndsgivande myndigheten ska informera den andra partens behöriga myndigheter om sitt beslut och skicka en kopia av varje tillstånd till dem.

ARTIKEL 480

Förnyelse och ändring av tillstånd

1. Artikel 479 ska i tillämpliga delar gälla ansökningar om förnyelse av tillstånd eller om ändring av de villkor som gäller för utförande av den trafik för vilken tillstånd krävs.

2. Om det befintliga tillståndet löper ut inom sex månader från den dag då detta avtal träder i kraft, ska den tidsfrist inom vilken de behöriga myndigheter som avses i artikel 479.2 ska underrätta den tillståndsgivande myndigheten om sitt samtycke till eller synpunkter på ansökan i enlighet med den artikeln vara två månader.

3. Vid mindre ändringar av driftsvillkoren, särskilt ändringar av turtätheten, biljettpriser och tidtabeller, behöver den tillståndsgivande myndigheten endast förse den andra partens behöriga myndigheter med upplysningar som berör ändringen. Ändringar av tidtabeller eller turtäthet på ett sätt som påverkar tidpunkterna för kontroller vid gränserna mellan parterna eller vid gränser till tredjeländer ska inte anses vara en mindre ändring.

ARTIKEL 481

Upphörande av tillstånd

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 479.3 ska ett tillstånd för trafik som avses i artikel 475 upphöra att gälla vid utgången av tillståndets giltighetstid eller tre månader efter det att den tillståndsgivande myndigheten har tagit emot en anmälan från tillståndshavaren om att denne avser att lägga ned trafiken. En sådan anmälan ska innehålla en utförlig motivering.

2. Om en viss trafik inte längre efterfrågas ska tiden efter anmälan i punkt 1 uppgå till en månad.

3. Den tillståndsgivande myndigheten ska underrätta den andra partens behöriga myndigheter om att tillståndet har upphört att gälla.

4. Tillståndshavaren ska en månad i förväg genom lämpligt tillkännagivande underrätta dem som utnyttjar trafiken om att den läggs ned.

ARTIKEL 482

Operatörernas skyldigheter

1. Utom i fall av force majeure ska en parts operatör som bedriver persontransporter på väg och som bedriver trafik som avses i artikel 475 utan dröjsmål inleda trafiken och, fram till dess att tillståndet löper ut, vidta alla åtgärder för att garantera en transporttjänst som uppfyller normerna för kontinuitet, regelbundenhet och kapacitet och som uppfyller de villkor som anges i enlighet med artikel 477.6 och bilaga 32.

2. En parts operatör som bedriver persontransporter på väg ska informera om färdvägen, busshållplatserna, tidtabellen, biljettpriserna och transportvillkoren på ett sådant sätt att denna information är lätt tillgänglig för alla användare.

3. Det ska vara möjligt för parterna att i samförstånd och med tillståndshavarens samtycke ändra driftsvillkoren för trafik som avses i artikel 475.

ARTIKEL 483

Handlingar som ska medföras i bussen

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 477.8 ska tillståndet att bedriva trafik som avses i artikel 475, eller en bestyrkt kopia av detta tillstånd, och det tillstånd för internationell persontransport på väg som operatören som bedriver persontransporter på väg har i enlighet med vad som föreskrivs i nationell rätt eller unionsrätten, eller en bestyrkt kopia av detta tillstånd, medföras i bussen och uppvisas på begäran av en behörig kontrollant.

2. För särskild linjetrafik ska, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 i denna artikel, eller artikel 477.8, avtalet mellan arrangören och den operatör som bedriver persontransporter på väg eller en kopia av detta avtal samt en handling som styrker att passagerarna utgör en särskild kategori som utesluter andra passagerare från den särskilda linjetrafiken, även fungera som kontrolldokument; det ska medföras i fordonet och uppvisas på begäran från en behörig kontrollant.

3. Operatörer som bedriver persontransporter på väg som utför tillfällig trafik enligt artikel 475.6 och 475.7 ska medföra ett ifyllt färdblad enligt mallen i bilaga 34. Häften med färdblad ska tillhandahållas av den behöriga myndigheten i det territorium där operatören är registrerad eller av organ som utsetts av den behöriga myndigheten.

ARTIKEL 484

Vägtrafikbestämmelser

Förare av bussar som används vid persontransporter enligt denna avdelning ska, när de befinner sig på den andra partens territorium, följa de nationella lagar och andra författningar som gäller för vägtrafik på det territoriet.

ARTIKEL 485

Tillämpning

Bestämmelserna i denna avdelning ska upphöra att gälla från och med den dag då protokollet till Interbus-överenskommelsen avseende internationell linjetrafik och internationell särskild linjetrafik för persontransport med buss träder i kraft för Förenade kungariket, eller sex månader efter det att det protokollet har trätt i kraft för unionen, beroende på vilket som inträffar först, med undantag för trafik enligt artikel 475.2, 475.5, 475.6 och 475.7.

ARTIKEL 486

Skyldigheter i andra kapitel

Artiklarna 135 och 137 införlivas i och utgör en del av denna avdelning och ska tillämpas på behandlingen av operatörer som utför resor i enlighet med artikel 475.

ARTIKEL 487

Specialiserad kommitté

Den specialiserade kommittén för vägtransport får ändra bilagorna 32, 33 och 34 för att ta hänsyn till lagstiftningens utveckling. Den får anta åtgärder för genomförandet av denna avdelning.

RUBRIK FYRA

SAMORDNING AV DE SOCIALA TRYGGHETSSYSTEMEN
SAMT VISERINGAR FÖR KORTARE VISTELSER

AVDELNING I

SAMORDNING AV DE SOCIALA TRYGGHETSSYSTEMEN

ARTIKEL 488

Översikt

Medlemsstaterna och Förenade kungariket ska samordna sina sociala trygghetssystem i enlighet med protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen för att säkerställa rätten till social trygghet för de personer som omfattas av det protokollet.

ARTIKEL 489

Laglig bosättning

1. Protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen är tillämpligt på personer som är lagligt bosatta i en medlemsstat eller i Förenade kungariket.

2. Punkt 1 i denna artikel ska inte påverka rättigheter till kontantförmåner som hänför sig till tidigare perioder av laglig bosättning för personer som omfattas av artikel SSC.2 i protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen.

ARTIKEL 490

Gränsöverskridande situationer

1. Protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen är endast tillämpligt på situationer som uppstår mellan en eller flera medlemsstater och Förenade kungariket.

2. Protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen är inte tillämpligt på personer vilkas situation i alla avseenden är begränsad till antingen Förenade kungariket eller medlemsstaterna.

ARTIKEL 491

Ansökningar om invandring

Protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen är tillämpligt utan att det påverkar en medlemsstats eller Förenade kungarikets rätt att ta ut en sjuk- och hälsovårdsavgift enligt nationell lagstiftning i samband med en ansökan om inresa, vistelse, arbete eller bosättning i den staten.

AVDELNING II

VISERINGAR FÖR KORTARE VISTELSER

ARTIKEL 492

Viseringar för kortare vistelser

1. Parterna noterar att båda parter den dag då detta avtal träder i kraft föreskriver viseringsfrihet för kortare vistelser för sina medborgare i enlighet med deras nationella lagstiftning. Varje part ska underrätta den andra parten om varje avsikt att införa viseringskrav för kortare vistelser för medborgare i den andra parten i god tid och om möjligt minst tre månader innan ett sådant krav träder i kraft.

2. Om inte annat följer av punkt 3 i denna artikel eller av artikel 781 ska, om Förenade kungariket beslutar att införa viseringskrav för kortare vistelser för medborgare i en medlemsstat, detta krav gälla för medborgare i alla medlemsstater.

3. Denna artikel påverkar inte eventuella arrangemang mellan Förenade kungariket och Irland om den gemensamma resezonen.

RUBRIK FEM

FISKE

KAPITEL 1

INLEDANDE BESTÄMMELSER

ARTIKEL 493

Kuststaternas suveräna rättigheter som utövas av parterna

Parterna bekräftar att kuststaternas suveräna rättigheter som utövas av parterna i syfte att utforska, nyttja, bevara och förvalta de levande tillgångarna i deras vatten bör utövas enligt och i överensstämmelse med principerna i folkrätten, inbegripet FN:s havsrättskonvention.

ARTIKEL 494

Mål och principer

1. Parterna ska samarbeta för att säkerställa att fiskeverksamhet som avser gemensamma bestånd i deras respektive vatten är miljömässigt hållbar på lång sikt och bidrar till att uppnå ekonomiska och sociala fördelar, med full respekt för parternas rättigheter och skyldigheter i deras egenskap av oberoende kuststater.

2. Parternas gemensamma mål är att nyttja gemensamma bestånd till en grad som är avsedd att bibehålla och progressivt återställa populationerna av fiskade arter så att de når över sådana biomassanivåer som kan ge maximal hållbar avkastning.

3. Parterna ska beakta följande principer:

a) Försiktighetsansatsen ska tillämpas i fiskeriförvaltningen.

b) Långsiktig hållbarhet (miljömässig, social och ekonomisk) och ett optimalt nyttjande av gemensamma bestånd ska främjas.

c) Bevarande- och förvaltningsbeslut för fisket ska grundas på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning, främst från Internationella havsforskningsrådet (Ices).

d) Selektivitet inom fisket ska säkerställas för att skydda ungfisk och lekansamlingar av fisk, och för att undvika och minska oönskade bifångster.

e) Fiskets skadliga inverkan på det marina ekosystemet ska vederbörligen beaktas och minimeras, och behovet av att bevara den marina biologiska mångfalden ska vederbörligen beaktas.

f) Proportionella och icke-diskriminerande åtgärder ska tillämpas för att bevara marina levande tillgångar och förvalta fisketillgångar, samtidigt som parternas regleringsautonomi bibehålls.

g) Insamling och utbyte i rätt tid av fullständiga och korrekta data som är relevanta för bevarandet av gemensamma bestånd och för förvaltningen av fisket ska säkerställas.

h) Iakttagande av åtgärder som syftar till bevarande och förvaltning av fisketillgångar ska säkerställas, och olagligt, orapporterat och oreglerat fiske ska bekämpas.

i) Alla överenskomna åtgärder ska i rätt tid genomföras i parternas regelverk.

ARTIKEL 495

Definitioner

1. I denna rubrik gäller följande definitioner:

a) (en parts) *exklusiva ekonomiska zon* (EEZ): i enlighet med FN:s havsrättskonvention,

i) för unionens vidkommande, de exklusiva ekonomiska zoner som inrättats av dess medlemsstater och som angränsar till deras europeiska territorier,

ii) den exklusiva ekonomiska zon som fastställts av Förenade kungariket.

b) *försiktighetsansats i fiskeriförvaltningen*: en ansats som innebär att avsaknaden av adekvat vetenskaplig information inte gör det berättigat att skjuta upp eller underlåta att vidta förvaltningsåtgärder för att bevara målarter, associerade arter eller arter som är beroende av dessa och icke-målarter samt deras livsmiljö.

c) *gemensamma bestånd*: fisk, inbegripet skaldjur av alla slag, som finns i parternas vatten, även blötdjur och kräftdjur.

d) *TAC*: den totala tillåtna fångstmängden, dvs. den högsta kvantitet av ett eller flera bestånd av en viss beskrivning som får fångas under en viss period.

e) *bestånd som inte omfattas av kvoter*: bestånd som inte förvaltas genom TAC:er.

f) (en parts) *territorialhav*: i enlighet med FN:s havsrättskonvention,

i) för unionens vidkommande, genom undantag från artikel 774.1, det territorialhav som fastställts av dess medlemsstater och som angränsar till deras europeiska territorier,

ii) det territorialhav som fastställts av Förenade kungariket.

g) (en parts) *vatten*:

i) för unionens vidkommande, genom undantag från artikel 774.1, medlemsstaternas exklusiva ekonomiska zoner och deras territorialhav,

ii) för Förenade kungarikets vidkommande, dess exklusiva ekonomiska zon och dess territorialhav, med undantag av, vid tillämpningen av artiklarna 500 och 501 och bilaga 38, det territorialhav som angränsar till Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey och Isle of Man.

h) (en parts) *fartyg*:

i) för Förenade kungarikets vidkommande, ett fiskefartyg som för Förenade kungarikets flagg, är registrerat i Förenade kungariket, Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man och som har beviljats tillstånd av en fiskeriförvaltning i Förenade kungariket,

ii) för unionens vidkommande, ett fiskefartyg som för en medlemsstats flagg och är registrerat i unionen.

KAPITEL 2

BEVARANDE OCH HÅLLBART NYTTJANDE

ARTIKEL 496

Fiskeriförvaltning

1. Varje part ska besluta om de åtgärder som ska tillämpas på dess vatten i syfte att uppnå de mål som anges i artikel 494.1 och 494.2 och med beaktande av principerna enligt artikel 494.3.

2. En part ska basera de åtgärder som avses i punkt 1 på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning.

En part får inte tillämpa de åtgärder som avses i punkt 1 på den andra partens fartyg, i sina vatten, såvida den inte också tillämpar samma åtgärder på sina egna fartyg.

Andra stycket påverkar inte parternas skyldigheter enligt avtalet om hamnstatsåtgärder, Nordostatlantiska fiskerikommissionens kontroll- och tillsynsplan, Nordvästatlantiska fiskeriorganisationens bevarande- och tillämpningsföreskrifter och rekommendation 18-09 från Internationella kommissionen för bevarande av tonfisk i Atlanten om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.

Den specialiserade kommittén för fiske får ändra förteckningen över befintliga internationella skyldigheter i tredje stycket.

3. Innan en part börjar tillämpa nya åtgärder enligt punkt 1 som sannolikt kommer att påverka den andra partens fartyg ska den underrätta den andra parten samt ge den tillräckligt med tid för att lämna synpunkter eller begära förtydliganden.

ARTIKEL 497

Tillstånd, efterlevnad och verkställighet

1. När fartyg har tillträde till fiske i den andra partens vatten enligt artiklarna 500 och 502 ska

a) endera parten i tillräckligt god tid till den andra parten överlämna en förteckning över de fartyg för vilka den avser att ansöka om fisketillstånd eller fiskelicens, och

b) den andra parten ska utfärda fisketillstånd eller fiskelicenser.

2. Varje part ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dess fartyg efterlever de regler som är tillämpliga på dessa fartyg i den andra partens vatten, inbegripet tillstånds- eller licensvillkor.

KAPITEL 3

ARRANGEMANG FÖR TILLTRÄDE TILL VATTEN OCH TILLGÅNGAR

ARTIKEL 498

Fiskemöjligheter

1. Parterna ska samarbeta för att senast den 31 januari varje år fastställa tidsplanen för samråd i syfte att komma överens om TAC:er för de bestånd som förtecknas i bilaga 35 för ett eller flera efterföljande år. Tidsplanen ska beakta andra årliga samråd mellan andra kuststater som påverkar en eller båda parter.

2. Parterna ska årligen samråda för att senast den 10 december varje år komma överens om TAC:erna för efterföljande år för de bestånd som förtecknas i bilaga 35. Detta ska inbegripa ett tidigt utbyte av åsikter om prioriteringar så snart råd om TAC-nivåerna har mottagits. Parterna ska komma överens om dessa TAC:er

a) på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning, samt andra relevanta faktorer, inbegripet socioekonomiska aspekter, och

b) i överensstämmelse med eventuella tillämpliga fleråriga bevarande- och förvaltningsstrategier som parterna har kommit överens om.

3. Parternas andelar av TAC:erna för de bestånd som förtecknas i bilaga 35 ska fördelas mellan parterna i enlighet med de kvotandelar som anges i den bilagan.

4. De årliga samråden får också omfatta bland annat följande:

a) Överföring av delar av en parts andelar av TAC:er till den andra parten.

b) En förteckning över bestånd med avseende på vilka fiske är förbjudet.

c) Fastställande av TAC för alla bestånd som inte förtecknas i bilaga 35 eller 36 och parternas respektive andelar av dessa bestånd.

d) Åtgärder för fiskeriförvaltning, inbegripet, när så är lämpligt, begränsningar av fiskeansträngningen.

e) Andra bestånd av ömsesidigt intresse för parterna än de som förtecknas i bilagorna till denna rubrik.

5. Parterna får samråda i syfte att komma överens om ändrade TAC:er om endera parten begär det.

6. Parternas delegationschefer ska upprätta och underteckna en skriftlig handling som dokumenterar arrangemangen mellan parterna till följd av samråd enligt denna artikel.

7. Varje part ska i tillräckligt god tid underrätta den andra parten innan den fastställer eller ändrar TAC:er för de bestånd som förtecknas i bilaga 37.

8. Parterna ska inrätta en mekanism för frivilliga överföringar av fiskemöjligheter mellan parterna under året, vilket ska ske varje år. Den specialiserade kommittén för fiske ska besluta om detaljerna i denna mekanism. Parterna ska överväga att göra överföringar av fiskemöjligheter för bestånd som underfiskas, eller som förväntas underfiskas, tillgängliga till marknadsvärde genom denna mekanism.

ARTIKEL 499

Provisoriska TAC:er

1. Om parterna inte har kommit överens om en TAC för ett bestånd som förtecknas i bilaga 35 eller i tabell A eller B i bilaga 36 senast den 10 december, ska de omedelbart återuppta samråden i fortsatt syfte att komma överens om en TAC. Parterna ska samråda ofta i syfte att undersöka alla tänkbara alternativ för att nå en överenskommelse på kortast möjliga tid.

2. Om ett bestånd som förtecknas i bilaga 35 eller i tabellerna A och B i bilaga 36 står utan en överenskommen TAC den 20 december, ska varje part fastställa en provisorisk TAC motsvarande den nivå som rekommenderats av Ices, med tillämpning från och med den 1 januari.

3. Genom undantag från punkt 2 ska TAC:er för särskilda bestånd fastställas i enlighet med de riktlinjer som antagits enligt punkt 5.

4. I denna artikel avses med *särskilda bestånd*

a) bestånd för vilka Ices rekommenderar noll-TAC,

b) bestånd som fångas i blandfiske, om det beståndet eller ett annat bestånd inom samma fiske är sårbart, eller

c) andra bestånd som parterna anser kräver särskild behandling.

5. Den specialiserade kommittén för fiske ska senast den 1 juli 2021 anta riktlinjer för fastställande av provisoriska TAC:er för särskilda bestånd.

6. Varje år då Ices lämnar råd om TAC:er ska parterna i första hand diskutera de särskilda bestånden och tillämpningen av riktlinjer som fastställts enligt punkt 5 på varje parts fastställande av provisoriska TAC:er.

7. Varje part ska fastställa sin andel för var och en av de provisoriska TAC:erna, som inte får överstiga dess andel enligt motsvarande bilaga.

8. De provisoriska TAC:er och andelar som avses i punkterna 2, 3 och 7 ska tillämpas till dess att en överenskommelse har nåtts enligt punkt 1.

9. Varje part ska omedelbart underrätta den andra parten om sina provisoriska TAC:er enligt punkterna 2 och 3 och om sin provisoriska andel av var och en av dessa TAC:er enligt punkt 7.

ARTIKEL 500

Tillträde till vatten

1. Förutsatt att TAC:er har överenskommits ska varje part bevilja den andra partens fartyg tillträde till fiske i sina vatten i de berörda Ices-delområdena det året. Tillträde ska beviljas på en nivå och på de villkor som fastställs i de årliga samråden.

2. Parterna får vid årliga samråd komma överens om ytterligare särskilda villkor för tillträde när det gäller

a) de fiskemöjligheter som överenskommits,

b) de eventuella fleråriga strategier för bestånd som inte omfattas av kvoter, vilka utarbetats enligt artikel 508.1 c, och

c) de eventuella tekniska åtgärder och bevarandeåtgärder som parterna kommit överens om, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 496.

3. Parterna ska genomföra de årliga samråden, inbegripet om den nivå och villkor för tillträde som avses i punkt 1, i en förtroendefull anda och med målet att säkerställa en ömsesidigt tillfredsställande balans mellan parternas intressen.

4. I synnerhet bör resultatet av de årliga samråden normalt leda till att varje part beviljar

a) tillträde till fiske av de bestånd som förtecknas i bilaga 35 och tabellerna A, B och F i bilaga 36 i varandras exklusiva ekonomiska zon (eller, om tillträde beviljas enligt led c, i de exklusiva ekonomiska zoner och i de sektioner som anges i den punkten) på en nivå som i rimlig grad motsvarar parternas respektive andelar av TAC:erna,

b) tillträde till fiske av bestånd som inte omfattas av kvoter i varandras exklusiva ekonomiska zon (eller, om tillträde beviljas enligt led c, i exklusiva ekonomiska zoner och i de sektioner som anges i det ledet), på en nivå som minst motsvarar det tonnage som parten i genomsnitt fiskade i den andra partens vatten under perioden 2012–2016, samt

c) tillträde till parternas vatten mellan sex och tolv nautiska mil från baslinjen i Ices-sektionerna 4c och 7d–g för behöriga fartyg i den mån unionsfiskefartyg och Förenade kungarikets fiskefartyg hade tillträde till dessa vatten den 31 december 2020.

Vid tillämpning av led c avses med *behörigt fartyg* en parts fartyg som fiskade i den zon som nämns i föregående mening under fyra av åren mellan 2012 och 2016, eller ett fartyg som direkt ersätter det fartyget.

De årliga samråd som avses i led c får inbegripa lämpliga finansiella åtaganden och kvotöverföringar mellan parterna.

5. Under tillämpningen av en provisorisk TAC, och i avvaktan på en överenskommen TAC, ska parterna bevilja provisoriskt tillträde till fiske i relevanta Ices-delområden enligt följande:

a) För bestånd som förtecknas i bilaga 35 och bestånd som inte omfattas av kvoter, under perioden 1 januari–31 mars på de nivåer som anges i punkt 4 a och b.

b) För bestånd som förtecknas i bilaga 36, under perioden 1 januari–14 februari på de nivåer som anges i punkt 4 a.

c) När det gäller tillträde till fiske i zonen på sex till tolv nautiska mil, tillträde i enlighet med punkt 4 c under perioden 1 januari–31 januari på en nivå som motsvarar det genomsnittliga månatliga tonnage som fiskades i den zonen under de föregående tre månaderna.

Sådant tillträde ska, för vart och ett av de relevanta bestånden i leden a och b, stå i proportion till den genomsnittliga procentandel av en parts andel av den årliga TAC som den partens fartyg fiskade i den andra partens vatten i de relevanta Ices-delområdena under samma period de tre föregående kalenderåren. Detsamma ska gälla i tillämpliga delar för tillträde till fiske av bestånd som inte omfattas av kvoter.

Senast den 15 januari när det gäller situationen i led c i denna punkt, senast den 31 januari med avseende på de bestånd som förtecknas i bilaga 36 och senast den 15 mars med avseende på alla andra bestånd, ska vardera parten underrätta den andra parten om den ändring av nivån på och villkoren för tillträde till vatten som ska gälla från och med den 1 februari när det gäller situationen i led c i denna punkt, från och med den 15 februari med avseende på de bestånd som förtecknas i bilaga 36 och från och med den 1 april med avseende på alla andra bestånd för de relevanta Ices-delområdena.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 499.1 och 499.8 ska parterna, efter perioden på en månad när det gäller situationen i punkt 5 c i den här artikeln, en och en halv månad med avseende på de bestånd som förtecknas i bilaga 36 och tre månader med avseende på alla andra bestånd, sträva efter att komma överens om ytterligare provisoriska tillträdesarrangemang på lämplig geografisk nivå i syfte att minimera avbrott i fiskeverksamheten.

7. Vid beviljande av tillträde enligt punkt 1 i denna artikel får en part beakta enskilda fartygs eller grupper av fartygs efterlevnad av tillämpliga regler i dess vatten under det föregående året och åtgärder som vidtagits av den andra parten enligt artikel 497.2 under det föregående året.

8. Denna artikel ska tillämpas om inte annat följer av bilaga 38.

ARTIKEL 501

Kompensationsåtgärder vid tillbakadragande eller inskränkning av tillträdet

1. Efter en underrättelse från en part (*värdparten*) enligt artikel 500.5 får den andra parten (*den fiskande parten*) vidta kompensationsåtgärder som står i proportion till de ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna av ändringen av nivån och villkoren för tillträde till vatten. Dessa konsekvenser ska mätas på grundval av tillförlitliga bevis och inte utifrån rena antaganden och avlägsna möjligheter. Samtidigt som de kompensationsåtgärder som minst stör detta avtals funktion prioriteras, får den fiskande parten helt eller delvis tillfälligt upphäva tillträdet till sina vatten samt den förmånliga tullbehandling som beviljas fiskeriprodukter enligt artikel 21.

2. En kompensationsåtgärd enligt punkt 1 i denna artikel får träda i kraft tidigast sju dagar efter det att den fiskande parten har underrättat värdparten om det planerade tillfälliga upphävandet enligt punkt 1 i denna artikel och under alla omständigheter tidigast den 1 februari när det gäller situationen i artikel 500.5 c, den 15 februari med avseende på bilaga 36 och den 1 april med avseende på andra bestånd. Parterna ska samråda i den specialiserade kommittén i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar lösning. I underrättelsen ska anges

a) den dag då den fiskande parten har för avsikt att vidta det tillfälliga upphävandet, och

b) de skyldigheter som ska upphävas och omfattningen av det planerade upphävandet.

3. Efter att ha underrättats om kompensationsåtgärder i enlighet med punkt 2 i denna artikel får värdparten begära att en skiljedomstol inrättas enligt artikel 739, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738. Skiljedomstolen får endast pröva om kompensationsåtgärderna är förenliga med punkt 1 i den här artikeln. Skiljedomstolen ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744.

4. När villkoren för att vidta kompensationsåtgärder enligt punkt 1 inte längre är uppfyllda ska dessa åtgärder omedelbart upphävas.

5. Efter ett avgörande till nackdel för den fiskande parten i det förfarande som avses i punkt 3 i denna artikel får värdparten begära att skiljedomstolen inom 30 dagar från avgörandet fastställer en nivå för tillfälligt upphävande av skyldigheter enligt detta avtal som inte överstiger den nivå som motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av tillämpningen av kompensationsåtgärderna, om skiljedomstolen finner att kompensationsåtgärdernas bristande överensstämmelse med punkt 1 i denna artikel är betydande. Begäran ska innehålla förslag om upphävandenivå i enlighet med principerna i punkt 1 i denna artikel och i enlighet med eventuella andra relevanta principer som anges i artikel 761. Värdparten får tillämpa nivån på det tillfälliga upphävandet av skyldigheter enligt detta avtal i enlighet med den upphävandenivå som fastställts av skiljedomstolen, tidigast 15 dagar efter ett sådant avgörande.

6. En part får inte åberopa WTO-avtalet eller något annat internationellt avtal för att hindra den andra parten från att tillfälligt upphäva skyldigheter inom ramen för denna artikel.

ARTIKEL 502

Särskilda arrangemang för tillträde avseende Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey och Isle of Man

1. Genom undantag från artikel 500.1 och 500.3–500.7, artikel 501 och bilaga 38 ska varje part bevilja den andra partens fartyg ett tillträde till fiske i dess vatten som återspeglar den faktiska omfattningen och arten av den fiskeverksamhet som bevisligen bedrevs under perioden 1 februari 2017–31 januari 2020 av behöriga fartyg från den andra parten i de vattnen och enligt eventuella avtal enligt fördraget som var i kraft den 31 januari 2020.

2. Vid tillämpning av denna artikel och, i den mån de övriga artiklarna i denna rubrik är tillämpliga i samband med de arrangemang för tillträde som fastställs inom ramen för denna artikel, ska följande definitioner gälla:

a) *behöriga fartyg*: när det gäller fiskeverksamhet som bedrivs i vatten som angränsar till Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey, Isle of Man eller en medlemsstat, varje fartyg som fiskade i det territorialhav som angränsar till det territoriet eller den medlemsstaten under mer än tio dagar under någon av de tre tolvmånadersperioder som slutar den 31 januari, eller mellan den 1 februari 2017 och den 31 januari 2020.

b) (en parts) *fartyg*: med avseende på Förenade kungariket, ett fiskefartyg som för Förenade kungarikets flagg och är registrerat i Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man och som har beviljats licens av en fiskeriförvaltning i Förenade kungariket.

c) (en parts) *vatten*:

   i) med avseende på unionen, det territorialhav som angränsar till en medlemsstat, och

   ii) med avseende på Förenade kungariket, det territorialhav som angränsar till var och en av Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey och Isle of Man.

3. På begäran av endera parten ska partnerskapsrådet, inom 90 dagar från detta avtals ikraftträdande, besluta att denna artikel, artikel 503 och alla andra bestämmelser i denna rubrik, i den mån de avser de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar, samt artikel 520.3–520.8 ska upphöra att gälla för en eller flera av Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey och Isle of Man trettio dagar efter antagandet av beslutet.

4. Partnerskapsrådet får besluta att ändra denna artikel, artikel 503 och andra bestämmelser i denna rubrik i den mån de avser de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar.

ARTIKEL 503

Anmälningsperioder för import och direktlandning av fiskeriprodukter

1. Unionen ska tillämpa följande anmälningsperioder för fiskeriprodukter som fångats av fartyg som för Förenade kungarikets flagg och som är registrerade i Bailiwick of Guernsey eller Bailiwick of Jersey i det territorialhav som angränsar till dessa territorier eller i det territorialhav som angränsar till en medlemsstat:

a) Förhandsanmälan mellan tre och fem timmar före landning av färska fiskeriprodukter på unionens territorium.

b) Förhandsanmälan av det validerade fångstintyget för direkt förflyttning av sändningar av fiskeriprodukter sjövägen mellan en och tre timmar före beräknad ankomsttid till platsen för införsel till unionens territorium.

2. Endast vid tillämpning av denna artikel avses med *fiskeriprodukter* alla arter av marina fiskar, blötdjur och kräftdjur.

ARTIKEL 504

Anpassning av förvaltningsområden

1. Senast den 1 juli 2021 ska parterna begära utlåtanden från Ices om anpassning av förvaltningsområden och bedömningsenheter som används av Ices för de bestånd som markerats med en asterisk i bilaga 35.

2. Inom sex månader från mottagandet av det utlåtande som avses i punkt 1 ska parterna gemensamt granska detta utlåtande och gemensamt överväga justeringar av förvaltningsområdena för de berörda bestånden i syfte att komma överens om följdändringar av förteckningen över bestånd och andelar i bilaga 35.

ARTIKEL 505

Andelar av TAC:er för vissa andra bestånd

1. Parternas respektive andelar av TAC:erna för vissa andra bestånd anges i bilaga 36.

2. Varje part ska underrätta relevanta stater och internationella organisationer om sina andelar i enlighet med det fördelningsarrangemang som anges i tabellerna A–D i bilaga 36.

3. Eventuella senare ändringar av dessa andelar i tabellerna C och D i bilaga 36 ska behandlas i relevanta multilaterala forum.

4. Utan att det påverkar partnerskapsrådets befogenheter enligt artikel 508.3 ska eventuella senare ändringar av andelarna i tabellerna A och B i bilaga 36 efter den 30 juni 2026 behandlas i relevanta multilaterala forum.

5. Bägge parter ska hantera förvaltningen av de bestånd som anges i tabellerna A–D i bilaga 36 i enlighet med de mål och principer som anges i artikel 494.

KAPITEL 4

ARRANGEMANG FÖR STYRNING

ARTIKEL 506

Korrigerande åtgärder och tvistlösning

1. I samband med en påstådd underlåtenhet av en part (*den svarande parten*) att uppfylla kraven enligt denna rubrik (utom vad gäller påstådd underlåtenhet som behandlas enligt punkt 2) får den andra parten (*den klagande parten*), efter att ha underrättat den svarande parten,

a) helt eller delvis tillfälligt upphäva tillträdet till sina vatten och till den förmånliga tullbehandling som beviljas fiskeriprodukter enligt artikel 21, och

b) om den anser att det tillfälliga upphävande som avses i led a i denna punkt inte står i proportion till de ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna av den påstådda underlåtenheten, helt eller delvis tillfälligt upphäva den förmånliga tullbehandlingen av andra varor enligt artikel 21, och

c) om den anser att det tillfälliga upphävande som avses i leden a och b i denna punkt inte står i proportion till de ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna av den påstådda underlåtenheten, helt eller delvis tillfälligt upphäva skyldigheter enligt rubrik ett i denna del med undantag av avdelning XI. Om hela rubrik ett i denna del tillfälligt upphävs, upphävs tillfälligt även rubrik tre i denna del.

2. I samband med en påstådd underlåtenhet av en part (*den svarande parten*) att uppfylla kraven i artikel 502, 503 eller någon annan bestämmelse i denna rubrik, i den mån den har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar, får den andra parten (*den klagande parten*) efter att ha underrättat den svarande parten

a) helt eller delvis tillfälligt upphäva tillträdet till sina vatten i den mening som avses i artikel 502,

b) om den anser att det tillfälliga upphävande som avses i led a i denna punkt inte står i proportion till de ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna av den påstådda underlåtenheten, helt eller delvis tillfälligt upphäva den förmånliga tullbehandling som beviljats fiskeriprodukter enligt artikel 21,

c) om den anser att det tillfälliga upphävande som avses i leden a och b i denna punkt inte står i proportion till de ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna av den påstådda underlåtenheten, helt eller delvis tillfälligt upphäva den förmånliga tullbehandlingen av andra varor enligt artikel 21.

Genom undantag från punkt 1 i denna artikel får korrigerande åtgärder som påverkar de arrangemang som fastställs inom ramen för artikel 502, 503 eller någon annan bestämmelse i denna rubrik i den mån den har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar, inte vidtas till följd av en påstådd underlåtenhet av en part att uppfylla bestämmelserna i denna rubrik vilka inte har någon koppling till dessa arrangemang.

3. De åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 ska stå i proportion till den påstådda underlåtenheten från den svarande partens sida och till de ekonomiska och samhälleliga konsekvenserna av denna.

4. En åtgärd enligt punkterna 1 och 2 får träda i kraft tidigast sju kalenderdagar efter det att den klagande parten har underrättat den svarande parten om det föreslagna tillfälliga upphävandet. Parterna ska samråda i den specialiserade kommittén för fiske i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar lösning. I underrättelsen ska följande anges:

a) Det sätt på vilket den klagande parten anser att den svarande parten har underlåtit att uppfylla kraven.

b) Den dag då den klagande parten har för avsikt att vidta det tillfälliga upphävandet.

c) Omfattningen av det planerade tillfälliga upphävandet.

5. Den klagande parten måste inom 14 dagar efter den underrättelse som avses i punkt 4 i denna artikel göra gällande den påstådda underlåtenheten från den svarande partens sida att uppfylla kraven i denna rubrik, enligt vad som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel, genom att begära att en skiljedomstol inrättas enligt artikel 739. Skiljeförfarande enligt denna artikel ska ske utan föregående samråd enligt artikel 738. En skiljedomstol ska behandla frågan som ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 744.

6. Det tillfälliga upphävandet ska upphöra att gälla när

a) den klagande parten konstaterar att den svarande parten uppfyller sina relevanta skyldigheter enligt denna rubrik, eller

b) skiljedomstolen har beslutat att den svarande parten inte har underlåtit att uppfylla sina relevanta skyldigheter enligt denna rubrik.

7. Efter ett avgörande till nackdel för den klagande parten i det förfarande som avses i punkt 5 i denna artikel får den svarande parten begära att skiljedomstolen inom 30 dagar från avgörandet fastställer en nivå för tillfälligt upphävande av skyldigheter enligt detta avtal som inte överstiger den nivå som motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av tillämpningen av kompensationsåtgärderna, om skiljedomstolen finner att kompensationsåtgärdernas bristande överensstämmelse med punkt 1 eller 2 i denna artikel är betydande. Begäran ska innehålla förslag om en upphävandenivå i enlighet med punkt 1 eller 2 i denna artikel och i enlighet med eventuella andra relevanta principer som anges i artikel 761. Den svarande parten får tillämpa nivån på det tillfälliga upphävandet av skyldigheter enligt detta avtal i enlighet med den upphävandenivå som fastställts av skiljedomstolen, tidigast 15 dagar efter ett sådant avgörande.

8. En part får inte åberopa WTO-avtalet eller något annat internationellt avtal för att hindra den andra parten från att tillfälligt upphäva skyldigheter inom ramen för denna artikel.

ARTIKEL 507

Datadelning

Parterna ska utbyta den information som är nödvändig för att stödja genomförandet av denna rubrik, om inte annat följer av varje parts lagstiftning.

ARTIKEL 508

Den specialiserade kommittén för fiske

1. Den specialiserade kommittén för fiske får särskilt

a) tillhandahålla ett forum för diskussion och samarbete när det gäller hållbar fiskeriförvaltning,

b) överväga utformningen av fleråriga strategier för bevarande och förvaltning som grund för fastställandet av TAC:er och andra förvaltningsåtgärder,

c) utarbeta fleråriga strategier för bevarande och förvaltning av bestånd som inte omfattas av kvoter enligt vad som avses i artikel 500.2 b,

d) överväga åtgärder för fiskeriförvaltning och bevarande, inbegripet nödåtgärder och åtgärder för att säkerställa fiskets selektivitet,

e) överväga metoder för insamling av data för vetenskapliga ändamål och fiskeriförvaltningsändamål, delning av sådana data (inbegripet information som är relevant för övervakning, kontroll och tillsyn av efterlevnaden) och samråd med vetenskapliga organ om bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning,

f) överväga åtgärder för att säkerställa efterlevnad av tillämpliga regler, inbegripet gemensamma program för kontroll, övervakning och tillsyn och utbyte av data för att underlätta övervakningen av nyttjandet av fiskemöjligheter samt kontroll och verkställighet,

g) utarbeta de riktlinjer för fastställandet av TAC:er som avses i artikel 499.5,

h) förbereda de årliga samråden,

i) behandla frågor som rör utseende av hamnar för landning, inbegripet underlättande av att parterna i god tid anmäler sådana utseende av hamnar och eventuella ändringar av dessa,

j) fastställa tidsfrister för den underrättelse om åtgärder som avses i artikel 496.3, det överlämnande av fartygsförteckningen som avses i artikel 497.1 och den underrättelse som avses i artikel 498.7,

k) tillhandahålla ett forum för samråd inom ramen för artiklarna 501.2 och 506.4,

l) utarbeta riktlinjer för att stödja den praktiska tillämpningen av artikel 500,

m) utveckla en mekanism för frivilliga årliga överföringar av fiskemöjligheter mellan parterna, i enlighet med artikel 498.8, och

n) överväga tillämpning och genomförande av artiklarna 502 och 503.

2. Den specialiserade kommittén för fiske får anta åtgärder, inbegripet beslut och rekommendationer

a) som innehåller frågor som parterna kommit överens om efter samråd enligt artikel 498,

b) avseende någon av de frågor som avses i punkt 1 b, c, d, e, f, g, i, j, l, m och n i denna artikel,

c) om ändring av den förteckning över befintliga internationella skyldigheter som avses i artikel 496.2,

d) avseende andra aspekter av samarbete om hållbar fiskeriförvaltning inom ramen för denna rubrik, och

e) om formerna för en översyn enligt artikel 510.

3. Partnerskapsrådet ska ha befogenhet att ändra bilagorna 35, 36 och 37.

ARTIKEL 509

Uppsägning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 779 eller 521 får varje part när som helst säga upp denna rubrik genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I det fallet ska rubrik ett, rubrik två, rubrik tre och den här rubriken upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan.

2. Vid uppsägning av denna rubrik enligt punkt 1 i denna artikel, artikel 779 eller 521 ska de skyldigheter som parterna ingått inom ramen för denna rubrik för det år som pågår när denna rubrik upphör att gälla fortsätta att gälla till och med årets slut.

3. Trots punkt 1 i denna artikel får rubrik två fortsätta att gälla om parterna är överens om att integrera de relevanta delarna av rubrik ett avdelning XI.

4. Genom undantag från punkterna 1–3 i denna artikel och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 779 eller 521 gäller följande:

a) Såvida inte annat överenskommits mellan parterna, ska artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i denna rubrik i den mån den har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar, fortsätta att gälla

   i) till dess att de sägs upp av endera parten genom skriftlig anmälan till den andra parten med minst tre års varsel, eller

ii) om tidigare, fram till den dag då artikel 520.3–520.5 upphör att gälla,

b) vid tillämpning av led a i får anmälan om uppsägning lämnas med avseende på en eller flera av Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man, och artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i denna rubrik i den mån de har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar, ska fortsätta att gälla för de territorier med avseende på vilka ingen underrättelse om uppsägning har lämnats,

c) vid tillämpning av led a ii ska, om artikel 520.3–520.5 upphör att gälla med avseende på en eller flera (men inte alla) av Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man, artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i denna rubrik i den mån de har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar, fortsätta att gälla för de territorier för vilka artikel 520.3–520.5 fortsätter att gälla.

ARTIKEL 510

Översynsklausul

1. Parterna ska inom partnerskapsrådet gemensamt se över genomförandet av denna rubrik fyra år efter utgången av den anpassningsperiod som avses i artikel 1 i bilaga 38 i syfte att överväga om arrangemang, inbegripet när det gäller tillträde till vatten, kan kodifieras och stärkas ytterligare.

2. En sådan översyn får därefter upprepas med intervall på fyra år efter slutförandet av den första översynen.

3. Parterna ska i förväg besluta om formerna för översynen genom den specialiserade kommittén för fiske.

4. Översynen ska särskilt möjliggöra en utvärdering, med avseende på de föregående åren, av

a) bestämmelserna om tillträde till varandras vatten enligt artikel 500,

b) de andelar av TAC:er som anges i bilagorna 35, 36 och 37,

c) antalet och omfattningen av överföringar som ett led i årliga samråd enligt artikel 498.4 och eventuella överföringar enligt artikel 498.8,

d) variationerna i årliga TAC:er,

e) båda parternas efterlevnad av bestämmelserna i denna rubrik och varje parts fartygs efterlevnad av de regler som är tillämpliga på dessa fartyg när de befinner sig i den andra partens vatten,

f) arten och omfattningen av samarbetet inom ramen för denna rubrik, och

g) varje annan aspekt som parterna beslutar, i förväg, genom den specialiserade kommittén för fiske.

ARTIKEL 511

Förhållande till andra avtal

1. Om inte annat följer av punkt 2 ska denna rubrik inte påverka tillämpningen av andra befintliga avtal om fiske som bedrivs av en parts fartyg inom den andra partens jurisdiktion.

2. Denna rubrik efterträder och ersätter eventuella befintliga avtal eller arrangemang med avseende på fiske som bedrivs av unionsfiskefartyg i det territorialhav som angränsar till Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man och med avseende på fiske som bedrivs av Förenade kungarikets fiskefartyg som är registrerade i Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man, i det territorialhav som angränsar till en medlemsstat. Om partnerskapsrådet fattar ett beslut i enlighet med artikel 502 om att detta avtal ska upphöra att gälla för Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man, ska de relevanta avtalen eller arrangemangen emellertid inte efterträdas och ersättas med avseende på det eller de territorier som omfattas av ett sådant beslut.

RUBRIK SEX

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 512

Definitioner

Om inte annat anges gäller följande definitioner i del två, protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor och protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar:

a) *tullmyndighet*:

i) med avseende på unionen, de avdelningar vid Europeiska kommissionen som ansvarar för tullfrågor eller, beroende på vad som är lämpligt, tullförvaltningarna och andra myndigheter som i unionens medlemsstater ansvarar för tillämpningen av tullagstiftning och kontrollen av att den efterlevs, och

ii) med avseende på Förenade kungariket, *Her Majesty's Revenue and Customs* och andra myndigheter som ansvarar för tullfrågor.

b) *tull*: varje form av tull eller avgift som påförs vid eller i samband med import av en vara, med undantag av

i) avgifter som motsvarar en intern skatt som påförs på ett sätt som är förenligt med artikel 19,

ii) en antidumpningstull, en särskild skyddstull, en utjämningstull eller en skyddstull som tillämpas i enlighet med Gatt 1994, antidumpningsavtalet, avtalet om jordbruk, avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder eller avtalet om skyddsåtgärder, beroende på vad som är tillämpligt, eller

iii) pålagor eller andra avgifter som påförs vid eller i samband med import och som är begränsade till den ungefärliga kostnaden för tillhandahållna tjänster.

c) *CPC*: den provisoriska centrala produktindelningen (*Statistical Papers*, serie M, nr 77, avdelningen för internationella ekonomiska och sociala frågor, Förenta nationernas statistikbyrå, New York, 1991).

d) *befintlig*: som gäller den dag då detta avtal träder i kraft.

e) *varor från en part*: inhemska produkter i den mening som avses i Gatt 1994, inbegripet varor med ursprung i den parten.

f) *Harmoniserade systemet* eller *HS*: systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering, inbegripet alla rättsliga anmärkningar till och ändringar av detta som utarbetats av Världstullorganisationen.

g) *nummer*: de fyra första siffrorna i klassificeringsnumret enligt Harmoniserade systemet.

h) *juridisk person*: en rättslig enhet som bildats i laga ordning eller på annat sätt organiserats enligt tillämplig lagstiftning, antingen för vinständamål eller i annat syfte, och antingen är privatägt eller statsägt, inbegripet bolag, stiftelser, handelsbolag, samriskföretag, enskilda näringsidkare eller föreningar.

i) *åtgärd*: alla åtgärder som vidtas av en part, i form av lagar och andra författningar, regler, förfaranden, beslut, administrativa handlingar, krav eller praxis eller i någon annan form.[1]

j) *en parts åtgärder*: varje åtgärd som antas eller bibehålls av

   i) centrala, regionala eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter, och

[1] För tydlighetens skull påpekas att *åtgärd* innefattar underlåtenhet att vidta åtgärder,

ii) icke-statliga organ vid utövandet av befogenheter som centrala, regionala eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter har delegerat till dem.

Begreppet *en parts åtgärder* inbegriper åtgärder som antas eller bibehålls av enheter som förtecknas i leden i och ii genom att direkt eller indirekt instruera, leda eller kontrollera andra enheters agerande med avseende på dessa åtgärder.

k) *fysisk person från en part*[1]:

i) för Europeiska unionens vidkommande, en medborgare i en medlemsstat i enlighet med dess nationella rätt,[2] och

ii) för Förenade kungarikets vidkommande, en brittisk medborgare.

l) *person*: en fysisk person eller en juridisk person.

m) *sanitär eller fytosanitär åtgärd*: en åtgärd som avses i punkt 1 i bilaga A till SPS-avtalet.

---

1 Detta omfattar inte fysiska personer som är bosatta på det territorium som avses i artikel 774.3.

2 Definitionen av en fysisk person omfattar även personer som permanent uppehåller sig i Republiken Lettland, vilka inte är medborgare i Republiken Lettland eller någon annan stat men vilka enligt Republiken Lettlands nationella rätt är berättigade till ett pass för icke-medborgare.

n) *tredjeland*: ett land eller territorium utanför det geografiska tillämpningsområdet för detta avtal.

o) *WTO*: Världshandelsorganisationen.

ARTIKEL 513

WTO-avtal

I detta avtal hänvisas på följande sätt till WTO-avtalen:

a) *avtalet om jordbruk*: det avtal om jordbruk som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

b) *antidumpningsavtalet*: avtalet om tillämpning av artikel VI i Allmänna tull- och handelsavtalet 1994.

c) *Gats*: det allmänna tjänstehandelsavtal som ingår i bilaga 1B till WTO-avtalet.

d) *Gatt 1994*: det allmänna tull- och handelsavtal från 1994 som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

e) *avtalet om offentlig upphandling*: det avtal om offentlig upphandling som ingår i bilaga 4 till WTO-avtalet[1].

f) *avtalet om skyddsåtgärder*: det avtal om skyddsåtgärder som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

g) *subventionsavtalet*: det avtal om subventioner och utjämningsåtgärder som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

h) *SPS-avtalet*: det avtal om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

i) *TBT-avtalet*: det avtal om tekniska handelshinder som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

j) *Trips-avtalet*: avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter, som ingår i bilaga 1C till WTO-avtalet.

[1] För tydlighetens skull anges att *avtalet om offentlig upphandling* ska förstås som avtalet i dess lydelse enligt protokollet om ändring av avtalet om offentlig upphandling, upprättat i Genève den 30 mars 2012.

k) *WTO-avtalet*: Marrakechavtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen, upprättat i Marrakech den 15 april 1994.

ARTIKEL 514

Upprättande av ett frihandelsområde

Parterna upprättar härmed ett frihandelsområde, i överensstämmelse med artikel XXIV i Gatt 1994 och artikel V i Gats.

ARTIKEL 515

Samband med WTO-avtalet

Parterna bekräftar de rättigheter och skyldigheter de har gentemot varandra i enlighet med WTO-avtalet och andra avtal som de är parter i.

Inget i detta avtal ska tolkas som att det ålägger en part att agera på ett sätt som är oförenligt med dess skyldigheter enligt WTO-avtalet.

ARTIKEL 516

Rättspraxis från WTO

Tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna i denna del ska beakta relevanta tolkningar i rapporter från WTO-paneler och överprövningsorganet vilka antagits av WTO:s tvistlösningsorgan, samt i skiljedomar i enlighet med överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning.

ARTIKEL 517

Fullgörande av skyldigheter

Varje part ska anta de allmänna eller särskilda åtgärder som krävs för att fullgöra deras skyldigheter enligt denna del, inklusive de åtgärder som krävs för att säkerställa att bestämmelserna iakttas av centrala, regionala eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter, liksom icke-statliga organ vid utövandet av befogenheter som delegerats till dem.

ARTIKEL 518

Hänvisningar till lagar och andra avtal

1. När det i denna del hänvisas till en parts lagar och andra författningar, ska dessa lagar och andra författningar anses inbegripa ändringar av dem, om inte annat föreskrivs.

2. När det hänvisas till internationella avtal i denna del eller internationella avtal införlivas i denna del, helt eller delvis, ska sådana avtal anses inbegripa ändringar av dem eller efterföljande avtal till dem som träder i kraft för båda parterna på eller efter dagen för undertecknandet av det här avtalet, om inte annat föreskrivs. Om det uppstår en fråga rörande genomförandet eller tillämpningen av bestämmelserna i denna del till följd av sådana ändringar eller efterföljande avtal, får parterna på begäran av endera parten och vid behov samråda med varandra för att finna en ömsesidigt tillfredsställande lösning på denna fråga.

ARTIKEL 519

Partnerskapsrådets uppgifter i del två

Partnerskapsrådet får

a) anta beslut om ändring av

i) del två rubrik ett avdelning I kapitel 2 och dess bilagor, i enlighet med artikel 68,

ii) de arrangemang som anges i bilagorna 16 och 17, i enlighet med artikel 96.8,

iii) tilläggen 15-A och 15-B, i enlighet med artikel 2.3 i bilaga 15,

iv) tillägg 15-C, i enlighet med artikel 3.3 i bilaga 15,

v) tilläggen 14-A, 14-B, 14-C och 14-D, i enlighet med artikel 1 i bilaga 14,

vi) tilläggen 12-A, 12-B och 12-C, i enlighet med artikel 11 i bilaga 12,

vii) bilagan om godkända ekonomiska aktörer, protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor, protokollet om bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar samt förteckningen över varor i artikel 117.2, i enlighet med artikel 122,

viii) relevant underavsnitt i avsnitt B i bilaga 25, i enlighet med artikel 293,

ix) bilagorna 26, 27 och 28, i enlighet med artikel 329,

x) artikel 364.4 i enlighet med den punkten, artikel 365.2 tredje meningen i enlighet med fjärde meningen i den punkten, artikel 365.3 i enlighet med den punkten, artikel 367 i enlighet med punkt 1 i den artikeln och artikel 373 i enlighet med punkt 7 i den artikeln,

xi) artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i rubrik fem, i enlighet med artikel 502.4,

xii) bilagorna 35, 36 och 37, i enlighet med artikel 508.3,

xiii) andra bestämmelser, protokoll, tillägg eller bilagor för vilka möjligheten till sådana beslut uttryckligen anges i denna del,

b) anta beslut om att utfärda tolkningar av bestämmelserna i denna del.

ARTIKEL 520

Geografiskt tillämpningsområde

1. Detta avtals bestämmelser om tullbehandling, inbegripet ursprungsreglerna och det tillfälliga upphävandet av denna behandling, ska också tillämpas, med avseende på unionen, på de områden i unionens tullområde, enligt definitionen i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013[1], som inte omfattas av artikel 774.1 a.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 774.2, 774.3 och 774.4 ska parternas rättigheter och skyldigheter enligt denna del också tillämpas med avseende på områden utanför respektive parts territorialhav, inbegripet havsbottnen och dess underlag, över vilka den parten utövar sina suveräna rättigheter eller sin jurisdiktion i enlighet med folkrätten, inbegripet FN:s havsrättskonvention och dess lagar och andra författningar som är förenliga med folkrätten.[2]

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (omarbetning) (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

[2] För tydlighetens skull anges att områden utanför respektive parts territorialhav ska, i fråga om unionen, förstås som unionens medlemsstaters respektive områden.

3. Med förbehåll för undantagen i punkt 4 i denna artikel ska rubrik ett avdelning I kapitlen 1, 2 och 5 samt protokollen och bilagorna till dessa kapitel, för Förenade kungarikets vidkommande, även tillämpas på de territorier som avses i artikel 774.2. För detta ändamål ska de territorier som avses i artikel 774.2 anses utgöra en del av Förenade kungarikets tullområde. Tullmyndigheterna för de territorier som avses i artikel 774.2 ska ansvara för tillämpningen och genomförandet av dessa kapitel och av protokollen och bilagorna till dessa kapitel, inom sina respektive territorier. Hänvisningar till ”tullmyndighet” i dessa bestämmelser ska förstås i enlighet med detta. Begäranden och meddelanden som görs enligt dessa kapitel samt protokollen och bilagorna till dessa kapitel ska emellertid administreras av Förenade kungarikets tullmyndighet.

4. Artikel 110, bilaga 18 och protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar ska inte tillämpas på Bailiwick of Jersey eller Bailiwick of Guernsey.

5. Rubrik ett avdelning I kapitlen 3 och 4och bilagorna till dessa kapitel ska, för Förenade kungarikets vidkommande, även tillämpas på de territorier som avses i artikel 774.2. Myndigheterna i de territorier som avses i artikel 774.2 ska ansvara för tillämpningen och genomförandet av dessa kapitel och bilagorna till dessa kapitel, inom sina respektive territorier, och relevanta hänvisningar ska förstås i enlighet med detta. Begäranden och meddelanden som görs enligt dessa kapitel samt bilagorna till dessa kapitel ska emellertid administreras av Förenade kungarikets myndigheter.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 779 och 521 och om inte annat överenskommits mellan parterna, ska punkterna 3–5 i den här artikeln fortsätta att gälla till fram det som inträffar först av nedanstående:

a) Utgången av en period på tre år efter en skriftlig anmälan om uppsägning till den andra parten.

b) Den dag då artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i rubrik fem i den mån den har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar upphör att gälla.

7. Vid tillämpning av punkt 6 a får anmälan om uppsägning lämnas med avseende på en eller flera av Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man och punkterna 3–5 i denna artikel ska fortsätta att gälla för de territorier med avseende på vilka ingen anmälan om uppsägning har lämnats.

8. Vid tillämpning av punkt 6 b ska, om artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i rubrik fem i den mån den har samband med de arrangemang som föreskrivs i de artiklarna upphör att gälla med avseende på en eller flera (men inte alla) av Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey eller Isle of Man, punkterna 3–5 i den här artikeln fortsätta att gälla för de territorier med avseende på vilka artiklarna 502, 503 och varje annan bestämmelse i rubrik fem i den mån den har samband med de arrangemang som föreskrivs i dessa artiklar fortsätter att gälla.

ARTIKEL 521

Uppsägning av del två

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 779 får varje part när som helst säga upp denna del genom skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I detta fall ska denna del upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan. Rubrik fyra och protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen får inte sägas upp enligt den här artikeln.

DEL TRE

BROTTSBEKÄMPNING OCH STRAFFRÄTTSLIGT SAMARBETE

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 522

Mål

1. Målet för denna del är att sörja för samarbete inom brottsbekämpning och samarbete inom rättsliga frågor mellan medlemsstaterna och unionens institutioner, organ och byråer, å ena sidan, och Förenade kungariket, å andra sidan, när det gäller att förebygga, förhindra, utreda, avslöja och lagföra brott samt förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

2. Denna del är endast tillämplig på brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete som uteslutande äger rum mellan Förenade kungariket, å ena sidan, och unionen och medlemsstaterna, å andra sidan. Den är inte tillämplig på situationer som uppstår mellan medlemsstaterna, eller mellan medlemsstater och unionens institutioner, organ och byråer, och inte heller på verksamhet som utförs av myndigheter med ansvar för att skydda den nationella säkerheten när de agerar på detta område.

ARTIKEL 523

Definitioner

I denna del gäller följande definitioner:

a) *tredjeland*: ett annat land än en medlemsstat eller Förenade kungariket.

b) *särskilda kategorier av personuppgifter*: personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att unikt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning.

c) *genetiska uppgifter*: personuppgifter som rör genetiska kännetecken för en enskild person som är nedärvda eller har förvärvats, vilka ger unik information om den enskilda personens fysiologi eller hälsa och som framför allt härrör från en analys av ett biologiskt prov från personen i fråga.

d) *biometriska uppgifter*: personuppgifter som erhållits genom en särskild teknisk behandling som rör en fysisk persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken och som möjliggör eller bekräftar en unik identifiering av denna fysiska person, såsom ansiktsbilder eller fingeravtrycksuppgifter.

e) *behandling*: en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring.

f) *personuppgiftsincident*: en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust, ändring eller till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats.

g) *register*: en strukturerad samling personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden.

h) *den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor*: den kommitté med detta namn som inrättas genom artikel 8.

ARTIKEL 524

Skydd för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

1. Det samarbete som föreskrivs i denna del grundar sig på parternas och medlemsstaternas långvariga respekt för demokratin, rättsstatens principer och skyddet för enskildas grundläggande rättigheter och friheter, inbegripet såsom fastställs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, samt på vikten av att ge verkan åt rättigheterna och friheterna i den konventionen på inhemsk nivå.

2. Ingenting i denna del ska påverka skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheter och rättsprinciper som särskilt återspeglas i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och, när det gäller unionen och dess medlemsstater, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

ARTIKEL 525

Skydd av personuppgifter

1. Det samarbete som föreskrivs i denna del grundar sig på parternas långvariga engagemang för att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter.

2. För att återspegla denna höga skyddsnivå ska parterna säkerställa att personuppgifter som behandlas enligt denna del omfattas av effektiva skyddsåtgärder i parternas respektive dataskyddsordningar, inbegripet följande:

a) Personuppgifter behandlas på ett lagligt och korrekt sätt, i enlighet med principerna om uppgiftsminimering, ändamålsbegränsning, riktighet och lagringsminimering.

b) Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter är endast tillåten i den mån det är nödvändigt och med förbehåll för lämpliga skyddsåtgärder som är anpassade till de specifika riskerna med behandlingen.

c) En säkerhetsnivå som är anpassad till risken med behandlingen säkerställs genom relevanta tekniska och organisatoriska åtgärder, i synnerhet vad gäller behandling av särskilda kategorier av personuppgifter.

d) Registrerade beviljas verkställbara rättigheter till tillgång, rättelse och radering, med förbehåll för eventuella begränsningar som föreskrivs i lag och som utgör nödvändiga och proportionella åtgärder i ett demokratiskt samhälle för att skydda viktiga mål av allmänt intresse.

e) I händelse av en uppgiftsincident som medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter underrättas den behöriga tillsynsmyndigheten om incidenten utan onödigt dröjsmål, och om incidenten sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter underrättas även de registrerade, med förbehåll för eventuella begränsningar som föreskrivs i lag och som utgör nödvändiga och proportionella åtgärder i ett demokratiskt samhälle för att skydda viktiga mål av allmänt intresse.

f) Vidare överföring till ett tredjeland tillåts endast på villkor och med skyddsåtgärder som är lämpliga för överföringen och som säkerställer att skyddsnivån inte undergrävs.

g) Tillsynen av efterlevnad av dataskyddsåtgärder och verkställigheten av dataskyddsåtgärder säkerställs av oberoende myndigheter.

h) Registrerade beviljas verkställbara rättigheter till effektiv administrativ och rättslig prövning om dataskyddsåtgärder har åsidosatts.

3. Förenade kungariket, å ena sidan, och unionen, även för någon av sina medlemsstaters räkning, å andra sidan, ska underrätta den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor om vilka tillsynsmyndigheter som är ansvariga för att övervaka genomförandet av och säkerställa efterlevnaden av de dataskyddsregler som är tillämpliga på samarbete enligt denna del. Tillsynsmyndigheterna ska samarbeta för att säkerställa efterlevnad av denna del.

4. Bestämmelserna om skydd av personuppgifter i denna del är tillämpliga på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än på automatisk väg av personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i ett register.

5. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av särskilda bestämmelser i denna del om behandling av personuppgifter.

ARTIKEL 526

Samarbetets omfattning när en medlemsstat inte längre deltar i motsvarande åtgärder enligt unionsrätten

1. Denna artikel ska tillämpas om en medlemsstat upphör att delta i, eller åtnjuta rättigheter enligt, unionsrättsliga bestämmelser om brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete vilka motsvarar relevanta bestämmelser i denna del.

2. Förenade kungariket får skriftligen till unionen anmäla sin avsikt att upphöra att tillämpa de relevanta bestämmelserna i denna del med avseende på den medlemsstaten.

3. En anmälan enligt punkt 2 får verkan från och med den dag som anges däri, vilken inte får infalla tidigare än den dag då medlemsstaten upphör att delta i eller åtnjuta rättigheter enligt de bestämmelser i unionsrätten som avses i punkt 1.

4. Om Förenade kungariket i enlighet med denna artikel anmäler sin avsikt att upphöra att tillämpa de relevanta bestämmelserna i denna del, ska den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor sammanträda för att besluta vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att allt samarbete som inletts enligt denna del och som påverkas av upphörandet slutförs på lämpligt sätt. I alla händelser ska parterna, med avseende på alla personuppgifter som erhållits genom samarbete enligt de relevanta bestämmelserna i denna del innan de upphör att gälla, säkerställa att den skyddsnivå enligt vilken personuppgifterna överfördes bibehålls efter det att tillämpningen upphört.

5. Unionen ska skriftligen, på diplomatisk väg, till Förenade kungariket anmäla vilket datum medlemsstaten ska återuppta sitt deltagande i eller åtnjutandet av rättigheter enligt de berörda bestämmelserna i unionsrätten. Tillämpningen av de relevanta bestämmelserna i denna del ska återupptas den dagen eller, om senare, den första dagen i månaden efter dagen för anmälan.

6. För att underlätta tillämpningen av denna artikel ska unionen meddela Förenade kungariket när en medlemsstat upphör att delta i, eller åtnjuta rättigheter enligt, unionsrättsliga bestämmelser om brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete vilka motsvarar de relevanta bestämmelserna i denna del.

AVDELNING II

UTBYTE AV DNA-UPPGIFTER, FINGERAVTRYCKSUPPGIFTER OCH UPPGIFTER UR FORDONSREGISTER

ARTIKEL 527

Mål

Målet för denna avdelning är att upprätta ett ömsesidigt samarbete mellan de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i Förenade kungariket, å ena sidan, och medlemsstaterna, å andra sidan, om automatisk överföring av DNA-profiler, fingeravtrycksuppgifter och vissa inhemska uppgifter ur fordonsregister.

ARTIKEL 528

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *behörig brottsbekämpande myndighet*: en inhemsk polis- eller tullmyndighet eller annan myndighet som enligt inhemsk lagstiftning har befogenhet att avslöja, förebygga och utreda brott eller brottslig verksamhet samt utöva myndighetsutövning och vidta tvångsåtgärder i samband med sådan verksamhet; byråer, organ eller andra enheter som särskilt hanterar nationella säkerhetsfrågor anses inte vara behöriga brottsbekämpande myndigheter vid tillämpningen av denna avdelning.

b) *sökning* och *jämförelse* enligt artiklarna 530, 531, 534 och 539: de förfaranden genom vilka det fastställs om det finns någon överensstämmelse mellan DNA-uppgifter eller fingeravtrycksuppgifter som har lämnats av en stat och DNA-uppgifter eller fingeravtrycksuppgifter som finns lagrade i en, flera eller alla andra staters databaser.

c) *automatisk sökning* enligt artikel 537: förfarande för tillgång online för att söka i en, flera eller alla andra staters databaser.

d) *icke-kodifierande del av DNA*: kromosomområden som inte innehåller någon genetisk information, dvs. inga hänvisningar till en organisms funktionella egenskaper.

e) *DNA-profil*: en bokstav eller en nummerkod som representerar en rad identifikationsuppgifter i den icke-kodifierande delen av ett analyserat mänskligt DNA-prov, dvs. den särskilda molekylära strukturen vid de olika DNA-lokusen.

f) *DNA-referensuppgifter*: en DNA-profil och en sifferbeteckning; DNA-referensuppgifter ska endast innehålla DNA-profiler från den icke-kodifierande delen av DNA och en sifferbeteckning; DNA-referensuppgifter får inte innehålla uppgifter som möjliggör en omedelbar identifiering av den registrerade; DNA-referensuppgifter som inte är kopplade till en viss fysisk person (oidentifierade DNA-profiler) ska kunna identifieras som sådana.

g) *DNA-personprofil*: DNA-profilen för en identifierad person.

h) *oidentifierad DNA-profil*: den DNA-profil som erhålls från spår som samlats in under brottsutredningen och tillhör en person som ännu inte identifierats.

i) *notering*: en stats markering i en DNA-profil i den inhemska databasen om att man redan konstaterat en överensstämmelse för en sådan DNA-profil vid en annan stats sökning eller jämförelse.

j) *fingeravtrycksuppgifter*: fingeravtrycksbilder, bilder av fingeravtrycksspår, handavtryck, handavtrycksspår samt modeller för sådana bilder (kodade detaljer), när de lagras och hanteras i en automatisk databas.

k) *referensuppgifter för fingeravtryck*: fingeravtrycksuppgifter och en sifferbeteckning; referensuppgifter för fingeravtryck får inte innehålla uppgifter som möjliggör en omedelbar identifiering av den registrerade; referensuppgifter för fingeravtryck som inte är kopplade till en viss fysisk person (oidentifierade fingeravtrycksuppgifter) ska kunna identifieras som sådana.

l) *uppgifter ur fordonsregister*: den uppsättning uppgifter som anges i kapitel 3 i bilaga 39.

m) *enskilda fall* enligt artikel 530.1 andra meningen, artikel 534.1 andra meningen och artikel 537.1: en enda utrednings- eller lagföringsfil; om en sådan fil innehåller mer än en DNA-profil, en fingeravtrycksuppgift eller en uppgift ur fordonsregister får dessa översändas tillsammans som en begäran.

n) *laboratorieverksamhet*: alla åtgärder som vidtas i ett laboratorium i samband med lokalisering och inhämtande av spår på föremål samt framtagning, analys och tolkning av kriminaltekniska bevis avseende DNA-profiler och fingeravtrycksuppgifter i syfte att tillhandahålla expertutlåtanden eller utbyta kriminaltekniska bevis.

o) *resultat av laboratorieverksamhet*: alla analysresultat och tolkningar med direkt koppling till dessa.

p) *tillhandahållare av kriminaltekniska tjänster*: varje organisation, offentlig eller privat, som utför laboratorieverksamhet på begäran av behöriga brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter.

q) *inhemskt ackrediteringsorgan*: det enda organ i en stat som utför ackreditering på statens uppdrag.

ARTIKEL 529

Inrättande av inhemska DNA-analysfiler

1. Staterna ska inrätta och upprätthålla inhemska DNA-analysfiler för brottsutredningar.

2. För genomförandet av denna avdelning ska staterna säkerställa att DNA-referensuppgifter är åtkomliga från deras inhemska DNA-analysfiler som avses i punkt 1.

3. Staterna ska deklarera de inhemska DNA-analysfiler på vilka artiklarna 529–532 och artiklarna 535, 536 och 539 är tillämpliga samt villkoren för automatisk sökning enligt artikel 530.1.

ARTIKEL 530

Automatisk sökning av DNA-profiler

1. I samband med brottsutredningar ska stater ge de andra staternas nationella kontaktställen enligt artikel 535 åtkomst till DNA-referensuppgifterna i deras DNA-analysfiler med rätt att göra automatiska sökningar i dem genom jämförelse av DNA-profiler. Sökningar får endast göras i enskilda fall och i överensstämmelse med den ansökande statens inhemska lagstiftning.

2. Om det i samband med en automatisk sökning konstateras att en översänd DNA-profil motsvarar DNA-profiler i den anmodade statens fil i vilken sökning sker, ska den anmodade staten automatiskt översända de DNA-referensuppgifter för vilka överensstämmelse har konstaterats till det nationella kontaktstället i den ansökande staten. Om ingen överensstämmelse konstateras ska detta meddelas automatiskt.

ARTIKEL 531

Automatisk jämförelse av DNA-profiler

1. För brottsutredningar ska staterna via sina inhemska kontaktställen jämföra DNA-profilerna i sina oidentifierade DNA-profiler med alla DNA-profiler från andra referensuppgifter i inhemska DNA-analysfiler i enlighet med ömsesidigt godkända praktiska arrangemang mellan de berörda staterna. DNA-profiler ska översändas och jämföras automatiskt. Oidentifierade DNA-profiler ska översändas för jämförelse endast i sådana fall där den ansökande statens inhemska lagstiftning tillåter det.

2. Om en stat till följd av en jämförelse enligt punkt 1 konstaterar att en DNA-profil som översänts av en annan stat motsvarar en profil som ingår i någon av dess egna DNA-analysfiler ska den utan dröjsmål tillställa den andra statens nationella kontaktställe de DNA-referensuppgifter för vilka överensstämmelse har konstaterats.

ARTIKEL 532

Insamling av molekylärgenetiskt material och översändande av DNA-profiler

Om det under pågående brottsutredning eller straffrättsliga förfaranden inte finns någon tillgänglig DNA-profil för en viss fysisk person som vistas på en anmodad stats territorium, ska den anmodade staten ge rättsligt bistånd genom att samla in och undersöka molekylärgenetiskt material från denna fysiska person och översända den erhållna DNA-profilen till den ansökande staten, om

a) den ansökande staten meddelar för vilket ändamål detta behövs,

b) den ansökande staten i enlighet med sin inhemska lagstiftning framställer en begäran eller ett förordnande om utredning från den behöriga myndigheten, av vilken det framgår att kraven för att samla in och undersöka molekylärgenetiskt material om den berörda fysiska personen hade vistats i den ansökande staten, och

c) kraven för insamling och undersökning av molekylärgenetiskt material samt för översändande av den erhållna DNA-profilen är uppfyllda enligt den anmodade statens inhemska lagstiftning.

ARTIKEL 533

Referensuppgifter för fingeravtryck

I syfte att genomföra denna avdelning ska staterna säkerställa att referensuppgifter för fingeravtryck är åtkomliga från filen för de inhemska system för automatisk identifiering av fingeravtryck som inrättats i syfte att förebygga och utreda brott.

ARTIKEL 534

Automatisk sökning av fingeravtrycksuppgifter

1. För förebyggande och utredning av brott ska staterna ge de övriga staternas nationella kontaktställen enligt artikel 535 tillträde till referensuppgifterna i de system för automatisk identifiering av fingeravtryck som inrättats för detta syfte och ge dem rätt att göra automatiska sökningar i dem genom jämförelse av fingeravtrycksuppgifter. Sökningar får endast göras i enskilda fall och i överensstämmelse med den ansökande statens inhemska lagstiftning.

2. Bekräftelse av fingeravtrycksuppgifters överensstämmelse med referensuppgifter hos den anmodade staten ska utföras av det nationella kontaktstället i den ansökande staten genom att de referensuppgifter som krävs för att säkerställa en entydig överensstämmelse översänds automatiskt.

ARTIKEL 535

Nationella kontaktställen

1. Staterna ska utse nationella kontaktställen för förmedling av de uppgifter som avses i artiklarna 530, 531 och 534.

2. När det gäller medlemsstaterna ska de nationella kontaktställen som utsetts för ett motsvarande utbyte av uppgifter inom unionen betraktas som nationella kontaktställen vid tillämpningen av denna avdelning.

3. De inhemska kontaktställenas befogenheter ska regleras av tillämplig inhemsk lagstiftning.

ARTIKEL 536

Översändande av ytterligare personuppgifter och annan information

Om en överensstämmelse mellan DNA-profiler eller fingeravtrycksuppgifter konstateras vid ett förfarande enligt artiklarna 530, 531 och 534 ska översändande av tillgängliga ytterligare personuppgifter och annan information med anknytning till referensuppgifterna regleras av inhemsk lagstiftning, inklusive reglerna om rättsligt bistånd i den anmodade staten, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 539.1.

ARTIKEL 537

Automatisk sökning av uppgifter ur fordonsregister

1. För förebyggande och utredning av brott samt för undersökning av andra överträdelser som i den ansökande staten lyder under domstolarnas eller allmän åklagares behörighet, liksom för upprätthållande av allmän säkerhet, ska staterna ge andra staters inhemska kontaktställen enligt punkt 2 åtkomst till följande inhemska uppgifter ur fordonsregister, med rätt att göra automatiska sökningar i enskilda fall:

a) Uppgifter om ägare eller innehavare.

b) Uppgifter om fordonet.

2. Sökningar inom ramen för punkt 1 får endast genomföras genom användning av ett fordons fullständiga chassinummer eller fullständiga registreringsnummer och i överensstämmelse med den ansökande statens inhemska lagstiftning.

3. Varje stat ska för det översändande av uppgifter som avses i punkt 1 utse ett nationellt kontaktställe som tar emot begäranden från andra stater. De inhemska kontaktställenas befogenheter ska regleras av tillämplig inhemsk lagstiftning.

ARTIKEL 538

Ackreditering av tillhandahållare av kriminaltekniska tjänster som utför laboratorieverksamhet

1. Staterna ska säkerställa att tillhandahållare av kriminaltekniska tjänster som utför laboratorieverksamhet är ackrediterade av ett inhemskt ackrediteringsorgan enligt kraven i EN ISO/IEC 17025.

2. Varje stat ska säkerställa att resultaten från ackrediterade tillhandahållare av kriminaltekniska tjänster som utför laboratorieverksamhet i andra stater erkänns av de myndigheter som är behöriga att förebygga, förhindra, avslöja och utreda brott såsom lika tillförlitliga som resultaten från inhemska tillhandahållare av kriminaltekniska tjänster som utför laboratorieverksamhet och som ackrediterats för EN ISO/IEC 17025.

3. Förenade kungarikets behöriga brottsbekämpande myndigheter får inte göra sökningar och automatisk jämförelse i enlighet med artiklarna 530, 531 och 534 förrän Förenade kungariket har genomfört och tillämpat de åtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln.

4. Punkterna 1 och 2 påverkar inte inhemska regler om den rättsliga bedömningen av bevisning.

5. Förenade kungariket ska till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor överlämna texten till de viktigaste bestämmelser som antagits för att genomföra och tillämpa bestämmelserna i denna artikel.

ARTIKEL 539

Genomförandeåtgärder

1. Vid tillämpningen av denna avdelning ska staterna göra alla kategorier av uppgifter tillgängliga för sökning och jämförelse för behöriga brottsbekämpande myndigheter i andra stater på samma villkor som de som skulle gälla för inhemska behöriga brottsbekämpande myndigheters sökning och jämförelse. Stater ska översända tillgängliga ytterligare personuppgifter och annan information om de referensuppgifter som avses i artikel 536 till de behöriga brottsbekämpande myndigheterna i andra stater för de ändamål som omfattas av denna avdelning på samma villkor som de som skulle gälla för översändande av sådana till inhemska myndigheter.

2. För genomförandet av de förfaranden som avses i artiklarna 530, 531, 534 och 537 fastställs tekniska specifikationer och förfaranderegler i bilaga 39.

3. De förklaringar som medlemsstaterna har avgett i enlighet med rådets beslut 2008/615/RIF[1] och 2008/616/RIF[2] ska också tillämpas i förbindelserna med Förenade kungariket.

[1] Rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (EUT L 210, 6.8.2008, s. 1).

[2] Rådets beslut 2008/616/RIF av den 23 juni 2008 om genomförande av beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (EUT L 210, 6.8.2008, s. 12).

ARTIKEL 540

Förhandsutvärdering

1. För att kontrollera om Förenade kungariket har uppfyllt de villkor som anges i artikel 539 och bilaga 39 ska ett utvärderingsbesök och en testkörning, i den mån detta krävs enligt bilaga 39, genomföras med avseende på och i enlighet med de villkor och arrangemang som är godtagbara för Förenade kungariket. Under alla omständigheter ska en testkörning genomföras i samband med sökning av uppgifter enligt artikel 537.

2. Unionen ska, på grundval av en global utvärderingsrapport om utvärderingsbesöket och, i förekommande fall, testkörningen såsom anges i punkt 1, fastställa det eller de datum från och med vilka medlemsstaterna får översända personuppgifter till Förenade kungariket enligt denna avdelning.

3. I avvaktan på resultatet av den utvärdering som avses i punkt 1 får medlemsstaterna, från och med detta avtals ikraftträdande, till Förenade kungariket översända de personuppgifter som avses i artiklarna 530, 531, 534 och 536 till och med det eller de datum som fastställs av unionen i enlighet med punkt 2 i den här artikeln, dock senast nio månader efter detta avtals ikraftträdande. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor får förlänga denna period en gång med högst nio månader.

ARTIKEL 541

Tillfälligt upphävande och icke-tillämpning

1. Om unionen anser det nödvändigt att ändra denna avdelning eftersom unionslagstiftning som rör den fråga som regleras av denna avdelning har ändrats väsentligt eller håller på att ändras väsentligt, får den underrätta Förenade kungariket om detta i syfte att komma överens om en formell ändring av detta avtal med avseende på denna avdelning. Efter en sådan underrättelse ska parterna inleda samråd.

2. Om parterna inte har ingått något avtal om ändring av denna avdelning inom nio månader från den underrättelsen, får unionen besluta att tillfälligt upphäva tillämpningen av denna avdelning eller av vissa bestämmelser i denna avdelning under en period på upp till nio månader. Före utgången av denna period får parterna komma överens om en förlängning av det tillfälliga upphävandet med en ytterligare period på upp till nio månader. Om parterna vid utgången av perioden för tillfälligt upphävande inte har ingått något avtal om ändring av denna avdelning ska de tillfälligt upphävda bestämmelserna upphöra att gälla den första dagen i månaden efter utgången av perioden för tillfälligt upphävande, såvida inte unionen informerar Förenade kungariket om att den inte längre önskar ändra denna avdelning. I så fall ska de tillfälligt upphävda bestämmelserna i denna avdelning återinföras.

3. Om någon av bestämmelserna i denna avdelning tillfälligt upphävs enligt denna artikel ska den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor sammanträda för att besluta vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att allt samarbete som inletts enligt denna avdelning och påverkas av det tillfälliga upphävandet slutförs på lämpligt sätt. I alla händelser ska parterna, med avseende på alla personuppgifter som erhållits genom samarbete enligt denna avdelning innan de bestämmelser som berörs av upphävandet tillfälligt upphör att gälla, säkerställa att den skyddsnivå enligt vilken personuppgifterna överfördes bibehålls efter det att det tillfälliga upphävandet fått verkan.

AVDELNING III

ÖVERFÖRING OCH BEHANDLING AV PASSAGERARUPPGIFTER

ARTIKEL 542

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning innehåller regler enligt vilka passageraruppgifter (*PNR-uppgifter*) får överföras till och behandlas och användas av Förenade kungarikets behöriga myndighet för flygningar mellan unionen och Förenade kungariket och fastställer särskilda skyddsåtgärder i detta avseende.

2. Denna avdelning ska tillämpas på lufttrafikföretag som bedriver passagerartrafik mellan unionen och Förenade kungariket.

3. Denna avdelning ska också tillämpas på lufttrafikföretag som är registrerade eller lagrar uppgifter i unionen och som bedriver passagerartrafik till eller från Förenade kungariket.

4. I denna avdelning föreskrivs också polissamarbete och straffrättsligt samarbete mellan Förenade kungariket och unionen när det gäller PNR-uppgifter.

ARTIKEL 543

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *lufttrafikföretag*: ett lufttransportföretag med en giltig operativ licens eller motsvarande som ger det tillstånd att bedriva lufttransport av passagerare mellan Förenade kungariket och unionen.

b) *passageraruppgiftssamling* (*PNR*): en sammanställning av för resan nödvändiga uppgifter om varje enskild passagerare som gör det möjligt för det lufttrafikföretag som sköter bokningen och andra deltagande lufttrafikföretag att behandla och kontrollera reservationen för varje resa som bokas av en person eller för en persons räkning, oavsett om uppgifterna finns i reservationssystemet, det avgångskontrollsystem som används för att checka in passagerare på flygningar eller likvärdiga system med motsvarande uppgift; i denna avdelning avser PNR-uppgifter specifikt de element som anges i bilaga 40.

c) *Förenade kungarikets behöriga myndighet*: den myndighet i Förenade kungariket som ansvarar för att ta emot och behandla PNR-uppgifter enligt detta avtal; om Förenade kungariket har mer än en behörig myndighet ska Förenade kungariket tillhandahålla en enda kontaktpunkt för PNR-uppgifter som gör det möjligt för lufttrafikföretag att överföra PNR-uppgifter till en enda punkt för överföring av uppgifter och ska utse en enda kontaktpunkt för att ta emot och göra begäranden enligt artikel 546.

d) *enheter för passagerarinformation*: de enheter som inrättats eller utsetts av medlemsstaterna och som ansvarar för att ta emot och behandla PNR-uppgifter.

e) *terrorism*: alla brott som förtecknas i bilaga 45.

f) *grov brottslighet*: varje brott som enligt Förenade kungarikets inhemska lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år.

ARTIKEL 544

Syften med användningen av PNR-uppgifter

1. Förenade kungariket ska säkerställa att PNR-uppgifter som mottagits enligt denna avdelning behandlas endast i syfte att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra terrorism eller grov brottslighet och i syfte att övervaka behandlingen av PNR-uppgifter i enlighet med villkoren i detta avtal.

2. I undantagsfall får Förenade kungarikets behöriga myndighet behandla PNR-uppgifter om det är nödvändigt för att skydda en fysisk persons vitala intressen, till exempel om

a) det föreligger en risk för dödsfall eller allvarlig skada, eller

b) det föreligger en väsentlig risk för folkhälsan, särskilt i enlighet med hur en sådan definieras i internationellt erkända standarder.

3. Förenade kungarikets behöriga myndighet får också behandla PNR-uppgifter efter en bedömning i det enskilda fallet om utlämnande av relevanta PNR-uppgifter begärs av en domstol eller förvaltningsdomstol i Förenade kungariket i ett förfarande som har direkt samband med ett syfte som anges i punkt 1.

ARTIKEL 545

Säkerställande av att PNR-uppgifter tillhandahålls

1. Unionen ska säkerställa att lufttrafikföretag inte är förhindrade att överföra PNR-uppgifter till Förenade kungarikets behöriga myndighet enligt denna avdelning.

2. Unionen ska säkerställa att lufttrafikföretag får överföra PNR-uppgifter till Förenade kungarikets behöriga myndighet genom auktoriserade ombud som agerar på ett lufttrafikföretags vägnar och under dess ansvar, enligt denna avdelning.

3. Förenade kungariket får inte kräva att lufttrafikföretag ska tillhandahålla PNR-uppgifter som lufttrafikföretag inte redan samlar in eller innehar för bokningsändamål.

4. Förenade kungariket ska vid mottagandet av uppgifter som ett lufttrafikföretag överfört till det enligt denna avdelning radera varje uppgiftselement som inte förtecknas i bilaga 40.

ARTIKEL 546

Polissamarbete och rättsligt samarbete

1. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska med Europol eller Eurojust, inom ramen för deras respektive mandat, eller med medlemsstaternas enheter för passagerarinformation dela all relevant och lämplig analytisk information som innehåller PNR-uppgifter så snart som möjligt i särskilda fall där detta är nödvändigt för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra terrorism eller grov brottslighet.

2. På begäran av Europol eller Eurojust, inom ramen för deras respektive mandat, eller av en medlemsstats enhet för passagerarinformation, ska Förenade kungarikets behöriga myndighet dela PNR-uppgifter, resultaten av behandlingen av dessa uppgifter eller analytisk information som innehåller PNR-uppgifter, i särskilda fall där detta är nödvändigt för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra terrorism eller grov brottslighet.

3. Medlemsstaternas enheter för passagerarinformation ska med Förenade kungarikets behöriga myndighet dela all relevant och lämplig analytisk information som innehåller PNR-uppgifter så snart som möjligt i särskilda fall där detta är nödvändigt för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra terrorism eller grov brottslighet.

4. På begäran av Förenade kungarikets behöriga myndighet ska medlemsstaternas enheter för passagerarinformation dela PNR-uppgifter, resultaten av behandlingen av dessa uppgifter eller analytisk information som innehåller PNR-uppgifter, i särskilda fall där detta är nödvändigt för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra terrorism eller grov brottslighet.

5. Parterna ska säkerställa att den information som avses i punkterna 1–4 delas i enlighet med avtal och arrangemang om brottsbekämpning eller informationsutbyte mellan Förenade kungariket och Europol, Eurojust eller den relevanta medlemsstaten. I synnerhet ska informationsutbytet med Europol enligt denna artikel ske via den säkra kommunikationslinjen för informationsutbyte via Europol.

6. Förenade kungarikets behöriga myndighet och medlemsstaternas enheter för passagerarinformation ska säkerställa att endast den minimimängd PNR-uppgifter som är nödvändig delas i enlighet med punkterna 1–4.

ARTIKEL 547

Icke-diskriminering

Förenade kungariket ska säkerställa att de skyddsåtgärder som är tillämpliga på behandlingen av PNR-uppgifter tillämpas på alla fysiska personer på lika villkor och utan olaglig diskriminering.

ARTIKEL 548

Användning av särskilda kategorier av personuppgifter

All behandling av särskilda kategorier av personuppgifter ska vara förbjuden enligt denna avdelning. I den mån PNR-uppgifter som överförs till Förenade kungarikets behöriga myndighet innehåller särskilda kategorier av personuppgifter, ska Förenade kungarikets behöriga myndighet radera dessa uppgifter.

ARTIKEL 549

Datasäkerhet och integritet

1. Förenade kungariket ska genomföra de regleringsmässiga, förfarandemässiga eller tekniska åtgärder som krävs för att skydda PNR-uppgifter mot oavsiktlig, olaglig eller obehörig åtkomst, behandling eller förlust.

2. Förenade kungariket ska säkerställa efterlevnadskontroll och skydd, säkerhet, konfidentialitet och integritet när det gäller uppgifterna. I detta avseende ska Förenade kungariket

a) använda krypterings-, tillstånds- och dokumentationsförfaranden i samband med PNR-uppgifterna,

b) begränsa åtkomsten till PNR-uppgifter till bemyndigade tjänstemän,

c) bevara PNR-uppgifterna i en säker fysisk miljö som är skyddad med åtkomstkontroller, och

d) införa en mekanism som säkerställer att förfrågningar om PNR-uppgifter sker i överensstämmelse med artikel 544.

3. Om någon obehörigen bereder sig tillgång till en fysisk persons PNR-uppgifter eller sådana uppgifter obehörigen lämnas ut ska Förenade kungariket vidta åtgärder för att underrätta den fysiska personen, i syfte att minska risken för skada, och för att avhjälpa situationen.

4. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska snarast underrätta den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor om alla betydande incidenter med oavsiktlig, olaglig eller obehörig åtkomst, behandling eller förlust av PNR-uppgifter.

5. Förenade kungariket ska säkerställa att alla intrång i datasäkerheten, särskilt om de leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring eller oavsiktlig förlust, ändring, obehörigt röjande eller obehörig åtkomst eller någon form av olaglig behandling, leder till verkningsfulla och avskräckande korrigerande åtgärder som kan omfatta sanktioner.

ARTIKEL 550

Öppenhet och information till passagerarna

1. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska göra följande tillgängligt på sin webbplats:

a) En förteckning över den lagstiftning där rätten att samla in PNR-uppgifter föreskrivs.

b) Syftena med insamling av PNR-uppgifter.

c) Den metod som används för att skydda PNR-uppgifter.

d) Uppgifter om hur och i vilken omfattning PNR-uppgifter får lämnas ut.

e) Information om rätten till åtkomst, rättelse, notering och möjlighet att begära prövning.

f) Kontaktuppgifter som kan användas vid förfrågningar.

2. Parterna ska samarbeta med berörda tredje parter, såsom luftfarts- och lufttransportbranschen, för att främja öppenhet vid bokningstillfället när det gäller syftet med insamling, behandling och användning av PNR-uppgifter och om hur åtkomst rättelse och prövning kan begäras. Lufttrafikföretag ska ge passagerarna tydlig och meningsfull information om överföringen av PNR-uppgifter enligt denna avdelning, inbegripet uppgifter om den mottagande myndigheten, syftet med överföringen och rätten att av den mottagande myndigheten begära åtkomst till och rättelse av de överförda personuppgifterna om passageraren.

3. Om PNR-uppgifter som lagrats i enlighet med artikel 552 har använts i enlighet med de villkor som anges i artikel 553 eller har lämnats ut i enlighet med artikel 555 eller 556, ska Förenade kungariket underrätta de berörda passagerarna skriftligen, personligen och inom en rimlig tid efter det att en sådan underrättelse inte längre kan äventyra de berörda statliga myndigheternas utredningar i den utsträckning som passagerarnas relevanta kontaktuppgifter är tillgängliga eller kan tas fram genom rimliga ansträngningar. Underrättelsen ska innehålla information om hur den berörda fysiska personen kan begära administrativ eller rättslig prövning.

ARTIKEL 551

Automatisk behandling av PNR-uppgifter

1. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska säkerställa att all automatisk behandling av PNR-uppgifter grundas på icke-diskriminerande, specifika och tillförlitliga på förhand fastställda modeller och kriterier som gör det möjligt för den att

a) nå resultat som är inriktade på fysiska personer som kan vara föremål för rimliga misstankar om inblandning i eller deltagande i terrorism eller grov brottslighet, eller

b) under exceptionella omständigheter, skydda fysiska personers vitala intressen i enlighet med artikel 544.2.

2. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska säkerställa att de databaser som PNR-uppgifterna jämförs med är tillförlitliga, uppdaterade och begränsade till de databaser som den använder med avseende på de syften som anges i artikel 544.

3. Förenade kungariket får inte fatta något beslut med betydande negativa verkningar för en fysisk person enbart på grundval av automatisk behandling av PNR-uppgifter.

ARTIKEL 552

Lagring av PNR-uppgifter

1. Förenade kungariket får inte lagra PNR-uppgifter i mer än fem år från den dag då det tog emot uppgifterna.

2. Senast sex månader efter den överföring av PNR-uppgifterna som avses i punkt 1 ska alla PNR-uppgifter avidentifieras genom maskering av följande uppgifter, som kan användas för att omedelbart identifiera de passagerare som PNR-uppgifterna avser eller någon annan fysisk person:

a) Namn, inklusive namn på andra passagerare i PNR samt antal passagerare i PNR som reser tillsammans.

b) Adress, telefonnummer och elektroniska kontaktuppgifter till passageraren, de personer som bokat passagerarens flygning, personer genom vilka en flygpassagerare kan kontaktas och personer som ska underrättas i en nödsituation.

c) All tillgänglig betalnings- och faktureringsinformation, i den mån den innehåller någon information som skulle kunna användas för att identifiera en fysisk person.

d) Uppgifter om bonusprogram.

e) Annan kompletterande information (OSI), information om särskild service (*special service information*, SSI) och information om begäran om särskild service (*special service request information,* SSR), i den mån denna innehåller information som skulle kunna användas för att identifiera en fysisk person.

f) All förhandsinformation om passagerare (*API-uppgifter*) som samlats in.

3. Förenade kungarikets behöriga myndighet får avanonymisera PNR-uppgifter om det är nödvändigt för att genomföra brottsutredningar för de syften som anges i artikel 544. Sådana avanonymiserade PNR-uppgifter ska endast vara tillgängliga för ett begränsat antal särskilt bemyndigade tjänstemän.

4. Trots punkt 1 ska Förenade kungariket radera PNR-uppgifterna om passagerare efter deras avresa från landet, såvida inte en riskbedömning visar på ett behov av att lagra sådana PNR-uppgifter. För att konstatera detta behov ska Förenade kungariket identifiera objektiva bevis som gör det möjligt att anse att vissa passagerare utgör en risk med avseende på bekämpningen av terrorism och grov brottslighet.

5. Om information om exakt avresedatum saknas bör avresedatumet, vid tillämpning av punkt 4, anses vara den sista dagen av den maximala lagliga vistelsen i Förenade kungariket för den berörda passageraren.

6. Användningen av de uppgifter som lagras enligt denna artikel omfattas av villkoren i artikel 553.

7. Ett oberoende administrativt organ i Förenade kungariket ska årligen bedöma den strategi som tillämpas av Förenade kungarikets behöriga myndighet vad gäller behovet av att lagra PNR-uppgifter enligt punkt 4.

8. Trots punkterna 1, 2 och 4 får Förenade kungariket lagra PNR-uppgifter som krävs för särskilda åtgärder, översyner, utredningar, verkställighetsåtgärder, rättsliga förfaranden, lagföring eller verkställighet av påföljder till dess att de har avslutats.

9. Förenade kungariket ska radera PNR-uppgifterna vid utgången av lagringsperioden för PNR-uppgifterna.

10. Punkt 11 är tillämplig på grund av de särskilda omständigheter som hindrar Förenade kungariket från att göra de tekniska anpassningar som krävs för att omvandla de system för behandling av PNR-uppgifter som Förenade kungariket använde medan unionsrätten var tillämplig på det till system som skulle göra det möjligt att radera PNR-uppgifter i enlighet med punkt 4.

11. Förenade kungariket får tillfälligt avvika från punkt 4 under en övergångsperiod, vars längd föreskrivs i punkt 13, i avvaktan på att Förenade kungariket så snart som möjligt ska genomföra tekniska anpassningar. Under denna övergångsperiod ska Förenade kungarikets behöriga myndighet förhindra användning av PNR-uppgifter som ska raderas i enlighet med punkt 4 genom att tillämpa följande ytterligare skyddsåtgärder på PNR-uppgifterna:

a) PNR-uppgifterna ska endast vara tillgängliga för ett begränsat antal bemyndigade tjänstemän och endast när det är nödvändigt för att avgöra om PNR-uppgifterna bör raderas i enlighet med punkt 4.

b) En begäran om att få använda PNR-uppgifter ska avslås i fall då uppgifterna ska raderas i enlighet med punkt 4, och ingen ytterligare åtkomst ska beviljas till dessa uppgifter om den dokumentation som avses i led d visar att en tidigare begäran om användning har avslagits.

c) Radering av PNR-uppgifter ska säkerställas så snart som möjligt genom att använda alla rimliga ansträngningar, med beaktande av de särskilda omständigheter som avses i punkt 10.

d) Följande ska dokumenteras i enlighet med artikel 554, och sådan dokumentation ska göras tillgänglig för det oberoende administrativa organ som avses i punkt 7 i den här artikeln:

   i) Varje begäran om att få använda PNR-uppgifterna.

ii) Datum och tidpunkt för åtkomst till PNR-uppgifterna i syfte att bedöma om det var nödvändigt att radera PNR-uppgifterna.

iii) Att begäran om att få använda PNR-uppgifterna avslogs på grund av att PNR-uppgifterna borde ha raderats enligt punkt 4, inklusive datum och tidpunkt för avslaget.

iv) Datum och tidpunkt för raderingen av PNR-uppgifterna i enlighet med led c i denna punkt.

12. Förenade kungariket ska, nio månader efter detta avtals ikraftträdande och återigen ett år senare om övergångsperioden förlängs med ytterligare ett år, förse den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor med

a) en rapport från det oberoende administrativa organ som avses i punkt 7 i denna artikel, som ska innehålla yttrandet från den tillsynsmyndighet i Förenade kungariket som avses i artikel 525.3 om huruvida skyddsåtgärderna i punkt 11 i den här artikeln har tillämpats effektivt, och

b) Förenade kungarikets bedömning av huruvida de särskilda omständigheter som avses i punkt 10 i denna artikel kvarstår, tillsammans med en beskrivning av de ansträngningar som gjorts för att omvandla Förenade kungarikets system för behandling av PNR-uppgifter till system som skulle göra det möjligt att radera PNR-uppgifter i enlighet med punkt 4 i denna artikel.

13. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor ska sammanträda inom ett år efter detta avtals ikraftträdande för att behandla den rapport och bedömning som avses i punkt 12. Om de särskilda omständigheter som avses i punkt 10 kvarstår ska partnerskapsrådet förlänga den övergångsperiod som avses i punkt 11 med ett år. Partnerskapsrådet ska förlänga övergångsperioden med ytterligare ett sista år, på samma villkor och enligt samma förfarande som för den första förlängningen, om dessutom betydande framsteg har gjorts, även om det ännu inte har varit möjligt att omvandla Förenade kungarikets system för behandling av PNR-uppgifter till system som skulle göra det möjligt att radera PNR-uppgifter i enlighet med punkt 4.

14. Om Förenade kungariket anser att en vägran från partnerskapsrådets sida att bevilja någon av dessa förlängningar inte var motiverad får Förenade kungariket tillfälligt upphäva denna avdelning med en månads varsel.

15. På den tredje årsdagen av den dag då detta avtal träder i kraft ska punkterna 10–14 upphöra att gälla.

ARTIKEL 553

Villkor för användningen av PNR-uppgifter

1. Förenade kungarikets behöriga myndighet får använda PNR-uppgifter som lagrats i enlighet med artikel 552 för andra syften än säkerhets- och gränskontroller, inbegripet utlämnande enligt artiklarna 555 och 556, endast om nya omständigheter som grundas på objektiva skäl tyder på att en eller flera passagerares PNR-uppgifter på ett ändamålsenligt sätt kan bidra till uppnåendet av de syften som anges i artikel 544.

2. Användning av PNR-uppgifter av Förenade kungarikets behöriga myndighet i enlighet med punkt 1 ska vara föremål för förhandskontroll av en domstol eller ett oberoende administrativt organ i Förenade kungariket på grundval av en motiverad begäran från Förenade kungarikets behöriga myndighet som lämnats inom ramen för det inhemska regelverket för förfaranden för att förebygga, förhindra, upptäcka eller lagföra brott, utom

a) i vederbörligen motiverade brådskande fall, eller

b) i syfte att kontrollera att de på förhand fastställda modeller och kriterier som ligger till grund för den automatiserade behandlingen av PNR-uppgifter är tillförlitliga och aktuella, eller att fastställa nya modeller och kriterier för sådan behandling.

ARTIKEL 554

Loggning och dokumentation av behandling av PNR-uppgifter

Förenade kungarikets behöriga myndighet ska logga och dokumentera all behandling av PNR-uppgifter. Den ska endast använda sådan loggning eller dokumentation för att

a) utföra självövervakning och för att kontrollera att behandlingen av uppgifter är laglig,

b) säkerställa korrekt dataintegritet,

c) säkerställa en säker databehandling, och

d) säkerställa tillsyn.

ARTIKEL 555

Utlämnande inom Förenade kungariket

1. Förenade kungarikets behöriga myndighet får inte lämna ut PNR-uppgifter till andra offentliga myndigheter i Förenade kungariket såvida inte följande villkor är uppfyllda:

a) PNR-uppgifterna lämnas till offentliga myndigheter vilkas uppgifter har direkt samband med de syften som anges i artikel 544.

b) PNR-uppgifterna lämnas bara ut efter en bedömning i det enskilda fallet.

c) Det är i den särskilda situationen nödvändigt att lämna ut PNR-uppgifterna för de syften som anges i artikel 544.

d) Endast ett minimum av nödvändiga PNR-uppgifter lämnas ut.

e) Den mottagande statliga myndigheten tillhandahåller ett skydd som motsvarar skyddsåtgärderna i denna avdelning.

f) Den offentliga myndighet som tar emot PNR-uppgifterna lämnar dem inte vidare till andra enheter, såvida inte Förenade kungarikets behöriga myndighet har gett tillåtelse till detta i enlighet med villkoren i denna punkt.

2. Vid överföring av analytisk information som innehåller PNR-uppgifter som erhållits enligt denna avdelning ska de skyddsåtgärder som fastställs i denna artikel tillämpas.

ARTIKEL556

Utlämnande utanför Förenade kungariket

1. Förenade kungariket ska säkerställa att Förenade kungarikets behöriga myndighet inte lämnar ut PNR-uppgifter till offentliga myndigheter i tredjeländer såvida inte samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) PNR-uppgifterna lämnas till offentliga myndigheter vilkas uppgifter har direkt samband med de syften som anges i artikel 544.

b) PNR-uppgifterna lämnas bara ut efter en bedömning i det enskilda fallet.

c) PNR-uppgifterna lämnas endast ut om det är nödvändigt för de syften som anges i artikel 544.

d) Endast ett minimum av nödvändiga PNR-uppgifter lämnas ut.

e) Det tredjeland till vilket uppgifterna lämnas ut har antingen ingått ett avtal med unionen som föreskriver ett skydd av personuppgifter som är jämförbart med detta avtal eller är föremål för ett beslut av Europeiska kommissionen i enlighet med unionsrätten där det konstateras att tredjelandet säkerställer en adekvat dataskyddsnivå i den mening som avses i unionsrätten.

2. Genom undantag från punkt 1 e får Förenade kungarikets behöriga myndighet överföra PNR-uppgifter till ett tredjeland om

a) chefen för myndigheten, eller en högre tjänsteman som särskilt bemyndigats av chefen, anser att utlämnandet är nödvändigt för att förebygga och utreda ett allvarligt och överhängande hot mot den allmänna säkerheten eller för att skydda en fysisk persons vitala intressen, och

b) tredjelandet lämnar en skriftlig försäkran, enligt ett arrangemang eller ett avtal eller på annat sätt, om att informationen ska skyddas i enlighet med de skyddsåtgärder som enligt Förenade kungarikets lagstiftning är tillämpliga på behandling av PNR-uppgifter som mottagits från unionen, inbegripet dem som anges i denna avdelning.

3. En överföring i enlighet med punkt 2 i denna artikel ska dokumenteras. Sådan dokumentation ska på begäran göras tillgänglig för den tillsynsmyndighet som avses i artikel 525.3, inbegripet datum och tidpunkt för överföringen, information om den mottagande myndigheten, skälen till överföringen och de PNR-uppgifter som överförts.

4. Om Förenade kungarikets behöriga myndighet i enlighet med punkt 1 eller 2 lämnar ut PNR-uppgifter som samlats in enligt denna avdelning och som har sitt ursprung i en medlemsstat, ska Förenade kungarikets behöriga myndighet så snart som möjligt underrätta myndigheterna i den medlemsstaten om utlämnandet. Förenade kungariket ska göra denna underrättelse i enlighet med avtal eller överenskommelser om brottsbekämpning eller informationsutbyte mellan Förenade kungariket och den medlemsstaten.

5. Vid överföring av analytisk information som innehåller PNR-uppgifter som erhållits enligt denna avdelning ska skyddsåtgärderna rörande PNR-uppgifter i denna artikel tillämpas.

ARTIKEL 557

Överföringsmetod

Lufttrafikföretag ska överföra PNR-uppgifter till Förenade kungarikets behöriga myndighet uteslutande på grundval av ”sändmetoden”, en metod varigenom lufttrafikföretagen överför PNR-uppgifter till Förenade kungarikets behöriga myndighets databas i enlighet med följande förfaranden, vilka ska följas av lufttrafikföretagen, som genom dessa förfaranden

a) överför PNR-uppgifter på elektronisk väg i enlighet med Förenade kungarikets behöriga myndighets tekniska krav eller, om det uppstår tekniska fel, på annat lämpligt sätt som säkerställer en lämplig uppgiftssäkerhetsnivå.

b) överför PNR-uppgifter i ett ömsesidigt godtaget meddelandeformat, och

c) överför PNR-uppgifter på ett säkert sätt genom att använda de gemensamma protokoll som krävs av Förenade kungarikets behöriga myndighet.

ARTIKEL 558

Överföringstakt

1. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska kräva att lufttrafikföretag överför PNR-uppgifter

a) inledningsvis tidigast 96 timmar före den tidtabellsenliga avgångstiden för flygningen, och

b) högst fem gånger, enligt vad som anges av Förenade kungarikets behöriga myndighet.

2. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska tillåta lufttrafikföretag att begränsa den överföring som avses i punkt 1 b till uppdateringar av de PNR-uppgifter som överförts enligt led a i den punkten.

3. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska informera lufttrafikföretag om de angivna tidpunkterna för överföringarna.

4. I särskilda fall där det finns tecken på att ytterligare åtkomst till PNR-uppgifter är nödvändig för att hantera ett specifikt hot med anknytning till de syften som anges i artikel 544 får Förenade kungarikets behöriga myndighet kräva att ett lufttrafikföretag lämnar PNR-uppgifter före, mellan eller efter de schemalagda överföringarna. Förenade kungarikets behöriga myndighet ska handla omdömesgillt och proportionerligt när den utnyttjar denna möjlighet och använda den överföringsmetod som beskrivs i artikel 557.

ARTIKEL 559

Samarbete

Förenade kungarikets behöriga myndighet och medlemsstaternas enheter för passagerarinformation ska samarbeta för att uppnå enhetlighet i sina system för behandling av PNR-uppgifter på ett sätt som ytterligare ökar säkerheten för enskilda i Förenade kungariket, unionen och andra länder.

ARTIKEL 560

Icke-avvikelse

Denna avdelning ska inte tolkas som en avvikelse från de skyldigheter som kan finnas mellan Förenade kungariket och medlemsstater eller tredjeländer när det gäller att göra eller svara på en begäran enligt ett instrument om ömsesidigt bistånd.

ARTIKEL 561

Samråd och översyn

1. Parterna ska underrätta varandra om åtgärder som ska antas och som kan komma att påverka tillämpningen av denna avdelning.

2. Vid gemensamma översyner av denna avdelning enligt artikel 691.1 ska parterna fästa särskild uppmärksamhet på nödvändigheten och proportionaliteten av att behandla och lagra PNR-uppgifter för vart och ett av de syften som anges i artikel 544. De gemensamma översynerna ska också omfatta en granskning av hur Förenade kungarikets behöriga myndighet har säkerställt att de på förhand fastställda modeller, kriterier och databaser som avses i artikel 551 är tillförlitliga, relevanta och aktuella, med beaktande av statistiska uppgifter.

ARTIKEL 562

Tillfälligt upphävande av samarbete enligt denna avdelning

1. Om någon av parterna anser att det inte längre är lämpligt att fortsätta att tillämpa denna avdelning, får den underrätta den andra parten om sin avsikt att tillfälligt upphäva tillämpningen av denna avdelning. Efter en sådan underrättelse ska parterna inleda samråd.

2. Om parterna inte har nått en lösning inom sex månader från den underrättelsen får endera parten besluta att tillfälligt upphäva tillämpningen av denna avdelning under en period på upp till sex månader. Före utgången av denna period får parterna komma överens om en förlängning av det tillfälliga upphävandet med en ytterligare period på upp till sex månader. Om parterna vid utgången av perioden för tillfälligt upphävande inte har nått en lösning med avseende på denna avdelning ska avdelningens bestämmelser upphöra att gälla den första dagen i månaden efter utgången av perioden för tillfälligt upphävande, såvida inte den underrättande parten meddelar den andra parten att den önskar dra tillbaka underrättelsen. I så fall ska bestämmelserna i denna avdelning återinföras.

3. Om denna avdelning tillfälligt upphävs enligt denna artikel, ska den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor sammanträda för att besluta vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att allt samarbete som inletts enligt denna avdelning och påverkas av det tillfälliga upphävandet slutförs på lämpligt sätt. I alla händelser ska parterna, med avseende på alla personuppgifter som erhållits genom samarbete enligt denna avdelning innan de bestämmelser som berörs av upphävandet tillfälligt upphör att gälla, säkerställa att den skyddsnivå enligt vilken personuppgifterna överfördes bibehålls efter det att det tillfälliga upphävandet fått verkan.

AVDELNING IV

SAMARBETE OM OPERATIV INFORMATION

ARTIKEL 563

Samarbete om operativ information

1. Målet med denna avdelning är att parterna ska kunna säkerställa att Förenade kungarikets och medlemsstaternas behöriga myndigheter kan, på de villkor som anges i deras inhemska lagstiftning och inom ramen för deras befogenheter, och i den mån detta inte föreskrivs i andra avdelningar i denna del, bistå varandra genom att tillhandahålla relevant information i syfte att

a) förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott,

b) verkställa straffrättsliga påföljder,

c) skydda mot och förebygga hot mot den allmänna säkerheten, och

d) förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

2. I denna avdelning avses med en *behörig myndighet* en inhemsk polis- eller tullmyndighet eller annan myndighet som enligt inhemsk lagstiftning är behörig att bedriva verksamhet för de ändamål som anges i punkt 1.

3. Information, inbegripet information om efterlysta och försvunna personer och föremål, får begäras av en behörig myndighet i Förenade kungariket eller en medlemsstat eller lämnas utan föregående begäran till en behörig myndighet i Förenade kungariket eller i en medlemsstat. Information får lämnas som svar på en begäran eller utan föregående begäran, på de villkor i inhemsk lagstiftning som gäller för den tillhandahållande behöriga myndigheten och inom ramen för dess befogenheter.

4. Information får begäras och lämnas i den mån villkoren i den inhemska lagstiftning som gäller för den begärande eller tillhandahållande behöriga myndigheten inte föreskriver att begäran eller tillhandahållandet av information måste göras eller kanaliseras via rättsliga myndigheter.

5. I brådskande fall ska den tillhandahållande behöriga myndigheten besvara en begäran eller tillhandahålla information utan föregående begäran så snart som möjligt.

6. En behörig myndighet i den ansökande staten får, i enlighet med relevant inhemsk lagstiftning, vid tidpunkten för begäran eller vid en senare tidpunkt begära samtycke från den tillhandahållande staten till att uppgifterna ska användas för bevisändamål i förfaranden inför en rättslig myndighet. Den tillhandahållande staten får, med förbehåll för de villkor som anges i avdelning VIII och de villkor i den inhemska lagstiftningen som är tillämpliga på den, samtycka till att uppgifterna används för bevisändamål inför en rättslig myndighet i den ansökande staten. På samma sätt får den tillhandahållande staten, när information lämnas utan föregående begäran, samtycka till att uppgifterna används för bevisändamål i förfaranden vid en rättslig myndighet i den mottagande staten. Om samtycke inte ges enligt denna punkt får den mottagna informationen inte användas för bevisändamål i förfaranden inför en rättslig myndighet.

7. Den tillhandahållande behöriga myndigheten får i enlighet med relevant inhemsk lagstiftning uppställa villkor för användningen av den tillhandahållna informationen.

8. En behörig myndighet får enligt denna avdelning tillhandahålla alla typer av information som den innehar, med förbehåll för de villkor i den inhemska lagstiftningen som är tillämplig på den och inom ramen för dess befogenheter. Detta får inbegripa information från andra källor endast om vidareöverföring av denna information är tillåten inom den ram enligt vilken informationen erhölls av den tillhandahållande behöriga myndigheten.

9. Information får tillhandahållas enligt denna avdelning via varje lämplig kommunikationskanal, inbegripet den säkra kommunikationslinjen för tillhandahållande av information via Europol.

10. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen eller ingåendet av bilaterala avtal mellan Förenade kungariket och medlemsstaterna, förutsatt att medlemsstaterna agerar i enlighet med unionsrätten. Den ska inte heller påverka några andra befogenheter som enligt tillämplig inhemsk eller folkrätten står till förfogande för de behöriga myndigheterna i Förenade kungariket eller i medlemsstaterna för att tillhandahålla bistånd genom utbyte av information för de ändamål som anges i punkt 1.

AVDELNING V

SAMARBETE MED EUROPOL

ARTIKEL 564

Mål

Målet för denna avdelning är att upprätta samarbetsförbindelser mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter för att stödja och stärka medlemsstaternas och Förenade kungarikets insatser samt deras ömsesidiga samarbete för att förebygga och bekämpa grov brottslighet, terrorism och former av brottslighet som påverkar ett gemensamt intresse som omfattas av unionens politik, i enlighet med artikel 566.

ARTIKEL 565

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *Europol*: Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794[1] (*Europolförordningen*).

b) *behörig myndighet*: för unionens del Europol och för Förenade kungarikets del en inhemsk brottsbekämpande myndighet som enligt inhemsk lagstiftning ansvarar för att förebygga och bekämpa brott.

ARTIKEL 566

Former av brottslighet

1. Det samarbete som inrättas enligt denna avdelning avser de former av brottslighet som omfattas av Europols behörighet, enligt förteckningen i bilaga 41, inbegripet brott som hör samman med sådan brottslighet.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

2. Brott som hör samman med sådan brottslighet är brott som begås för att anskaffa medel till att begå de former av brottslighet som avses i punkt 1, brott som begås för att underlätta eller utföra sådana gärningar och brott som begås för att säkerställa att sådana gärningar inte leder till lagföring och straff.

3. Om förteckningen över de former av brottslighet som enligt unionsrätten omfattas av Europols behörighet ändras, får den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor på förslag av unionen ändra bilaga 41 i enlighet med detta från och med den dag då ändringen av Europols behörighet träder i kraft.

ARTIKEL 567

Samarbetets omfattning

Samarbetet får, utöver utbytet av personuppgifter på de villkor som fastställs i denna avdelning och i enlighet med Europols uppgifter enligt Europolförordningen, särskilt omfatta

a) utbyte av information, t.ex. specialistkunskaper,

b) allmänna lägesrapporter,

c) resultat av strategisk analys,

d) information om brottsutredningar,

e) information om brottsförebyggande metoder,

f) deltagande i utbildningsverksamhet, och

g) rådgivning och stöd i enskilda brottsutredningar samt operativt samarbete.

ARTIKEL 568

Nationell kontaktpunkt och sambandsmän

1. Förenade kungariket ska utse en nationell kontaktpunkt som ska fungera som central kontaktpunkt mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

2. Informationsutbytet mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter ska äga rum mellan Europol och den nationella kontaktpunkt som avses i punkt 1. Detta utesluter dock inte direkta informationsutbyten mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter, om både Europol och de relevanta behöriga myndigheterna anser det lämpligt.

3. Den nationella kontaktpunkten ska också vara central kontaktpunkt för granskning, rättelse och radering av personuppgifter.

4. För att underlätta samarbetet enligt denna avdelning ska Förenade kungariket utstationera en eller flera sambandsmän till Europol. Europol får utstationera en eller flera sambandsmän till Förenade kungariket.

5. Förenade kungariket ska säkerställa att dess sambandsmän har snabb och, när så är tekniskt möjligt, direkt åtkomst till Förenade kungarikets relevanta inhemska databaser som är nödvändiga för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter.

6. Antalet sambandsmän, deras närmare uppgifter, deras rättigheter och skyldigheter samt kostnaderna för dessa ska regleras genom samarbetsavtal mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter i enlighet med artikel 577.

7. Sambandsmän från Förenade kungariket och företrädare för Förenade kungarikets behöriga myndigheter får bjudas in till operativa möten. Medlemsstaternas sambandsmän och tredjeländers sambandsmän, företrädare för behöriga myndigheter från medlemsstaterna och tredjeländer, Europols personal och andra intressenter får också delta i möten som anordnas av Förenade kungarikets sambandsmän eller behöriga myndigheter.

ARTIKEL 569

Informationsutbyte

1. Informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna ska ske i enlighet med målet för och bestämmelserna i denna avdelning. Personuppgifter ska endast behandlas i de särskilda syften som avses i punkt 2.

2. De behöriga myndigheterna ska senast vid tidpunkten för överföringen av personuppgifter tydligt ange i vilket eller vilka särskilda syften personuppgifterna överförs. För överföringar till Europol ska syftet eller syftena med en sådan överföring av personuppgifter specificeras i linje med de särskilda syften med behandling som anges i Europolförordningen. Om den överförande behöriga myndigheten inte har gjort detta ska den mottagande behöriga myndigheten, i samförstånd med den överförande myndigheten, behandla personuppgifterna för att fastställa deras relevans samt i vilket eller vilka syften den ska vidarebehandlas. De behöriga myndigheterna får behandla personuppgifter i ett annat syfte än det för vilket de tillhandahållits endast om den överförande behöriga myndigheten har gett tillstånd till detta.

3. De behöriga myndigheter som tar emot personuppgifterna ska lämna en försäkran om att dessa uppgifter kommer att behandlas endast i det syfte för vilket de överfördes. Personuppgifterna ska raderas så snart de inte längre är nödvändiga för det syfte för vilket de överfördes.

4. Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter ska utan onödigt dröjsmål och under alla omständigheter senast sex månader efter mottagandet av personuppgifterna, fastställa om och i vilken utsträckning personuppgifterna är nödvändiga för det syfte för vilket de överfördes och informera den överförande myndigheten om detta.

ARTIKEL 570

Begränsningar av åtkomst till och vidare användning av överförda personuppgifter

1. Den överförande behöriga myndigheten får vid tidpunkten för överföringen av personuppgifter ange eventuella begränsningar av åtkomsten till eller användningen av dessa, i allmänna eller specifika termer, även när det gäller vidareöverföring, radering eller förstöring efter en viss tid eller ytterligare behandling av dem. Om behovet av sådana begränsningar visar sig efter det att personuppgifterna har överförts ska den överförande behöriga myndigheten informera den mottagande behöriga myndigheten om detta.

2. Den mottagande behöriga myndigheten ska iaktta alla begränsningar av åtkomst till eller vidare användning av personuppgifter som den överförande behöriga myndigheten angett i enlighet med punkt 1.

3. Varje part ska säkerställa att information som överförs enligt denna avdelning har samlats in, lagrats och överförts i enlighet med deras respektive rättsliga ram. Varje part ska i möjligaste mån säkerställa att sådan information inte har erhållits i strid med de mänskliga rättigheterna. Sådan information får inte heller överföras om den, i den omfattning som rimligen kan förutses, skulle kunna användas för att begära, meddela eller verkställa dödsstraff eller någon form av grym eller omänsklig behandling.

ARTIKEL 571

Olika kategorier av registrerade

1. Överföring av personuppgifter om brottsoffer, vittnen eller andra personer som kan lämna information beträffande brott, eller om personer under 18 år, ska vara förbjuden, såvida inte sådan överföring i ett enskilt fall är strikt nödvändig och proportionell för att förebygga eller bekämpa brottslighet.

2. Förenade kungariket och Europol ska var för sig säkerställa att behandling av personuppgifter enligt punkt 1 omfattas av ytterligare skyddsåtgärder, inbegripet begränsningar av åtkomst, ytterligare säkerhetsåtgärder och begränsningar av vidareöverföring.

ARTIKEL 572

Underlättande av flödet av personuppgifter mellan Förenade kungariket och Europol

För att uppnå ömsesidiga operativa fördelar ska parterna sträva efter att samarbeta i framtiden i syfte att säkerställa att uppgiftsutbyte mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter kan äga rum så snabbt som möjligt och överväga att införa nya processer och teknisk utveckling som kan bidra till detta mål, samtidigt som hänsyn tas till att Förenade kungariket inte är en medlemsstat.

ARTIKEL 573

Bedömning av källans tillförlitlighet och informationens korrekthet

1. De behöriga myndigheterna ska i möjligaste mån, senast vid tidpunkten för överföringen av informationen, ange informationskällans tillförlitlighet på grundval av följande kriterier:

a) Det råder inget tvivel om källans äkthet, tillförlitlighet och kompetens eller uppgifterna tillhandahålls av en källa som tidigare alltid har visat sig vara tillförlitlig.

b) Informationen tillhandahålls av en källa som oftast har visat sig vara tillförlitlig.

c) Informationen tillhandahålls av en källa som oftast har visat sig vara otillförlitlig.

d) Källans tillförlitlighet kan inte bedömas.

2. De behöriga myndigheterna ska i möjligaste mån, senast vid tidpunkten för överföringen av informationen, ange informationens korrekthet på grundval av följande kriterier:

a) Information vars korrekthet inte betvivlas.

b) Information som källan känner till personligen men som den tjänsteman som vidarebefordrar informationen inte känner till personligen.

c) Information som källan inte känner till personligen men som bekräftas av annan, redan registrerad information.

d) Uppgifter som källan inte känner till personligen och som inte kan bekräftas.

3. Om den mottagande behöriga myndigheten, på grundval av information som den redan förfogar över, drar slutsatsen att den bedömning av informationen eller av dess källa vilken tillhandahållits av den överförande behöriga myndigheten i enlighet med punkterna 1 och 2 behöver korrigeras, ska den underrätta denna behöriga myndighet och försöka komma överens om en ändring av bedömningen. Den mottagande behöriga myndigheten får inte ändra bedömningen av den mottagna informationen eller dess källa utan en sådan överenskommelse.

4. Om en behörig myndighet tar emot information utan en bedömning, ska den i möjligaste mån och om möjligt i samförstånd med den överförande behöriga myndigheten försöka bedöma informationskällans tillförlitlighet eller informationens korrekthet utifrån information som den redan förfogar över.

5. Om ingen tillförlitlig bedömning kan göras ska informationen utvärderas i enlighet med punkterna 1 d och 2 d.

ARTIKEL 574

Säkerheten för informationsutbytet

1. De tekniska och organisatoriska åtgärder som införts för att trygga säkerheten för informationsutbytet enligt denna avdelning ska fastställas i de administrativa överenskommelser mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter som avses i artikel 577.

2. Parterna är överens om att inrätta, genomföra och upprätthålla en säker kommunikationslinje för informationsutbyte mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

3. De administrativa överenskommelser mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter som avses i artikel 576 ska reglera den säkra kommunikationslinjens användarvillkor.

ARTIKEL 575

Ansvar för obehörig eller felaktig behandling av personuppgifter

1. De behöriga myndigheterna ska i enlighet med respektive rättsliga ramar vara ansvariga för skada som har åsamkats en enskild person till följd av rättsliga fel eller sakfel i information som utbytts. Varken Europol eller Förenade kungarikets behöriga myndigheter får åberopa att den andra behöriga myndigheten hade överfört inkorrekt information för att undgå ansvar enligt deras respektive rättsliga ram gentemot en skadelidande part.

2. Om skadestånd utdöms mot antingen Europol eller Förenade kungarikets behöriga myndigheter för att ha använt information som felaktigt lämnats av den andra, eller lämnats till följd av att den andra parten underlåtit att uppfylla sina skyldigheter, ska det belopp som Europol eller Förenade kungarikets behöriga myndigheter betalat ut som ersättning enligt punkt 1 återbetalas av den andra, såvida inte informationen användes i strid med denna avdelning.

3. Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter får inte kräva att den andra betalar straffskadestånd eller icke-kompensatoriskt skadestånd enligt punkterna 1 och 2.

ARTIKEL 576

Utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade
och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Om utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är nödvändigt enligt denna avdelning, ska detta regleras i sådana samarbetsavtal och administrativa överenskommelser som avses i artikel 577 mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

ARTIKEL 577

Samarbetsavtal och administrativa överenskommelser

1. Närmare bestämmelser om samarbetet mellan parterna, när så är lämpligt för att komplettera och genomföra bestämmelserna i denna avdelning, ska vara föremål för samarbetsavtal i enlighet med artikel 23.4 i Europolförordningen och administrativa överenskommelser i enlighet med artikel 25.1 i Europolförordningen vilka ingåtts mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av någon bestämmelse i denna avdelning och med beaktande av Förenade kungarikets status som icke-medlemsstat, får Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter i ett samarbetsavtal eller en administrativ överenskommelse, allt efter omständigheterna, inkludera bestämmelser som kompletterar eller genomför denna avdelning och som möjliggör

a) samråd mellan Europol och en eller flera företrädare för Förenade kungarikets nationella kontaktpunkt om policyfrågor och frågor av gemensamt intresse i syfte att förverkliga deras mål, samordna deras respektive verksamhet och främja samarbete mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter,

b) deltagande av en eller flera företrädare för Förenade kungariket som observatör i särskilda möten med cheferna för Europols nationella enheter i enlighet med arbetsordningen för sådana möten,

c) associering av en eller flera företrädare för Förenade kungariket till projekt för operativ analys, i enlighet med de regler som fastställs av Europols relevanta styrelseorgan,

d) specificering av sambandsmännens uppgifter, deras rättigheter och skyldigheter samt kostnaderna för dessa, eller

e) samarbete mellan Förenade kungarikets behöriga myndigheter och Europol i händelse av integritetsintrång eller säkerhetsöverträdelser.

3. Innehållet i samarbetsavtalen och de administrativa överenskommelserna kan sammanställas i ett enda dokument.

ARTIKEL 578

Anmälan om genomförande

1. Förenade kungariket och Europol ska var för sig offentliggöra ett dokument som i begriplig form anger bestämmelserna om behandling av personuppgifter som överförs enligt denna avdelning, inbegripet med vilka medel de registrerade kan utöva sina rättigheter, och var för sig säkerställa att den andra parten tillhandahålls en kopia av dokumentet.

2. Om sådana inte redan finns ska Förenade kungariket och Europol anta regler som specificerar hur efterlevnaden av bestämmelserna om behandling av personuppgifter kommer att kontrolleras i praktiken. Förenade kungariket och Europol ska var för sig sända en kopia av dessa bestämmelser till varandra och till respektive tillsynsmyndigheter.

ARTIKEL 579

Europols befogenheter

Ingenting i denna avdelning ska tolkas som att det skapar en skyldighet för Europol att samarbeta med Förenade kungarikets behöriga myndigheter utanför Europols behörighet enligt tillämplig unionslagstiftning.

AVDELNING VI

SAMARBETE MED EUROJUST

ARTIKEL 580

Mål

Målet för denna avdelning är att upprätta samarbete mellan Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter i kampen mot grov brottslighet i den mening som avses i artikel 582.

ARTIKEL 581

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *Eurojust*: Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727[1] (*Eurojustförordningen*).

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138).

b) *behörig myndighet*: för unionens del Eurojust, företrädd av kollegiet eller en nationell medlem, och för Förenade kungariket en inhemsk myndighet som enligt inhemsk lagstiftning ansvarar för att utreda och lagföra brott.

c) *kollegiet*: Eurojusts kollegium i enlighet med Eurojustförordningen.

d) *nationell medlem*: den nationella medlem som utstationerats till Eurojust av varje medlemsstat i unionen, i enlighet med Eurojustförordningen.

e) *assistent*: en person som får bistå en nationell medlem och den biträdande nationella medlemmen, eller sambandsåklagaren, i enlighet med Eurojustförordningen respektive artikel 585.3.

f) *sambandsåklagare*: en allmän åklagare som utstationerats av Förenade kungariket till Eurojust och som omfattas av Förenade kungarikets inhemska lagstiftning vad gäller den allmänna åklagarens ställning.

g) *sambandsperson*: en person som utstationeras av Eurojust till Förenade kungariket i enlighet med artikel 586.

h) *inhemsk kontaktperson i terrorismfrågor*: den kontaktpunkt som utsetts av Förenade kungarikets myndigheter i enlighet med artikel 584 och som ansvarar för hanteringen av korrespondens som rör terrorismfrågor.

ARTIKEL 582

Former av brottslighet

1. Det samarbete som inrättas enligt denna avdelning avser de former av grov brottslighet som omfattas av Eurojusts behörighet, enligt förteckningen i bilaga 42, inbegripet brott som hör samman med sådan brottslighet.

2. Brott som hör samman med sådan brottslighet är brott som begås för att anskaffa medel till att begå de former av grov brottslighet som avses i punkt 1, brott som begås för att underlätta eller begå sådan grov brottslighet och brott som begås för att säkerställa att sådan grov brottslighet inte leder till lagföring och straff.

3. Om förteckningen över de former av grov brottslighet som omfattas av Eurojusts behörighet enligt unionsrätten ändras, får den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor på förslag av unionen ändra bilaga 42 i enlighet med detta från och med den dag då ändringen av Eurojusts behörighet får verkan.

ARTIKEL 583

Samarbetets omfattning

Parterna ska säkerställa att Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter samarbetar inom de verksamhetsområden som anges i artiklarna 2 och 54 i Eurojustförordningen och i denna avdelning.

ARTIKEL 584

Kontaktpunkt för Eurojust

1. Förenade kungariket ska inrätta eller utse minst en kontaktpunkt för Eurojust inom Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

2. Förenade kungariket ska utse en av sina kontaktpunkter till Förenade kungarikets inhemska kontaktperson i terrorismfrågor.

ARTIKEL 585

Sambandsåklagare

1. För att underlätta samarbetet enligt denna avdelning ska Förenade kungariket utstationera en sambandsåklagare till Eurojust.

2. Mandatet och varaktigheten för utstationeringen ska fastställas av Förenade kungariket.

3. Sambandsåklagaren får biträdas av upp till fem assistenter, beroende på samarbetets omfattning. Vid behov får assistenter ersätta sambandsåklagaren eller agera på sambandsåklagarens vägnar.

4. Förenade kungariket ska informera Eurojust om arten och omfattningen av de rättsliga befogenheter som sambandsåklagaren och sambandsåklagarens assistenter har inom Förenade kungarikets territorium för att utföra sina uppgifter i enlighet med denna avdelning. Förenade kungariket ska fastställa sin sambandsåklagares och sambandsåklagarens assistenters behörighet att agera i förhållande till utländska rättsliga myndigheter.

5. Sambandsåklagaren och sambandsåklagarens assistenter ska ha åtkomst till uppgifterna i de inhemska kriminalregistren eller i något annat register i Förenade kungariket i enlighet med inhemsk rätt när det gäller en åklagare eller en person med motsvarande behörighet.

6. Sambandsåklagaren och sambandsåklagarens assistenter ska ha befogenhet att direkt kontakta Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

7. Antalet assistenter som avses i punkt 3 i denna artikel, sambandsåklagarens och sambandsåklagarens assistenters närmare uppgifter, rättigheter och skyldigheter samt kostnaderna för dessa ska regleras genom ett samarbetsavtal mellan Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter i enlighet med artikel 594.

8. Sambandsåklagarens och sambandsåklagarens assistenters arbetsdokument ska hållas okränkbara av Eurojust.

ARTIKEL 586

Sambandsperson

1. För att underlätta det rättsliga samarbetet med Förenade kungariket i fall där Eurojust tillhandahåller bistånd, får Eurojust utstationera en sambandsperson i Förenade kungariket i enlighet med artikel 53 i Eurojustförordningen.

2. Närmare uppgifter om den sambandsperson som avses i punkt 1 i denna artikel, dennes rättigheter och skyldigheter samt kostnaderna för sambandspersonen ska regleras genom en administrativ överenskommelse mellan Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter i enlighet med artikel 594.

ARTIKEL 587

Operativa och strategiska möten

1. Sambandsåklagaren, sambandsåklagarens assistenter och företrädare för andra behöriga myndigheter i Förenade kungariket, inbegripet kontaktpunkten för Eurojust, får delta i möten om strategiska frågor, på inbjudan av Eurojusts ordförande, och i möten om operativa frågor med de berörda nationella medlemmarnas godkännande.

2. Nationella medlemmar, biträdande nationella medlemmar och assistenter, Eurojusts administrativa direktör och Eurojusts personal får också delta i möten som anordnas av sambandsåklagaren, sambandsåklagarens assistenter eller andra behöriga myndigheter i Förenade kungariket, inbegripet kontaktpunkten för Eurojust.

ARTIKEL 588

Utbyte av andra uppgifter än personuppgifter

Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter får utbyta andra uppgifter än personuppgifter i den mån dessa uppgifter är relevanta för samarbetet enligt denna avdelning, med förbehåll för eventuella begränsningar enligt artikel 593.

ARTIKEL 589

Utbyte av personuppgifter

1. Personuppgifter som begärs och mottas av behöriga myndigheter enligt denna avdelning ska behandlas av dem endast i syfte att uppnå det mål som anges i artikel 580, för de särskilda ändamål som avses i punkt 2 i den här artikeln och med förbehåll för de begränsningar av åtkomst eller vidare användning som avses i punkt 3 i den här artikeln.

2. Den överförande behöriga myndigheten ska senast vid tidpunkten för överföringen av personuppgifter tydligt ange för vilket eller vilka särskilda ändamål uppgifterna överförs.

3. Den överförande behöriga myndigheten får vid tidpunkten för överföringen av personuppgifter ange eventuella begränsningar av åtkomsten till eller användningen av dessa, i allmänna eller specifika termer, inbegripet när det gäller vidareöverföring, radering eller förstöring efter en viss tid eller ytterligare behandling av dem. Om behovet av sådana begränsningar visar sig efter det att personuppgifterna har överförts ska den överförande behöriga myndigheten informera den mottagande behöriga myndigheten om detta.

4. Den mottagande behöriga myndigheten ska iaktta alla begränsningar av åtkomst till eller vidare användning av personuppgifter som den överförande behöriga myndigheten angett i enlighet med punkt 3.

ARTIKEL 590

Överföringskanaler

1. Information ska utbytas

a) antingen mellan sambandsåklagaren eller sambandsåklagarens assistenter eller, om ingen sådan utsetts eller på annat sätt är tillgänglig, Förenade kungarikets kontaktpunkt för Eurojust och de berörda nationella medlemmarna eller kollegiet,

b) om Eurojust har utstationerat en sambandsperson till Förenade kungariket, mellan sambandspersonen och en behörig myndighet i Förenade kungariket; i detta fall ska sambandsåklagaren informeras om sådant informationsutbyte, eller

c) direkt mellan en av Förenade kungarikets behöriga myndigheter och de berörda nationella medlemmarna eller kollegiet; i detta fall ska sambandsåklagaren och, i tillämpliga fall, sambandspersonen informeras om sådant informationsutbyte.

2. Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter får komma överens om att använda andra kanaler för informationsutbyte i särskilda fall.

3. Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter ska var för sig säkerställa att deras respektive företrädare är bemyndigade att utbyta information på lämplig nivå i enlighet med Förenade kungarikets lagstiftning respektive Eurojustförordningen samt att de kontrolleras på lämpligt sätt.

ARTIKEL 591

Vidareöverföring

Förenade kungarikets behöriga myndigheter och Eurojust får inte vidarebefordra någon information som tillhandahållits av den andra till ett tredjeland eller en internationell organisation utan samtycke från Förenade kungarikets behöriga myndigheter eller Eurojust, beroende på vilken som tillhandahållit informationen, eller utan lämpliga skyddsåtgärder avseende skyddet av personuppgifter.

ARTIKEL 592

Ansvar för obehörig eller felaktig behandling av personuppgifter

1. De behöriga myndigheterna ska i enlighet med sina respektive rättsliga ramar vara ansvariga för skada som har åsamkats en enskild person till följd av rättsliga fel eller sakfel i information som utbytts. Varken Eurojust eller Förenade kungarikets behöriga myndigheter får göra gällande, i syfte att undgå ansvar enligt deras respektive rättsliga ramar gentemot en skadelidande part, att den andra behöriga myndigheten hade överfört inkorrekt information.

2. Om skadestånd utdöms mot en behörig myndighet för att den använt information som felaktigt lämnats av den andra, eller lämnats till följd av att den andra underlåtit att uppfylla sina skyldigheter, ska det belopp som den behöriga myndigheten betalat ut som ersättning enligt punkt 1 återbetalas av den andra, såvida inte informationen användes i strid med denna avdelning.

3. Varken Eurojust eller Förenade kungarikets behöriga myndigheter får kräva att den andra betalar straffskadestånd eller icke-kompensatoriskt skadestånd inom ramen för punkterna 1 och 2.

ARTIKEL 593

Utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Om utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är nödvändigt enligt denna avdelning ska detta regleras i ett sådant samarbetsavtal som avses i artikel 594 mellan Europol och Förenade kungarikets behöriga myndigheter.

ARTIKEL 594

Samarbetsavtal

De former för samarbetet mellan parterna som är lämpliga för att genomföra denna avdelning ska vara föremål för ett samarbetsavtal mellan Eurojust och Förenade kungarikets behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 47.3 och 56.3 i Eurojustförordningen.

ARTIKEL 595

Eurojusts befogenheter

Ingenting i denna avdelning ska tolkas som att det skapar en skyldighet för Eurojust att samarbeta med Förenade kungarikets behöriga myndigheter utanför Eurojusts behörighet enligt tillämplig unionslagstiftning.

AVDELNING VII

ÖVERLÄMNANDE

ARTIKEL 596

Mål

Målet för denna avdelning är att säkerställa att systemet för utlämning mellan, å ena sidan, medlemsstaterna och, å andra sidan, Förenade kungariket är baserat på en mekanism för överlämnande på grundval av en arresteringsorder i enlighet med villkoren i denna avdelning.

ARTIKEL 597

Proportionalitetsprincipen

Samarbete genom arresteringsordern ska vara nödvändigt och proportionellt sett till den eftersöktes rättigheter och brottsoffrens intressen, och med hänsyn till hur allvarlig gärningen är, den sannolika påföljd som skulle utdömas och möjligheten för en stat att vidta åtgärder som är mindre ingripande än överlämnande av den eftersökte, särskilt i syfte att undvika onödigt långa häktningsperioder.

ARTIKEL 598

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *arresteringsorder*: ett rättsligt avgörande som utfärdats av en stat i syfte att en annan stat ska gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

b) *rättslig myndighet*: en myndighet som enligt inhemsk lagstiftning är en domare, en domstol eller en allmän åklagare. En allmän åklagare ska betraktas som en rättslig myndighet endast i den mån detta föreskrivs i inhemsk lagstiftning.

c) *verkställande rättslig myndighet*: den rättsliga myndighet i den verkställande staten som är behörig att verkställa arresteringsordern enligt den statens inhemska lagstiftning.

d) *utfärdande rättslig myndighet*: den rättsliga myndighet i den utfärdande staten som är behörig att utfärda en arresteringsorder enligt den statens inhemska lagstiftning.

ARTIKEL 599

Tillämpningsområde

1. En arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande statens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer, eller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 3 och 4 är överlämnandet förenat med villkoret att de gärningar för vilka arresteringsordern har utfärdats ska utgöra ett brott enligt den verkställande statens lagstiftning, oberoende av brottsrekvisit eller brottets rättsliga rubricering.

3. Om inte annat följer av artiklarna 600, 601.1 b–h och 602, 603 och 604 får en stat inte vägra att verkställa en arresteringsorder som utfärdats avseende någon av följande gärningar, om en sådan handling kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer, nämligen

a) en gärning som utförs av en person som bidrar till att en grupp personer, som agerar med ett gemensamt syfte, begår ett eller flera av de brott på området terrorism som avses i artiklarna 1 och 2 i Europeiska konventionen om bekämpande av terrorism, upprättad i Strasbourg den 27 januari 1977, eller avseende olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen, eller mord, grov misshandel, människorov, olaga frihetsberövande, tagande av gisslan eller våldtäkt, även om den personen inte deltar i det egentliga utförandet av det eller de berörda brotten; bidraget ska ha varit avsiktligt och ha getts med vetskap om att deltagandet kommer att bidra till organisationens brottsliga verksamhet, eller

b) terrorism enligt definitionen i bilaga 45.

4. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att, på grundval av ömsesidighet, det villkor om dubbel straffbarhet som avses i punkt 2 inte kommer att tillämpas, förutsatt att det brott som ligger till grund för arresteringsordern

a) är ett av de brott som förtecknas i punkt 5, som de definieras i den utfärdande statens lagstiftning, och

b) kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tre år eller mer i den utfärdande medlemsstaten.

5. De brott som avses i punkt 4 är följande:

– Deltagande i en kriminell organisation.

– Terrorism enligt definitionen i bilaga 45.

– Människohandel.

– Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi.

– Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.

– Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.

– Korruption, inbegripet givande och tagande av muta.

– Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Förenade kungarikets, en medlemsstats eller unionens ekonomiska intressen.

– Penningtvätt.

– Penningförfalskning.

– It-brottslighet.

– Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter.

– Hjälp till olovlig inresa och vistelse.

– Mord.

– Grov misshandel.

– Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.

– Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan.

– Rasism och främlingsfientlighet.

– Organiserad stöld eller väpnat rån.

– Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.

– Svindleri.

– Beskyddarverksamhet och utpressning.

– Förfalskning och piratkopiering.

– Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.

– Förfalskning av betalningsmedel.

– Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxtsubstanser.

– Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen.

– Handel med stulna fordon.

– Våldtäkt.

– Mordbrand.

– Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet.

– Kapning av flygplan, fartyg eller rymdfarkoster.

– Sabotage.

ARTIKEL 600

Skäl till att verkställighet av arresteringsordern ska vägras

Verkställighet av arresteringsordern ska vägras

a) om det brott som ligger till grund för arresteringsordern omfattas av amnesti i den verkställande staten då den staten var behörig att lagföra brottet enligt sin egen strafflag,

b) om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärning prövats genom lagakraftägande dom i en stat under förutsättning att, om en påföljd har utdömts, påföljden har verkställts, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i den dömande staten, eller

c) om den person som är föremål för en arresteringsorder på grund av sin ålder ännu inte kan ställas till straffrättsligt ansvar för de gärningar som ligger till grund för arresteringsordern enligt den verkställande statens lag.

ARTIKEL 601

Skäl till att verkställighet av arresteringsordern får vägras

1. Verkställighet av arresteringsordern får vägras

a) om, i något fall som anges i artikel 599.2, den gärning som ligger till grund för arresteringsordern inte är ett brott enligt lagen i den verkställande staten; när det gäller skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner får dock verkställighet av arresteringsordern inte vägras av det skälet att den verkställande statens lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller att den inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner som den utfärdande statens lagstiftning,

b) om den person som är föremål för arresteringsordern är föremål för lagföring i den verkställande staten för samma gärning som den som ligger till grund för arresteringsordern,

c) om de rättsliga myndigheterna i den verkställande staten har beslutat antingen att inte väcka åtal för det brott som ligger till grund för arresteringsordern eller att underlåta åtal, eller om den eftersökte i en stat omfattas av ett slutligt avgörande för samma gärningar som hindrar senare lagföring,

d) om åtal för brottet eller verkställigheten av straffet för den eftersökte preskriberats enligt den verkställande statens lagstiftning och gärningarna omfattas av denna stats behörighet enligt dess egen strafflagstiftning,

e) om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärning har prövats genom lagakraftvunnen dom i tredjeland, under förutsättning att, om en påföljd har utdömts, påföljden har verkställts, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i den dömande staten,

f) om arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande staten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt sin inhemska lagstiftning; om den eftersöktes samtycke till att straffet eller den frihetsberövande åtgärden överförs till den verkställande staten krävs, får den verkställande staten vägra att verkställa arresteringsordern först efter det att den eftersökte samtyckt till att straffet eller den frihetsberövande åtgärden överförs.

g) om en arresteringsorder avser brott som

   i) enligt den verkställande statens lagstiftning anses ha begåtts helt eller delvis på dess territorium eller på en plats som är likställd med detta, eller

   ii) har begåtts utanför den utfärdande statens territorium och åtal enligt den verkställande statens lagstiftning inte är tillåtet för sådana brott, när de begåtts utanför den verkställande statens territorium,

h) om det finns objektiva skäl för att tro att arresteringsordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl,

i) om arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, om den eftersökte inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till beslutet, såvida inte arresteringsordern anger att personen, i enlighet med ytterligare processuella krav i den utfärdande statens inhemska lagstiftning

i) i god tid

A) antingen kallats personligen och därigenom underrättades om den planerade tiden och platsen för den förhandling som ledde till beslutet, eller på annat sätt faktiskt officiellt underrättades om tid och plats för förhandlingen, på ett sådant sätt att man otvetydigt kan slå fast att denne hade kännedom om den planerade förhandlingen,

och

B) underrättades om att ett beslut kunde meddelas även om personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen,

eller

ii) i vetskap om den planerade förhandlingen hade gett i uppdrag åt ett juridiskt ombud som antingen utsetts av den berörda personen eller av staten att försvara honom eller henne vid förhandlingen och faktiskt försvarades av det juridiska ombudet vid förhandlingen,

eller

iii) efter att ha delgivits beslutet och uttryckligen underrättats om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att få delta och få själva sakfrågan prövad på nytt även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs:

A) uttryckligen förklarade att personen inte bestred beslutet,

eller

B) inte begärde förnyad prövning eller överklagade inom den tillämpliga tidsramen,

eller

iv) inte personligen delgavs beslutet men

A) utan dröjsmål kommer att personligen delges detta efter överlämnandet och uttryckligen kommer att underrättas om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att delta och få själva sakfrågan prövad på nytt, även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs,

och

B) kommer att underrättas om den tidsram inom vilken vederbörande måste begära förnyad prövning eller överklagande enligt den relevanta arresteringsordern.

2. Om en arresteringsorder utfärdas i syfte att verkställa ett fängelsestraff eller en frihetsberövande åtgärd enligt villkoren i punkt 1 i iv och den berörda personen inte dessförinnan mottagit någon officiell information om att det pågår straffrättsliga förfaranden mot honom eller henne, får denna person när denne informeras om innehållet i arresteringsordern, begära att erhålla en kopia av domen innan personen ifråga överlämnas. Omedelbart efter att ha blivit informerad om denna begäran ska den utfärdande myndigheten via den verkställande myndigheten tillhandahålla den eftersökta personen en kopia av domen. Den eftersöktes begäran får varken försena överlämnandeförfarandet eller beslutet att verkställa arresteringsordern. Tillhandahållandet av domen till den berörda personen ska endast ske i informationssyfte; det får varken betraktas som en formell delgivning av domen eller påverka tidsfristerna för begäran om förnyad prövning eller överklagande.

3. Om en person överlämnas enligt villkoren i punkt 1 i iv och denna person har begärt förnyad prövning eller överklagande, ska kvarhållandet av den person som väntar på en sådan förnyad prövning eller överklagande omprövas till dess att dessa förfaranden avslutats i enlighet med den utfärdande statens inhemska lagstiftning, antingen regelbundet eller på den berörda personens begäran. En sådan omprövning ska framför allt omfatta möjligheten att uppskjuta eller avbryta kvarhållandet. Den förnyade prövningen eller överklagandet ska inledas inom rimlig tid efter överlämnandet.

ARTIKEL 602

Undantag med avseende på politiska brott

1. Verkställighet får inte vägras på grund av att den verkställande staten kan betrakta brottet som ett politiskt brott, som ett brott förknippat med ett politiskt brott eller som ett brott inspirerat av politiska motiv.

2. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får emellertid var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att punkt 1 endast kommer att tillämpas vad gäller

a) brott som avses i artiklarna 1 och 2 i Europeiska konventionen om bekämpande av terrorism,

b) brott som består i stämpling till, eller sammansvärjning i syfte att begå, ett eller flera av de brott som avses i artiklarna 1 och 2 i den europeiska konventionen om bekämpande av terrorism, om stämplingen eller sammansvärjningen motsvarar beskrivningen av gärningen i artikel 599.3 i detta avtal, och

c) terrorism enligt definitionen i bilaga 45 till detta avtal.

3. Om en arresteringsorder har utfärdats av en stat som har gjort en anmälan enligt punkt 2, eller av en stat på vars vägnar en sådan anmälan har gjorts, får den verkställande staten tillämpa ömsesidighet.

ARTIKEL 603

Undantag på grund av medborgarskap

1. Verkställighet får inte vägras på grund av att den eftersökte är medborgare i den verkställande staten.

2. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får emellertid var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att deras egna medborgare inte kommer att överlämnas eller att överlämnande av deras egna medborgare endast kommer att tillåtas på vissa angivna villkor. Anmälan ska grundas på skäl som rör grundläggande principer eller praxis i Förenade kungarikets eller den stats inhemska rättsordning på vars vägnar anmälan gjorts. I ett sådant fall får unionen, på någon av sina medlemsstaters vägnar, eller Förenade kungariket, alltefter omständigheterna, inom rimlig tid efter mottagandet av anmälan från den andra parten, anmäla till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor att de verkställande rättsliga myndigheterna i medlemsstaten eller Förenade kungariket, alltefter omständigheterna, får vägra att överlämna sina medborgare till den staten eller att överlämnande endast ska tillåtas på vissa angivna villkor.

3. Om en stat har vägrat att verkställa en arresteringsorder på grund av att den, när det gäller Förenade kungariket, har gjort en anmälan eller, när det gäller en medlemsstat, unionen har gjort en anmälan på dess vägnar enligt punkt 2, ska den staten överväga att inleda ett förfarande mot sin egen medborgare som står i proportion till grunden för arresteringsordern, med beaktande av den utfärdande statens synpunkter. Om en rättslig myndighet beslutar att inte inleda ett sådant förfarande ska brottsoffret för det brott som ligger till grund för arresteringsordern kunna få information om beslutet i enlighet med tillämplig inhemsk lagstiftning.

4. Om de behöriga myndigheterna i en stat i enlighet med punkt 3 inleder ett förfarande mot sin medborgare, ska denna stat säkerställa att dess behöriga myndigheter kan vidta lämpliga åtgärder för att bistå brottsoffren och vittnena i situationer där de är bosatta i en annan stat, särskilt när det gäller det sätt på vilket förfarandet genomförs.

ARTIKEL 604

Garantier som ska lämnas av den utfärdande staten i särskilda fall

Den verkställande rättsliga myndighetens verkställighet av arresteringsordern får förenas med följande villkor:

a) Om det brott som ligger till grund för en arresteringsorder har utfärdats kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på livstid i den utfärdande staten, får den verkställande staten förena verkställigheten av arresteringsordern med villkoret att den utfärdande staten lämnar en garanti som den verkställande staten bedömer som tillräcklig, att den utfärdande staten kommer att ompröva straffet eller åtgärden, efter framställan eller senast efter 20 år, eller kommer att uppmuntra tillämpningen av åtgärder som kan ge benådning och som personen har rätt att ansöka om enligt den utfärdande statens lagstiftning eller praxis, i syfte att ett sådant straff eller en sådan åtgärd inte ska verkställas.

b) Om den person som är föremål för en arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande staten får överlämnandet förenas med villkoret att personen efter att ha hörts återförs till den verkställande staten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande staten; om den eftersöktes samtycke till överförandet av straffet eller den frihetsberövande åtgärden till den verkställande staten krävs, ska garantin för att personen återförs till den verkställande staten för att avtjäna sitt straff vara beroende av att den eftersökte efter att ha hörts samtycker till att återföras till den verkställande staten.

c) Om det finns välgrundade skäl att anta att det föreligger en verklig risk för skyddet av den eftersöktes grundläggande rättigheter, får den verkställande rättsliga myndigheten i förekommande fall kräva ytterligare garantier för behandlingen av den eftersökte efter överlämnandet innan den fattar beslut om huruvida arresteringsordern ska verkställas.

ARTIKEL 605

Centralmyndighet

1. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla, när det gäller Förenade kungariket, dess centralmyndighet och, när det gäller unionen, den centrala myndigheten för varje stat som har utsett en sådan myndighet eller, om den berörda statens rättssystem så föreskriver, mer än en centralmyndighet för att bistå de behöriga rättsliga myndigheterna.

2. Vid anmälan till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor enligt punkt 1 får Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, var och en ange att den eller de centrala myndigheterna, till följd av organisationen av de relevanta staternas interna rättsväsende är ansvarig för administrativt översändande och mottagande av arresteringsorder samt för all annan officiell korrespondens som rör administrativt översändande och mottagande av arresteringsorder. Denna anvisning ska vara bindande för alla myndigheter i den utfärdande staten.

ARTIKEL 606

Arresteringsorderns innehåll och form

1. Arresteringsordern ska innehålla följande uppgifter uppställda i enlighet med formuläret i bilaga 43:

a) Den eftersöktes identitet och nationalitet.

b) Namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den utfärdande rättsliga myndigheten.

c) Uppgift om förekomsten av en verkställbar dom, en arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt avgörande med samma rättsverkan som omfattas av artikel 599.

d) Brottets beskaffenhet och brottsrubricering, särskilt med avseende på artikel 599.

e) En beskrivning av de omständigheter under vilka brottet begåtts, inbegripet tidpunkt och plats samt graden av den eftersöktes delaktighet i brottet.

f) Det straff som dömts ut, om det rör sig om en slutlig dom, eller den straffskala för brottet som föreskrivs i den utfärdande statens lagstiftning.

g) Om möjligt, andra konsekvenser av brottet.

2. Arresteringsordern ska översättas till ett språk som är officiellt i den verkställande staten. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att en översättning till ett språk som är officiellt i staten kommer att godtas.

ARTIKEL 607

Översändande av en arresteringsorder

Om det är känt var den eftersökte befinner sig får den utfärdande rättsliga myndigheten översända arresteringsordern direkt till den verkställande rättsliga myndigheten.

ARTIKEL 608

Närmare bestämmelser om översändande av en arresteringsorder

1. Om den utfärdande rättsliga myndigheten inte känner till vilken verkställande rättslig myndighet som är behörig, ska den göra de efterforskningar som krävs för att få denna information av den verkställande staten.

2. Den utfärdande rättsliga myndigheten får använda sig av Internationella kriminalpolisorganisationens (*Interpol*) tjänster för att översända en arresteringsorder.

3. Den utfärdande rättsliga myndigheten får översända arresteringsordern på vilket säkert sätt som helst som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning, så att den verkställande staten kan fastställa att arresteringsordern är äkta.

4. Alla svårigheter rörande översändandet av eller äktheten hos de handlingar som behövs för att verkställa arresteringsordern ska behandlas genom direkta kontakter mellan de berörda rättsliga myndigheterna eller, i förekommande fall, med bistånd av staternas centralmyndigheter.

5. Om den myndighet som tar emot en arresteringsorder saknar behörighet att verkställa denna, ska den självmant översända arresteringsordern till den behöriga myndigheten i sin stat och underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten om detta.

ARTIKEL 609

Den eftersöktes rättigheter

1. När en eftersökt person grips för att en arresteringsorder ska kunna verkställas ska den verkställande rättsliga myndigheten i enlighet med den inhemska lagstiftningen upplysa personen om arresteringsordern och dess innehåll samt om dennes möjlighet att samtycka till överlämnande till den utfärdande rättsliga myndigheten.

2. En eftersökt person som grips för att en arresteringsorder ska kunna verkställas och som inte talar eller förstår förfarandespråket ska ha rätt att biträdas av en tolk och förses med en skriftlig översättning på den eftersöktes modersmål eller något annat språk som personen talar eller förstår, i enlighet med den verkställande statens inhemska lagstiftning.

3. En eftersökt person ska efter gripandet ha rätt att biträdas av ett juridiskt ombud i enlighet med den verkställande statens inhemska lagstiftning.

4. Den eftersökte ska underrättas om sin rätt att utse ett juridiskt ombud i den utfärdande staten för att biträda det juridiska ombudet i den verkställande staten i förfarandena i samband med arresteringsordern. Denna punkt påverkar inte de tidsfrister som anges i artikel 621.

5. En eftersökt person som grips ska ha rätt att få de konsulära myndigheterna i den stat där personen är medborgare, eller, om personen är statslös, de konsulära myndigheterna i den stat där personen normalt är bosatt, utan onödigt dröjsmål underrättade om gripandet och att kommunicera med dessa myndigheter, om den personen så önskar.

ARTIKEL 610

Fortsatt frihetsberövande

Om en person grips på grundval av en arresteringsorder ska den verkställande rättsliga myndigheten fatta beslut i enlighet med den verkställande statens lagstiftning om huruvida personen ska vara fortsatt frihetsberövad. Det är alltid möjligt att, i enlighet med den verkställande statens inhemska lagstiftning, tillfälligt försätta personen på fri fot, med förbehåll för att den behöriga myndigheten i denna stat vidtar alla åtgärder som den bedömer vara nödvändiga för att undvika att den eftersökte avviker.

ARTIKEL 611

Samtycke till överlämnande

1. Om den gripne säger sig samtycka till att överlämnas ska dennes samtycke och, i förekommande fall, uttryckliga avstående från rätten att utnyttja specialitetsregeln enligt artikel 625.2 avges inför den verkställande rättsliga myndigheten, i enlighet med den verkställande medlemsstatens inhemska lagstiftning.

2. Varje stat ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att det samtycke och, i förekommande fall, det avstående som avses i punkt 1 fastställs under sådana förhållanden att det framgår att personen har lämnat dem frivilligt och fullt medveten om följderna av detta. Den eftersökte ska i detta syfte ha rätt till ett juridiskt ombud.

3. Det samtycke och, i förekommande fall, det avstående som anges i punkt 1 ska protokollföras i enlighet med det förfarande som föreskrivs i den verkställande statens inhemska lagstiftning.

4. Samtycket ska i princip vara oåterkalleligt. Varje stat får föreskriva att det samtycke och, i förekommande fall, det avstående som avses i punkt 1 i denna artikel får återkallas i enlighet med deras inhemska regler. I ett sådant fall ska den tid som förflyter mellan dagen för samtycke och dagen för återkallelse inte beaktas vid fastställande av de tidsfrister som anges i artikel 621. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att de vill använda sig av denna möjlighet och ange de förfaranden genom vilka samtycket kan återkallas samt alla ändringar av dessa förfaranden.

ARTIKEL 612

Hörande av den eftersökte

En person som gripits och som inte samtycker till överlämnande enligt artikel 611 ska ha rätt att höras av den verkställande rättsliga myndigheten i enlighet med den verkställande statens lagstiftning.

ARTIKEL 613

Beslut om överlämnande

1. Den verkställande rättsliga myndigheten ska, inom de tidsfrister och enligt de villkor som anges i denna avdelning, särskilt proportionalitetsprincipen i artikel 597, besluta om personen ska överlämnas.

2. Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten ska kunna besluta om överlämnandet, ska den begära att skyndsamt få nödvändiga kompletterande uppgifter, i synnerhet sådana som rör artiklarna 597, 600–602, 604 och 606, och får fastställa en tidsfrist inom vilken de ska inkomma, med beaktande av nödvändigheten att iaktta de tidsfrister som anges i artikel 615.

3. Den utfärdande rättsliga myndigheten får när som helst vidarebefordra all ytterligare användbar information till den verkställande rättsliga myndigheten.

ARTIKEL 614

Beslut vid flera framställningar

1. Om två eller flera stater har utfärdat en europeisk arresteringsorder eller en arresteringsorder för samma person, ska beslutet om vilken av framställningarna som ska verkställas fattas av den verkställande rättsliga myndigheten, som ska ta vederbörlig hänsyn till alla omständigheter, särskilt brottens relativa svårhetsgrad och platsen för deras förövande, de respektive datumen för arresteringsorderna eller de europeiska arresteringsorderna och huruvida de har utfärdats för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd samt medlemsstaters skyldigheter som följer av unionsrätten, särskilt vad gäller principerna om fri rörlighet och icke-diskriminering på grund av nationalitet.

2. Den verkställande rättsliga myndigheten i en medlemsstat får fråga Eurojust om råd inför ett sådant beslut som avses i punkt 1.

3. Vid en konflikt mellan en arresteringsorder och en framställning om utlämning som givits in av ett tredjeland ska beslutet om huruvida arresteringsordern eller framställningen om utlämning ska ges företräde fattas av den behöriga myndigheten i den verkställande staten medvederbörlig hänsyn till alla omständigheter, särskilt de som anges i punkt 1 och de som anges i den tillämpliga konventionen.

4. Denna artikel påverkar inte staters skyldigheter enligt stadgan för Internationella brottmålsdomstolen.

ARTIKEL 615

Tidsfrister och förfaranden för beslutet om verkställighet av arresteringsordern

1. En arresteringsorder ska behandlas och verkställas med skyndsamhet.

2. I de fall då den eftersökte samtycker till överlämnandet ska det slutliga beslutet om verkställighet av arresteringsordern fattas inom tio dagar efter det att samtycket har givits.

3. I övriga fall ska det slutliga beslutet om verkställighet av arresteringsordern fattas inom 60 dagar efter det att den eftersökte har gripits.

4. Om arresteringsordern i specifika fall inte kan verkställas inom de tidsfrister som anges i punkt 2 eller 3 ska den verkställande rättsliga myndigheten omedelbart underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten och ange skälen till detta. I ett sådant fall får tidsfristerna förlängas med ytterligare 30 dagar.

5. Så länge något slutligt beslut om verkställighet av arresteringsordern inte har fattats av den verkställande rättsliga myndigheten ska denna säkerställa att de nödvändiga materiella villkoren för ett faktiskt överlämnande av personen fortfarande är uppfyllda.

6. Varje vägran att verkställa en arresteringsorder ska motiveras.

ARTIKEL 616

Situation i avvaktan på beslut

1. Om arresteringsordern har utfärdats för lagföring ska den verkställande rättsliga myndigheten antingen

a) godta att den eftersökte hörs i enlighet med artikel 617, eller

b) godta tillfällig överföring av den eftersökte.

2. Villkoren för tillfällig överföring och dess varaktighet ska fastställas i samförstånd mellan den utfärdande och den verkställande rättsliga myndigheten.

3. Vid tillfällig överföring måste personen kunna återvända till den verkställande staten för att närvara vid förhandlingar som rör vederbörande inom ramen för förfarandet för överlämnande.

ARTIKEL 617

Hörande av personen i avvaktan på beslut

1. Hörandet av den eftersökte ska genomföras av en rättslig myndighet. För detta ändamål ska den eftersökta personen ha rätt att biträdas av ett juridiskt ombud i enlighet med den utfärdande statens lagstiftning.

2. Hörandet av den eftersökte ska verkställas i enlighet med den verkställande statens lagstiftning och på de villkor som fastställs i samförstånd mellan den utfärdande och den verkställande rättsliga myndigheten.

3. Den behöriga verkställande rättsliga myndigheten får ge en annan rättslig myndighet i den egna staten i uppdrag att delta vid hörandet av den eftersökte för att säkerställa att denna artikel tillämpas på ett korrekt sätt.

ARTIKEL 618

Privilegier och immunitet

1. Om den eftersökte har rätt till privilegier eller immunitet avseende rättsliga förfaranden eller verkställighet i den verkställande staten ska tidsfristerna enligt artikel 615 inte börja löpa förrän, eller om, den verkställande rättsliga myndigheten har informerats om att dessa privilegier eller denna immunitet har upphävts.

2. Den verkställande staten ska säkerställa att de nödvändiga materiella villkoren för ett faktiskt överlämnande är uppfyllda om den eftersökte inte längre har rätt till sådana privilegier eller sådan immunitet.

3. Om befogenheten att upphäva privilegier eller immunitet tillkommer en myndighet i den verkställande staten ska den verkställande rättsliga myndigheten begära att den myndigheten utövar denna befogenhet utan dröjsmål. Om befogenheten att upphäva privilegier eller immunitet tillkommer en myndighet i en annan stat, i ett tredjeland eller inom en internationell organisation, ska den utfärdande rättsliga myndigheten begära att den myndigheten utövar befogenheten.

ARTIKEL 619

Samverkande internationella åtaganden

1. Detta avtal påverkar inte den verkställande statens åtaganden om den eftersökte har utlämnats till denna stat från ett tredjeland och den eftersökte är skyddad genom bestämmelser med avseende på specialitetsregeln i den ordning enligt vilken han eller hon utlämnades. Den verkställande medlemsstaten ska vidta alla åtgärder som krävs för att utan dröjsmål begära samtycke från den stat som den eftersökte utlämnades ifrån, så att han eller hon kan överlämnas till den utfärdande medlemsstaten. De tidsfrister som avses i artikel 615 börjar inte löpa förrän från och med den dag då specialitetregeln upphör att vara tillämplig.

2. I avvaktan på beslutet i det tredjeland varifrån den eftersökte har utlämnats ska den verkställande staten säkerställa att de nödvändiga materiella villkoren för ett faktiskt överlämnande är uppfyllda.

ARTIKEL 620

Underrättelse om beslutet

Den verkställande rättsliga myndigheten ska omedelbart underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten om sitt beslut med anledning av en arresteringsorder.

ARTIKEL 621

Tidsfrist för överlämnande av personen

1. Den eftersökte ska överlämnas så snart som möjligt vid en tidpunkt som de berörda myndigheterna ska komma överens om.

2. Den eftersökte ska överlämnas senast tio dagar efter det slutliga beslutet om att verkställa arresteringsordern.

3. Om omständigheter som ligger utanför någon av de berörda staternas kontroll hindrar att den eftersökte överlämnas inom den tidsfrist som anges i punkt 2, ska den verkställande och den utfärdande rättsliga myndigheten omedelbart kontakta varandra och komma överens om ett nytt datum för överlämnandet. I så fall ska överlämnandet äga rum inom tio dagar från det nya datum som sålunda överenskommits.

4. Överlämnandet får i undantagsfall skjutas upp tillfälligt, av allvarliga humanitära skäl, till exempel om det finns välgrundade skäl att anta att överlämnandet uppenbart skulle innebära en fara för den eftersöktes liv eller hälsa. Verkställigheten av arresteringsordern ska äga rum så snart dessa skäl inte längre föreligger. Den verkställande rättsliga myndigheten ska omedelbart underrätta den utfärdande rättsliga myndigheten om detta och komma överens om ett nytt datum för överlämnandet. I så fall ska överlämnandet äga rum inom tio dagar från det nya datum som sålunda överenskommits.

5. När de tidsfrister som anges i punkterna 2–4 har löpt ut ska personen, om han eller hon fortfarande kvarhålls i häkte, försättas på fri fot. De verkställande och utfärdande rättsliga myndigheterna ska kontakta varandra så snart det framgår att en person ska försättas på fri fot enligt denna punkt och komma överens om formerna för överlämnandet av den personen.

ARTIKEL 622

Uppskjutet eller villkorligt överlämnande

1. Den verkställande rättsliga myndigheten får, efter att ha fattat beslut om verkställighet av en arresteringsorder, skjuta upp överlämnandet av den eftersökte så att den eftersökte kan lagföras i den verkställande staten eller, om dom redan har fallit, så att den eftersökte på den statens territorium kan avtjäna ett straff som har dömts ut för en annan gärning än den som arresteringsordern avser.

2. I stället för att skjuta upp överlämnandet får den verkställande rättsliga myndigheten tillfälligt överlämna den eftersökte till den utfärdande staten på villkor som ska fastställas genom överenskommelse mellan den verkställande och den utfärdande rättsliga myndigheten. Överenskommelsen ska göras skriftligt och villkoren ska vara bindande för alla myndigheter i den utfärdande staten.

ARTIKEL 623

Transitering

1. Varje stat ska tillåta transitering genom sitt territorium av en eftersökt person som håller på att överlämnas, förutsatt att den fått uppgift om

a) identitet och nationalitet på den person som är föremål för arresteringsordern,

b) att det finns en arresteringsorder,

c) brottets beskaffenhet och brottsrubricering, och

d) brottets omständigheter, bland annat tidpunkt och plats.

2. Den stat på vars vägnar en anmälan har gjorts i enlighet med artikel 603.2, med innebörden att dess egna medborgare inte kommer att överlämnas eller att överlämnande endast kommer att tillåtas på vissa angivna villkor får, på samma villkor, vägra transitering av sina egna medborgare genom dess territorium eller underkasta den samma villkor.

3. Staterna ska utse en myndighet som ska vara ansvarig för att ta emot framställningar om transitering och de dokument som krävs, liksom eventuell övrig officiell skriftväxling avseende framställningar om transitering.

4. Framställningen om transitering samt de uppgifter som avses i punkt 1 får sändas till den myndighet som utsetts enligt punkt 3 på varje sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Transiteringsstaten ska meddela sitt beslut på samma sätt.

5. Denna artikel gäller inte om transporten sker med flyg utan planerad mellanlandning. Om en icke planerad landning görs ska emellertid den utfärdande staten förse den myndighet som utsetts enligt punkt 3 med de uppgifter som avses i punkt 1.

6. När en transitering gäller en person som ska utlämnas från ett tredje land till en stat, ska denna artikel gälla i tillämpliga delar. I synnerhet ska hänvisningar till en ”arresteringsorder” behandlas som hänvisningar till en ”begäran om utlämning”.

ARTIKEL 624

Avräkning av tiden för frihetsberövande i den verkställande staten

1. Den utfärdande staten ska avräkna tiden för frihetsberövande som beror på verkställighet av en arresteringsorder från det totala frihetsberövande som ska avtjänas i den utfärdande staten som ett resultat av att ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd har dömts ut.

2. I detta syfte ska den verkställande rättsliga myndigheten, eller den centralmyndighet som utsetts enligt artikel 605, vid överlämnandet översända alla uppgifter om hur länge den eftersökte varit frihetsberövad på grundval av arresteringsordern till den utfärdande rättsliga myndigheten.

ARTIKEL 625

Möjligheter till lagföring för andra brott

1. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att, i förbindelserna med andra stater på vilka samma anmälan är tillämplig, samtycke ska anses ha givits till lagföring, dom eller frihetsberövande för att verkställa ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd för ett annat brott, som begåtts före överlämnandet, än det brott för vilket personen överlämnades, såvida inte den verkställande rättsliga myndigheten i ett enskilt fall uppger något annat i sitt beslut om överlämnande.

2. Utom i de fall som avses i punkterna 1 och 3 får en överlämnad person inte lagföras, dömas eller på annat sätt berövas sin frihet för något annat brott, som begåtts före överlämnandet, än det brott för vilket personen överlämnades.

3. Punkt 2 i denna artikel ska inte tillämpas i följande fall:

a) Om personen har haft möjlighet att lämna territoriet i den stat som han eller hon överlämnats till men inte har gjort detta inom 45 dagar efter sitt slutliga frigivande eller har återvänt till det territoriet efter att ha lämnat det.

b) Brottet kan inte leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd.

c) Det straffrättsliga förfarandet föranleder inte tillämpning av en åtgärd som innebär att den personliga friheten inskränks.

d) Om personen skulle kunna bli föremål för en påföljd eller en åtgärd som inte innefattar frihetsberövande, särskilt böter eller en åtgärd som träder istället för detta, även om påföljden eller åtgärden kan innebära att personens personliga frihet inskränks.

e) Om personen har samtyckt till att bli överlämnad, i förekommande fall samtidigt som personen avstått från tillämpning av specialitetsregeln i enlighet med artikel 611.

f) Om personen efter sitt överlämnande uttryckligen avstått från att utnyttja specialitetsregeln med avseende på specifika gärningar som begåtts före överlämnandet; avståendet ska göras inför de behöriga rättsliga myndigheterna i den utfärdande staten och protokollföras i enlighet med denna stats inhemska lagstiftning; avståendet måste upprättas så att det framgår att personen har samtyckt frivilligt och fullt medveten om följderna; personen ska i detta syfte ha rätt till ett juridiskt ombud.

g) Om den verkställande rättsliga myndighet som överlämnat personen ger sitt samtycke i enlighet med punkt 4 i denna artikel.

4. En framställan om samtycke ska överlämnas till den verkställande rättsliga myndigheten, tillsammans med de uppgifter som anges i artikel 606.1 och en översättning enligt artikel 606.2. Samtycke ska ges om det brott som framställan om samtycke avser i sig ska medföra överlämnande enligt bestämmelserna i denna avdelning. Samtycke ska vägras av de skäl som anges i artikel 600 och får i övrigt vägras endast av de skäl som anges i artikel 601, eller artiklarna 602.2 och 603.2. Beslutet ska fattas senast 30 dagar efter det att framställningen har mottagits. I de situationer som anges i artikel 604 måste de garantier som föreskrivs i den artikeln ges av den utfärdande staten.

ARTIKEL 626

Överlämnande eller efterföljande utlämning

1. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att, i förbindelserna med andra stater på vilka samma anmälan är tillämplig, samtycket till överlämnande av en person till en annan stat än den verkställande staten enligt en arresteringsorder eller en europeisk arresteringsorder som har utfärdats för ett brott som har begåtts före överlämnandet ska anses ha givits, såvida inte den verkställande rättsliga myndigheten i ett enskilt fall uppger något annat i sitt beslut om överlämnande.

2. Under alla förhållanden får en person som har överlämnats till den utfärdande staten enligt en arresteringsorder eller en europeisk arresteringsorder, utan samtycke av den verkställande staten överlämnas till en annan stat än den verkställande staten enligt en arresteringsorder eller en europeisk arresteringsorder som utfärdats före överlämnandet i följande fall:

a) Om den eftersökte har haft möjlighet att lämna territoriet i den stat som han eller hon överlämnats till men inte har gjort detta inom 45 dagar efter sitt slutliga frigivande eller har återvänt till det territoriet efter att ha lämnat det.

b) Om den eftersökte samtycker till att överlämnas till en annan stat än den verkställande staten enligt en arresteringsorder eller en europeisk arresteringsorder; samtycke måste lämnas inför de behöriga rättsliga myndigheterna i den utfärdande staten och protokollföras i enlighet med denna stats inhemska lagstiftning; samtycket måste upprättas så att det framgår att personen har samtyckt frivilligt och fullt medveten om följderna; den eftersökte ska i detta syfte ha rätt till ett juridiskt ombud.

c) Den eftersökte omfattas inte av specialitetsregeln, i enlighet med artikel 625.3 a, e, f eller g.

3. Den verkställande rättsliga myndigheten ska ge sitt samtycke till överlämnande till en annan stat enligt följande bestämmelser:

a) Framställan om samtycke ska ha överlämnats i enlighet med artikel 607 och åtföljas av de uppgifter som anges i artikel 606.1 och en översättning enligt artikel 606.2.

b) Samtycke ska ges om det brott som framställan om samtycke avser i sig ska medföra överlämnande enligt bestämmelserna i detta avtal.

c) Beslutet ska fattas senast 30 dagar efter det att framställan har mottagits.

d) Samtycke ska vägras av de skäl som anges i artikel 600 och får i övrigt vägras endast av de skäl som anges i artiklarna 601, 602.2 och 603.2.

4. I de situationer som anges i artikel 604 ska de garantier som föreskrivs i den artikeln ges av den utfärdande staten.

5. Trots punkt 1 får en person som har överlämnats enligt en arresteringsorder inte utlämnas till ett tredjeland utan samtycke av den behöriga myndigheten i den stat som har överlämnat personen. Sådant samtycke ska ges i enlighet med de konventioner som den staten är bunden av och med den statens inhemska lagstiftning.

ARTIKEL 627

Överlämnande av egendom

1. På begäran av den utfärdande rättsliga myndigheten eller på eget initiativ ska den verkställande rättsliga myndigheten, i enlighet med sin inhemska lagstiftning, beslagta och överlämna egendom som

a) kan behöva företes som bevis, eller

b) har förvärvats av den eftersökte till följd av brottet.

2. Sådan egendom som avses i punkt 1 ska överlämnas även om arresteringsordern inte kan verkställas på grund av att den eftersökte avlidit eller avvikit.

3. Om den egendom som avses i punkt 1 är föremål för beslag eller förverkande på den verkställande statens territorium, får den staten, om egendomen behövs i samband med pågående straffrättsliga förfaranden, tillfälligt behålla den eller överlämna den till den utfärdande staten på villkor att den återlämnas.

4. Rättigheter som den verkställande staten eller tredje man kan ha förvärvat i den egendom som avses i punkt 1 ska bibehållas. Om sådana rättigheter finns, ska den utfärdande staten återlämna egendomen utan kostnad till den verkställande staten så snart som möjligt efter det straffrättsliga förfarandet.

ARTIKEL 628

Utgifter

1. Utgifter på den verkställande statens territorium för att verkställa en arresteringsorder ska betalas av denna stat.

2. Alla andra utgifter ska betalas av den utfärdande staten.

ARTIKEL 629

Förhållande till andra rättsliga instrument

1. Bestämmelserna i denna avdelning ska, utan att detta påverkar deras tillämpning i förbindelserna mellan stater och tredjeländer, från och med den dag då detta avtal träder i kraft, ersätta motsvarande bestämmelser i följande konventioner om utlämning i förbindelserna mellan Förenade kungariket, å ena sidan, och medlemsstater, å andra sidan:

a) Europeiska utlämningskonventionen, upprättad i Paris den 13 december 1957, och tilläggsprotokollen till denna, och

b) Europeiska konventionen om bekämpande av terrorism, vad gäller utlämning.

2. I fall då de konventioner som avses i punkt 1 är tillämpliga på staters territorier, eller territorier för vilka en stat ombesörjer de yttre förbindelserna, på vilka denna avdelning inte är tillämplig, ska de konventionerna fortsätta att reglera förbindelserna mellan de territorierna och de övriga staterna.

ARTIKEL 630

Översyn av anmälningar

Vid den gemensamma översynen av denna avdelning enligt artikel 691.1 ska parterna överväga behovet av att bibehålla de anmälningar som gjorts enligt artiklarna 599.4, 602.2 och 603.2. Om de anmälningar som avses i artikel 603.2 inte förnyas, upphör de att gälla fem år efter den dag då detta avtal träder i kraft. De anmälningar som avses i artikel 603.2 får endast förnyas eller göras på nytt under de tre månader som föregår femårsdagen av detta avtals ikraftträdande och vart femte år därefter, förutsatt att villkoren i artikel 603.2 är uppfyllda vid den tidpunkten.

ARTIKEL 631

Pågående arresteringsorder i fall då tillämpning upphört

Trots artiklarna 526, 692 och 693 är bestämmelserna i denna avdelning tillämpliga med avseende på arresteringsorder där den eftersökte greps, i syfte att verkställa en arresteringsorder, före upphörandet av tillämpningen av denna avdelning, oavsett den verkställande rättsliga myndighetens beslut om huruvida den eftersökte ska vara fortsatt frihetsberövad eller tillfälligt försättas på fri fot.

ARTIKEL 632

Tillämpning på befintliga europeiska arresteringsorder

Denna avdelning ska tillämpas på europeiska arresteringsorder som utfärdats av en stat i enlighet med rådets rambeslut 2002/584/RIF[1] före övergångsperiodens utgång, om den eftersökte inte har gripits för verkställighet av arresteringsordern före övergångsperiodens utgång.

AVDELNING VIII

ÖMSESIDIG RÄTTSLIG HJÄLP

ARTIKEL 633

Mål

1. Målet för denna avdelning är att komplettera bestämmelserna och underlätta tillämpningen i medlemsstaterna, å ena sidan, och i Förenade kungariket, å andra sidan, av

a) den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål, upprättad i Strasbourg den 20 april 1959, (*Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp*),

[1] Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

b) tilläggsprotokollet till Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp, upprättat i Strasbourg den 17 mars 1978, och

c) andra tilläggsprotokollet till Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp, upprättat i Strasbourg den 8 november 2001.

2. Denna avdelning påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i avdelning IX, som har företräde framför denna avdelning.

ARTIKEL 634

Definition av behörig myndighet

I denna avdelning avses med *behörig myndighet* varje myndighet som är behörig att sända eller ta emot ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp i enlighet med bestämmelserna i Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp och dess protokoll och enligt staternas definitioner i deras respektive förklaringar ställda till Europarådets generalsekreterare. *Behörig myndighet* inkluderar även unionsorgan som anmälts i enlighet med artikel 690 d; med avseende på sådana unionsorgan ska bestämmelserna i denna avdelning tillämpas på motsvarande sätt.

ARTIKEL 635

Formulär för en ansökan om ömsesidig rättslig hjälp

1. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor får fastställa ett standardformulär för ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp genom att anta en bilaga till detta avtal.

2. Om den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor har antagit ett beslut i enlighet med punkt 1 ska ansökningar göras på standardformuläret.

3. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor får vid behov ändra standardformuläret för ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp.

ARTIKEL 636

Villkor för en ansökan om ömsesidig rättslig hjälp

1. Den behöriga myndigheten i den ansökande staten får endast göra en ansökan om ömsesidig rättslig hjälp om den har förvissat sig om att följande villkor är uppfyllda:

a) Ansökan är nödvändig och proportionell med tanke på förfarandena och med beaktande av den misstänktes eller tilltalades rättigheter.

b) Den eller de utredningsåtgärder som anges i ansökan skulle ha kunnat föreskrivas under samma förutsättningar i ett liknande inhemskt ärende.

2. Den anmodade staten får samråda med den ansökande staten om den behöriga myndigheten i den anmodade staten anser att villkoren i punkt 1 inte är uppfyllda. Efter samrådet får den behöriga myndigheten i den ansökande staten besluta att dra tillbaka ansökan om ömsesidigt bistånd.

ARTIKEL 637

Vidtagande av en annan typ av utredningsåtgärd

1. Den anmodade statens behöriga myndighet ska när så är möjligt överväga att vidta en annan utredningsåtgärd än den som anges i ansökan om ömsesidig rättslig hjälp om

a) den utredningsåtgärd som anges i ansökan inte finns i den anmodade statens lagstiftning, eller

b) den utredningsåtgärd som anges i ansökan inte skulle vara tillgänglig i ett liknande inhemskt ärende.

2. Utan att det påverkar de skäl för avslag som finns tillgängliga enligt Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp och dess protokoll, samt enligt artikel 639, ska punkt 1 i den här artikeln inte tillämpas på följande utredningsåtgärder, som alltid ska vara tillgängliga enligt lagstiftningen i den anmodade staten:

a) Inhämtande av uppgifter i databaser som innehas av polismyndigheter eller rättsliga myndigheter och som är direkt tillgängliga för den anmodade statens behöriga myndighet inom ramen för ett straffrättsligt förfarande.

b) Hörande av ett vittne, en sakkunnig, ett brottsoffer, en misstänkt eller tilltalad person eller en tredje part på den anmodade statens territorium.

c) En utredningsåtgärd som inte är en tvångsåtgärd, enligt definitionen i den anmodade statens lagstiftning.

d) Identifiering av personer som har ett abonnemang för ett visst telefonnummer eller en viss IP-adress.

3. Den anmodade statens behöriga myndighet får också vidta en annan utredningsåtgärd än den som anges i ansökan om ömsesidig rättslig hjälp om den utredningsåtgärd som valts av den anmodade statens behöriga myndighet skulle ge samma resultat med användning av mindre ingripande åtgärder än den utredningsåtgärd som anges i ansökan.

4. När den anmodade statens behöriga myndighet i enlighet med punkt 1 eller 3 beslutar att vidta en annan åtgärd än den som anges i ansökan om ömsesidig rättslig hjälp ska den först underrätta den ansökande statens behöriga myndighet, som får besluta att dra tillbaka eller komplettera ansökan.

5. Om den utredningsåtgärd som anges i ansökan inte finns i den anmodade statens lagstiftning eller inte skulle vara tillgänglig i ett liknande inhemskt ärende och det inte finns någon annan utredningsåtgärd som skulle ge samma resultat som den utredningsåtgärd som ansökan avser, ska den anmodade statens behöriga myndighet meddela den ansökande statens behöriga myndighet att det inte är möjligt att tillhandahålla den hjälp som ansökan avser.

ARTIKEL 638

Underrättelseskyldighet

Den anmodade statens behöriga myndighet ska utan dröjsmål underrätta den ansökande statens behöriga myndighet på något sätt om

a) det är omöjligt att verkställa ansökan om ömsesidig rättslig hjälp på grund av att ansökan är ofullständig eller uppenbart felaktig, eller

b) den anmodade statens behöriga myndighet vid verkställandet av ansökan om ömsesidig rättslig hjälp utan ytterligare undersökningar anser att det kan vara lämpligt att vidta utredningsåtgärder som ursprungligen inte var planerade eller som inte närmare kunde anges när ansökan om ömsesidig rättslig hjälp gjordes, så att den ansökande statens behöriga myndighet kan vidta ytterligare åtgärder i det enskilda fallet.

ARTIKEL 639

Ne bis in idem

Ömsesidig rättslig hjälp får vägras, utöver de grunder som anges i Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp och dess protokoll, om den person med avseende på vilken rättslig hjälp begärs och som i den ansökande staten är föremål för brottsutredningar, lagföring eller något annat förfarande, inbegripet rättsliga förfaranden, för samma gärning har prövats genom lagakraftvunnen dom i en annan stat, under förutsättning att, om en påföljd har utdömts, påföljden har verkställts, är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagen i den stat där domen meddelats.

ARTIKEL 640

Tidsfrister

1. Den anmodade staten ska fatta beslut om huruvida ansökan om ömsesidig rättslig hjälp ska verkställas så snart som möjligt, och under alla omständigheter senast 45 dagar efter mottagandet av ansökan, och underrätta den ansökande staten om beslutet.

2. En ansökan om ömsesidig rättslig hjälp ska verkställas så snart som möjligt och under alla omständigheter senast 90 dagar efter det att det beslut som avses i punkt 1 i denna artikel eller det samråd som avses i artikel 636.2 har ägt rum.

3. Om det i begäran om ömsesidig rättslig hjälp anges att det, på grund av tidsfrister i förfarandet, brottets svårhetsgrad eller andra särskilt brådskande omständigheter, är nödvändigt med en kortare tidsfrist än den som anges i punkt 1 eller 2 eller om det i ansökan anges att en åtgärd inom ramen för ömsesidig rättslig hjälp ska vidtas en särskild dag, ska den anmodade staten ta största möjliga hänsyn till detta krav.

4. Om en ansökan om ömsesidig rättslig hjälp görs för vidtagande av interimistiska åtgärder i enlighet med artikel 24 i det andra tilläggsprotokollet till Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp, ska den anmodade statens behöriga myndighet fatta beslut angående den interimistiska åtgärden och meddela den behöriga myndigheten i den ansökande staten om detta beslut så snart som möjligt efter mottagandet av ansökan. Innan en interimistisk åtgärd som vidtagits enligt den här artikeln upphävs ska den anmodade statens behöriga myndighet, när så är möjligt, ge den ansökande statens behöriga myndighet tillfälle att lägga fram sina skäl för att fortsätta åtgärden.

5. Om, i ett enskilt fall, de tidsfrister som anges i punkt 1 eller 2, eller den tidsfrist eller den särskilda dag som avses i punkt 3 inte kan iakttas, eller om beslutet om att vidta interimistiska åtgärder i enlighet med punkt 4 försenas, ska den anmodade statens behöriga myndighet utan dröjsmål på valfritt sätt underrätta den ansökande statens behöriga myndighet, med angivande av skälen till förseningen, och samråda med den ansökande statens behöriga myndighet om när det är lämpligt att verkställa ansökan om ömsesidig rättslig hjälp.

6. De tidsfrister som avses i denna artikel gäller inte om ansökan om ömsesidig rättslig hjälp görs i samband med något av följande brott och överträdelser som omfattas av Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp och dess protokoll, enligt definitionen i den ansökande statens lagstiftning:

a) Fortkörning, om ingen annan person har orsakats kroppsskada eller dödsfall och om hastighetsöverträdelsen inte var betydande.

b) Underlåtenhet att bära bilbälte.

c) Underlåtenhet att stanna för rött ljus eller annan obligatorisk stoppsignal.

d) Underlåtenhet att bära hjälm.

e) Användning av ett förbjudet körfält (t.ex. förbjuden användning av en hård vägren, ett körfält som är reserverat för kollektivtrafik eller ett körfält som är stängt för vägarbeten).

7. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor ska löpande se över tillämpningen av punkt 6. Den ska åta sig att fastställa tidsfrister för de ansökningar som omfattas av punkt 6 inom tre år efter detta avtals ikraftträdande, med beaktande av antalet ansökningar. Den får också besluta att punkt 6 inte längre ska tillämpas.

ARTIKEL 641

Översändande av ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp

1. Utöver de kommunikationskanaler som anges i Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp och dess protokoll, får ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp, om direkt översändande föreskrivs i deras respektive bestämmelser, även översändas direkt av allmänna åklagare i Förenade kungariket till de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

2. Utöver de kommunikationskanaler som anges i Europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp och dess protokoll får ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp och uppgifter som lämnas utan föregående begäran i brådskande fall översändas via Europol eller Eurojust, i enlighet med bestämmelserna i respektive avdelning i detta avtal.

ARTIKEL 642

Gemensamma utredningsgrupper

Om staters behöriga myndigheter inrättar en gemensam utredningsgrupp ska förhållandet mellan medlemsstaterna inom den gemensamma utredningsgruppen styras av unionsrätten, oavsett den rättsliga grund som anges i avtalet om inrättande av den gemensamma utredningsgruppen.

AVDELNING IX

UTBYTE AV UPPGIFTER UR KRIMINALREGISTER

ARTIKEL 643

Mål

1. Målet med denna avdelning är att möjliggöra utbyte av uppgifter ur kriminalregister mellan medlemsstaterna, å ena sidan, och Förenade kungariket, å andra sidan.

2. I förbindelserna mellan Förenade kungariket och medlemsstaterna är målet med denna avdelning att

a) komplettera artiklarna 13 och 22.2 i den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och dess tilläggsprotokoll av den 17 mars 1978 och den 8 november 2001, och

b) ersätta artikel 22.1 i den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, kompletterad genom artikel 4 i tilläggsprotokollet av den 17 mars 1978.

3. I sina inbördes förbindelser ska medlemsstaterna, å ena sidan, och Förenade kungariket, å andra sidan, avstå från rätten att hänvisa till sina reservationer mot artikel 13 i den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och mot artikel 4 i dess tilläggsprotokoll av den 17 mars 1978.

ARTIKEL 644

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *dom*: ett lagakraftvunnet avgörande av en brottmålsdomstol mot en fysisk person med avseende på en brottslig gärning om detta avgörande införs i den dömande medlemsstatens kriminalregister.

b) *brottmålsförfarande*: förundersökningsskedet, själva rättegången och verkställigheten av domen.

c) *kriminalregister*: det eller de inhemska registren för registrering av domar i enlighet med inhemsk lagstiftning.

ARTIKEL 645

Centralmyndigheter

Varje stat ska utse en eller flera centralmyndigheter som ska vara behöriga att utbyta uppgifter ur kriminalregistret enligt denna avdelning och att utbyta uppgifter enligt artikel 22.2 i den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål.

ARTIKEL 646

Underrättelser

1. Varje stat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att alla domar som meddelats på dess territorium, när de förs in i dess inhemska kriminalregister åtföljs av uppgifter om den dömda personens medborgarskap, ett eller flera, om det rör sig om en medborgare i en annan stat.

2. Centralmyndigheten i varje stat ska till centralmyndigheten i andra stater anmäla alla domar som meddelats på dess territorium med avseende på medborgare i den sistnämnda staten, och alla senare ändringar eller strykningar av uppgifter i kriminalregistret, såsom de upptagits i kriminalregistret. Staternas centralmyndigheter ska anmäla dessa uppgifter till varandra med sådana uppgifter minst en gång i månaden.

3. Om centralmyndigheten i en stat får kännedom om att en dömd person är medborgare i två eller flera andra stater, ska de relevanta uppgifterna översändas till var och en av dessa stater, även om den dömda personen är medborgare i den stat på vars territorium han eller hon har dömts.

ARTIKEL 647

Lagring av uppgifter om domar

1. Centralmyndigheten i varje stat ska lagra alla uppgifter som anmälts enligt artikel 646.

2. Om en senare ändring eller strykning anmäls enligt artikel 646.2, ska centralmyndigheten i varje stat säkerställa att en identisk ändring eller strykning görs av de uppgifter som lagrats i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

3. Centralmyndigheten i varje stat ska säkerställa att endast uppgifter som har uppdaterats i enlighet med punkt 2 i denna artikel tillhandahålls när den besvarar en begäran enligt artikel 648.

ARTIKEL 648

Begäranden om uppgifter

1. När en inhemsk begäran inkommer om uppgifter som finns i en stats kriminalregister, för ett straffrättsligt förfarande mot en person eller för andra ändamål än ett straffrättsligt förfarande, får centralmyndigheten i den staten i enlighet med dess inhemska lagstiftning rikta en begäran om uppgifter och tillhörande data ur kriminalregistret till en annan stats centralmyndighet.

2. När en person begär uppgifter om sig själv ur kriminalregistret hos centralmyndigheten i en annan stat än den där personen är medborgare, ska den centralmyndigheten lämna in en begäran om uppgifter och tillhörande data ur kriminalregistret hos centralmyndigheten i den stat där personen är medborgare, för att kunna inkludera dessa uppgifter och tillhörande data i det utdrag som ska tillhandahållas den berörda personen.

ARTIKEL 649

Svar på begäranden

1. Centralmyndigheten i den anmodade staten ska översända svar på begäranden till centralmyndigheten i den ansökande staten så snart som möjligt och under alla omständigheter inom 20 arbetsdagar från den dag då begäran mottogs.

2. Centralmyndigheten i varje stat ska svara på begäranden som görs för andra ändamål än straffrättsliga förfaranden i enlighet med sin inhemska lagstiftning.

3. Trots punkt 2 ska medlemsstaterna och Förenade kungariket, när de besvarar begäranden som görs för rekrytering för yrkesmässig verksamhet eller organiserad frivilligverksamhet som innefattar direkta och regelbundna kontakter med barn, ta med uppgifter om förekomsten av brottmålsdomar avseende brott som rör sexuella övergrepp mot barn eller sexuell exploatering av barn, barnpornografi, kontaktsökning av barn i sexuellt syfte, inbegripet anstiftan, medhjälp eller försök till något av dessa brott, samt uppgifter om diskvalifikationer att utöva verksamhet som innefattar direkta och regelbundna kontakter med barn till följd av dessa brottmålsdomar.

ARTIKEL 650

Kommunikationskanal

Utbytet mellan stater av uppgifter ur kriminalregister ska ske elektroniskt i enlighet med de tekniska och förfarandemässiga specifikationer som anges i bilaga 44.

ARTIKEL 651

Villkor för användning av personuppgifter

1. Varje stat får använda personuppgifter som mottagits som svar på dess begäran enligt artikel 649 endast för de ändamål för vilka de begärdes.

2. Om uppgifterna begärts för andra ändamål än straffrättsliga förfaranden får personuppgifter som mottagits enligt artikel 649 användas av den ansökande staten i enlighet med dess inhemska lagstiftning endast inom de tidsfrister som fastställts av den anmodade staten på det formulär som finns i kapitel 2 i bilaga 44.

3. Trots punkterna 1 och 2 i denna artikel får personuppgifter som tillhandahålls av en stat som svar på en begäran enligt artikel 649 användas av den ansökande staten för att avvärja ett omedelbart och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten.

4. Varje stat ska säkerställa att deras centralmyndigheter inte lämnar ut personuppgifter som anmälts i enlighet med artikel 646 till myndigheter i tredjeländer, såvida inte de följande villkoren är uppfyllda:

a) Personuppgifterna lämnas bara ut efter en bedömning i det i enskilda fallet.

b) Personuppgifterna lämnas ut till myndigheter vars funktioner har ett direkt samband med det ändamål för vilket personuppgifterna lämnats i enlighet med led c i denna punkt.

c) Personuppgifterna lämnas ut endast om det är nödvändigt

   i) för ett straffrättsligt förfarande,

   ii) för andra ändamål än ett straffrättsligt förfarande, eller

   iii) för att avvärja ett omedelbart och allvarligt hot mot allmän säkerhet.

d) Personuppgifterna får användas av det ansökande tredjelandet endast för det ändamål för vilket uppgifterna begärts och inom de gränser som angetts av den stat som anmält personuppgifterna enligt artikel 646.

e) Personuppgifterna lämnat ut endast om centralmyndigheten, efter att ha bedömt alla omständigheter kring en överföring av personuppgifterna till tredjelandet, finner att det finns lämpliga skyddsåtgärder för att skydda personuppgifterna.

2. Denna artikel ska inte tillämpas på personuppgifter som erhållits av en stat i enlighet med denna avdelning och som härrör från den staten.

AVDELNING X

BEKÄMPNING AV PENNINGTVÄTT OCH TERRORISMFINANSIERING

ARTIKEL 652

Mål

Målet för denna avdelning är att stödja och stärka unionens och Förenade kungarikets insatser för att förebygga och bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering.

ARTIKEL 653

Åtgärder för att förebygga och bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering

1. Parterna är överens om att stödja internationella insatser för att förebygga och bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering. Parterna är medvetna om behovet av att samarbeta för att förhindra att deras finansiella system används för att tvätta vinning av alla former av brottsliga handlingar, inbegripet narkotikahandel och korruption, samt att bekämpa terrorismfinansiering.

2. Parterna ska utbyta relevant information på lämpligt sätt i enlighet med sina respektive rättsliga ramar.

3. Varje part ska upprätthålla ett heltäckande system för att bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering och regelbundet se över behovet av att stärka detta system, med beaktande av principerna och målen i rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (*Financial Action Task Force*).

ARTIKEL 654

Transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap för företag och andra juridiska enheter

1. I denna artikel gäller följande definitioner:

a) *verklig huvudman*: när det gäller en företagsenhet, varje fysisk person som i enlighet med partens lagar och andra författningar

i) utövar eller har rätt att ytterst utöva kontrollen över enhetens ledning,

ii) ytterst äger eller kontrollerar direkt eller indirekt mer än 25 % av rösträtterna eller aktierna eller andra ägarintressen i enheten, utan att det påverkar vardera partens rätt att fastställa en lägre procentsats, eller

iii) på annat sätt kontrollerar eller har rätt att kontrollera enheten,

När det gäller juridiska enheter såsom stiftelser, *Anstalt* och delägarbeskattade juridiska personer med begränsat ansvar har varje part rätt att fastställa liknande kriterier för att identifiera den verkliga huvudmannen eller, om de så önskar, tillämpa definitionen i artikel 655.1 a med beaktande av dessa enheters form och struktur.

När det gäller andra juridiska enheter som inte nämns ovan ska varje part ta hänsyn till sådana enheters olika former och strukturer och den grad av risk för penningtvätt och terrorismfinansiering som är förknippade med sådana enheter, i syfte att besluta om lämpliga nivåer för transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap.

b) *grundläggande uppgifter om en verklig huvudman*: den verkliga huvudmannens namn, födelsemånad och födelseår, hemvistland och medborgarskap samt arten och omfattningen av det intresse eller den kontroll över enheten som innehas av den verkliga huvudmannen.

c) *behöriga myndigheter*:

i) offentliga myndigheter, inbegripet finansunderrättelseenheter, som har specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller terrorismfinansiering,

ii) offentliga myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, därmed associerade förbrott eller terrorismfinansiering, eller som har till uppgift att spåra, beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott,

iii) offentliga myndigheter som har ansvar för övervakning och tillsyn som syftar till att säkerställa efterlevnad av kraven på bekämpning av penningtvätt eller terrorismfinansiering.

Denna definition påverkar inte varje parts rätt att ange ytterligare behöriga myndigheter som kan få tillgång till information om verkliga huvudmän.

2. Varje part ska säkerställa att juridiska enheter på dess territorium har adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om sitt verkliga huvudmannaskap. Varje part ska införa mekanismer för att säkerställa att deras behöriga myndigheter får snabb tillgång till sådana uppgifter.

3. Varje part ska upprätta eller föra ett centralt register med adekvata, aktuella och korrekta uppgifter om verkliga huvudmän. För unionens vidkommande ska de centrala registren upprättas på medlemsstatsnivå. Denna skyldighet ska inte gälla för juridiska enheter som är noterade på en handelsplats och som omfattas av informationsskyldighet för tillräcklig transparens. Om ingen verklig huvudman identifieras för en enhet ska registret innehålla alternativa uppgifter, t.ex. en förklaring om att ingen verklig huvudman har identifierats eller uppgifter om den eller de fysiska personer som har ställning som ledande befattningshavare i den juridiska enheten.

4. Varje part ska säkerställa att de uppgifter som finns i dess centrala register görs tillgängliga för dess behöriga myndigheter utan begränsningar och utan dröjsmål.

5. Varje part ska säkerställa att grundläggande uppgifter om verkliga huvudmän görs tillgängliga för allmänheten. Begränsade undantag får göras från allmänhetens tillgång till information enligt denna punkt i fall där allmänhetens tillgång skulle utsätta den verkliga huvudmannen för oproportionerliga risker, såsom risk för bedrägeri, kidnappning, utpressning, trakasserier, våld eller hotelser, eller om den verkliga huvudmannen är minderårig eller på annat sätt saknar rättshandlingsförmåga.

6. Varje part ska säkerställa att det finns effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner mot juridiska eller fysiska personer som underlåter att uppfylla de krav som ställs på dem i de frågor som avses i denna artikel.

7. Varje part ska säkerställa att dess behöriga myndigheter snabbt, effektivt och kostnadsfritt kan tillhandahålla den andra partens behöriga myndigheter de uppgifter som avses i punkterna 2 och 3. Parterna ska i detta syfte överväga olika sätt att säkerställa ett säkert utbyte av uppgifter.

ARTIKEL 655

Transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap för juridiska konstruktioner

1. I denna artikel gäller följande definitioner:

a) *verklig huvudman*: instiftaren, beskyddaren (om sådan finns), förvaltare, förmånstagaren eller förmånstagarkategorin, varje person som innehar en likvärdig ställning i förhållande till en juridisk konstruktion med en struktur eller funktion som liknar en klassisk trust, samt varje annan fysisk person som utövar den yttersta faktiska kontrollen över en trust eller en liknande juridisk konstruktion.

b) *behöriga myndigheter*:

i) offentliga myndigheter, inbegripet finansunderrättelseenheter, som har specifikt ansvar för att bekämpa penningtvätt eller terrorismfinansiering,

ii) offentliga myndigheter som har till uppgift att utreda eller lagföra penningtvätt, därmed associerade förbrott eller terrorismfinansiering, eller att spåra, beslagta eller frysa och förverka tillgångar som härrör från brott,

iii) offentliga myndigheter som har ansvar för övervakning och tillsyn som syftar till att säkerställa efterlevnad av kraven på bekämpning av penningtvätt eller terrorismfinansiering.

Denna definition påverkar inte varje parts rätt att ange ytterligare behöriga myndigheter som kan få tillgång till denna information.

2. Varje part ska säkerställa att förvaltare av klassiska truster har adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om trustens verkliga huvudmän. Dessa åtgärder ska också tillämpas på andra juridiska konstruktioner som enligt varje part har en trustliknande struktur eller funktion.

3. Varje part ska införa mekanismer för att säkerställa att dess behöriga myndigheter har snabb tillgång till adekvata, korrekta och aktuella uppgifter om verkliga huvudmän för truster och andra juridiska konstruktioner med liknande struktur eller funktion som truster på dess territorium.

4. Om uppgifterna om verkligt huvudmannaskap i fråga om truster eller liknande juridiska konstruktioner finns i ett centralt register ska den berörda staten säkerställa att uppgifterna är adekvata, korrekta och aktuella och att behöriga myndigheter har snabb och obegränsad tillgång till sådana uppgifter. Parterna ska sträva efter att överväga olika sätt att ge tillgång till uppgifter om verkligt huvudmannaskap i fråga om truster och liknande juridiska konstruktioner till enskilda personer eller organisationer som kan visa att de har ett berättigat intresse av att få tillgång till sådan information.

5. Varje part ska se till att det finns effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner mot juridiska eller fysiska personer som underlåter att uppfylla de krav som ställs på dem i de frågor som avses i denna artikel.

6. Varje part ska säkerställa att dess behöriga myndigheter snabbt, effektivt och kostnadsfritt till den andra partens behöriga myndigheter kan tillhandahålla de uppgifter som avses i punkt 3. Parterna ska i detta syfte överväga olika sätt att säkerställa ett säkert utbyte av uppgifter.

AVDELNING XI

FRYSNING OCH FÖRVERKANDE

ARTIKEL 656

Mål och principer för samarbetet

1. Målet för denna avdelning är att Förenade kungariket, å ena sidan, och medlemsstaterna, å andra sidan, i största möjliga utsträckning ska samarbeta med varandra vid brottsutredningar och rättsliga förfaranden som syftar till frysning av egendom i syfte att senare förverka egendomen och vid brottsutredningar och rättsliga förfaranden som syftar till förverkande av egendom inom ramen för straffrättsliga förfaranden. Detta utesluter inte annat samarbete enligt artikel 665.5 och 665.6. I denna avdelning föreskrivs också samarbete med unionsorgan som utsetts av unionen för tillämpningen av denna avdelning.

2. Varje stat ska, på de villkor som anges i denna avdelning, tillmötesgå begäranden från en annan stat

a) om förverkande av specifik egendom och om förverkande av vinning, bestående i ett åläggande att betala ett penningbelopp som motsvarar värdet av vinningen,

b) om bistånd vid brottsutredningar och interimistiska åtgärder med avseende på någon av de former av förverkande som avses i led a.

3. Bistånd vid brottsutredningar och interimistiska åtgärder som begärs enligt punkt 2 b ska genomföras i den mån detta tillåts i och överensstämmer med bestämmelserna i den anmodade statens inhemska lagstiftning. Om det i begäran om en av dessa åtgärder anges formaliteter eller förfaranden som är nödvändiga enligt den ansökande statens inhemska lagstiftning, ska den anmodade staten, oavsett om dessa formaliteter eller förfaranden är obekanta för den, tillmötesgå en sådan begäran i den mån den begärda åtgärden inte strider mot de grundläggande principerna i dess inhemska lagstiftning.

4. Den anmodade staten ska säkerställa att begäranden från en annan stat om att identifiera, spåra, frysa eller beslagta vinning och hjälpmedel får samma prioritet som begäranden som görs inom ramen för inhemska förfaranden.

5. När den ansökande staten begär förverkande, bistånd vid brottsutredningar och interimistiska åtgärder i förverkandesyfte ska den säkerställa att principerna om nödvändighet och proportionalitet respekteras.

6. Bestämmelserna i denna avdelning ska tillämpas i stället för kapitlen om *internationellt samarbete* i Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott och om finansiering av terrorism, upprättad i Warszawa den 16 maj 2005 (*2005 års konvention*) och konventionen om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott, upprättad i Strasbourg den 8 november 1990 (*1990 års konvention*). Artikel 657 i detta avtal ersätter motsvarande definitioner i artikel 1 i 2005 års konvention och artikel 1 i 1990 års konvention. Bestämmelserna i denna avdelning påverkar inte staternas skyldigheter enligt övriga bestämmelser i 2005 års konvention och 1990 års konvention.

ARTIKEL 657

Definitioner

I denna avdelning gäller följande definitioner:

a) *förverkande*: ett straff eller annan åtgärd beslutad av domstol efter rättegång på grund av en eller flera brottslig gärningar, som leder till slutgiltigt berövande av egendom.

b) *frysning* eller *beslag*: tillfälligt förbud mot överföring, förstöring, omvandling, förfogande över eller flyttning av egendom, eller att man tillfälligt tar egendom i förvar eller tar kontroll över egendom med stöd av beslut av domstol eller annan behörig myndighet.

c) *hjälpmedel*: all slags egendom som på något sätt, helt eller delvis, använts eller varit avsedd att användas för att begå ett eller flera brott.

d) *rättslig myndighet*: en myndighet som enligt inhemsk lagstiftning är en domare, en domstol eller en allmän åklagare. En allmän åklagare ska betraktas som en rättslig myndighet endast i den mån detta föreskrivs i inhemsk lagstiftning.

e) *vinning*: varje ekonomisk fördel som direkt eller indirekt härrör från brott, eller ett penningbelopp som motsvarar denna ekonomiska fördel. Den kan bestå av alla former av egendom enligt definitionen i denna artikel.

f) *egendom*: varje form av egendom, materiell eller immateriell, lös eller fast, samt juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till sådan egendom, som den ansökande staten anser

   i) utgöra vinning av ett brott, eller dess motsvarighet, oavsett om detta avser hela eller endast en del av värdet av denna vinning,

ii) utgöra hjälpmedel vid ett sådant brott, eller värdet av sådana hjälpmedel,

iii) kan bli föremål för förverkande enligt någon annan bestämmelse om befogenheter till förverkande enligt den ansökande statens rätt efter ett rättsligt förfarande på grund av ett brott, däribland förverkande hos tredje man, utvidgat förverkande och förverkande utan slutlig dom.

ARTIKEL 658

Skyldighet att lämna bistånd

Staterna ska på begäran lämna varandra bistånd i största möjliga omfattning vid identifiering och spårande av hjälpmedel, vinning och annan egendom som kan bli föremål för förverkande. Sådant bistånd ska omfatta alla åtgärder för att lägga fram och säkra bevisning angående förekomst, belägenhet eller förflyttning, art, rättslig karaktär eller värde av nämnda hjälpmedel, vinning eller annan egendom.

ARTIKEL 659

Begäranden om uppgifter om bankkonton och bankfack

1. Den anmodade staten ska enligt de villkor som fastställs i denna artikel vidta nödvändiga åtgärder för att, som svar på en begäran från en annan medlemsstat, fastställa om en fysisk eller juridisk person som är föremål för en brottsutredning innehar eller kontrollerar ett eller flera bankkonton, oavsett vilket slag, i någon bank på dess territorium och om så är fallet tillhandahålla uppgifter om de identifierade kontona. Dessa uppgifter ska särskilt omfatta namnet på innehavaren av kundkontot och IBAN och, för bankfack, hyrestagarens namn eller ett unikt identifieringsnummer.

2. Den skyldighet som fastställs i punkt 1 ska enbart gälla i den mån uppgifterna finns hos den kontoförande banken.

3. Utöver kraven i artikel 680 ska den ansökande staten i begäran

a) ange varför den anser att de begärda uppgifterna sannolikt är av betydande värde för utredningen av brottet,

b) ange på vilka grunder den antar att banker i den anmodade staten för kontot och, i största möjliga utsträckning, ange vilka banker och/eller konton som kan vara inblandade, och

c) lämna all ytterligare tillgänglig information som kan underlätta verkställandet av begäran.

4. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att denna artikel kommer att utvidgas till att omfatta konton i finansinstitut som inte är banker. Sådana anmälningar får göras till föremål för principen om ömsesidighet.

ARTIKEL 660

Begäranden om uppgifter om banktransaktioner

1. På begäran av en annan stat ska den anmodade staten tillhandahålla detaljerade uppgifter om bestämda bankkonton och om de transaktioner som har genomförts under en bestämd period på ett eller flera konton som anges i begäran, inbegripet detaljerade uppgifter om alla sändande och mottagande konton.

2. Den skyldighet som fastställs i punkt 1 ska enbart gälla i den mån uppgifterna finns hos den kontoförande banken.

3. Utöver kraven i artikel 680 ska den ansökande staten i sin begäran ange varför den anser att de begärda uppgifterna är relevanta för utredningen av brottet.

4. För verkställandet av en sådan begäran får den anmodade staten ställa samma villkor som den tillämpar för begäranden om husrannsakan och beslag.

5. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att denna artikel kommer att utvidgas till att omfatta konton i finansinstitut som inte är banker. Sådana anmälningar får göras till föremål för principen om ömsesidighet.

ARTIKEL 661

Begäranden om övervakning av banktransaktioner

1. Den anmodade staten ska säkerställa att den, när en annan stat begär detta, under en bestämd period kan övervaka de banktransaktioner som genomförs på ett eller flera konton som anges i begäran och meddela resultatet till den ansökande staten.

2. Utöver kraven i artikel 680 ska den ansökande staten i sin begäran ange varför den anser att de begärda uppgifterna är relevanta för utredningen av brottet.

3. Beslutet om övervakning ska fattas i varje enskilt fall av den anmodade statens behöriga myndigheter, i enlighet med dess inhemska lagstiftning.

4. De behöriga myndigheterna i den ansökande och den anmodade staten ska komma överens om hur övervakningen ska genomföras i praktiken.

5. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att denna artikel kommer att utvidgas till att omfatta konton i finansinstitut som inte är banker. Sådana anmälningar får göras till föremål för principen om ömsesidighet.

ARTIKEL 662

Uppgiftslämnande utan föregående begäran

Utan att det påverkar dess egna brottsutredningar eller rättsliga förfaranden får en stat, utan föregående begäran, till en annan stat överlämna uppgifter om hjälpmedel eller vinning och annan egendom som kan förverkas om den anser att utlämnande av sådana uppgifter skulle kunna hjälpa den mottagande staten att inleda eller genomföra brottsutredningar eller rättsliga förfaranden eller leda till en begäran från den staten enligt denna avdelning.

ARTIKEL 663

Skyldighet att vidta interimistiska åtgärder

1. På begäran av en annan stat som har inlett en brottsutredning eller ett straffrättsligt förfarande, eller en brottsutredning eller ett rättsligt förfarande som syftar till förverkande, ska den anmodade staten vidta nödvändiga interimistiska åtgärder, såsom frysning eller beslag, för att förhindra all handel med, överföring eller förfogande över av egendom som vid en senare tidpunkt kan begäras förverkad eller som annars skulle kunna tillgodose begäran.

2. En stat som har mottagit en begäran om förverkande enligt artikel 665 ska på begäran vidta de åtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln beträffande all slags egendom som begärs förverkad eller som annars skulle kunna tillgodose begäran.

3. I fall då en begäran tas emot enligt denna artikel ska den anmodade staten vidta alla nödvändiga åtgärder för att utan dröjsmål tillmötesgå begäran med samma skyndsamhet och prioritet som i ett liknande inhemskt ärende och utan dröjsmål skicka bekräftelse till den ansökande staten på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning.

4. Om den ansökande staten anger att omedelbar frysning är nödvändig eftersom det finns berättigade skäl att anta att egendomen i fråga inom kort kommer att flyttas eller förstöras, ska den anmodade staten inom 96 timmar från mottagandet av begäran vidta alla nödvändiga åtgärder för att tillmötesgå begäran och utan dröjsmål skicka en bekräftelse till den ansökande staten på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning.

5. Om den anmodade staten inte kan iaktta tidsfristerna enligt punkt 4 ska den anmodade staten omedelbart underrätta den ansökande staten och med denna samråda om de åtgärder som är lämpliga att vidta härnäst.

6. Om tidsfristerna enligt punkt 4 skulle löpa ut upphör inte de krav som ställs på den anmodade staten genom denna artikel.

ARTIKEL 664

Verkställighet av interimistiska åtgärder

1. Efter det att de begärda interimistiska åtgärderna har verkställts i enlighet med artikel 663.1 ska den ansökande staten utan föregående begäran och så snart som möjligt förse den anmodade staten med all information som kan ifrågasätta eller ändra omfattningen av dessa åtgärder. Den ansökande staten ska också utan dröjsmål tillhandahålla alla kompletterande uppgifter som den anmodade staten kräver och som är nödvändiga för genomförandet och uppföljningen av de interimistiska åtgärderna.

2. Innan en interimistisk åtgärd som vidtagits i enlighet med artikel 663 upphävs ska den anmodade staten, när så är möjligt, ge den ansökande staten tillfälle att lägga fram sina skäl för att åtgärden ska fortsätta att genomföras.

ARTIKEL 665

Skyldighet att förverka

1. Den stat som har mottagit en begäran om förverkande av egendom som är belägen på dess territorium ska

a) verkställa ett beslut om förverkande som meddelats av en domstol i den ansökande staten med avseende på egendomen, eller

b) överlämna begäran till sina behöriga myndigheter i syfte att erhålla ett beslut om förverkande och, om ett sådant beslut meddelas, låta verkställa det.

2. Vid tillämpning av punkt 1 b ska staterna, när så är nödvändigt, ha behörighet att inleda rättsliga förfaranden för förverkande enligt sin inhemska lagstiftning.

3. Punkt 1 ska också tillämpas på förverkande som består i ett åläggande att betala ett penningbelopp som motsvarar värdet av vinningen, om den egendom som tas i anspråk för förverkande är belägen i den anmodade staten. Om betalning inte har erhållits ska den anmodade staten i sådana fall, när den verkställer förverkande enligt punkt 1, verkställa kravet i annan egendom som är tillgänglig för ändamålet.

4. Om en begäran om förverkande avser en bestämd egendom får den ansökande och den anmodade staten komma överens om att den anmodade staten får verkställa förverkandet i form av ett åläggande att betala ett penningbelopp motsvarande värdet av egendomen.

5. En stat ska i största möjliga utsträckning i enlighet med sin inhemska lagstiftning samarbeta med en stat som begär verkställande av åtgärder likvärdiga med förverkande av egendom, om begärandet inte har utfärdats inom ramen för straffrättsliga förfaranden, i den mån sådana åtgärder beslutas av en rättslig myndighet i den ansökande staten avseende ett brott, förutsatt att det har fastställts att egendomen utgör vinning eller

a) annan egendom till vilken vinningen har omvandlats,

b) egendom som förvärvats från lagliga källor, om vinningen helt eller delvis har uppblandats med sådan egendom, upp till det beräknade värdet av den uppblandade vinningen, eller

c) inkomst eller annan förmån som härrör från vinningen, från egendom som sådan vinning har omvandlats till eller från egendom som sådan vinning har uppblandats med, upp till det beräknade värdet av den uppblandade vinningen, på samma sätt och i samma utsträckning som vinning.

6. De åtgärder som avses i punkt 5 omfattar åtgärder som möjliggör beslag, kvarhållande och förverkande av egendom och tillgångar genom ansökan till tvistemålsdomstol.

7. Den anmodade staten ska fatta beslut om verkställighet av beslutet om förverkande utan dröjsmål och, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8 i denna artikel, senast 45 dagar efter mottagandet av begäran. Den anmodade staten ska utan dröjsmål sända en bekräftelse till den ansökande staten på ett sätt som gör det möjligt att få en skriftlig uppteckning. Såvida det inte finns skäl för uppskov enligt artikel 672 ska den anmodade staten vidta de konkreta åtgärder som är nödvändiga för att verkställa beslutet om förverkande utan dröjsmål och med minst samma skyndsamhet och prioritet som ett liknande inhemskt ärende.

8. Om den anmodade staten inte kan iaktta tidsfristen enligt punkt 7 ska den anmodade staten omedelbart underrätta den ansökande staten och med denna samråda om de åtgärder som är lämpliga att vidta härnäst.

9. Om tidsfristen enligt punkt 7 löper ut upphör inte de krav som ställs på den anmodade staten genom denna artikel.

ARTIKEL 666

Verkställighet av förverkande

1. Förfarandena för att uppnå och verkställa förverkande enligt artikel 665 ska regleras i enlighet med den anmodade statens inhemska lagstiftning.

2. Den anmodade staten ska vara bunden av bedömningen avseende de faktiska omständigheterna i den mån dessa anges i en dom eller ett rättsligt avgörande som meddelats av en domstol i den ansökande staten eller i den mån en sådan dom eller ett sådant rättsligt avgörande indirekt grundar sig på dessa.

3. Om förverkandet består i ett åläggande att betala ett penningbelopp, ska den anmodade statens behöriga myndighet räkna om beloppet till den statens valuta enligt den växelkurs som gäller vid den tidpunkt när beslutet om verkställighet av förverkandet fattas.

ARTIKEL 667

Förverkad egendom

1. Om inte annat följer av punkterna 2 och 3 i denna artikel ska egendom som förverkats enligt artiklarna 665 och 666 förfogas över av den anmodade staten i enlighet med dess inhemska lagstiftning och administrativa förfaranden.

2. När den anmodade staten agerar på begäran av en annan stat enligt artikel 665 ska den anmodade staten, i den utsträckning det är tillåtet enligt dess inhemska lagstiftning och på begäran, i första hand överväga att återlämna den förverkade egendomen till den ansökande staten så att den kan ge brottsoffren kompensation eller återlämna egendomen till dess rättmätiga ägare.

3. När den anmodade staten agerar på begäran av en annan stat i enlighet med artikel 665, och efter att ha beaktat brottsoffrets rätt till återställande eller kompensation av egendom enligt punkt 2 i den här artikeln, ska den anmodade staten förfoga över det penningbelopp som erhållits till följd av verkställigheten av ett beslut om förverkande enligt följande:

a) Om beloppet är lika med eller mindre än 10 000 EUR ska beloppet tillfalla den anmodade staten.

b) Om beloppet överstiger 10 000 EUR ska den anmodade staten överföra 50 % av det återvunna beloppet till den ansökande staten.

4. Trots punkt 3 får den ansökande och den anmodade staten i ett enskilt fall särskilt överväga att ingå andra sådana avtal eller överenskommelser om förfogande över egendom som de finner lämpliga.

ARTIKEL 668

Rätt till verkställighet och högsta belopp som kan förverkas

1. En begäran om förverkande som gjorts enligt artikel 665 påverkar inte den ansökande statens rätt att själv verkställa beslutet om förverkande.

2. Inget i denna avdelning ska tolkas som att det totala värdet av förverkandet får överstiga det penningbelopp som anges i beslutet om förverkande. Om en stat konstaterar att detta kan bli fallet, ska de berörda staterna samråda för att undvika detta.

ARTIKEL 669

Åläggande av fängelsestraff på grund av bristande fullgörelse

Den anmodade staten får inte som ett resultat av en begäran i enlighet med artikel 665 ålägga fängelsestraff på grund av bristande fullgörelse eller vidta någon annan åtgärd som inskränker en persons frihet utan den ansökande statens samtycke.

ARTIKEL 670

Skäl för vägran

1. Begäran om samarbete enligt denna avdelning får vägras om

a) den anmodade staten anser att verkställighet av begäran skulle strida mot principen *ne bis in idem*, eller

b) det brott som begäran avser inte skulle utgöra ett brott enligt den anmodade statens inhemska lagstiftning om det förövades inom dess jurisdiktion; detta skäl för avslag får emellertid tillämpas på samarbete enligt artiklarna 658–662 endast om det begärda biståndet innebär användning av tvångsåtgärder.

2. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att, på grundval av reciprocitet, det villkor om dubbel straffbarhet som avses i punkt 1 b i denna artikel inte kommer att tillämpas, förutsatt att det brott som ligger till grund för begäran är

a) ett av de brott som förtecknas i artikel 599.5, som de definieras i den ansökande statens lagstiftning, och

b) kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tre år eller mer i den ansökande medlemsstaten.

3. Samarbete enligt artiklarna 658–662, såvitt det begärda biståndet innebär användning av tvångsåtgärder, samt enligt artiklarna 663 och 664 får också vägras om de begärda åtgärderna inte skulle vara tillåtna enligt den anmodade statens inhemska lagstiftning för brottsutredningar eller rättsliga förfaranden i ett liknande inhemskt ärende.

4. Om det är nödvändigt enligt den anmodade statens inhemska lagstiftning får även samarbete enligt artiklarna 658–662, i den mån det begärda biståndet innebär användning av tvångsåtgärder, samt enligt artiklarna 663 och 664 vägras, om de begärda åtgärderna eller andra åtgärder med motsvarande verkan inte skulle vara tillåtna enligt den ansökande statens inhemska lagstiftning, eller när det gäller den ansökande statens behöriga myndigheter, om begäran inte godkänts av en rättslig myndighet i samband med handläggningen av brottmål.

5. Samarbete enligt artiklarna 665–669 får också vägras om

a) förverkande enligt den anmodade statens inhemska lagstiftning inte är möjligt vid den typ av brott som begäran avser,

b) det, utan att det påverkar skyldigheten enligt artikel 665.3, skulle strida mot principerna i den anmodade statens inhemska lagstiftning som begränsar möjligheterna till förverkande med hänsyn till förhållandet mellan ett brott och

   i) en ekonomisk fördel som kan betecknas som vinning av brottet, eller

   ii) egendom som kan betecknas som hjälpmedel för brottet,

c) förverkande enligt den anmodade statens inhemska lagstiftning inte längre får åläggas eller verkställas på grund av preskription,

d) begäran, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 665.5 och 665.6, inte grundas på en tidigare fällande dom i ett brottmål, ett beslut av rättslig natur eller ett uttalande i ett sådant beslut om att ett eller flera brott har begåtts, och på grundval av vilket förverkandet har beslutats eller begärts,

e) förverkandet antingen inte är verkställbart i den ansökande staten eller fortfarande är föremål för överklagande, eller

f) begäran avser ett beslut om förverkande som grundas på ett avgörande som har fattats utan att den person som berörs därav har varit närvarande och om, enligt den anmodade statens uppfattning, de rättsliga förfaranden som vidtagits av den ansökande staten och som ledde till ett sådant avgörande inte tillgodosåg den rätt att försvara sig som bör tillkomma den som är anklagad för brott.

6. Vid tillämpning av punkt 5 f ska ett avgörande inte anses ha fattats utan att den berörda personen varit närvarande om

a) det har bekräftats eller fattats efter opposition av den berörda personen, eller

b) det har meddelats efter överklagande på talan av den berörda personen.

7. Vid bedömningen enligt punkt 5 f huruvida vederbörandes möjligheter att försvara sig har tillgodosetts, ska den anmodade staten beakta att den berörda personen avsiktligen har undandragit sig det rättsliga förfarandet eller att denne valt att inte överklaga det avgörande som fattats i hans eller hennes frånvaro trots att han eller hon haft tillfälle att göra det. Detsamma gäller när den berörda personen, efter att i vederbörlig ordning ha delgivits kallelsen att inställa sig, valt att inte göra detta eller att begära vilandeförklaring.

8. Staterna får inte åberopa banksekretess som grund för vägran att samarbeta enligt denna avdelning. Om dess inhemska lagstiftning gör det nödvändigt kan en anmodad stat kräva att en begäran om samarbete som skulle innebära hävande av banksekretess ska vara godkänd av en rättslig myndighet i samband med handläggning av brottmål.

9. Den anmodade staten får inte åberopa det faktum att

a) den person som är föremål för utredning eller berörs av ett beslut om förverkande, meddelat av den ansökande statens myndigheter, är en juridisk person, som ett hinder för att samarbeta enligt denna avdelning,

b) den fysiska person mot vilken ett beslut om förverkande av vinning har fattats har avlidit, eller en juridisk person mot vilken ett beslut om förverkande av vinning har fattats därefter har upplösts, som hinder för att lämna bistånd i enlighet med artikel 665.1 a, eller

c) den person som är föremål för utredning eller ett beslut om förverkande, meddelat av den ansökande statens myndigheter, nämns i begäran både som upphovsman till det bakomliggande brottet och brottet penningtvätt, som ett hinder för samarbete enligt denna avdelning.

ARTIKEL 671

Samråd och information

Om det finns välgrundade skäl att anta att verkställigheten av ett beslut om frysning eller förverkande skulle innebära en verklig risk för skyddet av de grundläggande rättigheterna, ska den anmodade staten, innan den beslutar om verkställighet av beslutet om frysning eller förverkande, samråda med den ansökande staten och får begära alla nödvändiga uppgifter.

ARTIKEL 672

Uppskov

Den anmodade staten får skjuta upp en åtgärd till följd av en begäran om en sådan åtgärd skulle vara till skada för dess myndigheters brottsutredningar eller rättsliga förfaranden.

ARTIKEL 673

Partiellt eller villkorligt bifall till en begäran

Innan den anmodade staten vägrar eller skjuter upp samarbete enligt denna avdelning ska den, i förekommande fall efter samråd med den ansökande staten, överväga huruvida begäran kan bifallas delvis eller på de villkor som den anser nödvändiga.

ARTIKEL 674

Delgivning

1. Staterna ska i största möjliga omfattning lämna varandra inbördes rättslig hjälp för att delge personer som berörs av interimistiska åtgärder och förverkande handlingar i mål.

2. Ingenting i denna artikel är avsett att inverka på

a) möjligheten att sända handlingar i mål per post direkt till personer utomlands, och

b) möjligheten för stämningsmän, tjänstemän eller andra behöriga myndigheter hos den stat som utfärdat beslutet att delge handlingar i mål direkt genom dess egna konsulära myndigheter eller genom rättsliga myndigheter, inbegripet stämningsmän och tjänstemän, eller andra behöriga myndigheter i bestämmelsestaten.

3. När personer utomlands som berörs av interimistiska åtgärder eller beslut om förverkande som fattats i den sändande staten delges handlingar i mål ska denna stat ange vilka rättsmedel som de enligt den statens inhemska lagstiftning har till sitt förfogande.

ARTIKEL 675

Erkännande av utländska beslut

1. Den anmodade staten ska vid handläggningen av en begäran om samarbete enligt artiklarna 663–669 erkänna varje beslut som meddelats av en rättslig myndighet i den ansökande staten i fråga om rättigheter som gjorts gällande av tredje part.

2. Erkännande kan vägras om

a) tredje parter inte haft tillräckliga möjligheter att hävda sina rättigheter,

b) avgörandet är oförenligt med ett beslut som redan har fattats i den anmodade staten i samma fråga,

c) avgörandet är oförenligt med den anmodade statens grunder för rättsordningen (*ordre public)*, eller

d) beslutet har fattats i strid mot bestämmelser enligt vilka den anmodade staten har förbehållit sig domsrätten i frågan.

ARTIKEL 676

Myndigheter

1. Var och en av staterna ska utse en centralmyndighet som ska ansvara för att sända och besvara begäranden som görs enligt denna avdelning, handlägga begärandena eller översända dem till de myndigheter som är behöriga att verkställa dem.

2. Unionen får utse ett unionsorgan som, utöver medlemsstaternas behöriga myndigheter, får göra och, om så är lämpligt, verkställa begäranden enligt denna avdelning. Varje sådan begäran ska vid tillämpningen av denna avdelning behandlas som en begäran från en medlemsstat. Unionen får också utse detta unionsorgan som centralmyndighet med ansvar för att sända och besvara begäranden enligt denna avdelning från eller till detta organ.

ARTIKEL 677

Direkt översändande

1. Centralmyndigheterna ska meddela sig direkt med varandra.

2. I brådskande fall får begäranden eller meddelanden enligt denna avdelning sändas av den ansökande statens rättsliga myndigheter direkt till den anmodade statens motsvarande myndigheter. I sådana fall ska den ansökande statens centralmyndighet samtidigt sända en kopia till den anmodade statens centralmyndighet.

3. Om en begäran sänds i enlighet med punkt 2 och den mottagande myndigheten inte är behörig att pröva begäran, ska den överlämna begäran till den behöriga nationella myndigheten och omedelbart informera den ansökande staten om detta.

4. Begäran eller meddelanden enligt artiklarna 658–662 får, om de inte avser tvångsåtgärder, översändas av den ansökande statens behöriga myndigheter direkt till den anmodade statens behöriga myndigheter.

5. Utkast till begäranden eller meddelanden enligt denna avdelning får sändas av den ansökande statens rättsliga myndigheter direkt till den anmodade statens rättsliga myndigheter före en formell begäran för att säkerställa att de kan behandlas effektivt vid mottagandet och innehåller tillräcklig information och styrkande dokumentation för att uppfylla kraven i den anmodade statens lagstiftning.

ARTIKEL 678

Form och språk för begäran

1. Alla begäranden enligt denna avdelning ska göras skriftligen. De får översändas elektroniskt eller med något annat telekommunikationsmedel, under förutsättning att den ansökande staten är beredd att på begäran när som helst förete en skriftlig uppteckning av detta meddelande och originalet.

2. Begäranden enligt punkt 1 ska göras på ett av den anmodade statens officiella språk eller på något annat språk som angivits av eller för den anmodade staten i enlighet med punkt 3.

3. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla det eller de språk som, utöver statens officiella språk, får användas för att göra begäranden enligt denna avdelning.

4. Begäranden enligt artikel 663 om interimistiska åtgärder ska göras på det formulär som anges i bilaga 46.

5. Begäranden enligt artikel 665 om förverkande ska göras på det formulär som anges i bilaga 46.

6. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor får vid behov ändra de formulär som avses i punkterna 4 och 5.

7. Förenade kungariket, liksom unionen på någon av sina medlemsstaters vägnar, får var och en till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla att den kräver översättning av alla styrkande handlingar till ett officiellt språk i den anmodade staten eller till något annat språk som angivits i enlighet med punkt 3 i denna artikel. I fall av begäranden enligt artikel 663.4 får en sådan översättning av styrkande handlingar tillhandahållas den anmodade staten inom 48 timmar efter översändandet av begäran, utan att det påverkar tillämpningen av de tidsfrister som anges i artikel 663.4.

ARTIKEL 679

Legalisering

Handlingar som översänds i enlighet med denna avdelning ska vara undantagna från alla legaliseringsformaliteter.

ARTIKEL 680

Innehåll i begäran

1. Varje begäran om samarbete enligt denna avdelning ska ange följande:

a) Den myndighet som gör begäran och den myndighet som genomför brottsutredningarna eller de rättsliga förfarandena.

b) Föremålet för och skälet till framställningen.

c) De ärenden, inbegripet relevanta fakta (t.ex. datum och plats för samt andra omständigheter rörande brottet), som brottsutredningarna eller de rättsliga förfarandena avser, utom när det gäller en begäran om underrättelse.

d) I den mån samarbetet innebär användning av tvångsåtgärder:

   i) texten i lagbestämmelserna eller, om detta inte är möjligt, en redogörelse för tillämplig lagstiftning, och

   ii) huruvida den begärda åtgärden eller andra åtgärder med liknande verkan kan komma att vidtas på den ansökande statens territorium i enlighet med dess egna inhemska lagstiftning.

e) Om det är nödvändigt och i den utsträckning det är möjligt:

i) uppgifter om den eller de personer som berörs, såsom namn, födelsedatum och födelseort, nationalitet och uppehållsort samt, när det gäller juridiska personer, platsen där denna har sitt säte, och

ii) den egendom i fråga om vilken samarbete begärs, dess belägenhet, dess samband med den eller de personer som berörs, varje samband med brottet liksom tillgänglig information om vilka intressen andra personer har i egendomen, och

f) Eventuellt särskilt förfarande som den ansökande staten önskar ska tillämpas.

2. En begäran om interimistiska åtgärder enligt artikel 663 i samband med beslag av egendom för vilken ett beslut om förverkande som består i ett åläggande att betala ett penningbelopp kan verkställas ska även ange det högsta belopp för vilket verkställighet söks i den egendomen.

3. Utöver de uppgifter som avses i punkt 1 i denna artikel ska varje begäran enligt artikel 665 innehålla

a) när det gäller artikel 665.1 a:

i) en bestyrkt kopia av det beslut om förverkande som meddelats av domstolen i den ansökande staten och en redogörelse för de skäl på vilka beslutet grundas, om dessa inte är angivna i beslutet,

ii) ett intyg av den ansökande statens behöriga myndighet om att beslutet om förverkande kan verkställas och inte är föremål för överklagande,

iii) information om i vilken utsträckning verkställighet av beslutet begärs, och

iv) information om nödvändigheten av att vidta interimistiska åtgärder,

b) när det gäller artikel 665.1 b, en redogörelse för de faktiska omständigheter som åberopas av den ansökande staten och som ska vara tillräckligt omfattande för att den anmodade staten ska kunna utverka ett beslut enligt sin inhemska lagstiftning,

c) handlingar som visar att rättigheter som gjorts gällande av tredje part blivit prövade.

ARTIKEL 681

Ofullständiga begäranden

1. Om en begäran inte uppfyller bestämmelserna i denna avdelning eller om den information som lämnats inte är tillräcklig för att den anmodade staten ska kunna pröva begäran, får den staten be att den ansökande staten gör ändringar i begäran eller kompletterar den med ytterligare information.

2. Den anmodade staten får fastställa en tidsfrist inom vilken sådana ändringar eller sådan information ska mottas.

3. I avvaktan på de begärda ändringarna eller den begärda informationen i fråga om en begäran enligt artikel 665 får den anmodade staten vidta någon av de åtgärder som avses i artiklarna 658–664.

ARTIKEL 682

Flera begäranden

1. Om den anmodade staten tar emot mer än en begäran enligt artikel 663 eller 665 avseende samma person eller egendom, ska detta inte hindra den staten från att behandla de begäranden som inbegriper vidtagande av interimistiska åtgärder.

2. Om flera begäranden enligt artikel 665 har gjorts ska den anmodade staten överväga att samråda med de ansökande staterna.

ARTIKEL 683

Skyldighet att ange skäl

Den anmodade staten ska ange sina skäl för alla beslut att vägra, skjuta upp eller ställa upp villkor för samarbete enligt denna avdelning.

ARTIKEL 684

Information

1. Den anmodade staten ska utan dröjsmål informera den ansökande staten om

a) den åtgärd som vidtas på grundval av en begäran enligt denna avdelning,

b) det slutliga resultatet av den åtgärd som vidtagits på grundval av en begäran enligt denna avdelning,

c) ett beslut om att helt eller delvis vägra, skjuta upp eller ställa upp villkor för samarbete enligt denna avdelning,

d) varje omständighet som gör det omöjligt att verkställa den begärda åtgärden eller som sannolikt skulle kunna försena den på ett betydande sätt, och

e) om interimistiska åtgärder vidtagits i enlighet med en begäran enligt artiklarna 658–663, sådana bestämmelser i dess inhemska lagstiftning som automatiskt skulle leda till upphävande av den interimistiska åtgärden.

2. Den ansökande staten ska utan dröjsmål informera den anmodade staten om

a) varje omprövning, beslut eller annan omständighet som medför att beslutet om förverkande helt eller delvis upphör att vara verkställbart, och

b) varje ny omständighet, faktisk eller juridisk, som innebär att åtgärder enligt denna avdelning inte längre är berättigade.

3. Om en stat på grundval av samma beslut om förverkande begär förverkande i fler än en stat, ska den informera alla stater som berörs av verkställigheten av beslutet om begäran.

ARTIKEL 685

Begränsningar i fråga om användningen

1. Den anmodade staten får ställa som villkor för verkställighet av en begäran att information eller bevismaterial som erhållits inte utan dess föregående samtycke får användas eller översändas av den ansökande statens myndigheter för andra brottsutredningar eller rättsliga förfaranden än de som angetts i begäran.

2. Utan föregående samtycke från den anmodade staten får information eller bevismaterial som av den staten tillhandahållits enligt denna avdelning inte användas eller översändas av den ansökande statens myndigheter för andra brottsutredningar eller rättsliga förfaranden än de som angetts i begäran.

3. Personuppgifter som överförs enligt denna avdelning får användas av den mottagande staten

a) för förfaranden på vilka denna avdelning är tillämplig,

b) för andra rättsliga och administrativa förfaranden med direkt anknytning till de förfaranden som avses i led a,

c) för att avvärja ett överhängande och allvarligt hot mot allmän säkerhet, eller

d) för övriga ändamål endast om den överförande staten dessförinnan gett sitt samtycke, såvida inte den berörda staten har inhämtat en registrerads samtycke.

4. Denna artikel ska också gälla för personuppgifter som inte överförs men erhålls på annat sätt i enlighet med denna avdelning.

5. Denna artikel ska inte tillämpas på personuppgifter som erhållits av Förenade kungariket i enlighet med denna avdelning och som härrör från den staten.

ARTIKEL 686

Konfidentialitet

1. Den ansökande staten får kräva att den anmodade staten iakttar sekretess beträffande begäran och dess innehåll utom i den omfattning som är nödvändig för att verkställa begäran. Om den anmodade staten inte kan efterkomma ett krav på sekretess, ska den genast underrätta den ansökande staten.

2. Den ansökande staten ska, om så begärs och om detta inte strider mot de grundläggande principerna i dess inhemska lagstiftning, iaktta sekretess i fråga om bevismaterial och information som lämnats av den anmodade staten, utom i den omfattning som de i begäran angivna brottsutredningarna eller rättsliga förfarandena kräver att uppgifterna röjs.

3. Med förbehåll för bestämmelserna i sin inhemska lagstiftning ska en stat som har tagit emot uppgifter som lämnats utan föregående ansökan enligt artikel 662 följa alla krav på sekretess som begärs av den stat som lämnar informationen. Om den mottagande staten inte kan följa ett sådant krav, ska den genast underrätta den stat som lämnar informationen.

ARTIKEL 687

Kostnader

Den anmodade staten ska stå för sedvanliga kostnader som är förenade med verkställighet av de begärda åtgärderna. Om verkställigheten medför stora eller extraordinära kostnader ska den ansökande och den anmodade staten samråda för att fastställa vilka villkor som ska gälla för verkställigheten och hur kostnaderna fördelas.

ARTIKEL 688

Skadestånd

1. Om någon väcker talan om skadestånd till följd av en handling eller underlåtenhet i samband med samarbete enligt denna avdelning ska de berörda staterna överväga att samråda med varandra, när så är lämpligt, för att fastställa på vilket sätt skadeståndsansvaret ska fördelas.

2. En stat som är indragen i en rättslig tvist om skadestånd ska sträva efter att underrätta den andra staten om tvisten, om den staten kan ha intresse i saken.

ARTIKEL 689

Rättsmedel

1. Varje stat ska säkerställa att personer som berörs av åtgärder enligt artiklarna 663–666 har tillgång till effektiva rättsmedel för att kunna tillvarata sina rättigheter.

2. De materiella grunderna för de begärda åtgärderna enligt artiklarna 663–666 får inte överklagas till domstol i den anmodade staten.

AVDELNING XII

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 690

Anmälningar

1. Senast den dag då detta avtal träder i kraft ska unionen och Förenade kungariket göra någon av de anmälningar som föreskrivs i artiklarna 602.2, 603.2 och 611.4 och ska, i den mån det är möjligt, ange om ingen sådan anmälan ska göras.

I den mån en sådan anmälan eller uppgift inte har gjorts med avseende på en stat, vid den tidpunkt som avses i första stycket, får anmälningar göras med avseende på den staten så snart som möjligt och senast två månader efter detta avtals ikraftträdande.

Under denna övergångsperiod får varje stat för vilken ingen anmälan enligt artikel 602.2, 603.2 eller 611.4, och som inte har varit föremål för någon uppgift om att någon sådan anmälan inte ska göras, utnyttja de möjligheter som föreskrivs i den artikeln som om en sådan anmälan hade gjorts. När det gäller artikel 603.2 får en stat endast utnyttja de möjligheter som föreskrivs i den artikeln i den mån detta är förenligt med kriterierna för anmälan.

2. De anmälningar som avses i artiklarna 599.4, 605.1, 606.2, 625.1, 626.1, 659.4, 660.5, 661.5, 670.2 samt artikel 678.3 och 678.7 får göras när som helst.

3. De anmälningar som avses i artiklarna 605.1 och 606.2 samt artikel 678.3 och 678.7 får ändras när som helst.

4. De anmälningar som avses i artiklarna 602.2, 603.2, 605.1, 611.4, 659.4, 660.5 och 661.5 får återkallas när som helst.

5. Unionen ska offentliggöra information om anmälningar från Förenade kungariket i enlighet med artikel 605.1 i *Europeiska unionens officiella tidning*.

6. Senast den dag då detta avtal träder i kraft ska Förenade kungariket meddela unionen namnen på följande myndigheter:

a) Den myndighet som ansvarar för att ta emot och behandla PNR-uppgifter enligt avdelning III.

b) Den myndighet som betraktas som behörig brottsbekämpande myndighet för tillämpningen av avdelning V och en kort beskrivning av dess befogenheter.

c) Den nationella kontaktpunkt som utsetts enligt artikel 568.1.

d) Den myndighet som betraktas som behörig för tillämpningen av avdelning VI och en kort beskrivning av dess befogenheter.

e) Den nationella kontaktpunkt som utsetts enligt artikel 584.1.

f) Förenade kungarikets inhemska kontaktperson i terrorismfrågor som utsetts enligt artikel 584.2.

g) Den myndighet som enligt Förenade kungarikets inhemska lagstiftning är behörig att verkställa en arresteringsorder, som anges i artikel 598 c, och den myndighet som enligt Förenade kungarikets inhemska lagstiftning är behörig att utfärda en arresteringsorder, som anges i artikel 598 d.

h) Den myndighet som utsetts för Förenade kungariket enligt artikel 623.3.

i) Den centralmyndighet som utsetts av Förenade kungariket enligt artikel 645.

j) Den centralmyndighet som utsetts av Förenade kungariket enligt artikel 676.1.

Unionen ska offentliggöra information om de myndigheter som avses i första stycket i *Europeiska unionens officiella tidning*.

7. Senast den dag då detta avtal träder i kraft ska unionen, på sina egna vägnar eller på medlemsstaternas vägnar, allt efter omständigheterna, anmäla följande myndigheter till Förenade kungariket:

a) De enheter som inrättats eller utsetts av varje medlemsstat för att ta emot och behandla PNR-uppgifter enligt avdelning III.

b) Den myndighet som enligt varje medlemsstats inhemska lagstiftning är behörig att verkställa en arresteringsorder, som anges i artikel 598 c och den myndighet som enligt varje medlemsstats inhemska lagstiftning är behörig att utfärda en arresteringsorder, som anges i artikel 598 d.

c) Den myndighet som utsetts för varje medlemsstat enligt artikel 623.3.

d) Det unionsorgan som avses i artikel 634.

e) Den centralmyndighet som utsetts av varje medlemsstat enligt artikel 645.

f) Den centralmyndighet som utsetts av varje medlemsstat enligt artikel 676.1.

g) Varje unionsorgan som utsetts i enlighet med första meningen i artikel 676.2 och huruvida det också har utsetts till centralmyndighet enligt sista meningen i den punkten.

8. De anmälningar som görs enligt punkt 6 eller 7 får när som helst ändras. Sådana ändringar ska anmälas till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor.

9. Förenade kungariket och unionen får anmäla fler än en myndighet med avseende på punkt 6 a, b, d, e, g, h, i och j samt punkt 7 och får begränsa sådana anmälningar endast för särskilda ändamål.

10. När unionen gör de anmälningar som avses i denna artikel ska den ange vilken av medlemsstaterna anmälan gäller eller om den gör anmälan för sin egen räkning.

ARTIKEL 691

Översyn och utvärdering

1. Denna del ska ses över gemensamt i enlighet med artikel 776 eller på begäran av endera parten om en gemensam överenskommelse nåtts.

2. Parterna ska i förväg besluta om formerna för översynen och ska meddela varandra sammansättningen av sina översynsgrupper. Översynsgrupperna ska omfatta personer med lämplig sakkunskap om de frågor som ses över. Om inte annat följer av tillämplig lagstiftning ska alla som deltar i en översyn vara skyldiga att iaktta den tystnadsplikt som gäller för diskussionerna och ha lämpligt säkerhetsgodkännande. För sådana översyner ska Förenade kungariket och unionen vidta åtgärder för lämplig tillgång till relevant dokumentation och personal samt relevanta system.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 ska översynen särskilt inriktas på det praktiska genomförandet, tolkningen och utvecklingen av denna del.

ARTIKEL 692

Uppsägning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 779 får varje part när som helst säga upp denna del genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I detta fall ska denna del upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan.

2. Om denna del emellertid sägs upp på grund av att Förenade kungariket eller en medlemsstat har frånträtt Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna eller protokoll 1, 6 eller 13 till denna ska denna del upphöra att gälla från och med den dag då frånträdandet får verkan eller, om anmälan om uppsägning görs efter den dagen, den femtonde dagen efter anmälan.

3. Om endera parten gör en anmälan om uppsägning enligt denna artikel, ska den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor sammanträda för att besluta vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att allt samarbete som inletts enligt denna del slutförs på lämpligt sätt. I alla händelser ska parterna, med avseende på alla personuppgifter som erhållits genom samarbete enligt denna del innan den upphör att gälla, säkerställa att den skyddsnivå enligt vilken personuppgifterna överfördes bibehålls efter det att uppsägningen fått verkan.

ARTIKEL 693

Tillfälligt upphävande

1. I händelse av allvarliga och systematiska brister inom en part vad gäller skyddet av de grundläggande rättigheterna eller rättsstatens principer får den andra parten tillfälligt upphäva bestämmelserna i denna del eller avdelningar i denna, genom skriftlig anmälan på diplomatisk väg. En sådan anmälan ska ange de allvarliga och systematiska brister som ligger till grund för det tillfälliga upphävandet.

2. I händelse av allvarliga och systematiska brister inom en part vad gäller skyddet av personuppgifter, inbegripet när dessa brister har lett till att ett relevant beslut om adekvat skyddsnivå upphör att gälla, får den andra parten tillfälligt upphäva bestämmelserna i denna del eller avdelningar i denna, genom skriftlig anmälan på diplomatisk väg. En sådan anmälan ska ange de allvarliga och systematiska brister som ligger till grund för det tillfälliga upphävandet.

3. Vid tillämpning av punkt 2 avses med *relevant beslut om adekvat skyddsnivå*

a) när det gäller Förenade kungariket, ett beslut som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 36 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680[1] eller motsvarande efterföljande lagstiftning och som intygar att skyddsnivån är adekvat,

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

b) när det gäller unionen, ett beslut som antagits av Förenade kungariket och som intygar att skyddsnivån är adekvat för överföringar som omfattas av del 3 i *Data Protection Act 2018*[1] (2018 års dataskyddslag) eller motsvarande efterföljande lagstiftning.

4. När det gäller tillfälligt upphävande av avdelning III eller avdelning X omfattar hänvisningar till ett ”relevant beslut om adekvat skyddsnivå” även följande:

a) När det gäller Förenade kungariket, ett beslut som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679[2] (allmän dataskyddsförordning) eller motsvarande efterföljande lagstiftning och som intygar att skyddsnivån är adekvat.

b) När det gäller unionen, ett beslut som antagits av Förenade kungariket och som intygar att skyddsnivån är adekvat för överföringar som omfattas av del 2 i *Data Protection Act 2018* eller motsvarande efterföljande lagstiftning.

5. De avdelningar som berörs av upphävandet ska tillfälligt upphöra att gälla den första dagen i den tredje månaden efter dagen för den anmälan som avses i punkt 1 eller 2, såvida inte den part som anmält det tillfälliga upphävandet senast två veckor före utgången av den perioden, i förekommande fall förlängd i enlighet med punkt 7 d, gör en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den andra parten om återkallelse av den första anmälan eller en minskning av det tillfälliga upphävandets tillämpningsområde. I det senare fallet ska endast de avdelningar som anges i den andra anmälan tillfälligt upphöra att gälla.

---

[1] 2018 kapitel 12.

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (Text av betydelse för EES) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

6. Om en part anmäler tillfälligt upphävande av ett eller flera avdelningar i denna del i enlighet med punkt 1 eller 2, får den andra parten tillfälligt upphäva alla återstående kapitel genom skriftlig anmälan på diplomatisk väg med tre månaders varsel.

7. Vid anmälan om ett tillfälligt upphävande enligt punkt 1 eller 2 ska partnerskapsrådet omedelbart ta ärendet till prövning. Partnerskapsrådet ska utreda olika sätt att göra det möjligt för den part som anmälde det tillfälliga upphävandet att skjuta upp ikraftträdandet, minska tillämpningsområdet eller återkalla det. För detta ändamål får partnerskapsrådet, på rekommendation av den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor,

a) komma överens om gemensamma tolkningar av bestämmelserna i denna del,

b) rekommendera parterna lämpliga åtgärder,

c) anta lämpliga anpassningar av denna del som är nödvändiga för att ta itu med de skäl som ligger till grund för det tillfälliga upphävandet, med en giltighetstid på högst 12 månader, och

d) förlänga den period som avses i punkt 5 med upp till tre månader.

8. Om endera parten gör en anmälan om tillfälligt upphävande enligt denna artikel, ska den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor sammanträda för att besluta vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att allt samarbete som inletts enligt denna del och påverkas av anmälan slutförs på lämpligt sätt. I alla händelser ska parterna, med avseende på alla personuppgifter som erhållits genom samarbete enligt denna del innan de avdelningar som berörs av upphävandet tillfälligt upphör att gälla, säkerställa att den skyddsnivå enligt vilken personuppgifterna överfördes bibehålls efter det att det tillfälliga upphävandet fått verkan.

9. De tillfälligt upphävda avdelningarna ska återinföras den första dagen i månaden efter den dag då den part som anmält upphävandet enligt punkt 1 eller 2 gjort en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den andra parten om sin avsikt att återinföra de tillfälligt upphävda avdelningarna. Den part som anmält det tillfälliga upphävandet enligt punkt 1 eller 2 ska göra detta omedelbart efter det att de allvarliga och systematiska brister hos den andra parten som ligger till grund för upphävandet inte längre föreligger.

10. Efter anmälan om avsikten att återinföra de tillfälligt upphävda avdelningarna i enlighet med punkt 9 ska de återstående avdelningar som tillfälligt upphävts enligt punkt 6 återinföras samtidigt som de avdelningar som tillfälligt upphävts enligt punkt 1 eller 2.

ARTIKEL 694

Utgifter

Parterna, inbegripet parternas eller medlemsstaternas myndigheter och byråer, ska stå för sina egna utgifter i samband med genomförandet av denna avdelning, såvida inget annat föreskrivs i denna avdelning.

AVDELNING XIII

TVISTLÖSNING

ARTIKEL 695

Mål

Målet för denna avdelning är att inrätta en snabb, ändamålsenlig och effektiv mekanism för undvikande och lösning av tvister mellan parterna i fråga om denna del, inklusive tvister om denna del när den tillämpas på situationer som regleras av andra bestämmelser i detta avtal, för att i möjligaste mån finna en ömsesidigt godtagbar lösning.

ARTIKEL 696

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning ska tillämpas på tvister mellan parterna rörande denna del (*de berörda bestämmelserna*).

2. De berörda bestämmelserna ska omfatta alla bestämmelser i denna del, med undantag av artiklarna 526, 541, 552.14, 562, 692, 693 och 700.

ARTIKEL 697

Exklusivitet

Parterna förbinder sig att inte hänskjuta tvister mellan sig om tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i denna del till en annan tvistlösningsmekanism än den som föreskrivs i denna avdelning.

ARTIKEL 698

Samråd

1. Om en part (*den klagande parten*) anser att den andra parten (*den svarande parten*) har åsidosatt en skyldighet enligt denna del, ska parterna sträva efter att lösa frågan genom att inleda samråd i god tro i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar lösning.

2. Den klagande parten kan begära samråd genom en skriftlig begäran till den svarande parten. Den klagande parten ska i sin skriftliga begäran ange skälen till begäran, inbegripet identifiera de gärningar eller underlåtelser som den klagande parten anser ge upphov till åsidosättandet av en skyldighet från den svarande partens sida, och ange de berörda bestämmelser den anser vara tillämpliga.

3. Den svarande parten ska besvara begäran utan dröjsmål och senast två veckor efter den dag då den lämnades. Samråd ska hållas regelbundet inom tre månaders tid efter den dag då begäran lämnades, personligen eller på annat kommunikationssätt som parterna kommit överens om.

4. Samråden ska avslutas inom tre månader från den dag då begäran överlämnades, såvida inte båda parterna är överens om att fortsätta samrådet.

5. Den klagande parten får begära att samrådet hålls inom ramen för den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor eller inom ramen för partnerskapsrådet. Det första mötet ska äga rum inom en månad från den begäran om samråd som avses i punkt 2 i denna artikel. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor får när som helst besluta att hänskjuta frågan till partnerskapsrådet. Partnerskapsrådet kan också själv ta frågan till prövning. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor, eller i förekommande fall partnerskapsrådet, får lösa tvisten genom ett beslut. Ett sådant beslut ska anses vara en ömsesidigt godtagbar lösning i den mening som avses i artikel 699.

6. Den klagande parten får när som helst ensidigt dra tillbaka sin begäran om samråd. I sådana fall ska samrådet avslutas omedelbart.

7. Samråden, i synnerhet alla uppgifter som betecknas som konfidentiella och parternas ståndpunkter under samråden, ska vara konfidentiella.

ARTIKEL 699

Ömsesidigt godtagbar lösning

1. Parterna kan när som helst nå en ömsesidigt godtagbar lösning med avseende på de tvister som avses i artikel 696.

2. Den ömsesidigt godtagbara lösningen kan antas genom ett beslut av den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor eller av partnerskapsrådet. Om den ömsesidigt godtagbara lösningen består i ett avtal om parternas gemensamma tolkningar av bestämmelserna i denna del ska denna ömsesidigt godtagbara lösning antas genom ett beslut av partnerskapsrådet.

3. Varje part ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra den ömsesidigt godtagbara lösningen inom den överenskomna tidsfristen.

4. Den genomförande parten ska inom den överenskomna tidsfristen skriftligen underrätta den andra parten om alla åtgärder som vidtagits för att genomföra den ömsesidigt godtagbara lösningen.

ARTIKEL 700

Tillfälligt upphävande

1. Om samråd enligt artikel 698 inte har lett till en ömsesidigt godtagbar lösning i den mening som avses i artikel 699, får den klagande parten – förutsatt att den inte har dragit tillbaka sin begäran om samråd i enlighet med artikel 698.6 och om den anser att den svarande parten allvarligt åsidosätter sina skyldigheter enligt de berörda bestämmelser som avses i artikel 698.2 – tillfälligt upphäva de avdelningar i denna del som berörs av det allvarliga åsidosättandet, genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. En sådan anmälan ska precisera vilket allvarligt åsidosättande av skyldigheter från den svarande partens sida som ligger till grund för det tillfälliga upphävandet.

2. De avdelningar som berörs av upphävandet ska tillfälligt upphöra att gälla den första dagen i den tredje månaden efter dagen för den anmälan som avses i punkt 1 eller ett annat datum som parterna gemensamt kommer överens om, såvida inte den klagande parten senast två veckor före utgången av den perioden gör en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den svarande parten om återkallelse av den första anmälan eller minskning av det tillfälliga upphävandets tillämpningsområde. I det senare fallet ska endast de avdelningar som anges i den andra anmälan tillfälligt upphöra att gälla.

3. Om den klagande parten anmäler tillfälligt upphävande av en eller flera avdelningar i denna del i enlighet med punkt 1, får den svarande parten tillfälligt upphäva alla återstående avdelningar genom skriftlig anmälan på diplomatisk väg med tre månaders varsel.

4. Om en anmälan om tillfälligt upphävande görs enligt denna artikel, ska den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor sammanträda för att besluta vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att allt samarbete som inletts enligt denna del och påverkas av anmälan slutförs på lämpligt sätt. I alla händelser ska parterna, med avseende på alla personuppgifter som erhållits genom samarbete enligt denna del innan de avdelningar som berörs av upphävandet tillfälligt upphör att gälla, säkerställa att den skyddsnivå enligt vilken personuppgifterna överfördes bibehålls efter det att det tillfälliga upphävandet fått verkan.

5. De tillfälligt upphävda avdelningarna ska återinföras den första dagen i månaden efter den dag då den klagande parten gör en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den svarande parten om sin avsikt att återinföra de tillfälligt upphävda avdelningarna. Den klagande parten ska göra detta omedelbart när den anser att det allvarliga åsidosättandet av skyldigheter som låg till grund för det tillfälliga upphävandet inte längre föreligger.

6. Efter den klagande partens anmälan om avsikten att återinföra de tillfälligt upphävda avdelningarna i enlighet med punkt 5 ska de återstående avdelningar som den svarande parten tillfälligt upphävt enligt punkt 3 återinföras samtidigt som de avdelningar som tillfälligt upphävts av den klagande parten enligt punkt 1.

ARTIKEL 701

Tidsfrister

1. Alla tidsfrister som fastställs i denna avdelning ska räknas i veckor eller månader, allt efter omständigheterna, från och med dagen efter den dag då den åtgärd som de avser inträffade.

2. Alla tidsfrister som avses i denna avdelning får ändras genom överenskommelse mellan parterna.

DEL FYRA

TEMATISKT SAMARBETE

AVDELNING I

HÄLSOSÄKERHET

ARTIKEL 702

Samarbete om hälsosäkerhet

1. I denna artikel avses med *allvarligt gränsöverskridande hot mot hälsan* en livshotande eller i andra avseenden allvarlig fara för hälsan av biologiskt, kemiskt, miljömässigt eller okänt ursprung som sprids eller medför en betydande risk för spridning över gränsen till minst en medlemsstat och Förenade kungariket.

2. Parterna ska underrätta varandra om allvarliga gränsöverskridande hot mot hälsan som påverkar den andra parten och bemöda sig om att göra detta i god tid.

3. Om det föreligger ett allvarligt gränsöverskridande hot mot hälsan får unionen, efter en skriftlig begäran från Förenade kungariket, bevilja Förenade kungariket tillfällig åtkomst till dess system för tidig varning och reaktion med avseende på det särskilda hotet, för att göra det möjligt för parternas och medlemsstaternas behöriga myndigheter att utbyta relevant information, bedöma risker för folkhälsan och samordna de åtgärder som kan krävas för att skydda folkhälsan. Unionen ska sträva efter att besvara Förenade kungarikets skriftliga begäran utan dröjsmål.

Unionen får dessutom inbjuda Förenade kungariket att delta i en kommitté som inrättats inom unionen, bestående av företrädare för medlemsstaterna, i syfte att stödja informationsutbyte och samordning i samband med det allvarliga gränsöverskridande hotet mot hälsan.

Båda arrangemangen ska vara tillfälliga och under inga omständigheter vara längre än den tid som endera parten, efter samråd med den andra parten, anser vara nödvändig för det berörda allvarliga gränsöverskridande hotet mot hälsan.

4. För det informationsutbyte som avses i punkt 2 och varje begäran enligt punkt 3 ska varje part utse en kontaktpunkt och underrätta den andra parten om denna. Kontaktpunkterna ska också

a) sträva efter att underlätta förståelsen mellan parterna om huruvida ett hot är ett allvarligt gränsöverskridande hot mot hälsan eller inte,

b) söka ömsesidigt godtagbara lösningar på tekniska frågor som uppstår i samband med genomförandet av denna avdelning.

5. Förenade kungariket ska iaktta alla tillämpliga villkor för användningen av systemet för tidig varning och reaktion och arbetsordningen för den kommitté som avses i punkt 3 under den period då åtkomst beviljas med avseende på ett särskilt allvarligt gränsöverskridande hot mot hälsan. Om unionen, efter klargörande informationsutbyte mellan parterna,

a) anser att Förenade kungariket inte har iakttagit ovannämnda villkor eller arbetsordning, får unionen avsluta Förenade kungarikets åtkomst till systemet för tidig varning och reaktion eller dess deltagande i kommittén, allt efter omständigheterna, med avseende på hotet,

b) Förenade kungariket anser att det inte kan godta villkoren eller arbetsordningen, får Förenade kungariket dra tillbaka sitt deltagande i systemet för tidig varning och reaktion eller, i förekommande fall, sitt deltagande i kommittén med avseende på hotet.

6. Om det ligger i parternas ömsesidiga intresse ska de samarbeta i internationella forum för förebyggande, upptäckt, förberedelse och åtgärder i fråga om etablerade och framväxande hot mot folkhälsosäkerheten.

7. Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar och det relevanta organ i Förenade kungariket som ansvarar för övervakning, epidemiologisk omvärldsbevakning och vetenskaplig rådgivning om infektionssjukdomar ska samarbeta i tekniska och vetenskapliga frågor av gemensamt intresse för parterna och kan i detta syfte ingå ett samförståndsavtal.

AVDELNING II

CYBERSÄKERHET

ARTIKEL 703

Dialog om cyberfrågor

Parterna ska sträva efter att upprätta en regelbunden dialog för att utbyta information om relevant politikutveckling bland annat när det gäller internationell säkerhet, säkerhet för ny teknik, förvaltning av internet, cybersäkerhet, cyberförsvar och cyberbrottslighet.

ARTIKEL 704

Samarbete om cyberfrågor

1. Om det ligger i parternas ömsesidiga intresse ska de samarbeta på området cyberfrågor genom att utbyta bästa praxis och genom praktiska samarbetsåtgärder som syftar till att främja och skydda en öppen, fri, stabil, fredlig och säker cyberrymd som bygger på tillämpning av gällande folkrätt och normer för staters ansvarsfulla uppträdande och regionala förtroendebyggande åtgärder på cyberområdet.

2. Parterna ska också sträva efter att samarbeta i relevanta internationella organ och forum och sträva efter att stärka den globala cyberresiliensen och öka tredjeländers förmåga att bekämpa cyberbrottslighet på ett verkningsfullt sätt.

ARTIKEL 705

Samarbete med incidenthanteringsorganisationen för EU:s institutioner och byråer

Med förbehåll för att CERT-EU:s styrelse ger sitt förhandsgodkännande ska incidenthanteringsorganisationen (CERT-EU) och Förenade kungarikets nationella incidenthanteringsorganisation samarbeta på frivillig, tidsmässigt läglig och ömsesidig grund för att utbyta information om verktyg och metoder, såsom teknik, taktik, förfaranden och bästa praxis, och om allmänna hot och sårbarheter.

ARTIKEL 706

Deltagande i särskild verksamhet inom ramen för den samarbetsgrupp som inrättats enligt direktiv (EU) 2016/1148

1. I syfte att främja samarbete om cybersäkerhet och samtidigt säkerställa autonomin i unionens beslutsprocess får de berörda nationella myndigheterna i Förenade kungariket, på inbjudan av samarbetsgruppens ordförande i samråd med kommissionen, även på Förenade kungarikets begäran, delta i följande verksamhet i samarbetsgruppen:

a) Utbyta bästa praxis för kapacitetsuppbyggnad för att säkerställa säkerheten i nätverks- och informationssystem.

b) Utbyta information om övningar som rör säkerheten i nätverks- och informationssystem.

c) Utbyta information, erfarenheter och bästa praxis om risker och incidenter.

d) Utbyta information och bästa praxis om åtgärder för höjd medvetenhet, utbildningsprogram och fortbildning. och

e) Utbyta information och bästa praxis om forskning och utveckling vad gäller säkerhet i nätverks- och informationssystem.

2. Allt utbyte av information, erfarenheter eller bästa praxis mellan samarbetsgruppen och de berörda nationella myndigheterna i Förenade kungariket ska vara frivilligt och, när så är lämpligt, ömsesidigt.

ARTIKEL 707

Samarbete med Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå (Enisa)

1. I syfte att främja samarbete om cybersäkerhet och samtidigt säkerställa autonomin i unionens beslutsprocess får Förenade kungariket, på inbjudan av Enisas styrelse, även på Förenade kungarikets begäran, delta i Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrås (Enisa) verksamhet som omfattar

a) kapacitetsuppbyggnad,

b) kunskap och information, och

c) åtgärder för höjd medvetenhet och utbildning.

2. Villkoren för Förenade kungarikets deltagande i Enisas verksamhet enligt punkt 1, inbegripet ett lämpligt ekonomiskt bidrag, ska fastställas i samarbetsavtal som antas av Enisas styrelse, med förbehåll för förhandsgodkännande från kommissionen och överenskommelse med Förenade kungariket.

3. Utbytet av information, erfarenheter eller bästa praxis mellan Enisa och de Förenade kungariket ska vara frivilligt och, när så är lämpligt, ömsesidigt.

DEL FEM

DELTAGANDE I UNIONSPROGRAM, SUND EKONOMISK FÖRVALTNING OCH FINANSIELLA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 708

Tillämpningsområde

1. Denna del är tillämplig på Förenade kungarikets deltagande i unionens program, verksamheter och tjänster inom ramen för dessa, i vilka parterna har enats om att Förenade kungariket deltar.

2. Denna del ska inte tillämpas på Förenade kungarikets deltagande i sammanhållningsprogram inom målet Europeiskt territoriellt samarbete eller liknande program med samma mål, vilket sker på grundval av akter som antas av en eller flera av Europeiska unionens institutioners och som är tillämpliga på dessa program.

De tillämpliga villkoren för deltagande i de program som avses i första stycket ska anges i den tillämpliga grundläggande akten och i den finansieringsöverenskommelse som ingås inom ramen för denna. Parterna ska komma överens om bestämmelser med liknande verkan som kapitel 2 vad gäller Förenade kungarikets deltagande i dessa program.

ARTIKEL 709

Definitioner

I denna del gäller följande definitioner:

a) *grundläggande akt*:

i) en akt som antas av en eller flera av Europeiska unionens institutioner om inrättande av ett program och som utgör en rättslig grund för en åtgärd och för genomförandet av motsvarande utgifter som tagits upp i Europeiska unionens budget eller en budgetgaranti som stöds av Europeiska unionens budget, inbegripet eventuella ändringar och alla relevanta akter som antas av en unionsinstitution och som kompletterar eller genomför akten, med undantag för akter om antagande av arbetsprogram,

ii) en akt som antas av en eller flera av unionens institutioner om inrättande av en verksamhet som finansieras genom Europeiska unionens budget och som inte är ett program.

b) *finansieringsavtal*: avtal om genomförande av unionens medel rörande unionsprogram och unionsverksamhet inom protokoll I om program och verksamheter som Förenade kungariket deltar i och som förvaltar unionsmedel, såsom bidragsöverenskommelser, överenskommelser om medverkan, ramöverenskommelser om ekonomiskt partnerskap, finansieringsöverenskommelser och garantiavtal.

c) *andra regler för genomförandet av unionsprogrammet och unionsverksamheten*: regler fastställda i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046[1] (*budgetförordningen*) som är tillämpliga på unionens allmänna budget, och i arbetsprogrammet eller i ansökningsomgångar eller andra unionsförfaranden för tilldelning.

d) *unionen*: unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen eller båda, beroende på sammanhanget.

e) *unionsförfarande för tilldelning*: ett förfarande för tilldelning av unionsfinansiering som inleds antingen av unionen eller av personer eller enheter som anförtrotts förvaltningen av unionsmedel.

f) *enhet i Förenade kungariket*: varje typ av enhet (en fysisk person, en juridisk person eller en annan typ av enhet) som får delta i verksamhet inom ramen för ett unionsprogram eller en unionsverksamhet i enlighet med den grundläggande akten och som är bosatt eller etablerad i Förenade kungariket.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

KAPITEL 1

FÖRENADE KUNGARIKETS DELTAGANDE I UNIONSPROGRAM OCH UNIONSVERKSAMHETER

AVSNITT 1

ALLMÄNNA VILLKOR FÖR DELTAGANDE I UNIONSPROGRAM OCH UNIONSVERKSAMHETER

ARTIKEL 710

Fastställande av deltagande

1. Förenade kungariket ska delta i och bidra till unionens program, verksamheter eller, i undantagsfall, den del av unionsprogram eller unionsverksamheter som är öppen för dess deltagande och som ska förtecknas i ett protokoll om program och verksamheter som Förenade kungariket deltar i (*protokoll I*).

2. Protokoll I ska överenskommas mellan parterna. Det ska antas och får ändras av den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram.

3. Protokoll I ska

a) identifiera de unionsprogram, unionsverksamheter eller, i undantagsfall, den del av unionsprogram eller unionsverksamheter som Förenade kungariket ska delta i,

b) fastställa deltagandets varaktighet, som ska avse den tidsperiod under vilken Förenade kungariket och enheter i Förenade kungariket får ansöka om unionsfinansiering eller får anförtros förvaltningen av unionsmedel,

c) fastställa särskilda villkor för deltagande av Förenade kungariket och av enheter i Förenade kungariket, inbegripet särskilda arrangemang för genomförandet av de finansiella villkor som anges i artikel 714, särskilda arrangemang för den korrigeringsmekanism som avses i artikel 716 och villkor för deltagande i strukturer som inrättats för genomförandet av unionsprogrammen och unionsverksamheterna. Dessa villkor ska vara förenliga med detta avtal och med de grundläggande akter och akter som antas av en eller flera unionsinstitutioner om inrättande av sådana strukturer,

d) i förekommande fall fastställa beloppet för Förenade kungarikets bidrag till ett unionsprogram som genomförs genom ett finansieringsinstrument eller en budgetgaranti och, i lämpliga fall, specifika arrangemang som avses i artikel 717.

ARTIKEL 711

Efterlevnad av programregler

1. Förenade kungariket ska delta i de unionsprogram och unionsverksamheter, eller delar av sådana, som förtecknas i protokoll I på de villkor som fastställs i detta avtal, de grundläggande akterna och andra regler för genomförandet av unionsprogram och unionsverksamheter.

2. De villkor som avses i punkt 1 ska inbegripa

a) rätten att delta för enheter i Förenade kungariket och eventuella andra villkor för deltagande avseende Förenade kungariket, särskilt gällande ursprung, verksamhetsort eller medborgarskap,

b) de villkor som är tillämpliga vid inlämnande, bedömning och urval av ansökningar och när de enheter i Förenade kungariket som har rätt att delta genomför åtgärderna.

3. De villkor som avses i punkt 2 b ska vara likvärdiga med dem som gäller för enheter i medlemsstaterna som har rätt att delta, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall enligt de villkor som avses i punkt 1. Endera parten får uppmärksamma den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram på behovet av en diskussion om vederbörligen motiverade undantag.

ARTIKEL 712

Behörighetskrav för deltagande

1. Förenade kungarikets deltagande i ett unionsprogram eller en unionsverksamhet eller delar av sådana enligt artikel 708 ska ske på villkor att Förenade kungariket

a) inom ramen för sin inhemska lagstiftning gör sitt yttersta för att underlätta inresa och vistelse för personer som deltar i genomförandet av dessa program och verksamheter, eller delar av sådana, inbegripet studerande, forskare, praktikanter eller volontärer,

b) säkerställer, i den mån det står under Förenade kungarikets myndigheters kontroll, att villkoren för att de personer som avses i led a ska få tillgång till tjänster i Förenade kungariket som är direkt kopplade till genomförandet av programmen eller verksamheterna är desamma som för medborgare i Förenade kungariket, inbegripet vad gäller eventuella avgifter,

c) när det gäller deltagande som innebär utbyte av eller tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade eller känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, har ingått lämpliga avtal i enlighet med artikel 777.

2. Med avseende på Förenade kungarikets deltagande i ett unionsprogram eller en unionsverksamhet eller delar av sådana enligt artikel 708 ska unionen och dess medlemsstater

a) inom ramen för unionslagstiftningen eller medlemsstaternas lagstiftning göra sitt yttersta för att underlätta inresa och vistelse för medborgare i Förenade kungariket som deltar i genomförandet av dessa program och verksamheter, eller delar av sådana, inbegripet studerande, forskare, praktikanter eller volontärer,

b) säkerställa, i den mån det står under unionens och medlemsstaternas myndigheters kontroll, att de medborgare i Förenade kungariket som avses i led a får tillgång till tjänster i unionen som är direkt kopplade till genomförandet av programmen eller verksamheterna på samma villkor som unionsmedborgare, inbegripet vad gäller eventuella avgifter.

3. Protokoll I får fastställa ytterligare särskilda villkor som hänvisar till denna artikel och som är nödvändiga för Förenade kungarikets deltagande i ett unionsprogram eller en unionsverksamhet, eller delar av sådana.

4. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av artikel 711.

5. Denna artikel och artikel 718 påverkar inte heller eventuella arrangemang mellan Förenade kungariket och Irland om den gemensamma resezonen.

ARTIKEL 713

Förenade kungarikets deltagande i styrning av program eller verksamheter

1. Såvida det inte gäller frågor som är reserverade för medlemsstater eller avser ett program eller en verksamhet som Förenade kungariket inte deltar i, ska Förenade kungarikets företrädare eller experter, eller experter som utsetts av Förenade kungariket, tillåtas att i egenskap av observatörer delta i möten i kommittéer och expertgrupper eller andra liknande möten, i vilka företrädare eller experter från medlemsstaterna eller experter som utsetts av medlemsstaterna deltar och vilka bistår Europeiska kommissionen i genomförandet och förvaltningen av de program, verksamheter, eller delar av sådana, i vilka Förenade kungariket deltar i enlighet med artikel 708 eller vilka har inrättats av Europeiska kommissionen för genomförandet av unionsrätten i förhållande till dessa program eller verksamheter eller delar av sådana. Förenade kungarikets företrädare eller experter, eller experter som utsetts av Förenade kungariket, ska inte närvara vid omröstningar. Förenade kungariket ska underrättas om omröstningsresultatet.

2. Om experter eller utvärderare inte utses på grundval av medborgarskap får medborgarskap inte vara ett skäl att utesluta medborgare i Förenade kungariket.

3. Om inte annat följer av villkoren i punkt 1 ska Förenade kungarikets företrädares deltagande i de möten som avses i punkt 1 eller i andra möten som rör genomförandet av program eller verksamheter styras av samma regler och förfaranden som medlemsstaternas företrädare, särskilt när det gäller yttranderätt, mottagande av information och dokumentation, såvida det inte gäller frågor som är reserverade för medlemsstater eller som avser ett program eller en verksamhet som Förenade kungariket inte deltar i, och ersättning av kostnader för resor och uppehälle.

4. I protokoll I får närmare villkor fastställas för experters deltagande samt för Förenade kungarikets deltagande i styrelser och strukturer som inrättats för att genomföra unionsprogram och unionsverksamheter, enligt definitionen i det protokollet.

AVSNITT 2

REGLER FÖR FINANSIERING AV DELTAGANDE I UNIONSPROGRAM OCH UNIONSVERKSAMHETER

ARTIKEL 714

Finansiella villkor

1. Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket får delta i unionsprogram eller unionsverksamheter eller delar av sådana endast under förutsättning att Förenade kungariket bidrar ekonomiskt med motsvarande finansiering inom ramen för unionens budget.

2. Det finansiella bidraget ska utgöras av summan av

a) en deltagaravgift, och

b) ett operativt bidrag.

3. Det finansiella bidraget ska ges i form av en årlig utbetalning i en eller flera delbetalningar.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 733 ska deltagaravgiften vara 4 % av det årliga operativa bidraget och får inte bli föremål för retroaktiva justeringar utom i samband med tillfälligt upphävande enligt artikel 718.7 b och uppsägning enligt artikel 720.6 c. Från och med 2028 får deltagaravgiftens nivå justeras av den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram.

5. Det operativa bidraget ska täcka drifts- och stödutgifter och ska, när det gäller både åtagande- och betalningsbemyndiganden, tillföras utöver de belopp som tagits upp i unionens slutgiltigt antagna budget för program eller verksamheter, eller i undantagsfall delar av sådana, där så är lämpligt ökade med externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från finansiella bidrag till unionsprogram och unionsverksamheter från andra givare, enligt definitionen i protokoll I.

6. Det operativa bidraget ska baseras på en bidragsnyckel som definieras som kvoten av Förenade kungarikets bruttonationalprodukt (BNP) till marknadspris och Europeiska unionens BNP till marknadspris. De BNP:er till marknadspris som ska tillämpas ska vara de senast tillgängliga från och med den 1 januari det år som den årliga betalningen görs i enlighet med vad som föreskrivs av Europeiska unionens statistikmyndighet (Eurostat), så snart det arrangemang som avses i artikel 730 tillämpas och i enlighet med reglerna för detta arrangemang. Innan detta arrangemang tillämpas ska Förenade kungarikets BNP vara den som fastställts av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

7. Det operativa bidraget ska baseras på tillämpning av bidragsnyckeln på de ursprungliga åtagandebemyndiganden som ökas enligt punkt 5 och som tagits upp i Europeiska unionens slutgiltigt antagna budget för det tillämpliga året för finansiering av unionsprogram eller unionsverksamheter, eller i undantagsfall delar av sådana, som Förenade kungariket deltar i.

8. Det operativa bidraget för ett program, en verksamhet eller en del därav för ett år N får justeras uppåt eller nedåt retroaktivt under ett eller flera efterföljande år, baserat på de budgetåtaganden som gjorts på det årets åtagandebemyndiganden, deras genomförande genom rättsliga åtaganden och tillbakadragande av dem.

Den första justeringen ska göras år N+1 när det ursprungliga bidraget ska justeras uppåt eller nedåt med skillnaden mellan det ursprungliga bidraget och ett justerat bidrag som beräknas genom tillämpning av bidragsnyckeln för år N på summan av

a) beloppet för de budgetåtaganden avseende åtagandebemyndiganden som beviljats år N inom ramen för Europeiska unionens antagna budget och för åtagandebemyndiganden motsvarande tillbakadragna åtaganden som gjorts tillgängliga på nytt, och

b) eventuella anslag för externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från finansiella bidrag till unionsprogram och unionsverksamheter från andra givare enligt definitionen i protokoll I och som var tillgängliga i slutet av år N.

Varje efterföljande år, till dess att alla budgetåtaganden som finansieras genom åtagandebemyndiganden från år N har betalats eller dragits tillbaka och senast tre år efter programmets slut eller efter utgången av den fleråriga budgetram som motsvarar år N, beroende på vilket som inträffar först, ska unionen beräkna en justering av bidraget för år N genom att minska Förenade kungarikets bidrag med det belopp som erhålls genom att tillämpa bidragsnyckeln för år N på de tillbakadraganden som görs varje år på åtaganden för år N som finansieras inom ramen för unionens budget eller från åtaganden som gjorts tillgängliga på nytt.

Om anslag för externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från finansiella bidrag till unionsprogram och unionsverksamheter från andra givare enligt definitionen i protokoll I förfaller, ska Förenade kungarikets bidrag minskas med det belopp som erhålls genom att tillämpa bidragsnyckeln för år N på det förfallna beloppet.

Under år N+2 eller följande år, efter att de justeringar som avses i andra, tredje och fjärde styckena har gjorts, ska Förenade kungarikets bidrag för år N också minskas med ett belopp som erhålls genom att multiplicera Förenade kungarikets bidrag för år N med kvoten av

a) de rättsliga åtagandena för år N, som finansieras genom åtagandebemyndiganden som är tillgängliga under år N och som är ett resultat av konkurrensutsatta förfaranden för tilldelning,

   i) från vilka Förenade kungariket och enheter i Förenade kungariket har uteslutits, eller

   ii) för vilka den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram i enlighet med förfarandet i artikel 715 har beslutat att Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket i praktiken har uteslutits, eller

   iii) för vilka tidsfristen för inlämnande av ansökningar har löpt ut under det tillfälliga upphävande som avses i artikel 718 eller efter det att den uppsägning som avses i artikel 720 har fått verkan, eller

   iv) för vilka Förenade kungarikets och Förenade kungarikets enheters deltagande har begränsats i enlighet med artikel 722.3, och

b) det totala beloppet för rättsliga åtaganden som finansieras genom åtagandebemyndiganden under år N.

Detta belopp av rättsliga åtaganden ska beräknas genom att beakta alla budgetåtaganden som gjorts under år N och dra av de tillbakadraganden som gjorts för dessa åtaganden år N+1.

9. Europeiska unionen ska på begäran förse Förenade kungariket med den information om sitt finansiella deltagande som ingår i den information om budget, redovisning, resultat och utvärdering som lämnats till Europeiska unionens budgetmyndigheter och myndigheter som beviljar ansvarsfrihet för unionsprogram och unionsverksamheter som Förenade kungariket deltar i. Denna information ska tillhandahållas med vederbörlig hänsyn till unionens och Förenade kungarikets konfidentialitets- och dataskyddsregler och påverkar inte den information som Förenade kungariket har rätt att ta emot enligt kapitel 2.

10. Alla bidrag från Förenade kungariket eller utbetalningar från Europeiska unionen och beräkningen av belopp som ska betalas eller ska mottas ska göras i euro.

11. Om inte annat följer av punkt 5 och punkt 8 andra stycket i denna artikel anges närmare bestämmelser för genomförandet av denna artikel i bilaga 47. Bilaga 47 får ändras av den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram.

ARTIKEL 715

Uteslutning i praktiken från konkurrensutsatta förfaranden för tilldelning

1. Om Förenade kungariket anser att vissa villkor som fastställts i ett konkurrensutsatt förfarande för tilldelning innebär att enheter i Förenade kungariket i praktiken är uteslutna, ska Förenade kungariket underrätta den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram innan tidsfristen för inlämnande av ansökningar i det berörda förfarandet löper ut och lämna en motivering.

2. Inom tre månader från tidsfristen för inlämnande av ansökningar i det berörda tilldelningsförfarandet ska den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram granska den anmälan som avses i punkt 1 under förutsättning att Förenade kungarikets enheters deltagande i det berörda tilldelningsförfarandet är minst 25 % lägre jämfört med

a) det genomsnittliga deltagandet av enheter från Förenade kungariket i liknande konkurrensutsatta tilldelningsförfaranden som inte innehåller ett sådant villkor och som inletts inom de tre år som föregick underrättelsen, eller

b) i avsaknad av liknande konkurrensutsatta tilldelningsförfaranden, det genomsnittliga deltagandet av enheter från Förenade kungariket i alla konkurrensutsatta tilldelningsförfaranden som inletts inom ramen för programmet eller det föregående programmet, beroende på vad som är relevant, under de tre år som föregick underrättelsen.

3. Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram ska vid utgången av den period som avses i punkt 2 besluta huruvida Förenade kungarikets enheter i praktiken har uteslutits från det berörda tilldelningsförfarandet mot bakgrund av den motivering som Förenade kungariket lämnat i enlighet med punkt 1 och den faktiska deltagandegraden i det berörda tilldelningsförfarandet.

4. Vid tillämpningen av punkterna 2 och 3 ska deltagandegraden vara kvoten mellan antalet ansökningar som lämnats in av enheter i Förenade kungariket och det totala antalet ansökningar som lämnats in inom samma förfarande för tilldelning.

ARTIKEL 716

Program som omfattas av en automatisk korrigeringsmekanism

1. En automatisk korrigeringsmekanism ska tillämpas på de unionsprogram, unionsverksamheter, eller delar av sådana, för vilka dess tillämpning föreskrivs i protokoll I. Tillämpningen av den automatiska korrigeringsmekanismen kan begränsas till delar av det program eller den verksamhet som anges i protokoll I och som genomförs genom bidrag för vilka konkurrensutsatta ansökningsomgångar anordnas. Närmare regler för identifiering av de delar av programmet eller verksamheten för vilka den automatiska korrigeringsmekanismen ska tillämpas eller inte får fastställas i protokoll I.

2. Beloppet för den automatiska korrigeringen för ett program, en verksamhet, eller delar av sådana, ska utgöras av skillnaden mellan de ursprungliga beloppen för de rättsliga åtaganden som faktiskt ingåtts med Förenade kungariket eller med enheter i Förenade kungariket som finansierats genom åtagandebemyndiganden för året i fråga och motsvarande operativa bidrag som betalats av Förenade kungariket, justerat i enlighet med artikel 714.8, exklusive stödutgifter, för samma period om beloppet är positivt.

3. Varje belopp som avses i punkt 2 i denna artikel och som varje år under två på varandra följande år överskrider 8 % av Förenade kungarikets bidrag till programmet, justerat i enlighet med artikel 714.8, ska betalas av Förenade kungariket som ett ytterligare bidrag inom ramen för den automatiska korrigeringsmekanismen för vart och ett av de två åren.

4. Närmare regler för fastställande av relevanta belopp för de rättsliga åtaganden som avses i punkt 2 i denna artikel, inbegripet när det gäller konsortier, och för beräkning av den automatiska korrigeringen får fastställas i protokoll I.

ARTIKEL 717

Finansiering i samband med program som genomförs genom finansieringsinstrument eller budgetgarantier

1. Om Förenade kungariket deltar i ett unionsprogram, en unionsverksamhet eller delar av sådana, som genomförs genom ett finansieringsinstrument eller en budgetgaranti, ska Förenade kungarikets bidrag till program som genomförs genom finansieringsinstrument eller budgetgarantier inom ramen för unionens budget som genomförs enligt avdelning X i den budgetförordning som är tillämplig på unionens allmänna budget lämnas i form av kontanta medel. Det kontanta beloppet ska öka unionens budgetgaranti eller finansieringsinstrumentets finansieringsram.

2. När Förenade kungariket deltar i ett program som avses i punkt 1 i denna artikel och som genomförs av Europeiska investeringsbanksgruppen, ska Förenade kungariket, om Europeiska investeringsbanksgruppen behöver täcka förluster som inte täcks av garantin från Europeiska unionens budget, till Europeiska investeringsbanksgruppen betala en procentandel av dessa förluster som är lika med kvoten av bruttonationalprodukten till marknadspris i Förenade kungariket och summan av bruttonationalprodukten till marknadspris i medlemsstaterna, i Förenade kungariket och i varje tredjeland som deltar i det programmet. De bruttonationalprodukter till marknadspriser som ska tillämpas ska vara de senast tillgängliga från och med den 1 januari det år då betalningen görs i enlighet med vad som föreskrivs av Eurostat så snart det arrangemang som avses i artikel 730 tillämpas och i enlighet med reglerna för detta arrangemang. Innan detta arrangemang tillämpas ska Förenade kungarikets bruttonationalprodukt vara den som fastställts av OECD.

3. I tillämpliga fall ska arrangemang för genomförandet av denna artikel, särskilt för att säkerställa att Förenade kungariket mottar sin andel av outnyttjade bidrag till budgetgarantier och finansieringsinstrument, specificeras närmare i protokoll I.

AVSNITT 3

TILLFÄLLIGT UPPHÄVANDE OCH AVSLUTANDE AV DELTAGANDE I UNIONSPROGRAM

ARTIKEL 718

Unionens tillfälliga upphävande av Förenade kungarikets deltagande i ett unionsprogram

1. Unionen får ensidigt tillfälligt upphäva tillämpningen av protokoll I med avseende på ett eller flera av unionens program eller verksamheter, eller i undantagsfall delar av sådana i enlighet med denna artikel, om Förenade kungariket inte betalar sitt finansiella bidrag i enlighet med avsnitt 2 i detta kapitel, eller om Förenade kungariket inför betydande ändringar av ett av följande villkor som förelåg då Förenade kungarikets deltagande i ett program, en verksamhet eller i undantagsfall en del av ett sådant godkändes och infördes i protokoll I, och om sådana ändringar har en betydande inverkan på deras genomförande:

a) Villkoren för inresa och vistelse i Förenade kungariket för personer som deltar i genomförandet av dessa program och verksamheter, eller delar av sådana, inbegripet studerande, forskare, praktikanter eller volontärer, ändras. Detta gäller särskilt om Förenade kungariket inför en ändring av sin inhemska lagstiftning när det gäller villkoren för inresa och vistelse i Förenade kungariket för dessa personer som innebär diskriminering mellan medlemsstaterna.

b) Det sker en förändring i de finansiella kostnader, inklusive avgifter, som tillämpas på de personer som avses i led a för deras utförande av den verksamhet som krävs av dem för att genomföra programmet.

c) De villkor som avses i artikel 712.3 ändras.

2. Unionen ska underrätta den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram om sin avsikt att tillfälligt upphäva Förenade kungarikets deltagande i det program eller den verksamhet som berörs. Unionen ska fastställa omfattningen av det tillfälliga upphävandet och vederbörligen motivera detta. Såvida inte unionen drar tillbaka sin underrättelse ska det tillfälliga upphävandet få verkan 45 dagar efter dagen för unionens underrättelse. Den dag då det tillfälliga upphävandet får verkan ska utgöra referensdatum för tillfälligt upphävande vid tillämpning av denna artikel.

Före underrättelsen och det tillfälliga upphävandet och under perioden för tillfälligt upphävande får den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram diskutera lämpliga åtgärder för att det tillfälliga upphävandet ska undvikas eller upphöra. Om den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram når en överenskommelse om att undvika ett tillfälligt upphävande inom den period som avses i första stycket ska det tillfälliga upphävandet inte få verkan.

Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram ska sammanträda inom en period av 45 dagar för att diskutera frågan.

3. Från och med referensdatumet för tillfälligt upphävande ska Förenade kungariket inte behandlas som ett land som deltar i det unionsprogram, den unionsverksamhet eller den del därav som berörs av det tillfälliga upphävandet, och i synnerhet ska Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket inte längre ha rätt att delta på de villkor som fastställs i artikel 711 och protokoll I, med avseende på unionsförfaranden för tilldelning som ännu inte har slutförts den dagen. Ett förfarande för tilldelning ska anses vara avslutat när rättsliga åtaganden har ingåtts till följd av ett sådant förfarande.

4. Det tillfälliga upphävandet ska inte påverka rättsliga åtaganden som ingåtts före referensdatumet för tillfälligt upphävande. Detta avtal ska fortsätta att gälla för sådana rättsliga åtaganden.

5. Förenade kungariket ska underrätta unionen så snart det anser att villkoren för deltagande åter är uppfyllda och ska tillhandahålla alla relevanta bevis för detta.

Inom 30 dagar från underrättelsen ska unionen bedöma ärendet och får för detta ändamål begära att Förenade kungariket lägger fram ytterligare bevisning. Den tid som krävs för att lägga fram sådana ytterligare bevis ska inte beaktas under den övergripande bedömningsperioden.

Om unionen har konstaterat att villkoren för deltagande åter är uppfyllda ska den underrätta den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram om att det tillfälliga upphävandet upphör. Upphörandet ska träda i kraft dagen efter dagen för underrättelsen.

Om unionen har konstaterat att villkoren för deltagande inte är uppfyllda ska det tillfälliga upphävandet fortsätta att gälla.

6. Förenade kungariket ska återigen behandlas som ett land som deltar i det unionsprogram eller den unionsverksamhet som berörs, och i synnerhet ska Förenade kungariket och enheter i Förenade kungariket ha rätt att delta enligt villkoren i artikel 711 och protokoll I när det gäller sådana unionsförfaranden för tilldelning inom det unionsprogrammet eller den unionsverksamheten som inletts efter den dag då upphörandet av det tillfälliga upphävandet får verkan, eller före den dagen, och för vilket eller vilken tidsfristen för inlämnande av ansökningar inte har löpt ut.

7. Om Förenade kungarikets deltagande i ett program, en verksamhet eller en del därav tillfälligt upphävs ska det finansiella bidrag från Förenade kungariket som ska utbetalas under perioden för det tillfälliga upphävandet fastställas enligt följande:

a) Unionen ska göra en ny beräkning av det operativa bidraget med hjälp av det förfarande som anges i artikel 714.8 femte stycket a iii.

b) Deltagaravgiften ska justeras i enlighet med justeringen av det operativa bidraget.

ARTIKEL 719

Unionens avslutande av Förenade kungarikets deltagande i ett unionsprogram

1. Om unionen inte har upphävt det tillfälliga upphävandet enligt artikel 718 senast ett år efter det referensdatum som avses i artikel 718.2, ska unionen antingen

a) göra en ny bedömning av de villkor enligt vilka det kan erbjuda Förenade kungariket att fortsätta att delta i berörda unionsprogram, unionsverksamheter eller delar av sådana och ska föreslå dessa villkor för den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram inom 45 dagar från utgången av den ettåriga perioden för tillfälligt upphävande i syfte att ändra protokoll I. Om den specialiserade kommittén inte når en överenskommelse om dessa åtgärder inom ytterligare 45 dagar ska avslutandet få verkan i enlighet med led b i denna punkt, eller

b) ensidigt avsluta tillämpningen av protokoll I med avseende på berörda unionsprogram, unionsverksamheter eller delar av sådana, i enlighet med denna artikel, med beaktande av effekterna av den ändring som avses i artikel 718 på genomförandet av programmet eller verksamheten eller i undantagsfall delar därav, eller storleken på det obetalda bidraget.

2. Unionen ska underrätta den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram om sin avsikt att avsluta Förenade kungarikets deltagande i ett eller flera unionsprogram eller unionsverksamheter enligt punkt 1 b. Unionen ska fastställa omfattningen av avslutandet och vederbörligen motivera detta. Såvida inte unionen drar tillbaka sin underrättelse ska avslutandet få verkan 45 dagar efter dagen för unionens underrättelse. Den dag då avslutandet får verkan ska utgöra referensdatum för avslutande vid tillämpning av denna artikel.

3. Från och med referensdatumet för avslutande ska Förenade kungariket inte behandlas som ett land som deltar i det unionsprogram eller den unionsverksamhet som berörs av avslutandet, och i synnerhet ska Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket inte ha rätt att delta på de villkor som fastställs i artikel 711 och i protokoll I, med avseende på unionsförfaranden för tilldelning som ännu inte har slutförts den dagen. Ett förfarande för tilldelning ska anses vara slutfört när rättsliga åtaganden har ingåtts till följd av det förfarandet.

4. Avslutandet ska inte påverka rättsliga åtaganden som ingåtts före det referensdatum för avslutande som avses i artikel 718.2. Detta avtal ska fortsätta att vara tillämpligt på sådana rättsliga åtaganden.

5. Om tillämpningen av protokoll I, eller en del därav, avslutas med avseende på de berörda programmen eller verksamheterna, eller i undantagsfall delar därav,

a) ska det operativa bidrag som omfattar stödutgifter i samband med rättsliga åtaganden som redan ingåtts fortsätta att betalas till dess att de rättsliga åtagandena har slutförts eller den fleråriga budgetram inom vilken det rättsliga åtagandet har finansierats har löpt ut,

b) ska inga andra bidrag än det som avses i led a betalas under de följande åren.

ARTIKEL 720

Avslutande av deltagandet i ett program eller en verksamhet vid väsentliga ändringar av unionsprogram

1. Förenade kungariket får ensidigt avsluta sitt deltagande i ett unionsprogram eller en unionsverksamhet eller delar av sådana som avses i protokoll I om

a) den grundläggande akten för unionsprogrammet eller unionsverksamheten ändras i sådan utsträckning att villkoren för deltagande av Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket i unionsprogrammet eller unionsverksamheten väsentligt har ändrats, särskilt till följd av en ändring av målen för programmet eller verksamheten och av motsvarande åtgärder, eller

b) det totala beloppet för åtagandebemyndiganden enligt artikel 714 ökas med mer än 15 % jämfört med den ursprungliga finansieringsramen för det program, den verksamhet eller den del därav som Förenade kungariket deltar i och antingen det motsvarande taket i den fleråriga budgetramen har höjts eller det belopp av externa inkomster som avses i artikel 714.5 för hela deltagandeperioden har ökats, eller

c) Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket utesluts från deltagande i en del av ett program eller en verksamhet av vederbörligen motiverade skäl och detta uteslutande gäller åtagandebemyndiganden som överstiger 10 % av åtagandebemyndigandena i unionens slutligt antagna budget för ett år N för det programmet eller den verksamheten.

2. I detta syfte ska Förenade kungariket senast 60 dagar efter det att ändringen eller den antagna årliga budgeten eller en ändring av denna offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* underrätta den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram om sin avsikt att avsluta protokoll I avseende det unionsprogram eller den unionsverksamhet som berörs. Förenade kungariket ska förklara varför Förenade kungariket anser att ändringen väsentligt ändrar villkoren för deltagande. Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram ska sammanträda inom en period av 45 dagar för att diskutera frågan.

3. Avslutandet ska få verkan 45 dagar efter Förenade kungarikets underrättelse, såvida inte Förenade kungariket drar tillbaka sin underrättelse. Den dag då avslutandet får verkan ska utgöra referensdatumet vid tillämpning av denna artikel.

4. Från och med referensdatumet ska Förenade kungariket inte behandlas som ett land som deltar i det unionsprogram eller den unionsverksamhet som berörs av avslutandet, och i synnerhet ska Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket inte längre ha rätt att delta på de villkor som fastställs i artikel 711 och i protokoll I, med avseende på unionsförfaranden för tilldelning som ännu inte har slutförts den dagen. Ett förfarande för tilldelning ska anses vara slutfört när rättsliga åtaganden har ingåtts till följd av ett sådant förfarande.

5. Avslutandet ska inte påverka rättsliga åtaganden som ingåtts före referensdatumet. Detta avtal ska fortsätta att vara tillämpligt på sådana rättsliga åtaganden.

6. Vid avslutande enligt denna artikel för de berörda programmen eller verksamheterna

a) ska det operativa bidrag som omfattar stödutgifter i samband med rättsliga åtaganden som redan ingåtts fortsätta att betalas till dess att de rättsliga åtagandena har slutförts eller den fleråriga budgetram inom vilken det rättsliga åtagandet har finansierats har löpt ut,

b) ska unionen göra en ny beräkning av det operativa bidraget för det år då avslutandet äger rum med hjälp av det förfarande som anges i artikel 714.8 femte stycket a iii. Inga andra bidrag än det som avses i led a i den här artikeln ska betalas under de följande åren,

c) ska deltagaravgiften justeras i enlighet med justeringen av det operativa bidraget.

AVSNITT 4

ÖVERSYN AV RESULTAT OCH FINANSIELLA ÖKNINGAR

ARTIKEL 721

Resultatöversyn

1. Ett förfarande för resultatöversyn ska tillämpas i enlighet med de villkor som fastställs i denna artikel för de delar av unionsprogrammet eller unionsverksamheten som omfattas av den korrigeringsmekanism som avses i artikel 716.

2. Förenade kungariket får begära att den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram inleder förfarandet för resultatöversyn om det belopp som beräknats i enlighet med den metod som fastställs i artikel 716.2 är negativt, och om beloppet överstiger 12 % av Förenade kungarikets bidrag till programmet eller verksamheten, justerat i enlighet med artikel 714.8.

3. Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram ska inom tre månader från dagen för den begäran som avses i punkt 2 analysera relevanta resultatrelaterade uppgifter och anta en rapport med förslag till lämpliga åtgärder för att ta itu med resultatrelaterade frågor.

De åtgärder som avses i första stycket ska genomföras under en period av tolv månader efter det att rapporten antagits. Efter tillämpningen av åtgärderna ska resultatuppgifter för perioden i fråga användas för att beräkna skillnaden mellan de ursprungliga beloppen för de rättsliga åtaganden som faktiskt ingåtts med Förenade kungariket eller enheter i Förenade kungariket under det kalenderåret och det motsvarande operativa bidrag som Förenade kungariket betalat för samma år.

Om den skillnad som avses i andra stycket är negativ och överstiger 16 % av motsvarande operativa bidrag, får Förenade kungariket

a) lämna underrättelse om sin avsikt att avsluta sitt deltagande i det berörda unionsprogrammet eller den berörda delen av ett program med en uppsägningstid på 45 dagar före den planerade dagen för avslutande, och får avsluta sitt deltagande i enlighet med artikel 720.3–720.6, eller

b) begära att den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram antar ytterligare åtgärder för att åtgärda bristfälliga resultat, bland annat genom att göra anpassningar av Förenade kungarikets deltagande i det berörda unionsprogrammet och justera Förenade kungarikets framtida finansiella bidrag med avseende på det programmet.

ARTIKEL 722

Översyn av finansiella ökningar

1. Förenade kungariket får underrätta den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram om att det invänder mot storleken på sitt bidrag till ett unionsprogram eller en unionsverksamhet om det totala beloppet för åtagandebemyndiganden enligt artikel 714 ökas med mer än 5 % jämfört med den ursprungliga finansieringsramen för det unionsprogrammet eller den unionsverksamheten och antingen det motsvarande taket har höjts eller beloppet för de externa inkomster som avses i artikel 714.5 för hela deltagandeperioden har ökats.

2. Den underrättelse som avses i punkt 1 i denna artikel ska göras inom 60 dagar från och med dagen för offentliggörandet av den antagna årliga budgeten eller en ändring av den i *Europeiska unionens officiella tidning*. Underrättelsen ska inte påverka Förenade kungarikets skyldighet att betala sitt bidrag eller tillämpningen av den justeringsmekanism som avses i artikel 714.8.

3. Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram ska utarbeta en rapport och föreslå och eventuellt anta lämpliga åtgärder inom tre månader från dagen för den underrättelse som avses i punkt 2 i denna artikel. Dessa åtgärder får omfatta en begränsning av deltagandet av Förenade kungariket och enheter i Förenade kungariket i vissa typer av åtgärder eller förfaranden för tilldelning eller, i lämpliga fall, en ändring av protokoll I. Begränsningen av Förenade kungarikets deltagande kommer att behandlas som en uteslutning vid tillämpningen av den justeringsmekanism som avses i artikel 714.8.

4. Om de villkor som avses i artikel 720.1 b är uppfyllda får Förenade kungariket avsluta sitt deltagande i ett sådant unionsprogram eller en sådan unionsverksamhet som avses i protokoll I i enlighet med artikel 720.2–720.6.

KAPITEL 2

SUND EKONOMISK FÖRVALTNING

ARTIKEL 723

Tillämpningsområde

Detta kapitel ska tillämpas på unionens program, verksamheter och tjänster inom ramen för de unionsprogram som avses i protokoll I och protokoll II om Förenade kungarikets tillgång till tjänster som inrättats inom ramen för vissa unionsprogram och unionsverksamheter som Förenade kungariket inte deltar i (*protokoll II*).

AVSNITT 1

SKYDD AV EKONOMISKA INTRESSEN OCH ÅTERKRAV

ARTIKEL 724

Bedrivande av verksamhet i syfte att uppnå en sund ekonomisk förvaltning

Vid tillämpningen av detta kapitel ska de myndigheter i Förenade kungariket och unionen som avses i detta kapitel ha ett nära samarbete i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar.

När unionens tjänstemän och utredningsorgan utför sina uppgifter på Förenade kungarikets territorium ska de agera på ett sätt som är förenligt med Förenade kungarikets lagstiftning.

ARTIKEL 725

Granskningar och revisioner

1. Unionen ska ha rätt att, i enlighet med vad som föreskrivs i relevanta finansieringsavtal eller kontrakt och i enlighet med tillämpliga akter som antas av en eller flera unionsinstitutioner, utföra tekniska, vetenskapliga, ekonomiska eller andra typer av granskningar och revisioner i lokaler tillhörande fysiska personer som är bosatta i eller rättsliga enheter som är etablerade i Förenade kungariket och som mottar unionsfinansiering, samt hos eventuella tredje parter som deltar i förvaltningen av unionsfinansiering och som är bosatta eller etablerade i Förenade kungariket. Sådana granskningar och revisioner får utföras av tjänstemän vid unionens institutioner och organ, särskilt vid Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten, eller av andra personer som har bemyndigats av Europeiska kommissionen i enlighet med unionsrätten.

2. Tjänstemän vid unionens institutioner och organ, särskilt vid Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten, och de andra personer som har bemyndigats av Europeiska kommissionen ska i rimlig omfattning ges tillträde till anläggningar, arbeten och handlingar (elektroniska versioner, pappersversioner, eller både och) samt till all information som är nödvändig för att granskningarna och revisionerna ska kunna genomföras, i enlighet med punkt 1. Sådant tillträde ska inbegripa rätten att erhålla fysiska eller elektroniska kopior av och utdrag ur handlingar eller innehåll i datamedier som innehas av de fysiska eller juridiska personer eller den tredje part som revisionen avser.

3. Förenade konungariket ska inte hindra eller lägga några hinder i vägen för den rätt som de tjänstemän och andra personer som avses i punkt 2 har att inom ramen för sin tjänsteutövning enligt denna artikel resa in i Förenade kungariket och få tillträde till lokaler tillhörande de personer som revisionen avser.

4. Utan att det påverkar det tillfälliga upphävandet eller avslutandet av Förenade kungarikets deltagande i ett program eller en verksamhet, det tillfälliga upphävandet av delar av eller samtliga bestämmelser i denna del och/eller protokoll I, eller detta avtals upphörande, får granskningarna och revisionerna utföras även efter dagen då det tillfälliga upphävandet eller avslutandet i fråga får verkan, på de villkor som fastställs i tillämpliga akter som antas av en eller flera unionsinstitutioner och i enlighet med vad som föreskrivs i relevanta finansieringsavtal eller kontrakt med avseende på eventuella rättsliga åtaganden som genomför unionens budget som unionen har ingått före dagen då det tillfälliga upphävandet eller avslutandet i fråga får verkan.

ARTIKEL 726

Bekämpning av oriktigheter, bedrägerier och andra brott som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen

1. Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) ska vara bemyndigade att utföra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på plats, på Förenade kungarikets territorium. Europeiska kommissionen och Olaf ska agera i enlighet med de unionsakter som reglerar dessa kontroller, inspektioner och utredningar.

2. Förenade kungarikets behöriga myndigheter ska inom rimlig tid informera Europeiska kommissionen eller Olaf om omständigheter eller misstankar som de har fått kännedom om rörande oegentligheter, bedrägerier eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot Europeiska unionens ekonomiska intressen.

3. Kontroller och inspektioner på plats får utföras i lokaler tillhörande fysiska personer som är bosatta i eller rättsliga enheter som är etablerade i Förenade kungariket och som mottar unionsfinansiering genom ett finansieringsavtal eller ett kontrakt, liksom i lokaler tillhörande tredje parter som deltar i förvaltningen av sådan unionsfinansiering och som är bosatta eller etablerade i Förenade kungariket. Sådana kontroller och inspektioner ska förberedas och utföras av Europeiska kommissionen eller Olaf i nära samarbete med den behöriga myndighet i Förenade kungariket som utsetts av Förenade kungariket. Den utsedda myndigheten ska i rimlig tid i förväg underrättas om föremålet för, syftet med och den rättsliga grunden för kontrollerna och inspektionerna, så att den kan ge sitt bistånd. Tjänstemän vid Förenade kungarikets behöriga myndigheter får för detta ändamål delta i kontrollerna och inspektionerna på plats.

4. Europeiska kommissionens och Olafs tjänstemän ska ges tillgång till all information och alla handlingar (elektroniska versioner, pappersversioner, eller både och) om de insatser som avses i punkt 3 som krävs för ett korrekt genomförande av kontrollerna och inspektionerna på plats. I synnerhet får Europeiska kommissionens och Olafs tjänstemän kopiera relevanta handlingar.

5. Europeiska kommissionen eller Olaf och Förenade kungarikets myndigheter ska från fall till fall avgöra om de ska utföra kontroller och inspektioner på plats gemensamt eller inte, även i fall där båda parterna har behörighet att utföra utredningar.

6. Om en person, en enhet eller en annan tredje part motsätter sig en kontroll eller en inspektion på plats, ska Förenade kungarikets myndigheter, inom ramen för sina nationella regler och föreskrifter, bistå Europeiska kommissionen eller Olaf för att de ska kunna fullgöra sina uppdrag avseende kontroll och inspektion på plats. Detta bistånd ska omfatta vidtagande av lämpliga säkerhetsåtgärder enligt nationell lagstiftning, inbegripet åtgärder för att säkra bevis.

7. Europeiska kommissionen eller Olaf ska underrätta Förenade kungarikets behöriga myndigheter om resultatet av sådana kontroller och inspektioner. I synnerhet ska Europeiska kommissionen eller Olaf snarast möjligt rapportera till Förenade kungarikets behöriga myndighet om alla omständigheter eller misstankar rörande någon oegentlighet som kommit till deras kännedom i samband med kontrollen eller inspektionen på plats.

8. Utan att det påverkar tillämpningen av Förenade kungarikets lagstiftning får Europeiska kommissionen införa administrativa åtgärder och sanktioner för juridiska eller fysiska personer som deltar i genomförandet av ett program eller en verksamhet i enlighet med unionslagstiftningen.

9. För att denna artikel ska kunna genomföras korrekt ska Europeiska kommissionen eller Olaf och Förenade kungarikets behöriga myndigheter regelbundet utbyta information och, på begäran av en av parterna i detta avtal, samråda med varandra, såvida detta inte är förbjudet enligt unionens lagstiftning eller Förenade kungarikets lagstiftning.

10. För att underlätta ett effektivt samarbete och informationsutbyte med Olaf ska Förenade kungariket utse en kontaktpunkt.

11. Information som utbyts mellan Europeiska kommissionen eller Olaf och Förenade kungarikets behöriga myndigheter ska uppfylla tillämpliga konfidentialitetskrav. Personuppgifter som ingår i informationsutbytet ska skyddas i enlighet med tillämpliga regler.

12. Utan att det påverkar tillämpligheten av artikel 634 ska Förenade kungarikets myndigheter, om en medborgare i Förenade kungariket eller fysiska personer som är bosatta i Förenade kungariket eller juridiska personer som är etablerade i Förenade kungariket mottar unionsfinansiering inom ramen för de unionsprogram och unionsverksamheter som förtecknas i protokoll I, direkt eller indirekt, inbegripet i samband med tredje part som deltar i förvaltningen av sådan unionsfinansiering, samarbeta med unionens myndigheter eller unionsmedlemsstaternas myndigheter med ansvar för att utreda, lagföra och väcka talan mot personer som begår brott och medhjälpare till brott som skadar Europeiska unionens ekonomiska intressen med avseende på sådan finansiering, i enlighet med tillämplig lagstiftning och internationella instrument, så att de kan fullgöra sina skyldigheter.

ARTIKEL 727

Ändringar av artiklarna 708, 723, 725 och 726

Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram får ändra artiklarna 725 och 726, särskilt för att ta hänsyn till ändringar av rättsakter från en eller flera unionsinstitutioner.

Den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram får ändra artiklarna 708 och 723 för att utvidga tillämpningen av kapitel 2 till unionens andra program, verksamheter och tjänster.

ARTIKEL 728

Återbetalning och verkställighet

1. Beslut som antas av Europeiska kommissionen och som ålägger andra juridiska eller fysiska personer än stater en betalningsskyldighet i samband med fordringar som härrör från unionens program, verksamheter, åtgärder eller projekt ska vara verkställbara i Förenade kungariket. Beslutet om att verkställighet får ske ska bifogas avgörandet, utan andra formaliteter än kontroll av avgörandets äkthet genom den nationella myndighet som Förenade kungariket ska utse för detta ändamål. Förenade kungariket ska underrätta kommissionen och Europeiska unionens domstol om sin utsedda nationella myndighet. I enlighet med artikel 729 ska Europeiska kommissionen ha rätt att delge sådana verkställbara beslut direkt till personer som är bosatta i och juridiska personer som är etablerade i Förenade kungariket. Verkställigheten av dessa beslut ska ske i enlighet med Förenade kungarikets lagstiftning.

2. Domar och beslut som meddelats av Europeiska unionens domstol med tillämpning av en skiljedomsklausul i ett kontrakt eller avtal om unionens program, verksamheter eller delar av sådana enligt protokoll I ska vara verkställbara i Förenade kungariket på samma sätt som de beslut av Europeiska kommissionen som avses i punkt 1 i denna artikel.

3. Europeiska unionens domstol ska vara behörig att pröva lagenligheten av det beslut av kommissionen som avses i punkt 1 samt bevilja anstånd med verkställigheten. Domstolarna i Förenade kungariket ska dock vara behöriga beträffande klagomål om att verkställigheten inte genomförs på regelrätt sätt.

AVSNITT 2

ÖVRIGA REGLER FÖR GENOMFÖRANDET AV UNIONSPROGRAM

ARTIKEL 729

Kommunikation och informationsutbyte

De unionsinstitutioner och unionsorgan som deltar i genomförandet av unionsprogram eller unionsverksamheter, eller i kontrollen av sådana program eller verksamheter, ska ha rätt att kommunicera direkt, inbegripet via elektroniska system för utbyte, med varje fysisk person som är bosatt eller juridisk person som är etablerad i Förenade kungariket och som mottar unionsfinansiering, samt med varje tredje part som deltar i förvaltningen av unionsfinansiering och som är bosatt eller etablerad i Förenade kungariket. Dessa personer, enheter och tredje parter får direkt till unionsinstitutionerna och unionsorganen lämna all relevant information och alla handlingar som de är skyldiga att lämna på grundval av den unionslagstiftning som är tillämplig på unionsprogrammet eller unionsverksamheten eller på grundval av de kontrakt eller finansieringsavtal som ingåtts för att genomföra programmet eller verksamheten.

ARTIKEL 730

Statistiksamarbete

Eurostat och Förenade kungarikets statistikmyndighet får upprätta ett arrangemang som möjliggör samarbete i relevanta statistiska frågor och inbegriper att Eurostat, med Förenade kungarikets statistikmyndighets samtycke, tillhandahåller statistiska uppgifter om Förenade kungariket för de syften som avses i denna del, särskilt uppgifter om Förenade kungarikets BNP.

KAPITEL 3

FÖRENADE KUNGARIKETS TILLGÅNG TILL TJÄNSTER INOM RAMEN FÖR UNIONSPROGRAM

ARTIKEL 731

Regler för tillgång till tjänster

1. Även om Förenade kungariket inte deltar i ett unionsprogram eller en unionsverksamhet enligt villkoren i kapitel 1 i denna del, får det ha tillgång till tjänster som tillhandahålls inom ramen för unionsprogram och unionsverksamheter på de villkor som fastställs i detta avtal, i de grundläggande akterna och i andra regler för genomförandet av unionsprogram och unionsverksamheter.

2. Protokoll II ska, när så är lämpligt,

a) identifiera de tjänster inom ramen för unionsprogram och unionsverksamheter som Förenade kungariket och enheter i Förenade kungariket ska ha tillgång till,

b) fastställa särskilda villkor för tillgången för Förenade kungariket och enheter i Förenade kungariket. Dessa villkor ska vara förenliga med villkoren i detta avtal och i de grundläggande akterna,

c) i tillämpliga fall, fastställa Förenade kungarikets finansiella bidrag eller bidrag in natura till en tjänst som tillhandahålls inom ramen för sådana unionsprogram och unionsverksamheter.

3. Protokoll II ska antas och får ändras av den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram.

4. Förenade kungariket och offentliga och privata rymdfarkostägare och rymdfarkostoperatörer som bedriver verksamhet i eller från Förenade kungariket ska ha tillgång till de tjänster som tillhandahålls enligt artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 541/2014/EU[1] i enlighet med artikel 5.2 i det beslutet till dess att bestämmelser om liknande tillgång inkluderas i protokoll II eller till och med den 31 december 2021.

[1] Europaparlamentets och rådets beslut nr 541/2014/EU av den 16 april 2014 om inrättande av en ram till stöd för rymdövervakning och spårning (EUT L 158, 27.5.2014, s. 227).

KAPITEL 4

ÖVERSYNER

ARTIKEL 732

Översynsklausul

Fyra år efter det att protokollen I och II blivit tillämpliga ska den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram se över genomförandet av dessa på grundval av uppgifterna om deltagande av enheter i Förenade kungariket i indirekta och direkta åtgärder inom ramen för det program, de delar av programmet, de verksamheter och de tjänster som omfattas av protokollen I och II.

På begäran av endera parten ska den specialiserade kommittén för deltagande i unionsprogram diskutera ändringar eller föreslagna ändringar som påverkar villkoren för Förenade kungarikets deltagande i något av de program eller delar av program, verksamheter och tjänster som förtecknas i protokollen I och II, och får vid behov föreslå lämpliga åtgärder inom ramen för detta avtal.

KAPITEL 5

DELTAGARAVGIFT FÖR ÅREN 2021–2026

ARTIKEL 733

Deltagaravgift för åren 2021–2026

Den deltagaravgift som avses i artikel 714.4 ska ha följande värde under åren 2021–2026:

– under 2021: 0,5 %,

– under 2022: 1 %,

– under 2023: 1,5 %,

– under 2024: 2 %,

– under 2025: 2,5 %,

– under 2026: 3 %.

DEL SEX

TVISTLÖSNING OCH ÖVERGRIPANDE BESTÄMMELSER

AVDELNING I

TVISTLÖSNING

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 734

Mål

Målet för denna avdelning är att fastställa en ändamålsenlig och effektiv mekanism för att undvika och lösa tvister mellan parterna i fråga om tolkning och tillämpning av detta avtal, för att om möjligt finna en ömsesidigt godtagbar lösning.

ARTIKEL 735

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning ska, om inte annat följer av punkterna 2, 3, 4 och 5, tillämpas på tvister mellan parterna om tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal eller eventuella kompletterande avtal (*berörda bestämmelser*).

2. De berörda bestämmelserna ska omfatta alla bestämmelser i detta avtal och eventuella kompletterande avtal, utom

a) artikel 32.1–32.6 och artikel 36,

b) bilaga 12,

c) del två rubrik ett avdelning VII,

d) del två rubrik ett avdelning X,

e) artikel 355.1, 355.2 och 355.4, artikel 356.1 och 356.3, del två rubrik ett avdelning XI kapitel 2, artiklarna 371 och 372, del två rubrik ett avdelning XI kapitel 5, och artikel 411.4–411.9,

f) del tre, inbegripet när det gäller situationer som regleras av andra bestämmelser i detta avtal,

g) del fyra,

h) del sex avdelning II,

i) artikel 782, och

j) avtalet om säkerhetsförfaranden för utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

3. Partnerskapsrådet får tas i anspråk av en part i syfte att lösa en tvist om skyldigheter som följer av de bestämmelser som avses i punkt 2.

4. Artikel 736 är tillämplig på de bestämmelser som avses i punkt 2 i den här artikeln.

5. Trots punkterna 1 och 2 ska den här avdelningen inte tillämpas på tvister som rör tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen eller dess bilagor i enskilda fall.

ARTIKEL 736

Exklusivitet

Parterna förbinder sig att inte hänskjuta tvister dem emellan om tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i det här avtalet eller något kompletterande avtal till en annan tvistlösningsmekanism än de som föreskrivs i det här avtalet.

ARTIKEL 737

Val av forum vid väsentligen likvärdiga skyldigheter enligt ett annat internationellt avtal

1. Om tvist uppkommer avseende någon åtgärds förenlighet med de skyldigheter som följer av detta avtal eller av eventuella kompletterande avtal och en materiellt sett likvärdig skyldighet enligt ett annat internationellt avtal i vilket båda parter är parter, däribland WTO-avtalet, ska den part som begär prövning välja vilket forum som ska lösa tvisten.

2. När parten valt forum och inlett ett tvistlösningsförfarande, antingen enligt denna avdelning eller enligt något annat internationellt avtal, ska parten avhålla sig från att inleda sådana förfaranden enligt det andra internationella avtalet om den åtgärd som avses i punkt 1, om inte det först valda forumet av förfarandemässiga eller rättsliga skäl inte når fram till några slutsatser.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska följande gälla:

a) Tvistlösningsförfaranden enligt denna avdelning anses ha inletts genom att en part begär att en skiljedomstol ska inrättas i enlighet med artikel 739.

b) Tvistlösningsförfaranden enligt WTO-avtalet anses ha inletts genom att en part begär att en panel ska upprättas i enlighet med artikel 6 i WTO-överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning.

c) Tvistlösningsförfaranden enligt andra avtal anses ha inletts i enlighet med tillämpliga bestämmelser i respektive avtal.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 ska inget i detta avtal eller ett eventuellt kompletterande avtal hindra en part från att upphäva skyldigheter som tillåtits av Världshandelsorganisationens tvistlösningsorgan eller tillåtits enligt tvistlösningsförfaranden enligt andra internationella avtal i vilka de tvistande parterna är part. WTO-avtalet eller andra internationella avtal mellan parterna får inte åberopas i syfte att hindra en part från att upphäva skyldigheter enligt denna avdelning.

KAPITEL 2

FÖRFARANDE

ARTIKEL 738

Samråd

1. Om en part (*den klagande parten*) anser att den andra parten (*den svarande parten*) har åsidosatt en skyldighet enligt detta avtal eller ett eventuellt kompletterande avtal, ska parterna sträva efter att lösa frågan genom att inleda samråd i en förtroendefull anda i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar lösning.

2. Den klagande parten kan begära samråd genom en skriftlig begäran till den svarande parten. Den klagande parten ska i sin skriftliga begäran ange skälen till begäran, inbegripet en identifiering av de berörda åtgärderna och den rättsliga grunden för begäran, och de berörda bestämmelser som den anser vara tillämpliga.

3. Den svarande parten ska besvara begäran snarast, dock senast tio dagar efter den dag då den överlämnades. Samrådet ska hållas inom 30 dagar från den dag då begäran överlämnades, genom fysiska möten eller på annat sätt som parterna kommit överens om. Om samrådet hålls genom fysiskt möte ska det äga rum på den svarande partens territorium, såvida inte parterna kommer överens om något annat.

4. Samrådet ska anses ha avslutats inom 30 dagar från den dag då begäran överlämnades, såvida inte parterna är överens om att fortsätta samrådet.

5. Samråd om brådskande ärenden, inbegripet frågor som gäller lättfördärvliga varor eller säsongsvaror eller säsongstjänster ska hållas inom 20 dagar från den dag då begäran överlämnades. Samrådet ska anses vara avslutat inom dessa 20 dagar om inte parterna är överens om att fortsätta samrådet.

6. Varje part ska tillhandahålla tillräcklig information om faktiska omständigheter för att möjliggöra en fullständig prövning av åtgärden i fråga, inbegripet hur åtgärden skulle kunna påverka tillämpningen av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal. Varje part ska eftersträva att säkerställa deltagande av personal från dess behöriga myndigheter med kompetens i de frågor som samrådet avser.

7. För alla tvister som rör ett annat område än del två rubrik ett avdelningarna I–VII, avdelning VIII kapitel 4, avdelningarna IX–XII eller rubrik sex ska, på begäran av den klagande parten, det samråd som avses i punkt 3 i denna artikel hållas inom ramen för en specialiserad kommitté eller partnerskapsrådet. Den specialiserade kommittén får när som helst besluta att hänskjuta ärendet till partnerskapsrådet. Partnerskapsrådet får också själv ta upp frågan till prövning. Den specialiserade kommittén, eller i förekommande fall partnerskapsrådet, får avgöra tvisten genom ett beslut. De tidsfrister som avses i punkt 3 i denna artikel ska gälla. Platsen för sammanträden ska styras av den specialiserade kommitténs eller, i förekommande fall, partnerskapsrådets arbetsordning.

8. Samråd, och särskilt alla uppgifter som angetts som konfidentiella och de ståndpunkter som parterna intar under samråd, ska vara konfidentiella och påverkar inte någondera partens rättigheter i eventuella framtida förfaranden.

ARTIKEL 739

Skiljeförfarande

1. Den klagande parten får begära att en skiljedomstol inrättas om

a) den svarande parten inte svarar på begäran om samråd inom 10 dagar från dess överlämnande,

b) samråd inte hålls inom de tidsfrister som anges i artikel 738.3, 738.4 eller 738.5,

c) parterna kommer överens om att inte hålla samråd, eller

d) samråd har avslutats utan att en ömsesidigt godtagbar lösning har nåtts.

2. Begäran om inrättande av skiljedomstolen ska göras genom en skriftlig begäran som överlämnas till den svarande parten. I sin begäran ska den klagande parten uttryckligen ange åtgärden i fråga och förklara hur den utgör en överträdelse av de berörda bestämmelserna på ett sätt som är tillräckligt för att tydligt ange den rättsliga grunden för klagomålet.

ARTIKEL 740

Inrättande av en skiljedomstol

1. En skiljedomstol ska bestå av tre skiljemän.

2. Senast 10 dagar efter den dag då begäran om inrättande av en skiljedomstol överlämnades ska parterna samråda i syfte att enas om skiljedomstolens sammansättning.

3. Om parterna inte kan komma överens om skiljedomstolens sammansättning inom den tidsfrist som fastställs i punkt 2 i denna artikel ska varje part utse en skiljeman från den delförteckning för parten som upprättats enligt artikel 752 inom fem dagar efter utgången av den tidsfrist som fastställs i punkt 2 i den här artikeln. Om en part inte utser en skiljeman från sin delförteckning inom denna tidsfrist ska partnerskapsrådets ordförande från den klagande parten inom fem dagar efter utgången av tidsfristen genom lottning välja en skiljeman från delförteckningen för den part som inte utsett en skiljeman. Partnerskapsrådets ordförande från den klagande parten får delegera detta val av skiljeman genom lottning.

4. Om parterna inte kan enas om skiljedomstolens ordförande inom den tidsfrist som anges i punkt 2 i denna artikel, ska partnerskapsrådets ordförande från den klagande parten, senast fem dagar efter utgången av den tidsfristen, genom lottning välja ordföranden för skiljedomstolen från den delförteckning över ordförande som upprättats enligt artikel 752. Partnerskapsrådets ordförande från den klagande parten får delegera detta val av skiljedomstolens ordförande genom lottning.

5. Om någon av de förteckningar som anges i artikel 752 inte har upprättats eller inte innehåller tillräckligt många namn vid tidpunkten för ett val enligt punkt 3 eller 4 i den här artikeln, ska skiljemännen väljas genom lottning bland de personer som formellt har föreslagits av en part eller av båda parterna i enlighet med bilaga 48.

6. Dagen för inrättande av skiljedomstolen ska vara den dag då den sista av de tre skiljemännen har meddelat parterna sitt godtagande av uppdraget i enlighet med bilaga 48.

ARTIKEL 741

Krav på skiljemän

1. Alla skiljemän ska

a) ha dokumenterad sakkunskap inom juridik och internationell handel, inbegripet i särskilda frågor som omfattas av del två rubrik ett avdelningarna I–VII, avdelning VIII kapitel 4, avdelningarna IX–XII eller av del två rubrik sex, eller inom juridik och alla andra frågor som omfattas av detta avtal och eventuella kompletterande avtal och, om det rör sig om en ordförande, även ha erfarenhet av tvistlösningsförfaranden,

b) inte ha anknytning till eller ta emot instruktioner från någon av parterna,

c) uppträda i egenskap av enskilda individer och inte ta emot instruktioner från någon organisation eller regering vad gäller frågor som har samband med tvisten, och

d) följa bilaga 49.

2. Alla skiljemän ska vara personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas, som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer.

3. Med hänsyn till föremålet för en viss tvist får parterna komma överens om att göra undantag från de krav som anges i punkt 1 a.

ARTIKEL 742

Skiljedomstolens uppgifter

Skiljedomstolen

a) ska göra en objektiv bedömning av det ärende som föreläggs den, inbegripet en objektiv bedömning av de faktiska omständigheterna i ärendet och de berörda åtgärdernas tillämplighet och förenlighet med de berörda bestämmelserna,

b) ska i sina avgöranden och beslut redovisa sina slutsatser med avseende på faktiska och rättsliga omständigheter samt skälen till sina slutsatser, och

c) bör regelbundet samråda med parterna och se till att det skapas goda förutsättningar för att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning.

ARTIKEL 743

Mandat

1. Om inte parterna kommer överens om något annat inom fem dagar från den dag då skiljedomstolen inrättades, ska skiljedomstolens mandat vara

”att mot bakgrund av de relevanta berörda bestämmelserna i detta avtal eller ett kompletterande avtal pröva den fråga som avses i begäran om inrättande av en skiljedomstol, fastställa huruvida den aktuella åtgärden är förenlig med de bestämmelser som avses i artikel 735 och meddela ett avgörande i enlighet med artikel 745”.

2. Om parterna kommer överens om ett annat mandat än det som avses i punkt 1, ska de anmäla det överenskomna mandatet till skiljedomstolen inom den tidsfrist som avses i punkt 1.

ARTIKEL 744

Brådskande förfaranden

1. På begäran av en part ska skiljedomstolen senast tio dagar efter den dag då den inrättades besluta huruvida ärendet är brådskande.

2. I brådskande fall ska de tillämpliga tidsfrister som anges i artikel 745 vara hälften av den tid som där anges.

ARTIKEL 745

Skiljedomstolens avgöranden

1. Skiljedomstolen ska lägga fram en interimsrapport till parterna inom 100 dagar från den dag då skiljedomstolen inrättades. Om skiljedomstolen anser att denna tidsfrist inte kan hållas, ska skiljedomstolens ordförande skriftligen meddela parterna detta och ange skälen till förseningen samt vilket datum skiljedomstolen planerar att lägga fram sin interimsrapport. Skiljedomstolen ska under inga omständigheter lägga fram sin interimsrapport senare än 130 dagar efter den dag då skiljedomstolen inrättades.

2. Varje part får inom 14 dagar från det att interimsrapporten lades fram lämna in en skriftlig begäran till skiljedomstolen om att den ska granska särskilda aspekter i rapporten. En part får lämna synpunkter på den andra partens begäran inom sex dagar från det att begäran lämnades in.

3. Om ingen skriftlig begäran om granskning av särskilda aspekter av interimsrapporten lämnas in inom den tidsfrist som avses i punkt 2, ska interimsrapporten bli skiljedomstolens avgörande.

4. Skiljedomstolen ska meddela sitt avgörande till parterna inom 130 dagar efter den dag då skiljedomstolen inrättades. Om skiljedomstolen anser att denna tidsfrist inte kan hållas, ska dess ordförande skriftligen meddela parterna detta och ange skälen till förseningen samt vilket datum skiljedomstolen planerar att meddela sitt slutliga avgörande. Skiljedomstolen ska under inga omständigheter meddela sitt avgörande senare än 160 dagar efter den dag då skiljedomstolen inrättades.

5. Avgörandet ska innehålla en diskussion om varje skriftlig begäran från parterna om interimsrapporten och tydligt behandla parternas synpunkter.

6. För tydlighetens skull påpekas att ett ”avgörande” eller ”avgöranden” som avses i artiklarna 742, 743 och 753 och i artikel 754.1, 754.3, 754.4 och 754.6 även ska anses hänvisa till skiljedomstolens interimsrapport.

KAPITEL 3

EFTERLEVNAD

ARTIKEL 746

Efterlevnadsåtgärder

1. Om skiljedomstolen i sitt avgörande enligt artikel 745.4 finner att den svarande parten har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta avtal eller ett kompletterande avtal, ska den parten vidta nödvändiga åtgärder för att omedelbart följa skiljedomstolens avgörande i syfte att följa de berörda bestämmelserna.

2. Den svarande parten ska senast 30 dagar efter det att avgörandet meddelats underrätta den klagande parten om vilka åtgärder den har vidtagit eller planerar att vidta för att följa avgörandet.

ARTIKEL 747

Rimlig tidsperiod

1. Om omedelbar efterlevnad inte är möjlig ska den svarande parten, senast 30 dagar efter det avgörande som avses i artikel 745.4 meddelats, till den klagande parten överlämna en underrättelse om längden på den rimliga tidsperiod som den kommer att behöva för att följa det avgörande som avses i artikel 745.4. Parterna ska sträva efter att komma överens om längden på den rimliga tidsperioden för att följa avgörandet.

2. Om parterna inte har enats om längden på den rimliga tidsperioden får den klagande parten, tidigast 20 dagar efter överlämnandet av den underrättelse som avses i punkt 1, skriftligen begära att den ursprungliga skiljedomstolen fastställer den rimliga tidsperiodens längd. Skiljedomstolen ska meddela sitt beslut till parterna inom 20 dagar från den dag då begäran överlämnades.

3. Den svarande parten ska skriftligen underrätta den klagande parten om sina framsteg vad gäller att följa det avgörande som avses i artikel 745.4 minst en månad före utgången av den rimliga tidsperioden.

4. Parterna kan komma överens om att förlänga den rimliga tidsperioden.

ARTIKEL 748

Efterlevnadskontroll

1. Den svarande parten ska senast den dag då den rimliga tidsperioden löper ut underrätta den klagande parten om alla åtgärder som den har vidtagit för att följa det avgörande som avses i artikel 745.4.

2. Om parterna är oeniga om huruvida det har vidtagits en åtgärd för att följa avgörandet eller huruvida åtgärden är förenlig med de berörda bestämmelserna, får den klagande parten överlämna en skriftlig begäran till den ursprungliga skiljedomstolen om att avgöra frågan. I denna begäran ska åtgärden i fråga anges, och det ska förklaras hur den utgör en överträdelse av de berörda bestämmelserna på ett sätt som är tillräckligt för att tydligt ange den rättsliga grunden för klagomålet. Skiljedomstolen ska meddela sitt beslut till parterna inom 45 dagar från den dag då begäran överlämnades.

ARTIKEL 749

Tillfälliga korrigerande åtgärder

1. Den svarande parten ska, på begäran av och efter samråd med den klagande parten, lägga fram ett erbjudande om tillfällig kompensation om

a) den svarande parten överlämnar en underrättelse till den klagande parten om att det inte är möjligt att följa det avgörande som avses i artikel 745.4, eller

b) den svarande parten underlåter att inom den tidsfrist som avses i artikel 746, eller före den dag då den rimliga tidsperioden löper ut, överlämna en underrättelse om sådana åtgärder som har vidtagits för att följa skiljedomstolens avgörande, eller

c) skiljedomstolen finner att ingen åtgärd har vidtagits för att följa skiljedomstolens avgörande eller att den åtgärd som vidtagits för att följa skiljedomstolens avgörande inte är förenlig med de berörda bestämmelserna.

2. Om något av de villkor som avses i punkt 1 a, b och c är uppfyllt får den klagande parten överlämna en skriftlig underrättelse till den svarande parten om att den avser att tillfälligt upphäva tillämpningen av skyldigheter enligt de berörda bestämmelserna om

a) den klagande parten beslutar att inte göra en begäran enligt punkt 1, eller

b) parterna inte kommer överens om den tillfälliga kompensationen inom 20 dagar efter det att den rimliga tidsperioden har löpt ut eller efter det att skiljedomstolens beslut meddelats enligt artikel 748 om en begäran enligt punkt 1 i den här artikeln görs.

I underrättelsen ska omfattningen av det avsedda tillfälliga upphävandet av skyldigheter anges.

3. Tillfälligt upphävande av skyldigheter ska omfattas av följande villkor:

a) Skyldigheter enligt del två rubrik fyra, protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen eller dess bilagor eller del fem får inte tillfälligt upphävas enligt denna artikel.

b) Genom undantag från led a får skyldigheter enligt del fem tillfälligt upphävas endast om det avgörande som avses i artikel 745.4 avser tolkningen och genomförandet av del fem.

c) Skyldigheter som inte omfattas av del fem får inte tillfälligt upphävas om det avgörande som avses i artikel 745.1 avser tolkningen och genomförandet av del fem.

d) Skyldigheter enligt del två rubrik ett avdelning II avseende finansiella tjänster får inte tillfälligt upphävas inom ramen för denna artikel, såvida inte det avgörande som avses i artikel 745.4 gäller tolkningen och tillämpningen av skyldigheter enligt del två rubrik ett avdelning II avseende finansiella tjänster.

4. Om en part fortsätter att inte följa ett avgörande från en skiljenämnd som tillsatts enligt ett tidigare avtal mellan parterna, får den andra parten tillfälligt upphäva skyldigheter enligt de berörda bestämmelser som avses i artikel 735. Med undantag för regeln i punkt 3 a i den här artikeln ska alla regler om tillfälliga korrigerande åtgärder vid bristande efterlevnad och om översyn av sådana åtgärder regleras av det tidigare avtalet.

5. Det tillfälliga upphävandet av skyldigheter får inte överstiga den nivå som motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av överträdelsen.

6. Om skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen i del två rubrik ett eller rubrik tre, får det tillfälliga upphävandet tillämpas i en annan avdelning i samma rubrik än den där skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen, särskilt om den klagande parten anser att ett sådant tillfälligt upphävande är ändamålsenligt för att få efterlevnad till stånd.

7. Om skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen i del två rubrik två

a) bör den klagande parten först försöka tillfälligt upphäva skyldigheterna i samma avdelning som den där skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen,

b) får den klagande parten, om den anser att det inte är praktiskt genomförbart eller ändamålsenligt att tillfälligt upphäva skyldigheter med avseende på samma avdelning som den där skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen, försöka tillfälligt upphäva skyldigheter i den andra avdelningen i samma rubrik.

8. Om skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen i del två rubrik ett, rubrik två, rubrik tre eller rubrik fem, och om den klagande parten anser att det inte är praktiskt genomförbart eller ändamålsenligt att tillfälligt upphäva skyldigheter inom samma rubrik som den där skiljedomstolen har konstaterat överträdelsen och att omständigheterna är tillräckligt allvarliga, får den försöka tillfälligt upphäva skyldigheter enligt andra berörda bestämmelser.

9. När det gäller punkterna 7 b och 8 ska den klagande parten ange skälen för sitt beslut.

10. Den klagande parten får tillfälligt upphäva skyldigheterna tio dagar efter den dag då den underrättelse som avses i punkt 2 överlämnades, såvida inte den svarande parten gjort en begäran enligt punkt 11.

11. Om den svarande parten anser att omfattningen av det anmälda tillfälliga upphävandet av skyldigheter överstiger den nivå som motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av överträdelsen, eller att de principer och förfaranden som anges i punkt 7 b, 8 eller 9 inte har följts, får den, före utgången av den tiodagarsperiod som anges i punkt 10, till den ursprungliga skiljedomstolen ge in en skriftlig begäran om att denna ska avgöra frågan. Skiljedomstolen ska meddela parterna sitt beslut om omfattningen av det tillfälliga upphävandet av skyldigheter inom 30 dagar från dagen för begäran. Inga skyldigheter ska tillfälligt upphävas förrän skiljedomstolen har meddelat sitt beslut. Det tillfälliga upphävandet av skyldigheter ska vara förenligt med det beslutet.

12. Den skiljedomstol som agerar i enlighet med punkt 11 ska inte pröva arten av de skyldigheter som ska tillfälligt upphävas, utan ska avgöra om omfattningen av sådana upphävanden överstiger den nivå som motsvarar de upphävda eller minskade förmåner som orsakats av överträdelsen. Om den fråga som hänskjuts till skiljeförfarandet innehåller ett påstående om att de principer och förfaranden som anges i punkterna 7 b, 8 eller 9 inte har följts, ska skiljedomstolen pröva detta påstående. Om skiljedomstolen fastställer att dessa principer och förfaranden inte har följts ska den klagande parten tillämpa dem i enlighet med punkterna 7 b, 8 och 9. Parterna ska godta skiljedomstolens beslut som slutgiltigt och får inte begära ett andra skiljeförfarande. Denna punkt får under inga omständigheter fördröja den dag från och med vilken den klagande parten har rätt att tillfälligt upphäva skyldigheter enligt denna artikel.

13. Det tillfälliga upphävande av skyldigheter eller den kompensation som avses i denna artikel ska vara av tillfällig natur och får inte tillämpas efter det att

a) parterna har nått en ömsesidigt godtagbar lösning i enlighet med artikel 756,

b) parterna har kommit överens om att den åtgärd som vidtagits för att följa avgörandet innebär att den svarande parten följer de berörda bestämmelserna, eller

c) eventuella åtgärder som har vidtagits för att följa skiljedomstolens avgörande och som enligt skiljedomstolen är oförenliga med de berörda bestämmelserna har återkallats eller ändrats i syfte att den svarande parten ska följa de berörda bestämmelserna.

ARTIKEL 750

Översyn av eventuella åtgärder som vidtagits för att följa skiljedomstolens avgörande efter antagande av tillfälliga korrigerande åtgärder

1. Den svarande parten ska till den klagande parten överlämna en underrättelse om alla åtgärder som den har vidtagit för att följa avgörandet efter ett tillfälligt upphävande av skyldigheter eller efter tillämpning av tillfällig kompensation, alltefter omständigheterna. Med undantag för fall enligt punkt 2 ska den klagande parten avsluta det tillfälliga upphävandet av skyldigheter inom 30 dagar från det att underrättelsen överlämnades. I fall där kompensation har tillämpats, och med undantag för fall enligt punkt 2, får den svarande parten avsluta tillämpningen av sådan kompensation inom 30 dagar från överlämnandet av dess underrättelse om att den följer avgörandet.

2. Om parterna inte når en överenskommelse om huruvida den åtgärd som är föremål för underrättelse innebär att den svarande parten följer de berörda bestämmelserna inom 30 dagar från den dag då underrättelsen överlämnades, ska den klagande parten till den ursprungliga skiljedomstolen överlämna en skriftlig begäran om att denna ska avgöra frågan. Skiljedomstolen ska meddela parterna sitt beslut inom 46 dagar från den dag då begäran överlämnades. Om skiljedomstolen anser att den åtgärd som vidtagits för att följa avgörandet är förenlig med de berörda bestämmelserna, ska det tillfälliga upphävandet av skyldigheter eller kompensationen, alltefter omständigheterna, avslutas. Omfattningen av ett tillfälligt upphävande av skyldigheter eller av kompensation ska i relevanta fall anpassas mot bakgrund av skiljedomstolens beslut.

KAPITEL 4

GEMENSAMMA FÖRFARANDEBESTÄMMELSER

ARTIKEL 751

Mottagande av information

1. Skiljedomstolen kan på begäran av en part eller på eget initiativ begära relevant information från parterna som den anser vara nödvändig och lämplig. Parterna ska utan dröjsmål och fullt ut efterkomma varje begäran från skiljedomstolen om sådan information.

2. Skiljedomstolen får på begäran av en part eller på eget initiativ begära all information från andra källor som den anser lämplig. Skiljedomstolen får också begära expertutlåtanden på det sätt den anser lämpligt och i förekommande fall på de villkor som parterna kommit överens om.

3. Skiljedomstolen ska behandla *amicus curiae*-inlagor från fysiska personer från en part eller från juridiska personer som är etablerade i en part i enlighet med bilaga 48.

4. All information som skiljedomstolen inhämtar enligt denna artikel ska göras tillgänglig för parterna, och parterna får lämna synpunkter på denna information till skiljedomstolen.

ARTIKEL 752

Förteckning över skiljemän

1. Partnerskapsrådet ska senast 180 dagar efter den dag då detta avtal träder i kraft upprätta en förteckning över personer med sakkunskap inom specifika sektorer som omfattas av detta avtal eller kompletterande avtal, som är villiga och kapabla att tjänstgöra som ledamöter av en skiljedomstol. Förteckningen ska omfatta minst 15 personer och bestå av tre delförteckningar:

a) En delförteckning över enskilda personer som upprättats på grundval av förslag från unionen.

b) En delförteckning över enskilda personer som upprättats på grundval av förslag från Förenade kungariket.

c) En delförteckning över personer som inte är medborgare i någondera parten som ska tjänstgöra som ordförande i skiljedomstolen.

Varje delförteckning ska omfatta minst fem personer. Partnerskapsrådet ska säkerställa att förteckningen alltid innehåller detta minimiantal personer.

2. Partnerskapsrådet får upprätta ytterligare förteckningar över personer med sakkunskap inom särskilda sektorer som omfattas av detta avtal eller kompletterande avtal. Efter överenskommelse mellan parterna får sådana ytterligare förteckningar användas för att sätta samman skiljedomstolen i enlighet med förfarandet i artikel 740.3 och 740.5. Sådana ytterligare förteckningar ska bestå av två delförteckningar:

a) En delförteckning över enskilda personer som upprättats på grundval av förslag från unionen.

b) En delförteckning över enskilda personer som upprättats på grundval av förslag från Förenade kungariket.

3. De förteckningar som avses i punkterna 1 och 2 ska inte omfatta personer som är ledamöter, tjänstemän eller övriga anställda vid unionens institutioner eller i en medlemsstats eller Förenade kungarikets statsförvaltning.

ARTIKEL 753

Ersättning av skiljemän

Om en skiljeman under tvistlösningsförfarandet enligt denna avdelning är förhindrad att delta, avsäger sig sitt uppdrag eller behöver ersättas på grund av att han eller hon inte uppfyller kraven i uppförandekoden, ska förfarandet i artikel 740 tillämpas. Tidsfristen för att meddela avgörandet eller beslutet ska förlängas med den tid som krävs för att utse den nya skiljemannen.

ARTIKEL 754

Skiljedomstolens beslut och avgöranden

1. Skiljedomstolens överläggningar ska vara konfidentiella. Skiljedomstolen ska sträva efter att utforma avgöranden och fatta beslut genom konsensus. Om detta inte är möjligt ska skiljedomstolen besluta med majoritet. Skiljemännens enskilda ståndpunkter ska dock aldrig lämnas ut.

2. Alla skiljedomstolens beslut och avgöranden ska vara bindande för unionen och Förenade kungariket. De ska inte ge upphov till några rättigheter eller skyldigheter för fysiska eller juridiska personer.

3. Skiljedomstolens beslut och avgöranden får inte utöka eller inskränka parternas rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

4. För tydlighetens skull påpekas att skiljedomstolen inte ska vara behörig att avgöra om en åtgärd som påstås utgöra en överträdelse av detta avtal eller ett kompletterande avtal är laglig enligt en parts inhemska lagstiftning. Skiljedomstolens slutsatser i ett avgörande i en tvist mellan parterna ska inte vara bindande för någondera partens inhemska domstolar vad gäller innebörden av den partens inhemska lagstiftning.

5. För tydlighetens skull påpekas att ingen av parternas domstolar ska ha behörighet att lösa tvister mellan parterna inom ramen för detta avtal.

6. Varje part ska göra skiljedomstolens avgöranden och beslut tillgängliga för allmänheten, med förbehåll för skyddet av konfidentiell information.

7. Den information som parterna lämnar till skiljedomstolen ska behandlas i enlighet med reglerna om konfidentialitet i bilaga 48.

ARTIKEL 755

Vilandeförklaring och avslutande av skiljeförfaranden

Skiljedomstolen ska när som helst på gemensam begäran av parterna vilandeförklara sitt arbete under en period som parterna enats om, men som inte får överstiga tolv på varandra följande månader. Skiljedomstolen ska återuppta sitt arbete före utgången av tiden för vilandeförklaringen på skriftlig begäran av båda parter, eller vid utgången av tiden för vilandeförklaringen på skriftlig begäran av endera parten. Den begärande parten ska överlämna en underrättelse till den andra parten i enlighet med detta. Om ingen part begär att skiljedomstolen ska återuppta sitt arbete vid utgången av tiden för vilandeförklaringen ska skiljedomstolen förlora sin behörighet och tvistlösningsförfarandet avslutas. Om skiljedomstolens arbete vilandeförklaras ska de tillämpliga fristerna förlängas med lika lång tid som skiljedomstolens arbete vilandeförklarats.

ARTIKEL 756

Ömsesidigt godtagbar lösning

1. Parterna kan när som helst nå en ömsesidigt godtagbar lösning med avseende på de tvister som avses i artikel 735.

2. Om en ömsesidigt godtagbar lösning nås under förfarandena ska parterna gemensamt anmäla den överenskomna lösningen till skiljedomstolens ordförande. Efter en sådan anmälan ska skiljeförfarandet avslutas.

3. Lösningen får antas genom ett beslut av partnerskapsrådet. Ömsesidigt godtagbara lösningar ska göras tillgängliga för allmänheten. Den version som görs tillgänglig för allmänheten får dock inte innehålla uppgifter som enligt en part är konfidentiella.

4. Varje part ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra den ömsesidigt godtagbara lösningen inom den överenskomna tidsfristen.

5. Den genomförande parten ska inom den överenskomna tidsfristen skriftligen underrätta den andra parten om alla åtgärder som vidtagits för att genomföra den ömsesidigt godtagbara lösningen.

ARTIKEL 757

Tidsfrister

1. Alla tidsfrister som fastställs i denna avdelning ska räknas i dagar från och med dagen efter den handling som de avser.

2. Alla tidsfrister som avses i denna avdelning får ändras genom överenskommelse mellan parterna.

3. Skiljedomstolen får när som helst föreslå parterna att ändra någon av de tidsfrister som avses i denna avdelning, med angivande av skälen till förslaget.

ARTIKEL 758

Kostnader

1. Varje part ska stå för sina egna utgifter för deltagandet i skiljedomstolsförfarandet.

2. Parterna ska gemensamt och lika dela på utgifter som rör de organisatoriska aspekterna, däribland arvoden och kostnadsersättning för skiljedomstolens ledamöter. Skiljemännens arvode ska vara i enlighet med bilaga 48.

ARTIKEL 759

Bilagor

1. De tvistlösningsförfaranden som fastställs i denna avdelning ska styras av förfarandereglerna i bilaga 48 och utföras i enlighet med bilaga 49.

2. Partnerskapsrådet får ändra bilagorna 48 och 49.

KAPITEL 5

SÄRSKILDA ARRANGEMANG FÖR ENSIDIGA ÅTGÄRDER

ARTIKEL 760

Särskilda förfaranden för korrigerande åtgärder och ombalansering

1. Vid tillämpning av artikel 374 och artikel 411.2 och 411.3 ska denna avdelning tillämpas med de ändringar som anges i den här artikeln.

2. Genom undantag från artikel 740 och bilaga 48 ska, om parterna inte kommer överens om skiljedomstolens sammansättning inom två dagar, partnerskapsrådets ordförande från den klagande parten senast en dag efter utgången av tvådagarsperioden välja en skiljeman genom lottning från varje parts delförteckning och skiljedomstolens ordförande genom lottning från den delförteckning över ordförande som upprättats enligt artikel 752. Partnerskapsrådets ordförande från den klagande parten får delegera detta val av skiljeman eller ordförande genom lottning. Varje person ska bekräfta sin tillgänglighet till båda parterna inom två dagar från den dag personen underrättades om utseendet. Det organisatoriska möte som avses i regel 10 i bilaga 48 ska äga rum inom två dagar från det att skiljedomstolen inrättades.

3. Genom undantag från regel 11 i bilaga 48 ska den klagande parten inge sin skriftliga inlaga senast sju dagar efter den dag då skiljedomstolen inrättades. Den svarande parten ska överlämna sin skriftliga inlaga senast sju dagar efter det att den klagande partens skriftliga inlaga överlämnades. Skiljedomstolen ska vid behov anpassa alla andra relevanta tidsperioder för tvistlösningsförfarandet för att säkerställa att rapporten läggs fram i tid.

4. Artikel 745 är inte tillämplig och hänvisningar till avgörandet i denna avdelning ska förstås som hänvisningar till det avgörande som avses i artikel 374.10 eller 411.3 c.

5. Genom undantag från artikel 748.2 ska skiljedomstolen meddela sitt beslut till parterna inom 30 dagar från den dag då begäran överlämnades.

ARTIKEL 761

Tillfälligt upphävande av skyldigheter enligt artiklarna 374.12, 501.5 och 506.7

1. Omfattningen av det tillfälliga upphävandet av skyldigheter får inte överstiga den nivå som motsvarar upphävande eller minskning av förmåner enligt detta avtal eller enligt ett kompletterande avtal som direkt orsakats av de korrigerande åtgärderna eller kompensationsåtgärderna från och med den dag då de korrigerande åtgärderna eller kompensationsåtgärderna får verkan till och med den dag då skiljedomen meddelas.

2. Omfattningen av det tillfälliga upphävande av skyldigheter som begärs av den klagande parten och skiljedomstolens fastställande av nivån på det tillfälliga upphävandet av skyldigheter ska grundas på faktiska omständigheter som visar att upphävandet eller minskningen är en direkt följd av tillämpningen av den korrigerande åtgärden eller kompensationsåtgärden och påverkar specifika varor, tjänsteleverantörer, investerare eller andra ekonomiska aktörer och inte enbart på påståenden, antaganden eller avlägsna möjligheter.

3. Nivån på upphävda eller försämrade förmåner som begärts av den klagande parten eller fastställts av skiljedomstolen

a) ska inte inbegripa straffskadestånd, ränta eller hypotetiska förluster av vinster eller affärsmöjligheter,

b) ska minskas med eventuella tidigare återbetalningar av avgifter, skadeersättning eller andra former av kompensation som redan har mottagits av de berörda aktörerna eller den berörda parten, och

c) ska inte omfatta bidrag till upphävande eller minskning genom avsiktlig eller försumlig handling eller underlåtenhet av den berörda parten eller någon person eller enhet gentemot vilken korrigerande åtgärder begärs i enlighet med det planerade tillfälliga upphävandet av skyldigheter.

ARTIKEL 762

Villkor för ombalansering, korrigerande åtgärder, kompensationsåtgärder och skyddsåtgärder

Om en part vidtar en åtgärd enligt artikel 374, 411, 469, 501, 506 eller 773 ska den åtgärden endast tillämpas med avseende på berörda bestämmelser i den mening som avses i artikel 735 och ska i tillämpliga delar uppfylla villkoren i artikel 749.3.

AVDELNING II

GRUNDEN FÖR SAMARBETET

ARTIKEL 763

Demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter

1. Parterna ska fortsätta att upprätthålla de gemensamma värden och principer om demokrati, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna som ligger till grund för deras inhemska och internationella politik. I detta hänseende bekräftar parterna sin respekt för den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och de internationella fördrag om mänskliga rättigheter som de är parter i.

2. Parterna ska främja sådana gemensamma värden och principer i internationella forum. Parterna ska samarbeta och samordna sitt arbete vad gäller att främja dessa värden och principer, inbegripet med eller i tredjeländer.

ARTIKEL 764

Kampen mot klimatförändringar

1. Parterna anser att klimatförändringar utgör ett existentiellt hot mot mänskligheten och upprepar sitt åtagande att stärka de globala åtgärderna mot detta hot. Kampen mot klimatförändringar som orsakas av människan, vilken kommit till uttryck i processen i anslutning till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (*UNFCCC*), särskilt i Parisavtalet, som antogs av partskonferensen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar vid dess 21:a session (*Parisavtalet*), inspirerar unionens och Förenade kungarikets inhemska och externa politik. Följaktligen ska varje part respektera Parisavtalet och den process som inrättats genom UNFCCC och avhålla sig från handlingar eller underlåtenheter som väsentligen skulle motverka Parisavtalets mål eller syften.

2. Parterna ska framhålla kampen mot klimatförändringar i internationella forum, inbegripet genom att samarbeta med andra länder och regioner för att höja deras ambitionsnivå när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser.

ARTIKEL 765

Insatser för att motverka spridning av massförstörelsevapen

1. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, såväl till statliga som icke-statliga aktörer, utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet. Parterna är därför överens om att samarbeta i och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av dessa genom att till fullo iaktta och på nationell nivå genomföra befintliga skyldigheter enligt internationella fördrag och avtal om nedrustning och icke-spridning och andra relevanta internationella skyldigheter.

2. Parterna är vidare överens om att samarbeta i och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av dessa genom att

a) vidta åtgärder för att underteckna, ratificera eller tillträda, beroende på vad som är tillämpligt, och till fullo genomföra alla andra relevanta internationella instrument, och

b) upprätta ett effektivt system för nationell exportkontroll som omfattar kontroll av export och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen, vilket inbegriper kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden i samband med massförstörelsevapen och effektiva sanktioner mot överträdelser av exportkontrollen.

3. Parterna är överens om att upprätta en regelbunden dialog om dessa frågor.

ARTIKEL 766

Handeldvapen och lätta vapen samt andra konventionella vapen

1. Parterna är medvetna om att olaglig tillverkning, överföring och spridning av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, samt överdriven anhopning, bristfällig hantering, lagring med otillräcklig säkerhet och okontrollerad spridning av sådana vapen fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot fred och internationell säkerhet.

2. Parterna är överens om att iaktta och fullgöra sina respektive skyldigheter att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, enligt befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt sina respektive åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området, såsom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.

3. Parterna inser betydelsen av inhemska kontrollsystem för överföring av konventionella vapen i linje med befintliga internationella standarder. Parterna inser vikten av att tillämpa sådana kontroller på ett ansvarsfullt sätt, som ett bidrag till internationell och regional fred, säkerhet och stabilitet, och till en minskning av mänskligt lidande samt förebyggande av spridning av konventionella vapen.

4. Parterna åtar sig i detta hänseende att fullständigt genomföra vapenhandelsfördraget och att samarbeta med varandra inom ramen för det fördraget, inbegripet när det gäller att främja en universell anslutning till och ett fullständigt genomförande av det fördraget av alla FN:s medlemsstater.

5. Parterna åtar sig därför att samarbeta i sina ansträngningar att reglera eller förbättra regleringen av internationell handel med konventionella vapen och att förebygga, bekämpa och utrota olaglig handel med vapen.

6. Parterna är överens om att upprätta en regelbunden dialog om dessa frågor.

ARTIKEL 767

Den grövsta brottsligheten som angår hela det internationella samfundet

1. Parterna bekräftar att den grövsta brottsligheten som angår hela det internationella samfundet inte får förbli ostraffad och att en effektiv lagföring av dessa brott måste säkras genom åtgärder på det nationella planet och ett förstärkt internationellt samarbete, även med Internationella brottmålsdomstolen. Parterna är överens om att till fullo försvara Romstadgans för Internationella brottmålsdomstolen och därtill hörande instruments universalitet och integritet.

2. Parterna är överens om att upprätta en regelbunden dialog om dessa frågor.

ARTIKEL 768

Terrorismbekämpning

1. Parterna ska samarbeta på bilateral, regional och internationell nivå för att förebygga och bekämpa terroristdåd i alla dess former och yttringar i enlighet med folkrätten, inbegripet, i tillämpliga fall, internationella avtal på området terrorismbekämpning, internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning, samt i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga.

2. Parterna ska stärka samarbetet om terrorismbekämpning, inbegripet förebyggande och motverkande av våldsbejakande extremism och finansieringen av terrorism, i syfte att främja sina gemensamma säkerhetsintressen, med beaktande av Förenta nationernas globala strategi för terrorismbekämpning och relevanta resolutioner från Förenta nationernas säkerhetsråd, utan att det påverkar brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete samt utbyte av underrättelser.

3. Parterna är överens om att upprätta en regelbunden dialog om dessa frågor. Denna dialog kommer bland annat syfta till att främja och underlätta

a) utbyte av bedömningar om terroristhot,

b) utbyte av bästa praxis och sakkunskap om terrorismbekämpning,

c) operativt samarbete och informationsutbyte, och

d) utbyten om samarbete inom ramen för multilaterala organisationer.

ARTIKEL 769

Skydd av personuppgifter

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter. De ska sträva efter att samarbeta för att främja höga internationella standarder.

2. Varje part erkänner att enskilda personer har rätt till skydd av personuppgifter och personlig integritet och att höga standarder i detta avseende bidrar till förtroendet för den digitala ekonomin och till utvecklingen av handeln, och är en nödvändig förutsättning för effektivt samarbete inom brottsbekämpning. För detta ändamål ska parterna åta sig att inom ramen för sina respektive lagar och andra författningar respektera de åtaganden de har gjort i detta avtal i samband med denna rättighet.

3. Parterna ska samarbeta på bilateral och multilateral nivå, samtidigt som de iakttar sina respektive lagar och andra författningar. Sådant samarbete kan inbegripa dialog, utbyte av sakkunskap och samarbete om verkställighet, beroende på vad som är lämpligt, i fråga om skydd av personuppgifter.

4. Om detta avtal eller ett eventuellt kompletterande avtal föreskriver överföring av personuppgifter, ska sådan överföring ske i enlighet med den överförande partens regler om internationella överföringar av personuppgifter. För tydlighetens skull påpekas att denna punkt inte påverkar tillämpningen av eventuella särskilda bestämmelser i detta avtal som rör överföring av personuppgifter, särskilt artiklarna 202 och 525, och som rör del sex avdelning I. Vid behov ska varje part, med iakttagande av sina regler om internationella överföringar av personuppgifter, göra sitt yttersta för att fastställa de skyddsåtgärder som är nödvändiga för överföringen av personuppgifter, med beaktande av eventuella rekommendationer från partnerskapsrådet enligt artikel 7.4 h.

ARTIKEL 770

Globalt samarbete om frågor av gemensamt ekonomiskt, miljömässigt och socialt intresse

1. Parterna erkänner vikten av globalt samarbete för att hantera frågor av gemensamt ekonomiskt, miljömässigt och socialt intresse. Om det ligger i deras ömsesidiga intresse, ska de främja multilaterala lösningar på gemensamma problem.

2. Parterna ska, samtidigt som de bibehåller sin beslutsautonomi och utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i detta avtal eller eventuella kompletterande avtal, sträva efter att samarbeta i aktuella och kommande globala frågor av gemensamt intresse, såsom fred och säkerhet, klimatförändringar, gränsöverskridande föroreningar, miljöskydd, digitalisering, folkhälsa och konsumentskydd, beskattning, finansiell stabilitet och fri och rättvis handel och investeringar. För detta ändamål ska parterna sträva efter att upprätthålla en kontinuerlig och effektiv dialog och att samordna sina ståndpunkter i multilaterala organisationer och forum som de deltar i, såsom Förenta nationerna, G7 och G20, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, Internationella valutafonden och Världshandelsorganisationen.

ARTIKEL 771

Väsentliga element

Artiklarna 763.1, 764.1 och 765.1 utgör väsentliga element i det partnerskap som inrättas genom detta avtal och eventuella kompletterande avtal.

AVDELNING III

FULLGÖRANDE AV SKYLDIGHETER OCH SKYDDSÅTGÄRDER

ARTIKEL 772

Fullgörande av skyldigheter som beskrivs som väsentliga element

1. Om någon av parterna anser att den andra parten allvarligt och väsentligt har åsidosatt någon av de skyldigheter som beskrivs som väsentliga element i artikel 771, får den besluta att helt eller delvis avbryta tillämpningen av detta avtal eller eventuella kompletterande avtal.

2. Den part som åberopar tillämpningen av denna artikel ska dock först begära att partnerskapsrådet omedelbart sammanträder i syfte att omgående försöka nå en ömsesidigt godtagbar lösning. Om ingen ömsesidigt godtagbar lösning nås inom 30 dagar från dagen för begäran till partnerskapsrådet, får parten vidta de åtgärder som avses i punkt 1.

3. De åtgärder som avses i punkt 1 ska vidtas med full respekt för folkrätten och vara proportionella. Åtgärder som i minsta möjliga mån stör detta avtals och eventuella kompletterande avtals funktion ska prioriteras.

4. Parterna anser att för att en situation ska utgöra ett allvarligt och väsentligt åsidosättande av någon av de skyldigheter som beskrivs som väsentliga element i artikel 771, måste dess allvar och karaktär vara av exceptionellt slag som hotar fred och säkerhet eller har internationella återverkningar. För tydlighetens skull påpekas att en handling eller underlåtenhet som i väsentlig grad motverkar Parisavtalets mål och syfte alltid ska betraktas som ett allvarligt och väsentligt åsidosättande vid tillämpningen av den här artikeln.

ARTIKEL 773

Skyddsåtgärder

1. Om det uppstår allvarliga ekonomiska, samhälleliga eller miljömässiga svårigheter av sektoriell eller regional karaktär, även i samband med fiskeverksamhet och samhällen som är beroende av sådan verksamhet, som riskerar att bli bestående, får den berörda parten ensidigt vidta lämpliga skyddsåtgärder. Sådana skyddsåtgärder ska ha en räckvidd och varaktighet som inte går utöver vad som är strängt nödvändigt för att avhjälpa situationen. Prioritet ska ges till sådana åtgärder som i minsta möjliga mån stör detta avtals funktion.

2. Den berörda parten ska utan dröjsmål underrätta den andra parten via partnerskapsrådet och tillhandahålla alla relevanta uppgifter. Parterna ska omgående inleda samråd i partnerskapsrådet i syfte att finna en ömsesidigt godtagbar lösning.

3. Den berörda parten får inte vidta skyddsåtgärder förrän en månad har förflutit från dagen för underrättelsen enligt punkt 2, såvida inte samrådet enligt punkt 2 har slutförts gemensamt innan den fastställda tidsfristen har löpt ut. När exceptionella omständigheter som kräver omedelbara åtgärder omöjliggör förhandsgranskning, får den berörda parten omedelbart tillämpa de skyddsåtgärder som är absolut nödvändiga för att avhjälpa situationen.

Den berörda parten ska utan dröjsmål underrätta partnerskapsrådet om de åtgärder som vidtagits och tillhandahålla alla relevanta uppgifter.

4. Om en skyddsåtgärd som vidtas av den berörda parten skapar obalans mellan rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal eller enligt ett kompletterande avtal, får den andra parten vidta de proportionella ombalanseringsåtgärder som är absolut nödvändiga för att avhjälpa obalansen. Prioritet ska ges till sådana åtgärder som i minsta möjliga mån stör detta avtals funktion. Punkterna 2–4 ska i tillämpliga delar gälla för sådana ombalanseringsåtgärder.

5. Varje part får, utan föregående samråd i enlighet med artikel 738, inleda det skiljeförfarande som avses i artikel 739 för att bestrida en åtgärd som den andra parten vidtagit med tillämpning av punkterna 1–5 i den här artikeln.

6. De skyddsåtgärder som avses i punkt 1 och de ombalanseringsåtgärder som avses i punkt 5 får också vidtas med avseende på ett kompletterande avtal, om inte annat föreskrivs i det avtalet.

DEL SJU

SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 774

Territoriellt tillämpningsområde

1. Detta avtal ska tillämpas på

a) de territorier där EU-fördraget, EUF-fördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen är tillämpliga och på de villkor som fastställs i dessa fördrag, och

b) Förenade kungarikets territorium.

2. Detta avtal ska också tillämpas på Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey och Isle of Man i den utsträckning som anges i del två rubrik fem och artikel 520.

3. Detta avtal ska varken tillämpas på Gibraltar eller ha någon verkan inom detta territorium.

4. Detta avtal ska inte tillämpas på de utomeuropeiska territorier som har särskilda förbindelser med Förenade kungariket: Anguilla, Bermuda, Brittiska antarktiska territoriet, Brittiska territoriet i Indiska oceanen, Brittiska Jungfruöarna, Caymanöarna, Falklandsöarna, Montserrat, Pitcairn-, Henderson-, Ducie- och Oeno-öarna, Sankt Helena, Ascension och Tristan da Cunha, Sydgeorgien och Sydsandwichöarna, Turks- och Caicosöarna.

ARTIKEL 775

Förhållande till andra avtal

Detta avtal och eventuella kompletterande avtal ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av tidigare bilaterala avtal mellan Förenade kungariket, å ena sidan, och unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å andra sidan. Parterna bekräftar sina skyldigheter att genomföra varje sådant avtal.

ARTIKEL 776

Översyn

Parterna ska gemensamt se över genomförandet av detta avtal och kompletterande avtal och eventuella relaterade frågor fem år efter detta avtals ikraftträdande och därefter vart femte år.

ARTIKEL 777

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Ingenting i detta avtal eller i något kompletterande avtal ska tolkas som en skyldighet för en part att göra säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter tillgängliga.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller säkerhetsskyddsklassificerat material som tillhandahålls av eller utbyts mellan parterna inom ramen för detta avtal eller eventuella kompletterande avtal ska hanteras och skyddas i enlighet med avtalet om säkerhetsförfaranden för utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och eventuella genomförandearrangemang som ingåtts inom ramen för detta.

Parterna ska komma överens om hanteringsanvisningar för att säkerställa skyddet av känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som de utbyter.

ARTIKEL 778

Integrerade delar av detta avtal

1. Protokollen, bilagorna, tilläggen och fotnoterna till detta avtal ska utgöra en integrerad del av detta avtal.

2. Var och en av bilagorna till detta avtal, inklusive tilläggen, ska utgöra en integrerad del av det avsnitt, kapitel, avdelning, rubrik eller protokoll som hänvisar till den bilagan eller till vilken det hänvisas i den bilagan. För tydlighetens skull påpekas följande:

a) Bilaga 1 utgör en integrerad del av del ett avdelning III.

b) Bilagorna 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning I kapitel 2.

c) Bilaga 10 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning I kapitel 3.

d) Bilagorna 2, 11, 12, 13, 14, 15, 16 och 17 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning I kapitel 4.

e) Bilaga 18 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning I kapitel 5.

f) Bilagorna 19, 20, 21, 22, 23 och 24 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning II.

g) Bilaga 25 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning VI.

h) Bilagorna 26, 27, 28 och 29 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning VIII.

i) Bilaga 27 utgör en integrerad del av del två rubrik ett avdelning XI.

j) Bilaga 30 och varje bilaga som antagits i enlighet med artikel 454 utgör en integrerad del av del två rubrik två avdelning II.

k) Bilaga 31 utgör en integrerad del av del två rubrik tre avdelning I.

l) Bilagorna 32, 33 och 34 utgör en integrerad del av del två rubrik tre avdelning II.

m) Bilagorna 35, 36, 37 och 38 utgör en integrerad del av del två rubrik fem.

n) Bilaga 39 utgör en integrerad del av del tre avdelning II.

o) Bilaga 40 utgör en integrerad del av del tre avdelning III.

p) Bilaga 41 utgör en integrerad del av del tre avdelning V.

q) Bilaga 42 utgör en integrerad del av del tre avdelning VI.

r) Bilaga 43 utgör en integrerad del av del tre avdelning VII.

s) Bilaga 44 utgör en integrerad del av del tre avdelning IX.

t) Bilaga 45 utgör en integrerad del av del tre avdelning III, avdelning VII och avdelning XI.

u) Bilaga 46 utgör en integrerad del av del tre avdelning XI.

v) Bilaga 47 utgör en integrerad del av del fem kapitel 1 avsnitt 2.

w) Bilagorna 48 och 49 utgör en integrerad del av del sex avdelning I.

x) Bilagan till protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar, utgör en integrerad del av protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar.

y) Bilagorna SSC-1, SSC-2, SSC-3, SSC-4, SSC-5, SSC-6, SSC-7 och SSC-8 och tilläggen till dessa utgör en integrerad del av protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen.

ARTIKEL 779

Uppsägning

Var och en av parterna får säga upp avtalet genom skriftlig anmälan på diplomatisk väg. Avtalet och eventuella kompletterande avtal ska upphöra att gälla den första dagen i den tolfte månaden efter dagen för anmälan.

ARTIKEL 780

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på de bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska språken, vilka alla texter är lika giltiga. Senast den 30 april 2021 ska alla språkversioner av avtalet bli föremål för juristlingvistisk slutgranskning. Trots föregående mening ska förfarandet för juristlingvistisk slutgranskning av den engelska versionen av avtalet slutföras senast den dag som avses i artikel 783.1 om den dagen infaller före den 30 april 2021.

De språkversioner som följer av det ovannämnda förfarandet för juristlingvistisk slutgranskning ska från början ersätta de undertecknade versionerna av avtalet och ska fastställas som giltiga och slutliga genom utväxling av diplomatiska noter mellan parterna.

ARTIKEL 781

Framtida anslutningar till unionen

1. Unionen ska underrätta Förenade kungariket om varje ny begäran om anslutning av ett tredjeland till unionen.

2. Under förhandlingarna mellan unionen och ett tredjeland om landets anslutning till unionen[1] ska unionen sträva efter att

a) på begäran av Förenade kungariket och, i den mån det är möjligt, lämna information om alla frågor som omfattas av detta avtal och eventuella kompletterande avtal, och

b) beakta eventuella farhågor som framförts av Förenade kungariket.

3. Partnerskapsrådet ska undersöka eventuella effekter av ett tredjelands anslutning till unionen på detta avtal och eventuella kompletterande avtal i tillräckligt god tid före dagen för anslutningen.

4. I den utsträckning som krävs ska Förenade kungariket och unionen, innan avtalet om ett tredjelands anslutning till unionen träder i kraft,

a) ändra detta avtal eller eventuella kompletterande avtal,

[1] För tydlighetens skull påpekas att punkterna 2–9 är tillämpliga på förhandlingar mellan unionen och ett tredjeland om anslutning till unionen som äger rum efter detta avtals ikraftträdande, även om en begäran om anslutning gjordes före detta avtals ikraftträdande.

b) genom beslut av partnerskapsrådet införa alla andra nödvändiga anpassningar eller övergångsbestämmelser avseende detta avtal eller eventuella kompletterande avtal, eller

c) i partnerskapsrådet besluta huruvida

i) artikel 492 ska tillämpas på medborgare i det tredjelandet, eller

ii) övergångsbestämmelser ska fastställas för artikel 492 i förhållande till det tredjelandet och dess medborgare när det väl ansluter sig till unionen.

5. Om inget beslut enligt punkt 4 c i eller ii i denna artikel har fattats när avtalet om det berörda tredjelandets anslutning till unionen träder i kraft, ska artikel 492 inte vara tillämplig på medborgare i det tredjelandet.

6. Om partnerskapsrådet fastställer övergångsbestämmelser enligt punkt 4 c ii ska det ange deras giltighetstid. Partnerskapsrådet får förlänga de övergångsbestämmelsernas giltighetstid.

7. Innan de övergångsbestämmelser som avses i punkt 4 c ii i denna artikel upphör att gälla ska partnerskapsrådet besluta huruvida artikel 492 ska tillämpas på medborgare i det tredjelandet från och med utgången av övergångsbestämmelserna. I avsaknad av ett sådant beslut ska artikel 492 inte vara tillämplig på medborgare i det tredjelandet från och med utgången av övergångsbestämmelserna.

8. Punkt 4 c och punkterna 5–7 påverkar inte unionens befogenheter enligt dess inhemska lagstiftning.

9. För tydlighetens skull påpekas att, utan att det påverkar punkt 4 c och punkterna 5–7, ska detta avtal tillämpas med avseende på en ny medlemsstat i unionen från och med dagen för den nya medlemsstatens anslutning till unionen.

ARTIKEL 782

Interimsbestämmelse om överföring av personuppgifter till Förenade kungariket

1. Under den angivna perioden ska överföring av personuppgifter från unionen till Förenade kungariket inte betraktas som en överföring till ett tredjeland enligt unionsrätten, under förutsättning att Förenade kungarikets dataskyddslagstiftning den 31 december 2020 – såsom den har sparats och införlivats i Förenade kungarikets lagstiftning genom *European Union (Withdrawal) Act 2018* (2018 års lag om (utträde ur) Europeiska unionen) och ändrats genom *Data Protection, Privacy and Electronic Communications (Amendments etc) (EU Exit) Regulations 2019* (2019 års föreskrifter om dataskydd, integritet och elektronisk kommunikation (ändringar etc.) (EU Exit)) (SI 2019/419)[1] (*den tillämpliga dataskyddsordningen*) – är tillämplig och förutsatt att Förenade kungariket inte utövar de utsedda befogenheterna utan unionens samtycke i partnerskapsrådet.

[1] I dess ändrade lydelse enligt *Data Protection, Privacy and Electronic Communications (Amendments etc) (EU Exit) Regulations 2020* (2020 års föreskrifter om dataskydd, integritet och elektronisk kommunikation (ändringar etc.) (EU Exit)) (SI 2020/1586).

2. Om inte annat följer av punkterna 3–11 ska punkt 1 också tillämpas på överföringar av personuppgifter från Island, Furstendömet Liechtenstein och Konungariket Norge till Förenade kungariket under den period som anges i unionsrätten, såsom den tillämpas i dessa stater genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, upprättat i Porto den 2 maj 1992, så länge som punkt 1 är tillämplig på överföringar av personuppgifter från unionen till Förenade kungariket, förutsatt att dessa stater skriftligen meddelar båda parterna sitt uttryckliga godtagande av att tillämpa denna bestämmelse.

3. Vid tillämpningen av denna artikel avses med *utsedda befogenheter,* befogenheter att

a) utfärda föreskrifter enligt *sections* 17A, 17C och 74A i Förenade kungarikets *Data Protection Act 2018* (Förenade kungarikets dataskyddslag från 2018),

b) utfärda ett nytt dokument som specificerar standardiserade dataskyddsbestämmelser enligt *section* 119A i Förenade kungarikets dataskyddslag från 2018,

c) godkänna ett nytt utkast till uppförandekod enligt artikel 40.5 i Förenade kungarikets *General Data Protection Regulation* (*Förenade kungarikets dataskyddsförordning*), dock inte en uppförandekod som inte kan användas för att tillhandahålla lämpliga skyddsåtgärder för överföring av personuppgifter till ett tredjeland enligt artikel 46.2 e i Förenade kungarikets dataskyddsförordning,

d) godkänna nya certifieringsmekanismer enligt artikel 42.5 i Förenade kungarikets dataskyddsförordning, dock inte certifieringsmekanismer som inte kan användas för att tillhandahålla lämpliga skyddsåtgärder för överföring av personuppgifter till ett tredjeland enligt artikel 46.2 f i Förenade kungarikets dataskyddsförordning,

e) godkänna nya bindande företagsregler enligt artikel 47 i Förenade kungarikets dataskyddsförordning,

f) godkänna nya avtalsklausuler som avses i artikel 46.3 a i Förenade kungarikets dataskyddsförordning, eller

g) godkänna nya administrativa arrangemang som avses i artikel 46.3 b i Förenade kungarikets dataskyddsförordning.

4. Den *angivna perioden* börjar den dag då detta avtal träder i kraft och upphör, om inte annat följer av punkt 5, på den av de följande dagarna som infaller först:

a) Den dag då beslut om adekvat skyddsnivå med avseende på Förenade kungariket antas av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 36.3 i direktiv (EU) 2016/680 och artikel 45.3 i förordning (EU) 2016/679.

b) Den dag fyra månader efter den dag då den angivna perioden inleds, vilken ska förlängas med ytterligare två månader, om inte någon av parterna motsätter sig detta.

5. Om inte annat följer av punkterna 6 och 7 ska, om Förenade kungariket under den angivna perioden ändrar den tillämpliga dataskyddsordningen eller utövar de utsedda befogenheterna utan unionens samtycke i partnerskapsrådet, den angivna perioden löpa ut den dag då befogenheterna utövas eller ändringen träder i kraft.

6. Hänvisningarna till utövandet av utsedda befogenheter i punkterna 1 och 5 omfattar inte utövandet av befogenheter vilkas verkan är begränsad till anpassning till relevant unionslagstiftning om dataskydd.

7. Allt som annars skulle vara en ändring av den tillämpliga dataskyddsordningen som

a) görs med unionens samtycke i partnerskapsrådet, eller

b) är begränsad till anpassning till relevant unionslagstiftning om dataskydd,

ska inte behandlas som en ändring av den tillämpliga dataskyddsordningen vid tillämpningen av punkt 5 utan bör i stället behandlas som en del av den tillämpliga dataskyddsordningen vid tillämpningen av punkt 1.

8. Vid tillämpningen av punkterna 1, 5 och 7 avses med *unionens samtycke i partnerskapsrådet*

a) ett beslut av partnerskapsrådet enligt punkt 11, eller

b) ett samtycke enligt beskrivningen i punkt 10.

9. Om Förenade kungariket underrättar unionen om att det föreslår att de utsedda befogenheterna ska utövas eller föreslår att den tillämpliga dataskyddsordningen ska ändras, får endera parten inom fem arbetsdagar begära ett möte i partnerskapsrådet, vilket ska äga rum inom två veckor efter en sådan begäran.

10. Om inget sådant möte begärs ska unionen anses ha samtyckt till ett sådant utövande eller en sådan ändring under den angivna perioden.

11. Om ett sådant möte begärs ska partnerskapsrådet vid det mötet behandla förslaget om utövande eller ändring och får anta ett beslut om att det samtycker till utövandet eller ändringen under den angivna perioden.

12. Förenade kungariket ska, så långt det rimligen är möjligt, underrätta unionen när det under den angivna perioden ingår ett nytt instrument som kan åberopas för att överföra personuppgifter till ett tredjeland enligt artikel 46.2 a i Förenade kungarikets dataskyddsförordning eller *section* 75.1 a i Förenade kungarikets dataskyddslag från 2018 under den angivna perioden. Efter en underrättelse från Förenade kungariket enligt den här punkten får unionen begära ett möte i partnerskapsrådet för att diskutera det relevanta instrumentet.

13. Del sex avdelning I är inte tillämplig på tvister som rör tolkningen och tillämpningen av denna artikel.

ARTIKEL 783

Ikraftträdande och provisorisk tillämpning

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen i månaden efter den månad då båda parterna har underrättat varandra om att de har slutfört sina respektive interna krav och förfaranden för att fastställa sitt samtycke till att bli bundna.

2. Parterna är överens om att provisoriskt tillämpa detta avtal från och med den 1 januari 2021, förutsatt att de före den dagen har underrättat varandra om att deras respektive interna krav och förfaranden som är nödvändiga för den provisoriska tillämpningen har slutförts. Den provisoriska tillämpningen ska upphöra vid det av följande datum som infaller först:

a) Den 28 februari 2021 eller ett annat datum som fastställts av partnerskapsrådet.

b) Den dag som anges i punkt 1.

3. Från och med den dag då detta avtal tillämpas provisoriskt ska parterna tolka hänvisningar i detta avtal till ”den dag då detta avtal träder i kraft” eller till ”detta avtals ikraftträdande” som hänvisningar till den dag från och med vilken detta avtal tillämpas provisoriskt.

Съставено в Брюксел и Лондон на тридесети декември две хиляди и двадесета година.

Hecho en Bruselas y Londres, el treinta de diciembre de dos mil veinte.

V Bruselu a v Londýně dne třicátého prosince dva tisíce dvacet.

Udfærdiget i Bruxelles og London, den tredivte december to tusind og tyve.

Geschehen zu Brüssel und London am dreißigsten Dezember zweitausendzwanzig.

Kahe tuhande kahekümnenda aasta detsembrikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis ja Londonis.

Έγινε στις Βρυξέλλες και στο Λονδίνο, στις τριάντα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι.

Done at Brussels and London on the thirtieth day of December in the year two thousand and twenty.

Fait à Bruxelles et à Londres, le trente décembre deux mille vingt.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil agus i Londain, an tríochadú lá de mhí na Nollag an bhliain dhá mhíle fiche.

Sastavljeno u Bruxellesu i Londonu tridesetog prosinca godine dvije tisuće dvadesete.

Fatto a Bruxelles e Londra, addì trenta dicembre duemilaventi.

Briselē un Londonā, divi tūkstoši divdesmitā gada trīsdesmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimtų metų gruodžio trisdešimtą dieną Briuselyje ir Londone.

Kelt Brüsszelben és Londonban, a kétezer-huszadik év december havának harmincadik napján.

Magħmul fi Brussell u Londra, fit-tletin jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel en Londen, dertig december tweeduizend twintig.

Sporządzono w Brukseli i Londynie dnia trzydziestego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego.

Feito em Bruxelas e em Londres, em trinta de dezembro de dois mil e vinte.

Întocmit la Bruxelles și la Londra la treizeci decembrie două mii douăzeci.

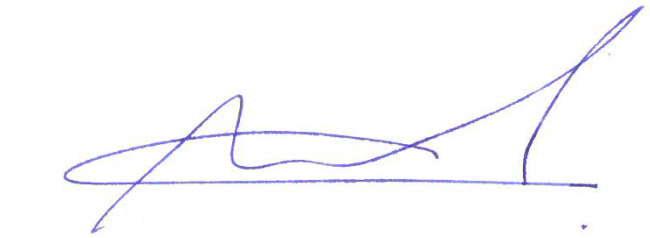
V Bruseli a Londýne tridsiateho decembra dvetisícdvadsať.

V Bruslju in Londonu, tridesetega decembra dva tisoč dvajset.

Tehty Brysselissä ja Lontoossa kolmantenakymmenentenä päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentä.

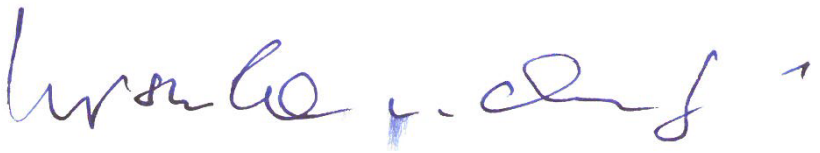
Som skedde i Bryssel och i London den trettionde december år tjugohundratjugo.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия
Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
Za Evropské společenství pro atomovou energii
For Det Europæiske Atomenergifællesskab
Für die Europäische Atomgemeinschaft
Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
For the European Atomic Energy Community
Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach
Za Europsku zajednicu za atomsku energiju
Per la Comunità europea dell'energia atomica
Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
Europos atominės energijos bendrijos vardu
Az Európai Atomenergia-közösség részéről
F'isem il-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika
Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
För Europeiska atomenergigemenskapen

За Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия
Por el Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda del Norte
Za Spojené království Velké Británie a Severního Irska
For Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland
Für das Vereinigte Königreich Großbritannien und Nordirland
Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi nimel
Για το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
Thar ceann Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann
Za Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske
Per il Regno Unito di Gran Bretagna e Irlanda del Nord
Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes vārdā –
Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės vardu
Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága részéről
Għar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq
Voor het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland
W imieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
Pelo Reino Unido da Grã-Bretanha e da Irlanda do Norte
Pentru Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
Za Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska
Za Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska
Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolesta
För Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland

BILAGA 1

ARBETSORDNING FÖR PARTNERSKAPSRÅDET OCH KOMMITTÉERNA

REGEL 1

Ordförande

1. Unionen och Förenade kungariket ska underrätta varandra om deras respektive utsedda ordförandes namn, ställning och kontaktuppgifter. Varje ordförande anses ha tillstånd att företräda unionen respektive Förenade kungariket fram till det datum då en ny ordförande har anmälts till den andra parten.
2. Beslut av ordförandena i enlighet med denna arbetsordning ska fattas genom ömsesidig överenskommelse.
3. En ordförande får under ett visst sammanträde ersättas av en ställföreträdare. Ordföranden, eller ställföreträdaren, ska informera den andra ordföranden och partnerskapsrådets sekretariat om beslutet att utse en ställföreträdare så tidigt som möjligt. Alla hänvisningar i denna arbetsordning till ordförandena ska förstås så att de inbegriper en ställföreträdare.

REGEL 2

Sekretariat

Partnerskapsrådets sekretariat (*sekretariatet*) ska bestå av en unionstjänsteman och en tjänsteman från Förenade kungarikets regering. Sekretariatet ska utföra de uppgifter som det tilldelas genom denna arbetsordning.

Unionen och Förenade kungariket ska underrätta varandra om namn, ställning och kontaktuppgifter för den tjänsteman som är företrädare för unionen respektive Förenade kungariket i partnerskapsrådets sekretariat. Denna tjänsteman anses fortsätta agera som företrädare för unionen eller Förenade kungariket i sekretariatet fram till det datum då antingen unionen eller Förenade kungariket har anmält en ny företrädare.

REGEL 3

Sammanträden

1. Varje sammanträde i partnerskapsrådet ska sammankallas av sekretariatet och hållas på en dag och vid en tidpunkt som ordförandena bestämmer. Om unionen eller Förenade kungariket har framfört en begäran om ett sammanträde via sekretariatet ska partnerskapsrådet sträva efter att hålla ett sammanträde inom 30 dagar från en sådan begäran, eller tidigare i de fall som föreskrivs i detta avtal.
2. Partnerskapsrådet ska hålla sina sammanträden växelvis i Bryssel och London, såvida inte ordförandena bestämmer något annat.

3. Genom avvikelse från punkt 2 får ordförandena besluta att ett sammanträde i partnerskapsrådet ska hållas som videokonferens eller telefonkonferens.

REGEL 4

Deltagande i sammanträden

1. Inom en rimlig tidsperiod före varje sammanträde ska unionen och Förenade kungariket via sekretariatet underrätta varandra om de respektive delegationernas planerade sammansättning och ange varje delegationsledamots namn och befattning.

2. Om så är lämpligt får ordförandena, genom ömsesidigt samtycke, bjuda in experter (dvs. icke-statliga tjänstemän) till partnerskapsrådets sammanträden för att informera om ett särskilt ämne och endast för de delar av mötet där sådana särskilda ämnen behandlas.

REGEL 5

Handlingar

Skriftliga handlingar som utgör underlag för partnerskapsrådets överläggningar ska numreras och distribueras till unionen och Förenade kungariket av sekretariatet.

REGEL 6

Korrespondens

1. Unionen och Förenade kungariket ska skicka sin korrespondens adresserad till partnerskapsrådets sekretariat. Sådan korrespondens får skickas i valfri skriftlig form, även som e-post.

2. Sekretariatet ska säkerställa att korrespondens adresserad till partnerskapsrådet levereras till ordförandena och, när det är lämpligt, distribueras i enlighet med regel 5.

3. All korrespondens från eller adresserad direkt till ordförandena ska vidarebefordras till sekretariatet och ska, när det är lämpligt, distribueras i enlighet med regel 5.

REGEL 7

Dagordning för sammanträdena

1. Inför varje sammanträde ska ett utkast till preliminär dagordning upprättas av sekretariatet. Det ska, tillsammans med relevanta handlingar, översändas till ordförandena senast tio dagar före sammanträdesdagen.

2. Den preliminära dagordningen ska omfatta de punkter som unionen eller Förenade kungariket begärt. Varje sådan begäran ska sändas tillsammans med eventuella relevanta handlingar till sekretariatet senast 15 dagar innan sammanträdet börjar.

3. Senast fem dagar före sammanträdesdagen ska ordförandena besluta om den preliminära dagordningen för ett sammanträde.

4. Dagordningen ska antas av partnerskapsrådet i början av varje sammanträde. På begäran av unionen eller Förenade kungariket får en annan punkt än de som finns på den preliminära dagordningen föras upp på dagordningen efter beslut genom konsensus.

5. Ordförandena får, genom ömsesidigt samtycke, förkorta eller förlänga tidsfristerna i punkterna 1, 2 och 3 för att ta hänsyn till omständigheterna i ett enskilt fall.

REGEL 8

Protokoll

1. Utkast till protokoll från varje möte ska inom 15 dagar från mötets slut upprättas av den tjänsteman som i sekretariatet företräder den part som är värd för sammanträdet, om inte ordförandena beslutar något annat. Utkastet till protokoll ska översändas för kommentarer till den andra partens företrädare i sekretariatet. Denne får lämna synpunkter inom sju dagar från det datum då utkastet till protokoll mottogs.

2. Protokollet ska som regel sammanfatta varje punkt på dagordningen och i tillämpliga fall ange

   a) de handlingar som förelagts partnerskapsrådet,

b) eventuella uttalanden som någon av ordförandena begärt att få upptagna i protokollet, och

c) vilka beslut som fattats, rekommendationer som utfärdats, uttalanden man enats om och slutsatser som antagits i särskilda frågor.

3. Protokollet ska innehålla en bilaga med en deltagarförteckning där, för varje delegation, namn och befattning ska anges för var och en av de som var närvarande vid sammanträdet.

4. Sekretariatet ska justera utkastet till protokoll på grundval av mottagna synpunkter, och utkastet, i dess reviderade form, ska godkännas av ordförandena inom 28 dagar från dagen för mötet, eller vid något annat datum som ordförandena har enats om. När det är godkänt ska två exemplar av protokollet bestyrkas genom underskrift av företrädarna i sekretariatet. Unionen och Förenade kungariket ska vardera erhålla ett av dessa bestyrkta exemplar. Ordförandena får komma överens om att undertecknande och utbyte av elektroniska exemplar uppfyller detta krav.

REGEL 9

Beslut och rekommendationer

1. Mellan sammanträdena får partnerskapsrådet anta beslut eller rekommendationer genom skriftligt förfarande. Texten till ett utkast till beslut eller rekommendation ska inges skriftligen av den ena ordföranden till den andra på partnerskapsrådets arbetsspråk. Den andra parten ska ha en månad, eller en eventuell längre tidsperiod som anges av den part som lägger fram förslaget, att uttrycka sitt samtycke till utkastet till beslut eller rekommendation. Om den andra parten inte uttrycker sitt samtycke, ska det föreslagna beslutet eller den föreslagna rekommendationen diskuteras och får antas vid nästa sammanträde i partnerskapsrådet. Utkasten till beslut eller rekommendationer ska anses som antagna när den andra parten ger sitt samtycke och ska tas till protokollet från partnerskapsrådets nästa möte i enlighet med regel 8.

2. När partnerskapsrådet antar beslut eller utfärdar rekommendationer ska orden ”beslut” respektive ”rekommendation” anges i titeln på akterna. Sekretariatet ska registrera varje beslut eller rekommendation med ett löpnummer och med en hänvisning till dagen för antagande.

3. I de beslut som antas av partnerskapsrådet ska det datum då de får verkan anges.

4. Beslut och rekommendationer som antas av partnerskapsrådet ska upprättas i två exemplar på de giltiga språken och undertecknas av ordförandena och ska skickas av sekretariatet till unionen och Förenade kungariket omedelbart efter undertecknandet. Ordförandena får komma överens om att undertecknande och utbyte av elektroniska exemplar uppfyller detta krav.

REGEL 10

Insyn

1. Ordförandena får komma överens om att partnerskapsrådets sammanträden ska vara offentliga.

2. Varje part får besluta om offentliggörande av partnerskapsrådets beslut och rekommendationer i sin respektive officiella tidning eller på internet.

3. Om unionen eller Förenade kungariket lämnar information som är konfidentiell eller skyddad från utlämnande enligt dess lagar och andra författningar till partnerskapsrådet ska den andra parten behandla informationen som konfidentiell.

4. Preliminära dagordningar för sammanträdena ska offentliggöras innan mötet i partnerskapsrådet äger rum. Protokollen från mötena ska offentliggöras efter att de godkänts i enlighet med regel 8.

5. Offentliggörande av de handlingar som avses i punkterna 2, 3 och 4 ska göras i enlighet med båda parters tillämpliga dataskyddsbestämmelser.

REGEL 11

Språk

1. Partnerskapsrådets officiella språk ska vara unionens och Förenade kungarikets officiella språk.

2. Arbetsspråket i partnerskapsrådet ska vara engelska. Om inget annat beslutas av ordförandena ska partnerskapsrådet grunda sina överläggningar på handlingar upprättade på engelska.

3. Partnerskapsrådet ska anta beslut om ändring eller tolkning av detta avtal på språken i de giltiga texterna till detta avtal. Alla andra beslut av partnerskapsrådet, inbegripet de genom vilka denna arbetsordning ändras, ska antas på det arbetsspråk som anges i punkt 2.

REGEL 12

Utgifter

1. Unionen och Förenade kungariket ska var och en stå för sina egna utgifter till följd av att de deltar i partnerskapsrådets sammanträden.

2. Den part som är värd för ett sammanträde ska stå för kostnaderna för att anordna sammanträdet och för kopiering av handlingar.

3. Kostnader i samband med tolkning vid sammanträden till och från partnerskapsrådets arbetsspråk ska bäras av den part som begär tolkningen.

4. Varje part ska ansvara för översättning av beslut och övriga handlingar till sitt eget officiella språk, om så krävs enligt regel 11, och ska täcka utgifter i samband med sådana översättningar.

REGEL 13

Kommittéer

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna regel ska reglerna 1–12 i tillämpliga delar gälla för kommittéerna.

2. Kommittéerna ska underrätta partnerskapsrådet om sina sammanträdesscheman och dagordningar i tillräckligt god tid före sammanträdena och rapportera till partnerskapsrådet om resultaten och slutsatserna från varje sammanträde.

BILAGA 2

INLEDANDE ANMÄRKNINGAR TILL DE PRODUKTSPECIFIKA URSPRUNGSREGLERNA

ANMÄRKNING 1

Allmänna principer

1. I denna bilaga fastställs de allmänna reglerna för de krav i bilaga 3 som ska tillämpas i enlighet med artikel 39.1 c i detta avtal.

2. Vid tillämpning av denna bilaga och bilaga 3 ska kraven för att en produkt ska anses ha ursprungsstatus i enlighet med artikel 39.1 c i detta avtal vara en ändring av klassificeringen enligt tulltaxan, en produktionsprocess, ett högsta värde eller en högsta vikt för icke-ursprungsmaterial eller något annat krav som anges i denna bilaga och i bilaga 3.

3. Hänvisningar till vikt i en produktspecifik ursprungsregel ska förstås som hänvisningar till nettovikten, som är vikten av ett material eller en produkt exklusive förpackningens vikt.

4. Denna bilaga och bilaga 3 är baserade på Harmoniserade systemet, i dess ändrade lydelse av den 1 januari 2017.

ANMÄRKNING 2

Struktur på förteckningen över produktspecifika ursprungsregler

1. Anmärkningar till avdelningar eller kapitel, i tillämpliga fall, ska läsas tillsammans med de produktspecifika ursprungsreglerna för relevant avdelning, kapitel, nummer eller undernummer.

2. Varje produktspecifik ursprungsregel som anges i kolumn 2 i bilaga 3 ska gälla för motsvarande produkt som anges i kolumn 1 i bilaga 3.

3. Om alternativa produktspecifika ursprungsregler gäller för en produkt ska produkten anses ha ursprung i en part om den uppfyller något av alternativen.

4. Om en produkt är föremål för en produktspecifik ursprungsregel som inbegriper flera krav ska produkten anses ha ursprung i en part endast om den uppfyller samtliga krav.

5. I denna bilaga och i bilaga 3 gäller följande definitioner:

   a) *avdelning*: en avdelning i Harmoniserade systemet.

   b) *kapitel*: de två första siffrorna i klassificeringsnumret enligt Harmoniserade systemet.

c) *nummer*: de fyra första siffrorna i klassificeringsnumret enligt Harmoniserade systemet.

d) *undernummer*: de sex första siffrorna i klassificeringsnumret enligt Harmoniserade systemet.

6. I de produktspecifika ursprungsreglerna gäller följande förkortningar:

CC: tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket kapitel som helst, utom samma kapitel som produktens, dvs. att allt icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av produkten måste klassificeras enligt ett annat kapitel (2-siffrig nivå i Harmoniserade systemet) än produktens (dvs. en ändring av kapitel).

CTH: tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst, utom samma nummer som produktens, dvs. att allt icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av produkten måste klassificeras enligt ett annat nummer (4-siffrig nivå i Harmoniserade systemet) än produktens (dvs. en ändring av nummer).

CTSH: tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket undernummer som helst, utom samma undernummer som produktens, dvs. att allt icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av produkten måste klassificeras enligt ett annat undernummer (6-siffrig nivå i Harmoniserade systemet) än produktens (dvs. en ändring av undernummer).

ANMÄRKNING 3

Tillämpning av de produktspecifika ursprungsreglerna

1. Artikel 39 i detta avtal angående produkter som har erhållit ursprungsstatus och som används vid tillverkningen av andra produkter ska tillämpas oavsett huruvida denna status har erhållits i den fabrik i en part där produkterna används.

2. Om en produktspecifik ursprungsregel särskilt undantar ett visst icke-ursprungsmaterial eller anger att värdet eller vikten av ett visst icke-ursprungsmaterial inte får överskrida ett visst tröskelvärde, ska dessa villkor inte gälla icke-ursprungsmaterial som klassificeras någon annanstans i Harmoniserade systemet.

   Exempel 1: När regeln för bladschaktmaskiner (undernummer 8429.11) anger ”CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 84.31”, finns ingen begränsning för användningen av icke-ursprungsmaterial som klassificeras någon annanstans än enligt numren 84.29 och 84.31, exempelvis skruvar (nummer 73.18), isolerade trådar och elektriska ledare (nummer 85.44) och diverse elektroniska delar (kapitel 85).

   Exempel 2: När regeln för nummer 35.05 (dextrin och annan modifierad stärkelse, lim och klister på basis av stärkelse osv.) anger ”CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 11.08”, finns ingen begränsning för användningen av icke-ursprungsmaterial som klassificeras någon annanstans än enligt nummer 11.08 (stärkelse, inulin), exempelvis material enligt kapitel 10 (spannmål).

3. Om en produktspecifik ursprungsregel anger att en produkt ska tillverkas av ett visst material hindrar inte detta användning av andra material som inte kan uppfylla den regeln på grund av sin beskaffenhet.

ANMÄRKNING 4

Beräkning av högsta värde på icke-ursprungsmaterial

I de produktspecifika ursprungsreglerna gäller följande definitioner:

a) *tullvärde*: det värde som fastställs i enlighet med avtalet om tillämpning av artikel VII i Gatt 1994.

b) *EXW* eller *pris fritt fabrik*:

i) det pris som har betalats eller ska betalas för produkten till den tillverkare i vars företag den sista behandlingen eller bearbetningen äger rum, förutsatt att värdet av allt använt material och alla andra kostnader för tillverkningen av produkten inkluderats i priset och att avdrag gjorts för alla inhemska skatter som kommer att eller kan komma att återbetalas när den framställda produkten exporteras, eller

ii) om det inte finns något pris som har betalats eller ska betalas eller om det pris som faktiskt betalats inte återspeglar samtliga faktiska kostnader för tillverkningen av produkten, värdet av allt använt material och alla andra kostnader för tillverkningen av produkten i den exporterande parten, vilket

A) inbegriper försäljnings- och administrationskostnader och andra allmänna kostnader samt vinst, som rimligen kan hänföras till produkten, och

B) utesluter kostnader för frakt, försäkring, alla övriga kostnader för att transportera produkten och alla inhemska skatter i den exporterande parten som kommer att eller kan komma att återbetalas när den framställda produkten exporteras

iii) vid tillämpning av led i, och om den sista tillverkningen har utkontrakterats till en tillverkare, avses med *tillverkare* i led i den person som har anlitat.

c) *MaxNOM*: det högsta värdet av icke-ursprungsmaterial uttryckt i procent, vilket ska beräknas enligt följande formel:

$$\text{MaxNOM (\%)} = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

d) *VNM*: värdet av icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av produkten, vilket motsvarar dess tullvärde vid importtillfället inklusive frakt, försäkring (i tillämpliga fall), förpackning och alla andra kostnader för transport av materialen till importhamnen i den part där tillverkaren av produkten är belägen. Om värdet av icke-ursprungsmaterialet inte är känt och inte kan fastställas, ska det första fastställbara pris som betalats för icke-ursprungsmaterialet i unionen eller i Förenade kungariket användas. Värdet av det icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av produkten får beräknas på grundval av viktat genomsnittligt värde eller någon annan lagervärderingsmetod enligt redovisningsprinciper som är allmänt accepterade i parten.

ANMÄRKNING 5

Definitioner av de processer som avses i avdelningarna V–VII i bilaga 3

I de produktspecifika ursprungsreglerna gäller följande definitioner:

a) *bioteknisk bearbetning*:

i) biologisk eller bioteknisk odling (inklusive cellodling), hybridisering eller genetisk modifiering av mikroorganismer (bakterier, virus (inklusive fager) osv.) eller av människo-, djur- eller växtceller, och

ii) framställning, isolering eller rening av cellstrukturer eller intercellulära strukturer (t.ex. isolerade gener, genfragment och plasmider) eller fermentering.

b) *ändring av partikelstorlek:* en avsiktlig och kontrollerad modifiering av partikelstorleken hos en produkt, annat än genom enbart krossning eller pressning, vilken resulterar i en produkt med en bestämd partikelstorlek, en bestämd partikelstorleksfördelning eller en bestämd yta, som är relevant för den resulterande produktens syften och som har fysikaliska eller kemiska egenskaper som skiljer sig från insatsmaterialens.

c) *kemisk reaktion*: en process (inbegripet biokemisk bearbetning) som ger upphov till en molekyl med en ny struktur genom att intramolekylära bindningar bryts och nya intramolekylära bindningar bildas, eller genom att atomernas rumsliga arrangemang i en molekyl ändras, med undantag av följande, som inte ska betraktas som kemiska reaktioner vid tillämpningen av denna definition:

i) Upplösning i vatten eller andra lösningsmedel.

ii) Avlägsnande av lösningsmedel, inklusive vatten som används som lösningsmedel.

iii) Tillsats eller avlägsnande av kristallvatten.

d) *destillation*:

i) *atmosfärisk destillation*: en separationsprocess där oljor erhållna ur petroleum separeras, i en destillationskolonn, i fraktioner efter kokpunkt och där ångorna sedan kondenseras till olika flytande fraktioner; produkter som framställs genom destillation av petroleum är t.ex. LPG, nafta, bensin, fotogen, diesel eller eldningsolja, lätta dieselbrännoljor och smörjolja, och

ii) *vakuumdestillation*: destillation vid ett tryck som är lägre än atmosfärstrycket men inte så lågt att den skulle klassificeras som molekylär destillation; vakuumdestillation används för destillation av högkokande och värmekänsliga material som t.ex. tunga destillat i oljor erhållna ur petroleum för att framställa lätt till tung vakuumgasolja och återstoder.

e) *isomerseparation*: isolering eller separation av isomerer från en blandning av isomerer.

f) *blandning*: en avsiktlig och proportionsmässigt kontrollerad blandning (inbegripet dispersion) av material, med undantag av tillsats av spädningsmedel, enbart för att uppfylla fastställda specifikationer, som resulterar i framställningen av en produkt med fysikaliska eller kemiska egenskaper som är relevanta för produktens syften eller användningsområden och som skiljer sig från insatsmaterialens.

g) *produktion av standardmaterial* (inklusive standardlösningar): produktion av ett preparat som är lämpligt för analys- eller kalibreringsändamål eller som referens, med exakta renhetsgrader eller proportioner som intygas av tillverkaren.

h) *rening*: en process som leder till att minst 80 % av innehållet av befintliga föroreningar elimineras eller att föroreningar reduceras eller elimineras och som resulterar i en vara som är lämplig för ett eller flera av följande användningsområden:

   i) Läkemedelssubstanser, medicinska, kosmetiska eller veterinärmedicinska substanser eller substanser för livsmedel.

   ii) Kemiska produkter och reagenser för analys-, diagnos- eller laboratorieändamål.

   iii) Delar och komponenter för användning inom mikroelektronik.

   iv) Specialiserade optiska användningsområden.

v) Bioteknik, till exempel i cellodling, för genteknik eller som katalysator.

vi) Bärare som används i en separationsprocess.

vii) Kärnteknik.

ANMÄRKNING 6

Definitioner av termer som används i avdelning XI i bilaga 3

I de produktspecifika ursprungsreglerna gäller följande definitioner:

a) *konststapelfibrer*: fiberkabel av syntetfilament eller regenatfilament, syntet- eller regenatstapelfibrer och avfall av syntet- eller regenatfibrer enligt numren 55.01–55.07.

b) *naturfibrer*: andra fibrer än syntet- eller regenatfibrer, vars användning är begränsad till stadierna innan spinningen äger rum, inklusive avfall, och inbegriper, om inte annat anges, även fibrer som har kardats, kammats eller behandlats på annat sätt, men inte spunnits. Naturfibrer inbegriper tagel enligt nummer 05.11, natursilke enligt numren 50.02 och 50.03, ullfibrer och fina eller grova djurhår enligt numren 51.01–51.05, bomullsfibrer enligt numren 52.01–52.03 och andra vegetabiliska fibrer enligt numren 53.01–53.05.

c) *tryckning*: en teknik genom vilken en objektivt bedömd funktion, t.ex. färg, utformning eller tekniska prestanda, på ett permanent sätt ges till ett substrat av textilmaterial med hjälp av en schablon eller vals eller med digitala tekniker eller överföringstekniker.

d) *tryckning (som fristående verksamhet)*: en teknik genom vilken en objektivt bedömd funktion, t.ex. färg, utformning eller tekniska prestanda, på ett permanent sätt ges till ett substrat av textilmaterial med hjälp av en schablon eller vals eller med digitala tekniker eller överföringstekniker, i kombination med minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. skrubbning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning, noppning, klippning, svedning, air-tumbler-behandling, sträckning, valkning, ångbehandling och krympning eller våtdekatering), förutsatt att värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.

ANMÄRKNING 7

Toleranser för produkter som innehåller två eller flera bastextilmaterial

1. Med bastextilmaterial förstås i denna anmärkning följande:

a) Natursilke.

b) Ull.

c) Grova djurhår.

d) Fina djurhår.

e) Tagel.

f) Bomull.

g) Material för papperstillverkning och papper.

h) Lin.

i) Mjukhampa.

j) Jute och andra bastfibrer för textilt ändamål.

k) Sisal och andra textilfibrer av släktet Agave.

l) Kokosfibrer, abaca, rami och andra vegetabiliska textilfibrer.

m) Syntetkonstfilament.

n) Regenatkonstfilament.

o) Elektriskt ledande fibrer.

p) Syntetkonststapelfibrer av polypropen.

q) Syntetkonststapelfibrer av polyester.

r) Syntetkonststapelfibrer av polyamid.

s) Syntetkonststapelfibrer av polyakrylnitril.

t) Syntetkonststapelfibrer av polyimid.

u) Syntetkonststapelfibrer av polytetrafluoreten.

v) Syntetkonststapelfibrer av polyfenylensulfid.

w) Syntetkonststapelfibrer av polyvinylklorid.

x) Andra syntetkonststapelfibrer.

y) Regenatkonststapelfibrer av viskos.

z) Andra regenatkonststapelfibrer.

aa) Garn av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyeter, även överspunnet.

bb) Garn av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyester, även överspunnet.

cc) Produkter enligt nummer 56.05 (metalliserat garn) som innehåller remsor som utgörs av en kärna bestående av antingen aluminiumfolie eller av plastfilm med eller utan överdrag av aluminiumpulver, med en bredd av högst 5 mm, och som är infogad mellan två plastfilmer med hjälp av genomskinligt eller färgat klister.

dd) Andra produkter enligt nummer 56.05.

ee) Glasfiber.

ff) Metallfibrer.

2. När det i bilaga 3 hänvisas till denna anmärkning ska kraven i kolumn 2 i den bilagan inte tillämpas, som en tolerans, på bastextilmaterial utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen av en produkt, under förutsättning att

a) produkten innehåller två eller flera bastextilmaterial, och

b) vikten av bastextilmaterialet utan ursprungsstatus, sammantaget, inte överstiger 10 % av den totala vikten av allt använt bastextilmaterial.

Exempel: För en vävnad av ull enligt nummer 51.12 som innehåller garn av ull enligt nummer 51.07, garn av syntetstapelfibrer enligt nummer 55.09 och annat material än bastextilmaterial, får garn av ull utan ursprungsstatus som inte uppfyller kravet i bilaga 3 eller syntetiskt garn utan ursprungsstatus som inte uppfyller kravet i bilaga 3, eller en kombination av båda, användas, förutsatt att dess totala vikt inte överstiger 10 % av vikten av allt använt bastextilmaterial.

3. Trots vad som sägs i punkt 2 b ska den maximala toleransen för produkter som innehåller ”garn av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyeter, även överspunnet”, vara 20 %. Andelen övriga bastextilmaterial utan ursprungsstatus får dock inte överstiga 10 %.

4. Trots vad som sägs i punkt 2 b ska den maximala toleransen för produkter som innehåller ”remsor som utgörs av en kärna bestående av antingen aluminiumfolie eller av plastfilm med eller utan överdrag av aluminiumpulver, med en bredd av högst 5 mm, och som är infogad mellan två plastfilmer med hjälp av genomskinligt eller färgat klister”, vara 30 %. Andelen övriga bastextilmaterial utan ursprungsstatus får dock inte överstiga 10 %.

ANMÄRKNING 8

Andra toleranser för vissa textilprodukter

1. När det i bilaga 3 hänvisas till denna anmärkning får textilmaterial utan ursprungsstatus (med undantag av foder och mellanfoder) vilka inte uppfyller kraven i kolumn 2 för konfektionerade textilprodukter användas, förutsatt att de klassificeras enligt ett annat nummer än produkten och att deras värde inte överstiger 8 % av produktens pris fritt fabrik.

2. Icke-ursprungsmaterial som inte klassificeras enligt kapitlen 50–63 får användas utan begränsning vid tillverkning av textilprodukter klassificerade enligt kapitlen 50–63, oavsett om de innehåller textilmaterial.

   Exempel: Om ett krav i bilaga 3 anger att garn måste användas för en viss textilprodukt (t.ex. byxor) hindrar detta inte användning av metallföremål (t.ex. knappar) utan ursprungsstatus, eftersom metallföremål inte klassificeras enligt kapitlen 50–63. Av samma skäl får blixtlås utan ursprungsstatus användas, även om blixtlås normalt innehåller textilmaterial.

3. Om ett krav i bilaga 3 består i ett högsta värde för icke-ursprungsmaterial, ska värdet av de icke-ursprungsmaterial som inte klassificeras enligt kapitlen 50–63 beaktas vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterialen.

ANMÄRKNING 9

Jordbruksprodukter

Jordbruksprodukter som klassificeras enligt avdelning II i Harmoniserade systemet och nummer 24.01, som odlas eller skördas på en parts territorium, ska anses ha ursprung i den partens territorium, även om de har odlats av frön, lökar, grundstammar, sticklingar, ympkvistar, ympningar, skott, knoppar eller andra levande växtdelar som importerats från ett tredjeland.

BILAGA 3

PRODUKTSPECIFIKA URSPRUNGSREGLER

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING I	LEVANDE DJUR; ANIMALISKA PRODUKTER
Kapitel 1	Levande djur
01.01–01.06	Alla djur enligt kapitel 1 ska vara helt framställda.
Kapitel 2	Kött och ätbara slaktbiprodukter
02.01–02.10	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitlen 1 och 2 ska vara helt framställt.
Kapitel 3	Fisk samt kräftdjur, blötdjur och andra ryggradslösa vattendjur
03.01–03.08	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 3 ska vara helt framställt.
Kapitel 4	Mejeriprodukter; fågelägg; naturlig honung; ätbara produkter av animaliskt ursprung, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans
04.01–04.10	Tillverkning vid vilken - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
Kapitel 5	Produkter av animaliskt ursprung, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans
05.01–05.11	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING II	VEGETABILISKA PRODUKTER
Kapitel 6	Levande träd och andra levande växter; lökar, rötter o.d.; snittblommor och snittgrönt
06.01–06.04	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 6 ska vara helt framställt.
Kapitel 7	Grönsaker samt vissa ätbara rötter och stam- eller rotknölar
07.01–07.14	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
Kapitel 8	Ätbar frukt samt ätbara bär och nötter; skal av citrusfrukter eller meloner
08.01–08.14	Tillverkning vid vilken - allt använt material enligt kapitel 8 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
Kapitel 9	Kaffe, te, matte och kryddor
09.01–09.10	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
Kapitel 10	Spannmål
10.01–10.08	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 10 ska vara helt framställt.
Kapitel 11	Produkter från kvarnindustrin; malt; stärkelse; inulin; vetegluten
11.01–11.09	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitlen 10 och 11, numren 07.01, 07.14 och 23.02–23.03 eller undernummer 0710.10 ska vara helt framställt.
Kapitel 12	Oljeväxtfrön och oljehaltiga frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter
12.01–12.14	CTH
Kapitel 13	Schellack o. d.; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
13.01–13.02	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst vid vilken den totala vikten av icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
Kapitel 14	Vegetabiliska flätningsmaterial; vegetabiliska produkter, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans
14.01–14.04	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
AVDELNING III	ANIMALISKA OCH VEGETABILISKA FETTER OCH OLJOR SAMT SPALTNINGSPRODUKTER AV SÅDANA FETTER OCH OLJOR; BEREDDA ÄTBARA FETTER; ANIMALISKA OCH VEGETABILISKA VAXER
Kapitel 15	Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltningsprodukter av sådana fetter och oljor; beredda ätbara fetter; animaliska och vegetabiliska vaxer
15.01–15.04	CTH
15.05–15.06	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
15.07–15.08	CTSH
15.09–15.10	Tillverkning vid vilken allt använt vegetabiliskt material ska vara helt framställt.
15.11–15.15	CTSH
15.16–15.17	CTH
15.18–15.19	CTSH
15.20	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
15.21–15.22	CTSH
AVDELNING IV	BEREDDA LIVSMEDEL; DRYCKER, SPRIT OCH ÄTTIKA; TOBAK SAMT VAROR TILLVERKADE AV TOBAKSERSÄTTNING
Kapitel 16	Beredningar av kött, fisk, kräftdjur, blötdjur eller andra ryggradslösa vattendjur

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
1601.00–1604.18	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitlen 1, 2, 3 och 16 ska vara helt framställt.[1]
1604.19	CC
1604.20	
- Surimiberedningar:	CC
- Annan:	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitlen 3 och 16 ska vara helt framställt.[2]
1604.31–1605.69	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitlen 3 och 16 ska vara helt framställt.
Kapitel 17	Socker och sockerkonfektyrer
17.01	CTH
17.02	CTH, förutsatt att den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 11.01–11.08, 17.01 och 17.03 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
17.03	CTH

[1] Beredd eller konserverad tonfisk (av släktet *Thunnus*) och bonit (*Euthynnus pelamis* eller *Katsuwonus pelamis* samt *Sarda* spp.), hel eller i bitar, men inte hackad eller malen, som klassificeras enligt undernummer 1604.14 får anses som ursprungsprodukt enligt alternativa, produktspecifika ursprungsregler inom ramen för de årliga kvoter som anges i bilaga 4.

[2] Beredd eller konserverad tonfisk, bonit eller annan fisk av släktet Euthynnus, inte hel eller i bitar, som klassificeras enligt undernummer 1604.20 får anses som ursprungsprodukt enligt alternativa, produktspecifika ursprungsregler inom ramen för de årliga kvoter som anges i bilaga 4.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
17.04	
- Vit choklad:	CTH, förutsatt att a) allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och b) i) den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 40 % av produktens vikt, eller ii) värdet av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 30 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	CTH, förutsatt att - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 40 % av produktens vikt.
Kapitel 18	Kakao och kakaoberedningar
18.01–18.05	CTH
1806.10	CTH, förutsatt att - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 40 % av produktens vikt.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
1806.20–1806.90	CTH, förutsatt att a) allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och b) i) den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 40 % av produktens vikt, eller ii) värdet av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 30 % av produktens pris fritt fabrik.
Kapitel 19	Beredningar av spannmål, mjöl, stärkelse eller mjölk; bakverk
19.01–19.05	CTH, förutsatt att - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt kapitlen 2, 3 och 16 inte överstiger 20 % av produktens vikt, - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 10.06 och 11.08 inte överstiger 20 % av produktens vikt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 40 % av produktens vikt.
Kapitel 20	Beredningar av grönsaker, frukt, bär, nötter eller andra växtdelar
20.01	CTH
20.02–20.03	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
20.04–20.09	CTH, förutsatt att den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 40 % av produktens vikt.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 21	Diverse ätbara beredningar
21.01–21.02	CTH, förutsatt att - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
2103.10 2103.20 2103.90	CTH; senapspulver eller beredd senap utan ursprungsstatus får dock användas.
2103.30	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
21.04–21.06	CTH, förutsatt att - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
Kapitel 22	Drycker, sprit och ättika
22.01–22.06	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 22.07 och 22.08, förutsatt att - allt använt material enligt undernumren 0806.10, 2009.61 och 2009.69 är helt framställt, - allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
22.07	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 22.08, förutsatt att allt använt material enligt kapitel 10 samt undernumren 0806.10, 2009.61 och 2009.69 är helt framställt.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
22.08–22.09	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 22.07 och 22.08, förutsatt att allt använt material enligt undernumren 0806.10, 2009.61 och 2009.69 är helt framställt.
Kapitel 23	Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel
23.01	CTH
2302.10–2303.10	CTH, förutsatt att den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 10 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
2303.20–2308.00	CTH
23.09	CTH, förutsatt att - allt använt material enligt kapitlen 2 och 4 är helt framställt, - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 10.01–10.04 och 10.07–10.08, kapitel 11 och numren 23.02 och 23.03 inte överstiger 20 % av produktens vikt, och - den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt numren 17.01 och 17.02 inte överstiger 20 % av produktens vikt.
Kapitel 24	Tobak samt varor tillverkade av tobaksersättning
24.01	Tillverkning vid vilken allt material enligt nummer 24.01 ska vara helt framställt.
2402.10	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst, om den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt nummer 24.01 inte överstiger 30 % av vikten av använda material enligt kapitel 24.
2402.20	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst, utom material enligt samma nummer som produkten eller röktobak enligt undernummer 2403.19, och vid vilken minst 10 viktprocent av allt använt material enligt nummer 24.01 ska vara helt framställt.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
2402.90	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst, om den totala vikten av använt icke-ursprungsmaterial enligt nummer 24.01 inte överstiger 30 % av vikten av använda material enligt kapitel 24.
24.03	CTH, vid vilken minst 10 viktprocent av allt använt material enligt nummer 24.01 ska vara helt framställt.
AVDELNING V	MINERALISKA PRODUKTER Anmärkning till avdelningen: Definitioner enligt reglerna för horisontell bearbetning i denna avdelning ges i anmärkning 5 i bilaga 2.
Kapitel 25	Salt; svavel; jord och sten; gips, kalk och cement
25.01–25.30	CTH; eller MaxNOM 70 % (fritt fabrik).
Kapitel 26	Malm, slagg och aska
26.01–26.21	CTH
Kapitel 27	Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter av dessa; bituminösa ämnen; mineralvaxer
27.01–27.09	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
27.10	CTH, utom från biodiesel utan ursprungsstatus enligt undernummer 3824.99 eller 3826.00; eller destillation eller en kemisk reaktion har genomgåtts, förutsatt att den biodiesel (inbegripet hydrerad vegetabilisk olja) enligt nummer 27.10 och undernumren 3824.99 och 3826.00 som används har erhållits genom förestring, transesterifiering eller hydrogenering.
27.11–27.15	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING VI	PRODUKTER AV KEMISKA OCH NÄRSTÅENDE INDUSTRIER Anmärkning till avdelningen: Definitioner enligt reglerna för horisontell bearbetning i denna avdelning ges i anmärkning 5 i bilaga 2.
Kapitel 28	Oorganiska kemikalier; organiska och oorganiska föreningar av ädla metaller, av sällsynta jordartsmetaller, av radioaktiva grundämnen och av isotoper
28.01–28.53	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 29	Organiska kemikalier
2901.10–2905.42	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
2905.43–2905.44	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 17.02 och undernummer 3824.60.
2905.45	CTSH, dock får icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som produkten användas, om dess totala värde inte överstiger 20 % av produktens pris fritt fabrik; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
2905.49–2942	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 30	Farmaceutiska produkter
30.01–30.06	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 31	Gödselmedel
31.01–31.04	CTH, dock får icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som produkten användas, om dess totala värde inte överstiger 20 % av produktens pris fritt fabrik; eller MaxNOM 40 % (fritt fabrik).
31.05	
- Natriumnitrat - Kalciumcyanamid - Kaliumsulfat - Kaliummagnesiumsulfat	CTH, dock får icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som produkten användas, om dess totala värde inte överstiger 20 % av produktens pris fritt fabrik; eller MaxNOM 40 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra	CTH, dock får icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som produkten användas, om dess totala värde inte överstiger 20 % av produktens pris fritt fabrik, och vid vilken värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik; eller MaxNOM 40 % (fritt fabrik).
Kapitel 32	Garvämnes- och färgämnesextrakter; garvsyror och garvsyraderivat; pigment och andra färgämnen; lacker och andra målningsfärger; kitt och andra tätnings- och utfyllningsmedel; tryckfärger, bläck och tusch
32.01–32.15	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 33	Eteriska oljor och resinoider; parfymerings-, skönhets- och kroppsvårdsmedel
33.01	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
3302.10	CTH, dock får icke-ursprungsmaterial enligt undernummer 3302.10 användas, om dess totala värde inte överstiger 20 % av produktens pris fritt fabrik.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
3302.90	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
33.03	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
33.04–33.07	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 34	Tvål och såpa, organiska ytaktiva ämnen, tvättmedel, smörjmedel, konstgjorda vaxer, beredda vaxer, puts- och skurmedel, ljus och liknande artiklar, modelleringspastor, så kallad dentalvax samt dentalpreparat på basis av gips
34.01–34.07	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 35	Proteiner; modifierad stärkelse; lim och klister; enzymer
35.01–35.04	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4.
35.05	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 11.08.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
35.06–35.07	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 36	Krut och sprängämnen; pyrotekniska produkter; tändstickor; pyrofora legeringar; vissa brännbara produkter
36.01–36.06	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 37	Varor för foto- eller kinobruk
37.01–37.07	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 38	Diverse kemiska produkter

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
38.01–38.08	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
3809.10	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 11.08 och 35.05.
3809.91–3822.00	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
38.23	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
3824.10–3824.50	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
3824.60	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt undernumren 2905.43 och 2905.44.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
3824.71–3825.90	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
38.26	Tillverkning där biodiesel erhålls genom transesterifiering, förestring eller hydrogenering.
AVDELNING VII	PLASTER OCH PLASTVAROR; GUMMI OCH GUMMIVAROR Anmärkning till avdelningen: Definitioner enligt reglerna för horisontell bearbetning i denna avdelning ges i anmärkning 5 i bilaga 2.
Kapitel 39	Plaster och plastvaror
39.01–39.15	CTSH; en kemisk reaktion, rening, blandning, produktion av standardmaterial, en ändring av partikelstorlek, isomerseparation eller bioteknisk bearbetning har genomgåtts; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
39.16–39.19	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
39.20	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
39.21–39.22	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
3923.10–3923.50	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
3923.90–3925.90	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
39.26	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 40	Gummi och gummivaror
40.01–40.11	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
4012.11–4012.19	CTSH; eller Regummering av begagnade däck.
4012.20–4017.00	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING VIII	OBEREDDA HUDAR OCH SKINN, LÄDER, PÄLSSKINN SAMT VAROR AV DESSA MATERIAL; SADELMAKERIARBETEN; RESEFFEKTER, HANDVÄSKOR OCH LIKNANDE ARTIKLAR; VAROR AV TARMAR
Kapitel 41	Oberedda hudar och skinn (andra än pälsskinn) samt läder
41.01–4104.19	CTH
4104.41–4104.49	CTSH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt undernumren 4104.41–4104.49.
4105.10	CTH
4105.30	CTSH
4106.21	CTH
4106.22	CTSH
4106.31	CTH
4106.32–4106.40	CTSH
4106.91	CTH
4106.92	CTSH
41.07–41.13	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt undernumren 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 och 4106.92. Icke-ursprungsmaterial enligt undernumren 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 eller 4106.92 får dock användas om det eftergarvas.
4114.10	CTH
4114.20	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt undernumren 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 och 4107. Icke-ursprungsmaterial enligt undernumren 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 och nummer 41.07 får dock användas om det eftergarvas.
41.15	CTH

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 42	Lädervaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar
42.01–42.06	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 43	Pälsskinn och konstgjord päls; varor av dessa material
4301.10–4302.20	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
4302.30	CTSH
43.03–43.04	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING IX	TRÄ OCH VAROR AV TRÄ; TRÄKOL; KORK OCH VAROR AV KORK; VAROR AV HALM, ESPARTO ELLER ANDRA FLÄTNINGSMATERIAL; KORGMAKERIARBETEN
Kapitel 44	Trä och varor av trä; träkol
44.01–44.21	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 45	Kork och varor av kork
45.01–45.04	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 46	Varor av halm, esparto eller andra flätningsmaterial; korgmakeriarbeten
46.01–46.02	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING X	MASSA AV VED ELLER ANDRA FIBRÖSA CELLULOSAHALTIGA MATERIAL; PAPPER ELLER PAPP FÖR ÅTERVINNING (AVFALL OCH FÖRBRUKADE VAROR); PAPPER OCH PAPP SAMT VAROR AV PAPPER ELLER PAPP
Kapitel 47	Massa av ved eller andra fibrösa cellulosahaltiga material; papper eller papp för återvinning (avfall och förbrukade varor)
47.01–47.07	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 48	Papper och papp; varor av pappersmassa, papper eller papp
48.01–48.23	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 49	Tryckta böcker, tidningar, bilder och andra produkter från den grafiska industrin; handskrifter, maskinskrivna texter samt ritningar
49.01–49.11	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING XI	TEXTILVAROR Anmärkning till avdelningen: För definitioner av termer som används i samband med toleranser för vissa produkter som är tillverkade av textilmaterial, se anmärkningarna 6, 7 och 8 i bilaga 2.
Kapitel 50	Natursilke
50.01–50.02	CTH
50.03	
- Kardat eller kammat:	Kardning eller kamning av avfall av natursilke.
- Andra:	CTH
50.04–50.05	Spinning av naturfibrer; sprutning av kontinuerliga konstfilament i kombination med spinning; sprutning av kontinuerliga konstfilament i kombination med snoddning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
50.06	
- Garn av natursilke och garn spunnet av avfall av natursilke:	Spinning av naturfibrer; sprutning av kontinuerliga konstfilament i kombination med spinning; sprutning av kontinuerliga konstfilament i kombination med snoddning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
- Gut:	CTH

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
50.07	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; snoddning eller mekanisk bearbetning av något slag i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
Kapitel 51	Ull samt fina eller grova djurhår; garn och vävnader av tagel
51.01–51.05	CTH
51.06–51.10	Spinning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
51.11–51.13	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 52	Bomull
52.01–52.03	CTH
52.04–52.07	Spinning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
52.08–52.12	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; snoddning eller mekanisk bearbetning av något slag i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning, överdragning eller laminering; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
Kapitel 53	Andra vegetabiliska textilfibrer; pappersgarn och vävnader av pappersgarn
53.01–53.05	CTH
53.06–53.08	Spinning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
53.09–53.11	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning, överdragning eller laminering; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
Kapitel 54	Konstfilament; remsor o.d. av konstfibrer
54.01–54.06	Spinning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
54.07–54.08	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning, överdragning eller laminering; snoddning eller mekanisk bearbetning av något slag i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 55	Konststapelfibrer
55.01–55.07	Sprutning av konstfibrer.
55.08–55.11	Spinning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
55.12–55.16	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; snoddning eller mekanisk bearbetning av något slag i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning, överdragning eller laminering; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
Kapitel 56	Vadd, filt och bondad duk; specialgarner; surrningsgarn och tågvirke samt varor av sådana produkter
56.01	Spinning eller bondning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning eller bondning; flockning i kombination med färgning eller tryckning; eller överdragning, flockning, laminering eller metallisering i kombination med minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandrering, krympfribehandling, värmefixering och appretering), förutsatt att värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
56.02	
- Nålfilt:	sprutning av konstfibrer i kombination med framställning av textilvaror; varvid dock följande gäller: - polypropenfilament utan ursprungsstatus enligt nummer 54.02, - polypropenfibrer utan ursprungsstatus enligt nummer 55.03 eller 55.06, eller - fiberkabel av polypropen utan ursprungsstatus enligt nummer 55.01, varav varje enskilt filament eller varje enskild fiber har en längdvikt av mindre än 9 decitex, får användas, om det totala värdet av dessa material inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik; eller enbart framställning av textilvaror genom bondning, när det gäller filt som tillverkats av naturfibrer.
- Andra:	sprutning av konstfibrer i kombination med framställning av textilvaror; eller enbart framställning av textilvaror genom bondning, när det gäller annan filt som tillverkats av naturfibrer.
5603.11–5603.14	Tillverkning utgående från - enhetligt eller slumpmässigt orienterade filament; eller - naturliga eller konstgjorda ämnen eller polymerer; följt i båda fallen av bondning.
5603.91–5603.94	Tillverkning utgående från - enhetligt eller slumpmässigt orienterade stapelfibrer; eller - naturligt eller konstgjort klippt garn; följt i båda fallen av bondning.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
5604.10	Tillverkning utgående från tråd eller rep av gummi, inte textilöverdragna.
5604.90	Spinning av naturfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning; eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
56.05	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer; sprutning av konstfibrer i kombination med spinning. eller snoddning i kombination med mekanisk bearbetning av något slag.
56.06	Sprutning av konstfibrer i kombination med spinning. snoddning i kombination med överspinning; spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer; eller flockning i kombination med färgning.
56.07–56.09	Spinning av naturfibrer; eller sprutning av konstfibrer i kombination med spinning.
Kapitel 57	Mattor och annan golvbeläggning av textilmaterial Anmärkning till kapitlet: För produkter enligt detta kapitel får vävnader av jute utan ursprungsstatus användas som underlag.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
57.01–57.05	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning eller tuftning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning eller tuftning; tillverkning utgående från garn av kokosfibrer, garn av sisal, garn av jute eller klassiskt ringspunnet garn av viskos; tuftning i kombination med färgning eller tryckning; tuftning eller vävning av konstfilamentgarn i kombination med överdragning eller laminering; flockning i kombination med färgning eller tryckning; eller sprutning av konstfibrer i kombination med bondningsmetoder inbegripet nålfiltning.
Kapitel 58	Speciella vävnader; tuftade dukvaror av textilmaterial; spetsar; tapisserier; snörmakeriarbeten; broderier
58.01–58.04	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning eller tuftning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning eller tuftning; vävning i kombination med färgning, flockning, överdragning, laminering eller metallisering; tuftning i kombination med färgning eller tryckning; flockning i kombination med färgning eller tryckning; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
58.05	CTH
58.06–58.09	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning eller tuftning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning eller tuftning; vävning i kombination med färgning, flockning, överdragning, laminering eller metallisering; tuftning i kombination med färgning eller tryckning; flockning i kombination med färgning eller tryckning; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
58.10	Brodering vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst, utom material enligt samma nummer som produkten, inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
58.11	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning eller tuftning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning eller tuftning; vävning i kombination med färgning, flockning, överdragning, laminering eller metallisering; tuftning i kombination med färgning eller tryckning; flockning i kombination med färgning eller tryckning; färgning av garn i kombination med vävning; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
Kapitel 59	Impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade textilvävnader; textilvaror för tekniskt bruk
59.01	Vävning i kombination med färgning, flockning, överdragning, laminering eller metallisering; eller flockning i kombination med färgning eller tryckning.
59.02	
- Innehållande högst 90 viktprocent textilmaterial:	Vävning.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra:	Sprutning av konstfibrer i kombination med vävning.
59.03	Vävning, stickning eller virkning i kombination med impregnering, överdragning, beläggning, laminering eller metallisering; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
59.04	Kalandrering i kombination med färgning, överdragning, laminering eller metallisering. Vävnader av jute utan ursprungsstatus får användas som underlag; eller vävning i kombination med färgning, överdragning, laminering eller metallisering. Vävnader av jute utan ursprungsstatus får användas som underlag.
59.05	
- Impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade med gummi, plast eller annat material:	Framställning av textilvaror genom vävning, stickning eller bondning i kombination med impregnering, överdragning, beläggning, laminering eller metallisering.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra:	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med vävning; framställning av textilvaror genom vävning, stickning eller bondning i kombination med färgning, överdragning eller laminering; vävning i kombination med tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
59.06	
- Dukvaror av trikå:	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med stickning eller virkning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med stickning eller virkning; stickning eller virkning i kombination med gummibehandling; eller gummibehandling i kombination med minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandrering, krympfribehandling, värmefixering och appretering), förutsatt att värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra vävnader framställda av garn av syntetfilament, med ett innehåll av textilmaterial på mer än 90 viktprocent:	Sprutning av konstfibrer i kombination med vävning.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra:	Vävning, stickning eller bondning i kombination med färgning, överdragning eller gummibehandling; färgning av garn i kombination med vävning, stickning eller bondning; eller gummibehandling i kombination med minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandrering, krympfribehandling, värmefixering och appretering), förutsatt att värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.
59.07	Framställning av textilvaror genom vävning, stickning eller bondning i kombination med färgning, tryckning, överdragning, impregnering eller beläggning; flockning i kombination med färgning eller tryckning; eller tryckning (som fristående verksamhet).
59.08	
- Glödstrumpor, impregnerade:	Tillverkning utgående från rundstickad eller rundvirkad glödstrumpsväv.
- Andra:	CTH

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
59.09–59.11	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning; sprutning av konstfibrer i kombination med vävning; vävning i kombination med färgning, överdragning eller laminering; eller överdragning, flockning, laminering eller metallisering i kombination med minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandrering, krympfribehandling, värmefixering och appretering), förutsatt att värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.
Kapitel 60	Dukvaror av trikå
60.01–60.06	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med stickning eller virkning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med stickning eller virkning; stickning eller virkning i kombination med färgning, flockning, överdragning, laminering eller tryckning; flockning i kombination med färgning eller tryckning; färgning av garn i kombination med stickning eller virkning, eller snoddning eller texturering i kombination med stickning eller virkning, förutsatt att värdet av de använda icke-snodda eller icke-texturerade garnen utan ursprungsstatus inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.
Kapitel 61	Kläder och tillbehör till kläder, av trikå

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
61.01–61.17	
- Framställda genom sömnad eller annan hopfogning av två eller flera stycken av trikå, som antingen tillskurits eller formats direkt vid framställningen.	Stickning eller virkning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.
- Andra:	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med stickning eller virkning; sprutning av konstfilamentgarn i kombination med stickning eller virkning; eller stickning och konfektionering i ett enda moment.
Kapitel 62	Kläder och tillbehör till kläder, av annan textilvara än trikå
62.01	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
62.02	
- Broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.03	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.04	
- Broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
62.05	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.06	
- Broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.07–62.08	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.09	
- Broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.10	
- Brandsäker utrustning av väv med en beläggning av aluminerad polyesterfolie:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller överdragning eller laminering i kombination med konfektionering inbegripet skärning av textilvara, förutsatt att värdet av den använda icke-överdragna eller icke-laminerade textilvaran utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.11	
- Kläder för kvinnor eller flickor, broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
62.12	
- Stickade eller virkade och framställda genom sömnad eller annan hopfogning av två eller flera stycken av trikå, som antingen tillskurits eller formats direkt vid framställningen:	Stickning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.13–62.14	
- Broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik. eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.15	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
62.16	
- Brandsäker utrustning av väv med en beläggning av aluminerad polyesterfolie:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller överdragning eller laminering i kombination med konfektionering inbegripet skärning av textilvara, förutsatt att värdet av den använda icke-överdragna eller icke-laminerade textilvaran utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
62.17	
- Broderade:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; tillverkning utgående från obroderad vävnad, förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik. eller konfektionering inbegripet skärning av textilvara föregånget av tryckning (som fristående verksamhet).
- Brandsäker utrustning av väv med en beläggning av aluminerad polyesterfolie:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller överdragning eller laminering i kombination med konfektionering inbegripet skärning av textilvara, förutsatt att värdet av den använda icke-överdragna eller icke-laminerade textilvaran utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Tillskurna mellanfoder till kragar och manschetter:	CTH, förutsatt att värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.
Kapitel 63	Andra konfektionerade textilvaror; handarbetssatser; begagnade kläder och andra begagnade textilvaror; lump
63.01–63.04	
- Av filt eller bondad duk:	Framställning av textilvaror genom bondning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Andra:	
-- Broderade:	Vävning, stickning eller virkning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara; eller tillverkning utgående från obroderad vävnad (utom stickad eller virkad sådan), förutsatt att värdet av den använda obroderade vävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 40 % av produktens pris fritt fabrik.
-- Andra:	Vävning, stickning eller virkning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.
63.05	Sprutning av konstfibrer eller spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer i kombination med vävning eller stickning och konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.
63.06	
-- Av bondad duk:	Framställning av textilvaror genom bondning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.
- Andra:	Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara.
63.07	MaxNOM 40 % (fritt fabrik).
63.08	Varje artikel i satsen måste uppfylla den regel som skulle gälla för den om den inte ingick i satsen. Artiklar utan ursprungsstatus får dock ingå, om deras totala värde inte överstiger 15 % av satsens pris fritt fabrik.
63.09–63.10	CTH

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING XII	SKODON, HUVUDBONADER, PARAPLYER, PARASOLLER, PROMENADKÄPPAR, SITTKÄPPAR, PISKOR, RIDSPÖN SAMT DELAR TILL SÅDANA ARTIKLAR; BEARBETADE FJÄDRAR SAMT VAROR TILLVERKADE AV FJÄDRAR; KONSTGJORDA BLOMMOR; VAROR AV MÄNNISKOHÅR
Kapitel 64	Skodon, damasker o.d.; delar till sådana artiklar
64.01–64.05	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst, utom sammansättningar utan ursprungsstatus av överdelar hopfogade med innersulor eller med andra delar av sulan enligt nummer 64.06.
64.06	CTH
Kapitel 65	Huvudbonader och delar till huvudbonader
65.01–65.07	CTH
Kapitel 66	Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, sittkäppar, piskor och ridspön samt delar till sådana artiklar
66.01–66.03	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 67	Bearbetade fjädrar och dun samt varor tillverkade av fjädrar eller dun; konstgjorda blommor; varor av människohår
67.01–67.04	CTH
AVDELNING XIII	VAROR AV STEN, GIPS, CEMENT, ASBEST, GLIMMER ELLER LIKNANDE MATERIAL; KERAMISKA PRODUKTER; GLAS OCH GLASVAROR
Kapitel 68	Varor av sten, gips, cement, asbest, glimmer eller liknande material

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
68.01–68.15	CTH; eller MaxNOM 70 % (fritt fabrik).
Kapitel 69	Keramiska produkter
69.01–69.14	CTH
Kapitel 70	Glas och glasvaror
70.01–70.09	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
70.10	CTH
70.11	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
70.13	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 70.10.
70.14–70.20	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING XIV	NATURPÄRLOR OCH ODLADE PÄRLOR, ÄDELSTENAR OCH HALVÄDELSTENAR, ÄDLA METALLER OCH METALLER MED PLÄTERING AV ÄDEL METALL SAMT VAROR AV SÅDANA PRODUKTER; OÄKTA SMYCKEN; MYNT
Kapitel 71	Naturpärlor och odlade pärlor, ädelstenar och halvädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor av sådana produkter; oäkta smycken; mynt

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
71.01–71.05	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
71.06	
- Obearbetat:	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10; elektrolytisk, termisk eller kemisk separering av ädla metaller utan ursprungsstatus enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10; eller sammansmältning eller legering av ädla metaller utan ursprungsstatus enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10 med varandra eller med oädla metaller, eller rening.
- I form av halvfabrikat eller pulver:	Tillverkning utgående från obearbetade ädla metaller utan ursprungsstatus.
71.07	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
71.08	
- Obearbetat:	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10; elektrolytisk, termisk eller kemisk separering av ädla metaller utan ursprungsstatus enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10; eller sammansmältning eller legering av ädla metaller utan ursprungsstatus enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10 med varandra eller med oädla metaller, eller rening.
- I form av halvfabrikat eller pulver:	Tillverkning utgående från obearbetade ädla metaller utan ursprungsstatus.
71.09	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
71.10	
- Obearbetat:	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10; elektrolytisk, termisk eller kemisk separering av ädla metaller utan ursprungsstatus enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10; eller sammansmältning eller legering av ädla metaller utan ursprungsstatus enligt numren 71.06, 71.08 och 71.10 med varandra eller med oädla metaller, eller rening.
- I form av halvfabrikat eller pulver:	Tillverkning utgående från obearbetade ädla metaller utan ursprungsstatus.
71.11	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
71.12–71.18	CTH
AVDELNING XV	OÄDLA METALLER OCH VAROR AV OÄDEL METALL
Kapitel 72	Järn och stål
72.01–72.06	CTH
72.07	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 72.06.
72.08–72.17	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 72.08–72.17.
72.18	CTH
72.19–72.23	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 72.19–72.23.
72.24	CTH
72.25–72.29	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 72.25–72.29.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 73	Varor av järn eller stål
7301.10	CC, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 72.08–72.17.
7301.20	CTH
73.02	CC, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 72.08–72.17.
73.03	CTH
73.04–73.06	CC, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 72.13–72.17, 72.21–72.23 och 72.25–72.29.
73.07	
- Rördelar av rostfritt stål:	CTH, utom från smidda ämnen utan ursprungsstatus. Smidda ämnen utan ursprungsstatus får dock användas, om deras värde inte överstiger 50 % av produktens pris fritt fabrik.
- Andra:	CTH
73.08	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt undernummer 7301.20.
7309.00–7315.19	CTH
7315.20	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
7315.81–7326.90	CTH
Kapitel 74	Koppar och varor av koppar
74.01–74.02	CTH
74.03	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
74.04–74.07	CTH
74.08	CTH och MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
74.09–74.19	CTH

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 75	Nickel och varor av nickel
75.01	CTH
75.02	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
75.03–75.08	CTH
Kapitel 76	Aluminium och varor av aluminium
76.01	CTH och MaxNOM 50 % (fritt fabrik); eller värmebehandling eller elektrolytisk behandling av olegerat aluminium eller av avfall och skrot av aluminium.
76.02	CTH
76.03–76.16	CTH och MaxNOM 50 % (fritt fabrik)[1].
Kapitel 78	Bly och varor av bly
7801.10	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
7801.91–7806.00	CTH
Kapitel 79	Zink och varor av zink
79.01–79.07	CTH
Kapitel 80	Tenn och varor av tenn
80.01–80.07	CTH

[1] Vissa aluminiumprodukter får anses som ursprungsprodukt enligt alternativa, produktspecifika ursprungsregler inom ramen för de årliga kvoter som anges i bilaga 4.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
Kapitel 81	Andra oädla metaller; kermeter, varor av dessa material
81.01–81.13	Tillverkning utgående från icke-ursprungsmaterial enligt vilket nummer som helst.
Kapitel 82	Verktyg, redskap, knivar, skedar och gafflar av oädel metall; delar av oädel metall till sådana artiklar
8201.10–8205.70	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8205.90	CTH, verktyg utan ursprungsstatus enligt nummer 82.05 får dock ingå i satsen, förutsatt att deras totala värde inte överstiger 15 % av satsens pris fritt fabrik.
82.06	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt numren 82.02–82.05. Verktyg utan ursprungsstatus enligt numren 82.02–82.05 får dock ingå i satsen, förutsatt att deras totala värde inte överstiger 15 % av satsens pris fritt fabrik.
82.07–82.15	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 83	Diverse varor av oädel metall
83.01–83.11	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
AVDELNING XVI	MASKINER OCH APPARATER SAMT MEKANISKA REDSKAP; ELEKTRISK MATERIEL; DELAR TILL SÅDANA VAROR; APPARATER FÖR INSPELNING ELLER ÅTERGIVNING AV LJUD, APPARATER FÖR INSPELNING ELLER ÅTERGIVNING AV BILDER OCH LJUD FÖR TELEVISION SAMT DELAR OCH TILLBEHÖR TILL SÅDANA APPARATER
Kapitel 84	Kärnreaktorer, ångpannor, maskiner, apparater och mekaniska redskap; delar till sådana varor
84.01–84.06	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.07–84.08	MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.09–84.12	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8413.11–8415.10	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8415.20	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8415.81–8415.90	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
84.16–84.20	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.21	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.22–84.24	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.25–84.30	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 84.31; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.31–84.43	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.44–84.47	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 84.48; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.48–84.55	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.56–84.65	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 84.66; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
84.66–84.68	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.70–84.72	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 84.73; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.73–84.78	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8479.10–8479.40	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8479.50	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8479.60–8479.82	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8479.89	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8479.90	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
84.80	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.81	CTSH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
84.82–84.87	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 85	Elektriska maskiner och apparater, elektrisk materiel samt delar till sådana varor; apparater för inspelning eller återgivning av ljud, apparater för inspelning eller återgivning av bilder och ljud för television samt delar och tillbehör till sådana apparater
85.01–85.02	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 85.03; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.03–85.06	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.07	

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Ackumulatorer som innehåller en eller flera battericeller eller batterimoduler och en krets för sammankoppling av battericeller sinsemellan, ofta benämnda batterisatser, av sådana slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordon enligt numren 87.02, 87.03 och 87.04:	CTH, utom från aktivt katodmaterial utan ursprungsstatus; eller MaxNOM 30 % (fritt fabrik)[1].

[1] Under perioden från detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2026 ska alternativa produktspecifika ursprungsregler tillämpas, i enlighet med bilaga 5.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
- Batterisatser, batterimoduler och delar till sådana, avsedda att ingå i en elektrisk ackumulator av ett slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordon enligt numren 87.02, 87.03 och 87.04	CTH, utom från aktivt katodmaterial utan ursprungsstatus; eller MaxNOM 35 % (fritt fabrik)[1].
- Andra:	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.08–85.18	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.19–85.21	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 85.22; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

[1] Under perioden från detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2026 ska alternativa produktspecifika ursprungsregler tillämpas, i enlighet med bilaga 5.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
85.22–85.23	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.25–85.27	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 85.29; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.28–85.34	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.35–85.37	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 85.38; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8538.10–8541.90	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
8542.31–8542.39	CTH; icke-ursprungsmaterial som används genomgår en diffusionsprocess; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
8542.90–8543.90	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
85.44–85.48	MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING XVII	FORDON, LUFTFARTYG, FARTYG OCH VISS TRANSPORTUTRUSTNING
Kapitel 86	Lok och annan rullande järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar till sådan materiel; stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar till sådan materiel; mekanisk (inbegripet elektromekanisk) trafiksignaleringsutrustning av alla slag
86.01–86.09	CTH, utom från icke-ursprungsmaterial enligt nummer 86.07; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 87	Fordon, andra än rullande järnvägs- eller spårvägsmateriel, samt delar och tillbehör till fordon
87.01	MaxNOM 45 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
87.02–87.04	
- Fordon med både förbränningskolvmotor och elektrisk motor som framdrivningsmotorer, som kan laddas genom anslutning till en extern elkälla (*laddhybrid*); - Fordon, med enbart elektrisk motor för framdrivning	MaxNOM 45 % (fritt fabrik), och batterisatser enligt nummer 85.07 av sådana slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordonet måste ha ursprungsstatus[1].
- Andra:	MaxNOM 45 % (fritt fabrik)[2].
87.05–87.07	MaxNOM 45 % (fritt fabrik).
87.08–87.11	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

[1] Under perioden från detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2026 ska alternativa produktspecifika ursprungsregler tillämpas, i enlighet med bilaga 5.

[2] För hybridfordon med både förbränningsmotor och elmotor som framdrivningsmotorer, andra än sådana som kan laddas genom anslutning till extern elektrisk kraftkälla, gäller alternativa produktspecifika ursprungsregler för perioden från och med detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2026, i enlighet med bilaga 5.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
87.12	MaxNOM 45 % (fritt fabrik).
87.13–87.16	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 88	Luftfartyg och rymdfarkoster samt delar till sådana
88.01–88.05	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 89	Fartyg samt annan flytande materiel
89.01–89.08	CC; eller MaxNOM 40 % (fritt fabrik).
AVDELNING XVIII	OPTISKA INSTRUMENT OCH APPARATER, FOTO- OCH KINOAPPARATER, INSTRUMENT OCH APPARATER FÖR MÄTNING, KONTROLL ELLER PRECISION, MEDICINSKA OCH KIRURGISKA INSTRUMENT OCH APPARATER; UR; MUSIKINSTRUMENT; DELAR OCH TILLBEHÖR TILL SÅDANA ARTIKLAR
Kapitel 90	Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning, kontroll eller precision, medicinska och kirurgiska instrument och apparater; delar och tillbehör till sådana artiklar
9001.10–9001.40	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
9001.50	CTH; ytbehandling av den halvfärdiga linsen till en färdigbearbetad glasögonlins med synkorrigerande effekt, avsedd att monteras i ett par glasögon; beläggning av linsen genom lämpliga behandlingar för att förbättra synen och ge skydd för bäraren; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
9001.90–9033.00	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 91	Ur och delar till ur
91.01–91.14	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 92	Musikinstrument; delar och tillbehör till musikinstrument
92.01–92.09	MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING XIX	VAPEN OCH AMMUNITION; DELAR OCH TILLBEHÖR TILL SÅDANA ARTIKLAR
Kapitel 93	Vapen och ammunition; delar och tillbehör till sådana artiklar
93.01–93.07	MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING XX	DIVERSE VAROR
Kapitel 94	Möbler; sängkläder, madrasser, resårbottnar till sängar, kuddar och liknande stoppade inredningsartiklar; belysningsarmatur och andra belysningsartiklar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans; ljusskyltar, namnplåtar med belysning o.d.; monterade eller monteringsfärdiga byggnader

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
94.01–94.06	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 95	Leksaker, spel och sportartiklar; delar och tillbehör till sådana artiklar
95.03–95.08	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
Kapitel 96	Diverse artiklar
96.01–96.04	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
96.05	Varje artikel i satsen måste uppfylla den regel som skulle gälla för den om den inte ingick i satsen, förutsatt att icke-ursprungsartiklar får ingå och att deras totala värde inte överstiger 15 % av satsens pris fritt fabrik.
96.06–9608.40	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
9608.50	Varje artikel i satsen måste uppfylla den regel som skulle gälla för den om den inte ingick i satsen, förutsatt att icke-ursprungsartiklar får ingå och att deras totala värde inte överstiger 15 % av satsens pris fritt fabrik.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler
9608.60–96.20	CTH; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).
AVDELNING XXI	KONSTVERK, FÖREMÅL FÖR SAMLINGAR SAMT ANTIKVITETER
Kapitel 97	Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter
97.01–97.06	CTH

BILAGA 4

URSPRUNGSKVOTER OCH ALTERNATIV TILL DE PRODUKTSPECIFIKA URSPRUNGSREGLERNA I BILAGA 3

Gemensamma bestämmelser

1. För de produkter som förtecknas i tabellerna nedan är motsvarande ursprungsregler alternativ till dem som anges i bilaga 3, inom ramen för den tillämpliga årliga kvoten.

2. En ursprungsförsäkran som upprättas i enlighet med denna bilaga ska innehålla följande försäkran: ”Ursprungskvoter – Produkt med ursprung enligt bilaga 4”.

3. I unionen ska de kvantiteter som avses i denna bilaga förvaltas av Europeiska kommissionen, som ska vidta alla administrativa åtgärder som den anser lämpliga för en effektiv förvaltning med avseende på tillämplig unionslagstiftning.

4. I Förenade kungariket ska alla kvantiteter som avses i denna bilaga förvaltas av dess tullmyndighet, som ska vidta alla administrativa åtgärder som den anser lämpliga för en effektiv förvaltning med avseende på tillämplig lagstiftning i Förenade kungariket.

5. Den importerande parten ska förvalta ursprungskvoterna enligt *först till kvarn*-principen och ska beräkna kvantiteten produkter som införts inom ramen för dessa ursprungskvoter på grundval av den partens import.

AVSNITT 1

Årlig kvottilldelning för konserverad tonfisk

Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017)	Produktbeskrivning	Alternativ produktspecifik regel	Årlig kvot för export från unionen till Förenade kungariket (nettovikt)	Årlig kvot för export från Förenade kungariket till unionen (nettovikt)
1604.14	Beredd eller konserverad tonfisk (av släktet *Thunnus*) och bonit (*Euthynnus pelamis* eller *Katsuwonus pelamis* samt *Sarda* spp.), hel eller i bitar, men inte hackad eller malen	CC	3 000 ton	3 000 ton
1604.20	Annan beredd eller konserverad fisk			
	Av tonfisk, bonit eller annan fisk av släktet *Euthynnus* (inte hel eller i bitar)	CC	4 000 ton	4 000 ton
	Av annan fisk	-	-	-

AVSNITT 2

Årlig kvottilldelning för aluminiumprodukter[1]

Tabell 1 – Kvoter från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2023

Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017)	Produktbeskrivning	Alternativ produktspecifik regel	Årlig kvot för export från unionen till Förenade kungariket (nettovikt)	Årlig kvot för export från Förenade kungariket till unionen (nettovikt)
76.03, 76.04, 76.06, 76.08–76.16	Aluminiumprodukter och varor av aluminium (utom aluminiumtråd och aluminiumfolie)	CTH	95 000 ton	95 000 ton
76.05	Aluminiumtråd	CTH, utom från icke-ursprungs-material enligt nummer 76.04		
76.07	Aluminiumfolie	CTH, utom från icke-ursprungs-material enligt nummer 76.06		

[1] De kvantiteter som förtecknas i varje tabell i avsnitt 2 är de totala kvotkvantiteter som finns tillgängliga (för export från unionen till Förenade kungariket respektive för export från Förenade kungariket till unionen) med avseende på alla produkter som förtecknas i den tabellen.

Tabell 2 – Kvoter från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2026

Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017)	Produktbeskrivning	Alternativ produktspecifik regel	Årlig kvot för export från unionen till Förenade kungariket (nettovikt)	Årlig kvot för export från Förenade kungariket till unionen (nettovikt)
76.03, 76.04, 76.06, 76.08–76.16	Aluminiumprodukter och varor av aluminium (utom aluminiumtråd och aluminiumfolie)	CTH	72 000 ton	72 000 ton
76.05	Aluminiumtråd	CTH, utom från icke-ursprungs-material enligt nummer 76.04		
76.07	Aluminiumfolie	CTH, utom från icke-ursprungs-material enligt nummer 76.06		

Tabell 3 – Kvoter från och med den 1 januari 2027

Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017)	Produktbeskrivning	Alternativ produktspecifik regel	Årlig kvot för export från unionen till Förenade kungariket (nettovikt)	Årlig kvot för export från Förenade kungariket till unionen (nettovikt)
76.04	Stång och profiler av aluminium	CTH	57 500 ton	57 500 ton
76.06	Plåt och band av aluminium, med en tjocklek av mer än 0,2 mm	CTH		
76.07	Aluminiumfolie	CTH, utom från icke-ursprungs-material enligt nummer 76.06		

Översyn av kvoterna för aluminiumprodukter i tabell 3 i avsnitt 2

1. Tidigast fem år efter detta avtals ikraftträdande och tidigast fem år efter slutförandet av den översyn som avses i denna punkt ska handelspartnerskapskommittén, på begäran av endera parten och med bistånd av den särskilda handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler, se över kvoterna för aluminium i tabell 3 i avsnitt 2.

2. Den översyn som avses i punkt 1 ska göras på grundval av tillgänglig information om marknadsvillkoren i båda parterna och information om deras import och export av relevanta produkter.

3. På grundval av resultatet av en översyn enligt punkt 1 får partnerskapsrådet anta ett beslut om att öka eller bibehålla kvantiteten, ändra omfattningen eller fördelningen eller ändra fördelningen mellan produkter med avseende på de kvoter för aluminium som anges i tabell 3 i avsnitt 2.

BILAGA 5

PRODUKTSPECIFIKA ÖVERGÅNGSREGLER FÖR ELEKTRISKA ACKUMULATORER OCH ELFORDON

AVSNITT 1

Tillfälliga produktspecifika regler som ska tillämpas från och med detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2023

1. För de produkter som förtecknas i kolumn 1 nedan ska den produktspecifika regel som anges i kolumn 2 tillämpas under perioden från och med detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2023.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler som ska tillämpas från och med detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2023
85.07	
- Ackumulatorer som innehåller en eller flera battericeller eller batterimoduler och en krets för sammankoppling av battericeller sinsemellan, ofta kallade *batterisatser*, av sådana slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordon enligt numren 87.02, 87.03 och 87.04	CTSH; Montering av batterisatser från battericeller eller batterimoduler utan ursprungsstatus. eller MaxNOM 70 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifika ursprungsregler som ska tillämpas från och med detta avtals ikraftträdande till och med den 31 december 2023
- batterisatser, batterimoduler och delar till sådana, avsedda att ingå i en elektrisk ackumulator av ett slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordon enligt numren 87.02, 87.03 och 87.04	CTH; eller MaxNOM 70 % (fritt fabrik).
87.02–87.04	
- Fordon med både förbränningsmotor och elektrisk motor som framdrivningsmotorer, utom sådana som kan laddas genom anslutning till en extern elkälla (*hybrid*); - Fordon med både förbränningskolvmotor och elektrisk motor som framdrivningsmotorer, som kan laddas genom anslutning till en extern elkälla (*laddhybrid*); - Fordon, med enbart elektrisk motor för framdrivning	MaxNOM 60 % (fritt fabrik)

AVSNITT 2

Tillfälliga produktspecifika regler som ska tillämpas
från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2026

1. För de produkter som förtecknas i kolumn 1 nedan ska den produktspecifika regel som anges i kolumn 2 tillämpas under perioden från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2026.

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifik ursprungsregel som ska tillämpas från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2026
85.07	
Ackumulatorer som innehåller en eller flera battericeller eller batterimoduler och en krets för sammankoppling av battericeller sinsemellan, ofta kallade batterisatser, av sådana slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordon enligt numren 87.02, 87.03 och 87.04	CTH, utom från aktivt katodmaterial utan ursprungsstatus; eller MaxNOM 40 % (fritt fabrik).
- Batterisatser, batterimoduler och delar till sådana, avsedda att ingå i en elektrisk ackumulator av ett slag som används som primär elektrisk kraftkälla för framdrivning av fordon enligt numren 87.02, 87.03 och 87.04	CTH, utom från aktivt katodmaterial utan ursprungsstatus; eller MaxNOM 50 % (fritt fabrik).

Kolumn 1 Klassificering enligt Harmoniserade systemet (2017) inbegripet specifik beskrivning	Kolumn 2 Produktspecifik ursprungsregel som ska tillämpas från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2026
87.02–87.04	
- Fordon med både förbränningsmotor och elektrisk motor som framdrivningsmotorer, utom sådana som kan laddas genom anslutning till en extern elkälla (*hybrid*); - Fordon med både förbränningskolvmotor och elektrisk motor som framdrivningsmotorer, som kan laddas genom anslutning till en extern elkälla (*laddhybrid*); - Fordon, med enbart elektrisk motor för framdrivning	MaxNOM 55 % (fritt fabrik)

AVSNITT 3

Översyn av produktspecifika regler för nummer 85.07

1. Tidigast fyra år efter detta avtals ikraftträdande ska handelspartnerskapskommittén, på begäran av endera parten och med bistånd av den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler, se över de produktspecifika reglerna för nummer 85.07 som är tillämpliga från och med den 1 januari 2027 och som återfinns i bilaga 3.

2. Den översyn som avses i punkt 1 ska göras på grundval av tillgänglig information om parternas marknader, såsom tillgången till tillräckliga och lämpliga ursprungsmaterial, balansen mellan tillgång och efterfrågan och annan relevant information.

3. På grundval av resultaten av den översyn som genomförts i enlighet med punkt 1 får partnerskapsrådet anta ett beslut om ändring av de produktspecifika regler för nummer 85.07 som är tillämpliga från och med den 1 januari 2027 och som återfinns i bilaga 3.

BILAGA 6

LEVERANTÖRSDEKLARATION

1. En leverantörsdeklaration ska ha det innehåll som anges i denna bilaga.

2. Utom i de fall som avses i punkt 3 ska leverantören för varje sändning av produkter upprätta en leverantörsdeklaration på det formulär som anges i tillägg 6-A och som bifogas fakturan eller någon annan handling där de berörda produkterna beskrivs tillräckligt noggrant för att kunna identifieras.

3. Om en leverantör regelbundet förser en viss kund med produkter vars tillverkning i en part förutses bli bestående under viss tid, får leverantören tillhandahålla en enda leverantörsdeklaration som också omfattar efterföljande sändningar av dessa produkter (*leverantörsdeklaration för längre tid*). En leverantörsdeklaration för längre tid är normalt giltig i upp till två år från och med dagen för upprättandet av deklarationen. Tullmyndigheterna i den part där deklarationen upprättas får fastställa på vilka villkor längre perioder får användas. Leverantören ska upprätta en leverantörsdeklaration för längre tid på det formulär som anges i tillägg 6-B och de berörda produkterna ska beskrivas tillräckligt noggrant för att kunna identifieras. Leverantören ska omedelbart underrätta kunden om leverantörsdeklarationen för längre tid upphör att gälla för de levererade produkterna.

4. En leverantör som upprättar en deklaration ska vara beredd att när som helst på begäran av tullmyndigheterna i den part där den upprättas uppvisa alla relevanta handlingar som styrker att uppgifterna i deklarationen är riktiga.

Tillägg 6-A

LEVERANTÖRSDEKLARATION

Leverantörsdeklarationen, vars text återges nedan, måste upprättas enligt fotnoterna. Fotnoterna behöver dock inte återges.

LEVERANTÖRSDEKLARATION

I egenskap av leverantör av de produkter som omfattas av det bifogade dokumentet intygar jag följande:

1. Följande material som inte har ursprung i [ange den berörda partens namn] har använts i [ange den berörda partens namn] för att tillverka dessa produkter:

Beskrivning av de levererade produkterna (1)	Beskrivning av använt icke-ursprungsmaterial	HS-nummer för använt icke-ursprungsmaterial (2)	Värdet av använt icke-ursprungsmaterial (2)(3)
		Värde totalt	

2. Allt annat material som använts i [ange den berörda partens namn] för att tillverka dessa produkter har ursprung i [ange den berörda partens namn].

Jag förbinder mig att tillhandahålla alla ytterligare styrkande handlingar som kan krävas. …….. (Ort och datum)

.....

(Den undertecknades namn och ställning, företagets namn och adress)

……..…… (Underskrift)[6]

_____

Tillägg 6-B

LEVERANTÖRSDEKLARATION FÖR LÄNGRE TID

Leverantörsdeklarationen för längre tid, vars text återges nedan, måste upprättas i enlighet med fotnoterna. Fotnoterna behöver dock inte återges.

LEVERANTÖRSDEKLARATION FÖR LÄNGRE TID

I egenskap av leverantör av de produkter som omfattas av det bifogade dokumentet, och som regelbundet levereras till[4] ……., intygar jag följande:

1. Följande material som inte har ursprung i [ange den berörda partens namn] har använts i [ange den berörda partens namn] för att tillverka dessa produkter:

Beskrivning av de levererade produkterna (1)	Beskrivning av använt icke-ursprungsmaterial	HS-nummer för använt icke-ursprungsmaterial (2)	Värdet av använt icke-ursprungsmaterial (2)(3)
		Värde totalt	

2. Allt annat material som använts i [ange den berörda partens namn] för att tillverka dessa produkter har ursprung i en part [ange den berörda partens namn].

Denna deklaration är giltig för alla efterföljande sändningar av dessa produkter som avsänds
från och med den .....
till och med den .....[5]
Jag förbinder mig att informera ..... [4]
omedelbart om denna deklaration upphör att gälla.

…… (Ort och datum)

.....

(Den undertecknades namn och ställning, företagets namn och adress)

……..……(Underskrift)[6]

_____

Fotnoter

(1) Om den faktura eller den andra handling till vilken deklarationen bifogas avser olika typer av produkter eller produkter som inte innehåller icke-ursprungsmaterial i samma utsträckning, ska leverantören göra en tydlig åtskillnad mellan dem.

(2) Den begärda informationen behöver inte lämnas om det inte är nödvändigt.

Exempel:

I en av reglerna om kläder i kapitel 62 föreskrivs följande: ”Vävning i kombination med konfektionering, inbegripet skärning av textilvara”. Om en tillverkare av sådana kläder i en part använder tyger som importerats från den andra parten och som har framställts där genom vävning av icke-ursprungsgarn, är det tillräckligt för leverantören i den senare parten att beskriva det använda icke-ursprungsmaterialet som garn i sin deklaration, utan att det är nödvändigt att ange HS-numret för och värdet av sådant garn.

En tillverkare av järntråd enligt HS-nummer 72.17 som vid tillverkningen använder järnstänger utan ursprungsstatus ska i den andra kolumnen ange ”stänger av järn”. Om denna järntråd ska användas vid tillverkningen av en maskin för vilken regeln innehåller en begränsning av det totala icke-ursprungsmaterial som får användas till ett visst procentvärde, måste värdet av stängerna utan ursprungsstatus anges i den tredje kolumnen.

(3) *Värdet av använt icke-ursprungsmaterial:* värdet av icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av produkten, vilket motsvarar dess tullvärde vid importtillfället inklusive frakt, försäkring (i tillämpliga fall), förpackning och alla andra kostnader för transport av materialen till importhamnen i den part där tillverkaren av produkten är belägen. Om värdet av icke-ursprungsmaterialet inte är känt och inte kan fastställas, ska det första fastställbara pris som betalats för icke-ursprungsmaterialet i unionen eller i Förenade kungariket användas.

(4) Kundens namn och adress

(5) Ange datum

(6) Detta fält får innehålla en elektronisk signatur, en skannad bild eller annan visuell återgivning av undertecknarens handskrivna underskrift i stället för originalsignaturer, i lämpliga fall.

BILAGA 7

TEXTEN TILL URSPRUNGSFÖRSÄKRAN

Den ursprungsförsäkran som avses i artikel 56 i detta avtal ska upprättas med användning av nedanstående text i en av följande språkversioner och i enlighet med den exporterande partens lagar och andra författningar. Om ursprungsförsäkran skrivs för hand ska detta göras med bläck och tryckbokstäver. Ursprungsförsäkran ska upprättas i enlighet med respektive fotnoter. Fotnoterna behöver inte återges.

Bulgarisk version

Kroatisk version

Tjeckisk version

Dansk version

Nederländsk version

Engelsk version

Estnisk version

Finsk version

Fransk version

Tysk version

Grekisk version

Ungersk version

Italiensk version

Lettisk version

Litauisk version

Maltesisk version

Polsk version

Portugisisk version

Rumänsk version

Slovakisk version

Slovensk version

Spansk version

Svensk version

(Period: från_____ till _____[1])

Exportören av de produkter som omfattas av detta dokument (Exportörens referensnummer …[2]) försäkrar att dessa produkter, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i …[3].

…….....[4]

(Ort och datum)

…….....

(Exportörens namn)

---

(1) Om ursprungsförsäkran fylls i för flera sändningar av identiska ursprungsprodukter i den mening som avses i artikel 56.4 b i detta avtal, ange den period under vilken ursprungsförsäkran ska gälla. Perioden får inte överstiga tolv månader. All import av produkten måste ske inom den angivna perioden. När en period inte är tillämplig får fältet lämnas tomt.

(2) Ange det referensnummer genom vilket exportören kan identifieras. För exportören i unionen kommer detta att vara det nummer som tilldelats i enlighet med unionens lagar och andra författningar. För exportören i Förenade kungariket kommer detta att vara det nummer som tilldelats i enlighet med de lagar och andra författningar som är tillämpliga i Förenade kungariket. Om exportören inte har tilldelats något nummer kan fältet lämnas tomt.

(3) Ange produktens ursprung: Förenade kungariket eller unionen.

(4) Ort och datum får utelämnas om informationen finns i själva dokumentet.

BILAGA 8

GEMENSAM FÖRKLARING OM FURSTENDÖMET ANDORRA

1. Produkter med ursprung i Furstendömet Andorra som omfattas av kapitlen 25–97 i Harmoniserade systemet ska av Förenade kungariket godtas som produkter med ursprung i unionen i den mening som avses i detta avtal.

2. I enlighet med den tullunion som inrättats genom rådets beslut 90/680/EEG av den 26 november 1990 om ingående av avtalet i form av en skriftväxling mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Furstendömet Andorra ska punkt 1 tillämpas endast under förutsättning att Furstendömet Andorra tillämpar samma förmånsbehandling på produkter med ursprung i Förenade kungariket som unionen tillämpar på sådana produkter.

3. Del två rubrik ett avdelning I kapitel 2 i detta avtal ska i tillämpliga delar gälla för fastställandet av ursprungsstatus för de produkter som avses i punkt 1 i denna gemensamma förklaring.

BILAGA 9

GEMENSAM FÖRKLARING OM REPUBLIKEN SAN MARINO

1. Produkter med ursprung i Republiken San Marino ska av Förenade kungariket godtas som produkter med ursprung i unionen i den mening som avses i detta avtal.

2. I enlighet med avtalet om samarbete och tullunion mellan Europeiska Ekonomiska gemenskapen och Republiken San Marino, upprättat i Bryssel den 16 december 1991, ska punkt 1 tillämpas endast under förutsättning att Republiken San Marino tillämpar samma förmånliga tullbehandling på produkter med ursprung i Förenade kungariket som unionen tillämpar på sådana produkter.

3. Del två rubrik ett avdelning I kapitel 2 i detta avtal ska i tillämpliga delar gälla för fastställandet av ursprungsstatus för de produkter som avses i punkt 1 i denna gemensamma förklaring.

BILAGA 10

KRITERIER SOM AVSES I ARTIKEL 87 d

De kriterier som avses i artikel 87 d i detta avtal är följande:

a) Den information som den exporterande parten tillhandahåller för att få tillstånd att importera en given vara till den importerande parten enligt artikel 75 i detta avtal.

b) Resultatet av den importerande partens revisioner och kontroller i enlighet med artikel 79 i detta avtal.

c) Frekvensen och allvaret hos bristande efterlevnad som den importerande parten upptäcker hos produkter från den exporterande parten.

d) Huruvida exportörer tidigare har underlåtit att uppfylla den importerande partens krav.

e) Tillgängliga vetenskapliga bedömningar och annan relevant information om den risk som produkterna innebär.

BILAGA 11

MOTORFORDON OCH UTRUSTNING OCH DELAR TILL MOTORFORDON

ARTIKEL 1

Definitioner

1. I denna bilaga gäller följande definitioner:

   a) *WP.29*: världsforum för harmonisering av fordonsföreskrifter inom ramen för Förenta nationernas ekonomiska kommission (Unece).

   b) *1958 års överenskommelse*: överenskommelsen om antagande av harmoniserade tekniska FN-föreskrifter för hjulförsedda fordon och för utrustning och delar som kan monteras eller användas på hjulförsett fordon och om villkoren för ömsesidigt erkännande av typgodkännanden utfärdade på grundval av dessa FN-föreskrifter, utfärdad i Genève den 20 mars 1958 och förvaltad av WP.29, samt alla senare ändringar och revideringar av denna.

c) *1998 års överenskommelse*: Överenskommelsen om fastställande av enhetliga tekniska föreskrifter för hjulförsedda fordon och för utrustning och delar som kan monteras eller användas på hjulförsett fordon, utfärdad i Genève den 25 juni 1998 och förvaltad av WP.29, samt alla senare ändringar och revideringar av denna.

d) *FN-föreskrifter*: föreskrifter som antagits i enlighet med 1958 års överenskommelse.

e) *enhetliga tekniska föreskrifter*: enhetliga tekniska föreskrifter som fastställts och placerats i det enhetliga registret i enlighet med 1998 års överenskommelse.

f) *HS 2017*: 2017 års utgåva av Harmoniserade systemets nomenklatur som utfärdats av Världstullorganisationen.

g) *typgodkännande*: förfarande genom vilket en godkännandemyndighet intygar att en typ av fordon, system, komponent eller separat teknisk enhet uppfyller de tillämpliga administrativa bestämmelserna och tekniska kraven.

h) *typgodkännandeintyg*: handling genom vilken godkännandemyndigheten officiellt intygar att en typ av fordon, system, komponent eller separat teknisk enhet är typgodkänd.

2. Termer som det hänvisas till i denna bilaga ska ha samma innebörd som i 1958 års överenskommelse eller i bilaga 1 till avtalet om tekniska handelshinder.

ARTIKEL 2

Produktdefinition

Denna bilaga är tillämplig på handeln mellan parterna med alla kategorier av motorfordon, utrustning och delar därav, enligt definitionen i punkt 1 i Uneces konsoliderade resolution om fordonskonstruktion (R.E.3)[1], som bland annat omfattas av kapitlen 40, 84, 85, 87 och 94 i HS 2017 (nedan kallade *produkter som omfattas*).

ARTIKEL 3

Mål

Vad gäller de produkter som omfattas är målen med denna bilaga att

a) undanröja och förhindra onödiga alla tekniska hinder för den bilaterala handeln,

b) främja förenlighet och konvergens mellan regler som grundar sig på internationella standarder,

c) främja erkännande av godkännanden som grundar sig på godkännandesystem som tillämpas enligt de avtal som förvaltas av WP.29,

[1] ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6 av den 11 juli 2017.

d) stärka konkurrensvillkoren på marknaden på grundval av principerna om öppenhet, icke-diskriminering och insyn,

e) främja en hög skyddsnivå för människors hälsa, säkerhet och miljö, och

f) upprätthålla samarbetet i frågor av gemensamt intresse för att främja en fortsatt utveckling av handeln som gynnar båda parter.

ARTIKEL 4

Relevanta internationella standarder

Parterna erkänner att WP.29 är det relevanta internationella standardiseringsorganet och att FN-föreskrifter och enhetliga tekniska föreskrifter enligt 1958 års överenskommelse och 1998 års överenskommelse är relevanta internationella standarder för de produkter som omfattas av denna bilaga.

ARTIKEL 5

Konvergens i lagstiftningen på grundval av relevanta internationella standarder

1. Parterna ska avhålla sig från att införa eller bibehålla inhemska tekniska föreskrifter, märkningar eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse som avviker från FN-föreskrifter eller enhetliga tekniska föreskrifter på områden som omfattas av sådana föreskrifter eller enhetliga tekniska föreskrifter, inbegripet när relevanta FN-föreskrifter eller enhetliga tekniska föreskrifter inte har slutförts men deras slutförande är nära förestående, såvida det inte finns väl underbyggda skäl till att särskilda FN-föreskrifter eller enhetliga tekniska föreskrifter är ett ineffektivt eller olämpligt sätt att uppnå legitima mål, till exempel på områdena trafiksäkerhet, miljöskydd eller människors hälsa.

2. En part som inför olika inhemska tekniska föreskrifter, märkningar eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse i enlighet med punkt 1 ska på begäran av den andra parten identifiera de delar av de inhemska tekniska föreskrifterna, märkningarna eller förfarandena för bedömning av överensstämmelse som väsentligt avviker från de relevanta FN-föreskrifterna eller enhetliga tekniska föreskrifterna och motivera dessa avvikelser.

3. Varje part ska systematiskt överväga att tillämpa FN-föreskrifter som antagits efter det att detta avtal har trätt i kraft och ska underrätta varandra om eventuella ändringar avseende genomförandet av dessa FN-föreskrifter i sina respektive nationella rättssystem i enlighet med det protokoll som upprättats enligt 1958 års överenskommelse och i enlighet med artiklarna 8 och 9.

4. Om en part har infört eller bibehållit nationella tekniska föreskrifter, märkningar eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse som avviker från FN-föreskrifter eller enhetliga tekniska föreskrifter enligt punkt 1, ska den parten se över dessa nationella tekniska föreskrifter, märkningar eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse med regelbundna intervall, helst inte längre än fem år, i syfte att göra dem mer samstämmiga med relevanta FN-föreskrifter eller enhetliga tekniska föreskrifter. När parterna ser över sina nationella tekniska föreskrifter, märkningar och förfaranden för bedömning av överensstämmelse ska de överväga om skälen till avvikelsen fortfarande föreligger. Resultatet av dessa översyner, inbegripet all vetenskaplig och teknisk information som använts, ska på begäran meddelas den andra parten.

5. Varje part ska avstå från att införa eller bibehålla nationella tekniska föreskrifter, märkningar eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse som leder till att import eller ibruktagande av produkter som är typgodkända enligt FN-föreskrifter inom de områden som omfattas av dessa FN-föreskrifter förbjuds, begränsas eller ökar bördan för import och ibruktagande på den inhemska marknaden, såvida inte sådana inhemska tekniska föreskrifter, märkningar eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse uttryckligen föreskrivs i dessa FN-föreskrifter.

ARTIKEL 6

Typgodkännande och marknadskontroll

1 Varje part ska på sin marknad godta produkter som omfattas av ett giltigt FN-typgodkännandeintyg som överensstämmande med dess inhemska tekniska föreskrifter, märkningar och förfaranden för bedömning av överensstämmelse, utan krav på ytterligare provning eller märkning för att kontrollera eller intyga att något av kraven i det berörda FN-typgodkännandeintyget är uppfyllt. Vid fordonsgodkännanden ska FN:s allmänna internationella helfordonstypgodkännande (U-IWVTA) anses vara giltigt med avseende på de krav som omfattas av det allmänna internationella helfordonstypgodkännandet. FN-typgodkännandeintyg som utfärdats av en part kan endast anses giltiga om den parten har anslutit sig till de relevanta FN-föreskrifterna.

2 Varje part ska endast vara skyldig att godta giltiga FN-typgodkännandeintyg som utfärdats i enlighet med den senaste versionen av de FN-föreskrifter som den har anslutit sig till.

3. Vid tillämpning av punkt 1 ska följande anses vara tillräckligt bevis för att det finns ett giltigt FN-typgodkännande

a) För hela fordon, en giltig FN-försäkran om överensstämmelse som intygar överensstämmelse med ett universellt internationellt helfordonstypgodkännande (U-IWVTA).

b) För utrustning och delar, ett giltigt FN-typgodkännandemärke anbringat på produkten.

c) För utrustning och delar på vilka ett FN-typgodkännandemärke inte kan anbringas, ett giltigt FN-typgodkännandeintyg.

4. I syfte att utföra marknadskontroll får en parts behöriga myndigheter kontrollera att de berörda produkterna, beroende på vad som är lämpligt, överensstämmer med

a) den partens alla nationella tekniska föreskrifter, eller

b) de FN-föreskrifter vars överensstämmelse har intygats i enlighet med denna artikel genom en giltig FN-försäkran om överensstämmelse som intygar överensstämmelse med ett universellt internationellt helfordonstypgodkännande för hela fordon, eller genom ett giltigt FN-typgodkännandemärke fäst på produkten eller ett giltigt FN-typgodkännandeintyg för utrustning och delar.

Sådana kontroller ska utföras genom stickprov på marknaden och i enlighet med de tekniska föreskrifter som avses i led a eller b i denna punkt, allt efter omständigheterna.

5. Parterna ska sträva efter att samarbeta på området marknadskontroll för att stödja identifiering och avhjälpa bristande överensstämmelse hos fordon, system, komponenter eller separata tekniska enheter.

6. En part får vidta lämpliga åtgärder med avseende på fordon, system, komponenter eller separata tekniska enheter som utgör en allvarlig risk för människors hälsa eller säkerhet eller vad gäller andra aspekter av skyddet av allmänintresset, eller som på annat sätt inte uppfyller tillämpliga krav. Sådana åtgärder kan omfatta förbud mot eller begränsning av tillhandahållandet på marknaden, registreringen eller ibruktagandet av de berörda fordonen, systemen, komponenterna eller separata tekniska enheterna, eller tillbakadragande av dem från marknaden eller återkallande av dem. En part som inför eller bibehåller sådana åtgärder ska omedelbart underrätta den andra parten om dessa och, på begäran av den andra parten, ange skälen för att vidta dessa åtgärder.

ARTIKEL 7

Produkter med ny teknik eller nya funktioner

1. Ingen part får vägra eller begränsa tillträdet till sin marknad för en produkt som omfattas av denna bilaga, och som har godkänts av den exporterande parten, med hänvisning till att produkten innehåller en ny teknik eller en ny egenskap som den importerande parten ännu inte har reglerat, såvida den inte kan visa att den har rimliga skäl att anta att den nya tekniken eller den nya funktionen skapar en risk för människors hälsa, säkerhet eller miljö.

2. Om en part beslutar att vägra tillträde till sin marknad eller kräver att en produkt från den andra parten som omfattas av denna bilaga dras tillbaka från dess marknad på grund av att den innehåller ny teknik eller en ny egenskap som medför en risk för människors hälsa, säkerhet eller miljö, ska den omedelbart underrätta den andra parten och den eller de berörda ekonomiska aktörerna om detta beslut. Underrättelsen ska inkludera all relevant vetenskaplig eller teknisk information som beaktats i beslutet.

ARTIKEL 8

Samarbete

1. För att ytterligare underlätta handeln med motorfordon, och delar och utrustning till motorfordon, och för att förhindra problem med marknadstillträde, samtidigt som människors hälsa, säkerhet och miljöskydd säkerställs, ska parterna sträva efter att samarbeta och utbyta information på lämpligt sätt.

2. Samarbetsområdena enligt denna artikel kan särskilt omfatta följande:

   a) Utveckling och fastställande av tekniska föreskrifter eller relaterade standarder.

   b) Utbyte, i möjligaste mån, av forskning, information och resultat med kopplingar till utvecklingen av nya säkerhetsföreskrifter för fordon eller relaterade standarder, avancerad teknik för utsläppsminskningar och ny fordonsteknik.

c) Utbyte av tillgänglig information om identifiering av säkerhetsrelaterade eller utsläppsrelaterade defekter och bristande efterlevnad av tekniska föreskrifter.

d) Främjande av ökad internationell harmonisering av tekniska krav genom multilaterala forum, såsom 1958 års överenskommelse och 1998 års överenskommelse, bland annat genom samarbete vid planeringen av initiativ till stöd för en sådan harmonisering.

ARTIKEL 9

Arbetsgruppen för motorfordon och delar

1. En arbetsgrupp för motorfordon och delar ska bistå den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder vid övervakningen och översynen av genomförandet av denna bilaga och säkerställandet av att den tillämpas korrekt.

2. Arbetsgruppen för motorfordon och delar ska ha till uppgift att

a) på begäran av en part diskutera alla frågor som uppkommer inom ramen för denna bilaga,

b) underlätta samarbete och informationsutbyte i enlighet med artikel 8,

c) föra tekniska diskussioner i enlighet med artikel 97 i detta avtal om frågor som omfattas av denna bilaga, och

d) upprätta en förteckning över kontaktpunkter som ansvarar för frågor som uppkommer inom ramen för denna bilaga.

BILAGA 12

LÄKEMEDEL

ARTIKEL 1

Definitioner

I denna bilaga gäller följande definitioner:

a) *myndighet*: en parts myndighet enligt förteckningen i tillägg 12-A.

b) *god tillverkningssed*: den del av kvalitetssäkringen som säkerställer att produkterna konsekvent tillverkas och kontrolleras i enlighet med de kvalitetsstandarder som är lämpliga för deras avsedda användning och enligt de krav som gäller enligt det tillämpliga godkännandet för försäljning eller produktspecifikationerna, enligt förteckningen i tillägg 12-B.

c) *inspektion*: en utvärdering av en tillverkningsanläggning för att fastställa om den drivs i enlighet med god tillverkningssed och/eller åtaganden som gjorts som en del av godkännandet för försäljning av en produkt, som utförs i enlighet med den berörda partens lagar och andra författningar och som inbegriper inspektioner före och efter godkännandet för försäljning.

d) *officiell handling rörande god tillverkningssed*: en handling som utfärdats av en parts myndighet efter inspektion av en tillverkningsanläggning, inbegripet till exempel inspektionsrapporter, intyg om att en tillverkningsanläggning uppfyller kraven för god tillverkningssed eller ett utlåtande om bristande efterlevnad av kraven för god tillverkningssed.

ARTIKEL 2

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i denna bilaga ska tillämpas på läkemedel som förtecknas i tillägg 12-C.

ARTIKEL 3

Mål

Vad gäller de produkter som omfattas är målen med denna bilaga att

a) underlätta tillgången till läkemedel på vardera partens territorium,

b) fastställa villkoren för erkännande av inspektioner och för utbyte och godtagande av officiella handlingar rörande god tillverkningssed mellan parterna,

c) främja folkhälsan genom att skydda patientsäkerhet och djurs hälsa och välbefinnande, samt att skydda höga konsument- och miljöskyddsnivåer, i relevanta fall genom att främja regleringsstrategier i linje med relevanta internationella standarder.

ARTIKEL 4

Internationella standarder

De relevanta standarderna för de produkter som omfattas av denna bilaga ska säkerställa en hög skyddsnivå för folkhälsan i enlighet med de standarder, den praxis och de riktlinjer som utarbetats av Världshälsoorganisationen (WHO), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), Internationella rådet för harmonisering av tekniska krav för humanläkemedel (ICH) och *International Cooperation on Harmonisation of Technical Requirements for Registration of Veterinary Medicinal Products* (VICH).

ARTIKEL 5

Erkännande av inspektioner och godtagande av officiella handlingar rörande god tillverkningssed

1. En part ska erkänna inspektioner som utförts av den andra parten och godta officiella handlingar rörande god tillverkningssed som utfärdats av den andra parten i enlighet med de lagar, andra författningar och tekniska riktlinjer som förtecknas i tillägg 12-B.

2. En parts myndighet får under särskilda omständigheter välja att inte godta en officiell handling rörande god tillverkningssed som utfärdats av den andra partens myndighet för tillverkningsanläggningar belägna inom den utfärdande myndighetens territorium. Exempel på sådana omständigheter är om det finns tecken på väsentliga inkonsekvenser eller brister i en inspektionsrapport, kvalitetsbrister som konstaterats vid övervakningen av produkter som släppts ut på marknaden eller andra särskilda bevis som ger upphov till allvarliga farhågor när det gäller produktkvalitet eller patientsäkerhet. Vardera parten ska säkerställa att en parts myndighet som väljer att inte godta en officiell handling rörande god tillverkningssed som utfärdats av den andra partens myndighet, underrättar den andra partens behöriga myndighet om skälen till att den inte godtar handlingen och får begära förtydliganden från den andra partens myndighet. Den berörda parten ska säkerställa att dess myndighet bemödar sig om att besvara begäran om förtydligande inom rimlig tid.

3. En part får godta en officiell handling rörande god tillverkningssed som utfärdats av den andra partens myndighet för tillverkningsanläggningar belägna utanför den utfärdande myndighetens territorium.

4. Vardera parten får fastställa på vilka villkor den godtar officiella handlingar rörande god tillverkningssed som utfärdats i enlighet med punkt 3.

ARTIKEL 6

Utbyte av officiella handlingar rörande god tillverkningssed

1. Vardera parten ska säkerställa att om en parts myndighet begär en officiell handling rörande god tillverkningssed från den andra partens myndighet, ska den andra partens myndighet bemöda sig om att översända handlingen inom 30 kalenderdagar från dagen för begäran.

2. Vardera parten ska behandla informationen i en handling som erhållits i enlighet med punkt 1 som konfidentiell.

ARTIKEL 7

Skyddsåtgärder

1. Vardera parten har rätt att utföra egna inspektioner av tillverkningsanläggningar som intygats vara i överensstämmelse av den andra parten.

2. Vardera parten ska, innan en inspektion enligt punkt 1 genomförs, säkerställa att den parts myndighet som avser att utföra inspektionen skriftligen underrättar den andra partens behöriga myndighet om inspektionen och anger skälen för sin inspektion. Den parts myndighet som avser att utföra en inspektion ska bemöda sig om att skriftligen underrätta den andra partens myndighet minst 30 dagar före en föreslagen inspektion, men får i brådskande fall ge kortare varsel. Den andra partens myndighet får delta i inspektionen.

ARTIKEL 8

Ändringar av tillämpliga lagar och andra författningar

1. Vardera parten ska underrätta den andra parten minst 60 dagar innan den antar nya åtgärder eller ändringar med avseende på god tillverkningssed som rör de tillämpliga lagar och andra författningar och tekniska riktlinjer som förtecknas i tillägg 12-B.

2. Parterna ska utbyta all nödvändig information, inbegripet ändringar av sina respektive lagar och andra författningar, tekniska riktlinjer eller inspektionsförfaranden avseende god tillverkningssed, så att vardera parten kan överväga om villkoren för erkännande av inspektioner och godtagande av officiella handlingar rörande god tillverkningssed i enlighet med artikel 5.1 fortfarande föreligger.

3. Om en part till följd av någon av de nya åtgärder eller ändringar som avses i punkt 1 i denna artikel anser att den inte längre kan erkänna inspektioner eller godta officiella handlingar rörande god tillverkningssed som utfärdats av den andra parten, ska den underrätta den andra parten om sin avsikt att tillämpa artikel 9 och parterna ska inleda samråd i arbetsgruppen för läkemedel.

4. Alla underrättelser enligt denna artikel ska ske via de utsedda kontaktpunkterna i arbetsgruppen för läkemedel.

ARTIKEL 9

Tillfälligt upphävande

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.2 har vardera parten rätt att helt eller delvis tillfälligt upphäva erkännandet av inspektioner och godtagandet av den andra partens officiella handlingar rörande god tillverkningssed i enlighet med artikel 5.1 för alla eller vissa av de produkter som förtecknas i tillägg 12-C. Denna rätt ska utövas på ett objektivt och motiverat sätt. Den part som utövar denna rätt ska underrätta den andra parten och lämna en skriftlig motivering. En part ska fortsätta att godta officiella handlingar rörande god tillverkningssed från den andra parten som utfärdats före ett sådant tillfälligt upphävande, såvida inte parten beslutar något annat av skäl som rör hälsa eller säkerhet.

2. Om en part efter samråd enligt artikel 8.3 ändå tillfälligt upphäver erkännandet av inspektioner och godtagandet av officiella handlingar rörande god tillverkningssed i enlighet med artikel 5.1, får den göra detta i enlighet med punkt 1 i den här artikeln tidigast 60 dagar efter det att samrådet inleddes. Under denna 60-dagarsperiod ska båda parterna fortsätta att erkänna inspektioner och godta officiella handlingar rörande god tillverkningssed som utfärdats av en myndighet i den andra parten.

3. Om erkännande av inspektioner och godtagande av officiella handlingar rörande god tillverkningssed i enlighet med artikel 5.1 tillfälligt upphävs ska parterna, på begäran av en part, diskutera frågan i arbetsgruppen för läkemedel och de ska göra sitt yttersta för att överväga eventuella åtgärder som skulle göra det möjligt att återinföra erkännande av inspektioner och godtagande av officiella handlingar rörande god tillverkningssed.

ARTIKEL 10

Regleringssamarbete

1. Parterna ska sträva efter att samråda med varandra, i enlighet med deras respektive lagstiftning, om förslag om att införa betydande ändringar av tekniska föreskrifter eller inspektionsförfaranden, inbegripet sådana som påverkar hur handlingar från den andra parten erkänns i enlighet med artikel 5 och, när så är lämpligt, ge tillfälle att kommentera sådana förslag, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.

2. Parterna ska sträva efter att samarbeta i syfte att stärka, utveckla och främja antagandet och genomförandet av internationellt överenskomna vetenskapliga eller tekniska riktlinjer, bland annat genom att, när så är möjligt, lägga fram gemensamma initiativ, förslag och strategier i de relevanta internationella organisationer och organ som avses i artikel 4.

ARTIKEL 11

Ändringar av tillägg

Partnerskapsrådet ska ha befogenhet att ändra tillägg 12-A för att uppdatera förteckningen över myndigheter, tillägg 12-B för att uppdatera förteckningen över tillämpliga lagar och andra författningar och tekniska riktlinjer samt tillägg 12-C för att uppdatera förteckningen över omfattade produkter.

ARTIKEL 12

Arbetsgruppen för läkemedel

1. Arbetsgruppen för läkemedel ska bistå den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder vid övervakningen och översynen av genomförandet av denna bilaga och säkerställandet av att den tillämpas korrekt.

2. Arbetsgruppen för läkemedel ska ha följande uppgifter:

a) På begäran av en part diskutera alla frågor som uppkommer inom ramen för denna bilaga.

b) Underlätta samarbete och informationsutbyte vid tillämpning av artiklarna 8 och 10.

c) Fungera som forum för samråd och diskussioner vid tillämpningen av artiklarna 8.3 och 9.3.

d) Föra tekniska diskussioner i enlighet med artikel 97 i detta avtal om frågor som omfattas av denna bilaga.

e) Upprätta en förteckning över kontaktpunkter som ansvarar för frågor som uppkommer inom ramen för denna bilaga.

ARTIKEL 13

Icke-tillämpning av tvistlösning

Del sex avdelning I i detta avtal ska inte tillämpas på tvister som rör tolkningen och tillämpningen av denna bilaga.

Tillägg 12-A

PARTERNAS MYNDIGHETER

1. Europeiska unionen

Land	För humanläkemedel	För veterinärmedicinska läkemedel
Belgien	Den federala byrån för läkemedel och hälsoprodukter/ Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten/Agence fédérale des médicaments et produits de santé	Se myndighet för humanläkemedel
Bulgarien	Bulgariens läkemedelsmyndighet/ ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЛЕКАРСТВАТА	Bulgariens myndighet för livsmedelssäkerhet/ Българска агенция по безопасност на храните
Tjeckien	Statliga institutet för läkemedelskontroll/ Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)	Statligt institut för kontroll av biologiska veterinärmedicinska läkemedel och andra veterinärmedicinska läkemedel/ Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)
Danmark	Läkemedelsstyrelsen/ Laegemiddelstyrelsen	Se myndighet för humanläkemedel

Land	För humanläkemedel	För veterinärmedicinska läkemedel
Tyskland	Federala myndigheten för läkemedel och medicintekniska produkter/ Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM) Paul-Ehrlich-institutet (PEI), Förbundsinstitutet för vaccin och biomedicinska läkemedel /Paul-Ehrlich-Institut (PEI) Bundesinstitut für Impfstoffe und Biomedizinische Arzneimittel Förbundshälsoministeriet/ Bundesministerium für Gesundheit (BMG)/Zentralstelle der Länder für Gesundheitsschutz bei Arzneimitteln und Medizinprodukten (ZLG)[1]	Federala myndigheten för konsumentskydd och livsmedelssäkerhet/ Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL) Förbundsministeriet för livsmedel och jordbruk/Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft Paul-Ehrlich-institutet (PEI), Förbundsinstitutet för vaccin och biomedicinska läkemedel/ Paul-Ehrlich-Institut (PEI) Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel
Estland	Statliga läkemedelsmyndigheten/ Ravimiamet	Se myndighet för humanläkemedel
Irland	Tillsynsmyndigheten för hälso- och sjukvårdsprodukter (HPRA)	Se myndighet för humanläkemedel
Grekland	Nationella läkemedelsorganisationen/ Ethnikos Organismos Farmakon (EOF) – ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ)	Se myndighet för humanläkemedel

[1] Vid tillämpningen av denna bilaga och utan att det påverkar den interna uppdelningen av befogenheter i Tyskland vad gäller frågor som omfattas av tillämpningsområdet för denna bilaga, ska ZLG anses omfatta alla behöriga myndigheter i delstaterna som utfärdar officiella handlingar rörande god tillverkningssed och genomför farmaceutiska inspektioner.

Land	För humanläkemedel	För veterinärmedicinska läkemedel
Spanien	Spaniens myndighet för läkemedel och medicintekniska produkter/ Agencia Española de Medicamentos y Productos[1]	Se myndighet för humanläkemedel
Frankrike	Nationell myndighet för läkemedelssäkerhet och hälsoproduktssäkerhet/Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (ANSM)	Myndigheten för livsmedels-, miljö- och arbetsmiljöfrågor – nationella myndigheten för veterinärmedicinska läkemedel/ Agence Nationale de Sécurité Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail-Agence Nationale du Médicament Vétérinaire (Anses-ANMV)
Kroatien	Myndigheten för läkemedel och medicintekniska produkter/ Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED)	Jordbruksministeriet, avdelningen för veterinära frågor och livsmedelssäkerhet/ Ministarstvo Poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Italien	Italienska läkemedelsmyndigheten/ Agenzia Italiana del Farmaco	Generaldirektoratet för djurhälsa och veterinärmedicinska läkemedel/ Ministero della Salute, Direzione Generale della Sanità Animale e dei Farmaci Veterinari

[1] Vid tillämpningen av denna bilaga och utan att det påverkar den interna uppdelningen av befogenheter i Spanien vad gäller frågor som omfattas av tillämpningsområdet för denna bilaga, ska Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios anses omfatta alla behöriga regionala myndigheter som utfärdar officiella handlingar rörande god tillverkningssed och genomför farmaceutiska inspektioner.

Land	För humanläkemedel	För veterinärmedicinska läkemedel
Cypern	Hälso- och sjukvårdsministeriet – läkemedelstjänster/ Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας	Ministeriet för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö – Veterinärtjänster Κτηνιατρικές Υπηρεσίεemang-Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλοντος
Lettland	Statliga läkemedelsmyndigheten/ Zāļu valsts aģentūra	Avdelningen för bedömning och registrering vid livsmedels- och veterinärmyndigheten/Pārtikas un veterinārā dienesta novērtēšanas un reģistrācijas departaments
Litauen	Statliga kontrollmyndigheten för läkemedel/ Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba	Statliga veterinär- och livsmedelsmyndigheten/ Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
Luxemburg	Hälso- och sjukvårdsministeriet, avdelningen för farmaci och läkemedel	Se myndighet för humanläkemedel
Ungern	Országos Gyógyszerészeti és élelmezés-egészségügyi Intézet/Nationella läkemedels- och livsmedelsinstitutet	Nationella myndigheten för säkerhet i livsmedelskedjan, direktorat för veterinärmedicinska produkter/Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága (ÁTI)
Malta	Tillsynsmyndigheten för läkemedel	Avdelningen för veterinärmedicinska läkemedel vid det nationella veterinärlaboratoriet (NVL) inom avdelningen för djurs hälsa och välbefinnande (AHWD)

Land	För humanläkemedel	För veterinärmedicinska läkemedel
Nederländerna	Hälso- och ungdomsinspektionen/Inspectie Gezondheidszorg en Youth (IGJ)	Myndigheten för utvärdering av läkemedel/ Bureau diergeneesmiddelen, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)
Österrike	Österrikes myndighet för hälsa och livsmedelssäkerhet/ Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH	Se myndighet för humanläkemedel
Polen	Centrala läkemedelsinspektionen/ Główny Inspektorat Farmaceutyczny (GIF)	Se myndighet för humanläkemedel
Portugal	Nationella myndigheten för läkemedel och hälsoprodukter/ INFARMED, I.P Autoridade Nacional do Medicamento e Produtos de Saúde, I.P	Generaldirektoratet för livsmedel och veterinärfrågor/DGAV – Direção Geral de Alimentação e Veterinária (PT)
Rumänien	Nationella myndigheten för läkemedel och medicintekniska produkter/ Agenförbundets Nadriftskompatibilitetskomponională a Medicamentului apei a Dispozitivelor Medicale	Nationella myndigheten för veterinära frågor och livsmedelssäkerhet/Autoritatea Nadriftskompatibilitetskomponională Sanitară Veterinară i pentru Siguranaa Alimentelor

Land	För humanläkemedel	För veterinärmedicinska läkemedel
Slovenien	Republiken Sloveniens myndighet för läkemedel och medicintekniska produkter/ Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)	Se myndighet för humanläkemedel
Slovakien	Statliga institutet för läkemedelskontroll/ Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL)	Institutet för statlig kontroll av biologiska och andra veterinärmedicinska läkemedel/ Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (ÚŠKVBL)
Finland	Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea/ Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (FIMEA)	Se myndighet för humanläkemedel
Sverige	Läkemedelsverket	Se myndighet för humanläkemedel

2. Förenade kungariket

Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency (Tillsynsmyndigheten för läkemedel och hälso- och sjukvårdsprodukter)
Direktoratet för veterinärmedicin

Tillägg 12-B

FÖRTECKNING ÖVER TILLÄMPLIGA LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR OCH TEKNISKA RIKTLINJER RÖRANDE GOD TILLVERKNINGSSED

1. För Europeiska unionen:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel[1],

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel[2],

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/20/EG av den 4 april 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar rörande tillämpning av god klinisk sed vid kliniska prövningar av humanläkemedel[3],

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 536/2014 av den 16 april 2014 om kliniska prövningar av humanläkemedel och om upphävande av direktiv 2001/20/EG[4],

1 EUT L 311, 28.11.2001, s. 67.
2 EUT L 311, 28.11.2001, s. 1.
3 EUT L 121, 1.5.2001, s. 34.
4 EUT L 158, 27.5.2014, s. 1.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 726/2004 av den 31 mars 2004 om inrättande av gemenskapsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel samt om inrättande av en europeisk läkemedelsmyndighet[1],

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1394/2007 av den 13 november 2007 om läkemedel för avancerad terapi och om ändring av direktiv 2001/83/EG och förordning (EG) nr 726/2004[2],

Kommissionens direktiv 2003/94/EG av den 8 oktober 2003 om fastställande av principer och riktlinjer för god tillverkningssed i fråga om humanläkemedel och prövningsläkemedel för humant bruk[3],

Kommissionens direktiv 91/412/EEG av den 23 juli 1991 om fastställande av principer och riktlinjer för god tillverkningssed avseende veterinärmedicinska läkemedel[4],

Kommissionens direktiv (EU) 2017/1572 av den 15 september 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG vad gäller principer och riktlinjer för god tillverkningssed för humanläkemedel[5],

Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1252/2014 av den 28 maj 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG vad gäller principer och riktlinjer för god tillverkningssed för aktiva substanser avsedda för humanläkemedel[6],

---

1 EUT L 136, 30.4.2004, s. 1.
2 EUT L 324, 10.12.2007, s. 121.
3 EUT L 262, 14.10.2003, s. 22.
4 EUT L 228, 17.8.1991, s. 70.
5 EUT L 238, 16.9.2017, s. 44.
6 EUT L 337, 25.11.2014, s. 1.

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1569 av den 23 maj 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 536/2014 vad gäller principer och riktlinjer för god tillverkningssed för prövningsläkemedel för humant bruk och rutiner för inspektioner[1],

Den gällande versionen av riktlinjerna för god tillverkningssed, i volym IV av *Rules Governing Medicinal Products in the European Union*, och *Compilation of Community Procedures on Inspections and Exchange of Information*.

2. För Förenade kungariket:

The Human Medicines Regulations 2012 (föreskrifter om humanläkemedel 2012) (SI 2012/1916)

The Medicines for Human Use (Clinical Trials) Regulations 2004 (föreskrifter om humanläkemedel (kliniska prövningar) 2004) (SI 2004/1031)

The Veterinary Medicines Regulations 2013 (föreskrifter om veterinärmedicin 2013) (SI 2013/2033)

[1] EUT L 238, 16.9.2017, s. 12.

Regulations on good manufacturing practice (föreskrifter om god tillverkningssed) enligt *regulation* B17, och *guidelines on good manufacturing practice* (riktlinjer om god tillverkningssed) som offentliggjorts enligt *regulation* C17 i *Human Medicines Regulations 2012*

Principer och riktlinjer för god tillverkningssed som ska tillämpas vid tillämpning av bilaga 2 till *Veterinary Medicines Regulations 2013*

Tillägg 12-C

OMFATTADE PRODUKTER

Humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel:

– saluförda humanläkemedel eller veterinärmedicinska läkemedel, inklusive biologiska och immunologiska produkter som saluförs för människor och djur,

– läkemedel för avancerad terapi,

– aktiva farmaceutiska ingredienser för humant eller veterinärmedicinskt bruk,

– prövningsläkemedel.

BILAGA 13

KEMIKALIER

ARTIKEL 1

Definitioner

I denna bilaga gäller följande definitioner:

a) *ansvariga myndigheter*:

i) för unionen: Europeiska kommissionen.

ii) för Förenade kungariket: Förenade kungarikets regering.

b) *UN GHS*: FN:s globalt harmoniserade system för klassificering och märkning av kemikalier.

ARTIKEL 2

Tillämpningsområde

Denna bilaga är tillämplig på handel, reglering, import och export av kemikalier mellan unionen och Förenade kungariket med avseende på registrering, utvärdering, godkännande, begränsning, godkännande, klassificering, märkning och förpackning av kemikalier.

ARTIKEL 3

Mål

1. Målen för denna bilaga är att

   a) underlätta handeln med kemikalier och relaterade produkter mellan parterna,

   b) säkerställa en hög skyddsnivå för miljön och människors och djurs hälsa, och

   c) sörja för samarbete mellan unionens och Förenade kungarikets ansvariga myndigheter.

2. Parterna tillstår att de åtaganden som görs inom ramen för denna bilaga inte hindrar någondera parten från att fastställa sina egna prioriteringar för kemikalielagstiftning, inbegripet att fastställa sina egna skyddsnivåer med avseende på miljön och människors och djurs hälsa.

ARTIKEL 4

Berörda internationella organisationer och organ

Parterna erkänner att internationella organisationer och organ, särskilt OECD och underkommittén för experter om ett globalt harmoniserat system för klassificering och märkning av kemikalier (SCEGHS) inom FN:s ekonomiska och sociala råd (Ecosoc), är relevanta för utarbetandet av vetenskapliga och tekniska riktlinjer för kemikalier.

ARTIKEL 5

Deltagande i berörda internationella organisationer och organ och utveckling av regelverket

1. Parterna ska aktivt bidra till utarbetandet av de vetenskapliga och tekniska riktlinjer som avses i artikel 4 vad gäller bedömningen av faror och risker med kemikalier och formerna för dokumentering av resultaten av sådana bedömningar.

2. Varje part ska genomföra alla riktlinjer som utfärdats av de internationella organisationer och organ som avses i artikel 4, såvida inte dessa riktlinjer skulle vara ineffektiva eller olämpliga för att uppnå partens legitima mål.

ARTIKEL 6

Klassificering och märkning av kemikalier

1. Varje part ska genomföra UN GHS i så stor utsträckning som den anser vara möjligt inom sina respektive system, även för kemikalier som inte omfattas av denna bilaga, utom när det finns särskilda skäl att tillämpa ett annat märkningssystem för vissa kemiska produkter i deras slutliga form som är avsedda för slutanvändaren. Varje part ska med jämna mellanrum uppdatera genomförandet på grundval av de regelbundet utfärdade revideringarna av UN GHS.

2. Om en parts ansvariga myndighet avser att klassificera enskilda ämnen i enlighet med sina respektive regler och förfaranden, ska den ge den andra partens ansvariga myndighet möjlighet att lämna synpunkter i enlighet med respektive regler och förfaranden inom de tillämpliga tidsfristerna.

3. Varje part ska offentliggöra information om sina förfaranden för klassificering av ämnen i enlighet med sina respektive regler och förfaranden. Varje part ska bemöda sig om att besvara synpunkter som mottagits från den andra parten enligt punkt 2.

4. Ingenting i denna artikel ska förplikta någon av parterna att uppnå särskilda resultat med avseende på genomförandet av UN GHS inom dess territorium eller klassificeringen av ett visst ämne, eller att tidigarelägga, tillfälligt upphäva eller skjuta upp sina respektive förfaranden och beslutsprocesser.

ARTIKEL 7

Samarbete

1. Parterna tillstår att frivilligt samarbete om kemikalielagstiftning kan underlätta handeln på ett sätt som gynnar konsumenter, företag och miljön och som bidrar till att förbättra skyddet av människors och djurs hälsa.

2. Parterna förbinder sig att underlätta utbytet av icke-konfidentiell information mellan sina ansvariga myndigheter, bland annat genom samarbete om elektroniska format och verktyg som används för att lagra uppgifter.

3. Parterna ska i lämpliga fall samarbeta för att stärka, utveckla och främja antagandet och genomförandet av internationellt överenskomna vetenskapliga eller tekniska riktlinjer, inbegripet, när så är möjligt, genom att lägga fram gemensamma initiativ, förslag och strategier i relevanta internationella organisationer och organ, särskilt de som avses i artikel 4.

4. Parterna ska samarbeta, om de anser att det är fördelaktigt av båda parter, vad gäller spridning av data rörande kemikaliesäkerhet, och ska göra sådan information tillgänglig för allmänheten i syfte att säkerställa att informationen är lätt tillgänglig och begriplig för olika målgrupper. På begäran av endera parten ska den andra parten lämna tillgänglig icke-konfidentiell information om kemikaliesäkerhet till den begärande parten.

5. Om en part så begär och den andra parten samtycker till detta, ska parterna inleda samråd om vetenskaplig information och vetenskapliga data i samband med nya och framväxande frågor som rör de faror eller risker som kemikalier utgör för människors hälsa eller miljön, i syfte att skapa en gemensam kunskapspool och i möjligaste mån främja en gemensam förståelse av den forskning som rör sådana frågor.

ARTIKEL 8

Informationsutbyte

Parterna ska samarbeta och utbyta information i alla frågor som är relevanta för genomförandet av denna bilaga inom den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder.

BILAGA 14

EKOLOGISKA PRODUKTER

ARTIKEL 1

Mål och tillämpningsområde

1. Målet med denna bilaga är att fastställa bestämmelser och förfaranden för att främja handeln med ekologiska produkter i enlighet med principerna om icke-diskriminering och ömsesidighet, genom att parterna erkänner att deras respektive lagar och andra författningar är likvärdiga.

2. Denna bilaga är tillämplig på de ekologiska produkter som förtecknas i tilläggen 14-A och 14-B och som överensstämmer med de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D. Partnerskapsrådet ska ha befogenhet att ändra tilläggen 14-A, 14-B, 14-C och 14-D.

ARTIKEL 2

Definitioner

I denna bilaga gäller följande definitioner:

a) *behörig myndighet*: en officiell myndighet som har behörighet avseende de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D och som ansvarar för genomförandet av denna bilaga.

b) *kontrollmyndighet*: en myndighet till vilken den behöriga myndigheten helt eller delvis har delegerat befogenhet att utföra inspektioner och certifieringar på området ekologisk produktion i enlighet med de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D.

c) *kontrollorgan*: en enhet som den behöriga myndigheten har godkänt för utförande av inspektioner och certifieringar på området ekologisk produktion i enlighet med de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D.

d) *likvärdighet*: förmågan hos olika lagar, förordningar och krav samt inspektions- och certifieringssystem att uppfylla samma mål.

ARTIKEL 3

Erkännande av likvärdighet

1. Vad gäller produkter som förtecknas i tillägg 14-A ska unionen erkänna de lagar och andra författningar i Förenade kungariket som förtecknas i tillägg 14-C som likvärdiga med unionens lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-D.

2. Vad gäller produkter som förtecknas i tillägg 14-B ska Förenade kungariket erkänna de lagar och andra författningar i unionen som förtecknas i tillägg 14-D som likvärdiga med Förenade kungarikets lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C.

3. Med hänsyn till tillämpningsdatumet den 1 januari 2022 för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 ska det erkännande av likvärdighet som avses i punkterna 1 och 2 omprövas av varje part senast den 31 december 2023. Om likvärdigheten, följd av den nya bedömningen, inte bekräftas av en part, ska erkännandet av likvärdighet tillfälligt upphävas.

4. Om de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D ändras, upphävs eller ersätts, ska de nya reglerna, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, anses vara likvärdiga med den andra partens regler, såvida inte en part motsätter sig detta i enlighet med förfarandet i punkterna 5 och 6.

5. Om en part, efter att ha mottagit ytterligare information från den andra parten som den har begärt, anser att den andra partens lagar eller andra författningar eller administrativa förfaranden eller praxis inte längre uppfyller kraven för likvärdighet, ska den parten lämna en motiverad begäran till den andra parten om ändring av relevanta lagar eller andra författningar eller administrativa förfaranden eller praxis, och ska ge den andra parten en tillräckligt lång period på sig för att säkerställa likvärdighet, vilken inte ska vara kortare än tre månader.

6. Om den berörda parten efter utgången av den period som anges i punkt 5 fortfarande anser att kraven för likvärdighet inte är uppfyllda, får den fatta ett beslut om att ensidigt upphäva erkännandet av likvärdighet för de tillämpliga lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D, med avseende på de berörda ekologiska produkter som förtecknas i tillägg 14-A eller 14-B.

7. Ett beslut om att ensidigt upphäva erkännandet av likvärdighet för de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D, med avseende på de relevanta ekologiska produkter som förtecknas i tillägg 14-A eller 14-B, får också fattas efter utgången av en uppsägningstid på tre månader, om en part inte har lämnat den information som krävs enligt artikel 6 eller inte samtycker till en inbördes utvärdering enligt artikel 7.

8. Om erkännandet av likvärdighet tillfälligt upphävs i enlighet med denna artikel ska parterna på begäran av en part diskutera frågan i arbetsgruppen för ekologiska produkter och göra sitt yttersta för att överväga eventuella åtgärder som skulle göra det möjligt att återinföra erkännande av likvärdighet.

9. Vad gäller produkter som inte förtecknas i tillägg 14-A eller 14-B ska likvärdigheten diskuteras i arbetsgruppen för ekologiska produkter på begäran av en part.

ARTIKEL 4

Import och utsläppande på marknaden

1. Unionen ska godta import till sitt territorium av de produkter som förtecknas i tillägg 14-A och utsläppande på marknaden av dessa produkter som ekologiska produkter, under förutsättning att produkterna överensstämmer med Förenade kungarikets lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C och åtföljs av ett kontrollintyg som utfärdats av ett kontrollorgan som erkänts av Förenade kungariket och som anmälts till unionen i enlighet med punkt 3.

2. Förenade kungariket ska godta import till sitt territorium av de produkter som förtecknas i tillägg 14-B och utsläppande på marknaden av dessa produkter som ekologiska produkter, under förutsättning att produkterna överensstämmer med unionens lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-D och åtföljs av ett kontrollintyg som utfärdats av ett kontrollorgan som erkänts av unionen och som anmälts till Förenade kungariket i enlighet med punkt 3.

3. Varje part erkänner de kontrollmyndigheter eller kontrollorgan som den andra parten anger som ansvariga för att utföra relevanta kontroller med avseende på ekologiska produkter som omfattas av det erkännande av likvärdighet som avses i artikel 3 och för att utfärda det kontrollintyg som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln för produkternas import till och utsläppande på marknaden på den andra partens territorium.

4. Den importerande parten ska, i samarbete med den andra parten, tilldela varje relevant kontrollmyndighet och kontrollorgan som anges av den andra parten ett kodnummer.

ARTIKEL 5

Märkning

1. Produkter som importeras till en parts territorium i enlighet med denna bilaga ska uppfylla de märkningskrav som fastställs i den importerande partens lagar och andra författningar och som förtecknas i tilläggen 14-C och 14-D. Dessa produkter får vara försedda med unionens logotyp för ekologisk produktion, Förenade kungarikets logotyp för ekologisk produktion i förekommande fall eller båda logotyperna, i enlighet med tillämpliga lagar och andra författningar, under förutsättning att produkterna uppfyller märkningskraven för respektive logotyp eller för båda logotyperna.

2. Parterna förbinder sig att undvika missbruk av termer som avser ekologisk produktion i samband med ekologiska produkter som omfattas av erkännande av likvärdighet enligt denna bilaga.

3. Parterna åtar sig att skydda unionens logotyp för ekologisk produktion och Förenade kungarikets logotyper för ekologisk produktion som anges i tillämpliga lagar och andra författningar mot missbruk eller imitation. Parterna ska säkerställa att unionens logotyp för ekologisk produktion och Förenade kungarikets logotyper för ekologisk produktion endast används för märkning, marknadsföring eller handelsdokument avseende ekologiska produkter som överensstämmer med de lagar och andra författningar som förtecknas i tilläggen 14-C och 14-D.

ARTIKEL 6

Utbyte av information

1. Parterna ska utbyta all relevant information om genomförandet och tillämpningen av denna bilaga. I synnerhet ska varje part senast den 31 mars det andra året efter detta avtals ikraftträdande och senast den 31 mars varje efterföljande år till varandra överlämna

   a) en rapport med information om de typer och mängder av ekologiska produkter som exporterats enligt denna bilaga, för perioden januari–december föregående år,

   b) en rapport om den övervaknings- och tillsynsverksamhet som utförts av dess behöriga myndigheter, de resultat som uppnåtts och de korrigerande åtgärder som vidtagits för perioden januari–december föregående år, och

c) uppgifter om konstaterade oegentligheter och överträdelser av de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D, beroende på vad som är relevant.

2. Var och en av parterna ska utan onödigt dröjsmål till den andra parten anmäla

a) varje uppdatering av förteckningen över behöriga myndigheter, kontrollmyndigheter och kontrollorgan, inbegripet relevanta kontaktuppgifter (särskilt adress och internetadress),

b) alla ändringar eller upphävanden som den avser att göra med avseende på de lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D, eventuella förslag till nya lagar eller andra författningar eller eventuella relevanta förslag till ändringar av administrativa förfaranden och administrativ praxis avseende ekologiska produkter som omfattas av denna bilaga, och

c) alla ändringar eller upphävanden som den har antagit med avseende på lagar och andra författningar som förtecknas i tillägg 14-C eller 14-D, eventuell ny lagstiftning eller eventuella relevanta ändringar av administrativa förfaranden och administrativ praxis avseende ekologiska produkter som omfattas av denna bilaga.

ARTIKEL 7

Inbördes utvärderingar

1. Efter anmälan minst sex månader i förväg ska vardera parten tillåta tjänstemän eller experter som utsetts av den andra parten att genomföra inbördes utvärderingar på sitt territorium för att kontrollera att de berörda kontrollmyndigheterna och kontrollorganen utför de kontroller som krävs för att genomföra denna bilaga.

2. Vardera parten ska samarbeta med och bistå den andra parten, i den utsträckning som tillämplig lagstiftning medger, vid genomförandet av de inbördes utvärderingar som avses i punkt 1, vilket kan inbegripa besök hos berörda kontrollmyndigheter och kontrollorgan, bearbetningsanläggningar och certifierade aktörer.

ARTIKEL 8

Arbetsgruppen för ekologiska produkter

1. Arbetsgruppen för ekologiska produkter ska bistå den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder vid övervakningen och översynen av genomförandet av denna bilaga och säkerställandet av att den tillämpas korrekt.

2. Arbetsgruppen för ekologiska produkter ska ha följande uppgifter:

a) Diskutera alla frågor som uppkommer inom ramen för denna bilaga på begäran av en part, inbegripet eventuella behov av ändringar av denna bilaga eller dess tillägg.

b) Underlätta samarbetet vad gäller lagar och andra författningar, standarder och förfaranden avseende de ekologiska produkter som omfattas av denna bilaga, inbegripet diskussioner om tekniska frågor eller regleringsfrågor som rör regler och kontrollsystem.

c) Föra tekniska diskussioner i enlighet med artikel 97 i detta avtal om frågor som omfattas av denna bilaga.

Tillägg 14-A

EKOLOGISKA PRODUKTER FRÅN FÖRENADE KUNGARIKET
FÖR VILKA UNIONEN ERKÄNNER LIKVÄRDIGHET

Beskrivning	Kommentarer
Obearbetade vegetabiliska produkter	
Levande djur eller obearbetade animaliska produkter	Inbegriper honung
Vattenbruksprodukter och alger	
Bearbetade jordbruksprodukter avsedda att användas som livsmedel	
Bearbetade jordbruksprodukter avsedda att användas som foder	
Utsäde och förökningsmaterial	

De ekologiska produkter som förtecknas i detta tillägg ska vara obearbetade jordbruks- eller vattenbruksprodukter som producerats i Förenade kungariket eller bearbetade jordbruksprodukter avsedda att användas som livsmedel eller foder som har bearbetats i Förenade kungariket med ingredienser som har odlats i Förenade kungariket eller som har importerats till Förenade kungariket i enlighet med Förenade kungarikets lagar och andra författningar.

Tillägg 14-B

EKOLOGISKA PRODUKTER FRÅN UNIONEN
FÖR VILKA FÖRENADE KUNGARIKET ERKÄNNER LIKVÄRDIGHET

Beskrivning	Kommentarer
Obearbetade vegetabiliska produkter	
Levande djur eller obearbetade animaliska produkter	Inbegriper honung
Vattenbruksprodukter och alger	
Bearbetade jordbruksprodukter avsedda att användas som livsmedel	
Bearbetade jordbruksprodukter avsedda att användas som foder	
Utsäde och förökningsmaterial	

De ekologiska produkter som förtecknas i detta tillägg ska vara obearbetade jordbruks- eller vattenbruksprodukter som producerats i unionen eller bearbetade jordbruksprodukter avsedda att användas som livsmedel eller foder som har bearbetats i unionen med ingredienser som har odlats i unionen eller som har importerats till unionen i enlighet med unionens lagar och andra författningar.

Tillägg 14-C

LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR OM EKOLOGISKA PRODUKTER SOM ÄR TILLÄMPLIGA I FÖRENADE KUNGARIKET[1]

Följande lagar och andra författningar är tillämpliga i Förenade kungariket:

1. Bibehållen förordning (EG) nr 834/2007

2. Bibehållen förordning (EG) nr 889/2008

3. Bibehållen förordning (EG) nr 1235/2008

4. *Organic Products Regulations 2009* (2009 års föreskrifter om ekologiska produkter) (SI 2009/842)

[1] Hänvisningar i denna förteckning till bibehållen unionslagstiftning anses vara hänvisningar till sådan lagstiftning såsom den ändrats för att vara tillämplig på Förenade kungariket.

Tillägg 14-D

LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR OM EKOLOGISKA PRODUKTER SOM ÄR TILLÄMPLIGA I UNIONEN

Följande lagar och andra författningar är tillämpliga i unionen:

1. Rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91[1]

2. Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 av den 5 september 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll[2]

3. Kommissionens förordning (EG) nr 1235/2008 av den 8 december 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 vad gäller ordningen för import av ekologiska produkter från tredjeländer[3]

---

1 EUT L 189, 20.7.2007, s. 1.
2 EUT L 250, 18.9.2008, s. 1.
3 EUT L 334, 12.12.2008, s. 25.

BILAGA 15

HANDEL MED VIN

ARTIKEL 1

Tillämpningsområde och definitioner

1. Denna bilaga är tillämplig på vin enligt nummer 22.04 i Harmoniserade systemet.

2. Med *vin som framställts i* avses i denna bilaga färska druvor, druvmust och druvmust i jäsning som har använts för framställning av vin eller tillsatts vin på den exporterande partens territorium.

ARTIKEL 2

Produktdefinitioner, oenologiska metoder och behandlingar

1. Oenologiska metoder för vin som rekommenderas och offentliggörs av Internationella vinorganisationen (*OIV*) ska anses vara relevanta internationella standarder med avseende på tillämpningen av denna bilaga.

2. Var och en av parterna ska tillåta import och försäljning för konsumtion av vin som framställts i den andra parten, om vinet har framställts i enlighet med

a) produktdefinitioner som godkänts i respektive part i enlighet med de lagar och andra författningar som avses i tillägg 15-A,

b) de oenologiska metoder som fastställts i respektive part i enlighet med de lagar och andra författningar som avses i tillägg 15-A och som överensstämmer med relevanta OIV-standarder, och

c) oenologiska metoder och restriktioner som fastställts av respektive part och som inte överensstämmer med relevanta OIV-standarder, förtecknade i tillägg 15-B.

3. Partnerskapsrådet har befogenhet att ändra de tillägg som anges i punkt 2.

ARTIKEL 3

Certifieringskrav vid import till parternas respektive territorier

1. För vin som framställts i en part och släpps ut på marknaden i den andra parten ska den dokumentation och certifiering som kan krävas av respektive part begränsas till ett sådant certifikat som anges i tillägg 15-C, som bestyrkts i enlighet med den exporterande partens lagar och andra författningar.

2. Ett certifikat som krävs enligt punkt 1 får vara utformat som ett elektroniskt dokument. Varje part ska på begäran av de behöriga myndigheterna i den andra parten, där varorna ska övergå till fri omsättning, ge tillgång till det elektroniska dokumentet eller till de uppgifter som är nödvändiga för dess upprättande. Om tillgång till relevanta elektroniska system saknas får nödvändiga uppgifter också begäras i form av ett pappersdokument.

3. Partnerskapsrådet ska ha befogenhet att ändra tillägg 15-C.

4. De analysmetoder som erkänns som referensmetoder av OIV och som offentliggörs av OIV ska vara referensmetoder för bestämning av vinets analytiska sammansättning i samband med kontroller.

ARTIKEL 4

Livsmedelsinformation och partikoder

1. Om inte annat anges i denna artikel ska märkning av vin som importeras och saluförs enligt detta avtal ske i enlighet med de lagar och andra författningar som gäller på den importerande partens territorium.

2. En part får inte kräva att något av följande datum eller motsvarande datum ska finnas på vinbehållare, vinetiketter eller vinförpackningar:

a) Förpackningsdatum.

b) Tappningsdatum.

c) Produktions- eller tillverkningsdatum.

d) Utgångsdatum, sista förbrukningsdag.

e) Minsta hållbarhetstid, bäst före-datum, rekommenderad förbrukningsdag.

f) Sista försäljningsdag.

Genom undantag från första stycket e får en part kräva att ett datum för minsta hållbarhetstid anges för produkter som på grund av tillsats av lättfördärvliga ingredienser kan ha ett kortare datum för minsta hållbarhetstid än vad konsumenten normalt skulle kunna förvänta sig.

3. Varje part ska säkerställa att en kod anges på etiketten på förpackade produkter som gör det möjligt att identifiera det parti som produkten tillhör, i enlighet med lagstiftningen i den part som exporterar den förpackade produkten. Partikoden ska vara väl synlig, lättläst och outplånlig. En part får inte tillåta saluföring av förpackade produkter som inte uppfyller kraven i denna punkt.

4. Varje part ska tillåta att obligatorisk information, inklusive översättningar eller uppgift om antalet standardglas eller alkoholenheter när så krävs, anges på en tilläggsetikett som fästs på en vinbehållare. Kompletterande etiketter får anbringas på en vinbehållare efter importen men innan produkten släpps ut på marknaden på partens territorium, förutsatt att den obligatoriska informationen visas fullständigt och korrekt.

5. Den importerande parten får inte kräva att det på etiketten visas allergener som har använts vid framställningen av vin men som inte förekommer i slutprodukten.

ARTIKEL 5

Övergångsbestämmelser

Vin som den dag då detta avtal träder i kraft har framställts, beskrivits och märkts i enlighet med en parts lagar och andra författningar, men på ett sätt som inte överensstämmer med denna bilaga, får fortsätta att märkas och släppas ut på marknaden enligt följande:

a) Av grossister eller producenter under en period av två år från och med detta avtals ikraftträdande.

b) Av detaljhandlare till dess att lagren är uttömda.

ARTIKEL 6

Informationsutbyte

Parterna ska samarbeta och utbyta information om alla frågor som är relevanta för genomförandet av denna bilaga inom den specialiserade handelskommittén för tekniska handelshinder.

ARTIKEL 7

Översyn

Senast tre år efter detta avtals ikraftträdande ska parterna överväga ytterligare åtgärder för att underlätta handeln med vin mellan parterna.

Tillägg 15-A

PARTERNAS LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Förenade kungarikets lagar och andra författningar[1]

Lagar och andra författningar som avses i artikel 2.2 om

a) produktdefinitioner:

i) bibehållen förordning (EU) nr 1308/2013, särskilt produktionsregler inom vinsektorn, i enlighet med artiklarna 75, 81 och 91, del IV i bilaga II och del II i bilaga VII till den förordningen och dess genomförandebestämmelser, inbegripet senare ändringar,

ii) bibehållen kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/33, särskilt artiklarna 47, 52–54 i och bilagorna III, V och VI till den förordningen, inbegripet senare ändringar,

iii) bibehållen förordning (EU) nr 1169/2011, inbegripet senare ändringar,

[1] Hänvisningar i denna förteckning till bibehållen unionslagstiftning anses vara hänvisningar till sådan lagstiftning såsom den ändrats för att vara tillämplig på Förenade kungariket.

b) oenologiska metoder och restriktioner:

i) bibehållen förordning (EU) nr 1308/2013, särskilt oenologiska metoder och restriktioner, i enlighet med artiklarna 80 och 83 i och bilaga VII till den förordningen och dess genomförandebestämmelser, inbegripet senare ändringar,

ii) bibehållen kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934, inbegripet senare ändringar.

Unionens lagar och andra författningar

Lagar och andra författningar som avses i artikel 2.2 om

a) produktdefinitioner:

i) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013[1], särskilt produktionsreglerna inom vinsektorn, i enlighet med artiklarna 75, 81 och 91, del IV i bilaga II och del II i bilaga VII till den förordningen och dess genomförandebestämmelser, inbegripet senare ändringar,

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671).

ii) kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2019/33[1], särskilt artiklarna 47, 52–54 och bilagorna III, V och VI till den förordningen, inbegripet senare ändringar,

iii) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011[2], inbegripet senare ändringar.

b) oenologiska metoder och restriktioner:

i) förordning (EU) nr 1308/2013, särskilt oenologiska metoder och restriktioner, i enlighet med artiklarna 80 och 83 i och bilaga VIII till den förordningen och dess genomförandebestämmelser, inbegripet senare ändringar,

[1] Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/33 av den 17 oktober 2018 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller ansökningar om skydd av ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn, invändningsförfarandet, begränsningar i fråga om användning, ändringar av produktspecifikationer, avregistrering av skydd samt märkning och presentation (EUT L 9, 11.1.2019, s. 2).

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 (EUT L 304, 22.11.2011, s. 18).

ii) kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934[1], inbegripet senare ändringar.

[1] Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934 av den 12 mars 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller vinodlingsområden där alkoholhalten får höjas, tillåtna oenologiska metoder och restriktioner som är tillämpliga på framställning och bevarande av vinprodukter, lägsta alkoholhalt för biprodukter och bortskaffande av dessa samt offentliggörande av OIV-akter (EUT L 149, 7.6.2019, s. 1).

Tillägg 15-B

YTTERLIGARE OENOLOGISKA METODER OCH RESTRIKTIONER SOM GODTAGITS GEMENSAMT AV PARTERNA

1. Koncentrerad druvmust, renad koncentrerad druvmust och sackaros får användas för berikning och sötning enligt de särskilda och begränsade villkor som anges i del I i bilaga VIII till förordning (EU) nr 1308/2013 och i del I i bilaga VIII till bibehållen förordning (EU) nr 1308/2013, med förbehåll för att användning av dessa produkter i återställd form i viner som omfattas av detta protokoll utesluts.

2. Tillsats av vatten vid vinframställning är inte tillåtet, utom när detta krävs på grund av en särskild teknisk nödvändighet.

3. Färska jäsningsrester får användas på de särskilda och begränsade villkor som anges i rad 11.2 i del A tabell 2 i bilaga I till kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934 och i rad 11.2 i del A tabell 2 i bilaga I till bibehållen kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934.

Tillägg 15-C

MALL FÖR EGENUTFÄRDAT INTYG FÖR VIN SOM IMPORTERAS
FRÅN [EUROPEISKA UNIONEN/FÖRENADE KUNGARIKET]
TILL [FÖRENADE KUNGARIKET/EUROPEISKA UNIONEN][1]

<table>
<tr><td>1. Exportör (namn och adress)</td><td>2. Serienummer[2]</td></tr>
<tr><td>3. Importör (namn och adress)</td><td>4. Behörig myndighet på avsändningsorten i [Europeiska unionen/Förenade kungariket][3]</td></tr>
<tr><td colspan="2">5. Tullstämpel (endast för officiell användning i [Europeiska unionen/Förenade kungariket])</td></tr>
<tr><td>6. Transportmedel och uppgifter om transporten[4]</td><td>7. Lossningsort (om annan än i fält 3)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">8. Beskrivning av den importerade produkten[5]</td><td>9. Kvantitet i l/hl/kg</td></tr>
<tr><td>10. Antal behållare[6]</td></tr>
<tr><td colspan="2">11. Intyg

Den produkt som beskrivs ovan är avsedd för direkt konsumtion som livsmedel och överensstämmer med de definitioner och oenologiska metoder som är tillåtna enligt bilaga 15 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan. Den har framställts av en producent som inspekteras och övervakas av följande behöriga myndighet[7]:

Avsändare som intygar ovanstående uppgifter[8]

Identifiering av avsändaren[9]

Ort, datum och avsändarens underskrift</td></tr>
</table>

(1) I enlighet med artikel 3.1 i bilaga 15 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan.

(2) Ange sändningens spårbarhetsnummer, dvs. ett serienummer som identifierar sändningen i exportörens bokföring.

(3) Ange fullständigt namn, adress och kontaktuppgifter för den behöriga myndighet i en av Europeiska unionens medlemsstater eller i Förenade kungariket från vilken sändningen exporteras och som ansvarar för kontrollen av de uppgifter som avses i detta intyg.

(4) Ange transporten till orten för införsel till Europeiska unionen eller Förenade kungariket; ange transportsätt (fartyg, flygplan osv.); ange transportmedel (fartygets namn, flygnummer osv.).

(5) Lämna följande uppgifter:

– Handelsbeteckning, såsom den anges på etiketten.
– Producentens namn.
– Vinodlingsområde.
– Produktionslandets namn (en av Europeiska unionens medlemsstater eller Förenade kungariket).
– Namn på geografisk beteckning, i tillämpliga fall.
– Total alkoholhalt i volymprocent.
– Produktens färg (ange endast ”röd”, ”rosé” eller ”vit”).
– Nummer i Kombinerade nomenklaturen (KN-nummer).

(6) Med behållare avses en behållare för vin på mindre än 60 liter. Antalet behållare får vara det samma som antalet flaskor.

(7) Ange fullständigt namn, adress och kontaktuppgifter för relevant behörig myndighet i en av Europeiska unionens medlemsstater eller i Förenade kungariket.

(8) Ange avsändarens fullständiga namn, adress och kontaktuppgifter.

(9) Ange:

– för Europeiska unionen: punktskattenummer i systemet för utbyte av uppgifter om punktskatter (SEED), eller registreringsnummer för mervärdesskatt om avsändaren inte har SEED-nummer, eller hänvisning till numret i den förteckning eller det register som föreskrivs i artikel 8.3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/273[1];

– för Förenade kungariket: punktskattenummer i systemet för utbyte av uppgifter om punktskatter (SEED), eller registreringsnummer för mervärdesskatt om avsändaren inte har SEED-nummer, eller hänvisning till WSB-numret.

---

[1] Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/273 av den 11 december 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller ordningen för tillstånd för plantering av vinstockar, vinodlingsregistret, följedokument och certifiering, register över mottagna och avsända leveranser, obligatoriska deklarationer, anmälningar och offentliggörande av anmälda uppgifter, och om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller relevanta kontroller och sanktioner, om ändring av kommissionens förordningar (EG) nr 555/2008, (EG) nr 606/2009 och (EG) nr 607/2009 samt om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 436/2009 och kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/560 (EUT L 58, 28.2.2018, s. 1).

BILAGA 16

ARRANGEMANG SOM AVSES I ARTIKEL 96.4 FÖR REGELBUNDET INFORMATIONSUTBYTE OM SÄKERHETEN FÖR ICKE-LIVSMEDELSPRODUKTER OCH TILLHÖRANDE FÖREBYGGANDE, RESTRIKTIVA OCH KORRIGERANDE ÅTGÄRDER

Denna bilaga ska fastställa ett arrangemang för regelbundet informationsutbyte mellan unionens system för snabbt informationsutbyte (Rapex), eller dess efterföljare, och Förenade kungarikets databas för marknadskontroll och produktsäkerhet som inrättats enligt General Product Safety Regulations 2005 *(2005 års föreskrifter om allmän produktsäkerhet), eller dess efterföljare.*

I enlighet med artikel 96.8 i detta avtal ska arrangemanget ange vilken typ av information som ska utbytas, formerna för utbytet och tillämpningen av reglerna om konfidentialitet och skydd av personuppgifter.

BILAGA 17

DET ARRANGEMANG SOM AVSES I ARTIKEL 96.5 FÖR REGELBUNDET INFORMATIONSUTBYTE OM ÅTGÄRDER SOM VIDTAGITS AVSEENDE ICKE-LIVSMEDELSPRODUKTER SOM INTE UPPFYLLER KRAVEN, FÖRUTOM DEM SOM OMFATTAS AV ARTIKEL 96.4

Denna bilaga ska fastställa ett arrangemang för regelbundet informationsutbyte, inbegripet informationsutbyte på elektronisk väg, om åtgärder som vidtagits för icke-livsmedelsprodukter som inte uppfyller kraven, förutom dem som omfattas av artikel 96.4 i detta avtal.

I enlighet med artikel 96.8 i detta avtal ska arrangemangen ange vilken typ av information som ska utbytas, formerna för utbytet och tillämpningen av reglerna om konfidentialitet och skydd av personuppgifter.

BILAGA 18

GODKÄNDA EKONOMISKA AKTÖRER

ARTIKEL 1

Kriterier och förmåner för godkända ekonomiska aktörer

1. De särskilda kriterier för att betraktas som godkänd ekonomisk aktör som avses i artikel 110 i detta avtal ska fastställas i parternas lagar och andra författningar eller förfaranden. De angivna kriterierna ska offentliggöras och omfatta följande:

   a) Frånvaro av alla former av allvarliga överträdelser eller upprepade överträdelser av tullagstiftningen och skattereglerna, inbegripet att den sökande inte får vara dömd för allvarliga brott som rör hans eller hennes ekonomiska verksamhet.

   b) Den sökandes uppvisande av en hög grad av kontroll över sin verksamhet och över varuflödet, genom ett system för affärsbokföring och, vid behov, bokföring av transporter, som möjliggör lämpliga tullkontroller.

   c) Ekonomisk solvens, som ska anses ha bevisats om den sökande har en god ekonomisk ställning som innebär att denne kan fullfölja sina åtaganden, med vederbörlig hänsyn tagen till den aktuella affärsverksamhetens särdrag.

d) Lämpliga säkerhets- och skyddsnormer, som ska anses vara uppfyllda om den sökande visar att han eller hon vidtar lämpliga åtgärder för att säkerställa den internationella leveranskedjans säkerhet och skydd, bland annat när det gäller fysisk integritet och åtkomstkontroller samt logistiska processer för och hantering av särskilda typer av varor, personal och identifiering av sina affärspartner.

2. De angivna kriterier som en aktör ska uppfylla för att få status som godkänd ekonomisk aktör får inte utformas eller tillämpas på ett sådant sätt att de medför eller skapar godtycklig eller ogrundad diskriminering mellan aktörer som verkar under samma förhållanden. Dessa kriterier ska göra det möjligt för små och medelstora företag att kvalificera sig som godkända ekonomiska aktörer.

3. Det program för handelspartnerskap som avses i artikel 110 i detta avtal ska omfatta följande behandling:

a) Den status som godkänd ekonomisk aktör som beviljats av den andra parten ska beaktas positivt i riskbedömningen för att minska antalet inspektioner eller kontroller, liksom i andra säkerhets- och skyddsrelaterade åtgärder.

b) I första hand ska sändningar som omfattas av summariska utförsel- eller införseldeklarationer uppställda av en auktoriserad ekonomisk aktör kontrolleras, om tullmyndigheten utför en kontroll.

c) En programmedlems status som godkänd ekonomisk aktör godkänd av den andra parten ska beaktas i syfte att behandla programmedlemmen som en säker partner vid bedömningen av affärspartnerkraven för sökande inom ramen för det egna programmet.

d) Fastställande av en gemensam mekanism för företagskontinuitet som svar på störningar i handelsströmmarna på grund av fler larm, gränsstängningar och/eller naturkatastrofer, farliga nödsituationer eller andra allvarligare incidenter ska eftersträvas, där tullhanteringen av prioriterat gods med koppling till programmedlemmar kan underlättas och påskyndas så långt det är möjligt av parternas tullmyndigheter.

ARTIKEL 2

Ömsesidigt erkännande och ansvar för genomförande

1. Status som godkänd ekonomisk aktör enligt unionens och Förenade kungarikets handelspartnerskapsprogram erkänns som förenlig, och innehavare av status som godkänd ekonomisk aktör som beviljats inom ramen för varje program ska behandlas på ett sätt som är förenligt med artikel 4.

2. De berörda handelspartnerskapsprogrammen är följande:

a) Program för godkända ekonomiska aktörer (säkerhet och skydd) i Europeiska unionen (artikel 38.2 b i förordning (EU) nr 952/2013).

b) Programmet för godkända ekonomiska aktörer i Förenade kungariket (säkerhet och skydd) (artikel 38.2 b i förordning (EU) nr 952/2013, såsom den bibehållits i Förenade kungarikets inhemska lagstiftning.)

3. Tullmyndigheterna, enligt definitionen i artikel 512 a i detta avtal (*tullmyndigheter*), är ansvariga för genomförandet av bestämmelserna i denna bilaga.

ARTIKEL 3

Förenlighet

1. Parterna samarbetar för att upprätthålla förenligheten mellan de standarder som tillämpas för de respektive programmen med avseende på följande frågor:

   a) Ansökningsprocessen för att bevilja aktörer status som godkänd ekonomisk aktör.

   b) Bedömning av ansökningar om status som godkänd ekonomisk aktör.

   c) Beviljande av status som godkänd ekonomisk aktör.

   d) Förvaltning, övervakning, tillfälligt upphävande och omprövning samt återkallande av status som godkänd ekonomisk aktör.

   Parterna ska säkerställa att deras tullmyndigheter övervakar förenligheten hos programmen för godkända ekonomiska aktörer med de relevanta villkoren och kriterierna.

2. Parterna ska upprätta ett gemensamt arbetsprogram som fastställer ett lägsta antal programmedlemmar som ska valideras gemensamt före slutet av 2021.

3. Parterna ska säkerställa att deras program för handelspartnerskap fungerar enligt de relevanta standarderna i Safe-ramverket.

ARTIKEL 4

Behandling av statusinnehavare

1. Varje part ska behandla godkända ekonomiska aktörer på ett sätt som är jämförbart med den behandling som ges inom ramen för den andra partens program för handelspartnerskap. Denna behandling ska särskilt omfatta den behandling som anges i artikel 1.3.

2. Vardera parten får tillfälligt upphäva den behandling som avses i artikel 1.3 för en godkänd ekonomisk aktör inom ramen för den andra partens handelspartnerskapsprogram enligt detta avtal om den godkända ekonomiska aktören inte längre uppfyller de rättsliga kraven. Den andra tullmyndigheten ska genast underrättas om ett sådant tillfälligt upphävande och i förekommande fall om skälen för detta.

3. Varje part ska genast underrätta den andra parten om den upptäcker oegentligheter som begåtts av en medlem som godkänts av den andra tullmyndigheten så att denna kan fatta ett välgrundat beslut om eventuellt återkallande eller tillfälligt upphävande av den berörda aktörens medlemskap.

ARTIKEL 5

Informationsutbyte och kommunikation

1. Parterna ska sträva efter att kommunicera effektivt med varandra vid genomförandet av detta avtal. De ska utbyta information och främja kommunikationen om sina handelspartnerskapsprogram främst genom att

   a) i god tid tillhandahålla uppdateringar om hur deras handelspartnerskapsprogram fungerar och utvecklas,

   b) delta i informationsutbyte om säkerhet i leveranskedjan som gynnar båda parter,

   c) utse kontaktpunkter för sina respektive program för handelspartnerskap och tillhandahålla den andra parten kontaktuppgifter för dessa kontaktpunkter,

   d) underlätta effektiv kommunikation mellan Europeiska kommissionens generaldirektorat för skatter och tullar och *Her Majesty's Revenue and Customs* för att förbättra riskhanteringen inom ramen för deras respektive program för handelspartnerskap när det gäller säkerheten i leveranskedjan hos de godkända ekonomiska aktörerna.

2. Information och tillhörande uppgifter ska utbytas elektroniskt på ett systematiskt sätt.

3. De uppgifter om medlemmar som ska utbytas omfattar

a) namn,

b) adress,

c) medlemsskapsstatus,

d) datum för validering eller godkännande,

e) upphävanden och återkallanden,

f) det unika tillstånds- eller identifieringsnumret (i en form som gemensamt fastställs av tullmyndigheterna), och

g) eventuella uppgifter som ömsesidigt kan överenskommas mellan tullmyndigheterna, i förekommande fall med sådana säkerhetsföreskrifter som kan behövas.

Utbytet av uppgifter ska inledas när detta avtal träder i kraft.

4. Parterna ska göra sitt yttersta för att inom sex månader efter detta avtals ikraftträdande ingå en överenskommelse om fullständigt automatiskt utbyte av de uppgifter som avses i punkt 3, och ska under alla omständigheter genomföra en sådan överenskommelse senast ett år efter detta avtals ikraftträdande.

ARTIKEL 6

Behandling av uppgifter

Allt informationsutbyte mellan parterna enligt denna bilaga ska i tillämpliga delar omfattas av den sekretess och det skydd av uppgifter som anges i artikel 12 i protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor.

ARTIKEL 7

Samråd och översyn

Genomförandet av bestämmelserna i denna bilaga ska regelbundet ses över av den särskilda tullsamarbetskommittén. Denna översyn ska omfatta följande:

a) Gemensamt godkännande av godkända ekonomiska aktörer som beviljats status av respektive part för att identifiera starka och svaga sidor i genomförandet av denna bilaga.

b) Utbyte av åsikter om vilka uppgifter som ska delas och om behandlingen av aktörer.

ARTIKEL 8

Tillfälligt upphävande och avbrytande

1. En part får fullfölja det förfarande som anges i punkt 2 om någon av följande omständigheter föreligger:

   a) Före eller inom tre månader efter detta avtals ikraftträdande har den andra parten gjort väsentliga ändringar av de rättsliga bestämmelser som avses i artikel 2.2 som bedömts för att fastställa att handelspartnerskapsprogrammen är förenliga, så att den förenlighet som krävs för erkännande enligt artikel 2.1 inte längre föreligger.

   b) Bestämmelserna i artikel 5.2 är inte tillämpliga.

2. Om någon av de omständigheter som anges i punkt 1 a eller b uppstår, får en part tillfälligt upphäva det erkännande som avses i artikel 2.1 60 dagar efter det att den har underrättat den andra parten om sin avsikt.

3. Om en part meddelar sin avsikt att tillfälligt upphäva det erkännande som avses i artikel 2.1 i enlighet med punkt 2 i denna artikel, får den andra parten begära samråd i den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler. Sådant samråd ska äga rum inom 60 dagar från det att begäran framställs.

4. En part får fullfölja det förfarande som anges i punkt 5 om någon av följande omständigheter föreligger:

a) Den andra parten ändrar sitt program för godkända ekonomiska aktörer eller sitt genomförande av detta program så att den förenlighet som krävs för erkännande enligt artikel 2.1 har upphört.

b) De gemensamma valideringar som föreskrivs i artikel 3.2 bekräftar inte att parternas respektive program för godkända ekonomiska aktörer är förenliga.

5. Om någon av de omständigheter som anges i punkt 4 a eller b uppstår, får en part begära samråd med den andra parten inom ramen för den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler. Sådant samråd ska äga rum inom 60 dagar från det att begäran framställs. Om en part inom 90 dagar efter begäran fortfarande anser att den förenlighet som krävs för erkännande enligt artikel 2.1 inte längre föreligger, får den underrätta den andra parten om sin avsikt att tillfälligt upphäva erkännandet av programmet. Det tillfälliga upphävandet ska få verkan 30 dagar efter underrättelsen.

BILAGA 19

BEFINTLIGA ÅTGÄRDER

Huvudanmärkningar

1. I Förenade kungarikets och unionens bindningslistor anges, i enlighet med artiklarna 133, 139 och 195 i detta avtal, Förenade kungarikets och unionens förbehåll med avseende på befintliga åtgärder som inte överensstämmer med de skyldigheter som införs genom

   a) artikel 128 eller 135 i detta avtal,

   b) artikel 136 i detta avtal,

   c) artikel 129 eller 137 i detta avtal,

   d) artikel 130 eller 138 i detta avtal,

   e) artikel 131 i detta avtal,

   f) artikel 132 i detta avtal, eller

   g) artikel 194 i detta avtal.

2. En parts förbehåll påverkar inte parternas rättigheter och skyldigheter enligt Gats.

3. I varje förbehåll fastställs elementen

   a) ”sektor”, som avser den allmänna sektor inom vilken förbehållet görs,

   b) ”undersektor”, som avser den särskilda sektor inom vilken förbehållet görs,

   c) ”näringsgrensindelning”, som i tillämpliga fall avser den verksamhet som omfattas av förbehållen enligt CPC, ISIC rev. 3.1, eller något annat som uttryckligen anges i det förbehållet,

   d) ”typ av förbehåll”, som preciserar den skyldighet enligt punkt 1 för vilken ett förbehåll

görs,

e) ”styrelsenivå”, som anger vilken styrelsenivå som upprätthåller den åtgärd för vilken ett förbehåll görs,

f) ”åtgärder”, som identifierar de lagar eller andra åtgärder, såsom dessa framgår, när sådana uppgifter anges, av det element benämnt ”beskrivning” som förbehållet avser. En ”åtgärd” som nämns i elementet ”åtgärder”

i) avser åtgärden i dess lydelse efter ändring, förlängning eller förnyelse från och med den dag då detta avtal träder i kraft,

ii) innefattar alla underordnade åtgärder som antas eller bibehålls inom ramen för och i överensstämmelse med åtgärden, och

iii) inbegriper, med avseende på unionens bindningslista, alla lagar eller andra åtgärder genom vilka ett direktiv genomförs på medlemsstatsnivå, och

g) ”beskrivning”, som anger de icke-överensstämmande aspekterna av den befintliga åtgärd som förbehållet avser.

4. För tydlighetens skull påpekas att om en part vidtar en ny åtgärd på en annan styrelsenivå än den där förbehållet ursprungligen gjordes, och denna nya åtgärd i praktiken – inom det territorium där den är tillämplig – ersätter den icke-överensstämmande aspekten av den ursprungliga åtgärd som anges i elementet ”åtgärder”, ska den nya åtgärden anses utgöra en ”ändring” av den ursprungliga åtgärden i den mening som avses i artiklarna 133.1 c, 139.1 c, 144 c och 195.1 c i detta avtal.

5. Vid tolkningen av ett förbehåll ska alla element i förbehållet beaktas. Ett förbehåll ska tolkas mot bakgrund av de relevanta skyldigheterna i de kapitel eller avsnitt mot vilka förbehållet görs. Elementet ”åtgärder” ska ha företräde framför alla andra element.

6. Vid tillämpningen av Förenade kungarikets och unionens bindningslistor gäller följande definitioner:

a) *ISIC rev. 3.1*: den internationella näringsgrensindelningen enligt Förenta nationernas statistikkontor (*Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC Rev. 3.1, 2002*).

b) *CPC*: den provisoriska centrala produktindelning som fastställs i *Statistical Papers*, serie M, nr 77, utgivet av avdelningen för internationella ekonomiska och sociala frågor, Förenta nationernas statistikbyrå, New York, 1991.

7. Vid tillämpningen av Förenade kungarikets och unionens bindningslistor görs ett förbehåll för ett krav på lokal närvaro på unionens eller Förenade kungarikets territorium mot artikel 136 i detta avtal och inte mot artikel 135 eller 137 i detta avtal. Ett sådant krav betraktas inte heller som ett förbehåll mot artikel 129 i detta avtal.

8. Ett förbehåll som har gjorts på unionsnivå gäller en unionsåtgärd, en medlemsstats åtgärd på central nivå eller en åtgärd som vidtas av ett självstyrelseorgan i en medlemsstat, såvida inte förbehållet utesluter en medlemsstat. Ett förbehåll från en medlemsstat gäller en åtgärd som vidtas av ett självstyrelseorgan på central, regional eller lokal nivå i den medlemsstaten. När det gäller förbehåll i Belgien, omfattar självstyrelseorgan på den centrala nivån det federala ett självstyrelseorganet och självstyrelseorganen i regionerna och språkgemenskaperna, eftersom dessa alla har likvärdiga lagstiftande befogenheter. När det gäller unionens och dess medlemsstaters förbehåll avses med regional styrelsenivå i Finland landskapet Åland. Ett förbehåll som gjorts av Förenade kungariket gäller en åtgärd som vidtas av det centrala självstyrelseorganet eller ett regionalt eller lokalt ett självstyrelseorgan.

9. Förteckningen över förbehåll nedan omfattar inte åtgärder som rör kvalifikationskrav och kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och licensieringskrav om de inte utgör en begränsning i den mening som avses i artikel 128, 129, 135, 136, 137 eller 194 i detta avtal. Dessa åtgärder kan i synnerhet omfatta krav på att ha licens, skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, krav på medlemskap för ett visst yrke, t.ex. medlemskap i en yrkesorganisation, krav på att ha ett lokalt ombud för tjänsten eller på att ha en lokal adress, eller varje annat icke-diskriminerande krav på att viss verksamhet inte får utövas i skyddade områden. Sådana krav fortsätter att gälla trots att de inte förtecknas.

10. För tydlighetens skull påpekas att för unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till fysiska eller juridiska personer från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat, i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna, till

    i) fysiska personer eller personer som är bosatta i en annan medlemsstat, eller

    ii) juridiska personer som har bildats eller organiserats i enlighet med en annan medlemsstats eller unionens lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i unionen.

11. Behandling som beviljas juridiska personer som etablerats av investerare från en part i enlighet med den andra partens lagstiftning (inbegripet, när det gäller unionen, lagstiftningen i en medlemsstat) och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom den andra parten, påverkar inte tillämpningen av eventuella villkor eller skyldigheter som är förenliga med del två rubrik ett avdelning II kapitel 2 i detta avtal som kan ha tillämpats på den juridiska personen när den infördes i den andra parten, och som ska fortsätta att gälla.

12. Förteckningarna gäller endast Förenade kungarikets och unionens territorier i enlighet med artiklarna 520.2 och 774 i detta avtal och är endast relevanta i samband med handelsförbindelserna mellan unionen och dess medlemsstater med Förenade kungariket. De påverkar inte medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter enligt unionsrätten.

13. För tydlighetens skull påpekas att icke-diskriminerande åtgärder inte utgör en begränsning av marknadstillträde enligt artikel 128, 135 eller 194 i detta avtal för varje åtgärd

a) som kräver att en infrastruktur och de varor och tjänster som tillhandahålls genom denna infrastruktur måste ha olika ägare i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens, till exempel på områdena energi, transport och telekommunikationer,

b) som begränsar ägarkoncentration i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens,

c) som syftar till att säkerställa att naturresurser och miljön bevaras och skyddas, bland annat genom en begränsning av tillgången till koncessioner och av deras antal och räckvidd och införande av ett moratorium eller ett förbud,

d) som begränsar antalet beviljade tillstånd till följd av tekniska och fysiska begränsningar, till exempel spektrum och frekvenser för telekommunikationer, eller

e) som kräver att en viss procentandel av ett företags aktieägare, ägare, partner eller verkställande ledning ska ha vissa kvalifikationer eller utöva ett visst yrke såsom advokat eller revisor.

14. Med avseende på finansiella tjänster: Till skillnad från utländska dotterbolag omfattas filialer som etablerats direkt i en medlemsstat av ett finansinstitut utanför Europeiska unionen inte, med vissa begränsade undantag, av tillsynsregler som harmoniserats på unionsnivå och som gör det möjligt för sådana dotterbolag att utnyttja utökade möjligheter att etablera nya anläggningar och tillhandahålla gränsöverskridande tjänster i hela unionen. Filialerna får således ett tillstånd att bedriva verksamhet på en medlemsstats territorium på villkor som motsvarar dem som gäller för inhemska finansiella institut i den medlemsstaten, och kan omfattas av krav på att de uppfyller ett antal specifika tillsynsregler som t.ex., vad gäller bank- och värdepapperssektorn, krav på separat kapitalförsörjning och andra kapitaltäckningskrav, rapporteringskrav och krav på offentliggörande av räkenskaper eller, vad gäller försäkringssektorn, särskilda garanti- och depositionskrav, krav på särskild kapitalförsörjning och regler om att tillgångar motsvarande de tekniska reserverna och minst en tredjedel av solvensmarginalen ska lokaliseras i den berörda medlemsstaten.

Följande förkortningar används i nedanstående förteckning över förbehåll:

UK Förenade kungariket

EU Europeiska unionen, inbegripet alla dess medlemsstater

AT Österrike

BE Belgien

BG Bulgarien

CY Cypern

CZ Tjeckien

DE Tyskland

DK Danmark

EE Estland

EL Grekland

ES Spanien

FI Finland

FR Frankrike

HR Kroatien

HU Ungern

IE Irland

IT Italien

LT Litauen

LU Luxemburg

LV Lettland

MT Malta

NL Nederländerna

PL Polen

PT Portugal

RO Rumänien

SE Sverige

SI Slovenien

SK Slovakien

Unionens bindningslista

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster (utom hälso- och sjukvårdsyrken)

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster (hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel)

Förbehåll nr 4 – Forsknings- och utvecklingstjänster

Förbehåll nr 5 – Fastighetstjänster

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster

Förbehåll nr 7 – Kommunikationstjänster

Förbehåll nr 8 – Byggtjänster

Förbehåll nr 9 – Distributionstjänster

Förbehåll nr 10 – Utbildningstjänster

Förbehåll nr 11 – Miljötjänster

Förbehåll nr 12 – Finansiella tjänster

Förbehåll nr 13 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Förbehåll nr 14 – Turism- och resetjänster

Förbehåll nr 15 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Förbehåll nr 16 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Förbehåll nr 17 – Energiverksamhet

Förbehåll nr 18 – Jordbruk, fiske och tillverkning

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Sektor:	Samtliga sektorer
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Prestationskrav
	Företagsledning och styrelse
	Skyldigheter avseende juridiska tjänster
Kapitel/avsnitt:	Investeringsliberalisering, gränsöverskridande handel med tjänster och regelverk för juridiska tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Etableringstyp

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

EU: Behandling som enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt beviljas juridiska personer som bildats i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen, inbegripet sådana som är etablerade i unionen av investerare från Förenade kungariket, beviljas inte juridiska personer som är etablerade utanför unionen, och inte heller sådana juridiska personers filialer eller representationskontor, inbegripet filialer eller representationskontor för juridiska personer från Förenade kungariket.

Mindre gynnsam behandling kan beviljas juridiska personer som bildats i enlighet med unionens eller en medlemsstats lagstiftning och som endast har sitt säte i unionen, såvida det inte kan visas att de har en faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en av medlemsstaterna.

Åtgärder:

EU: Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

Detta förbehåll gäller endast hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster eller utbildningstjänster:

EU (är även tillämpligt självstyrelseorgan på regional nivå): När en medlemsstat säljer eller avyttrar sina eget kapitalandelar i, eller tillgångarna i, ett befintligt statligt företag eller en befintlig offentlig enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster eller utbildningstjänster (CPC 93, 92), får den förbjuda eller införa begränsningar av äganderätten till sådana andelar eller tillgångar och/eller begränsa möjligheten för innehavare av sådana andelar och tillgångar att kontrollera eventuella resulterande företag, när det gäller investerare i Förenade kungariket eller deras företag. När det gäller en sådan försäljning eller annan överlåtelse, kan en medlemsstat anta eller bibehålla alla eventuella åtgärder som rör de högsta chefernas eller styrelsemedlemmarnas medborgarskap eller hemvist, liksom alla eventuella åtgärder som begränsar antalet tjänsteleverantörer.

I detta förbehåll gäller följande:

i) En åtgärd som bibehålls eller antas efter den dag då detta avtal träder i kraft som, vid tidpunkten för försäljning eller annan överlåtelse, förbjuder eller ålägger begränsningar av äganderätten till egetkapitalandelar eller tillgångar eller uppställer nationalitets- eller hemvistkrav eller begränsningar av antalet tjänsteleverantörer såsom beskrivs i detta förbehåll, ska anses vara en befintlig åtgärd.

ii) Med *statligt företag* avses ett företag som ägs eller kontrolleras av en medlemsstat genom ägarintressen, inbegripet ett företag som etablerats efter den dag då detta avtal träder i kraft uteslutande i syfte att sälja eller avyttra egetkapitalandelar i, eller tillgångar i, ett befintligt statligt företag eller en befintlig offentlig enhet.

Åtgärder:

EU: I enlighet med beskrivningselementet ovan.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I AT: För att driva en filial måste bolag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (utanför EES) utse minst en person som företräder filialen och som har hemvist i Österrike.

Företagsledare (verkställande direktörer, fysiska personer) som ansvarar för att den österrikiska handelslagen (*Gewerbeordnung*) följs, måste vara bosatta i Österrike.

I BG: Utländska juridiska personer får, om de inte enligt lagstiftningen är etablerade i en medlemsstat i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), om de är etablerade i Bulgarien bedriva affärsverksamhet och utöva verksamhet i form av ett bolag som är registrerat i handelsregistret. För etablering av filialer krävs tillstånd.
Representationskontor för utländska företag ska registreras hos bulgariska handels- och industrikammaren och får inte bedriva ekonomisk verksamhet; de har endast rätt att marknadsföra sina ägare och agera som företrädare eller ombud.

I EE: Om minst hälften av styrelseledamöterna i ett privat aktiebolag, ett aktiebolag eller en filial inte är bosatta i Estland, i en annan EES-medlemsstat eller i Schweiziska edsförbundet, ska det privata aktiebolaget, det offentliga aktiebolaget eller det utländska bolaget utse en kontaktpunkt vars estniska adress kan användas för att överlämna företagets rättegångshandlingar och de avsiktsförklaringar som riktas till företaget (dvs. ett utländskt bolags filial).

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling: Gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I FI: Minst en av parterna i ett handelsbolag eller i ett kommanditbolag måste ha sin hemvist i EES eller, om denne är en juridisk person, ha sitt säte (inga filialer) inom EES. Undantag får beviljas av registreringsmyndigheten.

För att få bedriva handel som enskild näringsidkare krävs bosättning inom EES.

Om en utländsk organisation från ett land utanför EES avser att bedriva näringsverksamhet eller handel genom att öppna en filial i Finland krävs näringstillstånd.

Bosättning inom EES krävs för minst en av de ordinarie styrelsemedlemmarna, och minst en av suppleanterna samt för verkställande direktören. Undantag får beviljas vissa bolag av registreringsmyndigheten.

I SE: Ett utländskt bolag som inte har bildat någon juridisk person i Sverige eller som bedriver sin verksamhet genom en handelsagent ska bedriva sin affärsverksamhet genom en i Sverige registrerad filial med självständig förvaltning och separat bokföring. Verkställande direktören för filialen och vice verkställande direktören, om en sådan har utsetts, måste vara bosatt inom EES. En fysisk person som inte är bosatt inom EES och som bedriver affärsverksamhet i Sverige ska utse och registrera en i Sverige bosatt företrädare som ansvarig för verksamheten där. Separata räkenskaper ska föras över verksamheten i Sverige. Den behöriga myndigheten får i enskilda fall medge undantag från kraven på filial och på bosättning. Byggprojekt som varar mindre än ett år och som utförs av ett bolag beläget eller en fysisk person bosatt utanför EES är undantagna från kravet att etablera en filial och att utse en i Sverige bosatt företrädare.

För aktiebolag och ekonomiska föreningar måste minst 50 % av styrelseledamöterna, minst 50 % av suppleanterna, verkställande direktören, vice verkställande direktören och minst en av de personer som ska ha teckningsrätt för bolaget, i förekommande fall, vara bosatt inom EES. Den behöriga myndigheten får bevilja undantag från detta krav. Om ingen av bolagets/samhällets företrädare är bosatt i Sverige ska styrelsen utse och registrera en person som är bosatt i Sverige och som har bemyndigats att ta emot tjänster för bolagets räkning och samhället.

Motsvarande villkor gäller för etablering av alla andra slags juridiska personer.

I SK: En utländsk fysisk person vars namn ska registreras i det relevanta registret (handelsregister, företagsregister eller andra yrkesregister) som en person som är bemyndigad att agera på näringsidkarens vägnar måste lägga fram ett uppehållstillstånd för Slovakien.

Åtgärder:

AT: *Aktiengesetz*, BGBL. nr 98/1965, § 254.2,
GmbH-Gesetz, RGBL. nr 58/1906, § 107.2, och *Gewerbeordnung*, BGBL. nr 194/1994, § 39.2a.

BG: Handelsrätten, artikel 17a, och
lag om investeringsincitament, artikel 24.

EE: *Äriseadustik* (handelsrätten) § 63^1 (1, 2 och 4).

FI: Lag angående rättighet att idka näring (122/1919), s. 1,
lag om andelslag (1488/2001),
aktiebolagslag (624/2006), och
kreditinstitutslag (121/2007).

SE: Lag om utländska filialer m.m. (1992:160),
aktiebolagslag (2005:551),
lag om ekonomiska föreningar (2018:672), och lag om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (1994:1927).

SK: Lag 513/1991 (handelslag), artikel 21, lag 455/1991 om handelslicenser, och
lag nr 404/2011 om utlänningars vistelse, artiklarna 22 och 32.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I BG: Etablerade företag får endast anställa medborgare från tredje land för tjänster för vilka det inte föreligger några krav på bulgariskt medborgarskap. Det totala antalet tredjelandsmedborgare som varit anställda av ett etablerat företag under de senaste 12 månaderna får inte överstiga 20 % (35 % för små och medelstora företag) av det genomsnittliga antalet bulgariska medborgare, medborgare i andra medlemsstater, i stater som är parter i EES-avtalet eller i Schweiziska edsförbundet som har anställts med anställningsavtal. Arbetsgivaren måste även visa att det inte finns någon lämplig arbetskraft från Bulgarien, EU, EES eller Schweiz för respektive tjänst genom att utföra en arbetsmarknadsundersökning innan en medborgare från tredje land anställs.

För högkvalificerad arbetskraft, säsongsarbetare och utstationerade arbetstagare, samt för personer som är föremål för företagsintern förflyttning, forskare och studenter, finns det ingen begränsning av antalet tredjelandsmedborgare som arbetar för ett enda företag. För anställning av medborgare från tredje land i dessa kategorier krävs ingen arbetsmarknadsundersökning.

Åtgärder:

BG: Lag om arbetskraftsmigration och arbetskraftens rörlighet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I PL: Ett representationskontor får endast ägna sig åt reklam och marknadsföring för det utländska moderbolag som kontoret representerar. För alla sektorer utom juridiska tjänster får investerare utanför Europeiska unionen och deras företag endast etableras i form av kommanditbolag, handelsbolag och aktiebolag, medan inhemska investerare och företag även kan använda formerna icke-kommersiella företag med element av offentligt ägande (handelsbolag och komplementärer).

Åtgärder:

PL: Lag av den 6 mars 2018 om ekonomisk verksamhet som bedrivs av utländska näringsidkare och andra utländska personer på Republiken Polens territorium.

b) Förvärv av fast egendom

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling:

I AT (är tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): För att fysiska personer som inte är medborgare i Europeiska unionen och företag utanför Europeiska unionen ska kunna förvärva, köpa, hyra och arrendera fast egendom krävs tillstånd från behöriga regionala myndigheter (*Länder*). Tillstånd beviljas endast om förvärvet anses vara i det allmännas intresse (särskilt ur ekonomisk, social och kulturell synvinkel).

I CY: Cyprioter eller personer av cypriotiskt ursprung samt medborgare i en medlemsstat får förvärva egendom i Cypern utan restriktioner. En utlänning ska inte, annat än på grund av dödsfall, förvärva fast egendom utan tillstånd från ministerrådet. För utlänningar gäller att om förvärv av fast egendom överstiger den omfattning som krävs för uppförande av ett hus eller en kommersiell byggnad, eller överstiger arealen av två donum (2 676 kvadratmeter), ska alla tillstånd som beviljas av ministerrådet underkastas de villkor och begränsningar, bestämmelser och kriterier som fastställs i förordningar som antagits av ministerrådet och godkänts av representanthuset. Utlänning är varje person som inte är medborgare i Republiken Cypern, inbegripet utlandskontrollerade företag. Uttrycket omfattar inte utlänningar av cypriotiskt ursprung eller icke-cypriotiska makar till medborgare i Republiken Cypern.

I CZ: Särskilda regler gäller för statligt ägd jordbruksmark. Statlig jordbruksmark kan endast förvärvas av tjeckiska medborgare, medborgare i en annan medlemsstat eller stater som är parter i EES-avtalet eller Schweiziska edsförbundet. Juridiska personer kan förvärva statlig jordbruksmark från staten endast om de är jordbruksföretagare i Tjeckien eller personer med liknande status i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, eller stater som är parter i EES-avtalet eller Schweiziska edsförbundet.

I DK: Fysiska personer som inte är bosatta i Danmark och som inte tidigare har varit bosatta i Danmark under en sammanlagd period på fem år måste i enlighet med danska förvärvslagen få tillstånd från justitieministeriet för att förvärva äganderätt till fast egendom i Danmark. Detta är även tillämpligt på juridiska personer som inte är registrerade i Danmark. För fysiska personer tillåts förvärv av fast egendom om den ska användas som den sökandes primära bostad.

För juridiska personer som inte är registrerade i Danmark tillåts förvärv av fast egendom i allmänhet om förvärvet är en förutsättning för köparens affärsverksamhet. Tillstånd krävs också om den sökande ska använda den fasta egendomen som andrabostad. Ett sådant tillstånd beviljas endast om den sökande genom en övergripande och konkret bedömning anses ha särskilt starka band till Danmark.

Tillstånd enligt förvärvslagen beviljas endast för förvärv av en specifik fast egendom. Fysiska eller juridiska personers förvärv av jordbruksmark regleras dessutom genom den danska lagen om jordbruksföretag, som ålägger begränsningar för alla personer, danska och utländska, vid förvärv av jordbruksegendom. Således måste fysiska eller juridiska personer som önskar förvärva fast jordbruksegendom uppfylla kraven i den lagen. Detta innebär i allmänhet att ett begränsat bosättningskrav gäller för jordbruksföretaget. Bosättningskravet är inte personligt. Juridiska personer måste vara av de slag som anges i § 20 och § 21 i akten och måste vara registrerade i unionen (eller EES).

I EE: En juridisk person från en OECD-medlemsstat har rätt att förvärva fast egendom som innehåller

i) mindre än totalt tio hektar jordbruksmark, skogsmark eller jordbruks- och skogsmark utan begränsningar,

ii) tio hektar eller mer jordbruksmark, om den juridiska personen under tre år omedelbart före det år då förvärvet av fast egendom görs, har arbetat med produktion av de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, med undantag av fiskeriprodukter och bomull (nedan kallade *jordbruksprodukter*),

iii) tio hektar eller mer av skogsmark, om den juridiska personen under tre år omedelbart före det år då förvärvet av fast egendom görs har bedrivit skogsbruk i den mening som avses i skogslagen (nedan kallat *skogsförvaltning*) eller produktion av jordbruksprodukter,

iv) mindre än tio hektar jordbruksmark och mindre än tio hektar skogsmark, men minst tio hektar jordbruks- och skogsmark totalt, om den juridiska personen under de tre år som närmast föregått det år då transaktionen för förvärvet av den fasta egendomen görs har varit verksam inom produktion av jordbruksprodukter eller inom skogsbruk.

Om den juridiska personen inte uppfyller kraven i ii–iv får den juridiska personen förvärva fast egendom som inbegriper jordbruksmark på tio hektar eller mer, skogsmark på tio hektar eller mer eller jordbruks- och skogsmark på totalt tio hektar eller mer endast med tillstånd från styrelsen för det lokala självstyrelseorganet på platsen för den fasta egendom som ska förvärvas.

Begränsningar av förvärv av fast egendom är tillämpliga i vissa geografiska områden för medborgare i stater utanför EES.

I EL: Förvärv eller hyra av fast egendom i gränsområdena är förbjudet för fysiska eller juridiska personer som är medborgare eller etablerade utanför medlemsstaterna och Europeiska frihandelssammanslutningen. Förbudet kan upphävas genom ett skönsmässigt beslut som fattas av en kommitté inom den behöriga decentraliserade förvaltningen (eller ministern för nationellt försvar om de fastigheter som ska utnyttjas tillhör fonden för utnyttjande av privat offentlig egendom).

I HR: Utländska företag tillåts endast att förvärva fast egendom för tillhandahållande av tjänster om de är etablerade och registrerade som juridiska personer i Kroatien. För förvärv av fast egendom för att tillhandahålla tjänster genom filialer krävs godkännande från justitieministeriet. Jordbruksmark får inte förvärvas av utländska juridiska eller fysiska personer.

I MT: Utländska medborgare i en medlemsstat får inte förvärva fast egendom i kommersiellt syfte. Företag vars aktier till 25 % (eller mer) innehas av personer som inte är bosatta eller etablerade i Europeiska unionen måste ha tillstånd från den behöriga myndigheten (minister med ansvar för finanser) för att köpa fast egendom för kommersiella ändamål eller affärsändamål. Den behöriga myndigheten ska avgöra om det föreslagna förvärvet innebär en nettovinst för den maltesiska ekonomin.

I PL: Tillstånd krävs för utlänningars direkta eller indirekta förvärv av fast egendom. Tillstånd utfärdas genom ett administrativt beslut av en minister som är behörig i inrikes frågor, med försvarsministerns medgivande och, när det gäller jordbruksfastigheter, även med medgivande från ministern för jordbruk och landsbygdsutveckling.

Åtgärder:

AT: *Burgenländisches Grundverkehrsgesetz*, LGBL, nr 25/2007,
Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL, nr 9/2004,
NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL, 6800,
OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL, nr 88/1994,
Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL, nr 9/2002,
Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL, nr 134/1993,
Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL, nr 61/1996, *Voralberger Grundverkehrsgesetz*, LGBL, nr 42/2004, och
Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL, nr 11/1998.

CY: Lag om förvärv av fast egendom (utlänningar) (kapitel 109), i dess ändrade lydelse.

CZ: Lag nr 503/2012 om domänförvaltningen, i dess ändrade lydelse.

DK: Dansk lag om förvärv av fast egendom (konsoliderad lag nr 265 av den 21 mars 2014 om förvärv av fast egendom,
dekretet om förvärv (dekret nr 764 av den 18 september 1995), och lagen om jordbruksföretag (konsoliderad lag nr 27 av den 4 januari 2017).

EE: *Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus* (lagen om begränsningar vid förvärv av fast egendom), kapitel 2 § 4 och kapitel 3 § 10, 2017.

EL: Lag 1892/1990, i dess nuvarande lydelse, i kombination med, när det gäller tillämpningen, ministerbeslut F.110/3/330340/S.120/7-4-14 av försvarsministern och ministern för medborgarskydd.

HR: Lag om ägande och andra äganderättigheter (Kroatiens officiella tidning 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12, 152/14), artiklarna 354–358 b, lag om jordbruksmark (Kroatiens officiella tidning 20/18, 115/18, 98/19), artikel 2, lag om allmänna administrativa förfaranden.

MT: Lag om fast egendom (förvärv genom personer som inte är bosatta i landet) (kap. 246), och protokoll nr 6 till anslutningsfördraget, om förvärv av fritidsbostäder i Malta.

PL: Lag av den 24 mars 1920 om utlänningars förvärv av fast egendom (Polens officiella tidning 2016, punkt 1061, i dess ändrade lydelse).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I HU: Personer som inte är bosatta i landet och som önskar förvärva fast egendom behöver tillstånd från behörig förvaltningsmyndighet i det område där fastigheten är belägen.

Åtgärder:

HU: Regeringsdekret nr 251/2014 (X. 2) om utländska medborgares förvärv av annan fast egendom än mark som används för jordbruk eller skogsbruk, och lag LXXVIII från 1993 (paragraf 1/A).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I LV: Medborgare i Förenade kungariket får förvärva stadsmark genom juridiska personer som är registrerade i Lettland eller andra medlemsstater

i) om mer än 50 % av deras egna kapital ägs av medborgare i medlemsstaterna, den lettiska regeringen eller en kommun, separat eller totalt,

ii) om mer än 50 % av deras aktiekapital ägs av fysiska personer och företag i tredjeländer med vilka Lettland har ingått bilaterala avtal om främjande och ömsesidigt skydd för investeringar och som har godkänts av det lettiska parlamentet före den 31 december 1996,

iii) om mer än 50 % av deras aktiekapital ägs av fysiska personer och företag i tredjeländer med vilka Lettland har ingått bilaterala avtal om främjande och ömsesidigt skydd av investeringar efter den 31 december 1996, om det i dessa avtal har fastställts rättigheter för lettiska fysiska personer och företag att förvärva mark i respektive tredjeland,

iv) om mer än 50 % av deras egna kapital innehas gemensamt av sådana personer som avses i leden i–iii, eller

v) om dessa bolag är publika aktiebolag vilkas aktier är noterade på börsen.

Om Förenade kungariket tillåter lettiska medborgare och företag att köpa stadsfastigheter på sina territorier kommer Lettland att tillåta medborgare och företag i Förenade kungariket att köpa stadsfastigheter i Lettland på samma villkor som lettiska medborgare.

Åtgärder:

LV: Lag om jordreform i Republiken Lettlands städer, avsnitten 20 och 21.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I DE: Vissa krav på ömsesidighet kan gälla för förvärv av fast egendom.

I ES: Utländska investeringar i verksamhet med direkt anknytning till fastighetsinvesteringar för diplomatiska beskickningar av stater som inte är medlemsstater kräver ett administrativt tillstånd från det spanska ministerrådet, såvida det inte finns ett ömsesidigt liberaliseringsavtal.

I RO: Utländska medborgare, statslösa och juridiska personer (andra än medborgare och juridiska personer i en EES-medlemsstat) kan förvärva äganderätt till mark på de villkor som fastställs i internationella fördrag, på grundval av ömsesidighet. Utländska medborgare samt statslösa personer och juridiska personer får inte förvärva äganderätt till mark på fördelaktigare villkor än dem som gäller för fysiska eller juridiska personer i Europeiska unionen.

Åtgärder:

DE: *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche* (EGBGB, lag om införande av civillagen).

ES: Kungligt dekret 664/1999 av den 23 april 1999 om utländska investeringar.

RO: Lag 17/2014 om vissa åtgärder som reglerar försäljning och köp av jordbruksmark utanför städer, inbegripet tillhörande ändringar, och
lag nr 268/2001 om privatisering av statliga markägande bolag och privat förvaltning av statlig jordbruksmark och inrättandet av byrån för statliga jordegendomar, inbegripet senare ändringar.

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster (utom hälso- och sjukvårdsyrken)

Sektor – undersektor:	Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster, patentombud, ombud för industriell äganderätt, ombud för immateriella rättigheter, redovisnings- och bokföringstjänster, revisionstjänster, skatterådgivningstjänster, arkitekttjänster, stadsplanering, ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, ingår i 879
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Lokal närvaro
	Skyldigheter avseende juridiska tjänster
Kapitel/avsnitt:	Investeringsliberalisering, gränsöverskridande handel med tjänster och regelverk för juridiska tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Juridiska tjänster (ingår i CPC 861)[1]

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I EU: Särskilda krav på icke-diskriminerande juridisk företagsform är tillämpliga i varje medlemsstat.

[1] I detta förbehåll gäller följande definitioner:
a) *värdlandets rätt*: lagstiftningen i den specifika medlemsstaten och unionslagstiftningen. *hemjurisdiktionens rätt*: lagstiftningen i Förenade kungariket.
b) *folkrätt*: folkrätt med undantag av EU-rätten, inbegripet lagstiftning som fastställts genom internationella fördrag och konventioner samt internationell sedvanerätt.
c) *juridisk rådgivning*: innefattar rådgivning till och samråd med klienter i frågor, inbegripet transaktioner, relationer och tvister, som inbegriper tillämpning eller tolkning av lagstiftning, deltagande med eller på uppdrag av kunder i förhandlingar och andra förbindelser med tredje part i sådana frågor, samt upprättande av handlingar som helt eller delvis regleras av lag samt kontroll av handlingar av alla slag för beaktande av och i enlighet med rättsliga krav.
d) *juridiska representationstjänster*: omfattar utarbetande av handlingar som är avsedda att överlämnas till administrativa organ, domstolar eller andra vederbörligen inrättade officiella tribunaler, och inställelse vid förvaltningsorgan, domstolar eller andra vederbörligen inrättade officiella domstolar.
e) *juridiska skiljemanna-, förlikningstjänster och medlingstjänster*: utarbetande av handlingar som ska lämnas in till, förberedelse inför och inställelse inför en skiljeman, förlikningsman eller medlare i tvister som rör tillämpning och tolkning av lagstiftning. Det omfattar inte skiljemanna-, förlikningstjänster och medlingstjänster i tvister som inte rör tillämpning och tolkning av lagstiftning, vilka omfattas av tjänster med anknytning till konsulttjänster som rör företagsledning. Det omfattar inte heller att agera som skiljeman, förlikningsman eller medlare. Som underkategori avser internationella juridiska skiljemanna-, förlikningstjänster samma tjänster när tvisten omfattar parter från två eller flera länder.

i) Särskilda juridiska tjänster som tillhandahålls under hemlandets yrkestitel (ingår i CPC 861 – juridisk rådgivning och juridiska skiljemanna-, förliknings- och medlingstjänster med avseende på hemjurisdiktionens rätt och folkrätt som omfattas av del två rubrik ett avdelning II kapitel 5 avsnitt 7 i detta avtal).

För tydlighetens skull påpekas att i överensstämmelse med huvudanmärkningarna, särskilt punkt 9, kan kraven på registrering hos ett advokatsamfund omfatta krav på att ha genomgått viss utbildning under överinseende av en licensierad advokat, eller att ha ett kontor eller en postadress inom ett visst advokatsamfunds jurisdiktion för att kunna ansöka om medlemskap i det advokatsamfundet. Vissa medlemsstater kan införa krav på rätt att tillhandahålla juridisk rådgivning avseende värdlandets rätt för fysiska personer som innehar vissa positioner i en advokatbyrå/ett bolag/ett företag eller för andelsägare.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, marknadstillträde och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I AT: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) krävs för att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt (unionsrätt och medlemsstaternas rätt) och för att uppträda som ombud inför domstolar. Juridiska tjänster genom kommersiell närvaro får endast tillhandahållas av jurister med medborgarskap i EES eller Schweiz. Juridiska tjänster rörande folkrätt och hemjurisdiktionens rätt får endast tillhandahållas på gränsöverskridande basis.

Aktieägande och andelar i rörelseresultatet för en advokatbyrå med utländska jurister (som måste vara fullt kvalificerade i sin hemjurisdiktion) tillåts upp till 25 procent. Resten ska innehas av fullt kvalificerade jurister från EES eller Schweiz, och endast de senare får ha avgörande inflytande på beslutsfattandet i advokatbyrån.

I BE: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Utländska jurister kan utöva verksamhet som juridiska rådgivare. Advokater som är medlemmar i utländska advokatsamfund (från länder utanför EU) och vill etablera sig i Belgien men som inte uppfyller villkoren för registrering i tabellen över fullt kvalificerade advokater, i EU-förteckningen eller i förteckningen över praktiserande jurister kan ansöka om registrering på den så kallade *B-listan*. Endast advokatsamfundet i Bryssel har en sådan *B-lista*. En advokat på B-listan får tillhandahålla särskilda juridiska tjänster.

I BG: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): Permanent bosättning krävs för juridiska medlingstjänster. En medlare får endast vara en person som är inskriven i justitieministeriets register över medlare.

I Bulgarien får fullständig nationell behandling av etablering och drift av företag, liksom tillhandahållande av tjänster, endast utsträckas till företag som är etablerade och personer som är medborgare i de länder med vilka bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp har ingåtts eller kommer att ingås.

I CY: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) krävs. Endast advokater inskrivna i advokatsamfundet får vara delägare, aktieägare eller styrelseledamöter i en advokatbyrå i Cypern.

I CZ: För utländska advokater krävs hemvist (kommersiell närvaro).

I DE: Utländska jurister (som inte har kvalifikationer från EES och Schweiz) kan eventuellt omfattas av begränsningar av innehav av aktier i en advokatbyrå som tillhandahåller juridisk rådgivning avseende värdlandets rätt.

I DK: Andelar i en advokatbyrå får endast ägas av advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag, av andra anställda på byrån eller av en annan advokatbyrå som är registrerad i Danmark. Andra anställda på byrån får kollektivt äga mindre än 10 procent av andelarna och av rösträtterna, och för att vara aktieägare måste de klara av ett prov om regler som är av särskild betydelse för utövandet av advokatyrket.

Endast advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag, andra aktieägare samt ombud för de anställda får vara styrelsemedlemmar. Majoriteten av medlemmarna i styrelsen ska vara advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag. Endast advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag, samt andra aktieägare som har klarat av det prov som nämns ovan, får vara advokatbyråns direktör.

I ES: Yrkesadress krävs för att tillhandahålla särskilda juridiska tjänster.

I FR krävs bosättning eller etablering inom EES för att tillhandahålla sådana tjänster permanent. Utan att det påverkar EU-förbehållet ovan, gäller följande: För alla advokater måste företaget ha någon av följande juridiska former som tillåts enligt fransk rätt på icke-diskriminerande grund: SCP (*société civile professionnelle*), SEL (*société d'exercice libéral*), SEP (*société en participation*), SARL (*société à responsabilité limitée*), SAS (*société par actions simplifiée*), SA (*société anonyme*), SPE (*société pluriprofessionnelle d'exercice*) och ”*association*”, på vissa villkor. Aktieägare, styrelseledamöter och delägare kan omfattas av särskilda begränsningar som sammanhänger med deras yrkesverksamhet.

I HR: Endast en advokat som har den kroatiska titeln advokat kan upprätta en advokatbyrå (företag från Förenade kungariket kan inrätta filialer, som inte får anställa kroatiska advokater).

I HU: Det krävs ett samarbetsavtal med en ungersk advokat (*ügyvéd*) eller advokatbyrå (*ügyvédi iroda*). En utländsk juridisk rådgivare får inte vara medarbetare i en ungersk advokatbyrå. En utländsk advokat är inte behörig att utarbeta handlingar som ska inges till en skiljedomare, förlikningsman eller medlare i en tvist och får heller inte fungera som klients rättsliga ombud inför dessa.

I PT (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): Utlänningar som innehar ett examensbevis från någon juridisk fakultet i Portugal kan registreras hos det portugisiska advokatsamfundet (*Ordem dos Advogados*) på samma villkor som portugisiska medborgare, om deras respektive hemland beviljar portugisiska medborgare motsvarande behandling.

Övriga utlänningar med en examen i juridik som har godkänts av en juridisk fakultet i Portugal kan registreras som medlemmar av advokatsamfundet under förutsättning att de genomgår föreskriven utbildning samt den slutliga bedömningen och inträdesprovet med godkänt resultat.

Juridisk rådgivning tillåts av jurister, förutsatt att de har sin yrkesmässiga hemvist (*domiciliação*) i PT, klarat ett antagningsprov och är registrerade i advokatsamfundet.

I RO: En utländsk advokat får inte avge muntliga eller skriftliga slutsatser inför domstolar och andra rättsliga organ, utom i internationella skiljeförfaranden.

I SE: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Utan att det påverkar EU-förbehållet ovan: Medlemmar av Sveriges advokatsamfund får inte vara anställda av någon annan än en annan medlem i samfundet eller ett företag som bedriver verksamhet åt en medlem i samfundet. En medlem av advokatsamfundet får dock vara anställd av ett utländskt bolag som bedriver advokatverksamhet, förutsatt att bolaget i fråga har sitt hemvist i ett land inom unionen, EES eller Schweiziska edsförbundet. Genom undantag som beviljas av styrelsen för svenska advokatsamfundet får en medlem av Sveriges advokatsamfund också vara anställd av en advokatbyrå utanför Europeiska unionen.

Medlemmar av advokatsamfundet som bedriver sin praktik i form av ett företag eller handelsbolag får inte ha något annat syfte och får inte bedriva någon annan verksamhet än advokatyrket. Samarbete med andra advokatföretag tillåts, men samarbete med utländska företag förutsätter tillstånd från svenska advokatsamfundets styrelse. Endast en medlem av advokatsamfundet får direkt eller indirekt eller genom ett företag, vara verksam som advokat, äga aktier i företaget eller ingå som partner. Endast medlemmar kan vara styrelseledamot eller suppleant eller vice verkställande direktör, eller firmatecknare eller sekreterare för företaget eller handelsbolaget.

I SI: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) En utländsk advokat som har rätt att bedriva juridisk verksamhet avseende hemjurisdiktionens rätt får utföra juridiska tjänster eller bedriva juridisk verksamhet i enlighet med villkoren i artikel 34a i advokatlagen, förutsatt att villkoret om faktisk ömsesidighet är uppfyllt. Utan att det påverkar EU-förbehållet om icke-diskriminerande krav på juridisk form, är kommersiell närvaro av juridiska ombud utsedda av det slovenska advokatsamfundet begränsad till enskilda näringsidkare, advokatbyråer med begränsat ansvar (handelsbolag) eller till advokatbyråer med obegränsat ansvar (handelsbolag). En advokatbyrås verksamhet ska begränsas till juridisk verksamhet. Endast advokater kan vara delägare i en advokatbyrå.

I SK: För jurister från utanför EU krävs faktisk ömsesidighet.

ii) Andra juridiska tjänster (värdlandets rätt, inbegripet juridisk rådgivning och juridiska skiljemanna-, förliknings- och medlingstjänster samt juridiska representationstjänster).

För tydlighetens skull påpekas att i överensstämmelse med huvudanmärkningarna, särskilt punkt 9, kan kraven på registrering hos ett advokatsamfund omfatta krav på att ha avlagt en juristexamen i värdlandets jurisdiktion eller motsvarande, eller att ha genomgått viss utbildning under överinseende av en licensierad advokat, eller att ha ett kontor eller en postadress inom ett visst advokatsamfunds jurisdiktion för att kunna ansöka om medlemskap i det advokatsamfundet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I EU: Fysiska eller juridiska personer får endast företrädas vid Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) av en jurist som är kvalificerad i en av EES-medlemsstaterna och som har sitt driftställe inom EES, i den mån de har rätt att i den medlemsstaten agera som ombud i varumärkesfrågor eller i frågor som rör industriell äganderätt och av auktoriserade ombud vars namn finns med på den förteckning som förs av EUIPO för detta ändamål. (Ingår i CPC 861)

I AT: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) krävs för att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt (unionsrätt och medlemsstaternas rätt) och för att uppträda som ombud inför domstolar. Juridiska tjänster genom kommersiell närvaro får endast tillhandahållas av jurister med medborgarskap i EES eller Schweiz. Juridiska tjänster rörande folkrätt och hemjurisdiktionens rätt får endast tillhandahållas på gränsöverskridande basis.

Aktieägande och andelar i rörelseresultatet för en advokatbyrå med utländska jurister (som måste vara fullt kvalificerade i sin hemjurisdiktion) tillåts upp till 25 procent. Resten ska innehas av fullt kvalificerade jurister från EES eller Schweiz, och endast de senare får ha avgörande inflytande på beslutsfattandet i advokatbyrån.

I BE: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Bosättning krävs för att bli fullvärdig medlem av advokatsamfundet, inbegripet för att uppträda som ombud inför domstol. Bosättningskravet för en utländsk advokat som önskar bli fullvärdig medlem av advokatsamfundet är minst sex år från dagen för ansökan om registrering, och tre år under vissa omständigheter. Det finns krav på certifikat utfärdat av den belgiska ministern för yttre förbindelser om att nationell lagstiftning eller allmänna internationella konventioner medger ömsesidighet (ömsesidighetskrav).

Utländska advokater får utöva verksamhet som juridiska konsulter. Advokater som är medlemmar i utländska advokatsamfund (från länder utanför EU) och vill etablera sig i Belgien men som inte uppfyller villkoren för registrering i tabellen över fullt kvalificerade advokater, i EU-förteckningen eller i förteckningen över praktiserande jurister kan ansöka om registrering på den så kallade *B-listan*. Endast advokatsamfundet i Bryssel har en sådan *B-lista*. En advokat på B-listan får tillhandahålla rådgivning. Företrädande vid *Cour de Cassation* omfattas av utnämning på en särskild förteckning.

I BG: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Reserverat för medborgare i en medlemsstat, i en annan stat som är part i EES-avtalet eller i Schweiziska edsförbundet och som har beviljats tillstånd att utöva advokatyrket enligt lagstiftningen i något av de ovannämnda länderna. En utländsk medborgare (med undantag för ovan nämnda) som har bemyndigats att utöva advokatyrket i enlighet med lagstiftningen i sitt eget land, kan, tillsammans med en bulgarisk advokat, överklaga till bulgariska domstolar i egenskap av rådgivande försvarare eller ombud åt medborgare i det egna landet, i ett specifikt mål under förutsättning att detta förutses i ett avtal mellan den bulgariska staten och respektive främmande stat, eller på grundval av ömsesidighet, för att rikta en preliminär begäran om detta till ordföranden för advokatsamfundets högsta råd. Länder för vilka ömsesidighet föreligger ska utses av justitieministern på begäran av ordföranden för advokatsamfundets högsta råd. För att få tillhandahålla juridiska medlingstjänster måste en utlänning ha uppehållstillstånd för längre tid eller permanent uppehållstillstånd i Bulgarien och ha förts in i justitieministeriets register över medlare.

I CY: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) krävs. Endast advokater inskrivna i advokatsamfundet får vara delägare, aktieägare eller styrelseledamöter i en advokatbyrå i Cypern.

I CZ: För utländska advokater krävs att de är fullvärdiga medlemmar av det tjeckiska advokatsamfundet och bosättning (kommersiell närvaro).

I DE: Endast jurister med kvalifikationer från EES eller Schweiz får tas upp i advokatsamfundet och därmed ges rätt att tillhandahålla juridiska tjänster. Kommersiell närvaro krävs för att bli fullvärdig medlem av advokatsamfundet. Undantag får beviljas av behörigt advokatsamfund. Utländska jurister (som inte har kvalifikationer från EES och Schweiz) kan eventuellt omfattas av begränsningar av innehav av aktier i en advokatbyrå som tillhandahåller juridiska tjänster i fråga om inhemsk rätt.

I DK: Juridiska tjänster som tillhandahålls under titeln ”advokat” eller någon liknande titel, samt uppträdande som ombud inför domstolar, reserveras för advokater med dansk advokatlicens. Advokater från EU, EES eller Schweiz får tillhandahålla juridiska tjänster under titeln i deras ursprungsland.

Utan att det påverkar EU-förbehållet om icke-diskriminerande krav på juridisk form, får andelar i en advokatbyrå endast ägas av advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag, av andra anställda på byrån eller av en annan advokatbyrå som är registrerad i Danmark. Andra anställda på byrån får kollektivt äga mindre än 10 procent av andelarna och av rösträtterna, och för att vara aktieägare måste de klara av ett prov om regler som är av särskild betydelse för utövandet av advokatyrket.

Endast advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag, andra aktieägare samt ombud för de anställda får vara styrelsemedlemmar. Majoriteten av medlemmarna i styrelsen ska vara advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag. Endast advokater som är aktivt verksamma som advokater på byrån, dess moderbolag eller dess dotterbolag, samt andra aktieägare som har klarat av det prov som nämns ovan, får vara advokatbyråns direktör.

I EE: Hemvist (kommersiell närvaro) krävs.

I EL: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) krävs.

I ES: Medborgarskap i EES eller Schweiz är ett krav. De behöriga myndigheterna får bevilja dispens för nationalitet.

I FI: Hemvist i EES eller Schweiz och medlemskap i advokatsamfundet krävs för användning av yrkestiteln ”advokat”. Juridiska tjänster får även tillhandahållas av personer som inte är medlemmar av advokatsamfundet.

I FR: Utan att det påverkar EU-förbehållet om icke-diskriminerande krav på juridisk form, krävs bosättning eller etablering i EES för fullt medlemskap i advokatsamfundet, vilket är nödvändigt för utövande av juridiska tjänster. I en advokatbyrå kan aktieinnehav och rösträtter vara föremål för kvantitativa begränsningar med anknytning till partnernas yrkesverksamhet. Företrädande vid *Cour de Cassation* och *Conseil d'Etat* omfattas av kvoter och reserveras för franska medborgare och EU-medborgare.

För alla advokater måste företaget ha någon av följande juridiska former som tillåts enligt fransk rätt på icke-diskriminerande grund: SCP (*société civile professionnelle*), SEL (*société d'exercice libéral*), SEP (*société en participation*), SARL (*société à responsabilité limitée*), SAS (*société par actions simplifiée*), SA (*société anonyme*), SPE (*société pluriprofessionnelle d'exercice*) och ”*association*”, på vissa villkor. I FR krävs bosättning eller etablering inom EES för att tillhandahålla sådana tjänster permanent.

I HR: Medborgarskap i Europeiska unionen är ett krav.

I HU: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) är ett krav.

I LT: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Krävs medborgarskap och bosättning i EES eller Schweiz (kommersiell närvaro) är ett krav.

Utländska advokater får endast uppträda som advokater i domstolar i enlighet med internationella avtal, inbegripet särskilda bestämmelser om att uppträda som ombud inför domstolar. Fullvärdigt medlemskap i advokatsamfundet krävs.

I LU (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) är ett krav. Samfundet får, på grundval av ömsesidighet, samtycka till att avstå från kravet på medborgarskap för en utländsk medborgare.

I LV (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): Medborgarskap i EES eller Schweiz är ett krav. Utländska advokater får endast uppträda som advokater i domstolar i enlighet med bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp.

För advokater från Europeiska unionen eller andra länder föreligger särskilda krav. Exempelvis är medverkan vid domstolens rättegångar i brottmål endast tillåten tillsammans med en advokat som är medlem i det i det lettiska samfundet för edsvurna advokater.

I MT: Medborgarskap i EES eller Schweiz samt hemvist (kommersiell närvaro) krävs.

I NL: Endast jurister som är lokalt auktoriserade i det nederländska registret kan använda sig av yrkestiteln ”advokat”. I stället för att använda den fullständiga termen ”advokat” ska (icke-registrerade) utländska jurister ange yrkesorganisationen i sin hemjurisdiktion för sin verksamhet i Nederländerna.

I PT (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): Hemvist (kommersiell närvaro) krävs. För att uppträda som ombud inför domstolar krävs fullvärdigt medlemskap i advokatsamfundet. Utlänningar som innehar ett examensbevis från någon juridisk fakultet i Portugal kan registreras hos det portugisiska advokatsamfundet (Ordem dos Advogados) på samma villkor som portugisiska medborgare, om deras respektive hemland beviljar portugisiska medborgare motsvarande behandling.

Övriga utlänningar med en examen i juridik som har godkänts av en juridisk fakultet i Portugal kan registreras som medlemmar av advokatsamfundet under förutsättning att de genomgår föreskriven utbildning samt den slutliga bedömningen och inträdesprovet med godkänt resultat. Endast advokatbyråer där aktierna uteslutande tillhör jurister som är anslutna till det portugisiska advokatsamfundet får utöva verksamhet i Portugal.

I RO: En utländsk advokat får inte avge muntliga eller skriftliga slutsatser inför domstolar och andra rättsliga organ, utom i internationella skiljeförfaranden.

I SE: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Hemvist i EES eller Schweiz krävs för medlemskap i advokatsamfundet och använda titeln ”advokat”. Undantag får beviljas av styrelsen för Sveriges advokatsamfund. Det föreligger inte något krav om medlemskap i advokatsamfundet för att praktisera svensk rätt.

Utan att det påverkar EU-förbehållet om icke-diskriminerande krav på juridisk form, får medlemmar av Sveriges advokatsamfund inte vara anställda av någon annan än en annan medlem av advokatsamfundet eller ett företag som bedriver verksamhet åt en medlem av samfundet. En medlem av advokatsamfundet får dock vara anställd av ett utländskt bolag som bedriver advokatverksamhet, förutsatt att bolaget i fråga har sitt hemvist i ett land inom EES eller Schweiziska edsförbundet. Genom undantag som beviljas av styrelsen för Sveriges advokatsamfund får en medlem av Sveriges advokatsamfund också vara anställd av en advokatbyrå utanför Europeiska unionen.

Medlemmar av advokatsamfundet som bedriver sin praktik i form av ett företag eller ett handelsbolag får inte ha något annat syfte och får inte bedriva någon annan verksamhet än advokatyrket. Samarbete med andra advokatföretag tillåts, men samarbete med utländska företag förutsätter tillstånd från styrelsen för Sveriges advokatsamfund. Endast en medlem av advokatsamfundet får direkt eller indirekt eller genom ett företag, vara verksam som advokat, äga aktier i företaget eller vara delägare. Endast en medlem kan vara styrelseledamot eller suppleant eller vice verkställande direktör, eller firmatecknare eller sekreterare för företaget eller handelsbolaget.

I SI: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Att mot betalning företräda klienter i domstol förutsätter kommersiell närvaro i Slovenien. En utländsk advokat som har rätt att bedriva juridisk verksamhet avseende hemjurisdiktionens rätt får utföra juridiska tjänster eller bedriva juridisk verksamhet i enlighet med villkoren i artikel 34a i advokatlagen, förutsatt att villkoret om faktisk ömsesidighet är uppfyllt.

Utan att det påverkar EU-förbehållet om icke-diskriminerande krav på juridisk form, är kommersiell närvaro av juridiska ombud utsedda av det slovenska advokatsamfundet begränsad till enskilda näringsidkare, advokatbyråer med begränsat ansvar (handelsbolag) eller till advokatbyråer med obegränsat ansvar (handelsbolag). En advokatbyrås verksamhet ska begränsas till juridisk verksamhet. Endast advokater kan vara delägare i en advokatbyrå.

I SK: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) Medborgarskap liksom hemvist (kommersiell närvaro) i EES krävs för att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om värdlandets rätt och för att uppträda som ombud inför domstolar. För jurister från utanför EU krävs faktisk ömsesidighet.

Åtgärder:

EU: Artikel 120 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001[1], artikel 78 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001[2].

AT: *Rechtsanwaltsordnung* (lag om advokatyrket) – RAO, RGBl, nr 96/1868, artikel 1 och § 21c.

BE: Rättegångsbalk (artiklarna 428–508), kunglig kungörelse av den 24 augusti 1970.

BG: Lag om advokatväsendet, lag om medling, och lag om notarier och deras verksamhet.

CY: Advokatlag (kapitel 2), i dess ändrade lydelse.

---

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001 av den 14 juni 2017 om EU-varumärken (EUT L 154, 16.6.2017, s. 1).

2 Rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning (EGT L 3, 5.1.2002, s. 1).

CZ: Lag nr 85/1996, lag om juristyrket.

DE: § 59e, § 59f, § 206 *Bundesrechtsanwaltsordnung* (BRAO, federal advokatlag), *Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland* (EuRAG), och § 10 *Rechtsdienstleistungsgesetz* (RDG).

DK: *Retsplejeloven* (rättegångsbalken), kapitlen 12 och 13 (konsoliderad lag nr 1284 av den 14 november 2018).

EE: *Advokatuuriseadus* (lag om advokatsamfund), *Tsiviilkohtumenetluse seadustik* (lag om civilprocess), *halduskohtumenetluse seadus* (förvaltningsprocesslag), *kriminaalmenetluse seadustik* (rättegångsregler i brottmål), och *väiäirteomenetluse seadustik* (lag om förfarandet vid förseelser).

EL: Ny juristlag nr 4194/2013.

ES: *Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001*, artikel 13.1ª.

FI: Lag om advokater (496/1958), s. 1 och 3, och rättegångsbalken (4/1734).

FR: *Loi 71-1130 du 31 décembre 1971, Loi 90-1259 du 31 décembre 1990* och *Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée*.

HR: Lag om juristyrket (Kroatiens officiella tidning 9/94, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: Lag LXXVIII från 2017 om advokaters yrkesverksamhet.

LT: Lag om Republiken Litauens advokatsamfund av den 18 mars 2004 nr IX-2066, senast ändrad genom lag nr XIII-571 av den 12 december 2017.

LU: *Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat*.

LV: Straffprocesslagstiftningen, s. 79, och Republiken Lettlands advokatlag, s. 4.

MT: Lagen om organisation och civilprocess (kapitel 12).

NL: *Advocatenwet* (lag om advokatyrket).

PT: Lag 145/2015, 9 *set., alterada p/ Lei 23/2020, 6 jul. (art.º 194 substituído p/ art.º 201.º, e art.º 203.º substituído p/ art.º 213.º*).
Portugals advokatlag (*Estatuto da Ordem dos Advogados*) och lagdekret 229/2004, artiklarna 5, 7–9,
lagdekret 88/2003, artiklarna 77 och 102,
stadga för offentliga yrkessammanslutningar för advokater (*Estatuto da Câmara dos Solicitadores*), ändrad genom lag 49/2004, *mas alterada p/ Lei 154/2015, 14 set*, genom lag 14/2006 och genom lagdekret nr 226/2008 *alterado p/ Lei 41/2013, 26 jun*,
lag 78/2001, artiklarna 31, 4 *Alterada p/ Lei 54/2013, 31 jul.*,
förordning om familje- och arbetsmarknadsmedling (förordning 282/2010), *alterada p/ Portaria 283/2018, 19 out*,
lag 21/2007 om medling i brottmål, artikel 12,
lag 22/2013, *26 fev., alterada p/ Lei 17/2017, 16 maio, alterada pelo Decreto-Lei 52/2019, 17 abril.*

RO: Lag om advokatväsendet,
lag om medling, och
lag om notarier och deras verksamhet.

SE: Rättegångsbalken (RB) (1942:740), och Sveriges advokatsamfunds uppförandekod, antagen den 29 augusti 2008.

SI: *Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB8 Državnega Zbora RS z dne 7 junij 2019* (advokatlag) inofficiell konsoliderad text utarbetad av slovenska parlamentet av den 7 juni 2019).

SK: Lag 586/2003 om advokatyrket, artiklarna 2 och 12.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I PL: Utländska jurister får endast etablera sig som registrerat handelsbolag, kommanditbolag eller aktiebolag.

Åtgärder:

PL: Lag av den 5 juli 2002 om utländska juristers tillhandahållande av rättsligt bistånd i Republiken Polen, artikel 19.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I IE, IT: Hemvist (kommersiell närvaro) krävs för att tillhandahålla juridiska tjänster i fråga om värdlandets rätt och för att uppträda som ombud inför domstolar.

Åtgärder:

IE: Lag om advokatyrket 1954–2011.

IT: Kungligt dekret 1578/1933, artikel 17, lag om juristyrket.

b) Patentombud och ombud för industriell äganderätt, immaterialrättsombud (ingår i CPC 879, 861, 8613)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I AT: Medborgarskap i EES eller Schweiz är ett krav för tillhandahållande av tjänster via patentbyrå, bosättning där krävs.

I BG och CY: Medborgarskap i EES eller Schweiz är ett krav för tillhandahållande av tjänster via patentbyrå. I CY krävs bosättning.

I DE: Endast patentjurister med kvalifikationer från Tyskland får tas upp i advokatsamfundet och därmed ges rätt att tillhandahålla tjänster som patentombud i Tyskland i fråga om nationell lagstiftning. Utländska patentjurister kan erbjuda juridiska tjänster avseende utländsk rätt om de kan uppvisa expertkunskaper. För juridiska tjänster krävs registrering i Tyskland. Utländska (annan kvalifikation än från EES och Schweiz) patentjurister får inte etablera ett företag tillsammans med nationella patentjurister.

Utländska (från annat än EES och Schweiz) patentjurister får endast ha kommersiell närvaro i form av *Patentanwalts-GmbH* eller *Patentanwalts-AG* genom förvärv av en minoritetsandel.

I EE: Medborgarskap och varaktig bosättning i Estland eller EU krävs för tillhandahållande av tjänster via patentbyrå.

I ES och PT: Medborgarskap i EES är ett krav för tillhandahållande av tjänster som ombud för industriell äganderätt.

I FR: För att vara registrerad på tjänsteförteckningen för ombud för industriell äganderätt krävs etablering eller bosättning i EES. Medborgarskap inom EES är ett krav för fysiska personer. För att företräda en klient inför det nationella kontoret för immateriella rättigheter krävs etablering inom EES. Tillhandahållande tillåts endast genom SCP (*société civile professionnelle*), SEL (*société d'exercice libéral*) eller andra juridiska former, på vissa villkor. Oberoende av juridisk form ska mer än hälften av andelarna och rösträtterna innehas av ombud som är verksamma inom EES. Advokatbyråer kan ha rätt att tillhandahålla tjänster som ombud för industriell äganderätt (se förbehåll för juridiska tjänster).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I FI och HU: Medborgarskap i EES krävs för tillhandahållande av tjänster via patentbyrå.

I SI: Bosättning i Slovenien krävs för en innehavare/sökande av registrerade rättigheter (patent, varumärken, formskydd). Om detta inte är fallet ska denne ha ett patent-, varumärkes- eller formskyddsombud med hemvist i Slovenien, främst med tanke på förfaranden, anmälan osv.

Åtgärder:

AT: Lag om patentombud (§§ 2 och 16a).

BG: Artikel 4 i förordningen för representanter, när det gäller immateriella rättigheter.

CY: Advokatlag (kapitel 2), i dess ändrade lydelse.

DE: *Patentanwaltsordnung* (PAO).

EE: *Patendivoliniku seadus* (lag om patentombud) § 2, § 14.

ES: *Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad*, artiklarna 155–157.

FI: Varumärkeslag (7/1964),
lag om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014), och
lag om växtförädlarrätt (1279/2009), och mönsterrättslag (221/1971).

FR: *Code de la propriété intellectuelle*.

HU: Lag XXXII från 1995 om patentombud.

PT: Lagdekret 15/95, ändrat genom lag 17/2010, genom *Portaria 1200/2010*, artikel 5, och genom *Portaria 239/2013*, och lag 9/2009.

SI: *Zakon o industrijski lastnini* (lag om industriell äganderätt), *Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo* i 100/13 och 23/20 (Sloveniens officiella tidning, nr 51/06 – officiell konsoliderad text i 100/13 och 23/20).

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I IE: För etablering krävs att minst en av ett företags direktörer, partner, chefer eller anställda är registrerad som patent- eller immaterialrättsombud i Irland. Gränsöverskridande basis kräver medborgarskap och kommersiell närvaro i EES, huvudsaklig verksamhet i en medlemsstat i EES och kvalifikationer enligt en EES-medlemsstats lagstiftning.

Åtgärder:

IE: Avsnitten 85 och 86 i varumärkeslagen 1996, i dess ändrade lydelse,
reglerna 51, 51A och 51B i varumärkesreglerna 1996, i dess ändrade lydelse, avsnitten 106 och 107 i patentlagen 1992, i dess ändrade lydelse, och regler om registret över patentombud S.I. 580 från 2015.

c) Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 8621 utom revisionstjänster, 86213, 86219, 86220)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I AT: Utländska revisorer och bokhållare, som är kvalificerade enligt sina hemländers lagstiftning, får inneha högst 25 % av kapitalet eller rösträtterna i ett österrikiskt företag. Tjänsteleverantören måste ha kontor eller säte inom EES (CPC 862).

I FR: Etablering eller bosättning krävs. Tillhandahållande får ske genom alla typer av bolag utom SNC (*Société en nom collectif*) och SCS (*Société en commandite simple*). Särskilda villkor gäller för SEL (*sociétés d'exercice libéral*), AGC (*Association de gestion et comptabilité*) och SPE (*Société pluri-professionnelle d'exercice*). (CPC 86213, 86219, 86220).

I IT: Det krävs bosättning eller säte i landet för inskrivning i yrkesregistret, vilket i sin tur är en förutsättning för tillhandahållande av redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86213, 86219, 86220).

I PT: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): Det krävs bosättning eller säte i landet för inskrivning i yrkesregistret av kammaren för auktoriserade revisorer (*Ordem dos Contabilistas Certificados*), vilket i sin tur är en förutsättning för tillhandahållande av redovisningstjänster, förutsatt att portugisiska medborgare får motsvarande behandling.

Åtgärder:

AT: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz* (lag om auktoriserade revisorer, BGBl. I nr 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68.1.4, och
Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBL. nr 191/2013, §§ 7, 11, 28.

FR: *Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945*.

IT: Lagstiftningsdekret 139/2005, och lag 248/2006.

PT: Lagdekret nr 452/99, ändrat genom lag nr 139/2015 av den 7 september.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I SI: Etablering i Europeiska unionen krävs för att tillhandahålla redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86213, 86219, 86220).

Åtgärder:

SI: lag om tjänster på den inre marknaden, Sloveniens officiella tidning RS nr 21/10.

d) Revisionstjänster (CPC 86211, 86212 utom redovisnings- och bokföringstjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I EU: Tillhandahållande av lagstadgad revision kräver godkännande av de behöriga myndigheterna i en medlemsstat som kan erkänna likvärdighet för en revisor som är medborgare i Förenade kungariket eller i ett tredjeland som omfattas av ömsesidighet (CPC 8621).

Åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU[1] och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG[2]

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I BG: Krav på icke-diskriminerande juridisk företagsform kan förekomma.

Åtgärder:

BG: Lag om oberoende revision.

---

1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I AT: Utländska revisorer som är kvalificerade enligt sina hemländers lagstiftning får inneha högst 25 % av kapitalet eller rösträtterna i ett österrikiskt företag. Tjänsteleverantören måste ha kontor eller säte inom EES.

Åtgärder:

AT: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz* (lag om auktoriserade revisorer, BGBl. I nr 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68.1.4.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DK: En revisor måste ha danskt godkännande för att utföra lagstadgad revisionsverksamhet. För godkännande krävs bosättning i en EES-medlemsstat. Rösträtterna i godkända revisionsföretag för revisorer och revisionsföretag som inte är godkända enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG, grundat på artikel 54.3 g i fördraget om lagstadgad revision får inte överstiga 10 procent av rösträtterna.

I FR: (även med avseende på behandling som mest gynnad nation) För lagstadgad revision: etablering eller bosättning krävs. Brittiska medborgare får tillhandahålla lagstadgade revisionstjänster i Frankrike, under förutsättning att ömsesidighet föreligger. Tillhandahållande genom alla typer av bolag utom de i vilka partnerna anses vara handlare (*commerçants*), såsom SNC (*Société en nom collectif*) och SCS (*Société en commandite simple*).

I PL: Etablering inom Europeiska unionen krävs för att tillhandahålla revisionstjänster.

Krav på juridisk företagsform föreligger.

Åtgärder:

DK: *Revisorloven* (lag om godkända revisorer och revisionsföretag), lag nr 1287 av den 20 november 2018.

FR: *Code de commerce*.

PL: Lag av den 11 maj 2017 om lagstadgade revisorer, revisionsföretag och om offentlig tillsyn – Polens officiella tidning från 2017, punkt 1089.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I CY: Tillstånd krävs, med förbehåll för prövning av det ekonomiska behovet. Huvudkriterier: Sysselsättningssituationen i undersektorn. Professionella sammanslutningar (handelsbolag) mellan fysiska personer är tillåtna.

I SK: Endast ett företag i vilket minst 60 % av kapitalet eller rösträtterna är reserverade för medborgare i Slovakien eller i en medlemsstat kan auktoriseras för att utföra revisioner i Slovakien.

Åtgärder:

CY: Revisorslag från 2017 (lag 53(I)/2017).

SK: Lag nr 423/2015 om lagstadgad revision.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I DE: Revisionsföretag (*Wirtschaftsprüfungsgesellschaften*) får endast anta juridiska former som är tillåtna inom EES. Handelsbolag och begränsade kommersiella handelsbolag kan erkännas som ”Wirtschaftsprüfungsgesellschaften” om de är förtecknade som handelsbolag i handelsregistret på grundval av sin förvaltningsverksamhet, artikel 27 WPO. Revisorer från tredjeländer som är registrerade i enlighet med artikel 134 i WPO får dock utföra lagstadgad revision av årsbokslut eller tillhandahålla koncernredovisning för ett företag med huvudkontor utanför unionen, vars överlåtbara värdepapper erbjuds för handel på en reglerad marknad.

Åtgärder:

DE: *Handelsgesetzbuch* (HGB, handelsrätt),
Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (*Wirtschaftsprüferordnung* – WPO, lag om auktoriserade revisorer).

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I ES: Lagstadgade revisorer måste vara medborgare i en medlemsstat. Detta förbehåll ska inte tillämpas på revision av företag från länder utanför Europeiska unionen som är upptagna på en reglerad spansk marknad.

Åtgärder:

ES: *Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas* (ny revisionslag: lag 22/2015 om revisionstjänster).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I EE: Krav på juridisk företagsform föreligger. Majoriteten av de röster som representeras av ett revisionsföretags aktier ska tillhöra auktoriserade revisorer som står under tillsyn av en behörig myndighet i en EES-medlemsstat och som har förvärvat sina kvalifikationer i en EES-medlemsstat, eller revisionsföretag. Minst tre fjärdedelar av de personer som företräder ett revisionsföretag på grundval av lag ska ha förvärvat sina kvalifikationer i en EES-medlemsstat.

Åtgärder:

EE: Lag om revisorers verksamhet (*Audiitortegevuse seadus*), § 76–77.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

Kommersiell närvaro krävs i SI. Ett revisionsföretag från ett tredjeland får inneha aktier eller bli delägare i ett slovenskt revisionsföretag förutsatt att slovenska revisionsföretag enligt lagen i det land där revisionsföretaget från tredjelandet är bildat som bolag får inneha aktier eller bli delägare i ett revisionsföretag i det landet (ömsesidighetskrav).

Åtgärder:

SI: Revisionslag (ZRev-2), Sloveniens officiella tidning RS nr 65/2008 (senast ändrad genom nr 84/18), och bolagslag (ZGD-1), Sloveniens officiella tidning RS nr 42/2006 (senast ändrad genom nr 22/19 – ZPosS).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I BE: Etablering i Belgien krävs på den ort där den yrkesmässiga verksamheten ska bedrivas och där akter, dokument och korrespondens ska förvaras. Minst en administratör eller chef ska vara godkänd revisor.

I FI: Bosättning inom EES krävs för minst en av revisorerna i ett finskt aktiebolag och bolag som är skyldiga att utföra en revision. Revisorn ska vara lokalt auktoriserad eller en lokalt auktoriserad revisionsbyrå.

I HR: Revisionstjänster får endast tillhandahållas av juridiska personer som är etablerade i Kroatien eller av fysiska personer bosatta i Kroatien.

I IT: Hemvist krävs för att fysiska personer ska kunna tillhandahålla revisionstjänster.

I LT: Etablering i EES krävs för tillhandahållande av revisionstjänster.

I SE: Endast revisorer som är godkända i Sverige och revisionsbyråer som är registrerade i Sverige får utföra lagstadgad revisionsverksamhet. Hemvist i EES krävs. Yrkestitlarna ”godkänd revisor” och ”auktoriserad revisor” får användas endast av revisorer som är godkända eller auktoriserade i Sverige. Revisorer för ekonomiska föreningar och vissa andra företag som inte är auktoriserade eller godkända revisorer måste vara bosatta inom EES, om inte regeringen eller en offentlig myndighet som regeringen utsett, i ett enskilt fall tillåter något annat.

Åtgärder:

BE: Lag av 7 december 2016 om organisation av yrket och om offentlig tillsyn av företagsrevisorer (lag om offentlig revision).

FI: Revisionslag (459/2007), sektorsspecifika lagar om krav på att lokalt auktoriserade revisorer med ska användas.

HR: Revisionslag (Kroatiens officiella tidning 146/05, 139/08, 144/12), artikel 3.

IT: Lagstiftningsdekret 58/1998, artiklarna 155, 158 och 161,
dekret från republikens president 99/1998, och lagstiftningsdekret 39/2010, artikel 2.

LT: Revisionslag av den 15 juni 1999 nr VIII -1227 (ny version av den 3 juli 2008 nr X1676).

SE: Revisorslag (2001:883),
revisionslag (1999:1079),
aktiebolagslag (2005:551),
lag om ekonomiska föreningar (2018:672), och
andra lagar och förordningar som reglerar kraven för anlitande av godkända revisorer.

e) Skatterådgivning (CPC 863, omfattar inte juridisk rådgivning och juridisk representationstjänster i skattefrågor, som betraktas som juridiska tjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I AT: Utländska skatterådgivare som är kvalificerade enligt sina hemländers lagstiftning får inneha högst 25 % av kapitalet och rösträtterna i ett österrikiskt företag. Tjänsteleverantören måste ha kontor eller säte inom EES.

Åtgärder:

AT: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz* (lag om auktoriserade revisorer, BGBl. I nr 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68.1.4.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I FR: Etablering eller bosättning krävs. Tillhandahållande får ske genom alla typer av bolag utom SNC (*Société en nom collectif*) och SCS (*Société en commandite simple*). Särskilda villkor gäller för SEL (*sociétés d'exercice libéral*), AGC (*Association de gestion et comptabilité*) och SPE (*Société pluri-professionnelle d'exercice*).

Åtgärder:

FR: *Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945*.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I BG: Skatterådgivare måste vara medborgare i en medlemsstat.

Åtgärder:

BG: Bokföringslag.
Lag om oberoende revision, lag om inkomstskatt för fysiska personer, och lag om bolagsskatt.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I HU: Bosättning i EES krävs för tillhandahållande av skatterådgivningstjänster.

I IT: Hemvist krävs.

Åtgärder:

HU: Lag 150 från 2017 om beskattning 2018/263 regeringsdekret: om registrering av och fortbildning med avseende på skatterådgivningsverksamhet.

IT: Lagstiftningsdekret 139/2005, och lag 248/2006.

f) Arkitekttjänster och stadsplaneringstjänster, ingenjörstjänster och integrerade tekniska tjänster (CPC 8671, 8672, 8673 och 8674)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I FR: Arkitekter får endast etablera sig i Frankrike i någon av följande rättsliga former för att erbjuda arkitekttjänster (på icke-diskriminerande grunder): SA och SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*), EURL (*entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCP (*en commandite par actions*), SCOP (*Société Coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*Société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral*) eller SAS (*société par actions simplifiée*) eller som enskilda eller som partner i ett arkitektföretag (CPC 8671).

Åtgärder:

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation*,
Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA, och
Loi 77-2 du 3 janvier 1977.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Bosättning i EES eller Schweiziska edsförbundet krävs för arkitekttjänster, stadsplanering och ingenjörstjänster som tillhandahålls av fysiska personer.

Åtgärder:

BG: Lag om fysisk planering,
lag om byggnadsarbetarnas sammanslutning, och
lag om yrkessammanslutningar av arkitekter och ingenjörer i samband med utformning av projektutveckling.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I HR: Planer eller projekt som skapats av utländska arkitekter, ingenjörer eller stadsplanerare måste godkännas (valideras) av en behörig fysisk eller juridisk person i Kroatien så att de uppfyller kraven i kroatisk rätt (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Åtgärder:

HR: Lag om fysisk planering och byggverksamhet (Kroatiens officiella tidning 118/18, 110/19),
lag om fysisk planering (Kroatiens officiella tidning 153/13, 39/19).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I CY: Medborgarskaps- och bosättningsvillkor gäller för tillhandahållande av arkitektur- och stadsplaneringstjänster, ingenjörstjänster och integrerade ingenjörstjänster (CPC 8671, 8672, 8673 och 8674).

Åtgärder:

CY: Lag 41/1962, i dess ändrade lydelse, lag 224/1990, i dess ändrade lydelse, och lag 29(I)/2001, i dess ändrade lydelse.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: Bosättning inom EES krävs.

I HU: Bosättning i EES krävs för tillhandahållande av följande tjänster, i den mån de tillhandahålls av en fysisk person som befinner sig på Ungerns territorium: arkitekttjänster, ingenjörstjänster (endast tillämpligt för praktikanter med akademisk examen), integrerade tekniska tjänster, landskapsarkitektur (CPC 8671, 8672, 8673 och 8674).

Det krävs bosättning eller säte/företagsadress i Italien för inskrivning i yrkesregistret, vilket i sin tur är en förutsättning för tillhandahållande av arkitekt- och ingenjörstjänster (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

I SK: Bosättning i EES krävs för inskrivning i yrkesorganisationen, vilket är en förutsättning för att tillhandahålla arkitekt- och ingenjörstjänster (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Åtgärder:

CZ: Lag nr 360/1992 om utövande av yrket auktoriserade arkitekter och auktoriserade ingenjörer och tekniker på byggområdet.

HU: Lag LVIII från 1996 om yrkessammanslutningar av arkitekter och ingenjörer.

IT: Kungligt dekret 2537/1925 om arkitekt- och ingenjörsyrket,
lag 1395/1923, och
dekret från republikens president 328/2001.

SK: Lag 138/1992 om arkitekter och ingenjörer, artiklarna 3, 15, 15a, 17a och 18a.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE: Tillhandahållandet av arkitekttjänster inbegriper kontroll av utförandet av arbetena (CPC 8671, 8674). Utländska arkitekter som är auktoriserade i sina värdländer och som önskar utöva sitt yrke på tillfällig basis i Belgien är skyldiga att inhämta förhandstillstånd från branschrådet för det geografiska område där de avser att utöva sin verksamhet.

Åtgärder:

BE: Lag av den 20 februari 1939 om skydd av arkitektyrkets titel, och
lag av den 26 juni 1963, genom vilken arkitektsammanslutningen inrättas, och förordningar av den 16 december 1983 om en uppförandekod fastställd av nationella rådet i arkitektsammanslutningen (godkänd genom artikel 1 i A.R. av den 18 april 1985, M.B., den 8 maj 1985).

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster (hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel)

Sektor – undersektor:	Yrkesmässiga tjänster – läkar- och psykologtjänster samt tandvårdstjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal, veterinärtjänster, detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter
Näringsgrensindelning:	CPC 9312, 93191, 932, 63211
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel/avsnitt:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

a) Tjänster som utförs av läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal (CPC 852, 9312, 93191)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I IT: Medborgarskap i Europeiska unionen är ett krav för de tjänster som tillhandahålls av psykologer. Utländska yrkesutövare kan tillåtas utöva yrket på grundval av ömsesidighet (ingår i CPC 9312).

Åtgärder:

IT: Lag 56/1989 om psykologyrket.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I CY: Cypriotiskt medborgarskap och bosättning krävs för läkare (inbegripet psykologer), tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal.

Åtgärder:

CY: Lag om registrering av läkare (kapitel 250), i dess ändrade lydelse,
lag om registrering av tandläkare (kapitel 249), i dess ändrade lydelse,
lag 75(I)/2013 – Podiatriker,
lag 33(I)/2008, i dess ändrade lydelse – Sjukhusfysiker,
lag 34(I)/2006, i dess ändrade lydelse – Arbetsterapeuter,
lag 9(I)/1996, i dess ändrade lydelse – Tandtekniker,
lag 68(I)/1995, i dess ändrade lydelse – Psykologer,
lag 16(I)/1992, i dess ändrade lydelse – Optiker,

lag 23(I)/2011, i dess ändrade lydelse – Radiologer och radioterapeuter,
lag 31(I)/1996, i dess ändrade lydelse – Dietister och nutritionister,
lag 140/1989, i dess ändrade lydelse – Sjukgymnaster, och
lag 214/1988, i dess ändrade lydelse – Sjuksköterskor.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro:

I DE (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Geografiska begränsningar kan komma att införas vad gäller yrkesregistrering. Dessa gäller för både tyska medborgare och utlänningar.

Läkare (inbegripet psykologer, psykoterapeuter och tandläkare) måste registrera sig hos de regionala sammanslutningarna av lagstadgade sjukförsäkringsläkare eller -tandläkare (*kassenärztliche oder zahnärztliche Vereinigungen*), om de önskar behandla patienter som är försäkrade i de lagstadgade sjukkassorna. Denna registrering kan bli föremål för kvantitativa begränsningar som grundar sig på den regionala fördelningen av läkare. Denna begränsning ska inte tillämpas på tandläkare. Registrering krävs endast för läkare som deltar i det offentliga sjukvårdssystemet. Icke-diskriminerande begränsningar av den rättsliga etableringsformen för utövande av dessa tjänster kan förekomma (§ 95 SGB V).

För barnmorsketjänster är tillträdet begränsat till fysiska personer. För läkar- och tandläkartjänster är tillträde möjligt för fysiska personer, licensierade vårdcentraler och befullmäktigade organ. Krav på etablering kan tillämpas.

Vad gäller telemedicin kan antalet leverantörer av IKT-tjänster (informations- och kommunikationsteknik) begränsas för att garantera driftskompatibilitet, kompatibilitet och nödvändiga säkerhetsnormer. Detta tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt (CPC 9312, 93191).

Åtgärder:

Bundesärzteordnung (BÄO, federala medicinska förordningen),
Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG),
Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG, lag om tillhandahållande av psykoterapitjänster),
Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (*Heilpraktikergesetz*),
Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG),
Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG),
Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V, socialförsäkringsbalken, femte boken) – lagstadgad sjukförsäkring.

Regional nivå:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg,
Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern,
Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG),
Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG),
Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG),
Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V – HeilBerG),
Heilberufsgesetz (HeilBG NRW),
Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz),

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG), *Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) och Thüringer Heilberufegesetz*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro:

I FR: Medan andra typer av bolagsformer också är tillgängliga för investerare från unionen, har utländska investerare endast tillgång till de juridiska formerna ”*société d'exercice liberal*” (SEL) och ”*société civile professionnelle*” (SCP). För läkarvård, tandläkarvård och barnmorsketjänster krävs franskt medborgarskap. Tillträde för utlänningar är dock möjligt inom kvoter som fastställs årligen. För läkarvård, tandläkarvård och barnmorsketjänster och tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor tillåts endast *SEL à forme anonyme, à responsabilité limitée par actions simplifiée ou en commandite par actions SCP*, *société coopérative* (endast för oberoende allmänläkare och specialistläkare) eller *société interprofessionnelle de soins ambulatoires* (SISA) för multidisciplinära vårdsystem (MSP).

Åtgärder:

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dipositions de la loi n°2009-879 dite HPST, n°47-1775 portant statut de la coopération*, *Code de la santé publique*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I AT: Samarbete mellan läkare för ambulerande allmän hälsovård, gruppmottagningar, kan endast kan äga rum i den rättsliga formen *Offene Gesellschaft/OG* eller *Gesellschaft mit beschränkter Haftung/GmbH*. Endast läkare får vara deltagare i sådana gruppmottagningar. De måste ha rätten att självständigt utöva läkaryrket, vara registrerade i Österrikes läkarsammanslutning och aktivt utöva läkaryrket i mottagningen. Andra fysiska eller juridiska personer kan inte vara deltagare i gruppmottagningen och får inte ta del av dess intäkter eller vinst (ingår i CPC 9312).

Åtgärder:

AT: Sjukvårdslagen, BGBl. I nr 169/1998, §§ 52a–52c,
federal lag om närbesläktade hälso- och sjukvårdsyrken på hög nivå, BGBl. nr 460/1992, och
federal lag om fysioterapeuter, övre och lägre nivån, BGBl. nr 169/2002.

b) Veterinärtjänster (CPC 932)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I AT: Endast medborgare i en medlemsstat i EES får tillhandahålla veterinärtjänster. Medborgare i ett land utanför EES behöver inte ha medborgarskap om det finns ett unionsavtal med den icke-medlemsstaten i EES som föreskriver nationell behandling i fråga om investeringar och gränsöverskridande handel med veterinärtjänster.

I ES: Medlemskap i yrkesorganisationen krävs för att utöva yrket, liksom även unionsmedborgarskap, vilket kan frångås genom bilaterala yrkesavtal. Tillhandahållandet av veterinärtjänster inskränker sig till fysiska personer.

I FR: Medborgarskap i EES är ett krav för tillhandahållande av veterinärtjänster, men kravet på medborgarskap kan frångås, förutsatt att ömsesidighet råder. De juridiska formerna för ett företag som tillhandahåller veterinärtjänster är begränsade till SCP (*Société civile professionnelle*) och SEL (*Société d'exercice liberal*).

Andra bolagsformer som föreskrivs i fransk inhemsk lagstiftning eller enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat i EES och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i den staten får tillåtas på vissa villkor.

Åtgärder:

AT: *Tierärztegesetz* (lag om veterinärer), BGBl. nr 16/1975, § 3.2.3.

ES: *Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española*, artiklarna 62 och 64.

FR: *Code rural et de la pêche maritime*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I CY: Medborgarskap och bosättning är tillämpligt för tillhandahållande av veterinärtjänster.

I EL: Medborgarskap i EES eller Schweiz är ett krav för tillhandahållande av veterinärtjänster.

I HR: Endast juridiska och fysiska personer som är etablerade i en medlemsstat för att bedriva veterinärverksamhet får tillhandahålla gränsöverskridande veterinärtjänster i Kroatien. Endast unionsmedborgare kan etablera veterinärverksamhet i Kroatien.

I HU: Medborgarskap i ett EES land är ett krav för medlemskap i ungerska veterinärsammanslutningen, som är nödvändigt för tillhandahållande av veterinärtjänster. Tillstånd till etablering omfattas av prövning av det ekonomiska behovet. Huvudkriterier: Arbetsmarknadsförhållandena inom sektorn.

Åtgärder:

CY: lag 169/1990, i dess ändrade lydelse,

EL: Presidentdekret 38/2010, ministerbeslut 165261/IA/2010 (Greklands officiella tidning 2157/B).

HR: Veterinärlag (Kroatiens officiella tidning 83/13, 148/13, 115/18), artiklarna 3.67, 105 och 121.

HU: Lag CXXVII från 2012 om den ungerska veterinärsammanslutningen och om villkor för att tillhandahålla veterinärtjänster.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: Fysisk närvaro på territoriet krävs för tillhandahållande av veterinärtjänster.

I IT och PT: Hemvist krävs för tillhandahållande av veterinärtjänster.

I PL: Fysisk närvaro på territoriet krävs för tillhandahållande av veterinärtjänster för att utöva veterinäryrket i Polen, medan medborgare från länder utanför Europeiska unionen måste genomgå en examen på polska som anordnas av de polska veterinärkamrarna.

I SI: Endast juridiska och fysiska personer som är etablerade i en medlemsstat för att bedriva veterinärverksamhet får tillhandahålla gränsöverskridande veterinärtjänster i Slovenien.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I SK: Bosättning i EES krävs för inskrivning i yrkesorganisationen, vilket är en förutsättning för att tillhandahålla veterinärtjänster. Tillhandahållandet av veterinärtjänster inskränker sig till fysiska personer.

Åtgärder:

CZ: Lag nr 166/1999 (lag om veterinärer), § 58–63, 39, och
lag nr 381/1991 (om veterinärkammaren i Tjeckien), punkt 4.

IT: Lagstiftningsdekret C.P.S. 233/1946, artiklarna 7–9, och
dekret från republikens president, 221/1950, punkt 7.

PL: Lag av den 21 december 1990 om veterinäryrket och veterinärsamfundet.

PT: Lagdekret 368/91 (stadga för veterinärförbundet) *alterado p/Lei 125/2015, 3 set*.

SI: *Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev* (regler om erkännande av yrkeskvalifikationer för veterinärer), *Uradni list RS, št*. (Sloveniens officiella tidning nr) 71/2008, 7/2011, 59/2014 och 21/2016, lag om tjänster på den inre marknaden, Sloveniens officiella tidning RS, nr 21/2010.

SK: Lag 442/2004 om privatpraktiserande veterinärer och veterinärkammaren, artikel 2.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I DE (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Tillhandahållandet av veterinärtjänster inskränker sig till fysiska personer. Telemedicin får endast tillhandahållas i samband med en primär behandling som omfattar föregående fysisk närvaro av en veterinär.

I DK och NL: Tillhandahållandet av veterinärtjänster inskränker sig till fysiska personer.

I IE: Tillhandahållandet av veterinärtjänster inskränker sig till fysiska personer eller partnerskap.

I LV: Tillhandahållandet av veterinärtjänster inskränker sig till fysiska personer.

Åtgärder:

DE: *Bundes-Tierärzteordnung* (BTÄO, förbundslag om veterinäryrket).
Regional nivå:
Lagar om delstaternas läkarkårsammanslutningar (*Heilberufs- und Kammergesetze der Länder*) och (på grundval av dessa)
Baden-Württemberg, *Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HBKG)*,
Bayern, *Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG)*,
Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG),
Brandenburg, *Heilberufsgesetz* (HeilBerG),
Bremen, *Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG)*,
Hamburg, *Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe* (HmbKGH),
Hessen, *Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufsgesetz)*,
Mecklenburg-Vorpommern, *Heilberufsgesetz* (HeilBerG),
Niedersachsen, *Kammergesetz für die Heilberufe* (HKG),
Nordrhein-Westfalen, *Heilberufsgesetz NRW* (HeilBerg),
Rheinland-Pfalz, *Heilberufsgesetz* (HeilBG),
Saarland, *Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen*,

Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG),
Sachsen, *Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG)*,
Sachsen-Anhalt, *Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt* (KGHB-LSA),
Schleswig-Holstein, *Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz – HBKG)*,
Thüringen, *Thüringer Heilberufegesetz* (ThürHeilBG), och
Berufsordnungen der Kammern (etiska regler för veterinärernas branschorganisation).

DK: *Lovbekendtgørelse nr. 40 af lov om dyrlæger af 15. januar 2020* (konsoliderad lag nr 40 av den 15 januari 2020 om veterinärer).

IE: Veterinärlag 2005.

LV: Veterinärmedicinlag.

NL: *Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990* (WUD).

c) Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter (CPC 63211)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I AT: Detaljhandel med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten får endast ske via apotek. Medborgarskap i en EES-stat eller i Schweiziska edsförbundet krävs för att driva ett apotek. Medborgarskap i en EES-stat eller i Schweiziska edsförbundet krävs för personer som arrenderar eller driver ett apotek.

Åtgärder:

AT: *Apothekengesetz* (apotekslag), RGBl, nr 5/1907, i dess ändrade lydelse, §§ 3, 4, 12, *Arzneimittelgesetz* (läkemedelslagen), BGBl. nr 185/1983, i dess ändrade lydelse, §§ 57, 59, 59a, och *Medizinproduktegesetz* (lagen om medicintekniska produkter), BGBl. nr 657/1996, i dess ändrade lydelse, § 99.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I DE: Endast fysiska personer (farmaceuter) får driva ett apotek. Medborgare i andra länder eller personer som inte har klarat tysk farmaceutexamen kan endast få licens för att ta över ett apotek som har funnits under de föregående tre åren. Det totala antalet apotek per person är begränsat till ett apotek och högst tre apoteksfilialer.

I FR: Medborgarskap i EES eller i Schweiz är ett krav för att driva ett apotek.

Utländska farmaceuter får tillåtas att utöva verksamhet inom ramen för årligen fastställda kvoter. Det krävs ett godkännande och kommersiell närvaro för att få öppna apotek, vilket även inbegriper distansförsäljning av läkemedel till allmänheten med hjälp av informationssamhällets tjänster, och följande rättsliga former som tillåts enligt nationell lag, på icke-diskriminerande grund: *société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle eller pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC)* eller *société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle* eller *pluripersonnelle*.

Åtgärder:

DE: *Gesetz über das Apothekenwesen* (ApoG, apotekslag),
Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG),
Gesetz über Medizinprodukte (MPG),
Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

FR: *Code de la Santé Publique*, och
Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales och *Loi 2015-990 du 6 août 2015*.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling:

I EL: Medborgarskap i Europeiska unionen är ett krav för att driva ett apotek.

I HU: Medborgarskap i EES är ett krav för att driva ett apotek.

I LV: En utländsk farmaceut eller apoteksassistent som är utbildad i en stat som inte är en medlemsstat eller en medlemsstat i EES måste under minst ett års tid arbeta i ett apotek i en medlemsstat i EES under tillsyn av en farmaceut.

Åtgärder:

EL: Lag 5607/1932, ändrad genom lagarna 1963/1991 och 3918/2011.

HU: Lag XCVIII från 2006 om allmänna bestämmelser om tillförlitlig och ekonomiskt genomförbar leverans av läkemedel och medicinska hjälpmedel och om distribution av läkemedel.

LV: Läkemedelslag, s. 38.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I BG: Chefer för apotek ska vara farmaceuter och får endast driva ett enda apotek, i vilket de själva arbetar. Det finns en kvot för antalet apotek som får ägas per person i Republiken Bulgarien (högst 4).

I DK: Endast fysiska personer som erhållit auktorisation som farmaceut från danska *Sundhedsstyrelsen* får tillhandahålla allmänheten detaljhandelstjänster för läkemedel och särskilda medicinska produkter.

I ES, HR, HU och PT: Tillstånd till etablering omfattas av prövning av det ekonomiska behovet. Huvudkriterier: befolknings- och bebyggelsetäthet i området.

I IE: Postorderförsäljning av läkemedel är förbjuden, med undantag av receptfria läkemedel.

I MT: Utfärdande av apotekslicenser enligt specifika begränsningar. Ingen får ha mer än en licens i sitt namn i en stad eller by (förordning 5.1 i apotekslicensförordningarna (LN279/07)), utom i det fall att det inte finns några ytterligare ansökningar för den berörda staden eller byn (förordning 5.2 i apotekslicensförordningarna (LN279/07)).

I PT: I kommersiella företag där kapitalet är i form av aktier, ska dessa vara personliga. Ingen person får samtidigt inneha eller utöva direkt eller indirekt ägande, drift eller förvaltning av fler än fyra apotek.

I SI: Nätverket för apotekstjänster i Slovenien består av den offentliga apoteksinstitutionen, som ägs av kommunerna, och av privata apotek med tillstånd (där majoritetsägaren måste vara farmaceut till yrket). Postorderförsäljning av receptbelagda läkemedel är förbjuden. Postorderförsäljning av receptfria läkemedel kräver särskilt tillstånd från staten.

Åtgärder:

BG: Lag om humanläkemedel, artiklarna 222, 224 och 228.

DK: *Apotekerloven* (farmacilagen) LBK nr 801 av den 12 juni 2018.

ES: *Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia* (lag 16/1997 av den 25 april om apotekstjänster), artiklarna 2 och 3.1, och *Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006)*.

HR: Hälso- och sjukvårdslagen (Kroatiens officiella tidning 100/18, 125/19).

HU: Lag XCVIII från 2006 om allmänna bestämmelser om tillförlitlig och ekonomiskt genomförbar leverans av läkemedel och medicinska hjälpmedel och om distribution av läkemedel.

IE: *Irish Medicines Boards Act* 1995 och 2006 (nr 29, 1995 och nr 3, 2006), *Medicinal Products (Prescription and Control of Supply) Regulations 2003*, i dess ändrade lydelse (S.I. 540, 2003), *Medicinal Products (Control of Placing on the Market) Regulations 2007*, i dess ändrade lydelse (S.I. 540, 2007), *Pharmacy Act 2007* (nr 20 från 2007), *Regulation of Retail Pharmacy Businesses Regulations 2008*, i dess ändrade lydelse (S.I. nr 488 från 2008).

MT: Apotekslicensförordningar (LN279/07) som utfärdats i enlighet med läkemedelslagen (kapitel 458).

PT: Lagdekret 307/2007, artiklarna 9, 14 och 15, *Alterado p/ Lei 26/2011, 16 jun., alterada*:
– *p/ Acórdão TC 612/2011, 24/01/2012*,
– *p/ Decreto-Lei 171/2012, 1 ago*.,
– *p/ Lei 16/2013, 8 fev*.,
– *p/ Decreto-Lei 128/2013, 5 set*.,
– *p/ Decreto-Lei 109/2014, 10 jul*.,
– *p/ Lei 51/2014, 25 ago*.,
– *p/ Decreto-Lei 75/2016, 8 nov*., och förordning 1430/2007 *revogada p/ Portaria 352/2012, 30 out*.

SI: Apotekslagen (Sloveniens officiella tidning, nr 85/2016, 77/2017, 73/2019), och läkemedelslagen (Sloveniens officiella tidning, nr 17/2014, 66/2019).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I IT: Yrkesutövningen är möjlig endast för fysiska personer som är inskrivna i registret, samt för juridiska personer i form av handelsbolag, där alla partner i företaget måste vara inskrivna farmaceuter. Inskrivning i yrkesregistret förutsätter att farmaceuten är medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen, eller bosättning och yrkesutövning i Italien. Utländska medborgare som har de nödvändiga kvalifikationerna får, om de är medborgare i ett land med vilket Italien har ingått ett särskilt avtal som tillåter utövande av yrket, skriva in sig om ömsesidighet råder (D. lgsl. CPS 233/1946, artiklarna 7–9, och dekret från republikens president 221/1950, punkterna 3 och 7). Nya eller lediga apotek kan erhålla tillstånd efter att ha deltagit i ett offentligt uttagningsprov. Endast medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen som är inskrivna i registret över farmaceuter (*albo*) har rätt att delta i ett offentligt uttagningsprov.

Tillstånd till etablering omfattas av prövning av det ekonomiska behovet. Huvudkriterier: befolknings- och bebyggelsetäthet i området.

Åtgärder:

IT: Lag 362/1991, artiklarna 1, 4, 7 och 9,
lagstiftningsdekret CPC 233/1946, artiklarna 7–9, och
dekret från republikens president 221/1950, punkterna 3 och 7).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I CY: Medborgarskapskrav är tillämpligt på tillhandahållandet av detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter (CPC 63211).

Åtgärder:

CY: Apoteks- och giftlagen (kapitel 254), i dess ändrade lydelse.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande tjänster – marknadstillträde:

I BG: Detaljhandel med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten får endast ske via apotek. Postorderförsäljning av läkemedel är förbjuden, med undantag av receptfria läkemedel.

I EE: Detaljhandel med läkemedel och särskilda medicinska produkter för allmänheten får endast ske via apotek. Postorderförsäljning av läkemedel samt leverans per brev eller expressbud av läkemedel som beställts på nätet är förbjuden. Tillstånd till etablering omfattas av prövning av det ekonomiska behovet. Huvudkriterier: bebyggelsetäthet i området

I EL: Endast fysiska personer som är auktoriserade farmaceuter och företag som grundats av auktoriserade farmaceuter får erbjuda allmänheten detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter.

I ES: Endast fysiska personer som är auktoriserade farmaceuter får erbjuda allmänheten detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter. En farmaceut får inte erhålla mer än en licens.

I LU: Endast fysiska personer får erbjuda allmänheten detaljhandelstjänster med läkemedel och särskilda medicinska produkter.

I NL: Postorderförsäljning av läkemedel omfattas av villkor.

Åtgärder:

BG: Lag om humanläkemedel, artiklarna 219, 222, 228 och 234.5.

EE: *Ravimiseadus* (läkemedelslag), RT I 2005, 2, 4, § 29.2 och § 41.3, och *tervishoiuteenuse korraldamise seadus* (lag om hälso- och sjukvårdsorganisationer, RT I 2001, 50, 284).

EL: Lag 5607/1932, ändrad genom lagarna 1963/1991 och 3918/2011.

ES: *Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia* (lag 16/1997 av den 25 april om apotekstjänster), artiklarna 2 och 3.1, och
Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

LU: *Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043)*,
Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041), och
Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017).

NL: *Geneesmiddelenwet*, artikel 67.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I BG: Varaktig bosättning krävs för farmaceuter.

Åtgärder:

BG: Lag om humanläkemedel, artiklarna 146, 161, 195, 222 och 228.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DE och SK: Bosättning krävs för att få farmaceutlicens eller för att öppna apotek för detaljhandel med läkemedel och vissa medicinska produkter till allmänheten.

Åtgärder:

DE: *Gesetz über das Apothekenwesen* (ApoG, apotekslag),
Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG),
Gesetz über Medizinprodukte (MPG),
Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

SK: Lag 362/2011 om läkemedel och medicintekniska produkter, artikel 6, och
lag 578/2004 om vårdgivare, medicinsk personal och yrkesorganisationer inom hälso- och sjukvård.

Förbehåll nr 4 – Forsknings- och utvecklingstjänster

Sektor – undersektor:	Forsknings- och utvecklingstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 851, 853
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

EU: För offentligt finansierade forsknings- och utvecklingstjänster (FoU-tjänster) som omfattas av finansiering från unionen på unionsnivå, kan ensamrätt eller exklusiva behörigheter endast ges till fysiska personer som är medborgare i en medlemsstat och till juridiska personer i unionen som har sitt säte, sin centrala förvaltning eller sin huvudsakliga verksamhet i unionen (CPC 851, 853).

När det gäller offentligt finansierade FoU-tjänster som omfattas av finansiering från en medlemsstat, kan ensamrätt eller exklusiva behörigheter endast ges till fysiska personer som är medborgare i den berörda medlemsstaten och till den berörda medlemsstatens juridiska personer med säte i den medlemsstaten (CPC 851, 853).

Detta förbehåll påverkar inte tillämpningen av del fem i detta avtal och påverkar inte heller uteslutandet av en parts upphandling, eller subventioner, i artikel 123.6 och 123.7 i detta avtal.

Åtgärder:

EU: Alla befintliga och alla unionens framtida ramprogram för forskning och innovation, inklusive Horisont 2020-reglerna för deltagande och förordningar om gemensamma teknikinitiativ, beslut enligt artikel 185 och Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) samt befintliga och framtida nationella, regionala eller lokala forskningsprogram.

Förbehåll nr 5 – Fastighetstjänster

Sektor – undersektor:	Fastighetstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 821, 822
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I CY: För tillhandahållande av fastighetstjänster krävs att villkor om medborgarskap och bosättning är uppfyllda.

Åtgärder:

CY: Lag om fastighetsmäklare 71(1)/2010, i dess ändrade lydelse.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: I Tjeckien krävs bosättning för fysiska personer och etablering för juridiska personer för erhållande av de tillstånd som krävs för att tillhandahålla fastighetstjänster.

I HR: Kommersiell närvaro i EES krävs för att tillhandahålla fastighetstjänster.

I PT: Bosättning inom EES krävs för fysiska personer. Bosättning inom EES krävs för juridiska personer.

Åtgärder:

CZ: Lagen om handelslicenser.

HR: Mäklarlagen (Kroatiens officiella tidning 107/07 och 144/12), artikel 2.

PT: Lagdekret 211/2004 (artiklarna 3 och 25), ändrat och på nytt offentliggjort genom lagdekret 69/2011.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DK: För tillhandahållande av fastighetstjänster av en fysisk person som befinner sig i Danmark, får endast auktoriserade fastighetsmäklare som är fysiska personer som har upptagits i den danska företagsmyndighetens fastighetsmäklarregister använda titeln ”fastighetsmäklare”. Enligt lagen krävs att sökanden är bosatt i Danmark eller är bosatt i unionen, EES eller Schweiziska edsförbundet.

Lagen om försäljning av fastigheter är endast tillämplig på tillhandahållande av fastighetstjänster till konsumenter. Lagen om försäljning av fastigheter ska inte tillämpas på uthyrning av fast egendom (CPC 822).

Åtgärder:

DK: *Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014* (lag om försäljning av fast egendom).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I SI: I den mån som Förenade kungariket tillåter slovenska medborgare och företag att tillhandahålla fastighetsmäklartjänster kommer Slovenien att tillåta medborgare och företag i Förenade kungariket att tillhandahålla fastighetsmäklartjänster på samma villkor, utöver att uppfylla följande krav: rättighet att vara verksam som fastighetsmäklare i hemlandet, inlämnande av utdrag ur straffregistret samt registrering i registret för fastighetsmäklare hos den berörda (slovenska) myndigheten.

Åtgärder:

SI: Fastighetsförmedlingslagen.

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – uthyrning eller leasing utan operatörer, tjänster i samband med konsulttjänster som rör företagsledning, teknisk provning och analys, vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, tjänster med anknytning till jordbruk, säkerhetstjänster, personalförmedling, översättnings- och tolkningstjänster och andra företagstjänster
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 37, ingår i CPC 612, ingår i 621, ingår i 625, 831, ingår i 85990, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, ingår i 893
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Uthyrnings- eller leasingtjänster utan operatör (CPC 83103, CPC 831)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I SE: För att segla under svensk flagg krävs bevis för dominerande svenskt inflytande i verksamheten om det finns utländska ägarintressen i fartyget. Dominerande svenskt inflytande i verksamheten innebär att fartyget drivs från Sverige och att mer än hälften av fartyget är svenskägt eller ägs av personer i ett annat EES-land. Andra utländska fartyg kan på vissa villkor beviljas undantag från denna regel, om de hyrs eller leasas av svenska juridiska personer genom kontrakt om bareboat-charter (CPC 83103).

Åtgärder:

SE: Sjölagen (1994:1009), kapitel 1, § 1.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I SE: Leverantör av uthyrnings- eller leasingtjänster för bilar och vissa terrängmotorfordon utan förare, som hyrs ut eller leasas för en kortare period än ett år, är skyldiga att utse någon som ska säkerställa bl.a. att verksamheten drivs i enlighet med gällande regler och föreskrifter och att trafiksäkerhetsbestämmelserna följs. Den ansvariga personen måste vara bosatt i EES (CPC 831).

Åtgärder:

SE: Lag (1998:424) om biluthyrning

b) Uthyrning eller leasing och andra företagstjänster med anknytning till luftfart

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

EU: För in- eller uthyrning av luftfartyg utan besättning (*dry lease*) är luftfartyg som används av ett lufttrafikföretag från unionen föremål för tillämpliga registreringskrav på luftfartyg. Ett avtal om uthyrning utan besättning, i vilket ett lufttrafikföretag i unionen är part, ska omfattas av kraven i unionens lagstiftning eller nationell lagstiftning om luftfartssäkerhet, såsom förhandsgodkännande och andra villkor tillämpliga på användning av luftfartyg som är registrerade i tredjeländer. För registrering kan krävas att luftfartyget ägs antingen av fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av företag som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och kontroll (CPC 83104).

När det gäller tjänster i datoriserade bokningssystem kan, om lufttrafikföretag i unionen inte medges likvärdig (dvs. icke-diskriminerande) behandling som den som ges i unionen av leverantörer av tjänster i datoriserade bokningssystem, eller om leverantörer i unionen av tjänster i datoriserade bokningssystem inte medges likvärdig behandling som den som ges i unionen av lufttrafikföretag utanför unionen, åtgärder vidtas för att medge likvärdig behandling för lufttrafikföretag utanför unionen av leverantörer i unionen av tjänster i datoriserade bokningssystem respektive för leverantörer utanför unionen av tjänster i datoriserade bokningssystem av lufttrafikföretagen i unionen.

Åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008[1], och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 80/2009[2].

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE: Privata (civila) luftfartyg som tillhör fysiska personer som inte är medborgare i en EES-medlemsstat får endast registreras om dessa har sitt säte eller är bosatta i Belgien utan avbrott under minst ett år. Privata (civila) luftfartyg som tillhör utländska juridiska personer som inte bildats i enlighet med lagstiftningen i en medlemsstat i EES får registreras endast om de har ett driftsställe, en agentur eller ett kontor i Belgien under minst ett år utan avbrott (CPC 83104).

---

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (EUT L 293, 31.10.2008, s. 3).

2 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 80/2009 av den 14 januari 2009 om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 2299/89 (EUT L 35, 4.2.2009, s. 47).

Tillståndsförfaranden för brandbekämpning från luften, flygutbildning, besprutning, lantmäteri, kartläggning, fotoflyg och andra luftburna jordbruks-, industri- och inspektionstjänster.

Åtgärder:

BE: *Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne*.

c) Tjänster i samband med organisationskonsulttjänster – medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I BG: För medlingstjänster krävs permanent eller varaktig bosättning i Bulgarien för medborgare i andra länder än EES-länderna eller Schweiziska edsförbundet.

I HU: En underrättelse, för upptagande i registret, till den minister som ansvarar för rättsväsendet krävs för utövande av medlingsverksamhet (såsom förlikning).

Åtgärder:

BG: Medlingslag, artikel 8.

HU: Lag LV från 2002 om medling.

d) Teknisk provning och analys (CPC 8676)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I CY: För tillhandahållande av tjänster av kemister och biologer krävs medborgarskap i en medlemsstat.

I FR: Biologyrkena är reserverade för fysiska personer, och medborgarskap i ett EES-land krävs.

Åtgärder:

CY: 1988 års lag om registrering av kemister (lag 157/1988), i dess ändrade lydelse.

FR: *Code de la Santé Publique*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I BG: Etablering i Bulgarien enligt den bulgariska handelslagen och registrering i handelsregistret krävs för tillhandahållande av teknisk provning och analys.

För den regelbundna besiktningen av bevis på vägtransportfordons tekniska skick bör personen vara registrerad i enlighet med den bulgariska handelslagen eller lagen om icke-vinstdrivande juridiska personer, eller i annat fall vara registrerad i en annan medlemsstat i EES.

Provning och analys av luft- och vattenkvalitet får endast utföras av Bulgariens ministerium för miljö- och vattenfrågor eller dess organ i samarbete med den bulgariska vetenskapsakademin.

Åtgärder:

BG: Lag om tekniska krav på produkter,
lag om mätningar och måttenheter,
lag om luftkvalitet, och
vattenlagen, lag N-32 för regelbunden besiktning av vägfordons tekniska skick.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, lokal närvaro:

I IT: För biologer, kemianalytiker, agronomer och ”*periti agrari*” krävs bosättning och inskrivning i yrkesregistret. Medborgare från tredjeland kan skriva in sig på villkor att ömsesidighet råder.

Åtgärder:

IT: Biologer och kemianalytiker: lag 396/1967 om biologer, och kungligt dekret 842/1928 om kemianalytiker.

e) Därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, lokal närvaro:

I IT: Bosättning eller yrkesadress i Italien krävs för inskrivning i geologregistret, vilket är nödvändigt för utövandet av yrket lantmätare eller geolog för att tillhandahålla tjänster i samband med prospektering och drift av gruvor osv. Medborgarskap i en medlemsstat krävs, men utlänningar kan skriva in sig under förutsättning att ömsesidighet råder.

Åtgärder:

IT: Geologer: Lag 112/1963, artiklarna 2 och 5, dekret från republikens president 1403/1965, artikel 1.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I BG: För fysiska personer krävs medborgarskap och bosättning i en EES-medlemsstat eller Schweiziska edsförbundet för att utföra uppgifter som är relevanta för geodesi, kartografi och lantmäteri. För juridiska personer krävs handelsregistrering enligt lagstiftningen i en EES-medlemsstat eller i Schweiziska edsförbundet.

Åtgärder:

BG: Lag om fastighetsregister, och geodesi- och kartografilagen.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I CY: Medborgarskap krävs för tillhandahållande av relevanta tjänster.

Åtgärder:

CY: Lag 224/1990, i dess ändrade lydelse.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I FR: Lantmäteri får endast bedrivas genom ett SEL (*anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions*), SCP (*société civile professionnelle*), SA eller SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*). För prospektering krävs etablering. Detta krav kan upphävas för forskare genom beslut av forskningsministern, enligt överenskommelse med utrikesministern.

Åtgärder:

FR: *Loi 46-942 du 7 mai 1946* och *décret n°71-360 du 6 mai 1971*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I HR: Grundläggande geologiska, geodetiska och gruvrelaterade konsulttjänster och därmed sammanhängande konsulttjänster rörande miljöskydd inom Kroatiens territorium får bara genomföras tillsammans med eller via inhemska juridiska personer.

Åtgärder:

HR: Förordningen om krav för utfärdande av godkännanden för juridiska personer för att utföra professionell miljöskyddsverksamhet (OG nr 57/10), artiklarna 32–35.

f) Tjänster med anknytning till jordbruk (ingår i CPC 88)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, lokal närvaro:

I IT: För biologer, kemianalytiker, agronomer och ”*periti agrari*” krävs bosättning och inskrivning i yrkesregistret. Medborgare från tredjeland kan skriva in sig på villkor att ömsesidighet råder.

Åtgärder:

IT: Biologer och kemianalytiker: lag 396/1967 om biologer, och kungligt dekret 842/1928 om kemianalytiker.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, behandling som mest gynnad nation:

I PT: Yrkena biolog, kemisk analytiker och agronom är reserverade för fysiska personer. För tredjelandsmedborgare gäller reciprocitetsordningen i fråga om ingenjörer och tekniska ingenjörer (och inte något krav på medborgarskap). För biologer finns varken krav på medborgarskap eller reciprocitet.

Åtgärder:

PT: Lagdekret 119/92 *alterado p/ Lei 123/2015, 2 set*. (*Ordem Engenheiros*), lag 47/2011 *alterado p/ Lei 157/2015, 17 set*. (*Ordem dos Engenheiros Técnicos*), och lagdekret 183/98 *alterado p/ Lei 159/2015, 18 set*. (*Ordem dos Biólogos*).

g) Säkerhetstjänster (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I IT: Medborgarskap i en medlemsstat i EU och bosättning krävs för att erhålla nödvändiga tillstånd att tillhandahålla säkerhetsvakttjänster och värdetransporter.

I PT: Utländska tjänsteleverantörer får inte tillhandahålla säkerhetstjänster över gränserna.

Krav på medborgarskap för specialistpersonal.

Åtgärder:

IT: Lag om allmän säkerhet (TULPS) 773/1931, artiklarna 133–141, kungligt dekret 635/1940, artikel 257.

PT: Lag 34/2013 *alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio*, och förordning 273/2013 *alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril*.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DK: Krav på bosättning för enskilda som ansöker om tillstånd att bedriva säkerhetstjänster.

Kravet på bosättning gäller även för chefer och majoriteten av styrelseledamöterna i en juridisk person som ansöker om tillstånd att bedriva säkerhetstjänster. Bosättning krävs dock ej för ledning och styrelser i den mån som så anges i internationella avtal eller beslut av justitieministern.

Åtgärder:

DK: *Lovbekendtgørelse 2016-01-11 nr 112 om vagtvirksomhed.*

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I EE: Bosättning krävs för säkerhetsvakter.

Åtgärder:

EE: *Turvaseadus* (Säkerhetslag) § 21, § 22.

h) Rekryteringstjänster (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling (tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå):

I BE: I alla Belgiens regioner måste ett företag med huvudkontor utanför EES visa att företaget tillhandahåller rekryteringstjänster i ursprungslandet. Regionen Vallonien: En särskild typ av juridisk person (*régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique*) krävs för att tillhandahålla arbetsförmedlingstjänster. Ett företag med huvudkontor utanför EES måste visa att företaget uppfyller de villkor som anges i dekretet (t.ex. beträffande typ av juridisk person). I tyskspråkiga gemenskapen måste ett företag med huvudkontor utanför EES uppfylla de tillträdeskriterier som fastställs i ovannämnda dekret (CPC 87202).

Åtgärder:

BE: Regionen Flandern: Artikel 8, § 3, *Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling*.

Regionen Vallonien: *Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement* (Beslut av den 3 april 2009 om registrering av bemanningsföretag), artikel 7, och *Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement* (Vallonska regeringens beslut av den 10 december 2009 om genomförande av beslut av den 3 april 2009 om registrering av bemanningsföretag), artikel 4.

Tyskspråkiga gemenskapen: *Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées*, artikel 6.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I DE: Medborgarskap i en medlemsstat i Europeiska unionen eller kommersiell närvaro i Europeiska unionen krävs för att få tillstånd att verka som bemanningsföretag enligt § 3 punkterna 3–5 i denna lag om personaluthyrning (*Arbeitnehmerüberlassungsgesetz*). Förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor kan utfärda en förordning om förmedling och rekrytering av personal från länder utanför EES för vissa yrken, bland annat hälso- och vårdrelaterade yrken. Tillstånd eller en förlängning av tillståndet ska avslås om etableringar, delar av etableringar eller kompletterande etableringar som inte är belägna i en medlemsstat i EES är avsedda att utföra de tidsbegränsade anställningarna enligt § 3 punkt 2 i lagen om personaluthyrning (*Arbeitnehmerüberlassungsgesetz*).

Åtgärder:

DE: *Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung* (AÜG),
Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III, Sociallagen, bok tre) – Främjande av sysselsättning,
Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV, förordning om anställning av utlänningar).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I ES: Innan verksamheten inleds är arbetsförmedlingar skyldiga att lämna en försäkran på heder och samvete som styrker att de krav som anges i gällande lagstiftning är uppfyllda (CPC 87201, 87202).

Åtgärder:

ES: *Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).*

i) Översättar- och tolktjänster (CPC 87905)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I BG: För att utländska fysiska personer ska få bedriva officiell översättningsverksamhet krävs att de har ett tillstånd för långsiktig eller permanent bosättning i Republiken Bulgarien.

Åtgärder:

BG: Förordning om legalisering, certifiering och översättning av handlingar.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I HU: Officiella översättningar, officiella attesteringar av översättningar och bestyrkta kopior av officiella handlingar på främmande språk får endast tillhandahållas av Ungerns kontor för översättning och attestering (OFFI).

I PL: Endast fysiska personer kan vara auktoriserade översättare.

Åtgärder:

HU: Ministerrådets dekret nr 24/1986 om officiell översättning och tolkning.

PL: Lag av den 25 november 2004 om yrket som auktoriserad översättare eller tolk (Polens officiella tidning från 2019, punkt 1326).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I FI: Bosättning inom EES krävs för auktoriserade översättare.

Åtgärder:

FI: Lag om auktoriserade translatorer (1231/2007), s. 2.1.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I CY: Registrering i översättarregistret krävs för tillhandahållande av officiella översättnings- och certifieringstjänster. Medborgarskap krävs.

I HR: För auktoriserade översättare krävs medborgarskap inom EES.

Åtgärder:

CY: Lag om inrättande, registrering och reglering av tjänster som auktoriserad översättare i Republiken Cypern.

HR: Förordningen om ständiga domstolstolkar (OG 88/2008), artikel 2.

j) Andra företagstjänster (ingår i CPC 612, ingår i 621, ingår i 625, 87901, 87902, 88493, ingår i 893, ingår i 85990, 87909, ISIC 37)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I SE: Pantbanker ska inrättas som handelsbolag eller som filial (ingår i CPC 87909).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: Endast auktoriserade förpackningsföretag har rätt att tillhandahålla tjänster avseende återtagande och återvinning av förpackningsmaterial, och måste vara juridiska personer etablerade som aktiebolag (CPC 88493, ISIC 37).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I NL: För att tillhandahålla kontrollstämplingstjänster krävs kommersiell närvaro i Nederländerna. Kontrollstämpling av ädelmetallarbeten beviljas för närvarande enbart två nederländska offentliga monopol (ingår i CPC 893).

Åtgärder:

CZ: Lag 477/2001 (förpackningslag) punkt 16.

SE: Pantbankslag (1995:1000).

NL: *Waarborgwet* 1986.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I PT: Medborgarskap i en medlemsstat krävs för tillhandahållande av inkassotjänster och kreditupplysningstjänster (CPC 87901, 87902).

Åtgärder:

PT: Lag 49/2004.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: Auktionstjänster är licensbelagda. För att ett företag ska få licens (för tillhandahållande av frivilliga offentliga auktioner) måste det vara bildat i Tjeckien och en fysisk person måste skaffa uppehållstillstånd, och bolaget eller den fysiska personen ska vara registrerade i det tjeckiska handelsregistret (ingår i CPC 612, ingår i 621, ingår i 625, ingår i 85990).

Åtgärder:

CZ: Lag nr 455/1991,
lag om handelslicenser, och
lag nr 26/2000 om offentliga auktioner.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I SE: En bostadsrättsförenings ekonomiska plan måste godkännas av två personer. Dessa personer måste vara godkända av myndigheter i EES (CPC 87909).

Åtgärder:

SE: Bostadsrättslag (1991:614).

Förbehåll nr 7 – Kommunikationstjänster

Sektor – undersektor:	Kommunikationstjänster – Post- och budtjänster
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 71235, ingår i 73210, ingår i 751
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
Kapitel:	Investeringsliberalisering; gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

EU: Organisationen av utplacering av brevlådor på allmän plats, utgivning av frimärken och utdelning av registrerade försändelser inom ramen för rättsliga och administrativa förfaranden får begränsas i enlighet med den nationella lagstiftningen. Licensieringssystem kan inrättas för sådana tjänster som lyder under skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Dessa licenser kan medföra särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster eller betala en avgift till en kompensationsfond.

Åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG[1].

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna (EGT L 15, 21.1.1998, s. 14).

Förbehåll nr 8 – Byggtjänster

Sektor – undersektor:	Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 51
Typ av förbehåll:	Nationell behandling
Kapitel:	Investeringsliberalisering; gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

I CY: Krav på medborgarskap.

Åtgärder:

2001 års lag om registrering och kontroll av entreprenörer inom byggarbete och teknisk verksamhet (29 (I) / 2001), artiklarna 15 och 52.

Förbehåll nr 9 – Distributionstjänster

Sektor – undersektor:	Distributionstjänster – allmänt samt distribution av tobak
Näringsgrensindelning:	CPC 3546, ingår i 621, 6222, 631, ingår i 632
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering; Gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Distributionstjänster (CPC 3546, 631, 632 utom 63211, 63297, 62276, ingår i 621)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I PT: Det finns ett särskilt tillståndsförfarande för registrering av vissa detaljhandelsföretag och butikscenter. Detta gäller köpcentrum som har en total uthyrbar yta på minst 8 000 m^2 och detaljhandelsbutiker med en butiksyta på minst 2 000 m^2, om de är belägna utanför ett köpcentrum. Huvudkriterier: Bidrag till en mångfald av kommersiella erbjudanden. Bedömning av tjänster till konsumenterna. Sysselsättningens kvalitet och företagens sociala ansvar. Integration i stadsmiljön. Bidrag till eko-effektivitet (CPC 631, 632 utom 63211, 63297).

Åtgärder:

PT: Lagdekret 10/2015, 16 januari.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I CY: Krav på medborgarskap för distributionstjänster som tillhandahålls av ombud för läkemedelsföretag (CPC 62117).

Åtgärder:

CY: Lag 74(I) 2020, i dess ändrade lydelse.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I LT: Distribution av pyrotekniska artiklar omfattas av tillstånd. Endast juridiska personer från unionen kan få licens (CPC 3546).

Åtgärder:

LT: Lag om övervakning av cirkulationen av civila pyrotekniska artiklar (23 mars 2004. nr IX-2074).

b) Distribution av tobak (ingår i CPC 6222, 62228, ingår i 6310, 63108)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I ES: Det råder statligt monopol på detaljhandelsförsäljning av tobak. För etablering krävs medborgarskap i en medlemsstat. Endast fysiska personer får verka som tobakshandlare. En tobakshandlare får inte tilldelas fler än en licens (CPC 63108).

I FR: Statligt monopol på grossist- och detaljhandelsförsäljningen av tobak. Krav på medborgarskap för tobakshandlare (*buraliste*) (ingår i CPC 6222, ingår i 6310).

Åtgärder:

ES: Lag 14/2013 av den 27 september 2014.

FR: *Code général des impôts*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I AT: Endast fysiska personer får ansöka om tillstånd att verka som tobakshandlare. Prioritet ges till medborgare i en medlemsstat i EES (CPC 63108).

Åtgärder:

AT: Lag om tobaksmonopolet 1996, § 5 och § 27.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I IT: För att distribuera och sälja tobak krävs tillstånd. Tillståndet beviljas genom offentliga förfaranden. Tilldelning av tillstånd sker efter prövning av det ekonomiska behovet. Huvudkriterier: befolkning och de befintliga försäljningsställenas geografiska spridning (ingår i CPC 6222, ingår i 6310).

Åtgärder:

IT: Lagstiftningsdekret 184/2003,
lag 165/1962,
lag 3/2003,
lag 1293/1957,
lag 907/1942, och
dekret från republikens president 1074/1958.

Förbehåll nr 10 – Utbildningstjänster

Sektor – undersektor:	Utbildning (privatfinansierad)
Näringsgrensindelning:	CPC 921, 922, 923, 924
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I CY: Medborgarskap i en medlemsstat krävs för ägare och majoritetsaktieägare i en privatfinansierad skola. Medborgare i Förenade kungariket kan få tillstånd från utbildningsministern (utbildningsministeriet) i enlighet med den form och de villkor som anges.

Åtgärder:

CY: 2019 års lag om privatskolor (N. 147(I)/2019).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Privatfinansierade tjänster inom primär- och sekundärutbildning får endast levereras av godkända bulgariska företag (kommersiell närvaro krävs). Genom beslut av ministerrådet på förslag av ministern för utbildning och vetenskap får bulgariska förskolor och skolor med utländskt deltagande etableras eller förändras på begäran av föreningar eller bolag eller företag som ägs av bulgariska och utländska fysiska eller juridiska personer, som i vederbörlig ordning registrerats i Bulgarien. Utlandsägda förskolor och skolor får etableras eller förändras på begäran av utländska juridiska personer i enlighet med internationella avtal och konventioner och enligt bestämmelserna ovan. Utländska lärosäten får inte inrätta dotterinstitutioner på Bulgariens territorium. Utländska lärosäten får öppna fakulteter, avdelningar, institut och skolor i Bulgarien endast inom den bulgariska högskolestrukturen och i samarbete med bulgariska högskolor (CPC 921, 922).

Åtgärder:

BG: Lag om förskole- och skolutbildning, och
lag om högre utbildning, punkt 4 i tilläggsbestämmelserna.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling

I SI: Privatfinansierade grundskolor kan endast grundas av slovenska fysiska eller juridiska personer. Tjänsteleverantören ska upprätta ett säte eller en filial (CPC 921).

Åtgärder:

SI: Lag om organisation och finansiering av utbildning (Sloveniens officiella tidning, nr 12/1996) och dess ändringar, artikel 40.

När det gäller gränsöverskridande tjänster – lokal närvaro:

I CZ och SK: Etablering i en medlemsstat krävs för ansökan om statligt godkännande för att få bedriva verksamhet som privatfinansierad institution för högre utbildning. Detta förbehåll ska inte tillämpas på tjänster inom den eftergymnasiala tekniska och yrkesinriktade utbildningen (CPC 92310).

Åtgärder:

CZ: Lag nr 111/1998 (lag om högre utbildning), § 39, och
lag nr 561/2004 om förskolor, grundskolor, sekundär-, tertiär-, yrkes- och annan utbildning (utbildningslagen).

SK: Lag nr 131/2002 om universitet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande tjänster:
Marknadstillträde:

I ES och IT: Det krävs tillstånd för att öppna ett privatfinansierat universitet som utfärdar erkända utbildningsbevis eller examina. Prövning av det ekonomiska behovet tillämpas. Huvudkriterier: Befolkning och de befintliga etableringarnas geografiska spridning.

I ES: Förfarandet kräver ett yttrande från parlamentet.

I IT: Detta bygger på ett treårigt program och endast italienska juridiska personer kan få tillstånd att utfärda statligt erkända utbildningsbevis (CPC 923).

Åtgärder:

ES: *Ley Orgánica 6/2001, de 21 de Diciembre, de Universidades* (Lag 6/2001 av den 21 december om universitet), artikel 4.

IT: Kungligt dekret 1592/1933 (lag om gymnasieutbildning),
lag 243/1991 (tillfälligt offentligt stöd för privata högskolor),
resolution 20/2003 av CNVSU (*Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario*),
och
dekret från republikens president 25/1998.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I EL: Medborgarskap i en medlemsstat krävs för ägare och majoriteten av styrelseledamöterna i privatfinansierade grundskolor och gymnasieskolor och för lärare i privatfinansierad grundskole- och gymnasieutbildning (CPC 921, 922). Högskoleutbildning får uteslutande tillhandahållas av institutioner som är helt självförvaltade offentligrättsliga juridiska personer. Lag 3696/2008 tillåter dock att personer bosatta i unionen (fysiska eller juridiska personer) etablerar privata institutioner för högre utbildning som utfärdar intyg som inte erkänns som likvärdiga med universitetsexamina (CPC 923).

Åtgärder:

EL: Lagarna 682/1977, 284/1968, 2545/1940, presidentdekret 211/1994, ändrat genom presidentdekret 394/1997, Greklands grundlag, artikel 16, punkt 5 och lag 3549/2007.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I AT: För tillhandahållande av tjänster bestående i privatfinansierad universitets- och högskoleutbildning på området tillämpad vetenskap krävs ett tillstånd från den behöriga myndigheten, *AQ Austria* (myndighet för kvalitetssäkring och ackreditering i Österrike). Investerare som eftersträvar att tillhandahålla sådana tjänster måste ha tillhandahållandet av sådana program som sin huvudsakliga verksamhet, och ska överlämna en behovsbedömning och en marknadsundersökning för att det föreslagna studieprogrammet ska kunna godkännas. Det behöriga ministeriet kan vägra godkännande om ackrediteringsmyndighetens beslut inte är förenligt med nationella utbildningsintressen. Sökande som eftersträvar att inrätta privata universitet behöver ett tillstånd från den behöriga myndigheten (*AQ Austria*). Det behöriga ministeriet får neka godkännande om beslutet av den godkännande myndigheten inte är förenligt med nationella utbildningsintressen (CPC 923).

Åtgärder:

AT: Lag om universitet för studier av tillämpad vetenskap, BGBl. I nr 340/1993, i dess ändrade lydelse, § 2, 8; lag om privata institut för högre utbildning, BGBl. I nr 77/2020, § 2; och lag om kvalitetssäkring inom högre utbildning, BGBl. nr 74/2011 i dess ändrade lydelse, § 25.3.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FR: Medborgarskap i en medlemsstat krävs för att undervisa vid en privatfinansierad utbildningsinstitution (CPC 921, 922, 923). Medborgare i Förenade kungariket kan dock få tillstånd från relevanta behöriga myndigheter för att undervisa i grundskolor, gymnasieskolor och högre utbildningsanstalter. Medborgare i Förenade kungariket kan också få tillstånd från relevanta behöriga myndigheter för att etablera och driva eller förvalta läroanstalter på grundskole-, gymnasie- eller högre nivå. Ett sådant tillstånd ges på skönsmässig grund.

Åtgärder:

FR: *Code de l'éducation*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I MT: Tjänsteleverantörer som eftersträvar att tillhandahålla privatfinansierad högre utbildning eller vuxenutbildning måste begära tillstånd från ministeriet för utbildning och sysselsättning. Beslut om att utfärda tillstånd kan fattas på skönsmässiga grunder (CPC 923, 924).

Åtgärder:

MT: Rättsligt meddelande 296 från 2012.

Förbehåll nr 11 – Miljötjänster

Sektor – undersektor:	Miljötjänster – behandling och återvinning av batterier och ackumulatorer, gamla fordon och avfall från elektrisk och elektronisk utrustning skydd av luft och klimat (avgasreningstjänster)
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 9402, 9404
Typ av förbehåll:	Lokal närvaro
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

I SE: Endast enheter som är etablerade i Sverige eller har sitt huvudsakliga säte i Sverige är berättigade till ackreditering för att utföra kontroll av avgaser (CPC 9404).

I SK: För bearbetning och återvinning av förbrukade batterier och ackumulatorer, spilloljor, gamla bilar och avfall från elektrisk och elektronisk utrustning krävs bolagsbildning i EES (krav på bosättning) (ingår i CPC 9402).

Åtgärder:

SE: Fordonslag (2002:574).

SK: Lag 79/2015 om avfall.

Förbehåll nr 12 – Finansiella tjänster

Sektor – undersektor:	Finansiella tjänster – försäkrings- och banktjänster
Näringsgrensindelning:	Ej tillämpligt
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I IT: Endast fysiska personer får bedriva aktuarieverksamhet. Fysiska personer får inrätta yrkessammanslutningar (ej aktiebolag). Medborgarskap i Europeiska unionen är ett krav för att utöva aktuarieyrket, utom för utländska yrkesutövare som kan tillåtas utöva yrket på grundval av ömsesidighet.

Åtgärder:

IT: Artikel 29 i lagen om privat försäkring (lagstiftningsdekret nr 209 av den 7 september 2005), och lag 194/1942, artikel 4 i lag 4/1999 om registret.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I BG: Pensionsförsäkring ska inrättas som aktiebolag med tillstånd i enlighet med lagen om socialförsäkring, och registrerade enligt handelslagen eller enligt lagstiftningen i en annan EU-medlemsstat (inga filialer).

I BG, ES, PL och PT: Direkta filialer är inte tillåtna för försäkringsförmedling, som är förbehållen bolag som bildats i enlighet med lagstiftningen i en medlemsstat (lokal bolagsbildning krävs). För PL: Krav på bosättning för försäkringsförmedlare.

Åtgärder:

BG: Försäkringslagen, artiklarna 12, 56–63, 65, 66 och 80.4, socialförsäkringslagen, artiklarna 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: *Reglamento de Ordenación y Supervisión, Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015)*, artikel 36.

PL: Lag om försäkring och försäkringsverksamhet av den 11 september 2015 (Polens officiella tidning 2020, nr 895 och 1180), lag om försäkringsdistribution av den 15 december 2017 (Polens officiella tidning 2019, nr 1881), lag om organisationen och verksamheten avseende pensionsfonder av den 28 augusti 1997 (Polens officiella tidning 2020, nr 105), lag av den 6 mars 2018 om ekonomisk verksamhet som bedrivs av utländska näringsidkare och andra utländska personer på Republiken Polens territorium.

PT: Artikel 7 i lagdekret 94-B/98, upphävt genom lagdekret 2/2009, den 5 januari, och kapitel I, avsnitt VI i lagdekret 94-B/98, artiklarna 34, nr 6, 7 och artikel 7 i lagdekret 144/2006, upphävt genom lag 7/2019, den 16 januari. Artikel 8 i den rättsliga regleringen om försäkring och återförsäkring, godkänd genom lag 7/2019 av den 16 januari.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling:

I AT: Ledningen för en filial måste vara sammansatt av minst två fysiska personer som är bosatta i Österrike.

I BG: Krav på bosättning för ledamöterna i förvaltnings- och tillsynsorgan för (åter)försäkringsföretag och för alla som är bemyndigade att förvalta eller företräda (åter)försäkringsföretag.

Styrelseordföranden, verkställande direktörer och företrädare för ledningen i pensionsförsäkringsföretag måste ha en varaktig adress eller inneha ett varaktigt uppehållstillstånd i Bulgarien.

Åtgärder:

AT: 2016 års försäkringstillsynslag, artikel 14 punkt 1 nr 3, Österrikes officiella tidning I nr 34/2015 (*Versicherungsaufsichtsgesetz* 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I nr 34/2015).

BG: Försäkringslagen, artiklarna 12, 56–63, 65, 66 och 80.4, socialförsäkringslagen, artiklarna 120a–162, 209–253, 260–310.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Innan en filial eller ett ombud för tillhandahållande av försäkringar etableras, måste en utländsk försäkringsgivare eller återförsäkringsgivare ha fått tillstånd att bedriva verksamhet i sitt ursprungsland för samma försäkringsklasser som vederbörande önskar tillhandahålla i Bulgarien.

Inkomster från de kompletterande frivilliga pensionsfonderna och liknande inkomster som är direkt kopplade till frivillig pensionsförsäkring och som tillhandahålls av personer som är registrerade enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat och som i enlighet med den berörda lagstiftningen kan bedriva frivillig pensionsförsäkring, ska inte beskattas enligt det förfarande som fastställs i bolagsskattelagen.

I ES: En utländsk försäkringsgivare som önskar etablera en filial eller ett ombud i Spanien i syfte att tillhandahålla vissa försäkringsklasser måste ha haft ett tillstånd för samma försäkringsklasser i sitt ursprungsland i minst fem år.

I PT: För att etablera en filial eller agentur måste utländska försäkringsföretag ha auktoriserats att bedriva försäkrings- eller återförsäkringsverksamhet i enlighet med relevant nationell lagstiftning under minst fem år.

Åtgärder:

BG: Försäkringslagen, artiklarna 12, 56–63, 65, 66 och 80.4,
socialförsäkringslagen, artiklarna 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: *Reglamento de Ordenación y Supervisión, Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015)*, artikel 36.

PT: Artikel 7 i lagdekret 94-B/98 och kapitel I, avsnitt VI i lagdekret 94-B/98, artiklarna 34, nr 6, 7, samt artikel 7 i lagdekret 144/2006. Artikel 215 i den rättsliga regleringen av rätten att starta och driva försäkrings- och återförsäkringsverksamhet, godkänd genom lag nr 147/2005 av den 9 september.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I AT: För att erhålla tillstånd att öppna en filial måste utländska försäkringsgivare ha en rättslig form motsvarande eller jämförbar med aktiebolag eller ömsesidigt försäkringsbolag i sina hemländer.

I EL: Försäkrings- och återförsäkringsföretag med huvudkontor i tredjeländer får verka i Grekland om de etablerar ett dotterbolag eller en filial, och filialen i detta fall har ingen specifik juridisk form, eftersom det innebär en permanent närvaro på en medlemsstats territorium (dvs. Greklands) av ett företag med huvudkontor utanför EU som erhåller tillstånd i den medlemsstaten (Grekland) och som bedriver försäkringsverksamhet.

Åtgärder:

AT: 2016 års försäkringstillsynslag, artikel 14 punkt 1 nr 1, Österrikes officiella tidning I nr 34/2015 (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 1*, BGBl. I nr 34/2015).

EL: Artikel 130 i lag 4364/2016 (Greklands officiella tidning 13/ A/ 5.2.2016).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I AT: Försäljningsfrämjande verksamhet och förmedling för ett dotterbolag som inte är etablerat i unionen eller för en filial som inte är etablerad i AT (med undantag för återförsäkring och retrocession) är förbjuden.

I DK: Endast försäkringsbolag som fått tillstånd genom dansk lagstiftning eller av danska behöriga myndigheter får i kommersiellt syfte i Danmark tillhandahålla direktförsäkring för personer som är bosatta i Danmark, för danska fartyg eller för egendom i Danmark.

I SE: Tillhandahållande av direktförsäkringar från en utländsk försäkringsgivare tillåts endast genom medling via ett försäkringsbolag med koncession i Sverige, under förutsättning att den utländska försäkringsgivaren och det svenska försäkringsbolaget tillhör samma koncern eller har ingått samarbetsavtal.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DE, HU och LT: Tillhandahållandet av direktförsäkringstjänster av försäkringsbolag som inte är registrerade i Europeiska unionen kräver etablering och auktorisation av en filial.

I SE: För tillhandahållande av försäkringsförmedlingstjänster från företag som inte är registrerade i EES krävs att företaget har etablerat en kommersiell närvaro (krav på lokal närvaro).

I SK: Luft- och sjötransportförsäkring, som täcker luftfartyget/fartyget och ansvar, kan tillhandahållas endast av försäkringsbolag som är etablerade i unionen eller av filialer till försäkringsbolag som inte är etablerade i unionen och som är auktoriserade i Slovakien.

Åtgärder:

AT: 2016 års försäkringstillsynslag, artikel 13.1 och 13.2, Österrikes officiella tidning I nr 34/2015 (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2*, BGBl. I Nr. 34/2015).

DE: *Versicherungsaufsichtsgesetz* (VAG) för alla försäkringstjänster, i samband med *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung* (LuftVZO) endast för obligatorisk ansvarsförsäkring.

DK: *Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015*.

HU: Lag LX från 2003.

LT: Försäkringslag, 18 september, 2003 m. nr IX-1737, senast ändrad den 13 juni 2019 nr XIII-2232.

SE: Lag om försäkringsförmedling (3 kap. 3 §, 2018:1219, 2005:405), och lag om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige (4 kap. 1 § och 10 §, 1998:293).

SK: Lag 39/2015 om försäkring.

b) Bankverksamhet och andra finansiella tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I BG: För att bedriva verksamhet avseende utlåning av medel som inte kommer från mottagande av insättningar eller andra återbetalbara medel, förvärv av innehav i ett kreditinstitut eller något annat finansinstitut, finansiell leasing, garantitransaktioner, förvärv av fordringar som härrör från lån och andra former av finansiering (factoring, förverkande etc.) omfattas andra finansinstitut än banker av den bulgariska nationalbankens registreringssystem. Finansinstitutet ska ha sin huvudsakliga verksamhet på Bulgariens territorium.

I BG: Banker utanför EES får bedriva bankverksamhet i Bulgarien efter att ha erhållit en licens från BNB för inledande och bedrivande av affärsverksamhet i Republiken Bulgarien via en filial.

I IT: För att få tillstånd att förvalta ett system för avveckling av värdepapper eller att tillhandahålla central förvaring av värdepapper med etablering i Italien måste företaget registreras som juridisk person i Italien (inga filialer).

När det gäller andra system för kollektiva investeringar än företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (*fondföretag*) som harmoniserats enligt unionslagstiftningen ska förvaltaren eller förvaringsinstitutet vara etablerat i Italien eller i en annan medlemsstat och ha en filial i Italien.

Förvaltningsbolag för investeringsfonder som inte harmoniserats enligt unionslagstiftningen måste också vara registrerade som bolag i Italien (inga filialer).

Endast banker, försäkringsbolag, värdepappersföretag och företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper som harmoniserats enligt unionslagstiftningen och som har sitt säte i unionen, samt fondföretag som är registrerade i Italien, får förvalta pensionsfondernas resurser.

Vid hemförsäljning måste mellanhänder använda auktoriserade säljare av finansiella tjänster som är bosatta inom en medlemsstats territorium.

Representationskontor för intermediärer utanför Europeiska unionen får inte bedriva verksamhet som syftar till att tillhandahålla investeringstjänster, inbegripet handel för egen och kunders räkning, placering och tecknande av finansiella instrument (filial krävs).

I PT: Pensionsfondsförvaltning får endast bedrivas av specialiserade bolag som bildats i Portugal för detta ändamål och av försäkringsbolag som är etablerade i PT och som har tillstånd att bedriva livförsäkringsverksamhet, eller av organ som har tillstånd att förvalta pensionsfonder i andra medlemsstater. Inrättande av direkta filialer från länder utanför Europeiska unionen är inte tillåtet.

Åtgärder:

BG: Lag om kreditinstitut, artiklarna 2.5, 3a och 17,
socialförsäkringslagen, artikel 121, 121b, 121f, och
valutalagen, artikel 3.

IT: Lagstiftningsdekret 58/1998 artiklarna 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 och 80,
gemensam förordning från *Banca d'Italia* och Consob 22.2.1998, artiklarna 3 och 41,
förordning av *Banca d'Italia* 25.1.2005,
avdelning V, kapitel VII, avsnitt II, Consob-förordning 16190 av den 29 oktober 2007,
artiklarna 17–21, 78–81, 91–111, och med förbehåll för
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014[1].

PT: Lagdekret 12/2006, ändrat genom lagdekret 180/2007, lagdekret 357-A/2007,
förordning 7/2007-R, ändrad genom förordning 2/2008-R, förordning 19/2008-R,
förordning 8/2009. Artikel 3 i den rättsliga regleringen om etablering av pensionsfonder, deras funktionssätt och förvaltningsenheter, godkänd genom lag 27/2020 av den 23 juli.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I HU: Ungerska filialer till investmentbolag utanför EES får inte delta i förvaltningen av europeiska investeringsfonder och får inte tillhandahålla tjänster som rör förvaltning av tillgångar för privata pensionsfonder.

Åtgärder:

HU: Lag CCXXXVII från 2013 om kreditinstitut och finansiella företag, och
lag CXX från 2001 om kapitalmarknaden.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I BG: En bank ska ledas och företrädas gemensamt av minst två personer. De personer som leder och företräder banken ska vara personligen närvarande på dess förvaltningsadress. Juridiska personer får inte vara valda ledamöter i en banks styrelse.

I SE: En stiftare av en sparbank ska vara en fysisk person.

Åtgärder:

BG: Lag om kreditinstitut, artikel 10,
socialförsäkringslagen, artikel 121e, och
valutalagen, artikel 3.

SE: Sparbankslagen (1987:619), 2 kap. § 1.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling:

I HU: Styrelsen för ett kreditinstitut ska ha minst två ledamöter som är bosatta enligt lagstiftningen om valutaväxling och har varit varaktigt bosatta i Ungern i minst ett år.

Åtgärder:

HU: Lag CCXXXVII från 2013 om kreditinstitut och finansiella företag, och
lag CXX från 2001 om kapitalmarknaden.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I RO: Marknadsoperatörer är juridiska personer som bildats som aktiebolag i enlighet med bolagsrätten. Alternativa handelssystem (multilaterala handelsplattformar enligt Mifid II-direktivet) kan förvaltas av en systemoperatör enligt ovanstående villkor eller av ett värdepappersföretag med tillstånd från den rumänska finansinspektionen ASF (*Autoritatea de Supraveghere Financiară*).

I SI: Ett pensionssystem kan tillhandahållas genom en gemensam pensionsfond (som inte är en juridisk person och därför förvaltas av ett försäkringsbolag, en bank eller ett pensionsföretag), ett pensionsföretag eller ett försäkringsbolag. Dessutom kan pensionssystem också erbjudas av pensionstjänsteleverantörer som etablerats i enlighet med de bestämmelser som är tillämpliga i en EU-medlemsstat.

Åtgärder:

RO: Lag nr 126 av den 11 juni 2018 om finansiella instrument och förordning nr 1/2017 om ändring och komplettering av förordning nr 2/2006 om reglerade marknader och alternativa handelssystem, godkänd genom NSC nr 15/2006 – ASF – *Autoritatea de Supraveghere Financiară* – Finansinspektionen.

SI: Lag om pensions- och invaliditetsförsäkring (Sloveniens officiella tidning nr 102/2015, senast ändrad genom nr 28/19).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I HU: Företag utanför EES får endast tillhandahålla finansiella tjänster eller stödverksamhet till sådana tjänster genom en filial i Ungern.

Åtgärder:

HU: Lag CCXXXVII från 2013 om kreditinstitut och finansiella företag, och lag CXX från 2001 om kapitalmarknaden.

Förbehåll nr 13 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Sektor – undersektor:	Tjänster inom hälso- och sjukvård samt socialvård
Näringsgrensindelning:	CPC 931, 933
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I DE: (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Räddningstjänst och *kvalificerade sjuktransporter* organiseras och regleras av delstaterna. De flesta delstaterna delegerar befogenheter avseende räddningstjänst till kommunerna. Kommunerna får prioritera icke-vinstdrivande operatörer. Detta gäller på samma sätt för såväl utländska som inhemska tjänsteleverantörer (CPC 931, 933). Sjuktransporter omfattas av planering, tillståndsgivning och ackreditering. Vad gäller telemedicin kan antalet leverantörer av IKT-tjänster (informations- och kommunikationsteknik) begränsas för att garantera driftskompatibilitet, kompatibilitet och nödvändiga säkerhetsnormer. Detta tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

I HR: Inrättandet av vissa privatfinansierade sociala omsorgstjänster kan vara föremål för behovsbaserade begränsningar i vissa geografiska områden (CPC 9311, 93192, 93193, 933).

I SI: Ett statligt monopol reserveras för följande tjänster: Tillhandahållande av blod, blodprodukter, avlägsnande och bevarande av mänskliga organ för transplantering samt tjänster avseende socialmedicin, hygien, epidemiologi, hälsoekologi och patoanatomi samt biomedicinskt assisterad befruktning (CPC 931).

Åtgärder:

DE: *Bundesärzteordnung* (BÄO, federala medicinska förordningen),
Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG),
Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG, lag om tillhandahållande av psykoterapitjänster),
Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (*Heilpraktikergesetz*),
Gesetz über das Studium und den Beruf der Hebammen (HebG),

Gesetz über den Beruf der Notfallsanitäterin und des Notfallsanitäters (NotSanG),
Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG),
Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie (MPhG),
Gesetz über den Beruf des Logopäden (LogopG),
Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin (OrthoptG),
Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen (PodG),
Gesetz über den Beruf der Diätassistentin und des Diätassistenten (DiätAssG),
Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten (ErgThg),
Bundesapothekerordnung (BapO),
Gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten (PTAG),
Gesetz über technische Assistenten in der Medizin (MTAG),
Gesetz zur wirtschaftlichen Sicherung der Krankenhäuser und zur Regelung der Krankenhauspflegesätze (*Krankenhausfinanzierungsgesetz - KHG*),
Gewerbeordnung (Tysklands handels- och näringslag),
Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V, socialförsäkringsbalken, femte boken) – lagstadgad sjukförsäkring,
Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI, socialförsäkringsbalken, sjätte boken) – lagstadgad pensionsförsäkring,
Sozialgesetzbuch Siebtes Buch (SGB VII, socialförsäkringsbalken, sjunde boken) – lagstadgad olycksfallsförsäkring,
Sozialgesetzbuch Neuntes Buch (SGB IX, socialförsäkringsbalken, nionde boken) – rehabilitering och deltagande av personer med funktionsnedsättning,
Sozialgesetzbuch Elftes Buch (SGB XI, socialförsäkringsbalken, elfte boken) – socialt bistånd,
Personenbeförderungsgesetz (PBefG, lag om kollektivtrafik).

Regional nivå:
Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz - RDG) in Baden-Württemberg,
Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG),
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz),
Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG),
Bremisches Hilfeleistungsgesetz (BremHilfeG),

Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG),
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V),
Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG),
Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (RettG NRW),
Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG),
Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG),
Sächsisches Gesetz über den Brandschutz, Rettungsdienst und Katastrophenschutz (SächsBRKG),
Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA),
Schleswig-Holsteinisches Rettungsdienstgesetz (SHRDG),
Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG).

Landespflegegesetze:
Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (*Landespflegegesetz* – LPflG),
Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG),
Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (*Landespflegeeinrichtungsgesetz* – LPflegEG),
Gesetz über die pflegerische Versorgung im Land Brandenburg (*Landespflegegesetz* – LPflegeG),
Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des Bremischen Ausführungsgesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG),
Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG),
Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz,
Landespflegegesetz (LPflegeG M-V),
Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch Sozialgesetzbuch (*Niedersächsisches Pflegegesetz* – NPflegeG),
Gesetz zur Weiterentwicklung des Landespflegerechts und Sicherung einer unterstützenden Infrastruktur für ältere Menschen, pflegebedürftige Menschen und deren Angehörige (*Alten- und Pflegegesetz Nordrhein-Westfalen* – APG NRW),

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur (LPflegeASG) (Rheinland-Pfalz),

Gesetz nr 1694 zur Planung und Förderung von Angeboten für hilfe-, betreuungs- oder pflegebedürftige Menschen im Saarland (*Saarländisches Pflegegesetz*),

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG),

Schleswig-Holstein: Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (*Landespflegegesetz* – LPflegeG),

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes (ThürAGPflegeVG),

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg,

Bayerisches Krankenhausgesetz (BayKrG),

Berliner Gesetz zur Neuregelung des Krankenhausrechts,

Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG),

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG),

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG),

Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011),

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V),

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG),

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW),

Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf),

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG),

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (*Sächsisches Krankenhausgesetz - SächsKHG*),

Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA),

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinanzierungsgesetzes (AG-KHG) in Schleswig-Holstein,

Thüringisches Krankenhausgesetz (Thür KHG).

HR: Hälso- och sjukvårdslagen (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12).

SI: Hälsovårdslagen (Sloveniens officiella tidning, nr 23/2005), artiklarna 1, 3 och 62–64, lag om infertilitetsbehandling och förfaranden för biomedicinskt assisterad befruktning, Sloveniens officiella tidning nr 70/00, artiklarna 15 och 16, lag om tillhandahållande av blod (ZPKrv-1), Sloveniens officiella tidning, nr 104/06, artiklarna 5 och 8.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I FR: För sjukhusvård och ambulanstjänster, andra behandlingshem än sjukhus och för sociala tjänster krävs ett tillstånd för att utföra ledningsuppgifter. I tillståndsprocessen tas hänsyn till tillgången på lokala chefer. Företag kan anta vilken laglig form som helst, utom de som reserverats för de fria yrkena.

Åtgärder:

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dipositions de la loi n°2009-879 dite HPST, n°47-1775 portant statut de la coopération*, och *Code de la santé publique*.

Förbehåll nr 14 – Turism- och resetjänster

Sektor – undersektor:	Turism- och resetjänster – hotell, restauranger och catering, resebyråer och researrangörer (inbegripet reseledare), turistguidetjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 641, 642, 643, 7471, 7472
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Bolag (inga filialer) krävs. Researrangemang eller resebyråtjänster får tillhandahållas av en person som är etablerad i EES om personen vid etablering på Bulgariens territorium uppvisar en kopia av en handling som styrker rätten att utöva denna verksamhet och ett intyg eller någon annan handling som utfärdats av ett kreditinstitut eller en försäkringsgivare och som innehåller uppgifter om förekomsten av en försäkring som täcker personens ansvar för skada som kan uppstå till följd av att han eller hon inte har fullgjort sina yrkesmässiga skyldigheter. Antalet utländska personer i ledande ställning får inte vara högre än antalet bulgariska medborgare i ledande ställning, i de fall där det allmännas (stat eller kommuner) andel av ett bulgariskt företags eget kapital överstiger 50 %. Krav på EES-medborgarskap för turistguider (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Åtgärder:

BG: Lag om turism, artiklarna 61, 113 och 146.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I CY: En licens för att upprätta och driva ett turist- och reseföretag/en turist- och resebyrå samt förlängning av en driftslicens för ett befintligt företag beviljas endast fysiska eller juridiska personer från Europeiska unionen. Inget bolag utan hemvist i landet utom de som är etablerade i en annan medlemsstat får i Republiken Cypern, på organiserad eller permanent basis, bedriva sådan verksamhet som avses i artikel 3 i ovannämnda lag, såvida det inte representeras av ett i landet hemmahörande bolag. För tillhandahållande av turistguidetjänster och resebyrå- och researrangörstjänster krävs medborgarskap i en medlemsstat (CPC 7471, 7472).

Åtgärder:

CY: Lagen om turism och resebyråer och turistguider från 1995 (lag 41(I)/1995, i dess ändrade lydelse).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I EL: Medborgare i tredjeländer måste skaffa sig ett utbildningsbevis från grekiska turistministeriets turistguideutbildningar för att få rätt att utöva yrket. Undantagsvis kan rätten att utöva yrket tillfälligt (upp till ett år) tillerkännas tredjelandsmedborgare enligt vissa uttryckligen definierade villkor, genom undantag från de ovan nämna bestämmelserna, om det kan bevisas att det saknas en turistguide för ett visst språk.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I ES (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Medborgarskap i en medlemsstat krävs för tillhandahållande av turistguidetjänster (CPC 7472).

I HR: Medborgarskap i EES eller Schweiz är ett krav för hotell- och restaurangtjänster i hemmet och på lantgårdar (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Åtgärder:

EL: Presidentdekret 38/2010, Ministerbeslut 165261/IA/2010 (Greklands officiella tidning 2157/B), artikel 50 i lag 4403/2016, artikel 47 i lag 4582/2018 (Greklands officiella tidning 208/A).

ES: Andalusien: *Decreto 8/2015, de 20 de guías de turismo, Regulador de Andalucía*.
Aragonien: *Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón*.
Kantabrien: *Decreto 51/2001, de 24 de julio*, artikel 4, *por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turísticoinformativas privadas*.
Kastilien-Leon: *Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León*.
Kastilien-La Mancha: *Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas*.
Katalonien: *Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior*, artikel 88.
Comunidad de Madrid: *Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo*.
Comunidad Valenciana: *Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell*.
Extremadura: *Decreto 37/2015, de 17 de marzo*.
Galicien: *Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guias de turismo y turismo activo*.

Balearerna: *Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares.*
Kanarieöarna: *Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias*, artikel 5.
Rioja: *Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja*.
Navarra: *Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra*.
Asturien: *Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias*.
Regionen Murcia: *Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior*.

HR: Lag om hotell- och restaurangnäringen (OG nr 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20 och 42/20), lag om tillhandahållande av turisttjänster (OG nr 130/17, 25/19, 98/19 och 42/20).

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I HU: Tillhandahållandet av resebyrå- och researrangörtjänster, och turistguidetjänster på gränsöverskridande basis, förutsätter tillstånd från den ungerska handelslicensbyrån. Licenser är förbehållna EES-medborgare och juridiska personer med säte i EES (CPC 7471, 7472).

I IT (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Turistguider från länder utanför Europeiska unionen måste ha en särskild licens från regionen för att tillhandahålla professionella turistguidetjänster. Turistguider från medlemsstaterna kan arbeta fritt utan krav på en sådan licens. Licensen beviljas turistguider som kan visa tillräcklig kompetens och kunskap (CPC 7472).

Åtgärder:

HU: Lag CLXIV från 2005 om handel, regeringsdekret nr 213/1996 (XII.23.) om organisation av resor och resebyråverksamhet.

IT: Lag 135/2001, artiklarna 7.5 och 6, och lag 40/2007 (DL 7/2007).

Förbehåll nr 15 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Sektor – undersektor:	Fritidstjänster, andra idrottstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 962, ingår i 96419
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
Kapitel:	Investeringsliberalisering gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

Andra idrottstjänster (CPC 96419)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I AT (är tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Driften av skidskolor och bergsguidetjänster omfattas av de berörda delstaternas lagstiftning. Tillhandahållandet av dessa tjänster kan förutsätta medborgarskap i en medlemsstat i EES. Företag kan åläggas att utse en verkställande direktör som är medborgare i en medlemsstat i EES.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I CY: Krav på medborgarskap för att få inrätta dansskola och krav på medborgarskap för träningsinstruktörer.

Åtgärder:

AT: *Kärntner Schischulgesetz*, LGBL. nr 53/97,
Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. nr 25/98,
NÖ- Sportgesetz, LGBL. nr 5710,
OÖ- Sportgesetz, LGBl. nr 93/1997,
Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. nr 83/89,
Salzburger Bergführergesetz, LGBL. nr 76/81,
Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. nr 58/97,
Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. nr 53/76,
Tiroler Schischulgesetz. LGBL. nr 15/95,
Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. nr 7/98,
Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. nr 55/02 § 4.2 a,
Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. nr 54/02, och
Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. nr 37/02.

CY: Lag 65(I)/1997, i dess ändrade lydelse, och
lag 17(I)/1995, i dess ändrade lydelse.

Förbehåll nr 16 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Sektor – undersektor:	Transporttjänster – fiske och sjötransport – all annan kommersiell verksamhet som bedrivs från fartyg, sjötransportering och andra kringtjänster vid sjötransport, järnvägstransporttjänster och kringtjänster för järnvägstransport, vägtransporter och kringtjänster för vägtransport, kringtjänster för lufttransporter
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 3.1 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 86751, 86754, 8730, 882
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Sjötransporttjänster och kringtjänster för sjötransport. All kommersiell verksamhet som bedrivs från fartyg (ISIC rev. 3.1 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, ingår i 742, 745, 74540, 74520, 74590, 882)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I EU: När det gäller hamntjänster får hamnledningen, eller den behöriga myndigheten, begränsa antalet leverantörer av en viss hamntjänst.

Åtgärder:

EU: Artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/352[1].

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse: Gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/352 av den 15 februari 2017 om inrättande av en ram för tillhandahållande av hamntjänster och gemensamma regler för finansiell insyn i hamnar (EUT L 57, 3.3.2017, s. 1).

I BG: Transport och all verksamhet i samband med hydrauliska och undervattenstekniska arbeten, prospektering efter och utvinning av mineraler och andra oorganiska resurser, lotsning, bunkring, mottagning av avfall, vatten- och oljeblandningar och annat sådant, som utförs av fartyg i Bulgariens inre vatten och territorialhav, får endast utföras av fartyg som för bulgarisk flagg eller fartyg som för en annan medlemsstats flagg.

Antalet tjänsteleverantörer i hamnarna kan begränsas beroende på hamnens objektiva kapacitet, som fastställs av en expertkommission inrättad av ministern för transport, informationsteknik och kommunikation.

Krav på medborgarskap för stödtjänster. Fartygets befälhavare och maskinchef ska vara medborgare i en EES-medlemsstat eller i Schweiziska edsförbundet. (ISIC rev. 3.1 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Åtgärder:

BG: Lag om handelsflottan, lag om havsvatten, inre vattenvägar och hamnar i Republiken Bulgarien, förordningen om villkor och ordning för urval av bulgariska lufttrafikföretag för transport av passagerare och gods under internationella fördrag, och förordning 3 för underhåll av obemannade fartyg.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I BG: När det gäller stödtjänster för offentliga transporter som utförs i bulgariska hamnar, beviljas rätten att genomföra stödåtgärder i hamnar av nationell betydelse genom koncessionsavtal. I hamnar av regional betydelse får denna rätt beviljas genom ett avtal med ägaren till hamnen (CPC 74520, 74540, 74590).

Åtgärder:

BG: Lag om handelsflottan, lag om havsvatten, inre vattenvägar och hamnar i Republiken Bulgarien,

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DK: Lotsningsleverantörer får endast utföra lotsningstjänster i Danmark om de har sin hemvist i EES och är registrerade och godkända av de danska myndigheterna i enlighet med den danska lotslagen (CPC 74520).

Åtgärder:

DK: Lagen om lotstjänster, § 18.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I DE (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Ett fartyg som inte tillhör en medborgare i en medlemsstat får endast användas för annan verksamhet än transport och kringtjänster på tyska federala vattenvägar efter särskilt tillstånd. Undantag för fartyg från tredjeland beviljas endast om inget fartyg från Europeiska unionen finns tillgängligt eller om sådana finns tillgängliga till mycket oförmånliga villkor, eller på grundval av ömsesidighet. Undantag för fartyg som för brittisk flagg kan beviljas på grundval av ömsesidighet (§ 2 punkt 3 KüSchVO). All verksamhet som omfattas av lagen om lotstjänster är reglerad och ackreditering är begränsad till medborgare i en stat inom EES eller i Schweiziska edsförbundet. Tillhandahållandet av och driften av anläggningar för lotsning är begränsade till myndigheter eller företag som utses av dem.

För uthyrning eller leasing av havsgående fartyg med eller utan operatör och för uthyrning eller leasing utan operatör av icke-havsgående fartyg kan ingåendet av avtal om godstransport med fartyg som för utländsk flagg eller befraktningen av sådana fartyg begränsas, beroende på tillgången på fartyg som för tysk flagg eller en annan medlemsstats flagg.

Transaktioner mellan personer bosatta i EU och utanför EU avseende

i) hyra av transportfartyg för inre vattenvägar som inte är registrerade i det ekonomiska området,

ii) godstransport med sådana transportfartyg för inre vattenvägar, eller

iii) bogsering med sådana transportfartyg för inre vattenvägar,

inom det ekonomiska området kan begränsas (sjötransport, stödtjänster för sjötransport, uthyrning av fartyg, uthyrning av fartyg utan operatörer (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)).

Åtgärder:

DE: *Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe* (*Flaggenrechtsgesetz*, lag om flaggrätt),
Verordnung über die Küstenschifffahrt (KüSchV),
Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschiffahrt (Binnenschiffahrtsaufgabengesetz - BinSchAufgG),
Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschiffahrt (Binnenschifferpatentverordnung – BinSchPatentV),
Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz – SeeLG),
Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschiffahrt (Seeaufgabengesetz – SeeAufgG), och
Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-Eigensicherungsverordnung – SeeEigensichV).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Stödtjänster för sjötransport när de tillhandahålls i finska marina vatten är förbehållna flottor som seglar under nationell flagg, unionsflagg eller norsk flagg (CPC 745).

Åtgärder:

FI: Sjölag (674/1994), och
lag angående rättighet att idka näring (122/1919), s. 4.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I EL: Offentligt monopol tillämpas i hamnområden för godshanteringstjänster (CPC 741).

I IT: Prövning av det ekonomiska behovet tillämpas för lasthantering i samband med sjötransporter. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen (CPC 741).

Åtgärder:

EL: Lagsamlingen om offentlig sjöfartslagstiftning (lagstiftningsdekret 187/1973).

IT: Sjöfartslag,
lag 84/1994, och
ministerdekret 585/1995.

b) Järnvägstransporttjänster och kringtjänster för järnvägstransport (CPC 711, 743)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Endast medborgare i en medlemsstat får tillhandahålla järnvägstransport eller stödtjänster för järnvägstransport i Bulgarien. Licens att bedriva passagerar- eller godstransport på järnväg utfärdas av transportministern för järnvägsoperatörer som är registrerade som handlare (CPC 711, 743).

Åtgärder:

BG: Lag om järnvägstransporter, artiklarna 37 och 48.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I LT: Exklusiva rättigheter för tillhandahållande av förmedlingstjänster beviljas järnvägsföretag som ägs, eller vars bestånd till 100 procent ägs, av staten (CPC 711).

Åtgärder:

LT: Republiken Litauens lag om järnvägstransporter av den 22 april 2004 nr IX-2152, ändrad genom lagen av den 8 juni 2006 nr X-653.

c) Vägtransporter och kringtjänster för vägtransport (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

För vägtransporttjänster som inte omfattas av del två rubrik tre i detta avtal och bilaga 31 till detta avtal.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I AT (även med avseende på behandling som mest gynnad nation): När det gäller passagerar- och godstransporter får ensamrätt eller tillstånd endast ges till medborgare i de avtalsslutande parterna i EES och till juridiska personer i unionen som har sitt säte i Österrike. Licenser beviljas på icke-diskriminerande villkor, på villkor att ömsesidighet råder (CPC 712).

Åtgärder:

AT: *Güterbeförderungsgesetz* (godstransportlag), BGBl. nr 593/1995, § 5, *Gelegenheitsverkehrsgesetz* (lag om tillfällig trafik), BGBl. nr 112/1996, § 6, och *Kraftfahrliniengesetz* (lag om schemalagd transport), BGBl. I nr 203/1999 i dess ändrade lydelse, §§ 7 och 8.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I EL: För operatörer av godstransport på väg. För att bedriva yrkesmässig godstransport på väg krävs en grekisk licens. Licenser beviljas på icke-diskriminerande villkor, på villkor att ömsesidighet råder (CPC 7123).

Åtgärder:

EL: Licensiering av operatörer för godstransport på väg: A' 174), ändrad genom artikel 5 i lag 4038/2012 (Greklands officiella tidning A' 14).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I IE: Prövning av det ekonomiska behovet för busstrafik mellan städer. Huvudkriterier: antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen (CPC 7121, CPC 7122).

I MT: Taxi: Antalet licenser begränsas.

Karozzini (hästdragna ekipage): Antalet licenser begränsas (CPC 712).

I PT: Prövning av det ekonomiska behovet för limousinetjänster. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen (CPC 71222).

Åtgärder:

IE: Lag om reglering av kollektivtrafik 2009.

MT: Taxiförordningar (SL499.59).

PT: Lagdekret 41/80, den 21 augusti.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: Bolagsbildning i Tjeckien krävs (inga filialer).

Åtgärder:

CZ: Lag nr 111/1994 om vägtransport.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I SE: För att bedriva yrkesmässig transport på väg krävs ett svenskt tillstånd. För att få taxilicens krävs att företaget har utsett en fysisk person som ska fungera som transportansvarig (i praktiken ett krav på bosättning – se det svenska förbehållet om typer av etablering).

Åtgärder:

SE: Yrkestrafiklag (2012:210),
yrkestrafikförordning (2012:237),
taxitrafiklag (2012:211), och
taxitrafikförordning (2012:238).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I SK: En taxitjänstekoncession och ett tillstånd att bedriva taxitransport kan beviljas en person som är bosatt eller etablerad inom Slovakiens territorium eller i en annan EES-medlemsstat.

Åtgärder:

Lag 56/2012 om vägtransport.

d) Kringtjänster för lufttransporter

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I EU: För marktjänster kan etablering inom unionens territorium krävas. Graden av öppenhet för marktjänster är beroende av flygplatsens storlek. Antalet tjänsteleverantörer vid varje flygplats kan begränsas. För *större flygplatser* får denna gräns inte understiga två leverantörer.

Åtgärder:

EU: Rådets direktiv 96/67/EG av den 15 oktober 1996[1].

I BE (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): För marktjänster krävs ömsesidighet.

Åtgärder:

[1] Rådets direktiv 96/67/EG av den 15 oktober 1996 om tillträde till marknaden för marktjänster på flygplatserna inom gemenskapen (EGT L 272, 25.10.1996, s. 36).

BE: *Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National* (artikel 18),
Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (artikel 14), och
Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (artikel 14).

e) Stödtjänster för alla transportslag (ingår i CPC 748)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

EU (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Tullklareringstjänster får endast tillhandahållas av personer bosatta i unionen eller juridiska personer som är etablerade i unionen.

Åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013[1].

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

Förbehåll nr 17 – Energiverksamhet

Sektor – undersektor:	Energiverksamhet – gruvdrift och stenbrytning, Produktion, överföring och distribution för egen räkning av elektricitet, gas, ånga och varmvatten, transport av bränsle i rörledning, lagring och magasinering av bränsle som transporteras i rörledning, tjänster med anknytning till energidistribution
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, 40, CPC 5115, 63297, 713, ingår i 742, 8675, 883, 887
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Gruvdrift och stenbrytning (ISIC rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675, 883)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I NL: Prospektering och utvinning av kolväten i Nederländerna ska alltid göras gemensamt av ett privat företag och det offentliga (begränsade) företag som utsetts av ekonomiministern. I artiklarna 81 och 82 i gruvdriftslagen föreskrivs att samtliga aktier i ett sådant bolag direkt eller indirekt måste innehas av den nederländska staten (ISIC rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).

I BE: För prospektering och utvinning av mineralresurser och andra icke-levande resurser i Belgiens territorialhav och på dess kontinentalsockel krävs en koncession. Koncessionsinnehavaren ska ha en delgivningsadress i Belgien (ISIC rev 3.1:14).

I IT (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå för prospekteringsverksamhet): Gruvor som tillhör staten har särskilda regler för prospektering och gruvdrift. Prospekteringstillstånd krävs innan prospekteringsverksamheten inleds (”*permesso di ricerca*”, artikel 4 i kungligt dekret 1447/1927). Ett sådant tillstånd har en fast giltighetstid och anger exakt gränserna för det undersökta området och flera undersökningstillstånd får beviljas olika personer eller företag (denna typ av licens är inte nödvändigtvis exklusiv) för samma område. Utveckling och utvinning av mineraler förutsätter ett tillstånd (”*concessione*”, artikel 14) från den regionala myndigheten (ISIC rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14, CPC 8675, 883).

Åtgärder:

BE: *Arrêt Royal du 1er septembre 2004 relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental.*

IT: Prospektering: kungligt dekret 1447/1927, och lagstiftningsdekret 112/1998, artikel 34.

NL: *Mijnbouwwet* (gruvdriftlag).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I BG: Prospektering efter eller utvinning av geologiska naturresurser på Republiken Bulgariens kontinentalsockel och exklusiva ekonomiska zon i Svarta havet omfattas av tillstånd, medan verksamheten för utvinning och exploatering är föremål för koncession som beviljats enligt lagen om geologiska naturresurser.

Det är förbjudet för företag som är registrerade i jurisdiktioner med förmånlig skattebehandling (dvs. off-shore-zoner) eller som direkt eller indirekt är knutna till sådana företag att delta i öppna förfaranden för tillståndsgivning eller utfärdande av koncessioner för prospektering, undersökning och utvinning av naturresurser, däribland uran- och toriummalm, eller att utnyttja ett befintligt tillstånd eller en befintlig koncession som har beviljats, eftersom sådan drift utesluts, inbegripet möjligheten att registrera en geologisk eller kommersiell upptäckt av en förekomst som gjorts till följd av prospekteringen.

Brytning av uran upphörde genom ministerrådets dekret nr 163 av den 20 augusti 1992.

För prospektering och utvinning av toriummalm ska de allmänna bestämmelserna om tillstånd och koncessioner tillämpas. Beslut om tillstånd för prospektering och utvinning av torium fattas från fall till fall på ett icke-diskriminerande sätt.

Enligt beslut i Bulgariens nationalförsamling av den 18 januari 2012 (ändrat den 14 juni 2012) är all användning av teknik för hydraulisk spräckning för verksamhet i samband med prospektering, undersökning och utvinning av olja och gas förbjuden genom parlamentsbeslut.

Prospektering och utvinning av skiffergas är förbjuden (ISIC rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).

Åtgärder:

BG: Lag om geologiska naturresurser,
lag om koncessioner,
lag om privatisering och kontroll efter privatisering,
lag om säker användning av kärnenergi, beslut av Republiken Bulgariens nationalförsamling av den 18 januari 2012, lag om ekonomiska och finansiella förbindelser med företag registrerade i jurisdiktioner med förmånlig skattebehandling, personer som kontrolleras därav och deras verkliga huvudmän, och lag om underjordiska tillgångar.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I CY: Ministerrådet får vägra att tillåta att prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten utförs av en enhet som faktiskt kontrolleras av Förenade kungariket eller av medborgare i Förenade kungariket. Efter beviljandet av ett tillstånd får ingen enhet stå under direkt eller indirekt kontroll av Förenade kungariket eller en medborgare i Förenade kungariket utan förhandsgodkännande från ministerrådet. Ministerrådet får vägra att bevilja tillstånd till en enhet som faktiskt kontrolleras av Förenade kungariket eller av en medborgare i Förenade kungariket, om Förenade kungariket inte beviljar enheter i republiken eller enheter i medlemsstaterna vad gäller tillträde till och utövande av prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten en behandling som är jämförbar med den som Republiken eller medlemsstaten beviljar enheter från Förenade kungariket (ISIC rev. 3.1 1110).

Åtgärder:

CY: Lag om kolväten (prospektering, undersökning och utvinning), 2007, (lag 4(I)/2007) i dess ändrade lydelse.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande tjänster – lokal närvaro:

I SK: För gruvdrift och geologisk verksamhet krävs införlivande i EES (inga filialer). Utvinning och prospektering som omfattas av lag 44/1988 från Republiken Slovakien om skydd och utvinning av naturtillgångar regleras på ett icke-diskriminerande sätt, bland annat genom offentliga politiska åtgärder som syftar till att säkerställa att naturresurser och miljön bevaras och skyddas, såsom tillstånd eller förbud för vissa metoder för gruvbrytning. För tydlighetens skull påpekas att sådana åtgärder innefattar förbud mot användningen av cyanidlakning vid behandling eller förädling av mineraler, kravet på ett specifikt tillstånd när det gäller hydraulisk spräckning för verksamhet i samband med prospektering, undersökning och utvinning av olja och gas, samt ett förhandsgodkännande genom lokal folkomröstning, när det gäller kontroll av kärnämnen/radioaktiva mineraltillgångar. Detta förstärker inte de icke-överensstämmande aspekterna av den befintliga åtgärd som förbehållet avser. (ISIC rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14, CPC 5115, 7131, 8675 och 883).

Åtgärder:

SK: Lag 51/1988 om gruvdrift, sprängämnen och den statliga gruvförvaltningen, och lag 569/2007 om geologisk verksamhet, lag 44/1988 om skydd och utvinning av naturtillgångar.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I FI: Prospektering och utvinning av mineraltillgångar omfattas av krav på tillstånd från regeringen, när det gäller utvinning av kärnämne. Tillstånd från regeringen krävs för sanering av ett gruvområde. Tillstånd får beviljas fysiska personer med hemvist i EES eller juridiska personer som är etablerade inom EES. Prövning av det ekonomiska behovet kan tillämpas (ISIC rev. 3.1 120, CPC 5115, 883, 8675).

I IE: Prospekterings- och gruvföretag verksamma i Irland måste ha en närvaro i landet. När det gäller mineralundersökning krävs det att företag (irländska och utländska) anlitar ett ombud eller en inhemsk undersökningsförvaltare i Irland, medan arbetet pågår. När det gäller gruvdrift krävs det att statliga arrenden eller licenser för gruvdrift ska innehas av bolag med säte i Irland. Det finns inga restriktioner för ägande av ett sådant bolag (ISIC rev. 3.1 10, 3.1 13, 3.1 14 och CPC 883).

Åtgärder:

FI: Gruvlag (621/2011), och
Kärnenergilag (990/1987).

IE: Lagar om mineralutvinning 1940–2017, och byggnadslagar och miljöbestämmelser.

Endast när det gäller investeringar – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I SI: Prospektering efter och utvinning av mineraltillgångar, inbegripet reglerade gruvdriftstjänster, förutsätter etablering i eller medborgarskap i EES, Schweiziska edsförbundet eller en OECD-medlem (ISIC Rev. 3.1 10, ISIC Rev. 3.1 11, ISIC rev. 3.1 12, ISIC Rev. 3.1 13, ISIC rev. 3.1 14, CPC 883, CPC 8675).

Åtgärder:

SI: Gruvdriftslag 2014.

b) Produktion, överföring och distribution för egen räkning av elektricitet, gas, ånga och varmvatten, transport av bränsle i rörledning, lagring och magasinering av bränsle som transporteras i rörledning, tjänster med anknytning till energidistribution (ISIC Rev. 3.1 40, 3.1 401, CPC 63297, 713, ingår i 742, 74220, 887)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I DK: Den ägare eller användare som avser installera gasinfrastruktur eller en rörledning för transport av råolja eller raffinerad olja samt petroleumprodukter och naturgas måste begära tillstånd från den lokala myndigheten innan arbetet påbörjas. Antalet sådana tillstånd som utfärdas kan begränsas (CPC 7131).

I MT: EneMalta plc har monopol på tillhandahållande av elektricitet (ISIC rev. 3.1 401, CPC 887).

I NL: Äganderätt till elnätet och gasledningsnätet beviljas uteslutande den nederländska regeringen (överföringssystem) och andra offentliga myndigheter (distributionssystem) (ISIC rev. 3.1 040, CPC 71310).

Åtgärder:

DK: *Lov om naturgasforsyning, LBK 1127 05/09/2018, lov om varmeforsyning, LBK 64 21/01/2019, lov om Energinet, LBK 997 27/06/2018. Bekendtgørelse nr 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines* (beslut nr 1257 av den 27 november 2019 om placering, anläggning och drift av oljetankar, rörsystem och rörledningar).

MT: Lag om EneMalta kapitel 272 och lag om EneMalta (överföring av tillgångar, rättigheter, skyldigheter och åtaganden) kapitel 536.

NL: *Elektriciteitswet 1998, Gaswet*.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I AT: När det gäller transport av gas ges tillstånd endast till medborgare i EES-länder som är bosatta i EES. Företag och partnerskap måste ha sitt säte inom EES. Nätinnehavaren ska utse en verkställande direktör och en teknisk direktör med ansvar för den tekniska kontrollen av driften av nätet, vilka båda måste vara medborgare i en medlemsstat i EES.

Den behöriga myndigheten får frångå kravet på medborgarskap och bosättning om nätets drift anses ligga i allmänhetens intresse.

För transport av andra varor än gas och vatten gäller följande:

i) När det gäller fysiska personer ges tillstånd endast till medborgare i EES-länder som är bosatta i Österrike, och

ii) Företag och partnerskap måste ha sitt säte i Österrike. Prövning av det ekonomiska behovet eller kontroll av allmänintresse tillämpas. Gränsöverskridande rörledningar får inte äventyra Österrikes säkerhetsintressen och dess ställning som ett neutralt land. Företag och partnerskap måste utse en verkställande direktör som ska vara medborgare i en medlemsstat i EES. Den behöriga myndigheten får frångå kravet på medborgarskap och säte om rörledningens drift anses ligga i det nationella ekonomiska intresset (CPC 713).

Åtgärder:

AT: *Rohrleitungsgesetz* (lag om transport i rörledning), BGBl. nr 411/1975, § 5.1 och 5.2, § 5.1 och 5.3, 15, 16, och
Gaswirtschaftsgesetz 2011 (gaslagen), BGBl. I nr 107/2011, artiklarna 43 och 44, artiklarna 90 och 93.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – (gäller endast den regionala styrelsenivån) nationell behandling, lokal närvaro:

I AT: När det gäller överföring och distribution av el ges tillstånd endast till medborgare i EES-länder som är bosatta i EES. Om operatören utser en verkställande direktör eller en arrendator frångås bosättningskravet.

Juridiska personer (företag) och partnerskap måste ha sitt säte inom EES. De måste utse en verkställande direktör eller en arrendator, vilka båda ska vara medborgare i ett EES-land med säte i EES.

Den behöriga myndigheten får frångå bosättnings- och medborgarskapskravet om nätets drift anses ligga i allmänhetens intresse (ISIC rev. 3.1 40, CPC 887).

Åtgärder:

AT: *Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006*, LGBl. nr 59/2006, i dess ändrade lydelse,
Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. nr 7800/2005, i dess ändrade lydelse,
Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. nr 1/2006, i dess ändrade lydelse, *Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999* (LEG), LGBl. nr 75/1999, i dess ändrade lydelse,
Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. nr 134/2011,
Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. nr 59/2003, i dess ändrade lydelse,
Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (*Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WElWG 2005*), LGBl. nr 46/2005,
Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. nr 70/2005, och
Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. nr 24/2006.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I CZ: I fråga om el krävs tillstånd för produktion, överföring, distribution, handel och annan verksamhet som utförs av marknadsoperatörer, liksom för produktion, överföring, distribution, lagring och handel vad gäller gas, liksom för värmeproduktion och värmedistribution. Sådana tillstånd får endast beviljas fysiska personer med uppehållstillstånd i unionen eller juridiska personer som är etablerade inom unionen. Exklusiva rättigheter förekommer i fråga om el- och gasöverföring och licenser för marknadsoperatörer (ISIC rev. 3.1 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).

I LT: Licenser för överföring, distribution, allmän försörjning och anordnande av handel med elektricitet får endast utfärdas till juridiska personer som är etablerade i Republiken Litauen eller filialer till utländska juridiska personer eller andra organisationer från någon annan medlemsstat som är etablerade i Republiken Litauen. Tillstånd för att producera el, utveckla kapacitet för elproduktion och bygga en direktledning kan utfärdas till fysiska personer som är bosatta i Republiken Litauen eller till juridiska personer som är etablerade i Republiken Litauen, eller till filialer till juridiska personer eller andra organisationer i andra medlemsstater som är etablerade i Republiken Litauen. Detta förbehåll ska inte tillämpas på konsulttjänster som rör avgiftsbaserad överföring och distribution och provisionshandel med el (ISIC rev. 3.1 401, CPC 887).

När det gäller bränslen krävs etablering. Licenser för överföring och distribution, förvaring av bränslen och kondensering av naturgas får endast utfärdas till juridiska personer som är etablerade i Republiken Litauen eller filialer till juridiska personer eller andra organisationer (dotterbolag) från någon annan medlemsstat som är etablerade i Republiken Litauen.

Detta förbehåll ska inte tillämpas på konsulttjänster som rör avgiftsbaserad överföring och distribution och provisionshandel med bränslen (CPC 713, CPC 887).

Följande verksamheter är föremål för tillståndsgivning enligt energilagen:

i) Produktion av bränsle eller energi, med undantag för produktion av fasta eller gasformiga bränslen, elproduktion med elkällor med en total kapacitet på högst 50 MW, andra än förnybara energikällor, kraftvärme med källor med en total kapacitet på högst 5 MW, andra än förnybara energikällor, värmegenerering med källor med en total kapacitet på högst 5 MW.

ii) Lagring av bränsle i gasform i lagringsanläggningar, kondensering av naturgas och återförgasning av flytande naturgas vid LNG-anläggningar samt lagring av flytande bränsle, utom för följande: lokal lagring av flytande gas vid anläggningar med en kapacitet under 1 MJ/s och lagring av flytande bränslen i detaljhandeln.

iii) Överföring och distribution av bränsle eller energi, med undantag för följande: distribution av gasformigt bränsle i nät med en kapacitet under 1 MJ/s och överföring eller distribution av värme om den sammanlagda kapacitet som beställts av kunder inte överstiger 5 MW.

iv) Handel med bränsle eller energi, med undantag för följande: handel med fasta bränslen, handel med el under användning av anläggningar för spänning lägre än 1 kV som ägs av kunden, handel med gasformiga bränslen vars årsomsättning inte överstiger motvärdet av 100 000 EUR, handel med flytande bränslen vars årsomsättning inte överstiger 10 000 EUR, samt handel med gasformiga bränslen och el på råvarubörserna genom förmedling som bedriver mäkleriverksamhet på börsen på grundval av lagen av den 26 oktober 2000 om råvarubörser, och handel med värme om den kapacitet som beställts av kunder inte överstiger 5 MW. Gränserna för omsättning ska inte tillämpas på partihandel med gasformiga bränslen eller flytande gas eller detaljhandel med gasol.

Tillstånd får endast beviljas av den behöriga myndigheten till en sökande som har registrerat sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller sin huvudsakliga hemvist inom en EES-medlemsstats eller Schweiziska edsförbundets territorium (ISIC rev. 3.1 040, CPC 63297, 74220, CPC 887).

Åtgärder:

CZ: Lag nr 458/2000 om affärsvillkor och offentliga förvaltning inom energisektorn (energilagen).

LT: Litauens naturgaslag av den 10 oktober 2000 nr VIII-1973, och Litauens lag om el av den 20 juli 2000, nr VIII-1881.

PL: Energilag av den 10 april 1997, artiklarna 32 och 33.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I SI: Produktion, handel, leverans till slutkunder, överföring och distribution av el och naturgas förutsätter etablering i unionen (ISIC rev. 3.1 4010, 4020, CPC 7131, CPC 887).

Åtgärder:

SI: *Energetski zakon* (energilag) 2014, Sloveniens officiella tidning RS, nr 17/2014, och 2014 års gruvdriftslag.

Förbehåll nr 18 – Jordbruk, fiske och tillverkning

Sektor – undersektor:	Jordbruk, jakt, skogsbruk; djur- och renskötsel, fiske och vattenbruk; förlagsverksamhet, tryckning och reproduktion av inspelningar
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 881, 882, 88442
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Prestationskrav
	Företagsledning och styrelser
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering, gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	EU/medlemsstat (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Jordbruk, jakt och skogsbruk (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling:

I IE: Det krävs tillstånd för att utländska medborgare bosatta i Irland ska få bilda företag inom mjölframställning (ISIC rev. 3.1 1531).

Åtgärder:

IE: Lag om jordbruksprodukter (spannmål), 1933.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Endast medborgare i en medlemsstat i EES som är bosatta i renskötselområdet får äga renar och bedriva renskötsel. Exklusiva rättigheter kan beviljas.

I FR: Förhandstillstånd krävs för att bli medlem i eller direktör för ett jordbrukskooperativ (ISIC rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015).

I SE: Endast samer får äga renar och utöva renskötsel.

Åtgärder:

FI: Renskötsellag (848/1990), kapitel 1, s. 4, protokoll 3 till Finlands anslutningsfördrag.

FR: *Code rural et de la pêche maritime*.

SE: Rennäringslag (1971:437), § 1.

b) Fiske och vattenbruk (ISIC rev. 3.1 050, 0501, 0502, CPC 882)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande tjänster: Marknadstillträde:

I FR: Ett franskt fartyg som för fransk flagg får tilldelas fisketillstånd eller får tillåtas att fiska på grundval av nationella kvoter endast om det finns en verklig ekonomisk koppling i Frankrike och fartyget förvaltas och kontrolleras från ett permanent driftställe på franskt territorium (ISIC rev. 3.1 050, CPC 882).

Åtgärder:

FR: *Code rural et de la pêche maritime*.

c) Tillverkning – Förlagsverksamhet, tryckning och reproduktion av inspelningar (ISIC rev. 3.1 221, 222, 323, 324, CPC 88442)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande tjänster: Marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I LV: Endast juridiska personer som är registrerade i Lettland och lettiska fysiska personer har rätt att grunda och offentliggöra massmedier. Filialer är inte tillåtna (CPC 88442).

Åtgärder:

LV: Lag om press och andra massmedier, s. 8.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I DE (är även tillämpligt på självstyrelseorgan på regional nivå): Offentligt distribuerade eller tryckta tidningar eller tidskrifter ska tydligt ange en ”ansvarig utgivare” (fullständigt namn och adress för en fysisk person). Den ansvariga redaktören kan åläggas att vara permanent bosatt i Tyskland, unionen eller en EES-stat. Undantag kan tillåtas av den federala inrikesministern (ISIC rev. 3.1 223, 224).

Åtgärder:

DE:

Regional nivå:

Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW),

Bayerisches Pressegesetz (BayPrG),

Berliner Pressegesetz (BlnPrG),

Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG),

Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG),

Hamburgisches Pressegesetz,

Hessisches Pressegesetz (HPresseG),

Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V),

Niedersächsisches Pressegesetz (NPresseG),

Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (*Landespressegesetz NRW*),

Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz,

Saarländisches Mediengesetz (SMG),

Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG),

Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt (*Landespressegesetz*),

Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH),

Thüringer Pressegesetz (TPG).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I IT: Om Förenade kungariket tillåter italienska investerare att äga mer än 49 procent av kapitalet och rösträtterna i ett förlag i Förenade kungariket kommer Italien att tillåta investerare från Förenade kungariket att äga mer än 49 procent av kapitalet och rösträtterna i ett italienskt förlag på samma villkor (ISIC rev. 3.1 221, 222).

Åtgärder:

IT: Lag 416/1981, artikel 1 (och senare ändringar).

När det gäller investeringsliberalisering – företagsledning och styrelse:

I PL: Medborgarskap är ett krav för chefredaktören för tidningar och tidskrifter (ISIC rev. 3.1 221, 222).

Åtgärder:

PL: Lag av den 26 januari 1984 om presslagen, polsk författningssamling nr 5, punkt 24 med senare ändringar.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I SE: Fysiska personer som är ägare av tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige måste vara bosatta i Sverige eller vara medborgare i en medlemsstat i EES. Ägare av sådana tidskrifter som är juridiska personer måste vara etablerade inom EES. Tidskrifter som trycks och ges ut i Sverige och tekniska inspelningar måste ha en ansvarig utgivare, som ska ha sin hemvist i Sverige (ISIC rev. 3.1 22, CPC 88442).

Åtgärder:

SE: Tryckfrihetsförordning (1949:105),
yttrandefrihetsgrundlag (1991:1469), och
lag (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

Förenade kungarikets bindningslista

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster (utom hälso- och sjukvårdsyrken)

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster (veterinärtjänster)

Förbehåll nr 4 – Forsknings- och utvecklingstjänster

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster

Förbehåll nr 6 – Kommunikationstjänster

Förbehåll nr 7 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Förbehåll nr 8 – Energiverksamhet

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Sektor	Samtliga sektorer
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
Kapitel:	Investeringsliberalisering
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

När det gäller investeringsliberalisering – prestationskrav:

Förenade kungariket får verkställa ett åtagande eller ett åtagande som gjorts i enlighet med bestämmelserna om åtaganden efter erbjudandet i *City Code on Takeovers and Mergers*, eller i enlighet med *Deeds of Undertaking* i samband med övertaganden eller fusioner, om åtagandet eller förpliktelsen inte införs eller krävs som ett villkor för godkännande av övertagandet eller fusionen.

Åtgärder:

The City Code on Takeovers and Mergers

Företagslag 2006

Law of Property (diverse bestämmelser) 1989 vad gäller verkställighet av företagsöverlåtelser i samband med uppköp eller fusioner

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser:

Detta förbehåll gäller endast hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster eller utbildningstjänster:

När en medlemsstat säljer eller avyttrar sina egetkapitalandelar i, eller tillgångarna i, ett befintligt statligt företag eller en befintlig offentlig enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster eller utbildningstjänster (CPC 93, 92), får Förenade kungariket förbjuda eller införa begränsningar av äganderätten till sådana andelar eller tillgångar och/eller begränsa möjligheten för innehavare av sådana andelar och tillgångar att kontrollera eventuella resulterande företag, när det gäller investerare i unionen eller deras företag. När det gäller en sådan försäljning eller annan överlåtelse, kan Förenade kungariket anta eller bibehålla alla eventuella åtgärder som rör de högsta chefernas eller styrelsemedlemmarnas medborgarskap eller hemvist, liksom alla eventuella åtgärder som begränsar antalet tjänsteleverantörer.

I detta förbehåll gäller följande:

i) En åtgärd som bibehålls eller antas efter detta avtals ikraftträdande som, vid tidpunkten för försäljning eller annan överlåtelse, förbjuder eller ålägger begränsningar av äganderätten till egetkapitalandelar eller tillgångar eller uppställer nationalitets- eller hemvistkrav eller begränsningar av antalet tjänsteleverantörer såsom beskrivs i detta förbehåll, ska anses vara en befintlig åtgärd.

ii) Med *statligt företag* avses ett företag som ägs eller kontrolleras av Förenade kungariket genom ägarintressen, inbegripet ett företag som etablerats efter detta avtals ikraftträdande uteslutande i syfte att sälja eller avyttra egetkapitalandelar i, eller tillgångar i, ett befintligt statligt företag eller en befintlig offentlig enhet.

Åtgärder:

I enlighet med beskrivningselementet ovan.

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster (utom hälso- och sjukvårdsyrken)

Sektor – undersektor:	Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster, revision
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 861, CPC 862
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Juridiska tjänster (ingår i CPC 861)

För att tillhandahålla vissa juridiska tjänster kan det vara nödvändigt att erhålla tillstånd eller licens från en behörig myndighet eller att uppfylla registreringskraven. I den mån kraven för att erhålla auktorisation, licens eller registrering är icke-diskriminerande och överensstämmer med de åtaganden som införs genom artikel 194 i detta avtal, förtecknas de inte. Det kan till exempel röra sig om krav på att ha erhållit särskilda kvalifikationer, ha fullgjort en erkänd utbildningsperiod eller kräva ett kontor eller en postadress inom den behöriga myndighetens behörighetsområde vid förvärvandet av medlemskapet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Hemvist (kommersiell närvaro) kan krävas av berörda yrkesorganisationer eller tillsynsorgan för tillhandahållande av vissa inhemska juridiska tjänster i Förenade kungariket. Krav på icke-diskriminerande juridisk företagsform kan förekomma.

Hemvist kan krävas av berörda yrkesorganisationer eller tillsynsorgan för tillhandahållande av vissa inhemska juridiska tjänster rörande invandring i Förenade kungariket.

Åtgärder:

För England och Wales, *Solicitors Act 1974*, *Administration of Justice Act 1985* och *Legal Services Act 2007*, för Skottland, *Solicitors (Scotland) Act 1980* och *Legal Services (Scotland) Act 2010*, och för Nordirland *Solicitors (Northern Ireland) Order 1976*. *Immigration and Asylum Act 1999*, för alla jurisdiktioner. De åtgärder som tillämpas inom varje jurisdiktion omfattar dessutom alla krav som fastställts av yrkesorganisationer och tillsynsorgan.

b) Revisionstjänster (CPC 86211, 86212 utom redovisnings- och bokföringstjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

De behöriga myndigheterna i Förenade kungariket får, för en revisor som är medborgare i unionen eller något tredjeland, bekräfta de ifrågavarande behörighetsbevisens likvärdighet för att bifalla att vederbörande verkar som lagstadgad revisor i Förenade kungariket, förutsatt att ömsesidighet råder (CPC 8621).

Åtgärder:

Bolagslagen 2006

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster (veterinärtjänster)

Sektor – undersektor:	Yrkesmässiga tjänster – veterinärtjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 932
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

Fysisk närvaro krävs för att utföra veterinärverksamhet. Veterinärmedicinsk verksamhet är förbehållen veterinärer som är medlemmar av *Royal College of Veterinary Surgeons* (RCVS).

Åtgärder:

Veterinärmedicinsk lag 1966

Förbehåll nr 4 – Forsknings- och utvecklingstjänster

Sektor – undersektor:	Forsknings- och utvecklingstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 851, 853
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

För offentligt finansierade forsknings- och utvecklingstjänster (FoU-tjänster), som omfattas av finansiering från Förenade kungariket, kan ensamrätt eller exklusiva behörigheter endast ges fysiska personer som är medborgare i Förenade kungariket och till juridiska personer i Förenade kungariket som har sitt säte, sin centrala förvaltning eller sin huvudsakliga verksamhet i Förenade kungariket (CPC 851, 853).

Detta förbehåll påverkar inte tillämpningen av del fem i detta avtal och påverkar inte heller uteslutandet av en parts upphandling eller subventioner eller bidrag som tillhandahålls av parterna i artikel 123.6 och 123.7 i detta avtal.

Åtgärder:

Alla befintliga och alla framtida forsknings- eller innovationsprogram.

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – uthyrning eller leasing utan operatörer och andra företagstjänster
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 831
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

För in- eller uthyrning av luftfartyg utan besättning (*dry lease*) är luftfartyg som används av ett lufttrafikföretag från Förenade kungariket föremål för tillämpliga registreringskrav på luftfartyg. Ett avtal om uthyrning utan besättning, i vilket ett lufttrafikföretag i Förenade kungariket är part, ska omfattas av kraven i nationell lagstiftning om luftfartssäkerhet, såsom förhandsgodkännande och andra villkor tillämpliga på användning av luftfartyg som är registrerade i tredjeländer. För registrering kan krävas att luftfartyget ägs antingen av fysiska personer som uppfyller vissa krav på medborgarskap eller av företag som uppfyller vissa krav som rör ägande av kapital och kontroll (CPC 83104).

När det gäller tjänster i datoriserade bokningssystem kan, om lufttrafikföretag i Förenade kungariket inte medges likvärdig (dvs. icke-diskriminerande) behandling som den som ges i Förenade kungariket av leverantörer av tjänster i datoriserade bokningssystem, eller om leverantörer i Förenade kungariket av tjänster i datoriserade bokningssystem inte medges likvärdig behandling som den som ges i Förenade kungariket av lufttrafikföretag utanför Förenade kungariket, åtgärder vidtas för att medge likvärdig behandling för lufttrafikföretag utanför Förenade kungariket av leverantörer i Förenade kungariket av tjänster i datoriserade bokningssystem respektive för leverantörer utanför Förenade kungariket av tjänster i datoriserade bokningssystem av lufttrafikföretagen i Förenade kungariket.

Åtgärder:

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (omarbetning) i Förenade kungarikets lagstiftning enligt *European Union (Withdrawal) Act 2018*, ändrad genom *Operation of Air Services (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations* (S.I. 2018/1392).
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 80/2009 av den 14 januari 2009 om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 2299/89, som återfinns i Förenade kungarikets lagstiftning enligt *European Union (Withdrawal) Act 2018*, ändrad genom *Computer Reservation Systems (Amendment) (EU Exit) Regulations 2018* (S.I. 2018/1080).

Förbehåll nr 6 – Kommunikationstjänster

Sektor – undersektor:	Kommunikationstjänster – Post- och budtjänster
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 71235, ingår i 73210, ingår i 751
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

Organisationen av utplacering av brevlådor på allmän plats, utgivning av frimärken och utdelning av registrerade försändelser inom ramen för rättsliga och administrativa förfaranden får begränsas i enlighet med den nationella lagstiftningen. För tydlighetens skull kan postoperatörer bli föremål för särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster eller betala en avgift till en kompensationsfond.

Åtgärder:

Postal Services Act 2000 och *Postal Services Act 2011*

Förbehåll nr 7 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Sektor – undersektor:	Transporttjänster – kringtjänster för sjötransport, kringtjänster för järnvägstransport, kringtjänster för vägtransport, kringtjänster för lufttransport
Näringsgrensindelning:	CPC 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 748, 749
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

a) Kringtjänster för lufttransport (CPC 746)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

Graden av öppenhet för marktjänster är beroende av flygplatsens storlek. Antalet tjänsteleverantörer vid varje flygplats kan begränsas. För *större flygplatser* får denna gräns inte understiga två leverantörer.

Åtgärder:

The Airports (Groundhandling) Regulations 1997 (S.I. 1997/2389)

b) Stödtjänster för alla transportslag

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Tulltjänster, inbegripet tullklareringstjänster och tjänster som rör användning av anläggningar för tillfällig lagring eller tullager, får endast tillhandahållas av personer som är etablerade i Förenade kungariket. Detta omfattar, för klarhetens skull, enbart personer bosatta i Förenade kungariket, personer med fast driftställe i Förenade kungariket eller med säte i Förenade kungariket.

Åtgärder:

Taxation (Cross-Border Trade Act) 2018. Customs and Excise Management Act 1979. Customs (Export) (EU Exit) Regulations 2019. Customs (Import Duty) (EU Exit) Regulations 2018. Customs (Special Procedures and Outward Processing) (EU Exit) Regulations 2018. Customs and Excise (Miscellaneous Provisions and Amendments) (EU Exit) Regulations 2019/1215.

c) Kringtjänster för sjötransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

När det gäller hamntjänster får hamnledningen, eller den behöriga myndigheten, begränsa antalet leverantörer av en viss hamntjänst.

Åtgärder:

Förordning (EU) 2017/352 av den 15 februari 2017 om inrättande av en ram för tillhandahållande av hamntjänster och gemensamma regler för finansiell insyn i hamnar, artikel 6 såsom den behållits i Förenade kungarikets lagstiftning enligt *European Union (Withdrawal) Act 2018*, ändrad genom *Pilotage and Port Services (Amendment) (EU Exit) Regulations 2020* (S.I. 2020/671)

Port Services Regulations 2019

Förbehåll nr 8 – Energiverksamhet

Sektor – undersektor:	Energiverksamhet – gruvdrift och stenbrytning
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 3.1 11, 8675, 883
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Styrelsenivå:	Central och regional (om inte annat anges)

Beskrivning:

Koncession krävs för att bedriva prospekterings- och produktionsverksamhet på den Förenade kungarikets kontinentalsockel (UKCS), och för att tillhandahålla tjänster som kräver direkt tillgång till eller exploatering av naturresurser.

Detta förbehåll gäller för koncessioner som utfärdats med avseende på Förenade kungarikets kontinentalsockel. En koncessionstagare måste ha ett driftställe i Förenade kungariket. Detta innebär antingen

i) bemannad etablering i Förenade kungariket,

ii) registrering av ett brittiskt företag i *Companies House*, eller

iii) registrering av en brittisk filial till ett utländskt företag i *Companies House*.

Detta krav gäller alla företag som ansöker om en ny koncession och varje företag som ansöker om att komma i fråga för en befintlig licens genom överlåtelse. Det gäller alla koncessioner och alla företag, oavsett om de är aktörer eller inte. För att ansluta sig till en koncession som omfattar ett produktionsområde måste ett företag a) vara registrerat av *Companies House* som ett företag i Förenade kungariket, eller b) bedriva sin verksamhet genom ett fast driftställe i Förenade kungariket i enlighet med avsnitt 148 i *Finance Act 2003* (vilket vanligtvis kräver bemannad närvaro) (ISIC rev. 3.1 11, CPC 883, 8675).

Åtgärder:

Petroleum Act 1998

BILAGA 20

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Huvudanmärkningar

1. I Förenade kungarikets och unionens bindningslistor anges, i enlighet med artiklarna 133, 139 och 195 i detta avtal, Förenade kungarikets och unionens förbehåll med avseende på befintliga åtgärder som inte överensstämmer med de skyldigheter som införs genom

   a) artikel 128 eller 135 i detta avtal,

   b) artikel 136 i detta avtal,

   c) artikel 129 eller 137 i detta avtal,

   d) artikel 130 eller 138 i detta avtal,

   e) artikel 131 i detta avtal,

   f) artikel 132 i detta avtal,

   g) artikel 194 i detta avtal.

2. En parts förbehåll påverkar inte parternas rättigheter och skyldigheter enligt Gats.

3. I varje förbehåll fastställs elementen

a) ”sektor”, som avser den allmänna sektor inom vilken förbehållet görs,

b) ”undersektor”, som avser den särskilda sektor inom vilken förbehållet görs,

c) ”näringsgrensindelning”, som i tillämpliga fall avser den verksamhet som omfattas av förbehållen enligt CPC, ISIC rev. 3.1, eller något annat som uttryckligen anges i en parts förbehåll,

d) ”typ av förbehåll”, som preciserar den skyldighet enligt punkt 1 för vilken ett förbehåll görs,

e) ”beskrivning”, som anger räckvidden för den sektor, undersektor eller verksamhet som omfattas av förbehållet, och

f) ”befintliga åtgärder”, som, av öppenhetsskäl, identifierar befintliga åtgärder som tillämpas på den sektor, den delsektor eller de verksamheter som omfattas av förbehållet.

4. Vid tolkningen av ett förbehåll ska alla element i förbehållet beaktas. Elementet ”beskrivning” ska ha företräde framför alla andra element.

5. Vid tillämpningen av Förenade kungarikets och Europeiska unionens bindningslistor gäller följande definitioner:

a) *ISIC rev. 3.1*: den internationella näringsgrensindelningen enligt Förenta nationernas statistikkontor (*Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC Rev. 3.1, 2002*).

b) *CPC*: den provisoriska centrala produktindelningen (*Statistical Papers, Series M No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991*).

6. Vid tillämpningen av Förenade kungarikets och unionens bindningslistor görs ett förbehåll för ett krav på lokal närvaro på unionens eller Förenade kungarikets territorium mot artikel 136 i detta avtal och inte mot artikel 135 eller 137 i detta avtal. Ett sådant krav betraktas inte heller som ett förbehåll mot artikel 129 i detta avtal.

7. Ett förbehåll som har gjorts på unionsnivå är tillämpligt på en unionsåtgärd, en medlemsstats åtgärd på central nivå eller en åtgärd som vidtas av ett självstyrelseorgan i en medlemsstat, såvida inte förbehållet utesluter en medlemsstat. Ett förbehåll från en medlemsstat gäller en åtgärd som vidtas av ett självstyrelseorgan på central, regional eller lokal nivå i den medlemsstaten. När det gäller förbehåll i Belgien, omfattar den centrala styrelsenivån det federala självstyrelseorganet och självstyrelseorganen i regionerna och språkgemenskaperna, eftersom dessa alla har likvärdiga lagstiftande befogenheter. När det gäller unionens och dess medlemsstaters förbehåll avses med regional styrelsenivå i Finland landskapet Åland. Ett förbehåll som gjorts av Förenade kungariket gäller en åtgärd som vidtas av det centrala självstyrelseorganet eller ett regionalt eller lokalt självstyrelseorgan.

8. Förteckningen över förbehåll nedan omfattar inte åtgärder som rör kvalifikationskrav och kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och licensieringskrav om de inte utgör en begränsning av marknadstillträde eller av nationell behandling i den mening som avses i artikel 128, 129, 135, 136, 137 eller 194 i detta avtal. Dessa åtgärder kan i synnerhet omfatta krav på att ha licens, skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, krav på medlemskap för ett visst yrke, t.ex. medlemskap i en yrkesorganisation, krav på att ha ett lokalt ombud för tjänsten eller på att ha en lokal adress, eller varje annat icke-diskriminerande krav på att viss verksamhet inte får utövas i skyddade områden. Sådana krav fortsätter att gälla trots att de inte förtecknas.

9. För tydlighetens skull påpekas att för unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till fysiska eller juridiska personer från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat, i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna, till

   a) fysiska personer eller personer som är bosatta i en annan medlemsstat, eller

b) juridiska personer som har bildats eller organiserats i enlighet med en annan medlemsstats eller unionens lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i unionen.

10. Behandling som beviljas juridiska personer som etablerats av investerare från en part i enlighet med den andra partens lagstiftning (inbegripet, när det gäller unionen, lagstiftningen i en medlemsstat) och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom den andra parten, påverkar inte tillämpningen av eventuella villkor eller skyldigheter som är förenliga med del två rubrik ett avdelning II kapitel 2 i detta avtal som kan ha tillämpats på den juridiska personen när den infördes i den andra parten, och som ska fortsätta att gälla.

11. Förteckningarna gäller endast Förenade kungarikets och Europeiska unionens territorier i enlighet med artiklarna 520.2 och 774 i detta avtal och är endast relevanta i samband med handelsförbindelserna mellan unionen och dess medlemsstater med Förenade kungariket. De påverkar inte medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter enligt unionsrätten.

12. För tydlighetens skull påpekas att icke-diskriminerande åtgärder inte utgör en begränsning av marknadstillträde enligt artikel 128, 135 eller 194 i detta avtal för varje åtgärd

a) som kräver att en infrastruktur och de varor och tjänster som tillhandahålls genom denna infrastruktur måste ha olika ägare i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens, till exempel på områdena energi, transport och telekommunikationer,

b) som begränsar ägarkoncentration i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens,

c) som syftar till att säkerställa att naturresurser och miljön bevaras och skyddas, bland annat genom en begränsning av tillgången till koncessioner och av deras antal och räckvidd och införande av ett moratorium eller ett förbud,

d) som begränsar antalet beviljade tillstånd till följd av tekniska och fysiska begränsningar, till exempel spektrum och frekvenser för telekommunikationer, eller

e) som kräver att en viss procentandel av ett företags aktieägare, ägare, partner eller verkställande ledning ska ha vissa kvalifikationer eller utöva ett visst yrke såsom advokat eller revisor.

13. Med avseende på finansiella tjänster: Till skillnad från utländska dotterbolag omfattas filialer som etablerats direkt i en medlemsstat av ett finansinstitut utanför Europeiska unionen inte, med vissa begränsade undantag, av tillsynsregler som harmoniserats på unionsnivå och som gör det möjligt för sådana dotterbolag att utnyttja utökade möjligheter att etablera nya anläggningar och tillhandahålla gränsöverskridande tjänster i hela unionen. Filialerna får således ett tillstånd att bedriva verksamhet på en medlemsstats territorium på villkor som motsvarar dem som gäller för inhemska finansiella institut i den medlemsstaten, och kan omfattas av krav på att de uppfyller ett antal specifika tillsynsregler som t.ex., vad gäller bank- och värdepapperssektorn, krav på separat kapitalförsörjning och andra kapitaltäckningskrav, rapporteringskrav och krav på offentliggörande av räkenskaper eller, vad gäller försäkringssektorn, särskilda garanti- och depositionskrav, krav på särskild kapitalförsörjning och regler om att tillgångar motsvarande de tekniska reserverna och minst en tredjedel av solvensmarginalen ska lokaliseras i den berörda medlemsstaten.

Följande förkortningar används i nedanstående förteckning över förbehåll:

UK Förenade kungariket

EU Europeiska unionen, inbegripet alla dess medlemsstater

AT Österrike

BE Belgien

BG Bulgarien

CY Cypern

CZ Tjeckien

DE Tyskland

DK Danmark

EE Estland

EL Grekland

ES Spanien

FI Finland

FR Frankrike

HR Kroatien

HU Ungern

IE Irland

IT Italien

LT Litauen

LU Luxemburg

LV Lettland

MT Malta

NL Nederländerna

PL Polen

PT Portugal

RO Rumänien

SE Sverige

SI Slovenien

SK Slovakien

Unionens bindningslista

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster – utom hälso- och sjukvårdsyrken

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster – hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel

Förbehåll nr 4 – Företagstjänster – forsknings- och utvecklingstjänster

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster – fastighetstjänster

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster – uthyrnings- eller leasingtjänster

Förbehåll nr 7 – Företagstjänster – inkassotjänster och kreditupplysning

Förbehåll nr 8 – Företagstjänster – personalförmedling

Förbehåll nr 9 – Företagstjänster – säkerhets- och utredningstjänster

Förbehåll nr 10 – Företagstjänster – andra företagstjänster

Förbehåll nr 11 – Telekommunikation

Förbehåll nr 12 – Byggtjänster

Förbehåll nr 13 – Distributionstjänster

Förbehåll nr 14 – Utbildningstjänster

Förbehåll nr 15 – Miljötjänster

Förbehåll nr 16 – Finansiella tjänster

Förbehåll nr 17 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Förbehåll nr 18 – Turism- och resetjänster

Förbehåll nr 19 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Förbehåll nr 20 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Förbehåll nr 21 – Jordbruk, fiske och vatten

Förbehåll nr 22 – Energiverksamhet

Förbehåll nr 23 – Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Sektor:	Samtliga sektorer
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
	Skyldigheter avseende juridiska tjänster
Kapitel/avsnitt:	Investeringsliberalisering, gränsöverskridande handel med tjänster och regelverk för juridiska tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Etablering

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

EU: Tjänster som betraktas som samhällsnyttiga tjänster på nationell eller lokal nivå kan omfattas av offentliga monopol eller ensamrätt för privata operatörer.

Allmännyttiga tjänster förekommer i sektorer såsom närstående vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, FoU-tjänster inom samhällsvetenskap och humaniora, tekniska prov- och analystjänster, miljötjänster, hälso- och sjukvårdstjänster, transporttjänster och transportrelaterade tjänster. Ensamrätt på sådana tjänster beviljas ofta privata aktörer, till exempel aktörer med koncessioner från myndigheter som omfattar särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Eftersom allmännyttiga tjänster ofta förekommer även på en nivå under den centrala, är det inte praktiskt att upprätta någon detaljerad och uttömmande sektorspecifik bindningslista. Detta förbehåll ska inte tillämpas på telekommunikation och databehandlingstjänster och andra datorrelaterade tjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling och regelverk för juridiska tjänster– skyldigheter:

I FI: Begränsningar av rätten för fysiska personer utan hembygdsrätt på Åland och för juridiska personer att förvärva och besitta fast egendom på Åland utan tillstånd från behöriga åländska myndigheter. Begränsningar av etableringsrätten och rätten att tillhandahålla tjänster för fysiska personer utan hembygdsrätt på Åland eller för juridiska personer utan tillstånd från behöriga åländska myndigheter.

Befintliga åtgärder:

FI: Jordförvärvslag för Åland (3/1975), s. 2, och självstyrelselag för Åland (1144/1991), s. 11.

När det gäller investeringsliberalisering– marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelse: Regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I FR: I enlighet med artiklarna L151-1 och 151-1 och följande i finans- och penninglagen krävs förhandsgodkännande från ekonomiministeriet för utländska investeringar i Frankrike inom de sektorer som förtecknas i artikel R.151-3 i finans- och penninglagen.

Befintliga åtgärder:

FR: I enlighet med beskrivningselementet ovan.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I FR: Utländskt delägarskap i nyligen privatiserade företag begränsas till en viss andel av de aktier som bjuds ut till allmänheten och som fastställs av Frankrikes regering från fall till fall. För etablering inom en viss affärsverksamhet eller näring eller inom ett visst hantverk krävs ett särskilt godkännande om verkställande direktören inte har permanent uppehållstillstånd.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

I HU: Etablering bör ske i någon form av kommanditbolag, aktiebolag eller representationskontor. Det är inte tillåtet att göra det första marknadsinträdet som filial, såvida det inte rör sig om finansiella tjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Viss ekonomisk verksamhet med anknytning till utnyttjande eller användning av statlig eller offentlig egendom omfattas av koncessioner som beviljas i enlighet med lagen om koncessioner.

I kommersiella bolag i vilka staten eller en kommun innehar en andel i bolagets kapital som överstiger 50 % krävs tillstånd från privatiseringsmyndigheten eller en annan statlig eller regional enhet, beroende på vilken som är behörig, för transaktioner avseende företagets anläggningstillgångar, slutande av avtal om förvärv av ägarintresse, leasing, gemensam verksamhet, krediter och säkring av fordringar, eller för ådragande av förpliktelser som har sin grund i växlar. Detta förbehåll ska inte tillämpas på gruvdrift och stenbrytning, som omfattas av ett separat förbehåll i unionens bindningslista i bilaga 19 till detta avtal.

I IT: Regeringen kan utöva vissa särskilda befogenheter i företag som är verksamma inom områdena försvar och nationell säkerhet, samt inom viss verksamhet av strategisk betydelse på områdena energi, transport och kommunikationer. Detta är tillämpligt på alla juridiska personer som bedriver sådan verksamhet som anses vara av strategisk betydelse på områdena försvar och nationell säkerhet, inte bara privatiserade företag.

Om det finns ett hot om allvarlig skada för väsentliga intressen som avser försvar och nationell säkerhet har regeringen särskilda befogenheter att

a) införa särskilda villkor vid köp av aktier,

b) lägga in veto mot antagande av resolutioner om särskilda åtgärder såsom överlåtelse, fusion, uppdelning och ändringar av verksamhet, eller

c) avslå förvärv av andelar, om köparna försöker upprätthålla en andel av kapitalet som sannolikt kommer att skada intressena som avser försvar och nationell säkerhet.

Varje resolution, lag eller transaktion (såsom överföringar, fusion, uppdelning, ändring av verksamheten eller uppsägning) angående strategiska tillgångar på områdena energi, transport och kommunikationer ska av det berörda företaget anmälas till premiärministerns kansli. Anmälan ska i synnerhet göras om förvärv genomförs av någon fysisk eller juridisk person utanför Europeiska unionen som ger denne kontroll över bolaget.

Premiärministern kan utöva följande särskilda befogenheter:

a) Lägga in veto mot en resolution, lag eller transaktion som innebär en exceptionell risk för allvarlig skada för det allmänna intresset av säkerhet och drift av nätverk och leveranser.

b) Införa särskilda villkor för att garantera allmänintresset. eller

c) Avslå ett förvärv i exceptionella fall av risk för väsentliga statliga intressen.

Kriterierna för att bedöma de verkliga eller exceptionella hot och villkor och förfaranden för utövande av de särskilda befogenheterna är fastställda i lag.

Befintliga åtgärder:

IT: Lag 56/2012 om särskilda befogenheter i företag som är verksamma på området försvar och nationell säkerhet, energi, transport och kommunikationer, och
premiärministerns dekret DPCM 253 av den 30 november 2012 om fastställande av verksamhet av strategiskt intresse på området försvar och nationell säkerhet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, prestationskrav, företagsledning och styrelse:

I LT: Företag, sektorer och inrättningar av strategisk betydelse för den nationella säkerheten

Befintliga åtgärder:

LT: Republiken Litauens lag om skydd av föremål av betydelse för den nationella säkerheten av den 10 oktober 2002 nr IX-1132 (senast ändrad den 12 januari 2018 nr XIII-992).

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I SE: Diskriminerande krav för företagsgrundare, företagsledning och styrelser när nya former av rättslig förening införlivas i svensk lagstiftning.

b) Förvärv av fast egendom

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I HU: Förvärv av statligt ägda egendomar.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I HU: Utländska juridiska personers och utomlands hemmahörande fysiska personers förvärv av åkermark.

Befintliga åtgärder:

HU: Lag CXXII från 2013 om omsättning av jordbruks- och skogsbruksmark (kapitel II (punkterna 6–36) och kapitel IV (punkterna 38–59)), och
lag CCXII från 2013 om övergångsåtgärder och vissa bestämmelser avseende lag CXXII från 2013 om omsättning av jordbruks- och skogsbruksmark (kapitel IV (punkterna 8–20)).

I LV: Förvärv av jordbruksmark av medborgare i Förenade kungariket eller i ett tredjeland.

Befintliga åtgärder:

LV: Lagen om privatisering av mark på landsbygden, s. 28, 29 och 30.

I SK: Utländska företag eller fysiska personer får inte förvärva jordbruks- och skogsbruksmark utanför gränsen runt den bebyggda delen av en kommun och en del annan mark (t.ex. naturresurser, sjöar, floder, vägar osv.).

Befintliga åtgärder:

SK: Lag nr 44/1988 om skydd och utvinning av naturresurser,
lag nr 229/1991 om reglering av äganderätt till mark och annan jordbruksegendom,
lag nr 460/1992, Republiken Slovakiens författning,
lag nr 180/1995 om vissa åtgärder för överenskommelser om markägande,
lag nr 202/1995 om utländsk valuta,
lag nr 503/2003 om återlämnande av äganderätt till mark,
lag nr 326/2005 om skogar, och
lag nr 140/2014 om förvärv av äganderätt till jordbruksmark.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I BG: Utländska fysiska och juridiska personer kan inte förvärva mark. Bulgariska juridiska personer med utländskt delägarskap får inte förvärva jordbruksmark. Utländska juridiska personer och utländska fysiska personer med permanent hemvist utomlands får förvärva rätt till byggnader samt till fast egendom (nyttjanderätt, rätt att bygga, rätt att uppföra en stor anläggning samt servitutsrätt). Utländska fysiska personer med permanent hemvist utomlands, utländska juridiska personer där de utländska ägarintressena är i majoritet vid beslutsfattande eller kan blockera beslut, får förvärva äganderätt till fast egendom i specifika geografiska regioner som väljs ut av ministerrådet, under förutsättning att de får tillstånd.

BG: Bulgariens författning, artikel 22, lagen om äganderätt till och användning av jordbruksmark, artikel 3, och skogslagen, artikel 10.

I EE: Utländska fysiska eller juridiska personer som inte kommer från EES eller från medlemmar i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling kan förvärva fast egendom som innehåller jordbruks- och/eller skogsmark endast med tillstånd från landshövdingen och kommunfullmäktige, och måste i enlighet med lag visa att den fasta egendomen, i enlighet med sitt avsedda syfte, kommer att användas effektivt, hållbart och ändamålsenligt.

Befintliga åtgärder:

EE: *Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus* (lagen om begränsningar vid förvärv av fast egendom), kapitlen 3 och 2.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I LT: Varje åtgärd i fråga om markförvärv som är förenlig med Europeiska unionens åtaganden och tillämplig i Litauen enligt Gats. Förfarandet för markförvärv, samt gällande villkor, bestämmelser och begränsningar, ska vara fastställda i grundlagen, marklagen och lagen om förvärv av jordbruksmark. Lokala självstyrelseorgan (kommuner) och andra nationella enheter från medlemmarna av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling och Nordatlantiska fördragsorganisationen som bedriver sådan ekonomisk verksamhet i Litauen som anges i författningen, i enlighet med kriterierna för EU-integration och andra former av integration som Litauen har åtagit sig att verka för, har rätt att förvärva och bli ägare av mark som inte är jordbruksmark för att bygga och sköta byggnader och anläggningar som är direkt nödvändiga för att utöva deras verksamhet.

Befintliga åtgärder:

LT: Litauens författning,
Litauens grundlag om genomförandet av artikel 47.3 i Litauens författning av den 20 juni 1996, nr I-1392, senast ändrad den 20 mars 2003, nr IX-1381,
marklagen av den 27 januari 2004, nr IX-1983, och
lagen om förvärv av jordbruksmark av den 24 april 2014, nr XII-854.

c) Erkännande

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I EU: Unionens direktiv om ömsesidigt erkännande av examensbevis och andra yrkeskvalifikationer är endast tillämpliga på unionsmedborgare. Rätten att utöva en reglerad professionell tjänst i en medlemsstat ger inte rätt att utöva samma tjänst i en annan medlemsstat.

d) Behandling som mest gynnad nation

När det gäller investeringsliberalisering– behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

EU: Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland i enlighet med internationella investeringsavtal eller andra handelsavtal som är i kraft eller undertecknades före den dag då detta avtal träder i kraft.

EU: Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland enligt varje befintligt eller framtida bilateralt eller multilateralt avtal som

i) skapar en inre marknad för tjänster och investeringar,

ii) beviljar etableringsrätt, eller

iii) kräver en tillnärmning av lagstiftningen inom en eller flera ekonomiska sektorer.

Med inre marknad för tjänster och investeringar avses ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för tjänster, kapital och personer säkerställs.

Med etableringsrätt avses en skyldighet att i praktiken ha avskaffat alla etableringshinder mellan parterna i det bilaterala eller multilaterala avtalet när det avtalet träder i kraft. Etableringsrätten ska innefatta rätten för medborgare i parterna i det bilaterala eller multilaterala avtalet att bilda och driva företag på samma villkor som dem som föreskrivs för medborgare enligt lagstiftningen i den part i det bilaterala eller multilaterala avtalet där etableringen äger rum.

Tillnärmning av lagstiftningen innebär

i) anpassning av lagstiftningen hos en part eller flera av parterna i det bilaterala eller multilaterala avtalet till lagstiftningen hos den eller de andra parterna i det avtalet, eller

ii) införlivande av gemensam lagstiftning i rättsordningarna hos parterna i det bilaterala eller multilaterala avtalet.

Anpassningen eller införlivandet ska äga rum, och ska anses ha ägt rum, först när ett genomförande skett i lagstiftningen i parten eller parterna i det bilaterala eller multilaterala avtalet.

Befintliga åtgärder:

EU: Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
stabiliseringsavtal,
bilaterala avtal mellan EU och Schweiz, och
djupgående och omfattande frihandelsavtal.

EU: Beviljande av differentierad behandling för medborgare eller företag med avseende på etableringsrätten genom befintliga eller framtida bilaterala avtal mellan följande medlemsstater: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT och något av följande länder eller furstendömen: Andorra, Monaco, San Marino och Vatikanstaten.

I DK, FI, SE: Åtgärder som vidtagits av Danmark, Sverige och Finland för att stärka det nordiska samarbetet, exempelvis

a) finansiellt stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt (Nordisk industrifond),

b) finansiering av genomförbarhetsstudier för internationella projekt (Nordiska projektexportfonden), och

c) finansiellt stöd till företag som använder miljöteknik (Nordiska miljöfinansieringsbolaget). Syftet med Nordiska miljöfinansieringsbolaget (NEFCO) är att främja investeringar i nordiska miljöintressen, med inriktning på Östeuropa.

Detta förbehåll påverkar inte uteslutandet av en parts upphandling eller subventioner i artikel 123.6 och 123.7 i detta avtal.

I PL: Förmånliga villkor för etablering eller gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster, som kan omfatta undanröjande eller ändring av vissa begränsningar i förteckningen över förbehåll som gäller i Polen, kan förlängas genom handels- och navigationsavtal.

I PT: För länder där portugisiska är officiellt språk (Angola, Brasilien, Kap Verde, Guinea-Bissau, Ekvatorialguinea, Moçambique, São Tomé och Príncipe och Östtimor) frångås kravet på medborgarskap för fysiska personer inom vissa verksamheter och yrken som avser tillhandahållande av tjänster.

e) Vapen, ammunition och krigsmateriel

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, lokal närvaro:

I EU: Tillverkning och distribution av och handel med vapen, ammunition och krigsmateriel. Krigsmateriel begränsas till produkter som uteslutande är avsedda och tillverkade för militära ändamål i samband med krigföring eller försvar.

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster – utom hälso- och sjukvårdsyrken

Sektor:	Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster, tjänster som tillhandahålls av notarier och utmätningsmän, redovisnings- och bokföringstjänster, revisionstjänster, skatterådgivningstjänster, arkitekttjänster, stadsplanering, ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 861, ingår i 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, ingår i 879
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Juridiska tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU, med undantag av SE: Tillhandahållande av juridisk rådgivning och juridisk auktorisation, dokumentation och certifiering som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, såsom notarier, ”*huissiers de justice*” eller andra ”*officiers publics et ministériels*”, och när det gäller tjänster som tillhandahålls av utmätningsmän som utses genom en officiell regeringsakt (ingår i CPC 861, ingår i 87902).

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

I BG: Fullständig nationell hantering av etablering och drift av företag, liksom tillhandahållande av tjänster, får endast utsträckas till företag som är etablerade och personer som är medborgare i de länder med vilka förmånsavtal har ingåtts eller kommer att ingås (ingår i CPC 861).

I LT: Utländska advokater får endast uppträda som advokater i domstolar i enlighet med internationella avtal (ingår i CPC 861), inbegripet särskilda bestämmelser om att uppträda som ombud inför domstolar.

b) Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 8621 utom revisionstjänster, 86213, 86219, 86220)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I HU: Gränsöverskridande redovisnings- och bokföringstjänster.

Befintliga åtgärder:

HU: Lag C från 2000, och lag LXXV från 2007.

c) Revisionstjänster (CPC 86211, 86212 utom redovisnings- och bokföringstjänster)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I BG: Auktoriserade revisorer som är medlemmar av institutet för auktoriserade revisorer ska genomföra en oberoende finansiell revision. Om inte annat följer av principen om ömsesidighet ska *Institute of the Certified Public Accountants* registrera ett revisionsföretag i Förenade kungariket eller i ett tredjeland när detta styrker att

a) tre fjärdedelar av ledamöterna i ledningsorganen och de registrerade revisorer som utför revision för företagets räkning uppfyller krav som är likvärdiga dem som gäller bulgariska revisorer och som har godkänts vid proven för det,

b) revisionsföretaget utför oberoende revision i enlighet med kraven på oberoende och objektivitet, och

c) revisionsföretaget på sin webbplats offentliggör en årlig rapport om öppenhet och insyn eller uppfyller andra likvärdiga krav på offentliggörande vid revisioner av företag av allmänt intresse.

Befintliga åtgärder:

BG: Lag om oberoende revision.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I CZ: Endast en juridisk person i vilken minst 60 % av kapitalet eller rösträtterna är reserverade för medborgare i Tjeckien eller i någon av Europeiska unionens medlemsstater är auktoriserad för att utföra revisioner i Tjeckien.

Befintliga åtgärder:

CZ: Lag nr 93/2009 av den 14 april 2009 om revisorer.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I HU: Gränsöverskridande tillhandahållande av revisionstjänster.

Befintliga åtgärder:

HU: Lag C från 2000, och lag LXXV från 2007.

I PT: Gränsöverskridande tillhandahållande av revisionstjänster.

d) Arkitekttjänster och stadsplanering (CPC 8674)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I HR: Gränsöverskridande tillhandahållande av stadsplanering.

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster – hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel

Sektor:	Hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter
Näringsgrensindelning:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, psykologer samt paramedicinsk personal (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, CPC 932)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde och nationell behandling:

I FI: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässig tjänst, oavsett om finansieringen är privat eller offentlig, däribland läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt tjänster som tillhandahålls av psykologer, med undantag för tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor (CPC 9312, 93191).

Befintliga åtgärder:

FI: Lag om privat hälso- och sjukvård (152/1990).

I BG: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässig tjänst, oavsett om den är offentligt eller privat finansierad, däribland läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt tjänster som tillhandahålls av psykologer (CPC 9312, ingår i 9319).

Befintliga åtgärder:

BG: Lag om medicinska inrättningar, lag om yrkesorganisationen för sjuksköterskor, barnmorskor och tillhörande medicinska specialister.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde och nationell behandling:

I CZ, MT: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässig tjänst, oavsett om den är offentligt eller privat finansierad, däribland läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal och psykologer samt andra hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster (CPC 9312, ingår i 9319).

Befintliga åtgärder:

CZ: Lag nr 296/2008 om garantier för kvalitet och säkerhet i fråga om mänskliga vävnader och celler avsedda för användning på människa (”lagen om mänskliga vävnader och celler”),
lag nr 378/2007 om läkemedel och om ändring av vissa relaterade lagar (lagen om läkemedel),
lag nr 268/2014 om medicintekniska produkter och om ändring av lag nr 634/2004 om administrativa avgifter, i dess ändrade lydelse,
lag nr 285/2002 om donation och transplantation av organ och vävnader och om ändring av vissa lagar (transplantationslagen),
lag nr 372/2011 om hälso- och sjukvårdstjänster samt villkoren för deras tillhandahållande,
lag nr 373/2011 om särskilda hälso- och sjukvårdstjänster).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU, med undantag för NL och SE: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässiga tjänst, oavsett om den är offentligt eller privat finansierad, däribland tjänster som tillhandahålls av läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt psykologer, kräver hemvist. Dessa tjänster kan endast tillhandahållas av fysiska personer som faktiskt befinner sig på Europeiska unionens territorium (CPC 9312, ingår i 93191).

I BE: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässig tjänst, oavsett om den är offentligt eller privat finansierad, däribland läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt tjänster som tillhandahålls av psykologer (ingår i CPC 85201, 9312, ingår i 93191).

I PT: När det gäller yrkena sjukgymnast, paramedicinsk personal och fotvårdsspecialister får utländska yrkesverksamma utöva yrket på grundval av ömsesidighet (även med avseende på behandling som mest gynnad nation).

b) Veterinärtjänster (CPC 932)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I BG: En veterinärklinik får bildas av en fysisk eller en juridisk person.
Veterinärmedicinsk verksamhet är endast tillåten för EES-medborgare och för fast bosatta (fysisk närvaro krävs för fast bosatta).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE, LV: Gränsöverskridande tillhandahållande av veterinärtjänster.

c) Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter (CPC 63211)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

EU, med undantag av EL, IE, LU, LT och NL: För att begränsa antalet leverantörer som på ett icke-diskriminerande sätt får tillhandahålla en viss tjänst i en specifik zon eller ett visst område. Prövning av det ekonomiska behovet kan därför tillämpas, med hänsyn till sådana faktorer som antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning.

EU, med undantag av BE, BG, EE, ES, IE och IT: Postorderförsäljning är möjlig endast från medlemsstater i EES, varför etablering i något av dessa länder krävs för försäljning av läkemedel och särskilda medicinska produkter till allmänheten i unionen.

I CZ: Detaljhandel är endast möjlig från medlemsstaterna.

I BE: Detaljhandel med läkemedel och särskilda medicinska produkter får endast ske via apotek som är etablerade i Belgien.

I BG, EE, ES, IT och LT: Gränsöverskridande detaljhandelsförsäljning med läkemedel.

I IE och LT: Gränsöverskridande detaljhandel med receptbelagda läkemedel.

I PL: Mellanhänder i handeln med läkemedel måste vara registrerade och ha en bosättning eller sitt säte inom Republiken Polens territorium.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och medicinska och ortopediska artiklar.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I SE: Detaljhandel med läkemedel och tillhandahållande av läkemedel för allmänheten.

Befintliga åtgärder:

AT: *Arzneimittelgesetz* (läkemedelslagen), BGBl. nr 185/1983, i dess ändrade lydelse, §§ 57, 59, 59a, och
Medizinproduktegesetz (lagen om medicintekniska produkter), BGBl. nr 657/1996, i dess ändrade lydelse, § 99.

BE: *Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens*, och *Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé*.

CZ: Lag nr 378/2007 om läkemedel, i dess ändrade lydelse, och lag nr 372/2011 om hälso- och sjukvårdstjänster, i dess ändrade lydelse.

FI: Läkemedelslag (395/1987).

PL: Läkemedelslagen, artikel 73a (Polens officiella tidning 2020, punkt 944, 1493).

SE: Lag om handel med läkemedel (2009:336),
förordning om handel med läkemedel (2009:659), och
ytterligare föreskrifter som antagits av Läkemedelsverket, se (LVFS 2009:9).

Förbehåll nr 4 – Företagstjänster – forsknings- och utvecklingstjänster

Sektor:	Forsknings- och utvecklingstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 851, 852, 853
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I RO: Gränsöverskridande tillhandahållande av forsknings- och utvecklingstjänster.

Befintliga åtgärder:

RO: Regeringsförordning nr 6/2011,
beslut nr 3548/2006 av ministern för utbildning och forskning, och regeringsbeslut nr 134/2011.

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster – fastighetstjänster

Sektor:	Fastighetstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 821, 822
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I CZ och HU: Gränsöverskridande tillhandahållande av fastighetstjänster.

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster – uthyrnings- eller leasingtjänster

Sektor:	Uthyrning eller leasing utan operatör
Näringsgrensindelning:	CPC 832
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I BE och FR: Gränsöverskridande tillhandahållande av leasing eller uthyrning utan operatör av hushållsartiklar och personliga artiklar.

Förbehåll nr 7 – Företagstjänster – inkassotjänster och kreditupplysning

Sektor:	Inkassotjänster, kreditupplysningstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 87901, 87902
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

EU, med undantag för ES, LV och SE, när det gäller tillhandahållande av inkassotjänster och kreditupplysningstjänster.

Förbehåll nr 8 – Företagstjänster – personalförmedling

Sektor – undersektor:	Business Services – personalförmedling
Näringsgrensindelning:	CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU, med undantag för HU och SE: Förmedling av hemtjänstpersonal, andra handels- eller industriarbetare, vårdpersonal och annan personal (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

I BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI och SK: Chefsrekryteringstjänster (CPC 87201).

I AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI och SK: Etablering av förmedling av extra kontorspersonal och annan personal (CPC 87202).

I AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI och SK: Förmedling av kontorspersonal (CPC 87203).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I EU med undantag av BE, HU och SE: Gränsöverskridande förmedling av extra kontorspersonal och annan personal (CPC 87202).

I IE: Gränsöverskridande tillhandahållande av chefsrekryteringstjänster (CPC 87201).

I FR, IE, IT och NL: Gränsöverskridande förmedling av kontorspersonal. (CPC 87203).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde

I DE: Begränsning av antalet tillhandahållare av personalförmedlingstjänster.

I ES: Begränsning av antalet tillhandahållare av chefsrekryteringstjänster och personalförmedling (CPC 87201, 87202).

I FR: Dessa tjänster kan omfattas av ett statligt monopol (CPC 87202).

I IT: Begränsning av antalet tillhandahållare av förmedling av kontorspersonal (CPC 87203).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I DE: Förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor kan utfärda en förordning om förmedling och rekrytering av personal från länder utanför Europeiska unionen och EES för vissa yrken (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Befintliga åtgärder:

AT: §§ 97 och 135 i den österrikiska lagen om näringsverksamhet (*Gewerbeordnung*), Österrikes officiella tidning nr 194/1994, i dess ändrade lydelse, och
lagen om uthyrning av arbetskraft (*Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG*), Österrikes officiella tidning nr 196/1988, i dess ändrade lydelse.

BG: Lagen om främjande av sysselsättning, artiklarna 26, 27, 27a och 28.

CY: Lagen om privat arbetsförmedling N. 126(I)/2012, i dess ändrade lydelse.

CZ: Sysselsättningslagen (435/2004).

DE: *Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG)*,
Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III, Sociallagen, bok tre) – Främjande av sysselsättning,
Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV, förordning om anställning av utlänningar).

DK: §§ 8a–8f i lagdekret nr 73 av den 17 januari 2014, definierat i dekret nr 228 av den 7 mars 2013 (anställning av sjöfolk), och lagen om arbetstillstånd från 2006. S1(2) och (3).

EL: Lag 4052/2012 (Greklands officiella tidning 41 A), ändrad genom lag N.4093/2012 (Greklands officiella tidning 222 A).

ES: *Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre)*.

FI: Lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

HR: Arbetsmarknadslagen (Kroatiens officiella tidning 118/18, 32/20),
arbetslagen (Kroatiens officiella tidning 93/14, 127/17, 98/19),
lagen om utländska medborgare (Kroatiens officiella tidning 130/11m, 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Lagen om arbetstillstånd från 2006. S1(2) och (3).

IT: Lagstiftningsdekret 276/2003, artiklarna 4 och 5.

LT: Republiken Litauens arbetslagstiftning, godkänd genom Republiken Litauens lag nr XII-2603 av den 14 september 2016,
Republiken Litauens lag om utländska medborgares rättsliga ställning av den 29 april 2004 nr IX-2206, i dess senast ändrade lydelse av den 3 december 2019, nr XIII-2582.

LU: *Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi* (lag av den 18 januari 2012 om inrättandet av byrån för utveckling av sysselsättningen – ADEM).

MT: Lagen om sysselsättnings- och utbildningstjänster (kapitel 343) (artiklarna 23–25), och förordningarna om bemanningsföretag (S.L. 343.24).

PL: Artikel 18 i lagen av den 20 april 2004 om främjande av sysselsättning och arbetsmarknadsinstitutioner (Dz. U. från 2015, punkt 149, i dess ändrade lydelse).

PT: Lagdekret nr 260/2009 av den 25 september, ändrad genom lag nr 5/2014 av den 12 februari (tillgång till och tillhandahållande av rekryteringsföretagstjänster).

RO: Lag nr 156/2000 om skydd för rumänska medborgare som arbetar i utlandet, i dess ånyo offentliggjorda lydelse, och regeringsbeslut nr 384/2001 om godkännande av tillämpningsföreskrifterna för lag nr 156/2000, med efterföljande ändringar, regeringsförordning nr 277/2002, ändrad genom regeringsförordning nr 790/2004 och regeringsförordning nr 1122/2010, och
lag nr 53/2003 – arbetslagen, i dess ånyo offentliggjorda lydelse, med efterföljande ändringar och supplement och regeringsbeslut nr 1256/2011 om verksamhetsvillkor och tillståndsförfarande för bemanningsföretag.

SI: Lagen om reglering av arbetsmarknaden (Sloveniens officiella tidning, nr 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017), och lagen om anställning av samt egenföretagande och arbete för utlänningar – ZZSDT (Sloveniens officiella tidning, nr 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Sloveniens officiella tidning, nr 1/2018).

SK: Lag nr 5/2004 om arbetsförmedling, och lag nr 455/1991 om handelslicenser.

Förbehåll nr 9 – Företagstjänster – säkerhets- och utredningstjänster

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – säkerhets- och utredningstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Säkerhetstjänster (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI och SK: Tillhandahållande av säkerhetstjänster.

I DK, HR och HU: Tillhandahållande av följande undersektorer: bevakningstjänster (87305) i HR och HU, rådgivningstjänster på säkerhetsområdet (87302) i HR, bevakningstjänster på flygplatser (ingår i 87305) i DK och säkerhetstransporter (87304) i HU.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I BE: Medborgarskap i en medlemsstat krävs för företagsstyrelser som tillhandahåller bevakning- och säkerhetstjänster (87305) samt för rådgivning och utbildning i fråga om säkerhetstjänster (87302). Företagsledningen för företag som tillhandahåller konsulttjänster på bevaknings- och säkerhetsområdet som måste vara bosatta i en medlemsstat.

I FI: Licens att tillhandahålla säkerhetstjänster får endast beviljas fysiska personer som har sin hemvist inom EES eller juridiska personer etablerade inom EES.

I ES: Gränsöverskridande tillhandahållande av säkerhetstjänster. Krav på medborgarskap ställs på privat säkerhetspersonal.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE, FI, FR och PT: Utländska leverantörer får inte tillhandahålla säkerhetstjänster på gränsöverskridande bas. Det ställs krav på medborgarskap på specialiserad personal i PT och på verkställande direktörer och styrelseledamöter i FR.

Befintliga åtgärder:

BE: *Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 Octobre 2017*.

BG: Lag om privata företag på säkerhetsområdet.

CZ: Lagen om handelslicenser.

DK: Förordningen om luftfartsskydd.

FI: Lag om privata säkerhetstjänster (282/2002).

LT: Lagen om säkerhet för personer och tillgångar av den 8 juli 2004, nr IX-2327.

LV: Lagen om bevakningsverksamhet (avsnitten 6, 7, 14).

PL: Lag av den 22 augusti 1997 om skydd av personer och egendom (Dz. U. från 2016, punkt 1432, i dess ändrade lydelse).

PT: Lag 34/2013 *alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio*, och förordning 273/2013 *alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril*.

SI: *Zakon o zasebnem varovanju* (lag om privata säkerhetstjänster).

b) Utredningstjänster (CPC 87301)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU, med undantag för AT och SE: Tillhandahållande av utredningstjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I LT och PT: Utredningstjänster är statliga monopol.

Förbehåll nr 10 – Företagstjänster – andra företagstjänster

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – andra företagstjänster (översättar- och tolktjänster, kopieringstjänster, tjänster med anknytning till energidistribution och tjänster med anknytning till tillverkning)
Näringsgrensindelning:	CPC 87905, 87904, 884, 887
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Översättar- och tolktjänster (CPC 87905)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I HR: Gränsöverskridande tillhandahållande av översättning och tolkning av officiella dokument.

b) Kopieringstjänster (CPC 87904)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I HU: Gränsöverskridande tillhandahållande av kopieringstjänster.

c) Tjänster med anknytning till energidistribution och tjänster med anknytning till tillverkning (ingår i CPC 884, 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I HU: Tjänster med anknytning till energidistribution, och gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster med anknytning till tillverkning, med undantag av rådgivnings- och konsulttjänster med anknytning till dessa sektorer.

d) Underhåll och reparation av fartyg, utrustning för järnvägstransport och luftfartyg och delar till luftfartyg (ingår i CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I EU, med undantag för DE, EE och HU: Gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster för underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport.

I EU, med undantag för CZ, EE, HU, LU och SK: Gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster för underhåll och reparation av transportfartyg på inre vattenvägar.

I EU, med undantag för EE, HU och LV: Gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster för underhåll och reparation av marina fartyg.

I EU, med undantag för AT, EE, HU, LV och PL: Gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster för underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg (ingår i CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

I EU: Gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster för lagstadgad besiktning och certifiering av fartyg.

Befintliga åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 391/2009[1].

e) Andra luftfartsrelaterade företagstjänster

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 391/2009 av den 23 april 2009 om gemensamma regler och standarder för organisationer som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg (EUT L 131, 28.5.2009, s. 11).

EU: Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal som avser följande tjänster:

a) Försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster.

b) Tjänster i datoriserade bokningssystem.

c) Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg.

d) Uthyrning eller leasing av luftfartyg utan besättning.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I DE, FR: Brandbekämpning från luften, flygutbildning, besprutning, lantmäteri, kartläggning, fotoflyg och andra luftburna jordbruks-, industri- och inspektionstjänster.

I FI, SE: Brandbekämpning från luften.

Förbehåll nr 11 – Telekommunikation

Sektor:	Satellitsändningstjänster
Näringsgrensindelning:	
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I BE: Satellitsändningstjänster.

Förbehåll nr 12 – Byggtjänster

Sektor:	Byggtjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 51
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I LT: Rätten att utarbeta konstruktionsdokumentation för byggarbeten av exceptionell betydelse ges endast företag som är registrerade i Litauen eller ett utländskt konstruktionsföretag som har godkänts av ett institut som är auktoriserat av regeringen för sådan verksamhet. Rätten att bedriva teknisk verksamhet inom de viktigaste konstruktionsområdena kan beviljas en icke-litauisk privatperson som har godkänts av en institution som auktoriserats litauiska regeringen.

Förbehåll nr 13 – Distributionstjänster

Sektor:	Distributionstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 62117, 62251, 8929, ingår i 62112, 62226, ingår i 631
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Prestationskrav
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Distribution av läkemedel

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Gränsöverskridande grossistdistribution av läkemedel (CPC 62251).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Distribution av läkemedel (CPC 62117, 62251, 8929).

Befintliga åtgärder:

BG: Lagen om humanläkemedel, lagen om medicintekniska produkter.

FI: Läkemedelslag (395/1987).

b) Distribution av alkoholhaltiga drycker

I FI: Distribution av alkoholhaltiga drycker (ingår i CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Befintliga åtgärder:

FI: Alkohollag (1102/2017).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I SE: Åläggande av monopol på sprit, vin och öl (förutom lättöl, folköl och alkoholfri öl). Systembolaget AB har i nuläget sådant statligt monopol på sprit, vin och öl (förutom alkoholfri öl). Alkoholhaltiga drycker är drycker med en alkoholhalt på över 2,25 volymprocent. För öl är gränsen en alkoholhalt över 3,5 volymprocent (ingår i CPC 631).

Befintliga åtgärder:

SE: Alkohollagen (2010:1622).

c) Övrig distribution (ingår i CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, ingår i CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, ingår i CPC 6329)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Grossistdistribution av kemiska produkter, ädelmetaller och ädelstenar, läkemedel, medicintekniska produkter och föremål avsedda för medicinska ändamål. Tobak och tobaksprodukter samt alkoholhaltiga drycker.

Bulgarien förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tjänster som tillhandahålls av varumäklare.

Befintliga åtgärder:

I BG: Lagen om humanläkemedel,
lagen om medicintekniska produkter,
lagen om veterinärverksamhet,
lagen om förbud mot kemiska vapen och kontroll av giftiga kemiska ämnen och deras prekursorer,
lagen om tobak och tobaksvaror, lagen om punktskatt och skatteupplag och lagen om vin och spritdrycker.

Förbehåll nr 14 – Utbildningstjänster

Sektor:	Utbildningstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 92
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelse
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: Utbildningstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form. Om en utländsk leverantör har rätt att tillhandahålla av privatfinansierade utbildningstjänster kan privata aktörers deltagande i utbildningssystemet bli föremål för koncession tilldelad på ett icke-diskriminerande sätt.

EU, med undantag för CZ, NL, SE och SK: När det gäller tillhandahållandet av andra privatfinansierade utbildningstjänster, vilket avser andra än de tjänster som klassificeras som primär- och sekundärutbildning, samt högre utbildning och vuxenutbildning (CPC 929).

I CY, FI, MT och RO: Tillhandahållande av privatfinansierade primär-, sekundär- och vuxenutbildningstjänster (CPC 921, 922, 924).

I AT, BG, CY, FI, MT och RO: Tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom högre utbildning (CPC 923).

I CZ och SK: Majoriteten av styrelseledamöterna i en institution som tillhandahåller privatfinansierade utbildningstjänster måste vara medborgare i landet (CPC 921, 922, 923 för SK utom 92310, 924).

I SI: Privatfinansierade grundskolor kan endast grundas av slovenska fysiska eller juridiska personer. Tjänsteleverantören ska upprätta ett säte eller en filial. En majoritet av ledamöterna i styrelsen för ett företag som tillhandahåller privatfinansierad sekundärutbildning eller högre utbildning måste vara slovenska medborgare (CPC 922, 923).

I SE: Leverantörer av utbildningstjänster som godkänts av myndigheter för att tillhandahålla utbildning. Detta förbehåll gäller privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd, bland annat leverantörer av utbildningstjänster som är erkända av staten, leverantörer under statlig tillsyn eller utbildning som ger rätt till studiestöd (CPC 92).

I SK: Krav på hemvist inom EES för leverantörer av all annan privatfinansierad utbildning än yrkesinriktad högskoleutbildning. Prövning av det ekonomiska behovet kan tillämpas, och antalet skolor som startas kan begränsas av de lokala myndigheterna (CPC 921, 922, 923 utom 92310, 924).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I BG, IT och SI: Begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom primärutbildningen (CPC 921).

I BG och IT: Begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom sekundärutbildningen (CPC 922).

I AT: Begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom vuxenutbildning genom radio eller tv (CPC 924).

Befintliga åtgärder:

BG: Lagen om offentlig utbildning, artikel 12,
lagen om högre utbildning, punkt 4 i tilläggsbestämmelserna, lagen om yrkesutbildning, artikel 22.

FI: Lag om grundläggande utbildning (628/1998),
gymnasielag (629/1998),
lag om yrkesutbildning (630/1998),
lag om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998),
yrkeshögskolelag (351/2003), och universitetslag (558/2009).

IT: Kungligt dekret 1592/1933 (lag om gymnasieutbildning),
lag 243/1991 (tillfälligt offentligt stöd för privata högskolor),
resolution 20/2003 av CNVSU (*Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario*),
och
dekret från republikens president 25/1998.

SK: Lag 245/2008 om utbildning,
lag 131/2002 om universitet, och
lag 596/2003 om statlig förvaltning inom utbildning och skolors självförvaltning.

Förbehåll nr 15 – Miljötjänster

Sektor – undersektor:	Miljötjänster – avfallshantering och markförvaltning
Näringsgrensindelning:	CPC 9401, 9402, 9403, 94060
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I DE: Tillhandahållande av andra avfallshanteringstjänster än rådgivningstjänster, och när det gäller andra tjänster som rör markskydd och hantering av förorenad mark än rådgivningstjänster.

Förbehåll nr 16 – Finansiella tjänster

Sektor:	Finansiella tjänster
Näringsgrensindelning:	Ej tillämpligt
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Alla finansiella tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

EU: Rätten att kräva att en annan leverantör av finansiella tjänster än en filial på ett icke-diskriminerande sätt ska anta en viss juridisk form när det etablerar sig i en medlemsstat.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: Rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster utom:

I EU (med undantag för BE, CY, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI):

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör

   a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

   b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

v) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I BE:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara av leverantörer av andra finansiella tjänster.

I CY:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Försäkringsförmedling.

iii) Återförsäkring och retrocession.

iv) Försäkringsrelaterade tjänster.

v) Handel för egen eller annans räkning, på en börs, på en OTC-marknad eller på annat sätt, med överlåtbara värdepapper.

vi) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

vii) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I EE:

i) Direkt försäkring (även koassurans).

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsförmedling.

iv) Försäkringsrelaterade tjänster.

v) Mottagande av insättningar.

vi) Utlåning av alla slag.

vii) Finansiell leasing.

viii) Alla betalnings- och penningförmedlingstjänster. Garantier och åtaganden.

ix) Handel för egen eller annans räkning, på en börs eller på en OTC-marknad.

x) Medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster rörande sådana emissioner.

xi) Penningmäkleri.

xii) Förvaltning av tillgångar, såsom medels- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning samt förvarings- och notariattjänster.

xiii) Clearing- och avräkningstjänster rörande finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument.

xiv) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara.

xv) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I LT:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Mottagande av insättningar.

v) Utlåning av alla slag.

vi) Finansiell leasing.

vii) Alla betalnings- och penningförmedlingstjänster. Garantier och åtaganden.

viii) Handel för egen eller annans räkning, på en börs eller på en OTC-marknad.

ix) Medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster rörande sådana emissioner.

x) Penningmäkleri.

xi) Förvaltning av tillgångar, såsom medels- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning samt förvarings- och notariattjänster.

xii) Clearing- och avräkningstjänster rörande finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument.

xiii) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara.

xiv) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I LV:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster rörande sådana emissioner.

v) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

vi) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I MT:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Mottagande av insättningar.

v) Utlåning av alla slag.

vi) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

vii) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I PL:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör varor i internationell handel.

ii) Återförsäkring och retrocession av risker som rör varor i internationell handel.

iii) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans och retrocession) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

iv) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

v) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I RO:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Mottagande av insättningar.

v) Utlåning av alla slag.

vi) Garantier och åtaganden.

vii) Penningmäkleri.

viii) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara.

ix) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I SI:

i) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör

a) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

b) gods i internationell transittrafik.

ii) Återförsäkring och retrocession.

iii) Försäkringsrelaterade tjänster.

iv) Utlåning av alla slag.

v) Inhemska juridiska personers och enskilda näringsidkares mottagande av borgensförbindelser och garantier från utländska kreditinstitut.

vi) Tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

ix) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

b) Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Transportförsäkring avseende varor, försäkring av fordon i sig och ansvarsförsäkring i samband med risker i Bulgarien får inte tillhandahållas direkt av utländska försäkringsbolag.

I DE: Ett utländskt försäkringsbolag som har etablerat en filial i Tyskland får i detta land ingå försäkringsavtal för internationell transport endast genom den filial som etablerats i Tyskland.

Befintliga åtgärder:

DE: *Luftverkehrsgesetz* (LuftVG), och
Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I ES: För att få bedriva aktuarieverksamhet krävs hemvist, alternativt två års erfarenhet.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I FI: Försäkringsmäklartjänster får tillhandahållas av ett bolag eller en person som har permanent etablering i EU.

Endast försäkringsbolag med huvudkontor i Europeiska unionen eller en filial i Finland får tillhandahålla direkta försäkringstjänster, även koassurans.

Befintliga åtgärder:

FI: Lag om utländska försäkringsbolag (398/1995),
försäkringsbolagslag (521/2008),
lag om försäkringsdistribution (234/2018).

I FR: Försäkring av risker i samband med marktransport får endast tillhandahållas av försäkringsbolag som är etablerade i Europeiska unionen.

Befintliga åtgärder:

FR: *Code des assurances*.

I HU: Endast juridiska personer från EU och filialer registrerade i Ungern får tillhandahålla direkta försäkringstjänster.

Befintliga åtgärder:

HU: Lag LX från 2003.

I IT: Transportförsäkring av varor, försäkring av fordon och ansvarsförsäkring i samband med risker i Italien får endast undertecknas av försäkringsbolag som är etablerade i Europeiska unionen, dock ej internationella transporter som omfattar import till Italien.

Gränsöverskridande tillhandahållande av aktuarietjänster.

Befintliga åtgärder:

IT: Artikel 29 i lagen om privat försäkring (lagstiftningsdekret nr 209 av den 7 september 2005), lag 194/1942 om aktuarietjänster.

I PT: Luft- och sjötransportförsäkring som täcker varor, luftfartyg, skrov och ansvarighet får endast tillhandahållas av företag i form av juridiska personer i Europeiska unionen. Endast fysiska personer i, eller företag som är etablerade i, Europeiska unionen får agera som försäkringsförmedlare för sådan försäkringsverksamhet i Portugal.

Befintliga åtgärder:

PT: Artikel 3 i lag 147/2015, artikel 8 i lag 7/2019.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I SK: Utländska medborgare får etablera ett försäkringsbolag i form av ett aktiebolag eller bedriva försäkringsverksamhet genom sina filialer med säte i Slovakien. I båda fallen är godkännande föremål för bedömning av tillsynsmyndigheterna.

Befintliga åtgärder:

SK: Lag 39/2015 om försäkring.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I FI: Minst hälften av ledamöterna i styrelsen och tillsynsrådet samt den verkställande direktören i ett försäkringsbolag som erbjuder lagstadgad pensionsförsäkring ska vara bosatt i EES, såvida inte undantag beviljats av de behöriga myndigheterna. Utländska försäkringsgivare kan inte få licens i Finland i egenskap av filial för att tillhandahålla lagstadgad pensionsförsäkring. Åtminstone en av revisorerna ska vara permanent bosatt i EES.

För andra försäkringsbolag krävs hemvist inom EES för minst en medlem av styrelsen, tillsynsrådet och den verkställande direktören. Åtminstone en av revisorerna ska vara permanent bosatt i EES. Generalagenten för ett försäkringsbolag i Förenade kungariket måste ha sin hemvist i Finland, såvida inte bolaget har sitt huvudkontor i Europeiska unionen.

Befintliga åtgärder:

FI: Lag om utländska försäkringsbolag (398/1995), försäkringsbolagslag (521/2008),
lag om försäkringsförmedling (570/2005),
lag om försäkringsdistribution (234/2018), och
lag om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997).

c) Bankverksamhet och andra finansiella tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

EU: Endast juridiska personer med säte i unionen kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar. För att ett specialiserat förvaltningsbolag med huvudkontor och säte i samma medlemsstat ska få etablera sig krävs att det bedriver förvaltning av värdepappersfonder, bland annat aktiefonder, och om nationell lagstiftning så medger, investeringsbolag.

Befintliga åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG[1], och
Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU[2].

I EE: För inlåning krävs godkännande från den estniska finansinspektionen och registrering enligt estnisk rätt som aktiebolag, dotterbolag eller filial.

Befintliga åtgärder:

EE: *Krediidiasutuste seadus* § 206 och § 21.

I SK: Investeringstjänster kan endast tillhandahållas av förvaltningsföretag vars juridiska form är ett aktiebolag med eget kapital enligt lagstiftningen.

Befintliga åtgärder:

SK: Lag 566/2001 om säkerheter och investeringstjänster, och lag 483/2001 om banker.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelse:

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

[2] Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

I FI: Minst en av grundarna, styrelseledamöterna, tillsynsrådet, den verkställande direktören för tillhandahållarna av banktjänster och den person som har rätt att underteckna i kreditinstitutets namn ska vara permanent bosatta i EES. Åtminstone en av revisorerna ska vara permanent bosatt i EES.

Befintliga åtgärder:

FI: Lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001),
sparbankslag (1502/2001),
lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001),
lag om hypoteksföreningar (936/1978),
lag om betalningsinstitut (297/2010),
lag om utländska betalningsinstituts verksamhet i Finland (298/2010), och
kreditinstitutslag (121/2007).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I IT: Tjänster som tillhandahålls av finansiella rådgivare (”*consulenti finanziari*”). Vid hemförsäljning måste mellanhänder använda auktoriserade säljare av finansiella tjänster som är bosatta inom en medlemsstats territorium.

Befintliga åtgärder:

IT: Artiklarna 91–111 i Consobs förordning om mellanhänder, (nr 16190 av den 29 oktober 2007).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

I LT: Endast banker med säte eller filial i Litauen och med tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster i EES får fungera som förvaringsinstitut för tillgångarna i pensionsfonder. Minst en chef i en banks ledning måste tala litauiska.

Befintliga åtgärder:

LT: Republiken Litauens lag om banker av den 30 mars 2004, nr IX-2085, ändrad genom lag nr XIII-729 den 16 november 2017,
Republiken Litauens lag om kollektiva investeringsföretag av den 4 juli 2003 nr IX-1709, ändrad genom lag nr XIII-1872 av den 20 december 2018,
Republiken Litauens lag om sparande till frivillig tilläggspension av den 3 juni 1999 nr VIII-1212 (enligt ändring genom lag nr XII-70 av den 20 december 2012),
Republiken Litauens lag om betalningar av den 5 juni 2003 nr IX-1596, senast ändrad den 17 oktober 2019 nr XIII-2488,
Republiken Litauens lag om betalningsinstitut av den 10 december 2009 nr XI-549 (ny version av lagen: nr XIII-1093 av den 17 april 2018).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I FI: För betaltjänster kan hemvist i Finland krävas.

Förbehåll nr 17 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Sektor:	Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 93, 931, utom 9312, ingår i 93191, 9311, 93192, 93193, 93199
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Vårdtjänster – sjukhus- och ambulanstjänster samt andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 93, 931, utom 9312, ingår i 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

När det gäller investeringsliberalisering– marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelse:

EU: För tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form.

EU: För alla privatfinansierade hälso- och sjukvårdstjänster utom privatfinansierade sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster. Privata operatörers deltagande i det privatfinansierade vårdnätverket kan bli föremål för koncession på icke-diskriminerande grund. Krav på prövning av det ekonomiska behovet kan förekomma. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen.

Detta förbehåll avser inte tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av yrkesverksamma som läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, paramedicinsk personal och psykologer, vilka omfattas av andra förbehåll (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191).

I AT, PL och SI: Tillhandahållande av privatfinansierade ambulanstjänster (CPC 93192).

I BE: Etablering av privatfinansierade ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 93192, 93193).

I BG, CY, CZ, FI, MT och SK: Tillhandahållande av privatfinansierade sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 9311, 93192, 93193).

I FI: Tillhandahållande av andra hälso- och sjukvårdstjänster (CPC 93199).

Befintliga åtgärder:

CZ: Lag nr 372/2011 Sb. om hälso- och sjukvårdstjänster samt villkoren för deras tillhandahållande.

FI: Lag om privat hälso- och sjukvård (152/1990).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, prestationskrav:

I DE: Upprätthållandet av det sociala trygghetssystemet i Tyskland, där tjänster kan tillhandahållas av olika företag eller enheter och innehålla konkurrensinslag, och således inte är ”tjänster som uteslutande tillhandahålls i samband med myndighetsutövning”. Bevilja förmånsbehandling inom ramen för bilaterala handelsavtal i fråga om tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster (CPC 93).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I DE: Ägande av sjukhus som drivs av det tyska försvaret.

Nationalisera andra viktiga privatfinansierade sjukhus (CPC 93110).

I FR: För tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom laboratorieanalyser och tester.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FR: Tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom laboratorieanalyser och tester (ingår i CPC 9311).

Befintliga åtgärder:

FR: *Code de la Santé Publique*.

b) Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster, inbegripet pensionsförsäkring

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU, med undantag av HU: Gränsöverskridande tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster och verksamhet eller tjänster som ingår i ett allmänt pensionsprogram eller ett lagstadgat socialförsäkringssystem. Detta förbehåll avser inte tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av yrkesverksamma som läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, paramedicinsk personal och psykologer, vilka omfattas av andra förbehåll (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191).

I HU: Gränsöverskridande tillhandahållande av samtliga sjukhus- och ambulanstjänster samt andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster, som erhåller offentliga medel (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sociala tjänster, inbegripet pensionsförsäkring

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav:

EU: Tillhandahållande av sociala tjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form och verksamhet eller tjänster som ingår i ett offentligt pensionssystem eller lagstadgat socialförsäkringssystem. Privata operatörers deltagande i det privatfinansierade sociala nätverket kan bli föremål för koncession på icke-diskriminerande grund. Krav på prövning av det ekonomiska behovet kan förekomma. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen.

I BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT och PT: Tillhandahållande av andra privatfinansierade sociala tjänster än de som rör konvalescenthem, vilohem och äldreboenden.

I CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK och SI: Tillhandahållande av privatfinansierade sociala tjänster.

I DE: Det sociala trygghetssystemet i Tyskland, där tjänster tillhandahålls av olika företag eller enheter som innehåller konkurrensinslag och därför inte kan omfattas av definitionen ”tjänster som uteslutande tillhandahålls i samband med tillhandahålls i samband med myndighetsutövning”.

Befintliga åtgärder:

FI: Lag om privat socialservice (922/2011).

IE: Hälso- och sjukvårdslagen 2004 (S. 39), och
hälso- och sjukvårdslagen 1970 (i dess ändrade lydelse – S.61A).

IT: Lag 833/1978 om det offentliga hälso- och sjukvårdssystemet,
lagdekret 502/1992 om organisation och disciplin på hälso- och sjukvårdsområdet, och
lag 328/2000 om reformer av sociala tjänster.

Förbehåll nr 18 – Turism- och resetjänster

Sektor:	Turistguidetjänster, hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 7472
Typ av förbehåll:	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I FR: Krav på medborgarskap i en medlemsstat för tillhandahållande av turistguidetjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

I LT: I den mån som Förenade kungariket tillåter litauiska medborgare att tillhandahålla turistguidetjänster kommer Litauen att tillåta medborgare i Förenade kungariket att tillhandahålla turistguidetjänster på samma villkor.

Förbehåll nr 19 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Sektor:	Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet
Näringsgrensindelning:	CPC 962, 963, 9619, 964
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Biblioteks-, arkiv- och museitjänster samt övriga kulturtjänster (CPC 963)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU, med undantag för AT och, för investeringsliberalisering, i LT: Tillhandahållande av biblioteks-, arkiv- och museitjänster och övriga kulturtjänster.

I AT och LT: Licens eller koncession kan krävas för etablering.

b) Underhållningstjänster, teater, levande musik, cirkusuppträdanden (CPC 9619, 964 utom 96492)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU, med undantag för AT och SE: Gränsöverskridande tillhandahållande av underhållningstjänster, inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI och SK: När det gäller tillhandahållande av underhållningstjänster, inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek.

I BG: Tillhandahållande av följande underhållningstjänster: cirkus, nöjesparker och liknande attraktionstjänster, danslokaler, diskotek och dansundervisningstjänster samt andra underhållningstjänster.

I EE: Tillhandahållande av andra underhållningstjänster med undantag av biograftjänster.

I LT och LV: Tillhandahållande av alla andra underhållningstjänster utom biograftjänster.

I CY, CZ, LV, PL, RO och SK: Gränsöverskridande tillhandahållande av idrotts- och övriga fritidstjänster.

c) Nyhetsbyråer (CPC 962)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I FR: Utländskt ägande i befintliga företag som ger ut publikationer på franska får inte överstiga 20 % av kapitalet eller rösträtterna i företaget. Inrättandet av nyhetsbyråer i Förenade kungariket omfattas av villkor som fastställs i nationell lagstiftning. Utländska investerares etablering av nyhetsbyråer bygger på ömsesidighet.

Befintliga åtgärder:

FR: *Ordonnance nr 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse*, och *Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse*.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I HU: För tillhandahållande av nyhetsbyråtjänster.

d) Spel- och vadhållningstjänster (CPC 96492)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: Tillhandahållande av spelverksamhet som inbegriper insatser med penningvärde i hasardspel, särskilt lotterier, skraplotter, speltjänster som erbjuds i kasinon, spelhallar eller näringsställen med utskänkningstillstånd, vadslagning, bingo- och speltjänster som drivs av och sker till förmån för hjälporganisationer och icke-vinstdrivande organisationer.

Förbehåll nr 20 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Sektor:	Transporttjänster
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Sjötransport – all annan kommersiell verksamhet som bedrivs från fartyg

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: Besättningsmedlemmars medborgarskap på havsgående och icke-havsgående fartyg.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelser:

EU, med undantag för LV och MT: Endast en fysisk eller juridisk person i EU får registrera ett fartyg och driva en flotta under etableringsstatens flagg (all kommersiell marin verksamhet från ett havsgående fartyg, inklusive fiske, vattenbruk samt tjänster med anknytning till fiske, internationella passagerar- och godstransporter (CPC 721), och kringtjänster för sjötransport).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I MT: Exklusiva rättigheter existerar för Maltas sjöförbindelse till det europeiska fastlandet via Italien (CPC 7213, 7214, ingår i 742, 745, ingår i 749).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I SK: Utländska investerare måste ha sitt huvudkontor i Slovakien för att kunna ansöka om licens för att tillhandahålla en tjänst (CPC 722).

b) Kringtjänster för sjötransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: Tillhandahållande av lots- och förtöjningstjänster. För tydlighetens skull påpekas att, oavsett vilka kriterier som kan vara tillämpliga vid registrering av fartyg i en medlemsstat i Europeiska unionen, förbehåller sig Europeiska unionen rätten att kräva att endast fartyg som är upptagna i Europeiska unionens medlemsstaters nationella register får tillhandahålla lots- och förtöjningstjänster (CPC 7452).

EU, med undantag för LT och LV: Endast fartyg som för en EU-medlemsstats flagg får tillhandahålla bogseringstjänster (CPC 7214).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I LT: Endast juridiska personer i Litauen eller juridiska personer i en av Europeiska unionens medlemsstater med filialer i Litauen som har ett intyg utfärdat av litauiska sjöfartsverket får tillhandahålla förtöjnings-, lotsnings- och bogseringstjänster (CPC 7214, 7452).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I BE: Godshantering kan endast utföras av ackrediterade arbetstagare med tillstånd att arbeta i hamnområden definierade genom kungligt dekret (CPC 741).

Befintliga åtgärder:

BE: *Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire*,
Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence,
Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers),
Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand),
Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge),
Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende), och
Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

c) Kringtjänster för transport på inre vattenvägar

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro, behandling som mest gynnad nation:

EU: Kringtjänster för transport på inre vattenvägar.

d) Järnvägstransporttjänster och kringtjänster för järnvägstransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I EU: Passagerartransport på järnväg (CPC 7111).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro:

I EU: Godstransport på järnväg (CPC 7112)

I LT: Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport omfattas av statligt monopol (CPC 86764, 86769, ingår i 8868).

I SE (endast när det gäller marknadstillträde): Underhålls- och reparationstjänster med avseende på järnvägstransport och vägtransport är föremål för prövning av det ekonomiska behovet när en investerare vill etablera sin egen terminalinfrastruktur. Huvudkriterier: Utrymmes- och kapacitetsbegränsningar (CPC 86764, 86769, ingår i 8868).

Befintliga åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU[1].

SE: Plan- och bygglag (2010:900).

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde (EUT L 343, 14.12.2012, s. 32).

e) Vägtransport (passagerartransport, godstransport, internationell lastbilstransport) och kringtjänster för vägtransport

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: För vägtransporttjänster som omfattas av del två rubrik tre i detta avtal och bilaga 31 till detta avtal.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

EU: För vägtransporttjänster som omfattas av del två rubrik tre i detta avtal och bilaga 31 till detta avtal:
Begränsning av möjligheten för utländska investerare som är etablerade i en medlemsstat att tillhandahålla cabotagetjänster inom en annan medlemsstat (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: För vägtransporttjänster som inte omfattas av del två rubrik tre i detta avtal och bilaga 31 till detta avtal:

i) Krav på etablering och begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av vägtransporttjänster (CPC 712).

ii) Begränsning av möjligheten för utländska investerare som är etablerade i en medlemsstat att tillhandahålla cabotagetjänster inom en annan medlemsstat (CPC 712).

iii) En prövning av det ekonomiska behovet kan gälla för taxitjänster i unionen, varigenom en gräns fastställs för antalet tjänsteleverantörer. Huvudkriterier: Lokal efterfrågan enligt tillämpliga lagar (CPC 71221).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I BE: Det maximala antalet licenser är fastställt i lag (CPC 71221).

I IT: Prövning av det ekonomiska behovet gäller limousinetjänster. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen.

Prövning av det ekonomiska behovet gäller busstrafik mellan städer. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen.

Prövning av det ekonomiska behovet är tillämplig på tillhandahållandet av godstransporttjänster mellan städer. Huvudkriterier: lokal efterfrågan (CPC 712).

I BG, DE: När det gäller passagerar- och godstransporter får ensamrätt eller tillstånd endast ges till fysiska personer från unionen och till juridiska personer från unionen som har sitt säte i unionen. (CPC 712).

I MT: För allmänna busstjänster: Inom hela nätverket krävs koncession som omfattar avtal om allmän trafikplikt för att tillgodose behoven inom vissa sociala sektorer (t.ex. studerande och äldre) (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering– marknadstillträde, nationell behandling

I FI: Tillstånd krävs att tillhandahålla vägtransporttjänster, vilket inte beviljas för utlandsregistrerade fordon (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I FR: Tillhandahållande av busstrafik mellan städer (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I ES: För passagerartransporter tillämpas prövning av det ekonomiska behovet på tjänster som tillhandahålls enligt CPC 7122. Huvudkriterier: lokal efterfrågan. Prövning av det ekonomiska behovet gäller busstrafik mellan städer. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen.

I SE: Underhålls- och reparationstjänster med avseende på vägtransport är föremål för prövning av det ekonomiska behovet när en leverantör vill etablera sin egen terminalinfrastruktur. utrymmes- och kapacitetsbegränsningar (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, ingår i 8867).

I SK: Prövning av det ekonomiska behovet är tillämpligt på godstransporter. Huvudkriterier: lokal efterfrågan (CPC 712).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I BG: Krav på etablering för stödtjänster för vägtransport (CPV 744).

Befintliga åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009[1], Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009[2], och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009[3].

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG (EUT L 300, 14.11.2009, s. 51).

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg (EUT L 300, 14.11.2009, s. 72).

[3] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss och om ändring av förordning (EG) nr 561/2006 (EUT L 300, 14.11.2009, s. 88).

FI: Lag om kommersiell godstransport på väg 693/2006,
lag om transportservice 320/2017,
fordonslag 1090/2002.

IT: Lagstiftningsdekret 285/1992 (väglag med efterföljande ändringar), artikel 85,
lagstiftningsdekret 395/2000, artikel 8 (vägtransport av passagerare),
lag 21/1992 (ramlag om allmänna ej schemalagda vägtransporter av passagerare),
lag 218/2003, artikel 1 (passagerartransport i chartrad buss med förare), och
lag 151/1981 (ramlag om lokala offentliga transporter).

SE: Plan- och bygglag (2010:900).

f) Rymdtransport och uthyrning av rymdfarkoster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: Tillhandahållande av rymdtransporttjänster och tillhandahållande av uthyrning av rymdfarkoster (CPC 733, ingår i 734).

g) Undantag från behandling som mest gynnad nation

När det gäller investeringsliberalisering– Behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

– Annan transport (cabotage) än sjötransport

I FI: Beviljande av differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om undantag för utlandsregistrerade fordon från det allmänna förbudet att tillhandahålla cabotage (inbegripet kombinerad järnvägs- och vägtransport) i Finland på grundval av ömsesidighet (ingår i CPC 711, ingår i 712, ingår i 722).

– Stödtjänster för sjötransport

I BG: I den mån Förenade kungariket tillåter tjänsteleverantörer från Bulgarien att tillhandahålla godshanteringstjänster och lagrings- och magasineringstjänster i havs- och flodhamnar, inbegripet tjänster som rör containrar och varor i containrar, kommer Bulgarien att tillåta tjänsteleverantörer från Förenade kungariket att tillhandahålla lasthanteringstjänster och lagrings- och magasineringstjänster i havs- och flodhamnar, inbegripet tjänster som rör containrar och varor i containrar på samma villkor (ingår i CPC 741, ingår i 742).

– Uthyrning och leasing av fartyg

I DE: För konsumenter med hemvist i Tyskland som vill chartra utländska fartyg kan det ställas krav på ömsesidighet (CPC 7213, 7223, 83103).

– Väg- och järnvägstransport

EU: Bevilja ett land differentierad behandling enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationella godstransporter på väg (också kombinerad transport – väg eller järnväg) och kollektivtrafik, som ingåtts mellan unionen eller medlemsstaterna och ett tredjeland (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Behandlingen får bestå i

a) att reservera eller begränsa tillhandahållandet av lämpliga transporttjänster mellan avtalsparterna eller genom avtalsparternas territorium till fordon som är registrerade i avtalsparterna[1], eller

b) att ge sådana fordon skattebefrielse.

– Vägtransport

I BG: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av dessa typer av transporttjänster och specificerar villkoren för tillhandahållandet, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter, i Bulgarien eller över Bulgariens gränser (CPC 7121, 7122, 7123).

[1] När det gäller Österrike omfattar den del av undantaget för behandling som mest gynnad nation när det gäller trafikrättigheter alla länder med vilka det finns eller kan komma att övervägas bilaterala avtal om vägtransporter eller andra överenskommelser som rör vägtransporter.

I CZ: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Tjeckien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

I ES: Tillstånd för ett företag att etablera kommersiell närvaro i Spanien kan nekas tjänsteleverantörer vars ursprungsland inte ger tjänsteleverantörer från Spanien effektivt tillträde till marknaden (CPC 7123).

Befintliga åtgärder:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

I HR: Åtgärder som tillämpas enligt befintliga eller framtida avtal om internationell vägtransport och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Kroatien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

I LT: Åtgärder som vidtas enligt bilaterala avtal och som fastställer bestämmelser för transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet bilaterala transiterings- och transporttillstånd för transporttjänster i, till och från Litauen och till de berörda avtalsparterna, och vägtrafikskatter och vägtullar (CPC 7121, 7122, 7123).

I SK: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Slovakien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

– Järnvägstransport

I BG, CZ och SK: Enligt befintliga eller framtida avtal, och som reglerar trafikrättigheter och driftsvillkor samt tillhandahållandet av transporttjänster i Bulgarien, Tjeckien och Slovakien samt mellan de berörda länderna (CPC 7111, 7112).

– Lufttransport – kringtjänster för lufttransport

EU: Bevilja ett tredjeland differentierad behandling i enlighet med befintliga eller framtida bilaterala avtal om marktjänster.

– Väg- och järnvägstransport

I EE: Vid beviljande av differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationell vägtransport (också kombinerade transporter väg–järnväg), reservation eller begränsning av tillhandahållandet av en transporttjänst till, i, genom och från Estland till de avtalsslutande parterna till fordon som registrerats i den enskilda avtalsparten, och skattebefrielse för sådana fordon (ingår i CPC 711, ingår i 712, ingår i 721).

– Alla andra passagerar- och godstransporttjänster än sjö- och lufttransporter

I PL: I den mån Förenade kungariket tillåter att leverantörer av person- och godstransporter i Polen tillhandahåller transporttjänster till och genom Förenade kungarikets territorium kommer Polen att tillåta att leverantörer av person- och godstransport i Förenade kungariket tillhandahåller transporttjänster till och genom Polens territorium på samma villkor.

Förbehåll nr 21 – Jordbruk, fiske och vatten

Sektor:	Jordbruk, jakt, skogsbruk, fiske, vattenbruk, tjänster med anknytning till fiske, upptagning, rening och distribution av vatten
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 3.1 011, ISIC rev. 3.1 012, ISIC rev. 3.1 013, ISIC rev. 3.1 014, ISIC rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 utom rådgivnings- och konsulttjänster, ISIC rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Jordbruk, jakt och skogsbruk

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I HR: Jordbruks- och jaktverksamhet.

I HU: Jordbruksverksamhet (ISIC rev. 3.1 011, ISIC rev. 3.1 012, ISIC rev. 3.1 013, ISIC rev. 3.1 014, ISIC rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

Befintliga åtgärder:

HR: Lagen om jordbruksmark (Kroatiens officiella tidning 20/18, 115/18, 98/19).

b) Fiske, vattenbruk och tjänster med anknytning till fiske (ISIC rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, lokal närvaro:

EU:

1. Särskilt inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken och fiskeavtal med ett tredjeland, tillträde till och användning av biologiska resurser och fiskevatten som är belägna i marina vatten som faller under medlemsstaternas överhöghet eller jurisdiktion, eller rättigheter att fiska inom ramen för en medlemsstats fiskelicens, inbegripet

   a) reglering av landningar av fångster som görs av fartyg som för Förenade kungarikets eller ett tredjelands flagg med avseende på de kvoter som tilldelats dem eller, endast när det gäller fartyg som för en medlemsstats flagg, som kräver att en del av den totala fångsten landas i unionens hamnar,

   b) fastställande av en minsta storlek för ett företag i syfte att bevara både småskaliga och kustnära fiskefartyg,

   c) beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland i enlighet med befintliga eller framtida bilaterala avtal om fiske, och

   d) krav på att besättningen på ett fartyg som för en medlemsstats flagg ska vara medborgare i en medlemsstat.

2. Ett fiskefartygs rätt att föra en medlemsstats flagg endast om

   a) det är helägt av

i) företag som bildats i unionen, eller

ii) medborgare i en medlemsstat,

b) dess dagliga verksamhet leds och kontrolleras inifrån unionen, och

c) fartygets befraktare, förvaltare eller operatör är ett företag som är registrerat i unionen eller en medborgare i en medlemsstat.

3. En yrkesfiskelicens som ger rätt att fiska i en medlemsstats territorialhav får endast beviljas fartyg som för en medlemsstats flagg.

4. Etablering av vattenbruk till havs eller i inlandet.

5. Punkt 1 a, b, c (utom när det gäller behandling som mest gynnad nation) och d. Punkt 2 a i, b och c samt punkt 3 gäller endast åtgärder som är tillämpliga på fartyg eller företag oberoende av deras verkliga huvudmäns nationalitet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I FR: Personer som är medborgare i länder utanför Europeiska unionen får inte vara ägare i statligt ägda odlingar av fisk, skaldjur eller alger.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: Det utnyttjande av havens och flodernas levande resurser som sker från fartyg på Bulgariens inre vattenvägar och territorialhav ska göras av fartyg som för bulgarisk flagg. Ett utländskt fartyg får inte bedriva kommersiellt fiske i den exklusiva ekonomiska zonen förutom på grundval av ett avtal mellan Bulgarien och flaggstaten. Vid passagen genom den exklusiva ekonomiska zonen får utländska fiskefartyg inte ha sina fiskeredskap i driftläge.

c) Upptagning, rening och distribution av vatten

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: För verksamhet, inklusive tjänster i samband med insamling, rening och distribution av vatten till hushåll, industri samt kommersiella och andra användare, inbegripet tillhandahållande av dricksvatten samt vattenförvaltning.

Förbehåll nr 22 – Energiverksamhet

Sektor:	Energiproduktion och tillhörande tjänster
Näringsgrensindelning:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, ingår i 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, ingår i 88, 887
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Energitjänster – allmänt (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, ingår i 403, 41, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster))

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: Om en medlemsstat tillåter utländskt ägande av system för överföring av gas eller el, eller ett system för transport av olja och gas i rörledning, när det gäller företag från Förenade kungariket vilka kontrolleras av fysiska eller juridiska personer eller företag i ett tredjeland som tillhandahåller mer än 5 % av unionens import av olja, naturgas eller el, för att garantera en trygg energiförsörjning i unionen som helhet eller i en enskild medlemsstat. Detta förbehåll ska inte tillämpas på rådgivnings- och konsulttjänster som tillhandahålls tjänster med avseende på energidistribution.

Detta förbehåll ska inte tillämpas på HR, HU och LT (för LT endast CPC 7131) när det gäller transport i rörledning av bränsle, eller LV för tjänster med anknytning till energidistribution, eller SI när det gäller tjänster relaterade till distribution av gas (ISIC rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I CY: För tillverkning av raffinerade petroleumprodukter i den mån investeraren kontrolleras av en fysisk eller juridisk person från ett tredjeland som står för mer än 5 % av unionens import av olja eller naturgas, samt tillverkning av gas, distribution av gasformiga bränslen genom nätanslutning för egen räkning, produktion, överföring och distribution av el, transport i rörledning av bränsle, tjänster i anslutning till annan distribution av el och naturgas än rådgivnings- och konsulttjänster, grossisttjänster för el, detaljhandel med drivmedel, el och andra tjänster i anslutning till distribution av el och naturgas. Medborgarskap och bosättning är tillämpligt för elrelaterade tjänster. (ISIC rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 och 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I FI: Överförings- och distributionsnätverk och -system för energi och värme och varmvatten.

I FI: Kvantitativa restriktioner i form av monopol eller exklusiva rättigheter för import av naturgas och för produktion och distribution av ånga och varmvatten. För närvarande finns det naturliga monopol och ensamrätt (ISIC rev. 3.1 40, CPC 7131, 887, utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I FR: Överföringssystemen för el och gas samt transport av olja och gas i rörledning (CPC 7131).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I BE: Energidistributionstjänster och tjänster med anknytning till energidistribution (CPC 887, utom konsulttjänster).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling, lokal närvaro:

I BE: För energiöverföringstjänster, när det gäller de typer av rättsliga enheter och behandlingen av offentliga eller privata aktörer som BE har tilldelat exklusiva rättigheter. Etablering krävs inom unionen (ISIC rev. 3.1 4010, CPC 71310).

I BG: För tjänster rörande energidistribution (ingår i CPC 88).

I PT: För produktion, överföring och distribution av el, gasframställning, transport i rörledning av bränsle, grossisttjänster med inriktning på el, slutkundsförsäljning av el och gas (ej gasol) samt tjänster som rör distribution av el och naturgas. Koncessioner för elektricitets- och gassektorn tilldelas endast aktiebolag med säte och faktisk ledning i PT (ISIC rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I SK: Tillstånd krävs för produktion, överföring och distribution av el, gasframställning och distribution av gasformiga bränslen, produktion och distribution av ånga och varmvatten, transport i rörledning av bränsle, grossist- och slutkundsförsäljning av el, ånga och varmvatten samt tjänster som rör energidistribution, inklusive tjänster på området energieffektivitet, energibesparingar och energibesiktning. Prövning av det ekonomiska behovet tillämpas, och ansökan kan avslås endast om marknaden är mättad. För all sådan verksamhet får tillstånd endast beviljas en fysisk person med permanent uppehållstillstånd i EES eller en juridisk person inom EES.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE: Med undantag för utvinning av malmer, annan mineralutvinning och stenbrytning, får företag som kontrolleras av fysiska eller juridiska personer från ett tredjeland som tillhandahåller mer än 5 % av Europeiska unionens import av olja, naturgas eller el förbjudas att uppnå kontroll över verksamheten. Bolagsbildning krävs (inga filialer) (ISIC rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, ingår i 4010, ingår i 4020, ingår i 4030),

Befintliga åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944[1], och
Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG[2].

BG: Energilag.

CY: Lagarna om reglering av elmarknaden från 2003, lag 122(I)/2003, i dess ändrade lydelse,
lagarna om reglering av gasmarknaden från 2004, lag 183(I)/2004, i dess ändrade lydelse,
petroleumlagen (rörledningar), kapitel 273,
petroleumlagen, kapitel 272, i dess ändrade lydelse, och
lagarna om petroleum och bränslespecifikationer från 2003, lag 148(I)/2003, i dess ändrade lydelse.

FI: Naturgasmarknadslag (508/2000), elmarknadslag (386/1995), naturgasmarknadslag (587/2017).

FR: *Code de l'énergie*.

PT: Lagdekret 230/2012 och lagdekret 231/2012 av den 26 oktober – naturgas, lagdekret 215-A/2012 och lagdekret 215-B/2012 av den 8 oktober – el, och lagdekret 31/2006 av den 15 februari – råolja eller petroleumprodukter.

---

1 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

SK: Lag 51/1988 om gruvdrift, sprängämnen och den statliga gruvförvaltningen,
lag 569/2007 om geologiska arbeten,
lag 251/2012 om energi, och lag 657/2004 om termisk energi.

b) El (ISIC Rev. 3.1 40, 401, CPC 62271, 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Import av el. När det gäller gränsöverskridande handel, grossist- och slutkundsförsäljning av el.

I FR: Endast företag där 100 % av kapitalet innehas av franska staten, av en annan organisation inom den offentliga sektorn eller *Électricité de France* (EDF) får äga och driva distributionssystem för elöverföring.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BG: För el- och värmeproduktion.

I PT: Överföring och distribution av el genomförs genom exklusiva koncessioner av offentliga tjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE: Ett enskilt godkännande för produktion av el med en kapacitet motsvarande minst 25 MW kräver etablering inom unionen eller i en annan stat som har ett system liknande det som genomförs genom Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG[1], och där företaget har en faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin.

Elproduktion inom BE:s offshore-territorium omfattas av koncession och ett samriskföretag med en juridisk person från unionen eller med en juridisk person i ett land som har ett liknande system som det i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG[2], särskilt när det gäller villkoren för tillstånd och urval.

Dessutom ska den juridiska personen ha sin centrala administration eller sitt huvudkontor i en medlemsstat i Europeiska unionen eller ett land som uppfyller ovannämnda kriterier, där den har en faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin.

Dragning av starkströmsluftledningar som sammanlänkar produktion till havs med Elias överföringsnät kräver tillstånd och företaget måste uppfylla de ovan angivna villkoren, utom kravet på samriskföretag.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

---

1 Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EGT L 27, 30.1.1997, s. 20).

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG (EUT L 176, 15.7.2003, s. 37).

I BE: Tillstånd krävs för leverans av el via en mellanhand med kunder etablerade i BE som är anslutna till det nationella nätanslutningssystemet eller till en direktledning vars nominella spänning överstiger 70 000 volt. Ett sådant tillstånd får endast beviljas fysiska eller juridiska personer från EES.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I FR: För elproduktion.

Befintliga åtgärder:

BE: *Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes.*
Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer, och *Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge.*
Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci.
Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Naturgasmarknadslag (508/2000), elmarknadslag 588/2013, och naturgasmarknadslag (587/2017).

FR: *Code de l'énergie*.

PT: Lagdekret 215-A/2012, och
lagdekret 215-B/2012 av den 8 oktober – El.

c) Bränslen, gas, råolja eller petroleumprodukter (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, ingår i 88, 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Av energitrygghetsskäl förhindra kontroll över eller ägande av terminaler för flytande naturgas (LNG) (inbegripet de delar av en LNG-terminal som används för lagring och återförgasning av LNG) av utländska fysiska eller juridiska personer.

I FR: Av nationella energisäkerhetsskäl får endast företag där 100 % av kapitalet innehas av franska staten, av en annan organisation inom den offentliga sektorn eller ENGIE äga och driva distributions- eller överföringssystem för gas.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE: För lagring i bulk av gas, när det gäller de typer av rättsliga enheter och behandlingen av offentliga eller privata aktörer som Belgien har tilldelat exklusiva rättigheter. Etablering krävs inom unionen för lagring av gas i bulk (ingår i CPC 742).

I BG: För transport i rörledning, lagring och magasinering av petroleum och naturgas, inbegripet transitöverföring (CPC 71310, ingår i CPC 742).

I PT: För gränsöverskridande tillhandahållande av lagrings- och magasineringstjänster för bränsle som transporteras genom rörledningar (naturgas). Även koncessioner som avser överföring, distribution och underjordisk lagring av naturgas samt terminaler för mottagning, lagring och återförgasning av LNG tilldelas genom koncessionskontrakt efter offentlig upphandling (CPC 7131, CPC 7422).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I BE: Transport i rörledning av naturgas och andra bränslen är föremål för tillståndskrav. Tillstånd får endast beviljas en fysisk eller juridisk person som är etablerad i en medlemsstat (i enlighet med artikel 3 i *Arrêté Royal* av den 14 maj 2002).

Om tillståndet begärs av ett företag

a) måste företaget vara etablerat i enlighet med belgisk lagstiftning, lagstiftningen i en annan medlemsstat eller lagstiftningen i ett tredjeland som har åtagit sig att upprätthålla ett regelverk som liknar de gemensamma krav som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG[1], och

b) måste företaget ha sitt administrativa säte, sitt huvudkontor eller sitt huvudkontor i en medlemsstat eller ett tredjeland som har åtagit sig att upprätthålla ett regelverk som liknar de gemensamma krav som anges i direktiv 98/30/EG, förutsatt att verksamheten vid detta driftställe eller huvudkontor utgör en faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i det berörda landet (CPC 7131).

I BE: I allmänhet är leverans av naturgas till kunder (både distributionsföretag och konsumenter vars samlade gasförbrukning från samtliga inmatningsställen uppgår till minst en miljon kubikmeter per år) som är etablerade i Belgien föremål för ett enskilt godkännande som utfärdas av ministern, förutom om leverantören är ett distributionsföretag som använder sina egna distributionsnät. Ett sådant tillstånd får endast beviljas fysiska eller juridiska personer från Europeiska unionen.

I CY: För det gränsöverskridande utbudet av och rätten att kräva etablering för lagring och magasinering av bränsle som transporteras i rörledning samt för annan detaljhandel med eldningsolja och gasol än postorderförsäljning (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas (EGT L 204, 21.7.1998, s. 1).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I HU: Tillhandahållande av tjänster för transport i rörledning kräver etablering. Tjänster kan tillhandahållas enligt ett koncessionskontrakt som beviljas av den statliga eller lokala myndigheten. Tillhandahållandet av denna tjänst regleras i den ungerska koncessionslagen (CPC 7131).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I LT: För transport i rörledning av bränslen och tjänster med anknytning till transport i rörledning av andra varor än bränsle.

Befintliga åtgärder:

BE: *Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations*, och
Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations
(artikel 8.2).

BG: Energilag.

CY: Lagen om reglering av elmarknaden från 2003, lag 122(I)/2003, i dess ändrade lydelse,
lagarna om reglering av gasmarknaden från 2004, lag 183(I)/2004, i dess ändrade lydelse,
petroleumlagen (rörledningar), kapitel 273,
petroleumlagen, kapitel 272, i dess ändrade lydelse, och
lagarna om petroleum och bränslespecifikationer från 2003, lag 148(I)/2003, i dess ändrade lydelse.

FI: Naturgasmarknadslag (508/2000), och naturgasmarknadslag (587/2017).

FR: *Code de l'énergie*.

HU: Lag XVI från 1991 om koncessioner.

LT: Litauens naturgaslag av den 10 oktober 2000 nr VIII-1973.

PT: Lagdekret 230/2012 och lagdekret 231/2012 av den 26 oktober – naturgas, lagdekret 215-A/2012 och lagdekret 215-B/2012 av den 8 oktober – el, och lagdekret 31/2006 av den 15 februari – råolja eller petroleumprodukter.

d) Kärnkraft (ISIC Rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, ingår i 4010, CPC 887))

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I DE: För produktion, bearbetning, eller transport av kärnämnen och produktion eller leverans av kärnenergi.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I AT och FI: För produktion, bearbetning, leverans eller transport av kärnämnen och produktion eller leverans av kärnenergi.

I BE: För produktion, bearbetning, eller transport av kärnämnen och produktion eller leverans av kärnenergi.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav:

I HU och SE: För bearbetning av kärnavfall och produktion av el från kärnenergi.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I BG: För bearbetning av fissions- eller fusionsämnen eller ämnen ur vilka sådana ämnen kan framställas, och som avser handel med sådana ämnen, underhåll och reparation av utrustning och system i anläggningar för produktion av kärnenergi, transport av detta material och avfall från bearbetningen av dem, användning av joniserande strålning samt för alla andra tjänster i samband med användningen av kärnenergi för fredliga ändamål (inbegripet teknik och konsulttjänster samt tjänster med inriktning på mjukvara osv.).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I FR: Verksamheten måste respektera skyldigheterna enligt Euratomavtalet.

Befintliga åtgärder:

AT: *Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich* (grundlag om ett kärnenergifritt Österrike) BGBl. I nr 149/1999.

BG: Lagen om säker användning av kärnenergi.

FI: Kärnenergilag (990/1987).

HU: Lag CXVI från 1996 om kärnenergi, och
regeringsdekret nr 72/2000 om kärnenergi.

SE: Miljöbalken (1998:808) och lag om kärnteknisk verksamhet (1984:3).

Förbehåll nr 23 – Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

Sektor:	Andra tjänster inte nämnda någon annanstans
Näringsgrensindelning:	CPC 9703, ingår i CPC 612, ingår i CPC 621, ingår i CPC 625, ingår i 85990
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Begravnings- och kremeringstjänster (CPC 9703)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Kremeringstjänster och drift/underhåll av kyrkogårdar och begravningsplatser får endast utföras av staten, kommuner, församlingar, religiösa samfund eller icke-vinstdrivande stiftelser eller samfund.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

I DE: Endast offentligrättsliga juridiska personer får förvalta begravningsplatser. Inrättande och drift av begravningsplatser och tjänster med koppling till begravningar.

I PT: Kommersiell närvaro krävs för att tillhandahålla begravningstjänster. Medborgarskap i EES är ett krav för att bli teknisk chef för enheter som tillhandahåller begravningstjänster.

I SE: Svenska kyrkan och kommunerna har monopol på begravnings- och kremeringstjänster.

I CY, SI: Begravnings- och kremeringstjänster.

Befintliga åtgärder:

FI: Begravningslag (457/2003).

PT: Lagdekret 10/2015 av den 16 januari *alterado p/ Lei 15/2018, 27 março*.

SE: Begravningslagen (1990:1144), begravningsförordningen (1990:1147).

b) Övriga företagsrelaterade tjänster

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I FI: Krav på etablering i Finland eller någon annanstans inom EES för tillhandahållande av tjänster för elektronisk identifiering.

Befintliga åtgärder:

FI: Lag om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster 617/2009.

c) Nya tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

EU: För tillhandahållande av andra nya tjänster än de som klassificerats i FN:s provisoriska centrala produktindelning (*Central Product Classification*, CPC) 1991.

Förenade kungarikets bindningslista

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster (andra än hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster)

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster (hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel)

Förbehåll nr 4 – Företagstjänster (inkassotjänster och kreditupplysning)

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster (personalförmedling)

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster (utredningstjänster)

Förbehåll nr 7 – Företagstjänster (andra företagstjänster)

Förbehåll nr 8 – Utbildningstjänster

Förbehåll nr 9 – Finansiella tjänster

Förbehåll nr 10 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Förbehåll nr 11 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Förbehåll nr 12 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Förbehåll nr 13 – Jordbruk, fiske och vatten

Förbehåll nr 14 – Energiverksamhet

Förbehåll nr 15 – Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

Förbehåll nr 1 – Samtliga sektorer

Sektor:	Samtliga sektorer
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
	Skyldigheter avseende juridiska tjänster
Kapitel/avsnitt:	Investeringsliberalisering, gränsöverskridande handel med tjänster och regelverk för juridiska tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Kommersiell närvaro

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

Tjänster som betraktas som samhällsnyttiga tjänster på nationell eller lokal nivå kan omfattas av offentliga monopol eller ensamrätt för privata operatörer.

Allmännyttiga tjänster förekommer i sektorer såsom närstående vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, FoU-tjänster inom samhällsvetenskap och humaniora, tekniska prov- och analystjänster, miljötjänster, hälso- och sjukvårdstjänster, transporttjänster och transportrelaterade tjänster. Ensamrätt på sådana tjänster beviljas ofta privata aktörer, till exempel aktörer med koncessioner från myndigheter som omfattar särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Eftersom allmännyttiga tjänster ofta förekommer även på en nivå under den centrala, är det inte praktiskt att upprätta någon detaljerad och uttömmande sektorspecifik bindningslista. Detta förbehåll ska inte tillämpas på telekommunikation och databehandlingstjänster och andra datorrelaterade tjänster.

b) Behandling som mest gynnad nation

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

Beviljande av differentierad behandling i enlighet med internationella investeringsavtal eller andra handelsavtal som är i kraft eller undertecknades innan detta avtal trädde i kraft.
Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland enligt varje befintligt eller framtida bilateralt eller multilateralt avtal som

i) skapar en inre marknad för tjänster och investeringar,

ii) beviljar etableringsrätt, eller

iii) kräver en tillnärmning av lagstiftningen inom en eller flera ekonomiska sektorer.

Med inre marknad för tjänster och investeringar avses ett område utan inre gränser, där den fria rörligheten för tjänster, kapital och personer säkerställs.

Med etableringsrätt avses en skyldighet att i praktiken ha avskaffat alla etableringshinder mellan parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration när det avtalet träder i kraft. Etableringsrätten ska innefatta rätten för medborgare i parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration att bilda och driva företag på samma villkor som dem som föreskrivs för medborgare enligt lagstiftningen i det land där etableringen äger rum.

Tillnärmning av lagstiftningen innebär

i) anpassning av lagstiftningen i en eller flera av parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration till lagstiftningen i den eller de andra parterna i det avtalet, eller

ii) införlivande av gemensam lagstiftning i rättsordningarna hos parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Anpassningen eller införlivandet ska äga rum, och ska anses ha ägt rum, först när ett genomförande skett i lagstiftningen i parten eller parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Beviljande av differentierad behandling för medborgare eller företag med avseende på etableringsrätten genom befintliga eller framtida bilaterala avtal mellan Förenade kungariket och följande länder eller furstendömen: Andorra, Monaco, San Marino och Vatikanstaten.

c) Vapen, ammunition och krigsmateriel

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelser, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

Tillverkning och distribution av och handel med vapen, ammunition och krigsmateriel. Krigsmateriel begränsas till produkter som uteslutande är avsedda och tillverkade för militära ändamål i samband med krigföring eller försvar.

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster (andra än hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster)

Sektor – undersektor:	Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster, revisionstjänster
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 861, ingår i 87902, ingår i 862
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Lokal närvaro
	Skyldigheter avseende juridiska tjänster
Kapitel/avsnitt:	Investeringsliberalisering, gränsöverskridande handel med tjänster och regelverk för juridiska tjänster

Beskrivning:

a) Juridiska tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser, gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling och regelverk för juridiska tjänster – skyldigheter:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tillhandahållande av juridisk rådgivning samt juridiska auktorisations-, dokumentations- och intygstjänster som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, t.ex. notarier, huissiers de justice eller andra officiers publics et ministériels, och när det gäller tjänster som tillhandahålls av officiellt utnämnda utmätningsmän (ingår i CPC 861, ingår i 87902).

b) Revisionstjänster (CPC 86211, 86212 utom redovisnings- och bokföringstjänster)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser gränsöverskridande tillhandahållande av revisionstjänster.

Befintliga åtgärder:

Företagslag 2006.

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster (hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel)

Sektor:	Hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter
Näringsgrensindelning:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, psykologer samt paramedicinsk personal (CPC 63211, 85201, 9312, 9319)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

Läkares etablering inom ramen för det offentliga sjukvårdssystemet (National Health Service) är underställd vårdpersonalplanering (CPC 93121, 93122).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal, och psykologer, kräver hemvist. Dessa tjänster kan endast tillhandahållas av fysiska personer som faktiskt befinner sig på Förenade kungarikets territorium (CPC 9312, ingår i 93191).

Gränsöverskridande tillhandahållande av läkarvård och tandläkarvård samt tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster, psykologer och paramedicinsk personal (ingår i CPC 85201, 9312, ingår i 93191).

För tjänsteleverantörer som inte fysiskt befinner sig i UK (ingår i CPC 85201, 9312, ingår i 93191).

b) Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter (CPC 63211)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro:

Postorderförsäljning är möjlig endast från Förenade kungariket, varför etablering i Förenade kungariket krävs för försäljning av läkemedel och särskilda medicinska produkter till allmänheten i Förenade kungariket.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Gränsöverskridande detaljhandelsförsäljning av läkemedel, detaljhandelsförsäljning av läkemedel samt sjukvårdsartiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter.

Förbehåll nr 4 – Företagstjänster (inkassotjänster och kreditupplysning)

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – inkassotjänster, kreditupplysningstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 87901, 87902
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Lokal närvaro
Kapitel:	Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla åtgärder som avser tillhandahållande av inkassotjänster och kreditupplysningstjänster.

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster (personalförmedling)

Sektor – undersektor:	Business Services – personalförmedling
Näringsgrensindelning:	CPC 87202, 87204, 87205, 87206, 87209
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

Förmedling av hemtjänstpersonal, andra handels- eller industriarbetare, vårdpersonal och annan personal (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Krav på etablering och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av förmedling av extra kontorspersonal och annan personal.

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster (utredningstjänster)

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – utredningstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 87301
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster (CPC 87301).

Förbehåll nr 7 – Företagstjänster (andra företagstjänster)

Sektor – undersektor:	Företagstjänster – andra företagstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 86764, 86769, 8868, ingår i 8790
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Underhåll och reparation av fartyg, utrustning för järnvägstransport och luftfartyg och delar till luftfartyg (ingår i CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av transportutrustning från områden utanför dess territorium.

Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av transportfartyg på inre vattenvägar från områden utanför dess territorium.

Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av marina fartyg från områden utanför dess territorium.

Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg från områden utanför dess territorium (ingår i CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

Endast erkända organisationer som bemyndigats av Förenade kungariket får utföra lagstadgad besiktning och certifiering av fartyg på Förenade kungarikets vägnar. Etableringskrav får ställas.

Befintliga åtgärder:

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 391/2009 av den 23 april 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg enligt Förenade kungarikets lagstiftning i *European Union (Withdrawal) Act 2018*, ändrad genom *Licensing of Operators and International Road Haulage (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019*.

b) Andra luftfartsrelaterade företagstjänster

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal som avser följande tjänster:

i) Reparation och underhåll av luftfartyg.

ii) Uthyrning eller leasing av luftfartyg utan besättning.

iii) Tjänster i datoriserade bokningssystem.

iv) Följande tjänster som tillhandahålls med bemannade luftfartyg, under förutsättning att kraven i parternas respektive lagar och andra författningar om tillträde för luftfartyg till, avresa från och drift inom deras territorium uppfylls: brandbekämpning från luften, flygutbildning, besprutning, lantmäteri, kartering, fotografering och annan luftburen jordbruks-, industri- och inspektionsverksamhet.

v) Försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster.

Förbehåll nr 8 – Utbildningstjänster

Sektor:	Utbildningstjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 92
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

Alla utbildningstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses privatfinansierade. Om en utländsk leverantör har rätt att tillhandahålla privatfinansierade utbildningstjänster, kan privata aktörers deltagande i utbildningssystemet bli föremål för koncession tilldelad på ett icke-diskriminerande sätt.

Tillhandahållande av andra privatfinansierade utbildningstjänster, vilket innebär andra tjänster än de som klassificeras som primär- och sekundärutbildning samt högre utbildning och vuxenutbildning (CPC 929).

Förbehåll nr 9 – Finansiella tjänster

Sektor:	Finansiella tjänster
Näringsgrensindelning:	
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Alla finansiella tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

Krav på att en annan leverantör av finansiella tjänster än en filial på ett icke-diskriminerande sätt ska anta en viss juridisk form när det etablerar sig i Förenade kungariket.

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

Ge en investerare eller en leverantör av finansiella tjänster från ett tredjeland differentierad behandling i enlighet med bilaterala eller multilaterala internationella investeringsavtal eller andra handelsavtal.

b) Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

För tillhandahållande av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, med undantag för

i) direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör

– sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och

– gods i internationell transittrafik,

ii) återförsäkring och retrocession, och

iii) försäkringsrelaterade tjänster.

c) Bankverksamhet och andra finansiella tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – lokal närvaro:

Endast företag med säte i Förenade kungariket kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar. För att ett specialiserat förvaltningsbolag med huvudkontor och säte i Förenade kungariket ska få etablera sig krävs att det bedriver förvaltning av värdepappersfonder, bland annat aktiefonder, och om nationell lagstiftning så medger, investeringsbolag.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

i) tillhandahållande och överföring av finansiell information och behandling av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, och

ii) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster i samband med banktjänster och andra finansiella tjänster enligt led L i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 183 a ii i detta avtal, men inte förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

Förbehåll nr 10 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Sektor:	Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 931, utom 9312, ingår i 93191
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Vårdtjänster – sjukhus- och ambulanstjänster samt andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191)

När det gäller investeringsliberalisering– marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelse:

För tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses privatfinansierade.

All privat finansierad hälso- och sjukvård utom sjukhustjänster. Privata operatörers deltagande i det privatfinansierade vårdnätverket kan bli föremål för koncession på icke-diskriminerande grund. Krav på prövning av det ekonomiska behovet kan förekomma. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen.

Detta förbehåll avser inte tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av yrkesverksamma som läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, paramedicinsk personal och psykologer, vilka omfattas av andra förbehåll (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191).

b) Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster, inbegripet pensionsförsäkring

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium av leverantörer, och begränsning av det gränsöverskridande tillhandahållandet av hälso- och sjukvårdstjänster från leverantörer utanför dess territorium, det gränsöverskridande tillhandahållandet av sociala tjänster från leverantörer utanför deras territorium samt verksamhet eller tjänster som ingår i ett allmänt pensionsprogram eller ett lagstadgat socialförsäkringssystem. Detta förbehåll avser inte tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av yrkesverksamma som läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, paramedicinsk personal och psykologer, vilka omfattas av andra förbehåll (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191).

c) Sociala tjänster, inbegripet pensionsförsäkring

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav:

Tillhandahållande av sociala tjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses vara privatfinansierade, och verksamhet eller tjänster som ingår i ett offentligt pensionssystem eller lagstadgat socialförsäkringssystem. Privata operatörers deltagande i det privatfinansierade sociala nätverket kan bli föremål för koncession på icke-diskriminerande grund. Krav på prövning av det ekonomiska behovet kan förekomma. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen.

Tillhandahållande av andra privatfinansierade sociala tjänster än de som rör konvalescenthem, vilohem och äldreboenden.

Förbehåll nr 11 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Sektor:	Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet
Näringsgrensindelning:	CPC 963, 9619, 964
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Biblioteks-, arkiv- och museitjänster samt övriga kulturtjänster (CPC 963)

Tillhandahållande av biblioteks-, arkiv- och museitjänster och övriga kulturtjänster.

b) Underhållningstjänster, teater, levande musik, cirkusuppträdanden (CPC 9619, 964 utom 96492)

Gränsöverskridande tillhandahållande av underhållningstjänster, inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek.

c) Spel- och vadhållningstjänster (CPC 96492)

Tillhandahållande av spelverksamhet som inbegriper insatser med penningvärde i hasardspel, särskilt lotterier, skraplotter, speltjänster som erbjuds i kasinon, spelhallar eller näringsställen med utskänkningstillstånd, vadslagning, bingo- och speltjänster som drivs av och sker till förmån för hjälporganisationer och icke-vinstdrivande organisationer.

Förbehåll nr 12 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Sektor:	Transporttjänster
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Sjötransport – all annan kommersiell verksamhet som bedrivs från fartyg

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Besättningsmedlemmars medborgarskap på havsgående och icke-havsgående fartyg.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse:

För att registrera ett fartyg och driva en flotta under Förenade kungarikets flagg (all kommersiell marin verksamhet från ett havsgående fartyg, inklusive fiske, vattenbruk samt tjänster med anknytning till fiske; internationella passagerar- och godstransporter (CPC 721), och kringtjänster för sjötransport). Detta förbehåll ska inte tillämpas på juridiska personer som är registrerade i Förenade kungariket och som har en faktisk och fortlöpande anknytning till landets ekonomi.

b) Kringtjänster för sjötransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Tillhandahållande av lots- och förtöjningstjänster. För tydlighetens skull påpekas att, oavsett vilka kriterier som kan vara tillämpliga vid registrering av fartyg i Förenade kungariket, förbehåller sig Förenade kungariket rätten att kräva att endast fartyg som är upptagna i Förenade kungarikets nationella register får tillhandahålla lots- och förtöjningstjänster (CPC 7452).

Endast fartyg som för Förenade kungarikets flagg får tillhandahålla bogseringstjänster (CPC 7214).

c) Kringtjänster för transport på inre vattenvägar

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

Kringtjänster för transport på inre vattenvägar.

d) Järnvägstransporttjänster och kringtjänster för järnvägstransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

Passagerartransport på järnväg (CPC 7111).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro:

Godstransport på järnväg (CPC 7112).

e) Vägtransport (passagerartransport, godstransport, internationell lastbilstransport) och kringtjänster för vägtransport

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro:

För vägtransporttjänster som omfattas av del två rubrik tre i detta avtal och bilaga 31 till detta avtal.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

För vägtransporttjänster som inte omfattas av del två rubrik tre i detta avtal och bilaga 31 till detta avtal.

i) Krav på etablering och begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av vägtransporttjänster (CPC 712).

ii) En prövning av det ekonomiska behovet kan gälla taxitjänster i Förenade kungariket, varigenom en gräns fastställs för antalet tjänsteleverantörer. Huvudkriterier: Lokal efterfrågan enligt tillämpliga lagar (CPC 71221).

Befintliga åtgärder:

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG i Förenade kungarikets lagstiftning enligt *European Union (Withdrawal) Act 2018*, ändrad genom *Licensing of Operators and International Road Haulage (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019*.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg enligt Förenade kungarikets lagstiftning i *European Union (Withdrawal) Act 2018* ändrad genom *Licensing of Operators and International Road Haulage (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019*.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss och om ändring av förordning (EG) nr 561/2006 enligt Förenade kungarikets lagstiftning i *European Union (Withdrawal) Act 2018* ändrad genom *Licensing of Operators and International Road Haulage (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019*.

f) Rymdtransport och uthyrning av rymdfarkoster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, prestationskrav, företagsledning och styrelser samt gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell handel:

Rymdtransporttjänster och uthyrning av rymdfarkoster (CPC 733, ingår i 734).

g) Undantag från behandling som mest gynnad nation

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

i) Väg- och järnvägstransport

Bevilja ett land differentierad behandling enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationella godstransporter på väg (också kombinerad transport – väg eller järnväg) och kollektivtrafik, som ingåtts mellan Förenade kungariket och ett tredjeland (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Behandlingen får bestå i

– att reservera eller begränsa tillhandahållandet av lämpliga transporttjänster mellan avtalsparterna eller genom avtalsparternas territorium till fordon som är registrerade i avtalsparterna, eller

– att ge sådana fordon skattebefrielse.

ii) Lufttransport – kringtjänster för lufttransport

Bevilja ett tredjeland differentierad behandling i enlighet med befintliga eller framtida bilaterala avtal om marktjänster.

Förbehåll nr 13 – Jordbruk, fiske och vatten

Sektor:	Fiske, vattenbruk, tjänster med anknytning till fiske, upptagning, rening och distribution av vatten
Näringsgrensindelning:	ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882, ISIC Rev. 3.1 41
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Behandling som mest gynnad nation
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Fiske, vattenbruk och tjänster med anknytning till fiske (ISIC rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, prestationskrav, behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, lokal närvaro, behandling som mest gynnad nation:

1. Särskilt inom ramen för Förenade kungarikets fiskeripolitik och fiskeavtal med ett tredjeland, tillträde till och användning av biologiska resurser och fiskevatten som är belägna i marina vatten som faller under Förenade kungarikets överhöghet eller jurisdiktion, eller rättigheter att fiska inom ramen för Förenade kungarikets fiskelicens, inbegripet

   a) reglering av landningar av fångster som görs av fartyg som för en medlemsstats eller ett tredjelands flagg med avseende på de kvoter som tilldelats dem eller, endast när det gäller fartyg som för en Förenade kungarikets flagg, som kräver att en del av den totala fångsten landas i Förenade kungarikets hamnar,

   b) fastställande av en minsta storlek för ett företag i syfte att bevara både småskaliga och kustnära fiskefartyg,

   c) beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland i enlighet med befintliga eller framtida internationella avtal om avtal om fiske, och

d) krav på att besättningen på ett fartyg som för Förenade kungarikets flagg ska vara medborgare i Förenade kungariket.

2. Ett fiskefartygs rätt att föra Förenade kungarikets flagg endast om

a) det är helägt av

i) bolag som bildats i Förenade kungariket, eller

ii) brittiska medborgare,

b) dess dagliga verksamhet leds och kontrolleras inifrån Förenade kungariket, och

c) fartygets befraktare, förvaltare eller operatör är ett företag som är registrerat i Förenade kungariket eller en medborgare i Förenade kungariket.

3. En yrkesfiskelicens som ger rätt att fiska i Förenade kungarikets territorialhav får endast beviljas fartyg som för Förenade kungarikets flagg.

4. Etablering av vattenbruk till havs eller i inlandet.

5. Punkt 1 a, b, c (utom avseende behandling som mest gynnad nation) och d, punkt 2 a i, b och c samt punkt 3 gäller endast åtgärder som är tillämpliga på fartyg eller företag oberoende av deras verkliga huvudmäns nationalitet.

b) Upptagning, rening och distribution av vatten

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, lokal närvaro, nationell behandling:

För verksamhet, inklusive tjänster i samband med insamling, rening och distribution av vatten till hushåll, industri samt kommersiella och andra användare, inbegripet tillhandahållande av dricksvatten samt vattenförvaltning.

Förbehåll nr 14 – Energiverksamhet

Sektor:	Energiproduktion och tillhörande tjänster
Näringsgrensindelning:	ISIC rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, CPC 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster)
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att bibehålla varje åtgärd som innebär att Förenade kungariket tillåter utländskt ägande av system för överföring av gas eller el, eller ett system för transport av olja och gas i rörledning, när det gäller företag från unionen vilka kontrolleras av fysiska personer eller företag i ett tredjeland som tillhandahåller mer än 5 % av Förenade kungarikets import av olja, naturgas eller el, för att garantera en trygg energiförsörjning i Förenade kungariket. Detta förbehåll ska inte tillämpas på rådgivnings- och konsulttjänster som tillhandahålls tjänster med avseende på energidistribution.

Förbehåll nr 15 – Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

Sektor:	Andra tjänster inte nämnda någon annanstans
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde
	Nationell behandling
	Företagsledning och styrelser
	Prestationskrav
	Lokal närvaro
Kapitel:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

Förenade kungariket förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tillhandahållande av andra nya tjänster än de som klassificeras i Förenta nationernas centrala produktindelning (CPC), 1991.

BILAGA 21

AFFÄRSRESENÄRER PÅ VISTELSE I ETABLERINGSSYFTE, PERSONER SOM ÄR FÖREMÅL FÖR FÖRETAGSINTERN FÖRFLYTTNING OCH AFFÄRSRESENÄRER PÅ KORTARE VISTELSE

1. En åtgärd som förtecknas i denna bilaga kan bibehållas, fortsättas, snabbt förlängas eller ändras, förutsatt att ändringen inte minskar åtgärdens överensstämmelse med artiklarna 141 och 142 i detta avtal jämfört med åtgärdens utformning omedelbart före ändringen.

2. Artiklarna 141 och 142 i detta avtal ska inte tillämpas på någon av de befintliga icke-överensstämmande åtgärder som förtecknas i denna bilaga, i den utsträckning som den bristande överensstämmelsen föreligger.

3. Förteckningarna i punkterna 6, 7 och 8 gäller endast Förenade kungarikets och unionens territorier i enlighet med artiklarna 520.2 och 774 i detta avtal och är endast relevanta i samband med handelsförbindelserna mellan unionen och dess medlemsstater och Förenade kungariket. De påverkar inte medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter enligt unionsrätten.

4. För tydlighetens skull påpekas att för unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till fysiska eller juridiska personer från Förenade kungariket utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat, genom tillämpning av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna, till

   i) fysiska personer eller personer som är bosatta i en annan medlemsstat, eller

   ii) juridiska personer som har bildats eller organiserats i enlighet med en annan medlemsstats eller unionens lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i unionen.

5. Följande förkortningar används i nedanstående punkter:

   AT Österrike

   BE Belgien

   BG Bulgarien

   CY Cypern

   CZ Tjeckien

   DE Tyskland

DK Danmark

EE Estland

EL Grekland

ES Spanien

EU Europeiska unionen, inbegripet alla dess medlemsstater

FI Finland

FR Frankrike

HR Kroatien

HU Ungern

IE Irland

IT Italien

LT Litauen

LU Luxemburg

LV Lettland

MT Malta

NL Nederländerna

PL Polen

PT Portugal

RO Rumänien

SE Sverige

SI Slovenien

SK Slovakien

6. Unionens icke-överensstämmande åtgärder är följande:

Affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte

Samtliga sektorer	AT, CZ: Affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: Obundet. SK: Affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: Obundet. Arbetstillstånd krävs, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet. CY: Tillåten vistelselängd: upp till 90 dagar inom en tolvmånadersperiod. Affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: Obundet.

Personer som är föremål för företagsintern förflyttning

Samtliga sektorer	EU: Till och med den 31 december 2022 varje pålaga, avgift eller skatt som påförs av en part (utom avgifter i samband med handläggning av en visering, ett arbetstillstånd eller en ansökan om uppehållstillstånd eller förnyelse) på grund av tillstånd att bedriva en verksamhet eller att anställa en person som kan bedriva sådan verksamhet på en parts territorium, såvida det inte är ett krav som är förenligt med artikel 140.3 i detta avtal, eller en hälsoavgift enligt nationell lagstiftning i samband med en ansökan om tillstånd att resa in, vistas, arbeta eller vara bosatt på en parts territorium. AT, CZ, SK: Personer som omfattas av företagsinterna förflyttningar ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: Obundet. FI: Ledande personal ska vara anställd av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation. HU: Fysiska personer som varit partner i ett företag kan inte omfattas av företagsinterna förflyttningar.

Affärsresenärer på kortare vistelse

Alla verksamheter som avses i punkt 8:	CY, DK, HR: Arbetstillstånd, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet, krävs om den tillfälliga affärsresenären tillhandahåller en tjänst. LV: Arbetstillstånd krävs för åtgärder/verksamheter som utförs på grundval av ett kontrakt. MT: Arbetstillstånd krävs. Ingen prövning av det ekonomiska behovet utförs. SI: Ett enda uppehålls- och arbetstillstånd krävs för tillhandahållande av tjänster som överstiger 14 dagar vid ett och samma tillfälle och för vissa verksamheter (forskning och formgivning, fortbildningsseminarier, inköp, handelstransaktioner, översättning och tolkning). Prövning av det ekonomiska behovet krävs inte. SK: Vid tillhandahållande av en tjänst inom Slovakiens territorium krävs arbetstillstånd, inklusive prövning av det ekonomiska behovet, om tjänsten tillhandahålls utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under kalenderåret.
Forskning och formgivning	AT: Arbetstillstånd, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet, utom för vetenskapliga och statistiska forskares forskningsverksamhet.

Marknadsundersökning	AT: Arbetstillstånd krävs, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet. Prövning av det ekonomiska behovet krävs inte för forsknings- och analysverksamhet i upp till sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår. Universitetsexamen krävs. CY: Arbetstillstånd krävs, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet.
Mässor och utställningar	AT, CY: Arbetstillstånd, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet, krävs för verksamhet utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår.
Garantiservice efter köp eller leasing	AT: Arbetstillstånd krävs, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet. Prövning av det ekonomiska behovet krävs inte för fysiska personer som utbildar arbetstagare att tillhandahålla tjänster och som har specialiserade kunskaper. CY, CZ: Arbetstillstånd krävs för verksamhet utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår. ES: Installatörer, reparatörer och underhållspersonal bör vara anställda som sådana av den juridiska person som tillhandahåller varan eller tjänsten eller av ett företag som ingår i samma grupp som den ursprungliga juridiska personen under minst tre månader omedelbart före den dag då ansökan om tillträde lämnas in, och de bör i tillämpliga fall ha minst tre års relevant yrkeserfarenhet efter uppnådd myndighetsålder. FI: Beroende på verksamhet kan ett uppehållstillstånd krävas. SE: Arbetstillstånd krävs, utom för i) fysiska personer som deltar i utbildning, testning, beredning eller komplettering av leveranser eller liknande verksamheter inom ramen för en affärstransaktion, eller ii) montörer eller tekniska instruktörer i samband med brådskande installation eller reparation av maskiner för upp till två månader i samband med en nödsituation. Ingen prövning av det ekonomiska behovet krävs.
Handelstransaktioner	AT, CY: Arbetstillstånd, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet, krävs för verksamhet utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår. FI: En fysisk person måste tillhandahålla tjänster som anställd hos en juridisk person i den andra parten.

Anställda inom turism	CY, ES, PL: Obundet. FI: En fysisk person måste tillhandahålla tjänster som anställd hos en juridisk person i den andra parten. SE: Arbetstillstånd krävs, utom för förare och personal i turistbussar. Ingen prövning av det ekonomiska behovet krävs.
Översättning och tolkning	AT: Arbetstillstånd krävs, inbegripet prövning av det ekonomiska behovet. CY, PL: Obundet.

7. Förenade kungarikets icke-överstämmande åtgärder är följande:

Affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte

Samtliga sektorer	Affärsresenärer på vistelse i etableringssyfte ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: Obundet.

Personer som är föremål för företagsintern förflyttning

Samtliga sektorer	Personer som omfattas av företagsinterna förflyttningar ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: Obundet. Till och med den 31 december 2022 varje pålaga, avgift eller skatt som påförs av en part (utom avgifter i samband med handläggning av en visering, ett arbetstillstånd eller en ansökan om uppehållstillstånd eller förnyelse) på grund av tillstånd att bedriva en verksamhet eller att anställa en person som kan bedriva sådan verksamhet på en parts territorium, såvida det inte är ett krav som är förenligt med artikel 140.3 i detta avtal, eller en hälsoavgift enligt nationell lagstiftning i samband med en ansökan om tillstånd att resa in, vistas, arbeta eller vara bosatt på en parts territorium.

Affärsresenärer på kortare vistelse

Alla verksamheter som avses i punkt 8:	Inga

8. De aktiviteter som affärsresenärer på kortare vistelse får ägna sig åt är följande:

a) Möten och samråd: fysiska personer som deltar i möten eller konferenser eller i samråd med affärspartner.

b) Forskning och formgivning: tekniska, vetenskapliga och statistiska forskare som bedriver oberoende forskning eller forskning för en juridisk person i den part där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person.

c) Marknadsundersökning: marknadsundersökare och analytiker som bedriver oberoende forskning eller forskning för en juridisk person i den part där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person.

d) Fortbildningsseminarier: personal i ett företag som reser in på det territorium som besöks av affärsresenären på kortare vistelse för att få utbildning i arbetsmetoder och rutiner som används av företag eller organisationer på det territorium som besöks av affärsresenären på kortare vistelse, under förutsättning att utbildningen är begränsad till enbart observation, ökad förtrogenhet och deltagande i föreläsningar.

e) Mässor och utställningar: personal som deltar i mässor för att göra pr för sitt företag eller dess produkter eller tjänster.

f) Försäljning: företrädare för en leverantör av tjänster eller varor som tar emot beställningar eller förhandlar om försäljning av varor eller utförande av tjänster eller ingår avtal om att sälja tjänster eller varor för den leverantörens räkning, men som inte själva levererar varor eller tillhandahåller tjänster. Affärsresenärer på kortare besök får inte bedriva direktförsäljning till allmänheten.

g) Inköp: köpare som köper varor eller tjänster för ett företags räkning, eller ledningS- och tillsynspersonal som är inblandade i affärstransaktioner på det territorium där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person.

h) Garantiservice efter köp eller leasing: installatörer, reparatörer, underhållspersonal och tillsynspersonal med specialkunskaper som krävs för att en säljare ska kunna fullgöra sina avtalsskyldigheter, tillhandahåller tjänster eller fortbildar personal för tillhandahållandet av dessa tjänster, i enlighet med en garanti eller liknande serviceavtal relaterat till försäljning eller leasing av kommersiell eller industriell utrustning eller kommersiella eller industriella maskiner, bland annat programvara, som köps eller hyrs från en juridisk person i den part där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person, under hela garantins eller serviceavtalets löptid.

i) Handelstransaktioner: ledningS- och tillsynspersonal och personal som tillhandahåller finansiella tjänster (inbegripet försäkrings- och bankpersonal och investeringsmäklare) som genomför handelstransaktioner för en juridisk person i den part där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person.

j) Anställda inom turism: resebyråer, researrangörer eller turistguider som besöker eller deltar i sammankomster eller som åtföljer en resa som tagit sin början på den parts territorium där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person.

k) Översättning och tolkning: översättare eller tolkar som erbjuder tjänster i egenskap av anställda av en juridisk person i den part där affärsresenären på kortare vistelse är en fysisk person.

BILAGA 22

TJÄNSTELEVERANTÖRER PÅ KONTRAKTSBASIS OCH OBEROENDE YRKESUTÖVARE

1. Europeiska unionen ska tillåta tillhandahållande av tjänster på sitt territorium av tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis eller av oberoende yrkesutövare från den andra parten genom närvaro av fysiska personer, i enlighet med artikel 143 i detta avtal, för de sektorer som förtecknas i denna bilaga och med förbehåll för relevanta begränsningar.

2. Förteckningen nedan består av följande element:

   a) En första kolumn som anger den sektor eller undersektor för vilken kategorin av tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare är liberaliserade.

   b) En andra kolumn där de tillämpliga begränsningarna beskrivs.

3. Utöver förteckningen över förbehåll i denna bilaga får Europeiska unionen införa eller behålla åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder och licensieringskrav eller licensieringsförfaranden som inte utgör en begränsning i den mening som avses i artikel 143 i detta avtal. Dessa åtgärder, som inbegriper krav på att ha licens, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer och krav på att klara särskilda examina, t.ex. språkexamina, och även om de inte förtecknas i denna bilaga, ska under alla omständigheter gälla tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare från parterna.

4. Parterna gör inga åtaganden om tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare i näringsgrenar som inte ingår i förteckningen.

5. Vid identifieringen av enskilda sektorer och undersektorer avses med CPC centrala produktindelningen enligt Förenta nationernas statistikkontors statistiska skrifter (*Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC prov, 1991*).

6. I de sektorer där prövning av det ekonomiska behovet tillämpas kommer de viktigaste kriterierna att vara att bedöma följande:

   a) För Förenade kungariket, den relevanta marknadssituationen i Förenade kungariket.

   b) För unionen, den relevanta marknadssituationen i den medlemsstat eller i den region där tjänsten ska tillhandahållas, inbegripet antalet tjänsteleverantörer som redan tillhandahåller en tjänst och deras inverkan på dessa när bedömningen görs.

7. Förteckningarna i punkterna 10 och 13 gäller endast Förenade kungarikets och Europeiska unionens territorier i enlighet med artiklarna 520.2 och 774 i detta avtal och är endast relevanta i samband med handelsförbindelserna mellan unionen, och dess medlemsstater, och Förenade kungariket. De påverkar inte medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter enligt unionsrätten.

8. För tydlighetens skull påpekas att för unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till fysiska eller juridiska personer från Förenade kungariket utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat, genom tillämpning av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna, till

   i) fysiska personer eller personer som är bosatta i en annan medlemsstat, eller

   ii) juridiska personer som har bildats eller organiserats i enlighet med en annan medlemsstats eller unionens lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i unionen.

9. Följande förkortningar används i nedanstående förteckningar:

   AT Österrike

   BE Belgien

   BG Bulgarien

   CY Cypern

CZ Tjeckien

DE Tyskland

DK Danmark

EE Estland

EL Grekland

ES Spanien

EU Europeiska unionen, inbegripet alla dess medlemsstater

FI Finland

FR Frankrike

HR Kroatien

HU Ungern

IE Irland

IT Italien

LT Litauen

LU Luxemburg

LV Lettland

MT Malta

NL Nederländerna

PL Polen

PT Portugal

RO Rumänien

SE Sverige

SI Slovenien

SK Slovakien

CSS Tjänsteleverantörer på kontraktsbasis

IP Oberoende yrkesutövare

Tjänsteleverantörer på kontraktsbasis

10. Med förbehåll för förteckningen över förbehåll i punkterna 12 och 13 gör parterna åtaganden i enlighet med artikel 143 i detta avtal med avseende på leveranssätt 4-kategorin tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis inom följande sektorer eller undersektorer:

a) Juridisk rådgivning angående folkrätt och hemjurisdiktionens rätt.

b) Redovisnings- och bokföringstjänster.

c) Skatterådgivning.

d) Arkitekt- och stadsplanerings- och landskapsarkitekttjänster.

e) Ingenjörstjänster och integrerade ingenjörstjänster.

f) Läkar- och tandläkartjänster.

g) Veterinärtjänster.

h) Barnmorsketjänster.

i) Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal.

j) Databehandlingstjänster och tillhörande tjänster.

k) Forsknings- och utvecklingstjänster

l) Reklamtjänster

m) Marknads- och opinionsundersökningar

n) Konsulttjänster som rör företagsledning

o) Tjänster i samband med konsulttjänster som rör företagsledning

p) Teknisk provning och analys

q) Vetenskapliga och tekniska konsulttjänster

r) Gruvdrift

s) Underhåll och reparation av fartyg

t) Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport

u) Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning

v) Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg

w) Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar.

x) Översättnings- och tolkningstjänster.

y) Telekommunikationstjänster.

z) Post- och budtjänster.

aa) Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster.

bb) Markundersökning.

cc) Eftergymnasiala utbildningstjänster.

dd) Tjänster som rör jordbruk, jakt och skogsbruk.

ee) Miljötjänster.

ff) Försäkrings- och försäkringsrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster.

gg) Andra finansiella rådgivnings- och konsulttjänster.

hh) Transportrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster.

ii) Resebyråer och researrangörer.

jj) Turistguidetjänster.

kk) Tillverkningsrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster.

Oberoende yrkesutövare

11. Med förbehåll för förteckningen över förbehåll i punkterna 12 och 13 gör parterna åtaganden i enlighet med artikel 143 i detta avtal med avseende på leveranssätt 4-kategorin oberoende yrkesutövare inom följande sektorer eller undersektorer:

a) Juridisk rådgivning angående folkrätt och hemjurisdiktionens rätt.

b) Arkitekt- och stadsplanerings- och landskapsarkitekttjänster.

c) Ingenjörstjänster och integrerade ingenjörstjänster.

d) Databehandlingstjänster och tillhörande tjänster.

e) Forsknings- och utvecklingstjänster.

f) Marknads- och opinionsundersökningar.

g) Konsulttjänster som rör företagsledning.

h) Tjänster i samband med konsulttjänster som rör företagsledning.

i) Gruvdrift.

j) Översättnings- och tolkningstjänster.

k) Telekommunikationstjänster.

l) Post- och budtjänster.

m) Eftergymnasiala utbildningstjänster.

n) Försäkringsrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster.

o) Andra finansiella rådgivnings- och konsulttjänster.

p) Transportrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster.

q) Tillverkningsrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster.

12. Unionens förbehåll är följande:

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Samtliga sektorer	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och oberoende yrkesutövare: I AT: Längsta vistelse ska vara en sammanlagd period av högst sex månader under en 12-månadsperiod eller för kontraktets giltighetstid, beroende på vilket som är mindre. I CZ: Längsta vistelse ska vara en period av högst tolv på varandra följande månader eller för kontraktets giltighetstid, beroende på vilket som är mindre.
Juridisk rådgivning angående folkrätt och hemjurisdiktionens rätt (del av CPC 861)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Inga. I BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: I AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Inga. I BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.
Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86212 utom ”revision”, 86213, 86219 och 86220)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Skatterådgivning (CPC 863)[1]	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Inga. I BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I PT: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.
Arkitekttjänster och Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8671 och 8674)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I FI: Inga, utom att en fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I AT: Endast för planeringstjänster: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I FI: Inga, utom att en fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I AT: Endast för planeringstjänster: Prövning av det ekonomiska behovet.

[1] Omfattar inte juridisk rådgivning och juridiska representationstjänster i skattefrågor, som omfattas av juridisk rådgivning angående folkrätt och hemjurisdiktionens rätt.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Ingenjörstjänster och Integrerade ingenjörstjänster (CPC 8672 och 8673)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I FI: Inga, utom att en fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I AT: Endast för planeringstjänster: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I FI: Inga, utom att en fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I AT: Endast för planeringstjänster: Prövning av det ekonomiska behovet.
Läkar-, tandläkar- och psykologtjänster (CPC 9312 och del av CPC 85201)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I SE: Inga. I CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Prövning av det ekonomiska behovet. I FR: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för psykologer: Obundet. I AT: Obundet, utom för psykologer och tandläkartjänster: Prövning av det ekonomiska behovet. I BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Veterinärtjänster (CPC 932)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I SE: Inga. I CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Prövning av det ekonomiska behovet. I AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.
Barnmorsketjänster (del av CPC 93191)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I IE, SE: Inga. I AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Prövning av det ekonomiska behovet. I BE, BG, FI, HR, HU, SK: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.
Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal (del av CPC 93191)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I IE, SE: Inga. I AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Prövning av det ekonomiska behovet. I BE, BG, FI, HR, HU, SK: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Databehandlingstjänster och tillhörande tjänster (CPC 84)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I FI: Inga, utom att en fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I FI: Inga, utom att en fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I HR: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Forsknings- och utvecklingstjänster (CPC 851, 852 utom psykologtjänster[1], och 853)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: EU utom i NL, SE: Krav på mottagningsavtal med ett godkänt forskningsorgan[2]. EU utom i CZ, DK, SK: Inga. I CZ, DK, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU utom i NL, SE: Krav på mottagningsavtal med ett godkänt forskningsorgan[3]. EU utom i BE, CZ, DK, IT, SK: Inga. I BE, CZ, DK, IT, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.
Reklamtjänster (CPC 871)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.

[1] Del av CPC 85201, som omfattas av Läkar- och tandläkartjänster.

[2] För alla medlemsstater utom DK måste godkännandet av forskningsorganet och mottagningsavtalet uppfylla de villkor som fastställts i enlighet med direktiv 2005/71/EG av den 12 oktober 2005.

[3] För alla medlemsstater utom DK måste godkännandet av forskningsorganet och mottagningsavtalet uppfylla de villkor som fastställts i enlighet med direktiv 2005/71/EG av den 12 oktober 2005.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Marknads- och opinionsundersökningar (CPC 864)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I PT: Inga, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402): Obundet. I HU, LT: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402): Obundet. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I PT: Inga, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402): Obundet. I HU, LT: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402): Obundet.
Konsulttjänster som rör företagsledning (CPC 865)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: I CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Tjänster i samband med konsulttjänster som rör företagsledning (CPC 866)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I HU: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602): Obundet. Oberoende yrkesutövare: I CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet I HU: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602): Obundet.
Teknisk provning och analys (CPC 8676)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Inga. I AT, CZ,CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DE: Inga, utom för lantmätare inom statliga verk: Obundet. I FR: Inga, utom för ”lantmäteriverksamhet” som rör fastställandet av äganderätt och marklagstiftning: Obundet. I BG: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.
Gruvdrift (CPC 883, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ,CY, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Underhåll och reparation av fartyg (del av CPC 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.
Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (del av CPC 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.
Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning (CPC 6112, 6122, del av 8867 och del av 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg (del av CPC 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.
Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar[1] (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 och 8866)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I FI: Obundet, utom inom ramen för garantiservice efter köp eller leasing; för underhåll och reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar (CPC 633): Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.

[1] Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer (CPC 845), omfattas av Databehandlingstjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Översättnings- och tolkningstjänster (CPC 87905, utom officiell eller auktoriserad verksamhet)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: I CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I HR: Obundet.
Telekommunikations-tjänster (CPC 7544, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Post- och budtjänster (CPC 751, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.
Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 och 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 och 517)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: EU: Obundet, utom i BE, CZ, DK, ES, NL och SE. I BE, DK, ES, NL, SE: Inga. I CZ: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet, utom NL. I NL: Inga.
Markundersökning (CPC 5111)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ,CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Eftergymnasiala utbildningstjänster (CPC 923)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: EU utom i LU, SE: Obundet. I LU: Obundet, utom för universitetsprofessorer: Inga. I SE: Inga, utom för offentligfinansierade och privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU utom i SE: Obundet. I SE: Inga, utom för offentligfinansierade och privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd: Obundet.
Jordbruk, jakt och skogsbruk (CPC 881, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: EU utom i BE, DE, DK, ES, FI, HR och SE: Obundet. I BE, DE, ES, HR, SE: Inga. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet. I FI: Obundet, utom för rådgivnings- och konsulttjänster som rör skogsbruk: Inga. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.
Miljötjänster (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, del av 94060, 9405, del av 9406 och 9409)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster (endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ,CY, FI, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I HU: Obundet. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I HU: Obundet.
Andra finansiella tjänster (endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I HU: Obundet. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I HU: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Transport (CPC 71, 72, 73 och 74, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I BE: Obundet. Oberoende yrkesutövare: I CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I PL: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för lufttrafik: Inga. I BE: Obundet.
Resebyråer och researrangörer (inbegripet reseledare[1]) (CPC 7471)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Inga. I BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. I BE, IE: Obundet, utom för reseledare: Inga. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.

[1] Tjänsteleverantörer som har till uppgift att ledsaga en researrangörsgrupp om minst tio fysiska personer, utan att fungera som guider på särskilda platser.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Turistguidetjänster (CPC 7472)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I NL, PT, SE: Inga. I AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Prövning av det ekonomiska behovet. I ES, HR, LT, PL: Obundet. Oberoende yrkesutövare: EU: Obundet.
Tillverkning (CPC 884 och 885, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: I BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet. I DK: Prövning av det ekonomiska behovet, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis och som stannar högst tre månader. Oberoende yrkesutövare: I DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Inga. I AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Prövning av det ekonomiska behovet.

13. Förenade kungarikets förbehåll är följande:

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Samtliga sektorer	Inga
Juridisk rådgivning angående folkrätt och hemjurisdiktionens rätt (del av CPC 861)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86212 utom ”revision”, 86213, 86219 och 86220)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Skatterådgivning (CPC 863)[1]	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Arkitekttjänster och Stadsplanering och landskapsarkitektur (CPC 8671 och 8674)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.

[1] Omfattar inte juridisk rådgivning och juridiska representationstjänster i skattefrågor, som omfattas av juridisk rådgivning i fråga om folkrätt och hemjurisdiktionens rätt.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Ingenjörstjänster och Integrerade ingenjörstjänster (CPC 8672 och 8673)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Läkar-, tandläkar- och psykologtjänster (CPC 9312 och del av 85201)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Veterinärtjänster (CPC 932)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Barnmorsketjänster (del av CPC 93191)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal (del av CPC 93191)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet. Oberoende yrkesutövare: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Databehandlingstjänster och tillhörande tjänster (CPC 84)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: UK: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Forsknings- och utvecklingstjänster (CPC 851, 852 utom psykologtjänster[1], och 853)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Reklamtjänster (CPC 871)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Marknads- och opinionsundersökningar (CPC 864)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Konsulttjänster som rör företagsledning (CPC 865)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.

[1] Del av CPC 85201, som omfattas av Läkar- och tandläkartjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Tjänster i samband med konsulttjänster som rör företagsledning (CPC 866)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Teknisk provning och analys (CPC 8676)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Gruvdrift (CPC 883, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Underhåll och reparation av fartyg (del av CPC 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga Oberoende yrkesutövare: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (del av CPC 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning (CPC 6112, 6122, del av 8867 och del av 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg (del av CPC 8868)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar[1] (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 och 8866)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.

[1] Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer (CPC 845), omfattas av Databehandlingstjänster.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Översättnings- och tolkningstjänster (CPC 87905, utom officiell eller auktoriserad verksamhet)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Telekommunikations tjänster (CPC 7544, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Post- och budtjänster (CPC 751, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 och 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 och 517)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Markundersökning (CPC 5111)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Eftergymnasiala utbildningstjänster (CPC 923)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Jordbruk, jakt och skogsbruk (CPC 881, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Obundet Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Miljötjänster (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, del av 94060, 9405, del av 9406 och 9409)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster (endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Andra finansiella tjänster (endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Transport (CPC 71, 72, 73 och 74, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.
Resebyråer och researrangörer (inbegripet reseledare[1]) (CPC 7471)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Turistguidetjänster (CPC 7472)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Obundet.
Tillverkning (CPC 884 och 885, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktsbasis: Inga. Oberoende yrkesutövare: Inga.

[1] Tjänsteleverantörer som har till uppgift att ledsaga en researrangörsgrupp om minst tio fysiska personer, utan att fungera som guider på särskilda platser.

BILAGA 23

FYSISKA PERSONERS RÖRLIGHET

ARTIKEL 1

Procedurmässiga åtaganden vid inresa och tillfällig vistelse

Parterna ska sträva efter att säkerställa att behandlingen av ansökningar om inresa och tillfällig vistelse i enlighet med deras respektive åtaganden följer god förvaltningssed:

a) Parterna ska säkerställa att de avgifter som de behöriga myndigheterna tar ut för att behandla ansökningar om inresa och tillfällig vistelse inte otillbörligt hindrar eller försenar handel i tjänster enligt detta avtal.

b) Med förbehåll för parternas behöriga myndigheters utrymme för skönsmässiga bedömningar, ska de handlingar som den som ansöker om tillstånd för inresa och tillfällig vistelse för affärsändamål är skyldiga att lämna in stå i proportion till det syfte för vilket de efterfrågas.

c) De behöriga myndigheterna ska behandla fullständiga ansökningar om tillstånd för inresa och tillfällig vistelse så fort som möjligt.

d) Parternas behöriga myndigheter ska sträva efter att utan onödigt dröjsmål svara på rimliga förfrågningar från sökanden om en ansökans status.

e) Om en parts behöriga myndigheter behöver ytterligare information från en sökande för att kunna behandla ansökan, ska de sträva efter att utan onödigt dröjsmål underrätta sökanden.

f) Parternas behöriga myndigheter ska underrätta sökanden om resultatet av ansökningen snarast efter det att ett beslut har tagits.

g) Om en ansökan beviljas, ska partens behöriga myndigheterna underrätta sökanden om vistelsens längd och andra relevanta villkor.

h) Om en ansökan avslås, ska partens behöriga myndigheter, på begäran eller på eget initiativ, ge sökanden information om vilka möjligheter till omprövning och överklagande som finns.

i) Parterna ska sträva efter att ta emot och behandla ansökningar elektroniskt.

ARTIKEL 2

Ytterligare procedurmässiga åtaganden som gäller personer som är föremål för företagsintern förflyttning och deras partner, barn och familjemedlemmar[1]

1. Parternas behöriga myndigheter ska fatta beslut om ansökan om tillstånd för inresa eller tillfällig vistelse för person som är föremål för företagsintern förflyttning, eller ansökan om förlängning av detta, och så snart som möjligt, och senast 90 dagar efter det att en fullständig ansökan har lämnats in, skriftligen underrätta sökanden om beslutet i enlighet med förfarandena för detta enligt den berörda medlemsstatens nationella rätt.

2. Om de uppgifter eller handlingar som lämnats in till stöd för en ansökan är ofullständiga, ska de berörda behöriga myndigheterna inom rimlig tid underrätta den sökande om vilka ytterligare uppgifter som krävs och fastställa en rimlig tidsfrist för att tillhandahålla dem. Den tidsfrist som avses i punkt 1 ska upphöra att löpa fram till dess att de behöriga myndigheterna har mottagit de ytterligare uppgifter som krävs.

3. Unionen ska låta familjemedlemmar till fysiska personer från Förenade kungariket som är föremål för företagsintern förflyttning till unionen omfattas av en sådan rätt till inresa och tillfällig vistelse som beviljas familjemedlemmar till en person som är föremål för företagsintern förflyttning enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU[2].

---

[1] Punkterna 1, 2 och 3 är inte tillämpliga på medlemsstater som inte omfattas av tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014 om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgares inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (EUT L 157, 27.5.2014, s. 1).

[2] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014 om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (EUT L 157, 27.5.2014, s. 1).

4. Förenade kungariket ska medge inresa och tillfällig vistelse för partner och barn som är underhållsberättigade till personer som är föremål för företagsintern förflyttning, i enlighet med Förenade kungarikets immigrationsregler.

5. Förenade kungariket ska tillåta partner och underhållsberättigade barn till personer som är föremål för företagsintern förflyttning och som avses i punkt 4 att arbeta som anställda eller egenföretagare under viseringens giltighetstid och får inte kräva arbetstillstånd.

BILAGA 24

RIKTLINJER FÖR ÖVERENSKOMMELSER OM ERKÄNNANDE AV YRKESKVALIFIKATIONER

AVSNITT A

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Inledning

1. Denna bilaga innehåller riktlinjer för överenskommelser om villkoren för erkännande av yrkeskvalifikationer (*överenskommelser*), i enlighet med artikel 158 i detta avtal.

2. Enligt artikel 158 i detta avtal ska dessa riktlinjer beaktas när gemensamma rekommendationer utarbetas av parternas yrkesorganisationer eller myndigheter (*gemensamma rekommendationer*).

3. Riktlinjerna är inte bindande, inte uttömmande och ändrar eller påverkar inte en parts rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal. De anger det typiska innehållet i överenskommelser och ger allmänna anvisningar om det ekonomiska värdet av en överenskommelse och om förenligheten mellan de respektive ordningarna för yrkeskvalifikationer.

4. Det är möjligt att inte alla element i dessa riktlinjer är relevanta i alla fall, och yrkesorganisationer och myndigheter är fria att i sina gemensamma rekommendationer ta med alla andra element som de anser relevanta för yrkesverksamhetens och yrkesverksamhetens struktur, i överensstämmelse med detta avtal.

5. Partnerskapsrådet bör ta hänsyn till riktlinjerna när det fattar beslut om att utarbeta och anta överenskommelser. De påverkar inte dess översyn av överensstämmelsen mellan gemensamma rekommendationer och del två rubrik ett avdelning II i detta avtal och dess utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att beakta de faktorer som den anser vara relevanta, inbegripet dem som ingår i gemensamma rekommendationer.

AVSNITT B

EN ÖVERENSKOMMELSES FORM OCH INNEHÅLL

6. I detta avsnitt fastställs det typiska innehållet i en överenskommelse, varav en del inte faller inom ansvarsområdet för de yrkesorganisationer eller myndigheter som utarbetar gemensamma rekommendationer. Dessa aspekter utgör dock användbar information som ska beaktas vid utarbetandet av gemensamma rekommendationer, så att de är bättre anpassade till det möjliga tillämpningsområdet för en överenskommelse.

7. Frågor som särskilt tas upp i detta avtal och som är tillämpliga på överenskommelser (t.ex. det geografiska tillämpningsområdet för en överenskommelse, dess samverkan med planerade icke-överensstämmande åtgärder, systemet för tvistlösning, överklagandemekanismer, övervaknings- och översynsmekanismer för överenskommelsen) bör inte tas upp i gemensamma rekommendationer.

8. I en överenskommelse kan olika mekanismer för erkännande av yrkeskvalifikationer inom en part anges. Den kan också vara begränsad, men inte nödvändigtvis, till att fastställa överenskommelsens räckvidd, förfaranderegler, verkan av erkännande och ytterligare krav samt administrativa arrangemang.

9. En överenskommelse som antas av partnerskapsrådet ska återspegla den grad av utrymme för skönsmässig bedömning som är avsedd att bevaras för behöriga myndigheter som beslutar om erkännande.

En överenskommelses tillämpningsområde

10. I överenskommelsen ska följande anges:

a) Specifika reglerade yrken, relevanta yrkestitlar och verksamhet eller grupper av verksamheter som omfattas av utövandet av det reglerade yrket i båda parterna (*omfattningen av utövandet*).

b) Huruvida det omfattar erkännande av yrkeskvalifikationer för tillträde till yrkesverksamhet på visstids- eller tillsvidarebasis.

Villkor för erkännande

11. I överenskommelsen kan bland annat specificeras

a) de yrkeskvalifikationer som krävs för erkännande enligt överenskommelsen (t.ex. bevis på formella kvalifikationer, yrkeserfarenhet eller annat kompetensbevis),

b) det utrymme för skönsmässig bedömning som erkännandemyndigheterna har vid bedömningen av ansökningar om erkännande av dessa kvalifikationer, och

c) förfarandena för att hantera variationer och skillnader mellan yrkeskvalifikationer och metoder för att överbrygga skillnaderna, inbegripet möjligheten att införa kompensationsåtgärder eller andra relevanta villkor och begränsningar.

Förfarandebestämmelser

12. I överenskommelsen får anges

a) de handlingar som krävs och den form i vilken de ska uppvisas (t.ex. på elektronisk väg eller på annat sätt, om de bör styrkas med översättningar eller äkthetsintyg osv.),

b) stegen och förfarandena i erkännandeprocessen, inbegripet de som rör eventuella kompensationsåtgärder, motsvarande skyldigheter och tidsfrister, och

c) tillgång till information som är relevant för alla aspekter av erkännandeprocesserna och kraven.

Verkan av erkännande och ytterligare krav

13. Överenskommelsen kan innehålla bestämmelser om verkan av erkännande (i förekommande fall även med avseende på olika leveranssätt).

14. Överenskommelsen får innehålla en beskrivning av eventuella ytterligare krav för det faktiska utövandet av det reglerade yrket i värdparten. Sådana krav kan omfatta

a) krav på registrering hos lokala myndigheter,

b) lämpliga språkkunskaper,

c) bevis på gott namn,

d) efterlevnad av värdpartens krav på användning av handelsnamn eller firmanamn,

e) efterlevnad av värdpartens regler om etik, oberoende och yrkesetik,

f) krav på yrkesansvarsförsäkring,

g) regler om disciplinära åtgärder, ekonomiskt ansvar och yrkesansvar, och

h) krav på kontinuerlig utveckling i yrket.

Förvaltning av överenskommelsen

15. Överenskommelsen bör ange på vilka villkor den kan ses över eller upphävas samt verkan av eventuella översyner eller upphävanden. Man kan också överväga att inkludera bestämmelser om verkan av ett tidigare beviljat erkännande.

AVSNITT C

DET EKONOMISKA VÄRDET AV EN PLANERAD ÖVERENSKOMMELSE

16. Enligt artikel 158.2 i detta avtal ska gemensamma rekommendationer stödjas av en evidensbaserad bedömning av det ekonomiska värdet av en planerad överenskommelse. Detta kan bestå i en utvärdering av de ekonomiska fördelar som en överenskommelse förväntas medföra för båda parternas ekonomier. En sådan bedömning kan vara till hjälp för partnerskapsrådet vid utarbetandet och antagandet av en överenskommelse.

17. Aspekter som den befintliga graden av öppenhet på marknaden, industrins behov, marknadstrender och marknadsutveckling, kundernas förväntningar och krav samt affärsmöjligheter skulle vara användbara element.

18. Utvärderingen behöver inte vara en fullständig och detaljerad ekonomisk analys, men den bör innehålla en förklaring av yrkets intresse och de förväntade fördelarna för parterna av att en överenskommelse antas.

AVSNITT D

FÖRENLIGHET MELLAN DE RESPEKTIVE ORDNINGARNA FÖR YRKESKVALIFIKATIONER

19. Enligt artikel 158.2 i detta avtal ska gemensamma rekommendationer underbyggas av en evidensbaserad bedömning av förenligheten mellan de respektive ordningarna för yrkeskvalifikationer. Denna bedömning kan vara till hjälp för partnerskapsrådet vid utarbetandet och antagandet av en överenskommelse.

20. Följande förfarande syftar till att vägleda yrkesorganisationer och myndigheter vid bedömningen av förenligheten mellan respektive yrkeskvalifikationer och verksamhet i syfte att förenkla och underlätta erkännandet av yrkeskvalifikationer.

Steg ett: Bedömning av omfattningen av utövandet och yrkeskvalifikationer som krävs för att utöva det reglerade yrket i varje part

21. Bedömningen av omfattningen av utövandet och yrkeskvalifikationer som krävs för att utöva ett reglerat yrke i varje part bör bygga på all relevant information.

22. Följande element bör identifieras:

    a) Verksamheter eller grupper av verksamheter som omfattas av utövandet av det reglerade yrkets i varje part.

b) De yrkeskvalifikationer som krävs av varje part för att utöva det reglerade yrket, vilka kan omfatta följande:

i) Minimikrav på utbildning, till exempel inträdeskrav, utbildningsnivå, studiernas längd och studiernas innehåll.

ii) Minimikrav på yrkeserfarenhet, t.ex. plats, längd och villkor för praktisk utbildning eller handledning före registrering, tillståndsgivning eller motsvarande.

iii) Slutprov, särskilt yrkesrelaterade.

iv) Erhållande av yrkeslegitimation eller motsvarande, som bland annat intygar att de nödvändiga yrkeskvalifikationskraven för utövandet av yrket är uppfyllda.

Steg två: Utvärdering av skillnaden mellan omfattningen av utövandet och nödvändiga yrkeskvalifikationer för att utöva det reglerade yrket i varje part

23. Utvärdering av skillnaden mellan omfattningen av utövandet, eller i de nödvändiga yrkeskvalifikationer för att utöva det reglerade yrket, i varje part, bör särskilt omfatta väsentliga skillnader.

24. Väsentliga skillnader i omfattningen av utövandet får föreligga om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) En eller flera verksamheter som omfattas av ett reglerat yrke i värdparten omfattas inte av motsvarande yrke i ursprungsparten.

b) Sådan verksamhet omfattas av särskild utbildning i värdparten.

c) Utbildningen för sådan verksamhet i värdparten omfattar områden som skiljer sig väsentligt från dem som omfattas av sökandens kvalifikationer.

25. Väsentliga skillnader i de yrkeskvalifikationer som krävs för att utöva ett reglerat yrke kan föreligga om det finns skillnader i parternas krav när det gäller nivån på, längden på eller innehållet i den utbildning som krävs för utövandet av den verksamhet som omfattas av det reglerade yrket.

Steg tre: Erkännandemekanismer

26. Det kan finnas olika mekanismer för erkännande av yrkeskvalifikationer beroende på omständigheterna. Det kan finnas olika mekanismer inom en part.

27. Om det inte föreligger några väsentliga skillnader i fråga om omfattningen av utövandet och de yrkeskvalifikationer som krävs för att utöva ett reglerat yrke, kan en överenskommelse föreskriva ett enklare och mer rationaliserat förfarande för erkännande än vad som skulle vara fallet om det finns väsentliga skillnader.

28. Om det föreligger väsentliga skillnader kan det i överenskommelsen föreskrivas kompensationsåtgärder som är tillräckliga för att avhjälpa sådana skillnader.

29. Om kompensationsåtgärder används för att minska väsentliga skillnader, bör de stå i proportion till den skiljaktighet som de är avsedda att avhjälpa. All praktisk yrkeserfarenhet eller formellt validerad utbildning kan beaktas för att bedöma omfattningen av de nödvändiga kompensationsåtgärderna.

30. Oavsett om skillnaden är väsentlig eller ej, får överenskommelsen återspegla den grad av handlingsfrihet som är avsedd att bevaras för behöriga myndigheter som beslutar om erkännande.

31. Kompensationsåtgärder kan anta olika former, bland annat

a) en period av övervakat utövande av ett reglerat yrke i värdparten, eventuellt åtföljt av vidareutbildning, under ansvar av en kvalificerad person och med reglerad bedömning,

b) ett prov som har utförts eller erkänts av värdpartens behöriga myndigheter för att bedöma sökandens förmåga att utöva ett reglerat yrke i den parten, eller

c) en tillfällig begränsning av omfattningen av utövandet, eller en kombination av dessa.

32. Överenskommelsen skulle kunna innebära att sökande får möjlighet att välja mellan olika kompensationsåtgärder, om detta skulle kunna begränsa den administrativa bördan för sökande och sådana åtgärder är likvärdiga.

BILAGA 25

OFFENTLIG UPPHANDLING

AVSNITT A

RELEVANTA BESTÄMMELSER I AVTALET OM OFFENTLIG UPPHANDLING

Artiklarna I–III, IV.1 a, IV.2–IV.7, VI–XV, XVI.1–XVI.3, XVII och XVIII.

AVSNITT B

ÅTAGANDEN OM MARKNADSTILLTRÄDE

I detta avsnitt avses med *CPC* den provisoriska centrala produktindelningen (*Statistical Papers, Series M No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991*).

UNDERAVSNITT B1

Europeiska unionen

I enlighet med artikel 277.2 och 277.3 i detta avtal ska del två rubrik ett avdelning VI, utöver den upphandling som omfattas av Europeiska unionens bilagor till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, tillämpas på den upphandling som omfattas av detta underavsnitt. Anmärkningarna i bilagorna 1–7 i Europeiska unionens tillägg I till avtalet om offentlig upphandling är också tillämpliga på upphandling som omfattas av detta underavsnitt, om inte annat sägs i detta underavsnitt.

Upphandling som omfattas av detta underavsnitt

1. Ytterligare upphandlande enheter

Upphandling av varor och tjänster som avses i bilagorna 4–6 i Europeiska unionens tillägg I till avtalet om offentlig upphandling och i punkt 2 i detta underavsnitt, av följande upphandlande enheter i medlemsstaterna:

a) Alla upphandlande enheter vars upphandling omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU[1] (*EU:s försörjningsdirektiv*), vilka är upphandlande myndigheter (t.ex. de som omfattas av bilagorna 1 och 2 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling) eller offentliga företag[2] och vilka, som någon av sina verksamheter, bedriver

i) tillhandahållande eller drift av fasta nät för tjänster åt allmänheten i form av produktion, transport eller distribution av gas eller värme, eller försörjning av dessa nät med gas eller värme, eller

ii) varje kombination mellan sådan verksamhet och verksamhet som avses i bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling.

b) Privatägda upphandlande enheter som bedriver någon av de verksamheter som avses i led a i denna punkt, i punkt 1 i bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, eller en kombination av dessa, och som bedriver verksamhet på grundval av särskilda eller exklusiva rättigheter som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat,

---

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

[2] Enligt EU:s försörjningsdirektiv avses med offentligt företag varje företag över vilket en upphandlande myndighet kan utöva ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande till följd av ägarförhållande, finansiellt deltagande eller de regler som styr företaget.
De upphandlande myndigheterna ska anses utöva bestämmande inflytande när dessa myndigheter, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag
i) äger majoriteten av det tecknade kapitalet i företaget,
ii) kontrollerar majoriteten av de rösträtter som är knutna till aktier utgivna av företaget, eller
iii) kan utse mer än hälften av ledamöterna i företagets förvaltningsorgan, styrelseorgan eller övervakande organ.

med avseende på upphandling som ligger på minst följande tröskelvärde:

– 400 000 SDR för upphandling av varor och tjänster.

– 5 000 000 SDR för upphandling av byggtjänster (CPC 51).

2. Övriga tjänster

Upphandling av följande tjänster, utöver de tjänster som förtecknas i Europeiska unionens bilaga 5 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, för enheter som omfattas av Europeiska unionens bilagor 1–3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling eller punkt 1 i detta underavsnitt:

– Hotell- och restaurangtjänster (CPC 641).

– Matserveringstjänster (CPC 642).

– Bartjänster (CPC 643).

– Tjänster i samband med telekommunikationstjänster (CPC 754).

– Tjänster avseende fast egendom på arvodes- eller kontraktsbasis (CPC 8220).

– Andra företagstjänster (CPC 87901, 87903, 87905–87907).

– Utbildningstjänster (CPC 92).

Anmärkningar

1. Avtal om hotell- och restaurangtjänster (CPC 641), matserveringstjänster (CPC 642), bartjänster (CPC 643) och utbildningstjänster (CPC 92) omfattas av den nationella behandlingen för Förenade kungarikets leverantörer, inbegripet tjänsteleverantörer, förutsatt att värdet uppgår till minst 750 000 EUR när avtalen tilldelas av upphandlande enheter som avses i Europeiska unionens bilagor 1 och 2 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling och att deras värde uppgår till minst 1 000 000 EUR om avtalen tilldelas av upphandlande enheter som omfattas av europeiska unionens bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling eller av upphandlande enheter som omfattas av punkt 1 i detta underavsnitt.

2. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar gas eller värme till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i detta underavsnitt om

   a) den berörda enhetens produktion av gas eller värme sker på grund av att dess förbrukning är nödvändig för utövandet av en annan verksamhet än den som avses i detta underavsnitt eller i punkterna a–f i Europeiska unionens bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, och

   b) leveransen till det publika nätet syftar endast till att använda denna produktion ekonomiskt och utgör högst 20 % av enhetens omsättning, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

3. Del två rubrik ett avdelning VI i detta avtal och denna bilaga omfattar inte upphandling av följande tjänster:

a) Tillhandahållande av andra hälso- och sjukvårdstjänster (CPC 931).

b) Administrativa hälso- och sjukvårdstjänster (CPC 91122).

c) Tillhandahållande av sjuksköterskor och tillhandahållande av medicinsk personal (CPC 87206 och CPC 87209).

UNDERAVSNITT B2

Förenade kungariket

I enlighet med artikel 277.2 och 277.3 i detta avtal ska del två rubrik ett avdelning VI i detta avtal, utöver den upphandling som omfattas av artikel II i avtalet om offentlig upphandling, tillämpas på den upphandling som omfattas av detta underavsnitt.

Anmärkningarna i bilagorna 1–7 i Förenade kungarikets tillägg I till avtalet om offentlig upphandling är också tillämpliga på upphandling som omfattas av detta underavsnitt, om inte annat sägs i detta underavsnitt.

Upphandling som omfattas av detta underavsnitt

1. Ytterligare upphandlande enheter

Upphandling av varor och tjänster som avses i bilagorna 4–6 i Förenade kungarikets tillägg I till avtalet om offentlig upphandling och i punkt 2 i detta underavsnitt, när den utförs av följande upphandlande enheter i Förenade kungariket:

a) Alla upphandlande enheter vars upphandling omfattas av *Utilities Contracts Regulation 2016* och *Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016* som är upphandlande myndigheter (t.ex. de som omfattas av bilagorna 1 och 2 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling) eller offentliga företag (se anmärkning 1) och som bedriver någon av verksamheterna

i) tillhandahållande eller drift av fasta nät för tjänster åt allmänheten i form av produktion, transport eller distribution av gas eller värme, eller försörjning av dessa nät med gas eller värme, eller

ii) varje kombination mellan sådan verksamhet och sådan verksamhet som avses i bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling.

b) Privatägda upphandlande enheter som bedriver någon av de verksamheter som avses i led a i denna punkt, i punkt 1 i bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, eller en kombination av dessa, och som bedriver verksamhet på grundval av särskilda eller exklusiva rättigheter som beviljats av en behörig myndighet i Förenade kungariket,

med avseende på upphandling som ligger på minst följande tröskelvärde:

– 400 000 SDR för upphandling av varor och tjänster.

– 5 000 000 SDR för upphandling av byggtjänster (CPC 51).

Anmärkningar till punkt 1:

1. Enligt *Utilities Contracts Regulations 2016* avses med *offentligt företag* varje företag över vilket upphandlande myndigheter direkt eller indirekt kan utöva ett dominerande inflytande på grund av

   a) sitt ägande av detta företag,

   b) sitt finansiella deltagande i detta företag, eller

   c) de regler som gäller detta företag.

2. Enligt *Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016* avses med *offentligt företag* en person över vilken en eller flera upphandlande myndigheter direkt eller indirekt kan utöva ett dominerande inflytande på grund av ett eller flera av följande förhållanden:

   a) Sitt ägande av denna person.

   b) Sitt finansiella deltagande i denna person.

c) De rättigheter som tillkommer dem enligt de regler som gäller för denna person.

3. Enligt både *Utilities Contracts Regulations 2016* och *Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016* presumeras upphandlande myndigheter ha ett bestämmande inflytande i något av följande fall där dessa myndigheter direkt eller indirekt

a) äger majoriteten av det tecknade kapitalet i företaget,

b) kontrollerar röstmajoriteten för andelarna i företaget,

c) kan utse mer än hälften av medlemmarna i företagets förvaltningsorgan, styrelseorgan eller övervakande organ.

2. Övriga tjänster

Upphandling av följande tjänster, utöver de tjänster som förtecknas i Förenade kungarikets bilaga 5 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, för enheter som omfattas av Förenade kungarikets bilagor 1–3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling eller punkt 1 i detta underavsnitt:

– Hotell- och restaurangtjänster (CPC 641).

– Matserveringstjänster (CPC 642).

– Bartjänster (CPC 643).

– Tjänster i samband med telekommunikationstjänster (CPC 754).

– Tjänster avseende fast egendom på arvodes- eller kontraktsbasis (CPC 8220).

– Andra företagstjänster (CPC 87901, 87903, 87905–87907).

– Utbildningstjänster (CPC 92).

Anmärkningar

1. Avtal om hotell- och restaurangtjänster (CPC 641), matserveringstjänster (CPC 642), bartjänster (CPC 643) och utbildningstjänster (CPC 92) omfattas av den nationella behandlingen för Europeiska unionens leverantörer, inbegripet tjänsteleverantörer, förutsatt att värdet uppgår till minst 663 540 GBP när avtalen tilldelas av upphandlande enheter som avses i Förenade kungarikets bilagor 1 och 2 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling och att deras värde uppgår till minst 884 720 GBP om avtalen tilldelas av upphandlande organ som omfattas av Förenade kungarikets bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling eller av upphandlande organ som omfattas av punkt 1 i detta avsnitt.

2. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar gas eller värme till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i detta avsnitt när

a) den berörda enhetens produktion av gas eller värme sker på grund av att dess förbrukning är nödvändig för utövandet av en annan verksamhet än den som avses i detta avsnitt eller i punkterna a–f i Förenade kungarikets bilaga 3 till tillägg I till avtalet om offentlig upphandling, och

b) leveransen till det publika nätet syftar endast till att använda denna produktion ekonomiskt och utgör högst 20 % av enhetens omsättning, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

3. Del två rubrik ett avdelning VI i detta avtal och denna bilaga omfattar inte upphandling av följande tjänster:

a) Tillhandahållande av andra hälso- och sjukvårdstjänster (CPC 931).

b) Administrativa hälso- och sjukvårdstjänster (CPC 91122).

c) Tillhandahållande av sjuksköterskor och tillhandahållande av medicinsk personal (CPC 87206 och CPC 87209).

BILAGA 26

FÖRTECKNINGAR ÖVER ENERGIVAROR, KOLVÄTEN OCH RÅVAROR

FÖRTECKNING ÖVER ENERGIVAROR PER HS-NUMMER

– Naturgas, inbegripet flytande naturgas och motorgas (LPG) (HS-nummer 27.11)

– Elenergi (HS-nummer 27.16)

– Råolja och oljeprodukter (HS-nummer 27.09–27.10, 27.13–27.15)

– Fasta bränslen (HS-nummer 27.01, HS-nummer 27.02, HS-nummer 27.04)

– Brännved och träkol (HS-nummer 44.01 och HS-nummer 44.02 för varor som används för energin)

– Biogas (HS-nummer 38.25)

FÖRTECKNING ÖVER KOLVÄTEN PER HS-NUMMER

– Råolja (HS-nummer 27.09)

– Naturgas (HS-nummer 27.11)

FÖRTECKNING ÖVER RÅVAROR PER KAPITEL

Kapitel	Rubrik
25	Salt; svavel; jord och sten; gips, kalk och cement
26	Malm, slagg och aska, med undantag av uranmalm och toriummalm, även anrikade (HS-nummer 26.12)
27	Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter av dessa; bituminösa ämnen; mineralvaxer
28	Oorganiska kemikalier; organiska och oorganiska föreningar av ädla metaller, av sällsynta jordartsmetaller, radioaktiva grundämnen eller isotoper, med undantag av radioaktiva kemiska grundämnen och radioaktiva isotoper (inbegripet klyvbara eller fertila kemiska grundämnen och isotoper) och föreningar av dessa, blandningar och återstoder innehållande dessa produkter (HS-nummer 28.44): och isotoper som inte omfattas av dem under nr 28.44 oorganiska och organiska föreningar av sådana isotoper, även inte kemiskt definierade (HS-nummer 28.45)
29	Organiska kemikalier
31	Gödselmedel
71	Naturpärlor och odlade pärlor, ädelstenar och halvädelstenar, ädla metaller, metaller med plätering av ädelmetall samt varor av sådana pärlor, med undantag av naturliga eller odlade pärlor, även bearbetade eller sorterade men inte uppträdda, monterade eller infattade; naturpärlor eller odlade pärlor, temporärt uppträdda för att underlätta transport (HS-nummer 7101)
72	Järn och stål
74	Koppar och varor av koppar
75	Nickel och varor av nickel
76	Aluminium och varor av aluminium
78	Bly och varor av bly
79	Zink och varor av zink
80	Tenn och varor av tenn
81	Andra oädla metaller; kermeter; varor av dessa material

BILAGA 27

ENERGI- OCH MILJÖSUBVENTIONER

Som en del av principerna i artikel 367.14 i detta avtal gäller följande:

1. Subventioner för tillräcklig elproduktion, förnybar energi och kraftvärme får inte undergräva en parts förmåga att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 304 i detta avtal, får inte i onödan påverka den effektiva användningen av elsammanlänkningar enligt artikel 311 i detta avtal och ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 304.3 i detta avtal, fastställas genom ett öppet, icke-diskriminerande och effektivt konkurrensutsatt förfarande, och

   a) subventioner för tillräcklig elproduktion ska ge incitament för kapacitetsleverantörer att vara tillgängliga vid förväntade systempåfrestningar, och får begränsas till anläggningar som inte överskrider specificerade utsläppsgränser för koldioxid, och

   b) subventioner för förnybara energikällor och kraftvärme får inte påverka mottagarnas skyldigheter eller möjligheter att delta på elmarknaderna.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 får – förutsatt att lämpliga åtgärder vidtas för att förhindra överkompensation – icke-konkurrensutsatta förfaranden användas för att bevilja subventioner för förnybar energi och kraftvärme om det potentiella utbudet är otillräckligt för att säkerställa en konkurrensutsatt process, om den stödberättigande kapaciteten sannolikt inte har en väsentlig inverkan på handeln eller investeringarna mellan parterna, eller om subventioner beviljas för demonstrationsprojekt.

3. Om partiella befrielser från energirelaterade skatter och avgifter[1] till förmån för energiintensiva användare införs får sådana befrielser inte överstiga det totala beloppet av skatten eller avgiften.

4. Om ersättning till elintensiva användare beviljas i händelse av en ökning av elkostnaderna till följd av klimatpolitiska instrument ska den begränsas till sektorer med betydande risk för koldioxidläckage på grund av kostnadsökningen.

5. Subventioner för minskningen av koldioxidutsläpp kopplade till egen industriell verksamhet ska leda till en total minskning av koldioxidutsläppen. Subventionerna ska minska de utsläpp som direkt härrör från den industriella verksamheten. Subventioner för förbättringar av energieffektiviteten i egen industriell verksamhet ska förbättra energieffektiviteten genom att minska energiförbrukningen, antingen direkt eller per produktionsenhet.

---

[1] För att undvika osäkerhet klargörs att avgifterna inte omfattar nätavgifter eller tariffer.

BILAGA 28

ICKE-TILLÄMPNING AV TREDJE PARTS TILLTRÄDE OCH ÅTSKILT ÄGANDE PÅ NY INFRASTRUKTUR

En part får besluta att inte tillämpa artiklarna 306 och 307 i detta avtal på ny infrastruktur eller på en betydande utökning av befintlig infrastruktur om

a) den risk som är förenad med investeringen i infrastrukturen är sådan att ett undantag är en förutsättning för att investeringen ska bli av,

b) investeringen stärker konkurrensen eller försörjningstryggheten,

c) infrastrukturen ägs av en fysisk eller juridisk person som åtminstone till sin juridiska form är skild från de systemansvariga inom vilkas system den ska byggas upp eller är uppbyggd,

d) parten har, innan ett undantag beviljas, fattat beslut om vilka regler och system som ska gälla förvaltning och tilldelning av kapacitet.

BILAGA 29

TILLDELNING AV ELSAMMANLÄNKNINGSKAPACITET INOM TIDSRAMEN FÖR DAGEN FÖRE-MARKNADEN

DEL 1

1. Det nya förfarandet för tilldelning av elsammanlänkningskapacitet inom tidsramen för dagen före-marknaden ska utgå från konceptet ”lös flerregionsvolymkoppling”.

   Det övergripande målet med det nya förfarandet ska vara att maximera fördelarna med handel. Som ett första steg i utvecklingen av det nya förfarandet ska parterna säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen utarbetar utkast till förslag och en lönsamhetsanalys.

2. Den lösa flerregionsvolymkoppling ska omfatta utvecklingen av en marknadskopplingsfunktion för att fastställa nettoenergipositioner (implicit fördelning) mellan

   a) elområden som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2019/943, vilka är direkt anslutna till Förenade kungariket genom en elsammanlänkning, och

   b) Förenade kungariket.

3. Nettoenergipositionerna över elsammanlänkningar ska beräknas genom en implicit tilldelningsprocess genom tillämpning av en specifik algoritm på

a) kommersiella anbud och erbjudanden för tidsramen på dagen före-marknad från de elområden som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2019/943 och som är direkt anslutna till Förenade kungariket via en elsammanlänkning,

b) kommersiella anbud och erbjudanden för tidsramen för dagen före-marknaden från relevanta dagen före-marknader i Förenade kungariket,

c) uppgifter om nätkapacitet och systemkapacitet som fastställts i enlighet med de förfaranden som de systemansvariga för överföringssystemen enats om, och

d) uppgifter om förväntade kommersiella flöden av elsammanlänkningar mellan elområden som är anslutna till Förenade kungariket och andra elområden i unionen, fastställda av de systemansvariga för överföringssystemen i unionen utifrån högt ställda krav.

Denna process ska vara förenlig med de särskilda egenskaperna hos likströmssammanlänkningar, inklusive förluster och rampingskrav.

4. Marknadskopplingsfunktionen ska

a) uppvisa resultat i tillräckligt god tid innan parternas respektive dagen före-marknader fungerar (för unionen är detta gemensam dagen före-koppling som inrättats i enlighet med kommissionens förordning (EU) 2015/1222[1]) så att sådana resultat kan användas som input i de processer som bestämmer resultaten på dessa marknader,

b) ge resultat som är tillförlitliga och möjliga att upprepa,

c) vara en särskild process för att sammanbinda de distinkta och separata dagen före-marknaderna i unionen och Förenade kungariket; detta innebär i synnerhet att den specifika algoritmen ska vara fristående och åtskild från den algoritm som används vid en gemensam dagen före-koppling inrättad i enlighet med förordning (EU) 2015/1222 och, när det gäller kommersiella anbud och erbjudanden från unionen, endast ha tillträde till dem från elområden som är direkt anslutna till Förenade kungariket genom en elsammanlänkning.

5. De beräknade nettoenergipositionerna ska offentliggöras efter validering och verifiering. Om funktionen för marknadskoppling inte kan fungera eller producera ett resultat ska elsammanlänkningskapaciteten tilldelas genom ett reservförfarande, och marknadsaktörerna ska underrättas om att reservförfarandet kommer att tillämpas.

6. Kostnaderna för att utveckla och genomföra de tekniska förfarandena ska delas lika mellan de berörda systemansvariga för överföringssystemen i Förenade kungariket eller andra enheter, å ena sidan och berörda systemansvariga för överföringssystem i unionen eller andra enheter å andra sidan, såvida inte specialiserade energikommittén beslutar något annat.

[1] Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24).

DEL 2

Perioden för genomförandet av denna bilaga ska löpa från och med ikraftträdandet av detta avtal enligt följande:

a) Inom tre månader – lönsamhetsanalys och utkast till förslag till tekniska förfaranden.

b) Inom tio månader – förslag till tekniska förfaranden.

c) Inom 15 månader – ibruktagande av tekniska förfaranden.

BILAGA 30

LUFTVÄRDIGHETSBEVIS OCH MILJÖCERTIFIERING

AVSNITT A

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Målet med denna bilaga är att genomföra samarbetet på följande områden, i enlighet med artikel 445.2 i detta avtal, och att beskriva förutsättningarna, villkoren och metoderna för ömsesidigt godtagande av konstaterad överensstämmelse och certifikat:

   a) Luftvärdighetsbevis och övervakning av civila luftfartsprodukter enligt artikel 445.1 a i detta avtal.

b) Miljöcertifikat och miljöprovning av civila luftfartsprodukter enligt artikel 445.1 b i detta avtal.

c) Konstruktions- och produktionscertifikat och övervakning av konstruktions- och tillverkningsorganisationer enligt artikel 445.1 c i detta avtal.

2. Utan hinder av punkt 1 ska begagnade civila luftfartsprodukter, utom begagnade luftfartyg, vara undantagna från denna bilagas tillämpningsområde.

ARTIKEL 2

Definitioner

I denna bilaga gäller följande definitioner:

a) *godtagande*: en parts erkännande av den andra partens certifikat, godkännanden, ändringar, reparationer, handlingar och data utan några valideringsåtgärder och utan att ett motsvarande certifikat utfärdas av den första parten.

b) *intyg om auktoriserat underhåll/auktoriserad tillverkning*: ett certifikat som utfärdats av en godkänd organisation eller behörig myndighet hos den exporterande parten som en form av erkännande av att en ny civil luftfartsprodukt, annan än ett luftfartyg, överensstämmer med en konstruktion som godkänts av den exporterande parten och är i ett driftsäkert skick.

c) *kategori av civil luftfartsprodukt*: en uppsättning produkter med gemensamma egenskaper enligt indelning för tekniska genomförandeförfaranden på grundval av certifieringsspecifikationer från Easa och Förenade kungarikets civila luftfartsmyndighet.

d) *certifieringsmyndighet*: den exporterande partens tekniska ombud som utfärdar ett konstruktionscertifikat för en civil luftfartsprodukt i sin egenskap av myndighet som utövar konstruktionsstatsansvar enligt bilaga 8 till konventionen angående internationell civil luftfart. När ett konstruktionscertifikat utfärdas av en godkänd organisation i den exporterande parten, ska den exporterande partens tekniska ombud betraktas som certifierande myndighet.

e) *konstruktionscertifikat*: en form av erkännande utfärdat av det tekniska ombudet eller en godkänd organisation hos en part, av att konstruktionen av en civil luftfartsprodukt eller en ändring av en sådan konstruktion uppfyller luftvärdighetskrav, enligt vad som är tillämpligt, och miljöskyddskrav, i synnerhet i fråga om miljöhänsyn som fastställs i den partens lagar och andra författningar.

f) *konstruktionsrelaterade driftskrav*: driftskrav, däribland miljökrav, som berör sådana konstruktionsegenskaper hos den civila luftfartsprodukten, sådana uppgifter om konstruktionen som har med produktens drift att göra, eller sådant underhåll av produkten som gör den kvalificerad för en särskild typ av drift.

g) *export*: den process genom vilken en civil luftfartsprodukt överförs från en parts regleringssystem för civil luftfartssäkerhet till den andra partens.

h) *luftvärdighetsbevis för export*: ett certifikat utfärdat av den exporterande partens behöriga myndighet eller, för begagnade luftfartyg, av den behöriga myndigheten i den registreringsstat från vilken produkten exporterats, som en form av erkännande av att ett luftfartyg överensstämmer med de tillämpliga luftvärdighets- och miljöskyddskrav som meddelats av den importerande parten.

i) *exporterande part*: den part från vars regleringssystem för civil luftfartssäkerhet en civil luftfartsprodukt exporteras.

j) *import*: den process genom vilken en exporterad civil luftfartsprodukt från en parts regleringssystem för civil luftfartssäkerhet införs i den andra partens system.

k) *importerande part*: den part i vars regleringssystem för civil luftfartssäkerhet en civil luftfartsprodukt införs.

l) *större ändring*: alla ändringar av typkonstruktion som inte utgör en *mindre ändring*.

m) *mindre ändring*: en typkonstruktionsändring som inte har någon väsentlig inverkan på vikt, balans, strukturell styrka, pålitlighet, operativa egenskaper, miljömässiga egenskaper eller andra egenskaper som påverkar den civila luftfartsproduktens luftvärdighet.

n) *uppgifter om driftslämplighet*: den uppsättning data som krävs för att stödja och möjliggöra de typspecifika operativa aspekterna hos vissa typer av luftfartyg som regleras enligt unionens eller Förenade kungarikets regleringssystem för civil luftfartssäkerhet. Dessa data måste utformas av den som ansöker om eller innehar typcertifikatet för luftfartyget och måste vara en del av typcertifikatet. Inom ramen för unionens eller Förenade kungarikets regleringssystem för civil luftfartssäkerhet ska en första ansökan om ett typcertifikat eller begränsat typcertifikat inbegripa, eller senare kompletteras med, ansökan om godkännande av uppgifter om driftslämplighet, beroende på vad som är tillämpligt för luftfartygstypen.

o) *produktionsgodkännande*: ett certifikat utfärdat av en parts behöriga myndighet till en tillverkare som tillverkar civila luftfartsprodukter, som en form av erkännande av att tillverkaren uppfyller tillämpliga krav som fastställs i den partens lagar och andra författningar för produktionen av de aktuella civila luftfartsprodukterna.

p) *tekniska genomförandeförfaranden*: genomförandeförfarandena för denna bilaga, utarbetade av parternas tekniska ombud i enlighet med artikel 445.5 i detta avtal.

q) *validerande myndighet*: den importerande partens tekniska ombud som godtar eller validerar, i enlighet med denna bilaga, ett konstruktionscertifikat utfärdat av certifieringsmyndigheten.

AVSNITT B

TILLSYNSSTYRELSEN FÖR CERTIFIERING

ARTIKEL 3

Inrättande och sammansättning

1. Tillsynsstyrelsen för certifiering, som är ansvarig inför den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet, inrättas härmed under delat ordförandeskap mellan parternas tekniska ombud, som ett tekniskt samordningsorgan med ansvar för det effektiva genomförandet av denna bilaga. Den ska bestå av företrädare för varje parts tekniska ombud och får bjuda in ytterligare deltagare för att underlätta fullgörandet av dess mandat.

2. Tillsynsstyrelsen för certifiering ska sammanträda med jämna mellanrum på begäran av något av de tekniska ombuden och ska fatta beslut och utfärda rekommendationer i samförstånd. Den ska utarbeta och anta sin arbetsordning.

ARTIKEL 4

Mandat

Mandatet för tillsynsstyrelsen för certifiering ska i synnerhet omfatta att

a) utarbeta, anta och se över de tekniska genomförandeförfaranden som avses i artikel 6,

b) förmedla information om viktiga säkerhetsproblem och, i förekommande fall, utarbeta handlingsplaner för hur dessa ska åtgärdas,

c) lösa tekniska problem som faller inom de behöriga myndigheternas ansvarsområde och påverkar genomförandet av denna bilaga,

d) i förekommande fall utveckla effektiva metoder för samarbete, tekniskt bistånd och utväxling av information rörande säkerhet och miljöskyddskrav, certifieringssystem samt kvalitetsförvaltnings- och standardiseringssystem,

e) genomföra regelbundna översyner av villkoren för validering eller godtagande av konstruktionscertifikat enligt artiklarna 10 och 13,

f) lämna förslag om ändringar av denna bilaga till den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet,

g) i enlighet med artikel 29 fastställa förfaranden för att säkerställa båda parters fortsatta förtroende för tillförlitligheten i den andra partens förfaranden för fastställande av konstaterad överensstämmelse,

h) genomföra analyser och vidta åtgärder i fråga om genomförandet av de förfaranden som avses i led g, och

i) rapportera olösta frågor till den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet och säkerställa att beslut som fattas av den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet rörande denna bilaga genomförs.

AVSNITT C

GENOMFÖRANDE

ARTIKEL 5

Behöriga myndigheter för konstruktionscertifiering, produktionscertifiering och exportcertifikat

1. Behöriga myndigheter för konstruktionscertifiering är följande:

   a) För unionen: Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet.

   b) För Förenade kungariket: Förenade kungarikets civila luftfartsmyndighet *(Civil Aviation Authority)*.

2. Behöriga myndigheter för produktionscertifiering och exportcertifikat är följande:

a) För unionen: Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet och de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Vad gäller exportcertifikat för begagnade luftfartyg är det den behöriga myndigheten i den registreringsstat för luftfartyget från vilken luftfartyget exporteras.

b) För Förenade kungariket: Förenade kungarikets civila luftfartsmyndighet (*Civil Aviation Authority)*.

ARTIKEL 6

Tekniska genomförandeförfaranden

1. De tekniska genomförandeförfarandena ska utarbetas av parternas tekniska ombud genom tillsynsstyrelsen för certifiering i syfte att tillhandahålla specifika förfaranden för att underlätta genomförandet av denna bilaga, genom att fastställa förfarandena för kommunikation mellan parternas behöriga myndigheter.

2. De tekniska genomförandeförfarandena ska också behandla skillnaderna mellan parternas standarder, regler, praxis, förfaranden och system för civil luftfart som rör genomförandet av denna bilaga, i enlighet med artikel 445.5 i detta avtal.

ARTIKEL 7

Utbyte och skydd av konfidentiella och skyddade data
och konfidentiell och skyddad information

1. Data och information som utbyts vid genomförandet av denna bilaga ska omfattas av artikel 453 i detta avtal.

2. Data och information som utbyts inom ramen för valideringsprocessen ska till sin natur och sitt innehåll vara begränsade till vad som är nödvändigt för att påvisa överensstämmelse med tillämpliga tekniska krav, i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

3. Tvister rörande ett data- och informationsutbyte mellan parternas behöriga myndigheter ska hanteras i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena. Varje part ska ha rätt att hänskjuta tvister, för tvistlösning, till tillsynsstyrelsen för certifiering.

AVSNITT D

KONSTRUKTIONSCERTIFIERING

ARTIKEL 8

Allmänna principer

1. Detta avsnitt omfattar alla konstruktionscertifikat och i tillämpliga fall ändringar av dessa inom tillämpningsområdet för denna bilaga, och särskilt

   a) typcertifikat, inbegripet begränsade typcertifikat,

   b) kompletterande typcertifikat,

   c) godkännanden av underlag för reparation, och

   d) TSO-godkännanden (*technical standard order authorisations*),

2. Den validerande myndigheten ska antingen validera, med beaktande av den grad av medverkan som avses i artikel 12, eller godta ett konstruktionscertifikat eller en ändring som har utfärdats eller godkänts, eller håller på att utfärdas eller godkännas, av certifieringsmyndigheten, i enlighet med de villkor som anges i denna bilaga och i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena, inbegripet dess bestämmelser för godtagande och validering av certifikat.

3. För genomförandet av denna bilaga ska varje part säkerställa att konstruktionsorganisationers förmåga att fullgöra sina skyldigheter är tillräckligt kontrollerad genom ett certifieringssystem för konstruktionsorganisationer i partens regleringssystem för civil luftfartssäkerhet.

ARTIKEL 9

Valideringsprocess

1. En ansökan om validering av ett konstruktionscertifikat för en civil luftfartsprodukt ska tillställas den validerande myndigheten genom certifieringsmyndigheten i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

2. Certifieringsmyndigheten ska säkerställa att den validerande myndigheten erhåller alla relevanta data och uppgifter som är nödvändiga för valideringen av konstruktionscertifikatet, i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

3. Efter mottagandet av ansökan om valideringen av konstruktionscertifikatet ska den validerande myndigheten fastställa certifieringsgrunden för valideringen i enlighet med artikel 11, samt graden av den validerande myndighetens medverkan i valideringsprocessen i enlighet med artikel 12.

4. Den validerande myndigheten ska, i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena, så långt det är praktiskt möjligt grunda sin validering på de tekniska utvärderingar, tester och inspektioner som gjorts samt på konstaterad överensstämmelse som fastställts av certifieringsmyndigheten.

5. Den validerande myndigheten ska, efter att ha undersökt relevanta data och uppgifter som tillhandahållits av certifieringsmyndigheten, utfärda sitt konstruktionscertifikat för den validerade civila luftfartsprodukten (*validerat konstruktionscertifikat*) när

   a) det har bekräftats att certifieringsmyndigheten har utfärdat sitt eget konstruktionscertifikat för den civila luftfartsprodukten,

   b) certifieringsmyndigheten har intygat att den civila luftfartsprodukten uppfyller den certifieringsgrund som avses i artikel 11,

   c) alla frågor som uppkommit under den valideringsprocess som utförts av den validerande myndigheten har lösts, och

   d) ytterligare administrativa krav, i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena, har uppfyllts av sökanden.

6. Varje part ska säkerställa att sökanden, för att erhålla och behålla ett validerat konstruktionscertifikat, innehar och ställer till certifieringsmyndighetens förfogande all relevant konstruktionsinformation samt alla relevanta ritningar och provrapporter, inklusive inspektionsprotokoll för den certifierade civila luftfartsprodukten, i syfte att tillhandahålla den information som krävs för att säkerställa att den civila luftfartsprodukten är fortsatt luftvärdig och uppfyller tillämpliga miljöskyddskrav.

ARTIKEL 10

Bestämmelser för validering av konstruktionscertifikat

1. Typcertifikat utfärdade av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av certifieringsmyndighet ska valideras av det tekniska ombudet för Förenade kungariket i dess egenskap av validerande myndighet. Följande data kräver godtagande:

   a) Installationsanvisningar för motorn (för motorns typcertifikat).

   b) Reparationshandbok för konstruktionen.

   c) Instruktioner för fortsatt luftvärdighet avseende elektriska ledningssystem.

   d) Handledning avseende viktfördelning.

Närmare bestämmelser om förfarandet för godtagande av relevanta data får fastställas i tekniska genomförandeförfaranden. Sådana närmare bestämmelser om förfarandet får inte påverka kravet på godtagande i första stycket.

2. Betydande kompletterande typcertifikat och godkännanden för betydande större ändringar utfärdade av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av certifieringsmyndighet ska valideras av det tekniska ombudet för Förenade kungariket i dess egenskap av validerande myndighet. En rationaliserad valideringsprocess, begränsad till teknisk förtrogenhet utan medverkan av den validerande myndigheten i sökandens verksamheter som avser påvisande av överensstämmelse, ska användas som huvudregel, såvida inte annat beslutas av de tekniska ombuden från fall till fall.

3. Typcertifikat utfärdade av det tekniska ombudet för Förenade kungariket i dess egenskap av certifieringsmyndighet ska valideras av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av validerande myndighet.

4. Kompletterande typcertifikat, godkännanden för större ändringar, större reparationer, och TSO-godkännanden som utfärdats av Förenade kungarikets tekniska ombud i egenskap av certifieringsmyndighet eller av en godkänd organisation enligt Förenade kungarikets lagar och andra författningar ska valideras av unionens tekniska ombud i dess egenskap av validerande myndighet. En rationaliserad valideringsprocess, begränsad till teknisk förtrogenhet utan medverkan av den validerande myndigheten i sökandens verksamheter som avser påvisande av överensstämmelse, får användas efter beslut som fattas av de tekniska ombuden från fall till fall.

ARTIKEL 11

Certifieringsgrund för valideringen

1. Vid validering av ett konstruktionscertifikat för en civil luftfartsprodukt ska den validerande myndigheten hänvisa till följande krav som fastställs i dess parts lagar och andra författningar vid fastställandet av certifieringsgrunden:

   a) De luftvärdighetskrav för en liknande civil luftfartsprodukt som var i kraft det faktiska ansökningsdatum som fastställts av certifieringsmyndigheten, i tillämpliga fall kompletterade med ytterligare tekniska villkor i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

   b) De miljöskyddskrav för den civila luftfartsprodukten som var i kraft den dag ansökan om validering inlämnades till den validerande myndigheten.

2. Den validerande myndigheten ska, i tillämpliga fall, ange alla

   a) undantag från de tillämpliga kraven,

   b) avvikelser från de tillämpliga kraven, eller

c) kompenserande faktorer som ger en likvärdig säkerhetsnivå när tillämpliga krav inte är uppfyllda.

3. Utöver de krav som anges i punkterna 1 och 2 ska den validerande myndigheten ange alla särskilda villkor som ska gälla om de relaterade luftvärdighetskoderna, lagarna och andra författningarna inte innehåller tillräckliga eller lämpliga säkerhetskrav för den civila luftfartsprodukten, eftersom

a) den civila luftfartshar nya eller ovanliga konstruktionsegenskaper jämfört med den konstruktionspraxis på vilken tillämpliga luftvärdighetskoder, lagar och andra författningar är baserade,

b) den civila luftfartsproduktens planerade användning är okonventionell, eller

c) erfarenheter av andra, liknande civila luftfartsprodukter i bruk eller av civila luftfartsprodukter med liknande konstruktionsegenskaper har visat att osäkra förhållanden kan uppstå.

4. När den validerande myndigheten anger undantag, avvikelser, kompenserande faktorer eller särskilda villkor, ska den ta vederbörlig hänsyn till de undantag, avvikelser, kompenserande faktorer eller särskilda villkor som tillämpas av certifieringsmyndigheten, och de ska inte vara mer krävande för de civila luftfartsprodukter som ska valideras än de skulle vara för dess egna liknande produkter. Den validerande myndigheten ska underrätta certifieringsmyndigheten om alla sådana undantag, avvikelser, kompenserande faktorer eller särskilda villkor.

ARTIKEL 12

Den validerande myndighetens grad av medverkan

1. En parts validerande myndighets grad av medverkan under den valideringsprocess som avses i artikel 9, i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena, ska huvudsakligen bestämmas av

a) den erfarenhet som den andra partens behöriga myndighet har som certifieringsmyndighet samt dokumentation om detta,

b) den erfarenhet som denna validerande myndighet redan förvärvat under föregående valideringar tillsammans med den andra partens behöriga myndighet,

c) arten av den konstruktion som ska valideras,

d) sökandens resultat och erfarenheter i kontakter med den validerande myndigheten, och

e) resultatet av bedömningar av kvalifikationskrav som avses i artiklarna 28 och 29.

2. Den validerande myndigheten ska tillämpa särskilda förfaranden och utöva särskild kontroll, i synnerhet beträffande certifieringsmyndighetens processer och metoder, under den första valideringen av certifikat om certifieringsmyndigheten inte har utfärdat certifikat i den berörda kategorin för civila luftfartsprodukter efter den 30 september 2004. De förfaranden och kriterier som ska tillämpas ska fastställas i de tekniska genomförandeförfarandena.

3. Det faktiska genomförandet av de principer som avses i punkterna 1 och 2 ska regelbundet mätas, övervakas och ses över av tillsynsstyrelsen för certifiering, med hjälp av indikatorer såsom de fastställts i de tekniska genomförandeförfarandena.

ARTIKEL 13

Godtagande

1. För ett konstruktionscertifikat som kräver godtagande ska den validerande myndigheten godta det konstruktionscertifikat som utfärdats av certifieringsmyndigheten utan några valideringsåtgärder. I sådana fall ska konstruktionscertifikat erkännas av den validerande myndigheten som likvärdigt med ett certifikat som utfärdats i enlighet med dess parts lagar och andra författningar, och den validerande myndigheten ska inte utfärda sitt motsvarande certifikat.

2. Icke-betydande kompletterande typcertifikat, icke-betydande större ändringar och TSO-godkännanden som utfärdats av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av certifieringsmyndighet eller av en godkänd organisation enligt unionsrätten ska godtas av det tekniska ombudet för Förenade kungariket i dess egenskap av validerande myndighet.

3. Mindre ändringar och reparationer som godkänts av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av certifieringsmyndighet eller av en godkänd organisation enligt unionsrätten ska godtas av det tekniska ombudet för Förenade kungariket i dess egenskap av validerande myndighet.

4. Mindre ändringar och mindre reparationer som godkänts av det tekniska ombudet för Förenade kungariket som certifieringsmyndighet eller av en godkänd organisation enligt Förenade kungarikets lagar och andra författningar ska godtas av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av validerande myndighet.

ARTIKEL 14

Genomförandebestämmelser för artiklarna 10 och 13

1. Klassificeringarna mindre ändring eller större ändring ska göras av certifieringsmyndigheten i enlighet med definitionerna i denna bilaga och ska tolkas i enlighet med certifieringsmyndighetens tillämpliga regler och förfaranden.

2. För att klassificera ett kompletterande typcertifikat eller en större ändring som betydande eller icke-betydande ska certifieringsmyndigheten beakta ändringen mot bakgrund av alla tidigare relevanta konstruktionsändringar och alla relaterade revideringar av de tillämpliga certifieringsspecifikationerna som anges i typcertifikatet för den civila luftfartsprodukten. Ändringar som uppfyller något av följande kriterier anses automatiskt vara betydande:

a) den allmänna konfigurationen eller konstruktionsprincipen bibehålls inte, eller

b) grunderna för certifieringen av produkten som ska modifieras är inte längre giltiga.

ARTIKEL 15

Befintliga konstruktionscertifikat

I denna bilaga gäller följande:

a) Typcertifikat, kompletterande typcertifikat, godkännanden för ändringar och reparationer samt TSO-godkännanden och ändringar av sådana som utfärdats av det tekniska ombudet för unionen till sökande från Förenade kungariket, eller av en godkänd konstruktionsorganisation i Förenade kungariket på grundval av unionens lagstiftning och som gäller den 31 december 2020 ska anses ha utfärdats av det tekniska ombudet för eller av en godkänd organisation i Förenade kungariket i dess egenskap av certifieringsmyndighet och att ha godtagits av det tekniska ombudet för unionen i dess egenskap av validerande myndighet i enlighet med artikel 13.1.

b) Typcertifikat, kompletterande typcertifikat, godkännanden för ändringar och reparationer, samt TSO-godkännanden och ändringar av sådana som utfärdats av det tekniska ombudet för unionen till sökande från unionen eller av en konstruktionsorganisation i unionen på grundval av unionens lagstiftning och som gäller den 31 december 2020 ska anses ha godtagits av det tekniska ombudet för Förenade kungariket i dess egenskap av validerande myndighet enligt artikel 13.1.

ARTIKEL 16

Överföring av ett konstruktionscertifikat

Om ett konstruktionscertifikat överförs till en annan enhet, ska den certifieringsmyndighet som ansvarar för konstruktionscertifikatet omedelbart underrätta den validerande myndigheten om överföringen och tillämpa förfarandet för överföring av konstruktionscertifikat i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

ARTIKEL 17

Konstruktionsrelaterade driftskrav

1. De tekniska ombuden ska, om det är nödvändigt, säkerställa att data och information rörande konstruktionsrelaterade driftskrav utbyts under valideringsprocessen.

2. Med förbehåll för ett beslut av de tekniska ombuden när det gäller vissa konstruktionsrelaterade driftskrav, får den validerande myndigheten godta certifieringsmyndighetens förklaring om överensstämmelse via valideringsprocessen.

ARTIKEL 18

Operativa dokument och data rörande typ

1. Vissa typspecifika uppsättningar av operativa dokument och data, inbegripet uppgifter om driftslämplighet i unionens system och motsvarande data i Förenade kungarikets system, vilka tillhandahålls av innehavaren av typcertifikatet, ska godkännas eller godtas av certifieringsmyndigheten och, om det är nödvändigt, utbytas under valideringsprocessen.

2. Operativa dokument och data som nämns i punkt 1 kan antingen godtas eller valideras av den validerande myndigheten i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

ARTIKEL 19

Samtidig validering

Efter beslut som fattas av sökanden och de tekniska ombuden får en process för samtidig certifiering och validering tillämpas när så är lämpligt och i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

ARTIKEL 20

Fortsatt luftvärdighet

1. De behöriga myndigheterna ska vidta åtgärder för att avhjälpa osäkra förhållanden avseende civila luftfartsprodukter för vilka de är certifieringsmyndighet.

2. På begäran ska en parts behöriga myndighet, med avseende på civila luftfartsprodukter som konstrueras eller tillverkas inom dess regleringssystem, bistå den andra partens behöriga myndighet vid fastställandet av eventuella åtgärder som anses vara nödvändiga för de civila luftfartsprodukternas fortsatta luftvärdighet.

3. Om driftsrelaterade svårigheter eller andra potentiella säkerhetsproblem som påverkar en civil luftfartsprodukt som omfattas av tillämpningsområdet för denna bilaga leder till en undersökning som genomförs av det tekniska ombudet för en part som är certifieringsmyndighet för den civila luftfartsprodukten, ska den andra partens tekniska ombud, på begäran, stödja denna undersökning, inbegripet genom att tillhandahålla relevant information som rapporterats av relevanta enheter om fel, störningar, defekter eller andra incidenter som påverkar denna civila luftfartsprodukt.

4. Genom de rapporteringsskyldigheter som innehavare av konstruktionscertifikat har gentemot certifieringsmyndigheten, och den mekanism för informationsutbyte som inrättas genom denna bilaga, anses skyldigheten för varje innehavare av konstruktionscertifikat att rapportera fel, störningar, defekter eller andra incidenter som påverkar denna civila luftfartsprodukt till den validerande myndigheten vara uppfylld.

5. Åtgärder för att avhjälpa osäkra förhållanden och utbyte av säkerhetsinformation enligt punkterna 1–4 ska anges i de tekniska genomförandeförfarandena.

6. En parts tekniska ombud ska hålla den andra partens tekniska ombud informerat om all obligatorisk information som det innehar om fortsatt luftvärdighet när det gäller civila luftfartsprodukter som konstrueras eller tillverkas inom dess tillsynssystem, och som omfattas av tillämpningsområdet för denna bilaga.

7. Eventuella ändringar av luftvärdighetsstatus i ett certifikat utfärdat av en parts tekniska ombud ska i god tid meddelas den andra partens tekniska ombud.

AVSNITT E

PRODUKTIONSCERTIFIERING

ARTIKEL 21

Erkännande av system för produktionscertifiering och produktionstillsyn

1. Den importerande parten ska erkänna den exporterande partens system för produktionscertifiering och produktionstillsyn, eftersom systemet anses vara tillräckligt likvärdigt med den importerande partens system inom tillämpningsområdet för denna bilaga, med förbehåll för bestämmelserna i denna artikel.

2. Erkännandet av Förenade kungarikets system för produktionscertifiering och produktionstillsyn är begränsat till erkännandet av produktionen av kategorier av civila luftfartsprodukter som redan omfattades av det systemet den 31 december 2020, i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

3. Om en ny kategori av civila luftfartsprodukter läggs till i den exporterande partens system för produktionscertifiering och produktionstillsyn, ska den exporterande partens behöriga myndighet underrätta den importerande partens tekniska ombud. Innan erkännandet av systemet för produktionscertifiering och produktionstillsyn utvidgas till att omfatta den nya kategorin civila luftfartsprodukter, får den importerande partens tekniska ombud besluta att genomföra en bedömning för att bekräfta att den exporterande partens system för produktionscertifiering och produktionstillsyn för denna kategori av civila luftfartsprodukter är tillräckligt likvärdigt med den importerande partens system för produktionscertifiering och produktionstillsyn. Bedömningen ska utföras i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena och får inbegripa en bedömning av innehavaren av produktionsgodkännandet under tillsyn av den exporterande partens behöriga myndighet. Förfarandet för att utöka den importerande partens erkännande av den exporterande partens system för produktionscertifiering och produktionstillsyn till att omfatta den nya kategorin civila luftfartsprodukter ska beskrivas utförligt i de tekniska genomförandeförfarandena.

4. Den importerande partens erkännande av den exporterande partens produktionscertifierings- och produktionstillsynssystem ska omfattas av den säkerhetsnivå som föreskrivs i den exporterande partens produktionscertifierings- och produktionstillsynssystem, vilket i tillräcklig utsträckning motsvarar den säkerhetsnivå som föreskrivs i den importerande partens system. Likvärdigheten hos systemet för certifiering av produktion och produktionstillsyn ska kontinuerligt övervakas genom de förfaranden som fastställs i artikel 29.

5. Punkterna 1–3 är också tillämpliga på produktionen av en civil luftfartsprodukt för vilken konstruktionsstatsansvaret utövas av ett annat land än den exporterande part som exporterar den civila luftfartsprodukten, förutsatt att den exporterande partens behöriga myndighet har inrättat och genomfört de erforderliga förfarandena tillsammans med konstruktionsstatens relevanta myndighet för att kontrollera gränssnittet mellan innehavaren av konstruktionscertifikatet och innehavaren av produktionsgodkännandet för den berörda civila luftfartsprodukten.

ARTIKEL 22

Utökat godkännande av produktion

1. Ett produktionsgodkännande utfärdat av den exporterande partens behöriga myndighet till en tillverkare huvudsakligen belägen på den exporterande partens territorium och erkänd enligt artikel 21.1, får utvidgas till att även omfatta tillverkarens tillverkningsanläggningar och andra anläggningar belägna på den andra partens territorium eller på ett tredjelands territorium, oavsett dessa tillverkningsanläggningars och andra anläggningars rättsliga ställning, och oavsett vilken typ av civila luftfartsprodukter som tillverkas i sådana anläggningar. I detta fall ska den exporterande partens behöriga myndighet fortsatt vara ansvarig för tillsynen över dessa tillverkningsanläggningar och andra anläggningar, och den importerande partens behöriga myndighet får inte utfärda sitt eget produktionsgodkännande till dessa tillverkningsanläggningar och andra anläggningar för samma civila luftfartsprodukt.

2. Om en tillverkare som huvudsakligen är belägen på den exporterande partens territorium har anläggningar och tillverkningsanläggningar som är belägna i den andra parten ska båda parters behöriga myndigheter samarbeta med varandra inom ramen för artikel 32 i syfte att låta den importerande parten delta i den exporterande partens tillsynsverksamhet avseende dessa anläggningar.

ARTIKEL 23

Gränssnitt mellan innehavaren av produktionsgodkännandet och innehavaren av konstruktionscertifikatet

1. I de fall där innehavaren av produktionsgodkännande för en civil luftfartsprodukt regleras av en parts behöriga myndighet, och innehavaren av konstruktionscertifikat för samma civila luftfartsprodukt regleras av den andra partens behöriga myndighet, ska parternas behöriga myndigheter inrätta förfaranden för att fastställa varje parts skyldigheter att kontrollera gränssnittet mellan innehavaren av produktionsgodkännandet och innehavaren av konstruktionscertifikatet.

2. Vid export av civila luftfartsprodukter inom ramen för denna bilaga, när innehavaren av konstruktionscertifikatet och innehavaren av produktionsgodkännandet inte är samma juridiska enhet, ska parternas behöriga myndigheter säkerställa att innehavaren av konstruktionscertifikatet inrättar lämpliga överenskommelser med innehavaren av produktionsgodkännandet för att säkerställa tillfredsställande samordning mellan konstruktion och produktion samt lämpligt stöd för den civila luftfartsproduktens fortsatta luftvärdighet.

AVSNITT F

EXPORTCERTIFIKAT

ARTIKEL 24

Formulär

Den exporterande partens formulär är

a) när den exporterande parten är Förenade kungariket, CAA-blankett 52 för nya luftfartyg och exportluftvärdighetsbevis för begagnade luftfartyg och CAA-blankett 1 för andra nya produkter, och

b) när den exporterande parten är unionen, EASA-blankett 52 för nya luftfartyg och exportluftvärdighetsbevis för begagnade luftfartyg och EASA-blankett 1 för andra nya produkter.

ARTIKEL 25

Utfärdande av ett exportcertifikat

1. Vid utfärdande av ett exportcertifikat ska den behöriga myndigheten eller innehavaren av produktionsgodkännandet hos den exporterande parten säkerställa att en sådan civil luftfartsprodukt

a) överensstämmer med den konstruktion som automatiskt godtagits eller validerats, eller certifierats av den importerande parten i enlighet med denna bilaga och i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena,

b) är i ett tillstånd som medger säker drift,

c) uppfyller alla ytterligare krav som anmälts av den importerande parten, och

d) vad gäller civila luftfartyg, flygmotorer och flygplanspropellrar, överensstämmer med tillämplig obligatorisk information om fortsatt luftvärdighet, inklusive den importerande partens luftvärdighetsdirektiv, enligt anmälan från den parten.

2. Vid utfärdande av luftvärdighetsbevis för export för begagnade luftfartyg som är registrerade i den exporterande parten ska den exporterande partens behöriga myndighet, utöver de krav som anges i punkt 1 a–d, säkerställa att sådana luftfartyg har underhållits på ett korrekt sätt genom användning av den exporterande partens godkända förfaranden och metoder under den tid luftfartygen varit i drift, i enlighet med vad som framgår av loggböcker och underhållsdokumentation.

ARTIKEL 26

Godtagande av ett exportcertifikat för en ny civil luftfartsprodukt

Den importerande partens behöriga myndighet ska godta ett exportcertifikat som utfärdats av den behöriga myndigheten eller en innehavare av produktionsgodkännande hos den exporterande parten för en civil luftfartsprodukt, i enlighet med de villkor som anges i denna bilaga och i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

ARTIKEL 27

Godtagande av ett luftvärdighetsbevis för export för ett begagnat luftfartyg

1. Den importerande partens behöriga myndighet ska godta ett luftvärdighetsbevis för export som utfärdats av den exporterande partens behöriga myndighet för ett begagnat luftfartyg i enlighet med de villkor som anges i denna bilaga och de tekniska genomförandeförfarandena endast om det finns en innehavare av ett typcertifikat eller ett begränsat typcertifikat för det begagnade luftfartyget som kan stödja fortsatt luftvärdighet för den typen av luftfartyg.

2. För att ett luftvärdighetsbevis för export för ett begagnat luftfartyg som tillverkats under den exporterande partens produktionstillsyn ska godtas i enlighet med punkt 1, ska den exporterande partens behöriga myndighet på begäran bistå den importerande partens behöriga myndighet med att inhämta data och information om

a) luftfartygets konfiguration vid den tidpunkt då det lämnade tillverkaren, och

b) senare ändringar och reparationer av luftfartyget, som den har godkänt.

3. Den importerande parten får begära inspektions- och underhållsdokumentation i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena.

4. Om den exporterande partens behöriga myndighet, i samband med bedömningen av luftvärdighetsstatus för ett begagnat luftfartyg som är tänkt att exporteras, inte är i stånd att uppfylla alla de krav som anges i artikel 25.2 och i punkterna 1 och 2 i denna artikel, ska den

a) underrätta den importerande partens behöriga myndighet,

b) samordna godtagandet eller avvisandet av undantagen från de tillämpliga kraven med den importerande partens behöriga myndighet i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena, och

c) föra ett register över alla godtagna undantag vid export.

AVSNITT G

BEHÖRIGA MYNDIGHETERS KVALIFIKATIONER

ARTIKEL 28

Kvalifikationskrav för godtagande av konstaterad överensstämmelse och certifikat

1. Varje part ska upprätthålla ett strukturerat och effektivt certifierings- och tillsynssystem för genomförandet av denna bilaga, inklusive

a) en lagstiftnings- och regleringsram som säkerställer i synnerhet regleringsbefogenheter över enheter som regleras enligt partens regleringssystem för civil luftfartssäkerhet,

b) en organisationsstruktur, inklusive en tydlig beskrivning av ansvarsområden,

c) tillräckliga resurser, däribland personal med lämpliga kvalifikationer och tillräcklig kunskap, erfarenhet och utbildning,

d) lämpliga förfaranden dokumenterade i riktlinjer och förfaranden,

e) dokumentation och registrering, och

f) ett fastställt inspektionsprogram som säkerställer en enhetlig nivå på genomförandet av lagstiftnings- och regleringsramen för de olika delarna i tillsynssystemet.

ARTIKEL 29

De behöriga myndigheternas fortlöpande kvalifikationer

1. För att upprätthålla ömsesidigt förtroende för varandras regleringssystem avseende genomförandet av denna bilaga, så att de säkerställer en tillräckligt likvärdig säkerhetsnivå, ska varje parts tekniska ombud regelbundet bedöma den andra partens behöriga myndigheters uppfyllelse av de kvalifikationskrav som anges i artikel 28. Bestämmelserna för sådana fortlöpande ömsesidiga bedömningar ska specificeras i de tekniska genomförandeförfarandena.

2. En parts behöriga myndighet ska samarbeta med den andra partens behöriga myndighet när sådana bedömningar krävs och säkerställa att reglerade enheter som omfattas av dess tillsyn tillhandahåller tillträde för parternas tekniska ombud.

3. Om någon parts tekniska ombud anser att den tekniska kompetensen hos en behörig myndighet hos den andra parten inte längre är tillfredsställande, eller att godtagandet av konstaterad överensstämmelse som fastställts eller certifikat som utfärdats av denna behöriga myndighet bör upphävas tillfälligt eftersom den andra partens system avseende genomförandet av denna bilaga inte längre säkerställer en tillräckligt likvärdig säkerhetsnivå för att medge sådant godtagande, ska parternas tekniska ombud samråda för att identifiera avhjälpande åtgärder.

4. Om ömsesidigt förtroende inte återupprättas genom ömsesidigt godtagbara åtgärder, får varje parts tekniska ombud hänskjuta den fråga som nämns i punkt 3 till tillsynsstyrelsen för certifiering.

5. Om problemet inte löses av tillsynsstyrelsen för certifiering, får varje part hänskjuta det problem som nämns i punkt 3 till den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet.

AVSNITT H

KOMMUNIKATION, SAMRÅD OCH STÖD

ARTIKEL 30

Kommunikation

Om inte annat följer av de undantag som beslutas av parternas tekniska ombud från fall till fall, ska all kommunikation mellan parternas behöriga myndigheter, inbegripet dokumentation i enlighet med de tekniska genomförandeförfarandena, ske på engelska.

ARTIKEL 31

Tekniskt samråd

1. Parternas tekniska ombud ska behandla problem som rör genomförandet av denna bilaga genom samråd.

2. Om en ömsesidigt godtagbar lösning inte uppnås genom de samråd som hålls i enlighet med punkt 1, får varje parts tekniska ombud hänskjuta ett problem som nämns i punkt 1 till tillsynsstyrelsen för certifiering.

3. Om problemet inte löses av tillsynsstyrelsen för certifiering, får varje part hänskjuta det problem som nämns i punkt 1 till den specialiserade kommittén för luftfartssäkerhet.

ARTIKEL 32

Bistånd för tillsynsverksamhet avseende certifiering och fortsatt luftvärdighet

På begäran, efter ömsesidigt samtycke och i den mån medlen tillåter det kan en parts behöriga myndighet tillhandahålla tekniskt bistånd, data och information till den andra partens behöriga myndighet inom ramen för tillsynsverksamhet avseende certifiering och fortsatt luftvärdighet med anknytning till konstruktion, produktion och miljöskyddscertifiering. Det bistånd som ska tillhandahållas och förfarandet för tillhandahållande av sådant bistånd ska specificeras i de tekniska genomförandeförfarandena.

BILAGA 31

GODSTRANSPORTER PÅ VÄG

DEL A

KRAV FÖR ATT BEDRIVA GODSTRANSPORTER PÅ VÄG

ENLIGT ARTIKEL 463 I DETTA AVTAL

AVSNITT 1

RÄTTEN ATT YRKESMÄSSIGT BEDRIVA GODSTRANSPORTER PÅ VÄG

SAMT UTÖVANDET AV DETTA YRKE

ARTIKEL 1

Tillämpningsområde

Detta avsnitt reglerar rätten att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg samt utövandet av detta yrke och ska gälla alla inom en part som bedriver godstransporter på väg inom tillämpningsområdet för artikel 462 i detta avtal.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg*: ett förvaltningsbeslut som innebär att en fysisk eller juridisk person som uppfyller villkoren enligt detta avsnitt får tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg.

b) *behörig myndighet*: en parts nationella, regionala eller lokala myndighet som i syfte att utfärda tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg kontrollerar om en fysisk eller juridisk person uppfyller villkoren enligt detta avsnitt och som har behörighet att bevilja, tillfälligt dra in eller återkalla ett tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg.

c) *normal hemvist*: den plats där en person stadigvarande vistas, dvs. minst 185 dygn per kalenderår, på grund av personlig anknytning som visar på nära kopplingar mellan personen och den plast där vederbörande bor.

ARTIKEL 3

Krav för att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg

Fysiska eller juridiska personer som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg ska

a) vara faktiskt och fast etablerade i en part på det sätt som föreskrivs i artikel 5 i detta avsnitt,

b) ha gott anseende i enlighet med artikel 6 i detta avsnitt,

c) ha lämplig finansiell status i enlighet med artikel 7 i detta avsnitt, och

d) ha nödvändig yrkeskompetens i enlighet med artikel 8 i detta avsnitt.

ARTIKEL 4

Trafikansvarig

1. Den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg ska utse minst en fysisk person, den trafikansvariga, som faktiskt och fortlöpande leder dess transportverksamhet och uppfyller kraven i artikel 3 b och d och som

   a) har verklig anknytning till den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg, dvs. är anställd, styrelseledamot, ägare eller aktieägare, förvaltare, eller är den personen, och

b) är bosatt i den part på vars territorium det företag som yrkesmässigt bedriver godstransport på väg är etablerad.

2. Om en fysisk eller juridisk person inte uppfyller kraven beträffande yrkeskompetens, får den behöriga myndigheten bevilja denna tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg utan att ha utsett en trafikansvarig enligt punkt 1, förutsatt att

a) den fysiska eller juridiska personen utser en fysisk person som är bosatt i den part där den som yrkesmässigt bedriver godstransport på väg är etablerad och uppfyller kraven enligt artikel 3 b och d och som enligt avtal har befogenhet att genomföra uppdrag som trafikansvarig för företagets räkning,

b) det i avtalet mellan den fysiska eller juridiska personen och den person som avses i led a anges vilka uppdrag som faktiskt och fortlöpande ska utföras av den personen samt hans eller hennes åligganden som trafikansvarig; de uppdrag som ska anges ska särskilt omfatta uppdrag knutna till fordonsunderhåll, kontroll av transportavtal och transportdokument, grundläggande räkenskaper, transportplanering för förare och fordon samt kontroll av säkerhetsrutiner,

c) den person som avses i led a, i dennes egenskap av trafikansvarig, får leda transportverksamheten för upp till fyra olika företag som yrkesmässigt bedriver godstransport på väg med en fordonspark på sammanlagt högst 50 fordon, och

d) den person som avses i led a utför de angivna uppgifterna enbart i den fysiska eller juridiska personens intresse och utövar sitt ansvar oberoende av varje fysisk eller juridisk person för vilken transportuppdrag utförs.

3. En part får besluta att en trafikansvarig som utsetts i enlighet med punkt 1 inte dessutom får utses i enlighet med punkt 2, eller endast får utses för ett begränsat antal fysiska eller juridiska personer eller för en fordonspark som är mindre än den som anges i punkt 2 c.

4. Den fysiska eller juridiska personen ska underrätta den behöriga myndigheten om vem eller vilka som utsetts till trafikansvariga.

ARTIKEL 5

Villkor rörande etableringskravet

För att uppfylla kravet om faktisk och stabil etablering ska den fysiska eller juridiska personen i etableringsparten

a) förfoga över lokaler där denna har tillgång till sin centrala företagsinformation i original, antingen elektroniskt eller i annan form, särskilt sina transportavtal, handlingar rörande fordon som den fysiska eller juridiska personen förfogar över, räkenskaper, personalhandlingar, anställningsavtal, socialförsäkringshandlingar, handlingar som innehåller uppgifter om utsändning och utstationering av förare, handlingar som innehåller uppgifter om resor, kör- och vilotider samt övriga handlingar som den behöriga myndigheten måste ha tillgång till för att kunna kontrollera att villkoren enligt detta avsnitt är uppfyllda,

b) vara registrerad i ett företagsregister i den parten eller i ett liknande register när detta krävs enligt nationell rätt,

c) vara föremål för inkomstskatt och, när detta krävs enligt nationell rätt, ha tilldelats ett registreringsnummer för mervärdesskatt,

d) så snart tillstånd beviljats, i egenskap av ägare eller till exempel i kraft av hyrköps-, hyres- eller leasingavtal, förfoga över ett eller flera fordon som är registrerade eller tagna i bruk och godkända för användning i enlighet med den partens lagstiftning,

e) effektivt och kontinuerligt bedriva sin administrativa och kommersiella verksamhet med lämplig utrustning och lämpliga hjälpmedel i sådana lokaler som anges i led a, belägna i den parten, och effektivt och kontinuerligt förvalta sin transportverksamhet och därvid använda de fordon som avses i led f med lämplig teknisk utrustning belägen i den parten, och

f) fortlöpande och regelbundet förfoga över ett antal fordon som uppfyller villkoren i led d samt förare som normalt är stationerade vid ett driftscentrum i den parten, i båda fallen i ett antal som står i proportion till företagets transportvolym.

ARTIKEL 6

Villkor rörande kravet på gott anseende

1. Om inte annat följer av punkt 2 ska parterna fastställa de villkor som en fysisk eller juridisk person och en trafikansvarig ska uppfylla för att uppfylla kravet på gott anseende.

När parterna avgör om en fysisk eller juridisk person har uppfyllt det kravet ska parterna ta hänsyn till beteendet hos de fysiska eller juridiska personerna, deras trafikansvariga, verkställande direktörer eller alla övriga berörda enligt vad parten fastställer. Hänvisningar i denna artikel till fällande domar, sanktioner eller överträdelser ska omfatta fällande domar, sanktioner eller överträdelser mot eller av den fysiska eller juridiska personen själv, dess trafikansvariga och alla övriga berörda enligt vad parten fastställer.

De villkor som avses i denna punkt ska minst omfatta följande:

a) Det ska inte finnas några tvingande skäl att ifrågasätta det goda anseendet hos den trafikansvarige eller den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg, till exempel på grund av en fällande dom eller sanktioner för allvarlig överträdelse av nationella regler som är tillämpliga inom de områden som avser

   i) handelsrätt,

   ii) insolvensrätt,

   iii) löne- och anställningsförhållanden i branschen,

   iv) vägtrafik,

   v) yrkesansvar,

   vi) människohandel och narkotikahandel,

   vii) beskattningsrätt, och

b) den transportansvariga eller den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg får inte i någon eller båda av parterna ha dömts för ett allvarligt brott eller ådragit sig sanktioner för en allvarlig överträdelse av reglerna i del två rubrik tre avdelning I i detta avtal eller av nationella regler som framför allt rör

i) förarnas kör- och vilotider, arbetstid samt installation och användning av färdskrivare,

ii) maximivikt och maximimått för kommersiella fordon i internationell trafik,

iii) förarnas grundläggande kompetens och fortbildning,

iv) kommersiella fordons tekniska beskaffenhet, inklusive den obligatoriska kontrollbesiktningen av motorfordon,

v) tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg,

vi) säkerhet vid transport av farligt gods på väg,

vii) installation och användning av hastighetsbegränsande anordningar i vissa kategorier av motorfordon,

viii) körkort,

ix) rätt att utöva yrket,

x) djurtransport,

xi) utstationering av arbetstagare inom vägtransportsektorn,

xii) tillämplig lag för avtalsförpliktelser, och

xiii) resor vars pålastnings- och avlastningsställe ligger i den andra parten.

2. Vid tillämpning av punkt 1 tredje stycket b i denna artikel ska den behöriga myndigheten i etableringsparten, om den trafikansvarige eller den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg i en part eller i båda parterna har dömts för ett allvarligt brott eller ådragit sig sanktioner för någon av de allvarligaste överträdelserna av reglerna enligt tillägg 31-A-1-1, på lämpligt sätt och i rätt tid genomföra och fullborda ett administrativt förfarande som, om det är lämpligt, ska inbegripa en kontroll på plats i det berörda företagets lokaler.

Under det administrativa förfarandet ska den behöriga myndigheten bedöma huruvida en förlust av gott anseende på grund av särskilda omständigheter skulle vara oskälig i det enskilda fallet. Vid denna bedömning ska den behöriga myndigheten ta hänsyn till antalet allvarliga överträdelser av reglerna i enlighet med punkt 1 tredje stycket i denna artikel, liksom till antalet mest allvarliga överträdelser enligt tillägg 31-A-1-1 med avseende på vilka den trafikansvarige eller den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg har blivit föremål för en fällande dom eller för sanktioner. Ett sådant undersökningsresultat ska vederbörligen motiveras.

Om den behöriga myndigheten anser att förlusten av gott anseende skulle vara oskälig ska den besluta att den berörda fysiska eller juridiska personen även fortsättningsvis ska anses ha gott anseende. Om den behöriga myndigheten inte anser att förlusten av gott anseende skulle vara oskälig ska den fällande domen eller sanktionen leda till förlust av gott anseende.

3. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska upprätta en förteckning över kategori, typ och allvarlighetsgrad i fråga om allvarliga överträdelser, utöver dem som anges i tillägg 31-A-1-1, som kan leda till förlust av gott anseende.

4. Kravet på gott anseende ska inte anses ha uppfyllts förrän det har återupprättats eller någon annan åtgärd med likvärdig verkan har vidtagits i enlighet med relevanta bestämmelser i parternas nationella lagstiftning.

ARTIKEL 7

Villkor rörande kravet avseende ekonomiska resurser

1. För att uppfylla kravet avseende ekonomiska resurser ska en fysisk eller juridisk person permanent kunna uppfylla sina finansiella skyldigheter under räkenskapsåret. Den fysiska eller juridiska personen ska, på grundval av årliga räkenskaper som har bestyrkts av en revisor eller annan vederbörligen ackrediterad person, kunna bevisa att den för varje år förfogar över kapital och reserver

   a) till ett värde av minst 9 000 EUR/8 000 GBP när endast ett fordon används, 5 000 EUR/4 500 GBP för varje ytterligare motorfordon eller fordonskombination med en tillåten totalvikt på mer än 3,5 ton som används och 900 EUR/800 GBP för varje ytterligare motorfordon eller fordonskombination med en tillåten totalvikt på mer än 2,5 ton men inte mer än 3,5 ton,

b) fysiska eller juridiska personer som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg uteslutande med motorfordon eller fordonskombinationer med en tillåten totalvikt på mer än 2,5 ton men inte mer än 3,5 ton ska, på grundval av årliga räkenskaper som har bestyrkts av en revisor eller annan vederbörligen ackrediterad person, kunna bevisa att den för varje år förfogar över kapital och reserver till ett värde av minst 1 800 EUR/1 600 GBP när endast ett fordon används och 900 EUR/800 GBP för varje ytterligare fordon som används.

2. Den behöriga myndigheten får genom undantag från punkt 1 godta eller kräva att ett företag styrker sina ekonomiska resurser genom ett intyg som fastställts av den behöriga myndigheten, exempelvis en bankgaranti eller en försäkring, inbegripet en yrkesansvarsförsäkring från en eller flera banker eller andra finansinstitut, inklusive försäkringsföretag, eller något annat bindande dokument, som utgör en solidarisk garanti för företaget för de belopp som anges i punkt 1 a.

3. Den behöriga myndigheten ska genom undantag från punkt 1 och i avsaknad av bestyrkta årliga räkenskaper för ett företags registreringsår, godkänna att ett företag styrker sina ekonomiska resurser genom ett intyg, exempelvis en bankgaranti, ett dokument som utfärdats av ett finansinstitut som fastställer tillgång till kredit i företagets namn, eller ett annat bindande dokument enligt vad som fastställts av den behöriga myndigheten, som styrker att företaget förfogar över de belopp som anges i punkt 1 a.

4. De årliga räkenskaper som avses i punkt 1 och den garanti som avses i punkt 2, vilka ska kontrolleras, ska gälla den ekonomiska enhet som är etablerad i den part i vilken tillstånd har sökts och inte eventuella andra enheter som är etablerade i den andra parten.

ARTIKEL 8

Villkor rörande kravet på yrkeskompetens

1. För att uppfylla kravet på yrkeskompetens ska den eller de berörda personerna besitta kunskaper som svarar mot den nivå som föreskrivs i del I i tillägg 31-A-1-2 i de ämnen som förtecknas där. Dessa kunskaper ska styrkas genom ett obligatoriskt skriftligt examensprov som får kompletteras med ett muntligt prov om en part beslutar detta. Sådana examensprov ska anordnas i enlighet med del II i tillägg 31-A-1-2. En part får för detta ändamål besluta att kräva utbildning före examensprovet.

2. De berörda personerna ska ta examensprovet i den part där de har sin normala hemvist.

3. Endast myndigheter eller organ som vederbörligen godkänts för detta ändamål av en part enligt kriterier som fastställts av denna får anordna och bestyrka de skriftliga och muntliga prov som avses i punkt 1 i denna artikel. Parterna ska regelbundet kontrollera att de förhållanden under vilka dessa myndigheter eller organ anordnar dessa prov är förenliga med tillägg 31-A-1-2.

4. En part får bevilja särskilt angivna innehavare av vissa bevis avseende högre utbildning eller teknisk utbildning, som i detta syfte uttryckligen har utfärdats i den parten och motsvarar kunskaper i alla de ämnen som förtecknas i tillägg 31-A-1-2, undantag från examensprov i de ämnen som omfattas av utbildningsbeviset. Undantaget ska endast vara tillämpligt på de avsnitt i del I i tillägg 31-A-1-2 för vilka beviset omfattar samtliga ämnen som anges under rubriken till varje avsnitt.

En part får bevilja innehavare av yrkeskompetensbevis som gäller för nationella transporter i den parten undantag från vissa delar av examensprovet.

ARTIKEL 9

Undantag från examensprov

I syfte att bevilja tillstånd till person som bedriver godstransporter på väg och som enbart använder motorfordon eller fordonskombinationer med en högsta tillåten totalvikt som inte överstiger 3,5 ton får en part bevilja undantag från det examensprov som avses i artikel 8.1 för personer som kan bevisa att de fortlöpande har lett en fysisk eller juridisk person av samma typ under hela den tioårsperiod som föregår den 20 augusti 2020.

ARTIKEL 10

Förfarande för tillfällig indragning och återkallelse av tillstånd

1. Om en behörig myndighet konstaterar att en fysisk eller juridisk person riskerar att inte längre uppfylla de krav som anges i artikel 3 ska den underrätta den fysiska eller juridiska personen om detta. Om den behöriga myndigheten konstaterar att ett eller flera av dessa krav inte längre är uppfyllda, får den bevilja den fysiska eller juridiska personen en av följande tidsfrister för att åtgärda situationen:

   a) Högst sex månader för rekrytering av en ersättare för den trafikansvarige om denne inte längre uppfyller kraven på gott anseende eller yrkeskompetens; denna tid kan förlängas med tre månader om den trafikansvarige avlider eller är fysiskt oförmögen att sköta sitt uppdrag.

b) Högst sex månader om den fysiska eller juridiska personen måste åtgärda situationen genom att styrka en faktisk och fast företagsetablering.

c) Högst sex månader om kravet avseende ekonomiska resurser inte är uppfyllt, i syfte att visa att kravet återigen varaktigt är uppfyllt.

2. Den behöriga myndigheten får kräva att en fysisk eller juridisk person vars tillstånd tillfälligt har dragits in eller återkallats ser till att deras trafikansvariga avlägger det examensprov som avses i artikel 8.1 innan andra åtgärder för återupprättande vidtas.

3. Om den behöriga myndigheten konstaterar att den fysiska eller juridiska personen inte längre uppfyller ett eller flera av kraven i artikel 3, ska den inom de tidsfrister som anges i punkt 1 i den här artikeln tillfälligt dra in eller återkalla tillståndet att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg.

ARTIKEL 11

Olämplighetsförklaring av trafikansvarig

1. Om en trafikansvarig förlorar sitt goda anseende i enlighet med artikel 6 ska den behöriga myndigheten förklara denne olämplig att leda transportverksamheten hos en person som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg.

Den behöriga myndigheten ska inte återupprätta den trafikansvarige tidigare än ett år efter att den har förlorat sitt goda anseende och inte innan den transportansvarige har visat att den har genomgått lämplig utbildning under minst tre månader eller ett examensprov på de ämnen som anges i del I i tillägg 31-A-1-2.

2. Om den transportansvariga förlorar sitt goda anseende i enlighet med artikel 6 får en ansökan om återupprättande lämnas in tidigaste ett år efter den dag då det goda anseendet förlorades.

ARTIKEL 12

Granskning och registrering av ansökningar

1. De behöriga myndigheterna i varje part ska i de nationella elektroniska register som avses i artikel 13.1 registrera de uppgifter som rör de företag som de beviljar tillstånd.

2. Vid bedömningen av ett företags goda anseende ska de behöriga myndigheterna kontrollera om den eller de utsedda transportansvariga vid tidpunkten för ansökan i någon av parterna har förklarats olämpliga att leda transportverksamheten hos ett företag i enlighet med artikel 11.

3. De behöriga myndigheterna ska regelbundet kontrollera att de företag som beviljats tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg fortlöpande uppfyller kraven i artikel 3. De behöriga myndigheterna ska därför genomföra kontroller, när så är lämpligt inbegripet kontroller på plats i det berörda företagets lokaler, inriktade på företag med högre risk.

ARTIKEL 13

Nationella elektroniska register

1. De behöriga myndigheterna ska föra ett nationellt elektroniskt register över vägtransportföretag som har fått tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg.

2. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska fastställa vilka uppgifter som de nationella registren över vägtransportföretag ska innehålla samt villkoren för åtkomst till dessa uppgifter.

ARTIKEL 14

Administrativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna

1. De behöriga myndigheterna i varje part ska utse en nationell kontaktperson som ska ansvara för utbytet av information med de behöriga myndigheterna i den andra parten i fråga om tillämpningen av detta avsnitt.

2. Parternas behöriga myndigheter ska ha ett nära samarbete och snabbt bistå varandra och tillhandahålla varandra all annan information som är relevant för att främja genomförandet och efterlevnaden av detta avsnitt.

3. Parternas behöriga myndigheter ska utföra individuella kontroller för att bekräfta om ett företag uppfyller villkoren för att få tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg när en behörig myndighet i den andra parten begär detta i vederbörligt motiverade fall. Den ska informera den behöriga myndigheten i den andra parten om resultatet av sådana kontroller och om de åtgärder som har vidtagits om det konstateras att företaget inte längre uppfyller de krav som fastställs i detta avsnitt.

4. Parternas behöriga myndigheter ska utbyta information om fällande domar och sanktioner för de allvarliga överträdelser som avses i artikel 6.2.

5. Den specialiserade kommittén för vägtransporter ska fastställa närmare föreskrifter för villkoren för det informationsutbyte som avses i punkterna 3 och 4.

Tillägg 31-A-1-1

DE ALLVARLIGASTE ÖVERTRÄDELSERNA ENLIGT
DEL A AVSNITT 1 ARTIKEL 6.2 I BILAGA 31

1. Att överskrida tidsbegränsningarna enligt följande:

   a) Att överskrida den maximala körtiden per sex dagar eller per två veckor med 25 % eller mer.

   b) Att under en arbetsdag överskrida den maximala dagliga körtiden med 50 % eller mer.

2. Att färdskrivare och/eller hastighetsbegränsande anordning saknas eller att det i fordonet finns och/eller används utrustning som bedrägligt kan ändra de uppgifter som har registrerats av färdskrivaren och/eller den hastighetsbegränsande anordningen, eller att diagramblad eller uppgifter som har överförts från färdskrivaren och/eller förarkortet förfalskas.

3. Att köra utan giltigt intyg om trafikvärdighet och/eller att köra med mycket allvarliga fel på bland annat bromssystem, styrsystem, hjul/däck, fjädring eller chassi som skulle kunna medföra en sådan omedelbar risk för trafiksäkerheten att det leder till ett beslut om att belägga fordonet med körförbud.

4. Att medföra farligt gods som är förbjudet att transportera, eller att medföra farligt gods i förbjudna eller icke-tillåtna förpackningar eller utan att det skyltas på fordonet att godset är farligt och därigenom riskera människors liv eller miljön i sådan utsträckning att det medför beslut om att förbjuda fortsatt färd.

5. Att transportera gods utan att inneha ett giltigt körkort eller att transporten utförs av ett företag som saknar ett giltigt operatörstillstånd enligt artikel 463 i detta avtal.

6. Att köra med ett förarkort som har förfalskats eller som föraren inte är innehavare av eller som har erhållits med hjälp av falska utsagor och/eller förfalskade handlingar.

7. Att vid godstransport överskrida högsta tillåtna totalvikt med 20 % eller mer för fordon med en tillåten totalvikt på mer än 12 ton och med 25 % eller mer för fordon med en tillåten totalvikt på högst 12 ton.

Tillägg 31-A-1-2

DEL I

FÖRTECKNING ÖVER ÄMNEN SOM AVSES I
DEL A AVSNITT 1 ARTIKEL 8 I BILAGA 31

De kunskaper som ska beaktas när yrkeskompetens ska konstateras av parterna måste omfatta åtminstone i denna förteckning angivna ämnen. Den som söker tillstånd att yrkesmässigt bedriva godstransporter på väg ska besitta den nivå av kunskaper och praktiska färdigheter i dessa ämnen som krävs för att leda ett transportföretag.

Den lägsta kunskapsnivån i de ämnen som anges nedan måste motsvara den kunskapsnivå som uppnås genom fullföljd obligatorisk skolgång, kompletterad med antingen en yrkesutbildning och en kompletterande teknisk utbildning, eller med en teknisk skolutbildning eller annan utbildning på högstadie- och gymnasienivå.

A. Civilrätt

Sökande ska särskilt

a) vara förtrogen med de vanligaste avtalsformer som förekommer vid transportverksamhet på väg liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa,

b) vara i stånd att ingå ett giltigt fraktavtal, särskilt såvitt gäller transportvillkoren,

c) kunna analysera en reklamation från uppdragsgivaren som avser ersättning för förlust av eller skada på godset under transport eller genom försenad leverans samt konsekvenserna av reklamationen på det avtalsmässiga ansvaret, och

d) vara förtrogen med de regler och skyldigheter som följer av konventionen om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg (CMR) utfärdad i Genève den 19 maj 1956.

B. Handelsrätt

Sökanden ska särskilt

a) vara förtrogen med krav och formaliteter för att få utöva yrket, de allmänna skyldigheterna vid transporter (registrering, handelsböcker m.m.) samt följderna av en konkurs, och

b) ha erforderliga kunskaper om olika former av bolag samt reglerna för hur de bildas och drivs.

C. Socialrätt

Sökanden ska särskilt vara förtrogen med

a) vilka sociala institutioner som förekommer inom vägtransportsektorn samt vilka uppgifter de har (fackföreningar, organ för samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare, personalrepresentanter, arbetsinspektörer m.fl.),

b) arbetsgivarnas skyldigheter med avseende på social trygghet,

c) de regler som gäller för anställningsavtal för olika kategorier av arbetstagare inom vägtransportföretag (avtalsformer, parternas skyldigheter, arbetsvillkor och arbetstid, betald semester, lön, avtalets upphörande m.m.),

d) reglerna om förares kör- och vilotider samt arbetstid och de praktiska tillämpningsföreskrifterna för denna lagstiftning, och

e) reglerna för förares grundläggande kompetens och fortbildning, särskilt i enlighet med del B avsnitt 1 i denna bilaga.

D. Skatterätt

Sökanden ska särskilt vara förtrogen med

a) mervärdesskatt på transporttjänster,

b) fordonsskatt,

c) skatt på vissa fordon som används vid godstransport på väg samt vägtull och vägavgifter, och

d) inkomstskatt.

E. Kommersiell och ekonomisk ledning

Sökanden ska särskilt

a) vara förtrogen med rättsliga och praktiska bestämmelser om användningen av checkar, växlar, reverser, kreditkort samt andra betalningsmedel och betalningssätt,

b) vara förtrogen med olika kreditformer (bankkrediter, remburser, borgen, inteckning, leasing, renting, factoring m.m.) samt de kostnader och förpliktelser som är förbundna med dessa,

c) veta vad en balansräkning är, hur den ställs upp och hur den ska tolkas,

d) kunna läsa och tolka en resultaträkning,

e) kunna analysera företagets finansiella situation och lönsamhet, särskilt med ledning av nyckeltalen,

f) kunna upprätta en budget,

g) vara förtrogen med de olika delarna i en kostnadsberäkning (fasta kostnader, rörliga kostnader, arbetande kapital, avskrivningar m.m.) samt kunna räkna ut detta per fordon, per kilometer, per resa eller per ton,

h) kunna upprätta ett organisationsschema över företagets personalstyrka och utarbeta arbetsscheman m.m.,

i) vara förtrogen med grunderna för marknadsundersökning, marknadsföring, säljfrämjande åtgärder när det gäller transporttjänster, upprättande av kundregister, reklam, PR, m.m.,

j) vara förtrogen med de olika slag av försäkringar som förekommer vid transport på väg (ansvars-, person-, gods- och bagageförsäkringar) och de garantier och skyldigheter som är förbundna med dessa,

k) vara förtrogen med de olika formerna för användningen av telematik på vägtransportområdet,

l) kunna tillämpa reglerna för fakturering vid godstransporttjänster på väg samt känna till innebörden och betydelsen av Incotermer, och

m) vara förtrogen med olika stödnäringar inom transportområdet, deras roll, funktionssätt samt, i förekommande fall, deras rättsliga ställning,

F. Marknadstillträde

Sökanden ska särskilt vara förtrogen med

a) de bestämmelser som gäller transport på väg, hyra av fordon för yrkestrafik och anlitande av underleverantörer, särskilt bestämmelser rörande yrkets offentligrättsliga reglering, tillträde till yrket, tillståndsgivning för transport på väg samt kontroll och sanktioner,

b) de bestämmelser som gäller vid etableringen av ett vägtransportföretag,

c) vilka dokument som erfordras för tillhandahållande av transporter på väg samt kunna utforma kontrollförfaranden för att säkerställa att godkända handlingar rörande varje enskild transport, särskilt dokument rörande fordonet, föraren, godset eller bagaget, finns tillgängliga såväl i fordonet som inom företagets lokaler,

d) reglerna för organisationen av marknaden för godstransporter på väg, spedition och logistik, och

e) förfarandet vid gränspassager, betydelsen av T-dokument och TIR-carnet samt de skyldigheter och det ansvar som följer med användningen av dessa.

G. Tekniska normer och tekniska driftsförhållanden

Sökanden ska särskilt

a) vara förtrogen med reglerna rörande fordons vikter och dimensioner inom parterna samt förfarandena för sådana särskilda transporter för vilka undantag görs från dessa regler,

b) kunna välja fordon och fordonskomponenter (chassi, motor, kraftöverföringssystem, bromssystem, m.m.) efter företagets behov,

c) vara förtrogen med förfarandet vid typgodkännande, registrering och besiktning av dessa fordon,

d) kunna bedöma vilka åtgärder som erfordras för att bekämpa luftförorening genom avgaser från motorfordon och för att motverka buller,

e) kunna upprätta planer för regelbundet underhåll av fordonen och fordonens utrustning,

f) vara förtrogen med de olika slagen av verktyg och hjälpmedel för godshantering och lastning (billuckor, containrar, lastpallar, m.m.) och kunna upprätta rutiner och föreskrifter för lastning och lossning av gods (viktfördelning, stapling, stuvning, stöttning och kilning, m.m.),

g) vara förtrogen med de olika teknikerna för kombinerade transporter med ”*piggy-back*” och med roll-on roll-off fartyg,

h) kunna införa förfaranden för iakttagande av reglerna rörande transport av farligt gods och avfall,

i) kunna införa förfaranden för iakttagande av reglerna rörande transport av lättfördärvliga livsmedel, särskilt de regler som följer av avtalet om internationella transporter av lättfördärvliga livsmedel och om specialutrustning för sådana transporter (ATP-avtalet), och

j) kunna införa förfaranden för iakttagande av föreskrifterna om transport av levande djur.

H. Trafiksäkerhet

Sökanden ska särskilt

a) känna till de krav som förarna ska uppfylla (körkort - läkarintyg – intyg om kompetens m.m.),

b) kunna vidta åtgärder för att försäkra sig om att förarna iakttar de trafikregler, förbud och begränsningar som gäller inom parterna (hastighetsbegränsningar, regler om företräde, uppehåll och parkering, användning av lyktorna, vägskyltning, m.m.),

c) kunna utarbeta föreskrifter till förarna för kontroll av säkerhetsnormerna rörande fordonets, utrustningens och lastens skick samt förebyggande åtgärder,

d) kunna utarbeta förhållningsregler vid olyckshändelser samt vidta lämpliga åtgärder för att undvika att olyckor eller allvarliga trafikförseelser upprepas, och

e) kunna upprätta nödvändiga förfaranden för att under iakttagande av full säkerhet fastgöra godset och vara förtrogen med metoderna för detta.

DEL II

UTFORMNING AV EXAMENSPROVET

1. Parterna ska anordna ett obligatoriskt skriftligt examensprov som de kan komplettera med ett muntligt examensprov för att kontrollera om de sökande personer som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg besitter kunskaper i de ämnen och på den nivå som anges i del I och framför allt om de har förmåga att använda de verktyg och de metoder som behövs och att utföra de verkställande och samordnande arbetsuppgifter som föreskrivs.

a) Det obligatoriska skriftliga examensprovet kommer att bestå av följande två delprov:

i) Skriftliga frågor antingen i form av flervalsfrågor (fyra svarsalternativ) eller frågor med öppna svar eller en kombination av båda frågeformerna.

ii) Skriftliga uppgifter/fallstudier.

Provtiden ska vara minst två timmar för varje delprov.

b) Om ett muntligt examensprov anordnas, får parterna föreskriva att godkänt resultat på det skriftliga examensprovet är en förutsättning för att få delta i det muntliga provet.

2. Om parterna även anordnar ett muntligt examensprov ska de för vart och ett av de tre delproven fastställa en viktningsprocent som inte får understiga 25 % och inte överstiga 40 % av antalet möjliga poäng för provet i dess helhet.

Om parterna endast anordnar ett skriftligt examensprov ska de för varje delprov fastställa en viktningsprocent som inte får understiga 40 % och inte överstiga 60 % av antalet möjliga poäng på provet som helhet.

3. Sökandena ska sammanlagt för alla delprov uppnå ett genomsnitt på minst 60 % av det totala antalet poäng medan antalet erhållna poäng i varje delprov inte får understiga 50 % av antalet möjliga poäng. En part får för endast ett delprov minska procenttalet från 50 % till 40 %.

Tillägg 31-A-1-3

DEL A

TILLSTÅNDSMALL FÖR UNIONEN

EUROPEISKA GEMENSKAPEN

a)

(Ljusblått 290 (Pantone) papper, eller närmast möjliga nyans,
format DIN A4 cellulosapapper, 100 g/m^2 eller mer)

(Tillståndets första sida)

(Text på det officiella språket eller på ett eller flera officiella språk i den medlemsstat som utfärdar tillståndet)

Landsbeteckning för den medlemsstat [1] som utfärdar tillståndet	Namn på behörig myndighet

TILLSTÅND nr …
eller
BESTYRKT KOPIA nr …
för internationell godstransport på väg i yrkesmässig trafik

Detta tillstånd ger[2] ……
……
……
rätt att, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 (EUT L 300, 14.11.2009, s. 72) om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg och i enlighet med de allmänna bestämmelserna i detta tillstånd, bedriva internationell godstransport på väg i yrkesmässig trafik utmed alla rutter (hela eller delar av transporten) inom gemenskapens territorium.

Särskilda anmärkningar:	
.....	
Detta tillstånd är giltigt fr.o.m. den	t.o.m. den .....
Utfärdat i ……	på.....
.....[3]	

---

(1) Medlemsstaternas landsbeteckningar: (B) Belgien, (BG) Bulgarien, (CZ) Tjeckien, (DK) Danmark, (D) Tyskland, (EST) Estland, (IRL) Irland, (GR) Grekland, (E) Spanien, (F) Frankrike, (HR) Kroatien, (I) Italien, (CY) Cypern, (LV) Lettland, (LT) Litauen, (L) Luxemburg, (H) Ungern, (MT) Malta, (NL) Nederländerna, (A) Österrike, (PL) Polen, (P) Portugal, (RO) Rumänien, (SLO) Slovenien, (SK) Slovakien, (FIN) Finland, (S) Sverige.

(2) Transportföretagets namn eller firma och fullständiga adress.

(3) Underskrift från utfärdande behörig myndighet eller behörigt organ samt stämpel.

b)

(Tillståndets andra sida)

(Text på det officiella språket eller på ett eller flera officiella språk i den medlemsstat som utfärdar tillståndet)

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Detta tillstånd är utfärdat i enlighet med förordning (EG) nr 1072/2009.

Det ger tillståndshavaren rätt att utmed alla rutter (hela eller delar av transporten) inom gemenskapens territorium på de villkor som här anges bedriva internationell godstransport på väg i yrkesmässig trafik

— där avreseorten och bestämmelseorten ligger i två olika medlemsstater, med eller utan transitering genom en eller flera medlemsstater eller ett eller flera tredjeländer,
— från en medlemsstat till ett tredjeland eller omvänt, med eller utan transitering genom en eller flera medlemsstater eller ett eller flera tredjeländer,
— mellan tredjeländer med transitering genom en eller flera medlemsstater,

samt för resor utan last i samband med sådan transport.

Vid transporter från en medlemsstat till ett tredjeland eller omvänt gäller detta tillstånd för den del av transporten som företas på gemenskapens territorium. Det ska vara giltigt på den medlemsstats territorium där lastning eller lossning sker endast efter det att ett avtal om detta har träffats mellan gemenskapen och det berörda tredjelandet enligt förordning (EG) nr 1072/2009.

Tillståndet är personligt och får inte överlåtas.

Det får återkallas av den behöriga myndigheten i den medlemsstat som har utfärdat det, särskilt om transportföretaget

— har underlåtit att uppfylla alla de villkor som gäller för tillståndet,
— har lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av betydelse för att utfärda eller förlänga tillståndet.

Tillståndshandlingen i original ska förvaras av transportföretaget.

En bestyrkt kopia av tillståndet ska medföras i fordonet[1]. För fordonskombinationer gäller att tillståndet ska följa motorfordonet. Det omfattar fordonskombinationer även om släpvagnen eller påhängsvagnen inte är registrerad eller har tillstånd att framföras på väg i tillståndshavarens namn eller om den är registrerad eller har tillstånd att framföras på väg i en annan stat.

Tillståndet ska visas upp på begäran av varje behörig kontrollant.

Tillståndshavaren ska inom varje medlemsstats territorium följa de lagar och andra författningar som gäller i denna stat, särskilt sådana författningar som avser transporter och vägtrafik.

---

[1] Med *fordon* avses ett motorfordon som är registrerat i en medlemsstat eller en kombination av fordon där åtminstone motorfordonet är registrerat i en medlemsstat, och som uteslutande används för godstransporter.

DEL B

Tillståndsmodell för Förenade kungariket

Förenade kungarikets tillstånd för gemenskapen

a)

(Ljusblått (Pantone) papper, format DIN A4 cellulosapapper, 100 g/m^2 eller mer)

(Tillståndets första sida)

(Text på engelska eller walesiska)

UK	FÖRENADE KUNGARIKETS BEHÖRIGA MYNDIGHET (NAMN) (1)

TILLSTÅND nr …

eller

BESTYRKT KOPIA nr

för internationell godstransport på väg i yrkesmässig trafik

Detta tillstånd ger(2) _____

_____

_____

rätt att utföra internationella godstransporter på väg i yrkesmässig trafik, oavsett rutt, för resor eller transporter som utförs för annans räkning inom en medlemsstats territorium i enlighet med förordning 1072/2009(3).

Särskilda anmä ……	
……	
Detta tillstånd är giltigt fr.o.m. den ……..	t.o.m. den……
Utfärdat i ……	på……
	

(1) Behörig myndighet för den berörda region för vilken tillståndet utfärdas.

(2) Transportföretagets namn eller firma och fullständiga adress.

(3) Förordning (EG) nr 1072/2009 såsom den bibehållits i Förenade kungarikets lagstiftning genom *section European Union (Withdrawal) Act 2018*, i ändrad lydelse enligt *section* 8 i den lagen.

b)

(Tillståndets andra sida)

(Text på engelska eller walesiska)

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Detta tillstånd är utfärdat i enlighet med förordning (EG) nr 1072/2009[1].

Det ger tillståndshavaren rätt att utmed alla rutter (hela eller delar av transporten) inom en medlemsstats territorium på de villkor som anges i en internationell överenskommelse mellan Förenade kungariket och Europeiska unionen eller en medlemsstat.

I fråga om en transport från Förenade kungariket till ett tredjeland eller omvänt gäller detta tillstånd under d av resan som genomförs inom någon medlemsstats territorium.

Tillståndet är personligt och får inte överlåtas.

Det kan återkallas av en trafikinspektör eller av *Department for Infrastructure* (Nordirland), till exempel om innehavaren

– har underlåtit att uppfylla alla de villkor som gäller för tillståndet,

– har lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av betydelse för att utfärda eller förlänga tillståndet.

Tillståndshandlingen i original ska förvaras av transportföretaget.

En bestyrkt kopia av tillståndet ska medföras i fordonet[2]. För kombinationer av fordon gäller att tillståndet följa motorfordonet. Det omfattar kombinationer av fordon även om släpvagnen eller påhängsvagnen inte ä registrerad eller har tillstånd att framföras på väg i tillståndshavarens namn eller om den är registrerad eller tillstånd att framföras på väg i en annan stat.

Tillståndet ska visas upp på begäran av varje behörig kontrollant.

Inom Förenade kungarikets eller varje medlemsstats territorium måste innehavaren följa gällande lagar och författningar i den staten, i synnerhet med avseende på transport och trafik.

---

[1] Förordning (EG) 1072/2009 såsom den bibehållits i Förenade kungarikets lagstiftning genom *section* 3 i *European Union (Withdrawal) Act 2018*, i ändrad lydelse enligt *section* 8 i den lagen.

[2] Med *fordon* avses ett motorfordon som är registrerat i Förenade kungariket eller en medlemsstat, eller e kombination av fordon där åtminstone motorfordonet är registrerat i Förenade kungariket eller en medle och som uteslutande används för godstransporter.

Tillägg 31-A-1-4

SÄKERHETSDETALJER PÅ TILLSTÅNDET

Tillståndet måste innehålla minst två av följande säkerhetsdetaljer:

– Ett hologram.

– Särskilda fibrer i papperet vilka blir synliga i UV-belysning.

– Minst en rad i mikrotryck (tryck enbart synligt med förstoringsglas och som inte återges av fotokopieringsmaskiner).

– Tecken, symboler eller mönster med taktil effekt.

– Dubbel numrering: serienummer på tillståndet, på den bestyrkta kopian av detta eller på förartillståndet liksom, i varje fall, utfärdandenumret.

– En säkerhetsutformad bakgrund med fint guillochemönster och iristryck.

AVSNITT 2

UTSTATIONERING AV FÖRARE

ARTIKEL 1

Innehåll

I detta avsnitt fastställs krav på personer som yrkesmässigt bedriver godstransport på väg och är etablerade i någon av parterna och som i samband med godstransporten stationerar ut förare på den andra partens territorium i enlighet med artikel 3 i detta avsnitt.

Inget i detta avsnitt ska hindra en part från att tillämpa åtgärder för att reglera fysiska personers inresa till eller tillfälliga vistelse på deras territorium, inbegripet sådana åtgärder som är nödvändiga för att skydda gränsernas integritet och säkerställa att fysiska personers förflyttning över dessa sker i ordnade former, förutsatt att åtgärderna inte tillämpas på ett sådant sätt att de upphäver eller minskar de förmåner som tillkommer den andra parten enligt villkoren i detta avsnitt. Enbart det faktum att visum krävs för fysiska personer från vissa länder, men inte från andra, ska inte anses upphäva eller inskränka förmåner enligt detta avsnitt.

Inget i detta avsnitt ska påverka tillämpningen inom unionens territorium av unionsreglerna för utstationering av förare vid transporter på väg på personer som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avsnitt avses med *utstationerad förare* varje förare som under en begränsad tid utför arbete inom en annan parts territorium än där han vanligtvis arbetar.

ARTIKEL 3

Principer

1. Bestämmelserna i detta avsnitt ska tillämpas i den utsträckning som den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg utstationerar förare till den andra partens territorium för sin egen räkning och under sin egen ledning, inom ramen för ett avtal som har ingåtts mellan den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg och som gör utstationeringen och den part för vilken transporttjänsterna är avsedda och som bedriver verksamhet i den partens territorium, förutsatt att det finns ett anställningsförhållande mellan den som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg och som gör utstationeringen och föraren under utstationeringsperioden.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska en utstationering anses börja när föraren reser in i den andra partens territorium för att lasta på och/eller lasta av godset och den ska anses vara avslutad när föraren lämnar den partens territorium.

När utstationeringen sker i unionen ska, vid tillämpningen av punkt 1, en utstationering anses börjad när föraren reser in i en medlemsstats territorium för att lasta på och/eller lasta av godset i den medlemsstaten och den ska anses vara avslutad när föraren lämnar den medlemsstatens territorium.

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 ska en förare inte anses vara utstationerad när denne utför transporter på grundval av ett transportavtal, enligt definitionen i artikel 462.1 a i detta avtal.

4. En förare ska inte anses vara utstationerad i Förenade kungariket om föraren transiterar genom Förenade kungarikets territorium utan att lasta på eller lasta av gods. För Europeiska unionen ska en förare inte anses vara utstationerad i en medlemsstat när föraren transiterar genom den medlemsstatens territorium utan att lasta på eller lasta av gods.

ARTIKEL 4

Arbets- och anställningsvillkor

1. Parterna ska, oberoende av tillämplig rätt för anställningsförhållandet, säkerställa att de personer som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg, på samma villkor, garanterar de förare som är utstationerade inom deras territorium de arbets- och anställningsvillkor i fråga om följande områden som i den part, eller, i fråga om Europeiska unionen, den medlemsstat inom vars territorium arbetet utförs är fastställda

– i bestämmelser i lagar eller andra författningar, och/eller

– i kollektivavtal eller skiljedomar som förklarats ha allmän giltighet eller på annat sätt är tillämpliga i enlighet med punkt 4

a) längsta arbetstid och kortaste vilotid,

b) minsta betalda ledighet per år,

c) lön, inklusive övertidsersättning, detta led gäller dock inte kompletterande tjänstepensionssystem,

d) säkerhet, hälsa och hygien på arbetsplatsen,

e) skyddsåtgärder med hänsyn till arbets- och anställningsvillkor för gravida kvinnor och kvinnor som nyligen fött barn samt för barn och unga, och

f) lika behandling av kvinnor och män samt andra bestämmelser om icke-diskriminerande behandling.

2. Med avseende på tillämpningen av detta avsnitt ska begreppet lön fastställas enligt nationell lagstiftning eller praxis i den part och, i fråga om unionen, enligt nationell lagstiftning eller praxis i den medlemsstat inom vars territorium föraren är utstationerad och innefatta alla lönekomponenter som är obligatoriska enligt nationell lagstiftning eller andra författningar, kollektivavtal eller skiljedomar som i den parten eller i den medlemsstat förklarats ha allmän eller på annat sätt är tillämpliga i enlighet med punkt 4.

3. Ersättningar som hör ihop med utstationeringen ska anses utgöra en del av lönen, om de inte utbetalas som ersättning för utgifter som faktiskt har uppkommit till följd av utstationeringen, t.ex. utgifter för resa, kost och logi. Den som yrkesmässigt bedriver godstransport på väg ska ersätta den utstationerade föraren för sådana utgifter i enlighet med den lagstiftning och/eller praxis som är tillämplig på anställningsförhållandet.

   Om det i de arbets- och anställningsvillkor som är tillämpliga på anställningsförhållandet inte fastställs om, och i så fall vilka komponenter av, den med utstationeringen sammanhängande ersättning som utbetalas som ersättning för utgifter vilka faktiskt har uppkommit till följd av utstationeringen eller vilka som utgör en del av lönen, ska hela ersättningen anses vara utbetald som ersättning för utgifter.

4. Med avseende på tillämpningen av detta avsnitt avses med *kollektivavtal eller skiljedomar som förklarats ha allmän giltighet* sådana kollektivavtal eller skiljedomar som ska följas av alla företag inom den aktuella sektorn eller det aktuella arbetet och inom det aktuella geografiska området.

   Om det saknas ett system för att förklara att kollektivavtal eller skiljedomar har allmän giltighet enligt första stycket, eller som tillägg till ett sådant, kan varje part eller varje medlemsstat, när det är fråga om Europeiska unionen, om de så beslutar, utgå ifrån

   – kollektivavtal eller skiljedomar som gäller allmänt för alla likartade företag inom det aktuella geografiska området och inom den aktuella sektorn eller den aktuella branschen, och/eller

– kollektivavtal som har ingåtts av de mest representativa arbetsmarknadsorganisationerna på nationell nivå och som gäller inom hela det nationella territoriet.

Enligt denna artikel punkt 1 behandlas företag på samma sätt när nationella företag som befinner sig i en likartad situation

i) på de aktuella arbetsplatserna eller inom de aktuella sektorerna är underkastade samma skyldigheter på de områden som räknas upp i punkt 1 första stycket som de företag som avses med utstationeringarna, och

ii) ska uppfylla dessa skyldigheter med samma verkningar.

ARTIKEL 5

Förbättrad tillgång till information

1. Varje part, eller, i fråga om Europeiska unionen, varje medlemsstat, ska offentliggöra information om arbets- och anställningsvillkor, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, utan onödigt dröjsmål och på ett öppet sätt, på en enda officiell nationell webbplats, inbegripet de lönekomponenter som avses i artikel 4.2 och samtliga arbets- och anställningsvillkor i enlighet med artikel 4.1.

Varje part, eller, i fråga om Europeiska unionen, varje medlemsstat, ska säkerställa att informationen på den enda officiella nationella webbplatsen är korrekt och aktuell.

2. Varje part, eller, i fråga om Europeiska unionen, varje medlemsstat, ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att information om de arbets- och anställningsvillkor som avses i punkt 1 finns allmänt tillgänglig utan kostnad och på ett tydligt, öppet, fullständigt och lättillgängligt sätt på distans och på elektronisk väg, i format och i enlighet med webbstandarder som gör åtkomst möjlig för personer med funktionsnedsättning samt som gör det möjligt för behöriga nationella instanser att utföra sina arbetsuppgifter effektivt.

3. Om de arbets- och anställningsvillkor som avses i artikel 4 i enlighet med nationell rätt, tradition och praxis, och med respekt för arbetsmarknadens parters självständighet, anges i kollektivavtal i enlighet med artikel 4.1, ska varje part, och, i fråga om Europeiska unionen, varje medlemsstat, säkerställa att dessa villkor på ett tillgängligt och öppet sätt tillhandahålls tjänsteleverantörer från den andra parten och utstationerade förare, och ska för detta ändamål involvera arbetsmarknadens parter. Den relevanta informationen bör framför allt omfatta de olika minimilönerna och de komponenter som ingår i dessa, metoden för att beräkna den lön som ska betalas ut samt, i relevanta fall, kriterierna för att ingå i olika lönekategorier.

4. Om det, i strid med punkt 1, i informationen på den enda officiella nationella webbplatsen inte anges vilka arbets- och anställningsvillkor som ska tillämpas, ska denna omständighet beaktas i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis när sanktioner fastställs för överträdelser av detta avsnitt, i den utsträckning som krävs för att säkerställa att de är proportionella.

5. Varje part, eller, i fråga om unionen, varje medlemsstat, ska ange de organ eller myndigheter som förare och personer som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg kan vända sig till för att få allmän information om nationell rätt och praxis i fråga om sina rättigheter och skyldigheter på deras territorium.

ARTIKEL 6

Administrativa krav, kontrollåtgärder och genomförande

1. Parterna, eller, i fråga om Europeiska unionen, medlemsstaterna, får endast införa följande administrativa krav och kontrollåtgärder med avseende på utstationering av förare.

a) En skyldighet för det vägtransportföretag som är etablerat i den andra parten att lämna in en utstationeringsdeklaration till de nationella behöriga myndigheterna i den part, eller, i fråga om Europeiska unionen, till den medlemsstat till vilken föraren är utstationerad senast vid utstationeringens början, från och med den 2 februari 2022 med användning av ett flerspråkigt standardformulär i det offentliga gränssnitt som är anslutet till informationssystemet för den inre marknaden[1] (IMI), denna utstationeringsdeklaration ska innehålla följande information:

i) Vägtransportföretagets identitet, åtminstone i form av det giltiga tillståndets nummer, om detta nummer är tillgängligt.

ii) Kontaktuppgifter för trafikansvarig eller annan kontaktperson i etableringsparten, eller, i fråga om unionen, etableringsmedlemsstaten, för kontakter med de behöriga myndigheterna i den värdpart, eller, i fråga om unionen, den värdmedlemsstat där tjänsterna tillhandahålls samt för utskick och mottagande av handlingar eller delgivningar.

[1] Inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (IMI-förordningen) (EUT L 316, 14.11.2012, s. 1).

iii) Förarens identitet, bostadsadress och körkortsnummer.

iv) Startdatum för förarens anställningsavtal, och uppgift om vilken lag som är tillämplig på detta.

v) Utstationeringens planerade startdatum och slutdatum.

vi) Motorfordonens registreringsskyltar.

b) En skyldighet för vägtransportföretaget att säkerställa att föraren i pappersform eller elektronisk form har tillgång till, och en skyldighet för föraren att inneha och på begäran vid vägkontroll tillhandahålla, följande:

i) En kopia av den utstationeringsdeklaration som lämnats in, via IMI från och med den 2 februari 2022.

ii) Bevis avseende de transporter som äger rum i värdparten, exempelvis en elektronisk fraktsedel (e-CMR).

iii) Färdskrivardata, särskilt landssymbolerna för den part, eller, i fråga om unionen, den medlemsstat där föraren har befunnit sig vid utförandet av internationella vägtransporter eller cabotagetransport, i enlighet med registrerings- och dokumentationskraven i del B avsnitten 2 och 4.

c) En skyldighet för vägtransportföretaget att efter utstationeringsperioden, från och med den 2 februari 2022, via det offentliga gränssnitt som är anslutet till IMI, på direkt begäran av de behöriga myndigheterna i den andra parten, eller, i fråga om Europeiska unionen, en medlemsstat där utstationeringen ägde rum, sända kopior av de handlingar som avses i led b ii och iii i denna punkt samt dokumentation avseende förarens lön med avseende på utstationeringsperioden, anställningsavtalet eller en likvärdig handling, tidrapporter som avser förarens arbete samt betalningsbevis.

Vägtransportföretaget ska från och med den 2 februari 2022 skicka dokumentationen via det offentliga gränssnitt som är anslutet till IMI senast åtta veckor från och med dagen för begäran. Om vägtransportföretaget inte lämnar in den begärda dokumentationen inom denna tidsperiod får de behöriga myndigheterna i den parten eller, om det är fråga om unionen, den medlemsstat där utstationeringen ägde rum, från och med den 2 februari 2022 via IMI begära bistånd av de behöriga myndigheterna i etableringsparten, eller, i fråga om unionen, etableringsmedlemsstaten. När en sådan begäran om ömsesidigt bistånd görs, ska de behöriga myndigheterna i vägtransportföretagets etableringspart, eller, i fråga om unionen, etableringsmedlemsstat ha tillgång till utstationeringsdeklarationen och annan relevant information som lämnats in av vägtransportföretaget, från och med den 2 februari 2022 via det offentliga gränssnitt som är anslutet till IMI.

De behöriga myndigheterna i etableringsparten eller, i fråga om unionen, etableringsmedlemsstaten ska säkerställa att de tillhandahåller de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där utstationeringen ägde rum den begärda dokumentationen via IMI inom 25 arbetsdagar från och med dagen för begäran om ömsesidigt bistånd, från och med den 2 februari 2022.

Parterna ska säkerställa att den information som utbyts mellan, och den information som tas emot av, de behöriga nationella myndigheterna endast används i det ärende för vilket den har begärts.

Inga avgifter får tas ut i samband med det ömsesidiga administrativa samarbetet och biståndet.

En förfrågan om information ska inte hindra de behöriga myndigheterna från att vidta åtgärder för att utreda och förhindra påstådda åsidosättanden av detta avsnitt.

3. I syfte att fastställa om en förare inte ska anses vara utstationerad enligt artikel 1, får parterna som kontrollåtgärd endast införa en skyldighet för föraren att inneha och på begäran vid vägkontroll tillhandahålla, i pappersform eller elektronisk form, bevis på relevanta internationella transporter, exempelvis en elektronisk fraktsedel (e-CMR) och färdskrivardata som avses i punkt 2 b iii i den här artikeln.

4. I kontrollsyfte ska vägtransportföretaget från och med den 2 februari 2022 hålla de utstationeringsdeklarationer som avses i punkt 2 a uppdaterade i det offentliga gränssnitt som är anslutet till IMI.

5. Informationen från utstationeringsdeklarationerna ska från och den 2 februari 2022 i kontrollsyfte sparas i IMI:s arkiv i 24 månader.

6. Den part, eller, i fråga om unionen, den medlemsstat inom vars territorium föraren är utstationerad och part, eller, i fråga om unionen, den medlemsstat från vilken föraren utstationeras är ansvariga för att övervaka, kontrollera och verkställa de skyldigheter som fastställs i det här avsnittet och ska vidta lämpliga åtgärder om det här avsnittet inte följs.

7. Parterna eller, i fråga om unionen, medlemsstaterna ska säkerställa att inspektionerna och kontrollen av efterlevnaden med stöd av denna artikel inte är diskriminerande och/eller oproportionella och därvid beakta de relevanta bestämmelserna i detta avsnitt.

8. För att säkerställa att skyldigheterna enligt detta avsnitt fullgörs, ska parterna eller, i fråga om unionen, medlemsstaterna säkerställa att det finns effektiva sätt för utstationerade förare att lämna in klagomål mot arbetsgivarna direkt samt rätt att inleda rättsliga och administrativa förfaranden, även i den part där förarna är eller har varit utstationerade, i de fall då förarna anser att de drabbats av förlust eller skada på grund av att tillämpliga bestämmelser inte följts, även efter det att det anställningsförhållande under vilket den påstådda underlåtelsen inträffade har avslutats.

9. Punkt 8 ska gälla utan att det påverkar behörigheten för domstolarna i parterna eller, i fråga om unionen, medlemsstaterna, enligt vad som föreskrivs särskilt i relevanta unionsrättsakter och/eller internationella konventioner.

10. Parterna eller, i fråga om unionen, medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta avsnitt och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas och följs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Varje part ska anmäla dessa bestämmelser till den andra parten senast den 30 juni 2021, och alla senare ändringar som gäller dem så snart som möjligt.

ARTIKEL 7

Användningen av IMI-systemet

1. Från och med den 2 februari 2022 ska information, inklusive personuppgifter, enligt artikel 6 utbytas och behandlas i IMI-systemet, förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

a) Parterna säkerställer skyddsåtgärder för att de uppgifter som behandlas i IMI endast används för de ändamål för vilka de ursprungligen utväxlades.

b) Överföring av personuppgifter till Förenade kungariket enligt denna artikel får endast ske i enlighet med artikel 23.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012[1].

c) All överföring av personuppgifter till unionen enligt denna artikel får endast ske i enlighet med dataskyddsbestämmelserna om internationella överföringar av Förenade kungariket.

2. De behöriga myndigheterna i varje part ska bevilja och återkalla lämpliga åtkomsträttigheter för IMI-användare.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (IMI-förordningen) (EUT L 316, 14.11.2012, s. 1).

3. IMI-användarna får tillgång till de personuppgifter som behandlas i IMI-systemet endast i de fall det föreligger ett behov och endast för att genomföra och säkerställa efterlevnaden av detta avsnitt.

4. En part eller, i fråga om Europeiska unionen, en medlemsstat får tillåta att den behöriga myndigheten på annat sätt än via IMI tillhandahåller nationella arbetsmarknadsparter relevant information som finns i IMI i den utsträckning som är nödvändig för att kontrollera efterlevnaden av utstationeringsregler och i enlighet med nationell rätt och praxis, förutsatt att

   a) informationen avser en utstationering till den berörda partens eller, i fråga om unionen, medlemsstatens territorium, och

   b) informationen används uteslutande för tillämpning av utstationeringsregler.

5. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska fastställa de tekniska specifikationerna och förfaranderegLerna för Förenade kungarikets användning av IMI-systemet.

6. Varje part ska bidra till driftskostnaderna för IMI-systemet. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska fastställa vilka kostnader som varje part ska bära.

DEL B

KRAV PÅ FÖRARE SOM TRANSPORTERAR GODS I ENLIGHET MED ARTIKEL 465 I DETTA AVTAL

AVSNITT 1

YRKESKOMPETENSBEVIS

ARTIKEL 1

Tillämpningsområde

Detta avsnitt ska tillämpas på framförande av fordon av personer som är anställda eller används av en person i en part som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg och som genomför resor enligt artikel 462 i detta avtal och använder fordon för vilka det krävs innehav av körkort för någon av kategorierna C1, C1+E, C eller C+E eller ett körkort som erkänns som likvärdigt av den specialiserade kommittén för vägtransport.

ARTIKEL 2

Befrielse från skatter och avgifter

Ett yrkeskompetensbevis är inte ett krav för förare av fordon

a) vars högsta tillåtna hastighet inte överstiger 45 km/h,

b) som används av militären, civilförsvaret, räddningstjänsten, brandväsendet, ordningsmakten och ambulanstjänsten, eller som står under dessas kontroll, när transporten utförs till följd av de uppgifter som ålagts dessa yrkeskårer,

c) som genomgår provningar på väg i syfte att göra tekniska förbättringar, reparationer eller underhåll samt förare av nya eller ombyggda fordon som ännu inte har börjat användas,

d) som används i nödsituationer eller för räddningsinsatser,

e) som transporterar material, utrustning eller maskiner som föraren använder i sitt arbete, under förutsättning att framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning, eller

f) som används eller hyrs utan förare av jordbruks-, trädgårds-, skogs-, uppfödnings- eller fiskeriföretag för godstransporter inom ramen för företagets egen verksamhet; avsnittet ska dock tillämpas om framförandet av fordonet ingår som en del i förarens huvudsakliga sysselsättning eller om framförandet av fordonet överstiger ett i nationell rätt fastställt avstånd från den plats där företaget som äger, hyr eller leasar fordonet är beläget.

ARTIKEL 3

Kompetens och fortbildning

1. Framförande av fordon enligt definitionen i artikel 1 förutsätter dels obligatorisk grundläggande kompetens, dels obligatorisk fortbildning. I detta syfte ska parterna tillhandahålla följande:

a) Ett system för förvärvande av grundläggande kompetens motsvarande något av följande två alternativ:

i) Både deltagande i utbildning och genomförande av prov

I enlighet med avsnitt 2 punkt 2.1 i tillägg 31-B-1-1 ska detta slag av grundläggande kompetens omfatta krav på deltagande i utbildning av en viss längd. Denna ska avslutas med ett prov. Vid godkänt provresultat ska ett yrkeskompetensbevis utfärdas enligt artikel 6.1 a.

ii) Endast prov

I enlighet med avsnitt 2 punkt 2.2 i tillägg 31-B-1-1 ska detta slag av grundläggande kompetens inte omfatta krav på deltagande i utbildning utan endast ett teoretiskt och ett praktiskt prov. Vid godkänt provresultat ska yrkeskompetensbevis utfärdas enligt artikel 6.1 b.

Dock får en part ge en förare tillstånd att framföra fordon inom sitt territorium innan han har erhållit ett yrkeskompetensbevis, då föraren deltar i en nationell yrkesutbildning om lägst sex månader, under en period om högst tre år. Inom denna yrkesutbildning får de prov som avses i leden i och ii i denna punkt genomföras i etapper.

b) Ett fortbildningssystem

I enlighet med avsnitt 4 i tillägg 31-B-1-1 ska fortbildningen bygga på obligatorisk närvaro. Till styrkande av denna utbildning ska ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 8.1 utfärdas.

2. En part får även införa ett system för snabbförvärvad grundläggande kompetens, så att förare kan få framföra fordon i de fall som anges i artikel 5.2 a ii och b.

I enlighet med avsnitt 3 i tillägg 31-B-1-1 ska den snabbförvärvade grundläggande kompetensen ska fortbildningen bygga på obligatorisk närvaro. Denna ska avslutas med ett prov. Vid godkänt provresultat ska yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2 utfärdas.

3. En part får undanta förare som har erhållit det yrkeskompetensbevis som föreskrivs i del A avsnitt 1 artikel 8 från de prov som avses i punkterna 1 a i och ii och 2 i den här artikeln i fråga om de ämnen som ingår i det prov som anges i den delen av denna bilaga och i förekommande fall från närvaroplikt vid motsvarande kursmoment.

ARTIKEL 4

Hävdvunna rättigheter

Förare som innehar ett körkort av någon av kategorierna C1, C1+E, C eller C+E eller ett körkort som erkänns vara likvärdigt av den specialiserade kommittén för vägtransport och som utfärdats senast den 10 september 2009 ska vara undantagna från kravet på grundläggande kompetens.

ARTIKEL 5

Grundläggande kompetens

1. För att uppnå grundläggande kompetens krävs det inte att den sökande redan innehar körkort för motsvarande kategori.

2. Förare av fordon som är avsett för godstransporter får

   a) från och med 18 års ålder

      i) i körkortskategorierna C och C+E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1, och

      ii) i körkortskategorierna C1 och C1+E, under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2,

b) från och med 21 års ålder framföra fordon i körkortskategorierna C och C+E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av de åldersgränser som anges i punkt 2 i den här artikeln, behöver inte förare av fordon som utför godstransporter och som innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6 för någon av de fordonskategorier som omfattas av punkt 2 i den här artikeln förvärva ett sådant yrkeskompetensbevis för övriga fordonskategorier som omfattas av den punkten.

4. Förare av fordon som utför godstransporter och som utvidgar eller ändrar sin verksamhet till att omfatta även persontransporter eller omvänt och som innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6, behöver inte upprepa de gemensamma delarna i den grundläggande kompetensen utan endast de delar som är specifika för den nya kompetensen.

ARTIKEL 6

Yrkeskompetensbevis om uppnådd grundläggande kompetens

1. Yrkeskompetensbevis om uppnådd grundläggande kompetens

a) Yrkeskompetensbevis utfärdat på grundval av deltagande i en utbildning och genomfört prov

I enlighet med artikel 3.1 a i ska parterna kräva att aspiranten deltar i utbildning vid ett utbildningscentrum som godkänts av de behöriga myndigheterna i enlighet med avsnitt 5 i tillägg 31-B-1-1 (*godkänt utbildningscentrum*). I denna utbildning ska samtliga ämnen som anges i förteckningen i avsnitt 1 i tillägg 31-B-1-1 ingå.

Utbildningen ska avslutas med godkänt resultat i det prov som avses i avsnitt 2 punkt 2.1 i tillägg 31-B-1-1. Parternas behöriga myndigheter eller ett organ som utsetts av dessa ska anordna provet, som syftar till att kontrollera om aspiranten har den kunskapsnivå i ovannämnda ämnen som krävs i avsnitt 1 i tillägg 31-B-1-1. Nämnda myndigheter eller organ ska övervaka provet och vid godkänt resultat till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om uppnådd grundläggande kompetens.

b) Yrkeskompetensbevis utfärdat på grundval av genomförda prov

I enlighet med artikel 3.1 a ii ska parterna kräva att aspiranten uppnår godkända resultat i de teoretiska och praktiska prov som avses i avsnitt 2 punkt 2.2 i tillägg 31-B-1-1. Parternas behöriga myndigheter eller ett organ som utsetts av dessa ska anordna dessa prov, som syftar till att kontrollera om aspiranten har den kunskapsnivå i samtliga ovannämnda ämnen som krävs i avsnitt 1 i tillägg 31-B-1-1. Nämnda myndigheter eller organ ska övervaka provet och vid godkänt resultat till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om uppnådd grundläggande kompetens.

2. Yrkeskompetensbevis om snabbförvärvad grundläggande kompetens

I enlighet med artikel 3.2 ska parterna kräva att aspiranten deltar i utbildning vid ett godkänt utbildningscentrum. I denna utbildning ska samtliga ämnen som avses i förteckningen i avsnitt 1 i tillägg 31-B-1-1 tas upp.

Utbildningen ska avslutas med ett prov enligt avsnitt 3 i tillägg 31-B-1-1. Parternas behöriga myndigheter eller ett organ som utsetts av dessa ska anordna provet, som syftar till att kontrollera om aspiranten har den kunskapsnivå i ovannämnda ämnen som krävs i avsnitt 1 i tillägg 31-B-1-1. Nämnda myndigheter eller organ ska övervaka provet och vid godkänt resultat till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om snabbförvärvad grundläggande kompetens.

ARTIKEL 7

Fortbildning

I fortbildningen, som ska syfta till att ge innehavare av yrkeskompetensbevis en möjlighet att uppdatera de viktigaste kunskaperna för yrkets utövande, ska tyngdpunkten läggas på trafiksäkerhet, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och en minskning av den miljöpåverkan som framförandet av fordon medför.

Fortbildningen ska anordnas av ett godkänt utbildningscentrum i enlighet med avsnitt 5 i tillägg 31-B-1-1. Utbildningen ska bestå av klassrumsundervisning, praktisk utbildning och, om möjligt, utbildning med hjälp av informations- och kommunikationstekniska verktyg (IKT-verktyg) eller avancerade simulatorer. Om föraren byter företag ska hänsyn tas till fortbildning som redan genomgåtts.

Syftet med fortbildningen ska vara att fördjupa kunskaperna i och repetera vissa av de ämnen som avses i avsnitt 1 i tillägg 31-B-1-1. Den ska täcka flera olika ämnen och ska alltid omfatta minst ett ämne om trafiksäkerhet. Ämnena för utbildningen ska vara anpassade till den senaste utvecklingen inom relevant lagstiftning och relevant teknik och, så långt möjligt, till förarens specifika utbildningsbehov.

ARTIKEL 8

Yrkeskompetensbevis om fortbildning

1. Efter fortbildningen enligt artikel 7 ska parternas behöriga myndigheter eller det godkända utbildningscentrumet till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om fortbildning.

2. Följande förare ska genomgå en första fortbildning:

   a) Innehavare av ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6, inom fem år efter den dag då yrkeskompetensbeviset utfärdades.

   b) Förare enligt artikel 4, inom fem år efter den 10 september 2009.

   En part får förkorta eller förlänga de perioder som avses i leden a och b med högst två år.

3. Förare som har genomgått den första fortbildningen enligt punkt 2 i denna artikel ska genomgå fortbildning vart femte år, före utgången av giltighetstiden för yrkeskompetensbeviset om fortbildning.

4. Innehavare av ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6 eller punkt 1 i den här artikeln samt förare enligt artikel 4 som upphört att vara yrkesverksamma och inte längre uppfyller kraven i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln ska genomgå en fortbildning innan de återgår till att utöva yrket.

5. Förare som utför godstransporter på väg, och som har genomgått fortbildning för någon av körkortskategorierna i artikel 5.2, ska undantas från skyldigheten att genomgå fortbildning för någon annan av de kategorier som anges i den punkten.

ARTIKEL 9

Genomdrivande

De behöriga myndigheterna i parterna ska antingen direkt på förarens körkort (tillstånd), vid sidan av motsvarande körkortskategorier, införa en märkning som intygar att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis, med angivet utgångsdatum, eller införa ett särskilt yrkeskompetensbevis för förare som bör utformas i enlighet med förlagan i tillägg 31-B-1-2. Andra förlagor kan godtas, förutsatt de har erkänts som likvärdiga av den specialiserade kommittén för vägtransport. Yrkeskompetensbeviset för förare eller andra likvärdiga handlingar i enlighet med vad som anges ovan som har utfärdats av de behöriga myndigheterna i en part ska erkännas av den andra parten vid tillämpningen av detta avsnitt.

Förare måste på begäran av en behörig kontrollant kunna visa upp ett körkort (tillstånd) eller ett särskilt yrkeskompetensbevis eller likvärdig handling som har det märke som bekräftar att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis.

Tillägg 31-B-1-1

MINIMIKRAV I FRÅGA OM KOMPETENS OCH UTBILDNING FÖR YRKESFÖRARE

För att säkerställa att de regler för godstransport på väg som omfattas av avdelning I rubrik tre i del två i detta avtal är så harmoniserade som möjligt fastställs följande minimikrav på kompetens och utbildning för yrkesförare samt för godkännande av utbildningscentrum enligt avsnitten 1–5 i detta tillägg. Annat innehåll i denna kompetens eller utbildning får godtas, förutsatt att det anses vara likvärdigt av den specialiserade kommittén för vägtransport.

AVSNITT 1

FÖRTECKNING ÖVER ÄMNEN

De kunskaper som ska beaktas när förarens grundläggande kompetens och fortbildning fastställs av parterna ska omfatta åtminstone alla ämnen i denna förteckning. I dessa ämnen ska aspiranterna uppnå den nivå i fråga om kunskaper och praktiska färdigheter som krävs för att på ett tryggt sätt framföra fordon i den berörda körkortskategorin. Den lägsta kompetensnivån får inte vara lägre än den nivå som uppnås vid obligatorisk skolgång, kompletterad med yrkesutbildning.

1. Avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna

1.1 Mål: att känna till kraftöverföringens egenskaper för optimal användning av dessa.

Kurvorna över motorns vridmoment, effekten och bränsleförbrukningen, optimal användning av varvräknare, diagram över växellådans utväxling.

1.2 Mål: att känna till säkerhetsanordningarnas tekniska egenskaper och funktion för att behärska fordonet, minska slitaget och att förebygga störningar.

Bromsarnas och retarderns begränsningar, kombinerad användning av bromsar och retarder, optimalt utnyttjande av förhållandet fart–växellåda, användning av fordonets tröghet, metoder för att sakta ner och bromsa i nedförsbacke, agerande om fel uppstår, användning av elektroniska och mekaniska anordningar som antisladdsystem (ESP), avancerade nödbromssystem (AEBS), ABS-bromsar, antispinnsystem (TCS) och övervakningssystem i bilar och andra förarstödssystem och automatsystem som är godkända för användning.

1.3 Mål: att kunna optimera bränsleförbrukningen.

Optimering av bränsleförbrukningen genom att tillämpa de kunskaper som anges i punkterna 1.1 och 1.2, vikten av att kunna förutse trafikflöde, lämpligt avstånd till andra fordon och användning av fordonets rörelsekraft, jämn hastighet, mjuk körstil och lämpligt däcktryck, samt kännedom om intelligenta transportsystem som möjliggör effektivare körning och hjälper till med planering av resvägen.

1.4 Mål: att kunna förutse, bedöma och anpassa sig till risker i trafiken.

Att vara medveten om och kunna anpassa sig till olika väg-, trafik- och väderförhållanden, förutse kommande händelser, att ha förståelse för hur man förbereder och planerar en resa under onormala väderförhållanden, vara förtrogen med användningen av tillhörande säkerhetsutrustning och förstå när en resa måste senareläggas eller ställas in på grund av extrema väderförhållanden, att anpassa sig till risker i trafiken, inbegripet farligt trafikbeteende eller distraherad körning (genom användning av elektronisk utrustning, förtäring av mat eller dryck, etc.), att upptäcka och anpassa sig till farliga situationer och att kunna hantera stress som uppstår ur dessa, särskilt situationer som har att göra med fordonets storlek och vikt och sårbara trafikanter, t.ex. fotgängare, cyklister och förare av tvåhjuliga motorfordon.

Att identifiera potentiellt farliga situationer och korrekt tolka hur dessa potentiellt farliga situationer kan leda till situationer där olyckor inte längre kan förhindras, och att välja ut och genomföra åtgärder för att öka säkerhetsmarginalerna i sådan utsträckning att en olycka kan undvikas om en potentiellt farlig situation uppstår.

1.5 Mål: att vara i stånd att ombesörja en lastning och samtidigt uppfylla säkerhetskraven och ett korrekt utnyttjande av fordonet.

Krafter som påverkar fordon i rörelse, hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden, användning av automatiska transmissionssystem, beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast, beräkning av den totala volymen, fördelning av lasten, effekter av överbelastning på en axel, fordonsstabilitet och tyngdpunkt, typer av förpackningsmaterial och pallar.

Grundläggande godssäkringskategorier, metoder för fastspänning och säkring av gods, användning av spännband, kontroll av säkringsutrustning, användning av hanteringsutrustning, användning av presenningar.

2. Tillämpning av bestämmelser

2.1 Mål: att känna till sociala förhållanden inom vägtransportområdet och bestämmelser om dessa.

Maximala arbetsperioder specifika för transportbranschen; principer, tillämpning och konsekvenser av bestämmelserna avseende körtider och viloperioder och dem som är relaterade till färdskrivaren; sanktioner för bristande eller felaktig användning eller manipulering av färdskrivaren; kännedom om sociala förhållanden inom vägtransportområdet: förarnas rättigheter och skyldigheter avseende grundläggande kompetens och fortbildning.

2.2 Mål: att känna till bestämmelserna för godstransporter.

Tillstånd för att bedriva transportverksamhet, handlingar som ska medföras i fordonet, förbud mot användning av vissa vägar, vägavgifter, skyldigheter enligt standardavtalen för godstransporter, utformning av de dokument som ingår i transportkontrakten, internationella transporttillstånd, skyldigheter enligt CMR-konventionen om fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg, utfärdad i Genève den 19 maj 1956, internationella fraktsedlar, gränsöverskridande transporter, speditörer, särskilda dokument som medföljer godset.

3. Hälsa, vägtrafiksäkerhet och miljösäkerhet, service, logistik

3.1 Mål: att vara medveten om riskerna i trafiken och om arbetsrelaterade olyckor.

Olika typer av arbetsrelaterade olyckor inom transportsektorn, statistik över trafikolyckor, lastbilars och bussars olycksfrekvens, personskador, materiella skador, ekonomiska konsekvenser.

3.2 Mål: att kunna förebygga brottslighet och människosmuggling.

Allmän information, konsekvenser för föraren, förebyggande åtgärder, checklista, lagstiftningen om transportföretagens ansvar.

3.3 Mål: att kunna förebygga fysiska risker.

Ergonomiska principer: riskfyllda rörelser och arbetsställningar, fysisk kondition, hanteringsövningar, personlig säkerhet.

3.4 Mål: att vara medveten om vikten av fysisk och psykisk förmåga.

Principer för en hälsosam och balanserad kost, effekter av alkohol, läkemedel eller andra ämnen som kan påverka beteendet, symptom på, orsaker till och effekter av trötthet och stress, den grundläggande arbets- och vilocykelns betydelse.

3.5 Mål: att kunna bedöma krissituationer.

Agerande i krissituationer: bedömning av situationen, undvikande av komplikationer vid en olycka, assistansbegäran, stöd vid olyckor och utförande av första hjälpen, reaktion om det skulle börja brinna, evakuering av personer från en lastbil, reaktion vid en aggression; grundläggande principer för utarbetande av en olycksrapport.

3.6 Mål: att kunna uppvisa ett beteende som bidrar till att företagets profil höjs.

Förarens uppträdande och företagets profil: hur kvaliteten på förarens tjänster är av betydelse för företaget, förarens olika roller, personer som föraren kan komma i kontakt med, fordonsunderhåll, uppläggning av arbetet, kommersiella och ekonomiska konsekvenser av tvister.

3.7 Mål: att känna till ekonomiska villkor för godstransporter på väg och organisationen av marknaden.

Vägtransporter i förhållande till andra transportsätt (konkurrens, befraktare), olika typer av vägtransportverksamhet (transporter för andras räkning, för egen räkning, transportrelaterad verksamhet), organisationen av de vanligaste transportföretagen och transportrelaterad verksamhet, olika specialiserade transporter (tank- eller kyltransportbilar, farligt gods, djurtransporter, osv.), utvecklingen inom branschen (diversifiering av tillhandahållna tjänster, järnväg/väg, underleverantörer, osv.).

AVSNITT 2

OBLIGATORISK GRUNDLÄGGANDE KOMPETENS ENLIGT DEFINITIONEN I DEL B AVSNITT 1 ARTIKEL 3.1 a

En part får räkna med specifik annan utbildning relaterad till varutransport på väg som krävs enligt dess lagstiftning som en del av utbildningen enligt detta avsnitt och enligt avsnitt 3 i detta tillägg.

2.1. Alternativet med både deltagande i utbildning och genomförande av prov

Utbildning för grundläggande kompetens ska omfatta undervisning i samtliga de ämnen som återfinns i förteckningen i avsnitt 1 i detta tillägg. Utbildningen för grundläggande kompetens ska omfatta 280 timmar.

Varje aspirant ska köra individuellt i åtminstone 20 timmar i ett fordon av den berörda kategorin som uppfyller åtminstone kraven för testfordon.

Aspiranten ska under den individuella körningen enligt ovan följas av en instruktör som är anställd vid ett godkänt utbildningscentrum. Varje aspirant får genomföra högst åtta av de 20 timmarna individuell körning på en särskild bana eller med hjälp av en avancerad simulator för att bedöma graden av träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser, särskilt i fråga om behärskningen av fordonet vid olika väglag och olika väderleksförhållanden, körning vid olika tidpunkter på dygnet och förmågan att optimera bränsleförbrukningen.

En part och, när det gäller Europeiska unionen, en medlemsstat, får tillåta att en del av utbildningen ges av det godkända utbildningscentrumet med hjälp av IKT-verktyg, som e-lärande, samtidigt som man säkerställer att utbildningen även fortsatt håller god kvalitet och är ändamålsenlig, och genom att välja ämnen där IKT-verktyg kan användas på det mest ändamålsenliga sättet. Krav på tillförlitlig användaridentifiering och lämpliga kontrollmedel ska krävas i sådana fall.

För förare enligt del B avsnitt 1 artikel 5.4 ska utbildningslängden för grundläggande kompetens uppgå till 70 timmar, varav fem timmar ska utgöras av individuell körning.

När utbildningen avslutats, ska parternas behöriga myndigheter eller det organ som dessa utsett pröva förarens kunskapsnivå skriftligt eller muntligt. Provet ska omfatta minst en fråga om varje mål i förteckningen över ämnen i avsnitt 1 i detta tillägg.

2.2 Alternativet med prov

Parternas behöriga myndigheter eller det organ som de utsett ska anordna ett teoretiskt och ett praktiskt prov enligt nedan för att kontrollera om aspiranterna har den kunskapsnivå som krävs enligt avsnitt 1 i detta tillägg, när det gäller de angivna målen och ämnena.

a) Det teoretiska provet ska bestå av minst två delar:

i) Skriftliga frågor som antingen består av flervalsfrågor eller frågor med direkta svar, alternativt en kombination av dessa två typer.

ii) Fallstudier.

Minimilängden på det teoretiska provet ska vara fyra timmar.

b) Det teoretiska provet ska bestå av två delar:

i) Ett körprov avsett att möjliggöra en bedömning av utbildningen i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser. Detta prov ska om möjligt äga rum på vägar utanför tätbebyggda områden, på motortrafikleder och motorvägar (eller liknande), samt på alla typer av vägar i stadsmiljö, och de bör utgöra prov på de olika svårigheter som en förare riskerar att råka ut för. Det är önskvärt att detta prov kan äga rum under olika trafiktäthetsförhållanden. Tiden för körning på väg bör utnyttjas optimalt för att aspiranten ska kunna bedömas på alla de trafikområden som denna måste kunna hantera. Minimilängden på detta prov ska vara 90 minuter.

ii) Ett praktiskt prov som åtminstone omfattar punkterna 1.5, 3.2, 3.3 och 3.5 i avsnitt 1 i detta tillägg.

Minimilängden på detta prov ska vara 30 minuter.

Det fordon som används för det praktiska provet måste uppfylla åtminstone kraven för testfordon.

Det praktiska provet kan kompletteras med ett tredje prov som äger rum på en särskild bana eller med hjälp av en avancerad simulator för att bedöma graden av avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser, särskilt i fråga om behärskningen av fordonet vid olika väglag och olika väderleksförhållanden och körning vid olika tidpunkter på dygnet.

Längden på detta valfria prov har inte fastställts. I det fall föraren klarar detta prov kan längden på detta minska längden på det körprov på 90 minuter som anges i led i. Denna minskning får dock inte överstiga 30 minuter.

För förare enligt del B avsnitt 1 artikel 5.4 inskränker sig det teoretiska provet till de ämnen som avses i avsnitt 1 i detta tillägg, vilka berör de fordon som den nya grundläggande kompetensen gäller. Dessa förare måste dock genomgå det praktiska provet i dess helhet.

AVSNITT 3

SNABBFÖRVÄRVAD GRUNDLÄGGANDE KOMPETENS ENLIGT DEL B AVSNITT 1 ARTIKEL 3.2 I BILAGA 31

Utbildning för snabbförvärvad grundläggande kompetens ska omfatta undervisning i samtliga de ämnen som återfinns i förteckningen i avsnitt 1 i detta tillägg. Längden på utbildningen ska uppgå till 140 timmar.

Varje aspirant ska köra individuellt i åtminstone tio timmar i ett fordon av den berörda kategorin som uppfyller åtminstone kraven för testfordon.

Aspiranten ska under den individuella körningen enligt ovan följas av en instruktör som är anställd vid ett godkänt utbildningscentrum. Varje aspirant får genomföra högst fyra av de tio timmarna individuell körning på en särskild bana eller med hjälp av en avancerad simulator för att bedöma graden av träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser, särskilt i fråga om behärskningen av fordonet vid olika väglag och sättet på vilket väglaget förändras beroende på väderleksförhållanden och tidpunkten på dygnet samt förmågan att optimera bränsleförbrukningen.

Bestämmelserna avsnitt 2 punkt 2.1 i detta tillägg gäller också den snabbförvärvade grundläggande kompetensen.

För förare enligt del B avsnitt 1 artikel 5.4 ska snabbförvärvad grundläggande kompetens omfatta 35 timmar, varav två och en halv timme ska vara individuell körning.

När utbildningen avslutats, ska parternas behöriga myndigheter eller det organ som dessa utsett pröva förarens kunskapsnivå skriftligt eller muntligt. Provet ska omfatta minst en fråga om varje mål i förteckningen över ämnen i avsnitt 1 i detta tillägg.

En part får räkna med specifik annan utbildning relaterad till varutransport på väg som krävs enligt dess lagstiftning som en del av utbildningen enligt detta avsnitt.

AVSNITT 4

OBLIGATORISK FORTBILDNING ENLIGT
DEL B AVSNITT 1 ARTIKEL 3.1 b I BILAGA 31

Obligatoriska fortbildningskurser ska anordnas av ett godkänt utbildningscentrum. Längden på en sådan kurs ska uppgå till 35 timmar vart femte år och fördelas på perioder på minst sju timmar, som får fördelas på två på varandra följande dagar. Vid e-lärande ska det godkända utbildningscentrumet säkerställa att utbildningens goda kvalitet bibehålls, inklusive genom att välja ut de ämnen där IKT-verktyg kan användas på det mest ändamålsenliga sättet. Parterna ska i synnerhet ställa krav på tillförlitlig användaridentifiering och lämpliga kontrollmedel. Det högsta antalet timmar för e-lärande får inte överstiga tolv timmar. Minst en av perioderna för utbildning ska täcka ett ämne som har att göra med trafiksäkerhet. Ämnena i utbildningen ska vara anpassade till de utbildningsbehov som är specifika för den typ av transporter som utförs av föraren och den senaste utvecklingen inom relevant teknik och relevant lagstiftning, och bör så långt möjligt ta hänsyn till förarens specifika utbildningsbehov. En rad olika ämnen ska täckas under de 35 timmarna, däribland repeterad utbildning på områden där man kan visa att föraren behöver särskild kompletterande utbildning.

En part och, när det gäller unionen, en medlemsstat, får räkna med specifik annan utbildning relaterad till varutransport på väg som krävs enligt dess lagstiftning som en del av utbildningen enligt detta avsnitt.

AVSNITT 5

GODKÄNNANDE AV DEN GRUNDLÄGGANDE KOMPETENSEN OCH FORTBILDNINGEN

5.1 De utbildningscentrum som tillhandahåller utbildning för grundläggande kompetens samt fortbildning ska godkännas av parternas behöriga myndigheter. Ett sådant godkännande kan endast erhållas efter en skriftlig ansökan. Till den skriftliga ansökan ska följande handlingar bifogas:

5.1.1 Ett lämpligt kompetens- och utbildningsprogram som anger ämnen, plan för genomförande och undervisningsmetoder.

5.1.2 Lärarnas kvalifikationer och verksamhetsområden.

5.1.3 Information om undervisningslokaler, undervisningsmaterial, tillgängliga resurser för det praktiska arbetet och den fordonspark som används.

5.1.4 Villkoren för deltagande i utbildningen (antal deltagare).

5.2 Den behöriga myndigheten ska skriftligen godkänna utbildningen på följande villkor:

5.2.1 Utbildningen ska genomföras i enlighet med de dokument som bifogas ansökan.

5.2.2 Den behöriga myndigheten ska ha rätt att skicka bemyndigade personer för att närvara vid den utbildning som ges av de godkända utbildningscentrumen och ha rätt att kontrollera resursutnyttjandet och att utbildningen och proven fungerar väl.

5.2.3 Godkännandet kan återkallas eller förklaras vilande om villkoren inte längre uppfylls.

Det godkända utbildningscentrumet ska garantera att lärarna har god kännedom om de senaste bestämmelserna och utbildningskraven. Inom ramen för ett särskilt urvalsförfarande ska utbildarna ha dokumenterad kännedom om undervisningsmaterialet och undervisningsmetoder. När det gäller den praktiska delen av utbildningen ska utbildarna, i likhet med körskollärare som utbildar förare för tunga fordon, ha dokumenterad erfarenhet från föraryrket eller motsvarande förarerfarenhet.

Kursprogrammet ska utformas i enlighet med godkännandet och omfatta de ämnen som avses i avsnitt 1.

Tillägg 31-B-1-2

FÖRLAGA TILL DET YRKESKOMPETENSBEVIS SOM AVSES I DEL B AVSNITT 1 ARTIKEL 9 I DENNA BILAGA

Sida 1

YRKESKOMPETENSBEVIS **(MEDLEMSSTAT/ FÖRENADE KUNGARIKET)**

6. FOTO

1.
2.
3.
4a. 4b.
4c. (4d.)
5a. 5b.
7.
(8.)

9.

Sida 2

11.

1. Efternamn
2. Förnamn
3. Födelsedatum och födelseort
4a. Datum för utfärdande
4b. Administrativ sista giltighetsdag
4c. Utfärdat av
5a. Tillstånd nr
5b. Löpnummer
10. Unionskod [1]

9.	10.
C1	
C	
D1	
D	
C1E	
CE	
D1E	
DE	

[1] I tillämpliga fall

AVSNITT 2

KÖRTIDER, RASTER OCH VILOPERIODER

ARTIKEL 1

Tillämpningsområde

1. I detta avsnitt fastställs bestämmelserna om körtider, raster och viloperioder för förare som avses i artikel 465.1 b i detta avtal som genomför sådana körningar som avses i artikel 462 i detta avtal.

2. Om en förare genomför en resa som avses i artikel 462 i detta avtal ska reglerna i detta avsnitt tillämpas på all vägtransport som föraren utför mellan parternas territorier och mellan medlemsstater.

3. Detta avsnitt är tillämpligt

   a) om fordonets högsta tillåtna vikt, inklusive släpvagn eller påhängsvagn, överstiger 3,5 ton, eller

   b) från och med den 1 juli 2026, om fordonets högsta tillåtna vikt, inklusive släpvagn eller påhängsvagn, överstiger 2,5 ton.

4. Detta avsnitt är inte tillämpligt på transport med

a) fordon eller kombinationer av fordon med en högsta tillåten vikt som inte överstiger 7,5 ton, och som används för

i) transport av material, utrustning eller maskiner som föraren använder i sitt arbete, eller

ii) för leverans av gods som har producerats hantverksmässigt,

endast inom en radie av 100 km från den plats där företaget är beläget, på villkor att körningen av fordonen inte utgör förarens huvudsakliga uppgift och att transporten inte utförs mot betalning eller annan ersättning,

b) fordon vars högsta tillåtna hastighet inte överstiger 40 km/h,

c) fordon som ägs eller hyrs, utan förare, av försvarsmakten, räddningstjänsten, brandförsvaret och styrkor som är ansvariga för upprätthållande av allmän ordning, om transporten utförs till följd av de uppgifter som ålagts dessa yrkeskårer och genomförs under deras kontroll,

d) fordon som används i nödsituationer eller för räddningsarbete,

e) specialfordon som används för sjukvårdsändamål,

f) specialfordon för bärgning som används inom en radie av 100 km från den ort där fordonet är stationerat,

g) fordon som provas på väg i samband med tekniskt utvecklingsarbete, reparation eller underhåll och nya eller ombyggda fordon som ännu inte tagits i drift,

h) fordon med en högsta tillåten vikt, inklusive släp eller påhängsvagn, som överstiger 2,5 ton men inte 3,5 ton, som används för godstransport såvida transporten inte utförs mot betalning eller annan ersättning, utan för företagets eller förarens egen räkning och körningen inte utgör den huvudsakliga uppgiften för den person som kör fordonet,

i) kommersiella fordon som betraktas som veteranfordon enligt lagstiftningen i den medlemsstat där de körs och som används för icke-kommersiell transport av gods.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *vägtransport*: resa med fordon som helt eller delvis utförs på vägar som är öppna för allmänheten, oavsett om fordonet är lastat eller ej.

b) *rast*: tidsperiod under vilken föraren inte får köra eller utföra något annat arbete och som endast ska utnyttjas för återhämtning.

c) *annat arbete*: all verksamhet som definieras som arbetstid i del B avsnitt 3 artikel 2.1 a, utom *körning*, inbegripet arbete för samma eller annan arbetsgivare inom eller utanför transportsektorn.

d) *vila*: sammanhängande tidsperiod under vilken föraren fritt kan förfoga över sin tid.

e) *dygnsvila*: tidsperiod under dygnet under vilken föraren fritt kan förfoga över sin tid och som består av *normal dygnsvila* eller *reducerad dygnsvila*:

i) *normal dygnsvila*: varje viloperiod bestående av minst elva timmar, som kan tas ut i två perioder, den första bestående av minst tre timmars sammanhängande vila och den andra perioden av minst nio timmars sammanhängande vila.

ii) *reducerad dygnsvila*: en viloperiod om minst nio men mindre än elva timmar.

f) *veckovila*: tidsperiod under veckan under vilken föraren fritt kan förfoga över sin tid, vilken består av *normal veckovila* eller *reducerad veckovila*:

i) *normal veckovila*: en viloperiod som omfattar minst 45 timmar.

ii) *reducerad veckovila*: en viloperiod om mindre än 45 timmar, vilken får förkortas till minst 24 sammanhängande timmar, under förutsättning att villkoren i artikel 6.6 och 6.7 är uppfyllda.

g) *en vecka*: tidsperioden mellan 00.00 på måndag och 24.00 på söndag.

h) *körtid*: tid som registrerats som körning:

i) automatiskt eller halvautomatiskt av färdskrivaren enligt definitionen i del B avsnitt 4 artikel 2 e, f, g och h i denna bilaga, eller

ii) manuellt så som föreskrivs i del B avsnitt 4 artiklarna 9.2 och 11 i denna bilaga.

i) *daglig körtid*: sammanlagd körtid mellan slutet på en dygnsvila och början på nästa dygnsvila eller mellan en dygnsvila och en veckovila.

j) *körtid per vecka*: sammanlagd körtid under en arbetsvecka.

k) *högsta tillåtna vikt*: högsta tillåtna vikt för ett körklart och fullt lastat fordon.

l) *multibemanning*: bemanning av ett fordon med minst två förare som medföljer fordonet för att köra den första timmen med multibemanning under varje körperiod mellan två på varandra följande perioder av dygnsvila, eller mellan en dygnsvila och en veckovila, då närvaron av en annan eller andra förare är valfri men obligatorisk för resten av tiden.

m) *körperiod*: den sammanlagda körtiden från det att föraren börjar köra efter en viloperiod eller en rast till dess att han eller hon tar en viloperiod eller en rast. Körperioden får vara oavbruten eller avbruten.

ARTIKEL 3

Krav rörande förarbiträden

Lägsta ålder för förarbiträden ska vara 18 år. Varje part och, när det gäller Europeiska unionen, varje medlemsstat, får sänka åldern för förarbiträden till 16 år under förutsättning att sänkningen görs med hänsyn till yrkesutbildning och att den är förenlig med de gränser som föreskrivs av Förenade kungariket och, för unionen, medlemsstaternas nationella bestämmelser i frågor som rör arbete.

ARTIKEL 4

Körtider

1. Den dagliga körtiden får inte överstiga nio timmar.

   Den dagliga körtiden får emellertid utsträckas till tio timmar högst två gånger under en vecka.

2. Körtiden per vecka får inte överstiga 56 timmar och får inte resultera i att den maximala veckoarbetstiden på 60 timmar överskrids.

3. Den sammanlagda körtiden under två på varandra följande veckor får inte överstiga 90 timmar.

4. Den dagliga körtiden och körtiden per vecka ska inbegripa all körtid på parternas territorium.

5. En förare ska redovisa som annat arbete all tid ägnad så som beskrivs i artikel 2 c i detta avsnitt samt all tid ägnad åt att köra ett fordon som används för kommersiella ändamål som inte omfattas av tillämpningsområdet för detta avsnitt, och ska redovisa alla perioder av tillgänglighet så som beskrivs i del B avsnitt 3 artikel 2.2 i enlighet med del B avsnitt 4 artikel 6.5 b iii. Dessa uppgifter ska antingen föras in manuellt i ett diagramblad eller en utskrift eller med användning av en funktion för manuell inmatning i färdskrivaren.

ARTIKEL 5

Raster

Efter en körperiod på fyra och en halv timme ska föraren ta en sammanhängande rast på minst 45 minuter, såvida han eller hon inte tar en viloperiod.

Denna rast får bytas ut mot en rast om minst 15 minuter, följt av en rast om minst 30 minuter, fördelade över körtiden, så att bestämmelserna i första stycket iakttas.

Vid multibemanning har en förare rätt att ta en rast på 45 minuter i ett fordon som körs av en annan förare, under förutsättning att den förare som tar rasten inte har till uppgift att bistå den förare som kör fordonet.

ARTIKEL 6

Vila

1. En förare ska ta ut dygns- och veckovila.

2. Efter slutet på föregående dygnsvila eller veckovila ska föraren under varje 24-timmarsperiod ha tagit en ny dygnsvila.

   Om den dygnsvila som ingår i 24-timmarsperioden uppgår till minst nio men färre än elva timmar, ska dygnsvilan i fråga betraktas som reducerad dygnsvila.

3. En dygnsvila får förlängas till en normal veckovila eller en reducerad veckovila.

4. En förare får ha högst tre perioder av reducerad dygnsvila mellan två veckovilor.

5. Genom undantag från punkt 2 ska en förare av fordon med multibemanning ha tagit en ny dygnsvila på minst nio timmar inom 30 timmar från slutet på den föregående dygns - eller veckovilan.

6. Under två på varandra följande veckor ska en förare ta minst

a) två normala veckovilor, eller

b) en normal veckovila och en reducerad veckovila som omfattar minst 24 timmar.

En veckovila ska inledas senast efter sex 24-timmarsperioder räknat från slutet på den föregående veckovilan.

7. Genom undantag från punkt 6 får en förare som utför internationella godstransporter, utanför territoriet för det företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg eller, för förare som arbetar på uppdrag av företag i unionen som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg, utanför medlemsstaten för det företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg, ta ut två reducerade veckovilor i följd under förutsättning att föraren under en fyraveckorsperiod tar ut åtminstone fyra veckovilor, varav åtminstone två ska vara normala veckovilor.

Vid tillämpning av denna punkt ska föraren anses utföra internationell transport om föraren påbörjar de två på varandra följande reducerade veckovilorna utanför territoriet för det företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg och förarens bostad eller, för unionen, utanför medlemsstaten för det företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg och landet där föraren är bosatt.

Eventuella reduceringar av veckovilan ska kompenseras genom en motsvarande sammanhängande vila som ska tas ut före utgången av den tredje veckan efter veckan i fråga.

Om två reducerade veckovilor har tagits ut efter varandra i enlighet med tredje stycket ska den därpå följande veckovilan föregås av en viloperiod som tas ut som kompensation för dessa två reducerade veckovilor.

8. Varje vila som tas ut som kompensation för en reducerad veckovila ska tas ut i samband med en annan viloperiod på minst nio timmar.

9. Den normala veckovilan eller en annan veckovila på mer än 45 timmar som tas ut som kompensation för tidigare reducerad veckovila får inte tillbringas i ett fordon. Sådan vila ska tas i lämplig och könsanpassad inkvartering med lämpliga sovmöjligheter och sanitära inrättningar.

Alla kostnader för inkvartering utanför fordonet ska betalas av arbetsgivaren.

10. Transportföretag ska organisera förarnas arbete så att förarna inom varje period om fyra på varandra följande veckor kan återvända till arbetsgivarens arbetsställe där föraren normalt är stationerad och där dennes veckovila inleds, i Förenade kungariket och, när det gäller unionen, den medlemsstat där arbetsgivaren är etablerad, eller återvända till sin bostad, för att där tillbringa minst en normal veckovila eller en veckovila på mer än 45 timmar som tas ut som kompensation för reducerad veckovila.

Om föraren emellertid har tagit ut två på varandra följande veckovilor i enlighet med punkt 7 ska transportföretaget organisera förarens arbete så att denne kan återvända redan innan den normala veckovilan på mer än 45 timmar som tas ut som kompensation inleds.

Företaget ska dokumentera hur det uppfyller den skyldigheten och förvara dokumentationen i sina lokaler för att kunna uppvisa den på kontrollmyndigheternas begäran.

11. En veckovila som börjar under en vecka och fortsätter in på följande vecka får hänföras till endera av dessa veckor, men inte till båda.

12. Genom undantag får en förare som medföljer ett fordon som transporteras med färja eller järnväg och som tar ut en normal dygnsvila eller en reducerad veckovila avbryta viloperioden högst två gånger och ägna sig åt andra aktiviteter i totalt högst en timme. Under den normala dygnsvilan eller den reducerade veckovilan ska föraren ha tillgång till en sovhytt, sovbrits eller liggplats som står till förarens förfogande.

    Med avseende på normal veckovila ska detta undantag endast tillämpas på resor med färja eller tåg om

    a) resan planeras att ta minst åtta timmar, och

    b) föraren har tillgång till en sovhytt ombord på färjan eller tåget.

13. Den tid som går åt för att resa till en plats för att ta över ett fordon som omfattas av detta avsnitt, eller för att återvända från denna plats, när fordonet varken står vid förarens hem eller vid arbetsgivarens arbetsställe där föraren normalt är stationerad, ska inte räknas som vila eller rast om föraren inte befinner sig på en färja eller ett tåg och har tillgång till en sovhytt, sovbrits eller liggplats.

14. Den tid som går åt för en förare för att köra ett fordon som inte omfattas av detta avsnitt till eller från ett fordon som omfattas av detta avsnitt, som inte står vid förarens hem eller vid arbetsstället där föraren normalt är stationerad, ska räknas som annat arbete.

ARTIKEL 7

Ansvar för företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg

1. Ett företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg i en part får inte ge betalning till förare som är anställda eller som står till förfogande för denna person, även om det sker i form av bonus eller lönetillägg, beräknas på grundval av tillryggalagda sträckor, leveranstid och/eller transporterad godsmängd, om betalningen är av sådan art att den utgör en fara för trafiksäkerheten och/eller uppmuntrar till överträdelse av detta avsnitt.

2. Ett företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg i en part ska organisera vägtransporter och på lämpligt sätt informera besättningen så att bestämmelserna i detta avsnitt kan uppfyllas.

3. Ett företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg i en part ska vara ansvarigt för överträdelser som begåtts av dess förare, även om överträdelsen skedde på den andra partens territorium.

   Utan att det påverkar parternas rätt att hålla företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg fullt ansvariga, kan parterna göra detta ansvar avhängigt företagets överträdelse av punkterna 1 och 2. Parterna kan överväga alla belägg för att företaget som bedriver godstransporter på väg inte rimligtvis kan hållas ansvarigt för den överträdelse som begåtts.

4. Företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg, befraktare, speditörer, huvudentreprenörer, underentreprenörer och uthyrningsföretag för förare ska säkerställa att avtalade transporttidsscheman är förenliga med detta avsnitt.

5. Ett företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg som använder fordon utrustade med färdskrivare som är förenliga med del B avsnitt 4 artikel 2 f, g eller h och som omfattas av tillämpningsområdet för detta avsnitt ska

   i) säkerställa att alla uppgifter överförs från fordonsenheten och förarkortet så regelbundet som det föreskrivs av parten och att relevanta uppgifter överförs oftare i syfte att säkerställa att alla uppgifter om aktiviteter som genomförts av eller för det berörda företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg överförs, och

   ii) säkerställa att alla uppgifter som överförs, både från fordonsenheten och från förarkortet, bevaras under minst tolv månader från och med registreringsdagen; sådana uppgifter ska på begäran av en kontrolltjänsteman vara tillgängliga, antingen direkt eller på distans, från lokalerna för det företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg.

   I denna punkt ska *överförs* tolkas i enlighet med definitionen i del C avsnitt 2 artikel 2.2 h.

   Den maximala period inom vilken de relevanta uppgifterna ska överföras enligt led i) i denna punkt ska vara 90 dagar för uppgifter från fordonsenheten och 28 dagar för uppgifter från förarkortet.

ARTIKEL 8

Undantag

1. Om det är förenligt med trafiksäkerheten och det behövs för att fordonet ska nå fram till en lämplig plats att stanna på, får föraren avvika från artiklarna 4, 5 och 6 i den utsträckning som krävs för att tillgodose personers, fordonets och lastens säkerhet. Föraren ska ange skälen för en sådan avvikelse för hand på ett färdskrivardiagramblad eller på en utskrift från färdskrivaren eller i sin tjänstgöringslista senast då han når fram till en lämplig plats att stanna på.

2. Om det är förenligt med trafiksäkerheten får föraren, under exceptionella omständigheter, även avvika från artiklarna 4.1, 4.2 och 6.2 genom att överskrida den dagliga körtiden och körtiden per vecka med upp till en timme för att nå arbetsgivarens arbetsställe eller sin bostad i syfte att ta en veckovila.

   På samma villkor får föraren överskrida den dagliga körtiden och körtiden per vecka med upp till två timmar under förutsättning att en sammanhängande rast på 30 minuter togs omedelbart före den ytterligare körningen för att nå arbetsgivarens arbetsställe eller sin bostad i syfte att ta en normal veckovila.

   Föraren ska ange skälen för en sådan avvikelse för hand på färdskrivarens diagramblad eller på en utskrift från färdskrivaren eller i sin tjänstgöringslista senast vid ankomsten till destinationen eller den lämpliga platsen att stanna på.

En period som utgör en förlängning ska kompenseras genom en motsvarande period av sammanhängande vila som ska tas ut i samband med en annan viloperiod före utgången av den tredje veckan efter veckan i fråga.

3. Om det är förenligt med trafiksäkerheten får varje part och, när det gäller unionen, en medlemsstat, bevilja undantag från artiklarna 3–6 och fastställa särskilda villkor för undantagen som ska uppfyllas på dess territorium eller, efter den andra partens godkännande, på den andra partens territorium, tillämpliga på transport med följande fordon:

a) Fordon som ägs eller hyrs, utan förare, av statliga myndigheter för att utföra vägtransporter som inte konkurrerar med privata företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg.

b) Fordon som används eller hyrs utan förare av jordbruks-, trädgårds-, skogs-, uppfödnings- eller fiskeriföretag för godstransporter inom ramen för företagets egen verksamhet inom en radie av högst 100 km från den plats där företaget är beläget.

c) Jordbrukstraktorer och skogsbrukstraktorer som används i jordbruks- och skogsbruksverksamhet, inom en radie av upp till 100 km från den plats där företaget som äger, hyr eller leasar fordonet är beläget.

d) Fordon eller kombinationer av fordon med en högsta tillåtna vikt som inte överstiger 7,5 ton och som används av operatörer som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster för leveranser inom ramen för den samhällsomfattande tjänsten. Sådana fordon får endast användas inom en radie av 100 km från den plats där företaget är beläget och på villkor att körningen av fordonen inte utgör förarens huvudsakliga uppgift.

e) Fordon som uteslutande används på sådana öar med en areal av högst 2 300 kvadratkilometer, som inte är förenade med landet i övrigt med broar, vadställen eller tunnlar öppna för motorfordon.

f) Fordon som används för godstransporter inom en radie av 100 km från den plats där företaget är beläget och som drivs med hjälp av naturgas, flytande gas eller el vars högsta tillåtna vikt, inklusive släp eller påhängsvagn, inte överstiger 7,5 ton.

g) Fordon som används i samband med underhåll av avlopps-, översvämningsskydds-, vatten-, gas- och elanläggningar, underhåll och kontroll av vägar, dörr-till-dörr-insamling och bortskaffande av hushållsavfall, telekommunikationstjänster, radio- och TV-sändningar och pejling efter radio- och TV-sändare eller -mottagare.

h) Specialfordon som transporterar cirkus- och nöjesfältsutrustning.

i) Särskilt utrustade fordon för mobila projekt, vars främsta syfte är att användas som undervisningshjälpmedel när de är stationära.

j) Fordon som används för uppsamling av mjölk från bondgårdar och/eller för återlämning till bondgårdar av mjölkbehållare eller mjölkprodukter avsedda för djurfoder.

k) Specialfordon för transport av pengar och/eller värdeföremål.

l) Fordon som används för transport av djuravfall eller djurkadaver som inte är avsedda som människoföda.

m) Fordon som uteslutande används på vägar inom knutpunktsanläggningar som hamnar, intermodala terminaler och järnvägsterminaler.

n) Fordon som används för transport av levande djur från lantgårdar till lokala marknader och omvänt eller från marknader till lokala slakterier inom en radie på 100 km.

o) Fordon eller kombinationer av fordon som transporterar byggmaskiner för ett byggföretag inom en radie av 100 km från den plats där företaget är beläget, på villkor att körningen av fordonen inte utgör förarens huvudsakliga uppgift.

p) Fordon som används för leverans av färdigblandad betong.

4. Förutsatt att förarnas arbetsförhållanden inte äventyras och att det är förenligt med trafiksäkerheten och att de gränser som fastställs i del B avsnitt 3 artikel 3 efterlevs, får en part, och när det gäller unionen, en medlemsstat, bevilja tillfälliga undantag från tillämpningen av artiklarna 4, 5 och 6 i det här avsnittet för transporter som genomförs vid exceptionella omständigheter, i enlighet med tillämpligt förfarande i parten.

De tillfälliga undantagen ska vederbörligen motiveras och omedelbart anmälas till den andra parten. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska precisera formerna för denna anmälan. Varje part ska omedelbart offentliggöra denna information på en offentlig webbplats och säkerställa att dess egna genomförandeåtgärder beaktar undantag som beviljats av den andra parten.

AVSNITT 3

ARBETSTID FÖR MOBILA ARBETSTAGARE

ARTIKEL 1

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt gäller mobila arbetstagare anställda av företag som yrkesmässigt bedriver godstransport på väg i parterna och som utför sådana resor som avses i artikel 462 i detta avtal.

   Detta avsnitt gäller även förare som är egenföretagare.

2. I den mån detta avsnitt innehåller mer specifika bestämmelser gällande mobila arbetstagare som utför vägtransporter ska det ha företräde framför de relevanta bestämmelserna i artikel 387 i detta avtal.

3. Detta avsnitt kompletterar bestämmelserna i del B avsnitt 2 som har företräde framför bestämmelserna i detta avsnitt.

4. En part får avstå från att tillämpa detta avsnitt på mobila arbetstagare och förare som är egenföretagare och som utför högst två resor tur och retur under en kalendermånad i enlighet med artikel 462 i detta avtal.

5. Om en part avstår från att tillämpa detta avsnitt enligt punkt 4, ska den parten underrätta den andra parten.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avsnitt gäller följande definitioner:

1. *arbetstid*:

a) Vad gäller mobila arbetstagare avses hela tidsperioden mellan arbetets början och dess slut, under vilken de befinner sig på sin arbetsplats, står till arbetsgivarens förfogande och ägnar sig åt sina uppgifter eller sin verksamhet, dvs.

– den tid som ägnas åt allt arbete som avser vägtransporter, särskilt följande:

i) Körning.

ii) Lastning och lossning.

iii) Hjälp till passagerare som stiger på eller av fordonet.

iv) Rengöring och tekniskt underhåll.

v) Allt annat arbete som syftar till att säkerställa fordonets och lastens säkerhet eller till att uppfylla de bestämmelser i lagar och andra författningar som direkt hänger samman med transporten i fråga, däribland övervakning av lastning och lossning, administrativa formaliteter med polis, tull, invandrarmyndigheter m.m.

– de perioder då den mila arbetstagaren inte fritt kan disponera sin tid och måste befinna sig på sin arbetsplats, beredd att utföra sitt normala arbete och vissa specifika arbetsuppgifter, i synnerhet under perioder av väntan inför lastning eller lossning när det i förväg inte är känt hur länge dessa kommer att vara, dvs. antingen före avresan eller strax innan perioden i fråga faktiskt inleds, eller enligt de allmänna villkor som har förhandlats fram mellan arbetsmarknadens parter och/eller som fastställs i parternas lagstiftning.

b) Vad gäller förare som är egenföretagare tillämpas samma definition på tidsperioden mellan arbetets början och dess slut, under vilken de befinner sig på sin arbetsplats, står till kundens förfogande och ägnar sig åt sina uppgifter eller annan verksamhet än allmänt administrativt arbete som inte direkt hänger samman med transporten i fråga.

I arbetstiden ingår inte de raster som avses i artikel 4 eller de viloperioder som avses i artikel 5 och inte heller, utan att det påverkar tillämpningen av den lagstiftning i parterna eller de avtal mellan arbetsmarknadens parter i vilka det föreskrivs att sådana perioder ska kompenseras eller begränsas, den tid då arbetstagaren är tillgänglig, enligt punkt 2 i den här artikeln.

2. *tid då arbetstagaren är tillgänglig*:

– andra perioder än raster och viloperioder under vilka den mobila arbetstagaren inte är tvungen att befinna sig på sin arbetsplats, men måste vara tillgänglig för att tillmötesgå eventuella uppmaningar om att påbörja eller fortsätta körningen eller utföra annat arbete. Som tid då arbetstagaren är tillgänglig anses framför allt de perioder under vilka den mobila arbetstagaren beledsagar ett fordon som transporteras med färja eller tåg samt väntetid vid gränser eller till följd av trafikförbud,

– dessa perioder och hur långa de förväntas bli ska i förväg vara känt av den mobila arbetstagaren, dvs. antingen före avresan respektive strax innan perioden i fråga faktiskt inleds, eller enligt de allmänna villkor som har förhandlats fram mellan arbetsmarknadens parter och/eller som fastställs i parternas lagstiftning,

– när det gäller mobila arbetstagare som kör i lag, den tid som tillbringas bredvid föraren eller på en sovbrits medan fordonet är i rörelse.

3. *arbetsplats*:

– den ort där det företag som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg för vilket den person som utför mobilt arbete avseende vägtransporter utför uppgifter har sitt huvudkontor och sina olika underkontor, oavsett om dessa har samma adress som företagets säte eller huvudkontor,

– det fordon som den person som utför mobilt arbete avseende vägtransporter använder vid utförandet av sina uppgifter, och

– alla andra platser där den verksamhet bedrivs som har samband med utförande av transporter.

4. *mobil arbetstagare*: vid tillämpningen av detta avsnitt avses varje arbetstagare som ingår i den del av personalstyrkan som förflyttar sig, inbegripet praktikanter och lärlingar, och som är anställd av ett företag som utför person- eller varutransporter på väg på den andra partens territorium.

5. *förare som är egenföretagare*: en person vars huvudsakliga sysselsättning är att transportera gods på väg mot betalning eller annan ersättning, som har rätt att arbeta för egen räkning och som inte är knuten till en arbetsgivare genom ett anställningsavtal eller något annat hierarkiskt arbetsförhållande, som är fri att organisera de relevanta arbetsuppgifterna, vars inkomst är direkt beroende av den vinst som görs och som är fri att, individuellt eller genom ett samarbete med andra förare som är egenföretagare, ingå affärsförbindelser med flera kunder.

   Enligt detta avsnitt har de förare som inte uppfyller dessa kriterier samma skyldigheter och rättigheter som de som fastställs för mobila arbetstagare i detta avsnitt.

6. *person som utför mobilt arbete avseende vägtransporter*: mobil arbetstagare eller förare som är egenföretagare som utför sådant arbete.

7. *vecka*: den period som börjar måndag kl. 00.00 och slutar söndag kl. 24.00.

8. *nattetid*: den period på minst fyra timmar som fastställs i nationell lagstiftning, mellan kl. 00.00 och kl. 07.00.

9. *nattarbete*: allt arbete som utförs nattetid.

ARTIKEL 3

Maximal veckoarbetstid

1. Varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den genomsnittliga veckoarbetstiden inte överstiger 48 timmar. Den maximala veckoarbetstiden får uppgå till 60 timmar endast om den genomsnittliga arbetstiden per vecka beräknad över fyra månader inte överstiger 48 timmar.

2. Varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att arbetstiden för olika arbetsgivare är lika med summan av arbetstiden. Arbetsgivaren ska av den mobila arbetstagaren skriftligen begära uppgifter om arbete som har utförts för annan arbetsgivare. Den mobila arbetstagaren ska skriftligen tillhandahålla denna information.

ARTIKEL 4

Raster

Varje part ska vidta de åtgärder som, utan att det påverkar bestämmelserna i del B avsnitt 2 i denna bilaga, krävs för att säkerställa att personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter under inga omständigheter arbetar mer än sex timmar i sträck utan rast. Arbetet ska avbrytas för en rast på minst 30 minuter om den totala arbetstiden omfattar mellan sex och nio timmar, och på minst 45 minuter om den totala arbetstiden omfattar mer än nio timmar.

Rasten kan delas upp på flera perioder om minst 15 minuter vardera.

ARTIKEL 5

Viloperioder

Vid tillämpning av detta avsnitt omfattas praktikanter och lärlingar som är anställda av ett företag som utför person- eller varutransporter på väg på den andra partens territorium av samma bestämmelser under viloperioden som andra mobila arbetstagare i enlighet med del B avsnitt 2 i denna bilaga.

ARTIKEL 6

Nattarbete

Varje part ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att följande uppfylls:

a) Om nattarbete utförs får dygnsarbetstiden inte överstiga tio timmar per 24-timmarsperiod.

b) Kompensation för nattarbete ska utgå enligt nationella lagbestämmelser, kollektivavtal, avtal mellan arbetsmarknadens parter och/eller nationell praxis, men sådan kompensation är tillåten endast under förutsättning att den inte äventyrar vägtrafiksäkerheten.

ARTIKEL 7

Undantag

1. Bestämmelser om undantag från artiklarna 3 och 6 får, av objektiva eller tekniska skäl eller skäl som rör arbetets organisation, antas genom kollektivavtal eller avtal mellan arbetsmarknadens parter eller, om detta inte är möjligt, genom lagar och andra författningar, förutsatt att det sker i samråd med de berörda arbetsgivarnas och arbetstagarnas företrädare och att ansträngningar görs för att främja alla relevanta former av dialog mellan arbetsmarknadens parter.

2. Möjligheten till undantag från artikel 3 får inte resultera i införandet av en referensperiod som överstiger sex månader för beräkning av den maximala genomsnittliga veckoarbetstiden på 48 timmar.

3. Den specialiserade kommittén för vägtransport ska informeras om de undantag som tillämpas av en part i enlighet med punkt 1.

ARTIKEL 8

Information och register

Varje part ska säkerställa att

a) mobila arbetstagare informeras om relevanta nationella krav, de interna bestämmelserna i företaget som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg och avtal mellan de båda sidorna av branschen, i synnerhet kollektivavtal och företagsavtal, som nåtts utifrån detta avsnitt, och

b) arbetstiden för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter registreras. Registren ska bevaras i minst två år efter det att den tidsperiod som arbetet omfattar har löpt ut. Arbetsgivarna ska vara ansvariga för registreringen av de mobila arbetstagarnas arbetstid. På begäran ska arbetsgivaren vara skyldig att till de mobila arbetstagarna lämna en kopia av registreringen av de arbetade timmarna.

ARTIKEL 9

Förmånligare bestämmelser

Detta avsnitt ska inte påverka partens rätt att tillämpa eller införa lagar eller andra författningar som bättre skyddar säkerheten och hälsan när det gäller personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter, eller medlemsstaternas möjligheter att främja eller tillåta tillämpning av kollektivavtal eller andra avtal mellan arbetsmarknadens parter som bättre skyddar mobila arbetstagares säkerhet och hälsa. Dessa kriterier ska tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

AVSNITT 4

FÖRARNAS ANVÄNDNING AV FÄRDSKRIVARE

ARTIKEL 1

Innehåll och principer

I detta avsnitt fastställs krav för förare som omfattas av tillämpningsområdet för del B avsnitt 2 avseende användningen av färdskrivare enligt artikel 465.1 b i detta avtal.

ARTIKEL 2

Definitioner

1. Vid tillämpningen av detta avsnitt gäller de definitioner som fastställs i del B avsnitt 2 artikel 2.

2. Utöver de definitioner som avses i punkt 1, gäller följande definitioner i detta avsnitt:

a) *färdskrivare*: utrustning avsedd att installeras i vägfordon med uppgift att automatiskt eller halvautomatiskt visa, registrera, skriva ut, lagra och lämna detaljerad information om fordonens förflyttningar, inbegripet hastigheten, och detaljerad information om vissa av förarnas arbetspass.

b) *diagramblad*: ett blad konstruerat för att ta emot och bevara registrerade uppgifter, avsett att placeras i en analog färdskrivare och på vilket den analoga färdskrivarens skrivkomponenter kontinuerligt skriver av den information som ska registreras.

c) *färdskrivarkort*: ett smartkort som är avsett att användas med färdskrivaren och som gör det möjligt för färdskrivaren att fastställa kortinnehavarens roll och som gör det möjligt att överföra och lagra data.

d) *förarkort*: ett färdskrivarkort som utfärdats av de behöriga myndigheterna i en part till en viss förare, som kan identifiera föraren och gör det möjligt att lagra data om förarens aktiviteter.

e) *analog färdskrivare*: en färdskrivare som uppfyller föreskrifterna i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014[1] i dess anpassade lydelse enligt tillägg 31-B-4-1.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet (EUT L 60, 28.2.2014, s. 1).

f) *digital färdskrivare*: en färdskrivare som uppfyller någon av följande uppsättningar specifikationer, anpassade enligt tillägg 31-B-4-2:

– Bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85, tillämplig till och med den 30 september 2011.

– Bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85, tillämplig från och med den 1 oktober 2011.

– Bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85, tillämplig från och med den 1 oktober 2012.

g) *smart färdskrivare 1*: en färdskrivare som uppfyller föreskrifterna i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799[1], tillämplig från och med den 15 juni 2019, såsom den anpassats genom tillägg 31-B-4-3.

h) *smart färdskrivare 2*: en färdskrivare som uppfyller följande krav, nämligen

– automatisk registrering av gränsövergångar,

– registrering av lastnings- och lossningsverksamhet,

– registrering av huruvida fordonet används för gods- eller persontransporter, och

[1] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 av den 18 mars 2016 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 när det gäller krav för konstruktion, provning, installation, drift och reparation av färdskrivare och deras komponenter (EUT L 139, 26.5.2016, s. 1).

– med de detaljerade bestämmelser som fastställs i de genomförandeakter som avses i artikel 11 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014[1], anpassade enligt ett beslut av den specialiserade kommittén för vägtransport.

i) *händelse*: onormal drift som upptäcks av den digitala färdskrivaren och som kan bero på försök till bedrägeri.

j) *ogiltigt kort*: ett kort som upptäckts vara felaktigt, eller vars första autentisering misslyckats, vars första giltighetsdag ännu inte inträtt eller vars sista giltighetsdag har passerats.

ARTIKEL 3

Användning av förarkort

1. Förarkortet är personligt.

2. Föraren får endast inneha ett giltigt förarkort, och får endast använda sitt eget personliga kort. Föraren får inte använda ett kort som är defekt eller vars giltighet har gått ut.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet (EUT L 60, 28.2.2014, s. 1).

ARTIKEL 4

Utfärdande av förarkort

1. Förarkort ska begäras av den behöriga myndigheten i den part där föraren har sin normala hemvist.

2. I denna artikel avses med *normal hemvist* den plats där en person normalt vistas, dvs. minst 185 dygn per kalenderår, på grund av personlig och yrkesmässig anknytning eller, när det gäller en person utan yrkesmässig anknytning, på grund av personlig anknytning som visar på nära samband mellan den personen och platsen där denna vistas.

   Normal hemvist för en person vars yrkesmässiga anknytning är på en annan plats än den personliga anknytningen, och som därför växelvis bor på olika platser i två parter, ska dock anses vara platsen för den personliga anknytningen, förutsatt att denna person återvänder dit regelbundet. Detta sistnämnda villkor behöver inte uppfyllas om personen bor i en part i syfte att utföra ett tidsbestämt uppdrag.

3. Förare ska på lämpligt sätt bevisa sin normala hemvist, med hjälp av t.ex. identitetskort eller annan giltig handling.

ARTIKEL 5

Förnyelse av förarkort

Om föraren önskar förnya sitt förarkort ska ansökan om detta göras senast 15 arbetsdagar innan kortet upphör att gälla hos de behöriga myndigheterna i den part där föraren har sin normala hemvist.

ARTIKEL 6

Användning av förarkort och diagramblad

1. Varje dag föraren kör ska diagramblad eller förarkort användas, från den tidpunkt då fordonet övertas. Diagrambladet eller förarkortet får tas ut först vid den dagliga körtidens slut, om det inte är tillåtet att ta ut det vid någon annan tidpunkt eller det är nödvändigt för att föra in symbolen för landet efter det att en gräns passerats. Ett diagramblad eller förarkort får inte användas under en längre tid än det är avsett för.

2. Förare ska på lämpligt sätt skydda diagramblad eller förarkort, och ska inte använda smutsiga eller skadade diagramblad eller förarkort. Föraren ska säkerställa att, med beaktande av tjänsteperiodens längd, utskriften av data från färdskrivaren, när sådan begärs av en kontrolltjänsteman, kan genomföras korrekt vid en eventuell inspektion.

3. När en förare inte kan använda den i fordonet installerade färdskrivaren på grund av att föraren lämnat fordonet ska de tidsperioder som anges i punkt 5 b ii, iii och iv

   a) om fordonet är utrustat med en analog färdskrivare, föras in på diagrambladet antingen för hand, genom automatisk registrering eller på annat sätt, läsligt och utan att diagrambladet smutsas ned, eller

   b) om fordonet är utrustat med en digital färdskrivare, en smart färdskrivare 1 eller en smart färdskrivare 2, föras in på förarkortet med hjälp av den manuella inmatningsfunktion som finns i färdskrivaren.

   Parterna ska inte ålägga förarna att redovisa några formulär om sina aktiviteter under den tid då de inte befunnit sig i fordonet.

4. Om det finns mer än en förare ombord på ett fordon som är utrustat med en digital färdskrivare, en smart färdskrivare 1 eller en smart färdskrivare 2, ska varje förare förvissa sig om att det egna förarkortet sätts in på rätt kortplats i färdskrivaren.

   Om det finns mer än en förare ombord på ett fordon som är utrustat med en analog färdskrivare ska förarna vid behov ändra diagrambladen så att den information som är relevant registreras på diagrambladet för den förare som för tillfället kör fordonet.

5. Förarna ska

a) säkerställa att den på diagrambladet registrerade tiden överensstämmer med den officiella tiden i fordonets registreringsland,

b) använda reglagen så att följande tidskategorier registreras tydligt var för sig

i) under symbolen: körtid,

ii) under symbolen: ”annat arbete”, med vilket avses andra verksamheter än körning enligt definitionen del B avsnitt 3 artikel 2 a, samt arbete för samma eller annan arbetsgivare inom eller utanför transportsektorn,

iii) under symbolen: ”tillgänglighet” enligt definitionen i del B avsnitt 3 artikel 2 b,

iv) under symbolen: raster, vila, årlig ledighet eller sjukledighet,

v) under symbolen för ”färja/tåg”: utöver symbolen: den viloperiod som tillbringas ombord på en färja eller ett tåg i enlighet med del B avsnitt 2 artikel 6.12.

6. Varje förare av ett fordon som är utrustat med en analog färdskrivare ska lämna följande uppgifter på sitt diagramblad:

a) Efter- och förnamn (när diagrambladet börjar användas).

b) Datum och ort där användningen av diagrambladet börjar samt datum och ort där användningen upphör.

c) Registreringsnummer för varje fordon som föraren tilldelas, såväl vid starten av den första på diagrambladet registrerade resan som därefter, om byte av fordon sker, under diagrambladets användning.

d) Vägmätarens ställning

i) vid starten av den första resa som är registrerad på diagrambladet,

ii) vid slutet av den sista resa som är registrerad på diagrambladet,

iii) vid fordonsbyte under en arbetsdag (avläsning på det första fordonet som föraren hade tilldelats och avläsning på nästa fordon).

e) Tidpunkt för eventuellt fordonsbyte.

f) Symbolerna för de länder där den dagliga arbetsperioden påbörjas respektive avslutas. Föraren ska även föra in symbolen för landet han eller hon kommer till efter att ha passerat gränsen mellan en EU-medlemsstat och Förenade kungariket i början av sitt första stopp i denna medlemsstat eller Förenade kungariket. Detta första stopp ska göras vid den närmaste möjliga platsen att stanna på vid eller efter gränsen. Om passagen av en parts gräns sker på en färja eller ett tåg ska föraren föra in symbolen för landet vid ankomsthamnen eller ankomststationen.

7. Föraren ska i den digitala färdskrivaren föra in symbolerna för de länder där den dagliga arbetsperioden påbörjas respektive avslutas.

Från och med den 2 februari 2022 ska föraren även föra in symbolen för landet han eller hon kommer till efter att ha passerat gränsen mellan en medlemsstat och Förenade kungariket i början av sitt första stopp i denna medlemsstat eller Förenade kungariket. Detta första stopp ska göras vid den närmaste möjliga platsen att stanna på vid eller efter gränsen. Om passagen av en parts gräns sker på en färja eller ett tåg ska föraren föra in symbolen för landet vid ankomsthamnen eller ankomststationen.

En medlemsstat eller Förenade kungariket får kräva att förare av fordon som utför transporter inom deras territorium ska lägga till mer detaljerade geografiska uppgifter till landssymbolen, förutsatt att varje part i förväg informerar den andra parten om dessa detaljerade geografiska uppgifter.

Förare är inte tvungna att föra in de uppgifter som avses i första meningen i första stycket om färdskrivaren automatiskt registrerar lokaliseringsuppgifter.

ARTIKEL 7

Korrekt användning av färdskrivare

1. Transportföretag och förare ska säkerställa att den digitala färdskrivaren och förarkortet fungerar och används på rätt sätt. Transportföretag och förare som använder analoga färdskrivare ska säkerställa att de fungerar och att diagrambladen används på rätt sätt.

2. Det är förbjudet att förfalska, dölja, hemlighålla eller förstöra uppgifter på diagrambladet eller i färdskrivaren eller på förarkortet samt utskrifter från färdskrivare. Det är också förbjudet att manipulera färdskrivare, diagramblad eller förarkort så att uppgifter och/eller utskrifter förfalskas, hemlighålls eller förstörs. Fordonet får inte ha någon anordning som gör det möjligt att utföra ovannämnda manipulationer.

ARTIKEL 8

Kort som stulits, förkommit eller skadats

1. De utfärdande myndigheterna i parterna ska under en period som åtminstone motsvarar kortens giltighetstid föra ett register över kort som utfärdats, stulits, förkommit eller skadats.

2. Om kortet skadas eller inte fungerar på ett fullgott sätt ska föraren återlämna det till den behöriga myndigheten i landet där föraren har sin normala hemvist. Om förarkortet stjäls ska det anmälas i vederbörlig ordning till de behöriga myndigheterna i den stat där stölden skedde.

3. Om förarkortet förkommer ska det anmälas i vederbörlig ordning både till de behöriga myndigheterna i den part som har utfärdat kortet och till myndigheterna i den part där föraren har sin normala hemvist, om det rör sig om olika myndigheter.

4. Om förarkortet skadas, inte fungerar på fullgott sätt, förkommer eller stjäls ska föraren inom sju dagar ansöka om ett ersättningskort hos de behöriga myndigheterna i den part där föraren har sin normala hemvist.

5. Under de omständigheter som anges i punkt 4 får föraren fortsätta att köra utan förarkort under högst 15 dagar, eller under en längre period om detta är nödvändigt för att återföra fordonet till den anläggning där det är baserat, förutsatt att föraren kan styrka att det är omöjligt att visa eller använda kortet under denna period.

ARTIKEL 9

Skadade förarkort och diagramblad

1. Om ett diagramblad med registreringar eller ett förarkort har skadats, ska föraren förvara det skadade diagrambladet eller förarkortet tillsammans med det reservdiagramblad som används som ersättning.

2. Om förarkortet skadas, inte fungerar på fullgott sätt, förkommer eller stjäls ska föraren

   a) i början av sin körning skriva ut uppgifterna avseende det fordon som föraren kör och på den utskriften ange

i) uppgifter som gör det möjligt att identifiera föraren (namn, förarkorts- eller körkortsnummer), samt förarens namnteckning, och

ii) de tidsperioder som avses i artikel 6.5 b ii, iii och iv,

b) i slutet av körningen skriva ut uppgifterna om de tidsperioder som registrerats av färdskrivaren, registrera eventuella perioder där annat arbete har utförts, föraren har varit tillgänglig eller tagit vila sedan utskriften som gjordes vid avfärden, i den mån de inte registrerats av färdskrivaren, och på detta dokument ange uppgifter som gör det möjligt att identifiera föraren (namn, förarkorts- eller körkortsnummer), samt förarens namnteckning.

ARTIKEL 10

Register som ska innehas av föraren

1. En förare av ett fordon utrustat med en analog färdskrivare ska när som helst på behörig kontrolltjänstemans begäran kunna visa upp följande:

i) Diagramblad för innevarande dag och de föregående 28 dagarna.

ii) Förarkortet, om föraren innehar ett sådant.

iii) Registreringar som gjorts för hand och utskrifter som gjorts under innevarande dag och de föregående 28 dagarna.

2. Föraren av ett fordon utrustat med en digital färdskrivare, en smart färdskrivare 1 eller en smart färdskrivare 2, ska när som helst på behörig kontrolltjänstemans begäran kunna visa upp följande:

i) Förarens förarkort.

ii) Registreringar som gjorts för hand och utskrifter som gjorts under innevarande dag och de föregående 28 dagarna.

iii) Diagramblad för samma period som anges i led ii, då föraren har kört ett fordon utrustat med en analog färdskrivare.

Från och med den 31 december 2024 ska den period på 28 dagar som avses i punkt 1 i och iii och punkt 2 ii ersättas med 56 dagar.

3. En behörig kontrolltjänsteman får kontrollera att del B avsnitt 2 efterlevs genom att analysera diagrambladen, visade, utskrivna eller överförda uppgifter som har registrerats av färdskrivaren eller förarkortet, och i brist på detta, genom att analysera andra handlingar som kan visa att en bestämmelse i denna förordning inte efterlevs.

ARTIKEL 11

Förfaranden för vägtransportföretag i händelse av funktionsfel i utrustningen

Om färdskrivaren inte är i funktion eller inte fungerar på fullgott sätt ska föraren notera uppgifter som gör det möjligt att identifiera honom eller henne (namn, förarkorts- eller körkortsnummer), inbegripet namnteckning, samt uppgifter om de olika tidsperioder som inte längre registreras eller skrivs ut korrekt av färdskrivaren

a) på diagrambladet eller diagrambladen, eller

b) på ett tillfälligt blad som ska fästas vid diagrambladet eller förvaras tillsammans med förarkortet.

ARTIKEL 12

Kontroll av efterlevnaden

1. Varje part ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att bestämmelserna i del B avsnitten 2, 3 och 4 iakttas, i synnerhet genom att årligen säkerställa en lämplig nivå av vägkontroller och kontroller på företagens anläggningar som täcker ett stort och representativt tvärsnitt av mobila arbetstagare, förare, företag och fordon av alla transportkategorier som omfattas av räckvidden för dessa avsnitt.

De behöriga myndigheterna i varje part ska organisera kontrollerna så att

i) under varje kalenderår, minst 3 % av de dagar då arbete utförs av fordonens förare som omfattas av tillämpningsområdet för del B avsnitt 2 i denna bilaga kontrolleras, och

ii) åtminstone 30 % av det totala antalet arbetsdagar som kontrolleras är vägkontroller och åtminstone 50 % av dem sker på företagens anläggningar.

Vägkontrollerna ska inbegripa

i) körperioder per dag och per vecka, avbrott och dygns- och veckovilor,

ii) vid behov diagrambladen för föregående dagar, som ska finnas ombord på fordonet, och/eller data för samma period som lagrats i förarkortet och/eller färdskrivarens minne och/eller utskrifter, och

iii) kontroll av att färdskrivaren fungerar korrekt.

Dessa kontroller ska utföras utan diskriminering bland fordon, företag och förare oavsett om de är hemmahörande eller ej, och utan hänsyn till resans ursprung, dess destination eller typen av färdskrivare.

Kontrollerna på företagens anläggningar ska, utöver de delar som omfattas av vägkontrollerna, inbegripa följande:

i) Veckovilor och körperioder mellan dessa viloperioder.

ii) Körtidsbegränsningar under tvåveckorsperioder.

iii) Kompensation för reducerade veckovilor i enlighet med del B avsnitt 2 artikel 6.6 och 6.7.

iv) Användning av diagramblad och/eller data från fordonsenhet och förarkort och utskrifter och/eller organiseringen av förarnas arbetstid.

2. Om det vid vägkontroll av föraren av ett fordon som är registrerat i en annan parts territorium framkommer omständigheter som ger anledning att anta att överträdelser har begåtts, som inte kan styrkas under kontrollförfarandet på grund av att nödvändiga data saknas, ska de behöriga myndigheterna i berörda medlemsstater bistå varandra vid utredningen av ärendet. I fall där de behöriga myndigheterna i detta syfte genomför en kontroll på företagets anläggning ska resultaten av denna kontroll kommuniceras till de behöriga myndigheterna i den andra parten.

3. De behöriga myndigheterna i parterna ska samarbeta med varandra för att organisera vägkontrollerna.

4. Varje part ska införa ett riskvärderingssystem för företag baserat på det relativa antalet överträdelser enligt föreskrifterna i tillägg 31-A-1-1 och på alla överträdelser som finns med i förteckningen som upprättats av den specialiserade kommittén för vägtransport enligt del A avsnitt 1 artikel 6.3, som ett enskilt företag har begått.

5. Företag med en hög riskvärdering ska kontrolleras oftare och mer ingående.

6. Varje part och, när det gäller unionen, varje medlemsstat ska ge sina behöriga myndigheter möjlighet att ålägga en vägtransportör och/eller förare en påföljd för en överträdelse av tillämpliga bestämmelser om körtider, raster och viloperioder som upptäckts på dess territorium och för vilka ingen påföljd redan har utdömts, även om överträdelsen har begåtts på den andra partens territorium eller, när det gäller unionen, på en medlemsstats eller ett tredjelands territorium.

Tillägg 31-B-4-1

ANPASSNINGAR AV TEKNISKA SPECIFIKATIONER
FÖR ANALOGA FÄRDSKRIVARE

Bilaga I till förordning (EU) nr 165/2014 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

a) I avsnitt III (Konstruktionsnormer för färdskrivare), punkt 4.1 i underavsnitt c (Registreringsinstrument), ska ”artikel 34.5 b ii, iii och iv i denna förordning” ersättas med ”del B avsnitt 4 artikel 6.5 b ii, iii och iv i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

b) I avsnitt III (Konstruktionskrav för färdskrivare) punkt 4.2 i underavsnitt c (Registreringsinstrument) ska ”artikel 34 i denna förordning” ersättas med ”del B avsnitt 4 artikel 6.5 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

c) I avsnitt IV (Diagramblad), punkt 1 tredje stycket i underavsnitt a (Allmänt) ska ”artikel 34 i denna förordning” ersättas med ”del B avsnitt 4 artikel 6.6 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

d) I avsnitt V (Installation av färdskrivare) punkt 5 första stycket ska ”denna förordning” ersättas med ”del B avsnitt 4 och del C avsnitt 2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

e) I avsnitt V (Installation av färdskrivare) punkt 5 tredje stycket ska ” del A i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG” ersättas med ”konsoliderade resolutionen om fordonskonstruktion (R.E.3)” och ”denna förordning” ersättas med ”del C avsnitt 2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

f) I avsnitt VI (Kontroller och besiktningar) i texten före punkt 1 ska ”och Förenade kungariket” införas efter ”medlemsstaterna”.

g) I avsnitt VI (Kontroller och besiktningar) punkt 1 (Utfärdande av intyg för nya eller reparerade instrument) andra stycket ska ”och Förenade kungariket” införas efter ”medlemsstaterna” och ”förordningen och dess bilagor” ersättas med ”del B avsnitt 4 och del C avsnitt 2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

h) I avsnitt VI (Kontroller och besiktningar) punkt 3 (Periodiska besiktningar) b ska ”och Förenade kungariket” införas efter ”medlemsstat”.

Tillägg 31-B-4-2

ANPASSNINGAR AV DE TEKNISKA SPECIFIKATIONERNA
FÖR DIGITALA FÄRDSKRIVARE

Bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85, inklusive tilläggen, som infördes genom rådets förordning (EG) nr 2135/98[1], ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

1. När det gäller Förenade kungariket ska hänvisningarna till ”medlemsstat” ersättas med ”part”, med undantag för hänvisningarna i underavsnitt IV (Konstruktions- och funktionskrav för färdskrivarkort) punkt 174 och underavsnitt VII (Utfärdande av kort) punkt 268a.

2. ”Rådets förordning (EEG) nr 3820/85” och ”förordning (EG) nr 561/2006” ska ersättas med ”del B avsnitt 2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

Avsnitt I (Definitioner) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

[1] Rådets förordning (EG) nr 2135/98 av den 24 september 1998 om ändring av förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och direktiv 88/599/EEG om enhetligt förfarande vid kontroll av förordningarna (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 av förordningarna (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 (EGT L 274, 9.10.1998, s. 1).

3. Led u ska ersättas med följande:

”u) *Hjulens effektiva omkrets*: genomsnittsvärdet för de sträckor som tillryggalagts av de hjul som förflyttar fordonet (drivhjul) under loppet av ett fullt varv. Uppmätning av dessa sträckor ska ske under sådana standardiserade provningsförhållanden som definieras i krav 414 och uttrycks i formen ”l = … mm”. Fordonstillverkare får ersätta uppmätningen av dessa avstånd med en teoretisk beräkning där axeltrycket i fordon utan last i körklart skick, dvs. med kylvätska, smörjmedel, bränsle, verktyg, reservhjul och förare, beaktas. Metoderna för denna teoretiska beräkning ska godkännas av den behöriga myndigheten i en part och kan endast utföras innan färdskrivaren aktiveras.”

4. I led bb ska hänvisningen till ”rådets direktiv 92/6/EEG” ersättas med ”respektive parts tillämpliga lag”.

5. Led ii ska ersättas med följande:

”*säkerhetscertifiering*: förfarandet för ett certifieringsorgan som använder CC (*Common Criteria*) för att intyga att den färdskrivare (eller den komponent) eller det färdskrivarkort som undersöks uppfyller de säkerhetskrav som anges i tillägg 10 (Allmänna säkerhetsmål).”

6. I led mm ska hänvisningen till ”direktiv 92/23/EEG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 54”.

7. I led nn ska fotnot 17 ersättas med följande:

”*fordonets identifieringsnummer*: en fast teckenkombination som tillverkaren tilldelar varje fordon och som består av två delar, varav den första utgörs av högst sex tecken (bokstäver eller siffror) som betecknar fordonets allmänna egenskaper, i synnerhet typ och modell, och den andra utgörs av åtta tecken varav de fyra första får vara bokstäver eller siffror och de övriga fyra endast får vara siffror, förutsatt att de tillsammans med den första delen entydigt identifierar ifrågavarande fordon.”

8. I led rr ska första strecksatsen ersättas med följande:

”– endast installeras och används i fordon av typen M1 och N1 i den mening som avses i den konsoliderade resolutionen om fordonskonstruktion (R.E.3)”.

Avsnitt II (Allmän beskrivning av och funktioner hos färdskrivaren) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

9. I punkt 004 ska sista stycket utgå.

Avsnitt III (Konstruktions- och funktionskrav för färdskrivare) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

10. I punkt 065 ska hänvisningen till ”direktiv 2007/46/EG” ersättas med ”den konsoliderade resolutionen om fordonskonstruktion (R.E.3)”.

11. I punkt 162 ska hänvisningen till ”kommissionens direktiv 95/54/EG av den 31 oktober 1995 om anpassningen till den tekniska utvecklingen av rådets direktiv 72/245/EEG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 10”.

Avsnitt IV (Konstruktions- och funktionskrav för färdskrivarkort) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

12. I punkt 174 ska hänvisningen till ”UK: Förenade kungariket ”ersättas med ”För Förenade kungariket ska landsbeteckningen vara UK.”

13. I punkt 185 ska hänvisningen till ”gemenskapens territorium” ersättas med ”unionens och Förenade kungarikets territorium”.

14. I punkt 188 ska hänvisningen till ”kommissionens direktiv 95/54/EG av den 31 oktober 1995” ersättas med ”FN-föreskrift nr 10”.

15. I punkt 189 ska sista stycket utgå.

Avsnitt V (Installation av färdskrivaren) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

16. I punkt 250a ska hänvisningen till ”förordning (EG) nr 68/2009” ersättas med ”tillägg 12 till denna bilaga”.

Avsnitt VI (Kontroller, besiktningar och reparationer) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

17. Inledningsfrasen ska ersättas med följande:

”Bestämmelserna för när plomberingarna får avlägsnas, i enlighet med del C avsnitt 2 artikel 5.5 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan anges i kapitel V.3 i denna bilaga.”

18. I underavsnitt 1 (Godkännande av montörer eller verkstäder) ska hänvisningen till ”artikel 12.1 i denna förordning” ersättas med ”del C avsnitt 2 artiklarna 5.1 och 8 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

Avsnitt VII (Utfärdande av kort) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

19. I punkt 268a ska ”och Förenade kungariket” införas efter ”medlemsstaterna” där det förekommer.

Avsnitt VIII (Typgodkännande för färdskrivare och färdskrivarkort) i bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

20. I punkt 271 ska ”i enlighet med artikel 5 i denna förordning” utelämnas.

Tillägg 1 (Dataordlista) till bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

21. I punkt 2.111 ska hänvisningen till ”direktiv 92/23/EEG, EGT L 129, 31.3.1992, s. 95” ersättas med ”FN-föreskrift nr 54”.

Tillägg 9 (Typgodkännande - förteckning över minsta antal provningar som krävs) till bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

22. I punkt 5.1 i avsnitt 2 (Funktionstest av fordonsenheter) ska hänvisningen till ”direktiv 95/54/EG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 10”.

23. I punkt 5.1 i avsnitt 3 (Funktionstest av rörelsesensor) ska hänvisningen till ”direktiv 95/54/EG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 10”.

Tillägg 12 (Adapter för fordonskategorierna M1 och N1) till bilaga IB till förordning (EEG) nr 3821/85 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

24. I avsnitt 4 (Konstruktions- och funktionskrav för en adapter) i punkt 4.5 (Prestanda) i ADA_023 ska ”kommissionens direktiv 2006/28/EG om ändring, på grund av anpassning till den tekniska utvecklingen, av rådets direktiv 72/245/EEG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 10”.

25. I punkt 5.1 i tabellen i underavsnitt 7.2 (Funktionsintyg) ska ”direktiv 2006/28/EG” med ”FN-föreskrift nr 10”.

Tillägg 31-B-4-3

ANPASSNINGAR AV DE TEKNISKA SPECIFIKATIONERNA FÖR SMARTA FÄRDSKRIVARE

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799, inklusive dess bilagor och tillägg, ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

1. När det gäller Förenade kungariket ska hänvisningarna till ”medlemsstat” ersättas med ”part”, med undantag för hänvisningarna i underavsnitt 4.1 punkt 229 och i avsnitt 7 punkt 424.

2. ”Förordning (EEG) nr 3820/85” och ”förordning (EG) nr 561/2006” ska ersättas med ”del B avsnitt 2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

3. ”Förordning (EU) nr 165/2014” ska ersättas med ”del B avsnitt 4 och del C avsnitt 2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”, med undantag för hänvisningarna i punkt 402 i underavsnitt 5.3 och i punkt 424 i avsnitt 7.

4. ”Direktiv (EU) 2015/719” och ”rådets direktiv 96/53/EG” ska ersättas med ”del C avsnitt 1 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

Avsnitt 1 (Definitioner) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

5. Led u ska ersättas med följande:

”u) *hjulens effektiva omkrets*:

Genomsnittsvärdet för de sträckor som tillryggalagts av de hjul som förflyttar fordonet (drivhjul) under loppet av ett fullt varv. Uppmätning av dessa sträckor ska ske under sådana standardiserade provningsförhållanden som definieras i krav 414 och uttrycks i formen ”l = … mm”. Fordonstillverkare får ersätta uppmätningen av dessa avstånd med en teoretisk beräkning där axeltrycket i fordon utan last i körklart skick, dvs. med kylvätska, smörjmedel, bränsle, verktyg, reservhjul och förare, beaktas. Metoderna för denna teoretiska beräkning ska godkännas av den behöriga myndigheten i en part och kan endast utföras innan färdskrivaren aktiveras.”

6. I led hh ska hänvisningen till ”rådets direktiv 92/6/EEG” ersättas med ”respektive parts tillämpliga lag”.

7. I led uu ska hänvisningen till ”direktiv 92/23/EEG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 54”.

8. I led vv ska fotnot 9 ersättas med följande:

”*fordonets identifieringsnummer*: en fast teckenkombination som tillverkaren tilldelar varje fordon och som består av två delar, varav den första utgörs av högst sex tecken (bokstäver eller siffror) som betecknar fordonets allmänna egenskaper, i synnerhet typ och modell, och den andra utgörs av åtta tecken varav de fyra första får vara bokstäver eller siffror och de övriga fyra endast får vara siffror, förutsatt att de tillsammans med den första delen entydigt identifierar ifrågavarande fordon.”

9. I led yy ska första strecksatsen ersättas med följande:

”– endast installeras och används i fordon av typen M1 och N1 i den mening som avses i den konsoliderade resolutionen om fordonskonstruktion (R.E.3)”.

10. Led aaa ska utgå.

11. I led ccc ska första stycket ersättas med ”Den 15 juni 2019”.

Avsnitt 2 (Allmän beskrivning av färdskrivaren och dess funktioner) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

12. Underavsnitt 2.1 punkt 7 sista stycket ska utgå.

Avsnitt 3 (Konstruktions- och funktionskrav för färdskrivare) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

13. I punkt 200 i underavsnitt 3.20 ska andra meningen i tredje stycket utgå.

14. Punkt 201 i underavsnitt 3.20 ska ersättas med följande:

”Fordonsenheten får även kunna mata ut följande data med hjälp av en särskild seriell anslutning som är oberoende av en frivillig CAN-busanslutning (ISO 11898 Vägfordon – Datakommunikation, hög hastighet – Kommunikation enligt CAN), för att göra det möjligt för elektroniska anordningar som har installerats i fordonet att behandla dem:

– Aktuellt UTC-datum och aktuell UTC-tid.

– Fordonets hastighet.

– Av fordonet tillryggalagd sträcka (vägmätare).

– Vald förar- och medföraraktivitet.

– Information om huruvida något färdskrivarkort för närvarande är isatt i förarens kortplats och i medförarens kortplats och (i tillämpliga fall) information om motsvarande kort (kortnummer och utfärdande land).

Övriga data får också matas ut utöver denna minsta tillåtna förteckning.

När fordonets tändning är på (ON) ska dessa data sändas kontinuerligt. När fordonets tändning är av (OFF) ska minst en ändring av förar- eller medföraraktivitet och/eller en isättning eller urtagning av ett färdskrivarkort ge motsvarande utgående data. Om utgående data har tillbakahållits medan fordonets tändning är av (OFF) ska dessa data göras tillgängliga när fordonets tändning har slagits på (ON) igen.

Förarens samtycke krävs om personuppgifter ska sändas.”

Avsnitt 4 (Konstruktions- och funktionskrav för färdskrivarkort) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

15. I punkt 229 i underavsnitt 4.1 ska följande stycke läggas till:

”För Förenade kungariket ska landsbeteckningen vara UK.”

16. I punkt 237 ska ”artikel 26.4 i förordning (EU) nr 165/2014” ersättas med ”del C avsnitt 2 artikel 9.2 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

17. I punkt 241 i underavsnitt 4.4 i kapitel 4 i denna bilaga ska ”gemenskapens territorium” ersättas med ”unionens och Förenade kungarikets territorium”.

18. Punkt 246 i underavsnitt 4.5 ska utgå.

Avsnitt 5 (Installation av färdskrivare) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

19. Punkt 397 första stycket i underavsnitt 5.2 ska ersättas med följande:

”397. En andra skylt får användas endast när det gäller fordon som tillhör kategorierna M1 och N1 och är utrustade med en adapter i enlighet med tillägg 16 till denna bilaga, och om det inte är möjligt att ta med all information som beskrivs i krav 396. I sådana fall ska denna andra skylt innehålla minst de sista fyra strecksatserna i krav 396.”

20. I punkt 402 i underavsnitt 5.3 ska ”artikel 22.3 i förordning (EU) nr 165/2014” ersättas med ”del C avsnitt 2 artikel 5.3 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

Avsnitt 6 (Kontroller, besiktningar och reparationer) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

21. Inledningsfrasen ska ersättas med följande:

”Bestämmelserna för när plomberingarna får avlägsnas anges i kapitel 5.3 i denna bilaga.”

Avsnitt 7 (Utfärdande av kort) i bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

22. I punkt 424 ska ”och Förenade kungariket” införas efter hänvisningen till ”medlemsstaterna” och ”artikel 31 i förordning (EU) nr 165/2014” ersättas med ”del C avsnitt 2 artikel 13 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

Tillägg 1 (Datakatalog) till bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

23. I punkt 2.163 ska ”direktiv 92/23/EEG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 54”.

Tillägg 11 (Gemensamma säkerhetsmekanismer) till bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

24. I punkt 9.1.4 (Utrustningsnivå: Fordonsenheter), i den första anmärkningen nedanför CSM_78, ska ”förordning (EU) nr 581/2010” ersättas med ”del B avsnitt 2 artikel 7.5 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

25. I punkt 9.1.5 (Utrustningsnivå: färdskrivarkort), i anmärkningen nedanför CSM_89, ska ”förordning (EU) nr 581/2010” ersättas med ”del B avsnitt 2 artikel 7.5 i bilaga 31 till handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan”.

Tillägg 12 (Positionsbestämning baserad på GNSS (*Global Navigation Satellite System*)) till bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

26. Andra stycket i avsnitt 1 (Inledning) ska utgå.

27. I avsnitt 2 (Specifikation för GNSS-mottagare) ska hänvisningen till ”kompatibel med tjänsterna inom programmen Galileo och Egnos (*European Geostationary Navigation Overlay Service*) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1285/2013” ersättas med ”kompatibel med satellitbaserade stödsystem”.

Tillägg 16 (Adapter för fordonskategorierna M1 och N1) till bilaga IC till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/799 ska inom ramen för detta avsnitt anpassas på följande sätt:

28. I punkt 5.1 i tabellen i avsnitt 7 (Typgodkännande för färdskrivare när en adapter används) ska hänvisningen till ”direktiv 2006/28/EG” ersättas med ”FN-föreskrift nr 10”.

DEL C

KRAV FÖR FORDON SOM ANVÄNDS FÖR TRANSPORT AV GODS I ENLIGHET MED ARTIKEL 466 I DETTA AVTAL

AVSNITT 1

VIKTER OCH DIMENSIONER

ARTIKEL 1

Innehåll och principer

De största vikter och dimensioner för fordon som får användas för de resor som avses i artikel 462 i detta avtal anges i tillägg 31-C-1-1.

ARTIKEL 2

Definitioner

I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *motorfordon*: varje motordrivet fordon som för egen kraft körs på väg.

b) *släpvagn*: varje fordon som är avsett att kopplas till ett motorfordon, med undantag av påhängsvagnar, och som genom sin konstruktion och utrustning är avsett för godsbefordran.

c) *påhängsvagn*: varje fordon som är avsett att kopplas till ett motorfordon på så sätt att en del av påhängsvagnen vilar på motorfordonet och att en väsentlig del av dess vikt och dess lasts vikt upptas av motorfordonet, och som genom sin konstruktion och utrustning är avsett för godsbefordran.

d) *fordonskombination*: antingen

– ett fordonståg bestående av ett motorfordon med tillkopplad släpvagn, eller

– ett ledat fordon bestående av ett motorfordon med tillkopplad påhängsvagn.

e) *temperaturkontrollerat fordon*: varje fordon med fast eller avtagbar överbyggnad som är särskilt utrustat för godsbefordran vid kontrollerad temperatur och vars sidoväggar inklusive isolering är minst 45 mm tjocka.

f) *största tillåtna dimensioner*: de största dimensioner som tillåts för användning av ett fordon.

g) *högsta tillåtna vikt*: den högsta vikt som tillåts för användning av ett lastat fordon.

h) *högsta tillåtna axelvikt*: den högsta vikt som tillåts för användningen av en lastad axel eller grupp av axlar.

i) *ton*: den vikt som en massa på ett ton har och som motsvarar 9,8 kilonewton (kN).

j) *odelbar last*: last som för vägtransport inte utan risk för onödiga kostnader eller skador kan delas i två eller flera dellaster och som på grund av sin storlek eller volym inte kan fraktas av ett motorfordon, en släpvagn, ett fordonståg eller ett ledat fordon som helt uppfyller bestämmelserna i detta avsnitt.

k) *alternativa bränslen*: bränslen eller kraftkällor som, åtminstone delvis, fungerar som ersättning för fossila oljekällor för energiförsörjning till transport och som kan bidra till en utfasning av fossila bränslen och en förbättrad miljöprestanda inom transportsektorn, och som utgörs av

   i) elektricitet som förbrukas i alla typer av elektriska fordon,

   ii) väte,

   iii) naturgas, inklusive biometan, i gasform (komprimerad naturgas – CNG) och flytande form (flytande naturgas – LNG),

   iv) gasol (LPG),

   v) mekanisk energi från fordonsbaserad lagring/fordonsbaserade källor, inklusive spillvärme.

l) *fordon som drivs med alternativa bränslen*: ett motorfordon som helt eller delvis drivs med ett alternativt bränsle.

m) *utsläppsfritt fordon*: ett tungt fordon utan en förbränningsmotor, eller med en förbränningsmotor som släpper ut mindre än 1 g CO_2/kWh.

n) *intermodal transport*: transport av en eller flera containrar eller växelflak med en längd på högst 45 fot, där lastbilen, släpvagnen, påhängsvagnen (med eller utan dragenhet), växelflaket eller containern körs på väg på den inledande och/eller avslutande delen av resan och använder järnväg eller inre vattenvägar eller annan vattenväg på den övriga delen.

ARTIKEL 3

Särskilda tillstånd

Ett fordon eller en fordonskombination som överstiger de högsta tillåtna vikter eller dimensioner som fastställs i tillägg 31-C-1-1 får endast brukas i trafiken på grundval av ett särskilt tillstånd, vilket ska utfärdas av de behöriga myndigheterna utan diskriminering, eller på liknande icke-diskriminerande villkor som ska avtalas från fall till fall med dessa myndigheter, under förutsättning att dessa fordon eller fordonskombinationer befordrar eller är avsedda att befordra odelbar last.

ARTIKEL 4

Lokala begränsningar

Detta avsnitt ska inte utgöra ett hinder för en icke-diskriminerande tillämpning av de vägtrafikbestämmelser som gäller i respektive part och som gör det möjligt att begränsa fordonens vikt och/eller dimensioner på vissa vägar eller konstbyggnader.

Detta innefattar möjligheterna att införa lokala begränsningar av största tillåtna dimensioner och högsta tillåtna vikt för fordon som kan användas i särskilda områden eller på särskilda vägar, när den lokala infrastrukturen inte medger trafik med långa och tunga fordon, som till exempel i stadskärnor, i små byar eller på platser av särskilt naturintresse.

ARTIKEL 5

Aerodynamiska anordningar fästa baktill på fordon eller fordonskombinationer

1. Fordon eller fordonskombinationer som är utrustade med aerodynamiska anordningar får överstiga de största längder som anges i punkt 1.1 i tillägg 31-C-1-1, för att möjliggöra montering av sådana anordningar baktill på fordon eller fordonskombinationer. Fordon eller fordonskombinationer som är utrustade med sådana anordningar ska uppfylla kraven i punkt 1.5 i tillägg 31-C-1-1, och ett överskridande av största tillåtna längder får inte medföra en ökad lastlängd för dessa fordon eller fordonskombinationer.

2. De aerodynamiska anordningar som avses i punkt 1 ska uppfylla följande driftsvillkor:

a) Under förhållanden då andra trafikanters eller förarens säkerhet riskeras ska dessa anordningar vikas ihop, fällas in eller tas bort av föraren.

b) När aerodynamiska anordningar och aerodynamisk utrustning är längre än 500 mm i utfällt läge ska de vara infällbara eller vikbara.

c) Användning på väginfrastruktur i och mellan städer ska ske med hänsyn till de särskilda förhållanden som råder i områden där hastighetsgränsen är 50 km/h eller lägre och där förekomsten av oskyddade trafikanter är mer sannolik.

d) När de är infällda/hopvikta ska de inte överskrida den största tillåtna längden med mer än 20 cm.

ARTIKEL 6

Aerodynamiska förarhytter

Fordon eller fordonskombinationer får överskrida de största längder som föreskrivs i punkt 1.1 i tillägg 31-C-1-1 under förutsättning att deras förarhytter tillhandahåller förbättrad aerodynamisk prestanda, energieffektivitet och säkerhet. Fordon eller fordonskombinationer utrustade med sådana förarhytter ska uppfylla kraven i punkt 1.5 i tillägg 31-C-1-1, och ett överskridande av de största tillåtna längderna får inte medföra ökad lastkapacitet för dessa fordon.

ARTIKEL 7

Intermodala transporter

1. De största längder som föreskrivs i punkt 1.1 i tillägg 31-C-1-1 och som i tillämpliga fall omfattas av artikel 6, och det största avstånd som föreskrivs i punkt 1.6 i tillägg 31-C-1-1, får överskridas med 15 cm för fordon eller fordonskombinationer som transporterar tomma eller lastade containrar eller växelflak med en längd på 45 fot, under förutsättning att vägtransporten av containern eller växelflaket i fråga är en del av en intermodal transport som utförs i enlighet med de villkor som fastställs av respektive part.

2. För intermodala transporter får den högsta tillåtna fordonsvikten för ledade fordon med fem eller sex axlar överskridas med två ton i den kombination som anges i punkt 2.2.2 a i tillägg 31-C-1-1 och med fyra ton i den kombination som anges i punkt 2.2.2 b i tillägg 31-C-1-1. Den högsta tillåtna fordonsvikten för dessa fordon får inte överstiga 44 ton.

ARTIKEL 8

Bevis på överensstämmelse

1. Som bevis på överensstämmelse med detta avsnitt ska de fordon som omfattas av det medföra ett av följande bevis:

a) En kombination av följande två skyltar:

– Tillverkarens föreskrivna skylt, dvs. en platta eller etikett anbringad av tillverkaren på ett fordon där de huvudsakliga tekniska egenskaper som är nödvändiga för identifiering av fordonet anges, och genom vilken de behöriga myndigheterna informeras om de högsta tillåtna vikter i körklart skick som är tillämpliga.

– En skylt avseende dimensionerna som i möjligaste mån fastsätts bredvid tillverkarens föreskrivna skylt och som innehåller följande information:

i) Tillverkarens namn.

ii) Fordonets identifieringsnummer.

iii) Längd (L) på motorfordonet, släpvagnen eller påhängsvagnen.

iv) Bredd (W) på motorfordonet, släpvagnen eller påhängsvagnen.

v) Uppgifter för mätning av fordonskombinationens längd:

– Avståndet (a) mellan motorfordonets framkant och kopplingsanordningens mittpunkt (kopplingskrok eller vändskiva); för vändskiva med flera kopplingspunkter måste det minsta och det största värdet anges (a_{min} och a_{max}).

– Avståndet (b) mellan mittpunkten på kopplingsanordningen för släpvagnen (vändskivans ring) eller påhängsvagnen (kopplingstapp) och bakkanten på släpvagnen eller påhängsvagnen; för en anordning med flera kopplingspunkter måste det minsta och det största värdet anges (b_{min} och b_{max}).

Fordonskombinationens längd är längden på motorfordonet och släpvagnen eller påhängsvagnen då de placerats i rät linje efter varandra.

b) En enda skylt som innehåller samma information som de två skyltar som avses i led a, eller

c) ett enda dokument som utfärdats av den behöriga myndigheten i en part eller, i unionens fall, den medlemsstat där fordonet är registrerat eller släpptes ut i trafik, och som innehåller samma information som de skyltar som avses i led a. Det ska förvaras på en plats som är lättillgänglig vid inspektion och ska skyddas på lämpligt sätt.

2. Om fordonets särdrag inte längre motsvarar de uppgifter som anges i beviset på överensstämmelse ska parten eller, i unionens fall, den medlemsstat i vilken fordonet är registrerat eller släpptes ut i trafik vidta de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa att beviset på överensstämmelse ändras.

3. De i punkt 1 nämnda skyltarna och dokumenten ska av parterna erkännas som det bevis på fordonets överensstämmelse som föreskrivs i detta avsnitt.

ARTIKEL 9

Kontroll av efterlevnaden

1. Respektive part ska vidta särskilda åtgärder för att identifiera fordon eller fordonskombinationer som är i trafik och som misstänks ha överskridit den högsta tillåtna vikten och som därför ska kontrolleras av parternas behöriga myndigheter för att säkerställa att kraven i detta avsnitt har uppfyllts. Detta kan göras med hjälp av automatiska system som är monterade på väginfrastrukturen, eller med hjälp av fordonsbaserad vägningsutrustning som är installerad i fordonen. Denna fordonsbaserade vägningsutrustning ska vara exakt och tillförlitlig, helt driftskompatibel och förenlig med alla fordonstyper.

2. En part får inte kräva att fordonsbaserad vägningsutrustning installeras i fordon eller fordonskombinationer som är registrerade i den andra parten.

3. Om automatiska system används för att fastställa överträdelser av detta avsnitt och för att påföra sanktioner ska dessa automatiska system vara certifierade. Om automatiska system används endast för identifieringsändamål behövs ingen certifiering.

4. Parterna ska, i enlighet med del A avsnitt 1 artikel 14, säkerställa att deras behöriga myndigheter utbyter information om överträdelser och sanktioner avseende denna artikel.

Tillägg 31-C-1-1

HÖGSTA TILLÅTNA VIKTER OCH STÖRSTA TILLÅTNA DIMENSIONER SAMT DÄRTILL HÖRANDE UPPGIFTER OM FORDON

1. Största tillåtna dimensioner för fordon (i meter, *m*)

1.1 Största längd:

–	Motorfordon	12,00 m
–	Släpvagn	12,00 m
–	Ledat fordon	16,50 m
–	Fordonståg	18,75 m

1.2 Största bredd:

a)	Alla fordon utom de fordon som avses i led b	2,55 m
b)	Överbyggnader till temperaturkontrollerade fordon eller temperaturkontrollerade containrar	2,60 m

1.3 Högsta höjd (alla fordon) 4,00 m

1.4 De dimensioner som anges i 1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.7, 1.8 och 4.4 omfattar även avtagbara påbyggnader och standardiserade godsbehållare såsom containrar

1.5 Varje motorfordon eller fordonskombination som är i rörelse måste kunna vända inom en cirkelring som har en yttre radie på 12,50 m och en inre radie på 5,30 m

1.6 Största avstånd mellan kopplingstappen och påhängsvagnens bakkant 12,00 m

1.7 Axel från den längst fram belägna yttre punkten på lastutrymmet bakom förarhytten till den längst bak belägna yttre punkten på fordonskombinationens släpvagn, minskad med avståndet mellan motorfordonets bakkant och släpvagnens framkant 15,65 m

1.8 Största avstånd uppmätt parallellt med fordonstågets längsgående axel från den längst fram belägna yttre punkten på lastutrymmet bakom förarhytten till den längst bak belägna yttre punkten på kombinationens släpvagn 16,40 m

2. Högsta tillåtna vikt för fordon (i ton)

2.1 Fordon som ingår i en fordonskombination

2.1.1 Tvåaxlad släpvagn 18 ton

2.1.2 Treaxlad släpvagn 24 ton

2.2 Fordonskombinationer

För fordonskombinationer där det ingår fordon som drivs med alternativa bränslen eller utsläppsfria fordon ska de högsta tillåtna vikterna enligt detta avsnitt höjas med den extra vikt som tekniken för det alternativa bränslet eller för utsläppsfri drift kräver, med högst 1 respektive 2 ton.

2.2.1 Fordonståg med fem eller sex axlar

a)	Tvåaxlat motorfordon med treaxlad släpvagn	40 ton
b)	Treaxlat motorfordon med två- eller treaxlad släpvagn	40 ton

2.2.2 Ledade fordon med fem eller sex axlar

a)	Tvåaxlat motorfordon med treaxlad påhängsvagn	40 ton
b)	Treaxlat motorfordon med två- eller treaxlad påhängsvagn	40 ton

2.2.3 Fordonståg med fyra axlar bestående av ett tvåaxlat motorfordon och en tvåaxlad släpvagn 36 ton

2.2.4 Ledade fordon med fyra axlar bestående av ett tvåaxlat motorfordon och en tvåaxlad påhängsvagn, om axelavståndet på påhängsvagnen

– överstiger eller är lika med 1,3 m och understiger eller är lika med 1,8 m 36 ton

– överstiger 1,8 m 36 ton
(+ 2 tons marginal när motorfordonets högsta tillåtna vikt (18 ton) och påhängsvagnens tandemaxels högsta tillåtna vikt (20 ton) iakttas och drivaxeln är utrustad med dubbla däck och luftfjädring eller likvärdig fjädring)

2.3 Motorfordon

För motorfordon som drivs med alternativa bränslen eller utsläppsfria fordon ska de högsta tillåtna vikterna enligt underavsnitten 2.3.1 och 2.3.2 höjas med den extra vikt som tekniken för det alternativa bränslet eller för utsläppsfri drift kräver, med högst 1 respektive 2 ton.

2.3.1 Tvåaxlade motorfordon 18 ton

2.3.2 Treaxlade motorfordon	25 ton (26 ton om drivaxeln är utrustad med dubbla däck och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller om varje drivaxel är utrustad med dubbla däck och den högsta vikten för varje axel inte överstiger 9,5 ton)
2.3.3 Fyraxlade motorfordon med två styraxlar	32 ton om drivaxeln är utrustad med dubbla däck och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller om varje drivaxel är utrustad med dubbla däck och den högsta vikten för varje axel inte överstiger 9,5 ton
3. Fordonens högsta tillåtna axelvikt (i ton)	

3.1 Singelaxlar

Singelaxel som inte är drivaxel	10 ton

3.2 Tandemaxlar på släpvagnar och påhängsvagnar

Summan av axeltrycket per tandemaxel får inte överstiga följande vikt, om axelavståndet (d)

– understiger 1 m (d < 1,0)	11 ton
– överstiger eller är lika med 1,0 m och understiger 1,3 m (1,0 ≤ d < 1,3)	16 ton
– överstiger eller är lika med 1,3 m och understiger 1,8 m (1,3 ≤ d < 1,8)	18 ton
– överstiger eller är lika med 1,8 m (1,8 ≤ d)	20 ton

3.3 Trippelaxlar på släpvagnar och påhängsvagnar

Summan av axeltrycket per tandemaxel får inte överstiga följande vikt, om axelavståndet (d)

understiger eller är lika med 1,3 m (d ≤ 1,3)	21 ton
överstiger 1,3 m och understiger eller är lika med 1,4 m (1,3 < d ≤ 1,4)	24 ton

3.4 Drivaxel

Drivaxel på de fordon som avses i punkterna 2.2 och 2.3	11,5 ton

3.5 Tandemaxlar på motorfordon

Summan av axeltrycket per tandemaxel får inte överstiga följande vikt, om axelavståndet (d)

– understiger 1 m (d < 1,0)	11,5 ton
– överstiger eller är lika med 1,0 m och understiger 1,3 m (1,0 ≤ d < 1,3)	16 ton
– överstiger eller är lika med 1,3 m och understiger 1,8 m (1,3 ≤ d < 1,8)	18 ton (19 ton om drivaxeln är utrustad med dubbla däck och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller om varje drivaxel är utrustad med dubbla däck och den högsta vikten för varje axel inte överstiger 9,5 ton)

4. Fordonens övriga egenskaper

4.1 Alla fordon

Den vikt som belastar ett fordons eller en fordonskombinations drivaxel eller drivaxlar får inte understiga 25 % av fordonets eller fordonskombinationens totala vikt inklusive last.

4.2 Fordonståg

Avståndet mellan den bakersta axeln på ett motorfordon och den främsta axeln på en släpvagn får inte understiga 3,00 m.

4.3 Högsta tillåtna vikt beroende på axelavståndet

Den högsta tillåtna vikten i ton för ett fyraxlat motorfordon får inte överstiga fem gånger avståndet i meter mellan de främsta och de bakersta axlarna på fordonet.

4.4 Påhängsvagnar

Det horisontella avståndet mellan kopplingstappen och en valfri punkt på påhängsvagnens framkant får inte överskrida 2,04 m.

AVSNITT 2

KRAV FÖR FÄRDSKRIVARE,
FÖRARKORT OCH VERKSTADSKORT

ARTIKEL 1

Innehåll och principer

I detta avsnitt fastställs kraven för fordon inom ramen för del B avsnitt 2 i denna bilaga rörande installation, provning och kontroll av färdskrivare i enlighet med artikel 466.2 i detta avtal.

ARTIKEL 2

Definitioner

1. I detta avsnitt gäller de definitioner som fastställs i del B avsnitt 2 artikel 2 och avsnitt 4 artikel 2 i denna bilaga.

2. Utöver de definitioner som avses i punkt 1, gäller följande definitioner i detta avsnitt:

a) *fordonsenhet*: färdskrivaren förutom rörelsesensorn och anslutningskablarna till rörelsesensorn. Fordonsenheten kan vara en enda enhet eller flera enheter monterade i fordonet, under förutsättning att säkerhetskraven i detta avsnitt följs; fordonsenheten omfattar bland annat en beräkningsenhet, ett dataminne, en funktion för tidmätning, två kortplatser för smartkort för förare och medförare, en skrivare, en display samt anslutningar och anordningar för att mata in användarens uppgifter.

b) *rörelsesensor*: del av färdskrivaren som ger en signal som motsvarar fordonets hastighet och/eller tillryggalagd sträcka.

c) *kontrollkort*: ett färdskrivarkort som utfärdas av myndigheterna i en part till en nationell behörig kontrollmyndighet som identifierar kontrollorganet och eventuellt kontrolltjänstemannen och som gör det möjligt att få tillgång till de uppgifter som finns lagrade i dataminnet eller på förarkorten och eventuellt på verkstadskorten för avläsning, utskrift och/eller dataöverföring.

d) *verkstadskort*: ett färdskrivarkort som utfärdas av myndigheterna i en part till särskilt utvald personal hos en tillverkare av färdskrivare, en montör, en fordonstillverkare eller en verkstad som har godkänts av denna part, som identifierar kortinnehavaren och gör det möjligt att prova, kalibrera, och aktivera färdskrivare och/eller överföra data från dem.

e) *aktivering*: läge där färdskrivaren är helt i drift och alla funktioner används, inbegripet säkerhetsfunktionerna, med hjälp av ett verkstadskort.

f) *kalibrering*: när det gäller en digital färdskrivare, uppdatering eller bekräftelse av de fordonsuppgifter, inbegripet fordonsidentifiering och fordonsegenskaper, som ska lagras i dataminnet med hjälp av ett verkstadskort.

g) *överföring från digital eller smart färdskrivare*: kopiering, tillsammans med en digital signatur, av samtliga eller en del av en fullständig uppsättning filer som finns lagrade i fordonsenhetens dataminne eller i färdskrivarkortets minne, förutsatt att denna process leder till att lagrade uppgifter ändras eller raderas.

h) *fel*: onormal drift som upptäcks av den digitala färdskrivaren och som kan bero på att den inte fungerar på ett fullgott sätt eller inte fungerar alls.

i) *installation*: monteringen av en färdskrivare i ett fordon.

j) *periodisk besiktning*: en uppsättning åtgärder för att kontrollera att färdskrivaren fungerar korrekt, att dess inställningar motsvarar fordonsuppgifterna och att ingen manipulationsutrustning har kopplats till färdskrivaren.

k) *reparation*: all reparation av en rörelsesensor eller av en fordonsenhet som förutsätter urkoppling av strömtillförseln, urkoppling av andra färdskrivarkomponenter eller att rörelsesensorn eller fordonsenheten öppnas.

l) *driftskompabilitet*: systemens och de underliggande affärsprocessernas kapacitet att utbyta uppgifter och dela information.

m) *gränssnitt*: en facilitet mellan systemen som möjliggör koppling och interaktion.

n) *tidmätning*: permanent digital registrering av UTC-tid.

o) *meddelandesystemet TACHOnet*: ett meddelandesystem som är förenligt med de tekniska specifikationer som fastställs i bilagorna I–VII i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/68[1].

ARTIKEL 3

Installation

1. Färdskrivare enligt punkt 2 ska installeras i fordon

a) om fordonets högsta tillåtna vikt, inklusive släpvagn eller påhängsvagn, överstiger 3,5 ton, eller

[1] Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/68 av den 21 januari 2016 om gemensamma förfaranden och specifikationer som krävs för sammankoppling av elektroniska register över förarkort (EUT L 15, 22.1.2016, s. 51).

b) från och med den 1 juli 2026, om fordonets högsta tillåtna vikt, inklusive släpvagn eller påhängsvagn, överstiger 2,5 ton.

2. Färdskrivare är följande:

a) För fordon som togs i bruk för första gången före den 1 maj 2006, en analog färdskrivare.

b) För fordon som togs i bruk för första gången mellan den 1 maj 2006 och den 30 september 2011, den första versionen av den digitala färdskrivaren.

c) För fordon som togs i bruk för första gången mellan den 1 oktober 2011 och den 30 september 2012, den andra versionen av den digitala färdskrivaren.

d) För fordon som togs i bruk för första gången mellan den 1 oktober 2012 och den 14 juni 2019, den tredje versionen av den digitala färdskrivaren.

e) För fordon som registreras för första gången från och med den 15 juni 2019 och till och med två år efter ikraftträdandet av de detaljerade specifikationer som avses i del B avsnitt 4 artikel 2.2 g, en smart färdskrivare 1.

f) För fordon som registreras för första gången mer än två år efter ikraftträdandet av de detaljerade specifikationer som avses i del B avsnitt 4 artikel 2.2 h, en smart färdskrivare 2.

3. Respektive part kan undanta de fordon som avses i del B avsnitt 2 artikel 8.3 i denna bilaga från tillämpningen av detta avsnitt.

4. Varje part kan undanta fordon som används för transporter som har beviljats ett undantag i enlighet med del B avsnitt 2 artikel 8.4 i denna bilaga från tillämpningen av detta avsnitt. Varje part ska omedelbart underrätta den andra parten om den använder sig av denna punkt.

5. Senast tre år efter utgången av det år då de detaljerade tekniska specifikationerna för smart färdskrivare 2 träder i kraft ska de fordon som avses i punkt 1 a och som är utrustade med en analog färdskrivare eller en digital färdskrivare utrustas med en smart färdskrivare 2 när de används på territoriet tillhörande en annan part än den part där de är registrerade.

6. Senast fyra år efter utgången av det år då de detaljerade tekniska specifikationerna för smart färdskrivare 2 träder i kraft ska de fordon som avses i punkt 1 a och som är utrustade med en smart färdskrivare 1 utrustas med en smart färdskrivare 2 när de används på territoriet tillhörande en annan part än den part där de är registrerade.

7. Från och med den 1 juli 2026 ska de fordon som avses i punkt 1 b utrustas med en smart färdskrivare 2 när de används på territoriet tillhörande en annan part än den part där de är registrerade.

8. Inget i detta avsnitt ska påverka tillämpningen inom unionens territorium av unionsreglerna om färdskrivare vid transporter på väg på företag i unionen som yrkesmässigt bedriver godstransporter på väg.

ARTIKEL 4

Skydd av personuppgifter

1. Respektive part ska säkerställa att behandlingen av personuppgifter inom ramen för detta avsnitt enbart ska utföras i syfte att kontrollera efterlevnaden av detta avsnitt.

2. Respektive part ska i synnerhet säkerställa att personuppgifter skyddas mot annan användning än den som strikt sett avses i punkt 1 med avseende på

   a) användningen av ett globalt system för satellitnavigering (GNSS) för registrering av lokaliseringsuppgifter enligt den tekniska specifikationen för smarta färdskrivare 1 och smarta färdskrivare 2,

   b) det elektroniska utbyte av information om förarkort som avses i artikel 13, och i synnerhet gränsöverskridande utbyte av sådana uppgifter med tredje part, och

   c) registerföring av vägtransportföretag i enlighet med artikel 15.

3. Digitala färdskrivare ska vara utformade på ett sådant sätt att de skyddar integriteten. Endast uppgifter som är nödvändiga för de ändamål som avses i punkt 1 ska behandlas.

4. Fordonsägare, vägtransportföretag och alla andra berörda enheter ska följa de relevanta bestämmelserna om skydd av personuppgifter.

ARTIKEL 5

Installation och reparation

1. Färdskrivare får endast installeras eller repareras av montörer, verkstäder eller fordonstillverkare som godkänts av de behöriga myndigheterna i en part för detta ändamål i enlighet med artikel 7.

2. Godkända montörer, verkstäder eller fordonstillverkare ska plombera färdskrivaren efter att ha kontrollerat att den fungerar korrekt och i synnerhet på ett sådant sätt att det säkerställs att ingen manipulationsutrustning kan användas för att manipulera eller ändra de registrerade uppgifterna.

3. Den godkända montören, verkstaden eller fordonstillverkaren ska förse sina plomberingar med ett särskilt märke och dessutom, för digitala färdskrivare samt smart färdskrivare 1 och smart färdskrivare 2, föra in de elektroniska säkerhetsuppgifterna för genomförande av äkthetskontroller. Respektive part ska föra och offentliggöra ett register över de märken och elektroniska säkerhetsdata som används och den nödvändiga informationen avseende de elektroniska säkerhetsuppgifter som används.

4. Som bevis för att en färdskrivare har installerats i enlighet med kraven i detta avsnitt, ska en installationsskylt monteras på ett sådant sätt att den är väl synlig och lätt tillgänglig.

5. Färdskrivarens komponenter ska vara plomberade. Alla anslutningar till färdskrivaren som riskerar att manipuleras, inbegripet anslutningen mellan rörelsesensorn och växellådan, och installationsskylten i förekommande fall, ska plomberas.

Plomberingen får endast tas bort eller brytas

– av montörer eller verkstäder som har godkänts av de behöriga myndigheterna enligt artikel 7 i syfte att utföra reparation, underhåll eller omkalibrering av färdskrivaren, eller av kontrolltjänstemän med lämplig utbildning och, vid behov, auktoriserade för kontrolländamål, eller

– för reparation av fordon eller ändringar som påverkar plomberingen. I sådana fall ska en skriftlig förklaring som anger datum och tidpunkt för när plomberingen bröts och skälen till avlägsnandet av plomberingen förvaras i fordonet.

De plomberingar som har tagits bort eller brutits ska bytas ut av en godkänd montör eller en verkstad utan oskäligt dröjsmål och senast inom sju dagar efter det att de togs bort eller bröts. Om plomberingarna har tagits bort eller brutits för kontrolländamål får de bytas ut av en kontrolltjänsteman utrustad med plomberingsutrustning och ett unikt särskilt märke, utan onödigt dröjsmål.

När en kontrolltjänsteman tar bort en plombering ska kontrollkortet vara infört i färdskrivaren från och med det att plomberingen tas bort fram till dess att inspektionen är avslutad, inbegripet vid fästande av ny plombering. Kontrolltjänstemannen ska upprätta en skriftlig förklaring som innehåller åtminstone följande uppgifter:

– Fordonets identifieringsnummer.

– Tjänstemannens namn.

– Kontrollmyndighet och land.

– Kontrollkortets nummer.

– Den borttagna plomberingens nummer.

– Datum och klockslag för borttagandet av plomberingen.

– Den nya plomberingens nummer, om kontrolltjänstemannen har fäst en ny plombering.

Innan plomberingarna byts ut ska kontroll och kalibrering av färdskrivaren utföras av en godkänd verkstad, med undantag för när en plombering tagits bort eller brutits för kontrolländamål och bytts ut av en kontrolltjänsteman.

ARTIKEL 6

Besiktningar av färdskrivare

1. Färdskrivare ska besiktigas regelbundet av godkända verkstäder. Regelbunden besiktning ska göras minst vartannat år.

2. Vid de besiktningar som avses i punkt 1 ska åtminstone följande kontrolleras:

– Att färdskrivaren är rätt monterad och lämplig för fordonet.

– Att färdskrivaren fungerar som den ska.

– Att typgodkännandemärke finns på färdskrivaren.

– Att installationsskylt är monterad.

– Att alla plomberingar är intakta och verksamma.

– Att ingen manipulationsutrustning är kopplad till färdskrivaren och inga spår finns av användning av sådan utrustning.

– Däckdimensionen och däckens faktiska omkrets.

3. Verkstäderna ska utarbeta en besiktningsrapport i de fall då oriktigheter beträffande färdskrivarens funktion måste åtgärdas, antingen till följd av periodisk besiktning eller av besiktning som utförts på särskild begäran av den behöriga nationella myndigheten. De ska föra en förteckning över alla besiktningsrapporter som utarbetats.

4. Besiktningsrapporterna ska finnas kvar under minst två år räknat från den tidpunkt då rapporten utarbetades. Respektive part ska besluta om huruvida besiktningsrapporterna ska behållas eller sändas till den behöriga myndigheten under denna period. Om verkstäderna behåller besiktningsrapporterna ska de på begäran av den behöriga myndigheten tillhandahålla de rapporter om besiktningar och kalibreringar som utförts under den perioden.

ARTIKEL 7

Godkännande av montörer, verkstäder och fordonstillverkare

1. Respektive part eller, i unionens fall, respektive medlemsstat ska godkänna, regelbundet kontrollera och certifiera de montörer, verkstäder och fordonstillverkare som får utföra installationer, kontroller, besiktningar och reparationer av färdskrivare.

2. Respektive part eller, i unionens fall, respektive medlemsstat ska säkerställa att montörer, verkstäder och fordonstillverkare är behöriga och tillförlitliga. För detta syfte ska de upprätta och offentliggöra tydliga nationella förfaranden och säkerställa att följande minimikrav är uppfyllda:

   a) Personalen har lämplig utbildning.

   b) Den utrustning som krävs för att utföra relevanta tester och uppgifter finns tillgänglig.

   c) Montörerna, verkstäderna och fordonstillverkarna har gott anseende.

3. Granskningar av godkända montörer eller verkstäder ska utföras enligt följande:

   a) Godkända montörer eller verkstäder ska granskas minst vartannat år med avseende på de förfaranden som de tillämpar för hanteringen av färdskrivare. Granskningen ska särskilt inriktas på de säkerhetsåtgärder som vidtagits och på hanteringen av verkstadskort. Parterna eller, i unionens fall, medlemsstaterna får utföra dessa granskningar utan att besöka platsen.

b) Oanmälda tekniska granskningar av godkända montörer eller verkstäder ska också göras i syfte att kontrollera utförda kalibreringar, besiktningar och installationer. Dessa granskningar ska årligen omfatta minst 10 % av de godkända montörerna och verkstäderna.

4. Respektive part och dennes behöriga myndigheter ska vidta lämpliga åtgärder för att förebygga intressekonflikter mellan montörer eller verkstäder och vägtransportföretag. Framför allt när det föreligger en allvarlig risk för intressekonflikter ska ytterligare särskilda åtgärder vidtas för att säkerställa att montören eller verkstaden följer bestämmelserna i detta avsnitt.

5. De behöriga myndigheterna i respektive part ska återkalla godkännanden, antingen tillfälligt eller permanent, från montörer, verkstäder och fordonstillverkare som inte uppfyller sina skyldigheter enligt detta avsnitt.

ARTIKEL 8

Verkstadskort

1. Giltighetstiden för verkstadskort får inte överstiga ett år. Vid förnyelse av verkstadskort ska den behöriga myndigheten säkerställa att montören, verkstaden eller fordonstillverkaren uppfyller kriterierna i artikel 7.2.

2. Den behöriga myndigheten ska förnya ett verkstadskort inom 15 arbetsdagar från att ha mottagit en giltig ansökan om förnyelse och erhållit all nödvändig dokumentation. Om verkstadskortet skadas, inte fungerar på fullgott sätt, förkommer eller stjäls ska den behöriga myndigheten tillhandahålla ett ersättningskort inom fem arbetsdagar från det att den har erhållit en fullständig ansökan därom. Behöriga myndigheter ska föra ett register över förkomna, stulna eller defekta kort.

3. Om en part eller, i unionens fall, en medlemsstat drar in ett godkännande av en montör, verkstad eller fordonstillverkare i enlighet med artikel 7 ska den också dra in de verkstadskort som utfärdats till denna.

4. Respektive part ska vidta alla åtgärder som krävs för att undvika förfalskning av de verkstadskort som utfärdats till godkända montörer, verkstäder och fordonstillverkare.

ARTIKEL 9

Utfärdande av förarkort

1. Förarkort ska på förarens begäran utfärdas av den behöriga myndigheten i den part där föraren har sin normala hemvist. De behöriga myndigheterna i den part som utfärdar förarkortet får begära ytterligare upplysningar eller bevis av föraren om de tvivlar på giltigheten i de uppgifter om normal hemvist som lämnas eller om det behövs i samband med vissa särskilda kontroller.

I denna artikel avses med *normal hemvist* den plats där en person normalt vistas, dvs. minst 185 dygn per kalenderår, på grund av personlig och yrkesmässig anknytning eller, när det gäller en person utan yrkesmässig anknytning, på grund av personlig anknytning som visar på nära samband mellan den personen och platsen där denna vistas.

Normal hemvist för en person vars yrkesmässiga anknytning är på en annan plats än den personliga anknytningen, och som därför växelvis bor på olika platser i två parter, ska dock anses vara platsen för den personliga anknytningen, förutsatt att denna person återvänder dit regelbundet. Detta sistnämnda villkor behöver inte uppfyllas om personen bor i en part i syfte att utföra ett tidsbestämt uppdrag.

2. I vederbörligen motiverade undantagsfall får respektive part eller, i unionens fall, en medlemsstat utfärda ett tillfälligt och ej förnybart förarkort som är giltigt för en period på högst 185 dagar till en förare som inte har sin normala hemvist i en part, under förutsättning att en sådan förare befinner sig i ett arbetsrättsligt förhållande med ett företag som är etablerat i den utfärdande parten och i detta avseende på begäran uppvisar ett förarintyg.

3. De behöriga myndigheterna i den utfärdande parten ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att sökande inte redan innehar ett giltigt förarkort och att förarkortet är personligt, och därvid säkerställa att uppgifterna är synliga och säkra.

4. Förarkortets giltighetstid får inte överstiga fem år.

5. Ett förarkort ska under dess giltighetsperiod inte återkallas eller dras in, såvida inte den behöriga myndigheten i en part konstaterar att kortet har förfalskats, att föraren använder ett annat kort än sitt eget eller att det kort som innehas har erhållits på grund av oriktiga uppgifter och/eller förfalskade handlingar. Om sådana indragnings- eller återkallelseåtgärder vidtas av en part eller, i unionens fall, en annan medlemsstat än den utfärdande parten eller, i unionens fall, en annan medlemsstat än den utfärdande medlemsstaten ska den förstnämnda så snart som möjligt återlämna kortet till myndigheterna i den part eller, i unionens fall, myndigheterna i den medlemsstat som utfärdade det, och då ange skälen till återkallelsen eller indragningen. Om återlämnandet av kortet förväntas ta längre tid än två veckor ska den indragande eller återkallande parten eller, i unionens fall, den indragande eller återkallande medlemsstaten, meddela den utfärdande parten eller, i unionens fall, den utfärdande medlemsstaten inom dessa två veckor om skälen till indragningen eller återkallelsen.

6. Den behöriga myndigheten i den utfärdande parten får kräva att en förare ersätter förarkortet med ett nytt kort om detta är nödvändigt i syfte att uppfylla relevanta tekniska specifikationer.

7. Respektive part ska vidta alla de åtgärder som krävs för att undvika förfalskning av förarkorten.

8. Denna artikel ska inte förhindra en part eller, i unionens fall, en medlemsstat från att utfärda ett förarkort till en förare som har sin normala hemvist i en del av den partens territorium på vilken denna bilaga inte är tillämplig, under förutsättning att de relevanta bestämmelserna i detta avsnitt tillämpas i sådana fall.

ARTIKEL 10

Förnyelse av förarkort

1. Om, vid förnyelse, den part där föraren har sin normala hemvist skiljer sig från den som utfärdade det nuvarande förarkortet och myndigheterna i den förstnämnda parten ombeds förnya kortet ska de informera de myndigheter som utfärdade det tidigare kortet om skälen till att kortet förnyas.

2. Vid ansökan om förnyelse av ett kort vars giltighetstid är på väg att gå ut ska den behöriga myndigheten tillhandahålla ett nytt kort före giltighetstidens utgång om en sådan begäran har avsänts inom den tidsfrist som föreskrivs i del B avsnitt 4 artikel 5.

ARTIKEL 11

Stulna, förkomna eller skadade förarkort

1. De utfärdande myndigheterna ska under en period som åtminstone motsvarar kortens giltighetstid föra ett register över förarkort som utfärdats, stulits, förkommit eller skadats.

2. Om förarkortet skadas, inte fungerar på fullgott sätt, förkommer eller stjäls, ska de behöriga myndigheterna i den part där föraren har sin normala hemvist tillhandahålla ett ersättningskort inom åtta arbetsdagar från det att de har erhållit en fullständig begäran därom.

ARTIKEL 12

Ömsesidigt godtagande av förarkort

1. Respektive part ska godta de förarkort som utfärdats av den andra parten.

2. Om innehavaren av ett giltigt förarkort som utfärdats av en part har sin normala hemvist i den andra parten och har begärt att hans eller hennes kort ska bytas ut mot ett likvärdigt förarkort ska ansvaret ligga på den part eller, i unionens fall, den medlemsstat som utför utbytet att kontrollera om det uppvisade kortet fortfarande är giltigt.

3. Parter eller, i unionens fall, medlemsstater som utför ett utbyte ska återlämna det gamla kortet till den utfärdande partens eller, i unionens fall, den utfärdande medlemsstatens myndigheter och ange skälen till detta.

4. Om en part eller, i unionens fall, en medlemsstat ersätter eller byter ut ett förarkort, ska ersättningen eller utbytet, och alla därpå följande ersättningar eller utbyten, registreras i denna part eller, i unionens fall, i denna medlemsstat.

ARTIKEL 13

Elektroniskt utbyte av information på förarkort

1. För att säkerställa att en sökande inte redan innehar ett giltigt förarkort ska parterna eller, i unionens fall, medlemsstaterna föra ett nationellt elektroniskt register innehållande följande information på förarkorten under en period som åtminstone motsvarar dessa korts giltighetstid:

   – Förarens efter- och förnamn.

   – Förarens födelsedatum och, om uppgift finns, födelseort.

   – Giltigt körkortsnummer och land för utfärdande av körkortet (om tillämpligt).

   – Förarkortets status.

   – Förarkortsnummer.

2. Parternas eller, i unionens fall, medlemsstaternas elektroniska register ska vara sammankopplade och tillgängliga i parternas hela territorium med hjälp av meddelandesystemet TACHOnet eller ett kompatibelt system. Om ett kompatibelt system används ska elektroniskt datautbyte med den andra parten vara möjligt genom meddelandesystemet TACHOnet.

3. Vid utfärdande, ersättning och, i nödvändiga fall, förnyelse av ett förarkort, ska parterna eller, i unionens fall, medlemsstaterna genom utbyte av elektroniska uppgifter kontrollera att föraren inte redan innehar ett annat giltigt förarkort. Utbytta uppgifter ska vara begränsade till de uppgifter som krävs för denna kontroll.

4. Kontrolltjänstemännen får ha tillgång till det elektroniska registret för att kontrollera ett förarkorts status.

ARTIKEL 14

Färdskrivarens inställningar

1. Digitala färdskrivare får inte vara inställda så att de automatiskt kopplar över till en specifik verksamhetskategori när fordonets motor eller tändning är avslagen, om inte föraren fortfarande har möjlighet att manuellt välja lämplig verksamhetskategori.

2. Fordon får inte utrustas med fler än en färdskrivare, med undantag för genomförande av fälttester.

3. Respektive part ska förbjuda tillverkning, distribution, reklam och/eller försäljning av produkter som är konstruerade och/eller avsedda för manipulering av färdskrivare.

ARTIKEL 15

Vägtransportföretagens ansvar

1. Vägtransportföretag ska vara ansvariga för att säkerställa att deras förare har lämplig utbildning och lämpliga instruktioner när det gäller färdskrivares korrekta funktion, oavsett om de är digitala, smarta eller analoga, och ska med jämna mellanrum kontrollera att förarna använder dem på rätt sätt och ska varken direkt eller indirekt uppmuntra förarna till missbruk av färdskrivarna.

Vägtransportföretag ska lämna ut ett tillräckligt antal diagramblad till förarna av fordon utrustade med analoga färdskrivare, med beaktande av att diagramblad är personliga, transportuppdragets varaktighet samt eventuella behov av att ersätta diagramblad som är skadade eller som har tagits ut av en behörig kontrolltjänsteman. Vägtransportföretagen ska endast tillhandahålla förarna diagramblad av godkänd typ, lämpliga för användning i den utrustning som är installerad i fordonet.

Vägtransportföretaget ska säkerställa, med hänsyn tagen till transportuppdragets varaktighet, att utskriften av uppgifter från färdskrivaren på begäran av en kontrolltjänsteman kan utföras på ett korrekt sätt vid en besiktning.

2. Vägtransportföretag ska spara diagramblad och utskrifter, när utskrifter har gjorts i överensstämmelse med del B avsnitt 4 artikel 9 i denna bilaga, i kronologisk ordning och i läsbar form, i åtminstone ett år efter att de använts, och ska lämna kopior till de berörda förare som begär att få dem. Vägtransportföretagen ska också lämna kopior av uppgifter som överförts från förarkorten till de berörda förare som begär detta, tillsammans med utskrifter av dessa kopior. Diagramblad, utskrifter och överförda uppgifter ska på begäran uppvisas för eller överlämnas till behörig kontrolltjänsteman.

3. Vägtransportföretag ska vara ansvarsskyldiga för överträdelser av detta avsnitt och av del B avsnitt 4 i denna bilaga som begås av deras förare eller av förare som står till deras förfogande. Respektive part kan fastställa att denna ansvarsskyldighet gäller på villkor att vägtransportföretaget har begått en överträdelse av punkt 1 första stycket i denna artikel och av del B avsnitt 2 artikel 7.1 och 7.2 i denna bilaga.

ARTIKEL 16

Förfaranden för vägtransportföretag i händelse av funktionsfel i utrustningen

1. Vid ett driftstopp eller funktionsfel hos en färdskrivare ska vägtransportföretaget låta en godkänd montör eller verkstad reparera den så snart omständigheterna medger detta.

2. Om fordonet inte kan återvända till vägtransportföretagets anläggning inom en vecka från dagen för driftstoppet eller dagen då funktionsfelet upptäcktes ska reparationen göras under resans gång.

3. Varje part eller, i unionens fall, medlemsstaterna ska ge de behöriga myndigheterna befogenhet att förbjuda att fordonet används om ett driftstopp eller funktionsfel inte har åtgärdats i enlighet med föreskrifterna i punkterna 1 och 2 i den mån som det är i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen i den berörda parten.

ARTIKEL 17

Förfarande för utfärdande av färdskrivarkort

Europeiska kommissionen ska tillhandahålla de behöriga myndigheterna i Förenade kungariket kryptografiskt material för utfärdande av färdskrivarkort för förare, verkstäder och kontrollmyndigheter, i enlighet med den europeiska rotcertifikatutfärdarens certifikatpolicy samt certifikatpolicyn i Förenade kungariket.

BILAGA 32

MALL FÖR TILLSTÅND FÖR INTERNATIONELL LINJETRAFIK
OCH SÄRSKILD LINJETRAFIK

(Tillståndets sida 1)

(Orangefärgat papper – DIN A4)

(Ska formuleras på det officiella språket eller de officiella språken eller ett av de officiella språken i den part hos vilken begäran görs)

Tillstånd

I enlighet med del två rubrik tre avdelning II i handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan,

UTFÄRDANDE STAT:
……..……

Tillståndsmyndighet:
……..……..……

Den utfärdande statens landsbeteckning: ……. ([1])

TILLSTÅND nr: ……... för linjetrafik □ ([2]) för särskild linjetrafik □ ([2])

med buss mellan parterna i handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan,

Till:
……...…….……
….....

……..……
…….……...

Efternamn och förnamn eller bolagsnamn för verksamhetsutövaren eller den driftsansvarige verksamhetsutövaren om det rör sig om en företagsgrupp eller ett delägarskap:

Adress:

……..……
…….……

……
……..…

Telefon och fax eller e-post:

---

1 Österrike (A), Belgien (B), Bulgarien (BG), Cypern (CY), Kroatien (HR), Tjeckien (CZ), Danmark (DK), Estland (EST), Finland (FIN), Frankrike (F), Tyskland (D), Grekland (GR), Ungern (H), Irland (IRL), Italien (I), Lettland (LV), Litauen (LT), Luxemburg (L), Malta (MT), Nederländerna (NL), Polen (PL), Portugal (P), Rumänien (RO), Slovakien (SK), Slovenien (SLO), Spanien (E), Sverige (S), Förenade kungariket (UK).

2 Markera eller fyll i riktiga uppgifter.

……
……..

……
……..

(Tillståndets sida 2)

Namn, adress, telefon och fax eller e-post till verksamhetsutövaren eller, om det rör sig om en företagsgrupp eller ett delägarskap, namnen på samtliga verksamhetsutövare i gruppen eller i delägarskapet, samt namnen på eventuella underleverantörer med uppgift om deras status som underleverantör:

(1)
…..……
……..…

(2)
……
…….…...

(3)
……
…….....

(4)
……...
.....

(5)
……...
.....

Eventuell bifogad förteckning

Tillståndets giltighetstid: Från: …… Till:
……...…..……

Ort och datum för utfärdande:
……..……

Underskrift och stämpel från den utfärdande myndigheten eller det utfärdande organet:
……..…….

1. Färdväg:
……..……...
……...……
……...….

a) Avreseort:
……...…….....
…….....……
……..…

b) Destinationsort:
…….…….....
……...……
……..

Trafikens huvudsakliga färdväg. Stryk under hållplatserna för passagerarnas på- och avstigning:
……

……
……...

2. Tidtabell:

……

(bifogas detta tillstånd)

3. Särskild linjetrafik:

   a) Passagerarkategori:

   ……

   ……

   .....

4. Andra omständigheter eller särskilda detaljer

.....

.....

.....

.....

Utfärdande myndighets stämpel

Viktigt tillkännagivande:

1. Detta tillstånd gäller för hela resan.
2. Tillståndet eller en kopia vars överensstämmelse med originalet har intygats av den utfärdande tillståndsmyndigheten ska förvaras i fordonet under hela resan och visas upp för tillsynstjänstemän på begäran.
3. Avfärden eller ankomsten ska ske i territoriet tillhörande den part där verksamhetsutövaren är etablerad och bussarna är registrerade.

(Tillståndets sida 3)

ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN

1. Verksamhetsutövaren avseende persontransport på väg ska inleda transporttjänsten inom den period som anges i det beslut som erhållits av den tillståndsmyndighet som beviljat tillståndet.

2. Med undantag för force majeure ska en verksamhetsutövare inom internationell linjetrafik eller särskild linjetrafik vidta alla åtgärder för att garantera att transporttjänsten är förenlig med de villkor som fastställs i tillståndet.

3. Verksamhetsutövaren ska se till att informationen om rutten, hållplatserna, tidtabellen, biljettpriserna och transportvillkoren är tillgänglig för allmänheten.

4. Utan att det påverkar giltigheten av handlingar rörande fordonet och föraren (såsom fordonets registreringsbevis och körkortet) ska följande handlingar tjäna som kontrolldokument enligt artikel 477 i handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan, och ska förvaras i fordonet och visas upp på begäran av en behörig kontrolltjänsteman:

   – Tillståndet för att utföra internationell linjetrafik eller särskild linjetrafik, eller en bestyrkt kopia av detta.

   – Verksamhetsutövarens tillstånd för internationell vägtransport av passagerare, eller en bestyrkt kopia av detta, som föreskrivs i Förenade kungarikets eller unionens lagstiftning.

   – Vid bedrivande av internationell särskild linjetrafik: avtalet mellan organisatören och transportföretaget eller en bestyrkt kopia av detta, samt en handling som styrker att passagerarna utgör en särskild kategori med uteslutande av andra passagerare i syfte att bedriva särskild linjetrafik.

   – Om verksamhetsutövaren för linjetrafik eller särskild linjetrafik använder ytterligare fordon för att hantera tillfälliga och exceptionella situationer, utöver de relevanta handlingar som nämndes ovan: en kopia av avtalet mellan verksamhetsutövaren avseende den internationella linjetrafiken eller den särskilda linjetrafiken och det företag som tillhandahåller de ytterligare fordonen, eller en likvärdig handling.

(Tillståndets sida 4)

ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN (forts.)

5. Verksamhetsutövare som bedriver internationell linjetrafik med undantag för särskild linjetrafik ska utfärda transportbiljetter som bekräftar passagerarens rätt att transporteras och tjänar som ett kontrolldokument som styrker ingåendet av ett transportavtal mellan passageraren och transportföretaget, antingen som enskild eller kollektiv enhet. På biljetterna, som även kan vara elektroniska, ska följande anges:

   a) Verksamhetsutövarens namn.

   b) Avrese- och destinationsorter samt, i tillämpliga fall, återresan.

   c) Biljettens giltighetstid och, i tillämpliga fall, datum och tidpunkt för avresan.

   d) Priset för resan.

   Transportbiljetten ska visas upp av passageraren på begäran av en behörig kontrolltjänsteman.

6. Verksamhetsutövare som bedriver internationell linjetrafik eller särskild linjetrafik för persontransport ska tillåta alla inspektioner som är avsedda att säkerställa att verksamheten genomförs på ett korrekt sätt, i synnerhet med avseende på kör- och viloperioder och vägsäkerhet samt utsläpp.

BILAGA 33

MALL FÖR ANSÖKAN OM TILLSTÅND

FÖR INTERNATIONELL LINJETRAFIK ELLER SÄRSKILD LINJETRAFIK

(Vitfärgat papper – DIN A4)

(Ska formuleras på det officiella språket eller de officiella språken eller ett av de officiella språken i den part hos vilken begäran görs)

ANSÖKNINGSFORMULÄR FÖR TILLSTÅND, ELLER FÖRNYELSE AV TILLSTÅND, FÖR ATT UTFÖRA INTERNATIONELL LINJETRAFIK ELLER SÄRSKILD LINJETRAFIK([1])

För att påbörja linjetrafik □

För att påbörja särskild linjetrafik □

För förnyelse av tillstånd för linjetrafik □

För att ändra villkoren för tillstånd för linjetrafik □

med buss mellan parterna i handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan,

……...
.....

(Tillståndsmyndighet)

1. Den ansökande verksamhetsutövarens för- och efternamn eller bolagsnamn, eller, om det är en grupp verksamhetsutövare eller ett delägarskap som ansöker, namnet på den verksamhetsutövare som de övriga verksamhetsutövarna har gett i uppdrag att lämna in ansökan:

……..……
….....

……
…….....

2. Trafik ska utföras([1])

   Av en verksamhetsutövare □ av en grupp verksamhetsutövare □ av ett delägarskap □ av en underleverantör □

3. Verksamhetsutövarens namn och adress eller, om det rör sig om en grupp verksamhetsutövare eller ett delägarskap, namnen på samtliga verksamhetsutövare i gruppen eller i delägarskapet. Därtill ska eventuella underleverantörer namnges([2])

3.1 ……..……... tfn
……..……..……...

3.2 ……..……..…… tfn
……..……..……..……..

---

[1] Markera riktiga uppgifter.

[2] Bifoga förteckning i tillämpliga fall.

3.3 ……..... tfn ……..……

3.4 ……..…….... tfn ……...…..…….

(Sida 2 av ansökan om tillstånd eller förnyelse av tillstånd)

4. Om det rör sig om särskild linjetrafik:

4.1 Passagerarkategori: ([1]) arbetstagare □ skolelever/studenter □
annan □

5. Varaktighet för begärt tillstånd eller datum då trafiken upphör:

……..
.....

6. Huvudsaklig trafikrutt (stryk under hållplatserna för passagerarnas på- och avstigning, med deras fullständiga adresser):([2])

……...……..
.....

…..……..
.....

……..
.....

7. Trafikperiod:
……..

……..……
….....

……..……
….....

8. Turtäthet (dagliga turer, turer varje vecka etc.):
……...……..

9. Biljettpriser ……..…… Bilaga bifogad.

10. Bifoga ett körschema som gör det möjligt att kontrollera förenligheten med de internationella reglerna för körtider och viloperioder.

11. Begärt antal tillstånd eller kopior vars överensstämmelse med originalet har intygats:([3])

……..
.....

12. Eventuella ytterligare upplysningar:

……..……
……...

(Ort och datum) (Sökandens underskrift)

……
……...

Sökanden bör notera att tillståndet eller den bestyrkta kopian måste förvaras i fordonet, och av denna anledning bör det antal tillstånd eller bestyrkta kopior som har utfärdats av tillståndsmyndigheten som sökanden måste inneha motsvara avtalet fordon som behövs för att samtidigt bedriva den linjetrafik som begärs.

Viktigt meddelande

---

[1] Markera eller fyll i riktiga uppgifter.

[2] Tillståndsmyndigheten kan komma att begära en fullständig förteckning över hållplatserna för passagerarnas på- och avstigning, med fullständiga adresser, som ett separat dokument som ska bifogas denna ansökningsblankett.

[3] Fyll i enligt vad som är lämpligt.

I synnerhet följande måste bifogas ansökan:

a) Tidtabellen inklusive den tid som avsatts för kontroller vid de relevanta gränsövergångarna.
b) En bestyrkt kopia av verksamhetsutövarens (eller verksamhetsutövarnas) tillstånd för internationell persontransport på väg som föreskrivs i enlighet med nationell lagstiftning eller unionslagstiftningen.
c) En karta i lämplig skala där sökanden markerat färdvägen och hållplatserna för passagerarnas på- och avstigning.
d) Ett körschema som gör det möjligt att kontrollera att de internationella reglerna om körtider och viloperioder följs.
e) All relevant information rörande terminaler för långfärdsbussar och bussar.

BILAGA 34

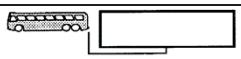
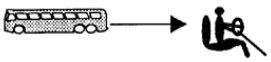
MALL FÖR FÄRDBLAD FÖR TILLFÄLLIG TRAFIK

FÄRDBLAD nr …… i bok nr ……

(Pantone 358 (ljusgrönt), eller så nära denna färg som möjligt, format DIN A4 obestruket papper)

TILLFÄLLIG CABOTAGETRAFIK OCH TILLFÄLLIG TRANSITTRAFIK

(Varje rubrik kan, vid behov, kompletteras på ett separat blad)

1	 Bussens registreringsnummer	…… …… Ort, datum och transportörens underskrift			
2	 Transportör och, i förekommande fall, underleverantör eller grupp av transportörer	1. ……..… ……..…… 2. ……..…….. ….....…… 3. …… ..…..……			
3	 Namnet på föraren/förarna	1. …… ……..… 2. …… ..…… 3. …….. ……			
4	Organ eller person som bedriver den tillfälliga trafiken	1. ……..……..…….. 2. ……..…….……. 3. …… 4. ……..…….…….			
5	Typ av tjänst	□ Tillfällig cabotagetrafik □ Tillfällig transittrafik			
6	Avreseort: ……..……..…… Land: ……...…… Destinationsort: ……..……..……. Land: ……..……				
7	Färd	Resväg/Dagssträckor och/eller hållplatser för på- och avstigning	Antal 	Tom 	Planerat antal km

	Datum	från →	Till	passagerare	(markeras med ett X)	
8	Eventuella anslutningspunkter med ett annat transportföretag inom samma grupp		Antal passagerare som stiger av	Slutdestination för de passagerare som stiger av		Namn på den transportör som tar upp passagerarna
9	Oförutsedda ändringar					
	…… …… …… ……					

BILAGA 35

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
1.	ALF/3X14-	Beryxar (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14)	Förenade kungarikets, unionens och internationella vatten i 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 och 14	96,95	3,05	96,95	3,05	96,95	3,05	96,95	3,05	96,95	3,05	96,95	3,05
2	ANF/07.	Marulk (7)	7	78,78	21,22	78,24	21,76	77,70	22,30	77,05	22,95	76,62	23,38	76,62	23,38
3.	ANF/2AC4-C	Marulk (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	13,74	86,26	12,92	87,08	12,11	87,89	11,13	88,87	10,48	89,52	10,48	89,52
4	ANF/56-14	Marulk (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	60,99	39,01	59,62	40,38	58,25	41,75	56,60	43,40	55,50	44,50	55,50	44,50
5	ARU/1/2.	Guldlax (1,2)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 1 och 2	56,90	43,10	56,90	43,10	56,90	43,10	56,90	43,10	56,90	43,10	56,90	43,10
6	ARU/3A4-C	Guldlax (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, unionens vatten i 3a	98,40	1,60	98,40	1,60	98,40	1,60	98,40	1,60	98,40	1,60	98,40	1,60

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
7	ARU/567.	Guldlax (västra)	6 och 7, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5,	94,41	5,59	94,41	5,59	94,41	5,59	94,41	5,59	94,41	5,59	94,41	5,59
8	BLI/12INT-	Birkelånga (internationella 12)	Internationella vatten i 12	99,14	0,86	99,14	0,86	99,14	0,86	99,14	0,86	99,14	0,86	99,14	0,86

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
9	BLI/24-	Birkelånga (Nordsjön)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 2, Förenade kungarikets och unionens vatten i 4	73,19	26,81	73,19	26,81	73,19	26,81	73,19	26,81	73,19	26,81	73,19	26,81
10	BLI/5B67-	Birkelånga (västra)	6 och 7, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5	77,31	22,69	76,73	23,27	76,16	23,84	75,46	24,54	75,00	25,00	75,00	25,00
11	BOR/678-	Trynfisk (västra)	6, 7 och 8	93,65	6,36	93,65	6,36	93,65	6,36	93,65	6,36	93,65	6,36	93,65	6,36
12	BSF/56712-	Dolkfisk (västra)	6 och 7, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5, internationella vatten i 12	94,31	5,69	94,31	5,69	94,31	5,69	94,31	5,69	94,31	5,69	94,31	5,69
13	COD/07A.	Torsk (Irländska sjön)	7a	56,05	43,95	55,84	44,16	55,63	44,37	55,37	44,63	55,20	44,80	55,20	44,80
14	COD/07D.	Torsk (östra delen av Engelska kanalen)	7d	90,75	9,25	90,75	9,25	90,75	9,25	90,75	9,25	90,75	9,25	90,75	9,25
15	COD/5BE6A	Torsk (väster om Skottland)	6a, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b öster om 12°00' W	30,23	69,77	27,37	72,63	24,51	75,49	21,08	78,92	18,79	81,21	18,79	81,21
16	COD/5W6-14	Torsk (Rockall)	6b, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b väster om 12°00' W och i 12 och 14	33,95	66,05	31,71	68,29	29,47	70,53	26,78	73,22	24,99	75,01	24,99	75,01
17	COD/7XAD34	Torsk (Keltiska havet)	7b, 7c, 7e-k, 8, 9 och 10, unionens vatten i Cecaf 34.1.1	90,70	9,30	90,47	9,53	90,23	9,77	89,95	10,05	89,76	10,24	89,76	10,24

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
18	DGS/15X14	Pigghaj (västra)	6, 7 och 8, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5, internationella vatten i 1, 12 och 14	57,53	42,47	56,61	43,39	55,69	44,31	54,58	45,42	53,84	46,16	53,84	46,16
19	DWS/56789-	Djuphavshajar (västra)	6, 7, 8 och 9, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5	100,00	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00
20	HAD/07A.	Kolja (Irländska sjön)	7a	47,24	52,76	46,42	53,58	45,61	54,39	44,63	55,37	43,98	56,02	43,98	56,02
21	HAD/5BC6A.	Kolja (väster om Skottland)	6a, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b	19,39	80,61	19,39	80,61	19,39	80,61	19,39	80,61	19,39	80,61	19,39	80,61
22	HAD/6B1214	Kolja (Rockall)	Förenade kungarikets, unionens och internationella vatten i 6b, internationella vatten i 12 och 14	16,76	83,24	16,32	83,68	15,88	84,12	15,35	84,65	15,00	85,00	15,00	85,00
23	HAD/7X7A34	Kolja (Keltiska havet)	7b-k, 8, 9 och 10, unionens vatten i Cecaf 34.1.1	84,00	16,00	83,00	17,00	82,00	18,00	80,80	19,20	80,00	20,00	80,00	20,00
24	HER/07A/MM	Sill (Irländska sjön)	7a norr om 52°30’N	11,01	88,99	8,50	91,50	6,00	94,00	2,99	97,01	0,99	99,01	0,99	99,01
25	HER/5B6ANB	Sill (väster om Skottland)	6b och 6aN, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b	35,95	64,05	35,34	64,66	34,74	65,26	34,01	65,99	33,53	66,47	33,53	66,47
26	HER/7EF.	Sill (västra delen av Engelska kanalen och Bristolkanalen)	7e och 7f	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
27	HER/7G-K.	Sill (Keltiska havet)	7a söder om 52°30'N, 7g, 7h, 7j och 7k	99,88	0,12	99,88	0,12	99,88	0,12	99,88	0,12	99,88	0,12	99,88	0,12
28	HKE/2AC4-C	Kummel (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	60,67	39,33	57,11	42,89	53,56	46,44	49,29	50,71	46,45	53,55	46,45	53,55
29	HKE/571214	Kummel (västra)	6 och 7, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	80,33	19,67	80,05	19,95	79,77	20,23	79,43	20,57	79,20	20,80	79,20	20,80
30	JAX/2A-14	Taggmakrill (västra)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4a, 6, 7a-c, e-k, 8a-b, d-e, Förenade kungarikets och internationella vatten i 2a och 5b, internationella vatten i 12 och 14	90,61	9,39	90,61	9,39	90,61	9,39	90,61	9,39	90,61	9,39	90,61	9,39
31	JAX/4BC7D	Taggmakrill (södra Nordsjön och östra delen av Engelska kanalen)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4b, 4c och 7d	71,46	28,54	68,60	31,40	65,73	34,27	62,29	37,71	60,00	40,00	60,00	40,00
32	L/W/2AC4-C	Bergskädda och rödtunga (Nordsjön)*	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	35,97	64,03	35,48	64,52	34,98	65,02	34,39	65,61	34,00	66,00	34,00	66,00
33	LEZ/07.	Glasvarar (7)	7	81,37	18,63	80,65	19,35	79,93	20,07	79,07	20,93	78,50	21,50	78,50	21,50
34	LEZ/2AC4-C	Glasvarar (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	3,74	96,26	3,74	96,26	3,74	96,26	3,74	96,26	3,74	96,26	3,74	96,26

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
35	LEZ/56-14	Glasvarar (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	60,84	39,16	59,55	40,45	58,25	41,75	56,69	43,31	55,65	44,35	55,65	44,35
36	LIN/03A-C.	Långa (3a)	Unionens vatten i 3a	92,65	7,35	92,65	7,35	92,65	7,35	92,65	7,35	92,65	7,35	92,65	7,35
37	LIN/04-C.	Långa (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4	21,22	78,78	20,92	79,08	20,61	79,39	20,24	79,76	20,00	80,00	20,00	80,00
38	LIN/6X14.	Långa (västra)	6, 7, 8, 9 och 10, internationella vatten i 12 och 14	63,67	36,33	63,25	36,75	62,83	37,17	62,33	37,67	62,00	38,00	62,00	38,00
39	NEP/*07U16	Havskräfta (Porcupine Bank)	Funktionsenhet 16 i Ices-delområde 7	85,32	14,68	85,32	14,68	85,32	14,68	85,32	14,68	85,32	14,68	85,32	14,68
40	NEP/07.	Havskräfta (7)	7	61,68	38,32	60,76	39,24	59,84	40,16	58,74	41,26	58,00	42,00	58,00	42,00
41	NEP/2AC4-C	Havskräfta (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	13,38	86,62	13,38	86,62	13,38	86,62	13,38	86,62	13,38	86,62	13,38	86,62
42	NOP/2A3A4.	Vitlinglyra (Nordsjön)	3a, Förenade kungarikets och unionens vatten och 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	85,00	15,00	82,50	17,50	80,00	20,00	77,00	23,00	75,00	25,00	75,00	25,00
43	PLE/07A.	Rödspätta (Irländska sjön)	7a	48,89.	51,11	48,89	51,11	48,89	51,11	48,89	51,11	48,89	51,11	48,89	51,11
44	PLE/56-14	Rödspätta (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	39,23	60,77	39,23	60,77	39,23	60,77	39,23	60,77	39,23	60,77	39,23	60,77

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
45	PLE/7DE.	Rödspätta (Engelska kanalen)*	7d och 7e	70,36	29,64	70,27	29,73	70,18	29,82	70,07	29,93	70,00	30,00	70,00	30,00

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
46	PLE/7FG.	Rödspätta (7fg)	7f och 7g	74,86	25,14	74,58	25,42	74,30	25,70	73,96	26,04	73,74	26,26	73,74	26,26
47	PLE/7HJK.	Rödspätta (7hjk)	7h, 7j och 7k	84,25	15,75	83,71	16,29	83,17	16,83	82,52	17,48	82,09	17,91	82,09	17,91
48	POK/56-14	Gråsej (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, 12 och 14	62,32	37,68	58,99	41,01	55,66	44,34	51,66	48,34	49,00	51,00	49,00	51,00
49	POK/7/3411	Gråsej (Keltiska havet)	7, 8, 9 och 10, unionens vatten i Cecaf 34.1.1	84,86	15,14	84,90	15,10	84,93	15,07	84,97	15,03	85,00	15,00	85,00	15,00
50	POL/07.	Lyrtorsk (7)	7	78,03	21,97	77,27	22,73	76,51	23,49	75,61	24,39	75,00	25,00	75,00	25,00
51	POL/56-14	Lyrtorsk (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	63,38	36,62	63,38	36,62	63,38	36,62	63,38	36,62	63,38	36,62	63,38	36,62
52	PRA/2AC4-C	Nordhavsräka (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	77,99	22,01	77,99	22,01	77,99	22,01	77,99	22,01	77,99	22,01	77,99	22,01
53	RJE/7FG.	Småögd rocka (7fg)	7f och 7g	56,36	43,64	53,39	46,61	50,42	49,58	46,86	53,14	44,49	55,51	44,49	55,51
54	RJU/7DE.	Brokrocka (Engelska kanalen)	7d och 7e	69,12	30,88	68,09	31,91	67,06	32,94	65,82	34,18	65,00	35,00	65,00	35,00
55	RNG/5B67-	Skoläst (västra)	6 och 7, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b	95,16	4,84	95,16	4,84	95,16	4,84	95,16	4,84	95,16	4,84	95,16	4,84

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
56	RNG/8X14-	Skoläst (8,9,10,12,14)	8, 9 och 10, internationella vatten i 12 och 14	99,71	0,29	99,71	0,29	99,71	0,29	99,71	0,29	99,71	0,29	99,71	0,29
57	SAN/2A3A4.	Tobisar (Nordsjön, alla bankar)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a, unionens vatten i 3a	97,26	2,74	97,14	2,86	97,03	2,97	96,89	3,11	96,80	3,20	96,80	3,20
58	SBR/678-	Fläckpagell (västra)	6, 7 och 8	90,00	10,00	90,00	10,00	90,00	10,00	90,00	10,00	90,00	10,00	90,00	10,00
59	SOL/07A.	Tunga (Irländska sjön)	7a	77,15	22,86	77,03	22,97	76,92	23,08	76,79	23,21	76,70	23,30	76,70	23,30
60	SOL/07D.	Tunga (östra delen av Engelska kanalen)	7d	80,31	19,69	80,23	19,77	80,15	19,85	80,06	19,94	80,00	20,00	80,00	20,00
61	SOL/07E.	Tunga (västra delen av Engelska kanalen)	7e	38,97	61,03	38,60	61,40	38,24	61,76	37,79	62,21	37,50	62,50	37,50	62,50
62	SOL/24-C.	Tunga (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	88,09	11,91	86,81	13,19	85,54	14,46	84,02	15,98	83,00	17,00	83,00	17,00
63	SOL/56-14	Tunga (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	80,00	20,00	80,00	20,00	80,00	20,00	80,00	20,00	80,00	20,00	80,00	20,00
64	SOL/7FG.	Tunga (7fg)	7f och 7g	69,35	30,65	68,93	31,07	68,51	31,49	68,01	31,99	67,67	32,33	67,67	32,33
65	SOL/7HJK.	Tunga (7hjk)	7h, 7j och 7k	83,33	16,67	83,33	16,67	83,33	16,67	83,33	16,67	83,33	16,67	83,33	16,67

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
66	SPR/2AC4-C	Skarpsill (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	96,18	3,82	96,18	3,82	96,18	3,82	96,18	3,82	96,18	3,82	96,18	3,82
67	SPR/7DE.	Skarpsill (Engelska kanalen)	7d och 7e	28,60	71,40	25,45	74,55	22,30	77,70	18,52	81,48	16,00	84,00	16,00	84,00
68	SRX/07D.	Rockor (östra delen av Engelska kanalen)	7d	84,51	15,49	84,44	15,56	84,36	15,64	84,27	15,73	84,21	15,79	84,21	15,79
69	SRX/2AC4-C	Rockor (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	32,73	67,27	32,29	67,71	31,86	68,14	31,35	68,65	31,00	69,00	31,00	69,00
70	SRX/67AKXD	Rockor (västra)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 6a, 6b, 7a-c och 7e-k	71.06	28,94	70,54	29,46	70,02	29,98	69,40	30,60	68,99	31,01	68,99	31,01
71	T/B/2AC4-C	Piggvar och slätvar (Nordsjön)*	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	81,82	18,18	81,37	18,63	80,91	19,09	80,36	19,64	80,00	20,00	80,00	20,00
72	USK/04-C.	Lubb (Nordsjön)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 4	59,46	40,54	59,46	40,54	59,46	40,54	59,46	40,54	59,46	40,54	59,46	40,54
73	USK/567EI.	Lubb (västra)	6 och 7, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5	70,73	29,27	70,55	29,45	70,37	29,63	70,15	29,85	70,00	30,00	70,00	30,00
74	WHG/07A.	Vitling (Irländska sjön)	7a	42,27	57,73	41,45	58,55	40,63	59,37	39,65	60,35	39,00	61,00	39,00	61,00
75	WHG/56-14	Vitling (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 12 och 14	37,53	62,47	36,67	63,33	35,81	64,19	34,78	65,22	34,09	65,91	34,09	65,91

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
76	WHG/7X7A-C	Vitling (Keltiska havet)*	7b, 7c, 7d, 7e, 7f, 7g, 7h, 7j och 7k	88,95	11,05	88,89	11,11	88,84	11,16	88,77	11,23	88,73	11,27	88,73	11,27

BILAGA 36

A. UK-EU-NO trilaterala bestånd

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
77	COD/2A3AX4	Torsk (Nordsjön)	4, Förenade kungarikets vatten i 2a, den del av 3a som inte tillhör Skagerrak och Kattegatt	47,03.	52,97	46,02	53,98	45,02	54,99	43,81	56,19	43,00	57,00	43,00	57,00
78	HAD/2AC4.	Kolja (Nordsjön)	4, Förenade kungarikets vatten i 2a	18,45.	81,55	17,80	82,20	17,14	82,86	16,35	83,65	15,83	84,17	15,83	84,17
79	HER/2A47DX	Sill (bifångst i Nordsjön)	4 och 7d, Förenade kungarikets vatten i 2a	98,18	1,82	98,18	1,82	98,18	1,82	98,18	1,82	98,18	1,82	98,18	1,82
80	HER/4AB.	Sill (Nordsjön)	Förenade kungarikets, unionens och Norges vatten i 4 norr om 53° 30' N	71,33	28,67	70,42	29,58	69,50	30,50	68,41	31,59	67,68	32,32	67,68	32,32
81	HER/4CXB7D	Sill (södra Nordsjön och östra delen av Engelska kanalen)	4c, 7d utom Blackwater	88,76	11,24	88,48	11,52	88,21	11,79	87,87	12,13	87,65	12,35	87,65	12,35
82	PLE/2A3AX4	Rödspätta (Nordsjön)	4, Förenade kungarikets vatten i 2a, den del av 3a som inte tillhör Skagerrak och Kattegatt	71,54	28,46	71,54	28,46	71,54	28,46	71,54	28,46	71,54	28,46	71,54	28,46
83	POK/2C3A4	Gråsej (Nordsjön)	3a och 4, Förenade kungarikets vatten i 2a	77,71	22,29	76,78	23,22	75,85	24,15	74,74	25,26	74,00	26,00	74,00	26,00
84	WHG/2AC4.	Vitling (Nordsjön)	4, Förenade kungarikets vatten i 2a	34,78	65,22	32,71	67,29	30,63	69,37	28,13	71,87	26,47	73,53	26,47	73,53

B. Kuststaters bestånd

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar											
				2021		2022		2023		2024		2025		2026 och därefter	
				EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK	EU	UK
85	MAC/2A34.	Makrill (Nordsjön)	3a och 4, Förenade kungarikets vatten i 2a, unionens vatten i 3b, 3c och delsektionerna 22–32	93,91	6,09	93,78	6,22	93,65	6,35	93,50	6,50	93,40	6,60	93,40	6,60
86	MAC/2CX14-	Makrill (västra)	6, 7, 8a, 8b, 8d och 8e, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b, internationella vatten i 2a, 12 och 14	35,15	64,85	34,06	65,94	32,98	67,02	31,67	68,33	30,80	69,20	30,80	69,20
87	WHB/1X14	Blåvitling (norra)	Förenade kungarikets, unionens och internationella vatten i 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8a, 8b, 8d, 8e, 12 och 14	79,47	20,53	79,35	20,65	79,24	20,76	79,09	20,91	79,00	21,00	79,00	21,00

C. Iccat-bestånd

#	Kod	Svenskt namn	Område	Andelar	
				EU	UK
88	ALB/AN05N	Långfenad tonfisk (norra Atlanten)	Atlanten, norr om 5° N	98,48	1,52
89	BFT/AE45WM	Blåfenad tonfisk (nordöstra Atlanten)	Atlanten, öster om 45° W, och Medelhavet	99,75	0,25
90	BSH/AN05N	Blåhaj (norra Atlanten)	Atlanten, norr om 5° N	99,90	0,10
91	SWO/AN05N	Svärdfisk (norra Atlanten)	Atlanten, norr om 5° N	99,99	0,01

D. Nafo-bestånd

#	Kod	Svenskt namn	Område	Andelar	
				EU	UK
92	COD/N3M.	Torsk (Nafo 3M)	Nafo 3M	83,66	16,34

E. Specialfall

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar	
				EU	UK
93	COD/1/2B.	Torsk (Svalbard)	1 och 2b	75,00	25,00

F. Bestånd som endast finns i ena partens vatten

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar	
				EU	UK
94	GHL/2A C46	Liten hälleflundra (Nordsjön och väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och unionens vatten i 4, Förenade kungarikets vatten i 2a, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b	27,35	72,65

#	Kod	Svenskt namn	ICES-områden	Andelar	
				EU	UK
95	HER/06ACL.	Sill (Clyde)	6 Clyde	0,00	100,00
96	HER/1/2-	Sill (ASH)	Förenade kungarikets, Färöarnas, Norges och internationella vatten i 1 och 2	70,00	30,00
97	LIN/05EI.	Långa (5)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 5	81,48	18,52
98	LIN/1/2.	Långa (1,2)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 1 och 2	77,78	22,22
99	NEP/5BC6.	Havskräftor (väster om Skottland)	6, Förenade kungarikets och internationella vatten i 5b	2,36	97,64
100	RED/51214D	Kungsfiskar [djupt pelagiskt vatten] (5,12,14)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 5, internationella vatten i 12 och 14	98,00	2,00
101	RED/51214S	Kungsfiskar [grunt pelagiskt vatten] (5,12,14)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 5, internationella vatten i 12 och 14	98,00	2,00
102	SBR/10-	Fläckpagell (Azorerna)	Unionens och internationella vatten i 10	99,12	0,88
103	SRX/89-C.	Rockor (8,9)	Förenade kungarikets och unionens vatten i 8, unionens vatten i 9	99,78	0,22
104	USK/1214EI	Lubb (1,2,14)	Förenade kungarikets och internationella vatten i 1, 2 och 14	71,43	28,57

BILAGA 37

#	Beståndskod	Svenskt namn	Ices-område
105	ANF/8ABDE.	Marulk (8)	8a, 8b, 8d och 8e
106	BLI/03A-	Birkelånga (3a)	Unionens vatten i 3a
107	BSF/8910-	Dolkfisk (8,9,10)	8, 9 och 10
108	COD/03AN.	Torsk (Skagerrak)	Skagerrak
109	HAD/03A.	Kolja (3a)	3a
110	HER/03A.	Sill (3a)	3a
111	HER/03A-BC	Sill (bifångst i 3a)	3a
112	HER/6AS7BC	Sill (väster om Irland)	6aS, 7b och 7c
113	HKE/03A.	Kummel (3a)	3a
114	HKE/8ABDE.	Kummel (8)	8a, 8b, 8d och 8e

#	Beståndskod	Svenskt namn	Ices-område
115	JAX/08C.	Taggmakrill (8c)	8c
116	LEZ/8ABDE.	Glasvarar (8)	8a, 8b, 8d och 8e
117	MAC/2A4A-N	Makrill (Danmarks tilldelning i norska vatten)	Norska vatten i 2a och 4a
118	MAC/8C3411	Makrill (södra komponenten)	8c, 9 och 10, unionens vatten i Cecaf 34.1.1
119	PLE/03AN.	Rödspätta (Skagerrak)	Skagerrak
120	SPR/03A.	Skarpsill (3a)	3a
121	SRX/03A-C.	Rockor (3a)	Unionens vatten i 3a
122	USK/03A.	Lubb (3a)	3a
123	WHB/8C3411	Blåvitling (södra komponenten)	8c, 9 och 10, unionens vatten i Cecaf 34.1.1

BILAGA 38

PROTOKOLL

OM TILLTRÄDE TILL VATTEN

Förenade kungariket och unionen

BEKRÄFTAR självständiga kuststaters suveräna rättigheter och skyldigheter som utövas av parterna,

BETONAR att varje parts rättighet att bevilja den andra partens fartyg tillträde till fiske i dess vatten normalt ska utövas genom årliga samråd efter fastställandet av TAC:er för ett visst år i årliga samråd,

NOTERAR de sociala och ekonomiska fördelarna med ytterligare en period av stabilitet, under vilken fiskare fram till den 30 juni 2026 skulle få fortsatt tillträde till den andra partens vatten såsom innan detta avtal trädde i kraft,

HAR ENATS om följande:

ARTIKEL 1

Härmed inrättas en anpassningsperiod. Anpassningsperioden ska vara från och med den 1 januari 2021 till och med den 30 juni 2026.

ARTIKEL 2

1. Genom undantag från artikel 500.1, 500.3, 500.4, 500.5, 500.6 och 500.7 i detta avtal, ska under anpassningsperioden varje part bevilja den andra parten fullt tillträde till dess vatten för att fiska

   a) de bestånd som förtecknas i bilaga 35 och tabellerna A, B och F i bilaga 36 på en nivå som rimligen motsvarar parternas respektive andelar av fiskemöjligheterna,

   b) de bestånd som inte omfattas av kvoter på en nivå som motsvarar det tonnage som den parten i genomsnitt fiskade i den andra partens vatten under perioden 2012–2016,

   c) för behöriga fartyg, till den zon i parternas vatten som ligger mellan sex och tolv nautiska mil från baslinjerna i Ices-sektionerna 4c och 7d–g, i den mån som varje parts behöriga fartyg hade tillträde till den zonen den 31 december 2020.

   Vid tillämpningen av led c avses med *behörigt fartyg* en parts fartyg som fiskade i den zon som nämns i föregående mening minst fyra år mellan 2012 och 2016 eller dess direkta ersättning.

2. Parterna ska underrätta den andra parten om eventuella ändringar i nivå och villkor för tillträde till vatten som gäller från och med den 1 juli 2026.

3. Artikel 501 i detta avtal ska gälla i tillämpliga delar i samband med eventuella ändringar enligt punkt 2 i den här artikeln med avseende på perioden från och med den 1 juli 2026 till och med den 31 december 2026.

BILAGA 39

UTBYTE AV DNA-UPPGIFTER, FINGERAVTRYCKSUPPGIFTER OCH UPPGIFTER UR FORDONSREGISTER

KAPITEL 0

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 1

Syfte

Syftet med denna bilaga är att fastställa de dataskyddsbestämmelser samt de administrativa och tekniska bestämmelser som krävs för genomförandet av del tre avdelning II i detta avtal.

ARTIKEL 2

Tekniska specifikationer

Staterna ska följa de gemensamma tekniska specifikationerna i samband med varje begäran och svar som gäller sökningar och jämförelser av DNA-profiler, fingeravtrycksuppgifter och uppgifter ur fordonsregister. Dessa tekniska specifikationer fastställs i kapitlen 1–3.

ARTIKEL 3

Kommunikationsnät

Det elektroniska utbytet av DNA-uppgifter, fingeravtrycksuppgifter och uppgifter ur fordonsregister mellan staterna ska ske med hjälp av kommunikationsnätet för de transeuropeiska telematiktjänsterna för myndigheter (Testa II) och vidareutveckling av detta.

ARTIKEL 4

Tillgång till automatiskt utbyte av uppgifter

Staterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att automatisk sökning eller jämförelse av DNA-uppgifter, fingeravtrycksuppgifter och uppgifter ur fordonsregister är möjlig dygnet runt sju dagar i veckan. Vid tekniskt fel ska staternas nationella kontaktpunkter omedelbart underrätta varandra och enas om system för tillfälligt alternativt informationsutbyte i enlighet med de tillämpliga rättsliga bestämmelserna. Automatiskt utbyte av uppgifter ska återupprättas så snabbt som möjligt.

ARTIKEL 5

Sifferbeteckningar för DNA-uppgifter och fingeravtrycksuppgifter

De sifferbeteckningar som avses i artiklarna 529 och 533 i detta avtal ska bestå av en kombination av följande:

a) En kod som gör det möjligt för staterna att om en överensstämmelse konstaterats hämta personuppgifter och ytterligare information från sina databaser för vidarebefordran till en, flera eller samtliga stater i enlighet med artikel 536 i detta avtal.

b) En kod för att ange DNA-profilens eller fingeravtrycksuppgifternas nationella ursprung.

c) För DNA-uppgifter, en kod för att ange typen av DNA-profil.

ARTIKEL 6

Principer för utbyte av DNA-uppgifter

1. Staterna ska använda befintliga standarder för utbyte av DNA-uppgifter, till exempel den europeiska standarduppsättningen (ESS) eller Interpols standarduppsättning med lokus (Issol).

2. Översändandet ska vid automatisk sökning och jämförelse av DNA-uppgifter ske inom en decentraliserad struktur.

3. Lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa konfidentialiteten och integriteten för de uppgifter som översänds till andra stater, inklusive krypteringen av dessa.

4. Staterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att garantera integriteten för de DNA-profiler som görs tillgängliga eller skickas för jämförelse till de andra staterna och säkerställa att dessa åtgärder överensstämmer med internationella standarder, exempelvis ISO 17025.

5. Staterna ska använda statskoder enligt ISO-standarden 3166-1 tvåbokstavskod.

ARTIKEL 7

Regler för begäran och svar i samband med DNA-uppgifter

1. En begäran om en automatisk sökning eller jämförelse enligt artikel 530 eller 531 i detta avtal, ska endast innehålla följande information:

   a) Den begärande statens statskod.

   b) Dag, tid och referensnummer för begäran.

   c) DNA-profiler och deras sifferbeteckning.

   d) Typer av DNA-profiler som har översänts (oidentifierade DNA-profiler eller DNA-personprofiler).

e) Information som krävs för att kontrollera databassystemen och kvalitetskontroll för de automatiska sökprocesserna.

2. Svaret (rapporten om de automatiska sökprocesserna överensstämmelse) på en begäran enligt punkt 1 ska endast innehålla följande information:

a) Uppgift om det finns ett eller flera fall av överensstämmelse (träffar) eller inte (ingen träff).

b) Dag, tid och referensnummer för begäran.

c) Dag, tid och referensnummer för svaret.

d) De begärande och de anmodade staternas statskoder.

e) De begärande och de anmodade staternas sifferbeteckningar.

f) Den typ av DNA-profiler som översänds (oidentifierade DNA-profiler eller DNA-personprofiler).

g) De begärda och överensstämmande DNA-profilerna.

h) Information som krävs för att kontrollera databassystemen och kvalitetskontroll för de automatiska sökprocesserna.

3. En överensstämmelse ska meddelas automatiskt endast om den automatiska sökningen eller jämförelsen har resulterat i en överensstämmelse mellan ett minimiantal lokus. Detta minimiantal anges i kapitel 1.

4. Staterna ska säkerställa att begäran överensstämmer med de förklaringar som lämnats enligt artikel 529.3 i detta avtal.

ARTIKEL 8

Översändandeförfarande för automatisk sökning av oidentifierade DNA-profiler i enlighet med artikel 530

1. Om man vid en sökning med en oidentifierad DNA-profil inte har konstaterat någon överensstämmelse i den nationella databasen, eller man har konstaterat överensstämmelse med en oidentifierad DNA-profil, får den oidentifierade DNA-profilen översändas till alla övriga staters databaser, och om man vid en sökning med denna oidentifierade DNA-profil konstaterar överensstämmelser med DNA-personprofiler och/eller oidentifierade DNA-profiler i andra staters databaser, ska dessa överensstämmelser automatiskt meddelas och DNA-referensuppgifterna översändas till den begärande staten. Om man inte kan konstatera någon överensstämmelse i andra staters databaser, ska detta automatiskt meddelas den begärande staten.

2. Om man vid en sökning med en oidentifierad DNA-profil konstaterar en överensstämmelse i andra staters databaser får varje berörd stat föra in en notering om detta i sin nationella databas.

ARTIKEL 9

Översändandeförfarande för automatisk sökning av DNA-personprofiler i enlighet med artikel 530

Om man vid en sökning med en DNA-personprofil inte har konstaterat någon överensstämmelse i den nationella databasen med en DNA-personprofil eller konstaterat en överensstämmelse med en oidentifierad DNA-profil, får denna DNA-personprofil översändas till alla övriga staters databaser, och om man vid en sökning med denna DNA-personprofil konstaterar överensstämmelser med DNA-personprofiler och/eller oidentifierade DNA-profiler i andra staters databaser ska dessa överensstämmelser automatiskt meddelas och DNA-referensuppgifterna översändas till den begärande staten. Om man inte kan konstatera någon överensstämmelse i andra staters databaser, ska detta automatiskt meddelas den begärande staten.

ARTIKEL 10

Översändandeförfarande för automatisk jämförelse av oidentifierade DNA-profiler i enlighet med artikel 531

1. Om man vid en jämförelse med oidentifierade DNA-profiler konstaterar överensstämmelser med DNA-personprofiler och/eller oidentifierade DNA-profiler i andra staters databaser ska dessa överensstämmelser automatiskt meddelas och DNA-referensuppgifterna översändas till den begärande staten.

2. Om man vid en jämförelse med oidentifierade DNA-profiler konstaterar överensstämmelser med oidentifierade DNA-profiler eller DNA-personprofiler i andra staters databaser får varje berörd stat införa en notering om detta i sin nationella databas.

ARTIKEL 11

Principer för utbyte av fingeravtrycksuppgifter

1. Digitalisering av fingeravtrycksuppgifter och översändandet av dessa till de övriga staterna ska genomföras i enlighet med ett enhetligt dataformat som specificeras i kapitel 2.

2. Varje stat ska säkerställa att de fingeravtrycksuppgifter som den översänder har tillräckligt god kvalitet för att kunna jämföras med hjälp av de automatiska fingeravtrycksidentifieringssystemen (Afis).

3. Översändandeförfarandet för utbyte av fingeravtrycksuppgifter ska ske inom en decentraliserad struktur.

4. Lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa konfidentialiteten och integriteten för de fingeravtrycksuppgifter som översänds till andra stater, inklusive krypteringen av dessa.

5. Staterna ska använda statskoder enligt ISO-standarden 3166-1 tvåbokstavskod.

ARTIKEL 12

Sökningskapacitet för fingeravtrycksuppgifter

1. Varje stat ska säkerställa att dess begäran om sökning inte överskrider den sökningskapacitet som specificerats av den anmodade staten. Förenade kungariket ska lämna förklaringar om sin maximala sökningskapacitet per dag för fingeravtrycksuppgifter om identifierade personer eller för fingeravtrycksuppgifter om ännu inte identifierade personer.

2. Det maximala antalet personer som godtas för kontroll per översändande fastställs i kapitel 2.

ARTIKEL 13

Regler för begäran och svar i samband med fingeravtrycksuppgifter

1. Den anmodade staten ska utan dröjsmål kontrollera kvaliteten på de översända fingeravtrycksuppgifterna genom ett helt automatiskt förfarande. Om uppgifterna inte lämpar sig för en automatisk jämförelse, ska den anmodade staten omedelbart underrätta den begärande staten.

2. Den anmodade staten ska utföra sökningar i den ordning som den får begäran. Begäran ska behandlas inom 24 timmar genom ett helt automatiskt förfarande. Den begärande staten får, om dess inhemska lagstiftning så föreskriver, begära att behandlingen av dess begäran påskyndas och den anmodade staten ska utföra dessa sökningar utan dröjsmål. Om tidsfristerna inte kan hållas på grund av force majeure, ska jämförelsen göras utan dröjsmål så snart som hindren har avlägsnats.

ARTIKEL 14

Principer för automatisk sökning av uppgifter ur fordonsregister

1. För automatisk sökning av uppgifter ur fordonsregister ska staterna använda en enligt artikel 537 i detta avtal särskilt utarbetad version av programvaran för det europeiska informationssystemet avseende fordon och körkort (Eucaris) och ändrade versioner av denna programvara.

2. Automatisk sökning av uppgifter ur fordonsregister ska ske inom en decentraliserad struktur.

3. De uppgifter som utbyts via Eucaris-systemet ska översändas i krypterad form.

4. De delar av uppgifterna ur fordonsregistret som ska utbytas specificeras i kapitel 3.

5. Vid tillämpningen av artikel 537 i detta avtal får staterna prioritera sökningar i syfte att bekämpa allvarlig brottslighet.

ARTIKEL 15

Kostnader

Varje stat ska ansvara för kostnaderna för administrationen, användningen och underhållet av den version av programvaran för Eucaris som anges i artikel 14.1.

ARTIKEL 16

Syfte

1. Den mottagande staten får behandla personuppgifter endast för de syften för vilka uppgifterna har översänts i enlighet med avdelning II i del tre i detta avtal. Behandling för andra syften ska vara tillåten endast med förhandstillstånd från den stat som administrerar uppgifterna och i enlighet med den mottagande statens inhemska lagstiftning. Ett sådant tillstånd får beviljas om den inhemska lagstiftningen i den stat som administrerar uppgifterna tillåter denna behandling för sådana andra syften.
2. Behandling av uppgifter i enlighet med artiklarna 530, 531 och 534 i detta avtal av den ansökande eller jämförande staten ska endast vara tillåten för
   a) fastställande av om jämförda DNA-profiler eller fingeravtrycksuppgifter överensstämmer,
   b) utarbetande och inlämnande av en begäran om handräckning eller rättslig hjälp i enlighet med den inhemska lagstiftningen när dessa uppgifter överensstämmer,
   c) registrering i enlighet med artikel 19 i detta kapitel.
3. Den stat som administrerar uppgifterna får behandla uppgifter som översänts till den i enlighet med artiklarna 530, 531 och 534 i detta avtal endast om det är nödvändigt för att göra en jämförelse, lämna automatiserade svar på automatiska sökningar eller göra en registrering enligt artikel 19 i detta kapitel. Efter det att jämförelsen av uppgifter avslutats eller den automatiska sökningen besvarats ska de uppgifter som översänts omedelbart utplånas, om det inte är nödvändigt med en ytterligare behandling av dem för de syften som anges i punkt 2 b och c i denna artikel.

4. Den stat som administrerar uppgifterna får använda uppgifter som översänts i enlighet med artikel 537 i detta avtal endast om det är nödvändigt för besvarande av en automatisk sökning eller för registrering i enlighet med artikel 19 i detta kapitel. Efter det att den automatiska sökningen besvarats ska de uppgifter som översänts omedelbart utplånas, om det inte är nödvändigt med en ytterligare behandling av dem för registrering i enlighet med artikel 19 i detta kapitel. Medlemsstaten får använda de uppgifter som erhållits under sökningen endast för det förfarande på grundval av vilket sökningen skett.

ARTIKEL 17

Uppgifternas korrekthet, aktualitet och lagringstid

1. Staterna ska säkerställa att personuppgifterna är korrekta och aktuella. Om det ex officio eller genom ett meddelande från den berörda personen visar sig att felaktiga uppgifter eller uppgifter som inte borde ha översänts har översänts, ska den mottagande staten omedelbart underrättas om detta. Den eller de berörda staterna ska vara skyldiga att rätta eller utplåna uppgifterna. Även i övriga fall ska översända personuppgifter rättas om det framgår att de är felaktiga. Om det mottagande organet har skäl att anta att de översända uppgifterna är felaktiga eller bör utplånas ska det utan dröjsmål underrätta det översändande organet om detta.
2. Uppgifter vars korrekthet den berörda personen bestrider och vars korrekthet eller felaktighet inte kan fastställas ska märkas, i enlighet med staternas inhemska lagstiftning, på begäran av den person som uppgifterna berör. Om en sådan märkning har använts får denna avlägsnas, i enlighet med staternas inhemska lagstiftning, endast med den berörda personens medgivande eller på grundval av ett beslut av en behörig domstol eller en oberoende dataskyddsmyndighet.

3. Översända personuppgifter ska utplånas om de inte borde ha översänts eller mottagits. Uppgifter som har översänts och mottagits korrekt ska utplånas

   a) om de inte eller inte längre är nödvändiga för det syfte för vilket de översänts; om personuppgifterna har översänts utan begäran ska det mottagande organet omedelbart kontrollera om de är nödvändiga med tanke på de syften för vilka de översändes,

   b) efter det att den tidsfrist som fastställs för lagring av uppgifterna enligt den översändande statens inhemska lagstiftning har löpt ut, när det översändande organet har informerat det mottagande organet om denna maximala lagringstid i samband med att uppgifterna översändes.

4. I stället för att utplånas ska uppgifterna spärras i enlighet med den inhemska lagstiftningen om det finns skäl att anta att en utplåning skulle skada den berörda personens intressen. Spärrade uppgifter får endast översändas eller användas i det syfte som lett till att utplåningen förhindrades.

ARTIKEL 18

Tekniska och organisatoriska åtgärder för säkerställande av dataskydd och datasäkerhet

1. De översändande och mottagande organen ska vidta åtgärder så att personuppgifter skyddas effektivt mot oavsiktlig eller otillåten utplåning, oavsiktlig förlust, obehörig tillgång, obehörig eller oavsiktlig ändring och obehörigt offentliggörande.

2. Detaljerna för det automatiska sökningsförfarandet ska fastställas i de genomförandeåtgärder som avses i artikel 539 i detta avtal, som garanterar att

a) åtgärder som motsvarar den senaste tekniken vidtas för att säkerställa dataskydd och datasäkerhet, särskilt uppgifternas konfidentialitet och integritet,

b) krypterings- och autentiseringsmetoder som erkänns av de behöriga myndigheterna används när allmänt tillgängliga nät utnyttjas, och

c) det i enlighet med artikel 19.2, 19.5 och 19.6 i detta kapitel kan kontrolleras att sökningarna är tillåtna.

ARTIKEL 19

Registrering och dokumentation, särskilda bestämmelser om automatiskt och icke-automatiskt översändande

1. Varje stat ska garantera att varje icke-automatiskt översändande och varje icke-automatiskt mottagande av personuppgifter i det organ som administrerar databasen och i det sökande organet registreras för att kontrollera att sändningen är tillåten. Registreringen ska omfatta följande uppgifter:

a) Skälet till översändandet.

b) Översända uppgifter.

c) Datum för översändandet.

d) Namn eller sifferbeteckning på det sökande organet och det organ som administrerar databasen.

2. Vid automatiska sökningar av uppgifter på grundval av artiklarna 530, 534 och 537 i detta avtal samt vid automatisk jämförelse i enlighet med artikel 531 i detta avtal ska följande gälla:

a) En automatisk sökning eller jämförelse får endast genomföras av de tjänstemän vid nationella kontaktpunkter som särskilt bemyndigats att göra detta. En förteckning över de tjänstemän som bemyndigats att genomföra automatiska sökningar eller jämförelser ska på begäran ställas till förfogande för de övervakningsmyndigheter som avses i punkt 6 och de övriga staterna.

b) Varje stat ska säkerställa att varje översändande och mottagande av personuppgifter i det organ som administrerar databasen och i det sökande organet registreras tillsammans med uppgift om huruvida sökningen lett till en träff eller inte. Denna registrering ska omfatta följande uppgifter:

i) Översända uppgifter.

ii) Datum och exakt tidpunkt för översändandet.

iii) Namn eller sifferbeteckning på det sökande organet och det organ som administrerar databasen.

3. Det sökande organet ska dessutom registrera sökningens eller översändandets syfte samt en identitetsuppgift för den tjänsteman som initierade sökningen eller översändandet.

4. Det registrerande organet ska på begäran utan dröjsmål delge den berörda statens behöriga dataskyddsmyndigheter de registrerade uppgifterna, dock senast fyra veckor efter det att begäran inkom. De registrerade uppgifterna får endast användas för följande ändamål:

   a) Övervakning av dataskydd.

   b) Säkerställande av datasäkerheten.

5. De registrerade uppgifterna ska med hjälp av lämpliga åtgärder skyddas mot obehörig användning och andra former av missbruk och lagras i två år. När lagringstiden har löpt ut ska de registrerade uppgifterna utan dröjsmål utplånas.

6. Den rättsliga övervakningen av översändande och mottagande av personuppgifter ska ankomma på de oberoende dataskyddsmyndigheterna eller, i tillämpliga fall, de rättsliga myndigheterna i respektive stat. I enlighet med den inhemska lagstiftningen kan var och en hos dessa myndigheter ansöka om en granskning av lagligheten beträffande behandlingen av sina personuppgifter. Dessa myndigheter och de organ som ansvarar för registreringen ska oberoende av ovan nämnda ansökningar göra stickprov för att kontrollera översändningarnas laglighet med hjälp av berörda uppgifter.

7. De oberoende dataskyddsmyndigheterna ska förvara resultaten av dessa kontroller för granskning i 18 månader. Efter denna tidsfrist ska de utplånas omedelbart. Varje dataskyddsmyndighet kan anmodas av den oberoende dataskyddsmyndigheten i en annan stat att utöva sina befogenheter i enlighet med den inhemska lagstiftningen. Staternas oberoende dataskyddsmyndigheter ska utföra de inspektioner som är nödvändiga för det ömsesidiga samarbetet, särskilt genom utbyte av relevant information.

ARTIKEL 20

Berörda personers rätt till skadestånd

Om ett organ i en stat har översänt personuppgifter i enlighet med avdelning II i del tre i detta avtal, kan den mottagande myndigheten i den andra staten inte hänvisa till att de översända uppgifterna var felaktiga för att undgå sitt ansvar gentemot den skadelidande i enlighet med den inhemska lagstiftningen. Om det mottagande organet döms att betala skadestånd på grund av dess användning av översända felaktiga uppgifter ska det översändande organet ersätta det mottagande organets skadeståndsbetalning till fullt belopp.

ARTIKEL 21

Information på begäran av staterna

Den mottagande staten ska på begäran ge den översändande staten information om behandlingen av de översända uppgifterna och de resultat som erhållits.

ARTIKEL 22

Förklaringar och utnämningar

1. Förenade kungariket ska lägga fram sina förklaringar i enlighet med artikel 529.3 i detta avtal och artikel 12.1 i detta kapitel, och sina utnämningar i enlighet med artiklarna 535.1 och 537.3 i detta avtal, till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor.

2. Faktauppgifter som lämnas av Förenade kungariket genom dessa förklaringar, och av medlemsstaterna i enlighet med artikel 539.3 i detta avtal, ska ingå i den handbok som fastställs i artikel 18.2 i beslut 2008/616/RIF.

3. Stater får när som helst ändra förklaringar som har lämnats i enlighet med punkt 1 genom en förklaring som lämnas till specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor. Specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor ska vidarebefordra alla mottagna förklaringar till rådets generalsekretariat.

4. Rådets generalsekretariat ska meddela eventuella ändringar i den handbok som avses i punkt 2 till specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor.

ARTIKEL 23

Förberedelse av beslut enligt artikel 540

1. Rådet ska fatta ett beslut enligt artikel 540 i detta avtal på grundval av en utvärderingsrapport som ska grundas på ett frågeformulär.

2. Med beaktande av det automatiska utbytet av uppgifter i enlighet med avdelning II i del tre i detta avtal ska utvärderingsrapporten även grundas på ett utvärderingsbesök och en testkörning som ska genomföras när Förenade kungariket har underrättat den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor om att de har uppfyllt de skyldigheter som de åläggs enligt avdelning II i del tre i detta avtal och lämna in de förklaringar som avses i kapitel 22 i detta kapitel. Ytterligare detaljer om förfarandet anges i kapitel 4 i denna bilaga.

ARTIKEL 24

Statistik och rapportering

1. En utvärdering av den administrativa, tekniska och finansiella tillämpningen av utbytet av uppgifter enligt avdelning II i del tre i detta avtal ska genomföras regelbundet. Utvärderingen ska beakta de uppgiftskategorier för vilka utbytet av uppgifter har inletts bland de berörda staterna. Utvärderingen ska grundas på de respektive staternas rapporter.

2. Varje stat ska samla in statistik över resultatet av det automatiserade informationsutbytet. I syfte att säkerställa jämförbarhet kommer statistikmodellen att fastställas av den berörda rådsarbetsgruppen. Dessa statistikuppgifter kommer årligen att läggas fram för den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor.

3. Dessutom kommer staterna regelbundet att anmodas att inte underlåta att en gång per år tillhandahålla sådana ytterligare uppgifter om det administrativa, tekniska och finansiella genomförandet av automatiserat utbyte av information som behövs för analys och förbättringar av processen.

4. Medlemsstaternas statistik och rapportering i enlighet med besluten 2008/615/RIF och 2008/616/RIF ska tillämpas i förhållande till denna artikel.

KAPITEL 1

UTBYTE AV DNA-UPPGIFTER

1. DNA-relaterade kriminaltekniska frågor, matchningsregler och algoritmer

1.1 DNA-profilernas egenskaper

DNA-profilen kan innehålla 24 talpar som representerar allelerna i 24 lokus som också används vid Interpols DNA-förfaranden. Benämningarna för dessa lokus anges i följande tabell:

VWA	TH01	D21S11	FGA	D8S1179	D3S1358	D18S51	Amelogenin
TPOX	CSF1P0	D13S317	D7S820	D5S818	D16S539	D2S1338	D19S433
Penta D	Penta E	FES	F13A1	F13B	SE33	CD4	GABA

De sju gråmarkerade lokusen i den översta raden utgör både den nuvarande europeiska standarduppsättningen av lokus (ESS) och Interpols standarduppsättning av lokus (Issol).

Inklusionsregler:

De DNA-profiler som staterna gör tillgängliga för sökning och jämförelse samt de DNA-profiler som sänds för sökning och jämförelse måste innehålla minst sex fullständigt angivna[1] lokus och får innehålla ytterligare lokus eller tomma positioner beroende på tillgång. DNA-personprofiler måste innehålla minst sex av de sju ESS-lokusen. För att öka noggrannheten vid matchningen ska alla tillgängliga alleler lagras i den indexerade databasen med DNA-profiler och användas för sökning och jämförelse. Varje stat ska så snart det är praktiskt möjligt tillämpa varje ny ESS-lokus som antas av EU.

Blandade profiler är inte tillåtna, vilket gör att allel-värdena för varje lokus endast består av två tal. Vid homozygositet kan dessa tal vara samma för ett givet lokus.

[1] ”Fullständigt angivna” betyder att hantering av ovanliga alleler inkluderas.

Jokertecken och mikrovarianter ska behandlas enligt följande regler:

– Varje icke-numeriskt värde utom amelogenin som profilen innehåller (t.ex. ”o”, ”f”, ”r”, ”na”, ”nr” eller ”un”) måste automatiskt konverteras till ett jokertecken (*) vid exporten och sökas mot alla.

– De numeriska värdena ”0”, ”1” eller ”99” i profilen måste automatiskt konverteras till ett jokertecken (*) vid exporten och sökas mot alla.

– Om tre alleler anges för ett lokus ska den första allelen godtas och de återstående två måste automatiskt konverteras till ett jokertecken (*) vid exporten och sökas mot alla.

– Om jokertecken anges för allel 1 eller 2 ska båda permutationerna av det numeriska värdet för lokuset sökas (12,* kan till exempel matcha 12,14 eller 9,12).

– Mikrovarianter av pentanukleotider (Penta D, Penta E och CD4) ska matchas på följande sätt:

x.1 = x, x.1, x.2

x.2 = x.1, x.2, x.3

x.3 = x.2, x.3, x.4

x.4 = x.3, x.4, x + 1,

– Mikrovarianter av tetranukleotider (övriga lokus är tetranukleotider) ska matchas på följande sätt:

x.1 = x, x.1, x.2

x.2 = x.1, x.2, x.3

x.3 = x.2, x.3, x + 1.

1.2 Matchningsregler

Jämförelsen av två DNA-profiler ska göras på grundval av de lokus för vilka ett par allelvärden är tillgängliga i båda DNA-profilerna. Minst sex fullständigt angivna lokus (exklusive amelogenin) måste överensstämma mellan de två DNA-profilerna innan ett träffsvar ges.

Full överensstämmelse (Quality 1) definieras som en överensstämmelse där samtliga allelvärden är identiska för de jämförda lokus som finns både i den DNA-profil som används för sökningen och i den sökta DNA-profilen. Nära överensstämmelse definieras som en överensstämmelse där värdet för endast en av samtliga jämförda alleler skiljer sig mellan de två DNA-profilerna (Quality 2, 3 och 4). En nära överensstämmelse godtas endast om det finns minst sex fullständigt angivna lokus med full överensstämmelse i de två jämförda DNA-profilerna.

Anledningen till en nära överensstämmelse kan vara

– ett skrivfel vid inmatningen av en av DNA-profilerna i sökningen eller i DNA-databasen,

– ett fel vid allelbestämningen eller allelanropet under förfarandet för generering av DNA-profilen.

1.3 Rapporteringsregler

Fullständiga överensstämmelser, nära överensstämmelser och ”inga träffar” ska samtliga rapporteras.

Överensstämmelserapporten ska sändas till den begärande nationella kontaktpunkten samt göras tillgänglig för den tillfrågade nationella kontaktpunkten (så att den kan uppskatta arten av och antal eventuella uppföljande begäranden om ytterligare personuppgifter och annan information med anknytning till den DNA-profil som svarar mot träffen i enlighet med artikel 536 i detta avtal.

2. Tabell över statskoder

I enlighet med avdelning II i del tre i detta avtal, används ISO 3166-1 tvåställiga bokstavskoder för att upprätta domännamn och andra konfigurationsparametrar som krävs för Prümtillämpningarna för utbyte av DNA-uppgifter via ett slutet nät.

De tvåställiga statskoderna enligt ISO 3166-1 tvåställiga bokstavskoder är följande:

Statens namn	Kod	Statens namn	Kod
Belgien	BE	Litauen	LT
Bulgarien	BG	Luxemburg	LU
Tjeckien	CZ	Ungern	HU
Danmark	DK	Malta	MT
Tyskland	DE	Nederländerna	NL
Estland	EE	Österrike	AT
Irland	IE	Polen	PL
Grekland	EL	Portugal	PT
Spanien	ES	Rumänien	RO
Frankrike	FR	Slovakien	SK
Kroatien	HR	Slovenien	SI
Italien	IT	Finland	FI
Cypern	CY	Sverige	SE
Lettland	LV	Förenade kungariket	UK

3. Funktionsanalys

3.1 Systemets tillgänglighet

En begäran om sökning enligt artikel 530 i detta avtal bör nå den anropade databasen i kronologisk ankomstordning enligt vilken begäran sändes, medan svaren bör nå den anmodande staten inom 15 minuter efter det att begäran inkom.

3.2 Steg 2

När en stat mottar en rapport om överensstämmelse ansvarar den nationella kontaktpunkten för en jämförelse mellan värdena i den profil som sänds som fråga och värdena i den profil/de profiler som har mottagits som svar i syfte att validera och kontrollera profilens bevisvärde. De nationella kontaktpunkterna kan ta direktkontakter i valideringssyfte.

Förfaranden för rättslig hjälp inleds efter det att en överensstämmelse mellan två profiler validerats, på grundval av ”fullständig överensstämmelse” eller ”nära överensstämmelse” under det automatiska sökningsförfarandet.

4. Dokument för gränssnittskontroll – DNA

4.1 Inledning

4.1.1 Mål

Detta kapitel anger kraven för informationsutbytet om DNA-profiler mellan samtliga staters DNA-databassystem. Fälten i huvudet är särskilt utformade för Prümutbytet av DNA-uppgifter. Datadelen grundar sig på datadelen för DNA-uppgifter i XML-schemat för Interpols nätport för utbyte av DNA-uppgifter.

Uppgifterna utbyts genom SMTP (Simple Mail Transfer Protocol) med användning av en central e-postserver som ställs till förfogande av nätoperatören. XML-filen överförs som meddelandetext.

4.1.2 Tillämpningsområde

Detta dokument för gränssnittskontroll, ICD, rör endast meddelandets (eller e-postmeddelandets) innehåll. Alla nätspecifika och e-postspecifika områden definieras på ett likartat sätt för att ge en gemensam teknisk grund för utbytet av DNA-uppgifter.

Detta inbegriper

– formatet för meddelandets ärendefält, så att meddelandena kan bearbetas automatiskt,

– specifikationer av huruvida kryptering erfordras och i så fall vilka metoder som bör väljas,

– maximilängd för meddelandena.

4.1.3 XML-struktur och XML-principer

XML-meddelandet är indelat i

– ett huvud som innehåller information om överföringen, och

– en datadel som innehåller profilspecifik information samt själva profilen.

Samma XML-schema ska kunna användas för både begäran och svar.

För fullständiga kontroller av oidentifierade DNA-profiler artikel 531 i detta avtal ska det vara möjligt att sända en uppsättning profiler i ett enda meddelande. Det maximala antalet profiler i ett meddelande måste fastställas. Detta antal är beroende av den maximala meddelandestorleken och ska fastställas efter val av e-postserver.

XML-exempel:

<?version="1.0" standalone="yes"?>

<PRUEMDNAx xmlns:msxsl="urn:schemas-microsoft-com:xslt"

xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance">

<header>

(…)

</header>

<datas>

(…)

</datas>

[<datas> upprepad datastruktur, om fler än en profil sänts av (…) ett enda SMTP-meddelande, endast tillåtet för fall enligt artikel 531 i detta avtal

</datas>]

</PRUEMDNA>

4.2 Definition av XML-strukturen

Följande definitioner medtas endast i dokumentationssyfte och för bättre läsbarhet, den faktiskt bindande informationen återfinns i en fil med XML-schemat (PRUEM DNA.xsd).

4.2.1 Specifikation PRUEMDNAx

Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
header	PRUEM_header	Occurs: 1
datas	PRUEM_datas	Occurs: 1 … 500

4.2.2 Innehåll i huvudfältets struktur

4.2.2.1 PRUEM-huvud

Denna struktur beskriver XML-filhuvudet. Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
direction	PRUEM_header_dir	Direction of message flow
ref	String	Reference of the XML file
generator	String	Generator of XML file
schema_version	String	Version number of schema to use
requesting	PRUEM_header_info	Requesting State info
requested	PRUEM_header_info	Requested State info

4.2.2.2 PRUEM_header dir

Typ av data i meddelandet, värden:

Value	Description
R	Request
A	Answer

4.2.2.3 Information i PRUEM-huvudet

Struktur som beskriver staten samt anger datum och tid för meddelandet. Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
source_isocode	String	ISO 3166-2 code of the requesting State
destination_isocode	String	ISO 3166-2 code of the requested State
request_id	String	unique Identifier for a request
date	Date	Date of creation of message
time	Time	Time of creation of message

4.2.3 PRUEM-profiluppgifter, innehåll

4.2.3.1 PRUEM_datas

Denna struktur beskriver XML-profilens datadel: Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
reqtype	PRUEM request type	Type of request (Article 530 or 531)
date	Date	Date profile stored
type	PRUEM_datas_type	Type of profile
result	PRUEM_datas_result	Result of request
agency	String	Name of corresponding unit responsible for the profile
profile_ident	String	Unique State profile ID
message	String	Error Message, if result = E
profile	IPSG_DNA_profile	If direction = A (Answer) AND result ≠ H (HIT) empty
match_id	String	In case of a HIT PROFILE_ID of the requesting profile
quality	PRUEM_hitquality_type	Quality of HIT
hitcount	Integer	Count of matched Alleles
rescount	Integer	Count of matched profiles. If direction = R (Request), then empty. If quality!=0 (the original requested profile), then empty.

4.2.3.2 PRUEM_request_type

Typ av data i meddelandet, värden:

Value	Description
3	Requests pursuant to Article 530
4	Requests pursuant to Article 531

4.2.3.3 PRUEM_hitquality_type

Value	Description
0	Referring original requesting profile: Case "No-HIT": original requesting profile sent back only; Case "HIT": original requesting profile and matched profiles sent back.
1	Equal in all available alleles without wildcards
2	Equal in all available alleles with wildcards
3	HIT with Deviation (Microvariant)
4	HIT with mismatch

4.2.3.4 PRUEM_data_type

Type of data contained in message, value can be:

Value	Description
P	Person profile
S	Stain

4.2.3.5 PRUEM_data_result

Typ av data i meddelandet, värden:

Value	Description
U	Undefined, If direction = R (request)
H	HIT
N	No-HIT
E	Error

4.2.3.6 IPSG_DNA_profile

Struktur som beskriver en DNA-profil. Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
ess_issol	IPSG_DNA_ISSOL	Group of loci corresponding to the ISSOL (standard group of Loci of Interpol)
additional_loci	IPSG_DNA_additional_loci	Other loci
marker	String	Method used to generate of DNA
profile_id	String	Unique identifier for DNA profile

4.2.3.7 IPSG_DNA_ISSOL

Struktur som innehåller Issol-lokus (Interpols standarduppsättning lokus). Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
vwa	IPSG_DNA_locus	Locus vwa
th01	IPSG_DNA_locus	Locus th01
d21s11	IPSG_DNA_locus	Locus d21s11
fga	IPSG_DNA_locus	Locus fga
d8s1179	IPSG_DNA_locus	Locus d8s1179
d3s1358	IPSG_DNA_locus	Locus d3s1358
d18s51	IPSG_DNA_locus	Locus d18s51
amelogenin	IPSG_DNA_locus	Locus amelogin

4.2.3.8 IPSG_DNA_additional_loci

Struktur som innehåller övriga lokus. Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
tpox	IPSG_DNA_locus	Locus tpox
csf1po	IPSG_DNA_locus	Locus csf1po
d13s317	IPSG_DNA_locus	Locus d13s317
d7s820	IPSG_DNA_locus	Locus d7s820
d5s818	IPSG_DNA_locus	Locus d5s818
d16s539	IPSG_DNA_locus	Locus d16s539
d2s1338	IPSG_DNA_locus	Locus d2s1338
d19s433	IPSG_DNA_locus	Locus d19s433
penta_d	IPSG_DNA_locus	Locus penta_d
penta_e	IPSG_DNA_locus	Locus penta_e
fes	IPSG_DNA_locus	Locus fes
f13a1	IPSG_DNA_locus	Locus f13a1
f13b	IPSG_DNA_locus	Locus f13b
se33	IPSG_DNA_locus	Locus se33
cd4	IPSG_DNA_locus	Locus cd4
gaba	IPSG_DNA_locus	Locus gaba

4.2.3.9 IPSG_DNA_locus

Struktur som beskriver ett lokus. Den innehåller följande fält:

Fields	Type	Description
low_allele	String	Lowest value of an allele
high_allele	String	Highest value of an allele

5. Tillämpnings-, säkerhets- och kommunikationsarkitektur

5.1 Översikt

Vid införandet av tillämpningar för utbyte av DNA-uppgifter inom ramen för avdelning II i del tre i detta avtal ska ett gemensamt, på logisk nivå slutet, nät mellan staterna användas. För att mer effektivt utnyttja detta gemensamma kommunikationsnät för att sända begäranden och ta emot svar ska begäranden om DNA- och fingeravtrycksuppgifter överföras asynkront i inkapslade SMTP-meddelanden. Av hänsyn till säkerhetskraven kommer S/MIME-mekanismen att användas som tillägg till SMTP-funktionerna för att upprätta en obruten säker tunnel i nätet.

Det redan fungerande systemet Testa (transeuropeiska telematiktjänster för myndigheter) har valts som kommunikationsnät för datautbytet mellan staterna. Europeiska kommissionen ansvarar för närvarande för Testa. Eftersom de nationella DNA-databaserna och de nuvarande nationella anslutningspunkterna för Testa kan vara belägna på olika ställen i staterna kan tillgång till Testa anordnas antingen

1. genom att använda den befintliga nationella anslutningspunkten eller inrätta en ny nationell anslutningspunkt till Testa, eller

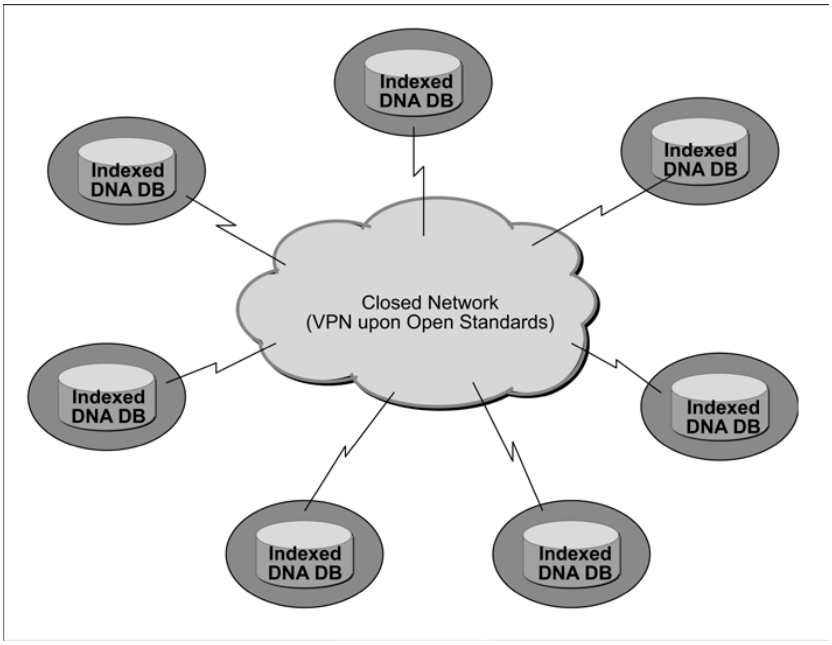
2. genom att etablera en säker lokal länk, från den plats där DNA-databasen finns och förvaltas av det behöriga nationella organet, till den befintliga nationella anslutningspunkten till Testa.

De protokoll och standarder som används vid införandet av tillämpningar enligt avdelning II i del tre i detta avtal står i överensstämmelse med öppna standarder och uppfyller de kraven från dem som ansvarar för staternas nationella säkerhet.

5.2 Högnivåarkitektur

Enligt avdelning II i del tre i detta avtal ska varje stat göra sin DNA-databas tillgänglig för utbyte med och/eller sökning från andra stater i enlighet med ett standardiserat gemensamt dataformat. Arkitekturen bygger på kommunikationsmodellen alla-till-alla (*any-to-any*). Det finns ingen central server och inte heller någon centraliserad databas med DNA-profiler.

Figur 1: Topologi över utbyte av DNA-uppgifter

Staterna ska iaktta de inhemska rättsliga restriktionerna för staternas webbplatser och kan också bestämma vilken typ av hårdvara och vilka program som bör användas för att konfigurera statens webbplats för att iaktta kraven i avdelning II i del tre i detta avtal.

5.3 Säkerhetsstandarder och dataskydd

Tre nivåer av säkerhetsklassning har övervägts och införts.

5.3.1 Datanivån

De DNA-profiluppgifter som tillhandahålls av varje stat måste utformas i enlighet med en gemensam standard för dataskydd så att den begärande staten får ett svar som huvudsakligen anger TRÄFF eller ICKE-TRÄFF samt vid TRÄFF ett identifikationsnummer som inte innehåller några som helst personuppgifter. Den fortsatta undersökningen efter meddelande om TRÄFF kommer att genomföras på bilateral nivå i enlighet med de inhemska rättsliga och organisatoriska föreskrifter som gäller vid respektive stats anläggning.

5.3.2 Kommunikationsnivån

Meddelanden som innehåller information om DNA-profiler (begäranden och svar) kommer att krypteras med senaste teknik, anpassad till öppna standarder, t.ex. S/MIME, innan de översänds till andra staters anläggningar.

5.3.3 Transmissionsnivån

Alla krypterade meddelanden med DNA-profilinformation kommer att vidarebefordras till andra staters anläggningar genom ett virtuellt privat tunnelsystem som på internationell nivå förvaltas av en tillförlitlig nätleverantör och med nationellt ansvar för de säkra länkarna till detta tunnelsystem. Det virtuella privata tunnelsystemet har ingen anslutning till det öppna Internet.

5.4 Protokoll och standarder för krypteringsmekanismen S/MIME och därmed sammanhörande paket

Den öppna standarden S/MIME, en vidareutveckling av den faktiska e-poststandarden SMTP, kommer att användas för att kryptera meddelanden med DNA-profilinformation. Protokollet S/MIME (version 3) ger möjlighet till signerade kvittenser, säkerhetsuppmärkning och säkra sändlistor på grundval av en kryptografisk meddelandestandard (Cryptographic Message Syntax, CMS), en specifikation från Internet Engineering Task Force (IETF) för meddelanden skyddade genom kryptering. Det kan användas för att digitalt signera, autentisera eller kryptera alla former av uppgifter i digital form.

Det certifikat som S/MIME-mekanismen använder måste överensstämma med X.509-standarden. För att säkerställa att de gemensamma standarderna och förfarandena överensstämmer med andra Prüm-tillämpningar gäller följande regler för S/MIME-kryptering eller i samband med olika Cots-miljöer (Cots, färdigköpt allmänt tillgänglig produkt).

– Bearbetningsordning: Först kryptering, därefter signering.

– Krypteringsalgoritmerna AES (*Advanced Encryption Standard*) med 256 bitars nyckellängd och RSA med 1 024 bitars nyckellängd ska användas för symmetrisk respektive asymmetrisk kryptering.

– Hash-algoritmen SHA-1 ska användas.

S/MIME-funktioner finns i de allra flesta moderna programpaket för e-post, bland annat Outlook, Mozilla Mail och Netscape Communicator 4.x och är interoperabla mellan alla viktigare programpaket för e-post.

S/MIME har valts som lämplig mekanism för dataskyddet på kommunikationsnivån eftersom den är lätt att införliva i den nationella infrastrukturen vid alla staters anläggningar. För att på ett effektivare sätt och till lägre kostnader visa hur tekniken fungerar har dock den öppna standarden JavaMail API valts för prototypen till utbytet av DNA-uppgifter. JavaMail API erbjuder enkel kryptering och dekryptering av e-postmeddelanden med användning av S/MIME och/eller OpenPGP. Avsikten är att erbjuda ett enkelt och lättanvänt API för e-postkunder som vill sända och ta emot e-post i något av de två mest populära formaten för krypterade e-postmeddelanden. Därför är det tillräckligt med någon av de senaste tillämpningarna av JavaMail API för de krav som ställs i avdelning II i del tre i detta avtal, t.ex. en produkt från Bouncy Castle JCE (*Java Cryptographic Extension*), som kommer att användas för tillämpningen av S/MIME för prototypen av utbytet av DNA-uppgifter mellan alla stater.

5.5 Tillämpningsarkitektur

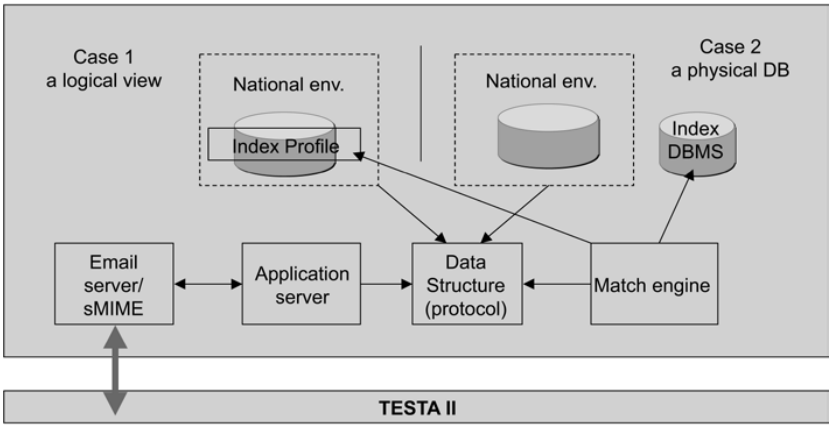
Varje stat kommer att ge övriga stater en uppsättning standardiserade DNA-profiluppgifter som är anpassade till gällande dokument för gränssnittskontroll (*Interface Control Document*, ICD). Detta kan antingen göras genom en logisk visning av den enskilda nationella databasen eller genom att upprätta en fysiskt exporterad databas (indexerad databas).

De fyra huvuddelarna: E-postservern/S/MIME, tillämpningsservern, datastrukturområdet för hämtning/inmatning av uppgifter och registrering av inkommande/utgående meddelanden samt matchningsmotorn genomför tillämpningslogiken på ett produktoberoende sätt.

För att alla stater lätt ska kunna införliva dessa komponenter i sina respektive anläggningar har de specificerade gemensamma funktionerna införts genom öppna standarder och protokoll som varje stat själv kan välja med hänsyn till nationell it-policy och nationella it-föreskrifter. På grund av de oberoende funktioner som ska införas för att få tillgång till de indexerade DNA-profildatabaser som omfattas av beslut avdelning II i del tre i detta avtal kan varje stat fritt välja plattform för hårdvara och program, inklusive databas- och operativsystem.

En prototyp för utbytet av DNA-uppgifter har utarbetats och prövats med framgång på det befintliga gemensamma nätet. Version 1.0 har utnyttjats i produktionsmiljö och används för det löpande arbetet. Staterna får använda den produkt som har utvecklats gemensamt men får också utveckla egna produkter. De gemensamma produktkomponenterna kommer att bevaras, anpassas och vidareutvecklas i enlighet med de förändrade kraven inom IT, kriminalteknikenoch/eller polisfunktionerna.

Figur 2: Översikt av tillämpningstopologin

5.6 Protokoll och standarder för tillämpningsarkitekturen

5.6.1 XML

Vid utbytet av DNA-uppgifter kommer XML-schemat, som bifogas e-postmeddelanden enligt SMTP, att användas fullt ut. XML (*Xtensible Markup Language*) är ett av W3C rekommenderat allmänt markeringsspråk för att för särskilda ändamål skapa markeringsspråk som kan beskriva många olika former av uppgifter. En beskrivning av en DNA-profil som lämpar sig för utbyte mellan alla stater har utarbetats med hjälp av XML och XML-schemat i dokumentet för gränssnittskontroll.

5.6.2 ODBC

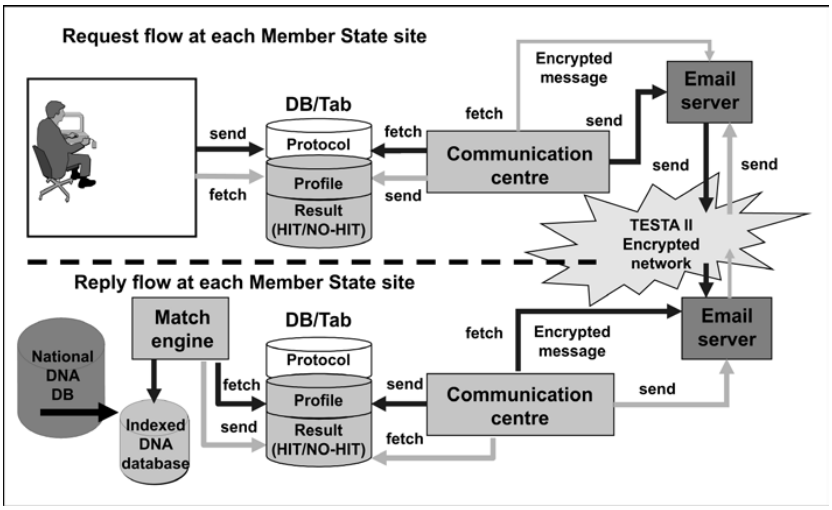
Open DataBase Connectivity tillhandahåller ett standardiserat programmeringsgränssnitt (*Application Program Interface*, API) som ger åtkomst till databashanterare, oberoende av programmeringsspråk, databassystem och operativsystem. ODBC har dock vissa nackdelar. Att hantera ett stort antal klienter kan innebära en mångfald drivrutiner och dynamiska länkbibliotek (DLL). Dessa komplikationer kan öka omkostnaderna för administration av systemet.

5.6.3 JDBC

Java DataBase Connectivity (JDBC) är ett programgränssnitt (API) for programmeringsspråket Java som definierar på vilket sätt en klient kan ha åtkomst till en databas. I motsats till ODBC kräver inte JDBC några särskilda DLL i den lokala persondatorn.

Affärslogiken för att bearbeta begäran om DNA-profiler och svar på dessa vid staternas anläggningar beskrivs i följande diagram. Både flödet för begäran och flödet för svar växelverkar med ett neutralt dataområde bestående av olika datapooler med gemensam datastruktur.

Figur 3: Tillämpningens arbetsflöde vid staternas anläggningar, översikt

5.7 Kommunikationsmiljö

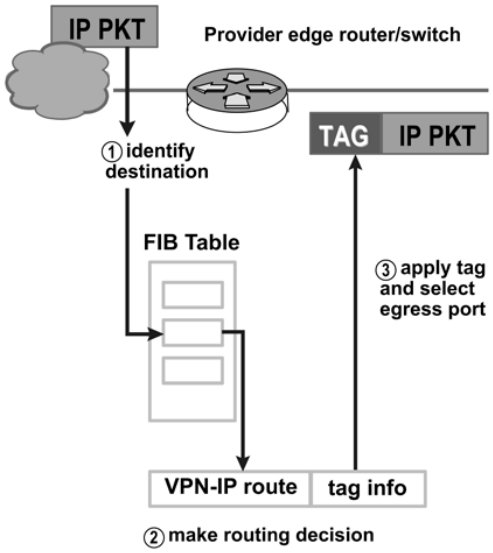
5.7.1 Gemensamt kommunikationsnät: Testa och efterföljande infrastruktur

Tillämpningen för utbyte av DNA-uppgifter kommer att använda e-post, en asynkron mekanism, för att begära sökningar och ta emot svar mellan staterna. Eftersom alla stater har minst en nationell anslutningspunkt till Testa-nätet kommer det nätet att användas för utbytet av DNA-uppgifter. Testa tillhandahåller ett antal mervärdestjänster via sitt e-postrelä. Infrastrukturen fungerar som värd för Testa-specifika e-postlådor och kan dessutom omfatta sändlistor och policy för dirigering. Detta gör att Testa kan användas som en clearingcentral för meddelanden som är adresserade till förvaltningar som är anslutna till EU-omfattande domäner. Mekanismer för viruskontroll kan också inrättas.

Relästationen för e-post i Testa är byggd på en maskinvaruplattform med hög tillgänglighet vid den centrala Testa-anläggningen och skyddas av en brandvägg. DNS-servern i Testa konverterar URL-strängar till IP-adresser så att adresseringsfrågorna inte berör användare och tillämpningar.

5.7.2 Säkerhetsfrågan

VPN-konceptet (Virtuellt Privat Nät) är genomfört inom ramen för Testa. Den teknik för Tag Switching som används för att bygga upp detta VPN kommer att utvecklas så att den är anpassad för den standard för MPLS (*Multi-Protocol Label Switching*) som har utarbetats av IETF (*Internet Engineering Task Force*).

MPLS är en standardteknik från IETF som påskyndar trafikflödet i nätet genom att inte analysera paketen i mellanliggande routrar (*hops*). Detta görs med hjälp av s.k. etiketter som bifogas paketet av stamnätets gränsroutrar på grundval av information i FIB (*Forwarding Information Base*). Etiketter används också för att genomföra virtuella privata nät.

MPLS kombinerar fördelarna med lager 3-routning och lager 2-switchning. Eftersom IP-adresserna inte analyseras vid överföringen i stamnätet, medför MPLS inte några begränsningar vad gäller IP-adresseringen.

Dessutom kommer e-postmeddelanden i Testa att skyddas av en krypteringsmekanism driven av S/MIME. Utan kännedom om nyckeln och utan rätt certifikat är det omöjligt att dekryptera meddelanden som sänds via nätet.

5.7.3 Protokoll och standarder för kommunikationsnätet

5.7.3.1 SMTP

SMTP (*Simple Mail Transfer Protocol*) är en de facto-standard för överföring av e-post via Internet. SMTP är ett relativt enkelt textbaserat protokoll där man anger en eller flera mottagare och därefter överför meddelandetexten. SMTP använder TCP-port 25 enligt IETF:s specifikation. För att hitta SMTP-servern för en visst domännamn används DNS-informationen vid MX (*Mail eXchange*).

Eftersom detta protokoll till att börja med uteslutande grundade sig på ASCII-text, kunde det inte hantera binära filer särskilt bra. Standarder som MIME utarbetades för att koda binära filer för överföring med SMTP. Numera är de flesta SMTP-servrarna anpassade till vidareutvecklingarna 8BITMIME och S/MIME, vilket gör att binära filer kan överföras nästan lika enkelt som klartext. Bearbetningsreglerna för S/MIME beskrivs i S/MIME-avsnittet (se avsnitt 5.4).

SMTP är ett push-protokoll som gör att meddelanden inte kan hämtas från en fjärrserver på begäran. För att göra detta måste postkunden använda POP3 eller IMAP. Man har beslutat att använda POP3-protokollet för utbytet av DNA-uppgifter.

5.7.3.2 POP

De lokala e-postkunderna använder protokollet POP3 (*Post Office Protocol*, version 3), ett Internet-standardprotokoll för tillämpningslagret, för att hämta e-post från en fjärrserver via en TCP/IP-förbindelse. Genom att använda SMTP-protokollets profil för ”skicka” sänder e-postkunder meddelanden över Internet eller över ett företagsinternt nät. MIME används som standard för bilagor och icke-ASCII-text. Även om varken POP3 eller SMTP kräver MIME-formaterad e-post, kommer så gott som all e-post via Internet i MIME-format, vilket innebär att även POP-klienterna måste förstå och använda MIME. Hela kommunikationsmiljön enligt avdelning II i del tre i detta avtal kommer därför att inkludera POP-komponenterna.

5.7.4 Tilldelning av nätadresser

Driftsmiljö

Testa har av den europeiska IP-registreringsmyndigheten (RIPE) redan tilldelats ett särskilt block av subnet-adresser av klass halv B. Tilldelningen av IP-adresser till staterna grundar sig på ett geografiskt mönster i Europa. Uppgiftsutbytet mellan staterna inom ramen för avdelning II i del tre i detta avtal genomförs i ett logiskt slutet IP-nät som omfattar hela Europa.

Testmiljö

För att tillhandahålla en väl fungerande miljö för den dagliga verksamheten i alla anslutna stater måste en testmiljö upprättas i det slutna nätet för nya stater som förbereder sitt deltagande. Ett blad med parametrar, bland annat IP-adresser, nätinställningar, e-postdomäner och användarkonton för tillämpningen har utarbetats och bör anslås vid dessa staters anläggningar. En uppsättning pseudo-DNA-profiler för teständamål har också utformats.

5.7.5 Konfigurationsparametrar

Ett säkert e-postsystem har upprättats med användning av domänen eu-admin.net. Denna domän kommer inte att kunna nås från en plats som inte ingår i den EU-omfattande Testa-domänen, eftersom namnen endast är kända på Testas centrala DNS-server, som är skyddad från Internet.

Mappningen av dessa webbplatsadresser (värdnamn) till motsvarande IP-adresser sköts genom DNS-tjänsten i Testa. För varje lokal domän kommer ett postobjekt att läggas till på Testas centrala DNS-server, varifrån alla e-postmeddelanden från Testas lokala domäner skickas vidare till Testas centrala postrelä. Det centrala postrelät kommer därefter att vidarebefordra dem till den specifika lokala domänens e-postserver och använda de lokala domänernas e-postadresser. Genom att skicka vidare e-posten på detta sätt kommer kritisk information i e-postmeddelandena endast att passera den EU-omfattande slutna nätinfrastrukturen, inte det osäkra Internet.

Subdomäner (fet kursiv stil) enligt följande syntax måste upprättas för alla staters anläggningar:

”typ_av_tillämpning.statskod.pruem.testa.eu”, där

värdet för ”statskod” är en av de tvåställiga bokstavskoderna för staterna (dvs. ”AT”, ”BE” etc.), och

värdet för ”typ_av_tillämpning” är antingen DNA, FP eller CAR.

Med denna syntax blir staternas subdomäner följande:

Syntax för staternas subdomäner

State	Sub Domains	Comments
BE	dna.be.pruem.testa.eu	
	fp.be.pruem.testa.eu	
	car.be.pruem.testa.eu	
	test.dna.be.pruem.testa.eu	
	test.fp.be.pruem.testa.eu	
	test.car.be.pruem.testa.eu	
BG	dna.bg.pruem.testa.eu	
	fp.bg.pruem.testa.eu	
	car.bg.pruem.testa.eu	
	test.dna.bg.pruem.testa.eu	
	test.fp.bg.pruem.testa.eu	
	test.car.bg.pruem.testa.eu	
CZ	dna.cz.pruem.testa.eu	
	fp.cz.pruem.testa.eu	
	car.cz.pruem.testa.eu	
	test.dna.cz.pruem.testa.eu	
	test.fp.cz.pruem.testa.eu	
	test.car.cz.pruem.testa.eu	
DK	dna.dk.pruem.testa.eu	
	fp.dk.pruem.testa.eu	
	car.dk.pruem.testa.eu	
	test.dna.dk.pruem.testa.eu	
	test.fp.dk.pruem.testa.eu	
	test.car.dk.pruem.testa.eu	

State	Sub Domains	Comments
DE	dna.de.pruem.testa.eu	
	fp.de.pruem.testa.eu	
	car.de.pruem.testa.eu	
	test.dna.de.pruem.testa.eu	
	test.fp.de.pruem.testa.eu	
	test.car.de.pruem.testa.eu	
EE	dna.ee.pruem.testa.eu	
	fp.ee.pruem.testa.eu	
	car.ee.pruem.testa.eu	
	test.dna.ee.pruem.testa.eu	
	test.fp.ee.pruem.testa.eu	
	test.car.ee.pruem.testa.eu	
IE	dna.ie.pruem.testa.eu	
	fp.ie.pruem.testa.eu	
	car.ie.pruem.testa.eu	
	test.dna.ie.pruem.testa.eu	
	test.fp.ie.pruem.testa.eu	
	test.car.ie.pruem.testa.eu	
EL	dna.el.pruem.testa.eu	
	fp.el.pruem.testa.eu	
	car.el.pruem.testa.eu	
	test.dna.el.pruem.testa.eu	
	test.fp.el.pruem.testa.eu	
	test.car.el.pruem.testa.eu	

State	Sub Domains	Comments
ES	dna.es.pruem.testa.eu	
	fp.es.pruem.testa.eu	
	car.es.pruem.testa.eu	
	test.dna.es.pruem.testa.eu	
	test.fp.es.pruem.testa.eu	
	test.car.es.pruem.testa.eu	
FR	dna.fr.pruem.testa.eu	
	fp.fr.pruem.testa.eu	
	car.fr.pruem.testa.eu	
	test.dna.fr.pruem.testa.eu	
	test.fp.fr.pruem.testa.eu	
	test.car.fr.pruem.testa.eu	
HR	dna.hr.pruem.testa.eu	
	fp.hr.pruem.testa.eu	
	car.hr.pruem.testa.eu	
	test.dna.hr.pruem.testa.eu	
	test.fp.hr.pruem.testa.eu	
	test.car.hr.pruem.testa.eu	
IT	dna.it.pruem.testa.eu	
	fp.it.pruem.testa.eu	
	car.it.pruem.testa.eu	
	test.dna.it.pruem.testa.eu	
	test.fp.it.pruem.testa.eu	
	test.car.it.pruem.testa.eu	

State	Sub Domains	Comments
CY	dna.cy.pruem.testa.eu	
	fp.cy.pruem.testa.eu	
	car.cy.pruem.testa.eu	
	test.dna.cy.pruem.testa.eu	
	test.fp.cy.pruem.testa.eu	
	test.car.cy.pruem.testa.eu	
LV	dna.lv.pruem.testa.eu	
	fp.lv.pruem.testa.eu	
	car.lv.pruem.testa.eu	
	test.dna.lv.pruem.testa.eu	
	test.fp.lv.pruem.testa.eu	
	test.car.lv.pruem.testa.eu	
LT	dna.lt.pruem.testa.eu	
	fp.lt.pruem.testa.eu	
	car.lt.pruem.testa.eu	
	test.dna.lt.pruem.testa.eu	
	test.fp.lt.pruem.testa.eu	
	test.car.lt.pruem.testa.eu	
LU	dna.lu.pruem.testa.eu	
	fp.lu.pruem.testa.eu	
	car.lu.pruem.testa.eu	
	test.dna.lu.pruem.testa.eu	
	test.fp.lu.pruem.testa.eu	
	test.car.lu.pruem.testa.eu	

State	Sub Domains	Comments
HU	dna.hu.pruem.testa.eu	
	fp.hu.pruem.testa.eu	
	car.hu.pruem.testa.eu	
	test.dna.hu.pruem.testa.eu	
	test.fp.hu.pruem.testa.eu	
	test.car.hu.pruem.testa.eu	
MT	dna.mt.pruem.testa.eu	
	fp.mt.pruem.testa.eu	
	car.mt.pruem.testa.eu	
	test.dna.mt.pruem.testa.eu	
	test.fp.mt.pruem.testa.eu	
	test.car.mt.pruem.testa.eu	
NL	dna.nl.pruem.nl.testa.eu	
	fp.nl.pruem.testa.eu	
	car.nl.pruem.testa.eu	
	test.dna.nl.pruem.testa.eu	
	test.fp.nl.pruem.testa.eu	
	test.car.nl.pruem.testa.eu	
AT	dna.at.pruem.testa.eu	
	fp.at.pruem.testa.eu	
	car.at.pruem.testa.eu	
	test.dna.at.pruem.testa.eu	
	test.fp.at.pruem.testa.eu	
	test.car.at.pruem.testa.eu	

State	Sub Domains	Comments
PL	dna.pl.pruem.testa.eu	
	fp.pl.pruem.testa.eu	
	car.pl.pruem.testa.eu	
	test.dna.pl.pruem.testa.eu	
	test.fp.pl.pruem.testa.eu	
	test.car.pl.pruem.testa.eu	
PT	dna.pt.pruem.testa.eu	
	fp.pt.pruem.testa.eu	
	car.pt.pruem.testa.eu	
	test.dna.pt.pruem.testa.eu	
	test.fp.pt.pruem.testa.eu	
	test.car.pt.pruem.testa.eu	
RO	dna.ro.pruem.testa.eu	
	fp.ro.pruem.testa.eu	
	car.ro.pruem.testa.eu	
	test.dna.ro.pruem.testa.eu	
	test.fp.ro.pruem.testa.eu	
	test.car.ro.pruem.testa.eu	
SI	dna.si.pruem.testa.eu	
	fp.si.pruem.testa.eu	
	car.si.pruem.testa.eu	
	test.dna.si.pruem.testa.eu	
	test.fp.si.pruem.testa.eu	
	test.car.si.pruem.testa.eu	

State	Sub Domains	Comments
SK	dna.sk.pruem.testa.eu	
	fp.sk.pruem.testa.eu	
	car.sk.pruem.testa.eu	
	test.dna.sk.pruem.testa.eu	
	test.fp.sk.pruem.testa.eu	
	test.car.sk.pruem.testa.eu	
FI	dna.fi.pruem.testa.eu	
	fp.fi.pruem.testa.eu	
	car.fi.pruem.testa.eu	
	test.dna.fi.pruem.testa.eu	
	test.fp.fi.pruem.testa.eu	
	test.car.fi.pruem.testa.eu	
SE	dna.se.pruem.testa.eu	
	fp.se.pruem.testa.eu	
	car.se.pruem.testa.eu	
	test.dna.se.pruem.testa.eu	
	test.fp.se.pruem.testa.eu	
	test.car.se.pruem.testa.eu	
UK	dna.uk.pruem.testa.eu	
	fp.uk.pruem.testa.eu	
	car.uk.pruem.testa.eu	
	test.dna.uk.pruem.testa.eu	
	test.fp.uk.pruem.testa.eu	
	test.car.uk.pruem.testa.eu	

KAPITEL 2

UTBYTE AV FINGERAVTRYCKSUPPGIFTER
(GRÄNSSNITTSKONTROLLDOKUMENT)

Syftet med följande gränssnittskontrolldokument är att fastställa kraven för utbytet av fingeravtrycksuppgifter mellan AFIS-systemen i staterna (*Automated Fingerprint Identification Systems*). Det grundar sig på Interpols implementation av ANSI/NIST-ITL 1-2000 (INT-I, version 4.22b).

Denna version ska omfatta alla grundläggande definitioner för de logiska posterna av typ 1, typ 2, typ 4, typ 9, typ 13 och typ 15 som krävs för bearbetning av fingeravtrycken utgående från bilder och minutiae.

1. Översikt av filinnehållet

En fingeravtrycksfil består av flera logiska poster. I den ursprungliga standarden ANSI/NIST-ITL 1-2000 specificeras 16 posttyper. Lämpliga ASCII-avgränsare sätts in mellan posterna och mellan fält och delfält i posterna.

Endast sex posttyper används för att utbyta uppgifter mellan det sändande och det mottagande organet.

Typ 1	→	Transaktionsinformation
Typ 2	→	Alfanumeriska person- och/eller ärendeuppgifter
Typ 4	→	Högupplösta fingeravtrycksbilder i gråskala
Typ 9	→	Minutiaepost
Typ 13	→	Post för latent bild med varierande upplösning
Typ 15	→	Post för handavtrycksbild med varierande upplösning

1.1 Typ 1 – Filhuvud

Denna post innehåller routningsinformation och information som beskriver strukturen i resten av filen. Denna posttyp definierar också transaktionstypen, som ingår i någon av följande övergripande kategorier:

1.2 Typ 2 – Beskrivande text

Denna post innehåller informerande text av intresse för det sändande och det mottagande organet.

1.3 Typ 4 – Högupplöst bild i gråskala

Denna post används för att utbyta högupplösta fingeravtrycksbilder i gråskala (åtta bitar) som skannats med upplösningen 500 pixel/tum. Fingeravtrycksbilderna ska komprimeras med WSQ-algoritmen i ett förhållande som inte överstiger 15:1. Andra komprimeringsalgoritmer eller okomprimerade bilder ska inte användas.

1.4 Typ 9 – Minutiaepost

Posttyp 9 används för att utbyta karakteristiska papillarmönster eller uppgifter om minutiae. De tjänar dels till undvika onödig dubblering av AFIS-kodningsprocesserna, dels till att göra det möjligt att överföra AFIS-koder som innehåller färre uppgifter än motsvarande bilder.

1.5 Typ 13 – Latenta bilder med varierande upplösning

Denna post ska användas för att utbyta bilder av latenta fingeravtryck och handavtryck tillsammans med alfanumerisk textinformation. Bilder ska vara skannade med upplösningen 500 pixel/tum i 256 nivåer av grått. Om den latenta bildens kvalitet tillåter det, ska den komprimeras med WSQ-algoritmen. Om så behövs får, efter ömsesidig överenskommelse, bildernas upplösning ökas så att den överskrider 500 pixel/tum och gråskalan utvidgas till fler än 256 nivåer. I detta fall bör man absolut använda JPEG 2000 (se tillägg 39-7).

1.6 Post för handavtrycksbild med varierande upplösning

Poster av typ 15 med taggade fält ska användas för att utbyta handavtrycksbilder med varierande upplösning tillsammans med alfanumerisk textinformation. Bilder ska vara skannade med upplösningen 500 pixel/tum i 256 nivåer av grått. För att minimera datamängderna ska alla handavtrycksbilder komprimeras med WSQ-mekanismen. Om så behövs får, efter ömsesidig överenskommelse, bildernas upplösning ökas så att den överskrider 500 pixel/tum och gråskalan utvidgas till fler än 256 nivåer. I detta fall bör man absolut använda JPEG 2000 (se tillägg 39-7).

2. Postformat

En transaktionsfil ska bestå av en eller flera logiska poster. I varje logisk post i filen ska det finnas flera fält med information associerad med posttypen i fråga. Varje informationsfält kan innehålla en eller flera grundläggande uppgifter som var och en representeras av endast ett värde. Sammantagna används dessa uppgifter för att förmedla olika aspekter av informationen i fältet. Ett informationsfält kan också bestå av en eller flera grupperade uppgifter som upprepas flera gånger inom fältet. En sådan grupp av uppgifter kallas delfält. Ett informationsfält kan därför bestå av ett eller delfält med uppgifter.

2.1 Informationsavgränsare

I de logiska posterna med taggade fält skiljs de olika informationskomponenterna från varandra med hjälp av fyra informationsavgränsare i ASCII-kod. De på så sätt avgränsade informationskomponenterna kan vara uppgifter inom ett fält eller ett delfält, fält i en logisk post eller de olika förekomsterna av delfält. Dessa informationsavgränsare definieras i ANSI X3.4-standarden. Dessa tecken används för att avgränsa och kvalificera information i logisk mening. Sedda i hierarkisk ordning uppifrån och ner är filavgränsningstecknet ”FS” den mest inklusiva avgränsaren, följd av gruppavgränsaren ”GS”, postavgränsaren ”RS” och sist enhetsavgränsningstecknet ”US”. Dessa ASCII-avgränsare, och hur de används inom ramen för denna standard, beskrivs i tabell 1.

Informationsavgränsarna bör ur funktionell synpunkt ses som en anvisning om vilken typ av information som följer efter avgränsaren. US-tecknet ska avgränsa olika enskilda uppgifter inom ett fält eller ett delfält. Det är en signal om att nästa uppgift är en informationskomponent inom det fältet eller delfältet. Flera olika delfält inom ett fält avgränsade med RS-tecknet signalerar början av nästa grupp av upprepade uppgifter. Avgränsningstecknet GS mellan informationsfält signalerar början av ett nytt fält och ska föregå det fältidentifikationsnummer som ska finnas. På liknande sätt ska början av en ny logisk post signaleras av FS-tecknet.

De fyra tecknen är endast meningsfulla när de används som avgränsare av informationskomponenter i fält i poster med ASCII-text. Dessa tecken har ingen särskild betydelse när de förekommer i binära bildposter och binära fält – de ingår då endast i de utbytta uppgifterna.

Det ska normalt inte finnas tomma fält eller uppgifter, och därför bör det endast förekomma ett avgränsningstecken mellan två uppgifter. Undantaget från denna regel inträffar till exempel när data i ett fält eller uppgifter i en transaktion inte är tillgängliga, saknas eller är frivilliga, och bearbetningen av transaktionen inte är beroende av att dessa specifika data finns att tillgå. I dessa fall ska flera och angränsande avgränsningstecken förekomma tillsammans, snarare än att uppgifter utan betydelse infogas mellan avgränsningstecknen.

Följande gäller för definitionen av ett fält som består av tre uppgifter. Om information för den andra uppgiften saknas, kommer två angränsande US-avgränsare att förekomma mellan den första och den tredje uppgiften. Om både den andra och den tredje uppgiften saknades, skulle tre avgränsningstecken användas – två US-tecken förutom den avslutande fält- eller delfältsavgränsaren. Allmänt sett gäller att om en eller flera obligatoriska eller frivilliga uppgifter inte finns att tillgå för ett fält eller ett delfält, ska det relevanta antalet avgränsningstecken infogas.

Det är möjligt att ha kombinationer med två eller flera av de fyra tillgängliga avgränsningstecknen gränsande till varandra. Om data saknas eller inte finns att tillgå för uppgifter, delfält eller fält, måste det förekomma ett avgränsningstecken mindre än antalet erforderliga uppgifter, delfält eller fält.

Tabell 1: Använda avgränsare				
Code	Type	Description	Hexadecimal Value	Decimal Value
US	Unit Separator	Separates information items	1F	31
RS	Record Separator	Separates subfields	1E	30
GS	Group Separator	Separates fields	1D	29
FS	File Separator	Separates logical records	1C	28

2.2 Postformat

I logiska poster med taggade fält ska varje informationsfält som används numreras i enlighet med följande standard. Varje fält ska formateras så att det består av typnummer för den logiska posten följt av punkt ”.”, ett fältnummer följt av kolon ”:”, följt av den för detta fält relevanta informationen. Fältnumret för det taggade fältet kan vara ett godtyckligt en- till niosiffrigt nummer som förekommer mellan punkt ”.” och kolon ”:”. Det ska tolkas som ett fältnummer i positivt heltal. Detta innebär att ett fältnummer ”2 123:”är lika med och ska tolkas på samma sätt som ett fältnummer ”2.000000123:”.

I exemplifierande syfte används i hela detta dokument ett treställigt tal för numrering av de fält som ingår de logiska poster med taggade fält som beskrivs i dokumentet. Fältnummer får formatet ”TT.xxx:” där ”TT” representerar posttypen med ett eller två tecken följt av en punkt. De följande tre tecknen innehåller det relevanta fältnumret som följs av ett kolon. Efter kolon följer ASCII-information eller bilddata.

Logiska poster av typ 1 eller typ 2 innehåller endast datafält med ASCII-text. Den totala postlängden (inklusive fältnummer, kolon och avgränsningstecken) ska anges i det första ASCII-fältet i båda dessa posttyper. ASCII-filavgränsaren ”FS” (anger slutet av den logiska posten eller transaktionen) ska följa efter den sista positionen ASCII-information och inkluderas i postlängden.

I motsats till konceptet med taggade fält innehåller poster av typ 4 endast binära data som registrerats i form av ordnade binära fält med fast längd. Den totala postlängden ska anges i det första fältet om fyra positioner i varje post. I denna binära post ska varken postnumret med sin efterföljande punkt eller fältnumret med efterföljande kolon anges. Eftersom alla fältlängder i denna posttyp antingen är fasta eller specificerade, ska inget av de fyra avgränsningstecknen (”US”, ”RS”, ”GS”, eller ”FS”) tolkas som någonting annat än binära data. FS-tecknet ska inte användas som post- eller transaktionsavgränsare i den binära posten.

3. Logisk post typ 1: Filhuvud

Denna post beskriver filens struktur och typ samt innehåller annan viktig information. De tecken som används för fält i logiska poster av typ 1 ska endast utgöras av den 7-bitars ANSI-koden för informationsutbyte.

3.1 Fält i logisk post typ 1

3.1.1 Fält 1.001: Logisk postlängd (*Logical Record Length* – LEN)

I detta fält anges det totala antalet byte i hela den logiska posten av typ 1. Fältet inleds med ”1 001:” följt av den totala postlängden, inklusive alla tecken i alla fält och informationsavgränsarna.

3.1.2 Fält 1.002: Versionsnummer (*Version number* – VER)

För att säkerställa att användarna känner till vilken version av ANSI/NIST-standarden som används, anges i detta fält versionsnumret för den standard som används av det program eller system som har skapat filen. I de första två positionerna anges versionsnumret, i de två följande revisionsnumret. Fältet inleds med ”1 001:” följt av den totala postlängden, inklusive alla tecken i alla fält och informationsavgränsarna.

3.1.3 Fält 1.003: Fältinnehåll (*File Content* – CNT)

I detta fält förtecknas varje post i filen efter posttyp och i den ordning i vilken de förekommer i den logiska filen. Det består av ett eller flera delfält, som vart och ett i sin tur innehåller två uppgifter som beskriver en logisk post som förekommer i den aktuella filen. Delfälten registreras i samma ordning som den i vilken posterna registreras och överförs.

Den första uppgiften i det första delfältet är ”1”, vilket hänvisar till denna post av typ 1. Den följs av en andra uppgift om antalet andra poster som förekommer i filen. Detta antal är också lika med antal återstående delfält i fält 1.003.

Vart och ett av de återstående delfälten är förknippat med en post i filen och sekvensen av delfält svarar mot sekvensen av poster. Varje delfält innehåller två uppgifter. Den första uppgiften identifierar posttypen. Den andra uppgiften är postens IDC. US-tecknet ska användas för att avgränsa de två uppgifterna.

3.1.4 Fält 1.004: Transaktionstyp (*Type of Transaction* – TOT)

Detta fält innehåller en treställig minneskod som anger transaktionstypen. Dessa koder kan skilja sig från dem som används i andra implementationer av ANSI/NIST-standarden.

CPS: Criminal Print-to-Print Search. Transaktionen är en begäran om sökning med en post i anslutning till ett brott mot en avtrycksdatabas. Personens avtryck måste inkluderas i filen som WSQ-komprimerade bilder.

Vid Icke-TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

Vid TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

– 1–14 poster typ 4.

Transaktionstypen CPS sammanfattas i tabell A.6.1 (tillägg 39-6).

PMS: *Print-to-Latent Search*. Denna transaktion används när en uppsättning avtryck används för sökning mot en databas med oidentifierade latenta avtryck. Svaret kommer att innehålla Träff/Icke-träff-avgörandet vid den avsedda AFIS-sökningen. Om det finns flera oidentifierade latenta avtryck, kommer flera SRE-transaktioner att returneras med ett latent avtryck per transaktion. Personens avtryck måste inkluderas i filen som WSQ-komprimerade bilder.

Vid Icke-TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

Vid TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

– 1 post typ 13.

Transaktionstypen PMS sammanfattas i tabell A.6.1 (tillägg 39-6).

MPS: *Latent-to-Print Search*. Denna transaktion används när ett latent avtryck ska användas för sökning mot en avtrycksdatabas. Den latenta minutiaeinformationen och bilden (WSQ-komprimerad) ska ingå i filen.

Vid Icke-TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

Vid TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

– 1 post typ 4 eller typ 15.

Transaktionstypen MPS sammanfattas i tabell A.6.4 (tillägg 39-6).

MMS: Latent-to-Latent Search. För denna transaktion innehåller filen ett latent avtryck som ska användas för sökning mot en databas med oidentifierade latenta avtryck i syfte att ta konstatera kopplingar mellan olika brottsplatser. Den latenta minutiaeinformationen och bilden (WSQ-komprimerad) måste ingå i filen.

Vid Icke-TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

Vid TRÄFF kommer följande logiska poster att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

– 1 post typ 13.

Transaktionstypen MMS sammanfattas i tabell A.6.4 (tillägg 39-6).

SRE: Denna transaktion returneras av bestämmelseorganet som svar på begäran om fingeravtrycksundersökningar. Svaret kommer att innehålla Träff/Icke-träff-avgörandet vid den avsedda AFIS-sökningen. Om det finns flera kandidater, kommer flera SRE-transaktioner att returneras med en kandidat per transaktion.

Transaktionstypen SRE sammanfattas i tabell A.6.2 (tillägg 39-6).

ERR: Denna transaktion returneras av det avsedda AFIS-systemet för att ange ett fel vid bearbetningen av transaktionen. Den innehåller ett meddelandefält (ERM) som anger vilket fel som har upptäckts. Följande logiska poster kommer att returneras:

– 1 post typ 1.

– 1 post typ 2.

Transaktionstypen ERR sammanfattas i tabell A.6.3 (tillägg 39-6).

Tabell 2: Tillåtna koder i transaktioner						
Transaction Type	Logical Record Type					
	1	2	4	9	13	15
CPS	M	M	M	—	—	—
SRE	M	M	C	— (C in case of latent HITs)	C	C
MPS	M	M	—	M (1*)	M	—
MMS	M	M	—	M (1*)	M	—
PMS	M	M	M*	—	—	M*
ERR	M	M	—	—	—	—

Nyckel:

M	=	Obligatorisk
M*	=	Endast en av båda posttyperna får ingå
O	=	Frivillig
C	=	Beroende av tillgängliga uppgifter
—	=	Ej tillåten
1*	=	Beroende av legacy systems

3.1.5 Fält 1.005: Transaktionsdatum (*Date of Transaction* – DAT)

Detta fält anger vilken dag transaktionen initierades och måste följa ISO-standarden YYYYMMDD

där YYYY är året, MM är månaden och DD är dagen i månaden. Ledande nollor ska användas för ensiffriga tal. ”19931004” står till exempel för den 4 oktober 1993.

3.1.6 Fält 1.006: PRIORITET (*Priority* – PRY)

Detta frivilliga fält anger prioritet, på en nivå 1–9, för begäran. ”1” anger högsta prioritet, ”9” lägsta prioritet. Prioritet ”1” ska behandlas omedelbart.

3.1.7 Fält 1.007: Bestämmelseorgansidentifierare (*Destination Agency Identifier* – DAI)

Detta fält anger transaktionens bestämmelseorgan.

Det består av två uppgifter i följande format: CC/organ.

Den första uppgiften består av en landskod om två alfanumeriska tecken enligt ISO 3166. Den andra uppgiften, organ, identifierar organet genom en sträng fri text om maximalt 32 alfanumeriska tecken.

3.1.8 Fält 1.008: Ursprungsorgansidentifierare (*Originating Agency Identifier* – ORI)

Detta fält anger vilket organ som har skapat filen och har samma format som DAI (fält 1.007).

3.1.9 Fält 1.009: Transaktionskontrollnummer (Transaction Control Number – TCN)

Detta är ett kontrollnummer för hänvisningsändamål. Det bör skapas av datorn och ha följande format: YYSSSSSSSSA

där YY är år för transaktionen, SSSSSSSS är ett åttaställigt serienummer och A är ett kontrolltecken som har genererats med den procedur som anges i tillägg 39-2.

Om TCN inte är tillgängligt, ska fältet YYSSSSSSSS fyllas med nollor och det kontrolltecken som genererats enligt ovan.

3.1.10 Fält 1.010: Transaktionskontrollsvar (*Transaction Control Response* – TCR)

Om en begäran har sänts med denna post som svar, innehåller detta frivilliga fält *Transaction Control Number* (TCN) för meddelandet med begäran. Det har därför samma format som TCN (fält 1.009).

3.1.11 Fält 1.011: (*Native Scanning Resolution* – NSR)

Detta fält anger den normala upplösningen vid skanning för det system som avsändaren av transaktionen använder. Upplösningen ska anges med två siffror följd av decimalpunkt och därefter ytterligare två siffror.

För alla transaktioner i enlighet med artiklarna 533 och 534 i detta avtal ska samplingsfrekvensen vara 500 pixel/tum eller 19,68 pixel/mm.

3.1.12 Fält 1.012: Nominell överföringsresolution (*Nominal Transmitting Resolution* – NTR)

Detta fält om fem positioner anger nominell överföringsupplösning för de bilder som överförs. Upplösningen ska uttryckas i pixel/mm i samma format som NSR (fält 1.011).

3.1.13 Fält 1.013: Domännamn (*Domaine Name* – DOM)

I detta obligatoriska fält anges domännamnet för den användardefinierade implementationen av logisk post typ 2. Det innehåller två uppgifter och ska uttryckas som ”INT-I{}{US}}4.22{}{GS}}”.

3.1.14 Fält 1.014: *Greenwich mean time* (GMT)

Detta obligatoriska fält ger möjlighet att uttrycka datum och tidpunkt i GMT-enheter (*Greenwich Mean Time*). Om det används innehåller GMT-fältet universellt datum i tillägg till det lokala datum som anges i fält 1.005 (DAT). Om GMT-fältet används elimineras inkonsekvenser med lokal tid när en transaktion och dess svar överförs mellan två platser skilda åt av flera tidszoner. GMT ger ett universellt datum och en 24-timmarstid som är oberoende av tidszoner. Fältet anges som ”CCYYMMDDHHMMSSZ”, en 15-positioners teckensträng som utgörs av datum konkatenerat med GMT och avslutas med ”Z”. Tecknen ”CCYY” ska representera år för transaktionen, tecknen ”MM” ska ange tiotals- och entalssiffran för månad, tecknen ”DD” ska ange tiotals- och entalssiffran för dag i månaden, tecknen ”HH” ska ange timme, ”MM” ska ange minut och ”SS” ska ange sekund. Den fullständiga tidsangivelsen får inte ange en tidpunkt i framtiden.

4. Logisk post typ 2: Beskrivande text

Större delen av denna posts struktur definieras inte genom den ursprungliga ANSI/NIST-standarden. Posten innehåller information av särskilt intresse för de organ som sänder eller tar emot filen. För att säkerställa att de kommunicerande fingeravtryckssystemen är kompatibla kräver detta ICD att posten innehåller endast de fält som förtecknas nedan. I dokumentet anges vilka fält som är obligatoriska frivilliga, samtidigt som de enskilda fältens struktur fastställs.

4.1 Fält i logisk post typ 2

4.1.1 Fält 2.001: Logisk postlängd (Logical Record Length – LEN)

Detta obligatoriska fält anger längden av typ 2-posten i totalt antal byte, inklusive varje tecken i varje fält och informationsavgränsarna.

4.1.2 Fält 2.002: Bilddesigneringstecken (IDC)

Den IDC som anges i detta obligatoriska fält är en ASCII-representation av den IDC som definieras i fältet File Content i typ 1-posten.

4.1.3 Fält 2.003: Systeminformation (*System Information* – SYS)

Detta fält om fyra positioner är obligatoriskt och anger vilken version av INT-I som just denna typ 2-post följer.

I de första två positionerna anges versionsnumret, i de två följande revisionsnumret. Denna implementation grundar sig till exempel på INT-I version 4 revision 22 och skulle anges som ”0422”.

4.1.4 Fält 2.007: Ärendenummer (*Case Number* – CNO)

Detta är ett nummer som av det lokala fingeravtrycksorganet tilldelas en samling latenta avtryck som hittas på brottsplatsen. Följande format ska användas: CC/nummer

där ”CC” är Interpols landskod med två alfanumeriska tecken och nummer följer de relevanta lokala riktlinjerna och kan bestå av upp till 32 alfanumeriska tecken.

Genom detta fält kan systemet identifiera latenta avtryck förknippade med ett visst brott.

4.1.5 Fält 2.008: Sekvensnummer (*Sequence Number* – SQN)

Detta specificerar varje sekvens av latenta avtryck inom ett fall. Det kan innehålla upp till fyra numeriska tecken. En sekvens är ett latent avtryck eller serier av latenta avtryck som förs samman i grupper för registrering och/eller sökning. Denna definition medför att även enskilda latenta avtryck måste tilldelas ett sekvensnummer.

Detta fält kan tillsammans med MID (fält 2.009) användas för att identifiera ett särskilt latent avtryck i sekvensen.

4.1.6 Fält 2.009: Latentavtrycksidentifierare (*Latent Identifier* – MID)

Detta fält specificerar det enskilda latenta avtrycket inom en sekvens. Värdet är en eller två bokstäver där ”A” tilldelas det första latenta avtrycket, ”B” tilldelas det andra och så vidare upp till gränsen ”ZZ”. Fältet används på samma sätt som sekvensnumret för det latenta avtrycket enligt beskrivningen av SQN (fält 2.008).

4.1.7 Fält 2.010: Brottsreferensnummer (*Criminal Reference Number* – CRN)

Detta är ett unikt referensnummer som ett nationellt organ tilldelar en person när denna för första gången döms för att ha begått ett brott. I ett visst land har en person aldrig mer än ett CRN, eller delar det med en annan person. Samma person kan emellertid ha Criminal Reference Numbers i flera länder, dessa kan då skiljas åt med hjälp av landskoden.

CRN-fältet ska ha följande format: CC/nummer

där ”CC” är landskod med två alfanumeriska tecken enligt ISO 3166 och nummer följer relevanta nationella riktlinjer från det utfärdande organet och kan bestå av upp till 32 alfanumeriska tecken.

I transaktioner i enlighet med artiklarna 533 och 534 i detta avtal kommer detta fält att användas för nationellt Criminal Reference Number från det organ som är kopplat till bilderna i poster av typ 4 eller typ 15.

4.1.8 Fält 2.012: (*Miscellaneous Identification Number* – MN1)

Detta fält innehåller det CRN (fält 2.010) som sänts med en CPS- eller PMS-transaktion, utan inledande landskod.

4.1.9 Fält 2.013: (*Miscellaneous Identification Number* – MN2)

Detta fält innehåller det CRO (fält 2.007) som sänts med en MPS- eller MMS-transaktion, utan inledande landskod.

4.1.10 Fält 2.014: (*Miscellaneous Identification Number* – MN3)

Detta fält innehåller det SQN (fält 2.008) som sänts med en MPS- eller MMS-transaktion.

4.1.11 Fält 2.015: (*Miscellaneous Identification Number* – MN4)

Detta fält innehåller det SQN (fält 2.009) som sänts med en MPS- eller MMS-transaktion.

4.1.12 Fält 2.063: Tilläggsinformation (*Additional Information* – INF)

Vid en SRE-transaktion efter en PMS-begäran informerar detta fält om vilket finger som gav anledning till den eventuella träffen. Fältet ska ha följande format:

NN där NN är den tvåställiga fingerpositionskod som definieras i tabell 5.

I alla övriga fall är detta fält frivilligt. Det består av upp till 32 alfanumeriska tecken och kan användas för att lämna ytterligare upplysningar om begäran.

4.1.13 Fält 2.064: (*Respondents List* – RLS)

Detta fält innehåller minst två delfält. Det första delfältet beskriver den typ av sökning som har gjorts med användning av den treställiga minneskod som specificerar transaktionstypen i TOT-fältet (fält 1.004). Det andra delfältet består av endast ett tecken. ”I” ska användas för att ange en TRÄFF, och ”N” ska användas för att ange att inga överensstämmelser har hittats (ICKE-TRÄFF). Det tredje delfältet innehåller sekvensidentifieraren för kandidatresultatet och totalt antal kandidater, avgränsat med snedstreck. Flera meddelanden kommer att returneras om det finns fler än en kandidat.

Vid en eventuell TRÄFF ska fjärde delfältet innehålla träffvärdet med upp till tio siffror. Om TRÄFFen har verifierats ska värdet för detta delfält definieras som ”999999”.

Exempel: ”CPS{}{RS}}I{}{RS}}001/001{}{RS}}999999{}{GS}}”

Om det AFIS till vilket transaktionen sänds inte tilldelar träffvärden, ska träffvärdet noll föras in på rätt plats.

4.1.14 Fält 2.074: Fält för status- och felmeddelanden (*Status/Error Message Field* – ERM)

Detta fält innehåller felmeddelanden vid transaktionsbearbetningen, vilka sänds tillbaka till den begärande parten som del av en feltransaktion.

Tabell 3: Felmeddelanden	
Numeric code (1-3)	Meaning (5-128)
003	ERROR: UNAUTHORISED ACCESS
101	Mandatory field missing
102	Invalid record type
103	Undefined field
104	Exceed the maximum occurrence
105	Invalid number of subfields
106	Field length too short
107	Field length too long
108	Field is not a number as expected
109	Field number value too small
110	Field number value too big
111	Invalid character
112	Invalid date
115	Invalid item value
116	Invalid type of transaction
117	Invalid record data
201	ERROR: INVALID TCN
501	ERROR: INSUFFICIENT FINGERPRINT QUALITY
502	ERROR: MISSING FINGERPRINTS
503	ERROR: FINGERPRINT SEQUENCE CHECK FAILED
999	ERROR: ANY OTHER ERROR. FOR FURTHER DETAILS CALL DESTINATION AGENCY.

Felmeddelanden i intervallet 100–199:

Dessa felmeddelanden gäller kontrollen av ANSI/NIST-posterna och ska uttryckas som

<error_code 1>: IDC <idc_number 1> FIELD <field_id 1> <dynamic text 1> LF

<error_code 2>: IDC <idc_number 2> FIELD <field_id 2> <dynamic text 2>…

där

– error_code är en kod som är entydigt kopplad till en viss orsak (se tabell 3),

– field_id är ANSI/NIST-fältnumret för det felaktiga fältet (t.ex. 1.001, 2.001, ...) i formatet <record_type>.<field_id>.<sub_field_id>,

– dynamic text är en mer utförlig situationsanpassad beskrivning av felet,

– LF är ett LF-tecken som avgränsar felen om fler än ett fel har påträffats,

– för typ 1-poster fastställs ICD till ”-1”.

Exempel:

201: IDC - 1 FIELD 1.009 FEL KONTROLLTECKEN {}{LF}} 115: IDC 0 FIELD 2 003 OGILTIG SYSTEMINFORMATION

Detta fält är obligatoriskt för feltransaktioner.

4.1.15 Fält 2.320: Förväntat antal kandidater (*Expected Number of Candidates* – ENC)

Detta fält anger det maximala antal kandidater för kontroll som det begärande organet förväntar sig. Värdet ENC får inte överskrida de värden som definieras i tabell 11.

5. Logisk post typ 4: Högupplösningsbild i gråskala

Det bör noteras att poster av typ 4 är binära poster snarare än ASCII-poster. Varje fält har där tilldelats en specifik position i posten, vilket medför att alla fält är obligatoriska.

Standarden medger att både bildstorlek och upplösning anges i posten. Logisk posttyp 4 måste innehålla fingeravtrycksuppgifter som överförs med en nominell pixeltäthet av 500–520 pixel/tum. Den täthet som föredras för nyutformningar är 500 pixel per tum, dvs. 19,68 pixel per mm. 500 pixel per tum är den täthet som specificeras i INT-I, med undantag för att liknande system får kommunicera med användning av en annan täthet inom intervallet 500–520 pixel per tum.

5.1 Fält i logisk post typ 4

5.1.1 Fält 4.001: Logisk postlängd (*Logical Record Length* – LEN)

Detta fält om fyra byte anger längden av typ 4-posten i totalt antal byte, inklusive varje byte i varje fält.

5.1.2 Fält 4.002: Bilddesigneringstecken (*Image Designation Character* – IDC)

Detta fält om en byte innehåller i binär form IDC-numret i filhuvudet.

5.1.3 Fält 4.003: Avtryckstyp (*Impression Type* – IMP)

Avtryckstyp är ett fält om en byte i sjätte positionen i posten.

Tabell 4: Fingeravtryckstyp	
Code	Description
0	Live-scan of plain fingerprint
1	Live-scan of rolled fingerprint
2	Non-live scan impression of plain fingerprint captured from paper
3	Non-live scan impression of rolled fingerprint captured from paper
4	Latent impression captured directly
5	Latent tracing
6	Latent photo
7	Latent lift
8	Swipe
9	Unknown

5.1.4 Fält 4.004: Fingerposition (*Finger Position* – FGP)

Detta fasta fält med 6 byte upptar positionerna 7–12 i en post av typ 4. Det innehåller möjliga fingerställningar med början i den byte som befinner sig längst till vänster (byte 7 i posten). Känd eller mest trolig fingerposition har tagits från tabell 5. Upp till fem ytterligare fingrar kan registreras genom att man lägger in alternerande fingerpositioner i återstående fem byte i samma format. Om färre än fem fingerpositionsreferenser används fylls oanvända byte med binära 255. För att registrera alla fingerpositioner används 0 för okänd.

Tabell 5: Fingerposition och maximal storlek

Finger position	Finger code	Width (mm)	Length (mm)
Unknown	0	40,0	40,0
Right thumb	1	45,0	40,0
Right index finger	2	40,0	40,0
Right middle finger	3	40,0	40,0
Right ring finger	4	40,0	40,0
Right little finger	5	33,0	40,0
Left thumb	6	45,0	40,0
Left index finger	7	40,0	40,0
Left middle finger	8	40,0	40,0
Left ring finger	9	40,0	40,0
Left little finger	10	33,0	40,0
Plain right thumb	11	30,0	55,0
Plain left thumb	12	30,0	55,0
Plain right four fingers	13	70,0	65,0
Plain left four fingers	14	70,0	65,0

För latenta fingeravtryck på brottsplatsen bör endast koderna 0–10 användas.

5.1.5 Fält 4.005: Bildskanningsupplösning (*Image Scanning Resolution* – ISR)

Detta fält om en byte upptar position 13 i typ 4-posten. Om det innehåller ”0” har bilden skannats med en föredragen upplösning på 19,68 pixel/mm (500 pixel per tum). Om det innehåller ”1” har bilden skannats med en alternativ upplösning enligt typ 1-posten.

5.1.6 Fält 4.006: Horisontell linjelängd (*Horizontal Line Length* – HLL)

I detta fält som upptar positionerna 14-15 i typ 4-posten anges antalet pixel i varje skanningslinje. Den första positionen är mest signifikant.

5.1.7 Fält 4.007: Vertikal linjelängd (*Vertical Line Length* – VLL)

I detta fält i positionerna 16–17 anges antalet skanningslinjer i bilden. Den första positionen är mest signifikant.

5.1.8 Fält 4.008: Algoritm för komprimering av gråskalan (*Gray-scale Compression Algorithm* – GCA)

I detta fält om en byte anges vilken algoritm för komprimering av gråskalan som har använts för att koda bilddata. En binär kod 1 anger att WSQ-komprimering (tillägg 39-7) har använts för denna implementation.

5.1.9 Fält 4.009: Bilden (*The Image*)

Detta fält innehåller en teckensträng som representerar bilden. Fältets struktur kommer uppenbarligen att vara beroende av vilken komprimeringsalgoritm som används.

6. Logisk post typ 9: Minutiaepost

Typ 9-poster ska innehålla ASCII-text som beskriver minutiae och dithörande uppgifter som har registrerats från ett latent avtryck. För en sökning efter latenta avtryck finns ingen övre gräns för antalet typ 9-poster i filen, som var och en ska svara mot en annan vy eller latent avtryck.

6.1 Extraktion av minutiae

6.1.1 Identifiering av minutiaetypen

I denna standard definieras tre identifikationsnummer som används för att beskriva minutiaetypen. Dessa specifikationer förtecknas i tabell 6. Åsavslutningar ska betecknas typ 1. Förgreningar ska betecknas typ 2. Om en minutiae inte klart kan kategoriseras en av de ovan nämnda typerna ska den betecknas som ”annan”, typ 0.

Tabell 6: Minutiaetyper

Type	Description
0	Other
1	Ridge ending
2	Bifurcation

6.1.2 Typ och placering av minutiae

För att mallarna ska uppfylla kraven i avsnitt 5 i standarden ANSI INCITS 378-2004, ska följande metod, som förstärker den nu gällande standarden INCITS 378-20204, användas för att bestämma placering (läge och vinkelriktning) för enskilda minutiae.

Positionen eller läget för en minutia som representerar avslutningen på en ås ska vara gaffelpunkten i dalområdets mittskelett omedelbart framför åsavslutningen. Om de tre benen i dalområdet tunnas ner till en skelettbild som är en enda pixel bred, är det skärningspunkten som är minutians läge. På samma sätt blir minutialäget för en förgrening förgreningspunkten för linjens mittskelett. Om de tre benen i åsen tunnas ner till en skelettbild som är en enda pixel bred är det skärningspunkten för de tre benen som är minutians läge.

När alla linjeslut har omvandlats till förgreningar, framställs alla minutiae i fingeravtrycksbilden som förgreningar. X- och Y-pixelkoordinaterna för skärningen av de tre benen i varje minutia kan direktformateras. Bestämning av minutiariktningen kan extraheras from varje skelettförgrening. De tre benen i varje skelettförgrening måste undersökas, och avslutningspunkten för varje ben bestämmas. Figur 6.1.2 illustrerar de tre metoder som används för att bestämma avslutningen på ett ben som grundar sig på en skanningsupplösning på 500 ppi.

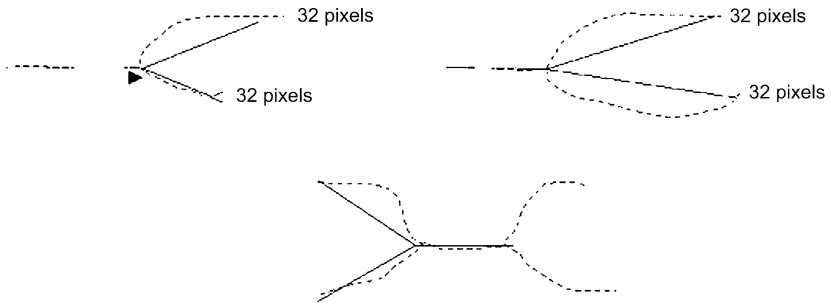
Avslutningen fastställs i enlighet med det som först inträffar. Pixelantalet grundar sig på en skanningsupplösning på 500 ppi. Olika skanningsupplösningar innebär olika pixelantal.

– Ett avstånd på 0,064 tum (den 32:a pixeln).

– Avslutningen på skelettbenet som inträffar mellan ett avstånd på 0,02 tum och 0,064 tum (den 10:e till den 32:a pixeln); kortare ben används ej.

– En andra förgrening uppträder inom ett avstånd på 0,064 tum (före den 32:a pixeln).

Figur 4:

Minutiavinkeln bestäms genom att man drar tre virtuella strålar som utgår från gaffelpunkten och fortsätter till avslutningen av varje ben. Den minsta av de tre vinklar som bildas av strålarna skärs av på mitten för att ange minutians riktning.

6.1.3 Koordinatsystem

Det koordinatsystem som används för att beskriva minutiae i ett fingeravtryck ska vara ett rätvinkligt koordinatsystem med två axlar. Läge för minutiae ska anges med deras x- och y-koordinater. Koordinatsystemet ska ha origo i det övre vänstra hörnet av den ursprungliga bilden, med x-axeln pekande åt höger och y-axeln pekande nedåt. Både x-koordinaten och y-koordinaten för en minutia ska anges i pixlar från origo. Det bör noteras att läget för origo och måttenheten inte stämmer med definitionen av typ 9-poster i ANSI/NIST-ITL 1-2000.

6.1.4 Minutiaeriktning

Vinklar ska uttryckas i vanlig matematisk form, med nollgrader åt höger och vinkelvärden som ökar moturs. Registrerade vinklar pekar i riktningen tillbaka längs åsen på en avslutning av åsen och mot dalens centrum på en förgrening. Enligt denna konvention avviker vinklarna 180 grader från vad som anges i definitionen poster av typ 9 i ANSI/NIST-ITL 1-2000.

6.2 Fält i poster av typ 9, INCITS-378-format

Samtliga fält i typ 9-poster ska registreras som ASCII-text. I denna posttyp med taggade fält tillåts inga binära fält.

6.2.1 Fält 9.001: Logisk postlängd (*Logical record length* – LEN)

I detta obligatoriska fält anges längden av den logiska posten som det sammanlagda antalet byte i varje fält i posten.

6.2.2 Fält 9.002: Bildbenämningstecken (*Image Designation Character* – IDC)

Detta obligatoriska fält om två positioner ska användas för att identifiera och ange läge för minutiaeuppgifterna. IDC i detta fält ska stämma överens med IDC i filinnehållsfältet i typ 1-posten.

6.2.3 Fält 9.003: Avtryckstyp (*Impression Type* – IMP)

Detta obligatoriska fält om en byte ska beskriva på vilket sätt informationen i fingeravtrycksbilden har erhållits. ASCII-värdet för rätt kod för avtryckstypen ur tabell 4 ska registreras i detta fält.

6.2.4 Fält 9.004: Minutiaeformat (*Minutiæ format* – FMT)

Detta fält ska innehålla ”U” för att ange att minutiae är formaterade enligt M1-378. Även om informationen kan ha kodats enligt M1-378-standarden, måste samtliga fält i typ 9-posten förbli fält med ASCII-text.

6.2.5 Fält 9.126: CBEFF-information (*CBEFF information*)

Detta fält ska innehålla tre uppgifter. Den första uppgiften ska ha värdet ”27” (0x1B). Detta är en identifikation av ägaren av CBEFF-formatet som har tilldelats INCITS:s tekniska kommitté M1 av International Biometric Industry Association (IBIA). <US>-avgränsaren ska avgränsa denna uppgift från CBEFF-formattypen som har tilldelats värdet ”513” (0x0201), vilket anger att denna post endast innehåller uppgifter om läge och vinkelriktning utan att ange någon information ur Extended Data Block. <US>-avgränsaren ska avgränsa denna uppgift från CBEFF-produktidentifieraren (PID) som identifierar ”ägaren” av kodningsutrustningen. Det är säljaren som fastställer detta värde. Det kan erhållas från IBIA:s webbplats (www.ibia.org) om det har publicerats på webben.

6.2.6 Fält 9.127: Identifikation av upptagningsutrustning (*Capture equipment identification*)

Detta fält ska innehålla två uppgifter skilda åt med <US>-avgränsaren. Den första uppgiften ska innehålla ”APPF”, om den utrustning som användes för att ursprungligen ta upp bilden var certifierad att överensstämma med bilaga F (Bildkvalitetsspecifikation för IAFIS, 29 januari 1999) till FBI:s specifikation för överföring av fingeravtryck i elektronisk form CJIS-RS-0010. Om utrustningen inte överensstämmer med denna specifikation, ska fältet innehålla teckensträngen ”NONE”. Den andra uppgiften ska innehålla upptagningsutrustningens identifikationsbegrepp (Capture Equipment ID), ett produktnummer för upptagningsutrustningen som tilldelats av säljaren. Värdet ”0” anger att upptagningsutrustningens identifikationsbegrepp inte har rapporterats.

6.2.7 Fält 9.128: Horisontell linjelängd (*Horizontal Line Length* – HLL)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla antalet pixlar i en enstaka horisontell linje i den överförda bilden. Storleken i horisontell led är begränsad till 65534 pixel.

6.2.8 Fält 9.129: Vertikal linjelängd (*Vertical Line Length* – VLL)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange antalet horisontella linjer i den överförda bilden. Storleken i vertikal led är begränsad till 65534 pixel.

6.2.9 Fält 9.130: Skalenheter (*Scale units* – SLC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange enhet för samplingsfrekvensen (pixeltätheten). ”1” i detta fält anger pixel per tum, ”2” anger pixel per centimeter. ”0” i detta fält betyder att ingen enhet har angivits. I detta fall ger kvoten HPS/VPS pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

6.2.10 Fält 9.131: Horisontell pixelskala (Horizontal pixel scale – HPS)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange heltalsvärdet av pixeltätheten i horisontell led, förutsatt att SLC innehåller ”1” eller ”2”. I annat fall anger det den horisontella komponenten av pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

6.2.11 Fält 9.132: Vertikal pixelskala (Vertical pixel scale – VPS)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange heltalsvärdet av pixeltätheten i vertikal led, förutsatt att SLC innehåller ”1” eller ”2”. I annat fall anger det den vertikala komponenten av pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

6.2.12 Fält 9.133: Fingervy (*Finger view*)

Detta obligatoriska fält innehåller vynumret för det finger postens uppgifter avser. Vynumren börjar på ”0” och ökar till ”15” med steglängden ett.

6.2.13 Fält 9.134: Fingerposition (*Finger Position* – FGP)

Detta fält ska innehålla koden för den fingerposition som lämnade informationen i denna typ 9-post. En kod mellan 1 och 10 från tabell 5, eller rätt handflatekod från tabell 10, ska användas för att ange finger- eller handflateposition.

6.2.14 Fält 9.135: Fingerkvalitet (*Finger quality*)

Detta fält ska ange den sammanlagda kvaliteten för uppgifterna om fingerminutiae med ett värde mellan 0 och 100. Detta tal sammanfattar fingerpostens kvalitet och avspeglar originalbildens kvalitet, kvaliteten vid extrahering av minutiae och andra operationer som kan påverka minutiaeposten.

6.2.15 Fält 9.136: Minutiaeantal (*Number of minutiæ*)

I detta obligatoriska fält ska antalet minutiae som registrerats i denna logiska post anges.

6.2.16 Fält 9.137: Uppgifter om fingerminutiae (*Finger minutiæ data*)

Detta fält ska innehålla sex uppgifter åtskilda med <US>-avgränsaren. Det består av flera delfält där vart och ett innehåller detaljerna för enskilda minutiae. Det totala antalet minutiaedelfält måste stämma överens med antalet i fält 136. Den första uppgiften är minutiaeindexnummer, som ska initialiseras till ”1” och ökas med ”1” för varje tillkommande minutia i fingeravtrycket. Den andra och den tredje uppgiften är x-koordinaten och y-koordinaterna för minutiae i pixelenheter. Den fjärde uppgiften är minutiaevinkeln angiven i enheter om två grader. Detta värde ska vara icke-negativt mellan 0 och 179. Den femte uppgiften är minitiaetypen. Ett värde av ”0” används för att representera minutiae av typen ”ANNAN”, ett värde av ”1” för en åsavslutning och ett värde av ”2” för en åsförgrening. Den sjätte uppgiften anger kvaliteten för varje minutiae. Värdet ska ligga mellan minst 1 och mest 100. Ett ”0”-värde anger att kvalitetsvärde saknas. Varje delfält ska skiljas från nästa delfält med <RS>-avgränsaren.

6.2.17 Fält 9.138: Uppgifter om åsantal (*Ridge count information*)

Fältet består av en serie delfält där vart och ett innehåller tre uppgifter. Den första uppgiften i det första delfältet ska ange metoden för extrahering av antal åsar. ”0” anger att metoden för att extrahera antalet åsar är okänd, liksom ordningen i posten. ”1” anger att för varje centrumminutia har uppgifter om åsantal tagits fram till närmaste angränsande minutia i fyra kvadranter, och åsantal för varje centrumminutia har förtecknats tillsammans. ”2” anger att för varje centrumminutia har uppgifter om åsantal tagits fram till närmaste grannminutia i fyra kvadranter, och åsantal för varje centrumminutia har förtecknats tillsammans. De återstående två uppgifterna i det första delfältet ska båda innehålla ”0”. Uppgifterna ska åtskiljas av <US>-avgränsaren. Följande delfält får centrumminutians indexnummer som första uppgift, indexnummer för angränsande minutiae som andra uppgift och antalet åsövergångar som tredje uppgift. Uppgifterna ska åtskiljas av <RS>-avgränsaren.

6.2.18 Fält 9.139: Uppgifter om centrumpunkter (*Core information*)

Detta fält består av ett delfält för varje centrumpunkt i originalbilden. Varje delfält innehåller tre uppgifter. De första två uppgifterna innehåller x- och y-koordinatpositionerna i pixelenheter. Den tredje uppgiften innehåller centrumpunktens vinkel angiven i enheter om 2 grader. Detta värde ska vara icke-negativt mellan 0 och 179. Multipla centrumpunkter ska åtskiljas av <RS>-avgränsaren.

6.2.19 Fält 9.140: Deltauppgifter (*Delta information*)

Detta fält består av ett delfält för varje deltapunkt i originalbilden. Varje delfält innehåller tre uppgifter. De första två uppgifterna innehåller x- och y-koordinatpositionerna i pixelenheter. Den tredje uppgiften innehåller deltapunktens vinkel angiven i enheter av 2 grader. Detta värde ska vara icke-negativt mellan 0 och 179. Multipla centrumpunkter ska åtskiljas av <RS>-avgränsaren.

7. Post typ 13: Bilder av latenta avtryck med varierande upplösning

Logisk post av typ 13 med taggade fält ska innehålla data från bilder av latenta avtryck. Dessa bilder är avsedda att överföras till organ som automatiskt extraherar eller använder mänsklig intervention och behandling för att extrahera den önskade detaljinformationen från bilderna.

Uppgifter om skanningsupplösning, bildstorlek och andra parametrar som krävs för att behandla bilden registreras som taggade fält inom posten.

Tabell 7: Post typ 13: Bilder av latenta avtryck med varierande upplösning									
Ident	Cond. code	Field Number	Field name	Char type	Field size per occurrence		Occur count		Max byte count
					min.	max.	min	max	
LEN	M	13.001	LOGICAL RECORD LENGTH	N	4	8	1	1	15
IDC	M	13.002	IMAGE DESIGNATION CHARACTER	N	2	5	1	1	12
IMP	M	13.003	IMPRESSION TYPE	A	2	2	1	1	9
SRC	M	13.004	SOURCE AGENCY/ORI	AN	6	35	1	1	42
LCD	M	13.005	LATENT CAPTURE DATE	N	9	9	1	1	16
HLL	M	13.006	HORIZONTAL LINE LENGTH	N	4	5	1	1	12
VLL	M	13.007	VERTICAL LINE LENGTH	N	4	5	1	1	12
SLC	M	13.008	SCALE UNITS	N	2	2	1	1	9
HPS	M	13.009	HORIZONTAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12
VPS	M	13.010	VERTICAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12

Tabell 7: Post typ 13: Bilder av latenta avtryck med varierande upplösning									
Ident	Cond. code	Field Number	Field name	Char type	Field size per occurrence		Occur count		Max byte count
					min.	max.	min	max	
CGA	M	13.011	COMPRESSION ALGORITHM	A	5	7	1	1	14
BPX	M	13.012	BITS PER PIXEL	N	2	3	1	1	10
FGP	M	13.013	FINGER POSITION	N	2	3	1	6	25
RSV		13.014 13.019	RESERVED FOR FUTURE DEFINITION	—	—	—	—	—	—
COM	O	13.020	COMMENT	A	2	128	0	1	135
RSV		13.021 13.199	RESERVED FOR FUTURE DEFINITION	—	—	—	—	—	—
UDF	O	13.200 13.998	USER-DEFINED FIELDS	—	—	—	—	—	—
DAT	M	13.999	IMAGE DATA	B	2	—	1	1	—

Nyckel för teckentyp: N = numerisk, A = alfabetisk, AN = alfanumerisk, B = binär

7.1 Fält i logisk post typ 4

Följande stycken beskriver uppgifterna i vart och ett av fälten för logisk post typ 13.

Inom en logisk post typ 13 ska registreringar läggas in i numrerade fält. De första två fälten i posten måste vara i rätt ordning, och fältet med bilduppgifterna ska vara det sista fysiska fältet i posten. För varje fält i typ 13-posten förtecknas i tabell 7 koden ”Beroende på tillgång på uppgifter” (”*condition code*”) som obligatorisk ”M” eller frivillig/valfri ”O”, fältnummer, fältbenämning, teckentyp, fältstorlek och förekomstgränser. Maximal storlek för fältet, uttryckt i antal byte och grundad på ett treställigt fältnummer, anges i sista kolumnen. När fler siffror används för fältnumret ökar också maximalt antal byte. De två registreringarna i fältstorlek per förekomst (”*field size per occurrence*”) inkluderar alla teckenavgränsare i fältet. Maximalt antal byte (”*Maximum byte count*”) inkluderar fältnummer, uppgifter och alla teckenavgränsare inklusive GS-avgränsaren.

7.1.1 Fält 13.001: Logisk postlängd (*Logical record length* – LEN)

I detta obligatoriska fält anges det totala antalet byte i hela logisk post typ 1. I fält 13.001 anges postens längd inklusive alla tecken i alla fält i posten samt uppgiftsavgränsare.

7.1.2 Fält 13.002: Bildbenämningstecken (*Image Designation Character* – IDC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska användas för att identifiera bilduppgifterna om latent avtryck i posten. Detta IDC ska matcha IDC i fältet för filinnehåll (CNT) i typ 1-posten.

7.1.3 Fält 13.003: Avtryckstyp (*Impression Type* – IMP)

Detta obligatoriska fält om en eller två byte ska beskriva på vilket sätt bildinformationen om det latenta avtrycket har erhållits. Korrekt latentkod från tabell 4 (finger) eller tabell 9 (handflata) ska föras in i detta fält.

7.1.4 Fält 13.004: Källorgan (*Source agency/ORI* – SRC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla identifikation av den myndighet eller organisation som ursprungligen tog upp ansiktsbilden i posten. Normalt sett är det ursprungsorgansidentifieraren för det organ som tog upp bilden som ska stå i detta fält. Det består av två uppgifter i följande format: CC/organ.

Den första uppgiften består av Interpols landskod om två alfanumeriska tecken. Den andra uppgiften, organ, identifierar organet genom en sträng fri text om maximalt 32 alfanumeriska tecken.

7.1.5 Fält 13.005: Upptagningsdatum för latent avtryck (*Latent capture date* – LCD)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla datum för upptagningen av den latenta bilden i posten. Datum skrivs som åtta siffror i formatet CCYYMMDD. CCYY-tecknen står för året för upptagningen av bilden. MM-tecknen är månadens tiotals- och enhetsvärden och DD-tecknen tiotals- och enhetsvärden för dagen i månaden. Till exempel står 20000229 för den 29 februari 2000. Fullständigt datum ska vara ett verkligt datum.

7.1.6 Fält 13.006: Horisontell linjelängd (*Horizontal Line Length* – HLL)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla antalet pixlar i en enstaka horisontell linje i den överförda bilden.

7.1.7 Fält 13.007: Vertikal linjelängd (*Vertical Line Length* – VLL)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange antalet horisontella linjer i den överförda bilden.

7.1.8 Fält 13.008: Skalenheter (*Scale units* – SLC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange enhet för samplingsfrekvensen (pixeltätheten). ”1” i detta fält anger pixel per tum, ”2” anger pixel per centimeter. ”0” i detta fält betyder att ingen enhet har angivits. I detta fall ger kvoten HPS/VPS pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

7.1.9 Fält 13.009: Horisontell pixelskala (*Horizontal pixel scale* – HPS)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange heltalsvärdet av pixeltätheten i horisontell led, förutsatt att SLC innehåller ”1” eller ”2”. I annat fall anger det den horisontella komponenten av pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

7.1.10 Fält 13.010: Vertikal pixelskala (*Vertical pixel scale* – VPS)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange heltalsvärdet av pixeltätheten i vertikal led, förutsatt att SLC innehåller ”1” eller ”2”. I annat fall anger det den vertikala komponenten av pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

7.1.11 Fält 13.011: Komprimeringsalgoritm (*Compression algoritm* – CGA)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange den algoritm som används för att komprimera gråskalebilder. Komprimeringskoderna anges i tillägg 39-7.

7.1.12 Fält 13.012: Bitar per pixel (*Bits per pixel* – BPX)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla antalet bitar som används för en pixel. I detta fält ska ”8” stå för normala gråskalevärden från ”0” till ”255”. Alla värden i detta fält som är större än ”8” står för gråskalepixel med högre precision.

7.1.13 Fält 13.013: Fingerposition/handflateposition (*Finger/Palm Position* – FGP)

Detta obligatoriska taggade fält ska innehålla en eller flera av de möjliga finger-/handflatepositioner som kan matcha den latenta bilden. Det decimalkodsnummer som motsvarar den kända eller mest troliga fingerpositionen ska tas från tabell 5 eller den mest troliga handflatepositionen från tabell 10 och föras in som ett ASCII-delfält med ett eller två tecken. Ytterligare finger- och/eller handflatepositioner kan registreras genom att man lägger in alternerande positionskoder som delfält åtskilda av RS-avgränsaren. Koden ”0” för ”Okänt finger” ska användas för att registrera varje fingerposition från ett till tio. Koden ”20” för ”Okänd handflata” ska användas för att registrera varje handflateposition i förteckningen.

7.1.14 Fält 13.014–019: Reserverad för framtida definition (*Reserved for future definition* – RSV)

Dessa fält har reserverats för att ingå i framtida revisioner av denna standard. Inget av dessa fält får användas i denna revision. Om något av fälten förekommer ska de lämnas utan avseende.

7.1.15 Fält 13.020: Kommentar (*Comment* – COM)

Detta frivilliga fält kan användas för kommentarer eller annan information i ASCII-text med uppgifter om latent bild.

7.1.16 Fält 13.021–199: Reserverad för framtida definition (*Reserved for future definition* – RSV)

Dessa fält har reserverats för att ingå i framtida revisioner av denna standard. Inget av dessa fält får användas i denna revision. Om något av fälten förekommer ska de lämnas utan avseende.

7.1.17 Fält 13.200–998: Användardefinierade fält (*User-defined fields* – UDF)

Dessa fält är användardefinierade fält och kommer att användas för framtida behov. Deras storlek och innehåll ska definieras av användaren i enlighet med det mottagande organet. Om de förekommer ska de innehålla information i ASCII-text.

7.1.18 Fält 13.999: Bilduppgifter (*Image data* – DAT)

Detta fält ska innehålla alla uppgifter från en upptagen latent bild. Det ska alltid tilldelas fältnummer 999 och måste vara det sista fysiska fältet i posten. Till exempel följs ”13.999” av bilduppgifter i binärt format.

Varje pixel av okomprimerade gråskaleuppgifter ska normalt kvantifieras till åtta bitar (256 grå nivåer) i en enda byte. Om värdet i BPX-fältet 13.012 är större än eller mindre än ”8” får man ett annat antal byte som krävs för att innehålla en pixel. Om komprimering används ska pixeluppgifterna komprimeras i enlighet med den komprimeringsteknik som anges i GCA-fältet.

7.2 Avslutning post typ 13: Latenta bilder med varierande upplösning

Omedelbart efter sista byte av uppgifter från fält 13.999 ska för konsekvensens skull en ”FS”-avgränsare användas för att avgränsa den från nästa logiska post. Denna avgränsare måste inkluderas i typ 13-postens längdfält.

8. Post typ 15: Bilder av handavtryck med varierande upplösning

Det taggade fältet i logisk post typ 15 ska innehålla och användas för att utbyta uppgifter om handflateavtryck tillsammans med fasta och användardefinierade textinformationsfält avseende den digitaliserade bilden. Uppgifter om skanningsupplösning, bildstorlek och andra parametrar eller kommentarer som krävs för att behandla bilden registreras som taggade fält inom posten. Handflateavtrycksbilder som översänds till andra organ kommer att behandlas av de mottagande organen för att extrahera den önskade detaljinformation som krävs för matchning.

Bilduppgifterna fås direkt från en person med hjälp av en livescan-utrustning eller från en handflateavtrycksblankett eller annat medium som innehåller personens handflateavtryck.

Alla metoder som används för att få fram bilder av handflateavtrycket ska också medge upptagning av en uppsättning bilder för varje hand. Denna uppsättning ska inkludera handflatans yttre kant som en enda skannad bild och hela området för hela handen från handleden till fingertopparna som en eller två skannade bilder. Om två bilder används för att visa hela handflatan, ska den nedre bilden visa området från handleden till övre delen av området mellan fingrarna (tredje fingerleden) inklusive områdena kring handflatans tumvalk och lillfingervalk. Den övre bilden ska visa området från nedre delen av det interdigitala området till de översta fingertopparna. Detta ger tillräcklig överlappning mellan de två bilderna som båda visar handflateområdet mellan fingrarna. Genom att matcha åsstrukturen och detaljerna i detta gemensamma område kan en undersökare med tillförlitlighet konstatera att båda bilderna kom från samma handflata.

Eftersom en handavtryckstransaktion kan användas för olika ändamål, kan det innehålla ett eller flera unika bildområden registrerade från handflatan eller handen. En fullständig registrering av ett handflateavtryck från en individ inkluderar normalt handflatans yttre kant och fullständig/a bild/er av varje handflata. Eftersom en logisk bildpost med taggade fält kan innehålla endast ett binärt fält, kommer det att krävas en enda typ 15-post för varje handflatekant och en eller två typ 15-poster för varje fullständig handflata. Därför behövs det fyra till sex typ 15-poster för att visa personens handflateavtryck i en normal transaktion med handflateavtryck.

8.1 Fält i logisk post typ 15

Följande stycken beskriver uppgifterna i vart och ett av fälten för logisk post typ 15.

Inom en logisk post typ 15 ska registreringar läggas in i numrerade fält. De första två fälten i posten måste vara i rätt ordning, och fältet med bilduppgifterna ska vara det sista fysiska fältet i posten. För varje fält i typ 15-posten förtecknas i tabell 8 korskoden ”Beroende av tillgång på uppgifter” (”*condition code*”) som obligatorisk ”M” eller frivillig/valfri ”O”, fältnummer, fältbenämning, teckentyp, fältstorlek och förekomstgränser. Maximal storlek för fältet, uttryckt i antal byte och grundad på ett treställigt fältnummer, anges i sista kolumnen. När fler siffror används för fältnumret ökar också maximalt antal byte. De två registreringarna i fältstorlek per förekomst (”*field size per occurrence*”) inkluderar alla teckenavgränsare i fältet. Maximalt antal byte (”*Maximum byte count*”) inkluderar fältnummer, uppgifter och alla teckenavgränsare inklusive GS-avgränsaren.

8.1.1 Fält 15.001: Logisk postlängd (*Logical record length* – LEN)

I detta obligatoriska ASCII-fält anges det totala antalet byte i hela den logiska posten av typ 15. I fält 15.001 anges postens längd inklusive alla tecken i alla fält i posten samt uppgiftsavgränsare.

8.1.2 Fält 15.002: Bildbenämningstecken (*Image Designation Character* – IDC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska användas för att identifiera uppgifterna om handflateavtrycksbilden i posten. Detta IDC ska matcha IDC i fältet för filinnehåll (CNT) i typ 1-posten.

8.1.3 Fält 15.003: Avtryckstyp (*Impression Type* – IMP)

Detta obligatoriska ASCII-fält om en byte ska ange på vilket sätt informationen i handavtrycksbilden har erhållits. Korrekt kod från tabell 9 ska föras in i detta fält.

8.1.4 Fält 15.004: Källorgan (*Source agency/ORI* – SRC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla identifikation av den myndighet eller organisation som ursprungligen tog upp ansiktsbilden i posten. Normalt sett är det ursprungsorgansidentifieraren för det organ som tog upp bilden som ska stå i detta fält. Det består av två uppgifter i följande format: CC/organ.

Den första uppgiften består av Interpols landskod om två alfanumeriska tecken. Den andra uppgiften, organ, identifierar organet genom en sträng fri text om maximalt 32 alfanumeriska tecken.

8.1.5 Fält 15.005: Upptagningsdatum för handflateavtrycket (*Palmprint capture date* – PCD)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange datum för upptagningen av handflateavtrycket. Datum skrivs som åtta siffror i formatet CCYYMMDD. CCYY-tecknen står för året för upptagningen av bilden. MM-tecknen är månadens tiotals- och enhetsvärden och DD-tecknen tiotals- och enhetsvärden för dagen i månaden. Till exempel står 20000229 för den 29 februari 2000. Fullständigt datum ska vara ett verkligt datum.

8.1.6 Fält 15.006: Horisontell linjelängd (Horizontal Line Length – HLL)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla antalet pixlar i en enstaka horisontell linje i den överförda bilden.

8.1.7 Fält 15.007: Vertikal linjelängd (*Vertical Line Length* – VLL)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange antalet horisontella linjer i den överförda bilden.

8.1.8 Fält 15.008: Skalenheter (*Scale units* – SLC)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange enhet för samplingsfrekvensen (pixeltätheten). ”1” i detta fält anger pixel per tum, ”2” anger pixel per centimeter. ”0” i detta fält betyder att ingen enhet har angivits. I detta fall ger kvoten HPS/VPS pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

8.1.9 Fält 15.009: Horisontell pixelskala (*Horizontal pixel scale* – HPS)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange heltalsvärdet av pixeltätheten i horisontell led, förutsatt att SLC innehåller ”1” eller ”2”. I annat fall anger det den horisontella komponenten av pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

8.1.10 Fält 15.010: Vertikal pixelskala (*Vertical pixel scale* – VPS)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange heltalsvärdet av pixeltätheten i vertikal led, förutsatt att SLC innehåller ”1” eller ”2”. I annat fall anger det den vertikala komponenten av pixelsidförhållandet (pixel aspect ratio).

Tabell 8: Post typ 15: Bilder av handflateavtryck med varierande upplösning									
Ident	Cond. code	Field number	Field name	Char type	Field size per occurrence		Occur count		Max byte count
					min.	max.	min	max	
LEN	M	15.001	LOGICAL RECORD LENGTH	N	4	8	1	1	15
IDC	M	15.002	IMAGE DESIGNATION CHARACTER	N	2	5	1	1	12
IMP	M	15.003	IMPRESSION TYPE	N	2	2	1	1	9
SRC	M	15.004	SOURCE AGENCY/ORI	AN	6	35	1	1	42
PCD	M	15.005	PALMPRINT CAPTURE DATE	N	9	9	1	1	16
HLL	M	15.006	HORIZONTAL LINE LENGTH	N	4	5	1	1	12
VLL	M	15.007	VERTICAL LINE LENGTH	N	4	5	1	1	12
SLC	M	15.008	SCALE UNITS	N	2	2	1	1	9
HPS	M	15.009	HORIZONTAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12
VPS	M	15.010	VERTICAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12
CGA	M	15.011	COMPRESSION ALGORITHM	AN	5	7	1	1	14

Tabell 8: Post typ 15: Bilder av handflateavtryck med varierande upplösning									
Ident	Cond. code	Field number	Field name	Char type	Field size per occurrence		Occur count		Max byte count
					min.	max.	min	max	
BPX	M	15.012	BITS PER PIXEL	N	2	3	1	1	10
PLP	M	15.013	PALMPRINT POSITION	N	2	3	1	1	10
RSV		15.014 15.019	RESERVED FOR FUTURE INCLUSION	—	—	—	—	—	—
COM	O	15.020	COMMENT	AN	2	128	0	1	128
RSV		15.021 15.199	RESERVED FOR FUTURE INCLUSION	—	—	—	—	—	—
UDF	O	15.200 15.998	USER-DEFINED FIELDS	—	—	—	—	—	—
DAT	M	15.999	IMAGE DATA	B	2	—	1	1	—

Tabell 9: Handflateavtryckstyp	
Description	Code
Live-scan palm	10
Nonlive-scan palm	11
Latent palm impression	12
Latent palm tracing	13
Latent palm photo	14
Latent palm lift	15

8.1.11 Fält 15.011: Komprimeringsalgoritm (*Compression algoritm* – CGA)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska ange den algoritm som används för att komprimera gråskalebilder. ”NONE” i detta fält anger att uppgifterna i denna post inte har komprimerats. För de uppgifter som ska komprimeras ska detta fält innehålla den metod som valts för komprimering av fingeravtrycksbilder av 10 fingrar. Giltiga komprimeringskoder definieras i tillägg 39-7.

8.1.12 Fält 15.012: Bitar per pixel (*Bits per pixel* – BPX)

Detta obligatoriska ASCII-fält ska innehålla antalet bitar som används för en pixel. I detta fält ska ”8” stå för normala gråskalevärden från ”0” till ”255”. Alla värden i detta fält som är större än eller mindre än ”8” står för en gråskalepixel med högre respektive lägre precision.

Tabell 10: Handflatekoder, områden och storlekar

Palm Position	Palm code	Image area (mm^2)	Width (mm)	Height (mm)
Unknown Palm	20	28387	139,7	203,2
Right Full Palm	21	28387	139,7	203,2
Right Writer s Palm	22	5645	44,5	127,0
Left Full Palm	23	28387	139,7	203,2
Left Writer s Palm	24	5645	44,5	127,0
Right Lower Palm	25	19516	139,7	139,7
Right Upper Palm	26	19516	139,7	139,7
Left Lower Palm	27	19516	139,7	139,7
Left Upper Palm	28	19516	139,7	139,7
Right Other	29	28387	139,7	203,2
Left Other	30	28387	139,7	203,2

8.1.13 Fält 15.013: Handavtrycksposition (*Palmprint position* – PLP)

Detta obligatoriska taggade fält ska innehålla den handavtrycksposition som matchar bilden av handflateavtrycket. Det decimalkodsnummer som motsvarar den kända eller mest troliga handavtryckspositionen ska tas från tabell 10 och föras in som ett ASCII-delfält med ett eller två tecken. Tabell 10 listar också maximala bildområden och dimensioner för var och en av de möjliga positionerna för handavtrycken.

8.1.14 Fält 15.014–019: Reserverad för framtida definition (*Reserved for future definition* – RSV)

Dessa fält har reserverats för att ingå i framtida revisioner av denna standard. Inget av dessa fält får användas i denna revision. Om något av fälten förekommer ska de lämnas utan avseende.

8.1.15 Fält 15.020: Kommentar (*Comment* – COM)

Detta frivilliga fält kan användas för kommentarer eller annan information i ASCII-text med uppgifter om handavtrycksbild.

8.1.16 Fält 15.021–199: Reserverad för framtida definition (*Reserved for future definition* – RSV)

Dessa fält har reserverats för att ingå i framtida revisioner av denna standard. Inget av dessa fält får användas i denna revision. Om något av fälten förekommer ska de lämnas utan avseende.

8.1.17 Fält 15.200–998: Användardefinierade fält (*User-defined fields* – UDF)

Dessa fält är användardefinierade fält och kommer att användas för framtida behov. Deras storlek och innehåll ska definieras av användaren i enlighet med det mottagande organet. Om de förekommer ska de innehålla information i ASCII-text.

8.1.18 Fält 15.999: Bilduppgifter (*Image data* – DAT)

Detta fält ska innehålla alla uppgifter om en upptagen handavtrycksbild. Det ska alltid tilldelas fältnummer 999 och måste vara det sista fysiska fältet i posten. Till exempel följs ”15.999” av bilduppgifter i binärt format. Varje pixel av okomprimerade gråskaleuppgifter ska normalt kvantifieras till åtta bitar (256 grå nivåer) i en enda byte. Om värdet i BPX-fältet 15.012 är större än eller mindre än ”8” får man ett annat antal byte som krävs för att innehålla en pixel. Om komprimering används ska pixeluppgifterna komprimeras i enlighet med den komprimeringsteknik som anges i CGA-fältet.

8.2 Avslutning post typ 15: Handavtrycksbilder med varierande upplösning

Omedelbart efter sista byte av uppgifter från fält 15.999 ska för konsekvensens skull en ”FS”-avgränsare användas för att avgränsa den från nästa logiska post. Denna avgränsare måste inkluderas i typ 15-postens längdfält.

8.3 Ytterligare handavtrycksbilder av post typ 15 med varierande upplösning

Ytterligare typ 15-poster kan inkluderas i filen. För varje ytterligare handavtrycksbild krävs en fullständig logisk post typ 15 tillsammans med ”FS”-avgränsaren.

Tabell 11: Högsta för verifiering godtagna antal kandidater per sändning

Type of AFIS Search	TP/TP	LT/TP	LP/PP	TP/UL	LT/UL	PP/ULP	LP/ULP
Maximum Number of Candidates	1	10	5	5	5	5	5

Sökningstyper:

TP/TP: tiofingersavtryck mot tiofingersavtryck

LT/TP: latent fingeravtryck mot tiofingersavtryck

LP/PP: latent handflateavtryck mot handflateavtryck

TP/UL: tiofingersavtryck mot olöst latent fingeravtryck

LT/UL: latent fingeravtryck mot olöst latent fingeravtryck

PP/ULP: handflateavtryck mot olöst latent handflateavtryck

LP/ULP: latent handflateavtryck mot olöst latent handflateavtryck

9. Bilagor till kapitel 2 (utbyte av finger- och handavtrycksuppgifter)

9.1 Tillägg 39-1: ASCII-koder för avgränsare

ASCII	Position[1]	Description
LF	1/10	Separates error codes in Field 2.074
FS	1/12	Separates logical records of a file
GS	1/13	Separates fields of a logical record
RS	1/14	Separates the subfields of a record field
US	1/15	Separates individual information items of the field or subfield

[1] Detta är positionen enligt definitionen i ASCII-standarden.

9.2 Tillägg 39-2: Beräkning av alfanumeriskt kontrolltecken

För TCN och TCR (Fält 1.09 och 1.10)

Det tal som motsvarar kontrollteckнet genereras enligt följande formel:

(YY * 10^{8} + SSSSSSS) Modulo 23

där YY och SSSSSSS är de numeriska värdena av de sista två siffrorna för år respektive serienummer.

Kontrollteckнet genereras sedan ur tabellen nedan.

För CRO (Fält 2.010)

Det tal som motsvarar kontrollteckнet genereras enligt följande formel:

(YY * 10^{6} + NNNNNN) Modulo 23

där YY och NNNNNN är de numeriska värdena av de sista två siffrorna för år respektive serienummer.

Kontrollteckenet genereras sedan ur tabellen nedan.

Kontrollteckentabell		
1-A	9-J	17-T
2-B	10-K	18-U
3-C	11-L	19-V
4-D	12-M	20-W
5-E	13-N	21-X
6-F	14-P	22-Y
7-G	15-Q	0-Z
8-H	16-R	

9.3 Tillägg 39-3: Teckenkoder

7-bitars ANSI-kod för informationsutbyte										
ASCII Character Set										
+	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
30				!	’	#	$	%	&	‘
40	(	)	*	+	,	-	.	/	0	1
50	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;
60	<	=	>	?	@	A	B	C	D	E
70	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
80	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
90	Z	[	\	]	^	_	`	a	b	c
100	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
110	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w
120	x	y	z	{}{	|	}}	~			

9.4 Tillägg 39-4: Sammanfattning av transaktioner

Post typ 1 (obligatorisk)					
Identifier	Field number	Field name	CPS/PMS	SRE	ERR
LEN	1.001	Logical Record Length	M	M	M
VER	1.002	Version Number	M	M	M
CNT	1.003	File Content	M	M	M
TOT	1.004	Type of Transaction	M	M	M
DAT	1.005	Date	M	M	M
PRY	1.006	Priority	M	M	M
DAI	1.007	Destination Agency	M	M	M
ORI	1.008	Originating Agency	M	M	M
TCN	1.009	Transaction Control Number	M	M	M
TCR	1.010	Transaction Control Reference	C	M	M
NSR	1.011	Native Scanning Resolution	M	M	M
NTR	1.012	Nominal Transmitting Resolution	M	M	M
DOM	1.013	Domain name	M	M	M
GMT	1.014	Greenwich mean time	M	M	M

Under kolumnen ”*Condition*”:

O = frivilligt, M = obligatoriskt, C = beroende på om transaktionen är ett svar till ursprungsorganet

Post typ 2 (obligatorisk)						
Identifier	Field number	Field name	CPS/PMS	MPS/MMS	SRE	ERR
LEN	2.001	Logical Record Length	M	M	M	M
IDC	2.002	Image Designation Character	M	M	M	M
SYS	2.003	System Information	M	M	M	M
CNO	2.007	Case Number	—	M	C	—
SQN	2.008	Sequence Number	—	C	C	—
MID	2.009	Latent Identifier	—	C	C	—
CRN	2.010	Criminal Reference Number	M	—	C	—
MN1	2.012	Miscellaneous Identification Number	—	—	C	C
MN2	2.013	Miscellaneous Identification Number	—	—	C	C
MN3	2.014	Miscellaneous Identification Number	—	—	C	C
MN4	2.015	Miscellaneous Identification Number	—	—	C	C
INF	2.063	Additional Information	O	O	O	O
RLS	2.064	Respondents List	—	—	M	—
ERM	2.074	Status/Error Message Field	—	—	—	M
ENC	2.320	Expected Number of Candidates	M	M	—	—

Under kolumnen ”*Condition*”:

O = frivilligt, M = obligatoriskt, C = beroende av tillgängliga uppgifter

*	=	om översändningen av uppgifterna är i enlighet med inhemsk lag (omfattas ej av artiklarna 533 och 534 i detta avtal)

9.5 Tillägg 39-5: Post typ 1 definitioner

Identifier	Condition	Field number	Field name	Character type	Example data
LEN	M	1.001	Logical Record Length	N	1.001:230{}{GS}}
VER	M	1.002	Version Number	N	1.002:0300{}{GS}}
CNT	M	1.003	File Content	N	1.003:1{}{US}}15{}{RS}}2{}{US}}00{}{RS}}4{}{US}}01{}{RS}}4{}{US}}02{}{RS}}4{}{US}}03{}{RS}}4{}{US}}04{}{RS}}4{}{US}}05{}{RS}}4{}{US}}06{}{RS}}4{}{US}}07{}{RS}}4{}{US}}08{}{RS}}4{}{US}}09{}{RS}}4{}{US}}10{}{RS}}4{}{US}}11{}{RS}}4{}{US}}12{}{RS}}4{}{US}}13{}{RS}}4{}{US}}14{}{GS}}
TOT	M	1.004	Type of Transaction	A	1.004:CPS{}{GS}}

Identifier	Condition	Field number	Field name	Character type	Example data
DAT	M	1.005	Date	N	1.005:20050101{}{GS}}
PRY	M	1.006	Priority	N	1.006:4{}{GS}}
DAI	M	1.007	Destination Agency	1*	1.007:DE/BKA{}{GS}}
ORI	M	1.008	Originating Agency	1*	1.008:NL/NAFIS{}{GS}}
TCN	M	1.009	Transaction Control Number	AN	1.009:0200000004F{}{GS}}
TCR	C	1.010	Transaction Control Reference	AN	1.010:0200000004F{}{GS}}
NSR	M	1.011	Native Scanning Resolution	AN	1.011:19.68{}{GS}}
NTR	M	1.012	Nominal Transmitting Resolution	AN	1.012:19,68{}{GS}}
DOM	M	1.013	Domain Name	AN	1.013: INT-I{}{US}}4,22{}{GS}}
GMT	M	1.014	Greenwich Mean Time	AN	1.014:20050101125959Z

Under kolumnen ”*Condition*”: O = frivillig, M = obligatorisk, C = beroende av tillgängliga uppgifter

Under teckentypkolumn: A = Alfa, N = Numerisk, B = Binär

1* tillåtna tecken för organets namn är ["0...9", "A...Z", "a...z", "_",".", " ", "-"]

9.6 Tillägg 39-6: Post typ 2 definitioner

Tabell A.6.1: CPS- och PMS-transaktion					
Identifier	Condition	Field number	Field name	Character type	Example data
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{}{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation Character	N	2.002:00{}{GS}}
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{}{GS}}
CRN	M	2.010	Criminal Reference Number	AN	2.010:DE/E999999999{}{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{}{GS}}
ENC	M	2.320	Expected Number of Candidates	N	2.320:1{}{GS}}

Tabell A.6.2: SRE-Transaktion					
Identifier	Condition	Field number	Field name	Character type	Example data
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{}{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation Character	N	2.002:00{}{GS}}
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{}{GS}}
CRN	C	2.010	Criminal Reference Number	AN	2.010:NL/2222222222{}{GS}}
MN1	C	2.012	Miscellaneous Identification Number	AN	2.012:E999999999{}{GS}}
MN2	C	2.013	Miscellaneous Identification Number	AN	2.013:E999999999{}{GS}}
MN3	C	2.014	Miscellaneous Identification Number	N	2.014:0001{}{GS}}
MN4	C	2.015	Miscellaneous Identification Number	A	2.015:A{}{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{}{GS}}
RLS	M	2.064	Respondents List	AN	2.064:CPS{}{RS}}I{}{RS}}001/001{}{RS}}999999{}{GS}}

Tabell A.6.3: ERR-transaktion					
Identifier	Condition	Field number	Field name	Character type	Example data
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{}{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation Character	N	2.002:00{}{GS}}
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{}{GS}}
MN1	M	2.012	Miscellaneous Identification Number	AN	2.012:E999999999{}{GS}}
MN2	C	2.013	Miscellaneous Identification Number	AN	2.013:E999999999{}{GS}}
MN3	C	2.014	Miscellaneous Identification Number	N	2.014:0001{}{GS}}
MN4	C	2.015	Miscellaneous Identification Number	A	2.015:A{}{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{}{GS}}
ERM	M	2.074	Status/Error Message Field	AN	2.074: 201: IDC - 1 FIELD 1.009 WRONG CONTROL CHARACTER {}{LF}} 115: IDC 0 FIELD 2.003 INVALID SYSTEM INFORMATION {}{GS}}

Tabell A.6.4: MPS- och MMS-transaktion					
Identifier	Condition	Field number	Field name	Character type	Example data
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{}{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation Character	N	2.002:00{}{GS}}
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{}{GS}}
CNO	M	2.007	Case Number	AN	2.007:E999999999{}{GS}}
SQN	C	2.008	Sequence Number	N	2.008:0001{}{GS}}
MID	C	2.009	Latent Identifier	A	2.009:A{}{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{}{GS}}
ENC	M	2.320	Expected Number of Candidates	N	2.320:1{}{GS}}

Under kolumnen ”*Condition*”: O = frivillig, M = obligatorisk, C = beroende av tillgängliga uppgifter

Under teckentypkolumn: A = Alfa, N = Numerisk, B = Binär

1* tillåtna tecken är ["0..9", "A..Z", "a..z", "_", "."," ", "-", ","]

9.7 Tillägg 39-7: Koder för gråskalekomprimering

Komprimeringskoder

Compression	Value	Remarks
Wavelet Scalar Quantization Grayscale Fingerprint Image Compression Specification IAFIS-IC-0010(V3), dated December 19, 1997	WSQ	Algorithm to be used for the compression of grayscale images in Type-4, Type-7 and Type-13 to Type-15 records. Shall not be used for resolutions > 500dpi.
JPEG 2000 [ISO 15444/ITU T.800]	J2K	To be used for lossy and losslessly compression of grayscale images in Type-13 to Type-15 records. Strongly recommended for resolutions > 500 dpi

9.8 Tillägg 39-8: E-postspecifikation

För att förbättra det interna arbetsflödet måste ärenderubriken för en Prümtransaktion fyllas i med landskod (CC) för den stat som sänt meddelandet och även typ av transaktion (TOT-fältet 1.004).

Format: CC/transaktionstyp

Exempel: ”DE/CPS”

Fältet för meddelandetext kan vara tomt.

KAPITEL 3

UTBYTE AV UPPGIFTER UR FORDONSREGISTER

1. Gemensam uppsättning uppgifter för automatiserad sökning i fordonsregister

1.1 Definitioner

Definitionerna av obligatoriska och frivilliga uppgifter enligt artikel 14.4 i kapitel 0 är följande:

Obligatoriska uppgifter (M)

Uppgiften måste vidarebefordras när informationen är tillgänglig i en stats nationella register. Det finns därför en skyldighet att utbyta uppgifterna när de finns tillgängliga.

Frivilliga uppgifter (O)

Uppgiften får vidarebefordras när informationen är tillgänglig i en stats nationella register. Det finns därför ingen skyldighet att utbyta uppgifterna även om de finns tillgängliga.

Beteckningen (Y) används för varje uppgift i uppsättningen uppgifter som anses vara särskilt viktig med avseende på artikel 537 i detta avtal.

1.2 Sökning på fordon/ägare/innehavare

1.2.1 Sökkriterier

Det finns två olika sätt att söka efter uppgifterna, nämligen

– på fordonets identifieringsnummer (VIN), referensdatum och referenstid (frivilliga uppgifter),

– på numret på registreringsskylten, identifieringsnumret (VIN), referensdatum och referenstid (frivilliga uppgifter).

Med hjälp av dessa sökkriterier får man uppgifter om ett eller flera fordon. Om uppgifterna endast gäller ett fordon lämnas samtliga uppgifter i ett svar. Om fler än ett fordon har hittats kan den anmodade staten själv besluta vilka uppgifter som ska lämnas ut: alla uppgifter eller endast de uppgifter som behövs för att begränsa sökningen (t.ex. av integritetsskäl eller prestandaskäl).

De uppgifter som behövs för att begränsa sökningen anges i punkt 1.2.2.1. I punkt 1.2.2.2 beskrivs den fullständiga uppsättningen uppgifter.

När man söker på identifieringsnummer, referensdatum och referenstid kan sökningen göras i en eller alla deltagande stater.

När man söker på registreringsnummer, referensdatum och referenstid måste sökningen göras i en viss stat.

Vanligen används nuvarande datum och tid för sökningen, men det är möjligt att göra en sökning med ett referensdatum och en referenstid i det förflutna. Om man gör en sökning med ett referensdatum och en referenstid i det förflutna, och historiska uppgifter inte finns tillgängliga i en viss stats register eftersom sådana uppgifter inte registreras över huvud taget, kan de aktuella uppgifterna komma upp som sökresultat med en angivelse om att det rör sig om aktuella uppgifter.

1.2.2 Uppsättning uppgifter

1.2.2.1 Uppgifter som behövs för att begränsa sökningen

Item	M/O[1]	Remarks	Prüm Y/N[2]
Data relating to vehicles			
Licence number	M		Y
Chassis number/VIN	M		Y
Country of registration	M		Y
Make	M	(D.1[3]) e.g. Ford, Opel, Renault, etc.	Y
Commercial type of the vehicle	M	(D.3) e.g. Focus, Astra, Megane	Y
EU Category Code	M	(J) mopeds, motorbikes, cars, etc.	Y

1 M = mandatory when available in national register, O = optional.
2 All the attributes specifically allocated by the States are indicated with Y.
3 Harmonised document abbreviation, see Council Directive 1999/37/EC of 29 april 1999.

1.2.2.2 Fullständig uppsättning uppgifter

Item	M/O[1]	Remarks	Prüm Y/N
Data relating to holders of the vehicle		(C.1[2]) The data refer to the holder of the specific registration certificate.	
Registration holders' (company) name	M	(C.1.1.) separate fields will be used for surname, infixes, titles etc., and the name in printable format will be communicated	Y
First name	M	(C.1.2) separate fields for first name(s) and initials will be used, and the name in printable format will be communicated	Y
Address	M	(C.1.3) separate fields will be used for Street, House number and Annex, Zip code, Place of residence, Country of residence etc., and the Address in printable format will be communicated	Y
Gender	M	Male, female	Y
Date of birth	M		Y
Legal entity	M	individual, association, company, firm, etc.	Y

1 M = mandatory when available in national register, O = optional.

2 Harmonised document abbreviation, see Council Directive 1999/37/EC of 29 april 1999.

Item	M/O[1]	Remarks	Prüm Y/N
Place of Birth	O		Y
ID Number	O	An identifier that uniquely identifies the person or the company.	N
Type of ID Number	O	The type of ID Number (e.g. passport number).	N
Start date holdership	O	Start date of the holdership of the car. This date will often be the same as printed under (I) on the registration certificate of the vehicle.	N
Start date holdership	O	End data of the holdership of the car.	N
Type of holder	O	If there is no owner of the vehicle (C.2) the reference to the fact that the holder of the registration certificate: – is the vehicle owner, – is not the vehicle owner, – is not identified by the registration certificate as being the vehicle owner.	N
Data relating to owners of the vehicle		(C.2)	
Owners' (company) name	M	(C.2.1)	Y
First name	M	(C.2.2)	Y
Address	M	(C.2.3)	Y
Gender	M	male, female	Y
Date of birth	M		Y

Item	M/O[1]	Remarks	Prüm Y/N
Legal entity	M	individual, association, company, firm, etc.	Y
Place of Birth	O		Y
ID Number	O	An identifier that uniquely identifies the person or the company.	N
Type of ID Number	O	The type of ID Number (e.g. passport number).	N
Start date ownership	O	Start date of the ownership of the car.	N
End date ownership	O	End data of the ownership of the car.	N
Data relating to vehicles			
Licence number	M		Y
Chassis number/VIN	M		Y
Country of registration	M		Y
Make	M	(D.1) e.g. Ford, Opel, Renault, etc.	Y
Commercial type of the vehicle	M	(D.3) e.g. Focus, Astra, Megane	Y
Nature of the vehicle/EU Category Code	M	(J) mopeds, motorbikes, cars, etc.	Y
Date of first registration	M	(B) Date of first registration of the vehicle somewhere in the world.	Y
Start date (actual) registration	M	(I) Date of the registration to which the specific certificate of the vehicle refers.	Y

Item	M/O[1]	Remarks	Prüm Y/N
End date registration	M	End data of the registration to which the specific certificate of the vehicle refers. It is possible this date indicates the period of validity as printed on the document if not unlimited (document abbreviation = H).	Y
Status	M	scrapped, stolen, exported etc.	Y
Start date status	M		Y
End date status	O		N
kW	O	(P.2)	Y
Capacity	O	(P.1)	Y
Type of licence number	O	Regular, transito, etc.	Y
Vehicle document id 1	O	The first unique document ID as printed on the vehicle document.	Y
Vehicle document id 2[1]	O	A second document ID as printed on the vehicle document.	Y
Data relating to insurances			
Insurance company name	O		Y
Begin date insurance	O		Y
End date insurance	O		Y
Address	O		Y
Insurance number	O		Y
ID number	O	An identifier that uniquely identifies the company.	N
Type of ID number	O	The type of ID number (e.g. number of the Chamber of Commerce)	N

[1] In Luxembourg two separate vehicle registration document ID's are used.

2. Datasäkerhet

2.1 Översikt

Eucaris programapplikation används för säker kommunikation med övriga stater och kommunicerar med staternas äldre back-end-system med hjälp av XML. Staterna utbyter meddelanden genom att sända dem direkt till mottagaren. Varje stats datacentral är ansluten till Testa-nätet.

De XML-meddelanden som sänds via nätet är krypterade. För att kryptera meddelandena används krypteringstekniken SSL. De meddelanden som sänds till back-end-systemen är XML-meddelanden i klartext eftersom anslutningen mellan applikationen och back-end-systemen ska vara i en skyddad miljö.
Det tillhandahålls en klientapplikation som kan användas inom en stat för att söka i dess eget register eller i en annan stats register. Klienterna identifieras med hjälp av användarID/lösenord eller ett klientcertifikat. Anslutningen till en användare kan krypteras, men detta är varje enskild stats ansvar.

2.2 Säkerhetsfunktioner i samband med meddelandeutbytet

Säkerhetssystemet är baserat på en kombination av HTTPS och XML-signatur. Med detta alternativ används XML-signatur för att signera alla meddelanden som sänds till servern, och den som sänder meddelandet kan autentiseras genom att signaturen kontrolleras. Enkelsidig SSL (enbart ett servercertifikat) används för att skydda meddelandets konfidentialitet och integritet under överföringen och skyddar mot raderings-/replay- och insättningsattacker. Istället för skräddarsydd programvaruutveckling för att tillämpa dubbelsidig SSL, tillämpas XML-signatur. Användningen av XML-signatur ligger närmare färdplanen för webbtjänstgränssnitt än dubbelsidig SSL och är därför mer strategisk.

XML-signatur kan tillämpas på flera sätt men man har valt att använda tekniken som en del av *Web Services Security* (WSS). WSS anger hur XML-signatur ska användas. Eftersom WSS bygger på Soap-standarden är det logiskt att följa denna standard så långt det är möjligt.

2.3 Säkerhetsfunktioner utan samband med meddelandeutbytet

2.3.1 Autentisering av användare

Användare av Eucaris webbapplikation kan autentisera sig med hjälp av användarnamn och lösenord. Eftersom man använder Windows standardautentisering kan staterna vid behov höja autentiseringsnivån för användarna genom att använda klientcertifikat.

2.3.2 Användarroller

Eucaris är anpassad till olika användarroller. Varje grupp av tjänster har en egen behörighetstilldelning. Användare som enbart har behörighet att använda ”Eucarisavtalsfunktionen” får exempelvis inte använda ”Prümfunktionen”. Administratörstjänsterna är avskilda från de vanliga slutanvändarrollerna.

2.3.3 Loggning och spårning av meddelandeutbytet

Eucaris möjliggör loggning av alla typer av meddelanden. Genom en administratörsfunktion kan den nationella administratören bestämma vilka meddelanden som ska loggas: begäranden från slutanvändare, inkommande begäranden från andra stater, uppgifter som hämtats från de nationella registren osv.

Applikationen kan konfigureras så att den använder en intern databas eller en extern (Oracle) databas för denna loggning. Vilka meddelanden som måste loggas beror naturligtvis på loggningsmöjligheterna i andra delar av de äldre systemen och de anslutna klientapplikationerna.

Rubriken till varje meddelande innehåller information om den begärande staten, den begärande organisationen inom den staten och den berörda användaren. Skälet till begäran anges också.

Det är möjligt att spåra ett fullständigt meddelandeutbyte (t.ex. på begäran av den berörda medborgaren) med hjälp av den kombinerade loggningen i den begärande och tillfrågade staten.

Loggningen konfigureras genom Eucaris webbklient (*menu Administration, Logging configuration*). Loggningsfunktionen utförs av grundsystemet. När loggningen är aktiverad lagras hela meddelandet (rubriken och meddelandetexten) i en loggningspost. Loggningsnivån kan ställas in enligt angiven tjänst eller enligt den meddelandetyp som passerar genom grundsystemet.

Loggningsnivåer

Följande loggningsnivåer är möjliga:

Privat – meddelandet loggas: Loggen är inte tillgänglig för sökning av loggningar, utan är endast tillgänglig på nationell nivå för revision och problemlösning.

Ingen – meddelandet loggas inte alls.

Typer av meddelanden

Informationsutbytet mellan staterna består av flera meddelanden, som illustreras schematiskt i figur 5 nedan.

De möjliga meddelandetyperna (som i figur 5 visas för Eucaris grundsystem i stat X) är följande:

1. Begäran till grundsystemet_meddelande med begäran från klienten

2. Begäran till annan stat_meddelande med begäran från denna stats grundsystem

3. Begäran till denna stats grundsystem_meddelande med begäran från en annan stats grundsystem

4. Begäran till register i det äldre systemet_meddelande med begäran från grundsystemet

5. Begäran till grundsystemet_meddelande med begäran från register i det äldre systemet

6. Svar från grundsystemet_meddelande med begäran från klienten

7. Svar från annan stat_meddelande med begäran från denna stats grundsystem

8. Svar från denna stats grundsystem_meddelande med begäran från den andra staten

9. Svar från register i det äldre systemet_meddelande med begäran från grundsystemet

10. Svar från grundsystemet_meddelande med begäran från register i det äldre systemet

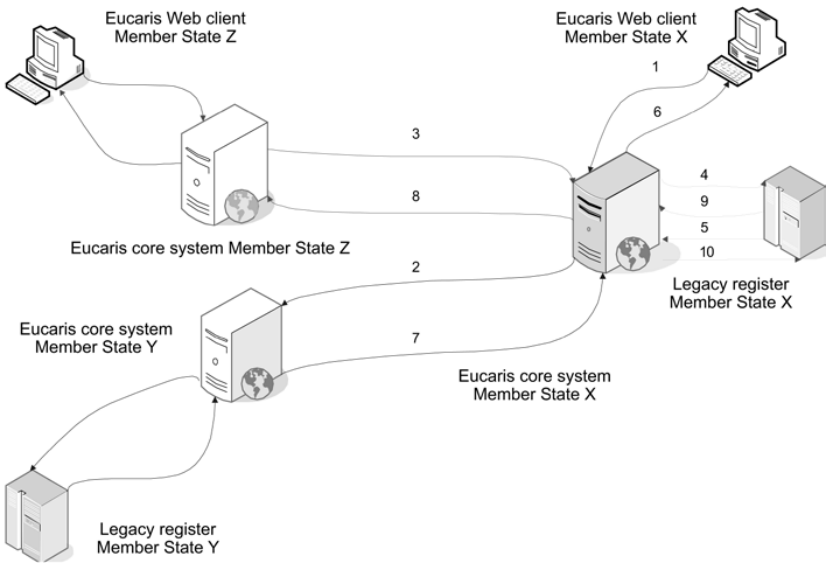
Följande typer av informationsutbyte visas i figur 5:

– Begäran om information från stat X till stat Y – blå pilar. Denna begäran och svaret består av meddelandetyperna 1, 2, 7 respektive 6.

– Begäran om information från stat Z till stat X – röda pilar. Denna begäran och svaret består av meddelandetyperna 3, 4, 9 respektive 8.

– Begäran om information från registret i det äldre systemet till dess grundsystem (detta inkluderar även en begäran från en specialklient bakom registret i det äldre systemet) – gröna pilar. Denna typ av begäran består av meddelandetyperna 5 och 10.

Figur 5: Meddelandetyper för loggning

2.3.4 Säkerhetsmodul i maskinvara

Ingen säkerhetsmodul används i maskinvaran.

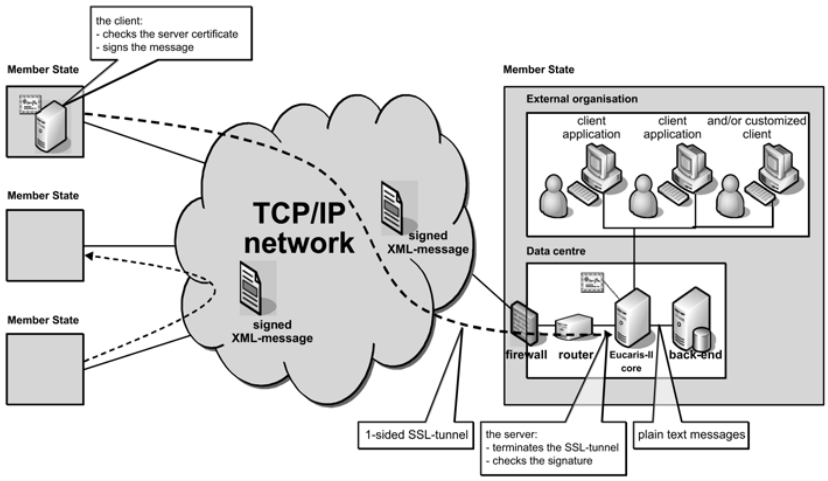
En säkerhetsmodul i maskinvaran (HSM, *Hardware Security Model*) ger ett gott skydd av den nyckel som används för att signera meddelanden och identifiera servrar. Detta bidrar till den allmänna säkerhetsnivån, men kostnaden är hög för inköp/underhåll av en HSM, och det finns inga krav på att använda en HSM som uppfyller nivå 2 eller 3 enligt FIPS-standarden 140-2. Eftersom man använder ett slutet nät som effektivt skyddar mot hot har man beslutat att inledningsvis inte använda någon HSM. Om en HSM blir nödvändig, t.ex. för att ackreditering, kan arkitekturen kompletteras med detta.

3. Tekniska villkor för informationsutbytet

3.1 Allmän beskrivning av Eucaris-applikationen

3.1.1 Översikt

Eucaris-applikationen kopplar samman alla stater i ett meshnät där varje stat kommunicerar direkt med en annan stat. Ingen central komponent behövs för att etablera kommunikationen. Eucaris-applikationen används för säker kommunikation med övriga stater och kommunicerar med staternas äldre back-end-system med hjälp av XML. Följande bild visualiserar denna arkitektur.

Staterna utbyter meddelanden genom att sända dem direkt till mottagaren. En stats datacentral är kopplad till det nät som används för utbyte av meddelanden (Testa). För åtkomst till Testa-nätet ansluter sig staterna till Testa via sin nationella nätport. En brandvägg ska användas för anslutning till nätet och en router ansluter Eucaris-applikationen till brandväggen. Beroende på vilket alternativ som väljs för att skydda meddelandena, används ett certifikat antingen av routern eller av Eucaris-applikationen.

Det tillhandahålls en klientapplikation som kan användas inom en stat för att söka i dess eget register eller i en annan stats register. Klientapplikationen är ansluten till Eucaris. Klienterna identifieras med hjälp av användarID/lösenord eller ett klientcertifikat. Anslutningen till en användare i en extern organisation (t.ex. polisen) kan krypteras men detta är varje enskild stats ansvar.

3.1.2 Systemets tillämpningsområde

Eucaris-systemets tillämpningsområde är begränsat till processer som används i informationsutbytet mellan registreringsmyndigheterna i staterna och en grundläggande presentation av denna information. Förfaranden och automatiserade processer i vilka informationen ska användas faller utanför systemets tillämpningsområde.

Stater kan välja att antingen använda Eucaris klientfunktion eller skapa sin egen skräddarsydda klientapplikation. I tabellen nedan anges vilka aspekter av Eucaris-systemet som obligatoriskt måste användas och/eller föreskrivs och vilka aspekter som är frivilliga och/eller som staterna fritt kan fastställa.

Eucaris aspects	M/O[1]	Remark
Network concept	M	The concept is an ”any-to-any” communication.
Physical network	M	TESTA
Core application	M	The core application of Eucaris has to be used to connect to the other States. The following functionality is offered by the core: – Encrypting and signing of the messages; – Checking of the identity of the sender; – Authorisation of States and local users; – Routing of messages; – Queuing of asynchronous messages if the recipient service is temporally unavailable; – Multiple country inquiry functionality; – Logging of the exchange of messages; – Storage of incoming messages

[1] M = mandatory to use or to comply with O = optional to use or to comply with.

Eucaris aspects	M/O[1]	Remark
Client application	O	In addition to the core application the Eucaris II client application can be used by a State. When applicable, the core and client application are modified under auspices of the Eucaris organisation.
Security concept	M	The concept is based on XML-signing by means of client certificates and SSL-encryption by means of service certificates.
Message specifications	M	Every State has to comply with the message specifications as set by the Eucaris organisation and this Council Decision. The specifications can only be changed by the Eucaris organisation in consultation with the States.
Operation and Support	M	The acceptance of new States or a new functionality is under auspices of the Eucaris organisation. Monitoring and help desk functions are managed centrally by an appointed State.

3.2 Funktionella och icke funktionella krav

3.2.1 Generisk funktionalitet

I detta avsnitt har de huvudsakliga generiska funktionerna beskrivits i allmänna termer

Nr	Beskrivning
1.	Systemet gör det möjligt för staternas registreringsmyndigheter att utbyta begäranden och svar på ett interaktivt sätt.
2.	Systemet innehåller en klientapplikation som möjliggör för slutanvändare att översända sina begäranden och presentera svarsinformationen för manuell behandling.
3.	Systemet underlättar ”rundsändning”, vilket gör att en stat kan översända en begäran till alla de övriga staterna. De inkommande svaren konsolideras genom grundapplikationen i ett svarsmeddelande till klientapplikationen (denna funktionalitet kallas ”*Multiple Country Inquiry*”).

Nr	Beskrivning
4.	Systemet kan hantera olika slags meddelanden. Användarroll, behörighetstilldelning, routing, signering och loggning definieras alla per specifik tjänst.
5.	Systemet gör det möjligt för staterna att utbyta meddelanden satsvis eller meddelanden som innehåller ett stort antal begäranden eller svar. Dessa meddelanden behandlas asynkront.
6.	Systemet lägger asynkrona meddelanden i väntekö om den mottagande staten tillfälligt inte är tillgänglig och garanterar leveransen så snart som mottagaren är uppkopplad igen.
7.	Systemet lagrar inkommande asynkrona meddelanden tills de kan behandlas.
8.	Systemet ger endast åtkomst till andra staters Eucaris-applikationer, inte till individuella organisationer inom dessa andra stater, vilket innebär att varje registreringsmyndighet agerar som den enda nätporten mellan dess nationella slutanvändare och motsvarande myndigheter i de andra staterna.
9.	Det är möjligt att definiera användare från olika stater på en enda Eucaris-server och att ge dem behörighet i enlighet med gällande bestämmelser i den staten.
10.	Meddelandena innehåller också information om den begärande staten, organisationen och slutanvändaren.
11.	Systemet underlättar loggning av utbytet av meddelanden mellan de olika staterna och mellan huvudapplikationen och de nationella registreringssystemen.
12.	Systemet tillåter att en särskild sekreterare, som är en organisation eller en stat som explicit har utsetts att sköta denna uppgift, samlar in loggad information om meddelanden som sänts eller mottagits av samtliga deltagande stater i syfte att sammanställa statistikrapporter.
13.	Varje stat anger själv vilken loggad information som ska göras tillgänglig för sekreteraren och vilken information som är ”privat”.
14.	Systemet tillåter varje stats nationella administratörer att ta fram utdrag ur användbar statistik.
15.	Systemet möjliggör tillägg av nya stater genom enkla administrativa åtgärder.

3.2.2 Användbarhet

Nr	Beskrivning
16.	Systemet tillhandahåller ett gränssnitt för automatiserad behandling av meddelanden med hjälp av back-end-delen i äldre system och möjliggör integration av användargränssnittet i dessa system (skräddarsytt användargränssnitt).
17.	Systemet är lätt att lära sig, självförklarande och innehåller hjälptext.
18.	Systemet är dokumenterat för att bistå staterna i fråga om integrering, operativa aktiviteter och framtida underhåll (t.ex. referensmanual, funktionell/operativ dokumentation, användarmanual, …).
19.	Användargränssnittet är flerspråkigt och erbjuder möjligheter för slutanvändaren att välja ett favoritspråk.
20.	Användargränssnittet tillhandahåller redskap med hjälp av vilka den lokala administratören kan översätta både skärmbildsobjekt och kodad information till det nationella språket.

3.2.3 Tillförlitlighet

Nr	Beskrivning
21.	Systemet är utformat som ett robust och pålitligt operativsystem som tolererar fel som operatören begår och som klarar strömavbrott eller andra olyckor. Det måste vara möjligt att starta om systemet med ingen eller minimal förlust av data.
22.	Systemet ska ge stabila och reproducerbara resultat.
23.	Systemet är utformat så att det fungerar pålitligt. Det är möjligt att implementera systemet i en konfiguration som garanterar 98 % tillgänglighet (genom redundans, användning av backup-servrar, osv.) i all bilateral kommunikation.
24.	Det är möjligt att använda delar av systemet även när några komponenter inte fungerar (om stat C ligger nere kan fortfarande staterna A och B kommunicera). Antalet enskilda felställen i informationskedjan bör minimeras.
25.	Återhämtningstiden efter ett allvarligt haveri bör vara mindre än en dag. Det bör vara möjligt att minimera den tid systemet ligger nere genom användning av fjärrstöd, t.ex. en central servicedesk.

3.2.4 Prestanda

Nr	Beskrivning
26.	Systemet kan användas 24x7. Detta tidsfönster (24x7) krävs då också av staternas äldre system.
27.	Systemet reagerar snabbt på en användarbegäran oavsett bakgrundsaktivitet. Detta krävs också av parternas äldre system för att säkerställa en godtagbar svarstid. En total svarstid om maximalt 10 sekunder för en enstaka begäran är godtagbar.
28.	Systemet har utformats som ett fleranvändarsystem och på ett sådant sätt att bakgrundsaktivitet kan fortsätta medan användaren utför förgrundsaktivitet.
29.	Systemet har utformats så att det är skalbart i syfte att klara en potentiell ökning av antalet meddelanden när ny funktionalitet läggs till eller nya organisationer eller stater ansluter sig.

3.2.5 Säkerhet

Nr	Beskrivning
30.	Systemet lämpar sig (t.ex. beträffande dess säkerhetsåtgärder) för utbyte av meddelanden som innehåller integritetskänslig information (t.ex. bilägare/innehavare) som klassificeras som EU RESTREINT.
31.	Systemet upprätthålls på ett sådant sätt att obehörig åtkomst till information förhindras.
32.	Systemet innehåller en tjänst för hantering av de nationella slutanvändarnas rättigheter och tillstånd.
33.	Staterna kan kontrollera sändarens identitet (på statsnivå) genom XML-signering.
34.	Stater måste uttryckligen ge andra stater behörighet för att de ska kunna begära särskild information.

Nr	Beskrivning
35.	Systemet tillhandahåller på applikationsnivå en fullständig säkerhets- och krypteringspolicy som är kompatibel med den säkerhetsnivå som krävs i sådana situationer. Informationens exklusivitet och integritet garanteras genom användning av XML-signering och kryptering genom SSL-tunnling.
36.	Allt informationsutbyte kan spåras genom loggning.
37.	Skydd mot raderingsattacker tillhandahålls (en tredje part raderar ett meddelande) och replay- eller insättningsattacker (en tredje part spelar upp eller sätter in ett meddelande).
38.	Systemet använder sig av TTP-certifikat (*Trusted Third Party*).
39.	Systemet kan hantera olika certifikat per stat beroende på typen av meddelande eller tjänst.
40.	Säkerhetsåtgärderna på applikationsnivå är tillräckliga för att tillåta användning av icke ackrediterade nät.
41.	Systemet är förberett för användning av ny säkerhetsteknik såsom en XML-brandvägg.

3.2.6 Anpassbarhet

Nr	Beskrivning
42.	Systemet kan utökas med nya meddelanden och ny funktionalitet. Anpassningskostnaderna är minimala beroende på den centraliserade utvecklingen av applikationskomponenter.
43.	Staterna kan definiera nya meddelandetyper för bilateral användning. Det krävs inte av alla stater att de ska kunna klara av alla typer av meddelanden.

3.2.7 Stöd och underhåll

Nr	Beskrivning
44.	Systemet tillhandahåller övervakningsfaciliteter för en central servicedesk och/eller operatörer när det gäller nätet och servrar i de olika staterna.
45.	Systemet tillhandahåller faciliteter för fjärrstöd genom en central servicedesk.
46.	Systemet tillhandahåller faciliteter för problemanalys.
47.	Systemet kan utsträckas till att omfatta nya stater.
48.	Applikationen kan enkelt installeras av personal med ett minimum av it-kvalifikationer och erfarenhet. Installationsproceduren ska så långt som möjligt vara automatiserad.
49.	Systemet tillhandahåller en permanent test- och acceptansmiljö.
50.	De årliga kostnaderna för underhåll och stöd har minimerats genom anslutning till marknadsstandarder och genom att utforma applikationen så att så lite stöd som möjligt krävs från en central servicedesk.

3.2.8 Krav på utformningen

Nr	Beskrivning
51.	Systemet är utformat och dokumenterat för en operativ livslängd på många år.
52.	Systemet har utformats så att det är oberoende av nätleverantören.
53.	Systemet står i överensstämmelse med existerande HW/SW i staterna genom att interagera med de registreringssystem som använder öppna standarder för webbtjänstteknik (XML, XSD, Soap, WSDL, HTTP(s), webbtjänster, WSS, X.509, osv.).

3.2.9 Tillämpliga standarder

Nr	Beskrivning
54.	Systemet uppfyller dataskyddskraven i förordning (EG) nr 45/2001 (artiklarna 21, 22 och 23) och direktiv 95/46/EG.
55.	Systemet uppfyller IDA-standarderna.
56.	Systemet är anpassat för UTF8.

KAPITEL 4

UTVÄRDERINGSFÖRFARANDE I ENLIGHET MED ARTIKEL 540

ARTIKEL 1

Frågeformulär

1. Den berörda arbetsgruppen vid Europeiska unionens råd (*rådsarbetsgruppen*) ska utarbeta ett frågeformulär beträffande vart och ett av de automatiserade utbyten av information som anges i artiklarna 527–539 i detta avtal.

2. Så snart som Förenade kungariket anser sig uppfylla de nödvändiga förutsättningarna för att dela information i de relevanta informationskategorierna ska den besvara det relevanta frågeformuläret.

ARTIKEL 2

Testkörning

1. I syfte att utvärdera resultatet av frågeformuläret ska Förenade kungariket genomföra en testkörning tillsammans med en eller flera andra medlemsstater som redan delar information enligt beslut 2008/615/RIF. Testkörningen ska äga rum före eller kort tid efter utvärderingsbesöket.

2. Villkoren och arrangemangen kring denna testkörning ska fastställas av den berörda rådsarbetsgruppen och grunda sig på en i förväg träffad separat överenskommelse med Förenade kungariket. Stater som deltar i testkörningen beslutar själva om de praktiska detaljerna.

ARTIKEL 3

Utvärderingsbesök

1. I syfte att utvärdera resultatet av frågeformuläret ska ett utvärderingsbesök äga rum.

2. Villkoren och arrangemangen kring denna testkörning ska fastställas av den berörda rådsarbetsgruppen och grunda sig på en i förväg träffad separat överenskommelse mellan Förenade kungariket och utvärderingsteamet. Förenade kungariket ska ge utvärderingsteamet möjlighet att kontrollera det automatiserade informationsutbytet i den eller de informationskategorier som ska utvärderas, bland annat genom att organisera ett program för besöket som beaktar de önskemål som utvärderingsteamet framfört.

3. Inom en månad ska utvärderingsteamet sammanställa en rapport om utvärderingsbesöket och överlämna den till Förenade kungariket för kommentarer. I förekommande fall får utvärderingsteamet revidera denna rapport på grundval av Förenade kungarikets kommentarer.

4. Utvärderingsteamet ska bestå av högst tre experter, utsedda av de medlemsstater som deltar i det automatiserade informationsutbytet i de informationskategorier som ska utvärderas, som har erfarenhet beträffande den berörda informationskategorin, som har genomgått lämplig nationell säkerhetskontroll för att få handha dessa frågor och som är villiga att delta i åtminstone ett utvärderingsbesök i en annan stat. I utvärderingsteamet ska det också finnas en företrädare för kommissionen.

5. Medlemmarna i utvärderingsteamet ska respektera den inhämtade informationens konfidentiella natur i samband med att de utför sin uppgift.

ARTIKEL 4

Utvärderingar som genomförs
i enlighet med rådets beslut 2008/615/RIF och 2008/616/RIF

Vid genomförandet av det utvärderingsförfarande som avses i artikel 540 i detta avtal och detta kapitel kommer rådet, genom den relevanta rådsarbetsgruppen, att beakta resultaten av de utvärderingsförfaranden som genomförts i samband med antagandet av rådets genomförandebeslut (EU) 2019/968[1] och (EU) 2020/1188[2]. Den berörda rådsarbetsgruppen ska besluta om huruvida det är nödvändigt att genomföra den testkörning som avses i artikel 540.1 i detta avtal, artikel 23.2 i kapitel 0 i denna bilaga och artikel 2 i detta kapitel.

ARTIKEL 5

Rapport till rådet

En övergripande utvärderingsrapport som sammanfattar resultatet av frågeformulären, utvärderingsbesöket och, i tillämpliga fall, testkörningen ska läggas fram för rådet för beslut i enlighet med artikel 540 i detta avtal.

---

[1] Rådets genomförandebeslut (EU) 2019/968 av den 6 juni 2019 om inledande av automatiskt utbyte av DNA-uppgifter i Förenade kungariket (EUT L 156, 13.6.2019, s. 8).

[2] Rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1188 av den 6 augusti 2020 om inledande av automatiskt utbyte av fingeravtrycksuppgifter med Förenade kungariket (EUT L 265, 12.8.2020, s. 1).

BILAGA 40

PASSAGERARUPPGIFTER

Passageraruppgifter (PNR-uppgifter) som samlas in av lufttrafikföretag:

1. PNR-uppgifternas lokaliseringskod.

2. Datum för bokning/utfärdande av biljett.

3. Datum för avsedd resa.

4. Namn.

5. Adress, telefonnummer och elektroniska kontaktuppgifter till passageraren, de personer som bokat passagerarens flygning, personer genom vilka en flygpassagerare kan kontaktas och personer som ska underrättas i en nödsituation.

6. All tillgänglig betalnings-/faktureringsinformation (som enbart avser betalningssätt för och fakturering av flygbiljetten, men inte annan information som saknar direkt samband med flygningen).

7. Hela resrutten för aktuell PNR.

8. Uppgifter om bonusprogram (beteckning på det lufttrafikföretag eller den säljare som förvaltar programmet, bonusprogramnummer, medlemsnivå, statusnivå och flygalliansens kod).

9. Resebyrå/resebyråtjänsteman.

10. Passagerarens resestatus, inbegripet resebekräftelser, incheckningsstatus, no show (passagerare som inte infinner sig) eller go show (passagerare utan bokning).

11. Delade PNR-uppgifter.

12. Annan kompletterande information (OSI), SSI (*Special Service Information*) och SSR (*Special Service Request Information*).

13. Biljettinformation, inbegripet biljettnummer, datum för utfärdande av biljetten, enkelbiljetter och automatisk biljettprisuppgift.

14. Platsnummer och annan platsinformation.

15. Information om gemensam linjebeteckning.

16. All bagageinformation.

17. Namn på medresenärer i PNR-uppgifterna samt deras antal.

18. Eventuell förhandsinformation (API) som samlats in (typ av identitetshandling, identitetshandlingens nummer, utfärdandeland och sista giltighetsdag, medborgarskap, efternamn, förnamn, kön, födelsedatum, lufttrafikföretag, flygnummer, utresedatum, ankomstdatum, avresehamn, ankomsthamn, avresetid och ankomsttid).

19. Alla ändringar som gjorts av de PNR-uppgifter som anges i punkterna 1–18.

BILAGA 41

FORMER AV BROTTSLIGHET SOM OMFATTAS AV EUROPOLS BEHÖRIGHET

– Terrorism.

– Organiserad brottslighet.

– Narkotikahandel.

– Penningtvätt.

– Brottslighet som har samband med nukleära och radioaktiva ämnen.

– Människosmuggling.

– Människohandel.

– Handel med stulna fordon.

– Mord och grov misshandel.

– Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.

– Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan.

– Rasism och främlingsfientlighet.

– Rån och grov stöld.

– Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.

– Svindleri och bedrägeri.

– Brott mot unionens ekonomiska intressen.

– Insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan.

– Beskyddarverksamhet och utpressning.

– Förfalskning och piratkopiering.

– Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.

– Falskmynteri och förfalskning av betalningsmedel.

– It-brottslighet.

– Korruption.

– Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.

– Olaglig handel med hotade djurarter.

– Olaglig handel med hotade växtarter och växtsorter.

– Miljöbrott, däribland förorening från fartyg.

– Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxtsubstanser.

– Sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande, inbegripet material med övergrepp mot barn och kontaktsökning med barn i sexuellt syfte.

– Folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

BILAGA 42

FORMER AV GROV BROTTSLIGHET SOM OMFATTAS AV EUROJUSTS BEHÖRIGHET

– Terrorism.

– Organiserad brottslighet.

– Narkotikahandel.

– Penningtvätt.

– Brottslighet som har samband med nukleära och radioaktiva ämnen.

– Människosmuggling.

– Människohandel.

– Handel med stulna fordon.

– Mord och grov misshandel.

– Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.

– Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan.

– Rasism och främlingsfientlighet.

– Rån och grov stöld.

– Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk.

– Svindleri och bedrägeri.

– Brott mot unionens ekonomiska intressen.

– Insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan.

– Beskyddarverksamhet och utpressning.

– Förfalskning och piratkopiering.

– Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.

– Falskmynteri och förfalskning av betalningsmedel.

– It-brottslighet.

– Korruption.

– Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.

– Olaglig handel med hotade djurarter.

– Olaglig handel med hotade växtarter och växtsorter.

– Miljöbrott, däribland förorening från fartyg.

– Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxtsubstanser.

– Sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande, inbegripet material med övergrepp mot barn och kontaktsökning med barn i sexuellt syfte.

– Folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

BILAGA 43

ARRESTERINGSORDER

Denna order har utfärdats av en behörig rättslig myndighet. Jag begär att nedan nämnda person ska gripas och överlämnas för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd[1].

a)	Information om den eftersöktes identitet:
	Efternamn:
	Förnamn:
	Namn som ogift, i förekommande fall:
	Alias, i förekommande fall:
	Kön:
	Nationalitet:
	Födelsedatum:
	Födelseort:
	Bostadsort och/eller känd adress:
	Om uppgift finns, det eller de språk som den eftersökte förstår:
	Utmärkande drag/beskrivning av den eftersökte:
	Foto och fingeravtryck av den eftersökte, om dessa finns tillgängliga och kan överlämnas, eller kontaktuppgifter för den person som kan tillhandahålla sådan information eller en DNA-profil (om denna information finns tillgänglig för överföring men inte har bifogats)

[1] Denna order måste skrivas på eller översättas till ett av den verkställande statens officiella språk, när denna stat är känd, eller på något annat språk som denna stat godtar.

b)	Beslut på vilket arresteringsordern grundas
1.	Arresteringsorder eller rättsligt avgörande med samma verkan: Typ:
2.	Verkställbar dom: Beteckning:

c)	Uppgifter om straffets längd
1.	Maximal längd för det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som kan dömas ut för brottet eller brotten:
2.	Längd för det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som har dömts ut: Straff som återstår att avtjäna:

d)	Ange om personen var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till beslutet:
1.	□ Ja, personen var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till beslutet.
2.	□ Nej, personen var inte personligen närvarande vid den förhandling som ledde till beslutet.
3.	Om ni har kryssat i rutan vid punkt 2, vänligen bekräfta att något av följande föreligger, i tillämpliga fall:

□ 3.1a. Personen kallades personligen den … (dag/månad/år), och underrättades därigenom om planerad tid och plats för den förhandling som ledde till beslutet och underrättades om att ett beslut kunde meddelas även om han eller hon inte var personligen närvarande vid förhandlingen.

ELLER

□ 3.1b. Personen kallades inte personligen, men faktiskt på annat sätt officiellt underrättades om planerad tid och plats för den förhandling som ledde till beslutet, på ett sådant sätt att man otvetydigt kan slå fast att han eller hon hade kännedom om den planerade förhandlingen, och underrättades om att ett beslut kunde meddelas även om han eller hon inte var personligen närvarande vid förhandlingen.

ELLER

□ 3.2 Personen hade, i vetskap om den planerade förhandlingen, gett i uppdrag åt ett juridiskt ombud som antingen utsetts av den berörda personen eller av staten att försvara honom eller henne vid förhandlingen och försvarades faktiskt av ombudet vid förhandlingen.

ELLER

□ 3.3 Personen delgavs personligen avgörandet den … (dag/månad/år) och underrättades uttryckligen om rätten till förnyad prövning eller överklagande och om rätten att delta och få själva sakfrågan prövad på nytt, även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs, och

□ personen förklarade uttryckligen att han eller hon inte bestred detta beslut,

ELLER

□ personen begärde inte förnyad prövning eller överklagade inom den tillämpliga tidsramen.

ELLER

□ 3.4 Personen delgavs inte beslutet personligen men

– kommer personligen och utan dröjsmål att delges detta efter överlämnandet, och

– kommer vid delgivningen uttryckligen att underrättas om rätten till förnyad prövning eller överklagande och om rätten att delta och få själva sakfrågan prövad på nytt, även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs, och

– kommer att underrättas om den tidsram inom vilken vederbörande måste begära förnyad prövning eller överklagande, dvs. … dagar.

4. Om ni har kryssat i rutan vid punkt 3.1b, 3.2 eller 3.3, vänligen lämna information om hur det relevanta villkoret har uppfyllts:

……
……

e) Brott:

Denna order berör totalt brott.

Beskrivning av de omständigheter under vilka brottet eller brotten begicks, inklusive tidpunkt, plats och den eftersöktes grad av delaktighet i brottet eller brotten:

Brottets eller brottens beskaffenhet och brottsrubricering samt tillämplig lagbestämmelse:

I. Följande gäller endast i det fall där både den utfärdande och den verkställande staten har gjort en anmälan enligt artikel 599.4 i avtalet: om tillämpligt, markera ett eller flera av följande brott, enligt definitionen i den utfärdande statens lagstiftning, som i den utfärdande staten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tre år eller mer.

- □ Deltagande i en kriminell organisation
- □ Terrorism enligt definitionen i bilaga 45 till avtalet
- □ Människohandel
- □ Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi
- □ Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen
- □ Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen
- □ Korruption, inbegripet givande och tagande av muta
- □ Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Förenade kungarikets, en medlemsstats eller unionens ekonomiska intressen
- □ Tvätt av vinning av brott
- □ Penningförfalskning
- □ It-brottslighet

- □ Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter
- □ Hjälp till olovlig inresa och vistelse
- □ Mord, grov misshandel
- □ Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader
- □ Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan
- □ Rasism och främlingsfientlighet
- □ Organiserad stöld eller väpnat rån
- □ Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk
- □ Svindleri
- □ Beskyddarverksamhet och utpressning
- □ Förfalskning och piratkopiering
- □ Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar
- □ Förfalskning av betalningsmedel
- □ Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxtsubstanser
- □ Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen
- □ Handel med stulna fordon
- □ Våldtäkt
- □ Mordbrand
- □ Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet
- □ Kapning av flygplan, fartyg eller rymdfarkoster
- □ Sabotage.

II. Fullständig beskrivning av det eller de brott som inte omfattas av fallen i punkt I ovan.

f) Andra omständigheter i fallet (frivillig information):
(Observera att detta kan omfatta kommentarer om extraterritorialitet, avbrytande av tidsbegränsningar och andra följder av brottet)

g) Denna order rör också beslag och överlämnande av egendom som kan behöva företes som bevis:

Denna order rör också beslag och överlämnande av egendom som har förvärvats av den eftersökte till följd av brottet:

Beskrivning av egendomen (och plats) (om uppgift finns):

h) Det eller de brott som har lett till att denna order utfärdas kan leda till/ /har lett till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på livstid:

den utfärdande staten kommer på begäran av den verkställande staten att försäkra att den kommer att:

□ ompröva straffet eller åtgärden – på begäran eller åtminstone efter 20 år,

och/eller

□ uppmuntra en tillämpning av åtgärder som kan ge benådning som personen har rätt att ansöka om enligt den utfärdande statens nationella lagstiftning eller praxis, i syfte att ett sådant straff eller en sådan åtgärd inte ska verkställas.

i)	Den rättsliga myndighet som har utfärdat ordern: Officiellt namn: Myndighetens företrädare:[1] Befattning (titel/grad): Ärendebeteckning: Adress: Tfn: (landskod) (riktnummer): Fax (landskod) (riktnummer): E-post: Kontaktuppgifter för den person som ska kontaktas för nödvändiga arrangemang för överlämnandet:
	Centralmyndighet för överföringen och det administrativa mottagandet av en arresteringsorder, i förekommande fall: Namn på centralmyndigheten: Kontaktperson, i tillämpliga fall (titel/grad och namn): Adress: Tfn: (landskod) (riktnummer): Fax (landskod) (riktnummer): E-post:

[1] I de olika språkversionerna kommer en hänvisning till ”utövaren” av den rättsliga myndigheten att ingå.

Underskrift av den utfärdande rättsliga myndigheten och/eller dess företrädare:

Namn:

Befattning (titel/grad):

Datum:

Officiell stämpel (om sådan finns):

BILAGA 44

UTBYTE AV UPPGIFTER UR KRIMINALREGISTER – TEKNISKA OCH FÖRFARANDEMÄSSIGA SPECIFIKATIONER

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL 1

Mål

Målet för denna bilaga är att fastställa de förfarandebestämmelser och tekniska bestämmelser som krävs för genomförandet av del tre avdelning IX i detta avtal.

ARTIKEL 2

Kommunikationsnät

1. Det elektroniska utbytet av uppgifter ur kriminalregister mellan en medlemsstat å ena sidan, och Förenade kungariket å andra sidan, ska ske via en gemensam kommunikationsinfrastruktur där kommunikationen är krypterad.

2. Den gemensamma kommunikationsinfrastrukturen ska utgöras av kommunikationsnätet för transeuropeiska telematiktjänster för myndigheter (Testa). Om detta nät vidareutvecklas eller om alternativa säkra nät används ska det säkerställas att den gemensamma kommunikationsinfrastrukturen fortsätter uppfylla adekvata säkerhetskrav för utbyte av uppgifter ur kriminalregister.

ARTIKEL 3

Anslutningsprogramvara

1. Staterna ska använda en standardiserad anslutningsprogramvara med vilken deras behöriga myndigheter ska kunna ansluta till den gemensamma kommunikationsinfrastrukturen i syfte att utbyta uppgifter ur kriminalregister med andra stater på elektronisk väg i enlighet med bestämmelserna i del tre avdelning IX i detta avtal och denna bilaga.

2. För medlemsstaterna ska anslutningsprogramvaran utgöras av genomförandehänvisningsprogramvaran för Ecris alternativt respektive medlemsstats nationella genomförandeprogramvara för Ecris, om så krävs i en form som anpassats för utbyte av uppgifter med Förenade kungariket i enlighet med detta avtal.

3. Förenade kungariket ska ansvara för utveckling och drift av sin egen anslutningsprogramvara. I detta syfte ska Förenade kungariket, innan detta avtal träder i kraft, säkerställa att dess nationella anslutningsprogramvara fungerar i enlighet med de protokoll och tekniska specifikationer som upprättats för genomförandehänvisningsprogramvaran för Ecris samt med eventuella ytterligare tekniska krav som beslutats av eu-Lisa.

4. Förenade kungariket ska också säkerställa att dess nationella anslutningsprogramvara utan onödigt dröjsmål anpassas tekniskt om så krävs till följd av senare ändringar av de tekniska specifikationer som upprättats för genomförandehänvisningsprogramvaran för Ecris eller till följd av ändringar av eventuella ytterligare tekniska krav som beslutats av eu-Lisa. För detta ändamål ska unionen säkerställa att Förenade kungariket utan onödigt dröjsmål informeras om varje planerad ändring av de tekniska specifikationerna eller kraven och tillhandahålls all information som är nödvändig för att Förenade kungariket ska kunna iaktta sina skyldigheter enligt denna bilaga.

ARTIKEL 4

Uppgifter som ska överföras i meddelanden, ansökningar och svar

1. Alla meddelanden som avses i artikel 646 i detta avtal ska innehålla följande obligatoriska uppgifter:

   a) Uppgifter om den dömda personen (fullständigt namn, födelsedatum, födelseort (ort och stat), kön, medborgarskap och, i förekommande fall, tidigare namn).

   b) Uppgifter om domens beskaffenhet (datum för domen, domstolens namn och det datum när domen vann laga kraft).

   c) Uppgifter om det brott som domen gäller (datum för det brott som föranlett domen, brottets beteckning eller brottsrubricering samt hänvisning till tillämpliga rättsliga bestämmelser).

d) Uppgifter om domens innehåll (särskilt påföljd samt eventuella kompletterande påföljder, säkerhetsåtgärder, och påföljande beslut som ändrar verkställigheten av påföljden).

2. Följande frivilliga uppgifter ska överföras i meddelanden om dessa uppgifter har införts i kriminalregistret (leden a–d) eller om centralmyndigheten har tillgång till dem (leden e–h):

a) Namnen på den dömda personens föräldrar.

b) Domens ärendenummer.

c) Platsen för brottet.

d) Diskvalifikationer till följd av domen.

e) Den dömda personens ID-nummer eller typen av och numret på den dömda personens ID-handling.

f) Fingeravtryck som tagits på den personen.

g) I förekommande fall, pseudonym och/eller alias.

h) Ansiktsbild.

Därutöver får varje annan uppgift som rör fällande domar och som införts i kriminalregistret överföras.

3. Alla ansökningar om uppgifter som avses i artikel 648 i detta avtal ska lämnas in i ett standardiserat elektroniskt format i enlighet med den mall som fastställs i kapitel 2 i denna bilaga, på något av de officiella språken i den anmodade staten.

4. Alla svar på ansökningar om uppgifter som avses i artikel 649 i detta avtal ska lämnas in i ett standardiserat elektroniskt format i enlighet med den mall som fastställs i kapitel 2 i denna bilaga, åtföljd av en förteckning över brottmålsdomar, enligt vad som föreskrivs i nationell lagstiftning. Den anmodade staten ska svara antingen på ett av sina officiella språk eller på ett annat språk som båda parter godtar. Förenade kungariket, å ena sidan, och unionen, på någon av sina medlemsstaters vägnar, å andra sidan, får till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor anmäla det eller de språk som godtas utöver statens officiella språk.

5. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor ska efter behov besluta om ändringar av formulären i kapitel 2 i denna bilaga som avses i punkterna 3 och 4.

ARTIKEL 5

Format för överföring av uppgifter

1. När staterna i enlighet med artiklarna 646 och 649 i detta avtal översänder uppgifter om ett brotts beteckning eller rättsliga klassificering och om tillämplig lagbestämmelse ska de hänvisa till motsvarande kod för vart och ett av de brott som avses i överföringen i enlighet med tabellen över brott i kapitel 3 i denna bilaga. I undantagsfall, om ett visst brott inte motsvarar någon specifik underkategori, ska koden ”öppen kategori” i den relevanta eller mest närliggande brottskategorin användas; om det inte finns någon närliggande kategori ska koden ”andra brott” användas.

2. Staterna kan också ge information om graden av fullbordande av och deltagande i brottet och, i tillämpliga fall, förekomsten av fullständig eller partiell befrielse från straffansvar eller av återfall i brottslighet.

3. När staterna i enlighet med artiklarna 646 och 649 i detta avtal överför uppgifter om domens innehåll, särskilt domslutet och eventuella kompletterande påföljder, säkerhetsåtgärder och efterföljande beslut som påverkar verkställigheten av domen, ska de hänvisa till motsvarande kod för varje påföljd och åtgärd om vilken uppgifter ska överföras i enlighet med tabellen över påföljder och åtgärder i kapitel 3 i denna bilaga. I undantagsfall, om en viss påföljd eller åtgärd inte motsvarar någon specifik underkategori, ska koden ”öppen kategori” i den relevanta eller mest närliggande påföljds- och åtgärdskategorin användas; om det inte finns någon närliggande kategori, ska koden ”andra påföljder och åtgärder” användas.

4. Staterna ska i tillämpliga fall även tillhandahålla tillgängliga uppgifter om typen av och/eller villkoren för verkställighet av den utdömda påföljden eller åtgärden i enlighet med tabellen med parametrar i kapitel 3 i denna bilaga. Parametern ”annan dom än brottmålsdom” ska anges endast i sådana fall där uppgifter om en sådan dom tillhandahålls frivilligt av den stat i vilken den berörda personen är medborgare, som svar på en mottagen ansökan om uppgifter om domar.

5. Staterna ska lämna följande uppgifter till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor, i synnerhet för att dessa uppgifter ska kunna spridas till andra stater:

   a) En förteckning över nationella brott inom var och en av de kategorier som anges i tabellen över brott i kapitel 3 i denna bilaga. Denna förteckning ska inkludera brottets beteckning eller brottsrubricering samt en hänvisning till tillämpliga lagbestämmelser. Den får även omfatta en kort beskrivning av brottsrekvisiten.

   b) En förteckning över typer av domar, eventuella kompletterande påföljder, säkerhetsåtgärder och möjliga efterföljande beslut som ändrar verkställigheten av domen enligt nationell lagstiftning, för var och en av de kategorier som det hänvisas till i tabellen över påföljder och åtgärder i kapitel 3 i denna bilaga. Den får även omfatta en kort beskrivning av den specifika påföljden eller åtgärden.

6. De förteckningar och beskrivningar som avses i punkt 5 ska uppdateras regelbundet av staterna. Uppdaterade uppgifter ska översändas till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor.

7. Den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor ska efter behov besluta om ändringar av tabellerna i kapitel 3 i denna bilaga som avses i punkterna 1–4.

ARTIKEL 6

Överföringens kontinuitet

Om den elektroniska överföringsmetoden under en begränsad period inte är tillgänglig ska staterna under hela denna period överföra uppgifterna genom någon annan skriftlig överföringsmetod under sådana förhållanden att det är möjligt för centralmyndigheten i den anmodade staten att fastställa dess äkthet.

ARTIKEL 7

Statistik och rapportering

1. Det elektroniska utbytet av uppgifter ur kriminalregister i enlighet med del tre avdelning IX i detta avtal ska utvärderas regelbundet. Utvärderingen ska baseras på statistiken och rapporterna från de respektive staterna.

2. Varje stat ska samla in statistik om det utbyte som skett via anslutningsprogramvaran och varje månad vidarebefordra denna statistik till den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor och till eu-Lisa. Staterna ska också tillhandahålla den specialiserade kommittén för samarbete inom brottsbekämpning och rättsliga frågor och eu-Lisa statistik över antalet personer som är medborgare i andra stater som dömts på deras territorium samt antalet sådana fällande domar.

ARTIKEL 8

Tekniska specifikationer

Staterna ska följa de gemensamma tekniska specifikationer för elektroniskt utbyte av uppgifter ur kriminalregister som tillhandahålls av eu-Lisa vid genomförandet av detta avtal och ska vid behov och utan onödigt dröjsmål anpassa sina system.

KAPITEL 2

FORMULÄR

Begäran om uppgifter ur kriminalregistret

a) Upplysningar om den begärande staten:

Stat:
Centralmyndighet/centralmyndigheter:
Kontaktperson:
Telefon (inklusive riktnummer):
Faxnummer (inklusive riktnummer):
E-postadress:
Postadress:
Ärendets referensnummer, om det är känt:

b) Uppgifter om den berörda personens identitet([1]):

Fullständigt namn (förnamn och alla efternamn):

Tidigare namn:

Pseudonym och/eller alias:

Kön: M □ K □

Nationalitet:

Födelsedatum (med siffror: dd/mm/åååå):

Födelseort (ort och stat):

Faderns namn:

Moderns namn:

Bostadsadress eller känd adress:

Personens ID-nummer eller typ av och nummer på ID-handling:

Fingeravtryck:

Ansiktsbild:

Andra identitetsuppgifter om sådana finns tillgängliga:

c) Ändamålet med begäran:

Kryssa i lämplig ruta

1. □ Ett straffrättsligt förfarande (ange vid vilken myndighet som ärendet pågår och om möjligt ärendenummer) …

   …

2. □ Begäran utanför ett straffrättsligt förfarande (ange vid vilken myndighet som förfarandet pågår och om möjligt ärendenummer samt kryssa för tillämplig ruta):

   i) □ från en rättslig myndighet …

      …

ii) □ från en behörig administrativ myndighet …

…

iii) □ från den berörda personen själv om egna uppgifter i kriminalregistret …

…

Ändamål för vilket uppgifterna begärs:

Begärande myndighet:

□ Den berörda personen samtycker inte till uppgifternas spridning (om den berörda personens samtycke begärts i enlighet med den ansökande statens lagstiftning).

Kontaktperson om kompletterande uppgifter krävs:

Namn:

Telefon:

E-postadress:

Övriga upplysningar (exempelvis begärans angelägenhetsgrad osv.):

Svar på begäran

Uppgifter om den berörda personen

Kryssa i lämplig ruta

Den undertecknande myndigheten bekräftar följande:

□ Kriminalregistret innehåller inga uppgifter om domar mot den berörda personen.

□ Kriminalregistret innehåller uppgifter om domar mot den berörda personen. En förteckning över fällande domar bifogas.

□ Kriminalregistret innehåller andra uppgifter om den berörda personen. Dessa uppgifter bifogas (valfritt).

□ Kriminalregistret innehåller uppgifter om domar mot den berörda personen, men den dömande staten meddelar att uppgifterna om dessa domar inte får vidarebefordras för andra ändamål än för straffrättsliga förfaranden. Begäran om ytterligare uppgifter kan sändas direkt till … (ange den dömande staten).

□ I enlighet med lagstiftningen i den anmodade staten får begäranden för andra ändamål än straffrättsliga förfaranden inte tas upp till behandling.

Kontaktperson om kompletterande uppgifter krävs:

Namn:

Telefon:

E-postadress:

Övrig information (begränsningar av användningen av uppgifter som rör begäranden som ligger utanför straffrättsliga förfaranden):

Antal sidor som fogats till svarsformuläret:

Utfärdat i
den
Underskrift och officiell stämpel (om tillämpligt):
Namn och tjänstetitel/organisation:

Bifoga, i tillämpliga fall, en förteckning över domar och översänd materialet till den ansökande staten. Formuläret och förteckningen behöver inte översättas till den begärande statens språk.

---

(1) För att underlätta identifieringen av en person bör så många uppgifter som möjligt fyllas i.

KAPITEL 3

STANDARDISERAT FORMAT FÖR ÖVERFÖRING AV UPPGIFTER

Gemensam tabell över brottskategorier, med tabell över parametrar, som avses i kapitel 1 artikel 5.1 och 5.2

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
0100 00 öppen kategori	Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet
0101 00	Folkmord
0102 00	Brott mot mänskligheten
0103 00	Krigsförbrytelser
0200 00 öppen kategori	Deltagande i en kriminell organisation
0201 00	Ledning av en kriminell organisation
0202 00	Medvetet deltagande i en kriminell organisations brottsliga verksamhet
0203 00	Medvetet deltagande i en kriminell organisations icke-brottsliga verksamhet
0300 00 öppen kategori	Terrorism
0301 00	Ledning av en terroristgrupp
0302 00	Medvetet deltagande i en terroristgrupps verksamhet
0303 00	Finansiering av terrorism
0304 00	Offentlig uppmaning till terroristbrott
0305 00	Rekrytering eller utbildning för terrorismsyften

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
0400 00 öppen kategori	Människohandel
0401 00	Människohandel i syfte att utnyttja arbetskraft eller tjänster
0402 00	Människohandel för prostitutionsändamål eller andra former av sexuellt utnyttjande
0403 00	Människohandel i syfte att avlägsna organ eller mänsklig vävnad
0404 00	Människohandel för slaveri, slaveriliknande syften eller träldom
0405 00	Människohandel i syfte att utnyttja minderårigas arbetskraft eller tjänster
0406 00	Människohandel i syfte att utnyttja minderåriga för prostitution eller utsätta dem för andra former av sexuellt utnyttjande
0407 00	Människohandel i syfte att avlägsna organ eller mänsklig vävnad på minderåriga
0408 00	Människohandel i syfte att utnyttja minderåriga för slaveri, slaveriliknande syften eller träldom
0500 00 öppen kategori	Olaglig vapenhandel([1]) och andra brott avseende vapen, eldvapen, delar och komponenter till sådana samt ammunition och sprängmedel
0501 00	Olaglig tillverkning av vapen, eldvapen, delar och komponenter till sådana, ammunition och sprängmedel
0502 00	Olaglig tillverkning av vapen, eldvapen, delar och komponenter till sådana, ammunition och sprängmedel på nationell nivå([2])
0503 00	Olaglig export eller import av vapen, eldvapen, delar och komponenter till sådana, ammunition och sprängmedel
0504 00	Otillåtet innehav eller otillåten användning av vapen, eldvapen, delar och komponenter till sådana, ammunition och sprängmedel

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
0600 00 öppen kategori	Miljöbrott
0601 00	Gärningar varigenom skyddade djur och växter dödas eller skadas
0602 00	Olagliga utsläpp av förorenande ämnen eller joniserande strålning i luft, mark eller vatten
0603 00	Brott med anknytning till avfall, inklusive farligt avfall
0604 00	Brott med anknytning till olaglig handel([1]) med skyddade djur och växter, eller delar av sådana djur eller växter
0605 00	Oavsiktliga överträdelser av miljölagstiftningen
0700 00 öppen kategori	Brott med anknytning till narkotika eller prekursorer, samt annan folkhälsorelaterad brottslighet
0701 00	Brott med anknytning till olaglig handel([3]) med narkotika, psykotropa ämnen och prekursorer som inte enbart är avsedda för eget bruk
0702 00	Olagligt bruk av narkotika samt förvärv, innehav eller framställning av narkotika enbart för eget bruk
0703 00	Medhjälp eller anstiftan till olaglig användning av narkotika eller psykotropa ämnen
0704 00	Framställning eller tillverkning av narkotika som inte enbart är avsedd för eget bruk
0800 00 öppen kategori	Brott mot person
0801 00	Mord/dråp
0802 00	Mord/dråp med försvårande inslag([4])
0803 00	Vållande till annans död
0804 00	Uppsåtligt dödande av nyfödd, förövat av barnets moder
0805 00	Olaglig abort
0806 00	Olaglig dödshjälp

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
0807 00	Brott med anknytning till självmord
0808 00	Misshandel med dödlig utgång
0809 00	Uppsåtligt vållande till allvarlig kroppsskada, vanställdhet eller bestående invaliditet
0810 00	Oavsiktligt vållande till allvarlig kroppsskada, vanställdhet eller bestående invaliditet
0811 00	Uppsåtligt vållande till mindre kroppsskada
0812 00	Oavsiktligt vållande till mindre kroppsskada
0813 00	Utsättande av annan för livsfara eller allvarlig kroppsskada
0814 00	Tortyr
0815 00	Underlåtenhet att hjälpa eller bistå
0816 00	Brott med anknytning till avlägsnande av organ eller vävnad utan tillstånd eller samtycke
0817 00	Brott med anknytning till olaglig handel([3]) med mänskliga organ eller mänsklig vävnad
0818 00	Våld eller hot inom familjen
0900 00 öppen kategori	Brott mot personlig frihet, värdighet och andra skyddade intressen (exempelvis rasism och främlingsfientlighet)
0901 00	Människorov, människorov med krav på lösen, olaga frihetsberövande
0902 00	Myndigheters olagliga gripande eller frihetsberövande
0903 00	Tagande av gisslan
0904 00	Olagligt beslagtagande av ett flygplan eller ett fartyg
0905 00	Förolämpning, förtal, missaktning
0906 00	Hot
0907 00	Olaga tvång, påtryckning, stalkning, ofredande eller angrepp av psykologisk eller känslomässig natur
0908 00	Utpressning
0909 00	Grov utpressning
0910 00	Olaga intrång i privat egendom

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
0911 00	Kränkande av privatlivet, utöver olaga intrång i privat egendom
0912 00	Brott mot bestämmelser om skydd av personuppgifter
0913 00	Dataintrång eller olaglig avlyssning
0914 00	Diskriminering på grund av kön, ras, sexuell läggning, religion eller etnisk tillhörighet
0915 00	Offentlig uppmaning till rasdiskriminering
0916 00	Offentlig uppmaning till rashat
0917 00	Utpressning
1000 00 öppen kategori	Sexualbrott
1001 00	Våldtäkt
1002 00	Grov våldtäkt([5]), utöver våldtäkt på minderårig
1003 00	Sexuellt tvång
1004 00	Koppleri
1005 00	Blottande
1006 00	Sexuellt ofredande
1007 00	Erbjudande av sexuella tjänster mot betalning
1008 00	Sexuellt utnyttjande av barn
1009 00	Brott med anknytning till barnpornografi eller skildring av minderåriga i pornografiska bilder
1010 00	Våldtäkt på minderårig
1011 00	Sexuellt ofredande av minderårig
1100 00 öppen kategori	Brott mot familjelagstiftningen
1101 00	Otillåtna sexuella förbindelser mellan nära familjemedlemmar
1102 00	Månggifte

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
1103 00	Underlåtenhet att uppfylla underhållsskyldighet
1104 00	Försummande eller övergivande av en minderårig eller en funktionshindrad person
1105 00	Underlåtenhet att följa ett föreläggande om att överlämna en minderårig eller undanhållande av en minderårig
1200 00 öppen kategori	Brott som riktar sig mot staten, den allmänna ordningen, rättssystemet eller offentliga tjänstemän
1201 00	Spioneri
1202 00	Högförräderi
1203 00	Brott med anknytning till val och folkomröstningar
1204 00	Attentat mot statsöverhuvudets liv eller hälsa
1205 00	Förolämpningar mot staten, nationen eller statssymboler
1206 00	Förolämpning av eller motstånd mot tjänsteman
1207 00	Utpressning av eller olaga tvång eller påtryckning mot tjänsteman
1208 00	Våld eller hot mot tjänsteman
1209 00	Brott mot allmän ordning och frid
1210 00	Våld under sportevenemang
1211 00	Stöld av offentliga eller administrativa dokument
1212 00	Förhindrande eller störande av rättvisans gång, falsk tillvitelse i samband med straffrättsligt eller rättsligt förfarande, mened
1213 00	Föregivande av allmän ställning
1214 00	Rymning från laga frihetsberövande
1300 00 öppen kategori	Brott mot allmän egendom eller allmänna intressen
1301 00	Bedrägeri i syfte att tillskansa sig offentliga bidrag, socialförsäkring eller familjeförmåner

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
1302 00	Bedrägeri i syfte att tillskansa sig EU-bidrag
1303 00	Brott med anknytning till olaglig spelverksamhet
1304 00	Obstruktion av offentliga upphandlingsförfaranden
1305 00	Mutbrott och bestickning avseende offentlig tjänsteman, person som innehar offentligt ämbete eller offentliga myndigheter
1306 00	Förskingring eller annat undanhållande av egendom av offentlig tjänsteman
1307 00	Missbruk av offentlig tjänstemans tjänsteställning
1400 00 öppen kategori	Skatte- och tullbrott
1401 00	Skattebrott
1402 00	Tullbrott
1500 00 öppen kategori	Brott med anknytning till ekonomi och handel
1501 00	Konkurs eller oberättigad insolvens
1502 00	Brott mot bokföringsbestämmelser, förskingring, undanhållande av tillgångar eller olaglig ökning av ett bolags skulder
1503 00	Konkurrensbrott
1504 00	Tvätt av vinning av brott
1505 00	Mutbrott och bestickning i den privata sektorn
1506 00	Avslöjande av hemligheter eller brott mot sekretessplikten
1507 00	”Insider-handel”
1600 00 öppen kategori	Egendomsbrott eller vållande av materiell skada
1601 00	Olaga förvärv

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
1602 00	Stöld eller avledande av energi
1603 00	Bedrägeri, inklusive svindleri
1604 00	Häleri
1605 00	Olaglig handel(6) med kulturföremål, inklusive antikviteter och konstverk
1606 00	Uppsåtligt skadande eller förstörelse av egendom
1607 00	Ouppsåtligt skadande eller förstörelse av egendom
1608 00	Sabotage
1609 00	Brott mot industriell eller immateriell äganderätt
1610 00	Mordbrand
1611 00	Mordbrand som leder till persons död eller till personskador
1612 00	Uppsåtligt anläggande av skogsbrand
1700 00 öppen kategori	Stöldbrott
1701 00	Stöld
1702 00	Stöld efter olaga intrång i egendom
1703 00	Stöld med våld eller vapen eller med hot om våld eller vapen mot person
1704 00	Former av grov stöld utan våld eller vapen eller utan hot om våld eller vapen, riktade mot personer
1800 00 öppen kategori	Brott mot informationssystem och andra datorrelaterade brott
1801 00	Olagligt intrång i informationssystem
1802 00	Olaglig systemstörning
1803 00	Olaglig datastörning
1804 00	Tillverkning, innehav eller spridning av eller handel med datorutrustning eller data som gör det möjligt att begå datorrelaterade brott

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
1900 00 öppen kategori	Förfalskning av betalningsmedel
1901 00	Förfalskning av valuta
1902 00	Förfalskning av andra betalningsmedel än pengar
1903 00	Förfalskning av offentliga värdebevis
1904 00	Sättande i omlopp/användning av förfalskad valuta, andra betalningsmedel än pengar eller offentliga värdebevis
1905 00	Innehav av en anordning för förfalskning av valuta eller offentliga värdebevis
2000 00 öppen kategori	Förfalskning av dokument
2001 00	Förfalskning av ett offentligt eller administrativt dokument av en privatperson
2002 00	Förfalskning av ett dokument av en offentlig tjänsteman eller en myndighet
2003 00	Tillhandahållande eller förvärvande av ett förfalskat offentligt eller administrativt dokument; tillhandahållande eller förvärvande av ett förfalskat dokument av en offentlig tjänsteman eller en myndighet
2004 00	Användning av förfalskade offentliga eller administrativa dokument
2005 00	Innehav av en anordning för förfalskning av offentliga eller administrativa dokument
2006 00	Förfalskning av privata dokument av en privatperson
2100 00 öppen kategori	Trafikbrott
2101 00	Vårdslöshet i trafik
2102 00	Körning under påverkan av alkohol eller narkotika
2103 00	Olovlig körning
2104 00	Smitning
2105 00	Undvikande av vägkontroll
2106 00	Brott med anknytning till vägtransport

Kod	Kategorier och underkategorier av brott
2200 00 öppen kategori	Brott mot arbetslagstiftningen
2201 00	Olaglig anställning
2202 00	Brott med anknytning till löneutbetalningar, inklusive socialförsäkringsbidrag
2203 00	Brott med anknytning till arbetsvillkor samt hälsa och säkerhet på arbetsplatsen
2204 00	Brott rörande tillgången till eller utövandet av en förvärvsverksamhet
2205 00	Brott rörande arbets- och vilotid
2300 00 öppen kategori	Brott mot invandringslagstiftningen
2301 00	Olaglig inresa eller vistelse
2302 00	Underlättande av olaglig inresa eller vistelse
2400 00 öppen kategori	Åsidosättande av militära skyldigheter
2500 00 öppen kategori	Brott med anknytning till hormonpreparat och andra tillväxtsubstanser
2501 00	Olaglig import, export eller leverans av hormonpreparat och andra tillväxtsubstanser
2600 00 öppen kategori	Brott med anknytning till olaglig handel med nukleära eller andra farliga radioaktiva ämnen
2601 00	Olaglig import, export eller leverans eller olagligt förvärv av nukleära eller radioaktiva ämnen
2700 00 öppen kategori	Andra brott
2701 00	Andra avsiktliga brott
2702 00	Andra oaktsamhetsbrott

(1) Med *handel* avses import, export, förvärv, försäljning, leverans, förflyttning eller överföring, om inte annat anges i denna kategori.
(2) I begreppet handel ingår i denna underkategori förvärv, försäljning, leverans, förflyttning och överföring.
(3) I begreppet handel ingår i denna underkategori import, export, förvärv, försäljning, leverans, förflyttning och överföring.
(4) Till exempel särskilt svåra omständigheter.
(5) Till exempel våldtäkt med inslag av särskild grymhet.
(6) I begreppet handel ingår import, export, förvärv, försäljning, leverans, förflyttning och överföring.

Parametrar		
Grad av fullbordan:	Fullbordat brott	C
	Försök eller förberedelse	A
	Ingen uppgift lämnad	Ø
Grad av medverkan:	Gärningsman	M
	Medhjälpare eller anstiftare/organisatör, konspiratör	H
	Ingen uppgift lämnad	Ø
Befrielse från straffrättsligt ansvar:	Mental sjukdom eller nedsatt tillräknelighet	S
Återfall i brott		R

Gemensam tabell över påföljder och åtgärder, med tabell över parametrar, som avses i kapitel 1 artikel 5.3 och 5.4

Kod	Kategorier och underkategorier av påföljder och åtgärder
1000 öppen kategori	Frihetsberövande
1001	Fängelse
1002	Livstids fängelse
2000 öppen kategori	Inskränkningar i den personliga friheten
2001	Förbud mot att besöka vissa platser
2002	Förbud mot att resa utomlands
2003	Förbud mot att vistas på vissa platser
2004	Förbud mot att delta i massevenemang
2005	Förbud mot att ta någon som helst kontakt med vissa personer
2006	Elektronisk övervakning(1)
2007	Skyldighet att vid bestämda tidpunkter inställa sig hos en angiven myndighet
2008	Skyldighet att stanna/bosätta sig på en viss plats
2009	Skyldighet att befinna sig på bosättningsorten vid en viss tidpunkt
2010	Skyldighet att rätta sig efter de prövotidsåtgärder som domstolen fastställt, inbegripet skyldigheten att förbli under tillsyn
3000 öppen kategori	Förlust av en viss rättighet eller ställning
3001	Förlust av rätten att utöva en viss funktion

Kod	Kategorier och underkategorier av påföljder och åtgärder
3002	Förlust/tillfälligt upphävande av rätten att inneha eller bli utsedd till ett offentligt ämbete
3003	Förlust/tillfälligt upphävande av rösträtten eller rätten att kandidera i val
3004	Uteslutning från deltagande i offentliga upphandlingar
3005	Förlust av rätten till offentliga bidrag
3006	Permanent återkallelse av körkort([2])
3007	Återkallelse av körkort
3008	Förbud mot att framföra vissa fordon
3009	Förlust/upphävande av föräldraansvar
3010	Förlust/upphävande av rätten att vara sakkunnig i rättegångar/vittna under ed/fungera som jurymedlem
3011	Förlust/upphävande av vårdnadsrätten([3])
3012	Förlust/upphävande av rätten till dekoration eller titel
3013	Förbud mot att utöva yrkesverksamhet, näringsverksamhet eller social verksamhet
3014	Förbud mot att arbeta med eller utöva annan verksamhet som involverar minderåriga
3015	Skyldighet att stänga en affärsverksamhet
3016	Förbud mot att inneha eller bära vapen
3017	Återkallande av en jakt-/fiskelicens
3018	Förbud mot att använda checkar eller betal-/kreditkort
3019	Förbud mot att hålla djur
3020	Förbud mot att äga eller använda vissa föremål, utöver vapen
3021	Förbud mot att spela vissa spel/utöva vissa sporter
4000 öppen kategori	Inreseförbud eller utvisning
4001	Förbud mot att resa in på landets territorium
4002	Utvisning från landets territorium

Kod	Kategorier och underkategorier av påföljder och åtgärder
5000 öppen kategori	Personliga förpliktelser
5001	Skyldighet att genomgå läkarbehandling eller annan terapiform
5002	Skyldighet att delta i ett socialpedagogiskt program
5003	Skyldighet att underkasta sig familjens vård/kontroll
5004	Utbildningsåtgärder
5005	Villkorlig dom med social och rättslig uppföljning
5006	Utbildnings-/arbetsplikt
5007	Skyldighet att förse rättsliga myndigheter med viss information
5008	Skyldighet att offentliggöra domen
5009	Skyldighet att ersätta den skada som vållats genom brottet
6000 öppen kategori	Påföljder som berör personlig egendom
6001	Beslagtagande
6002	Rivning
6003	Restaurering
7000 öppen kategori	Inskrivning vid institution
7001	Inskrivning vid en psykiatrisk institution
7002	Inskrivning vid behandlingshem för missbrukare
7003	Inskrivning vid utbildningsinstitution

Kod	Kategorier och underkategorier av påföljder och åtgärder
8000 öppen kategori	Ekonomiska påföljder
8001	Böter
8002	Dagsböter([4])
8003	Böter till förmån för en särskild mottagare([5])
9000 öppen kategori	Arbete som påföljd
9001	Samhällstjänst eller samhällsarbete
9002	Samhällstjänst eller samhällsarbete åtföljt av restriktiva åtgärder
10000 öppen kategori	Militära påföljder
10001	Degradering([6])
10002	Avsked
10003	Militärfängelse
11000 öppen kategori	Befrielse från påföljd/uppskjutande av påföljd/varning
12000 öppen kategori	Andra påföljder och åtgärder

Parametrar (specificeras i tillämpliga fall)	
ø	Påföljd
m	Åtgärd
a	Uppskjuten påföljd eller åtgärd
b	Delvis uppskjuten påföljd eller åtgärd
c	Uppskjuten påföljd eller åtgärd i samband med villkorlig frigivning eller skyddstillsyn
d	Delvis uppskjuten påföljd eller åtgärd i samband med villkorlig frigivning eller skyddstillsyn
e	Omvandling av påföljd eller åtgärd
f	Alternativ påföljd eller åtgärd som utdömts som huvudpåföljd
g	Alternativ påföljd eller åtgärd för det fall att huvudpåföljden inte fullgörs
h	Återkallande av uppskjuten påföljd eller åtgärd
i	Senare fastställande av en samlad påföljd
j	Avbrott i verkställigheten eller uppskjutande av påföljden eller åtgärden([7])
k	Påföljdseftergift
l	Eftergift av en uppskjuten påföljd
n	Formell bekräftelse på att påföljden har fullgjorts
o	Nåd
p	Amnesti
q	Villkorlig frigivning (frigivning på fastställda villkor av en person som ännu inte har avtjänat hela sitt straff)
r	Rehabilitering (med eller utan avlägsnande av uppgifter om dom i kriminalregister)
s	Särskild påföljd eller åtgärd för minderåriga
t	Annan dom än brottmålsdom([8])

([1]) Fast eller rörlig.
([2]) Ett nytt ansökningsförfarande krävs för att den berörda personen ska kunna erhålla ett nytt körkort.
([3]) Vårdnadshavare för en person som är omyndigförklarad eller för en minderårig.
([4]) Böter uttryckt i dagsenheter.
([5]) Till exempel till förmån för en institution, en förening, en stiftelse eller ett brottsoffer.
([6]) Förlust av militär tjänstegrad.
([7]) Leder inte till upphävd påföljd.
([8]) Denna parameter får anges endast om denna uppgift lämnas som svar på en framställan från den stat i vilken den berörda personen är medborgare.

BILAGA 45

DEFINITION AV TERRORISM

1. Tillämpningsområde

Vid tillämpningen av del tre avdelning IX, artiklarna 599.3 b, 599.4, 602.2 c och 670.2 a i detta avtal samt bilagorna 43 och 46 avses med *terrorism* de brott som definieras i punkterna 3–14 i denna bilaga.

2. Definitioner av terroristgrupp och strukturerad grupp

2.1 *terroristgrupp*: en strukturerad grupp, inrättad för en viss tid, bestående av mer än två personer, som handlar i samförstånd för att begå terroristbrott.

2.2 *strukturerad grupp*: en grupp som inte tillkommit slumpartat i det omedelbara syftet att begå ett brott och som inte nödvändigtvis har formellt fastställda roller för medlemmarna, kontinuitet i sammansättningen eller en noggrant utarbetad struktur.

3. Terroristbrott

3.1 Uppsåtliga handlingar såsom de definieras i brottsbeskrivningarna i inhemsk lagstiftning, som genom sin art eller sitt sammanhang allvarligt kan skada ett land eller en internationell organisation, när de begås i något av de syften som anges i punkt 3.2:

a) Angrepp mot en persons liv som kan leda till döden.

b) Allvarliga angrepp på en persons fysiska integritet.

c) Människorov eller tagande av gisslan.

d) Förorsakande av omfattande förstörelse av en statlig eller annan offentlig anläggning, ett transportsystem, infrastruktur, inbegripet informationssystem, en fast plattform belägen på kontinentalsockeln, en offentlig plats eller privat egendom, som sannolikt utsätter människoliv för fara eller förorsakar betydande ekonomiska förluster.

e) Kapning av luftfartyg och fartyg eller andra kollektiva transportmedel eller godstransportmedel.

f) Tillverkning, innehav, förvärv, transport, tillhandahållande eller användning av sprängämnen eller vapen, inbegripet kemiska, biologiska, radiologiska eller nukleära vapen, samt forskning om och utveckling av kemiska, biologiska, radiologiska eller nukleära vapen.

g) Utsläpp av farliga ämnen eller orsakande av brand, översvämningar eller explosioner som utsätter människoliv för fara.

h) Att störa eller avbryta försörjningen av vatten, elkraft eller andra grundläggande naturresurser som kan förorsaka att människoliv utsätts för fara.

i) Att uppsåtligen och orättmätigt, allvarligt hindra eller avbryta driften av ett informationssystem genom att mata in, överföra, skada, radera, försämra, ändra eller hindra flödet av eller göra det omöjligt att komma åt datorbehandlingsbara uppgifter i fall där

i) ett betydande antal informationssystem har påverkats genom användning av ett verktyg som har utformats eller anpassats i första hand för detta ändamål,

ii) brottet förorsakar allvarlig skada,

iii) brottet begås mot ett informationssystem som utgör kritisk infrastruktur.

j) Att uppsåtligen och orättmätigt radera, skada, försämra, ändra, hindra flödet av eller göra det omöjligt att komma åt datorbehandlingsbara uppgifter i ett informationssystem i fall där brottet begås mot ett informationssystem som utgör kritisk infrastruktur.

k) Hot om att begå någon av de gärningar som anges i leden a–j.

3.2 De syften som avses i punkt 3.1 är följande:

a) Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning.

b) Otillbörligen tvinga ett offentligt organ eller en internationell organisation att utföra eller att avstå från att utföra en viss handling.

c) Allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

4. Brott med anknytning till en terroristgrupp

Följande uppsåtliga handlingar:

a) Att leda en terroristgrupp.

b) Att delta i en terroristgrupps verksamhet, inbegripet att förse den med information eller materiella resurser eller att bidra med någon form av finansiering av dess verksamhet, med vetskap om att sådant deltagande kommer att bidra till terroristgruppens brottsliga verksamhet.

5. Offentlig uppmaning till terroristbrott

Spridande eller tillgängliggörande för allmänheten på annat sätt, oavsett metod, såväl på som utanför internet, av ett meddelande i syfte att anstifta till något av de brott som anges i punkt 3.1 a–j om detta handlande, direkt eller indirekt, till exempel genom förhärligande av terroristgärningar, förespråkar utförandet av terroristbrott och därigenom medför fara för att ett eller flera sådana brott begås, om gärningen begås uppsåtligen.

6. Rekrytering för terrorismsyften

Värvning av en annan person, för att personen ska begå något av de brott som anges i punkt 3.1 a–j eller punkt 4, alternativt bidra till att något av dessa brott begås, om värvningen sker uppsåtligen.

7. Tillhandahållande av utbildning för terrorismsyften

Tillhandahållande av instruktioner om tillverkning eller användning av sprängämnen, skjutvapen, andra vapen eller skadliga eller farliga ämnen, eller om andra särskilda metoder eller tekniker, i syfte att begå något av de brott som anges i punkt 3.1 a–j, eller bidra till att något av dessa brott begås, med vetskap om att de kunskaper som tillhandahålls är avsedda att användas för detta syfte, om gärningen begås uppsåtligen.

8. Mottagande av utbildning för terrorismsyften

Mottagande av instruktioner om tillverkning eller användning av sprängämnen, skjutvapen, andra vapen eller skadliga eller farliga ämnen, eller om andra särskilda metoder eller tekniker, i syfte att begå något av de brott som anges i punkt 3.1 a–j, eller bidra till att något av dessa brott begås, om gärningen begås uppsåtligen.

9. Resor för terrorismsyften

9.1 Resor till ett annat land än till den staten, i syfte att begå ett terroristbrott enligt punkt 3 eller bidra till att ett sådant brott begås, i syfte att delta i en terroristgrupps verksamhet med vetskap om att sådant deltagande kommer att bidra till denna grupps brottsliga verksamhet enligt punkt 4 eller i syfte att tillhandahålla eller motta utbildning för terrorismsyften enligt punkterna 7 och 8, om gärningen begås uppsåtligen.

9.2 Därutöver omfattas följande handlingar om de begås uppsåtligen:

a) Resor till den staten i syfte att begå ett terroristbrott enligt punkt 3 eller bidra till att ett sådant brott begås, i syfte att delta i en terroristgrupps verksamhet med vetskap om att sådant deltagande kommer att bidra till denna grupps brottsliga verksamhet enligt punkt 4 eller i syfte att tillhandahålla eller motta utbildning för terrorismsyften enligt punkterna 7 och 8.

b) Förberedande gärningar som vidtas av en person som reser in i den staten med avsikt att begå ett terroristbrott enligt punkt 3.1 eller bidra till att ett sådant brott begås.

10. Organiserande eller annat underlättande av resor för terrorismsyften

Varje åtgärd av organisatorisk eller underlättande art varigenom en person får hjälp med att resa för terrorismsyften enligt punkt 9.1 och 9.2 a, med vetskap om att hjälpen som ges har ett sådant syfte, om gärningen begås uppsåtligen.

11. Finansiering av terrorism

11.1 Tillhandahållande eller insamling av medel, oavsett metod, direkt eller indirekt, med avsikten att de ska användas, eller med vetskap om att de ska användas, helt eller delvis för att begå något av de brott som avses i punkterna 3–10 eller bidra till att något av dessa brott begås, om gärningen begås uppsåtligen.

11.2 Om finansiering av terrorism enligt punkt 11.1 avser något av de brott som anges i punkterna 3, 4 och 9 ska det inte vara nödvändigt att medlen faktiskt, helt eller delvis, används för att begå något av dessa brott eller bidra till att något av dessa brott begås, och det ska inte heller krävas att gärningsmannen känner till för vilket eller vilka specifika brott som medlen ska användas.

12. Andra brott med anknytning till terroristverksamhet

Följande uppsåtliga gärningar:

a) Grov stöld i syfte att begå något av de brott som anges i punkt 3.

b) Utpressning i syfte att begå något av de brott som anges i punkt 3.

c) Upprättande eller användning av falska administrativa handlingar i syfte att begå något av de brott som anges i punkterna 3.1 a–j, 4 b och 9.

13. Anknytning till terroristbrott

För att ett brott som avses i punkterna 4–12 ska anses utgöra terrorism i enlighet med punkt 1 ska det inte vara nödvändigt att en terroristhandling faktiskt har utförts och det ska inte heller vara nödvändigt, vad gäller de brott som avses i punkterna 5–10 och 12, att fastställa en koppling till något annat specifikt brott som anges i denna bilaga.

14. Medhjälp, anstiftan och försök

Följande handlingar:

a) Medhjälp till något av de brott som avses i punkterna 3–8, 11 och 12.

b) Anstiftan till något av de brott som avses i punkterna 3–12.

c) Försök att begå något av de brott som avses i punkterna 3, 6, 7, 9.1 och 9.2 a, 11 och 12, med undantag för innehav enligt punkt 3.1 f och det brott som avses i artikel 3.1 k.

BILAGA 46

FRYSNING OCH FÖRVERKANDE

Formulär för ansökan om frysning/interimistiska åtgärder

AVSNITT A Ansökande stat: ..... Anmodad stat: .....
AVSNITT B: Brådskande fall Skäl för brådska och/eller för begärt datum för verkställande Tidsfrister för verkställighet av ansökan om frysning anges i artikel 663 i avtalet. Om en kortare eller specifik tidsfrist är nödvändig, ange datum och förklara orsaken till detta:
AVSNITT C: Relevanta personer Redogör för all känd information om identiteten på den eller de 1) fysiska eller 2) juridiska personer som ansökan om frysning avser eller på den eller de personer som äger den egendom som omfattas av ansökan om frysning (om mer än en person avses, ange uppgifter om var och en av dessa):

1. Fysisk person

Namn:

Förnamn:

Andra relevanta namn (i förekommande fall):

Alias (i förekommande fall):

Kön:

Nationalitet:

ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

Typ av identitetshandling(ar) som personen innehar och nummer (identitetskort, pass), om sådant finns:

Födelsedatum:

Födelseort:

Bostadsort och/eller känd adress: (om okänd, ange senast kända adress):

Språk som förstås av den berörda personen:

Ange om denna person har en ansökan om frysning riktad mot sig eller äger den egendom som omfattas av ansökan om frysning:

2. Juridisk person

Namn:

Form av juridisk person:

Namnförkortning, allmänt använt namn eller handelsnamn (i förekommande fall):

Stadgeenligt säte:

Registreringsnummer:

Den juridiska personens adress:

Namn på den juridiska personens företrädare:

Ange om denna juridiska person har ansökan om frysning riktad mot sig eller äger den egendom som ansökan om frysning avser:

Ange på vilken plats frysningsåtgärden ska genomföras, om den inte överensstämmer med adressen ovan:

3. Tredje man

   i) Tredje man vars rättigheter avseende den egendom ansökan om frysning avser blir direkt menligt påverkade av ansökan (identitet och skäl), i tillämpliga fall:

   ii) Bifoga handlingar som visar att rättigheter som gjorts gällande av tredje man blivit prövade.

4. Lägg till ytterligare information som kan bidra till att ansökan om frysning kan verkställas:

AVSNITT D: Relevant egendom

Ange all information, såvitt känt, om de tillgångar som ansökan om frysning avser. Lämna närmare uppgifter om all egendom och enskilda objekt, i tillämpliga fall:

1. Om det rör sig om ett penningbelopp:

   i) Skäl att anta att personen har egendom/inkomst i den anmodade staten

   ii) Beskrivning och lokalisering av den personens egendom/inkomstkälla

   iii) Exakt lokalisering av den personens egendom/inkomstkälla

   iv) Uppgifter om den personens bankkonto (om känt)

2. Om begäran om frysning avser specifik egendom (eller egendom till ett värde som motsvarar sådan egendom):

   i) Skäl för antagandet att den specifika egendomen är lokaliserad i den anmodade staten

   ii) Beskrivning och lokalisering av den specifika egendomen

   iii) Annan relevant information

3. Totalt belopp som begärts för frysning eller verkställighet i den anmodade staten (med siffror och bokstäver, ange valuta):

AVSNITT E Skäl för begäran om eller utfärdande av beslut om frysning (i tillämpliga fall)

Sammanfattning av fakta:

1. Ange skälen för begäran om frysning eller varför beslutet har utfärdats, inbegripet en sammanfattning av de bakomliggande sakförhållandena och skälen för frysningen, en beskrivning av det eller de brott som åtalats, utreds eller är föremål för förfaranden, vilket skede utredningen eller förfarandet har nått, orsakerna till eventuella riskfaktorer och all annan relevant information.

2. Beskaffenhet och brottsrubricering för det eller de brott avseende vilka begäran om frysning lämnades eller beslutet om frysning utfärdades och tillämplig(a) lagbestämmelse(r):

3. Följande gäller endast i de fall där både den ansökande och den anmodade staten har gjort en anmälan enligt artikel 670.2 i avtalet: om tillämpligt, markera ett eller flera av följande brott, enligt definitionen i den ansökande statens lagstiftning, som i den ansökande staten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år. Om begäran eller beslutet om frysning avser flera brott, ange nummer i förteckningen över brott nedan (motsvarande de brott som beskrivs under punkterna 1 och 2 ovan):

- □ Deltagande i en kriminell organisation
- □ Terrorism enligt definitionen i bilaga 45
- □ Människohandel
- □ Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi
- □ Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen
- □ Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen
- □ Korruption, inbegripet givande och tagande av muta
- □ Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Förenade kungarikets, en medlemsstats eller unionens ekonomiska intressen
- □ Tvätt av vinning av brott
- □ Penningförfalskning
- □ It-brottslighet
- □ Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter
- □ Hjälp till olovlig inresa och vistelse
- □ Mord
- □ Grov misshandel

□ Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader

□ Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan

□ Rasism och främlingsfientlighet

□ Organiserad stöld eller väpnat rån

□ Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk

□ Svindleri

□ Beskyddarverksamhet och utpressning

□ Förfalskning och piratkopiering

□ Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar

□ Förfalskning av betalningsmedel

□ Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxtsubstanser

□ Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen

□ Handel med stulna fordon

□ Våldtäkt

□ Mordbrand

□ Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet

□ Kapning av flygplan, fartyg eller rymdfarkoster

□ Sabotage

4. Annan relevant information (t.ex. kopplingen mellan egendomen och brottet):

AVSNITT F Konfidentialitet

□ Behov av att hålla informationen i ansökan konfidentiell efter verkställighet:

□ Behov av särskilda formaliteter vid tidpunkten för verkställighet:

AVSNITT G Begäranden till mer än en stat

Om en begäran om frysning har översänts till mer än en stat, lämna följande uppgifter:

1. En begäran om frysning har översänts till följande andra stater (stat och myndighet):

2. Ange skälen till att framställningar om frysning översänds till flera stater:

3. Värdet av tillgångarna, om känt, i varje anmodad stat:

4. Ange eventuella särskilda behov:

AVSNITT H Förhållande till tidigare begäranden eller beslut om frysning

Lämna i tillämpliga fall information som är relevant för att identifiera tidigare eller relaterade begäranden om frysning:

1. Datum för begäran eller för utfärdande och översändande av beslut:

2. Myndighet till vilken beslutet översänts:

3. Hänvisning som ges av de utfärdande och verkställande myndigheterna:

AVSNITT I: Beslagtagande

Denna begäran om frysning åtföljs av ett beslut om förverkande som utfärdats i den ansökande staten (referensnummer för beslutet om förverkande):

□ Ja, referensnummer:

□ Nej

Egendomen ska förbli fryst i den anmodade staten i avvaktan på översändandet och verkställigheten av beslutet om förverkande (beräknat datum för inlämnande av beslutet om förverkande, om möjligt):

AVSNITT J: Rättsmedel (i tillämpliga fall)

Ange om rättsmedel kan utnyttjas i den ansökande staten mot utfärdandet av en begäran/ett beslut om frysning och redogör i så fall för omständigheterna (beskrivning av rättsmedlet, inbegripet vilka åtgärder som måste vidtas och tidsfrister):

AVSNITT K: Utfärdande myndighet

Om det i den ansökande staten finns ett beslut om frysning som denna begäran om frysning grundar sig på, lämna följande uppgifter:

1. Typ av utfärdande myndighet:

□ Domare, domstol, allmän åklagare.

□ Annan behörig myndighet som utsetts av den ansökande staten.

2. Kontaktuppgifter:

Den utfärdande myndighetens officiella namn:

Myndighetens företrädare:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn: (landskod) (riktnummer):

Fax: (landskod) (riktnummer):

E-post:

Möjliga språk för kontakter med den utfärdande myndigheten:

Den utfärdande myndighetens och/eller dess företrädares underskrift, som intygar att innehållet i formuläret för ansökan om frysning/provisoriska åtgärder är riktigt och korrekt:

Namn:

Befattning (titel/grad):

Datum:

Officiell stämpel (om sådan finns):

AVSNITT L: Godkännande myndighet

Ange vilken typ av myndighet som har godkänt formuläret för begäran om frysning/provisoriska åtgärder, om tillämpligt:

□ Domare, domstol, allmän åklagare.

□ Annan behörig myndighet som utsetts av den ansökande staten.

Den godkännande myndighetens officiella namn:

Myndighetens företrädare:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn (landskod) (riktnummer):

Fax (landskod) (riktnummer):

E-post:

Möjliga språk för kontakter med den behöriga myndigheten:

AVSNITT M: Centralmyndighet

Ange den centralmyndighet som ansvarar för det administrativa översändandet och mottagandet av begäranden om frysning i den ansökande staten:

Centralmyndighetens officiella namn:

Myndighetens företrädare:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn (landskod) (riktnummer):

Fax (landskod) (riktnummer):

E-post:

Möjliga språk för kontakter med den behöriga myndigheten:

AVSNITT N: Ytterligare information

1. Ange om den huvudsakliga kontaktpunkten i den ansökande staten bör vara

   □ den utfärdande myndigheten

   □ den behöriga myndigheten

   □ centralmyndigheten

2. Om annan än ovan, ange kontaktuppgifter för den eller de personer som kan kontaktas för ytterligare information om denna begäran om frysning:

   Namn/Titel/Organisation:

   Adress:

   E-post/Kontakttelefon:

AVSNITT O: Bilagor

Originalet eller en vederbörligen bestyrkt kopia av beslutet om frysning ska åtföljas av formuläret för begäran om frysning/interimistiska åtgärder om ett beslut om frysning har utfärdats i den ansökande staten.

Formulär för begäran om förverkande

AVSNITT A

Ansökande stat: .....

Anmodad stat: .....

AVSNITT B: Beslut om förverkande

Datum för utfärdande: .....

Datum då beslutet blev slutligt: .....

Referensnummer: .....

Totalt belopp i beslutet, med siffror och bokstäver, ange valuta

Belopp som begärs för verkställighet i den anmodade staten, eller om det rör sig om en viss typ av egendom, beskrivning och lokalisering av egendomen

Lämna närmare uppgifter om domstolens slutsatser i samband med beslutet om förverkande:

□ Egendomen utgör vinning av ett brott eller motsvarande som helt eller delvis uppgår till värdet av denna vinning.

□ Egendomen utgör hjälpmedel för ett sådant brott.

□ Egendomen kan bli föremål för utvidgat förverkande.

□ Egendomen är föremål för förverkande enligt någon annan bestämmelse om befogenheter till förverkande, inbegripet förverkande utan slutlig fällande dom enligt den ansökande statens rätt efter ett förfarande på grund av ett brott.

AVSNITT C: Berörda personer

Redogör för all känd information om identiteten på den eller de 1) fysiska eller 2) juridiska personer som berörs av ansökan om förverkande (om mer än en person berörs, ange uppgifter om var och en av dessa):

1. Fysisk person

Namn:

Förnamn:

Andra relevanta namn (i förekommande fall):

Alias (i förekommande fall):

Kön:

Nationalitet:

ID-nummer eller socialförsäkringsnummer:

Typ av identitetshandling(ar) som personen innehar och nummer (identitetskort, pass), om sådant finns:

Födelsedatum:

Födelseort:

Bostadsort och/eller känd adress (om okänd, ange senast kända adress):

Språk som förstås av den berörda personen:

Ange om denna person har en begäran om förverkande riktad mot sig eller äger den egendom som omfattas av begäran om förverkande:

2. Juridisk person

Namn:

Form av juridisk person:

Namnförkortning, allmänt använt namn eller handelsnamn (i förekommande fall):

Stadgeenligt säte:

Registreringsnummer:

Den juridiska personens adress:

Namn på den juridiska personens företrädare:

Ange på vilken plats begäran om förverkande ska genomföras, om den inte överensstämmer med adressen ovan:

3. Tredje man

i) Tredje man vars rättigheter avseende den egendom som omfattas av begäran om förverkande blir direkt negativt påverkade (identitet och skäl), om känt/i tillämpliga fall:

ii) Bifoga handlingar som visar att rättigheter som gjorts gällande av tredje man blivit prövade.

4. Lägg till eventuell ytterligare information som kan underlätta verkställigheten av ansökan om förverkande:

AVSNITT D: Berörd egendom

Ange all information, såvitt känt, om de tillgångar som förverkandet avser. Lämna närmare uppgifter om all egendom och enskilda objekt, i tillämpliga fall:

1. Om det rör sig om ett penningbelopp:

   i) Skäl att anta att personen har egendom/inkomst i den anmodade staten.

   ii) Beskrivning och lokalisering av egendom/inkomstkälla.

2. Om begäran gäller specifik egendom:

   i) Skäl för antagandet att den specifika egendomen är lokaliserad i den anmodade staten.

   ii) Beskrivning och lokalisering av den specifika egendomen.

3. Egendomens värde:

   i) Totalt belopp som omfattas av begäran (ungefärligt belopp).

   ii) Totalt belopp som begärts för verkställighet i den anmodade staten (ungefärligt belopp).

   iii) Om det rör sig om en viss typ av egendom, beskrivning och lokalisering av egendomen.

AVSNITT E: Skäl till förverkande

Sammanfattning av fakta:

1. Ange skälen till att ett beslut om förverkande har utfärdats, inbegripet en sammanfattning av de bakomliggande sakförhållandena och skälen för förverkande, en beskrivning av brotten, skälen till eventuella riskfaktorer och annan relevant information (t.ex. datum, plats och omständigheter kring brottet):

2. Beskaffenhet och brottsrubricering för det eller de brott avseende vilka beslutet om förverkande utfärdades och tillämplig(a) lagbestämmelse(r):

3. Följande gäller endast i det fall där både den ansökande och den anmodade staten har gjort en anmälan enligt artikel 670.2 i avtalet: om tillämpligt, markera ett eller flera av följande brott, enligt definitionen i den ansökande statens lagstiftning, som i den ansökande staten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på minst tre år. Om beslutet om förverkande avser flera brott, ange nummer i förteckningen över brott nedan (motsvarande de brott som beskrivs under punkterna 1 och 2 ovan).

- □ Deltagande i en kriminell organisation
- □ Terrorism enligt definitionen i bilaga 45
- □ Människohandel
- □ Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi
- □ Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen
- □ Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen
- □ Korruption, inbegripet givande och tagande av muta
- □ Bedrägeri, inbegripet bedrägeri som riktar sig mot Förenade kungarikets, en medlemsstats eller unionens ekonomiska intressen
- □ Tvätt av vinning av brott
- □ Penningförfalskning
- □ It-brottslighet
- □ Miljöbrott, inbegripet olaglig handel med hotade djurarter och hotade växtarter och växtsorter
- □ Hjälp till olovlig inresa och vistelse
- □ Mord
- □ Grov misshandel

- □ Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader
- □ Människorov, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan
- □ Rasism och främlingsfientlighet
- □ Organiserad stöld eller väpnat rån
- □ Olaglig handel med kulturföremål, inbegripet antikviteter och konstverk
- □ Svindleri
- □ Beskyddarverksamhet och utpressning
- □ Förfalskning och piratkopiering
- □ Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar
- □ Förfalskning av betalningsmedel
- □ Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxtsubstanser
- □ Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen
- □ Handel med stulna fordon
- □ Våldtäkt
- □ Mordbrand
- □ Brott som omfattas av den internationella brottmålsdomstolens behörighet
- □ Kapning av flygplan, fartyg eller rymdfarkoster
- □ Sabotage

4. Annan relevant information (t.ex. kopplingen mellan egendomen och brottet):

AVSNITT F: Konfidentialitet

□ Behov av att hålla informationen i begäran eller en del av den konfidentiell.

Ange relevant information:

AVSNITT G: Begäranden till mer än en stat

Om en begäran om förverkande har översänts till mer än en stat, lämna följande information:

1. En begäran om förverkande har översänts till följande andra stater (stat och myndighet):

2. Skäl för att översända en begäran om förverkande till flera stater (välj lämpliga skäl):

i) Om en begäran gäller specifik egendom:

□ Olika delar av den egendom som omfattas av begäran tros vara belägna i olika stater.

□ Begäran om förverkande avser en specifik egendom och kräver åtgärder i mer än en stat.

ii) Om begäran om förverkande rör ett penningbelopp:

□ Det beräknade värdet av den egendom som kan förverkas i den ansökande staten och i någon av de anmodade staterna är sannolikt inte tillräckligt för att täcka hela det belopp som anges i beslutet.

□ Andra specifika behov:

3. Värdet av tillgångarna, om känt, i varje anmodad stat:

4. Om förverkandet av den specifika egendomen kräver åtgärder i mer än en stat, beskrivning av den åtgärd som ska vidtas i den anmodade staten:

AVSNITT H: Omvandling och överföring av egendom

1. Om begäran av förverkande avser en specifik egendom, bekräfta huruvida den ansökande staten tillåter att förverkandet i den anmodade staten verkställs i form av ett krav på betalning av ett penningbelopp som motsvarar värdet av denna egendom.

   □ Ja

   □ Nej

2. Om förverkandet avser ett penningbelopp, ange huruvida annan egendom än pengar som erhålls från verkställandet av begäran om förverkande kan överföras till den ansökande staten.

   □ Ja

   □ Nej

AVSNITT I: Åläggande av fängelsestraff vid bristande fullgörelse eller andra åtgärder som begränsar en persons frihet

Ange om den ansökande staten tillåter att den anmodade staten ålägger fängelsestraff eller andra åtgärder som begränsar en persons frihet, om det inte är möjligt att helt eller delvis verkställa begäran om förverkande:

□ Ja

□ Nej

AVSNITT J: Återställande eller ersättning av egendom till brottsoffer

1. Ange, om relevant:

□ En utfärdande myndighet eller en annan behörig myndighet i den ansökande staten har utfärdat ett beslut om att ersätta brottsoffret med, eller återställa till brottsoffret följande penningbelopp:

□ En utfärdande myndighet eller en annan behörig myndighet i den ansökande staten har utfärdat ett beslut om att återställa följande egendom, som inte utgörs av pengar, till brottsoffret:

2. Uppgifter om beslutet om återställande av egendom till eller ersättning till brottsoffret:

Utfärdande myndighet (officiellt namn):

Datum för beslutet:

Beslutets referensnummer (om sådant finns):

Beskrivning av den egendom som ska återställas eller det belopp som ska beviljas som ersättning:

Brottsoffrets namn:

Brottsoffrets adress:

AVSNITT K: Rättsmedel

Ange om rättsmedel redan har utnyttjats mot utfärdandet av ett beslut om förverkande och redogör i så fall för omständigheterna (beskrivning av rättsmedlet, inbegripet vilka åtgärder som måste vidtas och tidsfrister):

AVSNITT L: Utfärdande myndighet

Lämna närmare uppgifter om den myndighet som utfärdade begäran om förverkande i den ansökande staten.

1. Typ av utfärdande myndighet:

□ Domare, domstol, allmän åklagare.

□ Annan behörig myndighet som utsetts av den ansökande staten.

2. Kontaktuppgifter:

Den utfärdande myndighetens officiella namn:

Myndighetens företrädare:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn (landskod) (riktnummer):

Fax (landskod) (riktnummer):

E-post:

Möjliga språk för kontakter med den utfärdande myndigheten:

Den utfärdande myndighetens och/eller dess företrädares underskrift, som intygar att innehållet i formuläret för begäran om förverkande är riktigt och korrekt:

Namn:

Befattning (titel/grad):

Datum:

Officiell stämpel (om sådan finns):

AVSNITT M: Godkännande myndighet

Ange vilken typ av myndighet som har godkänt formuläret för begäran om förverkande, om tillämpligt:

□ Domare, domstol, allmän åklagare.

□ Annan behörig myndighet som utsetts av den utfärdande staten.

Den godkännande myndighetens officiella namn:

Myndighetens företrädare:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn (landskod) (riktnummer):

Fax (landskod) (riktnummer):

E-post:

Möjliga språk för kontakter med den behöriga myndigheten:

AVSNITT N: Centralmyndighet

Ange den centralmyndighet som ansvarar för det administrativa översändandet och mottagandet av begäranden om förverkande i den ansökande staten:

Centralmyndighetens officiella namn:

Myndighetens företrädare:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn (landskod) (riktnummer):

Fax (landskod) (riktnummer):

E-post:

Möjliga språk för kontakter med den behöriga myndigheten:

AVSNITT O: Ytterligare information

1. Ange om den huvudsakliga kontaktpunkten i den ansökande staten bör vara

   □ den utfärdande myndigheten
   □ den behöriga myndigheten
   □ centralmyndigheten

2. Om annan än ovan, lämna kontaktuppgifter till den eller de personer som kan kontaktas för ytterligare information om detta formulär för begäran om förverkande:

   Namn/Titel/Organisation:
   Adress:
   E-post/Kontakttelefon:

AVSNITT P: Bilagor

Originalet eller en vederbörligen bestyrkt kopia av beslutet om förverkande måste lämnas tillsammans med formuläret för begäran om förverkande.

BILAGA 47

GENOMFÖRANDE AV DE EKONOMISKA VILLKOREN

1. Kommissionen ska så snart som möjligt och senast den 16 april under budgetåret meddela Förenade kungariket följande information för varje unionsprogram, verksamhet eller del därav som Förenade kungariket deltar i:

   a) De belopp i åtagandebemyndiganden i unionens budget som slutgiltigt antagits för året i fråga för de budgetposter som omfattar Förenade kungarikets deltagande i enlighet med protokollet som avses i artikel 710 i detta avtal och, i relevanta fall, beloppet för anslag för externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som inte härrör från ekonomiska bidrag från andra givare under dessa budgetposter.

   b) Storleken på den deltagaravgift som avses i artikel 714.4 i detta avtal.

   c) Från och med år N + 1 av genomförandet av ett program som ingår i det protokoll som avses i artikel 710 i detta avtal, genomförandet av åtagandebemyndiganden för budgetår N och nivån på tillbakadragandet.

d) För program för vilka artikel 716 i detta avtal är tillämplig, för den del av programmen där sådan information krävs för att beräkna den automatiska korrigeringen, nivån på de åtaganden som ingåtts till förmån för enheter i Förenade kungariket, fördelat på motsvarande år för budgetanslag och motsvarande totala åtagandenivå.

På grundval av sitt budgetförslag ska kommissionen så snart som möjligt, dock senast den 1 september under budgetåret, göra en uppskattning av informationen enligt leden a och b.

2. Kommissionen ska senast den 16 april och den 16 juli varje budgetår utfärda en betalningsbegäran till Förenade kungariket som motsvarar Förenade kungarikets bidrag enligt detta avtal för vart och ett av de program, verksamheter eller delar därav i vilka Förenade kungariket deltar.

3. Förenade kungariket ska betala det belopp som anges i betalningsbegäran senast 60 dagar efter det att begäran har utfärdats. Förenade kungariket får göra separata utbetalningar för varje program och verksamhet.

4. Genom undantag från punkterna 2 och 3, för 2021 då det protokoll som avses i artikel 710 i detta avtal ingås, ska kommissionen utfärda en betalningsbegäran senast den 16 april 2021 om protokollet undertecknas senast den 31 mars 2021 eller senast den 16 i den månad som följer på den månad då protokollet undertecknades om det undertecknas efter den 31 mars 2021. Om denna betalningsbegäran utfärdas efter den 16 juli det aktuella året ska det finnas en enda betalningsbegäran för detta år. Förenade kungariket ska betala det belopp som anges i betalningsbegäran senast 60 dagar efter det att begäran har utfärdats. Förenade kungariket får göra separata utbetalningar för varje program och verksamhet.

5. Betalningsbegäran för ett visst år ska ha det värde som fastställs genom att det årliga belopp som beräknas med tillämpning av artikel 714 i detta avtal, inklusive eventuella justeringar enligt artikel 714.8, 716 eller 717 i detta avtal, divideras med antalet betalningsbegäranden för det året i enlighet med punkterna 2 och 4 i denna bilaga.

6. Genom undantag från punkt 5 ska, när det gäller bidraget till Horisont Europa för den fleråriga budgetramen 2021–2027, betalningsbegäran för ett givet år N ha det värde som fastställts genom att dividera

   a) det årliga belopp som beräknas

      i) genom att tillämpa följande betalningsplan för utbetalningar om år N är

         – 2021: 50 % betalas 2021, 50 % betalas 2026

         – 2022: 50 % betalas 2022, 50 % betalas 2027

ii) på det belopp som följer av tillämpningen av artiklarna 714 och 716 i detta avtal, inbegripet eventuella justeringar enligt artikel 714.8 eller 716 i detta avtal för det året N, med

b) antalet betalningsbegäranden för det året N enligt punkterna 2 och 4:

Tillämpningen av denna punkt påverkar inte fastställandet av beräkningen av den automatiska korrigeringen enligt artiklarna 716 och 721. Vid alla beräkningar av andra belopp som rör del V i detta avtal ska Förenade kungarikets årliga bidrag beakta denna punkt.

7. Om Förenade kungarikets deltagande avslutas i enlighet med artikel 719 eller 720 i detta avtal ska alla betalningar för perioden innan uppsägningen träder i kraft, som skjutits upp i enlighet med punkt 6 i denna bilaga, förfalla till betalning. Kommissionen ska utfärda en begäran om betalning av det utestående beloppet senast en månad efter det att uppsägningen träder i kraft. Förenade kungariket ska betala detta belopp inom 60 dagar från utfärdandet av betalningsbegäran.

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046[1] (*budgetförordningen*) som är tillämplig på Europeiska unionens allmänna budget ska tillämpas på förvaltningen av anslagen.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

9. Om Förenade kungariket inte gör någon betalning före förfallodagen ska kommissionen skicka en formell påminnelse.

Om bidraget betalas för sent ska Förenade kungariket betala dröjsmålsränta på det utestående beloppet från förfallodagen till den dag då hela det utestående beloppet betalas.

Räntesatsen för fordringar som inte betalats på förfallodagen ska beräknas enligt den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner och som offentliggörs i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*; den räntesats som ska användas som utgångspunkt är den som gäller den första dagen i den månad då förfallodagen infaller, eller 0 procent, beroende på vad som är högst, plus tre och en halv procentenheter.

BILAGA 48

FÖRFARANDEREGLER VID TVISTLÖSNING

I. Definitioner

1. Vid tillämpningen av del sex avdelning I i detta avtal och dessa förfaranderegler gäller följande definitioner:

a) *administrativ personal*: i förbindelse med en skiljeman, personer som står under en skiljemans ledning och kontroll och som inte är biträden.

b) *rådgivare*: en person som anlitats av en part för att ge råd till eller biträda den parten i samband med skiljeförfarandet.

c) *skiljedomstol*: en domstol som upprättats enligt artikel 740 i detta avtal.

d) *skiljeman*: en ledamot av skiljedomstolen.

e) *biträde*: en person som inom ramen för en skiljemans mandat och under den skiljemannens ledning och kontroll utför utredningsarbete eller bistår den skiljemannen.

f) *klagande part*: en part som begär att en skiljedomstol ska inrättas enligt artikel 739 i detta avtal.

g) *registreringsenhet*: ett externt organ med relevant sakkunskap som utsetts av parterna för att tillhandahålla administrativt stöd för förfarandena.

h) *svarande part*: en part som påstås ha överträtt de berörda bestämmelserna.

i) *företrädare för en part*: en person som är anställd inom eller utsedd av en parts offentliga förvaltning (ministerium, myndighet eller annat organ), och företräder denna part i tvister angående detta avtal eller ett kompletterande avtal.

II. Underrättelser

2. Varje begäran, meddelande, skriftlig inlaga eller annan handling från

a) skiljedomstolen ska sändas till båda parterna samtidigt,

b) en part som riktar sig till skiljedomstolen ska sändas i kopia till den andra parten samtidigt, och

c) en part som riktar sig till den andra parten ska sändas i kopia till skiljedomstolen samtidigt, beroende på vad som är lämpligt.

3. Alla underrättelser som avses i regel 2 ska skickas med e-post eller om så är lämpligt med någon annan form av telekommunikation som registrerar avsändningen. Om inte annat visas ska underrättelsen anses ha kommit fram samma dag som den avsändes.

4. Underrättelser ska ställas till Europeiska kommissionens rättstjänst respektive rättschefen vid Förenade kungarikets utrikes- och samväldesministerium (*Legal Adviser of the Foreign and Commonwealth Office of the United Kingdom*).

5. Smärre skrivfel i en begäran, ett meddelande, en skriftlig inlaga eller annan handling som rör skiljeförfarandet får rättas genom att en ny handling med ändringarna tydligt markerade inges.

6. Om den sista dagen för ingivande av en handling infaller på en arbetsfri dag vid unionens institutioner eller för Förenade kungarikets förvaltning ska tidsperioden för överlämnandet av handlingen löpa ut påföljande arbetsdag.

III. Utseende av skiljemän

7. Om en skiljeman enligt artikel 740 i detta avtal väljs genom lottdragning ska partnerskapsrådets ordförande för den klagande parten utan dröjsmål informera ordföranden för den svarande parten om datum, tidpunkt och plats för lottdragningen. Den svarande parten får, om den så väljer, närvara vid lottdragningen. Lottdragningen ska under alla omständigheter genomföras med den eller de parter som är närvarande.

8. Ordföranden för den klagande parten ska skriftligen underrätta alla personer som valts ut för att tjänstgöra som skiljeman om att han eller hon har blivit utsedd. Varje person ska bekräfta sin tillgänglighet till båda parterna inom fem dagar från den dag personen underrättades om utseendet.

9. Partnerskapsrådets ordförande för den klagande parten ska välja skiljemannen eller ordföranden genom lottdragning, inom fem dagar från det att den tidsperiod som avses i artikel 740.2 i detta avtal har löpt ut, om någon av de delförteckningar som avses i artikel 752.1 i detta avtal

   a) inte har upprättats, bland de personer som formellt har föreslagits av den ena eller båda parterna för upprättandet av delförteckningen i fråga, eller

   b) inte längre omfattar minst fem personer, bland de personer som fortfarande omfattas av delförteckningen i fråga.

10. Parterna får utse en registreringsenhet som ska bistå vid organisationen och genomförandet av särskilda tvistlösningsförfaranden på grundval av ad hoc-arrangemang eller på grundval av arrangemang som antagits av partnerskapsrådet i enlighet med artikel 759 i detta avtal. För detta ändamål ska partnerskapsrådet senast 180 dagar efter detta avtals ikraftträdande överväga om det finns några nödvändiga ändringar av dessa förfaranderegler.

IV. Konstituerande sammanträde

11. Om parterna inte kommer överens om något annat, ska de inom sju dagar från det att skiljedomstolen tillsatts sammanträda med skiljedomstolen för att besluta om sådana frågor som parterna eller skiljedomstolen anser lämpliga, bland annat

a) såvida det inte redan är fastställt, arvode och ersättning för kostnader som ska utgå till skiljemännen och som i vilket fall ska överensstämma med WTO:s normer,

b) arvoden till biträden, det totala arvodet till biträden för varje skiljeman ska inte överstiga 50 % av den skiljemannens arvode,

c) tidsplanen för förfarandena, och

d) tillfälliga förfaranden för att skydda konfidentiell information.

Skiljemän och företrädare för parterna kan delta i detta möte via telefon eller videokonferens.

V. Skriftliga inlagor

12. Den klagande parten ska inge sin skriftliga inlaga senast 20 dagar efter den dag då skiljedomstolen inrättades. Den svarande parten ska överlämna sin skriftliga inlaga senast 20 dagar efter det att den klagande partens skriftliga inlaga getts in.

VI. Skiljedomstolens verksamhet

13. Skiljedomstolens ordförande ska leda alla skiljedomstolens möten. Skiljedomstolen får till ordföranden delegera befogenheten att fatta administrativa och förfarandemässiga beslut.

14. Om inte annat föreskrivs i del sex avdelning I i detta avtal eller i dessa förfaranderegler får skiljedomstolen använda vilka hjälpmedel den vill för att fullgöra sin uppgift, inbegripet telefon, telefax eller dataförbindelser.

15. Endast skiljemän har rätt att delta i skiljedomstolens överläggningar men domstolen kan tillåta att deras biträden är närvarande vid överläggningarna.

16. Skiljedomstolen ska ensam vara behörig att formulera sina avgöranden, beslut och rapporter och får inte delegera denna uppgift.

17. Om det uppkommer en procedurfråga som inte täcks av del sex avdelning I i detta avtal och dess bilagor, får skiljedomstolen, efter att ha samrått med parterna, besluta om ett lämpligt förfarande som är förenligt med dessa bestämmelser.

18. Om skiljedomstolen anser att en tidsperiod i förfarandet behöver ändras – om det inte gäller de tidsperioder som anges i del sex avdelning I i detta avtal – eller att någon annan anpassning behöver göras av förfarandet eller administrationen, ska den skriftligen och efter samråd med parterna underrätta parterna i tvisten om skälen till ändringen eller anpassningen och ange vilken tidsperiod respektive anpassning som är nödvändig.

VII. Ersättande

19. Om en part anser att en skiljeman inte uppfyller kraven i bilaga 49 och därför bör ersättas, ska den parten underrätta den andra parten inom 15 dagar från det att den fått tillräckliga belägg för skiljemannens påstådda underlåtenhet att uppfylla kraven i den bilagan.

20. Parterna ska samråda med varandra inom 15 dagar från den underrättelse som avses i regel 19. De ska underrätta skiljemannen om dennes påstådda underlåtenhet och får begära att skiljemannen vidtar åtgärder för att mildra underlåtenheten. De får även, om de kommer överens om det, ersätta skiljemannen och utse en ny skiljeman i enlighet med artikel 740 i detta avtal.

21. Om parterna inte kan enas kring behovet att ersätta skiljemannen, med undantag för om det är fråga om skiljedomstolens ordförande, får endera parten begära att frågan hänskjuts till skiljedomstolens ordförande, vars beslut ska vara slutligt.

    Om skiljedomstolens ordförande finner att skiljemannen inte uppfyller kraven i bilaga 49 ska den nya skiljemannen väljas ut i enlighet med artikel 740 i detta avtal.

22. Om parterna inte kan enas kring behovet att ersätta ordföranden får endera parten begära att frågan hänskjuts till en av de återstående personerna på den delförteckning över ordförande som upprättats i enlighet med artikel 752 i detta avtal. Denna person ska utses genom lottdragning av partnerskapsrådets ordförande från den begärande parten, eller dennes ställföreträdare. Den utsedda personens beslut om behovet av att ersätta ordföranden ska vara slutligt.

Om denna person finner att ordföranden inte uppfyller kraven i bilaga 49 ska den nya ordföranden väljas ut i enlighet med artikel 740 i detta avtal.

VIII. Förhandling

23. Utifrån den tidsplan som fastställts i enlighet med regel 11, och efter samråd med parterna och övriga skiljemän, ska skiljedomstolens ordförande underrätta parterna om dag, tid och plats för förhandlingarna. Om förhandlingen är offentlig ska den part i vilken förhandlingen äger rum offentliggöra dessa uppgifter.

24. Om parterna inte kommer överens om något annat ska utfrågningen äga rum i London om unionen är klagande part och i Bryssel om Förenade kungariket är klagande part. Den svarande parten ska stå för de kostnader som hänför sig till den logistiska administrationen av förhandlingen.

25. Skiljedomstolen får sammankalla ytterligare förhandlingar om parterna kommer överens om det.

26. Samtliga skiljemän ska närvara under hela förhandlingen.

27. Om inte parterna kommer överens om något annat får följande personer närvara vid förhandlingen, oavsett om förhandlingen är offentlig eller inte:

    a) Ombud för en part.

    b) Rådgivare.

c) Biträden och administrativ personal.

d) Skiljedomstolens tolkar, översättare och protokollförare.

e) Sakkunniga, enligt vad skiljedomstolen bestämmer i enlighet med artikel 751.2 i detta avtal.

28. Senast fem dagar före dagen för förhandlingen ska varje part till skiljedomstolen och till den andra parten överlämna en förteckning över namnen på de personer som kommer att göra muntliga framställningar eller föredragningar vid förhandlingen på den partens vägnar och namnen på andra ombud och rådgivare som kommer att närvara vid förhandlingen.

29. Skiljedomstolen ska genomföra förhandlingen enligt följande, och säkerställa att den klagande parten och den svarande parten ges lika tid för både framställningar och repliker:

Framställning

a) Den klagande partens framställning.

b) Den svarande partens framställning.

Genmäle

a) Den klagande partens replik.

b) Den svarande partens duplik.

30. Skiljedomstolen får rikta frågor till endera parten när som helst under förhandlingen.

31. Skiljedomstolen ska ombesörja att en utskrift av förhandlingen utarbetas och överlämnas till parterna så snart som möjligt efter förhandlingen. Parterna får lämna synpunkter på utskriften och skiljedomstolen får beakta synpunkterna.

32. Varje part får ge in en kompletterande skriftlig inlaga om frågor som kom upp under förhandlingen inom tio dagar från dagen för förhandlingen.

IX. Skriftliga frågor

33. Skiljedomstolen får när som helst under förfarandet ställa skriftliga frågor till en part eller båda parter. Frågor som ställs till en part ska sändas i kopia till den andra parten.

34. Varje part ska tillhandahålla den andra parten en kopia av sina svar på skiljedomstolens frågor. Den andra parten ska ges tillfälle att lämna skriftliga synpunkter på partens svar inom fem dagar från det att en sådan kopia överlämnats.

X. Konfidentialitet

35. Varje part och skiljedomstolen ska behandla som konfidentiella alla uppgifter som den andra parten lämnar till skiljedomstolen och som enligt den andra parten är konfidentiella. När en part till skiljedomstolen ger in en skriftlig inlaga som innehåller konfidentiella uppgifter ska den också inom 15 dagar ge in en inlaga utan de konfidentiella uppgifterna, vilken ska offentliggöras.

36. Inget i dessa förfaranderegler ska hindra en part från att offentliggöra sina egna ståndpunkter under förutsättning att parten, när den hänvisar till uppgifter som lämnats av den andra parten, inte lämnar ut några uppgifter som den andra parten har angivit som konfidentiella.

37. Skiljedomstolen ska sammanträda bakom stängda dörrar när en parts inlagor och framställningar innehåller konfidentiella uppgifter. Parterna ska upprätthålla konfidentialiteten avseende förhandlingar i skiljedomstolen som hålls bakom stängda dörrar.

XI. Ensidiga kontakter

38. Skiljedomstolen får inte möta eller på annat sätt muntligen kommunicera med en part utan att den andra parten är närvarande.

39. En skiljeman får inte diskutera någon aspekt av den fråga förfarandet gäller med någon av eller båda parterna i de andra skiljemännens frånvaro.

XII. *Amicus curiae*-inlagor

40. Om parterna inte kommer överens om något annat inom fem dagar räknat från den dag då skiljedomstolen inrättades, får skiljedomstolen ta emot skriftliga inlagor som den inte begärt från en fysisk eller juridisk person som är etablerad på en parts territorium och som är fristående från parternas myndigheter, förutsatt att dessa

a) mottas av skiljedomstolen inom tio dagar räknat från den dag då skiljedomstolen inrättades,

b) är kortfattade och under inga omständigheter längre än 15 sidor, inklusive bilagor, med dubbelt radavstånd,

c) har direkt relevans för en sakfråga eller en rättslig fråga som prövas av skiljedomstolen,

d) innehåller en beskrivning av den person som inger inlagan, med uppgift, för en fysisk person, om medborgarskap och, för en juridisk person, etableringsort, art av verksamhet, rättslig status, allmänna syften och finansieringskällor,

e) anger arten av det intresse som den tredje personen har i skiljedomstolens förfarande, och

f) är avfattade på engelska.

41. Inlagorna ska överlämnas till parterna för synpunkter. Parterna får lämna synpunkter till skiljedomstolen inom tio dagar från överlämnandet av inlagorna.

42. Skiljedomstolen ska i sin rapport förteckna samtliga inlagor som den tagit emot i enlighet med regel 40. Skiljedomstolen ska inte vara skyldig att i sin rapport kommentera de framställningar som görs i sådana inlagor, men om den gör det ska den även ta hänsyn till eventuella synpunkter från parterna i enlighet med regel 41.

XIII. Brådskande ärenden

43. I sådana brådskande ärenden som avses i artikel 744 i detta avtal ska skiljedomstolen efter samråd med parterna på lämpligt sätt anpassa de tidsfrister som avses i dessa förfaranderegler. Skiljedomstolen ska informera parterna om sådana anpassningar.

XIV. Översättning och tolkning

44. Språket för förfaranden inför skiljedomstolen ska vara engelska. Skiljedomstolens avgöranden, rapporter och beslut ska utfärdas på engelska.

45. Varje part ska bära sina egna kostnader för översättning av alla handlingar som ges in till skiljedomstolen som inte ursprungligen är avfattade på engelska, samt för alla kostnader för tolkning under förhandlingen för dess företrädare eller rådgivare.

XV. Andra förfaranden

46. De tidsfrister som fastställs i dessa förfaranderegler ska anpassas i enlighet med de särskilda tidsfrister som föreskrivs för antagandet av en rapport eller ett beslut av skiljedomstolen i förfarandet enligt artiklarna 747–750 i detta avtal.

BILAGA 49

UPPFÖRANDEKOD FÖR SKILJEMÄN

I. Definitioner

1. I denna uppförandekod gäller följande definitioner:

a) *administrativ personal*: i förbindelse med en skiljeman, personer som står under en skiljemans ledning och kontroll och som inte är biträden.

b) *skiljeman*: en ledamot av en skiljedomstol.

c) *biträde*: en enskild person som, inom ramen för en skiljemans mandat, utför utredningsarbete eller lämnar bistånd till en skiljeman.

d) *kandidat*: en person vars namn står på den förteckning över skiljemän som avses i artikel 752 i detta avtal och som kan komma i fråga för att väljas till skiljeman enligt artikel 740 i detta avtal.

II. Ledande principer

2. För att bibehålla integriteten och objektiviteten i tvistlösningsmekanismen ska varje kandidat och skiljeman

   a) bekanta sig med denna uppförandekod,

   b) vara oberoende och opartisk,

   c) undvika direkta eller indirekta intressekonflikter,

   d) undvika oegentligheter och sådant som kan ge intryck av oegentligheter eller partiskhet,

   e) iaktta stränga uppföranderegler, och

   f) inte låta sig påverkas av egna intressen, påtryckningar från utomstående, politiska överväganden, den allmänna opinionen, lojalitet i förhållande till en part eller fruktan för kritik.

3. En skiljeman får varken direkt eller indirekt påta sig förpliktelser eller acceptera förmåner som på något sätt skulle kunna inkräkta, eller synas inkräkta, på skiljemannens utövande av sina uppdrag.

4. En skiljeman får inte utnyttja sin ställning som medlem av skiljedomstolen för att främja personliga eller privata intressen. En ledamot ska undvika agerande som kan ge intryck av att andra skulle ha särskilda möjligheter att påverka honom eller henne.

5. En skiljeman får inte låta tidigare eller nuvarande förbindelser eller åligganden rörande ekonomi, affärsverksamhet, yrkesliv, personliga eller sociala relationer påverka hans eller hennes uppträdande eller omdöme.

6. En skiljeman ska undvika att inleda förbindelser eller förvärva ekonomiska intressen som kan påverka hans eller hennes opartiskhet eller som rimligen skulle kunna ge intryck av oegentligheter eller partiskhet.

III. Skyldighet att lämna uppgifter

7. En kandidat som ombetts utföra ett uppdrag som skiljeman ska, innan han eller hon godtar utnämningen till skiljeman enligt artikel 740 i detta avtal, lämna uppgift om sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter som kan påverka hans eller hennes oberoende eller opartiskhet eller som rimligen skulle kunna ge upphov till ett intryck av oegentligheter eller partiskhet i förfarandet. I detta syfte ska en kandidat vidta alla rimliga åtgärder för att söka utröna om det föreligger några sådana intressen, förbindelser och andra omständigheter, inklusive finansiella intressen, yrkesmässiga intressen, eller anställnings- eller familjerelaterade intressen.

8. Skyldigheten att lämna uppgifter enligt punkt 7 är en kontinuerlig skyldighet som innebär att en skiljeman ska lämna uppgift om sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter som uppstår under något skede i förfarandet.

9. Kandidaten eller skiljemannen ska underrätta partnerskapsrådet om alla frågor som rör faktiska eller möjliga överträdelser av denna uppförandekod, så snart som han eller hon får kännedom om dem, så att parterna kan ta ställning till dem.

IV. Skiljemännens uppdrag

10. När en skiljeman har godtagit en utnämning till skiljeman ska han eller hon vara tillgänglig för att utföra sitt uppdrag och ska utföra sitt uppdrag noggrant och skyndsamt under hela förfarandet, med iakttagande av ärlighet och omsorg.

11. En skiljeman ska endast ta ställning till de frågor som uppkommer inom ramen för förfarandet och som är nödvändiga för ett avgörande och får inte delegera sina uppgifter till någon annan.

12. En skiljeman ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att hans eller hennes biträden och administrativa personal är medvetna om och följer bestämmelserna i delarna II, III, IV och VI i denna uppförandekod.

V. Före detta skiljemäns skyldigheter

13. Varje före detta skiljeman ska undvika agerande som kan ge intryck av att han eller hon varit partisk vid fullgörandet av sina uppgifter som skiljeman eller vunnit någon fördel av skiljedomstolens avgörande.

14. Varje före detta skiljeman ska fullgöra skyldigheterna i del VI i denna uppförandekod.

VI. Konfidentialitet

15. En skiljeman ska inte vid någon tidpunkt lämna ut icke-offentlig information som rör förfarandet eller som erhållits under det förfarande för vilket han eller hon har utsetts. En skiljeman får inte under några omständigheter lämna ut eller använda sådan information för att vinna en personlig fördel eller fördel för andra eller för att negativt påverka andras intressen.

16. En skiljeman får inte lämna ut ett avgörande av skiljedomstolen, eller delar av det, innan det har offentliggjorts i enlighet med del sex avdelning I i detta avtal.

17. En skiljeman får inte vid något tillfälle lämna ut vad som framkommit vid överläggningarna i skiljedomstolen eller vad någon enskild skiljeman yttrat och inte heller göra några uttalanden om det förfarande för vilket han eller hon har utsetts, eller om de tvistiga frågorna i målet.

VII. Kostnader

18. Varje skiljeman ska föra register över och lämna in en slutlig redovisning av hur mycket tid som ägnats åt förfarandet och av sina utgifter, samt tid och utgifter för sina biträden och sin administrativa personal.

PROTOKOLL
OM ADMINISTRATIVT SAMARBETE OCH BEDRÄGERIBEKÄMPNING INOM OMRÅDET MERVÄRDESSKATT OCH OM ÖMSESIDIGT BISTÅND FÖR INDRIVNING AV FORDRINGAR SOM AVSER SKATTER OCH TULLAR

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL PVAT.1

Mål

Målet för detta protokoll är att fastställa ramverket för administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och Förenade kungariket, så att deras myndigheter ska kunna bistå varandra för att säkerställa efterlevnad av mervärdesskattelagstiftningen, skydda mervärdesskatteintäkter och driva in fordringar som avser skatter och tullar.

ARTIKEL PVAT.2

Tillämpningsområde

1. I detta protokoll fastställs regler och förfaranden för samarbetet

a) om att utbyta all information som kan göra det möjligt att korrekt fastställa mervärdesskatten, säkerställa en korrekt tillämpning av mervärdesskatten och bekämpa mervärdesskattebedrägeri, och

b) för indrivning av

i) fordringar som avser mervärdesskatt, tullar och punktskatter som tas ut av en stat eller på en stats vägnar eller av dess territoriella eller administrativa enheter, med undantag av de lokala myndigheterna, eller på unionens vägnar,

ii) administrativa sanktioner, böter, avgifter och tilläggsavgifter avseende de fordringar som avses i led i och som tagits ut av de administrativa myndigheter som är behöriga att ta ut de berörda skatterna eller avgifterna, eller genomföra administrativa utredningar som rör dessa, eller som bekräftats av administrativa eller rättsliga organ på begäran av dessa administrativa myndigheter, och

iii) räntor och kostnader avseende de fordringar som avses i leden i och ii.

2. Detta protokoll ska inte påverka tillämpningen av reglerna om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och bistånd för indrivning av fordringar mellan medlemsstaterna.

3. Detta protokoll ska inte påverka tillämpningen av reglerna om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål.

ARTIKEL PVAT.3

Definitioner

I detta protokoll gäller följande definitioner:

a) *administrativ utredning*: alla kontroller, utredningar och övriga åtgärder som staterna genomför för att fullgöra sina skyldigheter att säkerställa att mervärdesskattelagstiftningen tillämpas korrekt.

b) *ansökande myndighet*: ett centralt kontaktkontor eller ett kontaktorgan i en stat som framställer en begäran enligt avdelning III.

c) *automatiskt utbyte*: systematiskt tillhandahållande av på förhand bestämd information utan föregående begäran till en annan stat.

d) *på elektronisk väg*: användning av elektronisk utrustning för behandling, inbegripet digital signalkomprimering, och lagring av information, via kabel, radio, optisk teknik eller andra elektromagnetiska medel.

e) *CCN/CSI-nätet*: den gemensamma plattform som bygger på Gemensamma kommunikationsnätet (*CCN*) och Gemensamma systemgränssnittet (*CSI*), vilken unionen har utformat för att säkerställa all överföring på elektronisk väg mellan behöriga myndigheter inom området för beskattning.

f) *centralt kontaktkontor*: det kontor som har utsetts enligt artikel PVAT.4.2, med huvudansvar för kontakter vid tillämpningen av avdelning II eller III.

g) *behörig myndighet*: den myndighet som utsetts enligt artikel PVAT.4.1.

h) *behörig tjänsteman*: en tjänsteman som har utsetts enligt artikel PVAT.4.4 och som kan utbyta information direkt enligt avdelning II.

i) *tullar*: den tull som ska betalas på varor som förs in i eller ut ur varje parts tullområde i enlighet med reglerna i varje parts tullagstiftning.

j) *punktskatter*: de tullar och avgifter som definieras som sådana enligt den nationella lagstiftningen i den stat där den ansökande myndigheten är belägen.

k) *kontaktorgan*: ett annat kontor än det centrala kontaktkontoret, vilket har utsetts till detta enligt artikel PVAT.4.3 för att begära eller bevilja ömsesidigt bistånd enligt avdelning II eller avdelning III.

l) *person*: varje person enligt definitionen i artikel 512 l i detta avtal.[1]

m) *anmodad myndighet*: ett centralt kontaktkontor, ett kontaktorgan eller – vad gäller samarbete enligt avdelning II – en behörig tjänsteman som mottar en begäran från en begärande myndighet eller en ansökande myndighet.

[1] För tydlighetens skull påpekas att det förutsätts att begreppet *person*, i synnerhet vid tillämpningen av detta kapitel, inbegriper varje sammanslutning av personer som saknar rättslig ställning som juridisk person men som enligt tillämplig lagstiftning tillerkänns rättskapacitet.
Det inbegriper också varje annan juridisk konstruktion, oavsett hur den är beskaffad eller utformad och oavsett om den har status som juridisk person eller inte, som utför transaktioner som omfattas av mervärdesskatt eller är betalningsskyldig för de fordringar som avses i artikel PVAT.2.1 b i detta protokoll.

n) *begärande myndighet*: ett centralt kontaktkontor, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman som begär bistånd enligt avdelning II på en behörig myndighets vägnar.

o) *samtidig kontroll*: samordnad kontroll av skattesituationen för en beskattningsbar person eller två eller flera beskattningsbara personer som har en anknytning till varandra och som organiseras av två eller fler stater som har gemensamma eller kompletterande intressen.

p) *den specialiserade kommittén*: den specialiserade handelskommittén för administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt och indrivning av skatter och tullar.

q) *spontant utbyte*: icke-systematiskt lämnande av uppgifter till en annan stat, när som helst och utan föregående begäran.

r) *stat*: en medlemsstat eller Förenade kungariket, beroende på sammanhanget.

s) *tredjeland*: ett land som varken är en medlemsstat eller Förenade kungariket.

t) *mervärdesskatt*: för unionens del mervärdesskatt i enlighet med rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt och för Förenade kungarikets del mervärdesskatt i enlighet med *Value Added Tax Act 1994*.

ARTIKEL PVAT.4

Organisation

1. Varje stat ska utse en behörig myndighet som ansvarar för tillämpningen av detta protokoll.

2. Varje stat ska utse

a) ett centralt kontaktkontor med huvudansvar för tillämpningen av avdelning II i detta protokoll, och

b) ett centralt kontaktkontor med huvudansvar för tillämpningen av avdelning III i detta protokoll.

3. Varje behörig myndighet får, direkt eller genom delegering, utse

a) kontaktorgan som direkt ska utbyta information enligt avdelning II i detta protokoll,

b) kontaktorgan som ska begära eller bevilja ömsesidigt bistånd enligt avdelning III i detta protokoll, inom ramen för sin särskilda territoriella eller operativa behörighet.

4. Varje behörig myndighet får, direkt eller genom delegering, utse behöriga tjänstemän som direkt kan utbyta information på grundval av avdelning II i detta protokoll.

5. Varje centralt kontaktkontor ska hålla förteckningen över kontaktorganen och de behöriga tjänstemännen aktuell och göra den tillgänglig för de övriga centrala kontaktkontoren.

6. När ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman skickar eller tar emot en begäran om bistånd enligt detta protokoll, ska det informera sitt centrala kontaktkontor om detta.

7. Om ett centralt kontaktkontor, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman tar emot en begäran om ömsesidigt bistånd som kräver en åtgärd utanför dess behörighet, ska de utan dröjsmål överlämna begäran till det behöriga centrala kontaktkontoret eller kontaktorganet och informera den begärande eller ansökande myndigheten om detta. I sådant fall ska den tidsfrist som avses i artikel PVAT.8 börja löpa dagen efter det att begäran om bistånd överlämnats till det behöriga centrala kontaktkontoret eller det behöriga kontaktorganet.

8. Varje stat ska underrätta den specialiserade kommittén om sin behöriga myndighet enligt detta protokoll inom en månad från undertecknandet av detta avtal och ska underrätta den om eventuella ändringar utan dröjsmål. Den specialiserade kommittén ska hålla förteckningen över behöriga myndigheter uppdaterad.

ARTIKEL PVAT.5

Avtal om servicenivå

Ett avtal om servicenivå, vilket ska sörja för den tekniska kvaliteten på och omfattningen av tjänsterna för att kommunikations- och informationsutbytessystemen ska fungera, ska ingås i enlighet med ett förfarande som fastställs av den specialiserade kommittén.

ARTIKEL PVAT.6

Konfidentialitet

1. Alla uppgifter som erhålls av en stat enligt detta protokoll ska hanteras som konfidentiella uppgifter och ska skyddas på samma sätt som uppgifter som erhålls enligt statens nationella lagstiftning.

2. Sådan information får lämnas ut till personer eller myndigheter (inbegripet domstolar och administrativa organ eller tillsynsorgan) som tillämpar lagstiftning om mervärdesskatt och för att korrekt fastställa mervärdesskatt samt i syfte att vidta verkställighetsåtgärder inklusive indrivning eller säkerhetsåtgärder avseende de fordringar som avses i artikel PVAT.2.1 b.

3. De uppgifter som avses i punkt 1 får också användas för fastställande av andra skatter och för fastställande och tillämpning, inklusive indrivning eller säkerhetsåtgärder, när det gäller fordringar som avser obligatoriska socialförsäkringsavgifter. Om den information som utbyts avslöjar eller bidrar till att styrka överträdelser av skattelagstiftningen får den också användas för att ålägga administrativa sanktioner eller straffrättsliga påföljder. Endast de personer eller myndigheter som nämns i punkt 2 får använda informationen och endast för de ändamål som anges i de föregående meningarna i den här punkten. De får lämna ut den vid offentliga domstolsförfaranden eller i rättsliga avgöranden.

4. Trots punkterna 1 och 2 ska den stat som tillhandahåller informationen, på grundval av en motiverad begäran, tillåta att den utnyttjas för andra ändamål än de som anges i artikel PVAT.2.1 av den stat som tar emot informationen, om den får användas för liknande ändamål enligt lagstiftningen i den stat som tillhandahåller informationen. Den anmodade myndigheten ska godta eller vägra en sådan begäran inom en månad.

5. De rapporter, intyg och andra handlingar, eller vidimerade kopior eller utdrag ur sådana, som en stat erhållit i samband med bistånd enligt detta protokoll kan åberopas som bevismaterial i den staten, under samma förutsättningar som gäller för motsvarande handlingar som överlämnats av en myndighet i den staten.

6. Den information som överlämnats av en stat till en annan stat får vidarebefordras av den sistnämnda staten till en annan stat om den behöriga myndighet som överlämnade informationen har godkänt detta på förhand. Den stat från vilken informationen härrör kan motsätta sig ett sådant informationsutbyte inom tio arbetsdagar från den dag då den mottog meddelandet från den stat som önskar utbyta informationen.

7. Staterna får vidarebefordra information som erhållits enligt detta protokoll till tredjeländer, förutsatt att

a) den behöriga myndigheten från vilken informationen härrör har samtyckt till överföringen, och

b) överföringen är tillåten enligt överenskommelser om bistånd mellan den stat som överför informationen och vederbörande tredjeland.

8. När en stat mottar information från ett tredjeland får staterna utbyta denna information i den mån det är tillåtet enligt överenskommelser om bistånd med vederbörande tredjeland.

9. Varje stat ska omedelbart underrätta övriga berörda stater om brott mot konfidentialiteten och sanktioner och korrigerande åtgärder som följaktligen vidtagits.

10. Personer som är vederbörligen ackrediterade av Europeiska kommissionens ackrediteringsmyndighet för säkerhet kan få tillgång till denna information endast i den mån det är nödvändigt för drift, underhåll och utveckling av de elektroniska system som förvaltas av kommissionen och som används av staterna för att genomföra detta protokoll.

AVDELNING II

ADMINISTRATIVT SAMARBETE OCH BEKÄMPNING AV MERVÄRDESSKATTEBEDRÄGERI

KAPITEL ETT

INFORMATIONSUTBYTE PÅ BEGÄRAN

ARTIKEL PVAT.7

Informationsutbyte och administrativa utredningar

1. Den anmodade myndigheten ska på begäran av den begärande myndigheten överlämna den information som avses i artikel PVAT.2.1 a, inklusive information som gäller ett eller flera enskilda fall.

2. För att kunna lämna den information som avses i punkt 1 ska den anmodade myndigheten låta genomföra de administrativa utredningar som behövs för att få fram informationen.

3. Den begäran som avses i punkt 1 får innehålla en motiverad begäran om en särskild administrativ utredning. Den anmodade myndigheten ska inleda en administrativ utredning vid behov i samråd med den begärande myndigheten. Om den anmodade myndigheten anser att det inte behövs någon administrativ utredning, ska den omedelbart underrätta den begärande myndigheten om skälen till detta.

4. Om den anmodade myndigheten vägrar att genomföra en administrativ utredning avseende belopp som deklareras eller som skulle ha deklarerats av en beskattningsbar person som är etablerad i den anmodade myndighetens stat i samband med leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster och import av varor som görs av denna beskattningsbara person och vilka är beskattningsbara i den begärande myndighetens stat, ska den anmodade myndigheten åtminstone förse den begärande myndigheten med uppgifter om datum och belopp för alla berörda leveranser och tillhandahållanden som under de senaste två åren gjorts av den beskattningsbara personen i den begärande myndighetens stat, såvida inte den anmodade myndigheten inte innehar, och inte är skyldig att inneha, denna information enligt inhemsk lagstiftning.

5. För att skaffa fram den begärda informationen eller genomföra den begärda administrativa utredningen ska den anmodade myndigheten, eller den administrativa myndighet som den anmodade myndigheten hänskjuter ärendet till, gå till väga som om den agerade för egen räkning eller på begäran av en annan myndighet i den egna staten.

6. Den anmodade myndigheten ska på begäran av den begärande myndigheten till denna överlämna all relevant information som den får eller förfogar över samt resultaten av administrativa utredningar, i form av rapporter, redogörelser eller andra handlingar, eller vidimerade kopior av eller utdrag ur sådana.

7. Originalhandlingar ska tillhandahållas endast om detta inte strider mot de gällande bestämmelserna i den anmodade myndighetens stat.

ARTIKEL PVAT.8

Tidsfrist för att lämna information

1. Den anmodade myndigheten ska lämna den information som avses i artikel PVAT.7 så snart som möjligt och senast 90 dagar efter den dag då begäran mottagits. Om den anmodade myndigheten redan har tillgång till den berörda informationen, ska tidsfristen dock förkortas till högst 30 dagar.

2. För vissa särskilda kategorier av fall kan den anmodade och den begärande myndigheten komma överens om andra tidsfrister än de som avses i punkt 1.

3. Om den anmodade myndigheten inte kan svara på en begäran inom de tidsfrister som avses i punkterna 1 och 2, ska den omedelbart skriftligen underrätta den begärande myndigheten om skälen till att tidsfristerna inte kan iakttas och om när den räknar med att kunna svara.

KAPITEL TVÅ

INFORMATIONSUTBYTE UTAN FÖREGÅENDE BEGÄRAN

ARTIKEL PVAT.9

Typer av informationsutbyte

Informationsutbyte utan föregående begäran ska antingen vara spontana utbyten, i enlighet med artikel PVAT.10, eller automatiska utbyten i enlighet med artikel PVAT.11.

ARTIKEL PVAT.10

Spontant utbyte av information

En stats behöriga myndighet ska utan föregående begäran till den behöriga myndigheten i en annan stat spontant lämna all information enligt artikel PVAT.2.1 a, som inte har lämnats i enlighet med det automatiska utbyte som anges i artikel PVAT.11, som den har kännedom om i följande fall:

a) Om beskattningen anses äga rum i destinationsstaten och information från ursprungsstaten är nödvändig för kontrollsystemets effektivitet i destinationsstaten.

b) Om en stat har skäl att tro att ett brott mot mervärdesskattelagstiftningen har begåtts eller sannolikt har begåtts i den andra staten.

c) Om det finns en risk för bortfall av skatteintäkter i den andra staten.

ARTIKEL PVAT.11

Automatiskt utbyte av information

1. De informationskategorier som omfattas av automatiskt utbyte kommer att avgöras av den specialiserade kommittén i enlighet med artikel PVAT.39.

2. En stat får avstå från att delta i det automatiska utbytet för en eller flera informationskategorier som avses i punkt 1 om inhämtandet av information för ett sådant utbyte skulle kräva att nya åligganden införs för personer som är skyldiga att betala mervärdesskatt eller skulle ålägga staten en oproportionerlig administrativ börda.

3. Varje stat ska skriftligt underrätta den specialiserade kommittén om sitt beslut som fattats i enlighet med föregående punkt.

KAPITEL TRE

ANDRA FORMER AV SAMARBETE

ARTIKEL PVAT.12

Administrativ delgivning

1. På begäran av den begärande myndigheten ska den anmodade myndigheten, i enlighet med gällande regler om delgivning av motsvarande handlingar och beslut i den anmodade myndighetens stat, delge mottagaren alla handlingar och beslut från de begärande myndigheterna och som avser tillämpningen av mervärdesskattelagstiftningen i den begärande myndighetens stat.

2. I en begäran om delgivning, som ska innehålla uppgift om ämnet för den handling eller det beslut som ska delges, ska namn, adress och all annan information som är av betydelse för att identifiera mottagaren anges.

3. Den anmodade myndigheten ska utan dröjsmål underrätta den begärande myndigheten om hur begäran om delgivning behandlats, framför allt om den dag då beslutet eller handlingen delgavs mottagaren.

ARTIKEL PVAT.13

Närvaro vid de administrativa myndigheterna och medverkan i administrativa utredningar

1. Genom överenskommelse mellan den begärande myndigheten och den anmodade myndigheten, och på de villkor som fastställts av den senare, får den anmodade myndigheten tillåta att tjänstemän som bemyndigats av den begärande myndigheten närvarar på den anmodade myndighetens kontor eller på en annan plats där dessa myndigheter utför sina uppgifter, i syfte att utbyta sådan information som avses i artikel PVAT.2.1 a. Om de begärda upplysningarna finns i dokumentation som den anmodade myndighetens tjänstemän har tillgång till, ska den begärande myndighetens tjänstemän få kopior av denna på begäran.

2. Genom överenskommelse mellan den begärande myndigheten och den anmodade myndigheten, och på de villkor som fastställts av den senare, får den anmodade myndigheten tillåta att tjänstemän som bemyndigats av den begärande myndigheten närvarar under de administrativa utredningar som utförs på den anmodade statens territorium, i syfte att utbyta sådan information som avses i artikel PVAT.2.1 a. Endast tjänstemännen vid den anmodade myndigheten ska utföra sådana administrativa utredningar. Tjänstemännen från den begärande myndigheten ska inte utöva de kontrollbefogenheter som tillkommer tjänstemännen vid den anmodade myndigheten. De kan dock få tillträde till samma lokaler och tillgång till samma handlingar som dessa tjänstemän genom förmedling av tjänstemännen vid den anmodade myndigheten och endast för ändamål som har samband med den pågående administrativa utredningen.

3. Genom överenskommelse mellan den begärande myndigheten och den anmodade myndigheten, och på de villkor som fastställts av den senare, får tjänstemän som bemyndigats av den begärande myndigheten medverka i de administrativa utredningar som utförs på den anmodade statens territorium, i syfte att utbyta sådan information som avses i artikel PVAT.2.1 a. Tjänstemännen i den anmodade och den begärande myndigheten ska gemensamt utföra sådana administrativa utredningar och dessa utredningar ska utföras med ledning av och i enlighet med lagstiftningen i den anmodade staten. Tjänstemännen från den begärande myndigheten ska få tillträde till samma lokaler och tillgång till samma handlingar som den anmodade myndighetens tjänstemän och ha möjlighet att ställa frågor till beskattningsbara personer, i den utsträckning den anmodade statens lagstiftning tillåter att den statens tjänstemän gör detta.

När det är tillåtet enligt den anmodade statens lagstiftning ska tjänstemännen från de begärande staterna utöva samma kontrollbefogenheter som tillkommer tjänstemännen från den anmodade staten.

Tjänstemännen från den begärande myndigheten får utöva sina kontrollbefogenheter i det enda syftet att utföra den administrativa utredningen.

Genom överenskommelse mellan de begärande myndigheterna och den anmodade myndigheten, och på de villkor som fastställts av den anmodade myndigheten, får de medverkande myndigheterna utarbeta en gemensam utredningsrapport.

4. De tjänstemän från den begärande myndigheten som uppehåller sig i en annan stat i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 ska alltid kunna uppvisa ett skriftligt tillstånd, där deras identitet och befattning anges.

ARTIKEL PVAT.14

Samtidiga kontroller

1. Staterna får komma överens om att utföra samtidiga kontroller när de anser att sådana kontroller är mer effektiva än kontroller som utförs av endast en stat.

2. En stat ska självständigt identifiera de beskattningsbara personer som den avser att föreslå för en samtidig kontroll. Den behöriga myndigheten i denna stat ska underrätta de behöriga myndigheterna i övriga berörda stater om vilka fall som föreslås för en samtidig kontroll. Den ska i största möjliga utsträckning motivera sitt val genom att tillhandahålla den information som har lett till detta beslut. Den ska ange den tidsperiod under vilken kontrollerna bör utföras.

3. En behörig myndighet som tar emot förslaget om en samtidig kontroll ska bekräfta sitt samtycke eller motivera sitt avslag för den motsvarande myndigheten, i princip senast två veckor efter den dag då förslaget togs emot men senast en månad efter den dag då förslaget togs emot.

4. Varje behörig myndighet ska utse en företrädare som ansvarar för att leda och samordna kontrollen.

KAPITEL FYRA

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL PVAT.15

Villkor för informationsutbytet

1. Den anmodade myndigheten ska till den begärande myndigheten lämna den information som avses i artikel PVAT.2.1 a eller utföra den administrativa delgivning som avses i artikel PVAT.12 under förutsättning att

a) antalet och arten av de förfrågningar om information som görs av den begärande myndigheten inte innebär en oproportionerlig administrativ börda för den anmodade myndigheten, och

b) den begärande myndigheten har uttömt de vanliga informationskällor som den allt efter omständigheterna kan använda för att skaffa den begärda informationen, eller åtgärder som den rimligen kunde ha genomfört för att utföra den begärda administrativa delgivningen, utan att riskera det önskade resultatet.

2. Detta protokoll ska inte innebära någon förpliktelse att låta genomföra utredningar eller att lämna information om ett specifikt fall, om den stat som skulle lämna informationen av sin lagstiftning eller administrativa praxis är förhindrad att göra utredningarna eller att inhämta eller använda informationen för dess egna ändamål.

3. En anmodad myndighet får vägra att tillhandahålla information, om den begärande myndigheten av juridiska skäl är förhindrad att lämna liknande information. Den anmodade myndigheten ska underrätta den specialiserade kommittén om skälen till vägran.

4. Det är tillåtet att vägra att tillhandahålla information om det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringssätt röjs, eller om det gäller information vars utlämnande skulle strida mot allmän ordning.

5. Punkterna 2, 3 och 4 får inte under några omständigheter tolkas som att den anmodade myndigheten har rätt att vägra att lämna information enbart på grund av att informationen innehas av en bank, ett annat finansinstitut, en förvaltare eller en person som agerar i egenskap av ombud eller förvaltare, eller på grund av att informationen rör ägarintressen i en juridisk person.

6. Den anmodade myndigheten ska underrätta den begärande myndigheten om skälen till att den inte efterkommer en begäran om bistånd.

ARTIKEL PVAT.16

Återkoppling

Om en behörig myndighet lämnar information i enlighet med artikel PVAT.7 eller PVAT.10 kan den begära att den behöriga myndighet som tog emot informationen ger återkoppling om den mottagna informationen. Om en sådan begäran görs ska den behöriga myndighet som tog emot informationen, utan att det påverkar de bestämmelser om skattesekretess och uppgiftsskydd som tillämpas i dess stat, ge återkoppling så snart som möjligt, förutsatt att detta inte medför en oproportionerlig administrativ börda för den.

ARTIKEL PVAT.17

Språk

En begäran om bistånd, inbegripet begäran om delgivning, och bifogade handlingar ska avfattas på ett språk som den anmodade och den begärande myndigheten kommit överens om.

ARTIKEL PVAT.18

Statistiska uppgifter

1. Senast den 30 juni varje år ska parterna på elektronisk väg till den specialiserade kommittén överlämna en förteckning över statistiska uppgifter om tillämpningen av denna avdelning.

2. Innehållet i och formatet för de statistiska uppgifter som ska lämnas enligt punkt 1 ska fastställas av den specialiserade kommittén.

ARTIKEL PVAT.19

Standardformulär och kommunikationsmedel

1. Information som överlämnas i enlighet med artiklarna PVAT.7, PVAT.10, PVAT.11, PVAT.12 och PVAT.16 och statistik som överlämnas i enlighet med artikel PVAT.18 ska tillhandahållas med hjälp av ett sådant standardformulär som avses i artikel PVAT.39.2 d, utom i de fall som avses i artikel PVAT.6.7 och PVAT.6.8 eller i enskilda fall när de respektive behöriga myndigheterna anser att andra säkra medel är lämpligare och enas om att använda dem.

2. Standardformuläret ska så vitt det är möjligt tillhandahållas på elektronisk väg.

3. Om en begäran inte i sin helhet har lämnats in genom de elektroniska systemen ska den anmodade myndigheten utan dröjsmål bekräfta mottagandet av begäran på elektronisk väg och under alla omständigheter senast fem arbetsdagar efter mottagandet.

4. Om en myndighet har mottagit en begäran eller information som den inte är den avsedda mottagaren för, ska den utan dröjsmål skicka ett meddelande på elektronisk väg till avsändaren och under alla omständigheter senast fem arbetsdagar efter mottagandet.

5. I avvaktan på att den specialiserade kommittén antar de beslut som avses i artikel PVAT.39.2 ska de behöriga myndigheterna tillämpa de regler som anges i bilagan till detta protokoll, inklusive standardformulären.

AVDELNING III

BISTÅND MED INDRIVNING

KAPITEL ETT

INFORMATIONSUTBYTE

ARTIKEL PVAT.20

Begäran om information

1. På begäran av den ansökande myndigheten ska den anmodade myndigheten tillhandahålla all information som kan förutses vara relevant för den ansökande myndigheten vid indrivningen av dess fordringar enligt artikel PVAT.2.1 b. Begäran om upplysningar ska innehålla information om namn och alla andra uppgifter som är relevanta för identifieringen av de berörda personerna, om sådan information finns tillgänglig.

I syfte att tillhandahålla denna information ska den anmodade myndigheten se till att de administrativa utredningar genomförs som krävs för att erhålla den.

2. Den anmodade myndigheten ska inte vara skyldig att tillhandahålla information

a) som den inte skulle kunna få för att driva in liknande fordringar för egen del,

b) som skulle avslöja affärs- och industrihemligheter eller yrkeshemligheter, eller

c) som om den yppas skulle kunna vara till skada för säkerheten eller strida mot allmän ordning i den anmodade myndighetens stat.

3. Under inga omständigheter får punkt 2 tolkas som att en anmodad myndighet tillåts att vägra att lämna information enbart på grund av att denna information innehas av en bank, ett annat finansinstitut, en förvaltare eller en person som agerar i egenskap av ombud eller förvaltare, eller på grund av att informationen rör ägarintressen i en juridisk person.

4. Den anmodade myndigheten ska underrätta den ansökande myndigheten om skälen till att den avslår en begäran om information.

ARTIKEL PVAT.21

Informationsutbyte utan föregående begäran

Om en återbetalning av skatter eller tullar avser en person som är etablerad eller som har hemvist i en annan stat, får den stat från vilken återbetalningen ska ske underrätta etablerings- eller hemviststaten om den kommande återbetalningen.

ARTIKEL PVAT.22

Närvaro vid de administrativa myndigheterna och medverkan i administrativa utredningar

1. I syfte att främja det ömsesidiga bistånd som föreskrivs i denna avdelning får tjänstemän som bemyndigats av den ansökande myndigheten, efter överenskommelse mellan den ansökande myndigheten och den anmodade myndigheten och i enlighet med de bestämmelser som den sistnämnda myndigheten fastställt,

a) närvara på de kontor där den anmodade statens tjänstemän utför sina arbetsuppgifter,

b) närvara vid de administrativa utredningar som utförs på den anmodade statens territorium, och

c) bistå den anmodade statens behöriga tjänstemän under domstolsförfaranden i den staten.

2. Om det är tillåtet enligt tillämplig lagstiftning i den anmodade staten kan det i den överenskommelse som avses i punkt 1 b föreskrivas att tjänstemän från den ansökande myndigheten får höra enskilda personer och granska handlingar.

3. De tjänstemän som av den ansökande myndigheten har bemyndigats att tillämpa den möjlighet som punkterna 1 och 2 erbjuder ska alltid kunna uppvisa en skriftlig fullmakt, där deras identitet och befattning anges.

KAPITEL TVÅ

BISTÅND FÖR DELGIVNING AV HANDLINGAR

ARTIKEL PVAT.23

Begäran om delgivning av vissa handlingar rörande fordringar

1. Den anmodade myndigheten ska på begäran av den ansökande myndigheten delge mottagaren alla handlingar, inbegripet de som är av juridisk karaktär, från den ansökande myndighetens stat vilka rör en fordran enligt artikel PVAT.2.1 b eller indrivning av en sådan.

Begäran om delgivning ska åtföljas av ett standardformulär med åtminstone följande uppgifter:

a) Namn, adress och andra uppgifter som är relevanta för identifiering av mottagaren.

b) Syftet med delgivningen och den tidsfrist inom vilken delgivningen ska utföras.

c) En beskrivning av den bifogade handlingen samt den berörda fordrans art och belopp.

d) Namn, adress och andra kontaktuppgifter avseende

   i) det kontor som är ansvarigt för de bifogade handlingarna, och

ii) det kontor som kan lämna ytterligare upplysningar om den delgivna handlingen eller om möjligheterna att bestrida betalningsskyldigheten.

2. Den ansökande myndigheten ska begära delgivning enligt denna artikel endast när den inte kan utföra delgivningen i enlighet med gällande bestämmelser för delgivning av den berörda handlingen i sin egen stat, eller när sådan delgivning skulle medföra orimliga svårigheter.

3. Den anmodade myndigheten ska omedelbart underrätta den ansökande myndigheten om de åtgärder som vidtagits med anledning av dess begäran om delgivning, särskilt om vilket datum handlingen delgavs mottagaren.

ARTIKEL PVAT.24

Delgivningssätt

1. Den anmodade myndigheten ska säkerställa att delgivning i den anmodade staten utförs i enlighet med tillämpliga nationella lagar, andra författningar och tillämplig administrativ praxis.

2. Punkt 1 påverkar inte andra typer av delgivning som genomförts av en behörig myndighet i den ansökande staten i enlighet med gällande regler i den staten.

En behörig myndighet etablerad i den ansökande staten får delge alla handlingar direkt med rekommenderad post eller på elektronisk väg till en person som befinner sig på en annan stats territorium.

KAPITEL TRE

INDRIVNING ELLER SÄKERHETSÅTGÄRDER

ARTIKEL PVAT.25

Begäran om indrivning

1. Den anmodade myndigheten ska på begäran av den ansökande myndigheten driva in fordringar som omfattas av ett dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat.

2. Så snart den ansökande myndigheten erhåller relevanta upplysningar om det ärende som ligger till grund för begäran om indrivning ska den vidarebefordra dessa till den anmodade myndigheten.

ARTIKEL PVAT.26

Villkor för en begäran om indrivning

1. Den ansökande myndigheten får inte begära indrivning om och under den tid fordran och/eller det dokument som medger dess verkställighet bestrids i den ansökande myndighetens stat, med undantag för de fall då artikel PVAT.29.4 tredje stycket tillämpas.

2. Innan den ansökande myndigheten begär indrivning ska de lämpliga indrivningsförfaranden som finns i den ansökande myndighetens stat tillämpas, utom i följande fall:

a) Om det är uppenbart att det inte finns några tillgångar för indrivning i den staten eller att dessa förfaranden inte kommer att leda till att hela beloppet betalas, och den ansökande myndigheten har särskilda upplysningar som visar att den berörda personen har tillgångar i den anmodade myndighetens stat.

b) Om tillämpningen av sådana förfaranden i den ansökande myndighetens stat skulle medföra orimliga svårigheter.

ARTIKEL PVAT.27

Dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat och andra bifogade handlingar

1. En begäran om indrivning ska åtföljas av ett enhetligt dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat.

Detta enhetliga dokument som medger verkställighet ska motsvara huvudinnehållet i det ursprungliga dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat och utgöra den enda grundvalen för indrivningen och de säkerhetsåtgärder som vidtas i den anmodade myndighetens stat. Det ska inte krävas någon åtgärd för erkännande, komplettering eller ersättande i den staten.

Det enhetliga dokument som medger verkställighet ska innehålla åtminstone följande information:

a) Uppgifter som är relevanta för identifiering av det ursprungliga dokument som medger verkställighet, en beskrivning av fordran, inbegripet dess art, vilken period den omfattar, eventuella datum av betydelse för verkställighetsförfarandet samt fordrans storlek och dess olika delar såsom kapital, upplupen ränta m.m.

b) Namn och andra uppgifter som är relevanta för identifiering av gäldenären.

c) Namn, adress och andra kontaktuppgifter avseende

   i) det kontor som är ansvarigt för fastställande av fordran, och

   ii) det kontor som kan lämna ytterligare upplysningar om fordran eller möjligheterna att bestrida betalningsskyldigheten.

2. En begäran om indrivning av en fordran får åtföljas av andra handlingar som avser fordran och som utfärdats av den ansökande myndighetens stat.

ARTIKEL PVAT.28

Verkställighet av begäran om indrivning

1. När det gäller indrivning i den anmodade myndighetens stat ska varje fordran för vilken indrivning begärts behandlas som om den var den statens fordran, om inte annat föreskrivs i detta protokoll. Den anmodade myndigheten ska utnyttja sina befogenheter och förfaranden enligt den statens lagar, förordningar eller administrativa bestämmelser som avser samma fordringar eller, i avsaknad av detta, en liknande skatt eller avgift, om inte annat föreskrivs i detta protokoll.

Den anmodade myndighetens stat ska inte vara skyldig att bevilja fordringar den förmånsrätt som ges liknande fordringar som uppkommer i den anmodade myndighetens stat, om inte annat har överenskommits eller föreskrivs i den statens lagstiftning.

Den anmodade myndighetens stat ska driva in fordran i den egna valutan.

2. Den anmodade myndigheten ska snarast underrätta den ansökande myndigheten om eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av begäran om indrivning.

3. Från den dag då begäran om indrivning tas emot ska den anmodade myndigheten ta ut ränta för sen betalning i enlighet med de lagar, andra författningar och administrativa bestämmelser som tillämpas på dess egna fordringar.

4. Den anmodade myndigheten får, om tillämpliga lagar, andra författningar eller administrativa bestämmelser så medger, bevilja gäldenären betalningsuppskov eller godkänna ett avbetalningsförfarande och ta ut ränta för detta. Den ska informera den ansökande myndigheten om varje sådant beslut.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel PVAT.35.1 ska den anmodade myndigheten till den ansökande myndigheten överföra det fordringsbelopp som den har drivit in samt den ränta som avses i punkterna 3 och 4 i den här artikeln.

ARTIKEL PVAT.29

Tvistiga fordringar och verkställighetsåtgärder

1. Tvister avseende fordran, det ursprungliga dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat eller det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat och tvister avseende giltigheten av en delgivning som gjorts av en ansökande myndighet ska prövas av behöriga instanser i den ansökande myndighetens stat. Om fordran, det ursprungliga dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat eller det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat i samband med indrivning bestrids av en berörd part ska den anmodade myndigheten informera den berörda parten om att eventuell talan ska väckas vid behörig instans i den ansökande myndighetens stat i enlighet med den lagstiftning som gäller där.

2. Tvister som rör verkställighetsåtgärder som vidtagits i den anmodade myndighetens stat eller giltigheten av en delgivning som utförts av en myndighet i den anmodade staten ska prövas av den behöriga instansen i den staten i enlighet med dess lagar och andra författningar.

3. Om ett sådant ärende som avses i punkt 1 har inletts ska den ansökande myndigheten underrätta den anmodade myndigheten om detta och meddela vilka delar av fordran som inte bestrids.

4. Så snart den anmodade myndigheten har erhållit de upplysningar som avses i punkt 3, antingen från den ansökande myndigheten eller från den berörda parten, ska den skjuta upp verkställandet av den del av fordran som bestrids, i avvaktan på det beslut som den behöriga instansen fattar i detta ärende, såvida inte den ansökande myndigheten begär något annat enligt tredje stycket i den här punkten.

På begäran av den ansökande myndigheten, eller om den anmodade myndigheten annars bedömer det nödvändigt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel PVAT.31, får den anmodade myndigheten vidta säkerhetsåtgärder för att säkerställa indrivningen, i den mån det är tillåtet enligt tillämpliga lagar eller andra författningar.

Den ansökande myndigheten får i enlighet med gällande lagar, andra författningar och administrativ praxis i den myndighetens stat be den anmodade myndigheten att driva in en fordran som bestrids eller en bestridd del av en fordran i den mån det är tillåtet enligt gällande lagar, andra författningar och administrativ praxis i den anmodade myndighetens stat. En sådan begäran ska vara motiverad. Om ärendet senare avgörs till gäldenärens fördel ska den ansökande myndigheten ansvara för återbetalningen av hela det indrivna beloppet och eventuell ersättning i enlighet med gällande lagstiftning i den anmodade myndighetens stat.

Om ett förfarande för ömsesidig överenskommelse har inletts mellan den ansökande myndighetens stat och den anmodade myndighetens stat och om resultatet av förfarandet kan påverka fordran med avseende på vilken bistånd har begärts, ska indrivningsåtgärderna skjutas upp eller stoppas till dess att det förfarandet har avslutats, såvida det inte rör ett fall med omedelbar brådska på grund av bedrägeri eller insolvens. Om indrivningsåtgärderna skjuts upp eller stoppas ska andra stycket tillämpas.

ARTIKEL PVAT.30

Ändring eller återkallelse av begäran om bistånd med indrivning

1. Den ansökande myndigheten ska omedelbart underrätta den anmodade myndigheten om eventuell senare ändring eller återkallelse av dess begäran om indrivning och ange skälen för denna ändring eller detta tillbakadragande.

2. Om ändringen av begäran orsakats av ett beslut av den behöriga instans som avses i artikel PVAT.29.1 ska den ansökande myndigheten översända detta beslut tillsammans med ett reviderat enhetligt dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat. Den anmodade myndigheten ska därefter fortsätta med ytterligare indrivningsåtgärder på grundval av det reviderade dokumentet.

Den indrivning eller de säkerhetsåtgärder som redan vidtagits på grundval av det ursprungliga enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat kan fortsätta på grundval av det reviderade dokumentet, såvida inte ändringen av begäran beror på att det ursprungliga dokument som medgav verkställighet i den ansökande myndighetens stat eller det ursprungliga enhetliga dokument som medgav verkställighet i den anmodade myndighetens stat förklarats ogiltigt.

Artiklarna PVAT.27 och PVAT.29 är tillämpliga med avseende på det reviderade dokumentet.

ARTIKEL PVAT.31

Begäran om säkerhetsåtgärder

1. På begäran av den ansökande myndigheten ska den anmodade myndigheten vidta säkerhetsåtgärder, ifall detta är tillåtet enligt dess nationella lagstiftning och överensstämmer med dess administrativa praxis, för att säkerställa indrivning om en fordran eller det dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat bestrids när begäran görs eller om fordran ännu inte är föremål för ett dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat, i den mån säkerhetsåtgärder är möjliga i en liknande situation enligt lagstiftning och administrativ praxis i den ansökande myndighetens stat.

Den handling som utfärdats för att medge säkerhetsåtgärder i den ansökande myndighetens stat, och som avser den fordran för vilken ömsesidigt bistånd begärs ska, i förekommande fall, bifogas begäran om säkerhetsåtgärder i den anmodade myndighetens stat. Denna handling ska inte bli föremål för någon åtgärd för erkännande, komplettering eller ersättande i den anmodade myndighetens stat.

2. Begäran om säkerhetsåtgärder får åtföljas av andra handlingar som avser fordran.

ARTIKEL PVAT.32

Regler som gäller för begäran om säkerhetsåtgärder

I syfte att ge verkan åt artikel PVAT.31 ska artiklarna PVAT.25.2, PVAT.28.1, PVAT.28.2, PVAT.29 och PVAT.30 gälla i tillämpliga delar på en sådan begäran som avses i artikel PVAT.31.

ARTIKEL PVAT.33

Begränsningar av den anmodade myndighetens skyldigheter

1. Den anmodade myndigheten ska inte vara skyldig att bevilja bistånd enligt artiklarna PVAT.25–PVAT.31 om indrivningen av fordran på grund av gäldenärens situation skulle förorsaka allvarliga ekonomiska eller sociala svårigheter i den anmodade myndighetens stat, om gällande lagar, författningar och administrativ praxis i den staten tillåter ett sådant undantag för nationella fordringar.

2. Den anmodade myndigheten ska inte vara skyldig att bevilja det bistånd som föreskrivs i artiklarna PVAT.25–PVAT.31, om kostnaderna eller de administrativa bördorna för den anmodade staten skulle vara klart oproportionerliga i förhållande till den ekonomiska fördel som den ansökande staten skulle få.

3. Den anmodade myndigheten ska inte vara skyldig att bevilja det bistånd som avses i artiklarna PVAT.20 och PVAT.22–PVAT.31 om den ursprungliga begäran om bistånd enligt artikel PVAT.20, PVAT.22, PVAT.23, PVAT.25 eller PVAT.31 görs för fordringar som är äldre än fem år, beräknat från den dag då fordran skulle ha betalats i den ansökande myndighetens stat till den dag den ursprungliga begäran om bistånd gjordes.

Om emellertid en fordran eller det ursprungliga dokument som medger verkställighet i den ansökande myndighetens stat bestrids, ska femårsperioden anses börja den dag då det i den ansökande myndighetens stat fastställs att fordran eller det dokument som medger verkställighet inte längre får bestridas.

Dessutom ska femårsperioden anses börja den dag då hela den förlängda betalningsfristen löper ut, i de fall betalningsuppskov eller avbetalningsarrangemang har beviljats av den ansökande myndighetens stat.

I dessa fall ska den anmodade myndigheten dock inte vara skyldig att bevilja bistånd vad avser fordringar som är äldre än tio år, beräknat från den dag då fordran skulle ha betalats i den ansökande myndighetens stat.

4. En stat ska inte vara skyldig att bevilja bistånd om det totala beloppet med avseende på vilket bistånd begärs är mindre än 5 000 GBP.

5. Den anmodade myndigheten ska underrätta den ansökande myndigheten om skälen till att den avslår en begäran om bistånd.

ARTIKEL PVAT.34

Preskriptionsfrågor

1. Frågor avseende preskription ska uteslutande regleras av gällande lagstiftning i den ansökande myndighetens stat.

2. När det gäller att skjuta upp, avbryta eller förlänga preskriptionstider ska alla åtgärder som vidtas av den anmodade myndigheten, eller på dennas vägnar, för att driva in fordringar till följd av en begäran om bistånd som leder till att preskriptionstiden skjuts upp, avbryts eller förlängs i enlighet med gällande lagstiftning i den anmodade myndighetens stat, anses ha samma verkan i den ansökande myndighetens stat, under förutsättning att motsvarande verkan föreskrivs enligt gällande lagstiftning i den sistnämnda staten.

Om det inte är möjligt att skjuta upp, avbryta eller förlänga preskriptionstiden enligt gällande lagstiftning i den anmodade myndighetens stat ska alla åtgärder som vidtas av den anmodade myndigheten, eller på dennas vägnar, för att driva in fordringar till följd av en begäran om bistånd som, om de hade vidtagits av den ansökande myndigheten eller på dennas vägnar i dess egen stat, skulle ha lett till att preskriptionstiden uppsköts, avbröts eller förlängdes i enlighet med lagstiftningen i den staten, anses ha vidtagits i den sistnämnda staten vad gäller denna verkan.

Första och andra styckena ska inte påverka rätten för den ansökande myndighetens stat att vidta åtgärder som leder till att preskriptionstiden skjuts upp, avbryts eller förlängs i enlighet med gällande lagstiftning i den staten.

3. Den ansökande myndigheten och den anmodade myndigheten ska informera varandra om eventuella åtgärder som avbryter, skjuter upp eller förlänger preskriptionstiden för den fordran för vilken indrivning eller säkerhetsåtgärder begärts, eller som skulle kunna få denna verkan.

ARTIKEL PVAT.35

Kostnader

1. Utöver de belopp som avses i artikel PVAT.28.5 ska den anmodade myndigheten eftersträva att från den berörda personen driva in och behålla alla kostnader den ådrar sig i samband med indrivningen, i enlighet med lagar och författningar i myndighetens stat. Staterna ska ömsesidigt avstå från alla krav på ersättning för de kostnader som uppstått genom det ömsesidiga bistånd de ger varandra vid tillämpningen av detta protokoll.

2. När indrivning innebär ett särskilt problem, är förbunden med mycket stora kostnader eller avser organiserad brottslighet, får den ansökande och den anmodade myndigheten emellertid komma överens om ersättning som är anpassad till det enskilda fallet.

3. Trots vad som sägs i punkt 2 ska den ansökande myndighetens stat vara betalningsskyldig gentemot den anmodade myndighetens stat för alla kostnader eller förluster som uppstår på grund av åtgärder som bedöms vara ogrundade, antingen vad gäller fordrans riktighet, eller giltigheten hos det dokument som medger verkställighet och/eller säkerhetsåtgärder och som utfärdats av den ansökande myndigheten.

KAPITEL FYRA

ALLMÄNNA REGLER FÖR
ALLA TYPER AV BEGÄRAN OM BISTÅND MED INDRIVNING

ARTIKEL PVAT.36

Användning av språk

1. Varje begäran om bistånd, standardformulär för delgivning och enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat ska översändas på eller åtföljas av en översättning till det officiella språket, eller ett av de officiella språken, i den anmodade myndighetens stat. Det faktum att vissa delar av dessa är skrivna på ett annat språk än det officiella språket eller ett av de officiella språken i den staten ska inte påverka deras giltighet eller giltigheten av förfarandet om detta andra språk är ett språk som de berörda staterna har enats om.

2. Handlingar för vilka delgivning begärs i enlighet med artikel PVAT.23 får skickas till den anmodade myndigheten på ett officiellt språk i den ansökande myndighetens stat.

3. Om en begäran åtföljs av andra handlingar än de som avses i punkterna 1 och 2 får den anmodade myndigheten vid behov begära att den ansökande myndigheten översätter dessa handlingar till det officiella språket, eller ett av de officiella språken, i den anmodade myndighetens stat, eller till ett annat språk som de berörda staterna har enats om.

ARTIKEL PVAT.37

Statistiska uppgifter om bistånd med indrivning

1. Senast den 30 juni varje år ska parterna på elektronisk väg till den specialiserade kommittén överlämna en förteckning över statistiska uppgifter om tillämpningen av denna avdelning.

2. Innehållet i och formatet för de statistiska uppgifter som ska lämnas enligt punkt 1 ska fastställas av den specialiserade kommittén.

ARTIKEL PVAT.38

Standardformulär och kommunikationsmedel vid bistånd med indrivning

1. En begäran om information enligt artikel PVAT.20.1, en begäran om delgivning enligt artikel PVAT.23.1, en begäran om indrivning enligt artikel PVAT.25.1 eller en begäran om säkerhetsåtgärder enligt artikel PVAT.31.1 samt överlämnande av statistiska uppgifter enligt artikel PVAT.37 ska skickas på elektronisk väg med hjälp av ett standardformulär, såvida detta inte är ogenomförbart av tekniska skäl. Dessa formulär ska också i möjligaste mån användas för alla andra meddelanden som rör begäran.

Det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade myndighetens stat, det dokument som medger säkerhetsåtgärder i den ansökande myndighetens stat och övriga handlingar enligt artiklarna PVAT.27 och PVAT.31 ska också skickas elektroniskt, såvida detta inte är ogenomförbart av tekniska skäl.

I tillämpliga fall kan standardformulären åtföljas av rapporter, förklaringar och eventuella andra handlingar, eller bestyrkta kopior av eller utdrag ur dessa, vilka också ska skickas på elektronisk väg, såvida detta inte är ogenomförbart av tekniska skäl.

Standardformulär och elektronisk kommunikation får också användas för informationsutbyte i enlighet med artikel PVAT.21.

2. Punkt 1 ska inte gälla den information och dokumentation som erhålls genom att tjänstemän närvarar vid myndigheter i en annan stat eller genom deltagande i administrativa utredningar i en annan stat i enlighet med artikel PVAT.22.

3. Om kommunikationen inte sker på elektronisk väg eller genom användning av standardformulär ska detta inte påverka giltigheten av de erhållna upplysningarna eller av de åtgärder som vidtas för att efterkomma en begäran om bistånd.

4. Nätet för elektronisk kommunikation och de standardformulär som antagits för tillämpningen av detta protokoll får också användas vid bistånd med indrivning avseende andra fordringar än de som avses i artikel PVAT.2.1 b, om ett sådant bistånd med indrivning är möjligt enligt andra bilaterala eller multilaterala rättsligt bindande dokument om administrativt samarbete mellan staterna.

5. I avvaktan på att den specialiserade kommittén antar de beslut som avses i artikel PVAT.39.2 ska de behöriga myndigheterna tillämpa de regler som anges i bilagan till detta protokoll, inklusive standardformulären.

6. Den anmodade myndighetens stat ska använda sin officiella valuta vid överföring av de indrivna beloppen till den ansökande myndighetens stat, om inte annat har överenskommits mellan de berörda staterna.

AVDELNING IV

GENOMFÖRANDE OCH TILLÄMPNING

ARTIKEL PVAT.39

Den specialiserade handelskommittén för administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt och indrivning av skatter och tullar

1. Den specialiserade kommittén ska

a) hålla regelbundna samråd, och

b) minst vart femte år utvärdera hur detta protokoll fungerar och hur effektivt det är.

2. Den specialiserade kommittén ska anta beslut eller rekommendationer i följande syften:

a) Fastställa frekvensen av, de praktiska arrangemangen för och de exakta informationskategorier som omfattas av det automatiska utbyte som avses i artikel PVAT.11.

b) En översyn av resultatet av det automatiska utbytet av information för varje kategori som fastställts enligt led a för att säkerställa att denna typ av utbyte enbart görs när det är det effektivaste sättet att utbyta information.

c) Fastställande av de nya informationskategorier som ska utbytas enligt artikel PVAT.11 om det automatiska utbytet är det effektivaste sättet att samarbeta.

d) Fastställa standardformulär för meddelanden enligt artiklarna PVAT.19.1 och PVAT.38.1.

e) Granska tillgången till, insamlingen av och behandlingen av statistiska uppgifter enligt artiklarna PVAT.18 och PVAT.37 för att säkerställa att de skyldigheter som fastställs i dessa artiklar inte medför en oproportionerlig administrativ börda för parterna.

f) Fastställande av vad som ska överföras via CCN/CSI-nätet eller på annat sätt.

g) Fastställande av belopp och former för Förenade kungarikets ekonomiska bidrag till unionens allmänna budget när det gäller kostnader som uppkommer på grund av Förenade kungarikets deltagande i de europeiska informationssystemen, med hänsyn tagen till de beslut som avses i leden d och f.

h) Antagande av genomförandebestämmelser om de praktiska arrangemangen för att organisera kontakterna mellan de centrala kontaktkontoren och de kontaktorgan som avses i artikel PVAT.4.2 och PVAT.4.3.

i) Fastställande av de praktiska arrangemangen mellan de centrala kontaktkontoren för genomförandet av artikel PVAT.4.5.

j) Antagande av genomförandebestämmelser för avdelning III, inbegripet omräkning av de belopp som ska drivas in och överföring av belopp som drivits in.

k) Fastställa förfarandet för ingående av det servicenivåavtal som avses i artikel PVAT.5 och även ingå detta servicenivåavtal.

AVDELNING V

SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL PVAT.40

Verkställighet av pågående begäran

1. När en begäran om information och om administrativa utredningar som skickats i enlighet med förordning (EU) nr 904/2010 i fråga om de transaktioner som omfattas av artikel 99.1 i utträdesavtalet ännu inte har avslutats inom fyra år från utgången av övergångsperioden ska den anmodade staten se till att den verkställs i enlighet med reglerna i detta protokoll.

2. När begäranden om bistånd avseende skatter och tullar enligt artikel PVAT.2 i detta protokoll som skickats i enlighet med direktiv 2010/24/EU i fråga om de fordringar som avses i artikel 100.1 i utträdesavtalet ännu inte har avslutats inom fem år från utgången av övergångsperioden ska den anmodade staten se till att dessa begäranden om bistånd verkställs i enlighet med reglerna i detta protokoll. Den enhetliga standardformen för delgivning eller det dokument som medger verkställighet i den anmodade staten som fastställts i enlighet med den lagstiftning som avses i detta stycke ska behålla sin giltighet i syfte att genomföra sådan verkställighet. Ett reviderat enhetligt dokument som medger verkställighet i den anmodade staten kan inrättas efter utgången av den femårsperioden i fråga om fordringar för vilka bistånd begärdes före den tidpunkten. Sådana reviderade enhetliga dokument ska hänvisa till den rättsliga grund som används för den ursprungliga begäran om bistånd.

ARTIKEL PVAT.41

Förhållande till andra avtal eller överenskommelser

Detta protokoll ska ha företräde framför bestämmelserna i bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt, eller om bistånd med indrivning av fordringar som omfattas av detta protokoll, som har ingåtts mellan unionens medlemsstater och Förenade kungariket, i den mån deras bestämmelser är oförenliga med bestämmelserna i detta protokoll.

BILAGA

TILL PROTOKOLLET OM ADMINISTRATIVT SAMARBETE OCH BEDRÄGERIBEKÄMPNING INOM OMRÅDET MERVÄRDESSKATT OCH OM ÖMSESIDIGT BISTÅND FÖR INDRIVNING AV FORDRINGAR SOM AVSER SKATTER OCH TULLAR

AVSNITT 1

I avvaktan på att den specialiserade kommittén antar de beslut som avses i artikel PVAT.39.2 i detta protokoll, gäller följande regler och standardformulär:

AVSNITT 2

ORGANISERING AV KONTAKTER

2.1 De centrala kontaktkontoren med huvudansvar för tillämpningen av avdelning II i detta protokoll är tills vidare följande:

a) För Förenade kungariket: *HM Revenue and Customs, UK VAT Central Liaison Office*.

b) För medlemsstaterna: de centrala kontaktkontor som utsetts för administrativt samarbete mellan medlemsstaterna på mervärdesskatteområdet.

2.2 De centrala kontaktkontoren med huvudansvar för tillämpningen av avdelning III i detta protokoll är tills vidare följande:

a) För Förenade kungariket: *HM Revenue and Customs, Debt Management*.

b) För medlemsstaterna: de centrala kontaktkontor som utsetts för bistånd med indrivning mellan medlemsstaterna.

AVSNITT 3

ADMINISTRATIVT SAMARBETE OCH BEDRÄGERIBEKÄMPNING INOM OMRÅDET MERVÄRDESSKATT

3.1 Kommunikation

Överlämnandet av information enligt avdelning II i detta protokoll ska i möjligaste mån ske på elektronisk väg och via det gemensamma kommunikationsnätet (CCN), mellan staternas respektive brevlådor för utbyte av information om administrativt samarbete eller brevlådor för bekämpning av mervärdesskattebedrägeri.

3.2 Standardformulär

För informationsutbyte enligt avdelning II i detta protokoll ska staterna använda följande modell:

Standardformulär för begäranden om information, för spontant utbyte av information och för återkoppling mellan EU:s medlemsstater och Förenade kungariket enligt protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt

Referens för informationsutbyte:

A. GRUNDLÄGGANDE INFORMATION	
A1	
Begärande stat:	Anmodad stat:
Begärande myndighet:	Anmodad myndighet:
A2	
Tjänsteman som handlägger begäran/utbytet vid den begärande myndigheten:	Tjänsteman som handlägger svaret på begäran/utbytet vid den anmodade myndigheten:
Namn:	Namn:
E-post:	E-post:
Telefon:	Telefon:
Språk:	Språk:
A3	
Den begärande myndighetens nationella referens:	Den anmodade myndighetens nationella referens:
Fält avsett för den begärande myndigheten	Fält avsett för den anmodade myndigheten
A4	
Datum för avsändande av begäran/utbytet:	Datum för avsändande av svaret:

A5	
Antal bilagor till begäran/utbytet:	Antal bilagor till svaret:
A6	A7
○ Allmän(t) begäran/utbyte	□ Som anmodad myndighet kommer vi inte att kunna svara inom följande tidsfrister:
○ Begäran om information	○ 3 månader
○ Spontant utbyte av information	○ 1 månad för information som vi redan har tillgång till
□ Återkoppling efter spontant utbyte av information begärs	Skäl till försening:
○ Begäran/utbyte om bedrägeribekämpning	
○ Begäran om information	
○ Bedrägeri via skenföretag – Registreringskontroll/affärsverksamhet	
○ Spontant tillhandahållande av information	
□ Återkoppling efter spontant tillhandahållande av information begärs	
	□ Förväntad svarstid:
	□ Statens anmodade myndighet godkänner överföringen av informationen till en annan stat (artikel PVAT.6.6 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar) □ Återkoppling på svaret begärs

Enligt artikel PVAT.6.4 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar ska den stat som tillhandahåller informationen på grundval av en motiverad begäran tillåta att den mottagna informationen används för andra ändamål än de som anges i artikel PVAT.2.1 i det protokollet.		
B. BEGÄRAN OM ALLMÄN INFORMATION		
Begärande myndighet	Anmodad myndighet	Anmodad myndighet[1]
B1 Registreringsnummer för mervärdesskatt (om sådant inte finns tillgängligt, skatteregistreringsnummer) Registreringsnummer för mervärdesskatt:	B1 Registreringsnummer för mervärdesskatt (om sådant inte finns tillgängligt, skatteregistreringsnummer) ○ Fyll i ○ Bekräfta Registreringsnummer för mervärdesskatt:	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Registreringsnummer för mervärdesskatt:
□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt	□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt	□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt
Skatteregistreringsnummer:	Skatteregistreringsnummer:	Skatteregistreringsnummer:
B2 Namn	B2 Namn ○ Fyll i ○ Bekräfta	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Namn:
B3 Firmanamn	B3 Firmanamn ○ Fyll i ○ Bekräfta	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Firmanamn:

[1] I denna tredje kolumn fyller den anmodade myndigheten antingen i de uppgifter som begärs av den begärande myndigheten (i den andra kolumnen är alternativet ”Fyll i” markerat) eller bekräftar sanningshalten i de uppgifter som lämnats av den begärande myndigheten (i andra kolumnen är alternativet ”Bekräfta” markerat och information införd).

B4 Adress	B4 Adress ○ Fyll i ○ Bekräfta	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Adress:
B5 Följande datum i formatet (ÅÅÅÅ/MM/DD):	B5 Följande datum i formatet (ÅÅÅÅ/MM/DD): ○ Fyll i ○ Bekräfta	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer
b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer
c) Bildande	c) Bildande	c) Bildande
B6 Datum då verksamheten inleddes	B6 Datum då verksamheten inleddes ○ Fyll i ○ Bekräfta Datum då verksamheten inleddes	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Datum då verksamheten inleddes

B7 Datum då verksamheten upphörde	B7 Datum då verksamheten upphörde ○ Fyll i ○ Bekräfta Datum då verksamheten upphörde	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Datum då verksamheten upphörde
B8 Namn på chefer/direktörer	B8 Namn på chefer/direktörer ○ Fyll i ○ Bekräfta	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
B9 Namn på ägare, delägare, associerade företag, partner, agenter, intressenter eller personer med andra rättigheter i verksamheten	B9 Namn på ägare, delägare, associerade företag, partner, agenter, intressenter eller personer med andra rättigheter i verksamheten ○ Fyll i ○ Bekräfta	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
B10 Verksamhetens art	B10 Verksamhetens art ○ Fyll i ○ Bekräfta	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
a) Företagets rättsliga status	a) Företagets rättsliga status	a) Företagets rättsliga status
b) Faktisk huvudverksamhet[1]	b) Faktisk huvudverksamhet	b) Faktisk huvudverksamhet

[1] Med faktisk huvudverksamhet avses den verkliga huvudsakliga verksamhet som bedrivs av företaget (till skillnad från eventuell annan deklarerad verksamhet).

B11 Transaktionstyp	Transaktionstyp B11 Varor/tjänster som berörs ○ Fyll i ○ Bekräfta	Transaktionstyp B11 Varor/tjänster som berörs ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
Period och belopp som begäran/utbytet avser B12 Leverans av varor från ett land till ett annat		
Från	Period	Period
Till	Belopp	Belopp
Källor: □ Systemet för utbyte av information om mervärdesskatt (VIES) □ Övriga		
B13 Tillhandahållande av tjänster från ett land till ett annat		
Från	Period	Period
Till	Belopp	Belopp
Källor: □ VIES □ Övriga		

C. ÖVRIG INFORMATION
Registrering
□ C1 Den beskattningsbara personen i den anmodade staten (□) / den beskattningsbara personen i den begärande staten (□) är för närvarande inte mervärdesskatteregistrerad. Enligt VIES eller andra källor har leveranserna skett efter det datum då verksamheten upphörde. Beskriv närmare: □ C2 Den beskattningsbara personen i den anmodade staten (□) / den beskattningsbara personen i den begärande staten (□) är inte mervärdesskatteregistrerad. Enligt VIES eller andra källor har leveranserna skett före registreringsdatum. Beskriv närmare:
Transaktioner med varor/tjänster
Varor □ C3 Enligt VIES eller andra källor levererade den beskattningsbara personen i den anmodade staten varor men den beskattningsbara personen i den begärande staten ○ underlät att deklarera mottagandet av varorna, ○ förnekar mottagandet av varorna, ○ deklarerade ett förvärv till ett annat belopp, nämligen: Kontrollera och förklara. □ Jag bifogar kopior av handlingar i min besittning. □ C4 De förvärv som deklarerats av den beskattningsbara personen i den begärande staten motsvarar inte uppgifterna från VIES eller andra källor. Kontrollera och förklara. □ C5 Ange de adresser till vilka varorna levererades.

Adresser:

□ C6 Den beskattningsbara personen i den begärande staten uppger sig ha levererat till en person i den anmodade staten. Bekräfta att varorna har mottagits och huruvida de

- □ togs upp i redovisningen: ○ Ja ○ Nej
- □ deklarerades/betalades av en beskattningsbar person i den anmodade staten ○ Ja ○ Nej

Den beskattningsbara personens namn och/eller registreringsnummer för mervärdesskatt i den anmodade staten.

Tidigare/vidare befordran av varorna

□ C7 Från vem köptes varorna? Ange namn, firmanamn och registreringsnummer för mervärdesskatt i fält C41.

□ C8 Till vem såldes varorna vidare? Ange namn, firmanamn och registreringsnummer för mervärdesskatt i fält C41.

Tjänster

□ C9 Enligt VIES eller andra källor levererade den beskattningsbara personen i den anmodade staten tjänster som var beskattningsbara i den begärande staten men den beskattningsbara personen i den begärande staten antingen

- ○ underlät att deklarera tjänsten,
- ○ förnekar att ha mottagit tjänsten,
- ○ deklarerade att tjänsten mottagits mot ett annat belopp, nämligen:

Kontrollera och förklara.

□ Jag bifogar kopior av handlingar i min besittning.

□ C10 De inköp som deklarerats av den beskattningsbara personen i den begärande staten motsvarar inte uppgifterna från VIES eller andra källor. Kontrollera och förklara.

□ C11 Ange de adresser vid vilka tjänsterna tillhandahölls.

Adresser:
□ C12 Den beskattningsbara personen i den begärande staten uppger sig ha levererat till en person i den anmodade staten. Bekräfta att tjänsterna har tillhandahållits och om de □ togs upp i redovisningen: ○ Ja ○ Nej □ deklarerades/betalades av en beskattningsbar person i den anmodade staten ○ Ja ○ Nej Den beskattningsbara personens namn och/eller registreringsnummer för mervärdesskatt i den anmodade staten.
Transport av varor □ C13 Ange transportörens namn/registreringsnummer för mervärdesskatt och adress.
Namn och/eller registreringsnummer för mervärdesskatt och adress:
□ C14 Vem beställde och betalade transporten av varorna?
Namn och/eller registreringsnummer för mervärdesskatt och adress:
□ C15 Vem äger det transportmedel som användes?
Namn och/eller registreringsnummer för mervärdesskatt och adress:
Fakturor □ C16 Ange fakturerat belopp och valuta.

Betalning □ C17 Ange det belopp som betalats och valuta.
□ C18 Ange bankkontoinnehavarens namn och numret på det konto från vilket och/eller till vilket betalningen gjordes.
Från: Kontoinnehavarens namn: IBAN-nummer eller kontonummer: Bank: Till: Kontoinnehavarens namn: IBAN-nummer eller kontonummer: Bank:
□ C19 Ange följande uppgifter om betalningen gjordes kontant: □ Vem överlämnade pengarna, och till vem, var och när gjordes detta? □ Genom vilken handling (kvitto på kontant betalning osv.) bekräftades betalningen? □ C20 Finns det några bevis för betalningar från tredje part? Om ja, ange ytterligare information i fält C41 ○ Ja ○ Nej
Beställning □ C21 Ange alla tillgängliga uppgifter om den person som gjort beställningen, hur beställningen gjordes och hur kontakten upprättades mellan leverantören och kunden.

Varor som omfattas av särskilda ordningar/särskilda förfaranden

Kryssa i lämplig ruta och skriv in din fråga i fält C40.

□ C22 Trepartstransaktioner.

□ C23 Ordning för beskattning av vinstmarginal.

□ C24 Distansförsäljning av varor

- □ som omfattas av unionsordningen
- □ som omfattas av importordningen

□ C25 Nya transportmedel som säljs till icke beskattningsbara personer.

□ C26 Undantag enligt tullförfarande 42XX/63XX.

□ C27 Gas och elektricitet.

□ C28 Arrangemang för avropslager.

□ C29 Annat:

Tjänster som omfattas av särskilda bestämmelser

Kryssa i lämplig ruta och skriv in din fråga i fält C40.

□ C30 Tillhandahållande av tjänster genom förmedlare.

□ C31 Tillhandahållande av tjänster med anknytning till fast egendom.

□ C32 Tillhandahållande av persontransporter.

□ C33 Tillhandahållande av varutransporter.

□ C34 Tillhandahållande av tjänster som har samband med kulturella, konstnärliga, idrottsliga, vetenskapliga, pedagogiska, underhållningsmässiga och liknande verksamheter, tjänster med anknytning till transport samt värderingar av och arbete på materiell lös egendom.

□ C35 Tillhandahållande av andra restaurang- och cateringtjänster än de som avses i C37.

□ C36 Uthyrning av transportmedel.

□ C37 Tillhandahållande av restaurang- och cateringtjänster ombord på fartyg, luftfartyg eller tåg.

□ C38 Tillhandahållande av tjänster

- □ som omfattas av tredjeländerordningen
- □ som omfattas av unionsordningen

□ C39 Tjänster för vilka regler för faktisk användning och faktiskt utnyttjande tillämpas.

□ C40 Bakgrundsinformation och ytterligare frågor.

C41 Svarsruta för fritext		
D. BEGÄRAN OM DOKUMENT		
Bifoga kopior av följande handlingar (se i förekommande fall belopp och period i del B12 och B13)		
□ D1 Fakturor	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D2 Kontrakt	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D3 Beställningar	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D4 Betalningsbevis	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D5 Transportdokumentation	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D6 Borgenärens liggare över skulder för den beskattningsbara personen i den anmodade staten	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D7 Gäldenärens liggare över fordringar för den beskattningsbara personen i den anmodade staten	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D8 Register över avropslager. Från Till	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D9 One-stop shopregister/one-stop shopregister för import Från Till	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D10 Bankkontoutdrag Från Till	○ Finns	○ Uppgift saknas
□ D11 Annat	○ Finns	○ Uppgift saknas

E. SPONTANT TILLHANDAHÅLLANDE AV INFORMATION (ALLMÄN)
□ E1 På grundval av den beskattningsbara personens räkenskaper i avsändarstaten förefaller det som om vederbörande bör vara registrerad i den mottagande staten.
□ E2 På grundval av den beskattningsbara personens räkenskaper i den sändande staten, □ tillhandahölls varor / □ tjänster till dem av en beskattningsbar person i mottagarstaten, men ingen information finns tillgänglig via VIES/tullmyndigheterna eller andra källor.
□ E3 Enligt den beskattningsbara personens räkenskaper i avsändarstaten ska mervärdesskatt betalas för varor som levererats till mottagarstaten, men inga uppgifter har förts in i VIES/tullmyndigheterna eller andra källor.
□ E4 Enligt VIES/tullmyndigheterna eller andra källor gjorde den beskattningsbara personen i mottagarstaten leveranser till en beskattningsbar person i avsändarstaten, men den senare av dessa beskattningsbara personer □ underlät att deklarera ett förvärv av □ varor/mottagande av □ tjänster, □ förnekar förvärvandet av □ varor/mottagandet av □ tjänster.
□ E5 Enligt den beskattningsbara personens räkenskaper i avsändarstaten ska mervärdesskatt betalas för tjänster som tillhandahålls i mottagarstaten.
□ E6 Bakgrund och kompletterande information:
□ E7 Jag bifogar kopior av fakturor i min besittning.

F. BEDRÄGERI VIA SKENFÖRETAG: REGISTRERINGSKONTROLL/AFFÄRSVERKSAMHET		
A. Identifiering av företaget		
Begärande myndighet	Anmodad myndighet	Anmodad myndighet[1]
F1 Registreringsnummer för mervärdesskatt (om sådant inte finns tillgängligt, skatteregistreringsnummer) Registreringsnummer för mervärdesskatt:	F1 Registreringsnummer för mervärdesskatt (om sådant inte finns tillgängligt, skatteregistreringsnummer) ○ Fyll i ○ Bekräfta Registreringsnummer för mervärdesskatt:	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Registreringsnummer för mervärdesskatt:
□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt	□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt	□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt
Skatteregistreringsnummer:	Skatteregistreringsnummer:	Skatteregistreringsnummer:
F2 Namn	F2 Namn ○ Fyll i ○ Bekräfta	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Namn:
F3 Adress	F3 Adress ○ Fyll i ○ Bekräfta	○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte Adress:

[1] I denna tredje kolumn fyller den anmodade myndigheten antingen i de uppgifter som begärs av den begärande myndigheten (i den andra kolumnen är alternativet ”Fyll i” markerat) eller bekräftar sanningshalten i de uppgifter som lämnats av den begärande myndigheten (i andra kolumnen är alternativet ”Bekräfta” markerat och information införd).

F4 Följande datum i formatet (ÅÅÅÅ/MM/DD):	F4 Följande datum i formatet (ÅÅÅÅ/MM/DD): ○ Fyll i ○ Bekräfta	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer
b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer
c) Bildande	c) Bildande	c) Bildande
F5 Ägare, delägare, associerade företag, partner, agenter, intressenter eller personer med andra rättigheter i verksamheten	F5 Ägare, delägare, associerade företag, partner, agenter, intressenter eller personer med andra rättigheter i verksamheten ○ Fyll i ○ Bekräfta	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
a) Namn	a) Namn	a) Namn
b) Adress	b) Adress	b) Adress
c) Födelsedatum	c) Födelsedatum	c) Födelsedatum
d) Nationalitet	d) Nationalitet	d) Nationalitet
F6 Chefer/direktörer	F6 Chefer/direktörer ○ Fyll i ○ Bekräfta	 ○ Jag bekräftar ○ Jag bekräftar inte
a) Namn	a) Namn	a) Namn

b) Adress	b) Adress	b) Adress
c) Födelsedatum	c) Födelsedatum	c) Födelsedatum
d) Nationalitet	d) Nationalitet	d) Nationalitet

B. Begärd information	
□ F7 Förekommer de personer som avses i F5 och F6 (med födelsedatum om detta är känt) i någon av era databaser?	○ Ja ○ Nej
□ F8 Har de personer som avses i F5 och F6 tidigare ställts till ansvar för ekonomisk brottslighet?	□ Informationen kan inte tillhandahållas av rättsliga skäl. ○ Ja ○ Nej
□ F9 Har de personer som avses i F5 och F6 tidigare varit involverade i bedrägeri via skenföretag eller andra typer av bedrägeri?	□ Informationen kan inte tillhandahållas av rättsliga skäl. ○ Ja ○ Nej
□ F10 Bor de personer som avses i F5 och F6 på den angivna adressen eller har de någon annan koppling till den?	○ Ja ○ Nej
□ F11 Är den angivna adressen bostadsadress/företagsadress/inkvarterings adress/revisorns adress/annan adress?	○ Ja ○ Nej
□ F12 Vilken affärsverksamhet rör det sig om?	
□ F13 Finns det misstankar om att företaget inte efterlever skattereglerna?	○ Ja ○ Nej

□ F14 Vad är skälet till att registreringsnumret för mervärdesskatt annullerats?	
□ F15 Lämna uppgift om eventuella associerade företag[1], inbegripet deras registreringsnummer för mervärdesskatt och eventuella synpunkter med avseende på deras trovärdighet.	
□ F16 Ange närmare uppgifter om företagets kända bankkonton i den anmodade staten och om eventuella associerade företag.	
□ F17 Uppgifter från sammanställningar eller tulldeklarationer om leveranser/förvärv av varor/tjänster för året/åren:	
□ F18 Ange information från mervärdesskattedeklarationer/om betalningar för året/åren:	
□ F19 Eventuella ytterligare kommentarer:	

G. SPONTANT TILLHANDAHÅLLANDE AV INFORMATION (BEDRÄGERI VIA SKENFÖRETAG)	
Avsändande myndighet	Mottagande myndighet
Identifiering av företaget G1 Registreringsnummer för mervärdesskatt (om sådant inte finns tillgängligt, skatteregistreringsnummer) Registreringsnummer för mervärdesskatt:	Identifiering av företaget G1 Registreringsnummer för mervärdesskatt (om sådant inte finns tillgängligt, skatteregistreringsnummer) Registreringsnummer för mervärdesskatt:
□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt	□ Registreringsnummer för mervärdesskatt ej tillgängligt
Skatteregistreringsnummer:	Skatteregistreringsnummer:

[1] Här avses alla företag med gemensamma direktörer eller andra rättsliga, ekonomiska eller finansiella kopplingar till den verksamhet som avses i rubrik A.

G2 Namn	G2 Namn
G3 Adress	G3 Adress
G4 Följande datum i formatet (ÅÅÅÅ/MM/DD):	G4 Följande datum i formatet (ÅÅÅÅ/MM/DD):
a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	a) utfärdande av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer
b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer	b) annullering av registreringsnummer för mervärdesskatt/skatteregistreringsnummer
c) Bildande	c) Bildande
G5 Ägare, delägare, associerade företag, partner, agenter, intressenter eller personer med andra rättigheter i verksamheten	G5 Ägare, delägare, associerade företag, partner, agenter, intressenter eller personer med andra rättigheter i verksamheten
a) Namn	a) Namn
b) Adress	b) Adress
c) Födelsedatum	c) Födelsedatum
d) Nationalitet	d) Nationalitet
G6 Chefer/direktörer	G6 Chefer/direktörer
a) Namn	a) Namn

b) Adress	b) Adress
c) Födelsedatum	c) Födelsedatum
d) Nationalitet	d) Nationalitet
Eventuella ytterligare kommentarer	

H. ÅTERKOPPLING[1]

Resultat med anknytning till den information som lämnats:

1. Den information som lämnats:

□ Resulterade i ytterligare granskning av mervärdesskatt eller andra skatter. Lämna närmare uppgifter om vilken typ av skatt som granskats och skattebeloppet:

Typ av skatt:

Ytterligare granskning:

Påföljd:

□ Resulterade i registrering för mervärdesskatt.

□ Resulterade i avregistrering från mervärdesskatt.

□ Resulterade i annullering av ett registreringsnummer för mervärdesskatt från VIES eller från den mervärdesskatteregistrerade skattebetalarens databas.

□ Resulterade i rättelse av mervärdesskattedeklarationer.

[1] Ska tillhandahållas av den behöriga myndighet som tar emot informationen.

□ Ledde till en skrivbordsundersökning.

□ Ledde till ett nytt granskningsförfarande eller användes som inslag i en pågående revision.

□ Ledde till en bedrägeriutredning.

□ Resulterade i en begäran om information.

□ Ledde till närvaro vid ett administrationskontor eller deltagande i den administrativa utredningen.

□ Ledde till multilateral kontroll (MLC).

□ Resulterade i andra åtgärder

□ Resulterade inte i några konkreta åtgärder.

2. Övriga anmärkningar:

Datum för översändandet:

AVSNITT 4

BISTÅND MED INDRIVNING

ARTIKEL 4.1

Kommunikation

En begäran som skickas på elektronisk väg för tillämpning av avdelning III i detta protokoll ska sändas mellan de CCN-brevlådor som har upprättats för den typ av skatt eller avgift som begäran avser, såvida inte den ansökande och den anmodade statens centrala kontaktkontor är överens om att en av brevlådorna kan användas för begäran som rör olika typer av skatter eller avgifter.

Om en begäran om delgivning av handlingar avser mer än en typ av skatt eller avgift ska den ansökande myndigheten skicka begäran till en brevlåda som upprättats för minst en av de typer av fordringar som anges i de handlingar som ska delges.

ARTIKEL 4.2

Genomförandebestämmelser rörande det enhetliga dokument
som medger verkställighet i den anmodade staten

1. De administrativa sanktioner, böter, avgifter och tilläggsavgifter samt ränta och kostnader som avses i artikel PVAT.2.1 b i detta protokoll och som, i enlighet med gällande regler i den ansökande staten, kan förfalla till betalning från och med datumet för det ursprungliga dokumentet som medger verkställighet till och med dagen före den dag då begäran om indrivning skickas, får läggas till i det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten.

2. Ett enda enhetligt dokument som medger verkställighet i den anmodade staten får utfärdas för flera fordringar och flera personer, om det motsvarar det eller de ursprungliga dokument som medger verkställighet i den ansökande staten.

3. När ursprungliga dokument som medger verkställighet för flera fordringar i den ansökande staten redan har ersatts med ett övergripande dokument som medger verkställighet för samtliga dessa fordringar i den staten får det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten baseras på de ursprungliga dokument som medger verkställighet i den sökande staten eller det övergripande dokument som för samman dessa ursprungliga dokument i den sökande staten.

4. Om det ursprungliga dokument som avses i punkt 2 eller det övergripande dokument som avses i punkt 3 innehåller flera fordringar, av vilka en eller flera redan har tagits ut eller drivits in, ska det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten endast omfatta de fordringar för vilka bistånd med indrivning begärs.

5. Om det ursprungliga dokument som avses i punkt 2 eller det övergripande dokument som avses i punkt 3 innehåller flera fordringar, kan den ansökande myndigheten förteckna dessa fordringar i olika enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten, i överensstämmelse med uppdelningen av befogenheter mellan olika indrivningskontor i den anmodade staten utifrån typ av skatt.

6. Om en framställning inte kan översändas via CCN-nätet utan skickas per post, ska det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten undertecknas av en vederbörligen bemyndigad handläggare vid den ansökande myndigheten.

ARTIKEL 4.3

Omräkning av de belopp som ska drivas in

1. Den ansökande myndigheten ska ange det belopp som ska drivas in i den ansökande statens valuta och i den anmodade statens valuta.

2. För begäran om bistånd med indrivning som skickas till Förenade kungariket ska den växelkurs användas som är den växelkurs som offentliggjorts av Europeiska centralbanken dagen före den dag då begäran skickas. Om ingen växelkurs finns tillgänglig den dagen, ska den växelkurs användas som är den senaste växelkurs som offentliggjorts av Europeiska centralbanken dagen före den dag då begäran skickas.

För begäran om bistånd med indrivning som skickas till en medlemsstat ska den växelkurs användas som är den växelkurs som offentliggjorts av Bank of England dagen före den dag då begäran skickas. Om ingen växelkurs finns tillgänglig den dagen, ska den växelkurs användas som är den senaste växelkurs som offentliggjorts av Bank of England före den dag då begäran skickas.

3. Vid omräkning av det fordringsbelopp som följer av en justering enligt artikel PVAT.30.2 i detta protokoll till valutan i den anmodade myndighetens stat ska den ansökande myndigheten använda samma växelkurs som i sin ursprungliga begäran.

ARTIKEL 4.4

Överföring av indrivna belopp

1. Indrivna belopp ska överföras inom två månader från den dag då indrivningen verkställdes, om inte annat har överenskommits mellan staterna.

2. Om den anmodade myndighetens indrivningsåtgärder emellertid bestrids av ett skäl som inte omfattas av den ansökande statens ansvar, får den anmodade myndigheten vänta med överföringen av de belopp som drivits in med anledning av den sökande statens fordran fram till dess att tvisten löses, om följande villkor är uppfyllda samtidigt:

   a) Den anmodade myndigheten anser det sannolikt att resultatet av bestridandet blir till fördel för den berörda parten.

b) Den ansökande myndigheten har inte förklarat att den kommer att återbetala redan överförda belopp om resultatet av bestridandet blir till fördel för den berörda parten.

3. Om den ansökande myndigheten har avgett en förklaring om återbetalning enligt punkt 2 b ska den återföra indrivna belopp som redan överförts av den anmodade myndigheten inom en månad från mottagandet av en begäran om återbetalning. I det fallet ska andra eventuella ersättningar bäras av enbart den anmodade myndigheten.

ARTIKEL 4.5

Återbetalning av indrivna belopp

Den anmodade myndigheten ska underrätta den ansökande myndigheten om alla åtgärder som vidtagits i den anmodade staten för återbetalning av indrivna belopp eller för gottgörelse i samband med indrivning av bestridda fordringar omedelbart efter det att den anmodade myndigheten har underrättats om en sådan åtgärd.

Den anmodade myndigheten ska så långt möjligt göra den ansökande myndigheten delaktig i förfarandena för betalning av det belopp som ska återbetalas och av den gottgörelse som ska utgå. Vid mottagande av en motiverad begäran av den anmodade myndigheten ska den ansökande myndigheten inom två månader från det att den mottog begäran överföra de belopp som återbetalats och den gottgörelse som betalats.

ARTIKEL 4.6

Standardformulär

1. För det enhetliga anmälningsformulär som bifogas begäran om delgivning enligt artikel PVAT.23 i detta protokoll ska staterna använda det formulär som upprättats i enlighet med mall A.

2. För det enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten och som avses i artikel PVAT.27 i detta protokoll och som bifogas begäran om indrivning eller begäran om säkerhetsåtgärder, eller det reviderade enhetliga dokument som medger verkställighet i den anmodade staten och som avses i artikel PVAT.30.2 i detta protokoll, ska staterna använda det formulär som upprättats i enlighet med mall B.

3. För begäran om information enligt artikel PVAT.20 i detta protokoll ska staterna använda det formulär som upprättats i enlighet med mall C.

4. För den begäran om delgivning som avses i artikel PVAT.23 i detta protokoll ska staterna använda det formulär som upprättats i enlighet med mall D.

5. För den begäran om indrivning eller säkerhetsåtgärder som avses i artiklarna PVAT.25 och PVAT.31 i detta protokoll ska staterna använda det formulär som upprättats i enlighet med mall E.

6. När formulär översänds på elektronisk väg får dess struktur och utformning anpassas till det elektroniska kommunikationssystemets krav och möjligheter, förutsatt att de uppgifter och information som lämnas i det inte ändras väsentligt i förhållande till de mallar som återfinns nedan.

Mall A

Enhetligt delgivningsformulär för information om delgivna handlingar

(ska överföras till mottagaren av delgivningen)([1])

Detta dokument åtföljer handlingar som härmed delges av den behöriga myndigheten i följande stat: [den anmodade statens namn].

Denna delgivning gäller handlingar från de behöriga myndigheterna i följande stat: [namn på ansökande stat] som har begärt bistånd med delgivning i enlighet med artikel PVAT.23 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket.

A. ADRESSAT FÖR DELGIVNINGEN

– *Namn*
– *Adress (känd eller förmodad uppgift)*
– *Andra uppgifter som är relevanta för identifiering av adressaten*

B. DELGIVNINGENS SYFTE

Denna delgivning är avsedd att

□ *informera adressaten om det eller de dokument till vilka detta dokument är bifogat*

□ *avbryta preskriptionstiden för den eller de fordringar som nämns i den eller de delgivna handlingarna*

□ *bekräfta adressatens skyldighet att betala de belopp som anges i punkt D.*

Var vänlig notera att myndigheterna vid utebliven betalning kan vidta verkställighetsåtgärder och/eller säkerhetsåtgärder för att säkerställa indrivning av fordran. Detta kan innebära extra kostnader för adressaten.

Ni är adressaten för denna delgivning, eftersom ni betraktas som

□ *huvudsaklig gäldenär*

□ *medgäldenär*

□ *en person som inte är (med)gäldenär, men som är ansvarig för reglering av skatter, tullar och andra åtgärder, eller för andra fordringar som avser dessa skatter, tullar och andra åtgärder enligt gällande lagstiftning i den ansökande staten*

□ *en person som inte är (med)gäldenär, men som innehar tillgångar som tillhör (med)gäldenären eller en annan betalningsskyldig person eller som har skulder till en sådan person*

□ *en tredje part som kan påverkas av verkställighetsåtgärder avseende andra personer*

(Följande upplysningar anges om adressaten för delgivningen är en person som inte är (med)gäldenär men som innehar tillgångar som tillhör (med)gäldenären eller en annan betalningsskyldig person eller som har skulder till en sådan person, eller en tredje part som kan påverkas av verkställighetsåtgärder avseende andra personer:

De delgivna handlingarna avser fordringar rörande skatter och tullar för vilka följande person(er) är betalningsansvarig(a):

□ *huvudsaklig gäldenär: [namn och adress (känd eller förmodad uppgift)]*

□ *medgäldenär [namn och adress (känd eller förmodad uppgift)]*

□ *en person som inte är (med)gäldenär, men som är ansvarig för reglering av skatter, tullar och andra åtgärder, eller för andra fordringar som avser dessa skatter, tullar och andra åtgärder enligt gällande lagstiftning i den ansökande staten. [namn och adress (känd eller förmodad uppgift)]*.

Den ansökande myndigheten i den ansökande staten [namn på den ansökande staten] har uppmanat de behöriga myndigheterna i den anmodade staten [namn på den anmodade staten] att utföra denna delgivning före [datum]. Observera att detta datum inte är specifikt knutet till någon preskriptionstid.

C. KONTOR ANSVARIGT/ANSVARIGA FÖR DE DELGIVNA HANDLINGARNA

Kontor som är ansvarigt för de bifogade handlingarna:

– Namn:

– *Adress:*

– *Andra kontaktuppgifter:*

– *Språk för att kontakta detta kontor:*

Ytterligare information om ☐ *de delgivna handlingarna* ☐ *och/eller möjligheten att bestrida skyldigheterna* kan erhållas

□ *på ovan nämnda kontor som är ansvarigt för de bifogade handlingarna, och/eller*

□ *från följande kontor:*

– *Namn:*

– *Adress:*

– *Andra kontaktuppgifter:*

– *Språk för att kontakta detta kontor:*

D. BESKRIVNING AV DELGIVNA HANDLINGAR

Handling [nummer]

– Referensnummer:
– Datum för fastställande:
– Typ av delgiven handling:
  □ *Taxeringsbeslut*
  □ *Betalningsorder*
  □ *Beslut till följd av överklagande av förvaltningsbeslut*
  □ *Annan administrativ handling:*
  □ *Dom eller beslut av:*
  □ *Annan rättslig handling:*

– Namn på fordran/fordringarna (på den ansökande statens språk):

– Typ av fordran/fordringar:

– *Belopp för fordran/fordringar*
  □ *Kapitalbelopp:*
  □ *Administrativa påföljder och böter:*
  □ *Ränta fram till och med [datum]:*
  □ *Kostnader fram till och med [datum]:*
  □ *Avgifter för intyg och liknande handlingar som utfärdas i samband med administrativa förfaranden som avser fordran enligt punkt [x]:*
  □ *Totalt belopp för denna fordran/dessa fordringar:*

– *Det belopp som avses i punkt [x] ska betalas:*
  - □ *före:*
  - □ *inom [antal] dagar från dagen för denna delgivning*
  - □ *utan ytterligare dröjsmål*

– *Denna betalning ska göras till:*
  – *Kontoinnehavare:*
  – *Internationellt bankkontonummer (IBAN):*
  – *Bankidentifieringskod (BIC):*
  – *Bankens namn:*

– *Referens vid betalning:*

– *Adressaten kan besvara de handlingar som härmed delges.*
  - □ *Sista svarsdag:*
  - □ *Tidsperiod för svar:*

  – *Namn på och adress till den myndighet till vilken svar kan skickas:*

– *Möjlighet att bestrida:*
  - □ *Tiden för att bestrida fordran eller de delgivna handlingarna har redan löpt ut.*
  - □ *Sista dag för bestridande av fordran:*
  - □ *Tidsfrist för att bestrida fordran: [antal dagar] efter*
    - □ *datumet för denna delgivning.*
    - □ *Fastställande av delgiven handling eller handlingar*
    - □ *annat datum:*

  – *Namn på och adress till den myndighet till vilken bestridandet ska göras:*

Observera att tvister som rör fordran, det dokument som medger verkställighet eller andra handlingar som härrör från myndigheterna i den ansökande staten [*den ansökande statens namn] omfattas av behörigheten för de behöriga organen i den ansökande staten [den ansökande statens namn], i enlighet med artikel PVAT.29 i ovannämnda protokoll mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket.*

Alla sådana tvister regleras av de procedur- och språkregler som gäller i den ansökande staten [den ansökande statens namn].

□ *Var vänlig notera att indrivningen kan påbörjas innan tidsfristen för bestridande har löpt ut.*

– *Övriga upplysningar:*

([1]) Kursiverade uppgifter är frivilliga.

Mall B

Enhetligt dokument som medger verkställighet av fordringar som omfattas av artikel PVAT.27 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket(1)

□ *ENHETLIGT DOKUMENT SOM MEDGER VERKSTÄLLIGHET AV FORDRINGAR*

– *Datum för utfärdande:*
– *Referensnummer:*

□ *REVIDERAT ENHETLIGT DOKUMENT SOM MEDGER VERKSTÄLLIGHET AV FORDRINGAR*

– *Datum för utfärdande av det ursprungliga enhetliga dokumentet:*
– *Datum för revidering:*
– *Skäl till revidering:*

□ *dom eller beslut av [domstolens namn] av den [datum]*
□ *administrativt beslut av den [datum]*
– *Referensnummer:*

Detta dokument har utfärdats i följande stat: [den ansökande statens namn].

Indrivningsåtgärder som ska vidtas av den anmodade staten baseras på:

□ *Ett enhetligt dokument som medger verkställighet i enlighet med artikel PVAT.27 i ovannämnda protokoll.*

□ *Ett reviderat enhetligt dokument som medger verkställighet i enlighet med artikel PVAT.30 i ovannämnda protokoll (för att beakta det beslut som fattats av det behöriga organ som avses i artikel PVAT.29.1 i det protokollet)*.

Detta dokument utgör det enhetliga dokument som medger verkställighet (inbegripet säkerhetsåtgärder). Det rör den eller de fordringar som nämns nedan, vilka förblir obetalda i den ansökande staten [den ansökande statens namn]. Det ursprungliga dokumentet för verkställighet av denna eller dessa fordringar har meddelats i den utsträckning som krävs enligt den nationella lagstiftningen i den ansökande staten [namn på den ansökande staten].

Tvister som rör fordringen eller fordringarna faller uteslutande inom behörigheten för de behöriga organen i den ansökande staten [den ansökande statens namn], i enlighet med artikel PVAT.29 i ovannämnda protokoll. Eventuell talan måste väckas i enlighet med de förfarande- och språkbestämmelser som gäller i den ansökande staten [den ansökande statens namn].

BESKRIVNING AV FORDRAN/FORDRINGARNA OCH BERÖRDA PERSONER

Fastställande av fordran/fordringar [nummer]

1. Beteckning:
2. Typ av fordran/fordringar:
3. Namn på den skatt/avgift som avses:
4. Period eller datum som berörs:
5. Datum för fastställande av fordran:

6. Datum från vilket verkställighet medges:
7. Utestående fordringsbelopp:
   - □ *kapitalbelopp:*
   - □ *administrativa påföljder och böter:*
   - □ *ränta till och med dagen före den dag då begäran skickas:*
   - □ *kostnader till och med dagen före den dag då begäran skickas:*

   - □ Denna fordrans totala belopp:

8. Datum för delgivning av det ursprungliga dokument som medger verkställighet i den ansökande staten: [den ansökande statens namn]:
   - □ *Datum:*
   - □ *Ingen uppgift*

9. Kontor som är ansvarigt för fastställande av fordran:
   - Namn:
   - *Adress:*
   - *Andra kontaktuppgifter:*
   - *Språk för att kontakta detta kontor:*

10. Ytterligare upplysningar om fordran eller möjligheterna att bestrida betalningsskyldigheten kan erhållas från
    - □ *det kontor som avses ovan*
    - □ *följande kontor som är ansvarigt för det enhetliga dokument som medger verkställighet:*
      - *Namn:*
      - *Adress:*
      - *Andra kontaktuppgifter:*
      - *Språk för att kontakta detta kontor:*

Identifiering av de berörda personerna i det/de nationella dokument som medger verkställighet

a) Följande person nämns i det/de nationella dokument som medger verkställighet

□ *fysisk person*

□ *andra*

– Namn

– *Adress (känd eller förmodad uppgift)*

– *Andra uppgifter som är relevanta för identifiering av adressaten*

□ *Rättslig företrädare*

– Namn

– *Adress (känd eller förmodad uppgift)*

– *Andra uppgifter som är relevanta för identifiering av adressaten*

Typ av gäldenär:

□ *huvudsaklig gäldenär*

□ *medgäldenär*

□ *en person som inte är (med)gäldenär, men som är ansvarig för reglering av skatter, avgifter och andra åtgärder, eller för andra fordringar som avser dessa skatter, avgifter och andra åtgärder enligt gällande lagstiftning i den ansökande staten.*

b) *Följande person nämns i det/de nationella dokument som medger verkställighet*

□ *fysisk person*

□ *andra*

– *Namn:*

– *Adress (känd eller förmodad uppgift):*

– *Andra uppgifter som är relevanta för identifiering av gäldenären.*

□ *Rättslig företrädare*

– *Namn:*

– *Adress (känd eller förmodad uppgift):*

– *Andra uppgifter som är relevanta för identifiering av gäldenären.*

Typ av gäldenär:

□ *huvudsaklig gäldenär*

□ *medgäldenär*

□ *en person som inte är (med)gäldenär, men som är ansvarig för reglering av skatter, avgifter och andra åtgärder, eller för andra fordringar som avser dessa skatter, avgifter och andra åtgärder enligt gällande lagstiftning i den ansökande staten.*

Övriga upplysningar

Sammanlagt fordringsbelopp

– i den ansökande statens valuta:

– i den anmodade statens valuta:

([1]) Kursiverade uppgifter är frivilliga.

Formulärmall C – begäran om information

BEGÄRAN OM INFORMATION Baserad på artikel PVAT.20 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket Hänvisning: AA_RA_aaaaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20ÅÅMMDD_xxxxxxx_RI

Typ av fordran/fordringar

1. DEN ANSÖKANDE MYNDIGHETENS STAT		
A. Ansökande myndighet Land: Namn: Telefon: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran: Språkkunskaper:		B. Kontor som inleder begäran Namn: Adress: Postnummer: Ort: Telefon: E-post: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran:

2. DEN ANMODADE MYNDIGHETENS STAT		
A. Anmodad myndighet Land: Namn: Telefon: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran: Språkkunskaper:		B. Kontor som handlägger begäran Namn: Adress: Postnummer: Ort: Telefon: E-post: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran:

3. UPPGIFER OM BEGÄRAN
□ Vi, ansökande myndighet, begär att den anmodade myndigheten inte informerar berörda personer om denna begäran.
□ Vi, ansökande myndighet, bekräftar att mottagna uppgifter omfattas av sekretessreglerna i den rättsliga grund som nämns ovan.

4. UPPGIFTER OM DEN BERÖRDA PERSONEN
A. Uppgifter begärs avseende: □ För fysiska personer: Förnamn: Efternamn: Flicknamn (födelsenamn): Födelsedatum:

Födelseort:

Registreringsnummer för mervärdesskatt:

Skatteregistreringsnummer:

Andra identifieringsuppgifter:

Personens adress: □ känd — □ förmodad uppgift

– Gata och nummer:

– Adressuppgifter:

– Postnummer och ort:

– Land:

□ För juridiska personer:

Företagets namn:

Rättslig status:

Registreringsnummer för mervärdesskatt:

Skatteregistreringsnummer:

Andra identifieringsuppgifter:

Den juridiska personens adress: □ känd — □ förmodad uppgift

– Gata och nummer:

– Adressuppgifter:

– Postnummer och ort:

– Land:

□ Rättslig företrädare

Namn:

Den rättsliga företrädarens adress: □ känd — □ förmodad uppgift

– Gata och nummer:

– Adressuppgifter:

– Postnummer och ort:

– Land:

B.	Den berörda personen är: □ huvudsaklig gäldenär □ medgäldenär □ en person som inte är (med)gäldenär, men som är ansvarig för reglering av skatter, avgifter och andra åtgärder, eller för andra fordringar som avser dessa skatter, avgifter och andra åtgärder enligt gällande lagstiftning i den ansökande staten. □ en person som inte är (med)gäldenär, men som innehar tillgångar som tillhör (med)gäldenären eller en annan betalningsskyldig person eller som har skulder till en sådan person. □ en tredje part som kan påverkas av verkställighetsåtgärder avseende andra personer
C.	Övriga relevanta uppgifter om ovannämnda personer: □ Bankkontonummer – Bankkontonummer (IBAN): – Bankidentifieringskod (BIC): – Bankens namn: □ Fordonsuppgifter per 20ÅÅ/MM/DD – registreringsnummer: – bilmärke: – bilens färg: □ Fordrans/fordringarnas uppskattade eller preliminära eller □ exakta belopp: □ Övrigt:

5.	UPPLYSNINGAR SOM BEGÄRS
	□ Uppgifter om den berörda personens identitet (för fysiska personer: fullständigt namn, födelsedatum och födelseort. för juridiska personer: företagets namn och rättsliga ställning)
	□ Uppgifter om adressen
	□ Inkomstuppgifter och uppgifter om tillgångar för indrivning
	□ Uppgifter om arvingar och/eller rättsliga efterträdare
	□ Övrigt:

6. UPPFÖLJNING AV BEGÄRAN OM UPPLYSNINGAR				
Datum	Nr	Meddelande	Ansökande myndighet	Anmodad myndighet
datum	1			
	□	Vi, anmodad myndighet, bekräftar att begäran har tagits emot.		
datum □ Kombinera med bekräftelse	2 □	Vi, anmodad myndighet, uppmanar den ansökande myndigheten att komplettera begäran med följande uppgifter:		
datum	3 □	Vi, anmodad myndighet, har ännu inte mottagit nödvändiga kompletterande uppgifter och kommer att avsluta er begäran om vi inte mottar dessa uppgifter före 20ÅÅ/MM/DD.		
datum	4	Vi, ansökande myndighet,		
	□	a lämnar på begäran följande kompletterande uppgifter:		
	□	b kan inte lämna begärda kompletterande uppgifter (eftersom:)		
datum	5 □	Vi, anmodad myndighet, bekräftar mottagandet av de kompletterande uppgifterna och kan nu gå vidare i ärendet.		
datum	6	Vi, anmodad myndighet, meddelar att vi inte lämnar bistånd och kommer att avsluta ärendet av följande skäl:		
	□	a Vi har inte behörighet för någon av de fordringar som begäran avser.		
	□	b Fordringen är äldre än vad som anges i protokollet.		
	□	c Fordringens belopp understiger beloppsgränsen.		
	□	d Upplysningarna kan inte inhämtas för indrivning av liknande nationella fordringar.		
	□	e Detta skulle leda till avslöjande av affärs- och industrihemligheter eller yrkeshemligheter.		
	□	f Om de yppas skulle det kunna vara till skada för säkerheten eller strida mot allmän ordning i denna stat.		
	□	g Den ansökande myndigheten lämnade inte alla begärda kompletterande uppgifter.		
	□	h Annat skäl:		

datum	7 □	Vi, ansökande myndighet, begär att få information om vår begärans aktuella status.
datum	8	Vi, anmodad myndighet, kan inte lämna uppgifterna i nuläget av följande skäl: □ Vi har bett om information från andra offentliga organ. □ Vi har bett om information från en tredje part. □ Vi ska anordna ett personligt samtal. □ Annat skäl:
datum	9	De begärda uppgifterna kan inte inhämtas av följande skäl: □ a Den berörda personen är okänd. □ b Det finns inte tillräckliga uppgifter för att den berörda personen ska kunna identifieras. □ c Den berörda personen har flyttat, adressen är okänd. □ d De begärda uppgifterna är inte tillgängliga. □ e Annat skäl:
datum	10 □	Vi, anmodad myndighet, översänder följande delar av de begärda uppgifterna:
datum	11	Vi, anmodad myndighet, översänder samtliga (eller de sista delarna av) de begärda uppgifterna: □ a Bekräftad identitet □ b Bekräftad adress □ c Följande uppgifter om den berörda personens identitet har ändrats (eller läggs till): För fysiska personer: □ Förnamn: □ Efternamn: □ Flicknamn (födelsenamn): □ Födelsedatum: □ Födelseort:

För juridiska personer:

□ Rättslig status:

□ Företagets namn:

□ d Följande adressuppgifter har ändrats (eller läggs till):

□ Gata och nr:

□ Adressuppgifter:

□ Postnummer och ort:

□ Land:

□ Telefon:

□ Fax:

□ E-post:

□ e Ekonomisk situation:

□ Kända bankkonton:

Bankkontonummer (IBAN): …

Bankidentifieringskod (BIC): …

Bankens namn: …

□ Anställningsförhållanden: □ Anställd — □ Egenföretagare — □ Utan anställning

□ Den berörda personen förefaller inte ha möjlighet att betala skulden/tillgångar som täcker indrivningen

□ Den berörda personen är i konkurs/insolvent:

– Datum för beslut:

– Datum för kungörelse:

– Uppgifter om konkursförvaltare:

Namn:

Gata och nr:

Adressuppgifter:

Postnummer och ort:

Land:

	□ Den berörda personen förefaller □ endast ha möjligheter att betala en del av skulden □ ha tillräckliga medel/tillgångar för indrivning □ Anmärkningar: □ f Skulden bestrids □ Den berörda personen har uppmanats att bestrida fordran i den stat där den ansökande myndigheten är belägen □ Eventuella uppgifter om bestridandet: □ Ytterligare uppgifter bifogas □ g Gäldenären avliden ÅÅÅÅ/MM/DD □ h Arvingarnas/testamentsexekutorns namn och adress: □ i Övriga anmärkningar:
	□ j Vi rekommenderar att ett indrivningsförfarande inleds
	□ k Vi rekommenderar inte att ett indrivningsförfarande inleds
datum	12 □ Vi, ansökande myndighet, återkallar vår begäran om upplysningar.
datum	13 Övrigt: anmärkning från ○ den ansökande myndigheten eller ○ den □ anmodade myndigheten

Formulärmall D – begäran om delgivning

BEGÄRAN OM DELGIVNING Baserad på artikel PVAT.23 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket Hänvisning: AA_RA_aaaaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20ÅÅMMDD_xxxxxxx_RN

Typ av fordran/fordringar

1. DEN ANSÖKANDE MYNDIGHETENS STAT		
A. Ansökande myndighet Land: Namn: Telefon: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran: Språkkunskaper:		B. Kontor som inleder begäran Namn: Adress: Postnummer: Ort: Telefon: E-post: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran:

2. DEN ANMODADE MYNDIGHETENS STAT		
A. Anmodad myndighet Land: Namn: Telefon: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran: Språkkunskaper:		B. Kontor som handlägger begäran Namn: Adress: Postnummer: Ort: Telefon: E-post: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran:

3. UPPGIFER OM BEGÄRAN
□ Den sista dagen för delgivning av dessa handlingar för att undvika problem med preskriptionstiden (vid behov): 20ÅÅ/MM/DD
□ Övriga anmärkningar:

4. IDENTIFIERING AV ADRESSAT FÖR DELGIVNINGEN
A. Denna delgivning ska göras till följande person(er): □ För fysiska personer: Förnamn: Efternamn: Flicknamn (födelsenamn): Födelsedatum: Födelseort:

Registreringsnummer för mervärdesskatt:

Skatteregistreringsnummer:

Andra identifieringsuppgifter:

Personens adress: □ känd — □ förmodad uppgift

Gata och nummer:

Adressuppgifter:

Postnummer och ort:

Land:

□ För juridiska personer:

Företagets namn:

Rättslig status:

Registreringsnummer för mervärdesskatt:

Skatteregistreringsnummer:

Andra identifieringsuppgifter:

Den juridiska personens adress: □ känd — □ förmodad uppgift

Gata och nummer:

Adressuppgifter:

Postnummer och ort:

Land:

□ Rättslig företrädare

Namn:

Den rättsliga företrädarens adress: □ känd — □ förmodad uppgift

Gata och nummer:

Adressuppgifter:

Postnummer och ort:

Land:

B.	Övriga relevanta uppgifter om ovannämnda personer:

5.	DELGIVNINGENS SYFTE: se bifogade enhetliga anmälningsformulär.

6.	BESKRIVNING AV DELGIVNA HANDLINGAR: se bifogade enhetliga anmälningsformulär.

7. UPPFÖLJNING AV BEGÄRAN OM DELGIVNING				
Datum	Nr	Meddelande	Ansökande myndighet	Anmodad myndighet
datum	1			
	□	Vi, anmodad myndighet, bekräftar att begäran har tagits emot.		
datum	2	Vi, anmodad myndighet, uppmanar den ansökande myndigheten att		
	□	komplettera begäran med följande uppgifter:		
datum	3	Vi, anmodad myndighet, har ännu inte mottagit nödvändiga kompletterande		
	□	uppgifter och kommer att avsluta er begäran om vi inte mottar dessa uppgifter före 20ÅÅ/MM/DD.		
datum	4	Vi, ansökande myndighet,		
	□	a lämnar på begäran följande kompletterande uppgifter:		
	□	b kan inte lämna begärda kompletterande uppgifter (av följande skäl:)		
datum	5	Vi, anmodad myndighet, bekräftar mottagandet av de kompletterande		
	□	uppgifterna och kan nu gå vidare i ärendet.		

datum	6 □	Vi, anmodad myndighet, meddelar att vi inte lämnar bistånd och kommer att avsluta ärendet av följande skäl: a Vi har inte behörighet för någon av de skatter som begäran avser. □ b Fordringen/fordringarna är äldre än vad som föreskrivs i protokollet. □ c Fordringens/fordringarnas belopp understiger beloppsgränsen. □ d Den ansökande myndigheten lämnade inte alla begärda kompletterande uppgifter. □ e Annat skäl:
datum	7 □	Vi, ansökande myndighet, begär att få information om vår begärans aktuella status.
datum	8	Vi, anmodad myndighet, intygar att □ a att handlingen/handlingarna har delgivits adressaten, med rättslig verkan enligt den nationella lagstiftningen i den anmodade myndighetens stat, den 20ÅÅ/MM/DD. Delgivningen gjordes på följande sätt: □ Direkt till den berörda personen □ Per post □ Med e-post □ Per rekommenderat brev □ Genom en stämningsman □ På annat sätt

	□	b ovannämnda handling(ar) inte kunde delges den berörda personen av följande skäl: □ Adressaten är okänd □ Adressaten är avliden □ Adressaten har lämnat staten. Den nya adressen är: □ Övriga:
datum	9 □	Vi, ansökande myndighet, återkallar vår begäran om delgivning.
datum	10 □	Övrigt: anmärkning från ○ den ansökande myndigheten eller ○ den anmodade myndigheten

Formulärmall E – begäran om indrivning eller säkerhetsåtgärder

BEGÄRAN OM □ INDRIVNING Baserad på artikel PVAT.25 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket OCH/ELLER □ SÄKERHETSÅTGÄRDER Baserad på artikel PVAT.31 i protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket Beteckning: AA_RA_aaaaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20ÅÅMMDD_xxxxxxx_RR(RP)

Typ av fordran/fordringar

1. DEN ANSÖKANDE MYNDIGHETENS STAT		
A. Ansökande myndighet Land: Namn: Telefon: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran: Språkkunskaper:		B. Kontor som inleder begäran Namn: Adress: Postnummer: Ort: Telefon: E-post: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran:

2. DEN ANMODADE MYNDIGHETENS STAT		
A. Anmodad myndighet Land: Namn: Telefon: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran: Språkkunskaper:		B. Kontor som handlägger begäran Namn: Adress: Postnummer: Ort: Telefon: E-post: Ärendenummer: Namn på tjänsteman som handlägger begäran:

3. UPPGIFTER OM BEGÄRAN
□ Fordran omfattas av ett dokument som medger verkställighet i den ansökande staten. □ Fordran omfattas ännu inte av ett dokument som medger verkställighet i den ansökande staten. □ Fordran bestrids inte. □ Fordran kan inte längre bestridas genom ett administrativt överklagande/överklagande till domstol. □ Fordran bestrids, men gällande lagar, andra författningar och administrativ praxis i den ansökande myndighetens stat medger att bestridda fordringar drivs in.
□ Det sammanlagda beloppet för de fordringar för vilka bistånd begärs uppgår till minst 5 000 GBP. □ Denna begäran avser fordringar som uppfyller de ålderskrav som gäller enligt protokollet.

□	Denna begäran om säkerhetsåtgärder baseras på de skäl som beskrivs i de åtföljande handlingarna.
□	Denna begäran åtföljs av ett dokument som medger säkerhetsåtgärder i den ansökande staten.
□	Vi, ansökande myndighet, begär att gäldenären/övriga berörda personer inte informeras före den tidpunkt då säkerhetsåtgärder vidtas.
□	Var vänlig kontakta oss om följande specifika situation uppkommer (genom att använda fältet för fritext i slutet av formuläret för begäran):
□	Vi, ansökande myndighet, kommer att återbetala redan överförda belopp om resultatet av bestridandet blir till fördel för den berörda parten.
□	Känsligt fall:

4.	INSTRUKTIONER FÖR UTBETALNING
A.	De indrivna medlen ska sättas in på följande konto: – Bankkontonummer (IBAN): – Bankidentifieringskod (BIC): – Bankens namn: – Kontoinnehavarens namn: – Kontoinnehavarens adress: – Betalningsreferens som ska användas vid överföringen:
B.	Betalning i delposter □ kan godtas utan ytterligare kontakt □ kan godtas först efter ytterligare kontakt (använd fält 7, punkt 20 för detta) □ kan inte godtas

5.	UPPGIFTER OM DEN PERSON SOM BERÖRS AV BEGÄRAN
A	Indrivning/säkerhetsåtgärder begärs avseende följande person(er) □ För fysiska personer: Förnamn: Efternamn: Flicknamn (födelsenamn): Födelsedatum: Födelseort: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Andra identifieringsuppgifter: Personens/den juridiska personens adress: □ känd — □ förmodad uppgift Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: □ För juridiska personer: Rättslig status: Företagets namn: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Andra identifieringsuppgifter: Personens/den juridiska personens adress: □ känd — □ förmodad uppgift Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: – övriga upplysningar om denna person:

	– □ Rättslig företrädare Namn: Adressuppgifter: □ känd — □ förmodad uppgift Gata och nummer: Postnummer och ort: Land:	
B	Andra relevanta upplysningar om denna begäran och/eller person	
	1 □	Följande person(er) är medgäldenär(er): [Det bör vara möjligt att lägga till fler än ett namn på sådana personer] – Personens identitet: □ För fysiska personer: Namn: Födelsedatum: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: □ För juridiska personer: Rättslig status: Företagets namn: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: – övriga upplysningar om denna (dessa) medgäldenär(er):

	2 □	Följande person(er) innehar tillgångar som tillhör den person som berörs av denna begäran. [Det bör vara möjligt att lägga till fler än ett namn på sådana personer] – Personens identitet: □ För fysiska personer: Namn: Födelsedatum: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: □ För juridiska personer: Rättslig status: Företagets namn: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: – tillgångar som innehas av denna andra person:
	3 □	Följande person(er) har skulder till den person som berörs av denna begäran: [Det bör vara möjligt att lägga till fler än ett namn på sådana personer] – Personens identitet: □ För fysiska personer: Namn: Födelsedatum: Registreringsnummer för mervärdesskatt:

		Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: □ För juridiska personer: Rättslig status: Företagets namn: Registreringsnummer för mervärdesskatt Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: – (framtida) skulder för denna andra person:
	4 □	Det finns en eller flera andra personer som inte berörs av denna begäran, men som är ansvariga för reglering av berörda skatter, avgifter och andra åtgärder, eller för andra fordringar som avser dessa skatter, avgifter och andra åtgärder enligt gällande lag i den ansökande staten. [Det bör vara möjligt att lägga till fler än ett namn på sådana personer] – Personens identitet: □ För fysiska personer: Namn: Födelsedatum: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort:

		□ För juridiska personer: Rättslig status: Företagets namn: Registreringsnummer för mervärdesskatt: Skatteregistreringsnummer: Gata och nummer: Adressuppgifter: Postnummer och ort: – Anledning till att denna person är ansvarig eller typen av denna persons ansvar:

6. BESKRIVNING AV FORDRAN: se bifogat enhetligt dokument som medger verkställighet i den anmodade staten.

7. UPPFÖLJNING AV BEGÄRAN	Ansökande myndighet	Anmodad myndighet
datum	1 □ Vi, anmodad myndighet, bekräftar att begäran har tagits emot.	
datum □ Kombinera med bekräftelse	2 □ Vi, anmodad myndighet, uppmanar den ansökande myndigheten att komplettera begäran med följande uppgifter:	
datum	3 □ Vi, anmodad myndighet, har ännu inte mottagit nödvändiga kompletterande uppgifter och kommer att avsluta er begäran om vi inte mottar dessa uppgifter före 20ÅÅ/MM/DD.	

datum	4	Vi, ansökande myndighet, □ a lämnar på begäran följande kompletterande uppgifter: □ b kan inte lämna begärda kompletterande uppgifter (av följande skäl:)
datum	5 □	Vi, anmodad myndighet, bekräftar mottagandet av de kompletterande uppgifterna och kan nu gå vidare i ärendet.
datum	6	Vi, anmodad myndighet, meddelar att vi inte lämnar bistånd och kommer att avsluta ärendet av följande skäl: □ a Vi har inte behörighet för de fordringar som er begäran avser. □ b Vi har inte behörighet för följande fordringar i er begäran. □ c Fordringen/fordringarna är äldre än vad som föreskrivs i protokollet. □ d Det totala beloppet är lägre än den beloppsgräns som föreskrivs i protokollet. □ e Den ansökande myndigheten lämnade inte alla begärda kompletterande uppgifter. □ f Annat skäl:
datum	7 □	Vi, ansökande myndighet, begär att få information om vår begärans aktuella status.
datum	8	Vi, anmodad myndighet, kan inte tillmötesgå begäran av följande skäl: □ a Nationell lagstiftning och administrativ praxis tillåter inte indrivning av fordringar som bestrids. □ b Nationell lagstiftning och administrativ praxis tillåter inte säkerhetsåtgärder för fordringar som bestrids.
	9	Vi, anmodad myndighet, meddelar härmed att vi har genomfört följande förfaranden för indrivning och/eller säkerhetsåtgärder:
datum	□	a Gäldenären har kontaktats och betalning har begärts den 20ÅÅ/MM/DD.
datum	□	b Förhandlingar om betalning i delposter har inletts.
datum	□	c Indrivningsförfaranden inleddes den 20ÅÅ/MM/DD. Följande åtgärder har vidtagits:

	□	d Säkerhetsåtgärder började vidtas den 20ÅÅ/MM/DD. Följande åtgärder har vidtagits:
	□	e Vi, anmodad myndighet, meddelar härmed den ansökande myndigheten att de åtgärder som vi har vidtagit (och som beskrivs i led c och/eller d ovan) påverkar preskriptionstiden enligt följande: □ Den skjuts upp □ Den avbryts □ Förlängning □ 20ÅÅ/MM/DD – □ med xx år/månader/veckor/dagar Vi begär att den ansökande staten informerar oss om samma verkan inte föreskrivs i gällande lag i den ansökande staten.
	□	f Vi, anmodad myndighet, meddelar härmed den ansökande myndigheten att gällande lag i den anmodade staten inte medger att preskriptionstiden skjuts upp, avbryts eller förlängs. Vi begär att den ansökande staten meddelar huruvida de åtgärder som vi har vidtagit (och som beskrivs i led c och/eller d ovan) innebär att preskriptionstiden för indrivning avbryts, skjuts upp eller förlängs, och i så fall vilken som är den nya tidsfristen.
datum	10 □	Förfaranden pågår fortfarande. Vi, anmodad myndighet, kommer att underrätta den ansökande myndigheten när sakläget ändras.
datum	11	Vi, ansökande myndighet, bekräftar att
	□ a	tidsfristen har ändrats till följd av de åtgärder som anges i punkt 9. Den nya tidsfristen är …
	□ b	Nationella lagar medger inte att preskriptionstiden skjuts upp, avbryts eller förlängs.
	12	Vi, anmodad myndighet, informerar härmed den ansökande myndigheten om följande:
datum	□	a Fordran drevs in i sin helhet den 20ÅÅ/MM/DD – varav följande belopp (ange valutan i den anmodade myndighetens stat) avser den fordran som anges i ansökan:

		– varav följande belopp avser den ränta som debiteras enligt lagstiftningen i den anmodade myndighetens stat:
datum	□	b Delbelopp av fordran drevs in den 20ÅÅ/MM/DD
		– med följande belopp (ange valutan i den anmodade myndighetens stat):
		– varav följande belopp avser fordran enligt ansökan:
		– varav följande belopp avser den ränta som debiteras enligt lagstiftningen i den anmodade myndighetens stat:
		□ Inga ytterligare åtgärder kommer att vidtas.
		□ Indrivningsförfarandena kommer att fortsätta.
datum	□	c Säkerhetsåtgärder har vidtagits.
		(Den anmodade myndigheten uppmanas att ange dessa åtgärders art:)
datum	□	d Betalning i delposter har överenskommits enligt följande:
datum	13	Vi, anmodad myndighet, bekräftar härmed att fordran inte kan drivas in/att säkerhetsåtgärder inte kommer att vidtas och att ärendet kommer att avslutas av följande skäl:
	□	a Den berörda personen är okänd.
	□	b Den berörda personen är känd, men har flyttat till:
	□	c Den berörda personen är känd, men har flyttat till okänd adress.
	□	d Den berörda personen avled den ÅÅÅÅ/MM/DD.
	□	e Gäldenären/medgäldenären är insolvent.
	□	f Gäldenären/medgäldenären är konkursmässig och fordran har anmälts.
		Datum för beslut: … --- Datum för kungörelse: …
	□	g Gäldenären/medgäldenären är konkursmässig/indrivning är inte möjlig
	□	h Övriga:
datum	14	
	□	Vi, ansökande myndighet, bekräftar härmed att ärendet är avslutat.

datum	15 □	Vi, anmodad myndighet, underrättar härmed den ansökande myndigheten om att en åtgärd har vidtagits som innebär att fordran eller det dokument som medger verkställighet bestrids och att detta kommer att skjuta upp verkställighetsförfarandena. Dessutom gäller följande: □ a Säkerhetsåtgärder för indrivning av fordran vidtogs den … □ b Den ansökande myndigheten uppmanas ange om fordran ska drivas in eller inte. □ c Den ansökande myndigheten informeras om att de lagar och andra författningar och den administrativa praxis som gäller i den anmodade staten inte medger (fortsatt) indrivning av fordran så länge den bestrids.
datum	16	Vi, ansökande myndighet, bekräftar härmed att vi har underrättats om att en åtgärd har vidtagits som innebär att fordran eller det dokument som medger verkställighet bestrids, och □ a uppmanar den anmodade myndigheten att skjuta upp alla åtgärder den har vidtagit, □ b uppmanar den anmodade myndigheten att vidta säkerhetsåtgärder för att säkra indrivningen av fordran, □ c uppmanar den anmodade myndigheten att (fortsätta att) driva in fordran.
datum	17 □	Vi, anmodad myndighet, informerar härmed den ansökande myndigheten om att gällande lagar, andra författningar och administrativ praxis i den anmodade staten inte medger den åtgärd som begärts □ under punkt 16 b. □ under punkt 16 c.
datum	18	Vi, ansökande myndighet, □ a ändrar begäran om indrivning/säkerhetsåtgärder □ i enlighet med beslutet om den bestridna fordran [denna information om beslutet ska anges i fält 6A] □ då en del av fordran har betalats direkt till den ansökande myndigheten. □ av ett annat skäl: …

	□	b uppmanar den anmodade myndigheten att återuppta verkställighetsförfarandena eftersom bestridandet inte var gynnsamt för gäldenären (beslut av det organ som är behörigt i detta ärende den …).
datum	19	Vi, ansökande myndighet, återkallar härmed denna begäran om indrivning/säkerhetsåtgärder, av följande skäl: □ a Beloppet har betalats direkt till den ansökande myndigheten. □ b Tidsfristen för indrivning har löpt ut. □ c Fordran/fordringarna har ogiltigförklarats av en nationell domstol eller ett administrativt organ. □ d Det dokument som medger verkställighet har ogiltigförklarats. □ e Annat skäl: …
datum	20 □	Övrigt: anmärkning från ○ den ansökande myndigheten eller ○ den anmodade myndigheten (Inled varje kommentar med datum)

PROTOKOLL
OM ÖMSESIDIGT ADMINISTRATIVT BISTÅND I TULLFRÅGOR

ARTIKEL PCUST.1

Definitioner

1. I detta protokoll gäller följande definitioner:

a) *ansökande myndighet*: en behörig administrativ myndighet som för detta ändamål utsetts av en part och som inkommer med en framställan om bistånd på grundval av detta protokoll.

b) *verksamhet som strider mot tullagstiftningen*: varje överträdelse eller försök till överträdelse av tullagstiftningen.

c) *anmodad myndighet*: en behörig administrativ myndighet som för detta ändamål utsetts av en part och som tar emot en framställan om bistånd på grundval av detta protokoll.

2. Om inte annat föreskrivs i detta protokoll ska definitionerna i del två rubrik ett avdelning I kapitel 5 i detta avtal också gälla för detta protokoll.

ARTIKEL PCUST.2

Tillämpningsområde

1. Parterna ska inom ramen för sina befogenheter bistå varandra på det sätt och i enlighet med de villkor som fastställs i detta protokoll i syfte att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftningen, särskilt genom att förebygga, utreda och beivra verksamhet som strider mot denna lagstiftning.

2. Bistånd i tullfrågor i enlighet med detta protokoll är tillämpligt på varje administrativ myndighet hos endera parten som är behörig att tillämpa detta protokoll. Biståndet får inte påverka tillämpningen av bestämmelserna om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och får inte heller omfatta information som erhållits med stöd av befogenheter som utövats på begäran av en rättslig myndighet, utom när överlämnandet av sådan information har godkänts av den myndigheten.

3. Bistånd vid indrivning av tullar, skatter eller böter täcks av protokollet om administrativt samarbete och bedrägeribekämpning inom området mervärdesskatt och om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter och tullar.

ARTIKEL PCUST.3

Bistånd på framställan

1. På framställan av den ansökande myndigheten ska den anmodade myndigheten lämna alla relevanta upplysningar som kan göra det möjligt för den ansökande myndigheten att säkerställa en korrekt tillämpning av tullagstiftningen, inbegripet upplysningar beträffande konstaterad eller planerad verksamhet som strider mot eller som skulle kunna strida mot tullagstiftningen.

2. På framställan av den ansökande myndigheten ska den anmodade myndigheten i synnerhet meddela denna huruvida

a) varor som exporterats från den ena partens territorium har importerats på ett korrekt sätt till den andra partens territorium och, vid behov, ange vilket tullförfarande som har tillämpats på varorna,

b) varor som importerats till den ena partens territorium har exporterats på ett korrekt sätt från den andra partens territorium och, vid behov, ange vilket tullförfarande som har tillämpats på varorna.

3. På framställan av den ansökande myndigheten ska den anmodade myndigheten, inom ramen för sina lagar och andra författningar, vidta nödvändiga åtgärder för att garantera särskild kontroll av och tillhandahålla den ansökande myndigheten information om

a) fysiska eller juridiska personer som skäligen kan antas vara eller ha varit inblandade i verksamhet som strider mot tullagstiftningen,

b) varor som transporteras eller skulle kunna transporteras på ett sådant sätt att det skäligen kan antas att de har varit eller är avsedda för verksamhet som strider mot tullagstiftningen,

c) platser där varor lagras eller kan lagras på ett sådant sätt att det skäligen kan antas att dessa varor har varit eller är avsedda för verksamhet som strider mot tullagstiftningen,

d) transportmedel som används eller skulle kunna användas på ett sådant sätt att det skäligen kan antas att de är avsedda för verksamhet som strider mot tullagstiftningen, och

e) lokaler som den ansökande myndigheten misstänker används för överträdelser av tullagstiftningen.

ARTIKEL PCUST.4

Spontant bistånd

Där så är möjligt ska parterna på eget initiativ bistå varandra i enlighet med sina lagar och andra författningar genom att tillhandahålla information om avslutade, planerade eller pågående aktiviteter som utgör eller verkar utgöra verksamhet som strider mot tullagstiftningen och som kan vara av intresse för den andra parten. Informationen ska särskilt inriktas på

a) varor som enligt vad som är känt är föremål för verksamhet som strider mot tullagstiftningen,

b) personer som skäligen kan antas vara eller ha varit delaktiga i verksamhet som strider mot tullagstiftningen,

c) transportmedel som skäligen kan antas ha använts, användas eller komma att användas i verksamhet som strider mot tullagstiftningen, och

d) nya medel eller metoder som används för att bedriva verksamhet som strider mot tullagstiftningen.

ARTIKEL PCUST.5

Biståndsframställningarnas form och innehåll

1. Framställningar enligt detta protokoll ska göras skriftligen, antingen i tryckt eller elektroniskt format. De ska åtföljas av de handlingar som behövs för att de ska kunna tillmötesgås. I brådskande fall får den anmodade myndigheten godta muntliga framställningar, men sådana muntliga framställningar ska snarast bekräftas skriftligen av den ansökande myndigheten.

2. En framställan enligt punkt 1 ska innehålla information om

a) ansökande myndighet och den tjänsteman som gör framställan,

b) den information eller den typ av bistånd som framställan avser,

c) syftet med och skälet till framställan,

d) lagar och andra författningar och andra involverade rättsliga aspekter,

e) så exakta och fullständiga upplysningar som möjligt om de varor eller personer som är föremål för utredningen,

f) en sammanfattning av relevanta fakta och av de undersökningar som redan har gjorts, och

g) alla ytterligare tillgängliga uppgifter för att göra det möjligt för den anmodade myndigheten att tillmötesgå framställan.

3. Framställningar ska skickas in på ett av den anmodade myndighetens officiella språk eller på ett språk som kan godtas av den myndigheten, varvid engelska alltid är ett språk som kan godtas. Detta krav gäller inte sådana handlingar som åtföljer framställan enligt punkt 1.

4. Om en framställan inte uppfyller de formella kraven enligt denna artikel får den anmodade myndigheten begära rättelse eller komplettering av framställan; i avvaktan på rättelse eller komplettering får försiktighetsåtgärder beslutas.

ARTIKEL PCUST.6

Handläggning av framställningar

1. För att bifalla en framställan om bistånd ska den anmodade myndigheten inom ramen för sin behörighet snarast förfara på samma sätt som om den handlade för egen räkning eller på begäran av en annan myndighet hos samma part, genom att lämna den information som den redan förfogar över eller genom att utföra eller låta utföra lämpliga undersökningar. Denna bestämmelse ska även gälla varje annan myndighet till vilken den anmodade myndigheten har lämnat framställan när denna myndighet inte kan handla på egen hand. När den anmodade myndigheten lämnar bistånd ska den på lämpligt sätt beakta hur brådskande framställan är.

2. Framställningar om bistånd ska handläggas i enlighet med den anmodade partens lagar och andra författningar.

ARTIKEL PCUST.7

Former för informationsutbyte

1. Den anmodade myndigheten ska till den ansökande myndigheten skriftligen meddela resultatet av undersökningar som gjorts i samband med en framställan inom ramen för detta protokoll och samtidigt översända relevanta handlingar, bestyrkta kopior av handlingar och liknande. Denna information får lämnas i elektroniskt format.

2. Originalhandlingar ska översändas i enlighet med varje parts rättsliga åligganden, endast på den ansökande myndighetens begäran, i fall då bestyrkta kopior skulle vara otillräckliga. Den ansökande myndigheten ska återsända dessa originalhandlingar så snart som möjligt.

3. Den anmodade myndigheten ska, enligt bestämmelserna i punkt 2, till den ansökande myndigheten överlämna all information avseende äktheten för de dokument som utfärdats eller bestyrkts av officiella institutioner inom den anmodade myndighetens territorium till stöd för en tulldeklaration.

ARTIKEL PCUST.8

Närvaro av tjänstemän från en part i en annan parts territorium

1. En parts vederbörligen bemyndigade tjänstemän får, efter överenskommelse med den andra parten och på de villkor som denna ställer, närvara på den anmodade myndighetens kontor eller varje annan berörd myndighet som avses i artikel PCUST.6.1, för att inhämta information som rör aktiviteter vilka utgör eller skulle kunna utgöra verksamhet som strider mot tullagstiftningen, och som den ansökande myndigheten behöver för tillämpningen av detta protokoll.

2. Efter överenskommelse med den anmodade parten och på de villkor som den anger får vederbörligen bemyndigade tjänstemän från den andra parten närvara vid undersökningar som genomförs på den anmodade partens territorium.

ARTIKEL PCUST.9

Överlämnande av handlingar och delgivning av beslut

1. På framställan av den ansökande myndigheten ska den anmodade myndigheten vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med lagar och andra författningar som är tillämpliga på den myndigheten, för att överlämna alla handlingar eller delge alla beslut från den ansökande myndigheten som omfattas av detta protokolls tillämpningsområde till en mottagare som är bosatt eller etablerad på den anmodade myndighetens territorium.

2. En sådan framställan om överlämnande av handlingar eller om delgivning av beslut ska ske skriftligen på ett av den anmodade myndighetens officiella språk eller på ett språk som kan godtas av denna myndighet.

ARTIKEL PCUST.10

Automatiskt informationsutbyte

1. Parterna får, genom ömsesidigt arrangemang i enlighet med artikel PCUST.15 i detta protokoll,

a) automatiskt utbyta information som omfattas av detta protokoll,

b) utbyta specifik information innan försändelser ankommit till den andra partens territorium.

2. Parterna får inrätta arrangemang avseende vilken typ av information de vill dela samt om överföringens format och frekvens, för att genomföra utbyten enligt punkt 1 a och b.

ARTIKEL PCUST.11

Undantag från skyldigheten att lämna bistånd

1. Bistånd enligt detta protokoll får vägras eller underkastas vissa villkor eller krav om en part anser att sådant bistånd

a) sannolikt skulle kränka Förenade kungarikets suveränitet eller, om en av Europeiska unionens medlemsstater har mottagit en framställan om bistånd enligt detta protokoll, denna medlemsstats suveränitet,

b) sannolikt skulle skada allmän ordning, säkerhet eller andra väsentliga intressen, eller

c) skulle röja en industri- eller affärshemlighet eller bryta en tystnadsplikt.

2. Den anmodade myndigheten kan senarelägga biståndet på grund av att sådant bistånd kommer att påverka pågående utredningar, lagföring eller förfaranden. I sådana fall ska den anmodade myndigheten samråda med den ansökande myndigheten för att fastställa om bistånd kan ges på de villkor som den anmodade myndigheten eventuellt ställer.

3. Om den ansökande myndigheten söker sådant bistånd som den själv inte skulle ha kunnat tillhandahålla om den hade mottagit en sådan framställan, ska den ange detta i sin framställan. Det ankommer då på den anmodade myndigheten att avgöra hur den ska förhålla sig till en sådan framställan.

4. I de fall som avses i punkterna 1 och 2 ska den anmodade myndigheten utan dröjsmål meddela den ansökande myndigheten sitt beslut och skälen till det.

ARTIKEL PCUST.12

Informationsutbyte och konfidentialitet

1. Den information som tas emot i enlighet med detta protokoll får endast användas för de syften som fastställts häri.

2. Användningen av uppgifter som erhållits inom ramen för detta protokoll i administrativa eller rättsliga förfaranden avseende verksamhet som strider mot tullagstiftningen ska anses förenlig med detta protokolls ändamål. Parterna får därför använda information som erhållits och handlingar som de tagit del av i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll som bevis i sina uppteckningar över bevismaterial, rapporter och vittnesmål samt i förfaranden och åtal som väcks vid domstolar. Den anmodade myndigheten får villkora utlämnandet av information eller beviljandet av tillgång till handlingar med att den underrättas om sådan användning.

3. Om någon av parterna önskar använda denna information för andra syften, ska den parten inhämta ett skriftligt förhandsmedgivande från den myndighet som tillhandahöll informationen. En sådan användning ska då omfattas av de eventuella restriktioner som den myndigheten har fastställt.

4. All information som överlämnas enligt detta protokoll, oavsett i vilken form, ska anses vara konfidentiell eller föremål för restriktioner, i enlighet med tillämpliga lagar och andra författningar hos respektive part. Den informationen ska omfattas av tystnadsplikt och ska ges samma skydd som liknande uppgifter enligt relevanta lagar och andra författningar hos den mottagande parten, om inte den part som tillhandahöll informationen upphäver tystnadsplikten. Parterna ska informera varandra om sina tillämpliga lagar och andra författningar.

ARTIKEL PCUST.13

Experter och vittnen

Den anmodade myndigheten kan bemyndiga sina tjänstemän att, inom ramen för bemyndigandet, inställa sig som experter eller vittnen vid rättsliga eller administrativa förfaranden rörande frågor som omfattas av detta protokoll och framlägga det material, de handlingar eller konfidentiella eller bestyrkta kopior därav, som kan behövas i förfarandena. I en framställan om inställelse måste det anges inför vilken rättslig eller administrativ myndighet som tjänstemannen ska inställa sig samt om vilka frågor och i vilken egenskap tjänstemannen ska höras.

ARTIKEL PCUST.14

Kostnader för bistånd

1. Om inte annat föreskrivs i punkterna 2 och 3 ska parterna avsäga sig alla anspråk på varandra vad gäller återbetalning av kostnader som uppkommit vid tillämpningen av detta protokoll.

2. Kostnader och ersättningar som betalats till experter, vittnen, tolkar och översättare, med undantag för offentliganställda, ska vid behov bäras av den begärande parten.

3. Om väsentliga och extraordinära utgifter krävs för att verkställa framställan, ska parterna samråda för att fastställa de villkor under vilka en framställan ska verkställas samt på vilket sätt kostnaderna ska bäras.

ARTIKEL PCUST.15

Genomförande

1. Genomförandet av detta protokoll ska anförtros å ena sidan Förenade kungarikets tullmyndigheter och å andra sidan behöriga tjänsteavdelningar inom Europeiska kommissionen och Europeiska unionens medlemsstaters tullmyndigheter, beroende på vad som är lämpligt. De ska besluta om alla praktiska åtgärder och arrangemang som krävs för genomförandet av detta protokoll och därvid beakta sina respektive tillämpliga lagar och andra författningar, särskilt med avseende på skydd av personuppgifter.

2. Parterna ska informera varandra om de detaljerade genomförandeåtgärder som antas av varje part i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll, särskilt i fråga om vederbörligen bemyndigade tjänsteavdelningar och tjänstemän som utsetts som behöriga att skicka och ta emot de meddelanden som fastställs i detta protokoll.

3. I unionen får bestämmelserna i detta protokoll inte inverka på utbytet av information, som erhållits inom ramen för detta protokoll, mellan Europeiska kommissionens behöriga avdelningar och medlemsstaternas tullmyndigheter.

ARTIKEL PCUST.16

Andra avtal

Bestämmelserna i detta protokoll ska ha företräde framför bestämmelserna i eventuella bilaterala avtal om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor som har ingåtts eller kan komma att ingås mellan enskilda medlemsstater i unionen och Förenade kungariket i den mån bestämmelserna i sådana bilaterala avtal är oförenliga med bestämmelserna i detta protokoll.

ARTIKEL PCUST.17

Samråd

När det gäller tolkningen och genomförandet av detta protokoll, ska parterna samråda för att lösa frågan inom ramen för den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler.

ARTIKEL PCUST.18

Framtida utveckling

I syfte att komplettera det ömsesidiga bistånd som föreskrivs i detta protokoll får den specialiserade handelskommittén för tullsamarbete och ursprungsregler anta ett beslut om att utvidga detta protokoll genom att inrätta arrangemang för särskilda sektorer eller frågor i enlighet med parternas respektive tullagstiftning.

PROTOKOLL
OM SAMORDNING AV DE SOCIALA TRYGGHETSSYSTEMEN

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

ARTIKEL SSC.1

Definitioner

I detta protokoll gäller följande definitioner:

a) *arbete som anställd*: en verksamhet eller en likvärdig situation som betraktas som sådan vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den stat där denna verksamhet utövas eller denna situation råder.

b) *verksamhet som egenföretagare*: en verksamhet eller en likvärdig situation som betraktas som sådan vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den stat där denna verksamhet utövas eller denna situation råder.

c) *assisterad befruktning*: alla medicinska, kirurgiska eller förlossningsrelaterade tjänster som tillhandahålls i syfte att hjälpa en person att bära ett barn.

d) *vårdförmåner*:

i) enligt avdelning III kapitel 1, vårdförmåner som tillhandahålls enligt en stats lagstiftning vilka är avsedda att tillhandahålla, tillgängliggöra, direkt betala eller ersätta kostnader för sjukvård samt sjukvårdsprodukter och sidotjänster till sådan vård,

ii) enligt avdelning III kapitel 2, alla vårdförmåner som rör olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar enligt definitionen i led i vilka tillhandahålls inom ramen för staternas system för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.

e) *period för vård av barn*: perioder som enligt en stats lagstiftning tillgodoräknas eller ger ett tillägg till en pension uttryckligen på grund av att en person har haft vård om ett barn, oavsett vilken metod som används för att beräkna perioderna och oavsett om de intjänas under vårdtiden eller erkänns retroaktivt.

f) *offentligt anställd*: en person som betraktas som offentligt anställd eller behandlas som sådan av den stat till vilken den förvaltning som sysselsätter honom eller henne hör.

g) *behörig myndighet*: varje stats minister, ministrar eller motsvarande myndighet med ansvar för de sociala trygghetssystemen inom hela eller någon del av staten.

h) *behörig institution*:

i) den institution hos vilken den berörda personen är försäkrad vid den tidpunkt då en ansökan om förmån görs, eller

ii) den institution från vilken den berörda personen har eller skulle ha rätt till förmåner, om denne eller en eller flera medlemmar av dennes familj var bosatta i den stat där institutionen finns, eller

iii) den institution som har utsetts av den berörda statens behöriga myndighet, eller

iv) när det gäller ett system som gäller arbetsgivarens ansvar för de förmåner som avses i artikel SSC.3.1, antingen arbetsgivaren eller försäkringsgivaren i fråga, eller, om sådan saknas, ett organ eller en myndighet som har utsetts av den berörda statens behöriga myndighet.

i) *behörig stat*: den behöriga stat där den behöriga institutionen finns.

j) *dödsfallsersättning*: ett engångsbelopp som utbetalas vid dödsfall, med undantag av de engångsbelopp som avses i led w.

k) *familjeförmån*: alla vårdförmåner eller kontantförmåner som är avsedda att täcka en familjs utgifter.

l) *gränsarbetare*: en person som arbetar som anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare i en stat och som är bosatt i en annan stat, dit personen som regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan.

m) *stationeringsort*: den ort där besättningsmedlemmen vanligen inleder och avslutar en tjänstgöringsperiod eller en serie tjänstgöringsperioder och där operatören/flygbolaget vanligen inte ansvarar för besättningsmedlemmens inkvartering.

n) *institution*: i förhållande till varje stat, det organ eller den myndighet som har ansvaret för tillämpningen av hela eller delar av lagstiftningen.

o) *institution på bosättningsorten* och *institution på vistelseorten*: den institution som är behörig att utge förmåner på den ort där den berörda personen är bosatt och den institution som är behörig att utge förmåner på den ort där den berörda personen vistas, enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar eller, när ingen sådan institution finns, den institution som utsetts av den berörda statens behöriga myndighet.

p) *försäkrad person*: i fråga om de grenar av trygghetssystemen som omfattas av bestämmelserna i avdelning III kapitlen 1 och 3, varje person som uppfyller villkoren i lagstiftningen i den stat som är behörig enligt bestämmelserna i avdelning II för rätt till en förmån, med beaktande av bestämmelserna i detta protokoll.

q) *lagstiftning*: i förhållande till varje stat, de lagar och andra författningar samt övriga tillämpningsbestämmelser som rör de grenar av social trygghet som avses i artikel SSC.3.1; beteckningen omfattar inte andra avtalsbestämmelser än de som är avsedda att genomföra en försäkringsskyldighet som följer av de lagar och andra författningar som avses i detta led eller som genom myndighetsbeslut har omvandlats till tvingande bestämmelser eller fått utvidgat tillämpningsområde, förutsatt att den berörda staten avger en förklaring om detta och anmäler detta till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen. Europeiska unionen ska offentliggöra en sådan förklaring i *Europeiska unionens officiella tidning.*

r) *förmån vid långvarigt vårdbehov*: en vårdförmån eller kontantförmån vars syfte är att tillgodose vårdbehoven hos en person som på grund av funktionsnedsättning behöver omfattande stöd, inbegripet men inte begränsat till stöd från en annan person eller andra personer för att utföra nödvändiga aktiviteter i den dagliga livsföringen under en längre tidsperiod för att stödja dennes personliga självständighet; i detta ingår förmåner för samma ändamål som beviljas en person som tillhandahåller sådant stöd.

s) *familjemedlem*:

i) A) en person som definieras eller erkänns som familjemedlem eller som betecknas som medlem av hushållet i den lagstiftning enligt vilken förmåner utges,

B) i fråga om vårdförmåner enligt avdelning III kapitel 1, en person som definieras eller erkänns som familjemedlem eller som betecknas som medlem av hushållet enligt lagstiftningen i den stat där denne är bosatt.

ii) Om det i den lagstiftning i en stat som är tillämplig enligt led i inte görs någon skillnad mellan familjemedlemmar och andra personer på vilka den är tillämplig, ska maken/makan, minderåriga barn och myndiga barn som är beroende av underhåll betraktas som familjemedlemmar.

iii) Om enligt den lagstiftning som är tillämplig enligt leden i och ii, en person betraktas som familjemedlem eller medlem av hushållet endast om han eller hon lever i samma hushåll som den försäkrade personen eller pensionstagaren, ska detta villkor anses uppfyllt om personen i fråga huvudsakligen är beroende för sin försörjning av den försäkrade personen eller pensionstagaren.

t) *anställningsperiod* eller *period som egenföretagare*: perioder som definieras eller erkänns som sådana i den lagstiftning enligt vilken de har fullgjorts, och alla perioder som behandlas som sådana, om de enligt den lagstiftningen erkänns som likvärdiga med anställningsperioder eller perioder som egenföretagare.

u) *försäkringsperiod*: avgiftsperioder, anställningsperioder eller perioder som egenföretagare, såsom de definieras eller erkänns som försäkringsperioder i den lagstiftning enligt vilken de har fullgjorts eller betraktas som fullgjorda, och alla perioder som behandlas som sådana, om de enligt den lagstiftningen erkänns som likvärdiga med försäkringsperioder.

v) *bosättningsperiod*: perioder som definieras eller erkänns som sådana i den lagstiftning enligt vilken de har fullgjorts eller betraktas som fullgjorda.

w) *pension*: omfattar inte endast pensioner utan även engångsbelopp som kan ersätta pensioner, utbetalningar i form av ersättning för avgifter samt, om inget annat föreskrivs i bestämmelserna i avdelning III, uppräkningar eller tilläggsbidrag.

x) *förmån vid förtida pensionering*: alla kontantförmåner, förutom förmåner vid arbetslöshet och förtida förmåner vid ålderdom som utges till en arbetstagare som har minskat sin yrkesverksamhet, upphört att vara yrkesverksam eller för tillfället inte är yrkesverksam, från och med en bestämd ålder fram till den ålder då denne kan få ålderspension eller förtida pension, och som inte villkoras av något krav på att ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den behöriga staten; *förtida förmån vid ålderdom*: en förmån som utges före den ålder som normalt krävs för rätt till pension och som antingen utges även när denna ålder har uppnåtts, eller ersätts med en annan förmån vid ålderdom.

y) *flykting*: samma innebörd som i artikel 1 i konventionen om flyktingars rättsliga ställning, undertecknad i Genève den 28 juli 1951.

z) *säte* eller *verksamhetsställe*: det säte eller verksamhetsställe där företagets väsentliga beslut fattas och där dess centrala förvaltningsfunktioner utförs.

aa) *bosättning*: den ort där en person är stadigvarande bosatt.

bb) *särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner*: icke avgiftsfinansierade kontantförmåner

i) som är avsedda att

A) vara tillägg, ersättning eller komplettering för täckande av de risker som omfattas av de socialförsäkringsgrenar som anges i artikel SSC.3.1 och som garanterar de berörda personerna en minimiinkomst med avseende på de ekonomiska och sociala förhållandena i den berörda staten, eller

B) uteslutande ge särskilt skydd för personer med funktionsnedsättning, vilket är nära förbundet med personens sociala förhållanden i den berörda staten, och

ii) där finansieringen enbart härrör från obligatorisk beskattning avsedd att täcka allmänna offentliga utgifter och villkoren för att tillhandahålla och beräkna förmånerna inte är beroende av någon avgift från förmånstagarens sida; förmåner som utges som tillägg till en avgiftsfinansierad förmån ska emellertid inte anses vara avgiftsfinansierade förmåner endast av detta skäl.

cc) *särskilt system för offentligt anställda*: trygghetssystem som skiljer sig från det allmänna trygghetssystem som är tillämpligt på anställda i den berörda staten och som direkt omfattar alla eller vissa kategorier av offentligt anställda.

dd) *statslös person*: samma innebörd som i artikel 1 i konventionen om statslösa personers rättsliga ställning, undertecknad i New York den 28 september 1954.

ee) *vistelse*: tillfällig bosättning.

ARTIKEL SSC.2

Personkrets

Detta protokoll är tillämpligt på personer, inbegripet statslösa personer och flyktingar, som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera stater, samt deras familjemedlemmar och efterlevande.

ARTIKEL SSC.3

Sakområden

1. Detta protokoll är tillämpligt på de grenar av den sociala tryggheten som rör

a) förmåner vid sjukdom,

b) förmåner vid moderskap och likvärdiga förmåner vid faderskap,

c) förmåner vid invaliditet,

d) förmåner vid ålderdom,

e) förmåner till efterlevande,

f) förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdom,

g) dödsfallsersättningar,

h) förmåner vid arbetslöshet,

i) förmåner vid förtida pensionering.

2. Om inte annat följer av bilaga SSC-6 är detta protokoll tillämpligt på alla allmänna och särskilda system för social trygghet, oavsett om de är avgiftsfinansierade eller inte, och system där en arbetsgivares eller en redares skyldigheter regleras.

3. Bestämmelserna i avdelning III påverkar dock inte tillämpningen av en stats lagstiftning om redares skyldigheter.

4. Detta protokoll är inte tillämpligt på

a) särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som förtecknas i del 1 i bilaga SSC-1,

b) socialhjälp och medicinsk hjälp,

c) förmåner avseende vilka en stat påtar sig ansvaret för personskador och lämnar ersättning, exempelvis förmåner till offer för krig och militära aktioner eller deras följder, offer för brott, mord eller terroristdåd, offer för skador som vållats av statens tjänstemän under deras tjänsteutövning, eller offer som har lidit skada av politiska eller religiösa skäl eller på grund av sin härkomst,

d) förmåner vid långvarigt vårdbehov som förtecknas i del 2 i bilaga SSC-1,

e) assisterad befruktning,

f) betalningar som är knutna till en gren av den sociala tryggheten förtecknad i punkt 1 och som

i) lämnas för att täcka utgifter för uppvärmning vid kallt väder, och

ii) förtecknas i del 3 i bilaga SSC-1,

g) familjeförmåner.

ARTIKEL SSC.4

Icke-diskriminering mellan medlemsstater

1. De arrangemang för samordning av de sociala trygghetssystemen som fastställs i detta protokoll ska grundas på principen om icke-diskriminering mellan medlemsstaterna.

2. Denna artikel påverkar inte eventuella överenskommelser mellan Förenade kungariket och Republiken Irland om den gemensamma resezonen.

ARTIKEL SSC.5

Likabehandling

1. Om inte annat följer av detta protokoll ska, när det gäller de grenar av den sociala tryggheten som omfattas av artikel SSC.3.1, de personer på vilka detta protokoll ska tillämpas ha samma rättigheter och skyldigheter enligt en stats lagstiftning som denna stats egna medborgare.

2. Denna bestämmelse är inte tillämplig på de frågor som avses i artikel SSC.3.4.

ARTIKEL SSC.6

Likvärdiga förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser

Om inte annat följer av detta protokoll ska staterna säkerställa tillämpningen av principen om likvärdiga förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser på följande sätt:

a) Om enligt den behöriga statens lagstiftning förmånerna från det sociala trygghetssystemet eller andra inkomster har vissa rättsverkningar, ska de relevanta bestämmelserna i den lagstiftningen också tillämpas på motsvarande förmåner som förvärvats enligt en annan stats lagstiftning, eller på inkomster som förvärvats i en annan stat.

b) Om enligt den behöriga statens lagstiftning rättsverkningar uppstår genom vissa omständigheter eller händelser, ska den staten beakta liknande omständigheter eller händelser som har inträffat inom en annan stats territorium som om dessa hade inträffat inom det egna territoriet.

ARTIKEL SSC.7

Sammanläggning av perioder

Om inte annat följer av detta protokoll ska den behöriga institutionen i en stat i nödvändig utsträckning beakta försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder, eller perioder som egenföretagare, som har fullgjorts enligt lagstiftningen i en annan stat som om de vore perioder som fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, om enligt den förstnämnda statens lagstiftning något av följande villkoras av att försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder som egenföretagare har fullgjorts:

a) Erhållande, bibehållande eller återfående av rätt till förmåner.

b) Täckning genom annan lagstiftning.

c) Tillgång till eller undantag från obligatorisk eller frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring.

ARTIKEL SSC.8

Upphävande av krav på bosättning

Staterna ska säkerställa tillämpningen av principen om export av kontantförmåner i enlighet med leden a och b.

a) Kontantförmåner enligt en stats lagstiftning eller enligt detta protokoll ska inte minskas, ändras, hållas inne, dras in eller förverkas med anledning av att mottagaren eller dennes familjemedlemmar är bosatta i en annan stat än den där institutionen med ansvar för betalningen är belägen.

b) Led a gäller inte kontantförmåner som omfattas av artikel SSC.3.1 c och h.

ARTIKEL SSC.9

Förhindrande av sammanträffande av förmåner

Om inte annat föreskrivs ska detta protokoll inte kunna åberopas för att erhålla eller bevara en rätt till flera förmåner av samma slag för samma period av obligatorisk försäkring.

AVDELNING II

FASTSTÄLLANDE AV TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING

ARTIKEL SSC.10

Allmänna bestämmelser

1. De personer på vilka detta protokoll tillämpas ska omfattas av endast en stats lagstiftning. Denna lagstiftning ska fastställas i enlighet med denna avdelning.

2. Vid tillämpningen av denna avdelning ska de personer som på grund av eller till följd av sitt arbete som anställd eller sin verksamhet som egenföretagare erhåller en kontantförmån anses arbeta som anställd eller utöva nämnda verksamhet. Detta ska inte gälla ersättning i form av pension vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande eller ersättning i form av pension vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar och inte heller kontanta sjukvårdsförmåner som är obegränsade i tid.

3. Om inte annat föreskrivs i artiklarna SSC.11, SSC.12 och SSC.13 ska

a) en person som arbetar som anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare i en stat omfattas av lagstiftningen i den staten,

b) en offentligt anställd omfattas av lagstiftningen i den stat till vilken den förvaltning som sysselsätter denne hör,

c) en person på vilken leden a och b inte är tillämpliga omfattas av lagstiftningen i den stat där denne är bosatt, utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i detta protokoll enligt vilka personen har rätt till förmåner enligt lagstiftningen i en eller flera andra stater.

4. Vid tillämpningen av denna avdelning ska arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare vilket normalt utförs ombord på ett havsgående fartyg som för en stats flagg betraktas som arbete utfört i denna stat. Dock ska den som är anställd på ett fartyg under en stats flagg och som får sin lön för denna verksamhet från ett företag eller en person vars säte eller verksamhetsställe är i en annan stat, omfattas av den sistnämnda statens lagstiftning, om den anställda är bosatt i den staten. Det företag eller den person som betalar lönen ska betraktas som arbetsgivare vid tillämpningen av den lagstiftningen.

5. Arbete som innebär att en medlem av flygbesättningen eller kabinbesättningen utför tjänster som rör passagerar- eller godsbefordran ska anses vara arbete som bedrivs i den stat där stationeringsorten är belägen.

ARTIKEL SSC.11

Utsända arbetstagare

1. Med avvikelse från artikel SSC.10.3 och som en övergångsåtgärd med avseende på den situation som råder till dess att detta avtal träder i kraft, är följande regler om tillämplig lagstiftning tillämpliga mellan de medlemsstater som förtecknas i kategori A i bilaga SSC-8 och Förenade kungariket:

a) En person som arbetar som anställd i en stat hos en arbetsgivare som normalt bedriver sin verksamhet i den staten ska, när arbetsgivaren sänder ut personen i syfte att för arbetsgivarens räkning utföra ett arbete i en annan stat, fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda staten under förutsättning att

   i) detta arbete inte varar längre än 24 månader, och

   ii) att denna person inte sänds ut för att ersätta en annan utsänd arbetstagare.

b) En person som normalt bedriver verksamhet som egenföretagare i en stat och som ska bedriva liknande verksamhet i en annan stat, ska fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda staten, under förutsättning att verksamheten inte förväntas vara längre än 24 månader.

2. Senast den dag då detta avtal träder i kraft ska unionen underrätta Förenade kungariket om vilken av följande kategorier varje medlemsstat tillhör:

a) Kategori A: Medlemsstaten har meddelat unionen att den önskar avvika från artikel SSC.10 i enlighet med denna artikel.

b) Kategori B: Medlemsstaten har meddelat unionen att den inte önskar avvika från artikel SSC.10.

c) Kategori C: Medlemsstaten har inte meddelat huruvida den önskar avvika från artikel SSC.10.

3. Det dokument som avses i punkt 2 ska utgöra innehållet i bilaga SSC-8 den dag då detta avtal träder i kraft.

4. För medlemsstater som förtecknas i kategori A den dag då detta avtal träder i kraft ska punkt 1 a och b tillämpas.

5. För medlemsstater som förtecknas i kategori C den dag då detta avtal träder i kraft ska punkt 1 a och b tillämpas som om den medlemsstaten förtecknades i kategori A under en månad efter den dag då detta avtal träder i kraft. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska flytta en medlemsstat från kategori C till kategori A om unionen meddelar den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen att medlemsstaten så önskar.

6. En månad efter den dag då detta avtal träder i kraft kommer kategorierna B och C att upphöra. Parterna ska offentliggöra en uppdaterad bilaga SSC-8 så snart som möjligt därefter. Vid tillämpning av punkt 1 ska bilaga SSC-8 anses innehålla endast medlemsstater i kategori A från och med dagen för det offentliggörandet.

7. Om en person är i en situation som avses i punkt 1 som omfattar en medlemsstat i kategori C innan en uppdaterad bilaga SSC-8 offentliggörs i enlighet med punkt 6, ska punkt 1 fortsätta att gälla för den personen så länge som dennes verksamhet enligt punkt 1 varar.

8. Unionen ska underrätta den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen om en medlemsstat önskar avföras från kategori A i bilaga SSC-8 och den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska på unionens begäran avlägsna den medlemsstaten från kategori A i bilaga SSC-8. Parterna ska offentliggöra en uppdaterad bilaga SSC-8 som ska tillämpas från och med den första dagen i den andra månaden efter mottagandet av begäran från den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen.

9. Om en person är i en situation som avses i punkt 1 innan en uppdaterad bilaga SSC-8 offentliggörs i enlighet med punkt 8, ska punkt 1 fortsätta att gälla för den personen så länge som dennes verksamhet enligt punkt 1 varar.

ARTIKEL SSC.12

Verksamhet i två eller flera stater

1. En person som normalt arbetar som anställd i en eller flera medlemsstater och i Förenade kungariket ska omfattas av

a) lagstiftningen i den stat där personen är bosatt, om han eller hon utför en väsentlig del av sitt arbete i denna stat, eller

b) om den personen inte utför en väsentlig del av sitt arbete i den stat där han eller hon är bosatt,

   i) lagstiftningen i den stat där företagets eller arbetsgivarens säte eller verksamhetsställe är beläget, om personen är anställd av ett företag eller en arbetsgivare, eller

   ii) lagstiftningen i den stat där företagens eller arbetsgivarnas säten eller verksamhetsställen är belägna, om personen är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare som har sina säten eller verksamhetsställen i en enda stat, eller

   iii) lagstiftningen i den stat där företagets eller arbetsgivarens säte eller verksamhetsställe är beläget utanför den stat där personen är bosatt, om han eller hon är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare som har sitt säte eller verksamhetsställe i en medlemsstat och i Förenade kungariket, varav den ena är bosättningsstaten, eller

iv) lagstiftningen i den stat där personen är bosatt, om han eller hon är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare, varav minst två har sitt säte eller verksamhetsställe i olika stater utanför den stat där personen är bosatt.

2. En person som normalt bedriver verksamhet som egenföretagare i en eller flera medlemsstater och i Förenade kungariket ska omfattas av

a) lagstiftningen i den stat där personen är bosatt, om han eller hon bedriver en väsentlig del av sin verksamhet i denna stat, eller

b) lagstiftningen i den stat där platsen för personens verksamhets huvudsakliga intressen finns, om personen inte är bosatt i en av de stater där han eller hon bedriver en väsentlig del av sin verksamhet.

3. En person som normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i två eller flera stater ska omfattas av lagstiftningen i den stat där personen arbetar som anställd eller, om personen arbetar som anställd i två eller flera stater, av den lagstiftning som fastställs i enlighet med punkt 1.

4. En person som är offentligt anställd i en stat och som arbetar som anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare i en eller flera andra stater ska omfattas av lagstiftningen i den stat till vilken den förvaltning som sysselsätter personen hör.

5. En person som normalt arbetar som anställd i två eller flera medlemsstater (och inte i Förenade kungariket) ska omfattas av Förenade kungarikets lagstiftning om personen inte utför en väsentlig del av detta arbete i bosättningsstaten och personen är

a) anställd av ett eller flera företag eller arbetsgivare, som alla har sitt säte eller verksamhetsställe i Förenade kungariket,

b) bosatt i en medlemsstat och är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare, som alla har sitt säte eller verksamhetsställe i Förenade kungariket och den medlemsstat där personen är bosatt,

c) bosatt i Förenade kungariket och är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare, varav minst två har sitt säte eller verksamhetsställe i olika medlemsstater, eller

d) bosatt i Förenade kungariket och är anställd av ett eller flera företag eller arbetsgivare, varav inga har ett säte eller verksamhetsställe i en annan stat.

6. En person som normalt bedriver verksamhet som egenföretagare i två eller flera medlemsstater (och inte i Förenade kungariket), utan att bedriva en väsentlig del av denna verksamhet i bosättningsstaten, ska omfattas av Förenade kungarikets lagstiftning om platsen för personens verksamhets huvudsakliga intressen finns i Förenade kungariket.

7. Punkt 6 ska inte tillämpas på en person som normalt arbetar som anställd och bedriver verksamhet som egenföretagare i två eller flera medlemsstater.

8. De personer som avses i punkterna 1–6 ska vid tillämpningen av den lagstiftning som fastställs i enlighet med dessa bestämmelser behandlas som om de arbetar som anställda eller bedriver verksamhet som egenföretagare till fullo i den berörda staten samt får alla sina inkomster därifrån.

ARTIKEL SSC.13

Frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring

1. Artiklarna SSC.10, SSC.11 och SSC.12 är inte tillämpliga på frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring såvida det i en stat, för någon av de grenar som anges i artikel SSC.3, inte finns annat än ett frivilligt försäkringssystem.

2. När en person enligt lagstiftningen i en stat omfattas av en obligatorisk försäkring i den staten, får personen inte i en annan stat omfattas av ett system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring. I samtliga övriga fall där det för en viss gren går att välja mellan flera system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring ska den berörda personen endast anslutas till det system som han eller hon har valt.

3. När det gäller förmåner vid invaliditet och vid ålderdom samt förmåner till efterlevande, får dock den berörda personen anslutas till systemet för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring i en stat, även om personen obligatoriskt omfattas av en annan stats lagstiftning, om personen vid något tillfälle under sitt yrkesliv har omfattats av lagstiftningen i den förstnämnda staten på grund av eller till följd av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare och om sådan dubbel försäkring uttryckligen eller underförstått medges enligt lagstiftningen i den förstnämnda staten.

4. Om det för anslutning till en frivillig försäkring eller en frivillig fortsättningsförsäkring enligt en stats lagstiftning ställs krav på bosättning i den staten eller på tidigare arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare, ska artikel SSC.6 b endast tillämpas på personer som vid något tillfälle tidigare har omfattats av lagstiftningen i den staten med anledning av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare.

ARTIKEL SSC.14

Arbetsgivarens skyldigheter

1. En arbetsgivare som har sitt säte eller verksamhetsställe utanför den behöriga staten ska fullgöra alla skyldigheter som föreskrivs enligt den lagstiftning som dess anställda omfattas av, särskilt skyldigheten att betala de avgifter som föreskrivs enligt den lagstiftningen, som om arbetsgivaren hade sitt säte eller verksamhetsställe i den behöriga staten.

2. En arbetsgivare som inte har något verksamhetsställe i den stat vars lagstiftning är tillämplig får komma överens med en anställd om att den anställde ska fullgöra arbetsgivarens skyldigheter att betala avgifter för dess räkning utan att arbetsgivarens underliggande skyldigheter åsidosätts. Arbetsgivaren ska meddela den behöriga institutionen i den staten om sådana överenskommelser.

AVDELNING III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM OLIKA FÖRMÅNSKATEGORIER

KAPITEL 1

FÖRMÅNER VID SJUKDOM, FÖRMÅNER VID MODERSKAP OCH LIKVÄRDIGA FÖRMÅNER VID FADERSKAP

AVSNITT 1

FÖRSÄKRADE PERSONER OCH DERAS FAMILJEMEDLEMMAR MED UNDANTAG AV PENSIONSTAGARE OCH DERAS FAMILJEMEDLEMMAR

ARTIKEL SSC.15

Bosättning i en annan stat än den behöriga staten

En försäkrad person eller dennes familjemedlemmar, som är bosatta i en annan stat än den behöriga staten, ska i bosättningsstaten få de vårdförmåner som för den behöriga institutionens räkning utges av institutionen på bosättningsorten i enlighet med den lagstiftning som institutionen tillämpar, som om de berörda personerna vore försäkrade enligt denna lagstiftning.

ARTIKEL SSC.16

Vistelse i den behöriga staten när bosättningen är i en annan stat – särskilda bestämmelser för gränsarbetares familjemedlemmar

1. Om inte annat följer av punkt 2 ska den försäkrade personen och dennes familjemedlemmar som avses i artikel SSC.15 även ha rätt till vårdförmåner under vistelse i den behöriga staten. Vårdförmånerna ska utges av den behöriga institutionen och på denna institutions bekostnad, i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar, som om de berörda personerna vore bosatta i den staten.

2. En gränsarbetares familjemedlemmar ska ha rätt till vårdförmåner under vistelse i den behöriga staten.

Om emellertid den behöriga staten är förtecknad i bilaga SSC-2 ska de av en gränsarbetares familjemedlemmar vilka är bosatta i samma stat som gränsarbetaren endast ha rätt till vårdförmåner i den behöriga staten enligt de villkor som fastställs i artikel SSC.17.1.

ARTIKEL SSC.17

Vistelse utanför den behöriga staten

1. Om inte annat följer av punkt 2 ska en försäkrad person och deras familjemedlemmar som vistas i en annan stat än den behöriga staten ha rätt till vårdförmåner som utges för den behöriga institutionens räkning av institutionen på vistelseorten i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar, som om de berörda personerna vore försäkrade enligt den lagstiftningen, om

a) vårdförmånerna blir nödvändiga av medicinska skäl under vistelsen, enligt den som utger vårdförmånerna, med beaktande av förmånernas art och vistelsens förväntade längd,

b) personen inte har rest till den staten i syfte att erhålla vårdförmåner, såvida personen inte är passagerare eller besättningsmedlem på ett fartyg eller flygplan som reser till den staten och vårdförmånerna blev nödvändiga av medicinska skäl under resan eller flygningen, och

c) en giltig handling visas upp i enlighet med artikel SSCI.22.1 i bilaga SSC-7.

2. I tillägg SSCI-2 till bilaga SSC-7 förtecknas vårdförmåner som, för att de ska utges under en vistelse i en stat, av praktiska skäl förutsätter en förhandsöverenskommelse mellan den berörda personen och den institution som tillhandahåller vården.

ARTIKEL SSC.18

Resa i syfte att erhålla vårdförmåner – tillstånd att erhålla lämplig behandling utanför bosättningsstaten

1. Om inte annat föreskrivs i detta protokoll ska en försäkrad person som reser till en annan stat för att erhålla vårdförmåner under vistelsen där söka tillstånd från den behöriga institutionen.

2. En försäkrad person som av den behöriga institutionen fått tillstånd att resa till en annan stat i syfte att där få den vård som är lämplig med hänsyn till personens hälsotillstånd, ska erhålla de vårdförmåner som för den behöriga institutionens räkning utges av institutionen på vistelseorten i enlighet med bestämmelserna i den lagstiftning som institutionen tillämpar, som om personen vore försäkrad enligt denna lagstiftning. Tillstånd ska beviljas om den behandling det gäller finns bland de förmåner som tillhandahålls enligt lagstiftningen i den stat där den berörda personen är bosatt och denna behandling inte kan ges inom den tid som är medicinskt försvarbar, med hänsyn till personens aktuella hälsotillstånd och sjukdomens sannolika förlopp.

3. Punkterna 1 och 2 gäller i tillämpliga delar för en försäkrad persons familjemedlemmar.

4. Om en försäkrad persons familjemedlemmar är bosatta i en annan stat än den stat där den försäkrade personen är bosatt, och denna stat har valt kostnadsersättning på grundval av fasta belopp, ska kostnaderna för sådana vårdförmåner som avses i punkt 2 bäras av institutionen på familjemedlemmarnas bosättningsort. Vid tillämpningen av punkt 1 ska institutionen på familjemedlemmarnas bosättningsort i detta fall anses vara den behöriga institutionen.

ARTIKEL SSC.19

Kontantförmåner

1. En försäkrad person eller dennes familjemedlemmar, som är bosatta eller vistas i en annan stat än den behöriga staten, har rätt att erhålla kontantförmåner från den behöriga institutionen i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på bosättnings- eller vistelseorten får dessa förmåner dock utbetalas av institutionen på bosättnings- eller vistelseorten på den behöriga institutionens bekostnad i enlighet med lagstiftningen i den behöriga staten.

2. Den behöriga institutionen i en stat, i vars lagstiftning det föreskrivs att beräkningen av kontantförmåner ska utgå från en genomsnittlig inkomst eller en genomsnittlig avgiftsgrund, ska fastställa den genomsnittliga inkomsten eller den genomsnittliga avgiftsgrunden enbart på grundval av faktiskt uppburna inkomster, eller på de avgiftsgrunder som tillämpas under de perioder som fullgjorts enligt den nämnda lagstiftningen.

3. Den behöriga institutionen i en stat i vars lagstiftning det föreskrivs att beräkningen av kontantförmåner ska utgå från en standardinkomst ska beakta enbart standardinkomsten eller, i förekommande fall, den genomsnittliga standardinkomst som avser de perioder som fullgjorts enligt denna lagstiftning.

4. Punkterna 2 och 3 gäller i tillämpliga delar i de fall då det i den lagstiftning som tillämpats av den behöriga institutionen har fastställts en bestämd referensperiod som helt eller delvis motsvarar de perioder som den berörda personen har fullgjort enligt lagstiftningen i en eller flera andra stater.

ARTIKEL SSC.20

Pensionssökande

1. En försäkrad person som när en ansökan om pension inlämnas eller under handläggningen av ansökan förlorar rätten till vårdförmåner enligt lagstiftningen i den senast behöriga staten, ska även fortsättningsvis ha rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i den stat där personen är bosatt, under förutsättning att personen uppfyller försäkringsvillkoren i lagstiftningen i den stat som avses i punkt 2. Rätten till vårdförmåner i bosättningsstaten gäller även den pensionssökandes familjemedlemmar.

2. Utgifterna för vårdförmånerna ska betalas av den stats institution som vid beviljad pension skulle bli behörig enligt artiklarna SSC.21, SSC.22 och SSC.23.

AVSNITT 2

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR PENSIONSTAGARE
OCH DERAS FAMILJEMEDLEMMAR

ARTIKEL SSC.21

Rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i bosättningsstaten

En person som erhåller en pension eller flera pensioner enligt lagstiftningen i två eller flera stater, varav en är bosättningsstaten, och som har rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i denna stat, ska tillsammans med sina familjemedlemmar erhålla sådana vårdförmåner från och på bekostnad av institutionen på bosättningsorten, som om personen endast vore berättigad till pension enligt lagstiftningen i den staten.

ARTIKEL SSC.22

Ingen rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i bosättningsstaten

1. En person som

a) är bosatt i en stat,

b) erhåller pension eller pension enligt lagstiftningen i en eller flera stater, och

c) inte har rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i bosättningsstaten

ska ändå få sådana förmåner för egen del och för sina familjemedlemmar om personen skulle vara berättigad till detta enligt lagstiftningen i den stat, eller i minst en av de stater, som skulle ha behörighet i fråga om pensionen om personen vore bosatt i den staten. Vårdförmånerna ska utges på bekostnad av den institution som avses i punkt 2 av institutionen på bosättningsorten, som om personen vore berättigad till pension och vårdförmåner enligt lagstiftningen i den staten.

2. I de fall som avses i punkt 1 ska följande regler gälla vid fastställandet av vilken institution som ska bära kostnaderna för vårdförmånerna:

a) Om pensionstagaren har rätt till vårdförmåner enligt endast en stats lagstiftning ska kostnaderna bäras av den behöriga institutionen i den staten.

b) Om pensionstagaren har rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i två eller flera stater, ska kostnaderna bäras av den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning personen i fråga har omfattats av under längst tid.

c) Om tillämpningen av regeln i led b leder till att flera institutioner är betalningsskyldiga ska kostnaden bäras av den institution som tillämpar den lagstiftning av vilken pensionstagaren senast har omfattats.

ARTIKEL SSC.23

Pension enligt lagstiftningen i en eller flera andra stater
än bosättningsstaten,
om rätt till vårdförmåner föreligger i den senare staten

Om en person, som erhåller pension eller pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater, är bosatt i en stat enligt vars lagstiftning rätten till vårdförmåner inte är beroende av försäkring, eller av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare, och ingen pension erhålls från bosättningsstaten, ska kostnaderna för vårdförmåner för den berörda personen och dennes familjemedlemmar bäras av den institution, i en av de stater som är behörig med avseende på personens pensioner, som fastställts i enlighet med artikel SSC.22.2, i den utsträckning som personen och dennes familjemedlemmar skulle ha rätt till sådana vårdförmåner om de vore bosatta i den staten.

ARTIKEL SSC.24

Familjemedlemmar till en pensionstagare,
bosatta i en annan stat än pensionstagaren

Om en person

a) erhåller en eller flera pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater, och

b) är bosatt i en annan stat än den där hans eller hennes familjemedlemmar är bosatta,

ska dessa familjemedlemmar ha rätt till vårdförmåner från institutionen på bosättningsorten i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar, i den mån pensionstagaren har rätt till vårdförmåner enligt en stats lagstiftning. Kostnaderna ska bäras av den behöriga institution som ansvarar för kostnader för de vårdförmåner som pensionstagaren erhåller i sin bosättningsstat.

ARTIKEL SSC.25

Pensionstagarens eller dennes familjemedlemmars vistelse i en annan stat än bosättningsstaten – vistelse i den behöriga staten – tillstånd till lämplig behandling utanför bosättningsstaten

1. Artikel SSC.17 gäller i tillämpliga delar för

a) en person som erhåller pension eller pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater och som har rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i en av de stater som utger pensionen eller pensionerna,

b) deras familjemedlemmar,

som vistas i en annan stat än den där de är bosatta.

2. Artikel SSC.16.1 gäller i tillämpliga delar för de personer som avses i punkt 1 när de vistas i den stat där den behöriga institution ligger som är ansvarig för kostnaderna för de vårdförmåner som pensionstagaren erhåller i sin bosättningsstat och den staten har valt detta alternativ och tagits upp i förteckningen i bilaga SSC-3.

3. Artikel SSC.18 gäller i tillämpliga delar för en pensionstagare eller de av dennes familjemedlemmar som vistas i en annan stat än den i vilken de är bosatta i syfte att där erhålla den behandling som är lämplig med hänsyn till deras tillstånd.

4. Om inte annat följer av punkt 5 ska kostnaderna för vårdförmåner enligt punkterna 1–3 bäras av den behöriga institution som ansvarar för kostnader för vårdförmåner som pensionstagaren erhåller i sin bosättningsstat.

5. De kostnader för vårdförmåner som avses i punkt 3 ska bäras av institutionen på pensionstagarens eller familjemedlemmarnas bosättningsort, om dessa personer är bosatta i en stat som valt kostnadsersättning på grundval av fasta belopp. Vid tillämpningen av punkt 3 ska institutionen på familjemedlemmarnas bosättningsort i detta fall anses vara den behöriga institutionen.

ARTIKEL SSC.26

Kontantförmåner till pensionstagare

1. Den behöriga institutionen i den stat där den behöriga institution ligger som ansvarar för kostnader för vårdförmåner som pensionstagaren erhåller i sin bosättningsstat ska betala ut kontantförmåner till en person som får pension eller pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater. Artikel SSC.19 gäller i tillämpliga delar.

2. Punkt 1 är också tillämplig på en pensionstagares familjemedlemmar.

ARTIKEL SSC.27

Avgifter som ska betalas av pensionstagare

1. Den institution i en stat som enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar är ansvarig för att göra avdrag med avseende på avgifter för att erhålla sjukförmåner, förmåner vid moderskap och likvärdiga förmåner vid faderskap får begära och återkräva sådana avdrag, beräknade i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar endast i den mån som kostnaderna för förmånerna enligt artiklarna SSC.21–SSC.24 ska bäras av en institution i den staten.

2. När, i de fall som anges i artikel SSC.23, inbetalning av avgifter eller liknande betalningar enligt lagstiftningen i den stat där den berörda pensionstagaren är bosatt utgör en förutsättning för att erhålla sjukförmåner, förmåner vid moderskap och likvärdiga förmåner vid faderskap, får skyldighet att betala dessa avgifter inte grundas på sådan bosättning.

AVSNITT 3

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL SSC.28

Allmänna bestämmelser

Artiklarna SSC.21–SSC.27 är inte tillämpliga på en pensionstagare eller dennes familjemedlemmar om personen i fråga har rätt till förmåner enligt en stats lagstiftning på grund av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare. I ett sådant fall ska den berörda personen vid tillämpningen av detta kapitel omfattas av artiklarna SSC.15–SSC.19.

ARTIKEL SSC.29

Prioritering av rätten till vårdförmåner – särskild regel
om familjemedlemmars rätt till förmåner i bosättningsstaten

1. Om inte annat föreskrivs i punkterna 2 och 3 ska, om en familjemedlem har en självständig rätt till vårdförmåner på grundval av en stats lagstiftning eller på grundval av detta kapitel, sådan rätt ha företräde framför en härledd rätt till vårdförmåner för familjemedlemmar.

2. Om inte annat föreskrivs i punkt 3 ska, om den självständiga rätten i bosättningsstaten direkt och uteslutande grundar sig på den berörda personens bosättning i den staten, en härledd rätt till vårdförmåner ha företräde framför den självständiga rätten.

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 ska vårdförmåner utges till en försäkrad persons familjemedlemmar på bekostnad av den behöriga institutionen i den stat där de är bosatta, om

a) familjemedlemmar som är bosatta i en stat enligt vars lagstiftning rätten till vårdförmåner inte omfattas av villkor för försäkring eller arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare, och

b) maken eller den person som tar hand om den försäkrades barn arbetar som anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare i den staten eller uppbär pension från den staten på grund av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare.

ARTIKEL SSC.30

Återbetalning mellan institutioner

1. De vårdförmåner som utges av en stats institution för en annan stats institutions räkning enligt avsnitten om förmåner vid sjukdom ska återbetalas i sin helhet.

2. De återbetalningar som avses i punkt 1 ska fastställas och genomföras i enlighet med de förfaranden som anges i bilaga SSC-7, antingen sedan de faktiska utgifterna styrkts eller på grundval av fasta belopp för de stater vars rättsliga eller administrativa strukturer är sådana att användning av ersättning på grundval av faktiska utgifter inte är lämplig.

3. Staterna, eller deras behöriga myndigheter, får föreskriva andra metoder för återbetalning eller avstå från all återbetalning mellan institutioner under dem.

KAPITEL 2

FÖRMÅNER VID OLYCKSFALL I ARBETET OCH ARBETSSJUKDOMAR

ARTIKEL SSC.31

Rätt till vårdförmåner och kontantförmåner

1. Om inte annat följer av mer fördelaktiga bestämmelser i punkterna 2 och 3 i denna artikel ska artiklarna SSC.15, SSC.16.1, SSC.17.1 och SSC.18.1 också tillämpas på förmåner i samband med olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar.

2. En person som har råkat ut för ett olycksfall i arbetet eller har ådragit sig en arbetssjukdom och är bosatt eller vistas i en annan stat än den behöriga staten ska ha rätt till de särskilda vårdförmåner enligt systemet för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar som på den behöriga institutionens vägnar tillhandahålls av institutionen på bosättningsorten eller vistelseorten i enlighet med den lagstiftning som denna institution tillämpar, som om den berörda personen vore försäkrad i enlighet med den lagstiftningen.

3. Den behöriga institutionen får inte vägra att bevilja tillståndet enligt artikel SSC.18.1 för en person som har råkat ut för olycksfall i arbetet eller ådragit sig en arbetssjukdom och som har rätt till förmåner som ska betalas av den institutionen, om den vård som är lämplig med hänsyn till personens hälsotillstånd inte kan ges i den stat där personen är bosatt inom den tid som är medicinskt försvarbar med hänsyn till personens aktuella hälsotillstånd och sjukdomens sannolika förlopp.

4. Artikel SSC.19 ska också tillämpas på förmåner som omfattas av detta kapitel.

ARTIKEL SSC.32

Kostnader för transport

1. Den behöriga institutionen i en stat enligt vars lagstiftning ersättning utgår för kostnaderna för transport av en person som har råkat ut för ett olycksfall i arbetet eller lider av en arbetssjukdom, antingen till bosättningsorten eller till sjukhus, ska betala kostnaderna för transport till motsvarande ort i den stat där personen i fråga är bosatt, under förutsättning att institutionen i förväg lämnar sitt samtycke till en sådan transport och därvid beaktar de skäl som talar för detta. Sådant samtycke ska icke krävas när det gäller gränsarbetare.

2. Den behöriga institutionen i en stat enligt vars lagstiftning ersättning utgår för kostnaderna för transport till begravningsplatsen, av en person som avlidit till följd av ett olycksfall i arbetet, ska ersätta kostnaderna till motsvarande plats i den stat där personen var bosatt när olycksfallet inträffade, i enlighet med den lagstiftning institutionen tillämpar.

ARTIKEL SSC.33

Förmåner vid arbetssjukdom när den drabbade personen
har varit utsatt för samma risk i flera stater

Om en person som har ådragit sig en arbetssjukdom enligt lagstiftningen i två eller flera stater har arbetat som anställd eller bedrivit verksamhet som egenföretagare av sådan art som sannolikt kan förorsaka denna sjukdom, ska de förmåner som denne eller dennes efterlevande kan göra anspråk på beviljas uteslutande enligt lagstiftningen i den stat där villkoren senast har uppfyllts.

ARTIKEL SSC.34

Förvärrande av en arbetssjukdom

När en arbetssjukdom för vilken en person som lider av sådan sjukdom har fått eller erhåller förmåner enligt lagstiftningen i en stat förvärras, ska följande bestämmelser tillämpas:

a) Om den berörda personen under den tid som förmånerna uppburits inte enligt lagstiftningen i någon annan stat har haft anställning eller bedrivit verksamhet som egenföretagare som sannolikt kan förorsaka eller förvärra den aktuella sjukdomen, ska den behöriga institutionen i den förstnämnda staten, med beaktande av försämringen, stå för kostnaderna för förmånerna enligt bestämmelserna i den lagstiftning som institutionen tillämpar.

b) Om den berörda personen under den tid som förmånerna uppburits har bedrivit sådan verksamhet som omfattas av lagstiftningen i en annan stat, ska den behöriga institutionen i den förstnämnda staten, utan att beakta försämringen, stå för kostnaderna för förmånerna enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar. Den behöriga institutionen i den andra staten ska bevilja den berörda personen ett tillägg med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan det förmånsbelopp som utges efter försämringen och det förmånsbelopp som skulle ha utgetts före försämringen enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, om sjukdomen uppkommit vid en tidpunkt då personen omfattades av lagstiftningen i den staten.

c) De bestämmelser om minskning, innehållande eller indragning av förmåner som föreskrivs i en stats lagstiftning ska inte kunna åberopas mot en person som uppbär förmåner som utges av institutioner i två stater i enlighet med led b.

ARTIKEL SSC.35

Bestämmelser för beaktande av särskilda bestämmelser i en viss lagstiftning

1. Om det inte finns någon försäkring mot olycksfall i arbetet eller mot arbetssjukdomar i den stat där den berörda personen är bosatt eller vistas, eller om det finns en sådan försäkring men ingen institution finns som har ansvaret för att utge vårdförmåner, ska dessa förmåner utges av den institution på vistelse- eller bosättningsorten som har ansvaret för att utge vårdförmåner vid sjukdom.

2. Om det inte finns någon försäkring mot olycksfall i arbetet eller mot arbetssjukdomar i den behöriga staten ska bestämmelserna i detta kapitel om vårdförmåner ändå tillämpas på en person som är berättigad till sådana förmåner vid sjukdom, moderskap eller likvärdigt faderskap enligt lagstiftningen i den staten, när personen råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller drabbas av en arbetssjukdom, vid bosättning eller tillfällig vistelse i en annan stat. Kostnaderna ska bäras av den institution som är behörig för vårdförmånen enligt lagstiftningen i den behöriga staten.

3. Artikel SSC.6 är tillämplig på den behöriga institutionen i en stat i fråga om likvärdighet av olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar som har inträffat eller konstaterats senare enligt lagstiftningen i en annan stat, vid fastställande av graden av arbetsoförmåga, rätten till förmåner eller förmånernas storlek, under förutsättning att

a) ingen ersättning utges för ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom som hade inträffat eller konstaterats tidigare enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, och

b) ingen ersättning utges för ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom som hade inträffat eller konstaterats senare, enligt den andra statens lagstiftning enligt vilken olycksfallet eller arbetssjukdomen hade inträffat eller konstaterats.

ARTIKEL SSC.36

Återbetalning mellan institutioner

1. Artikel SSC.30 är också tillämplig på förmåner som omfattas av detta kapitel, och ersättning ska göras på grundval av de verkliga kostnaderna.

2. Staterna, eller deras behöriga myndigheter, får föreskriva andra metoder för återbetalning eller avstå från all återbetalning mellan institutioner under dem.

KAPITEL 3

DÖDSFALLSERSÄTTNINGAR

ARTIKEL SSC.37

Rätt till ersättning när dödsfallet inträffar i, eller när den person som har rätt till förmåner är bosatt i, en annan stat än den behöriga staten

1. När en försäkrad person eller en familjemedlem till en sådan person avlider i en annan stat än den behöriga staten ska dödsfallet anses ha inträffat i den behöriga staten.

2. Den behöriga institutionen är skyldig att utge dödsfallsersättningar enligt den lagstiftning som den tillämpar, även om den förmånsberättigade personen är bosatt i en annan stat än den behöriga staten.

3. Punkterna 1 och 2 ska också tillämpas om dödsfallet har inträffat på grund av ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom.

ARTIKEL SSC.38

Utgivande av förmåner vid pensionstagarens död

1. Om en pensionstagare, som hade rätt till pension eller pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater, avlider när han är bosatt i en annan stat än den där den institution finns, som är ansvarig för kostnaderna för vårdförmånerna som utges enligt artiklarna SSC.22 och SSC.23, ska de dödsfallsersättningar som utges enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar utges på dess egen bekostnad som om pensionstagaren vid dödsfallet hade varit bosatt i den stat där den institutionen finns.

2. Punkt 1 gäller i tillämpliga delar för pensionstagarens familjemedlemmar.

KAPITEL 4

FÖRMÅNER VID INVALIDITET

ARTIKEL SSC.39

Beräkning av invaliditetsförmåner

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel SSC.7 är den behöriga staten, om invaliditetsförmånernas storlek enligt lagstiftningen i den behöriga staten enligt avdelning II i detta protokoll är beroende av längden på försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioderna eller perioderna som egenföretagare, inte skyldig att beakta sådana perioder som fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning vid beräkningen av den invaliditetsförmån som ska betalas ut.

ARTIKEL SSC.40

Särskilda bestämmelser om sammanläggning av perioder

Den behöriga institutionen i en stat vars lagstiftning kräver fullgörande av försäkrings- eller bosättningsperioder för förvärv, bibehållande eller återfående av rätt till förmåner ska när det är nödvändigt tillämpa artikel SSC.46 med nödvändiga anpassningar.

ARTIKEL SSC.41

Förvärrad invaliditet

I fall då den invaliditet för vilken en person uppbär förmåner enligt en stats lagstiftning i enlighet med detta protokoll förvärras, ska förmånen fortsätta att utges i enlighet med detta kapitel, med beaktande av försämringen.

ARTIKEL SSC.42

Omvandling av invaliditetsförmåner till förmåner vid ålderdom

1. Om så föreskrivs i lagstiftningen i den stat som betalar ut invaliditetsförmåner i enlighet med detta protokoll, ska invaliditetsförmåner omvandlas till förmåner vid ålderdom på de villkor som fastställs i den lagstiftning enligt vilken de utges och i enlighet med avdelning III kapitel 5.

2. Om en person som uppbär invaliditetsförmåner med stöd av artikel SSC.45 kan göra anspråk på förmåner vid ålderdom enligt lagstiftningen i en eller flera andra stater, ska varje institution som ansvarar för utgivande av invaliditetsförmåner enligt lagstiftningen i en stat fortsätta att utge de invaliditetsförmåner som personen har rätt till enligt den lagstiftning som den tillämpar, till dess att punkt 1 blir tillämplig på institutionen eller, i övriga fall, så länge som personen uppfyller villkoren för sådana förmåner.

ARTIKEL SSC.43

Särskilda bestämmelser för offentligt anställda

Artiklarna SSC.7, SSC.39, SSC.41, SSC.42, SSC.55.2 och SSC.55.3 gäller i tillämpliga delar för personer som omfattas av ett särskilt system för offentligt anställda.

KAPITEL 5

ÅLDERS- OCH EFTERLEVANDEPENSIONER

ARTIKEL SSC.44

Beaktande av perioder för vård av barn

1. Om en period för vård av barn inte beaktas enligt lagstiftningen i den stat som är behörig enligt avdelning II, ska institutionen i den stat vars lagstiftning enligt avdelning II var tillämplig på den berörda personen, på grundval av att personen hade anställning eller bedrev verksamhet som egenföretagare vid den tidpunkt då perioden för vård av barn enligt den lagstiftningen började beaktas för det berörda barnet, fortsatt vara ansvarig för att beakta denna period som en period för vård av barn enligt dess egen lagstiftning, som om vården av barnet ägt rum på dess territorium.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas om den berörda personen omfattas eller börjar omfattas av lagstiftningen i en annan stat på grund av att personen har anställning eller bedriver verksamhet som egenföretagare.

ARTIKEL SSC.45

Allmänna bestämmelser

1. Alla behöriga institutioner ska fastställa rätten till en förmån med beaktande av alla de staters lagstiftningar som den berörda personen har omfattats av när en ansökan om förmåner lämnas in, om inte personen i fråga uttryckligen begär att utgivandet av förmåner vid ålderdom enligt lagstiftningen i en eller flera stater skjuts upp.

2. Om den berörda personen vid en viss tidpunkt inte uppfyller eller inte längre uppfyller villkoren enligt alla de staters lagstiftning som denne har omfattats av, ska de institutioner som tillämpar lagstiftning vars villkor har uppfyllts, vid beräkningen i enlighet med artikel SSC.47.1 a eller b, inte beakta de perioder som har fullgjorts enligt de lagstiftningar vars villkor inte har uppfyllts, eller inte längre uppfylls, om detta medför ett lägre förmånsbelopp.

3. Punkt 2 gäller i tillämpliga delar när den berörda personen uttryckligen begär att utgivandet av förmåner vid ålderdom ska skjutas upp.

4. En ny beräkning ska automatiskt göras allteftersom villkoren i övriga lagstiftningar uppfylls, eller när en person begär en förmån vid ålderdom som har skjutits upp i enlighet med punkt 1, om inte de perioder som har fullgjorts enligt de andra lagstiftningarna redan har beaktats i enlighet med punkt 2 eller 3.

ARTIKEL SSC.46

Särskilda bestämmelser om sammanläggning av perioder

1. Om en stats lagstiftning för utgivande av vissa förmåner kräver att försäkringsperioder endast ska ha fullgjorts i ett särskilt arbete som anställd eller särskild verksamhet som egenföretagare eller i en anställning som omfattas av ett särskilt system för anställda eller egenföretagare, ska denna stats behöriga institution beakta perioder som har fullgjorts enligt andra staters lagstiftning endast om de har fullgjorts enligt ett motsvarande system eller, om ett sådant saknas, i samma anställning eller, i förekommande fall, i samma arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare.

Om den berörda personen, sedan de fullgjorda perioderna har beaktats, inte uppfyller villkoren för uppbärande av förmåner enligt ett särskilt system, ska dessa perioder beaktas vid utgivande av förmåner enligt det allmänna systemet eller, om ett sådant saknas, enligt det system som i förekommande fall gäller för arbetare eller tjänstemän, under förutsättning att personen har varit försäkrad enligt ett av dessa system.

2. De försäkringsperioder som har fullgjorts enligt ett särskilt system i en stat ska beaktas för utgivande av förmåner enligt det allmänna systemet eller, om ett sådant saknas, enligt det system som i förekommande fall gäller för arbetare eller tjänstemän i en annan stat under förutsättning att personen har varit försäkrad enligt ett av dessa system, även om dessa perioder redan har beaktats i den senare staten enligt ett särskilt system.

3. Om en stat i sin lagstiftning eller i ett särskilt system för förvärv, bibehållande eller återfående av rätt till förmåner kräver att personen är försäkrad vid den tidpunkt då försäkringsfallet inträffade, ska detta villkor anses vara uppfyllt, om personen tidigare varit försäkrad enligt den statens lagstiftning eller särskilda system och vid den tidpunkt då försäkringsfallet inträffade är försäkrad enligt lagstiftningen i en annan stat för samma risk eller, om så inte är fallet, ett förmånsbelopp ska betalas ut enligt en annan stats lagstiftning för samma risk. Det senare villkoret ska emellertid anses vara uppfyllt i de fall som avses i artikel SSC.52.

ARTIKEL SSC.47

Beviljande av förmåner

1. Den behöriga institutionen ska beräkna det förmånsbelopp som ska utbetalas

a) enligt den lagstiftning som den tillämpar, endast om villkoren för rätt till förmåner uteslutande har uppfyllts enligt nationell lagstiftning (oberoende förmån),

b) genom att beräkna ett teoretiskt belopp och därefter ett faktiskt belopp (*pro rata*-beräknad förmån) enligt följande:

   i) Det teoretiska förmånsbeloppet är lika med den förmån som den berörda personen skulle kunna göra anspråk på, om alla de försäkrings- och/eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i de andra staterna hade fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar den dag då förmånen beviljas. Om förmånsbeloppet enligt denna lagstiftning inte är avhängigt av de fullgjorda periodernas längd, ska detta belopp betraktas som teoretiskt belopp.

ii) Den behöriga institutionen ska därefter fastställa den *pro rata*-beräknade förmånens faktiska belopp genom att på det teoretiska beloppet tillämpa kvoten mellan längden på de perioder som har fullgjorts innan försäkringsfallet inträffar enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar och den totala längden på de perioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i alla berörda stater innan försäkringsfallet inträffar.

2. Den behöriga institutionen ska, på det belopp som beräknas enligt punkt 1 a och b, tillämpa alla de bestämmelser om minskning, innehållande eller indragning som föreskrivs i den lagstiftning som den tillämpar, inom de gränser som anges i artiklarna SSC.48, SSC.49 och SSC.50.

3. Den berörda personen ska ha rätt att erhålla det högsta av de belopp som har beräknats i enlighet med punkt 1 a och b från den behöriga institutionen i varje stat.

4. När beräkningen enligt punkt 1 a i en stat alltid leder till att den oberoende förmånen uppgår till samma belopp som eller till ett högre belopp än den *pro rata*-beräknade förmånen, som beräknas enligt punkt 1 b, ska den behöriga institutionen avstå från att göra *pro rata*-beräkningen under förutsättning att

a) en sådan situation anges i del 1 i bilaga SSC-4,

b) ingen lagstiftning innehållande bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner enligt artiklarna SSC.49 och SSC.50 är tillämplig, såvida inte villkoren i artikel SSC.50.2 är uppfyllda, och

c) artikel SSC.52 inte är tillämplig på perioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i en annan stat under de särskilda omständigheterna i det fallet.

5. Trots punkterna 1, 2 och 3 ska *pro rata*-beräkningen inte gälla sådana system som utger förmåner där tidsperioder saknar relevans för beräkningen, under förutsättning att dessa system är förtecknade i del 2 i bilaga SSC-4. I sådana fall ska den berörda personen ha rätt till den förmån som beräknas i enlighet med den berörda statens lagstiftning.

ARTIKEL SSC.48

Bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner

1. Sammanträffande av förmåner vid ålderdom och till efterlevande som beräknas eller utges på grundval av försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts av samma person ska betraktas som sammanträffande av förmåner av samma slag.

2. Sammanträffande av förmåner som inte kan betraktas som förmåner av samma slag enligt punkt 1 ska betraktas som sammanträffande av förmåner av annat slag.

3. Följande bestämmelser ska gälla vid tillämpning av bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner som anges i en stats lagstiftning, om en förmån vid ålderdom eller till efterlevande sammanträffar med en förmån av samma slag eller med en förmån av annat slag, eller med annan inkomst:

a) Den behöriga institutionen ska beakta de förmåner eller inkomster som har förvärvats i en annan stat endast om det i den lagstiftning som institutionen tillämpar föreskrivs att förmåner eller inkomster som har förvärvats utomlands ska beaktas.

b) Den behöriga institutionen ska beakta det förmånsbelopp som ska betalas ut av en annan stat före avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter och andra individuella premier eller avdrag, såvida det inte i den lagstiftning som den tillämpar föreskrivs att bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner efter sådana avdrag ska tillämpas, enligt villkoren och förfarandena i bilaga SSC-7.

c) Den behöriga institutionen ska inte beakta beloppen för de förmåner som har förvärvats enligt en annan stats lagstiftning på grundval av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring.

d) Om endast en stat tillämpar bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner med anledning av att den berörda personen uppbär förmåner av samma eller annat slag enligt lagstiftningen i andra stater eller inkomster som har förvärvats i andra stater, får den förmån som ska betalas ut minskas endast med sådana förmånsbelopp eller sådana inkomster.

ARTIKEL SSC.49

Sammanträffande av förmåner av samma slag

1. När förmåner av samma slag enligt lagstiftningen i två eller flera stater sammanträffar ska bestämmelserna om förhindrande av sammanträffande av förmåner i en stats lagstiftning inte tillämpas på en *pro rata*-beräknad förmån.

2. Bestämmelserna om förhindrande av sammanträffande av förmåner ska tillämpas på en oberoende förmån endast om den berörda förmånen är

a) en förmån vars storlek inte är beroende av försäkrings- eller bosättningsperioders längd, eller

b) en förmån vars storlek bestäms på grundval av en tillgodoräknad period som anses vara fullgjord mellan den dag då försäkringsfallet inträffade och en senare dag, som sammanträffar med

   i) en förmån av samma typ, såvida inte en överenskommelse har ingåtts mellan två eller flera stater i syfte att undvika att samma tillgodoräknade period beaktas fler än en gång, eller

   ii) en förmån som avses i led a.

De förmåner och överenskommelser som avses i leden a och b anges i bilaga SSC-5.

ARTIKEL SSC.50

Sammanträffande av förmåner av annat slag

1. Om det är en förutsättning för uppbärandet av förmåner av annat slag eller annan inkomst att de bestämmelser om förhindrande av sammanträffande av förmåner som föreskrivs i den berörda statens lagstiftning ska tillämpas på

a) två eller flera oberoende förmåner, ska de behöriga institutionerna dela beloppen för förmånen eller förmånerna eller den andra inkomsten så som de har beaktats med det antal förmåner som omfattas av dessa bestämmelser,

emellertid kan tillämpningen av detta led inte beröva den berörda personen dennes ställning som pensionstagare vid tillämpningen av övriga kapitel i denna avdelning enligt villkoren och förfarandena i bilaga SSC-7,

b) en eller flera *pro rata*-beräknade förmåner, ska de behöriga institutionerna beakta förmånen eller förmånerna eller den andra inkomsten och alla de faktorer som föreskrivs för tillämpning av bestämmelserna om förhindrande av sammanträffande av förmåner på grundval av kvoten mellan de försäkrings- och/eller bosättningsperioder som fastställts för beräkningen enligt artikel SSC.47.1 b ii,

c) en eller flera oberoende förmåner och en eller flera *pro rata*-beräknade förmåner, ska de behöriga institutionerna tillämpa, med nödvändiga anpassningar, led a när det gäller oberoende förmåner och led b när det gäller *pro rata*-beräknade förmåner.

2. Den behöriga institutionen ska inte tillämpa den föreskrivna delningen av de oberoende förmånerna, om det i den lagstiftning som institutionen tillämpar föreskrivs att hänsyn ska tas till förmåner av annat slag eller annan inkomst samt alla andra faktorer för beräkning av en del av beloppet, vilket ska fastställas på grundval av förhållandet mellan försäkrings- och/eller bosättningsperioder enligt artikel SSC.47.1 b ii.

3. Punkterna 1 och 2 ska gälla i tillämpliga delar i fall då det i lagstiftningen i en eller flera stater föreskrivs att rätt till en förmån inte kan förvärvas om personen i fråga uppbär en förmån av annat slag som utbetalas enligt en annan stats lagstiftning eller uppbär annan inkomst.

ARTIKEL SSC.51

Tilläggsbestämmelser för beräkning av förmåner

1. Vid beräkningen av det teoretiska belopp och det *pro rata*-belopp som avses i artikel SSC.47.1 b är följande bestämmelser tillämpliga:

a) Om den totala längden på de försäkrings- och/eller bosättningsperioder som har fullgjorts innan försäkringsfallet inträffade enligt alla berörda staters lagstiftning överstiger den maximiperiod som krävs enligt lagstiftningen i en av dessa stater för rätt till hel förmån, ska den behöriga institutionen i den staten beakta denna maximiperiod i stället för de fullgjorda periodernas totala längd. Denna beräkningsmetod ska inte leda till att institutionen tvingas betala ut en förmån med högre belopp än det som har fastställts för oreducerad förmån i den lagstiftning som den tillämpar. Denna bestämmelse ska inte tillämpas på förmåner vars belopp inte är beroende av försäkringsperioders längd.

b) Förfarandet för beaktande av perioder som sammanfaller fastställs i bilaga SSC-7.

c) Om det i en stats lagstiftning föreskrivs att beräkningen av förmåner ska grundas på intäkter, avgifter, avgiftsgrunder, ökningar, inkomster, andra belopp eller en kombination av fler än en av dessa (genomsnittliga, proportionella, schablonmässiga eller fiktiva belopp), ska den behöriga institutionen

   i) fastställa beräkningsgrunden för förmånerna på grundval av endast de försäkringsperioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar,

ii) för att fastställa det belopp som ska beräknas på grundval av de försäkrings- och/eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra staters lagstiftning, använda sig av samma faktorer som har fastställts eller konstaterats när det gäller de försäkringsperioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar,

om nödvändigt i enlighet med förfarandena i bilaga SSC-6 för den berörda staten.

d) Om led c inte är tillämpligt, för att det i en stats lagstiftning föreskrivs att förmånen ska beräknas utifrån andra faktorer än försäkrings- eller bosättningsperioder som inte har något tidsmässigt samband, ska den behöriga institutionen, med avseende på varje försäkrings- eller bosättningsperiod som har fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning, beakta det ackumulerade kapitalbeloppet, det kapital som anses ha ackumulerats eller varje annan faktor för beräkningen enligt den lagstiftning som institutionen administrerar delad med motsvarande antal periodenheter i det berörda pensionssystemet.

2. Bestämmelserna i en stats lagstiftning om indexering av de faktorer som ska beaktas vid beräkningen av förmåner ska i förekommande fall tillämpas på de faktorer som ska beaktas av denna stats behöriga institution enligt bestämmelserna i punkt 1 med avseende på försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra staters lagstiftning.

ARTIKEL SSC.52

Försäkrings- eller bosättningsperioder kortare än ett år

1. Trots bestämmelserna i artikel SSC.47.1 b ska institutionen i en stat inte vara skyldig att utge förmåner med avseende på perioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som den tillämpar och som ska beaktas då försäkringsfallet inträffar om

a) längden av dessa perioder understiger ett år, och

b) någon rätt till förmån inte har förvärvats enligt denna lagstiftning om endast dessa perioder beaktas.

Vid tillämpningen av denna artikel ska med *perioder* avses alla de försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder som egenföretagare som antingen berättigar till eller direkt ökar den berörda förmånen.

2. Den behöriga institutionen i var och en av de berörda staterna ska beakta de perioder som avses i punkt 1 vid tillämpningen av artikel SSC.47.1 b i.

3. Om tillämpningen av punkt 1 skulle leda till att alla institutioner i de berörda staterna befrias från sina skyldigheter, ska förmåner utges uteslutande enligt lagstiftningen i den sista av de stater vars villkor är uppfyllda, som om alla de försäkrings- och bosättningsperioder som har fullgjorts och beaktats i enlighet med bestämmelserna i artiklarna SSC.7, SSC.46.1 och SSC.46.2 hade fullgjorts enligt den statens lagstiftning.

4. Denna artikel är inte tillämplig på de system som är förtecknade i del 2 i bilaga SSC-4.

ARTIKEL SSC.53

Beviljande av ett tillägg

1. En förmånstagare på vilken detta kapitel är tillämpligt får inte, i den stat där denne är bosatt och enligt vars lagstiftning en förmån utges till honom eller henne, tilldelas ett lägre förmånsbelopp än det minimibelopp som har fastställts enligt denna lagstiftning för en försäkrings- eller bosättningsperiod som motsvarar alla de perioder som enligt detta kapitel har beaktats för utbetalningen.

2. Den behöriga institutionen i den staten ska under hela den tid som personen är bosatt inom statens territorium betala ut ett tillägg till denne som motsvarar skillnaden mellan det totala förmånsbelopp som ska utbetalas enligt detta kapitel och minimibeloppet.

ARTIKEL SSC.54

Ny beräkning och uppräkning av förmåner

1. Om metoden för att fastställa eller bestämmelserna för att beräkna förmåner ändras enligt en stats lagstiftning, eller om den berörda personens personliga förhållanden ändras på ett så avgörande sätt att det enligt den lagstiftningen skulle leda till en justering av förmånens storlek, ska en ny beräkning göras i enlighet med artikel SSC.47.

2. Om förmånerna från den berörda staten däremot ändras utifrån en procentsats eller med ett fast belopp till följd av ökade levnadskostnader, ändrad inkomstnivå eller andra grunder för ändring, ska denna procentsats eller detta fasta belopp tillämpas direkt på de förmåner som fastställs i enlighet med artikel SSC.47, utan att någon ny beräkning behöver göras.

ARTIKEL SSC.55

Särskilda bestämmelser för offentligt anställda

1. Artiklarna SSC.7, SSC.45, SSC.46.3 och SSC.47–SSC.54 gäller i tillämpliga delar för personer som omfattas av ett särskilt system för offentligt anställda.

2. Om en behörig stats lagstiftning villkorar förvärv, förlust, bibehållande eller återfående av rätt till förmåner enligt ett särskilt system för offentligt anställda med att alla försäkringsperioder har fullgjorts enligt ett eller flera särskilda system för offentligt anställda i den staten eller betraktas som likvärdiga med sådana perioder enligt den statens lagstiftning, ska den behöriga institutionen i den staten emellertid endast beakta de perioder som kan erkännas enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar.

Om den berörda personen, sedan sådana fullgjorda perioder har beaktats, inte uppfyller villkoren för uppbärande av dessa förmåner, ska dessa perioder beaktas vid utgivande av förmåner enligt det allmänna systemet eller, om ett sådant saknas, enligt det system som gäller för arbetare eller tjänstemän, beroende på vad som är tillämpligt.

3. Om förmåner enligt ett särskilt system för offentligt anställda enligt en stats lagstiftning beräknas på grundval av den senaste lönen eller de senaste lönerna under en referensperiod, ska denna stats behöriga institution vid beräkningen enbart beakta de löner, vederbörligen omvärderade, som erhölls under den period eller de perioder då den berörda personen omfattades av den lagstiftningen.

KAPITEL 6

ARBETSLÖSHETSFÖRMÅNER

ARTIKEL SSC.56

Särskilda bestämmelser för sammanläggning av försäkrings- eller anställningsperioder eller perioder som egenföretagare

1. Den behöriga institutionen i en stat, i vars lagstiftning förvärv, bibehållande, återfående eller varaktighet av rätt till förmåner grundas på fullgjorda försäkringsperioder, anställningsperioder eller perioder som egenföretagare, ska i nödvändig utsträckning beakta de försäkringsperioder, anställningsperioder eller perioder som egenföretagare som fullgjorts enligt varje annan stats lagstiftning, som om de hade fullgjorts enligt den lagstiftning institutionen tillämpar.

Om emellertid rätten till förmåner enligt den tillämpliga lagstiftningen grundas på fullgjorda försäkringsperioder, ska de anställningsperioder eller perioder som egenföretagare som fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning endast beaktas i de fall då de skulle ha betraktats som försäkringsperioder om de hade fullgjorts i enlighet med den tillämpliga lagstiftningen.

2. Punkt 1 i denna artikel ska endast tillämpas om den berörda personen senast i enlighet med den lagstiftning enligt vilken ansökan om förmåner görs, har fullgjort

a) försäkringsperioder, om det i lagstiftningen krävs försäkringsperioder,

b) anställningsperioder, om det i lagstiftningen krävs anställningsperioder, eller

c) perioder som egenföretagare, om det i lagstiftningen krävs perioder som egenföretagare.

ARTIKEL SSC.57

Beräkning av arbetslöshetsförmåner

1. Om beräkningen av arbetslöshetsförmåner grundas på den berörda personens tidigare lön eller arbetsinkomst, ska den behöriga staten beakta den lön eller arbetsinkomst som den berörda personen har uppburit uteslutande på grundval av deras senaste arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare enligt den behöriga statens lagstiftning.

2. Om den lagstiftning som tillämpas av den behöriga staten föreskriver en särskild referensperiod för fastställandet av den lön eller arbetsinkomst som används för att beräkna förmånens storlek och den berörda personen omfattades av en annan stats lagstiftning under hela eller delar av referensperioden, ska den behöriga staten endast beakta den lön eller arbetsinkomst som uppburits under deras senaste arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare enligt den lagstiftningen.

KAPITEL 7

FÖRMÅNER VID FÖRTIDA PENSIONERING

ARTIKEL SSC.58

Förmåner

Om det för rätt till förmåner vid förtida pensionering enligt den tillämpliga lagstiftningen krävs fullgjorda försäkrings- eller anställningsperioder eller perioder som egenföretagare, ska artikel SSC.7 inte tillämpas.

AVDELNING IV

DIVERSE BESTÄMMELSER

ARTIKEL SSC.59

Samarbete

1. Staternas behöriga myndigheter ska underrätta den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen om alla ändringar av deras lagstiftning när det gäller de grenar av den sociala tryggheten som omfattas av artikel SSC.3 som är relevanta för eller kan påverka genomförandet av detta protokoll.

2. Om inte detta protokoll föreskriver att sådan information ska anmälas till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen, ska staternas behöriga myndigheter underrätta varandra om de åtgärder som vidtas för att genomföra detta protokoll och som inte har anmälts enligt punkt 1 och som är relevanta för genomförandet av detta protokoll.

3. Med avseende på detta protokoll ska staternas myndigheter och institutioner bistå varandra som om de genomförde sin egen lagstiftning. Det administrativa bistånd som dessa myndigheter och institutioner tillhandahåller varandra ska i princip vara kostnadsfri. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska dock fastställa vilken sorts kostnader som ska ersättas och begränsningar för dessa, utöver vilka ersättning ska utbetalas.

4. Vid tillämpningen av detta protokoll får staternas myndigheter och institutioner ta direkt kontakt med varandra och med de personer som berörs eller deras ställföreträdare.

5. De institutioner och personer som omfattas av detta protokoll ska vara skyldiga att informera varandra och samarbeta för att säkerställa en korrekt tillämpning av detta protokoll.

Institutionerna ska enligt principen om god förvaltning svara på alla förfrågningar inom rimlig tid och ska i detta sammanhang till berörda personer lämna all information som är nödvändig för att de ska kunna hävda de rättigheter de ges genom detta protokoll.

De berörda personerna ska vara skyldiga att så snart som möjligt informera den behöriga statens institutioner och institutionerna i bosättningsstaten om alla förändringar i sin personliga situation eller familjesituation som kan påverka deras rätt till förmåner enligt detta protokoll.

6. Om den informationsskyldighet som avses i punkt 5 tredje stycket inte respekteras, får proportionerliga åtgärder vidtas i enlighet med nationell lagstiftning. Dessa åtgärder ska dock vara likvärdiga med de åtgärder som tillämpas i liknande situationer enligt den inhemska rättsordningen och ska inte göra det omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som de berörda personerna ges genom detta protokoll.

7. Vid problem med tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll som skulle kunna äventyra rättigheterna för en person som omfattas av detta protokoll, ska institutionen i den behöriga staten eller institutionen i bosättningsstaten kontakta den eller de institutioner i den eller de stater som berörs. Om ingen lösning kan hittas inom rimlig tid får en part begära samråd inom ramen för den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen.

8. En stats myndigheter, institutioner och domstolar får inte avvisa ansökningar eller andra handlingar som lämnas in på grund av att de är avfattade på ett av unionens officiella språk, inbegripet engelska.

ARTIKEL SSC.60

Elektronisk informationsbehandling

1. Staterna ska successivt börja använda ny teknik för att utbyta, ge tillgång till och behandla de uppgifter som krävs för tillämpningen av detta protokoll.

2. Varje stat ska ansvara för hanteringen av sin egen del av den elektroniska informationsbehandlingen.

3. Ett elektroniskt dokument som sänts eller utfärdats av en institution enligt bestämmelserna i detta protokoll och bilaga SSC-7 får inte avvisas av någon myndighet eller institution i en annan stat på grund av att det har mottagits på elektronisk väg, när den mottagande institutionen väl har meddelat att den kan ta emot elektroniska dokument. Återgivande och registrering av sådana dokument ska betraktas som ett korrekt och exakt återgivande av originalhandlingen eller av den information handlingen gäller, om inte motsatsen kan styrkas.

4. Ett elektroniskt dokument ska betraktas som giltigt om det datoriserade system i vilket dokumentet är registrerat är utrustat med nödvändiga säkerhetsfunktioner för att förhindra att dokumentet ändras eller sprids eller otillåten tillgång till detsamma. Den registrerade informationen ska när som helst kunna återges i direkt läsbar form.

ARTIKEL SSC.61

Befrielser

1. Befrielse från eller nedsättning av de skatter, stämpelavgifter, notariats- eller registreringsavgifter som föreskrivs i en stats lagstiftning för intyg eller handlingar som ska uppvisas med tillämpning av lagstiftningen i den staten, ska även gälla liknande intyg eller handlingar som ska uppvisas med tillämpning av en annan stats lagstiftning eller enligt detta protokoll.

2. Alla utlåtanden, handlingar och intyg som ska uppvisas med tillämpning av detta protokoll ska undantas från krav på bestyrkande av diplomatiska eller konsulära myndigheter.

ARTIKEL SSC.62

Ansökningar, förklaringar eller överklaganden

En ansökan, förklaring eller ett överklagande som enligt en stats lagstiftning skulle ha lämnats in till en myndighet, institution eller domstol i den staten inom en viss tid, ska anses ha inkommit i rätt tid om handlingen inom samma tidsrymd lämnas in till motsvarande myndighet, institution eller domstol i en annan stat. I sådana fall ska den myndighet, institution eller domstol som tar emot ansökan, förklaringen eller överklagandet utan dröjsmål överlämna handlingen till den behöriga myndigheten, institutionen eller domstolen i staten, antingen direkt eller genom de behöriga myndigheterna i den stat som berörs. Den dag då ansökan, förklaringen eller överklagandet lämnades in till myndigheten, institutionen eller domstolen i den andra staten ska betraktas som ankomstdag hos den behöriga myndigheten, institutionen eller domstolen.

ARTIKEL SSC.63

Läkarundersökningar

1. De läkarundersökningar som föreskrivs i en stats lagstiftning får på den behöriga institutionens begäran utföras inom en annan stats territorium av institutionen på den ort där personen som har rätt till förmåner vistas eller är bosatt, enligt de villkor som föreskrivs i bilaga SSC-7, eller som de behöriga myndigheterna i de berörda staterna kommer överens om.

2. Läkarundersökningar som utförs enligt villkoren i punkt 1 ska anses utförda inom den behöriga statens territorium.

ARTIKEL SSC.64

Uppbörd av avgifter och återkrav av förmåner

1. Uppbörd av avgifter som ska betalas till en institution i en stat samt återkrav av förmåner som utbetalats felaktigt av en institution i en stat, får göras i en annan stat i enlighet med de förfaranden och med de garantier och förmånsrätter som gäller för uppbörd av avgifter som ska betalas till motsvarande institution i den sistnämnda staten och för återkrav av förmåner som felaktigt utbetalats av denna.

2. Verkställbara beslut från domstolar och förvaltningsmyndigheter om uppbörd av avgifter, räntor och alla andra kostnader eller om återkrav av förmåner som utbetalats felaktigt enligt lagstiftningen i en stat ska på begäran av den behöriga institutionen erkännas och verkställas i en annan stat, inom ramen för och i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i den sistnämnda statens lagstiftning eller i enlighet med andra förfaranden som är tillämpliga på liknande beslut i nämnda stat. Sådana beslut ska förklaras vara verkställbara i den staten om detta krävs enligt lagstiftningen eller andra förfaranden som tillämpas i denna stat.

3. Vid indrivning, konkurs- och förlikningsförfaranden ska de fordringar en stats institution har i en annan stat omfattas av samma förmånsrätter som gäller för fordringar av samma slag i den sistnämnda staten enligt dess lagstiftning.

4. Förfarandena för tillämpning av denna artikel, inklusive vilka kostnader som ska ersättas, ska regleras genom bilaga SSC-7 eller, vid behov och som en kompletterande åtgärd, genom överenskommelser mellan staterna.

ARTIKEL SSC.65

Institutioners rättigheter

1. Om en person uppbär förmåner enligt en stats lagstiftning för en skada till följd av en händelse som inträffat i en annan stat, ska följande bestämmelser gälla för rättsförhållandet mellan den institution som svarar för förmånerna och tredje man som är skyldig att ersätta skadan:

a) Om den institution som är ansvarig för att utge förmåner enligt den lagstiftning den tillämpar, har övertagit den rätt att kräva ersättning som förmånstagaren har gentemot tredje man, ska varje stat erkänna detta övertagande.

b) Om den institution som är ansvarig för att utge förmåner har en direkt rätt gentemot tredje man, ska varje stat erkänna denna rätt.

2. Om en person uppbär förmåner enligt en stats lagstiftning för en skada till följd av en händelse som inträffat i en annan stat, ska de bestämmelser i denna lagstiftning som reglerar när arbetsgivare eller deras arbetstagare ska undantas från civilrättsligt ansvar, tillämpas på denna person eller den behöriga institutionen.

Punkt 1 ska även tillämpas på de krav som den institution som är ansvarig för att utge förmåner har gentemot arbetsgivare eller deras arbetstagare, om de inte är undantagna från ansvar.

3. Om, i enlighet med artikel SSC.30.3 eller SSC.36.2, två eller flera stater eller deras behöriga myndigheter har ingått avtal om att avstå från ersättning mellan de institutioner som omfattas av deras behörighet, eller, i det fall då ersättningen är oberoende av det förmånsbelopp som verkligen utbetalats, ska följande bestämmelser gälla om rätt som uppstår gentemot en ersättningsskyldig tredje man:

a) Om institutionen i vistelse- eller bosättningsstaten beviljar en person förmåner för en skada som har inträffat inom dess territorium, ska denna institution i enlighet med bestämmelserna i den lagstiftning institutionen tillämpar, utöva rätten att överta den skadelidandes rättigheter eller göra gällande en direkt rätt gentemot den tredje man som är skyldig att ersätta skadan.

b) Vid tillämpningen av led a ska

   i) den person som uppbär förmåner betraktas som försäkrad vid institutionen på vistelse- eller bosättningsorten, och

   ii) denna institution betraktas som den institution som ansvarar för förmånerna.

c) Punkterna 1 och 2 ska fortsatt tillämpas på de förmåner som inte omfattas av avtalet om att avstå från ersättning eller en ersättning som är oberoende av de förmånsbelopp som verkligen utbetalats.

ARTIKEL SSC.66

Tillämpning av lagstiftningen

Särskilda bestämmelser för tillämpningen av vissa staters lagstiftning anges i bilaga SSC-6 till protokollet.

AVDELNING V

SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL SSC.67

Skydd av enskilda personers rättigheter

1. Parterna ska i enlighet med sina inhemska rättsordningar säkerställa att bestämmelserna i protokollet om samordning av de sociala trygghetssystemen är rättsligt bindande, antingen direkt eller genom inhemsk lagstiftning som ger verkan åt dessa bestämmelser, så att juridiska och fysiska personer kan åberopa dessa bestämmelser vid inhemska domstolar och förvaltningsmyndigheter.

2. Parterna ska säkerställa att juridiska och fysiska personer på ett effektivt sätt kan skydda sina rättigheter enligt detta protokoll, såsom genom en möjlighet att rikta klagomål till administrativa organ eller att väcka talan vid behörig domstol i ett lämpligt rättsligt förfarande, för att söka ett adekvat och snabbt rättsmedel.

ARTIKEL SSC.68

Ändringar

Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen får göra ändringar i bilagorna och tilläggen till detta protokoll.

ARTIKEL SSC.69

Uppsägning av detta protokoll

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 779 i detta avtal får varje part när som helst säga upp detta protokoll genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg. I så fall ska detta protokoll upphöra att gälla den första dagen i den nionde månaden efter dagen för anmälan.

ARTIKEL SSC.70

Tidsbegränsningsklausul

1. Detta protokoll ska upphöra att gälla femton år efter detta avtals ikraftträdande.

2. Minst tolv månader innan detta protokoll upphör att gälla i enlighet med punkt 1 ska varje part underrätta den andra parten om sin önskan att inleda förhandlingar i syfte att ingå ett uppdaterat protokoll.

ARTIKEL SSC.71

Arrangemang efter upphörande

När detta protokoll upphör att gälla i enlighet med artikel SSC.69 eller SSC.70 eller artikel 779 i detta avtal, ska försäkrade personers rättigheter som grundar sig på perioder som har fullgjorts eller omständigheter eller händelser som har inträffat innan detta protokoll upphörde att gälla kvarstå. Partnerskapsrådet får fastställa ytterligare arrangemang som fastställer lämpliga följd- och övergångsarrangemang i god tid innan detta protokoll upphör att gälla.

BILAGA SSC-1

VISSA KONTANTFÖRMÅNER
PÅ VILKA DETTA PROTOKOLL INTE SKA TILLÄMPAS

DEL 1

SÄRSKILDA ICKE AVGIFTSFINANSIERADE KONTANTFÖRMÅNER
(artikel SSC.3.4 a i detta protokoll)

i) FÖRENADE KUNGARIKET

a) Statligt pensionstillägg (*State Pension Credit Act 2002* och *State Pension Credit Act (Northern Ireland) 2002*) (2002 års lag om statligt pensionstillägg och 2002 års lag om statligt pensionstillägg – Nordirland).

b) Inkomstbaserade bidrag till arbetssökande (*Jobseekers Act 1995* och *Jobseekers (Northern Ireland) Order 1995)* (1995 års lag om arbetssökande och 1995 års förordning om arbetssökande – Nordirland).

c) Färdbidrag för funktionshindrade (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992* och *Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992*) (1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner och 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner – Nordirland).

d) Färdbidrag för personligt oberoende (*Welfare Reform Act 2012 (Part 4)* och *Welfare Reform (Northern Ireland) Order 2015 (Part 5)* (2012 års lag om välfärdsreform (del 4) och 2015 års förordning om välfärdsreform – Nordirland (del 5)).

e) Inkomstbaserat sysselsättningsstöd och bistånd (*Welfare Reform Act 2007* och *Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007)* (2007 års lag om välfärdsreform och 2007 års lag om välfärdsreform – Nordirland).

f) Bästa start-livsmedelsutbetalning (*Welfare Foods (Best Start Foods) (Scotland) Regulations 2019* (2019 års föreskrifter om försörjningsstödslivsmedel (Bästa start-livsmedel) – Skottland (SSI 2019/193)).

g) Bästa start-bidrag (graviditets- och spädbarnbidrag, förskolebidrag, skolåldersbidrag) (*The Early Years Assistance (Best Start Grants) (Scotland) Regulations 2018*) (2018 års föreskrifter om stöd under de första åren (Bästa start-bidrag) – Skottland (SSI 2018/370)).

h) Begravningsstöd (*Funeral Expense Assistance (Scotland) Regulations 2019*) (2019 års föreskrifter om begravningsstöd – Skottland (SSI 2019/292)).

ii) MEDLEMSSTATER

ÖSTERRIKE

Tilläggsersättning (federal lag av den 9 september 1955 om allmän socialförsäkring – ASVG, federal lag av den 11 oktober 1978 om socialförsäkring för personer verksamma inom handeln – GSVG och federal lag av den 11 oktober 1978 om socialförsäkring för jordbrukare – BSVG).

BELGIEN

a) Förmån vid inkomstbortfall (lag av den 27 februari 1987).

b) Garantiinkomst för äldre (lag av den 22 mars 2001).

BULGARIEN

Social ålderspension (artikel 89 i socialförsäkringslagen).

CYPERN

a) Socialpension (lagen om socialpension från 1995 (lag 25.I/95), i dess ändrade lydelse.

b) Bidrag till gravt rörelsehindrade (regeringsbeslut nr 38210 av den 16 oktober 1992, nr 41370 av den 1 augusti 1994, nr 46183 av den 11 juni 1997 och nr 53675 av den 16 maj 2001).

c) Särskilt bidrag för synskadade (1996 års lag om särskilda bidrag (lag 77.I/96), i dess ändrade lydelse).

TJECKIEN

Socialbidrag (lag nr 117/1995 Sb. om statligt socialstöd).

DANMARK

Bostadsstöd för pensionärer (lagen om individuellt bostadsstöd, konsoliderad genom lag nr 204 av den 29 mars 1995).

ESTLAND

a) Bidrag till vuxna med funktionshinder (lagen om sociala förmåner för funktionshindrade av den 27 januari 1999).

b) Statligt arbetslöshetsunderstöd (lagen om arbetsmarknadstjänster och arbetsmarknadsstöd av den 29 september 2005).

FINLAND

a) Bostadsbidrag för pensionstagare (lagen om bostadsbidrag för pensionstagare 571/2007).

b) Arbetsmarknadsstöd (lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002).

c) Särskilt stöd till invandrare (lagen om särskilt stöd till invandrare 1192/2002).

FRANKRIKE

a) Tilläggsbidrag från

i) den särskilda invaliditetsfonden, och

ii) solidaritetsfonden för äldre med avseende på förvärvade rättigheter

(lag av den 30 juni 1956, kodifierad i volym VIII i lagen om social trygghet).

b) Bidrag till vuxna funktionshindrade (lag av den 30 juni 1975, kodifierad i volym VIII i lagen om social trygghet).

c) Särskilt bidrag (lag av den 10 juli 1952, kodifierad i volym VIII i lagen om social trygghet) med avseende på förvärvade rättigheter.

d) Solidaritetsbidrag till äldre (förordning av den 24 juni 2004, kodifierad i volym VIII i lagen om social trygghet) från den 1 januari 2006.

TYSKLAND

a) Minimiinkomst för äldre och för personer med nedsatt intjänandeförmåga enligt kapitel 4 i volym XII i lagen om social trygghet – *Sozialgesetzbuch*.

b) Förmåner som ska täcka levnadsomkostnader enligt grundgarantin för arbetssökande, såvida inte kraven när det gäller dessa förmåner är uppfyllda för rätt till ett tillfälligt tillägg efter det att arbetslöshetsförmåner har utgetts (artikel 24.1 i volym II i lagen om social trygghet – *Sozialgesetzbuch*).

GREKLAND

Särskilda förmåner för äldre (lag 1296/82).

UNGERN

a) Invaliditetslivränta (regeringsdekret nr 83/1987 (XII 27) om invaliditetslivränta).

b) Icke avgiftsfinansierade förmåner för äldre (lag III från 1993 om socialförvaltning och sociala förmåner).

c) Färdbidrag (regeringsdekret nr 164/1995 (XII 27) om färdbidrag för gravt funktionshindrade).

IRLAND

a) Bidrag till arbetssökande *(Social Welfare Consolidation Act 2005, Part 3, Chapter 2)* (del 3 kapitel 2 i 2005 års konsoliderade lag om social trygghet).

b) Statlig (icke avgiftsfinansierad) pension (*Social Welfare Consolidation Act 2005, Part 3, Chapter 4*) (del 3 kapitel 4 i 2005 års konsoliderade lag om social trygghet).

c) Efterlevandepension (icke avgiftsfinansierad) (*Social Welfare Consolidation Act 2005, Part 3, Chapter 6*) (del 3 kapitel 6 i 2005 års konsoliderade lag om social trygghet).

d) Bidrag till funktionshindrade (*Social Welfare Consolidation Act 2005, Part 3, Chapter 10*) (del 3 kapitel 10 i 2005 års konsoliderade lag om social trygghet).

e) Färdbidrag (*Health Act 1970, Section 61*) (avsnitt 61 i 1970 års hälso- och sjukvårdslag).

f) Pension för synskadade (*Social Welfare Consolidation Act 2005, Part 3, Chapter 5*) (del 3 kapitel 5 i 2005 års konsoliderade lag om social trygghet).

ITALIEN

a) Socialpension för obemedlade personer (lag nr 153 av den 30 april 1969).

b) Pensioner och bidrag för funktionshindrade eller arbetsoförmögna civilpersoner (lag nr 118 av den 30 mars 1971, nr 18 av den 11 februari 1980 och nr 508 av den 21 november 1988).

c) Pensioner och bidrag för döva och stumma (lag nr 381 av den 26 maj 1970 och nr 508 av den 21 november 1988).

d) Pensioner och bidrag för synskadade civilpersoner (lag nr 382 av den 27 maj 1970 och nr 508 av den 21 november 1988).

e) Förmåner som tillägg till minimipensioner (lag nr 218 av den 4 april 1952, nr 638 av den 11 november 1983 och nr 407 av den 29 december 1990).

f) Kompletterande förmåner för funktionshindrade (lag nr 222 av den 12 juni 1984).

g) Socialbidrag (lag nr 335 av den 8 augusti 1995).

h) Förhöjt socialbidrag (artikel 1.1 och 1.12 i lag nr 544 av den 29 december 1988, i dess ändrade lydelse).

LETTLAND

a) Statliga socialförsäkringsförmåner (lagen om statliga sociala förmåner av den 1 januari 2003).

b) Färdbidrag för funktionshindrade med begränsad rörlighet (lagen om statliga sociala förmåner av den 1 januari 2003).

LITAUEN

a) Socialpension (artikel 5 i 2005 års lag om statliga sociala förmåner).

b) Särskilt understöd (artikel 15 i 2005 års lag om statliga sociala förmåner).

c) Färdbidrag för funktionshindrade med begränsad rörlighet (artikel 7 i lagen om resebidrag från 2000).

LUXEMBURG

Inkomst för gravt funktionshindrade (artikel 1.2 i lag av den 12 september 2003), med undantag för personer som erkänts som funktionshindrade arbetstagare och som är anställda på den öppna arbetsmarknaden eller i skyddat arbete.

MALTA

a) Inkomststöd (avsnitt 73 i 1987 års lag om social trygghet (kap. 318/1987).

b) Ålderspension (lagen om social trygghet (kapitel 318/1987).

NEDERLÄNDERNA

a) Lagen om arbets- och anställningsstöd för unga personer med funktionsnedsättning av den 24 april 1997 (*Wet Wajong*).

b) Lagen om tilläggsförmåner av den 6 november 1986 (TW).

POLEN

Socialpension (lag av den 27 juni 2003 om socialpension).

PORTUGAL

a) Icke avgiftsfinansierad statlig ålders- och invaliditetspension (lagdekret nr 464/80 av den 13 oktober 1980).

b) Icke avgiftsfinansierad änkepension (förordning nr 52/81 av den 11 november 1981).

c) Solidaritetstillägg för äldre (lagdekret nr 232/2005 av den 29 december 2005, ändrad genom lagdekret nr 236/2006 av den 11 december 2006).

SLOVAKIEN

a) Justering beviljad före den 1 januari 2004 av pensioner som enda inkomstkälla.

b) Socialpension som beviljades före den 1 januari 2004.

SLOVENIEN

a) Statlig pension (lagen om pensions- och invaliditetsförsäkring av den 23 december 1999).

b) Inkomststöd för pensionärer (lagen om pensions- och invaliditetsförsäkring av den 23 december 1999).

c) Underhållsbidrag (lagen om pensions- och invaliditetsförsäkring av den 23 december 1999).

SPANIEN

a) Minimiinkomstgaranti (lag nr 13/82 av den 7 april 1982).

b) Kontantförmåner till äldre och arbetsoförmögna personer (kungligt dekret nr 2620/81 av den 24 juli 1981).

   i) Icke avgiftsfinansierade invaliditets- och ålderspensioner enligt avdelning VI kapitel II i den konsoliderade texten till den allmänna lagen om social trygghet, godkänd genom kungligt lagstiftningsdekret nr 8/2015 av den 30 oktober 2015, och

   ii) de förmåner som kompletterar pensionerna ovan, i enlighet med de autonoma regionernas (*Comunidades Autónomas*) lagstiftning, där sådana tillägg garanterar en minimiinkomst med hänsyn tagen till den ekonomiska och sociala situationen i de berörda autonoma regionerna.

c) Färdbidrag för ökad rörlighet och ersättning för transportkostnader (lag nr 13/1982 av den 7 april 1982).

SVERIGE

a) Bostadstillägg till pensionärer (lag 2001:761).

b) Äldreförsörjningsstöd (lag 2001:853).

DEL 2

FÖRMÅNER VID LÅNGVARIGT VÅRDBEHOV

(artikel SSC.3.4 d i detta protokoll)

i) FÖRENADE KUNGARIKET

a) Tillsynsförmån (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992, Social Security (Attendance Allowance) Regulations 1991, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992* och *Social Security (Attendance Allowance) Regulations (Northern Ireland) 1992*) (1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner, 1991 års föreskrifter om social trygghet (tillsynsförmån), 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner – Nordirland och 1992 års föreskrifter om social trygghet (tillsynsförmån) – Nordirland.

b) Vårdbidrag (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992, The Social Security (Invalid Care Allowance) Regulations 1976, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992)* och *The Social Security (Invalid Care Allowance) Regulations 1976 (Northern Ireland*) (1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner, 1976 års föreskrifter om social trygghet (bidrag för vård av arbetsoförmögna personer), 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner – Nordirland och 1976 års föreskrifter om social trygghet (bidrag för vård av arbetsoförmögna personer) – Nordirland.

c) Vårdbidrag för personer med funktionsnedsättning (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992, Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992* och *Social Security (Disability Living Allowance) Regulations (Northern Ireland) 1992*) (1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner, 1991 års föreskrifter om social trygghet (bidrag för personer med funktionsnedsättning), 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner – Nordirland och 1992 års föreskrifter om social trygghet (bidrag för personer med funktionsnedsättning) – Nordirland.

d) Bidrag för personligt oberoende, stöd i det dagliga livet (*Welfare Reform Act 2012 (Part 4), Social Security (Personal Independence Payment) Regulations 2013, The Personal Independence Payment (Transitional Provisions) Regulations 2013, Personal Independence Payment (Transitional Provisions) (Amendment) Regulations 2019, Welfare Reform (Northern Ireland) Order 2015 (Part 5), The Personal Independence Payment Regulations (Northern Ireland) 2016, The Personal Independence Payment (Transitional Provisions) Regulations (Northern Ireland) 2016* och *Personal Independence Payment (Transitional Provisions) (Amendment) Regulations (Northern Ireland) 2019*) (2012 års lag om välfärdsreform (del 4), 2013 års föreskrifter om social trygghet (bidrag för personligt oberoende), 2013 års föreskrifter om bidrag för personligt oberoende (övergångsbestämmelser), 2019 års föreskrifter om bidrag för personligt oberoende (övergångsbestämmelser, ändring), 2015 års föreskrifter om välfärdsreform – Nordirland (del 5), 2016 års föreskrifter som bidrag för personligt oberoende – Nordirland, 2016 års föreskrifter om bidrag för personligt oberoende (övergångsbestämmelser) – Nordirland och 2019 års föreskrifter om bidrag för personligt oberoende – Nordirland (övergångsbestämmelser, ändring).

e) Vårdbidragstillägg (*The Social Security (Scotland) Act 2018*) (2018 års lag om social trygghet – Skottland).

f) Bidrag för ungdomar som är vårdare (*The Carer's Assistance (Young Carer Grants) (Scotland) Regulations 2020)* (2020 års föreskrifter om vårdbidrag (bidrag för ungdomar som är vårdare – Skottland) (i dess ändrade lydelse)).

ii) MEDLEMSSTATER

ÖSTERRIKE

a) Federala lagen om långtidsvårdbidrag (*Bundespflegegeldgesetz*, BPGG), ursprunglig version BGBl. nr 110/1993, senaste ändringen BGBl- I nr 100/2016.

b) Förordning om klassificering av federalt bidrag för långtidsvård (*Einstufungsverordnung zum Bundespflegegeldgesetz* (EinstV)).

c) Förordning från den federala ministern för sysselsättning, sociala frågor och konsumentskydd om bedömning av vårdbehov för barn och ungdomar i enlighet med den federala sjukvårdslagen (*Bundespflegegeldgesetz, Kinder-EinstV*).

d) Flera olika tillämpliga rättsliga grunder, t.ex. avtal mellan den federala regeringen och delstaterna om gemensamma åtgärder för personer i behov av vård. Delstaternas lagar om socialt bistånd och funktionsnedsättning.

e) Vårdfinansieringslagen (*Pflegefondsgesetz*, PFG), ursprunglig version: Tysklands officiella kungörelseorgan (BGBI. I) Lag nr 57/2011.

f) 2012 års förordning om statistik om vårdtjänster (*Pflegedienstleistungsstatistik-Verordnung 2012*).

g) Stöd för dygnet-runt-vård: federala långtidsvårdsbidragslagen (*Bundespflegegeldgesetz, BPGG*).

h) Riktlinjer för stöd för dygnet-runt-vård (§ 21b i den federala långtidsvårdsbidragslagen (*Bundespflegegeldgesetz, BPGG*)).

i) Riktlinjer för beviljande av bidrag till stöd för vårdgivande familjemedlemmar (§ 21a i den federala långtidsvårdsbidragslagen (*Bundespflegegeldgesetz*)).

j) Förbud mot utnyttjande av vård.

k) Federal lag om ett särskilt tillägg på grund av avskaffande av tillgång till medel vid vård av personer vid slutenvårdsanläggningar.

l) Federal lag om ett särskilt tillägg på grund av avskaffande av tillgång till medel vid vård av personer vid slutenvårdsanläggningar för 2019 och 2020, BGBI. I nr 95/2019.

BELGIEN

a) Lagen om obligatorisk hälso- och sjukvårds- samt sjukförsäkring (*Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités/Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen*), samordnad den 14 juli 1994.

b) Lag av den 27 februari 1987 om bidrag för personer med funktionsnedsättning (*Loi relative aux allocations aux personnes handicapées/Wet betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten*).

c) Flamländsk social trygghet (*Vlaamse sociale bescherming*): Flamländska parlamentets dekret av den 18 maj 2018 om organiseringen av flamländsk social trygghet (*Decreet houdende Vlaamse sociale bescherming*) och flamländska regeringens förordningar av den 30 november 2018.

d) Vallonska lagen om sociala åtgärder och hälsa (*Code wallon de l'Action sociale et de la Santé*), dekretdelen, del 1, volym III, instiftad genom dekret av den 8 november 2018.

e) Vallonska regleringslagen för sociala åtgärder och hälsa, del I/1, instiftad genom den vallonska regeringens dekret av den 21 december 2018.

f) Dekret av den 13 december 2018 om erbjudanden till äldre eller personer i beroendeställning såväl som om palliativ vård (*Dekret über die Angebote für Senioren und Personen mit Unterstützungsbedarf sowie über die Palliativpflege*).

g) Dekret av den 4 juni 2007 om vårdhem för psykiatrisk vård (*Dekret über die psychiatrischen Pflegewohnheime*).

h) Regeringsdekret av den 20 juni 2017 om rörlighetshjälpmedel (*Erlass über die Mobilitätshilfen*).

i) Dekret av den 13 december 2016 om inrättandet av ett kontor för den tyskspråkiga samhällsgruppen för ett liv med självbestämmanderätt (*Dekret zur Schaffung einer Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für selbstbestimmtes Leben*).

j) Kungligt dekret av den 5 mars 1990 om bidrag för hjälp till äldre (*Arrêté royal du 5 mars 1990 relatif à l'allocation pour l'aide aux personnes âgées*).

k) Regeringsdekret av den 19 december 2019 om övergångsbestämmelser avseende förfarandet för att få förhandstillstånd eller godkännande för täckning eller delning av kostnaderna för långtidsrehabilitering utomlands (*Erlass der Regierung zur übergangsweisen Regelung des Verfahrens zur Erlangung einer Vorabgeehmigung oder Zustimmung zwecks Kostenübernahme oder Kostenbeteiligung für eine Langzeitrehabilitation im Ausland*).

l) Förordning av den 21 december 2018 om sjukförsäkringsorgan i Bryssel på området hälso- och sjukvård och bistånd till människor (*Ordonnance du 21 décembre 2018 relative aux organismes assureurs bruxellois dans le domaine des soins de santé et de l'aide aux personnes*).

m) Samarbete mellan federerade enheter.

n) Samarbetsavtal av den 31 december 2018 mellan den flamländska samhällsgruppen, Regionen Vallonien, kommissionen för den franskspråkiga samhällsgruppen, den gemensamma samhällsgruppskommissionen och den tyskspråkiga samhällsgruppen rörande rörlighetshjälpmedel.

o) Samarbetsavtal av den 31 december 2018 mellan den flamländska samhällsgruppen, Regionen Vallonien, den franskspråkiga samhällsgruppen, den gemensamma samhällsgruppskommissionen och den tyskspråkiga samhällsgruppen rörande finansiering av omsorg vid användning av vård- och omsorgsinstitutioner som faller utanför ramen för den federerade enheten.

BULGARIEN

a) 1999 års socialförsäkringslag (Кодекс за социално осигуряване), titeln ändrad 2003.

b) 1998 års lag om socialt bistånd (Закон за социално подпомагане).

c) 1998 års förordning om tillämpning av lagen om socialt bistånd (Правилник за прилагане на Закона за социално подпомагане).

d) 2019 års lag om integrering av personer med funktionsnedsättning (Закон за хората с увреждания).

e) 2019 års lag om personligt stöd (Закон за личната помощ), som trädde i kraft den 1 september 2019.

f) 2004 års förordning om tillämpning av lagen om integrering av personer med funktionsnedsättning (Правилник за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания).

g) 2010 års förordning om medicinsk expertis (Наредба за медицинската експертиза).

h) 2003 års tariff för de avgifter för sociala tjänster som finansieras via den statliga budgeten (Тарифа за таксите за социални услуги, финансирани от държавния бюджет).

KROATIEN

a) 2013 års lag om social trygghet (*Zakon o socijalnoj skrbi*), Kroatiens officiella tidning nr 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17 och 98/19).

b) Lagen om fosterfamiljer (*Zakon o udomiteljstvu*) Kroatiens officiella tidning nr 90/11 och 78/12, i sin ändrade lydelse.

c) 2014 års förordning om minimikrav för tillhandahållande av sociala tjänster (*Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga*), Kroatiens officiella tidning nr 40/14 och 66/15.

d) 1998 års förordning om stödmottagares deltagande och betalningsmetod rörande kostnader för uppehälle vid inkvartering utanför familjen (*Pravilnik o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika I drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji*), Kroatiens officiella tidning nr 112/98 och 05/02, i sin ändrade lydelse.

e) 2015 års förordning om innehållet i och sättet att föra register över enskilda som yrkesmässigt arbetar med tillhandahållande av sociala tjänster (*Pravilnik o sadržaju I načinu vođenja evidencije fizičkih osoba koje profesionalno pružaju socijalne usluge*), Kroatiens officiella tidning nr 66/15.

CYPERN

a) Sociala trygghetstjänster (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας).

b) Förordningarna och dekreten rörande garanterad minimiinkomst och allmänna sociala förmåner (akutbehov och vårdbehov) i sina ändrade eller ersatta lydelser. 1991–2011 års lagar om hem för äldre och personer med funktionsnedsättning (Οι περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμοι) [L. 222/91 och L. 65.I/2011].

c) Lagarna om dagvårdscenter för vuxna (Οι περί Κέντρων Ενηλίκων Νόμοι) (L. 38(I)/1997 och L.64(I)/2011).

d) Statligt stödsystem, enligt förordning nr 360/2012 om tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (stöd av mindre betydelse) [Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων 'Ησσονος Σημασίας, βαση του Κανονισμού 360/2012 για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος].

e) Förvaltningstjänsten för sociala trygghetsförmåner (Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας).

f) Den garanterade minimiinkomsten och 2014 års lag om allmänna sociala trygghetsförmåner i sin ändrade eller ersatta lydelse.

g) Förordningarna och dekreten rörande garanterad minimiinkomst och allmänna sociala trygghetsförmåner i sina ändrade eller ersatta lydelser.

TJECKIEN

a) Lag nr 108/2006 om sociala tjänster (*Zákon o sociálních službách*).

b) Lag nr 372/2011 om allmän sjukförsäkring (*Zákon o zdravotních službách*).

c) Lag nr 48/1997 om allmän sjukförsäkring (*Zákon o veřejném zdravotním pojištění*).

DANMARK

a) Konsoliderad lag nr 988 av den 17 augusti 2017 om allmännyttans bostäder.

b) Konsoliderad lag nr 119 av den 1 februari 2019 om allmännyttans bostäder.

ESTLAND

2016 års lag om socialt stöd (*Sotsiaalhoolekande seadus*).

FINLAND

a) Lag om service och stöd på grund av handikapp av den 3 april 1987.

b) Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre av den 28 december 2012.

c) Socialvårdslag av den 30 december 2014.

d) Familjevårdslag av den 30 december 2010.

e) Folkhälsolag av den 28 januari 1972.

f) Lag om stöd för närståendevård av den 2 december 2005.

g) Familjevårdslag av den 20 mars 2015.

FRANKRIKE

a) Tillägg för tredje part (*majoration pour tierce personne*, MTP): Artiklarna L. 341-4 och L. 355-1 i lagen om social trygghet (*Code de la sécurité sociale*).

b) Tilläggsbidrag för anlitande av tredje part (*prestation complémentaire pour recours à tierce personne*): Artikel L. 434-2 i lagen om social trygghet.

c) Tillägg för särskild utbildning av barn med funktionsnedsättning (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*): Artikel L. 541-1 i lagen om social trygghet.

d) Ersättningsbidrag vid funktionsnedsättning (*prestation de compensation du handicap*, PCH): Artiklarna L. 245-1 till L. 245-14 i lagen om sociala åtgärder och familjer (*Code de l'action sociale et des familles*).

e) Bidrag vid förlust av självbestämmande (*allocation personnalisée d'autonomie*, APA): Artiklarna L. 232-1 till L. 232-28 i lagen om sociala åtgärder och familjer (*Code de l'action sociale et des familles*).

TYSKLAND

a) Långtidsvårdförsäkring (*Pflegeversicherung*).

b) Socialförsäkring för långtidsvård för personer som är försäkrade inom ramen för den lagstadgade sjukförsäkringen och privat obligatorisk försäkring för långtidsvård för personer som är försäkrade inom ramen för en privat sjukförsäkring: sociallagen (*Sozialgesetzbuch*), volym XI (SGB XI), senast ändrad genom artikel 2 i lagen av den 21 december 2019 (BGBl. I s. 2913).

GREKLAND

a) Lag 1140/1981, i dess ändrade lydelse.

b) Lagstiftningsdekret nr 162/73 och gemensamt ministerbeslut nr Π4β/5814/1997.

c) Ministerbeslut nr Π1γ/ΑΓΠ/οικ.14963 av den 9 oktober 2001.

d) Lag nr 4025/2011.

e) Lag nr 4109/2013.

f) Lag nr 4199/2013, artikel 127.

g) Lag nr 4368/2016, artikel 334.

h) Lag nr 4483/2017, artikel 153.

i) Lag nr 498/1-11-2018, artiklarna 28, 30 och 31, för ”förordning om enhetliga hälso- och sjukvårdsbidrag” från den nationella tjänsteleverantörsorganisationen för hälso- och sjukvård (EOPYY).

UNGERN

a) Långtidsvårdtjänster för tillhandahållande av personliga sociala omsorgstjänster (sociala tjänster).

b) 1993 års lag III om socialförvaltning och socialt bistånd (*törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról*) med komplettering av regerings- och ministerdekret.

IRLAND

a) *Health Act 1970 (No. 1 of 1970)* (1970 års hälso- och sjukvårdslag (nr 1 från 1970)).

b) *Nursing Homes Support Scheme Act 2009 (No. 15 of 2009)* (2009 års lag om stödsystemet för vårdhem (nr 15 från 2009)).

c) *Social Welfare Consolidation Act 2005* (2005 års konsoliderade lag om social trygghet).

d) Bidrag för ständig tillsyn.

e) Vårdstöd.

f) Vårdbidrag.

g) Stödbidrag för vårdgivare.

h) Hemvårdsbidrag.

ITALIEN

a) Lag nr 118 av den 30 mars 1971 om bidrag för arbetsoförmögna civilpersoner (*Legge 30 Marzo 1971, n. 118 – Conversione in Legge del D.L. 30 gennaio 1971, n. 5 e nuove norme in favore dei mutilati ed invalidi civili*).

b) Lag nr 18 av den 11 februari 1980 om bidrag för ständig tillsyn (*Legge 11 Febbraio 1980, n. 18 – Indennità di accompagnamento agli invalidi civili totalmente inabili*).

c) Lag nr 104 av den 5 februari 1992, artikel 33 (ramlag om funktionsnedsättning) (*Legge 5 Febbraio 1992, n. 104 – Legge-quadro per l'assistenza, l'integrazione sociale e i diritti delle persone handicappate*).

d) Lagstiftningsdekret nr 112 av den 31 mars 1998 om överföring av lagstiftningsuppgifter och förvaltningsbefogenheter från staten till regioner och lokala enheter (*Decreto Legislativo 31 Marzo 1998, n. 112 – Conferimento di funzioni e compiti amministrativi dello Stato alle regioni ed agli enti locali, in attuazione del capo I della Legge 15 Marzo 1997, n. 59*).

e) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (*Regolamento (CE) 883 del 29 aprile 2004 del Parlamento Europeo e del Consiglio, relativo al coordinamento dei sistemi di sicurezza sociale* – SNCB – artikel 70 och bilaga X).

f) Lag nr 183 av den 4 november 2010, artikel 24, om ändring av reglerna rörande tillstånd för hjälp till personer med funktionsnedsättning i svåra situationer (*Legge n. 183 del 4 Novembre 2010, art. 24 – Modifiche alla disciplina in materia di permessi per l'assistenza a portatori di handicap in situazione di gravità*).

g) Lag nr 147 av den 27 december 2013 innehållande bestämmelser om utarbetande av den årliga och fleråriga statsbudgeten – 2014 års stabilitetslag (*Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato – Legge di stabilità 2014*).

LETTLAND

a) Lag om sociala tjänster och socialt bistånd (*Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums*) av den 31 oktober 2002.

b) Lag om medicinsk behandling (*Ārstniecības likums*) av den 12 juni 1997.

c) Lag om patienträttigheter (*Pacientu tiesību likums*) av den 30 december 2009.

d) Kabinettministrarnas förordning nr 555 om organisation av och betalningsförfarande för hälso- och sjukvård (*Ministru kabineta 2018. gada 28.augusta noteikumi Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība"*) av den 28 augusti 2018.

e) Kabinettministrarnas förordning nr 275 om förfaranden för betalning av social omsorg och sociala rehabiliteringstjänster och förfarandena för täckning av tjänstekostnader från den lokala myndighetsbudgeten (*Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumi Nr.275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta"*) av den 27 maj 2003.

f) Kabinettministrarnas förordning nr 138 om erhållande av sociala tjänster och socialt bistånd (*Ministru kabineta 2019.gada 2.aprīļa noteikumi Nr 138 ”Noteiku mi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanu”*) av den 2 april 2019.

LITAUEN

a) Lag om målersättningar (*Tikslinių kompensacijų įstatymas*) av den 29 juni 2016 (nr XII2507).

b) Lag om sociala tjänster (*Socialinių paslaugų įstatymas*) av den 19 januari 2006 (nr X-493).

c) Lag om hälso- och sjukvårdsinstitutioner (*Sveikatos draudimo įstatymas*) av den 21 maj 1996 (nr I-1343).

d) Lag om hälso- och sjukvårdssystemet (*Sveikatos sistemos įstatymas*) av den 19 juli 1994 (nr I-552).

e) Lag om hälso- och sjukvårdsinstitutioner (*Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas*) av den 6 juni 1996 (nr I1367).

LUXEMBURG

Lag av den 19 juni 1998 om inrättande av omvårdnadsförsäkringen, ändrad genom lagen av den 23 december 2005 och lagen av den 29 augusti 2017.

MALTA

a) Lagen om social trygghet (*Att dwar is-Sigurta’ Socjali*) (kapitel 318).

b) Tilläggslagstiftning 318.19: Föreskrifter om priser för statsägda institutioner och härbärgen (*Regolamenti dwar it-Trasferiment ta' Fondi għal Hostels Statali Indikati*).

c) Tilläggslagstiftning 318.17: Föreskrifter för överföring av medel (*statsfinansierade sängplatser) (Regolamenti dwar it-Trasferiment ta' Fondi għal Sodod Iffinanzjati mill-Gvern*).

d) Tilläggslagstiftning 318.13: Föreskrifter för priser för statsfinansierade boendetjänster (*Regolamenti dwar Rati għal Servizzi Residenzjali Finanzjali mill-Istat*).

NEDERLÄNDERNA

Långtidsvårdslagen (*Wet langdurige zorg* (WLZ)), lag av den 3 december 2014.

POLEN

a) Lag av den 27 augusti 2004 om hälso- och sjukvårdstjänster finansierade med offentliga medel (*Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*).

b) Lag av den 12 mars 2004 om socialt bistånd (*Ustawa o pomocy społecznej*).

c) Lag av den 28 november 2003 om familjebidrag (*Ustawa o świadczeniach rodzinnych*).

d) Lag av den 27 juni 2003 om social pension (*Ustawa o rencie socjalnej*).

e) Lag av den 17 december 1998 om socialförsäkringsfondpensioner (*Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*).

f) Lag av den 27 augusti 1997 om yrkesmässig och social rehabilitering samt anställning av personer med funktionsnedsättning (*Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*).

g) Lag av den 4 november 2016 om ”livslångt” stöd för gravida kvinnor och deras familjer (*Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin ”Za życiem”*).

h) Lag av den 31 juli 2019 om tilläggsbidrag för personer som inte kan leva ett självständigt liv (*Ustawa o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji*).

PORTUGAL

a) Socialförsäkring och garanti av tillräckliga resurser.

b) Lagstiftningsdekret 265/99 av den 14 juli 1999 om långtidsvårdtillägg (*complemento por dependência*), i sin ändrade lydelse.

c) Lag nr 90/2009 av den 31 augusti 2009 om det särskilda skyddssystemet i händelse av funktionsnedsättning (*regime especial de proteção na invalidez*), offentliggjord på nytt i en konsoliderad version genom lagstiftningsdekret nr 246/2015 av den 20 oktober 2015, i sin ändrade lydelse.

d) Socialförsäkringssystemet och den allmänna sjukvården.

e) Lagstiftningsdekret nr 101/06 av den 6 juni 2006 om det nationella nätverket för integrerad kontinuerlig vård (*rede de cuidados continuados integrados*), offentliggjort på nytt i en konsoliderad version genom lagstiftningsdekret nr 136/2015 av den 28 juli 2015.

f) Lagdekret nr 8/2010 av den 28 januari 2010, ändrat och offentliggjort på nytt genom lagdekret nr 22/2011 av den 10 februari 2011 om skapandet av enheter och grupper för integrerad kontinuerlig vård inom psykvården (*unidades e equipas de cuidados continuados integrados de saúde mental*).

g) Dekret nr 343/2015 av den 12 oktober 2015 om standarder som reglerar sluten- och öppenvård av barn såväl som utskrivningshanteringsgrupperna och hälso- och sjukvårdsgrupperna för vård av barn inom ramen för det nationella nätverket för integrerad långtidsvård (*condições de instalação e funcionamento das unidades de internamento de cuidados integrados pediátricos e de ambulatório pediátricas, bem como as condições a que devem obedecer as equipas de gestão de altas e as equipas de cuidados continuados integrados destinadas a cuidados pediátricos da Rede Nacional de Cuidados Continuados Integrados*).

h) Lag nr 6/2009 av den 6 september om anhörigvårdares status (*Estatuto do cuidador informal*).

RUMÄNIEN

a) Lag nr 17 av den 6 mars 2000 om socialt bistånd för äldre personer (*Legea privind asistența socială a persoanelor vârstnice*), med därpå följande ändringar.

b) Lag nr 448 av den 6 december 2006 om skydd och främjande av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning (*Legea privind protectia și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*), med därpå följande ändringar.

c) Socialbiståndslag (*Legea asistenței sociale*) nr 292 av den 20 december 2011.

SLOVAKIEN

a) Lag nr 448/2008 om socialt arbete (*Zákon o sociálnej práci*).

b) Lag nr 447/2008 om finansiellt stöd för ersättning till personer med funktionsnedsättning (*Zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia*).

c) Lag nr 576/2004 om hälso- och sjukvård och hälso- och sjukvårdstjänster (*Zákon o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti*).

d) Lag nr 578/2004 om leverantörer av hälso- och sjukvård, personal inom hälso- och sjukvården samt medicinska yrkesorganisationer (*Zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch a stavovských organizáciách v zdravotníctve*).

e) Lag nr 601/2003 om socialt arbete (*Zákon o životnom minime*).

f) Lag nr 36/2005 om familjer (*Zákon o rodine*).

g) Lag nr 305/2005 om socialt och rättsligt skydd av barn och socialt förmyndarskap (*Zákon o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele*).

h) Lag nr 219/2014 om socialt arbete (*Zákon o sociálnej práci*).

SLOVENIEN

Ingen särskild lag avseende långtidsvård.

Förmåner vid långvarigt vårdbehov ingår i följande lagar:

a) Lag om pensioner och funktionsnedsättning (*Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 96/2012, och därpå följande ändringar).

b) Lag om socialt bistånd (*Zakon o socialno vartsvenih prejemkih*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 61/2010, och därpå följande ändringar).

c) Lag om utövande av rätten till offentliga medel (*Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 62/2010, och därpå följande ändringar).

d) Krigsinvalidlagen (*Zakon o vojnih invalidih*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 3/2004, officiell konsoliderad text, och därpå följande ändringar).

e) Lagen om föräldraomsorg och familjeförmåner (*Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 110/2006, officiell konsoliderad text, och därpå följande ändringar).

f) Lagen om personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning (*Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 41/83, och därpå följande ändringar).

g) Lagen om hälsovård och sjukförsäkring (*Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 72/2006, officiell konsoliderad text, och därpå följande ändringar).

h) Krigsveteranlagen (*Zakon o vojnih veteranih*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 59/06, officiell konsoliderad text, och därpå följande ändringar).

i) Krigsinvalidlagen (*Zakon o vojnih invalidih*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 63/59, officiell konsoliderad text, och därpå följande ändringar).

j) Lagen om budgetbalans (*Zakon za uravnoteženje javnih finance* (ZUJF)) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 40/2012, och därpå följande ändringar).

k) Lagen om reglering av justeringar av överföringar till enskilda och hushåll i Republiken Slovenien (*Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji*) (Republiken Sloveniens officiella tidning nr 114/2006 – officiell konsoliderad text, och därpå följande ändringar).

SPANIEN

a) Lag nr 39/2006 av den 14 december 2006 om främjande av personligt oberoende och hjälp till personer som befinner sig i en beroendesituation, i sin ändrade lydelse.

b) Ministerförordning av den 15 april 1969.

c) Kungligt dekret nr 1300/95 av den 21 juli 1995 i dess senaste lydelse.

d) Kungligt dekret nr 1647/97 av den 31 oktober 1997 i dess senaste lydelse.

SVERIGE

a) 2001 års socialtjänstlag (2001:453).

b) 2017 års hälso- och sjukvårdslag (2017:30).

DEL 3

UTBETALNINGAR SOM ÄR KNUTNA TILL EN GREN AV DEN SOCIALA TRYGGHETEN FÖRTECKNAD I ARTIKEL SSC.3.1 I DETTA PROTOKOLL OCH SOM LÄMNAS FÖR ATT TÄCKA UTGIFTER FÖR UPPVÄRMNING VID KALLT VÄDER

(artikel SSC.3.4 f i detta protokoll)

i) FÖRENADE KUNGARIKET

Vinterbränslebidrag (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992, Social Fund Winter Fuel Payment Regulations 2000, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992* och *Social Fund Winter Fuel Payment Regulations (Northern Ireland) 2000*) (1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner, 2000 års föreskrifter om vinterbränslebidraget från socialfonden, 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner (Nordirland) och 2000 års föreskrifter om vinterbränslebidraget från socialfonden (Nordirland)).

ii) MEDLEMSSTATER

DANMARK

a) Lag om social och statliga pension, LBK nr 983 av den 23 september 2019.

b) Förordningar om social och statlig pension, BEK nr 1602 av den 27 december 2019.

BILAGA SSC-2

BEGRÄNSNINGAR AV RÄTTEN TILL VÅRDFÖRMÅNER
FÖR EN GRÄNSARBETARES FAMILJEMEDLEMMAR

(enligt artikel SSC.16.2 i detta protokoll)

KROATIEN

DANMARK

IRLAND

FINLAND

SVERIGE

FÖRENADE KUNGARIKET

BILAGA SSC-3

YTTERLIGARE RÄTTIGHETER FÖR PENSIONSTAGARE SOM ÅTERVÄNDER TILL DEN BEHÖRIGA STATEN

(artikel SSC.25.2 i detta protokoll)

ÖSTERRIKE

BELGIEN

BULGARIEN

CYPERN

TJECKIEN

FRANKRIKE

TYSKLAND

GREKLAND

UNGERN

LUXEMBURG

NEDERLÄNDERNA

POLEN

SLOVENIEN

SPANIEN

SVERIGE

BILAGA SSC-4

FALL NÄR *PRO RATA*-BERÄKNINGEN INTE SKA GÖRAS ELLER INTE SKA TILLÄMPAS

(artikel SSC.47.4 och SSC.47.5 i detta protokoll)

DEL 1

FALL DÄR *PRO RATA*-BERÄKNINGEN INTE SKA GÖRAS ENLIGT ARTIKEL SSC.47.4

ÖSTERRIKE

a) Alla ansökningar om förmåner enligt lagen av den 9 september 1955 om allmän socialförsäkring – ASVG, lagen av den 11 oktober 1978 om socialförsäkring för egenföretagare verksamma inom handeln – GSVG, lagen av den 11 oktober 1978 om socialförsäkring för jordbrukare – BSVG och lagen av den 30 november 1978 om socialförsäkring för egenföretagare inom de fria yrkena – FSVG.

b) Alla ansökningar om efterlevandepension grundad på ett pensionskonto enligt lagen om allmän pension (APG) av den 18 november 2004, med undantag för fall enligt del 2.

c) Alla ansökningar om efterlevandepension från österrikiska *Landesärztekammern* grundad på grundgaranti (grundförmåner och eventuella kompletterande förmåner, eller grundpension).

d) Alla ansökningar om efterlevandestöd från den österrikiska veterinärkammarens pensionsfond.

e) Alla ansökningar om förmåner i samband med änke- och barnpension i enlighet med stadgarna för de österrikiska advokatsamfundens institutioner för social omsorg, del A.

f) Alla ansökningar om förmåner enligt lagen om registrerad försäkring av den 3 februari 1972 – NVG 1972.

CYPERN

Alla ansökningar om ålderspension samt pension till efterlevande make/maka.

DANMARK

Alla ansökningar om pensioner som avses i lagen om social pension, utom de pensioner som nämns i bilaga SSC-5 i detta protokoll.

IRLAND

Alla ansökningar om statlig pension (transfererad), statlig pension (avgiftsfinansierad) samt pension till efterlevande make/maka (avgiftsfinansierad).

LETTLAND

Alla ansökningar om efterlevandepension (lag om statlig pension av den 1 januari 1996, lag om statligt finansierad pension av den 1 juli 2001).

LITAUEN

Alla ansökningar om efterlevandepension från den statliga socialförsäkringen på grundval av basbeloppet för efterlevandepension (lag om pension från den statliga socialförsäkringen).

NEDERLÄNDERNA

Alla ansökningar om ålderspension enligt lagen om allmän åldersförsäkring (AOW).

POLEN

Alla ansökningar om ålderspension enligt det fastställda förmånssystemet, samt om efterlevandepension, med undantag för de fall då de ackumulerade försäkringsperioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i mer än ett land är lika med eller längre än 20 år för kvinnor och 25 år för män, men de nationella försäkringsperioderna är lägre än dessa gränsvärden (och inte mindre än 15 år för kvinnor och 20 år för män), och beräkningen görs enligt artiklarna 27 och 28 i lagen av den 17 december 1998 (Polens officiella tidning 2015, punkt 748).

PORTUGAL

Alla ansökningar om ålders- eller efterlevandepension, utom när det sammanlagda antalet fullgjorda försäkringsperioder enligt lagstiftningen i mer än ett land uppgår till minst 21 kalenderår, de nationella försäkringsperioderna uppgår till högst 20 år och beräkningen görs enligt artiklarna 32 och 33 i lagdekret nr 187/2007 av den 10 maj 2007.

SLOVAKIEN

a) Alla ansökningar om efterlevandepension (pension till efterlevande make/maka samt pension till efterlevande barn) beräknad i enlighet med den före den 1 januari 2004 gällande lagstiftningen, vars belopp härrör från pension som tidigare har betalats till den avlidne/avlidna.

b) Alla ansökningar om pension beräknad i enlighet med lag nr 461/2003 Coll. om social trygghet, i dess gällande lydelse.

SVERIGE

a) Ansökningar om ålderspension i form av garantipension (66–67 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110)).

b) Ansökningar om ålderspension i form av tilläggspension (63 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110)).

FÖRENADE KUNGARIKET

Alla ansökningar om ålderspension, statlig pension enligt del 1 i 2014 års pensionslag, änkepension och efterlevandeförmåner, med undantag för sådana där under ett beskattningsår som börjar den 6 april 1975 eller senare

i) den berörda parten hade fullgjort försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder enligt Förenade kungarikets och en medlemsstats lagstiftning, och ett (eller flera) av beskattningsåren inte betraktas som ett kvalificerande år enligt Förenade kungarikets lagstiftning,

ii) de försäkringsperioder som fullgjorts enligt den lagstiftning som gäller i Förenade kungariket för perioder före den 5 juli 1948 skulle beaktas vid tillämpningen av artikel SSC.47.1 b i detta protokoll genom tillämpning av försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder enligt en medlemsstats lagstiftning.

Alla ansökningar om ytterligare pension enligt avsnitt 44 i 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*) och avsnitt 44 i 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner för Nordirland (*Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992*).

DEL 2

FALL DÄR ARTIKEL SSC.47.5 ÄR TILLÄMPLIG

ÖSTERRIKE

a) Ålderspension och därav härledd efterlevandepension som grundas på ett pensionskonto enligt lagen om allmän pension (APG) av den 18 november 2004.

b) Obligatoriska bidrag enligt artikel 41 i lagen av den 28 december 2001 – BGBl I nr 154 – om österrikiska farmaceuters allmänna lönefond (*Pharmazeutische Gehaltskasse für Österreich*).

c) Ålders- och förtidspension från de österrikiska *Landesärztztekammern* med grundbelopp (grundförmåner och eventuella kompletterande förmåner, eller grundpension) samt alla pensionsförmåner från de österrikiska *Landesärztztekammern* med tilläggsbelopp (tilläggspension eller individuell pension).

d) Åldersstöd från den österrikiska veterinärkammarens pensionsfond.

e) Förmåner enligt stadgarna för de österrikiska advokatsamfundens institutioner för social omsorg, delarna A och B, med undantag för ansökningar om förmåner från invaliditets-, änke- och barnpensioner enligt stadgarna för de österrikiska advokatsamfundens institutioner för social omsorg, del A.

f) Förmåner från den federala arkitekt- och ingenjörskonsultkammarens institutioner för social omsorg enligt lagen om den österrikiska civilingenjörskammaren (*Ziviltechnikerkammergesetz*) från 1993 och stadgarna för dessa institutioner, med undantag för förmåner på grund av yrkesskada och förmåner till efterlevande grundade på dessa förmåner.

g) Förmåner i enlighet med den federala revisors- och skatterådgivarkammarens stadga för institutioner för social omsorg i enlighet med Österrikes lag om yrkesverksamma revisorer och skatterådgivare (*Wirtschaftstreuhandberufsgesetz*).

BULGARIEN

Ålderspension från obligatorisk tilläggspensionsförsäkring, enligt del II avdelning II i socialförsäkringslagen.

KROATIEN

Pensioner från det obligatoriska pensionssystemet på grundval av enskilt kapitaliserat sparande i enlighet med lagen om obligatoriska och frivilliga pensionsfonder (officiella tidningen 49/99, i dess ändrade lydelse) och lagen om pensionsförsäkringsföretag och betalning av pensioner på grundval av enskilt kapitaliserat sparande (officiella tidningen 106/99, i dess ändrade lydelse), utom i de fall som föreskrivs i artiklarna 47 och 48 i lagen om obligatoriska och frivilliga pensionsfonder, och efterlevandepension.

TJECKIEN

Pension som utges genom det system inom den andra pelaren som inrättats genom lag nr 426/2011 Coll. om pensionsrättigheter.

DANMARK

a) Privata pensioner.

b) Förmåner vid dödsfall (intjänade på grundval av avgifterna till *Arbejdsmarkedets Tillægspension* för tiden före den 1 januari 2002).

c) Förmåner vid dödsfall (intjänade på grundval av avgifterna till Arbejdsmarkedets Tillægspension för tiden efter den 1 januari 2002) som avses i den konsoliderade lagen om *Arbejdsmarkedets Tillægspension* 942:2009.

ESTLAND

Obligatoriskt finansierat system för ålderspension.

FRANKRIKE

Allmänna eller kompletterande system i vilka förmånerna vid ålderdom beräknas på grundval av pensionspoäng.

UNGERN

Pension på grundval av medlemskap i privata pensionsfonder.

LETTLAND

Ålderspension (lag om statlig pension av den 1 januari 1996, lag om statligt finansierad pension av den 1 juli 2001).

POLEN

Ålderspensioner enligt det fastställda avgiftssystemet.

PORTUGAL

Tilläggspension som beviljats i enlighet med lagdekret nr 26/2008 av den 22 februari 2008 (offentligt kapitaliseringssystem).

SLOVAKIEN

Obligatoriskt ålderspensionssparande.

SLOVENIEN

Pension från obligatorisk tilläggspensionsförsäkring.

SVERIGE

Ålderspension i form av inkomstpension och premiepension (62 och 64 kap. socialförsäkringsbalken).

FÖRENADE KUNGARIKET

Progressiva pensionsförmåner (*graduated retirement benefits*), som betalas ut enligt avsnitten 36 och 37 i 1965 års lag om allmän försäkring (*National Insurance Act 1965*) och avsnitten 35 och 36 i 1966 års lag om allmän försäkring för Nordirland (*National Insurance Act (Northern Ireland) 1966*).

BILAGA SSC-5

FÖRMÅNER OCH ÖVERENSKOMMELSER SOM MEDGER TILLÄMPNING AV ARTIKEL SSC.49

I. Förmåner som avses i artikel SSC.49.2 a i detta protokoll, vars storlek är oberoende av fullgjorda försäkrings- eller bosättningsperioders längd

DANMARK

Full dansk åldersrelaterad folkpension som förvärvats efter tio års bosättning av personer som har beviljats pension senast den 1 oktober 1989.

FINLAND

Folkpension och efterlevandepension fastställd i enlighet med övergångsbestämmelser och beviljad före den 1 januari 1994 (lagen om införande av folkpensionslagen, 569/2007).

Barnförhöjning (barnpensionstillägg) vid beräkningen av oberoende förmån i enlighet med folkpensionslagen (folkpensionslagen 568/2007).

FRANKRIKE

Invaliditetspension till efterlevande make/maka enligt det allmänna systemet för social trygghet eller enligt systemet för arbetare inom jordbruket, när den beräknas på grundval av den avlidna makens/makans invaliditetspension som fastställts i enlighet med artikel SSC.47.1 a.

GREKLAND

Förmåner enligt bestämmelserna i lag nr 4169/1961 om försäkringssystemet för jordbruket (OGA).

NEDERLÄNDERNA

Lagen om allmän försäkring för efterlevande släktingar av den 21 december 1995 (ANW).

Lagen om arbete och inkomst efter arbetsförmåga av den 10 november 2005 (WIA).

SPANIEN

Efterlevandepensioner som beviljas inom det allmänna systemet och inom de särskilda systemen, med undantag för det särskilda systemet för offentligt anställda.

SVERIGE

Inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning (34 kap. socialförsäkringsbalken).

Garantipension och garantiersättning som ersatt sådan oavkortad folkpension som utgavs enligt den lagstiftning om folkpension som var tillämplig före den 1 januari 1993 och oavkortad folkpension som utgavs enligt övergångsbestämmelserna till den lagstiftning som gäller från detta datum.

II. Förmåner som avses i artikel SSC.49.2 b i detta protokoll, vars storlek bestäms på grundval av en tillgodoräknad period som anses vara fullgjord mellan den dag då försäkringsfallet inträffade och en senare dag

FINLAND

Tjänstepension som beviljas med hänsyn till framtida perioder i enlighet med nationell lagstiftning.

TYSKLAND

Efterlevandepension som beviljas med hänsyn till en tilläggsperiod.

Ålderspension som beviljas med hänsyn till en redan fullgjord tilläggsperiod.

ITALIEN

Italiensk pension vid fullständig arbetsoförmåga (inabilità).

LETTLAND

Efterlevandepension beräknad på grundval av antagna försäkringsperioder (artikel 23.8 i lagen om statlig pension av den 1 januari 1996).

LITAUEN

a) Pension vid arbetsoförmåga som betalas ut enligt lagen om statliga socialförsäkringspensioner.

b) Statlig efterlevandepension och barnpension beräknad på grundval av den avlidnes pension vid arbetsoförmåga enligt lagen om statliga socialförsäkringspensioner.

LUXEMBURG

Efterlevandepensioner.

SLOVAKIEN

Slovakisk efterlevandepension som härrör från invaliditetspensionen.

SPANIEN

Avgångspension enligt det särskilda systemet för offentligt anställda vilken beviljas enligt avdelning I i den konsoliderade texten till lagen om statliga pensionstagare, om mottagaren vid den tidpunkt då försäkringsfallet inträffade var verksam som offentligt anställd eller behandlades som sådan, samt efterlevandepensioner (till make/maka, barn och föräldrar) som beviljas enligt avdelning I i den konsoliderade texten till lagen om statliga pensionstagare, om personen vid den tidpunkt då dödsfallet inträffade var verksam som offentligt anställd eller behandlades som sådan.

SVERIGE

Sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning (35 kap. socialförsäkringsbalken).

Efterlevandepension som beräknas på grundval av tillgodoräknade försäkringsperioder (76–85 kap. socialförsäkringsbalken).

III. Överenskommelser som avses i artikel SSC.49.2 b i i detta protokoll, som syftar till att undvika att samma tillgodoräknade period beaktas två eller flera gånger:

Överenskommelsen om social trygghet av den 28 april 1997 mellan Republiken Finland och Förbundsrepubliken Tyskland.

Överenskommelsen om social trygghet av den 10 november 2000 mellan Republiken Finland och Storhertigdömet Luxemburg.

Nordiska konventionen om social trygghet av den 18 augusti 2003.

BILAGA SSC-6

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM TILLÄMPNINGEN AV MEDLEMSSTATERNAS OCH FÖRENADE KUNGARIKETS LAGSTIFTNINGAR

(artiklarna SSC.3.2, SSC.51.1 och SSC.66)

ÖSTERRIKE

1. För förvärv av pensionsförsäkringsperioder ska inskrivning vid en skola eller jämförbar utbildningsanstalt i en annan stat betraktas som likvärdigt med inskrivning vid en skola eller utbildningsanstalt enligt artiklarna 227.1.1 och 228.1.3 i den allmänna socialförsäkringslagen (*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz*, ASVG), artikel 116.7 i lagen om socialförsäkring för egenföretagare (*Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz*, GSVG) och artikel 107.7 i lagen om socialförsäkring för jordbrukare (*Bauern-Sozialversicherungsgesetz*, BSVG), om den berörda personen vid någon tidpunkt har omfattats av österrikisk lagstiftning med anledning av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare och de särskilda avgifter som föreskrivs enligt artikel 227.3 i ASVG, artikel 116.9 i GSVG och artikel 107.9 i BSVG för köp av sådana utbildningsperioder har betalats.

2. Vid beräkningen av den *pro rata*-beräknade förmån som avses i artikel SSC.47.1 b i detta protokoll ska hänsyn inte tas till de särskilda tilläggen till avgifterna för tilläggsförsäkring och för tilläggsförmån för gruvarbetare enligt österrikisk lagstiftning. I dessa fall ska den *pro rata*-beräknade förmån som beräknas utan dessa avgifter i lämpliga fall höjas med hela beloppet på de särskilda tilläggen till avgifterna för tilläggsförsäkringen och tilläggsförmånen för gruvarbetare.

3. Om, i enlighet med artikel SSC.7 i detta protokoll, ersättningsperioder har fullgjorts enligt ett österrikiskt pensionsförsäkringssystem vilka inte kan ligga till grund för en beräkning enligt artiklarna 238 och 239 i den allmänna socialförsäkringslagen (ASVG), artiklarna 122 och 123 i lagen om socialförsäkring för egenföretagare (GSVG) eller artiklarna 113 och 114 i lagen om socialförsäkring för jordbrukare (BSVG), ska beräkningsgrunden för perioder för vård av barn enligt artikel 239 i ASVG, artikel 123 i GSVG och artikel 114 i BSVG tillämpas.

BULGARIEN

Artikel 33.1 i den bulgariska sjukförsäkringslagen ska tillämpas på alla personer för vilka Bulgarien är behörig medlemsstat enligt avdelning III kapitel 1 i detta protokoll.

CYPERN

Vid tillämpning av bestämmelserna i artiklarna SSC.7, SSC.46 och SSC.56 i detta protokoll ska, för varje period från och med den 6 oktober 1980, en försäkringsperiod på en vecka enligt cypriotisk lagstiftning fastställas, genom att man delar den totala försäkringsgrundande inkomsten under den aktuella perioden med den lägsta försäkringsgrundande inkomst per vecka som fastställts för det aktuella avgiftsåret, förutsatt att det antal veckor som beräknas på detta sätt inte överstiger antalet kalenderveckor under den aktuella perioden.

TJECKIEN

För definitionen av familjemedlemmar i enlighet med artikel SSC.1 s i detta protokoll omfattar *make/maka* även registrerade partner enligt definitionen i tjeckisk lag nr 115/2006 Coll. om registrerat partnerskap.

DANMARK

1. a) Vid beräkningen av pensionen enligt *lagen om social pension* (lov om social pension) ska perioder av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare som fullgjorts enligt dansk lagstiftning av en gränsarbetare eller en arbetstagare som rest till Danmark för att utföra ett säsongsbetonat arbete betraktas som bosättningsperioder i Danmark fullgjorda av den efterlevande maken/makan, förutsatt att den efterlevande maken/makan under dessa perioder var gift med ovannämnda person och de inte var separerade eller levde faktiskt åtskilda på grund av osämja och att den efterlevande maken/makan under dessa perioder var bosatt inom en annan stats territorium. Vid tillämpningen av detta led avses med *säsongsbetonat arbete* sådant arbete som på grund av årstidernas växlingar automatiskt återkommer varje år.

   b) Vid beräkningen av pensionen enligt *lagen om social pension* (lov om social pension) ska perioder av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare som fullgjorts enligt dansk lagstiftning före den 1 januari 1984 av en person på vilken led a inte ska tillämpas betraktas som bosättningsperioder i Danmark fullgjorda av den efterlevande maken/makan, förutsatt att den efterlevande maken/makan under dessa perioder var gift med den personen och de inte var separerade eller levde faktiskt åtskilda på grund av osämja och att den efterlevande maken/makan under dessa perioder var bosatt inom en annan stats territorium.

c) Perioder som medräknas enligt leden a och b ska inte beaktas om de sammanfaller med perioder som medräknas vid beräkningen av pension som ska betalas till den berörda personen enligt lagstiftningen om obligatorisk försäkring i en annan stat eller med de perioder för vilka personen uppbar pension enligt sådan lagstiftning. Sådana perioder ska dock beaktas om det årliga beloppet för denna pension är lägre än halva grundbeloppet för den sociala pensionen.

2. a) Trots bestämmelserna i artikel SSC.7 i detta protokoll ska personer som inte har arbetat som anställda i en eller flera stater ha rätt till dansk social pension bara om de har varit stadigvarande bosatta i Danmark under minst tre år, med beaktande av de åldersgränser som gäller enligt dansk lagstiftning. Om inget annat följer av artikel SSC.5 i detta protokoll, ska artikel SSC.8 i detta protokoll inte tillämpas på en dansk social pension som sådana personer har rätt till.

b) De bestämmelser som avses i led a ska inte gälla rätt till dansk social pension för familjemedlemmar till personer som är eller har varit anställda i Danmark eller för studerande och deras familjemedlemmar.

3. Den tillfälliga förmånen för arbetslösa personer som har antagits till systemet med flexibelt arbete (*ledighedsydelse*) enligt lag nr 455 av den 10 juni 1997 ska omfattas av avdelning III kapitel 6 i detta protokoll.

4. Om en person som får dansk social pension också har rätt till efterlevandepension från en annan stat, ska dessa pensioner, vid tillämpningen av dansk lagstiftning, betraktas som förmåner av samma slag i den mening som avses i artikel SSC.48.1 förutsatt att den person vars försäkrings- eller bosättningsperioder ligger till grund för beräkningen av efterlevandepensionen också har rätt till dansk social pension.

ESTLAND

Vid beräkningen av föräldraförmåner ska anställningsperioder i andra stater än Estland anses vara grundade på samma genomsnittliga socialavgiftsbelopp som betalats under de anställningsperioder i Estland med vilka de läggs samman. Om personen under referensåret endast har varit anställd i andra stater ska beräkningen av förmånerna anses vara grundad på det genomsnittliga socialavgiftsbelopp som betalats i Estland mellan referensåret och moderskapsledigheten.

FINLAND

1. Vid fastställandet av rätten till förmåner och vid beräkningen av den finska folkpensionen enligt artiklarna SSC.47, SSC.48 och SSC.49 i detta protokoll ska pensionsrätt som förvärvats enligt en annan stats lagstiftning behandlas på samma sätt som pension som förvärvats enligt finsk lagstiftning.

2. Vid tillämpningen av artikel SSC.47.1 b i i detta protokoll för beräkningen av inkomster under den intjänade perioden enligt finsk lagstiftning om inkomstgrundad pension ska, i de fall då personen har pensionsförsäkringsperioder som grundas på arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare i en annan stat under en del av referensperioden enligt finsk lagstiftning, inkomsterna för de intjänade perioderna vara lika med summan av inkomsterna under den del av referensperioden som avser Finland, dividerad med antalet månader under vilka det fanns försäkringsperioder i Finland under referensperioden.

FRANKRIKE

1. För personer som får vårdförmåner i Frankrike enligt artikel SSC.15 eller SSC.24 i detta protokoll och som är bosatta i de franska departementen Haut-Rhin, Bas-Rhin eller Moselle, ska de vårdförmåner som utges för en annan stats institutions räkning, vilken ska stå för kostnaderna för dessa, omfatta förmåner som utges både genom den allmänna sjukförsäkringen och genom den obligatoriska kompletterande lokala sjukförsäkringen i Alsace-Moselle.

2. Vid tillämpningen av avdelning III kapitel 5 i detta protokoll ska den franska lagstiftning som är tillämplig på en person som arbetar eller tidigare har arbetat som anställd eller som bedriver eller tidigare har bedrivit verksamhet som egenföretagare omfatta både det eller de allmänna system för ålderspension och det eller de kompletterande pensionssystem som personen omfattades av.

TYSKLAND

1. Trots artikel SSC.6 a i detta protokoll och artikel 5.4.1 i volym VI av socialförsäkringsbalken (*Sozialgesetzbuch VI*), får en person som uppbär full ålderspension enligt någon annan stats lagstiftning ansöka om obligatorisk försäkring enligt det tyska pensionsförsäkringssystemet.

2. Trots artikel SSC.6 a i detta protokoll och artikel 7 i volym VI av socialförsäkringsbalken (*Sozialgesetzbuch VI*), får en person som är obligatoriskt försäkrad i en annan stat eller uppbär ålderspension enligt en annan stats lagstiftning ansluta sig till den frivilliga försäkringen i Tyskland.

3. När kontantförmåner enligt § 47.1 i volym V av socialförsäkringsbalken, § 47.1 i bok VII av socialförsäkringsbalken och § 200.2 i riksförsäkringsordningen (*Reichsversicherungsordnung*) beviljas försäkrade personer som är bosatta i en annan stat, beräknas enligt det tyska försäkringssystemet nettolönen, som ligger till grund för beräkningen av förmånerna, som om den försäkrade personen vore bosatt i Tyskland, såvida inte den försäkrade personen begär en beräkning på grundval av den nettolön som han eller hon faktiskt uppbär.

4. Medborgare i andra stater som har sin bosättningsort eller stadigvarande hemvist utanför Tyskland och som uppfyller de allmänna villkoren för det tyska pensionsförsäkringssystemet får göra frivilliga inbetalningar endast om de vid något tidigare tillfälle har varit frivilligt eller obligatoriskt försäkrade enligt det tyska pensionsförsäkringssystemet. Detta gäller även statslösa personer och flyktingar som har sin bosättningsort eller stadigvarande hemvist i en annan stat.

5. Den schablonberäknade tillgodoräknandeperioden (*pauschale Anrechnungszeit*) enligt artikel 253 i volym VI av socialförsäkringsbalken (*Sozialgesetzbuch VI*) ska fastställas enbart på grundval av perioder i Tyskland.

6. I de fall då den tyska pensionslagstiftning som gällde den 31 december 1991 är tillämplig på omräkningen av en pension ska enbart den tyska lagstiftningen tillämpas för tillgodoräknandet av ersättningsperioder (*Ersatzzeiten*).

7. Den tyska lagstiftningen om olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar som kompenseras enligt lagen om utländska pensioner och om förmåner för försäkringsperioder som kan tillgodoräknas enligt lagen om utländska pensioner på de territorier som anges i punkt 1.2.3 i lagen om frågor som rör fördrivna personer och flyktingar (*Bundesvertriebenengesetz*) fortsätter att gälla inom detta protokolls tillämpningsområde trots bestämmelserna i punkt 2 i lagen om utländska pensioner (*Fremdrentengesetz*).

8. För beräkningen av det teoretiska belopp som avses i artikel SSC.47.1 b i) i detta protokoll, i pensionssystemen för de fria yrkena ska den behöriga institutionen, med avseende på varje försäkringsår som fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning, utgå från den genomsnittliga årliga pensionsrätt som förvärvats under medlemskapet i behöriga institutioner genom betalning av avgifter.

GREKLAND

1. Lag nr 1469/84 om frivillig anslutning till pensionsförsäkringssystemet för grekiska medborgare och utländska medborgare av grekisk härkomst är tillämplig på medborgare i andra stater, statslösa personer och flyktingar, om de berörda personerna, utan hänsyn till deras bosättnings- eller vistelseort, vid något tidigare tillfälle har varit obligatoriskt eller frivilligt anslutna till det grekiska pensionsförsäkringssystemet.

2. Trots artikel SSC.6 a i detta protokoll och artikel 34 i lag nr 1140/1981 får en person som uppbär pension på grund av olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom enligt en annan stats lagstiftning begära att bli obligatoriskt försäkrad enligt den lagstiftning som tillämpas genom försäkringssystemet för jordbruket (OGA) i den utsträckning som personen bedriver en verksamhet som omfattas av den lagstiftningens tillämpningsområde.

IRLAND

1. Vid beräkningen av en försäkrad persons föreskrivna antagna veckoinkomster för beviljandet av förmåner vid sjukdom eller arbetslöshet enligt irländsk lagstiftning ska, trots artiklarna SSC.19.2 och SSC.57 i detta protokoll, ett belopp som är lika med den genomsnittliga veckolönen för anställda under det föreskrivna året tillgodoräknas den försäkrade personen för varje vecka med arbete som anställd enligt lagstiftningen i en annan stat under det föreskrivna året.

MALTA

Särskilda bestämmelser för offentligt anställda

a) Personer anställda i enlighet med lagen om Maltas väpnade styrkor (kapitel 220 i Maltas lagstiftning), polislagen (kapitel 164 i Maltas lagstiftning) och fängelselagen (kapitel 260 i Maltas lagstiftning) ska behandlas som offentligt anställda endast vad avser tillämpningen av artiklarna SSC.43 och SSC.55 i detta protokoll.

b) Pensioner som betalas i enlighet med de ovan nämnda lagarna och i enlighet med pensionsförordningen (kapitel 93 i Maltas lagstiftning) ska, endast för tillämpningen av artikel SSC.1 cc i detta protokoll, betraktas som *särskilda system för offentligt anställda*.

NEDERLÄNDERNA

1. Sjukvårdsförsäkring

a) När det gäller rätt till vårdförmåner enligt nederländsk lagstiftning, ska personer som har rätt till vårdförmåner vid tillämpningen av avdelning III kapitlen 1 och 2 i detta protokoll avse

i) personer som enligt artikel 2 i lagen om sjukvårdsförsäkring (*Zorgverzekeringswet*) är skyldiga att teckna en sjukförsäkring, och

ii) familjemedlemmar till aktiv militär personal bosatta i en annan stat och personer som är bosatta i en annan stat och som enligt detta protokoll har, i den mån som de inte redan omfattas av led i, rätt till sjukvård i sin bosättningsstat på Nederländernas bekostnad.

b) De personer som avses i punkt 1 a i måste enligt bestämmelserna i lagen om sjukvårdsförsäkring (*Zorgverzekeringswet*) teckna en sjukförsäkring och de personer som avses i punkt 1 a ii måste registrera sig hos sjukvårdsförsäkringsstyrelsen (*College voor zorgverzekeringen*).

c) Bestämmelserna om betalning av avgifter enligt lagen om sjukvårdsförsäkring (*Zorgverzekeringswet*) och den allmänna lagen om särskilda sjukvårdskostnader (*Algemene wet bijzondere ziektekosten*) ska tillämpas på de personer som avses i led a och deras familjemedlemmar. Familjemedlemmarnas avgifter ska betalas av den person från vilken rätten till sjukvård härrör, med undantag av familjemedlemmar till militär personal bosatta i en annan stat, vilka ska betala direkt.

d) Bestämmelserna om sen anmälan till en försäkring enligt lagen om sjukvårdsförsäkring (*Zorgverzekeringswet*) ska gälla i tillämpliga delar, för de personer som avses i punkt 1 a ii, vid sen registrering hos sjukvårdsförsäkringsstyrelsen (*College voor zorgverzekeringen*).

e) Personer som har rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i en annan stat än Nederländerna och är bosatta eller tillfälligt vistas i Nederländerna ska ha rätt till vårdförmåner enligt de försäkringsvillkor som institutionen på bosättnings- eller vistelseorten erbjuder försäkrade i Nederländerna, med beaktande av artiklarna 11.1, 11.2, 11.3 och 19.1 i lagen om sjukvårdsförsäkring (*Zorgverzekeringswet*), och till de vårdförmåner som föreskrivs enligt den allmänna lagen om särskilda sjukvårdskostnader (*Algemene wet bijzondere ziektekosten*).

f) Vid tillämpning av artiklarna SSC.21–SSC.27 i detta protokoll ska följande förmåner, utöver de pensioner som omfattas av avdelning III kapitlen 4 och 5 i detta protokoll, betraktas som pensioner enligt nederländsk lagstiftning:

– Pension som beviljas enligt lagen av den 6 januari 1966 om pension till offentligt anställda och deras efterlevande (*Algemene burgerlijke pensioenwet*).

– Pension som beviljas enligt lagen av den 6 oktober 1966 om pension till militär personal och deras efterlevande (*Algemene militaire pensioenwet*).

– Förmåner vid arbetsoförmåga enligt lagen av den 7 juni 1972 om förmåner vid arbetsoförmåga till militär personal (*Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen*).

– Pension som beviljas enligt lagen av den 15 februari 1967 om pension till anställda vid de nederländska järnvägarna och till deras efterlevande (*Spoorwegpensioenwet*).

– Pension som beviljas enligt anställningsvillkoren vid de nederländska järnvägarna (*Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen*).

– Förmåner som beviljas personer som går i pension innan de uppnår pensionsåldern 65 år enligt ett pensionssystem som ska tillförsäkra tidigare anställda en inkomst under deras ålderdom eller förmåner som utges då någon lämnar arbetsmarknaden i förtid enligt ett av staten inrättat system eller genom ett kollektivavtal för personer från och med 55 års ålder.

– Förmåner som beviljas militär personal och offentligt anställda vid övertalighet, överårighet och förtidspensionering.

g) Vid tillämpning av artikel SSC.16.1 i detta protokoll ska de personer som avses i punkt 1 a ii och som tillfälligt vistas i Nederländerna ha rätt till vårdförmåner enligt de försäkringsvillkor som institutionen på vistelseorten erbjuder försäkrade personer i Nederländerna, med beaktande av artiklarna 11.1, 11.2, 11.3 och 19.1 i lagen om sjukvårdsförsäkring (*Zorgverzekeringswet*), samt till de vårdförmåner som föreskrivs enligt den allmänna lagen om särskilda sjukvårdskostnader (*Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten*).

2. Tillämpning av lagen om allmän ålderspension (*Algemene Ouderdomswet*, AOW)

a) Den minskning som avses i artikel 13.1 i lagen om allmän ålderspension (*Algemene Ouderdomswet*, AOW) ska inte tillämpas på kalenderår före den 1 januari 1957 under vilka en förmånsberättigad som inte uppfyller villkoren för att dessa år ska betraktas som försäkringsperioder

– var bosatt i Nederländerna mellan 15 och 65 års ålder,

– var bosatt i en annan stat, men arbetade i Nederländerna hos en arbetsgivare som var etablerad i Nederländerna, eller

– arbetade i en annan stat under perioder som betraktas som försäkringsperioder enligt socialförsäkringssystemet i Nederländerna.

Med avvikelse från artikel 7 i AOW ska personer som endast före den 1 januari 1957 var bosatta eller arbetade i Nederländerna enligt ovannämnda villkor också anses ha rätt till pension.

b) Den minskning som avses i artikel 13.1 i AOW ska inte tillämpas på kalenderår före den 2 augusti 1989 under vilka en person som är eller var gift, mellan 15 och 65 års ålder inte var försäkrad enligt nämnda lagstiftning och var bosatt inom en annan stats territorium än Nederländernas, om dessa kalenderår sammanfaller med försäkringsperioder som fullgjorts av personens make/maka enligt nämnda lagstiftning eller med kalenderår som ska beaktas enligt punkt 2 a, förutsatt att parets äktenskap bestod under dessa perioder.

Med avvikelse från artikel 7 i AOW ska en sådan person anses ha rätt till pension.

c) Den minskning som avses i artikel 13.2 i AOW ska inte tillämpas på kalenderår före den 1 januari 1957 under vilka en pensionstagares make/maka som inte uppfyller villkoren för att dessa år ska betraktas som försäkringsperioder

– var bosatt i Nederländerna mellan 15 och 65 års ålder, eller

– var bosatt i en annan stat, men arbetade i Nederländerna hos en arbetsgivare som var etablerad i Nederländerna, eller

– arbetade i en annan stat under perioder som betraktas som försäkringsperioder enligt socialförsäkringssystemet i Nederländerna.

d) Den minskning som avses i artikel 13.2 i AOW ska inte tillämpas på kalenderår före den 2 augusti 1989 under vilka en pensionstagares make/maka mellan 15 och 65 års ålder var bosatt i en annan stat än Nederländerna och inte var försäkrad enligt nämnda lagstiftning, om dessa kalenderår sammanfaller med försäkringsperioder som pensionstagaren fullgjort enligt den lagstiftningen eller med kalenderår som ska beaktas enligt punkt 2 a, förutsatt att parets äktenskap bestod under dessa perioder.

e) Punkt 2 a, b, c och d ska inte tillämpas på perioder som sammanfaller med

– perioder som kan beaktas vid beräkningen av pensionsrättigheter enligt lagstiftningen om försäkring vid ålderdom i någon annan stat än Nederländerna, eller

– perioder för vilka den berörda personen har fått ålderspension enligt en sådan lagstiftning.

Perioder av frivillig försäkring enligt ett system i en annan stat ska inte beaktas vid tillämpningen av denna bestämmelse.

f) Punkt 2 a, b, c och d ska tillämpas endast om den berörda personen har varit bosatt i en eller flera stater under sex år efter 59 års ålder och bara för den tid då personen var bosatt i en av dessa stater.

g) Med avvikelse från kapitel IV i AOW ska en person som är bosatt i någon annan stat än Nederländerna och vars make/maka omfattas av den obligatoriska försäkringen enligt den lagstiftningen ha rätt att teckna en frivillig försäkring enligt den lagstiftningen för de perioder under vilka maken/makan är obligatoriskt försäkrad.

Denna rätt ska inte upphöra att gälla om makens/makans obligatoriska försäkring upphör att gälla på grund av dennes dödsfall och om den efterlevande maken/makan endast får pension enligt lagen om allmän efterlevandeförsäkring (*Algemene nabestaandenwet*).

Rätten till frivillig försäkring upphör under alla omständigheter att gälla den dag då personen fyller 65 år.

Avgiften till den frivilliga försäkringen ska fastställas enligt bestämmelserna om fastställande av avgifter till den frivilliga försäkringen enligt AOW. Om den frivilliga försäkringen följer på en sådan försäkringsperiod som avses i punkt 2 b, ska avgiften dock fastställas enligt bestämmelserna om fastställande av avgiften till den obligatoriska försäkringen enligt AOW, med beaktande av den inkomst som anses ha uppburits i Nederländerna.

h) Den rätt som avses i punkt 2 g ska inte beviljas någon som är försäkrad enligt någon annan stats lagstiftning om pensions- eller efterlevandeförmåner.

i) Den som vill teckna en sådan frivillig försäkring som avses i punkt 2 g ska ansöka om detta hos socialförsäkringsbanken (*Sociale Verzekeringsbank*) senast ett år efter den dag då villkoren för försäkringsanslutningen var uppfyllda.

3. Tillämpning av lagen om allmän efterlevandeförsäkring (*Algemene nabestaandenwet*, ANW)

a) Om den efterlevande maken/makan enligt artikel SSC.46.3 i detta protokoll har rätt till efterlevandepension enligt lagen om allmän efterlevandeförsäkring (*Algemene nabestaandenwet*, ANW), ska den pensionen beräknas enligt artikel SSC.47.1 b i detta protokoll.

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser ska även försäkringsperioder före den 1 oktober 1959 betraktas som försäkringsperioder som fullgjorts enligt nederländsk lagstiftning, om den försäkrade under dessa perioder efter 15 års ålder

– var bosatt i Nederländerna, eller

– var bosatt i en annan stat, men arbetade i Nederländerna hos en arbetsgivare som var etablerad i Nederländerna, eller

– arbetade i en annan stat under perioder som betraktas som försäkringsperioder enligt socialförsäkringssystemet i Nederländerna.

b) Hänsyn ska inte tas till perioder som ska beaktas enligt punkt 3 a vilka sammanfaller med perioder av obligatorisk försäkring som har fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning om efterlevandepension.

c) Vid tillämpningen av artikel SSC.47.1 b i detta protokoll ska endast försäkringsperioder som fullgjorts enligt nederländsk lagstiftning efter 15 års ålder räknas som försäkringsperioder.

d) Med avvikelse från artikel 63a.1 i ANW ska en person som är bosatt i en annan stat än Nederländerna och vars make/maka är obligatoriskt försäkrad enligt ANW ha rätt att teckna en frivillig försäkring enligt ANW, förutsatt att denna försäkring redan har börjat gälla den dag som detta protokoll börjar tillämpas, men endast för de perioder under vilka maken/makan är obligatoriskt försäkrad.

Denna rätt ska upphöra att gälla den dag då makens/makans obligatoriska försäkring enligt ANW upphör att gälla, såvida inte makens/makans obligatoriska försäkring upphör att gälla på grund av dennes dödsfall och den efterlevande maken/makan endast får pension enligt ANW.

Rätten till frivillig försäkring upphör under alla omständigheter att gälla den dag då personen fyller 65 år.

Avgiften till den frivilliga försäkringen ska fastställas enligt bestämmelserna om fastställande av avgifter till den frivilliga försäkringen enligt ANW. Om den frivilliga försäkringen följer på en sådan försäkringsperiod som avses i punkt 2 b, ska avgiften dock fastställas enligt bestämmelserna om fastställande av avgifter till den obligatoriska försäkringen enligt ANW, med beaktande av den inkomst som anses ha uppburits i Nederländerna.

4. Tillämpning av den nederländska lagstiftningen om arbetsoförmåga

Vid beräkningen av förmåner enligt WAO, WIA eller WAZ ska de nederländska institutionerna beakta

– perioder av betald anställning eller perioder som behandlas som sådana och som fullgjorts i Nederländerna före den 1 juli 1967,

– försäkringsperioder som fullgjorts enligt WAO,

– försäkringsperioder som den berörda personen har fullgjort efter 15 års ålder enligt den allmänna lagen om arbetsoförmåga (*Algemene Arbeidsongeschiktheidswet*, AAW) om de inte sammanfaller med försäkringsperioder som fullgjorts enligt WAO,

– försäkringsperioder som fullgjorts enligt WAZ,

– försäkringsperioder som fullgjorts enligt WIA.

SPANIEN

1. I syfte att genomföra artikel SSC.47.1 b i detta protokoll ska de år som arbetstagaren saknar för att uppnå den pensionsålder eller obligatoriska pensionsålder som föreskrivs i artikel 31.4 i den konsoliderade versionen av lagen om statliga pensioner (*Ley de Clases Pasivas del Estado*) beaktas som faktisk statlig tjänstgöring endast om den förmånsberättigade vid den tidpunkt då det försäkringsfall för vilket efterlevandepension betalas ut omfattades av Spaniens särskilda system för offentligt anställda eller utförde en verksamhet som assimilerats i det systemet eller om den förmånsberättigade vid tidpunkten för det försäkringsfall för vilket pensionerna betalas ut utförde en verksamhet som skulle ha erfordrat att den berörda personen omfattades av statens särskilda system för offentligt anställda, de väpnade styrkorna eller domarkåren, om verksamheten hade ägt rum i Spanien.

2. a) Den teoretiska spanska förmånen i enlighet med artikel SSC.51.1 c i detta protokoll ska beräknas på grundval av personens faktiska avgifter under åren närmast före betalningen av den sista avgiften till den spanska socialförsäkringen. Om försäkrings- och/eller bosättningsperioder enligt någon annan stats lagstiftning måste beaktas vid beräkningen av grundbeloppet för pensionen, ska det avgiftsunderlag i Spanien som tidsmässigt ligger närmast referensperioderna användas för de perioderna, med beaktande av utvecklingen av konsumentprisindex.

b) Det beräknade pensionsbeloppet ska höjas med beloppet på de höjningar och uppräkningar som beräknats för varje efterföljande år för pensioner av samma slag.

3. Perioder som fullgjorts i andra stater och som måste beräknas inom det särskilda systemet för offentligt anställda, de väpnade styrkorna och domstolsförvaltningen, ska vid tillämpningen av artikel SSC.51 i detta protokoll behandlas på samma sätt som de perioder som ligger närmast den tid som fullgjorts som offentligt anställd i Spanien.

4. De åldersgrundade tilläggsbelopp som avses i den andra övergångsbestämmelsen i den allmänna lagen om social trygghet ska tillämpas på alla förmånstagare enligt detta protokoll som har avgifter i sitt namn enligt spansk lagstiftning före den 1 januari 1967. Det ska inte vara möjligt att genom tillämpning av artikel SSC.6 i detta protokoll behandla försäkringsperioder som har tillgodoräknats i en annan stat före den 1 januari 1967 som likvärdiga med avgifter som har betalats i Spanien, enbart vid tillämpningen av detta protokoll. Det datum som motsvarar den 1 januari 1967 ska vara den 1 augusti 1970 för det särskilda systemet för sjöfolk och den 1 april 1969 för det särskilda sociala trygghetssystemet för kolindustrin.

SVERIGE

1. Bestämmelserna om sammanläggning av försäkrings- och bosättningsperioder i detta protokoll ska inte tillämpas på övergångsbestämmelserna i den svenska lagstiftningen om rätt till garantipension för personer födda 1937 eller tidigare som har varit bosatta i Sverige under en fastställd period före pensionsansökan (lag 2000:798).

2. Vid beräkning av inkomst för antagandeinkomst till inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt 8 kap. i lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller följande:

   a) Om den försäkrade under referensperioden även har omfattats av en eller flera andra staters lagstiftning med anledning av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare, ska inkomsterna i den eller de andra staterna anses vara desamma som den försäkrades genomsnittliga bruttoinkomst i Sverige under den del av referensperioden som fullgjorts i Sverige, beräknad genom att inkomsterna i Sverige divideras med antalet år under vilka inkomsterna intjänades.

3. a) Vid beräkning av antagen pensionsbehållning för inkomstbaserad efterlevandepension (lag 2000:461) ska, om kravet för rätt till pension enligt svensk lagstiftning inte är uppfyllt för minst tre av de fem kalenderåren närmast före den försäkrades dödsfall (referensperioden), hänsyn även tas till försäkringsperioder som fullgjorts i andra stater som om de hade fullgjorts i Sverige. Försäkringsperioderna i de andra staterna ska anses vara baserade på genomsnittet av de svenska pensionsunderlagen. Om den berörda personen har endast ett år i Sverige med pensionsunderlag, ska varje försäkringsperiod i en annan stat anses uppgå till samma belopp.

b) Vid beräkning av antagna pensionspoäng för änkepension vid dödsfall den 1 januari 2003 eller senare ska, om kravet i den svenska lagstiftningen på pensionspoäng för minst två av de fyra år som närmast föregått den försäkrades dödsfall (referensperioden) inte är uppfyllt och försäkringsperioder har fullgjorts i en annan stat under referensperioden, dessa år anses vara baserade på samma pensionspoäng som det svenska året.

FÖRENADE KUNGARIKET

1. När en person enligt Förenade kungarikets lagstiftning kan ha rätt till ålderspension om

a) tidigare makes/makas avgifter beaktas som om de vore personens egna avgifter, eller

b) de gällande avgiftsvillkoren uppfylls av personens make/maka eller tidigare make/maka, ska, om maken/makan eller den tidigare maken/makan är eller har arbetat som anställd eller bedrivit verksamhet som egenföretagare och har omfattats av lagstiftningen i två eller flera stater, bestämmelserna i avdelning III kapitel 5 i detta protokoll tillämpas vid fastställandet av rätten till förmån enligt Förenade kungarikets lagstiftning. I sådant fall ska hänvisningarna till ”försäkringsperioder” i artiklarna SSC.44–SSC.55 i detta protokoll betraktas som hänvisningar till försäkringsperioder som har fullgjorts av

i) en make/maka eller tidigare make/maka, om ansökan lämnas in av

– en gift kvinna, eller

– en person vars äktenskap upplösts av annan orsak än makens/makans död, eller

ii) en tidigare make/maka, om ansökan lämnas in av

– en änkling som omedelbart före uppnådd pensionsålder inte har rätt till bidrag för efterlevande make med barn, eller

– en änka som omedelbart före uppnådd pensionsålder inte har rätt till bidrag för änkor med barn, bidrag för efterlevande maka med barn eller änkepension, eller som endast har rätt till åldersrelaterad änkepension beräknad enligt artikel SSC.47.1 b i detta protokoll, och med åldersrelaterad änkepension avses en sänkt änkepension enligt artikel 39.4 i lagen om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*).

2. Vid tillämpning av artikel SSC.8 i detta protokoll ska, i samband med kontantförmåner vid förmåner vid ålderdom eller till efterlevande, vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom och dödsfallsersättningar, alla som är förmånsberättigade enligt Förenade kungarikets lagstiftning och som vistas inom en annan stats territorium, under denna vistelse anses vara bosatta inom den andra statens territorium.

3. 1. Vid beräkningen av en inkomstfaktor för fastställandet av rätt till förmåner enligt Förenade kungarikets lagstiftning ska, för varje påbörjad vecka med arbete som anställd enligt en medlemsstats lagstiftning under det aktuella beskattningsåret enligt Förenade kungarikets lagstiftning, den berörda personen anses ha betalat avgifter som anställd eller ha inkomster för vilka avgifter har betalats, på grundval av inkomster som motsvarar två tredjedelar av den övre inkomstgränsen för detta år.

2. Vid tillämpning av artikel SSC.47.1 b i detta protokoll gäller följande:

a) Om en person som arbetar som anställd, under något beskattningsår som börjar den 6 april 1975 eller senare, har fullgjort försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder uteslutande i en medlemsstat och tillämpningen av punkt 3.1 medför att detta år räknas som kvalifikationsår enligt Förenade kungarikets lagstiftning vid tillämpning av artikel SSC.47.1 b i) i detta protokoll, ska personen anses ha varit försäkrad i 52 veckor under detta år i den medlemsstaten.

b) Om något beskattningsår som börjar den 6 april 1975 eller senare inte räknas som kvalifikationsår enligt Förenade kungarikets lagstiftning vid tillämpning av artikel SSC.47.1 b i) i detta protokoll, ska inga försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder som fullgjorts under ett sådant år beaktas.

3. När en inkomstfaktor ska omvandlas till försäkringsperioder ska inkomstfaktorn för det aktuella beskattningsåret enligt Förenade kungarikets lagstiftning divideras med detta års lägsta inkomstgräns. Resultatet ska anges som ett heltal utan decimaler. Det tal som har beräknats på detta sätt ska anses motsvara antalet försäkringsveckor som har fullgjorts enligt Förenade kungarikets lagstiftning under detta år, under förutsättning att det inte överstiger antalet veckor som personen omfattades av den lagstiftningen under det året.

BILAGA SSC-7

GENOMFÖRANDEDEL

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

KAPITEL 1

ARTIKEL SSCI.1

Definitioner

1. Vid tillämpningen av denna bilaga gäller de definitioner som fastställs i artikel SSC.1 i detta protokoll.

2. Utöver de definitioner som avses i punkt 1 ska följande gälla:

a) *kontaktpunkt*: en enhet som tillhandahåller

i) en elektronisk kontaktpunkt,

ii) automatisk routing baserad på adressen, och

iii) intelligent routing baserad på programvara som möjliggör automatisk kontroll och routing (till exempel ett program för artificiell intelligens) eller mänsklig inblandning.

b) *förbindelseorgan*: organ som utsetts av den behöriga myndigheten i en stat för en eller flera av de grenar av den sociala tryggheten som avses i artikel SSC.3 i detta protokoll för att besvara en begäran om information och bistånd för tillämpningen av detta protokoll och denna bilaga och som ska fullgöra de uppgifter som det tilldelas inom ramen för avdelning IV i denna bilaga.

c) *handling*: en samling uppgifter på vilket medium som helst, vars struktur möjliggör elektroniskt utbyte och som måste tillhandahållas för att det ska vara möjligt att tillämpa detta protokoll och denna bilaga.

d) *strukturerad elektronisk handling*: en strukturerad handling i ett format som skapats för elektroniskt informationsutbyte mellan stater.

e) *överföring på elektronisk väg*: överföring av uppgifter med hjälp av elektronisk utrustning för behandling (inbegripet digital signalkompression) av uppgifter via ledning, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel.

f) *bedrägeri*: varje uppsåtlig handling eller avsiktlig underlåtenhet att agera med avsikt att antingen

i) erhålla sociala trygghetsförmåner eller göra det möjligt för en annan person att erhålla sociala trygghetsförmåner, om villkoren för rätt till sådana förmåner enligt lagstiftningen i den eller de berörda staterna eller i detta protokoll inte är uppfyllda, eller

ii) undvika att betala socialförsäkringsavgifter eller göra det möjligt för en annan person att undvika att betala socialförsäkringsavgifter, när sådana avgifter krävs enligt lagstiftningen i den eller de berörda staterna eller i detta protokoll.

KAPITEL 2

BESTÄMMELSER OM SAMARBETE OCH UTBYTE AV UPPGIFTER

ARTIKEL SSCI.2

Omfattning av och regler för utbyte mellan institutioner

1. Enligt denna bilaga ska utbyte mellan staternas myndigheter och institutioner och personer som omfattas av detta protokoll grundas på principerna för offentliga tjänster, effektivitet, aktivt stöd, snabbt tillhandahållande och tillgänglighet, inklusive e-tillgänglighet, särskilt för äldre och personer med funktionsnedsättning.

2. Institutionerna ska utan dröjsmål tillhandahålla eller utbyta alla uppgifter som är nödvändiga för att kunna fastställa rättigheter och skyldigheter för personer som omfattas av detta protokoll. Sådana uppgifter ska överföras mellan staterna direkt av institutionerna eller indirekt via förbindelseorganen.

3. Om en person av misstag lämnar in information, handlingar eller ansökningar till en institution på territoriet för en annan stat än den där den institution som har utsetts i enlighet med denna bilaga befinner sig, ska den förstnämnda institutionen utan dröjsmål vidarebefordra informationen, handlingarna eller ansökningarna till den institution som utsetts enligt denna bilaga samt ange vilken dag de ursprungligen lämnades in. Det datumet ska vara bindande för den sistnämnda institutionen. Staternas institutioner ska dock inte hållas ansvariga, eller anses ha fattat ett beslut genom passivitet, till följd av en försening i överföringen av information, handlingar eller ansökningar från staternas institutioner.

4. Om uppgifter överförs indirekt, via bestämmelsestatens förbindelseorgan, ska tidsfristerna för svar på ansökningar börja löpa från och med den dag då förbindelseorganet mottog ansökningen, som om den hade mottagits av institutionen i den staten.

ARTIKEL SSCI.3

Omfattning av och regler för utbyte mellan de berörda personerna och institutioner

1. Staterna ska se till att nödvändiga upplysningar görs tillgängliga för de personer som berörs för att informera dem om de förändringar som införts genom detta protokoll och denna bilaga, så att de kan hävda sina rättigheter. De ska också tillhandahålla användarvänliga tjänster.

2. Personer som omfattas av detta protokoll ska vara skyldiga att till den berörda institutionen lämna in de uppgifter, handlingar eller styrkande underlag som är nödvändiga för att fastställa deras eller familjemedlemmarnas situation, fastställa eller vidmakthålla deras rättigheter och skyldigheter samt för att fastställa tillämplig lagstiftning och deras skyldigheter enligt densamma.

3. I den mån det är nödvändigt för att tillämpa detta protokoll och denna bilaga ska de berörda institutionerna vidarebefordra uppgifterna och utfärda handlingarna till de berörda personerna, utan dröjsmål och i samtliga fall inom de tidsfrister som fastställs i den berörda statens lagstiftning.

Den berörda institutionen ska underrätta sökanden som är bosatt eller vistas i en annan stat om sitt beslut direkt eller genom förbindelseorganet i bosättnings- eller vistelsestaten. Om förmåner vägras ska den också ange skälen för avslag samt förfaranden och tidsfrister för överklagande. En kopia av beslutet ska skickas till andra berörda institutioner.

ARTIKEL SSCI.4

Formulär, handlingar och metoder för utbyte av uppgifter

1. Om inte annat följer av artikel SSCI.75 och tillägg SSCI-2 ska struktur, innehåll och format för de formulär och handlingar som utfärdas på staternas vägnar för genomförandet av detta protokoll bestämmas genom överenskommelse i den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen.

2. Överföringen av uppgifter mellan institutionerna eller förbindelseorganen får, efter godkännande av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen, ske via elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter. I den mån de formulär och handlingar som avses i punkt 1 utbyts via elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter ska de följa de regler som gäller för det systemet.

   Om överföringen av uppgifter mellan institutionerna eller förbindelseorganen inte sker via elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter, ska de berörda institutionerna och förbindelseorganen använda de arrangemang som är lämpliga i varje enskilt fall och i möjligaste mån främja användningen av elektroniska metoder.

3. I sina kontakter med de berörda personerna ska de relevanta institutionerna använda det arrangemang som lämpar sig i det enskilda fallet och i största möjliga utsträckning använda elektroniska metoder.

ARTIKEL SSCI.5

Rättsverkan för handlingar och styrkande underlag som utfärdats i en annan stat

1. De handlingar som en stats institution utfärdar för att intyga en persons ställning vid tillämpningen av detta protokoll och denna bilaga samt de styrkande underlag som ligger till grund för utfärdandet av handlingarna, ska godtas av de andra staternas institutioner så länge som de inte dras tillbaka eller förklaras ogiltiga av den stat där de har utfärdats.

2. När det råder tvivel om handlingens giltighet eller huruvida de faktiska omständigheter som ligger till grund för de uppgifter som anges i handlingen är korrekta, ska institutionen i den stat som tar emot handlingen vända sig till den utfärdande institutionen och begära nödvändiga förtydliganden och, i förekommande fall, att den handlingen dras tillbaka. Den utfärdande institutionen ska ompröva grunderna för utfärdandet av handlingen och, vid behov, dra tillbaka denna.

3. I enlighet med punkt 2 ska institutionen på vistelse- eller bosättningsorten, om det råder tvivel om den information som lämnats av den berörda personen, giltigheten av en handling eller styrkande underlag eller riktigheten när det gäller de faktiska omständigheter som ligger till grund för de uppgifter som anges däri, på begäran av den behöriga institutionen göra en nödvändig kontroll av informationen eller handlingen, så långt detta är möjligt.

4. Om de berörda institutionerna inte kommer överens får de behöriga myndigheterna hänskjuta frågan till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen tidigast en månad efter den dag då begäran lämnades av den institution som tog emot handlingen. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska försöka jämka samman ståndpunkterna inom sex månader efter det att ärendet hänsköts till den.

ARTIKEL SSCI.6

Provisorisk tillämpning av lagstiftning och provisoriskt beviljande av förmåner

1. Om två eller flera staters institutioner eller myndigheter har skilda uppfattningar när det gäller att fastställa vilken lagstiftning som ska tillämpas ska den berörda personen, om inte annat följer av denna bilaga, provisoriskt omfattas av lagstiftningen i någon av dessa stater, varvid prioritetsordningen ska avgöras enligt följande:

   a) Lagstiftningen i den stat där personen faktiskt är anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare, om denne är anställd eller bedriver verksamhet i en enda stat.

   b) Lagstiftningen i bosättningsstaten, om den berörda personen är anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare i två eller flera stater och en del av arbetet som anställd eller verksamheten som egenföretagare utövas i den stat där den berörda personen är bosatt, eller om den berörda personen varken är anställd eller egenföretagare.

   c) I alla övriga fall, lagstiftningen i den stat vars tillämpning först begärdes om personen utövar verksamhet i två eller flera stater.

2. Om två eller flera staters institutioner eller myndigheter har skilda uppfattningar om vilken institution som ska utge kontant- eller vårdförmånerna, ska den berörda personen, som hade kunnat göra anspråk på förmåner om skilda uppfattningar inte hade förelegat, provisoriskt få de förmåner som föreskrivs i den lagstiftning som institutionen på bosättningsorten tillämpar eller, om dem personen inte är bosatt inom en av de berörda staternas territorium, de förmåner som föreskrivs i den lagstiftning som tillämpas av den institution till vilken begäran först lämnades in.

3. Om de berörda institutionerna eller myndigheterna inte kommer överens får en part hänskjuta frågan till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen tidigast en månad efter den dag då de skilda uppfattningarna enligt punkt 1 eller 2 uppstod. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska försöka jämka samman uppfattningarna inom sex månader efter det att ärendet hänsköts till den.

4. Om det antingen fastställs att den tillämpliga lagstiftningen inte är lagstiftningen i staten för den provisoriska försäkringstillhörigheten, eller att den institution som har beviljat de provisoriska förmånerna inte var den behöriga institutionen, ska den institution som har fastställts som behörig anses ha varit retroaktivt behörig som om denna åsiktsskillnad aldrig hade funnits, senast antingen från och med dagen för den provisoriska försäkringstillhörigheten eller från och med det första provisoriska beviljandet av de berörda förmånerna.

5. Vid behov ska den institution som har fastställts som behörig och den institution som preliminärt har betalat ut kontantförmåner eller preliminärt tagit ut avgifter, i förekommande fall reglera den berörda personens ekonomiska situation i fråga om avgifter och kontantförmåner som utbetalats preliminärt, i enlighet med avdelning IV kapitel 2 i denna bilaga.

   Vårdförmåner som provisoriskt beviljats av en institution i enlighet med punkt 2 ska, i enlighet med bestämmelserna i avdelning IV i denna bilaga, återbetalas av den behöriga institutionen.

ARTIKEL SSCI.7

Provisorisk beräkning av förmåner och avgifter

1. Om en person i enlighet med detta protokoll är berättigad till en förmån eller skyldig att betala en avgift och den behöriga institutionen inte har alla de uppgifter om situationen i en annan stat som krävs för att slutgiltigt beräkna beloppet för förmånen eller avgiften, ska institutionen, om inte annat följer av denna bilaga, på den berörda personens begäran provisoriskt betala ut denna förmån eller beräkna denna avgift, om detta är möjligt, på grundval av de uppgifter som den institutionen förfogar över.

2. En ny beräkning av förmånen eller avgiften ska göras när alla de styrkande underlag eller handlingar som krävs har överlämnats till den berörda institutionen.

KAPITEL 3

ANDRA ALLMÄNNA BESTÄMMELSER
FÖR TILLÄMPNINGEN AV DETTA PROTOKOLL

ARTIKEL SSCI.8

Andra förfaranden mellan myndigheter och institutioner

1. Två eller flera stater, eller deras behöriga myndigheter, får komma överens om andra förfaranden än de som fastställs i denna bilaga, under förutsättning att sådana förfaranden inte negativt påverkar de berörda personernas rättigheter eller skyldigheter.

2. Alla avtal som ingås i detta syfte ska anmälas till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen och förtecknas i tillägg SSCI-1.

3. Bestämmelser i tillämpningsavtal som har ingåtts mellan två eller flera stater och som har samma syfte eller som liknar de avtal som avses i punkt 2, vilka är i kraft dagen före detta avtals ikraftträdande, ska fortsätta att tillämpas på förbindelser mellan dessa stater, under förutsättning att de också ingår i tillägg SSCI-1 till detta protokoll.

ARTIKEL SSCI.9

Förhindrande av sammanträffande av förmåner

Utan att det påverkar övriga bestämmelser i detta protokoll, om förmåner som utges enligt två eller flera stater ömsesidigt minskas, hålls inne eller dras in, ska de belopp som inte skulle utbetalas vid en strikt tillämpning av bestämmelserna om minskning, innehållande eller indragning enligt de berörda staternas lagstiftning, delas med antalet förmåner som ska minskas, hållas inne eller dras in.

ARTIKEL SSCI.10

Kriterier för fastställande av bosättningsort

1. Om institutionerna i två eller flera stater har skilda uppfattningar när det gäller att fastställa bosättningsorten för en person som omfattas av detta protokoll, ska dessa institutioner i samförstånd fastställa var den berörda personen har sina huvudsakliga intressen, på grundval av en samlad bedömning av alla tillgängliga uppgifter om relevanta fakta, vilket får omfatta följande:

   a) Vistelsens varaktighet och kontinuitet på den berörda statens territorium.

b) Personens situation, inbegripet

i) verksamhetens art och särskilda karaktär, särskilt platsen där verksamheten vanligtvis bedrivs, verksamhetens stadigvarande karaktär och ett anställningsavtals varaktighet,

ii) personens familjesituation och personens familjeband,

iii) utövandet av oavlönad verksamhet,

iv) när det gäller studerande, deras inkomstkälla,

v) personens bostadsförhållanden, särskilt huruvida bostaden har permanent karaktär,

vi) den stat där personen anses vara bosatt för skatteändamål.

2. Om de berörda institutionerna efter övervägande av olika kriterier som grundar sig på relevanta fakta enligt punkt 1 inte kan komma överens, ska den berörda personens avsikt såsom den framgår av sådana fakta och omständigheter, särskilt skälen till att personen har flyttat, anses vara avgörande för fastställandet av personens faktiska bosättningsort.

3. De huvudsakliga intressena för en studerande som beger sig till en annan stat för att studera på heltid ska inte anses vara att befinna sig i den stat där han eller hon studerar under hela studietiden i den staten, utan att detta påverkar möjligheten att motbevisa denna presumtion.

4. Punkt 3 gäller i tillämpliga delar för den studerandes familjemedlemmar.

ARTIKEL SSCI.11

Sammanläggning av perioder

1. Vid tillämpningen av artikel SSC.7 ska den behöriga institutionen vända sig till institutionerna i de stater vars lagstiftning den berörda personen även har omfattats av för att fastställa alla perioder som fullgjorts enligt deras lagstiftning.

2. De respektive försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder som egenföretagare som har fullgjorts enligt en stats lagstiftning, ska läggas till de som har fullgjorts enligt varje annan stats lagstiftning, i den mån det behövs för tillämpningen av artikel SSC.7, under förutsättning att dessa perioder inte sammanfaller.

3. Om en försäkrings- eller bosättningsperiod, som har fullgjorts i enlighet med ett system för obligatorisk försäkring enligt en stat sammanfaller med en försäkringsperiod enligt ett system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring enligt en annan stats lagstiftning, ska endast den period som har fullgjorts enligt systemet för obligatorisk försäkring beaktas.

4. Om en annan försäkrings- eller bosättningsperiod än en period som likställs med en sådan har fullgjorts enligt en stats lagstiftning och sammanfaller med en period som likställs med en försäkrings- eller bosättningsperiod enligt en annan stats lagstiftning, ska endast den förstnämnda perioden beaktas.

5. Varje period som betraktas som likställd enligt två eller flera staters lagstiftning ska beaktas endast av institutionen i den stat vars lagstiftning den berörda personen senast obligatoriskt omfattades av före den perioden. Om den berörda personen inte obligatoriskt omfattades av en stats lagstiftning före den perioden ska perioden beaktas av institutionen i den stat vars lagstiftning den berörda personen första gången efter den perioden obligatoriskt omfattades av.

6. Om det inte är möjligt att exakt fastställa den tidsperiod inom vilken vissa försäkrings- eller bosättningsperioder har fullgjorts enligt en stats lagstiftning ska dessa perioder inte anses sammanfalla med försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning, och de ska, om detta är rimligt, beaktas om det kan vara till fördel för den berörda personen.

ARTIKEL SSCI.12

Bestämmelser om omvandling av perioder

1. Om perioder som har fullgjorts enligt en stats lagstiftning anges i andra tidsenheter än de som används i en annan stats lagstiftning, ska den omvandling som behövs för sammanläggning enligt artikel SSC.7 göras enligt följande bestämmelser:

   a) Den period som har meddelats av institutionen i den stat enligt vars lagstiftning perioden fullgjordes ska ligga till grund för omvandlingen.

b) I system där perioderna anges i dagar ska omvandlingen från dagar till andra enheter och omvänt samt mellan olika system som utgår från dagar, beräknas enligt följande tabell:

System som grundas på	1 dag motsvarar	1 vecka motsvarar	1 månad motsvarar	1 kvartal motsvarar	Maximalt antal dagar under ett kalenderår
5 dagar	9 timmar	5 dagar	22 dagar	66 dagar	264 dagar
6 dagar	8 timmar	6 dagar	26 dagar	78 dagar	312 dagar
7 dagar	6 timmar	7 dagar	30 dagar	90 dagar	360 dagar

c) I system där perioderna anges i andra enheter än dagar

i) ska tre månader eller 13 veckor motsvara ett kvartal och omvänt,

ii) ska ett år motsvara fyra kvartal, tolv månader eller 52 veckor och omvänt,

iii) ska, för omvandling av veckor till månader och omvänt, veckor och månader omvandlas till dagar i enlighet med omvandlingsreglerna för systemen grundade på sex dagar i tabellen i led b.

d) Om perioderna anges i delar ska dessa siffror omvandlas till närmaste hela enhet varvid bestämmelserna i leden b och c ska tillämpas. Delar av år ska omvandlas till månader såvida inte det berörda systemet är grundat på kvartal.

e) Om omvandlingen enligt denna punkt resulterar i en del av en enhet ska närmaste högre hela enhet användas som resultat av omvandlingen enligt denna punkt.

2. Tillämpningen av punkt 1 får inte, för det totala antalet perioder som fullgjorts under ett kalenderår, resultera i ett totalbelopp som överskrider antalet dagar enligt den sista kolumnen i tabellen i punkt 1 b, 52 veckor, tolv månader eller fyra kvartal.

Om de perioder som ska omvandlas motsvarar det maximala årliga antalet perioder enligt lagstiftningen i den stat där de har fullgjorts, får tillämpningen av punkt 1 inom ett kalenderår inte resultera i perioder som är kortare än det möjliga maximala årliga antalet perioder enligt den berörda lagstiftningen.

3. Omvandlingen ska genomföras antingen i en enda beräkning för alla de perioder som meddelades tillsammans, eller per år om perioderna har meddelats på årsbasis.

4. Om en institution meddelar perioder som anges i dagar ska den samtidigt meddela om dess system grundar sig på fem, sex eller sju dagar.

AVDELNING II

FASTSTÄLLANDE AV TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING

ARTIKEL SSCI.13

Närmare uppgifter om artiklarna SSC.11
och SSC.12 i detta protokoll

1. Vid tillämpningen av artikel SSC.11.1 a ska ”en person som arbetar som anställd i en stat hos en arbetsgivare som normalt bedriver sin verksamhet i den staten, när personens arbetsgivare sänder ut personen för att för arbetsgivarens räkning utföra ett arbete i en annan stat” inkludera en person som rekryteras i syfte att sändas ut till en annan stat under förutsättning att den berörda personen, omedelbart innan denne tillträder anställningen, redan omfattas av lagstiftningen i den stat där personens arbetsgivare är etablerad.

2. Vid tillämpningen av artikel SSC.11.1 a i detta protokoll ska uttrycket ”som normalt bedriver sin verksamhet i den staten”, avse en arbetsgivare som vanligtvis bedriver annan omfattande verksamhet än rent intern administrativ verksamhet på territoriet i den stat där företaget är etablerat, med beaktande av alla kriterier som kännetecknar den verksamhet som bedrivs av det berörda företaget. De relevanta kriterierna måste vara anpassade till varje arbetsgivares särdrag och den verkliga arten av den verksamhet som bedrivs.

3. Vid tillämpningen av artikel SSC.11.1 b i detta protokoll ska uttrycket ”som normalt bedriver verksamhet som egenföretagare” avse en person som stadigvarande bedriver omfattande verksamhet på territoriet i den stat där personen är etablerad. Denna person måste framför allt redan ha bedrivit sin verksamhet under en viss tid innan denne önskar utnyttja bestämmelserna i den artikeln och måste, under alla perioder av tillfällig verksamhet i en annan stat fortsätta att, i den stat där personen är etablerad, uppfylla kraven för bedrivande av sin verksamhet i syfte att kunna återuppta denna vid återkomsten.

4. Vid tillämpningen av artikel SSC.11.1 b i detta protokoll ska kriteriet för att fastställa om den verksamhet som en egenföretagare ska bedriva i en annan stat är ”liknande” den verksamhet som egenföretagaren normalt bedriver, vara verksamhetens faktiska karaktär, och inte att verksamheten eventuellt betraktas som anställning eller verksamhet som egenföretagare i den andra staten.

5. Vid tillämpningen av artikel SSC.12.1 och SSC.12.5 i detta protokoll ska en person som ”normalt arbetar som anställd” i ”en eller flera medlemsstater och i Förenade kungariket”, eller i ”två eller flera medlemsstater”, avse en person som samtidigt eller omväxlande har en eller flera separata anställningar hos samma företag eller arbetsgivare, eller för olika företag eller arbetsgivare i sådana stater.

6. Vid tillämpningen av artikel SSC.12.1 och SSC.12.5 i detta protokoll ska en medlem av flygbesättningen eller kabinbesättningen som normalt utför tjänster som rör passagerar- eller godsbefordran i två eller flera stater, vara föremål för lagstiftningen i den stat där stationeringsorten är belägen, enligt definitionen i artikel SSC.1 i detta protokoll.

7. Marginellt arbete ska inte räknas med vid fastställandet av tillämplig lagstiftning enligt artikel SSC.12 i detta protokoll. Artikel SSCI.15 ska tillämpas på alla fall som omfattas av denna artikel.

8. Vid tillämpningen av artikel SSC.12.2 och SSC.12.6 i detta protokoll ska en person som ”normalt bedriver verksamhet som egenföretagare” i ”en eller flera medlemsstater och i Förenade kungariket”, respektive i ”två eller flera medlemsstater”, avse särskilt en person som samtidigt eller omväxlande bedriver en eller flera separata verksamheter som egenföretagare, oberoende av dessa verksamheters art, i sådana stater.

9. För att kunna skilja arbetet som anställd och verksamheten som egenföretagare enligt punkterna 5 och 8 i denna artikel från de fall som anges i artikel SSC.11.1 i detta protokoll ska varaktigheten för anställningen eller verksamheten som egenföretagare i en eller flera stater vara avgörande (dvs. om den är permanent eller av mer exceptionell eller tillfällig natur). I detta syfte ska det genomföras en samlad bedömning av alla relevanta fakta, däribland – när det gäller en anställd person – särskilt arbetsplatsen såsom den fastställs i anställningsavtalet.

10. När artikel SSC.12.1, SSC.12.2, SSC.12.5 och SSC.12.6 i detta protokoll tillämpas ska ”väsentlig del av arbetet som anställd eller av verksamheten som egenföretagare” i en stat anses innebära att en kvantitativt väsentlig del av allt arbete som anställd eller av all verksamhet som egenföretagare i staten, utan att det nödvändigtvis behöver röra sig om den största delen av arbetet eller verksamheten.

11. För att kunna avgöra huruvida en väsentlig del av arbetet som anställd eller verksamheten som egenföretagare utförs i en stat, ska följande vägledande kriterier beaktas:

    a) När det gäller anställning, arbetstid eller lön.

b) När det gäller verksamhet som egenföretagare, omsättning, arbetstid, antal tillhandahållna tjänster eller inkomst.

Inom ramen för en samlad bedömning ska en andel som understiger 25 % av ovannämnda kriterier vara en indikator på att en väsentlig del av arbetet som anställd eller verksamheten inte utförs i den staten.

12. När artikel SSC.12.2 b i detta protokoll tillämpas ska en egenföretagares verksamhets ”huvudsakliga intressen” fastställas med beaktande av alla aspekter av egenföretagarens förvärvsverksamhet, bland annat den ort som är det fasta och permanenta sätet för egenföretagarens verksamhet, verksamhetens stadigvarande karaktär eller dess varaktighet, antalet tillhandahållna tjänster samt egenföretagarens preferens såsom den framgår av samtliga omständigheter.

13. För att kunna fastställa tillämplig lagstiftning enligt punkterna 10, 11 och 12 ska de berörda institutionerna beakta den situation som kan förväntas uppstå under de följande tolv kalendermånaderna.

14. Om en person arbetar som anställd i två eller flera stater för en arbetsgivare som är etablerad utanför staternas territorium och personen är bosatt i en stat där denne inte utför en väsentlig del av sitt arbete, ska personen i fråga omfattas av lagstiftningen i bosättningsstaten.

ARTIKEL SSCI.14

Förfaranden vid tillämpningen av artiklarna SSC.10.3 b, SSC.10.4
och SSC.11 i detta protokoll
(information till de berörda institutionerna)

1. När en person bedriver verksamhet i en annan stat än den behöriga staten ska, om inte något annat anges i artikel SSCI.15 i denna bilaga, arbetsgivaren eller, när det gäller en person som inte arbetar som anställd, den berörda personen själv, om möjligt i förväg informera den behöriga myndigheten i den stat vars lagstiftning är tillämplig. Den institutionen ska till den berörda personen utfärda det intyg som avses i artikel SSCI.16.2 i denna bilaga, och utan dröjsmål göra information om den lagstiftning som enligt artikel SSC.10.3 b eller SSC.11 i detta protokoll ska tillämpas på den berörda personen tillgänglig för den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i den stat där arbetet utförs.

2. En arbetsgivare som i den mening som avses i artikel SSC.10.4 i detta protokoll har en anställd ombord på ett fartyg som för en annan stats flagg ska, om möjligt i förväg, informera den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning är tillämplig om detta. Den institutionen ska utan dröjsmål göra information om den lagstiftning som i enlighet med artikel SSC.10.4 i detta protokoll är tillämplig på den berörda personen tillgänglig för den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i den stat vars flagga förs av det fartyg på vilket arbetstagaren ska arbeta som anställd.

ARTIKEL SSCI.15

Förfarande för tillämpning av artikel SSC.12 i detta protokoll

1. En person som arbetar som anställd eller bedriver verksamhet som egenföretagare i två eller flera stater eller där artikel SSC.12.5 eller 12.6 är tillämplig ska informera den institution som utsetts av den behöriga myndigheten i personens bosättningsstat om detta.

2. Den utsedda institutionen i bosättningsorten ska, med beaktande av artikel SSC.12 i detta protokoll och artikel SSCI.13 i denna bilaga utan dröjsmål fastställa vilken lagstiftning som är tillämplig på den berörda personen. Det inledande beslutet ska vara provisoriskt. Institutionen ska underrätta de utsedda institutionerna i varje stat där anställning utförs eller verksamhet som egenföretagare bedrivs om det provisoriska beslutet.

3. Det provisoriska beslutet om tillämplig lagstiftning enligt punkt 2 ska bli slutgiltigt inom två månader efter det att den institution som har utsetts av de behöriga myndigheterna i den berörda staten/de berörda staterna har informerats om det i enlighet med punkt 2, om inte denna lagstiftning på grundval av punkt 4 redan slutgiltigt har fastställts, eller minst en av de berörda institutionerna i slutet av denna tvåmånadersperiod meddelar den institution som utsetts av den behöriga myndigheten i bosättningsstaten att den ännu inte kan godkänna beslutet, eller att den har en avvikande åsikt om detta.

4. När osäkerhet vid fastställandet av tillämplig lagstiftning kräver kontakter mellan två eller flera staters institutioner eller myndigheter ska, på begäran av en eller flera av de institutioner som utsetts av de behöriga myndigheterna i de berörda staterna eller av de behöriga myndigheterna själva, den lagstiftning som är tillämplig på den berörda personen fastställas i samförstånd, med beaktande av artikel SSC.12 i detta protokoll och de relevanta bestämmelserna i artikel SSCI.13 i denna bilaga.

Om de berörda institutionerna eller berörda behöriga myndigheterna har olika uppfattningar ska dessa organ söka enighet enligt ovannämnda villkor, och artikel SSCI.6 ska tillämpas.

5. Den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning, antingen provisoriskt eller slutgiltigt, har fastställts vara tillämplig ska utan dröjsmål underrätta den berörda personen om detta.

6. Om den berörda personen underlåter att lämna den information som avses i punkt 1 ska, på initiativ av den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i personens bosättningsstat, denna artikel tillämpas så snart som institutionen, eventuellt genom annan berörd institution, fått kännedom om denna persons situation.

ARTIKEL SSCI.16

Tillhandahållande av information till berörda personer och arbetsgivare

1. Den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning enligt avdelning II i detta protokoll blir tillämplig ska underrätta den berörda personen och, i förekommande fall, personens arbetsgivare, om de skyldigheter som föreskrivs i den lagstiftningen. Den behöriga institutionen ska ge dem den hjälp som behövs för fullgörandet av de formaliteter som krävs enligt den lagstiftningen.

2. På begäran av den berörda personen eller av arbetsgivaren ska den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning är tillämplig enligt avdelning II, utfärda ett intyg om att sådan lagstiftning är tillämplig och, i förekommande fall, ange till och med vilken dag och på vilka villkor.

ARTIKEL SSCI.17

Samarbete mellan institutionerna

1. De berörda institutionerna ska till den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning enligt avdelning II i detta protokoll är tillämplig på en person, lämna de uppgifter som behövs för att fastställa den dag då den lagstiftningen blir tillämplig samt de avgifter som personen och dennes arbetsgivare ska betala enligt den lagstiftningen.

2. Den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning enligt avdelning II i detta protokoll blir tillämplig på en person ska göra informationen om den dag då den lagstiftningen ska börja tillämpas tillgänglig för den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i den stat vars lagstiftning personen senast omfattades av.

ARTIKEL SSCI.18

Samarbete vid tvivel om utfärdade handlingars giltighet
vad gäller tillämplig lagstiftning

1. När det råder tvivel om giltigheten av en handling som intygar en persons ställning vid tillämpningen av lagstiftningen eller riktigheten när det gäller de faktiska omständigheter som ligger till grund för handlingen, ska institutionen i den stat som tar emot handlingen vända sig till den utfärdande institutionen och begära nödvändiga förtydliganden och, i förekommande fall, att den handlingen dras tillbaka eller rättas. Den anmodande institutionen ska motivera begäran och tillhandahållande de relevanta stödjande handlingar som låg till grund för begäran.

2. Den utfärdande institutionen ska, när den tar emot en sådan begäran, ompröva de grunder som handlingen utfärdades på och, om ett fel upptäcks, dra tillbaka eller rätta till handlingen inom 30 arbetsdagar från det att begäran togs emot. Tillbakadragandet eller rättelsen ska ha retroaktiv verkan. I situationer där det finns risk att konsekvenserna blir oproportionerliga, och i synnerhet att en försäkrad person förlorar sin ställning för hela eller delar av den relevanta perioden i den eller de stater som berörs, ska staterna överväga mer proportionerliga åtgärder. Då den utfärdande institutionen, på grundval av de bevis som finns tillgängliga, anser att det inte råder tvivel om att den som ansöker om handlingen har begått bedrägeri, ska den utan dröjsmål och med retroaktiv verkan dra tillbaka eller rätta handlingen.

AVDELNING III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM OLIKA FÖRMÅNSKATEGORIER

KAPITEL 1

FÖRMÅNER VID SJUKDOM, FÖRMÅNER VID MODERSKAP OCH LIKVÄRDIGA FÖRMÅNER VID FADERSKAP

ARTIKEL SSCI.19

Allmänna tillämpningsbestämmelser

1. De behöriga myndigheterna eller institutionerna ska se till att försäkrade personer får all nödvändig information om förfarandena och villkoren för beviljandet av vårdförmåner när sådana förmåner tas emot inom territoriet för en annan stat än den behöriga institutionens stat.

2. Trots artikel SSC.6 a i detta protokoll kan en stat bli ansvarig för kostnaderna för förmåner i enlighet med artikel SSC.20 i detta protokoll endast om den försäkrade personen antingen har ansökt om pension enligt lagstiftningen i staten, eller enligt artiklarna SSC.21–SSC.27 i detta protokoll, uppbär pension enligt den statens lagstiftning.

ARTIKEL SSCI.20

Tillämpligt system när det finns fler än ett system i bosättnings- eller vistelsestaten

Om bosättnings- eller vistelsestatens lagstiftning omfattar flera än ett försäkringssystem vid sjukdom, moderskap eller faderskap för flera än en kategori av försäkrade personer, ska de tillämpliga bestämmelserna enligt artiklarna SSC.15, SSC.17.1, SSC.18, SSC.20, SSC.22 och SSC.24 i detta protokoll vara bestämmelserna i lagstiftningen om det allmänna systemet för anställda.

ARTIKEL SSCI.21

Bosättning i en annan stat än den behöriga staten

Förfarande och rättigheternas omfattning

1. Vid tillämpning av artikel SSC.15 i detta protokoll ska den försäkrade personen eller medlemmar av dennes familj vara skyldiga att omgående registrera sig hos institutionen på bosättningsorten. Deras rätt till vårdförmåner i bosättningsstaten ska intygas genom en handling utfärdad av den behöriga institutionen på begäran av den försäkrade personen eller på begäran av institutionen på bosättningsorten.

2. Den handling som avses i punkt 1 ska förbli giltig till dess att den behöriga institutionen informerar institutionen på bosättningsorten om att den inte längre gäller.

   Institutionen på bosättningsorten ska underrätta den behöriga institutionen om varje registrering som den har gjort enligt punkt 1 och om varje ändring eller upphävande av denna registrering.

3. Denna artikel gäller i tillämpliga delar för de personer som avses i artiklarna SSC.20, SSC.22, SSC.23 och SSC.24 i detta protokoll.

Ersättning

4. Om en person eller dennes familjemedlemmar

   a) har fått den handling som avses i punkt 1,

b) har registrerat handlingen vid institutionen på bosättningsorten i enlighet med punkt 1, och

c) en hälsoavgift har betalats av eller för personens eller dennes familjemedlemmars räkning till bosättningsstaten som en del av en ansökan om tillstånd till inresa, vistelse, arbete eller bosättning i den staten,

den personen eller medlemmar i personens familj kan ansöka hos institutionen i bosättningsstaten om återbetalning (helt eller delvis, beroende på omständigheterna) av den erlagda hälsoavgiften.

5. Om en ansökan görs i enlighet med punkt 1 ska institutionen i bosättningsstaten fatta beslut om ansökan inom tre kalendermånader, räknat från den dag då ansökan mottogs, och ska göra eventuell återbetalning i enlighet med denna artikel.

6. Om giltighetstiden för den handling som avses i punkt 1 är kortare än den tidsperiod för vilken hälsoavgiften har betalats, får det återbetalda beloppet inte överstiga den del av hälsoavgiften som motsvarar den period för vilken handlingen hade utfärdats.

7. Om hälsoavgiften har betalats av en annan person för en person som omfattas av denna artikel, får ersättning betalas ut till den andra personen.

ARTIKEL SSCI.22

Vistelse i en annan stat än den behöriga staten

Förfarande och rättigheternas omfattning

1. Vid tillämpning av artikel SSC.17 i detta protokoll ska den försäkrade personen tillhandahålla vårdgivaren i den stat där denne vistas en handling som utfärdats av dennes behöriga institution och i vilken det anges att personen har rätt till vårdförmåner. Om den försäkrade personen inte har en sådan handling ska institutionen på vistelseorten, på begäran eller om det av andra skäl är nödvändigt, vända sig till den behöriga institutionen för att erhålla handlingen.

2. Denna handling ska visa att den försäkrade personen har rätt till vårdförmåner enligt artikel SSC.17 i detta protokoll på samma villkor som dem som gäller för personer som är försäkrade enligt lagstiftningen i vistelsestaten, och ska uppfylla villkoren i tillägg SSCI-2.

3. De vårdförmåner som avses i artikel SSC.17.1 i detta protokoll ska avse de vårdförmåner som utges i vistelsestaten, enligt dess lagstiftning, och som av medicinska skäl är nödvändiga för att den försäkrade personen inte ska vara tvungen att före slutet av sin planerade vistelse återvända till den behöriga staten för att få den nödvändiga behandlingen.

Förfaranden och arrangemang för ersättning av utgifter för vårdförmåner

4. Om den försäkrade personen faktiskt har burit hela eller delar av kostnaden för vårdförmåner som utgivits enligt artikel SSC.17 i detta protokoll, och om en försäkrad person kan få ersättning för dessa kostnader enligt den lagstiftning som tillämpas av institutionen på vistelseorten, får den försäkrade personen lämna in sin ansökan om ersättning till institutionen på vistelseorten. Denna institution ska i så fall direkt ersätta den berörda personen för de kostnader som motsvarar dessa förmåner inom de tidsfrister och på de taxevillkor för ersättning som föreskrivs i dess lagstiftning.

5. Om ersättning för sådana kostnader inte begärs direkt hos institutionen på vistelseorten ska den behöriga institutionen ersätta den berörda personen för dennes kostnader i enlighet med de taxevillkor för ersättning som gäller för institutionen på vistelseorten, eller utge de belopp som institutionen på vistelseorten skulle ha fått ersättning för, om artikel SSCI.47 hade tillämpats i den berörda situationen.

   Institutionen på vistelseorten ska på begäran tillhandahålla den behöriga institutionen alla nödvändiga upplysningar om dessa taxor och belopp.

6. Genom undantag från punkt 5 får den behöriga institutionen ersätta kostnaderna inom de tidsfrister och på de taxevillkor för ersättning som föreskrivs i dess lagstiftning, under förutsättning att den försäkrade personen har samtyckt till att denna bestämmelse tillämpas på denna person.

7. Om det i vistelsestatens lagstiftning inte föreskrivs någon ersättning enligt punkterna 4 och 5 i det berörda fallet, får den behöriga institutionen lämna ersättning för kostnaderna inom de tidsfrister och på de taxevillkor som föreskrivs i dess lagstiftning utan att den försäkrade personen har lämnat sitt samtycke.

8. Ersättningen till den försäkrade personen ska inte i något fall överskrida personens faktiska kostnader.

9. Vid betydande utgifter får den behöriga institutionen betala ut ett lämpligt förskott till den försäkrade personen, så snart som denne lämnar in en ansökan om ersättning till institutionen.

Familjemedlemmar

10. Punkterna 1–9 gäller i tillämpliga delar för den försäkrade personens familjemedlemmar.

Ersättning till studerande

11. Om en person

a) innehar ett giltigt intyg om rätt till förmåner enligt tillägg SSCI-2 som utfärdats av den behöriga institutionen,

b) har antagits vid en läroanstalt för högre utbildning i en annan stat än den behöriga staten (*studiestaten*) för att på heltid följa ett studieprogram som leder till ett bevis på högre utbildning som erkänns av den staten, inbegripet examensbevis, utbildningsbevis eller doktorsexamen från en läroanstalt för högre utbildning, vilket kan omfatta en förberedande kurs före sådan utbildning, i enlighet med nationell rätt, eller obligatorisk praktik,

c) inte utövar, eller inte har utövat, arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare i den stat där personen studerar under den period som hälsoavgiften avser, och

d) en hälsoavgift har betalats av personen eller för dennes räkning till den stat där studierna äger rum som en del av en ansökan om tillstånd för inresa, vistelse eller bosättning i syfte att bedriva studier på heltid i den staten,

den personen kan ansöka hos institutionen i bosättningsstaten om återbetalning (helt eller delvis, beroende på omständigheterna) av den erlagda hälsoavgiften.

12. Om en ansökan görs i enlighet med punkt 11 ska institutionen i studiestaten behandla och reglera ansökan inom en rimlig tid men senast inom sex kalendermånader, räknat från den dag då ansökan mottogs, och göra eventuell återbetalning i enlighet med denna artikel.

13. Om giltighetstiden för det intyg om rätt till förmåner som avses i punkt 11 a är kortare än den tidsperiod för vilken hälsoavgiften har betalats, ska beloppet av den hälsoavgift som återbetalats motsvara giltighetsperioden för det intyget.

14. Om hälsoavgiften har betalats av en annan person för en person som omfattas av denna artikel, får ersättning betalas ut till den andra personen.

15. Punkterna 11–14 gäller i tillämpliga delar för den personens familjemedlemmar.

16. Denna artikel träder i kraft tolv månader efter den dag då detta avtal träder i kraft.

17. En person som uppfyller villkoren i punkt 11 under perioden mellan detta avtals ikraftträdande och den dag som anges i punkt 16 får när denna artikel träder i kraft begära återbetalning enligt punkt 11 för den perioden.

18. Med avvikelse från artikel SSC.5.1 får studiestaten i enlighet med sin nationella lagstiftning ta ut avgifter för vårdförmåner som inte uppfyller kriterierna i artikel SSC.17.1 a och som tillhandahålls en person för vilken återbetalning har skett under personens vistelse under den period som återbetalningen avser.

ARTIKEL SSCI.23

Planerad vård

Tillståndsförfarande

1. Vid tillämpning av artikel SSC.18.1 i detta protokoll ska den försäkrade personen för institutionen på vistelseorten uppvisa en handling som har utfärdats av den behöriga institutionen. I denna artikel avses med behörig institution den institution som bär kostnaden för den planerade vården; i de fall som avses i artiklarna SSC.18.4 och SSC.25.5 i detta protokoll, där de vårdförmåner som tillhandahålls i bosättningsstaten ersätts på grundval av fasta belopp, ska institutionen på bosättningsorten anses vara den behöriga institutionen.

2. Om en försäkrad person inte är bosatt i den behöriga staten ska denne söka tillstånd från institutionen på bosättningsorten, som ska vidarebefordra det till den behöriga institutionen utan dröjsmål.

I dessa fall ska institutionen på bosättningsorten intyga huruvida villkoren i artikel SSC.18.2 andra meningen i detta protokoll är uppfyllda i bosättningsstaten.

Den behöriga institutionen får vägra att bevilja det begärda tillståndet endast om, enligt en bedömning från institutionen på bosättningsorten, villkoren enligt artikel SSC.18.2 andra meningen i detta protokoll inte är uppfyllda i den försäkrade personens bosättningsstat, eller om samma vård kan tillhandahållas i den behöriga staten inom en tid som är medicinskt försvarbar med hänsyn till personens aktuella hälsotillstånd och sjukdomens sannolika förlopp.

Den behöriga institutionen ska informera institutionen på bosättningsorten om sitt beslut.

Om inget svar lämnas inom den tidsfrist som fastställs i den nationella lagstiftningen ska den behöriga institutionen anses ha beviljat tillståndet.

3. Om en försäkrad person som inte är bosatt i den behöriga parten är i behov av akut livsnödvändig vård, och tillståndet inte kan vägras enligt artikel SSC.18.2 andra meningen i detta protokoll ska tillståndet beviljas av institutionen på bosättningsorten för den behöriga institutionens räkning, som omedelbart ska underrättas av institutionen på bosättningsorten.

Den behöriga institutionen ska godta de undersöknings- och behandlingsbeslut som fastställts av läkare som har godkänts av den institution på bosättningsorten som utfärdar tillståndet beträffande behovet av akut livsnödvändig vård.

4. Den behöriga institutionen ska när som helst under förfarandet för beviljande av tillståndet ha rätt att kräva att den försäkrade personen undersöks av en läkare i vistelse- eller bosättningsstaten som institutionen själv väljer.

5. Institutionen på vistelseorten ska, utan att det påverkar något beslut om tillstånd, informera den behöriga institutionen om det tycks medicinskt lämpligt att komplettera den vård som omfattas av det gällande tillståndet.

Ersättning av den försäkrade personens utgifter för vårdförmåner

6. Artikel SSCI.22.4 och 22.5 gäller i tillämpliga delar, dock utan att det påverkar tillämpningen av punkt 7.

7. Om den försäkrade personen faktiskt har burit alla eller en del av kostnaderna för den läkarvård som omfattas av tillståndet och de kostnader som den behöriga institutionen är skyldig att ersätta institutionen på vistelseorten eller den försäkrade personen enligt punkt 6 (faktisk kostnad) är lägre än de kostnader som den hade varit tvungen att betala för samma behandling i den behöriga staten (fiktiv kostnad), ska den behöriga institutionen, på begäran, ersätta den försäkrade personens vårdkostnader upp till det belopp med vilket den fiktiva kostnaden överstiger den faktiska kostnaden. Ersättningsbeloppet får dock inte överstiga den försäkrade personens faktiska utgifter, och hänsyn får tas till det belopp som den försäkrade personen skulle ha fått betala om behandlingen hade getts i den behöriga staten.

Ersättning av utgifter för resor och uppehälle i samband med planerad vård

8. Om det i den nationella lagstiftning som är tillämplig på den behöriga institutionen föreskrivs om ersättning för de utgifter för resor och uppehälle som har direkt samband med behandlingen av den försäkrade personen, ska institutionen stå för sådana kostnader för den berörda personen och, om nödvändigt, för en medföljande person, när ett tillstånd beviljas för behandling i en annan stat.

Familjemedlemmar

9. Punkterna 1–8 gäller i tillämpliga delar för den försäkrade personens familjemedlemmar.

ARTIKEL SSCI.24

Kontantförmåner vid arbetsoförmåga vid vistelse eller bosättning i en annan stat än den behöriga staten

Förfarande som den försäkrade personen ska följa

1. Om den försäkrade personen enligt lagstiftningen i den behöriga staten måste uppvisa ett intyg för att ha rätt till kontantförmåner i samband med arbetsoförmåga enligt artikel SSC.19.1 i detta protokoll ska den försäkrade personen begära att den läkare i bosättningsstaten som fastställde personens hälsotillstånd intygar dennes arbetsoförmåga och anger dess troliga varaktighet.

2. Den försäkrade personen ska skicka intyget till den behöriga institutionen inom den tidsfrist som fastställs i den behöriga statens lagstiftning.

3. Om de behandlande läkarna i bosättningsstaten inte utfärdar intyg om arbetsoförmåga, och sådana intyg krävs enligt den behöriga statens lagstiftning, ska den berörda personen lämna en begäran direkt till institutionen på bosättningsorten. Denna institution ska omedelbart se till att arbetsoförmågan blir medicinskt bedömd och att det intyg som avses i punkt 1 utfärdas. Intyget ska utan dröjsmål översändas till den behöriga institutionen.

4. Översändandet av den handling som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska inte frita den försäkrade personen från att fullgöra de skyldigheter som föreskrivs i den tillämpliga lagstiftningen, särskilt gentemot sin arbetsgivare. Arbetsgivaren eller den behöriga institutionen kan i förekommande fall anmoda arbetstagaren att delta i aktiviteter som syftar till att främja och stödja den försäkrade personens återvändande till arbetsmarknaden.

Förfarande som institutionen i bosättningsstaten ska följa

5. På den behöriga institutionens begäran ska institutionen på bosättningsorten genomföra nödvändiga administrativa kontroller eller läkarundersökningar av den berörda personen i överensstämmelse med den lagstiftning som den tillämpar. Institutionen på bosättningsorten ska till den behöriga institutionen utan dröjsmål vidarebefordra den undersökande läkarens utlåtande om i synnerhet arbetsoförmågans troliga varaktighet.

Förfarande som den behöriga institutionen ska följa

6. Den behöriga institutionen ska förbehålla sig rätten att låta förmånstagaren undersökas av en läkare som den väljer.

7. Utan att det påverkar artikel SSC.19.1 andra meningen i detta protokoll ska den behöriga institutionen direkt till den berörda personen utge kontantförmånerna och, om nödvändigt, underrätta institutionen på bosättningsorten om detta.

8. Vid tillämpningen av artikel SSC.19.1 i detta protokoll ska de uppgifter i ett intyg om arbetsoförmåga, som utfärdats i en annan stat för en försäkrad person på grundval av den undersökande läkarens eller institutionens utlåtande om hälsotillståndet, ha samma rättsverkan som ett intyg som upprättas i den behöriga staten.

9. Om den behöriga institutionen vägrar att utge kontantförmåner, ska den meddela den försäkrade personen om sitt beslut och samtidigt meddela institutionen på bosättningsorten om beslutet.

Förfarande vid vistelse i en annan stat än den behöriga staten

10. Punkterna 1–9 gäller i tillämpliga delar när den försäkrade personen vistas i en annan stat än den behöriga staten.

ARTIKEL SSCI.25

Avgifter som ska betalas av pensionstagare

Om en person erhåller pension från mer än en stat ska det avgiftsbelopp som dras från samtliga utbetalda pensioner under inga omständigheter överstiga det belopp som ska dras av när det gäller en person som erhåller samma pensionsbelopp från den behöriga staten.

ARTIKEL SSCI.26

Särskilda tillämpningsbestämmelser

1. Om en person eller en grupp av personer på begäran har undantagits från obligatorisk sjukförsäkring och alltså inte omfattas av ett system för sjukförsäkring på vilket detta protokoll är tillämpligt, ska inte institutionen i en annan stat, uteslutande på grund av detta undantag, bli ansvarig för att bära kostnaderna för vård- eller kontantförmåner till sådana personer eller en familjemedlem enligt artiklarna SSC.15–SSC.30 i detta protokoll.

2. När de personer som avses i punkt 1 och deras familjemedlemmar är bosatta i en stat där rätten till vårdförmåner inte förutsätter försäkring, eller arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare, ska de vara skyldiga att betala hela kostnaden för vårdförmåner som utgivits i deras bosättningsstat.

KAPITEL 2

FÖRMÅNER VID OLYCKSFALL I ARBETET
OCH ARBETSSJUKDOM

ARTIKEL SSCI.27

Rätt till vårdförmåner och kontantförmåner
vid bosättning eller vistelse i en annan stat
än den behöriga staten

1. Vid tillämpningen av artikel SSC.31 i detta protokoll gäller de förfaranden som anges i artiklarna SSCI.21–SSCI.24 i denna bilaga i tillämpliga delar.

2. Vid tillhandahållandet av särskilda förmåner i samband med olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar enligt nationell lagstiftning i vistelse- eller bosättningsstaten, ska den statens institution omedelbart informera den behöriga institutionen.

ARTIKEL SSCI.28

Förfarande vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar som uppkommer i en annan stat än den behöriga staten

1. Om ett olycksfall i arbetet inträffar eller en arbetssjukdom först konstateras i en annan stat än den behöriga staten, ska olycksfallet eller sjukdomen deklareras eller anmälas i enlighet med den behöriga statens lagstiftning, om en sådan deklaration eller anmälan ska göras enligt nationell lagstiftning, utan att det, i förekommande fall, påverkar tillämpningen av alla andra lagbestämmelser i den stat där olycksfallet inträffade eller där arbetssjukdomen först konstaterades, vilket som förblir tillämpligt i sådana situationer. Denna deklaration eller anmälan ska skickas till den behöriga institutionen.

2. Institutionen i den stat inom vars territorium olycksfallet i arbetet inträffade eller arbetssjukdomen först konstaterades ska till den behöriga institutionen översända de läkarintyg som har utfärdats på den statens territorium.

3. Om ett olycksfall har inträffat på väg till eller från arbetet inom en annan stats territorium än den behöriga staten och det är nödvändigt att göra en utredning inom den förstnämnda statens territorium för att fastställa eventuell rätt till relevanta förmåner, kan en person utses för det ändamålet av den behöriga institutionen som då ska underrätta myndigheterna i den staten om detta. Institutionerna ska samarbeta vid bedömningen av all relevant information och genomgången av rapporter och alla andra handlingar som rör olycksfallet.

4. När behandlingen har avslutats ska, på begäran av den behöriga institutionen, en detaljerad rapport skickas tillsammans med läkarintyg om de bestående följderna av olycksfallet eller sjukdomen, särskilt den skadade personens aktuella hälsotillstånd och tillfrisknande eller bestående men av skadorna. Arvoden i samband med detta ska betalas av institutionen på bosättningsorten, eller, i förekommande fall, på vistelseorten, enligt den taxa som institutionen tillämpar och ska debiteras den behöriga institutionen.

5. Den behöriga institutionen ska, på begäran av institutionen på bosättnings- eller vistelseorten, underrätta den om det beslut i vilket dagen för tillfrisknande eller för fastställande av att skadan är bestående anges och om ett eventuellt beslut om beviljande av pension.

ARTIKEL SSCI.29

Tvister om ett olycksfalls eller en sjukdoms anknytning till arbete

1. Om den behöriga institutionen i de fall som avses i artikel SSC.31.2 i detta protokoll inte anser att lagstiftningen om olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar är tillämplig ska den utan dröjsmål underrätta den institution på bosättnings- eller vistelseorten som har utgett vårdförmånerna om detta, och vårdförmånerna ska då anses utgöra sjukförsäkringsförmåner.

2. När ett slutgiltigt beslut har fattats i det ärendet ska den behöriga institutionen, utan dröjsmål, underrätta den institution på bosättnings- eller vistelseorten som har utgett vårdförmånerna om detta.

Om det inte kan fastställas att det rör sig om ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom ska vårdförmåner fortsätta att utgå som sjukförsäkringsförmåner om den berörda personen har rätt till sådana förmåner.

Om det fastställs att det rör sig om ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom ska de vårdförmåner som personen har fått enligt sjukförsäkringen, från och med den dag då olycksfallet inträffade eller då arbetssjukdomen först fastställdes, anses vara förmåner vid ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom.

3. Artikel SSCI.6.5 andra stycket gäller i tillämpliga delar.

ARTIKEL SSCI.30

Förfarandet vid exponering för risk för en arbetssjukdom i två eller flera stater

1. I det fall som avses i artikel SSC.33 i detta protokoll ska deklarationen eller anmälan om arbetssjukdomen översändas till den behöriga institutionen för arbetssjukdomar i den stat enligt vars lagstiftning den berörda personen senast arbetade som anställd eller utövade verksamhet som egenföretagare som kan ha förorsakat sjukdomen.

Om den institution till vilken deklarationen eller anmälan översänts konstaterar att personen senast arbetade som anställd eller bedrev verksamhet som egenföretagare som kan ha förorsakat arbetssjukdomen enligt en annan stats lagstiftning, ska den översända deklarationen eller anmälan och alla bifogade handlingar till motsvarande institution i den staten.

2. Om institutionen i den stat enligt vars lagstiftning den berörda personen senast arbetade som anställd eller bedrev verksamhet som kan ha förorsakat arbetssjukdomen, konstaterar att personen i fråga eller dennes efterlevande inte uppfyller kraven i den lagstiftningen, bland annat på grund av att den berörda personen i den staten aldrig har arbetat som anställd eller bedrev verksamhet som förorsakat arbetssjukdomen eller på grund av att den staten inte erkänner sjukdomen som arbetssjukdom, ska denna institution utan dröjsmål översända deklarationen eller anmälan med alla bifogade handlingar, inklusive undersökningsresultat och specialistutlåtanden från de läkarundersökningar som gjorts genom den förstnämnda institutionen, till institutionen i den stat enligt vars lagstiftning den berörda personen tidigare arbetade som anställd eller bedrev verksamhet som kan ha förorsakat arbetssjukdomen.

3. Vid behov ska institutionerna upprepa det förfarande som anges i punkt 2 och återföra ärendet till motsvarande institution i den stat enligt vars lagstiftning den berörda personen först arbetade som anställd eller bedrev verksamhet som kan ha förorsakat arbetssjukdomen.

ARTIKEL SSCI.31

Informationsutbyte mellan institutionerna och utbetalning av förskott vid överklagande av ett beslut om avslag

1. Vid överklagande av ett beslut om avslag på en ansökan som fattats av institutionen i en stat enligt vars lagstiftning den berörda personen arbetade som anställd eller utövade verksamhet som egenföretagare som kan ha förorsakat arbetssjukdomen, ska den institutionen lämna en underrättelse om överklagandet till den institution till vilken deklarationen eller anmälan har översänts, i enlighet med det förfarande som anges i artikel SSCI.30.2, och därefter underrätta den när ett slutgiltigt beslut har fattats.

2. Om en person har rätt till förmåner enligt den lagstiftning som tillämpas av den institution till vilken deklarationen eller anmälan har översänts, ska denna institution betala ut förskott med ett belopp som vid behov ska fastställas, efter samråd med den institution vars beslut har överklagats, på ett sätt som gör att för stora utbetalningar undviks. Den sistnämnda institutionen ska ersätta förskottsbeloppet om den efter överklagandet är skyldig att utge de förmånerna. Detta belopp ska sedan dras av från de förmåner som personen har rätt till, i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna SSCI.56 och SSCI.57.

3. Artikel SSCI.6.5 andra stycket gäller i tillämpliga delar.

ARTIKEL SSCI.32

Förvärrande av en arbetssjukdom

I de fall som avses i artikel SSC.34 i detta protokoll är den sökande skyldig att lämna alla upplysningar om förmåner som tidigare har beviljats för den berörda arbetssjukdomen till institutionen i den stat hos vilken denne ansöker om förmåner. Denna institution får vända sig till alla andra institutioner som tidigare har varit behöriga för att få de upplysningar som den anser nödvändiga.

ARTIKEL SSCI.33

Bedömning av graden av arbetsoförmåga vid tidigare eller senare olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom

Om en tidigare eller senare arbetsoförmåga har förorsakats av ett olycksfall som inträffade då personen i fråga omfattades av lagstiftningen i en stat där frågan om arbetsoförmågans ursprung saknar betydelse, ska den behöriga institutionen eller det organ som den behöriga myndigheten i den berörda staten har utsett

a) på begäran av en annan stats behöriga institution, lämna upplysningar om graden av den tidigare eller senare arbetsoförmågan och, i möjligaste mån, upplysningar som gör det möjligt att fastställa om arbetsoförmågan var en följd av ett olycksfall i arbetet enligt den lagstiftning som tillämpas av institutionen i den andra staten, och

b) i enlighet med tillämplig lagstiftning beakta graden av arbetsoförmåga som de tidigare eller senare fallen har förorsakat när rätten till förmåner och förmånsbelopp fastställs.

ARTIKEL SSCI.34

Inlämnande och behandling av ansökningar om pension eller tilläggsbidrag

För att få rätt till pension eller tilläggsbidrag enligt lagstiftningen i en stat ska den berörda personen eller dennes efterlevande som är bosatta inom en annan stats territorium, i tillämpliga fall, ansöka om detta antingen hos den behöriga institutionen eller hos institutionen på bosättningsorten, som ska vidarebefordra ansökan till den behöriga institutionen.

Ansökan ska innehålla all information som krävs enligt den lagstiftning som den behöriga institutionen tillämpar.

KAPITEL 3

DÖDSFALLSERSÄTTNINGAR

ARTIKEL SSCI.35

Ansökan om dödsfallsersättning

Vid tillämpningen av artiklarna SSC.37 och SSC.38 i detta protokoll ska ansökan om dödsfallsersättning lämnas till antingen den behöriga institutionen eller till institutionen på den sökandes bosättningsort, som därefter ska vidarebefordra ansökan till den behöriga institutionen.

Ansökan ska innehålla all information som krävs enligt den lagstiftning som den behöriga institutionen tillämpar.

KAPITEL 4

INVALIDITETSFÖRMÅNER, ÅLDERSPENSION OCH EFTERLEVANDEPENSION

ARTIKEL SSCI.36

Tilläggsbestämmelser för beräkning av förmånen

1. Vid beräkningen av det teoretiska och det faktiska förmånsbeloppet enligt artikel SSC.47.1 b i detta protokoll är de regler som föreskrivs i artikel SSCI.11.3, SSCI.11.4, SSCI.11.5 och SSCI.11.6 i denna bilaga tillämpliga.

2. Om perioder av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring inte har beaktats enligt artikel SSCI.11.3 i denna bilaga, ska institutionen i den stat enligt vars lagstiftning de perioderna har fullgjorts, beräkna det belopp som de perioderna motsvarar enligt den lagstiftning som staten tillämpar. Det faktiska förmånsbeloppet, beräknat enligt artikel SSC.47.1 b i detta protokoll, ska ökas med det belopp som motsvarar perioderna av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring.

3. Institutionerna i varje stat ska, enligt den lagstiftning som de tillämpar, beräkna det belopp som svarar mot de perioder av frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring som enligt artikel SSC.48.3 c i detta protokoll inte ska omfattas av staternas bestämmelser om indragning, minskning eller innehållande.

Om den lagstiftning som tillämpas av den behöriga institutionen inte medger att institutionen fastställer detta belopp direkt på grund av att försäkringsperioder tilldelas olika värden enligt lagstiftningen, får ett fiktivt belopp fastställas. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska fastställa detaljerade arrangemang för fastställande av detta fiktiva belopp.

ARTIKEL SSCI.37

Ansökan om förmåner

Inlämning av ansökningar om ålders- och efterlevandepension

1. Den sökande ska lämna in ansökan till institutionen på sin bosättningsort eller till institutionen i den stat vars lagstiftning denne senast omfattades av. Om den berörda personen inte vid någon tidpunkt omfattades av den lagstiftning som institutionen på bosättningsorten tillämpar, ska denna institution vidarebefordra ansökan till institutionen i den stat vars lagstiftning denne senast omfattades av.

2. Dagen för inlämning av ansökan gäller för alla berörda institutioner.

3. Om den sökande trots uppmaning inte har meddelat att denne har varit anställd eller bosatt i andra stater ska, med avvikelse från punkt 2, den dag då den sökande kompletterade sin ursprungliga ansökan eller lämnade in en ny ansökan för de anställnings- och/eller bosättningsperioder som saknades, anses vara den dag då ansökan lämnades in till den institution som tillämpar den berörda lagstiftningen, om inte förmånligare bestämmelser gäller enligt den lagstiftningen.

ARTIKEL SSCI.38

Handlingar och uppgifter som den sökande ska bifoga sin ansökan

1. Den sökande ska lämna in sin ansökan enligt bestämmelserna i den lagstiftning som tillämpas av den institution som avses i artikel SSCI.37.1 och ska åtföljas av de styrkande handlingar som krävs i den lagstiftningen. Den sökande ska särskilt tillhandahålla alla tillgängliga relevanta uppgifter och styrkande handlingar som gäller försäkringsperioder (institutioner, identifieringsnummer), anställning (arbetsgivare) eller verksamhet som egenföretagare (typ av verksamhet samt plats) och bosättning (adresser), vilka kan ha fullgjorts enligt annan lagstiftning samt dessa perioders längd.

2. Om den sökande enligt artikel SSC.45.1 i detta protokoll begär att beviljandet av åldersförmåner enligt lagstiftningen i en eller flera stater skjuts upp, ska den sökande meddela detta i sin ansökan och ange enligt vilken lagstiftning denne ansöker om uppskjutet uttag. För att den sökande ska kunna utnyttja denna rätt ska de berörda institutionerna på begäran av den sökande lämna alla uppgifter de har till denne så att denne kan bedöma följderna av samtidiga eller på varandra följande förmåner som denne kan ansöka om.

3. Om en sökande återkallar en ansökan om förmåner när detta medges i en viss stats lagstiftning ska det inte betraktas som ett samtidigt återkallande av ansökningar om förmåner enligt en annan stats lagstiftning.

ARTIKEL SSCI.39

De berörda institutionernas handläggning av ansökningar

Kontaktinstitution

1. Den institution till vilken ansökan om förmåner lämnas eller vidarebefordras i enlighet med artikel SSCI.37.1 ska nedan kallas *kontaktinstitution*. Institutionen på bosättningsorten ska inte kallas kontaktinstitution om den berörda personen inte någon gång har omfattats av den lagstiftning som den institutionen tillämpar.

   Denna institution ska, förutom att behandla ansökan om förmåner enligt den lagstiftning som den tillämpar, i sin egenskap av kontaktinstitution främja utbyte av uppgifter, meddelande av beslut och de insatser som är nödvändiga för de berörda institutionernas handläggning av ansökan och på begäran förse den sökande med varje uppgift av betydelse för aspekter av denna handläggning som uppstår inom ramen för detta protokoll och hålla den sökande underrättad om hur handläggningen fortskrider.

Behandling av ansökningar om ålders- och efterlevandepension

2. Kontaktinstitutionen ska utan dröjsmål vidarebefordra ansökningarna om förmåner och alla handlingar som den har tillgängliga och, vid behov, de relevanta handlingar som den sökande har tillhandahållit, till alla berörda institutioner så att de kan påbörja handläggningen av ansökan samtidigt. Kontaktinstitutionen ska underrätta de övriga institutionerna om de försäkrings- eller bosättningsperioder som fullgjorts enligt dess lagstiftning. Den ska också ange vilka handlingar som ska lämnas in vid ett senare datum och komplettera ansökan snarast möjligt.

3. Var och en av de berörda institutionerna ska snarast möjligt underrätta kontaktinstitutionen och de övriga berörda institutionerna om de försäkrings- eller bosättningsperioder som fullgjorts enligt den lagstiftning som den tillämpar.

4. Var och en av de berörda institutionerna ska beräkna förmånsbeloppet i enlighet med artikel SSC.47 i detta protokoll och underrätta kontaktinstitutionen och de övriga berörda institutionerna om sitt beslut, om förmånsbeloppet och om uppgifter som behövs för artiklarna SSC.48–SSC.50 i detta protokoll.

5. Om en institution, på grundval av de upplysningar som avses i punkterna 2 och 3 i den här artikeln, konstaterar att artikel SSC.52.2 eller SSC.52.3 i detta protokoll är tillämplig, ska den underrätta kontaktinstitutionen och de andra berörda institutionerna om detta.

ARTIKEL SSCI.40

Meddelande av beslut till sökanden

1. Varje institution ska meddela sökanden om det beslut som den har fattat i enlighet med den tillämpliga lagstiftningen. Varje beslut ska innehålla uppgift om de förfaranden och tidsfrister som gäller för överklagan. När kontaktinstitutionen har underrättats om samtliga beslut som fattats av varje institution, ska den skicka en sammanfattning av de besluten till sökanden och de övriga berörda institutionerna. Mallen till sammanfattningen ska utarbetas av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen. Sammanfattningen ska skickas till sökanden på institutionens språk eller, på begäran av sökanden, på ett språk som denne väljer, inbegripet engelska, och som är erkänt som ett av unionens officiella språk

2. Om sökanden efter mottagandet av sammanfattningen anser att hans rättigheter kan ha påverkats negativt av sambandet mellan beslut som fattats av två eller flera institutioner, ska sökanden ha rätt till en omprövning av de berörda institutionernas beslut inom de tidsfrister som föreskrivs i respektive nationell lagstiftning. Tidsfristerna ska börja löpa från och med dagen för mottagandet av sammanfattningen. Sökanden ska skriftligen meddelas om resultatet av omprövningen.

ARTIKEL SSCI.41

Fastställande av invaliditetsgraden

Varje institution ska, i enlighet med sin lagstiftning, ha möjlighet att låta sökanden genomgå en undersökning av en läkare eller annan sakkunnig som den själv väljer för fastställandet av invaliditetsgraden. En stats institution ska dock beakta de handlingar, läkarutlåtanden och administrativa upplysningar som den fått från institutionen i en annan stat, som om de hade upprättats på det egna territoriet.

ARTIKEL SSCI.42

Provisorisk utbetalning av förmåner och förskott på förmåner

1. Trots artikel SSCI.7 i denna bilaga ska varje institution, som vid handläggningen av en ansökan om förmåner fastställer att den sökande har rätt till en självständig förmån enligt den tillämpliga lagstiftningen, i enlighet med artikel SSC.47.1 a i detta protokoll, utan dröjsmål betala ut denna förmån. Den utbetalningen ska betraktas som provisorisk om det beviljade beloppet skulle kunna påverkas av utgången av handläggningen av ansökan.

2. När det framgår av de tillgängliga uppgifterna att sökanden har rätt till en utbetalning från en institution enligt artikel SSC.47.1 b i detta protokoll, ska den institutionen betala ut ett förskott, vars belopp ska ligga så nära som möjligt det belopp som sannolikt kommer att betalas enligt artikel SSC.47.1 b i detta protokoll.

3. Varje institution som ska betala ut de provisoriska förmånerna eller förskottet enligt punkt 1 eller 2 ska utan dröjsmål underrätta sökanden om detta och då särskilt göra personen uppmärksam på att den åtgärd som vidtagits är provisorisk och på rätten att överklaga i enlighet med den lagstiftning den omfattas av.

ARTIKEL SSCI.43

Ny beräkning av förmåner

1. Vid en ny beräkning av förmåner enligt artiklarna SSC.45.4 och SSC.54.1 i detta protokoll gäller i tillämpliga delar artikel SSCI.42 i denna bilaga.

2. Vid ny beräkning, indragning eller innehållande av en förmån ska den institution som har fattat detta beslut utan dröjsmål underrätta den berörda personen om detta samt informera varje institution hos vilken personen har rätt till en förmån.

ARTIKEL SSCI.44

Åtgärder för att påskynda processen för pensionsberäkning

1. För att underlätta och påskynda behandlingen av ansökningar och utbetalningen av förmåner ska de institutioner vars lagstiftning en person har omfattats av

a) utbyta eller tillhandahålla institutioner i andra stater de uppgifter för identifiering av personer som varierar mellan en tillämplig nationell lagstiftning och en annan och tillsammans säkerställa att dessa identifieringsuppgifter bevaras och motsvarar varandra eller, om det inte är möjligt, ge dessa personer möjligheter att komma åt sina identifieringsuppgifter direkt,

b) i tillräckligt god tid före tidigast möjliga tidpunkt för uttag av pensionsrättigheter eller före en ålder som ska fastställas enligt nationell lagstiftning, utbyta med eller tillhandahålla den berörda personen och institutioner i andra staters information (fullgjorda perioder eller andra viktiga uppgifter) om pensionsrättigheterna för de personer som har bytt tillämplig lagstiftning eller, om det inte är möjligt, informera dessa personer om eller ge dem möjligheter att sätta sig in i sin framtida rätt till förmåner.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen avgöra vilken information som ska utbytas eller tillhandahållas samt fastställa lämpliga förfaranden och mekanismer, med beaktande av särdragen, den administrativa och tekniska organisationen och de tekniska hjälpmedel som står till de nationella pensionssystemens förfogande. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska säkerställa genomförandet av dessa pensionssystem genom att följa upp de åtgärder som vidtagits och deras tillämpning.

3. Vid tillämpningen av punkt 1 bör den institution i den stat där den berörda personen för första gången fått ett personligt identifieringsnummer för att användas inom socialförsäkringsadministrationen erhålla den information som avses i denna artikel.

ARTIKEL SSCI.45

Samordningsåtgärder i staterna

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel SSC.46 i detta protokoll ska, i fall då nationell lagstiftning innehåller bestämmelser för att fastställa ansvarig institution eller tillämpligt system, eller för att hänföra försäkringsperioder till ett specifikt system, ska de bestämmelserna tillämpas, varvid enbart de försäkringsperioder som fullgjorts enligt lagstiftningen i den berörda staten ska beaktas.

2. I fall då nationell lagstiftning innehåller bestämmelser om samordning av särskilda system för offentligt anställda och det allmänna systemet för anställda, ska de reglerna inte påverkas av bestämmelserna i detta protokoll och i denna bilaga.

KAPITEL 5

ARBETSLÖSHETSFÖRMÅNER

ARTIKEL SSCI.46

Sammanläggning av perioder och beräkning av förmåner

1. Artikel SSCI.11.1 i denna bilaga gäller i tillämpliga delar med avseende på artikel SSC.56 i detta protokoll. Utan att det påverkar de berörda institutionernas underliggande skyldigheter får den berörda personen till den behöriga institutionen lämna en handling som har utfärdats av den institution i den stat vars lagstiftning denne omfattades av under sin senaste period av arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare, vilken anger de perioder som personen har fullgjort enligt den lagstiftningen.

2. Vid tillämpning av artikel SSC.57 i detta protokoll ska den behöriga institutionen i en stat, enligt vars lagstiftning beräkningen av förmånerna skiljer sig åt beroende på antalet familjemedlemmar, också beakta den berörda personens familjemedlemmar som är bosatta i en annan stat som om de vore bosatta i den behöriga staten. Denna bestämmelse ska inte tillämpas när en annan person i den stat där familjemedlemmarna är bosatta har rätt till arbetslöshetsförmåner som beräknas med beaktande av dessa familjemedlemmar.

AVDELNING IV

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

KAPITEL 1

ÅTERBETALNING AV KOSTNADER FÖR FÖRMÅNER VID TILLÄMPNING AV ARTIKLARNA SSC.30 OCH SSC.36 I DETTA PROTOKOLL

AVSNITT 1

ÅTERBETALNING PÅ GRUNDVAL AV FAKTISKA UTGIFTER

ARTIKEL SSCI.47

Principer

1. Vid tillämpningen av artiklarna SSC.30 och SSC.36 i detta protokoll ska den behöriga institutionen till den institution som har utgett vårdförmånerna återbetala beloppet av de faktiska utgifterna för dessa enligt den institutionens räkenskaper, utom i de fall då artikel SSCI.57 i denna bilaga ska tillämpas.

2. Om hela eller en del av det faktiska utgiftsbelopp för vårdförmåner som avses i punkt 1 inte framgår av räkenskaperna vid den institution som har utgett förmånerna, ska det belopp som ska återbetalas fastställas på grundval av ett schablonbelopp beräknat på grundval av all relevant information enligt tillgängliga uppgifter. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska bedöma det underlag som ska användas för att beräkna schablonbeloppet och fastställa dess storlek.

3. Återbetalningen får inte grundas på högre taxor än de som gäller för vårdförmåner till försäkrade personer som omfattas av den lagstiftning som tillämpas av den institution som har utgett de förmåner som avses i punkt 1.

AVSNITT 2

ÅTERBETALNING PÅ GRUNDVAL AV FASTA BELOPP

ARTIKEL SSCI.48

Fastställande av den eller de berörda staterna

1. De stater som avses i artikel SSC.30.2 i detta protokoll, vars rättsliga eller administrativa strukturer är sådana att det inte är lämpligt att använda ersättning på grundval av faktiska utgifter, förtecknas i tillägg SSCI-3 till denna bilaga.

2. Vad gäller de stater som förtecknas i tillägg SSCI-3 ska beloppet för vårdförmåner som utgetts till

a) familjemedlemmar som enligt artikel SSC.15 i detta protokoll inte är bosatta i samma stat som den försäkrade personen, och

b) pensionstagare och deras familjemedlemmar enligt artiklarna SSC.22.1, SSC.23 och SSC.24 i detta protokoll,

återbetalas av de behöriga institutionerna till de institutioner som har utgett dessa förmåner på grundval av ett fast belopp som ska fastställas för varje kalenderår. Det fasta beloppet ska ligga så nära de faktiska utgifterna som möjligt.

ARTIKEL SSCI.49

Metod för beräkning av det månatliga fasta beloppet och det totala fasta beloppet

1. För varje borgenärsstat ska det månatliga fasta beloppet per person (F_i) för ett kalenderår fastställas genom att den årliga genomsnittliga kostnaden per person (Y_i), fördelad per åldersgrupp (i), divideras med 12 och genom att en nedsättning (X) tillämpas på resultatet enligt följande formel:

$$F_i = Y_i*1/12*(1-X)$$

där

– index (i = 1, 2 och 3) motsvarar de tre åldersgrupperna vid beräkningen av de fasta beloppen enligt följande:

– i = 1: personer under 20 år.

– i = 2: personer mellan 20 och 64 år.

– i = 3: personer som är 65 år eller äldre.

– Y_i motsvarar den genomsnittliga årskostnaden per person i åldersgrupp i, enligt definitionen i punkt 2.

– Koefficienten X (0,20 eller 0,15) motsvarar den nedsättning som definieras i punkt 3.

2. Den genomsnittliga årskostnaden per person (Y_i) i åldersgrupp i ska beräknas genom att de årliga utgifterna för alla vårdförmåner som institutionerna i borgenärsstaten utgett till alla personer i den berörda åldersgruppen som omfattas av dess lagstiftning och är bosatta inom dess territorium divideras med det genomsnittliga antalet berörda personer i denna åldersgrupp under kalenderåret i fråga. Beräkningen ska grundas på utgifterna i de system som avses i artikel SSCI.20.

3. Den nedsättning som ska tillämpas på det månatliga fasta beloppet ska i princip vara lika med 20 % (X = 0,20). Den ska vara lika med 15 % (X = 0,15) för pensionstagare och deras familjemedlemmar om den behöriga staten inte förtecknas i bilaga SSC-3 till detta protokoll.

4. För varje gäldenärsstat ska det sammanlagda fasta beloppet för varje kalenderår vara summan av de produkter som erhålls genom att i varje åldersgrupp multiplicera de fastställda fasta beloppen per person med det antal månader som de berörda personerna i den åldersgruppen har fullgjort i borgenärsstaten.

   Det antal månader som de berörda personerna har fullgjort i borgenärsstaten ska vara summan av de kalendermånader under ett kalenderår under vilka de berörda personerna, på grund av sin bosättning inom borgenärsstatens territorium, var berättigade till vårdförmåner inom det territoriet på gäldenärsstatens bekostnad. Detta antal månader ska fastställas på grundval av en förteckning som institutionen på bosättningsorten för i detta syfte, vilken ska grundas på handlingar från den behöriga institutionen som styrker förmånstagarnas rättigheter.

5. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen får lägga fram ett förslag med eventuellt nödvändiga ändringar för att se till att beräkningen av de fasta beloppen hamnar så nära som möjligt de faktiska utgifterna och att de nedsättningar som avses i punkt 3 inte förorsakar obalanserade eller dubbla betalningar i staterna.

6. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska fastställa metoderna för bestämning av beräkningsfaktorerna för de fasta belopp som avses i denna artikel.

ARTIKEL SSCI.50

Meddelande om genomsnittliga årskostnader

Den genomsnittliga årskostnaden per person i varje åldersgrupp ett bestämt år ska meddelas den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen senast vid utgången av det andra året efter det år som uppgifterna avser. Om meddelandet inte lämnas inom denna tidsfrist ska den genomsnittliga årskostnad per person som den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen senast har fastställt för ett tidigare år gälla.

AVSNITT 3

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

ARTIKEL SSCI.51

Förfarande för återbetalning mellan institutioner

1. Återbetalningar mellan staterna ska ske så snabbt som möjligt. Varje berörd institution ska vara skyldig att reglera återbetalningsfordran inom de tidsfrister som avses i detta avsnitt så snart den är i stånd till detta. En tvist om en viss fordran ska inte hindra regleringen av en eller flera andra fordringar.

2. De återbetalningar mellan medlemsstaternas och Förenade kungarikets institutioner som avses i artiklarna SSC.30 och SSC.36 i detta protokoll ska göras genom förbindelseorganet. Det får finnas ett särskilt förbindelseorgan för återbetalningar enligt artiklarna SSC.30 och SSC.36 i detta protokoll.

ARTIKEL SSCI.52

Tidsfrister för inlämnande och reglering av fordringar

1. Fordringar grundade på faktiska utgifter ska lämnas in till gäldenärsstatens förbindelseorgan inom tolv månader efter utgången av det kalenderhalvår under vilket dessa fordringar bokfördes i borgenärsinstitutionens räkenskaper.

2. Fordringar som avser fasta belopp för ett kalenderår ska lämnas in till gäldenärsstatens förbindelseorgan inom tolv månader efter den månad då de genomsnittliga kostnaderna för det berörda året godkändes av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen. Förteckningarna som avses i artikel SSCI.49.4 ska företes senast vid slutet av året efter referensåret.

3. I sådana situationer som avses i artikel SSCI.7.5 andra stycket ska den tidsfrist som anges i punkterna 1 och 2 i den här artikeln inte börja löpa innan behörig institution har fastställts.

4. Fordringar som lämnas in efter de tidsfrister som anges i punkterna 1 och 2 ska inte beaktas.

5. Fordringarna ska betalas av gäldenärsinstitutionen till det förbindelseorgan i borgenärsstaten som avses i artikel SSCI.51 inom 18 månader efter utgången av den månad de lämnades in till gäldenärsstatens förbindelseorgan. Detta gäller inte de fordringar som gäldenärsinstitutionen av relevanta skäl har tillbakavisat under den perioden.

6. Alla tvister ska biläggas senast 36 månader efter den månad då fordran lämnades in.

7. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska underlätta det slutgiltiga avslutandet av räkenskaperna om tvisten inte kan biläggas inom den tid som anges i punkt 6 och ska, efter motiverad begäran från någon av parterna i tvisten, lämna ett yttrande om tvisten inom sex månader efter den månad under vilken ärendet hänsköts till kommittén.

ARTIKEL SSCI.53

Dröjsmålsränta och avbetalningar

1. Från och med utgången av den 18-månadersperiod som anges i artikel SSCI.52.5 får ränta för obetalda fordringar debiteras av borgenärsinstitutionen, såvida inte gäldenärsinstitutionen inom sex månader efter utgången av den månad under vilken fordran lämnades in har gjort en avbetalning på minst 90 % av den totala fordran i enlighet med artikel SSCI.52.1 eller SSCI.52.2. För de delar som inte täcks av avbetalningen får ränta debiteras endast från och med utgången av den 36-månadersperiod som anges i artikel SSCI.52.6.

2. Räntan ska beräknas på grundval av den referensränta som tillämpas av det finansinstitut som den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen har utsett för detta ändamål på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner. Den referensränta som gäller den första dagen i den månad då förfallodagen infaller ska tillämpas.

3. Inget förbindelseorgan är skyldigt att godta en avbetalning enligt punkt 1. Om ett förbindelseorgan emellertid avböjer ett sådant erbjudande ska borgenärsinstitutionen inte längre ha rätt att debitera dröjsmålsränta för de berörda fordringarna utöver vad som föreskrivs i andra meningen i punkt 1.

ARTIKEL SSCI.54

Årsbokslut

1. Partnerskapsrådet ska upprätta en sammanställning av fordringarna för varje kalenderår på grundval av rapporten från den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen. För detta ändamål ska förbindelseorganen, i enlighet med de tidsfrister och bestämmelser som den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen fastställer, meddela kommittén dels beloppet för de fordringar som lämnats in, som reglerats eller som det framförts invändningar mot (borgenärsituation), dels beloppet för de fordringar som mottagits, som reglerats eller som det framförts invändningar mot (gäldenärsituation).

2. Partnerskapsrådet får utföra relevanta granskningar för att kontrollera uppgifter i den statistik och de redovisningar som utgör underlag för upprättandet av den årliga sammanställning av fordringar som avses i punkt 1, särskilt för att försäkra sig om att uppgifterna har tagits fram enligt de regler som anges i denna avdelning.

KAPITEL 2

ÅTERKRAV AV FELAKTIGT UTBETALDA FÖRMÅNER, ÅTERKRAV AV PROVISORISKA UTBETALNINGAR, AVRÄKNING OCH BISTÅND MED INDRIVNING

AVSNITT 1

PRINCIPER

ARTIKEL SSCI.55

Gemensamma bestämmelser

Vid tillämpningen av artikel SSC.64 i detta protokoll och inom de ramar som där anges, ska fordringar alltid, när det är möjligt, återkrävas genom avräkning antingen mellan institutioner i den berörda medlemsstaten och i Förenade kungariket, eller gentemot den berörda fysiska eller juridiska personen enligt artiklarna SSCI.56–SSCI.58 i denna bilaga. Om hela eller en del av fordran inte kan återkrävas genom avräkning, ska det belopp som återstår att betala drivas in i enlighet med artiklarna SSCI.59–SSCI.69 i denna bilaga.

AVSNITT 2

AVRÄKNING

ARTIKEL SSCI.56

Förmåner som erhållits felaktigt

1. Om en institution i en stat felaktigt har betalat ut förmåner till en person kan den institutionen enligt de villkor och inom de gränser som gäller enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, begära att institutionen i den stat som utger förmåner till denna person drar av det felaktiga beloppet från fordringar som personen i fråga har eller pågående utbetalningar till personen i fråga, oavsett från vilken gren av trygghetssystemen som förmånen utbetalas. Institutionen i den sistnämnda ska göra avdraget enligt de villkor och inom de gränser som gäller för en sådan avräkning enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, som om den själv hade betalat ut för höga belopp, och överföra det avdragna beloppet till den institution som felaktigt betalat ut förmåner.

2. Med avvikelse från punkt 1 får institutionen i en stat om den vid beviljande eller omprövning av invaliditetsförmåner, ålders- och efterlevandepension enligt avdelning III kapitlen 3 och 4 i detta protokoll till en förmånstagare har utgett ett felaktigt belopp, begära att institutionen i den stat som svarar för utgivandet av motsvarande förmåner till förmånstagaren, drar av överskottsbeloppet från det belopp som institutionen är skyldig att betala till förmånstagaren. Efter det att den senare institutionen har informerat den institution som har betalat ut ett belopp som är felaktigt i förhållande till det den är skyldig att betala ut, ska den institution som har betalat ut det felaktiga beloppet inom två månader meddela det felaktiga beloppets storlek. Om den institution som är skyldig att betala ut förmånen får det meddelandet inom tidsfristen ska den överföra det avdragna beloppet till den institution som har betalat ut det felaktiga beloppet. Om tidsfristen löper ut ska den institutionen utan dröjsmål betala fordringen till den berörda personen.

3. Om en person har fått socialt bistånd i stat under en period då denne hade rätt till förmåner enligt en annan stats lagstiftning, får det organ som har lämnat biståndet, under förutsättning att det har en lagstadgad rätt att återkräva de förmåner som betalats ut till personen i fråga, begära att den institution i varje annan stat som betalar ut förmåner till personen i fråga drar av det belopp som betalats ut i socialt bistånd från de belopp som den betalar ut till personen i fråga.

   Denna bestämmelse gäller i tillämpliga delar för en familjemedlem till en berörd person som har fått bistånd inom en stats territorium under en period då den försäkrade personen hade rätt till förmåner för den familjemedlemmen enligt en annan stats lagstiftning.

Den institution i en stat som har betalat ut ett felaktigt belopp i bistånd ska skicka meddelande om det belopp som fordran avser till institutionen i den andra staten, som ska göra avdraget enligt de villkor och inom de gränser som gäller för denna typ av avräkning i enlighet med den lagstiftning som den tillämpar, och överföra beloppet utan dröjsmål till den institution som har betalat ut det felaktiga beloppet.

ARTIKEL SSCI.57

Provisoriska utbetalningar av kontantförmåner eller avgifter

1. Vid tillämpningen av artikel SSCI.6 ska den institution som provisoriskt betalade ut kontantförmånerna, senast tre månader efter det att den tillämpliga lagstiftningen har fastställts eller den institution som är ansvarig för utbetalningen har identifierats, sammanställa en redovisning av det provisoriskt utbetalda beloppet och översända den till den institution som fastställts som behörig.

   Den institution som fastställts som behörig för utbetalningen av förmånerna ska dra av ett belopp motsvarande den provisoriska utbetalningen från det förmånsbelopp som den är skyldig den berörda personen och utan dröjsmål överföra det avdragna beloppet till den institution som provisoriskt betalade ut kontantförmånerna.

   Om det provisoriskt utbetalda beloppet överstiger fordringen, eller om det inte finns någon fordran, ska den institution som fastställts som behörig dra av detta belopp från pågående utbetalningar, enligt de villkor och begränsningar som gäller för denna avräkningsmetod enligt den lagstiftning som den tillämpar, och utan dröjsmål överföra det avdragna beloppet till den institution som provisoriskt betalade ut kontantförmånerna.

2. Den institution som provisoriskt har erhållit avgifter från en juridisk eller fysisk person ska inte återbetala beloppen i fråga till den person som betalade dem förrän den från den institution som fastställts som behörig har mottagit uppgifter om de belopp som den har rätt till enligt artikel SSCI.6.4.

På begäran av den institution som fastställts som behörig, en begäran som ska göras senast tre månader efter det att tillämplig lagstiftning har fastställts, ska den institution som provisoriskt mottog avgifterna överföra dem till den institution som fastställts som behörig för den perioden, i syfte att reglera situationen beträffande de avgifter som den juridiska eller fysiska personen är skyldig den. De överförda avgifterna ska retroaktivt anses ha betalats till den institution som fastställts som behörig.

Om de provisoriskt betalade avgifterna överstiger det belopp som den juridiska eller fysiska personen är skyldig den institution som fastställts som behörig, ska den institution som provisoriskt mottog avgifterna återbetala överskottet till den berörda juridiska eller fysiska personen.

ARTIKEL SSCI.58

Kostnader för avräkning

Inga kostnader ska betalas när fordran återkrävs genom den avräkningsmetod som anges i artiklarna SSCI.56 och SSCI.57.

AVSNITT 3

INDRIVNING

ARTIKEL SSCI.59

Definitioner och allmänna bestämmelser

1. I detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *fordran*: alla fordringar som gäller avgifter eller förmåner som felaktigt utbetalats eller tillhandahållits, inklusive ränta, böter, administrativa påföljder och alla andra avgifter och kostnader i samband med fordran i enlighet med lagstiftningen i den stat som gör fordran gällande.

b) *sökande part*: i fråga om varje stat, varje institution som lämnar en begäran om information, underrättelse eller indrivning avseende en fordran enligt definitionen ovan.

c) *anmodad part*: i fråga om varje stat, varje institution till vilken en begäran om information, underrättelse eller indrivning kan lämnas.

2. Begäranden och därmed förbundna meddelanden mellan staterna ska i allmänhet lämnas via utsedda institutioner.

3. Praktiska tillämpningsåtgärder, bland annat sådana som rör artikel SSCI.4, och fastställandet av en lägsta tröskel för de belopp för vilka en begäran om indrivning kan lämnas, ska antas av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen.

ARTIKEL SSCI.60

Begäran om information

1. På begäran av den sökande parten ska den anmodade parten tillhandahålla all information som skulle kunna vara av betydelse för den sökande parten vid indrivningen av dess fordran.

2. För att inhämta den informationen ska den anmodade parten utöva sina befogenheter enligt bestämmelserna i de lagar eller andra författningar som gäller indrivning av liknande fordringar som uppkommit i den egna staten. Begäran om information ska innehålla uppgift om namn, senast kända adress och alla andra uppgifter som är relevanta för identifieringen av den berörda juridiska eller fysiska person som den begärda informationen avser samt vilken typ av fordran och vilket fordringsbelopp som begäran avser.

3. Den anmodade parten ska inte vara skyldig att tillhandahålla information

   a) som den inte skulle kunna erhålla i syfte att driva in liknande fordringar som uppkommit på det egna territoriet,

   b) som skulle avslöja affärs- och industrihemligheter eller yrkeshemligheter, eller

c) som om de yppas skulle kunna vara till skada för säkerheten eller strida mot allmän ordning i denna stat.

4. Den anmodade parten ska informera den sökande parten om skälen till att den inte efterkommer en begäran om information.

ARTIKEL SSCI.61

Delgivning

1. Den anmodade parten ska på begäran av den sökande parten, och i enlighet med gällande regler om delgivning av motsvarande dokument eller beslut på det egna territoriet, delge mottagaren alla dokument och beslut, även av rättslig art, som kommer från den sökande partens stat och som gäller en fordran eller indrivning av denna fordran.

2. En begäran om delgivning ska innehålla uppgift om namn, adress och andra för identifiering relevanta uppgifter som den sökande parten normalt har tillgång till, vilken typ av dokument eller beslut som ska delges och vilket ärende det gäller, om så är nödvändigt namn, adress och alla andra uppgifter som är relevanta för identifieringen av den gäldenär och den fordran till vilka dokumentet eller beslutet hänför sig, samt all övrig användbara information.

3. Den anmodade parten ska utan dröjsmål underrätta den sökande parten om de åtgärder som har vidtagits med anledning av dess begäran om delgivning, och särskilt om vilket datum beslutet eller dokumentet skickades till mottagaren.

ARTIKEL SSCI.62

Begäran om indrivning

1. På begäran av den sökande parten ska det anmodade organet driva in fordringar som omfattas av ett dokument som medger verkställighet och som utfärdats av den sökande parten i den utsträckning som är tillåten enligt och i enlighet med gällande lagar och administrativ praxis i den anmodade staten.

2. Den sökande parten får begära indrivning endast om

   a) den även förser den anmodade parten med en officiell eller bestyrkt kopia av det dokument som medger verkställighet av fordran i den sökande partens stat, utom i de fall då artikel SSCI.64.3 tillämpas,

   b) fordringen eller det dokument som medger verkställighet inte bestrids i den egna staten,

   c) den i sin egen stat har genomfört de lämpliga indrivningsförfaranden som kan tillämpas på grundval av det dokument som avses i punkt 1, och om de vidtagna åtgärderna inte kommer att leda till full betalning av fordran,

   d) den preskriptionsfrist som föreskrivs i den egna lagstiftningen inte har löpt ut.

3. I en begäran om indrivning ska anges

a) namn och adress och andra relevanta uppgifter som behövs för identifiering av den berörda fysiska eller juridiska personen eller tredje man som innehar dennes tillgångar,

b) namn, adress och andra uppgifter som är relevanta för identifieringen av den sökande parten,

c) en hänvisning till det dokument som medger verkställighet, utfärdat i den sökande partens stat,

d) fordrans art och belopp, inklusive kapitalfordran, ränta, böter, administrativa påföljder och alla andra avgifter och kostnader, med beloppet angivet i valutan i den sökandes och den anmodade partens stater,

e) datum då den sökande eller den anmodade parten delgav mottagaren exekutionstiteln,

f) från och med vilken dag och under vilken period verkställighet är möjlig enligt gällande rättsregler i den sökande partens stat,

g) övriga upplysningar.

4. Begäran om indrivning ska även innehålla en försäkran från den sökande parten om att villkoren i punkt 2 är uppfyllda.

5. Den sökande parten ska så snart den får vetskap om dessa vidarebefordra alla relevanta upplysningar till den anmodade parten om det ärende som ligger till grund för begäran om indrivning.

ARTIKEL SSCI.63

Dokument som medger verkställighet av indrivning

1. I enlighet med artikel SSC.64.2 i detta protokoll ska det dokument som medger verkställighet av fordran direkt erkännas och automatiskt behandlas som ett dokument som medger verkställighet av en fordran av den anmodade partens stat.

2. Trots punkt 1 får det dokument som medger verkställighet av fordran vid behov och i enlighet med gällande bestämmelser i den anmodade partens stat godtas som, erkännas som, kompletteras med eller ersättas av ett dokument som medger verkställighet inom den statens territorium.

Staten eller staterna ska sträva efter att inom tre månader från mottagandet av begäran om indrivning avsluta godtagandet, erkännandet, kompletteringen eller ersättningen, utom i de fall då tredje stycket i denna punkt är tillämpligt. Stater får inte vägra att avsluta dessa åtgärder om det dokument som medger verkställighet är korrekt upprättat. Den anmodade parten ska informera den sökande parten om skälen till att tremånadersperioden överskrids.

Om någon av dessa åtgärder skulle ge upphov till en tvist i samband med fordran eller det dokument som medger verkställighet av fordran och som utfärdats av den sökande parten, ska artikel SSCI.65 tillämpas.

ARTIKEL SSCI.64

Betalningsarrangemang och betalningsfrist

1. Fordringar ska drivas in i valutan i den anmodade partens stat. Den anmodade parten ska överföra hela det fordringsbelopp som den har drivit in till den sökande parten.

2. Den anmodade parten får, om lagar och andra författningar i den egna staten så medger, och efter samråd med den sökande parten, bevilja gäldenären en betalningsfrist eller godkänna ett avbetalningsförfarande. Den ränta som den anmodade parten uppbär med anledning av denna betalningsfrist ska också överföras till den sökande parten.

3. Från och med den dag då det dokument som medger verkställighet av indrivningen av fordran direkt erkändes i enlighet med artikel SSCI.63.1 eller godtogs, erkändes, kompletterades eller ersattes i enlighet med artikel SSCI.63.2, ska ränta påföras vid alla dröjsmål med betalningen enligt de lagar och andra författningar som gäller i den anmodade partens stat och ska också överföras till den sökande parten.

ARTIKEL SSCI.65

Bestridande av fordran eller det dokument
som medger dess verkställighet
och bestridande av verkställighetsåtgärder

1. Om fordran eller det dokument som medger dess verkställighet som utfärdats i den sökande partens stat bestrids av en intressent under indrivningsförfarandets gång, ska denna part överlämna ärendet till de behöriga myndigheterna i den sökande partens stat i enlighet med gällande rätt i den staten. Den sökande parten ska utan dröjsmål underrätta den anmodade parten om denna åtgärd. Intressenten får också informera den anmodade parten om åtgärden.

2. Så snart som den anmodade parten har tagit emot den underrättelse eller den information som avses i punkt 1, antingen från den sökande parten eller från intressenten, ska den skjuta upp verkställigheten i avvaktan på den behöriga myndighetens beslut i frågan, såvida inte den sökande parten begär något annat enligt andra stycket i den här punkten. Om den anmodade parten anser det nödvändigt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel SSCI.68, får den vidta säkerhetsåtgärder för att säkerställa indrivningen, om gällande bestämmelser i lagar eller andra författningar i den egna staten medger ett sådant förfarande för liknande fordringar.

   Trots första stycket får den sökande parten, i enlighet med gällande lagar och andra författningar och administrativ praxis i den egna staten, begära att den anmodade parten driver in en fordran som bestrids, i den mån som gällande lagar och andra författningar och administrativ praxis i den anmodade partens stat medger en sådan åtgärd. Om bestridandet senare avgörs till gäldenärens fördel ska den sökande parten ansvara för återbetalningen av eventuella indrivna belopp och eventuell ersättning som ska betalas i enlighet med gällande lagstiftning i den anmodade partens stat.

3. Om bestridandet gäller verkställighetsåtgärder som vidtas i den anmodade partens stat ska ärendet hänskjutas till den behöriga myndigheten i den staten i enlighet med dess lagar och andra författningar.

4. Om den behöriga myndighet till vilket ärendet har hänskjutits i enlighet med punkt 1 är en allmän domstol eller en förvaltningsdomstol, ska denna domstols avgörande, om det är gynnsamt för den sökande parten och medger indrivning av fordran i den sökande partens stat, utgöra ”det dokument som medger verkställighet” i den mening som avses i artiklarna SSCI.62 och SSCI.63, och indrivningen av fordran ska genomföras på grundval av det avgörandet.

ARTIKEL SSCI.66

Begränsning av bistånd

1. Den anmodade parten ska inte vara skyldig att

   a) bevilja det bistånd som avses i artiklarna SSCI.62–SSCI.65 om indrivning av fordran på grund av gäldenärens situation skulle skapa allvarliga ekonomiska eller sociala svårigheter i den anmodade partens stat, under förutsättning att gällande lagar, andra författningar och administrativ praxis i den anmodade partens stat medger en sådan åtgärd för liknande nationella fordringar,

b) bevilja det bistånd som avses i artiklarna SSCI.60–SSCI.65 om den ursprungliga begäran enligt artiklarna SSCI.60–SSCI.62 avser fordringar som är äldre än fem år, räknat från den tidpunkt då det dokument som medger verkställighet av indrivningen utfärdats i enlighet med gällande lagar, andra författningar eller administrativ praxis i den sökande partens stat på dagen för begäran. I de fall då fordran eller dokumentet bestrids ska denna tidsfrist emellertid börja löpa från och med den tidpunkt då den sökande partens stat fastställer att fordran eller det dokument som medger verkställighet av indrivningen inte längre kan bestridas.

2. Den anmodade myndigheten ska underrätta den sökande myndigheten om skälen för att avslå en begäran om bistånd.

ARTIKEL SSCI.67

Preskriptionstid

1. Frågor om preskriptionstid ska regleras

a) av gällande lagstiftning i den sökande partens stat i den mån de gäller fordran eller det dokument som medger dess verkställighet, och

b) av gällande lagstiftning i den anmodade partens stat i den mån de gäller verkställighetsåtgärder i den anmodade staten.

Preskriptionstiden ska, i enlighet med gällande lagstiftning i den anmodade partens stat, börja löpa från och med tidpunkten för direkt erkännande, eller från och med tidpunkten för godkännande, erkännande, kompletterande eller ersättande i enlighet med artikel SSCI.63.

2. Åtgärder som vidtas av den anmodade parten vid indrivning av fordringar i enlighet med en begäran om bistånd och som, om de hade vidtagits av den sökande parten, skulle ha lett till att preskriptionstiden uppsköts eller avbröts i enlighet med gällande rätt i den sökande partens stat, ska anses ha vidtagits i den sistnämnda staten vad gäller denna verkan.

ARTIKEL SSCI.68

Säkerhetsåtgärder

På en motiverad begäran från den sökande parten ska den anmodade parten vidta säkerhetsåtgärder för att säkerställa indrivningen av en fordran, i den mån gällande lagar eller andra författningar i den anmodade partens stat medger detta.

Vid genomförande av första stycket gäller de bestämmelser och förfaranden som anges i artiklarna SSCI.62, SSCI.63, SSCI.65 och SSCI.66 i tillämpliga delar.

ARTIKEL SSCI.69

Kostnader som uppstår i samband med indrivning

1. Den anmodade parten ska från den berörda fysiska eller juridiska personen driva in och behålla ersättning för alla de kostnader som är förknippade med indrivningen och som den åsamkats, enligt lagar och andra författningar som gäller för liknande fordringar i den anmodade partens stat.

2. Det ömsesidiga bistånd som lämnas vid tillämpningen av detta avsnitt ska i regel vara kostnadsfritt. Vid indrivningar som medför särskilda svårigheter och är förbundna med mycket stora kostnader får de sökande och de anmodade parterna komma överens om särskilda former för återbetalning anpassade till de enskilda situationerna.

   Den sökande partens stat ska förbli betalningsskyldig gentemot den anmodade partens stat för alla kostnader och förluster som uppkommer på grund av åtgärder som anses vara ogrundade, antingen vad gäller fordringens riktighet eller giltigheten av den handling som utfärdats av den sökande parten.

AVDELNING V

DIVERSE BESTÄMMELSER, ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL SSCI.70

Läkarundersökningar och administrativa kontroller

1. Om den som får eller ansöker om förmåner, eller en medlem av dennes familj, vistas eller är bosatt inom en annan stats territorium än den stats territorium där gäldenärsinstitutionen finns, ska läkarundersökningen, utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser, på denna institutions begäran utföras av institutionen på förmånstagarens vistelse- eller bosättningsort i enlighet med de förfaranden som fastställs i den lagstiftning som den institutionen tillämpar.

   Gäldenärsinstitutionen ska underrätta institutionen på vistelse- eller bosättningsorten om särskilda krav som, i förekommande fall, ska uppfyllas och om vad läkarundersökningen ska omfatta.

2. Institutionen på vistelse- eller bosättningsorten ska lämna en rapport till den gäldenärsinstitution som har begärt läkarundersökningen. Denna institution ska vara bunden av resultaten av den undersökning som görs av institutionen på vistelse- eller bosättningsorten.

   Gäldenärsinstitutionen ska förbehålla sig rätten att låta förmånstagaren undersökas av en läkare som den väljer. Förmånstagaren kan emellertid uppmanas att återvända till den stat där gäldenärsinstitutionen finns endast om förmånstagaren kan företa resan utan att det påverkar förmånstagarens hälsa negativt och gäldenärsinstitutionen står för utgifterna för resa och logi.

3. Om en person som får eller ansöker om förmåner, eller en medlem av hans eller hennes familj, vistas eller är bosatt inom en annan stats territorium än den stats territorium där gäldenärsinstitutionen finns, ska den administrativa kontrollen, på denna institutions begäran, utföras av institutionen på förmånstagarens vistelse- eller bosättningsort.

   Punkt 2 ska även tillämpas i denna situation.

4. Som ett undantag till principen om kostnadsfritt ömsesidigt administrativt samarbete enligt artikel SSC.59.3 i detta protokoll ska den faktiska kostnaden för de kontroller som anges i denna artikel återbetalas till den institution som uppmanats att utföra dem, av den gäldenärsinstitution som begärt kontrollerna.

ARTIKEL SSCI.71

Underrättelser

1. Staterna ska till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen anmäla uppgifterna om de organ och enheter som anges i artikel SSC.1 i detta protokoll och artikel SSCI.1.2 a och b i denna bilaga, och om de institutioner som utses i enlighet med denna bilaga.

2. De organ som avses i punkt 1 ska ha en elektronisk identitet i form av en identifieringskod och en elektronisk adress.

3. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska fastställa struktur, innehåll och detaljerade arrangemang, inklusive ett gemensamt format och en modell, för anmälan av de uppgifter som anges i punkt 1.

4. Vid genomförandet av detta protokoll får Förenade kungariket delta i det elektroniska utbytet av socialförsäkringsuppgifter och bära de därtill relaterade kostnaderna.

5. Staterna ska ansvara för att de uppgifter som avses i punkt 1 fortlöpande uppdateras.

ARTIKEL SSCI.72

Information

Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska ta fram den information som behövs för att upplysa de berörda parterna om deras rättigheter och om de administrativa formaliteter som ska följas för att dessa rättigheter ska kunna hävdas. Informationen ska om möjligt spridas på elektronisk väg genom att den läggs ut på webbplatser som är tillgängliga för allmänheten. Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen ska ansvara för att informationen uppdateras regelbundet och övervaka kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls kunder.

ARTIKEL SSCI.73

Valutaomräkning

Vid tillämpningen av detta protokoll och denna bilaga ska växelkursen mellan två valutor vara den referensväxelkurs som offentliggörs av det finansinstitut som den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen har utsett för detta ändamål. Den dag som ska gälla för att bestämma växelkursen ska fastställas av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen.

ARTIKEL SSCI.74

Genomförandebestämmelser

Den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen får anta ytterligare riktlinjer om genomförandet av detta protokoll och av denna bilaga.

ARTIKEL SSCI.75

Övergångsbestämmelser för formulär och handlingar

1. Under en övergångsperiod, vars utgångsdatum ska fastställas av den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen, ska alla formulär och handlingar som utfärdas av de behöriga institutionerna i det format som användes omedelbart före detta protokolls ikraftträdande vara giltiga för genomförandet av detta protokoll och ska i lämpliga fall fortsätta att användas för utbyte av information mellan behöriga institutioner. Alla sådana formulär och handlingar som utfärdats före och under denna övergångsperiod ska vara giltiga till dess att de löper ut eller annulleras.

2. De formulär och handlingar som är giltiga i enlighet med punkt 1 omfattar

a) europeiska sjukförsäkringskort som utfärdas på Förenade kungarikets vägnar och som ska vara giltiga handlingar för rätt till förmåner enligt artiklarna SSC.17 och SSC.25.1 i detta protokoll och artikel SSCI.22 i denna bilaga, och

b) intyg för utlandet som styrker en persons sociala trygghetssituation på det sätt som krävs för att ge verkan åt detta protokoll.

Tillägg SSCI-1

ADMINISTRATIVA ÖVERENSKOMMELSER MELLAN TVÅ ELLER FLERA STATER

(enligt artikel SSCI.8 i denna bilaga)

BELGIEN–FÖRENADE KUNGARIKET

Skriftväxlingen av den 4 maj och den 14 juni 1976 om artikel 105.2 i förordning (EEG) nr 574/72 (avstående från återbetalning av kostnaderna för administrativa kontroller och läkarundersökningar)

Skriftväxlingen av den 18 januari och den 14 mars 1977 om artikel 36.3 i förordning (EEG) nr 1408/71 (överenskommelse om återbetalning eller avstående från återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahålls i enlighet med villkoren i avdelning III kapitel I i förordning (EEG) nr 1408/71), ändrad genom skriftväxlingen av den 4 maj och den 23 juli 1982 (avtal om återbetalning av kostnader som uppstått i enlighet med artikel 22.1 a i förordning (EEG) nr 1408/71)

DANMARK–FÖRENADE KUNGARIKET

Skriftväxlingen av den 30 mars och den 19 april 1977, ändrad genom skriftväxlingen av den 8 november 1989 och av den 10 januari 1990, om en överenskommelse om avstående från återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner samt administrativa kontroller och läkarundersökningar

ESTLAND–FÖRENADE KUNGARIKET

Överenskommelsen som träffades den 29 mars 2006 mellan de behöriga myndigheterna i Estland och i Förenade kungariket i enlighet med artiklarna 36.3 och 63.3 i förordning (EEG) nr 1408/71 om andra metoder för återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahålls i enlighet med förordning (EG) nr 883/2004 av båda länderna, med verkan från och med den 1 maj 2004

FINLAND–FÖRENADE KUNGARIKET

Skriftväxlingen av den 1 och den 20 juni 1995 om artiklarna 36.3 och 63.3 i förordning (EEG) nr 1408/71 (återbetalning eller avstående från återbetalning av kostnader för vårdförmåner) och artikel 105.2 i förordning (EEG) nr 574/72 (avstående från återbetalning av kostnader för administrativa kontroller och läkarundersökningar)

FRANKRIKE–FÖRENADE KUNGARIKET

Skriftväxlingen av den 25 mars och den 28 april 1997 om artikel 105.2 i förordning (EEG) nr 574/72 (avstående från återbetalning av kostnaderna för administrativa kontroller och läkarundersökningar)

Överenskommelsen av den 8 december 1998 om specifika metoder för fastställande av de belopp som ska återbetalas när det gäller vårdförmåner enligt förordningarna (EEG) nr 1408/71 och (EEG) nr 574/72

UNGERN–FÖRENADE KUNGARIKET

Överenskommelsen som träffades den 1 november 2005 mellan de behöriga myndigheterna i Ungern och i Förenade kungariket i enlighet med artiklarna 35.3 och 41.2 i förordning (EG) nr 883/2004 om andra metoder för återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahålls i enlighet med den förordningen av båda länderna, med verkan från och med den 1 maj 2004

IRLAND–FÖRENADE KUNGARIKET

Skriftväxlingen av den 9 juli 1975 om artiklarna 36.3 och 63.3 i förordning (EEG) nr 1408/71 (arrangemang för återbetalning eller avstående från återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahållits enligt avdelning III kapitel 1 eller 4 i förordning (EEG) nr 1408/71) och artikel 105.2 i förordning (EEG) nr 574/72 (avstående från återbetalning av kostnaderna för administrativa kontroller och läkarundersökningar)

ITALIEN–FÖRENADE KUNGARIKET

Överenskommelsen som undertecknades den 15 december 2005 mellan de behöriga myndigheterna i Republiken Italien och i Förenade kungariket i enlighet med artiklarna 36.3 och 63.3 i förordning (EEG) nr 1408/71 om andra metoder för återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahålls i enlighet med förordning (EG) nr 883/2004 av båda länderna, med verkan från och med den 1 januari 2005

LUXEMBURG–FÖRENADE KUNGARIKET

Skriftväxlingen av den 18 december 1975 och den 20 januari 1976 om artikel 105.2 i förordning (EEG) nr 574/72 (avstående från återbetalning av de kostnader för administrativa kontroller och läkarundersökningar som avses i artikel 105 i förordning (EEG) nr 574/72)

MALTA–FÖRENADE KUNGARIKET

Överenskommelsen som träffades den 17 januari 2007 mellan de behöriga myndigheterna i Malta och i Förenade kungariket i enlighet med artiklarna 35.3 och 41.2 i förordning (EG) nr 883/2004 om andra metoder för återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahålls i enlighet med den förordningen av båda länderna, med verkan från och med den 1 maj 2004

NEDERLÄNDERNA–FÖRENADE KUNGARIKET

Andra meningen i artikel 3 i den administrativa överenskommelsen av den 12 juni 1956 om tillämpning av konventionen av den 11 augusti 1954

PORTUGAL–FÖRENADE KUNGARIKET

Överenskommelse av den 8 juni 2004 om fastställande av andra metoder för återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som tillhandahålls av båda länderna, med verkan från och med den 1 januari 2003

SPANIEN–FÖRENADE KUNGARIKET

Avtalet av den 18 juni 1999 om återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner som beviljats i enlighet med bestämmelserna i förordningarna (EEG) nr 1408/71 och (EEG) nr 574/72

SVERIGE–FÖRENADE KUNGARIKET

Överenskommelsen av den 15 april 1997 om artikel 36.3 och 63.3 i förordning (EEG) nr 1408/71 (återbetalning eller avstående från återbetalning av kostnaderna för vårdförmåner) och artikel 105.2 i förordning (EEG) nr 574/72 (avstående från återbetalning av kostnaderna för administrativa kontroller och läkarundersökningar)

Tillägg SSCI-2

INTYG OM RÄTT TILL FÖRMÅNER
(artiklarna SSC.17 och SSC.25.1 i detta protokoll
och artikel SSCI.22 i denna bilaga)

1. Intyg om rätt till förmåner som utfärdats för de syften som anges i artiklarna SSC.17 och SSC.25.1 i detta protokoll av medlemsstaternas behöriga institutioner ska vara förenliga med administrativa kommissionens beslut nr S2 av den 12 juni 2009 om tekniska specifikationer för det europeiska sjukförsäkringskortet.

2. Intyg om rätt till förmåner som utfärdats för de syften som anges i artiklarna SSC.17 och SSC.25.1 av Förenade kungarikets behöriga institutioner ska innehålla följande uppgifter:

   a) Efternamn och förnamn för innehavaren av handlingen.

   b) Personligt identifieringsnummer för innehavaren av handlingen.

   c) Födelsedatum för innehavaren av handlingen.

   d) Den sista giltighetsdagen för handlingen.

   e) Koden ”UK” i stället för Förenade kungarikets ISO-kod.

f) Identifikationsnummer och akronym för den institution i Förenade kungariket som utfärdar handlingen.

g) Handlingens logiska nummer.

h) Om det gäller en provisorisk handling, datum för utfärdande och datum för tillhandahållande av handlingen, samt underskrift och stämpel för institutionen i Förenade kungariket.

3. De tekniska specifikationerna för intyg om rätt till förmåner som utfärdas av Förenade kungariket ska utan dröjsmål anmälas till den specialiserade kommittén för samordning av de sociala trygghetssystemen för att underlätta godtagande av respektive handling av medlemsstaternas institutioner som tillhandahåller vårdförmånerna.

VÅRDFÖRMÅNER SOM KRÄVER FÖRHANDSÖVERENSKOMMELSE
(artiklarna SSC.17 och SSC.25.1 i detta protokoll)

1. De vårdförmåner som ska tillhandahållas enligt artiklarna SSC.17 och SSC.25.1 i detta protokoll ska inbegripa förmåner som tillhandahålls i samband med kroniska eller befintliga sjukdomar eller i samband med graviditet och barnafödsel.

2. Vårdförmåner, inklusive de som tillhandahålls i samband med kroniska eller befintliga sjukdomar eller i samband med barnafödsel, omfattas inte av dessa bestämmelser när syftet med vistelsen i en annan stat är att genomgå dessa behandlingar.

3. All livsnödvändig medicinsk behandling som endast ges vid en specialiserad medicinsk enhet eller av specialiserad personal eller med specialiserad utrustning ska vara föremål för en förhandsöverenskommelse mellan den försäkrade personen och den enhet som tillhandahåller behandlingen för att säkerställa att behandlingen finns tillgänglig under den försäkrade personens vistelse i en annan stat än den behöriga staten eller den stat där han eller hon är bosatt.

4. Nedan följer en icke-uttömmande förteckning över de behandlingar som uppfyller dessa kriterier:

a) Dialys.

b) Syrgasbehandling.

c) Särskild astmabehandling.

d) Ekokardiografi vid kroniska autoimmuna sjukdomar.

e) Cellgiftsbehandling.

Tillägg SSCI-3

STATER SOM BEGÄR ÅTERBETALNING
AV KOSTNADER FÖR VÅRDFÖRMÅNER PÅ GRUNDVAL AV FASTA BELOPP
(som avses i artikel SSCI.48.1 i denna bilaga)

IRLAND

SPANIEN

CYPERN

PORTUGAL

SVERIGE

FÖRENADE KUNGARIKET

BILAGA SSC-8

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER
AVSEENDE TILLÄMPNINGEN AV ARTIKEL SSC.11

MEDLEMSSTATER

_____